T081 Bộ Luật 11 - Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Tụng - số 1459-1464

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 81

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA TUÏNG
SOÁ 1459
(QUYEÅN THÖÔÏNG, TRUNG & HAÏ)
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

SOÁ 1459

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA TUÏNG
- Nguyeân taùc: Toân giaû Tyø xaù khö
- Haùn dòch: Tam taïng Phaùp sö Nghóa Tònh ñôøi Ñöôøng
- Vieät dòch: Ban phieân dòch chuøa Phaùp Baûo,
HT Thích Tònh Haïnh giaùm tu- naêm 2005
- Hieäu ñính vaø nhuaän vaên: NS Thích nöõ Nhö Loäc taïi chuøa Phoå Minh - naêm 2010.
QUYEÅN THÖÔÏNG

A. VIEÄC THOÏ CAÄN VIEÂN VAØ YEÁU HAÏNH CUÛA BÍ-SOÂ:
Môû baøy phaùp ñieàu phuïc,
Noùi roõ nghóa ñieàu phuïc,
Truï vöõng trong ñieàu phuïc,
Boû phaùp phi ñieàu phuïc.
Xin kính leã Ñaïi sö,
Phaùp vaø caùc Thaùnh chuùng,
Con nay theo choã hieåu,
Nhieáp tuïng Tyø naïi da,
Ngöôøi löôøi bieáng thieáu hueä,
Thöôøng sôï vaên giaûi roäng,
Ngöôøi sieâng cuõng khoâng thích,
Vaøo bieån ñieàu phuïc naøy.

4 BOÄ LUAÄT 11

Muoán cho nhöõng ngöôøi kia,
Khoâng phaûi meät nhoïc nhieàu,
Keát tuïng theo thöù lôùp,
Baäc thieän nhaân thaáy bôø,
Khen laø ñöôïc vieân maõn,
Sanh Phaïm cung thuø thaéng,
Tam ma ñòa, nieát baøn,
Ñeàu nhôø giôùi maø ñöôïc,
Lìa Tyø naïi da naøy,
Thaûy ñeàu khoâng thanh tònh.
Nhö giaët y thaät saïch,
Phaûi giaët trong nöôùc saïch.
Cuõng nhö vaàng traêng khuyeát,
Ban ñeâm khoâng chieáu saùng,
Xuaát gia trong Phaät giaùo,
Thi la khuyeát cuõng vaäy.
Theá neân boû löôøi bieáng,
Öa thích giôùi trang nghieâm,
Muoán bieát laøm, khoâng laøm,
Phaûi sieâng nghe Luaät giaùo.
Bí soâ neân taùc yù,
Caàu hieåu Tyø naïi da,
Coát soi saùng mình tröôùc,
Sau môùi daïy cho ngöôøi,
Hay ôû trong boán chuùng,
Ñöôïc cung kính toân troïng.
Chö Phaät trong ba ñôøi,
Ñeàu thoï trì taïng naøy,
Sieâng caàu chaùnh phaùp truï,
Vaø lôïi ích höõu tình.
Töø phoøng ngöøa giôùi uaån,
Kheùo giöõ chôù khuyeát phaïm.
Neáu ngöôøi khaùc coù phaïm,
Coù nghi ñeán thænh hoûi,
ÔÛ trong nghóa döùt nghi,
Ñaït ñeán choã thieän xaûo,
Oaùn xöù ñöôïc haøng phuïc.
Bieát phaùp cuøng phaùp caâu,

SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 5

Thöôøng khoâng bò ngöôøi khinh,
Trong ñaïi chuùng khoâng sôï.
Neáu ôû nôi bieân ñòa,
Coù ngöôøi hieåu luaät giaùo,
Phaät noùi ta khoâng lo,
Do kia phaùt quang huy.
Phaät Maâu ni noùi raèng:
Luaät ñöùc khoù nghó baøn,
Cho neân phaûi sieâng caàu,
Thoï trì luaät taïng naøy.
Bí soâ ñuû möôøi haï,
Töï kheùo giöõ luaät nghi,
Hieåu roõ caùc phaùp thöùc,
Xuaát gia thoï Caän vieân,
Giôùi kinh vaø Quaûng thích,
Vaên nghóa ñeàu tinh dieäu,
Laøm y chæ cho ngöôøi,
Vaø laøm Giaùo thoï sö,
Khoâng chæ hieåu chuùt nghóa.
Bieát caïn, vieäc nhieàu nghi,
Phaûi phaân tích roõ raøng,
Lôøi cuûa Ñaïi sö noùi,
Roäng giaûi thích Giôùi boån.
Ngöôøi ngu khoâng hieåu ñöôïc,
Duø saùu möôi tuoåi haï,
Phaûi y chæ ngöôøi khaùc,
Neáu khoâng coù ngöôøi giaø,
Neân y chæ ngöôøi treû,
Chæ tröø khoâng leã baùi,
Caùc vieäc khaùc neân laøm.
Ngöôøi naøo muoán xuaát gia,
Tuøy yù ñeán moät thaày,
Thaày neân hoûi naïn söï, Khoâng chöôùng phaùp neân ñoä, Neáu gaây toäi Voâ giaùn,
Vaø laø keû Taëc truï,
Phi nhaân bieán hoùa hình,
Ngoaïi ñaïo, ngöôøi muø ñieác,
6 BOÄ LUAÄT 11

Hoaëc naêm haïng Huyønh moân,
OÂ nhuïc Bí soâ ni,
Nhö ruoäng bò nhieãm maën,
Khoâng sanh hoät gioáng giôùi.
Hoaëc ngöôøi phaïm bieân toäi,
Maéc nôï vaø coù bònh,
Ñaïi thaàn, töôùng cuûa vua,
Ñaïi taëc vaø ñaày tôù.
Ngöôøi thaân theå taät nguyeàn,
Möôøi ngoùn dính vôùi nhau,
Tay chaân bò leäch queø,
Xöông soáng cong, muõi teït,
Bò ngöôøi laøm toån thöông,
Thaân lôùn maø ñaàu nhoû,
Raêng suùn hôn phaân nöûa,
Maét loaïn nhìn khoâng roõ,
Maét lôùn nhoû, hoaëc vaøng,
Cho ñeán hoàng hay ñoû...
Khoâng ñoan nghieâm nhö vaäy,
Ñeàu khoâng cho xuaát gia.
Toùm laïi vieäc neân ngaên,
Coát yeáu coù ba loaïi:
Saéc, hình vaø doøng hoï,
Laøm nhô ueá chuùng taêng.
Saéc laø nhö toùc ñoû...
Hình laø ñaàu maët xaáu,
Ñaàu, tai gioáng nhö löøa,
Hoaëc khoâng coù toùc tai,
Töôùng voi, ngöïa vaø khæ,
Heånh muõi, chæ moät maét,
Khoâng maét, raêng boø ngöïa,
Cho ñeán khoâng coù raêng.
Doøng hoï: Chieân ñaø la,
Thôï tre, ngöôøi hoát phaân...
Ñeàu bò luaät ngaên caám.
Neáu coù ngöôøi tònh tín,
Noùi laø khoâng coù loãi,
Hoûi bieát khoâng chöôùng phaùp,

SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 7

Nhieáp thuû qua taùm ngaøy,
Ñeå yù xem xeùt kyõ,
Neáu tröôùc ñaõ xem xeùt,
Khoâng caàn qua moät ngaøy,
Lieàn cho thoï Tam quy, Vaø thoï naêm hoïc xöù,
Neân maëc y phuïc traéng,
Ñöùng ôû tröôùc chuùng taêng,
Xin Taêng giaø chaáp thuaän,
Cho nöông phaùp xuaát gia,
Tröôùc thænh Thaân giaùo sö,
Truyeàn trao möôøi hoïc xöù,
Thoï phaùp Caàu tòch roài,
Taát caû chuùng tuïc löõ,
Neân khen ngôïi, kính leã,
Do lìa tuïc troùi buoäc,
Phaù tröø löôùi laäu hoaëc,
Maëc y phuïc Ñaïi tieân.
Vì ngöôøi naøy ngôøi saùng,
Nhö maët trôøi môùi moïc,
Nhö trôøi Tam thaäp tam,
Ngöôøi thoï ñaéc Caän vieân,
Caùc toäi ñeàu tieâu tröø.
ÔÛ trung phöông ñuû möôøi,
Bí soâ thieáu khoâng cho.
Ngöôøi bieân phöông thoï cuï,
Naêm hay hôn tuøy yù.
Phöông Ñoâng - Boân ñoà baït ñaït na,
Phöông naøy coù caây teân Sa la.
Phöông Baéc - nuùi teân OÂn thi la,
Chuøa teân Ñaùp ma sa baïn na.
Phöông Taây - thoân teân Toát thoå noâ,
Phöông Nam - thaønh teân Nhieáp phaït la,
Phaät noùi trong giôùi naøy - Trung phöông,
Ngoaøi giôùi naøy goïi laø bieân phöông.
Bí soâ giôùi thanh tònh,
Ñöôïc truyeàn thoï Caän vieân,
Caän vieân coù naêm nhaân:

8 BOÄ LUAÄT 11

Chuùng ñuû, trong giôùi ñoàng,
Ngöôøi thanh tònh bænh phaùp,
Khoâng chöôùng (phaùp), yeát ma thieän.
Luaän Tyø baø sa noùi,
Möôøi loaïi ñaéc Caän vieân:
Theá toân Nhaát thieát trí,
Goïi laø Töï giaùc thoï;
Kieàu traàn nhö thöôïng thuû,
Naêm ngöôøi ñaéc ñònh ñaïo;
Hieàn boä… taâm thanh tònh,
Ñeàu töø quy y ñaéc;
Phaùp Döõ do Söù ñaéc;
Thieän lai thaønh Bí soâ,
Rieâng Ñaïi Ca Dieáp ba,
Do kính thaày - ñaéc giôùi,
Ñoàng töû OÂ ñaø di,
Kheùo qua vieäc hoûi ñaùp,
Raát vöøa yù Ñaïi sö,
Neân ñöôïc thaønh Caän vieân;
Trung phöông ñuû möôøi ngöôøi;
Bieân phöông chæ naêm ngöôøi,
Hoaëc laø hôn naêm ngöôøi,
Ngöôøi bænh neân bieát phaùp;
Laïi nhaân Cuø Ñaøm di,
Ñaïi theá chuû thænh Phaät,
Phaät noùi taùm kænh phaùp,
Neân môùi ñaéc Caän vieân;
Nhöõng ngöôøi khaùc neáu thoï,
Ñeàu baïch töù yeát ma.
Vöøa thoï Caän vieân xong,
Neân noùi naêm thôøi tieát:
Ñoâng, xuaân, haï muøa möa,
Cuoái möa vaø Haï daøi,
Ño theo boùng ngöôøi tính.
Ñoâng boán: nöûa thaùng chín,
Cho ñeán nöûa thaùng gieâng;
Xuaân boán: nöûa thaùng gieâng,
Cho ñeán nöûa thaùng naêm;

SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 9

Muøa möa: nöûa thaùng naêm,
Cho ñeán nöûa thaùng saùu;
Cuoái möa - moät ngaøy ñeâm,
Laø möôøi saùu thaùng saùu;
Saùng möôøi baûy - Haï daøi,
Cho ñeán nöûa thaùng chín,
Ba thaùng thieáu moät ngaøy,
Goïi laø naêm thôøi tieát.
Cuoái möa thoï Caän vieân,
Trong ñoàng haï - nhoû nhaát,
Haï daøi - saùng sôùm thoï,
Trong ñoàng haï - lôùn nhaát.
Thoï cuï theo Bí soâ,
Nöûa thaùng thænh giaùo thoï,
Kieát haï gaàn Bí soâ,
Trong hai chuùng - Tuøy yù,
Khoâng maéng nhieác Bí soâ,
Khoâng gaïn hoûi phaù giôùi,
Ni neáu phaïm Taêng taøn,
Trong hai chuùng - YÙ hæ,
Ni tuy traêm tuoåi haï,
Neân aân caàn kính leã,
Bí soâ môùi thoï giôùi,
Ñaây laø taùm kænh phaùp.
Nöõ laøm töôùng nam töû,
Tröôïng phu laøm töôùng nöõ,
Tuïc nhaân vaø huyønh moân,
Khoâng ñöôïc laøm thaân giaùo.
Giaëc vaø thaân taøn taät,
Tuy laø thieän cuõng ngaên,
Neáu truyeàn trao Caän vieân,
Chuùng taêng ñeàu phaïm toäi.
Khoâng thích, khoâng Vieân cuï,
Neáu khoâng roõ naêm sanh,
Neân xem kyõ töôùng maïo,
Nhìn töôùng ñoaùn tuoåi taùc,
Khoâng ñuû hai möôi tuoåi,

Khoâng cho thoï Caän vieân,
10 BOÄ LUAÄT 11

Neáu muoán tính cho ñuû,
Neán tính luoân thaùng nhuaàn,
Caû soá ngaøy trong thai,
Vaãn khoâng ñuû hai möôi,
Neân ôû vò Caàu tòch,
Khoâng thaønh thoï Caän vieân,
Neáu qua moät hai naêm,
Môùi nhôù bieát tuoåi thieáu,
Do naêm tröôùc töôûng ñuû,
Neân goïi thieän Caän vieân.
Neáu ngöôøi nghe baïch xong,
Tai kia boãng nhieân ñieác,
Cuõng goïi laø thieän thoï,
Phaät khai cho khoâng loãi.
Khi ñang thoï Caän vieân,
Nam boãng chuyeån thaønh nöõ,
Ngöôøi naøy thaønh thoï cuï,
Neân ñöa ñeán trong Ni.
Neáu OÂ-ba-ñaø-da,
Nghe baïch xong bieán hình,
Thì khoâng thaønh thoï cuï,
Ngöôøi bænh phaùp khoâng loãi.
Ngöôøi thoï giôùi döôùi ñaát,
Ngöôøi bænh phaùp treân khoâng,
Theå hai giôùi khaùc nhau,
Neân khoâng thaønh thoï cuï.
Luaân vöông nuoâi thaùi töû,
Noái doõi ñöôïc höng long;
Hoä Caàu tòch cuõng vaäy,
Khieán Thaùnh giaùo taêng tröôûng.
Neáu thaày sai Caàu tòch,
Coù vieâc leo leân caây,
Teù xxuoáng toån thaân theå,
Cho neân Thaùnh giaùo ngaên.
Xuaát gia - bi laøm goác,
Duø baûy tuoåi cuõng cho,
Nhöng phaûi bieát ñuoåi quaï.

Neáu xuaát gia thoï cuï,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 11

Khoâng baùt thì khoâng cho,
Baùt Ñaïi tieân caàn coù,
Vì laø nhaân khaát thöïc.
Nhö Thöôïng toøa Caän hæ,
Ñoä Caàu tòch khoâng baùt,
Saép ñeán giôøi khaát thöïc,
Theo ngöôøi xin baùt ñöïng.
Möôïn y baùt ngöôøi khaùc,
Ñeå ñöôïc thoï Caän vieân,
Chôù nhö phaùp Phaïm chí,
Laø Theá toân khai cho.
Neáu ngöôøi chöa thoï cuï,
Khoâng noùi Töù y tröôùc,
Nghe roài thaáy khoù haønh,
Phaïm chí lieàn boû veà.
Neáu laøm moät yeát ma,
Trong giôùi truyeàn boán ngöôøi,
Laø Taêng truyeàn cho Taêng,
Khoâng goïi laø thoï phaùp.
Neáu hai hay ba ngöôøi,
Ñoàng thôøi thoï Caän vieân,
Hình töôùng tuy khaùc nhau,
Nhöng khoâng phaân lôùn nhoû,
Tuøy ngoài thoï lôïi thí,
Vaø khoâng kính leã nhau.
Khi sai laøm tri söï,
Tuøy ñöôïc sai maø laøm.
Laøm yeát ma linh boá...
Cho nhöõng ngöôøi phoùng daät,
Quôû traùch roài ñuoåi ñi,
Ñeå sanh taâm nhaøm lìa.
Neáu ngöôøi thoâng ba taïng,
Laïi laø ngöôøi danh tieáng,
Hay sanh phöôùc roäng lôùn,
Khoâng neân quôû traùch ñuoåi,
Neáu nhö quôû traùch ñuoåi,

Seõ toån thöông Phaät giaùo.
Ngöôøi phaïm boán toäi troïng,
12 BOÄ LUAÄT 11

Taø chaáp giöõ taâm ngu,
Laøm vieäc khoâng neân laøm,
Ngöôøi ñôøi ñeàu dò nghò,
Nhô nhaø, sanh ñaáu tranh,
Ngöôøi phaù giôùi nhö theá,
Taêng neân ñaùnh kieàn chuøy,
Ñoàng taâm taùc phaùp taãn,
Neáu oâm coät - chaët coät;
Níu khung cöûa - chaët cöûa.
Ñaõ noùi nhö töû thi,
Laø nghóa khoâng ôû chung,
Chuùng taêng neân taãn xuaát,
Tröø ngöôøi oâ ueá naøy.
Ni khoâng neân leã baùi,
Chæ neân cung kính thoâi,
Caän söï khoâng cuøng noùi,
Nhöng khaát thöïc neân cho.
Xuùc, ganh, bònh, sanh, baùn,
Naêm haïng Baùn traïch ca,
Löôïc noùi töôùng traïng naøy,
Cho nhöõng ngöôøi khoâng hieåu.
Xuùc laø neáu xuùc chaïm,
Taâm lieàn khôûi daâm duïc,
Ngöôøi trí neân nhaän bieát,
Laø ñang oâm huyønh moân.
Taät ñoá laø neáu thaáy,
Ngöôøi giao hoäi lieàn khôûi.
Bònh laø nhaân bònh ñoïa,
Hoaëc laø bò dao caét.
Sanh laø khi sanh ra,
Hai caên ñeàu khoâng hieän.
Khoâng theå laøm vieäc daâm,
Cuõng goïi laø Phieán saù.
Baùn laø nöûa thaùng nam,
Nöûa thaùng sau laø nöõ.
Neáu hai caên coù ñuû,

Thì goïi laø Nhò hình.
Taâm nhieãm thaáy taø aùc,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 13

Laø ngoaïi ñaïo taø giaùo,
Ñeán hoï thoï phaùp aáy,
Laø thuù höôùng ngoaïi nhaân.
Neáu ngöôøi töï caïo toùc,
Troäm phaùp maëc phaùp y,
Giaû doái laøm Bí soâ,
Ñeàu goïi laø Taëc truï.
Boán troïng vaø aùc kieán,
Thaân phaïm Bí soâ ni,
Uoáng röôïu, huûy Tam baûo,
Neáu Caàu tòch coù phaïm,
Moät trong möôøi vieäc treân,
Taêng lieàn neân dieät taãn.
Neáu xaû tuøy tröôøng hôïp,
Neân ñöa ra trò phaït,
Neáu khoâng phaïm bieân toäi,
Nhö phaùp xaû hoïc xöù.
Taâm khoâng loaïn xaû giôùi,
Ngöôøi hieåu bieát hieän tieàn,
Toâi xaû, thaày bieát cho,
Goïi laø chaân thaät xaû.
Thoï xong neân vì noùi,
Boán Ba la thò ca,
Ngöôøi trí baûo bieát tröôùc,
Chôù neân laøm vieäc aùc.
Neáu taâm khoâng che giaáu,
Phaùt loà tröôùc moät ngöôøi,
Noùi nhaøm chaùn bieân toäi,
Goïi laø ngöôøi thoï hoïc.
Keá noùi phaùp taïp haïnh,
Laø yeáu nghi xuaát gia,
Laàn löôït daïy cho nhau,
Chôû ñeå toân phaùp dieät.
Luùc trôøi tôø môø saùng,
Neân thöùc daäy tröôùc thaày,

Ñaùnh raêng tröôùc cho saïch,
Keá kính leã toân töôïng,
Roài môùi ñeán choã thaày,
14 BOÄ LUAÄT 11

Thu xeáp laïi giöôøng toøa,
Ñeå khaên, caây ñaùnh raêng,
Nöôùc noùng laïnh thích nghi,
Cuõng coù khi daäy sôùm,
Ñeán chaêm soùc cho thaày,
Ñaám löng hoaëc xoa boùp,
Hay sanh phöôùc thuø thaéng.
Ñaàu ñeâm hoaëc cuoái ñeâm,
Hoûi thaày ñeàu ñaõ nghi,
Thaày döïa treân ba taïng,
Giaûi nghi cho ñeä töû.
Saùng sôùm ñeán thaêm hoûi,
Ñaûnh leã toû cung kính,
Thöôøng khôûi töôûng khoù gaëp,
Vaø khôûi taâm aân troïng,
Queùt doïn saïch trong phoøng,
Vaø choã thaày thöôøng ñi.
Treân ñieän Phaät cuùng döôøng,
Huông hoa tuøy khaû naêng,
Sieâng kính leã Tam baûo,
Ñaây laø nhaân Töù ñeá.
Neáu khi leã höông ñieän,
Höõu nhieãu Toát ñoå ba,
Gaàn nhau neân hoûi tuoåi,
Ñeå bieát maø leã baùi.
Vì caàu theå kieân coá,
Thaân sai dòch khoâng beàn,
Mình sieâng, khích leä ngöôøi,
Chôù theo yù ngu - ñoïa,
Tuøy thôøi cuùng döôøng roài,
Ñoïc tuïng, keá an taâm,
Khoâng chæ maëc ca sa,
Tình cho laø hæ tuùc.
Ngaøy möôøi boân, möôøi laêm,
Neân bieát thôøi tröôûng tònh,

Hoøa hôïp chuùng neân laøm,
Neáu traùi thì töï laøm.
Thöôøng neân töï xeùt mình,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 15

Coù loãi caàu thanh tònh,
Cho ñeán trong toäi nhoû,
Cuõng khôûi töôûng sôï haõi,
Hoaëc ñi ñeán Taêng truø,
Xem vieäc laøm ôû ñoù,
Neáu thaáy thöùc aên ngon,
Neân baïch cho thaày bieát,
Sieâng naêng thöøa söï thaày,
Röûa baùt... thaûy ñeàu laøm,
Thaày bieát löôïng neân thoï.
Ñoái vôùi ngöôøi phaù giôùi,
Khoâng kính leã, phuïc vuï,
Thoï duïng ñeàu khoâng chia,
Nhö cuûi thieâu töû thi.
Caàu tòch coøn khoâng leã,
Nhöõng ngöôøi tuïc coù giôùi,
Huoáng chi ñaïi Bí soâ,
Leã ngöôøi tuïc tham daâm.
Bí soâ ñöôïc quaû sau,
Nhoû coøn khoâng leã baùi,
Huoáng chi laø ngöôøi ngu,
Coøn luaân hoài sanh töû.
Chuû thoï duïng - Voâ hoïc,
Hoïc nhaân thoï cuûa cha,
Ngöôøi tu ñònh ñoïc tuïng,
Tuøy thoï duïng khoâng loãi,
Coøn nhöõng ngöôøi löôøi bieáng,
Laø maéc nôï thoï duïng,
Ngöôøi phaù giôùi toaøn ngaên,
Thoï duïng vaät truù xöù.
Tín taâm xaây töï vieän,
Ñeå an ngöôøi giôùi haïnh,
Phaïm troïng khoâng hoå theïn,
Khoâng cho böôùc chaân vaøo.

Neáu ôû gaàn nhaø xí,
Khoâng ñöôïc noùi chuyeän nhieàu,
Ñoïc tuïng vaø giaët nhuoäm, Thaûy ñeàu khoâng cho laøm.
16 BOÄ LUAÄT 11

Nhaø tieåu tieän, ñaïi tieän,
Khi vaøo neân goõ cöûa,
Taèng haéng, khaûy moùng tay.
Ñaïi tieåu tieän, haï phong,
Tuøy ra chôù coá raën,
Muoán ñi chôù coá nín,
Cuõng chôù coù noùi chuyeän.
Taåy tònh duøng cuïc ñaát,
Giaáy, laù lau phía döôùi,
Keá duøng hai ba vieân,
Roài röûa nöôùc cho saïch,
Keá duøng theâm baûy vieân,
Ñeå taåy tònh tay traùi.
Sau cuøng duøng baûy vieân,
Taåy tònh caû hai tay,
Coøn laïi moät vieân ñaát,
Duøng ñeå taåy quaân trì,
Keá röûa tay vaø chaân,
Goïi laø saïch beân ngoaøi.
Nhaân nôi Xaù lôïi phaát,
Phaät cheá vieäc taåy tònh,
Laøm khaùc, phaïm AÙc taùc.
Taåy tònh kheùo duïng taâm,
Röûa khieán cho thaät saïch,
YÙ tröø khöû muøi hoâi,
Khieán thaân ñöôïc thanh tònh.
Neáu khoâng theo phaùp naøy,
Caàn gì traêm vieân ñaát.
Khoâng cho leã Tam toân,
Khoâng thoï ngöôøi khaùc leã,
Vieäc khaùc khoâng neân laøm,
Theá toân töï cheá ngaên.
Neáu khoâng xæa, ñaùnh raêng,
Vaø aên chaát cay noàng,
Vieäc naøy ñoàng nhö treân,

Trong luaät coù noùi roõ.
Neáu khoâng hoûi hai thaày,
Ñöôïc töï laøm naêm vieäc:
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 17

Ñaïi tieåu tieän, uoáng nöôùc,
Vaø xæa raêng ñaùnh raêng. ÔÛ trong cuøng moät giôùi,
Trong boán möôi chín taàm,
Tuøy tình leã cheá ñeå,
Vieäc khaùc ñeàu baïch thaày.
Nhö vieäc röûa tay chaân,
Ñi ra ngoaøi theá phaàn,
Cho ñeán vieäc aên uoáng...
Thaûy ñeàu neân baïch thaày,
Neân baïch maø khoâng baïch,
Moãi vieäc ñeàu phaïm toäi.
Thoï thöïc neân chaùnh nieäm,
Trao thoï neân y phaùp.
Trì y laøm phaân bieät,
Vieäc chôù neân sai soùt.
Chöa ñeán möôøi tuoåi haï,
Khoâng ñöôïc lìa y chæ,
Naêm tuoåi thoâng hieåu luaät,
Tuøy yù ñöôïc du phöông,
Nhöng ôû choã mình ñeán,
Caàn phaûi tìm y chæ,
Neáu khoâng ngöôøi y chæ,
Khoâng thoï y thöïc lôïi.
I. BOÁN PHAÙP THA THAÉNG
1 - Laøm haïnh baát tònh:
Phaät noùi ba loaïi toäi:
Voâ dö - khoâng theå trò,
Höõu dö - Taêng tröø toäi,
Caùc toäi khaùc - bieät saùm.
Boán Ba la thò ca,
Raát naëng neân cung kính,
Neáu phaïm moät phaùp naøo,
Lieàn thaønh Bí soâ hoaïi.
Trong möôøi hai naêm ñaàu,

Taêng ñoaøn khoâng tyø veát,
Saïch nhö nöôùc muøa Thu,
18 BOÄ LUAÄT 11

Ñeán naêm thöù möôøi ba,
Toâ traän na sanh toäi,
Haønh daâm vôùi vôï cuõ,
Vaø Bí soâ lan nhaõ,
Phaïm toäi nôi Di haàu,
Neân Phaät cheá hoïc xöù,
Muoán khieán döùt tröø tham...
Ñaém trong nghieäp toäi daâm,
Taïi sao thaày laïi laøm?
Do Phaät quaùn möôøi lôïi,
Lôïi laïc cho nhieàu ngöôøi,
Cheá roäng cho Thöùc xoa,
Vì Nhö lai ñaïi bi.
ÔÛ nôi ba sang moân,
Do tham duïc neân vaøo,
Raén Ba la thò ca,
Bò caén khoù trò laønh,
Neáu bò ngöôøi cöôõng böùc,
Taâm Bí soâ thoï laïc,
Neân bieát phaïm Tha thaéng.
Nôi sang moân ñaõ hoaïi,
Nôi ñoái töôïng quaù nhoû,
Hoaëc sanh chi khoâng khôûi,
Thì ñeàu phaïm toäi Thoâ,
Thaø ñem sanh chi mình,
Ñeå trong mieäng raén ñoäc,
Khoâng ñöa vaøo nöõ caên,
Chòu khoå baùo voâ cuøng.
Bò raén ñoäc ñen caén,
Chæ maát coù thaân naøy,
Coøn neáu phaù giôùi troïng,
Muoân kieáp chòu khoå ñau,
Töôùng phaïm daâm coù nhieàu,
Ñuû taùm chi thaønh phaïm,
Tuøy duyeân, vieäc khoâng ñoàng,
Ngöôøi trí neân xeùt kyõ.

Bí soâ vaø ngöôøi nöõ,
Caên caû hai khoâng toån,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 19

Phöông tieän vaøo quaù haïn,
Taâm caû hai thoï laïc,
Hai toäi phöông tieän ñaàu,
Toäi Thoå la coù hai,
Vieäc nheï naëng khoâng ñoàng,
Trong vaên luaät noùi roõ.
2 - Khoâng cho maø laáy:
Bí soâ Ñaït ni ca,
Töï laøm nhaø cho mình,
Laáy goã cuûa nhaø vua,
Taïo nhaân phaïm troäm caép.
Khôûi taâm troäm vaät ngöôøi,
Laáy rôøi khoûi choã cuõ,
Khôûi töôûng vaät cuûa mình,
Ñuû naêm tieàn thaønh phaïm,
Hôn naêm tieàn ñoàng phaïm.
Môùi khôûi yù - traùch taâm,
Xuùc chaïm - phaïm Thoå la.
Ñaát baèng phaúng thuaàn saéc,
Keùo ñi chæ toäi Thoâ,
Neáu loài loõm saéc khaùc,
Laáy quaù phaïm Voâ dö.
Taâm giaän phaù baãy, löôùi,
Phaïm toäi Toát thoå la;
Laøm phöôùc thaû höõu tình,
Thì phaïm toäi AÙc taùc.
Giaønh ñaát coù hai loaïi:
Quan xöû ñoaùn, vöông gia,
Hai nôi ñoù ñöôïc thaéng,
Bí soâ phaïm toäi Thoâ;
Khi ngöôøi kia xaû vaät,
Löûa Ba la thò ca,
Thieâu thaân Bí soâ naøy.
Chuù thuaät laáy phuïc taøng,
Vaät baùu nhö Ma ni...

Neáu maét Bí soâ thaáy,
Lieàn phaïm toäi caên baûn.
Muoán ruoäng mình thaønh töïu,
20 BOÄ LUAÄT 11

Ruoäng cuûa ngöôøi khoâng thaønh,
Thieáu nöôùc ñaáp bôø ruoäng,
Sôï toån khôi nöôùc chaûy,
Döïa treân quaû thu hoaïch,
Maø keát toäi troïng khinh,
Khaéc taâm lìa caùc toäi,
Laøm lôïi ích höõu tình.
Taïi sao laøm Bí soâ,
Laïi troäm vaät ngöôøi khaùc?
Laøm ñeä töû giaëc cöôùp,
Khi cöôùp laáy vaøng baïc...,
Khoâng khai ngoä keû giaëc,
Tuøy vieäc keát naëng nheï,
Noùi phaùp cho giaëc xong,
Hoaøn nöûa giaù hoaëc ñuû,
Daãn giaëc giao cho quan,
Bí soâ phaïm Thoå la.
Giaëc baét coùc Caàu tòch,
Bí soâ thöôøng ñeä töû,
Cöùu ñi - phaïm Thoå la.
Ñeán phaàn giôùi ñoùng thueá,
Cöûa aûi vaø beán ñoø,
Töï mang hoaëc ngöôøi caàm,
Taâm troäm ñi ñöôøng khaùc,
Neáu tính giaù vaät troäm,
Ñuû naêm tieàn hoaëc hôn,
Lieàn thaønh toäi Tha thaéng.
Neáu ñeán choã quan thueá,
Noùi vì Phaät phaùp taêng,
Hoaëc laø vì cha meï,
Khen ngôïi coâng ñöùc kia,
Cho môû thuoác, tieàn y,
Vaät quyù thöôøng caát chöùa,
Taùc tònh qua choã thueá.
Neáu möôïn y ngöôøi khaùc,

Do tham töôûng cuûa mình,
Sau neáu khoâng traû laïi,
Lieàn phaïm toäi Thoå la.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 21

Neáu khi leân treân thuyeàn,
Vaät ñaõ coù nhö baùt...,
Hai ngöôøi trao cho nhau,
Neân caàm trao caån thaän,
Thaày caàm chaéc, toâi buoâng,
Neáu khoâng noùi, vaät toån,
Tính theo giaù phaûi ñeàn.
Ngöôøi khoâng thænh maø aên,
AÊn lieàn phaïm AÙc taùc,
Bí soâ ñaõ nhö theá,
Caùc chuùng khaùc cuõng vaäy.
Khi vua hay giaëc cho,
Hoaëc laø ngöôøi kyù gôûi, Neáu taâm khoâng phaân bieät, Kia cho vaät neân thoï;
Neáu khoâng phaûi ñaïi nhaân,
Thaáy thí taøi cuûa nguôøi,
Bieát thì khoâng neân thoï,
Khoâng bieát, khoâng coù loãi.
Thaáy haïng thaáp heøn cho,
Neân phaûi suy nghó kyõ,
Khoâng neân thoï nôi hoï,
Vì Phaät khoâng cho laáy.
Tri söï vaø ngöôøi khaùc,
Ñem vaät cuûa Taêng cho,
Ngöôøi ngheøo, bònh neân thoï,
Thoï roài nghó seõ traû,
Neáu thaân cheát khoâng toäi,
Coøn soáng cöù tuøy duyeân,
Gaéng söùc neân caàu xin,
Ñem traû laïi cho Taêng.
Vaät quyù troïng boø, deâ...,
Thoï duïng thoân, ruoäng, vöôøn,
Chæ Taêng môùi ñöôïc thoï,
Caù nhaân khoâng ñöôïc thoï.
Truù xöù vaø ruoäng vöôøn,

Cuøng ngoïa cuï... caùc vaät,
Theo lyù phaûi giöõ gìn,
22 BOÄ LUAÄT 11

Khieán ngöôøi thí ñöôc phöôùc.
Vaät quyù troïng nôi naøy,
Khoâng ñöôïc ñem cho ngöôøi,
Khoâng chia, khoâng ñöôïc baùn,
Luaät naøy noùi quyeát ñònh.
Ñöùng choã cao trong chuøa,
Keâu goïi nghe tieáng ñöôïc,
Neân ôû choã nhö vaäy,
Xaây caát nhaø tònh nhaân,
Khi chaáp taùc moïi vieäc,
Cho hoï y thöïc lôïi;
Neáu bònh khoâng laøm ñöôïc,
Phaät daïy neân thaêm nuoâi.
Ñaùnh ñaäp vaø caét toùc,
Traùi ngöôïc vôùi Thaùnh giaùo,
Coät troùi naõo quaàn sanh,
Thaùnh hieàn ñeàu xa lìa.
Laøm phöôùc xaû ruoäng ñaát,
Laøm phaân soá neân laáy,
Khi thoï duïng khoâng loãi,
Ñoù laø phaùp vua xöa.
ÔÛ nhöõng choã bình luaän,
Bí soâ vaø Caàu tòch,
Phaät daïy khoâng neân noùi.
Töø ngöôøi chaùnh kieán ñöôïc,
Ñem cho ngöôøi taø kieán,
Vaø cho ngöôøi phaù giôùi,
Laø luoáng ñoïa tín thí.
Thoï aåm thöïc cuûa ngöôøi,
Neân löôïng buïng maø thoï,
Quaù nhieàu laø ñoïa thí,
Ngöôøi trì giôùi neân bieát.
Cha meï vaø ngöôøi bònh,
Vì laáy khoâng thaønh toäi,
Neáu ñem cho ngöôøi khaùc,
Phaûi baùo cho chuû bieát.

Nôi choã ñi kinh haønh,
Neáu thaáy dao vaø kim...
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 23

Baùo cho vò kieåm tra,
Gaïn hoûi môùi traû chuû,
Baùo cho chuùng bieát roài,
Trong chuùng caát ba ngaøy,
Neáu khoâng ngöôøi ñeán nhaän,
Sung vaøo vaät thöôøng truï.
Ñem vieäc mình trao ñoåi,
Hoaëc cho laø laøm phöôùc,
Bí soâ nhaän laøm thueâ,
Vieäc naøy Phaät khoâng cho.
Töôûng cuûa mình, baïn thaân,
Nhieàu ít tuøy thôøi duøng,
Khoâng troäm thì khoâng toäi,
Nhöng noùi cho chuû bieát.
Thaân höõu coù ba loaïi:
Thöôïng trung haï neân bieát,
Thuaàn, tröïc thì neân thaân;
Hôøi hôït - chôù thaân thieát.
Nôi ba loaïi thaân höõu,
Baäc thöôïng truøm trung haï,
Baäc trung truøm trung haï,
Baäc haï chæ truøm haï.
3 - Ñoaïn maïng ngöôøi:
Bí soâ nhaøm baát tònh,
Caàu Loäc tröôïng, töï saùt,
Laøm phöôùc nhöng tham baùt...
Cho neân Ñaïi thaùnh ngaên.
Coá yù, khoâng ngoä saùt,
Töï laøm, baûo ngöôøi laøm,
Khi khuyeân khen ngöôøi - cheát,
Lieàn chieâu toäi Tha thaéng.
Hoaëc laøm phöông tieän gieát,
Thaáy ngöôøi laøm tuøy hæ,
Phoùng hoûa ñoát nuùi röøng,
Hoaëc chaët phaù caây soáng,

Hoaëc laø aên thòt ngöôøi,
Ñeàu phaïm toäi Thoå la.
Bònh vaø ngöôøi nuoâi bònh,
24 BOÄ LUAÄT 11

Neáu khoâng bieát phöông thuoác,
Caàn phaûi hoûi thaày thuoác,
Hoaëc hoûi baäc kyø tuùc,
Môùi ñöa ngöôøi bònh thuoác,
Khaùc vôùi ñaây phaïm khinh.
Neáu cung caáp ngöôøi bònh,
Theo bònh trang ñöôïc chöùa,
Vaät khaùc cuõng ñöôïc giöõ.
Phaät baûo caùc Bí soâ,
Neân thaêm nuoâi ngöôøi bònh,
Hoaëc luaân phieân tôùi thaêm,
Caùc vieäc neân tuøy thuaän.
Khoâng kính leã ngöôøi bònh,
Bònh cuõng khoâng leã ngöôøi,
Taâm toát ñeán thaêm hoûi,
Neân ñeå gheá môøi ngoài.
Khoâng ôû tröôùc ngöôøi bònh,
Khen ngôïi cheát laø toát,
Bònh khoå nghe ñieàu naøy,
Seõ thích muoán ñöôïc cheát.
Thaày neân haønh boá thí,
Giöõ giôùi khoâng thieáu soùt,
Tin saâu nôi Tam baûo,
Seõ thuù höôùng nieát baøn.
Neáu sau khi thaày cheát,
Cung trôøi chaéc khoâng xa,
Nieát baøn trong baøn tay,
Chôù buoàn thaân naøy cheát,
Bí soâ noùi lôøi naøy,
Lieàn phaïm toäi Vieät phaùp.
Neân noùi coøn thoï laâu,
Bònh aét seõ trò laønh,
Thoï laâu nhö phaùp truï,
Ngöôøi thieän ôû laïi laâu,
Nieäm nieäm hay taêng tröôûng,

Phöôùc ñöùc roäng lôùn tuï.
Ngöôøi bònh coù phieàn naõo,
Thaày thuoác gioûi neân khuyeân,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 25

Kheùo bieát thôøi vaø xöù, Cho thuoác chôù tuøy nghi. Coá yù khuyeân ngöôøi - cheát,
Khoâng luaän taâm thieän aùc,
Ñeàu phaïm toäi Thoå la.
Neáu khôûi taâm tham baùt...
Nguyeän cho ngöôøi kia cheát,
Nhö keû Chieân ñaø la,
Ngöôøi naøy phaïm AÙc taùc.
Choïc cöôøi cuõng khoâng neân,
Duøng tay choïc leùt nhau,
Chuùng möôøi baûy Bí soâ,
Do ñaây moät ngöôøi cheát.
Neáu xaây döïng thaùp Phaät,
Khoâng ngöôøi tuïc trôï giuùp,
Vaùc naëng vaùc khoâng noåi,
Neân laøm ngöôøi thôï cheát.
Chuyeàn gaïch töï rôùt beå,
Chuyeàn trao baùo cho bieát.
Khoâng neân laøm ban ñeâm,
Gioáng nhö ngöôøi laøm thueâ.
Khi Bí soâ giaùm saùt,
Tuøy choã neân khuyeán hoùa,
Cho thôï aên böûa saùng, Ñeå hoï khoûi nhoïc meät.
Neáu laø vò tri söï,
Giaëc ñeán, cho naùo loaïn,
Nhöng khoâng ñöôïc coá taâm,
Neùm ñaù haïi chuùng sanh,
ÔÛ ngoaøi möôøi khuyûu tay,
Quaêng neùm caây vaø ñaù,
Neân nghó nhôù giôùi hoïc,
Chôù khieán toån taâm bi.
Ngöôøi coi ngoù truù xöù,
Lôùn trong chuùng neân hoûi,
Neáu ban ñeâm thuyeát phaùp,
Neân khoùa chaët cöûa neûo,

Ñeå ñeà phoøng keû troäm.
26 BOÄ LUAÄT 11

Coù naêm caùch ñoùng cöûa,
Ñeå giöõ gìn truù xöù,
Treân döôùi neân caøi then,
Vaø khoùa cöûa caån thaän,
Tuøy choã hieän tieàn coù,
Ngöôøi ngay thaúng neân laøm.
Chæ laøm moät hai caùch,
Theo thöù lôùp boài thöôøng,
Neáu khoâng laøm caû naêm,
Maát thì phaûi ñeàn heát.
Bí soâ ñi treân ñöôøng,
Khi ñoàng baïn nhieãm bònh,
Neân töôûng nhö cha meï,
Kính giaùo neân coõng theo.
Cha giaø khoâng ñi nhanh,
Sôï ñeán giôø ngoï thöïc,
Con ñaåy neân cha cheát,
Vieäc naøy khoâng neân laøm.
4 - Voïng noùi ñöôïc phaùp hôn ngöôøi:
Bí soâ naêm ñoùi keùm,
Thaät khoâng ñöùc thöôïng thaéng,
Hö doái khen laãn nhau,
Vì nuoâi soáng, Phaät ngaên.
Khoâng ñaéc noùi toâi ñaéc,
Phaùp taêng thöôïng thuø thaéng,
Tröø ngöôøi taêng thöôïng maïn,
Thaûy ñeàu phaïm bieân toäi.
Töï khoâng phaùp hôn ngöôøi,
Cuõng khoâng ñaéc caùc ñònh,
Noùi ñaéc Thaùnh ñaïo phaàn,
Seõ thaønh ñaïi nieát baøn;
Noùi ñaéc phaùp taêng thöôïng,
Chöùng ñöôïc boán quaû Thaùnh;
Trí laø caùc caûnh khoå...
Kieán laø thaáy chaân ñeá,
Noùi ñaéc ñöôïc boán ñònh,
Moät mình truï ñònh laïc;

Laïi noùi thaáy trôøi roàng...
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 27

Ñeán noùi chuyeän vôùi toâi,
Toâi noùi chuyeän vôùi hoï,
Khi noùi phaïm bieân toäi;
Laïi noùi nghe tieáng trôøi...
Cho ñeán tieáng Döôïc xoa,
Thaûy ñeàu phaïm bieân toäi.
Noùi thaáy quyû phaán taûo,
Thì chæ phaïm Thoå la,
Vì quyû naøy thaáp keùm,
Neân khoâng phaïm bieân toäi.
Noùi ñaéc quaû, thoâng, trí,
Cho ñeán töôûng voâ thöôøng...
Töï caàm kieám bieân toäi,
Laøm toån thöông thaân mình.
Noùi coù Bí soâ thaáy,
Baùng Toâ taát xaù giaø,
Nhöng yù noùi laø mình,
Khi noùi chæ AÙc taùc.
Döï ñoaùn thaéng, trôøi möa,
Sanh nam, nghe tieáng voi,
Quaùn kyõ môùi neân noùi,
Khaùc vôùi ñaây - toäi Thoâ.
II - 13 PHAÙP TAÊNG GIAØ BAØ THI SA
1 - Coá yù tieát tinh:
Neáu lìa ba sang moân,
Nôi thaân phaàn mình, ngöôøi,
Coá tieát chaát baát tònh,
AÉt phaïm toäi Taêng taøn.
Tieát laø ôû trong thaân,
Tinh rôøi khoûi choã cuõ,
Thoï laïc lieàn thaønh phaïm,
Khoâng caàn ñôïi tinh chaûy.
Khi tinh muoán tieát ra,
Neân nhieáp taâm giöõ laïi,
Luùc ñoù khoâng phaïm troïng,
Chæ laø phaïm toäi khinh;

Neáu tinh rôøi choã cuõ,
28 BOÄ LUAÄT 11

Tinh chaûy coøn trong thaân,
Coá tieát ra nôi thaân,
Thì phaïm toäi Thoå la.
Tinh goàm coù naêm loaïi:
Nhaït, ñaëc vaø saéc ñoû,
Saéc vaøng vaø saéc xanh,
Chuyeån luaân vöông saéc xanh,
Tröôûng töû Luaân vöông - xanh,
Caùc con khaùc ñeàu vaøng,
Caùc ñaïi thaàn saéc ñoû,
Tinh ñaéc laø caên chín,
Neáu laø caên chöa thaønh,
Nöõ thöông toån - tinh nhaït.
Neáu coá yù tieát tinh,
Ñeàu phaïm toäi Taêng taøn.
Nôi caùc loã töôøng vaùch,
Coá xuùc chaïm tieát tinh,
Thì phaïm toäi Thoå la.
Bò ñaù lôùn xuùc chaïm,
Tuy ñoäng, khoâng xuaát tinh,
Taâm nhieãm chaïm caên mình,
Choã vaéng dao ñoäng thaân,
Hoaëc do caàm naém xuaát,
Hoaëc ngöôïc gioù, ngöôïc doøng,
Ñeàu phaïm toäi Thoå la;
Neáu thuaän gioù, thuaän doøng,
Thì phaïm toäi AÙc taùc.
Neáu vôùi taâm nhieãm oâ,
Nhìn ngoù sanh chi mình,
Taâm nhieãm khoâng lôïi ích,
Thöôøng neân nghó tröø boû.
Kyø coï trong nhaø taém,
Ñi - baép chaân chaïm nhau,
Boãng nhieân tinh töï chaûy,
Vaø trong moäng, khoâng toäi.
Neáu laø haøng Bí soâ,
Thì phaïm toäi Chuùng giaùo;

Neáu laø haøng Caàu tòch,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 29

Thì phaïm toäi AÙc taùc.
Nhaân toäi hai thieân ñaàu,
Moãi thieân coù troïng khinh,
Nhaân troïng thuoäc thieân ñaàu,
Neân saùm hoái trong chuùng,
Khinh - ñoái boán ngoaøi giôùi,
Nhaân troïng thieân thöù hai,
Ñoái boán ngoaøi giôùi saùm,
Khinh - ñoái moät ngöôøi saùm.
Toäi Chuùng giaùo caàn Taêng,
Toäi khaùc ñöôïc ñoái moät,
Nhöng khoâng cho ñoái tröôùc,
Ngöôøi ñoàng phaïm phaùt loà,
Vì ueá khoâng tröø ueá,
Maø khieán ñöôïc thanh tònh.
Neáu phaïm toäi Chuùng giaùo,
Maø coù taâm che giaáu,
Tuøy ngaàn aáy thôøi gian,
Maø cho haønh bieät truï.
Khi ñang haønh bieät truï,
Laïi bò phieàn naõo haïi,
Ngu si taïo toäi nöõa,
Taêng neân cho ngöôøi naøy,
Haønh phaùp Boån nhaät trò,
Nhö theá ñeán ba laàn,
Y luaät giaùo cho haønh,
Ngöôøi naøy ñaùng thöông xoùt.
Bieát do phieàn naõo sanh,
Taâm sanh ñaïi hoå theïn,
Hoaëc haï mình khieâm toán,
Tuy ñieàu phuïc nhö vaäy,
Maø aùc khoâng söûa ñoåi,
Ngöôøi naøy neân xaû khí,
Ñeán khi sanh nhaøm lìa.
Neáu taâm sanh nhaøm lìa,
Taêng neân cho YÙ hæ,

Nöôùc YÙ hæ töôùi röûa,
Tröø caáu ñöôïc thanh tònh,
30 BOÄ LUAÄT 11

Taêng neân cho xuaát toäi,
Tuùc soá ñuû hai möôi,
Toäi môùi ñöôïc tröø dieät.
Do nhôø Taêng xuaát toäi,
Neân goïi laø Chuùng giaùo.
Neáu phaùt loà roài cheát,
Hoaëc ñang haønh bieät truï,
Hoaëc chöa ñöôïc xuaát toäi,
Cuõng seõ sanh coõi thieän.
Do ñaây nghó thöông xoùt,
Taâm bi khoâng xaû boû,
Khoâng ñeå nghieäp mình taïo,
Chòu khoå trong ñöôøng aùc.
Neáu ngöôøi trì ba taïng,
Baäc toân ôû trong chuùng,
Baåm taùnh nhieàu hoå theïn,
Vaø ngöôøi ñaïi phöôùc ñöùc,
Taát caû saùu haïng ngöôøi,
Ñöôïc ñoái tröôùc moät ngöôøi,
Saùm hoái lieàn tröø toäi.
Nhöng taâm phaûi chí thaønh,
AÂn troïng khoâng khi doái,
Saùm roài khoâng phaïm laïi,
Goïi laø ngöôøi ÖÙng phaùp.
2 - Xuùc chaïm ngöôøi nöõ:
Töø chaân trôû leân ñaàu,
Taâm nhieãm chaïm ngöôøi nöõ,
Khoâng y - phaïm Chuùng giaùo,
Coù y - toäi Thoå la.
Neáu coá yù xoâ keùo,
Chaïm coù y, khoâng y,
Thoï laïc - toäi nhö treân.
Ngöôøi nöõ ñeán xuùc chaïm,
Bí soâ sanh taâm nhieãm,
Cuõng nhö treân ñaõ noùi,
Xoâ, keùo, y caùch ñoàng.

Voán khôûi yù haønh daâm,
Xuùc chaïm thaân ngöôøi nöõ,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 31

Lieàn phaïm toäi Thoå la,
Nhaân cuûa toäi Tha thaéng,
Caên cöù treân haønh daâm,
Neáu khaùc - phaïm Thoå la.
Beù trai vaø huyønh moân,
Baøng sanh ñeàu AÙc taùc.
3 - Noùi lôøi thoâ daâm:
Bí soâ noùi lôøi daâm,
Khoâng phaûi ngöôøi lìA Duïc,
Tröôùc ngöôøi nöõ noùi daâm,
Toäi naøy nhôø Taêng cöùu.
Noùi thaân coâ mòn maøng,
Ba sang moân ñaùng yeâu,
Hoaëc noùi laø thoâ xaáu...
Khi noùi lôøi Dieäp baø,
Lieàn phaïm toäi Chuùng giaùo,
Khoâng noùi lôøi Dieäp baø,
Chæ phaïm toäi Thoå la.
Khi ngöôøi nöõ ñeán caàu,
Khoâng noùi lôøi thoâ daâm,
Chæ phaïm toäi Thoå la.
Ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn,
Ngöôøi phaïm toäi ñaàu tieân,
Ngöôøi thoáng khoå böùc baùch,
Vaø caø laêm - khoâng phaïm.
4 - Ñoøi hoûi cuùng döôøng:
Töï khen ngôïi ñöùc mình,
ÔÛ tröôùc maët ngöôøi nöõ,
Phöông tieän noùi vieäc daâm,
Dao Chuùng giaùo lieàn caét.
(töùc phaïm toäi Chuùng giaùo)
Noùi neáu coâ thöông yeâu,
Cuùng döôøng baäc thuø thaéng,
Laø cuùng döôøng baäc nhaát,
Kia hieåu lieàn phaïm toäi.

Ñaõ noùi Thi la ñuû,
Cuøng giôùi uaån töông öng,
Neân bieát phaùp thieän laø
32 BOÄ LUAÄT 11

Phaùp cuøng töông öng vôùi
Ñònh uaån vaø hueä uaån,
Neân goïi laø Tònh haïnh.
Bí soâ taâm nhieãm oâ,
Duø chæ noùi moät caâu,
Maø ngöôøi nöõ hieåu ñöôïc,
Thì cuõng phaïm Taêng taøn.
Neáu coù ngöôøi nöõ noùi,
Lôøi daâm duïc phi lyù: Thaày laø ngöôøi thanh tònh,
Toâi ñem thaân cuùng döôøng,
Thaày laø ngöôøi ñuû giôùi,
Baäc thuø thaéng öùng cuùng,
Thaät laø ngöôøi khoù gaëp.
Khi ngöôøi nöõ noùi vaäy,
Bí soâ thuaän ñaùp theo,
Do trong taâm nhieãm oâ,
Neân thaønh toäi Chuùng giaùo.
Neáu noùi nöõ cuùng döôøng,
Ñöôïc quaû baùo voâ löôïng,
Khoâng noùi vieäc daâm duïc,
Thì phaïm toäi Thoå la....
Neáu noùi lôøi nhieãm oâ,
Bí soâ ñeàu phaïm toäi,
Nhieãm oâ trong ñaây laø,
Coù taâm ñaém nhieãm duïc,
Caên cöù treân haønh duïc,
Maø phaïm toäi Chuùng giaùo,
Neáu khaùc - phaïm Thoå la.
Neáu laø nam, Phieán saù,
Baøng sanh thì AÙc taùc.
5 - Mai moái:
Töï laøm, sai ngöôøi laøm,
Khieán nam nöõ hoøa hôïp,
Laø caàm kieám Taêng taøn,
Cheùm toån thöông thaân mình.

Thuûy thoï vaø taøi sính...
Goàm coù baûy loaïi vôï,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 33

Vaø möôøi loaïi töï thoâng.
Baûy vôï laø thuûy thoï,
Taøi sính vaø Vöông kyø,
Töï nhaïo, y thöïc truï,
Soáng chung vaø choác laùt.
Trao nöôùc cho chaøng reã,
Goïi laø vôï Thuûy thoï;
Ñem taøi vaät hoûi vôï,
Goïi laø vôï Taøi sính;
Vua, giaëc ñaùnh cöôùp laáy,
Goïi laø vôï Vöông kyø;
Töï höùa laøm vôï ngöôøi,
Goïi laø vôï Töï nhaïo;
Vì y thöïc ñeán ôû,
Laø vôï Y thöïc truï;
Hai ngöôøi coù tieàn taøi,
Cuøng giao öôùc soáng chung,
Ñoàng laøm duyeân sinh soáng,
Goïi laø vôï Coïng hoaït;
Neáu ôû taïm khoâng laâu,
Goïi laø vôï Tu du.
Baûy vôï neáu chia ly,
Coù baûy vieäc khaùc nhau:
Caõi laâu môùi chia ly,
Beû coû laøm ba ñoaïn,
Hoaëc neùm ba vieân gaïch,
Hoaëc noùi khoâng phaûi vôï,
Hoaëc y phaùp ñuoåi ra,
Hoaëc lôùn tieáng tuyeân caùo.
Neáu ba loaïi vôï ñaàu,
Chia ly khieán hoøa hôïp,
Thöù töï moät hai ba,
Thì phaïm toäi AÙc taùc;
Thöù töï boán naêm saùu,
Ñeàu phaïm toäi Thoå la;

Hoøa hôïp vôi thöù baûy,
Lieàn phaïm toäi Taêng taøn.
Loaïi tö thoâng trong ñaây,
34 BOÄ LUAÄT 11

Choàng cheát, ñi nôi khaùc,
Ngöôøi naøy neáu meï hoä,
Goïi laø meï baûo hoä;
Cha baûo hoä cuõng vaäy;
Noùi thaân toäc baûo hoä,
Laø ngöôøi trong thaân toäc,
Nhö anh em, chò em;
Baø la moân, Saùt lôïi,
Laø Chuûng toäc baûo hoä;
Baø thö vaø Caâu thö, Goïi laø Toâng baûo hoä; Vaø vöông phaùp baûo hoä,
Möôøi loaïi baûo hoä naøy,
Neáu khaùc laø tö thoâng.
Neáu mai moái tö thoâng,
Vaø boán vôi sau cuøng,
Laøm cho hoï hoøa hôïp,
Nhaát ñònh phaïm Taêng taøn.
Neáu Bí soâ noùi raèng:
Nam naøy sao khoâng cöôùi,
Nöõ naøy sao khoâng gaû,
Thì phaïm toäi AÙc taùc.
6 - Laøm phoøng nhoû:
Laøm phoøng nhoû cho mình,
Bænh phaùp, xem - khoâng loãi,
Ñuùng löôïng laøm khoâng phaïm,
Khaùc thì phaïm Taêng taøn.
ÔÛ trong phoøng nhoû naøy,
Chöùa ñöôïc boán oai nghi,
Khi ñi ñöùng naèm ngoài,
Thoï duïng ñöôïc an laïc.
Kích löôïng nhö phaùp laø
Daøi möôøi hai gang tay,
Chieàu roäng baûy gang tay,
Moät gang tay cuûa Phaät,
Baèng gaáp ba ngöôøi thöôøng,
Töùc laø moät khuyûu röôõi;

Döïa theo ngöôøi bình thöôøng,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 35

Daøi möôøi taùm khuyûu tay,
Roäng möôøi khuyûu tay röôõi.
Noùi choã baát tònh laø
Coù raén rít, kieán, ong...
Noùi coù tranh chaáp laø
Gaàn ñöôøng vaø ñaïi thoï,
Nhaø cuûa vua hoaëc quan;
Noùi khoâng tieán thuù laø
Gaàn bôø soâng vaø gieáng.
Neáu tröø loãi nhö theá,
Hôïp lyù - cho laøm phoøng.
Taêng khoâng chæ maø laøm,
Coù theá phaàn tranh chaáp,
Choã xaây caát baát tònh,
Bí soâ phaïm Thoå la,
Xaây xong phaïm Chuùng giaùo.
Neáu ngöôøi phaïm ñaàu tieân,
Ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn,
Bò thoáng khoå böùc baùch,
Nhöõng ngöôøi naøy khoâng phaïm.
7- Xaây chuøa lôùn:
Tyø ha la coù chuû,
Voán khoâng coù kích löôïng,
Trong ñaây noùi lôùn laø
Kích löôïng vaø tieàn cuûa.
8 & 9 - Voâ caên cöù vu baùng vaø giaû möôïn caên cöù:
Vu baùng toäi Tha thaéng,
Laø khoâng coù caên cöù,
Muoán hoaïi tònh haïnh kia,
Vaø noùi vieäc töông tôï,
Laø hai loaïi vu baùng.
Luùc ñoù Bí soâ ni,
Lieân hoa saéc tònh tín,
Nhaân vieäc ñeán beân ao,
Ñaûnh leã Thaät löïc töû,
ÔÛ caùch ñoù khoâng xa,

Höõu vaø Ñòa nhìn thaáy,
Khi ñeán ao laáy nöôùc,
36 BOÄ LUAÄT 11

Thaáy hai Nai giao hoäi,
Thaáy roài noùi vôùi nhau:
Bí soâ, Bí soâ ni,
Thaày thaáy haønh daâm khoâng?
Ñaùp laø toâi coù thaáy.
Do oaùn thuø ñôøi tröôùc,
Neân ñem vieäc töông töï,
Vu baùng Thaät löïc töû,
Do duyeân khôûi nhö vaäy,
Coù hai giôùi sai khaùc,
Ngöôøi trí neáu hieåu bieát,
Lieàn thaønh toäi vu baùng.
10 - Phaù taêng traùi can:
Can rieâng vaø chuùng can,
Cho ñeán laàn thöù ba,
Muoán phaù Taêng hoøa hôïp,
Neân phaïm toäi Chuùng giaùo.
Can rieâng khoâng taùc baïch,
Noùi raèng: naøy cuï thoï,
Chôù laøm khoâng hoøa hôïp.
Can rieâng maø khoâng döøng,
Taêng neân taùc yeát ma,
Neân duøng phaùp baïch töù.
Phaù taêng coù hai loaïi,
Tuøy thuaän möôøi boán phaùp:
Phaùp noùi laø phi phaùp,
Phi phaùp noùi laø phaùp,
Luaät noùi laø phi luaät,
Phi luaät noùi laø luaät...
Bình luaän, phi ngoân traùnh,
Phaïm traùnh vaø Söï traùnh,
Boán loaïi traùnh trong ñaây,
Ngöôøi giaùc tueä neân bieát.
Neáu duøng nhöõng ngoân thuyeát,
Chuùng khoâng hoøa, taâm khaùc,
Duyeân ñaây sanh ñaáu tranh,

Goïi laø Bình luaän traùnh.
Neáu ngöôøi do töùc giaän,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 37

Phi phaùp noùi vôùi nhau,
Do ñaây sanh ñaáu tranh,
Goïi laø phi ngoân traùnh.
Coù thaân, ngöõ vaø taâm,
Ba loaïi naøy, moãi loaïi,
Hoaëc hai, hai, ba loaïi,
Toång coïng coù saùu duyeân:
Bí soâ vaø ngöôøi nöõ,
Khoâng bieát ñoàng nhaø nguû,
Goïi laø thaân töông öng;
Noùi phaùp cho ngöôøi nöõ,
Khi noùi naêm saùu caâu,
Khoâng coá taâm noùi theâm,
Toäi naøy chæ do ngöõ;
Ngaøy thuyeát giôùi nghe hoûi,
Coù loãi maø che giaáu,
Ñaây laø toäi cuûa yù,
Neân bieát phaïm AÙc taùc;
Coá yù haïi sanh maïng,
Vaø khoâng cho maø laáy...
Toäi do thaân, taâm phaïm;
Noùi phaùp naêm saùu caâu,
Coá yù noùi theâm caâu,
Toäi do ngöõ, taâm phaïm,
Voïng ngöõ cuõng nhö vaäy;
Coá taâm khôûi saùt haïi,
Vaø baûo ñaùnh thaân kia,
Laø do thaân, ngöõ, taâm.
Taïo toäi trong ba taâm,
Noùi taâm thieän phaïm laø,
ÔÛ trong chuøa, tinh xaù,
Nhoå coû khoâng cho moïc;
Hoaëc khôûi taâm cuùng döôøng,
Keát traøng hoa neân phaïm.
Taâm voâ kyù phaïm laø,

Khoâng coá yù choáng traùi,
Taêng cheá, lôøi Phaät daïy,
Do khoâng coù aùc taâm,
38 BOÄ LUAÄT 11

Neân goïi laø voâ kyù;
Neáu coá taâm choáng traùi,
Thì goïi laø taâm baát thieän.
Khi taïo taùc toäi loãi,
Duyeân ñaây sanh ñaáu tranh,
Thì goïi laø Phaïm traùnh;
Nhö theá baïch... caùc vieäc,
Noùi khoâng phaûi laø thieän,
Traùnh caõi sanh naùo loaïn,
Laø Söï traùnh neân bieát.
Muoán laøm vieäc phaù Taêng,
Khoâng bieát - phaïm AÙc taùc,
Neáu can rieâng - khoâng boû,
Lieàn thaønh toäi AÙc taùc,
Baïch - khoâng boû - Thoå la,
Taùc yeát ma laàn ñaàu,
Laàn thöù hai cuõng vaäy,
Laàn ba - phaïm Chuùng giaùo.
11 - Trôï giuùp phaù Taêng traùi can:
Nhöõng ngöôøi tuøy thuaän naøy,
Laø chuùng Bí soâ aùc,
Can rieâng... caùc sai khaùc,
Thaûy ñeàu gioáng giôùi treân.
12 - Laøm nhô nhaø ngöôøi:
Neáu laøm nhô nhaø ngöôøi,
Coù hai loaïi sai khaùc:
Moät laø ôû xen taïp,
Thöù hai laø thoï duïng.
ÔÛ xen taïp vôùi nöõ,
Ñuøa giôõn vaø traïo cöû...;
Thoï duïng laø aên chung,
Haùi caùc loaïi hoa quaû,
Nôi maét tai, yù thöùc,
Thaáy nghe vaø hay bieát,
Can rieâng... caùc sai khaùc,

Phaïm AÙc taùc nhö treân.
13 - Taùnh aùc traùi can:
Ngöôøi taùnh aùc nhö vaäy,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 39

Phaïm vaøo toäi Chuùng giaùo,
Khoâng nghe theo lôøi thieän,
Neân goïi laø taùnh aùc.
Ñaõ noùi ñoàng hoïc xöù,
Neân nghe lôøi chæ daïy,
Tuøy thuaän phaùp thanh tònh;
Ñaõ noùi laø ñoàng phaùp,
Tuøy thuaän lôøi Phaät daïy,
Can rieâng maø khoâng boû,
Toäi naëng nheï nhö treân.
Möôøi ba vieäc nhö theá,
Giaùo do Taêng xöû ñoaùn,
Chín giôùi ñaàu lieàn phaïm,
Boán sau ba laàn can.
III - HAI PHAÙP BAÁT ÑÒNH
Bí soâ OÂ ñaø di,
Cuøng Caáp ña thaân maät,
Do vieäc aáy baát ñònh,
Moät Bí soâ, moät nöõ,
Cuøng ngoài nôi choã khuaát,
Laøm vieäc daâm hoaëc khoâng,
Laø hai phaùp Baát ñònh.
Khuaát laø khoâng ngöôøi khaùc,
Vieäc aån maät chaúng moät,
Töôøng, raøo, ñeâm, lieáp ngaên,
Röøng caây laø thöù naêm,
Ñi ñöùng vaø ngoài naèm,
Bí soâ noùi söï thaät, Nhö lôøi tònh tín noùi, Theo vieäc maø trò toäi.
Neáu khoâng noùi söï thaät,
Taêng cho Caàu toäi taùnh,
Phaùp baïch töù yeát ma.
Ngöôøi bò phaùp trò phaït,
Khoâng ñoä ngöôøi xuaát gia,
Khoâng truyeàn thoï Caän vieân,

Khoâng ñöôïc laøm y chæ...
40 BOÄ LUAÄT 11

Haønh trò phaït troïn ñôøi, Nôi toäi khoâng quyeát ñònh, Neân goïi laø Baát ñònh.

IV - 30 PHAÙP XAÛ ÑOÏA:
1 - Chöùa y dö khoâng phaân bieät:
Bí soâ quaù möôøi ngaøy,
Chöùa y khoâng phaân bieät,
Buïi ñaát Ni taùt kyø,
Dính dô thaân ngöôøi toäi.
Y ñaõ caét, may, nhuoäm,
Goïi laø y ñaõ thaønh,
Ñaõ noùi caát chöùa y,
Nghóa laø cuûa mình coù,
Chi phaït la thaønh roài,
Chöa xuaát Yeát sæ na,
Trong ñaây coù boán caâu.
Loâng, ñay vaø vaûi thoâ,
Yeát töû baù vaø luïa,
Cao nhieáp baø, sôïi gai,
Ñaây laø baûy loaïi y.
Vaûi dö toái thieåu laø
Roäng daøi moät khuyûu tay,
Lieàn phaïm Ni taùt kyø.
Neân xaû maø khoâng xaû,
Nôi toäi khoâng saùm hoái,
Laïi khoâng laøm giaùn caùch,
Toäi Ñoïa khoâng tröø ñöôïc.
Trong ba neáu laøm moät,
Hoaëc hai - khoâng thanh tònh;
Ba vieäc ñeàu laøm ñuû,
Môùi goïi ngöôøi khoâng loãi.
Nôi toäi naøy chöa saùm,
Sau ñoù laïi ñöôïc nöõa,
Toäi sau nhieãm toäi tröôùc,
Ñeàu ñoàng Ni taùt kyø.
2 - Lìa y nguû ñeâm:
Thöôøng cuøng ba y chung,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 41

Khoâng duyeân, khoâng lìa nguû,
Tröø ñöôïcTaêng taùc phaùp,
Khaùc vôùi ñaây lieàn phaïm.
Moät, hai, raát nhieàu nhaø,
Ngoaøi thoân haøo bao quanh,
Töôøng vaùch khaép boán phía,
Moät vaø nhieàu theá phaàn.
Theá phaàn laø phaïm vi,
Cho ñeán mieáu thôø trôøi,
Hoaëc sai khaùc hoaëc moät,
Goïi laø moät theá phaàn.
Moät daõy noái tieáp nhau,
Goïi moät nhaø neân bieát;
Ngöôøi thoân daõ, haï tieän,
Nhö moät loaïi ñoàng thoân,
Hai nhaø, hai daõy khaùc,
Ngöôøi thoân daõ Phaïm chí,
Laép ñaët raát nhieàu cöûa,
Goïi laø raát nhieàu nhaø;
Theá phaàn trong ñaây laø,
Beân ngoaøi roäng moät taàm,
Choã gaø bay ñaùp xuoáng,
Khoaûng baèng choã xay giaõ...
Nhaø, phoá, tieäm, laàu, saân,
Cho ñeán nhaø ngoaïi ñaïo,
Choã thuyeàn, caây, xe, vöôøn,
Moät vaø nhieàu theá phaàn.
Huynh ñeä khoâng phaân bieät,
Hoaëc chæ moät chuû nhaø,
Ñaây goïi laø moät nhaø,
Vaø laø moät theá phaàn.
Neáu nhaø coù nhieàu phoøng,
Do phoøng rieâng, cöûa rieâng,
Neân sanh nhieàu theá phaàn.
Neân bieát caùc theá phaàn,
Coù moät, khaùc sai bieät;
Ngoaïi ñaïo kieán giaûi khaùc,
Moät, khaùc, theá phaàn khaùc.
42 BOÄ LUAÄT 11

ÔÛ nhaø cuûa nhaïc coâng,
Theá phaàn cuõng nhö treân,
Ngoaøi - choã ñeå giaù, troáng,
Cho ñeán choã phaù tre...
Choã caønh caây giao nhau,
Ñaây laø moät theá phaàn;
Boùng caây, choã möa rôi,
Beân ngoaøi khoaûng moät taàm,
Ngöôøi, y cuøng theá phaàn,
Ñeå ba y ôû ñaây,
Bí soâ tuøy choã nguû,
Thaûy ñeàu khoâng phaïm toäi.
Theá phaàn khi ñi ñöôøng,
Khoaûng boán möôi chín taàm,
Ngoài ñöùng naèm lìa y,
Khoâng ra ngoaøi moät taàm.
3 - Moät thaùng mong caàu y:
Tuy ñöôïc Chi phaït la,
Hy voïng ñöôïc nôi khaùc,
Khai cho trong moät thaùng,
Khoâng phaân bieät - khoâng phaïm.
Moät thaùng laø thôøi y,
Sau ñoù laø phi thôøi.
Troâng mong nôi ngöôøi thaân,
Nôi Thaâm ma xaù na,
Coù y cuûa ngöôøi cheát,
Y toáng taùng vaõng hoaøn,
Hoï boû y phaán taûo,
Phaán taûo choã lan nhaõ,
Boû ngoaøi ñöôøng, truøng caén,
Cho ñeán y raùch naùt.
Laïi coù naêm loaïi khaùc:
Löûa chaùy hoaëc nöôùc ngaám,
Vaø nhuõ maãu boû y,
Chuoät gaëm vaø boø nhai.
Keá giaûi thích ba y, Thöù töï may neân bieát,
Y môùi vaø ñaõ duøng,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 43

Goïi laø hai loaïi y.
Neáu Taêng giaø leâ môùi,
Caét roïc may hai lôùp,
Ni sö ñaøn cuõng vaäy,
Y khaùc ñeàu tuøy yù.
Neáu laø vaûi ñaõ duøng,
Muoán may Taêng giaø leâ,
Thì neân may boán lôùp,
Y khaùc may hai lôùp,
Neáu taêng theâm nhieàu lôùp,
Khi muoán taùch rôøi nhau,
Ngöôøi taùch rôøi ñöôïc trì,
Möôøi ngaøy neân phaân bieät.
Ñieàu soá cuûa ñaïi y,
Coù ba phaåm chín baäc,
Töø chín ñieàu cho ñeán,
Hai möôi laêm ñieàu soá,
Ba phaåm y ñaàu coù,
Hai ñaøn daøi, moät ngaén;
Ba phaåm y keá coù,
Ba ñaøn daøi, moät ngaén;
Ba phaåm y sau cuøng,
Boán ñaøn daøi, moät ngaén.
Kích löôïng cuûa ñaïi y,
Y thöôïng ba khuyûu tay,
Y haï boán khuyûu röôõi,
ÔÛ giöõa laø y trung,
Y baûy ñieàu, naêm ñieàu,
Kích löôïng ñeàu töông töï.
Kích löôïng y naêm ñieàu,
Roäng boán naêm, daøi hai,
Neáu ngöôøi ngheøo khoù ñöôïc,
Phaät thöông xoùt khai cho,
May y ño theo ngöôøi,
Neáu khuyûu tay ngöôøi naøy,
Cöïc daøi hay cöïc ngaén,
Ño theo thaân maø may,
Ba y thöôïng trung haï.
44 BOÄ LUAÄT 11

Löôïng cuûa khuyûu tay laø,
Ngaén hai ngoùn, daøi boán,
ÔÛ giöõa laø trung bình,
Döôùi löôïng khuyûu tay naøy,
Khoâng ñuùng phaùp thoï trì.
Neáu laø loaïi y loâng,
Khoâng ñöôïc maëc vaøo thoân,
Cuõng khoâng ñeán trong chuùng,
AÊn vaø leã kính thaùp,
Khôûi töôûng vaät thí chuû,
Maø cho laøm phaân bieät.
Ñaïi y khoâng caét roïc,
Khoâng ñöôïc maëc vaøo thoân,
Laøm traùi - phaïm AÙc taùc,
Coù naïn söï tuøy khai.
Neáu muoán kyù gôûi y,
Ngöôøi khoâng tin, gheùt maéng,
Öa tranh khoù ôû chung,
Vaø ngöôøi bò dieät taãn,
Thì khoâng neân kyù gôûi.
Bí soâ ñöôïc kyù gôûi, Duø ôû nôi haûi ngoaïi,
Cuõng ñöôïc laøm thaân höõu,
Ñeå phaân bieät y dö.
Bieát ngöôøi kyù gôûi cheát,
ÔÛ nôi Bí soâ khaùc,
Laøm ngöôøi kyù gôûi y.
Neáu khi phaân bieät y,
Khoâng ñoái tröôùc Caàu tòch;
Neáu ngöôøi ñem y vaät,
Gôûi cho Bí soâkia,
Neáu bieát vò aáy cheát,
Y vaät naøy cho chuùng,
ÔÛ beân vieàn caùc y,
Haõy neân laøm chaám möïc,
Ñeå y khoâng laãn loän,
Deã bieát khoâng nhoïc taâm.
Bí soâ bònh qua ñôøi,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 45

Ñem saùu vaät vò aáy,
Thöôûng cho ngöôøi nuoâi bònh,
Coøn laïi T8ang ñöôïc chia.
Ba y neân caét roïc,
Ni sö ñaøn cuõng vaäy,
Möôøi ba y töï cuï:
Ba y vaø toïa cuï,
Neâ baø san hai loaïi,
Taêng khöôùc kyø coù hai,
Hai khaên lau maët, thaân,
Cho ñeán y caïo toùc,
Vaø y che phuû gheû,
Möôøi ba - tö cuï thuoác,
Ñeàu noùi teân thoï trì,
Coøn caùc y dö khaùc,
Moãi moãi neân phaân bieät,
Tuøy theo choã maø laøm.
Bí soâ caàn neân bieát,
Khoâng maëc Taêng khöôùc kyø,
Thì khoâng maëc thöôïng y,
Thoï duïng neân aùi hoä,
Vaät khaùc cuõng nhö vaäy.
Ñaùng nhuoäm thì neân nhuoäm,
Ñaùng may thì neân may,
Ñaùng trì thì neân trì,
Neân taùc phaùp phaân bieät.
Bí soâ ñöôïc y môùi,
Ba maøu nhuoäm hoaïi saéc,
Xanh, ñaù ñoû, voû caây,
Ñeå boû yù tham nhieãm.
Töû khoaùng, hoàng lam, Uaát kim höông,
Chu sa, ñaïi thanh vaø hoàng thieán,
Hoaøng ñan, toâ phöông - taùm ñaïi saéc,
Bí soâ khoâng neân laáy nhuoäm y.
Meàn daøy Cao nhieáp baø,
Neäm loâng vaø giaï loâng,
Cho ñeán vaät nheï moûng,
Khoâng caéc roïc neân trì.
46 BOÄ LUAÄT 11

Tröø loaïi y loâng daøi,
Ñöôïc thieáp laù thoï trì,
Khoâng ñeå ngöôøi thieåu duïc,
Khaâu may khoå cöïc thaân.
Neáu maëc y naêm ñieàu,
Ñöôïc laøm vieäc naëng nhoïc;
Baûy ñieàu ôû choã tònh,
Cho laøm vieäc - khoâng ngaên.
Taêng giaø leâ - trong chuùng,
AÊn vaø kính leã thaùp,
Cho ñeán maëc vaøo thoân.
Meàn daøy cao nhieáp baø,
Neäm vaø meàn loâng thuù,
Caùc y phuïc daày naëng,
Chôù giaët trong nöôùc truøng.
Khi nguû neân caûnh giaùc,
Chôù lìa y nguû ñeâm.
Y phuïc khaùc khoâng nhuoäm,
Cuõng khai cho taïm trì,
Khoâng bònh maëc moät y,
Laø coù naïn tuøy khai.
Khi ñi ñöôøng döøng nghæ,
Möôïn ñöôïc meàn loâng daày,
Neân chia ñeàu thoï duïng,
Khoâng chæ ngöôøi möôïn ñöôïc.
Thoï duïng vaät Taêng kyø,
Trong ngoaøi ñeàu phaûi ngaên,
Neáu laø y giaï loâng,
Khoâng neân maëc du haønh.
Neáu laø Cao nhieáp baø,
Chæ Taêng giaø ñöôïc chöùa,
Caùc loaïi loâng taïp khaùc,
Caù nhaân ñeàu ñöôïc chöùa.
Muoán cho haï quaàn chaéc,
Phaät cho duøng daây löng,
Coù ba loaïi neân bieát,
Laø deïp, troøn vaø vuoâng.
Bí soâ maëc aùo trong,

SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 47

Khoâng neân nguû thaân traàn.
Bí soâ coù y phuïc,
Khoâng neân thueâ ngöôøi giaët,
Neáu thueâ ñöôïc ngöôøi toát,
Giaët trong boàn töø töø;
Khoâng toát - voø raùch y,
Laïi laøm phai maøu nhuoäm,
Raùch nhanh pheá vieäc tu,
Do ñaây Ñaïi sö ngaên.
Neáu ngöôøi ñuû thi la,
Kheùo thoï duïng y phuïc,
Khieán thí chuû taêng phöôùc.
Kích löôïng ñaõy y laø:
Roäng moät khuyûu tay röôõi,
Daøi trung bình ba khuyûu,
Taêng theâm thì khoâng cho.
Bí soâ ñöôïc y khaùc,
Giaët ñaäp cho saïch seõ,
Ngaâm nöôùc cho phai maøu,
Môùi hôïp nghi xuaát gia.
Toân ñaø lôïi may y,
Thaät ñeïp cho Nan ñaø,
Sôï sanh taâm kieâu maïn,
Neân Ñaïi sö cheá ñònh,
Neân duøng moät mieáng vaûi,
Chieàu roäng moät gang tay,
Daøi moät khuyûu tay röôõi,
Roài duøng ñaát ñoû nhuoäm,
Treân Taêng giaø leâ môùi,
May thieáp vaøo ñaàu vai,
Sôï moà hoâi dô y,
Taâm kính neân thoï duïng.
Neáu vieàn y saép raùch,
Neân duøng chæ khaâu laïi,
Chôù boû maëc thuû trì.
Khi ngöôøi vöøa môùi cheát,
Chôù laáy y phuïc hoï,

Khoâng coá laøm thöông toån,
48 BOÄ LUAÄT 11

Ñeå laáy y töû thi,
Bí soâ laáy y naøy,
Chôù haïi ñeán truøng kieán,
Ñem phôi baûy taùm ngaøy,
Giaët nhuoäm saïch môùi duøng.
Ngöôøi maëc y töû thi,
Khoâng duøng ngoïa cuï Taêng,
Khaát thöïc ñöùng ngoaøi cöûa,
Khoâng ñöôïc vaøo nhaø ngöôøi,
Neáu chuû nhaø môøi vaøo,
Ñaùp toâi ôû röøng thi,
Neáu aân caàn thænh nöõa,
Thì ñöôïc vaøo nhaø ngoài;
Neáu beân thaùp kính leã,
Chu vi caùch moät taàm,
Khoâng neân aên caù thòt,
Cuõng khoâng ñöôïc ôû nhaø.
Neáu laø y Taêng kyø,
Khoâng nhuoäm ñöôïc thoï trì,
Khoâng phaïm Ni taùt kyø;
Y ngöôøi khaùc coù phaïm,
Neân xaû y theo phaùp.
4 - Nhôø Ni khoâng phaûi baø con giaët y:
Vì thaáy ôû treân y,
Dính chaát tinh baát tònh,
Caáp ña khôûi tham duïc,
Neân coù thai sanh con.
Bí soâ nhôø giaët y,
Laø Ni khoâng baø con,
Hoaëc nhuoäm vaø ñaäp giuõ,
Toäi Xaû ñoïa haïi thaân.
Neáu nhôø Ni giaët ñaäp...,
Tuøy moät vieäc lieàn phaïm;
Khoâng baø con hoaëc nghi,
Thì chieâu toäi AÙc taùc,
Neáu duøng tay vöøa ñaäp,
Hoaëc nhuùng vaøo nöôùc nhuoäm,

Duø Bí soâ taâm thieän,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 49

Cuõng khuyeát hoïc xöù naøy.
5 - Thoï y töø Ni khoâng phaûi baø con:
Neáu ni khoâng baø con,
Bí soâ thoï y phuïc,
Khoâng coù taâm thöông xoùt,
Khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa;
Khoâng cho cuõng khoâng laáy,
Trao ñoåi thì khoâng phaïm.
Baùn y tính theo giaù,
Mua neân theo yù kia.
Bí soâ ni coù y,
Quyeát yù ñem boá thí,
Nghe noùi phaùp vi dieäu,
Hoan hæ cuùng phaùp sö;
Hoaëc thaáy Bí soâ kia,
Bò giaëc ñoaït y - thí,
Bí soâ thoï khoâng phaïm.
6 - Xin y töø vôï cö só khoâng phaûi baø con:
Nôi cö só khoâng thaân,
Hoaëc nôi vôï cö só,
Neáu Bí soâ xin y,
Ñöôïc lieàn phaïm Xaû ñoïa.
Neáu xin chæ, haï y,
Ñöôïc y thöôïng thuø thaéng,
Xin ít, ñöôïc caû y,
Bí soâ thoï khoâng phaïm.
7 - Xin y quaù löôïng:
Bí soâ bò cöôùp y...
Coù ngöôøi thí nhieàu y,
Chæ thoï y thöôïng, haï,
Khoâng neân thoï quaù löôïng,
Y thöôïng möôøi moät khuyûu,
Y haï baûy khuyûu tay,
Laø thoï töø ngöôøi tuïc;
Neáu khi thoï ñaïi y,
Y thöôïng möôøi laêm khuyûu,

Y haï möôøi khuyûu tay.
Neáu theo hoï xin y,
50 BOÄ LUAÄT 11

May y xong coøn dö,
Neân ñem traû cho chuû,
Neáu hoï thí trôû laïi,
Bí soâ ñöôïc tuøy thoï.
8 - Khuyeân mua y toát cuùng:
Neáu vôï choàng cö só,
Lo lieäu giaù tieàn y,
Bí soâ nghe, theo caàu,
Khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa.
Khoâng baø con nhö treân,
Neáu ñöôïc baûy loaïi y,
Theå y laø beàn chaéc,
Neân goïi laø thanh tònh.
Neáu xin giaù tieàn y,
Töø naêm cho ñeán möôøi,
Ca lôïi sa ba noa,
Saéc löôïng y ñeàu toát,
Khi xin phaïm AÙc taùc,
Khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa.
Bí soâ neáu khoâng y,
Dung nghi khoâng ñoan nghieâm,
Neân Phaät cheá ba y.
9 - Khuyeân vôï hai cö só khoâng baø con huøn mua moät y:
Vieäc y ñoàng nhö tröôùc,
Chæ khaùc cho tieàn y,
Neân xem phaàn duyeân khôûi,
Coù toäi vaø khoâng toäi.
10 - Vua quan ñöa giaù tieàn y:
Neáu laø vua quaùn ñaûnh,
Caùc haøng Baø la moân,
Ñaïi thaàn vaø töôùng soaùi,
Sai söù mang tieàn y,
Ñeán ñöa cho Bí soâ,
Ñaùp laø khoâng theå thoï,
Chæ thoï y thanh tònh.
Noùi cho söù hieåu roài,

Chæ choã ngöôøi chaáp söï,
Goïi laø ngöôøi tín taâm.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 51

Khi Bí soâ caàn y,
Ñöôïc ñeán ñoøi saùu laàn,
Neáu ñoøi laïi ñöôïc y,
Thì thoï thaønh thanh tònh,
Neáu theo ñoøi quaù saùu,
Thì phaïm toäi caên baûn.
Neáu qua laàn thöù saùu,
Ngöôøi kia mang y ñeán,
Ñaùp laø toâi döùt taâm,
Haõy traû laïi chuû y.
Neáu ngöôøi kia aân caàn,
Xin hoan hæ nhaän cho,
Thì Bí soâ neân thoï,
Khi duøng khoâng phaïm toäi.
Choã ñeán ñoøi coù boán:
Laø xöôûng, nhaø, ruoäng, tieäm;
Xöôûng laø choã laøm goám,
Nhaø chính laø nhaø ôû,
Ruoäng laø nôi troàng troït,
Caùc loaïi nhö luùa, mía...
Tieäm ñeå baùn haøng hoùa.
Coù saùu caùch hoûi ñoøi,
Ñôïi noùi ñaùp töø töø,
Neáu nhö noùi gaáp gaùp,
Lieàn chieâu toäi AÙc taùc;
Neáu thaáy Bí soâ ñeán,
Kia chaøo hoûi thieän lai,
Roài môøi ngoài choã naøy,
Hoaëc baûo ngöôøi doïn côm,
Hoaëc laø môøi aên baùnh,
Hoaëc uoáng nöôùc phi thôøi.
Thí chuû, söù, tònh nhaân,
Ba ngöôøi naøy thanh tònh,
Tuøy coù phi nhaân thì,
Chieâu laáy toäi AÙc taùc.

Bí soâ kyù gôûi y,
Khôûi töôûng laø thaân höõu,
Thaân höõu - duøng khoâng loãi,
52 BOÄ LUAÄT 11

Treân ñöôøng bieát kia maát,
Lieàn thaønh vaät ngöôøi cheát.
11 - Duøng tô taèm laøm phu cuï:
Neáu laøm neäm taèm môùi,
Khi thaønh phaïm Xaû ñoïa,
Coù hai loaïi khoâng ñoàng,
Voû ngoaøi vaø beân trong,
Caû hai thaønh lieàn phaïm,
Khaùc thì duøng khoâng phaïm.
Laøm lôïi ích thí chuû,
Ñeå phöôùc kia taêng tröôûng.
12 - Duøng toaøn loâng deâ ñen laøm phu cuï:
Khoâng duøng loâng toaøn ñen,
Ñeå laøm phu cuï môùi,
Khi tìm caàu khoù ñöôïc,
Seõ trôû ngaïi chaùnh tu.
13 - Duøng loâng quaù phaàn laøm phu cuï:
Neáu nhö duøng loâng deâ,
Boán caân laøm ngoïa cuï,
Hai ñen, loaïi khaùc moät,
Laø nhö phaùp khoâng toäi.
Ñen laø nhö loâng quaï,
Loâng nôi coå laø traéng,
ÔÛ ñaàu, buïng vaø chaân,
Loâng thoâ xaáu neân bieát.
Neáu nhö loâng traéng thieáu,
Cho ñeán chöøng nöûa laïng,
Khi laøm phu cuï xong,
Lieàn phaïm toäi Xaû ñoïa.
Neáu loâng ñen deã tìm,
Loaïi loâng khaùc khoù tìm,
Cuõng cho laøm thuaàn ñen,
Neáu töø ngöôøi khaùc ñöôïc,
Thì tuøy yù thoï duïng.
14 - Thoï trì phu cuï saùu naêm:

Neáu töï laøm phu cuï,
Baét buoäc trì saùu naêm,
Trong saùu naêm maø laøm,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 53

Thaønh lieàn phaïm Xaû ñoïa,
Tröø Taêng taùc yeát ma.
Thuû trì môùi moät naêm,
Laïi laøm caùi thöù hai,
Khi laøm phaïm AÙc tac,
Khi thaønh phaïm Xaû ñoïa.
Hai ba boán cuõng vaäy,
Cho ñeán heát naêm naêm,
Qua ñeán naêm thöù sau,
Muoán laøm khoâng ngaên caûn.
15 - Khoâng may thieáp leân toïa cuï môùi:
Neáu laøm toïa cuï môùi,
Theo gang tay cuûa Phaät,
May thieáp leân vaät môùi,
Hoaïi saùc khieán beàn chaéc,
Neáu trong khoaûng gang tay,
Coá yù giaûm chuùt ít,
Lieàn chieâu laáy boån toäi.
Neáu caùi cuõ muïc naùt,
Khoâng theå duøng ñöôïc nöõa,
Hoaëc chæ coù caùi môùi,
Khoâng may thieáp - khoâng phaïm.
16 - Gaùnh mang loâng deâ:
Khoâng töï gaùnh loâng deâ,
Ñi quaù ngoaøi ba traïm,
Ñi nöûa Caâu loâ xaù,
Nöûa thoân - phaïm AÙc taùc;
Quaù moät Caâu loâ xaù,
Qua moät thoân lieàn phaïm.
Cho chuùt ít laøm muõ,
Leùn mang thì khoâng toäi.
17 - Nhôø Ni khoâng baø con chaûi loâng deâ:
Bí soâ ni khoâng thaân,
Bí soâ nhôø giaët chaûi,

Cho ñeán nhuoäm loâng deâ,
Phaïm Xaû ñoïa neân bieát.
18 - Caàm giöõ vaät baùu:
Phaät ngaên caùc Bí soâ,
54 BOÄ LUAÄT 11

Caàm giöõ vaøng... vaät baùu,
Neáu ba y, löông thöïc,
Thuoác bònh ñöôïc mang ñi,
Bí soâ neân thieåu duïc,
Ít taïo taùc mong caàu,
Taâm thuù höôùng nieát baøn,
Thoï bieát löôïng, bieát thôøi.
19 - Xuaát naïp caàu lôïi:
Xuaát naïp vì caàu lôïi,
Tieàn, vaät baùu, luùa thoùc...
Ñeàu phaïm toäi Xaû ñoïa.
Caàu lôïi coù hai loaïi,
Caàu xa vaø thôøi haïn,
Tìm caàu baïn ñoàng haønh,
Ñi ñeán nhöõng choã khaùc,
Mua vaät vaøo baùn ra,
Thu lôïi gaáp maáy laàn,
Ñoù goïi laø caàu xa;
Khi cho ngöôøi vay taøi,
Laøm bieân nhaän baûo chöùng,
Ñoù goïi laø thôøi haïn.
Vì muoán caàu sanh lôïi,
Bieân nhaän tính thôøi gian,
Lôïi taêng leân gaáp boäi,
Ñoù goïi laø sanh lôïi.
Thu tröû caùc vaät baùu,
Nhö Ma ni, chaân chaâu...
Laøm kheá öôùc roõ raøng,
Ñoù goïi laø naïp chaát,
Khi lôïi chöa sanh khôûi,
Thì phaïm toäi AÙc taùc,
Khi ñaõ ñöôïc sanh lôïi,
Lieàn phaïm toäi Xaû ñoïa.
Thaønh laø ñaõ laøm thaønh,

Caùc moùn ñoà trang söùc;
Khoâng thaønh chính laø vaøng...
Vì Tam baûo caàu lôïi,
Neân sai vò tri söï,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 55

Khoâng laøm traùi phaùp tuïc,
Nhöng chôù coù keát giao,
Vua quan vaø thí chuû,
Cho deã ñoøi laïi khoù,
Hoaëc khoâng ñoøi laïi ñöôïc.
Naïp chaát kheùo quaùn saùt,
Tính toaùn vaät neân cho,
Ngöôøi thieän ñaùng giao phoù,
Khoâng xuaát naïp - khoâng phaïm.
20 - Mua baùn giao dòch:
Khoâng ngöôøi giao dòch rieâng,
Bí soâ töï phaûi mau,
Xem kyõ roài môùi noùi,
Traû giaù chæ ba laàn,
Neáu coù mua baùn gì,
Voán khoâng cho caàu lôïi,
Neáu baûn thaân caàn gì,
Thì mua baùn khoâng phaïm.
Vì Tam baûo mua baùn,
Vò tri söï neân laøm,
Chôù traùi vôùi phaùp tuïc.
Neáu coù ngöôøi thieát cuùng,
Ñeán chuøa laøm giao dòch,
Cuõng neân uyeån chuyeån cho,
Khieán hoï sanh tín taâm.
21 - Chöùa baùt dö:
Chöùa baùt coù hai loaïi,
Baùt saét vaø baùt goám,
Caát chöùa quaù möôøi ngaøy,
Lieàn phaïm toäi Xaû ñoïa.
Baùt ñuùng löôïng hay giaûm,
Coù dö ñöôïc caát chöùa,
Cho ngöôøi thoï Caän vieân,

Khoâng phaân bieät - khoâng phaïm.
22 - Xin baùt:
Chöa tôùi naêm laèn nöùt,
Khoâng cho xin baùt khaùc,
Laø ngaên xin baùt môùi,
56 BOÄ LUAÄT 11

Neáu muoán traùm baùt raêng,
Khoâng duøng vaät naáu chaûy,
Ñöôøng ñen, thieác, töû khoaùng,
Buøn, saùp thaûy ñeàu ngaên.
Traùm baùt coù naêm caùch,
Traùm laù saét, laù ñinh,
Ñinh saét vaø saét vuïn,
Khaâu theo hình raêng caù.
Theo phaùp maø trao ñoåi,
Ñöôïc thì khoâng phaïm toäi.
Khi xin phaïm AÙc taùc,
Khi ñöôïc phaïm Xaû ñoïa,
Baùt phaïm Xaû ñoïa naøy,
Neân xaû ôû trong Taêng,
ÔÛ trong Taêng haønh baùt,
Chuyeån laáy caùi sau cuøng,
Ñöa cho Bí soâ phaïm,
Baûo nhö phaùp thoï duïng.
Baùt coù thöôïng trung haï,
Thöôïng thoï hai thaêng côm,
Vaø thoï theâm thöùc aên,
Haï thoï moät thaêng côm,
Vaø thoï theâm thöùc aên,
Giöõa hai loaïi laø trung.
Neáu baùt coù loã hoång,
Neân ñeå taâm vaù traùm.
23 - Töï xin tô baûo ngöôøi khoâng baø con deät:
Thôï deät khoâng baø con,
Khoâng traû tieàn, baûo deät,
Ñöôïc thì phaïm Xaû ñoïa;
Traû tieàn vaø baø con,
Baûo deät thì khoâng phaïm.
24 - Baûo thôï deät khoâng baø con deät y cho toát:

Cö só baûo thôï deät,
Deät y cho Bí soâ,
Bí soâ khoâng neân ñeán,
Taâm sieåm baûo thôï deät,
Deät daøi, roäng, chaø vuoát...
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 57

Roài ñem thöùc aên cho,
Thôï deät y theo lôøi,
Ñöôïc y - phaïm Xaû ñoïa.
Deät daøi laø roäng lôùn,
Chaø khieán y meàm laùng,
Vuoát khieán tô khoûi roái,
Ñaäp khieán y beàn chaéc,
Ñem thöùc aên laø baùnh,
Vaø naêm moùn aên chaùnh.
25 - Ñoaït y laïi:
Bí soâ cho ngöôøi y,
Giaän khoâng neân ñoaït laïi,
Thöông xoùt thì khoâng toäi.
Ñoäng thaân ñoaït - thaân nghieäp,
Baûo traû laïi - ngöõ nghieäp,
Tuøy trong hai nghieäp naøy,
Laøm moät lieàn phaïm toäi.
Neáu y chöa rôøi thaân,
Thì chæ phaïm AÙc taùc,
Neáu lìa - phaïm Xaû ñoïa.
26 - Y caáp thí:
Y lôïi cuùng trong haï,
Ngöôøi ngoài haï ñöôïc chia,
Khoâng chia cho ngöôøi khaùc.
Neáu coù naïn thí y,
Goïi laø y caáp thí,
Vaøng, baïc... ñeàu ñöôïc thoï,
Caáp thí coù naêm loaïi:
Bònh vaø vì ngöôøi bònh,
Saép cheát, vì ngöôøi cheát,
Saép ñi xa neân thí,
Coøn möôøi ngaøy Tuøy yù (töï töù),

Luùc naøy ñöôïc thoï vaät,
Neáu qua khoûi thôøi y,
Thì khoâng cho chöùa nöõa.
Neáu thí chuû noùi raèng:
Toâi seõ töï tay thí,
Haõy thoï roài caát giöõ.
58 BOÄ LUAÄT 11

Chuùng caát giöõ khoâng toäi,
Neáu ñöôïc lôïi Tuøy yù (töï töù),
Ñeàu thuoäc ngöôøi ngoài haï,
Vaø ngöôøi khoâng ngoài haï,
Cuøng laøm leã Tuøy yù.
27 - A lan nhaõ lìa y:
A lan nhaõ coù sôï,
Trong ba y cuûa mình,
Moät y gôûi nhaø tuïc, Ñeå traùnh naïn nghi sôï, ÔÛ ñoù lìa y nguû,
Ñöôïc saùu ñeâmkhoâng toäi,
Ñeán saùng ngaøy thöù baûy,
Neân trôû laïi lan nhaõ.
Neáu khoâng tieàn an cö,
Goïi laø haäu an cö,
Trong haï neáu coù giaëc,
Thì goïi laø naïn giaëc,
Noùi coù nghi sôï laø,
Sö töû, coïp... thuù döõ,
Cho ñeán loaøi truøng ñoäc,
Naõo loaïn caùc Bí soâ.
28 - Y taém möa:
Muøa xuaân coøn moät thaùng,
Töø möôøi laêm thaùng tö,
Ñeán möôøi laêm thaùng naêm,
Ñöôïc xin y taém möa,
Caùch ngaøy tieàn an cö,
Moät thaùng neân thoï trì,
Nhaäp haï tuøy yù duøng,
Trong voøng hai thaùng röôõi,
Neáu xin y möa sôùm,
Caát giöõ quaù thôøi haïn,
Thì lieàn phaïm Xaû ñoïa.

Neáu vaøo ngaøy Tuøy yù,
Ñöôïc thí y taøi toát,
Laøm y Yeát sæ na,
Taêng baïch nhò yeát ma,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 59

Giao cho ngöôøi tröông y,
Ñoái tröôùc chuùng neân thoï,
Taêng ñaõ cuøng taùc phaùp,
AÂn caàn neân duïng taâm,
Trong moät ngaøy may thaønh,
Theå y caàn beàn chaéc,
Nhö phaùp may y xong,
Duøng höông hoa cuùng döôøng,
Ñeå ôû tröôùc ñaïi chuùng,
Tröông y neân bieát phaùp,
Do tröông Yeát sæ na,
Bí soâ ñöôïc lôïi ích,
Laø ôû trong möôøi ngaøy,
Khoâng phaân bieät - thuû trì;
Khoâng mang Taêng giaø leâ,
Ñöôïc maëc tình du haønh;
Thöôøng aên, aên bieät chuùng,
Thaûy ñeàu khoâng coù toäi;
Khoâng daën laïi Bí soâ,
Ñöôïc vaøo trong thoân xoùm.
Trong vaên luaät ñuû möôøi,
Ñaây löôïc noùi coù naêm,
Töø möôøi laêm thaùng taùm,
Ñeán möôøi laêm thaøng gieâng,
Trong voøng naêm thaùng naøy,
Laø thôøi Yeát sæ na.
Ngöôøi haønh Haï yù xong,
Vaø ngöôøi haønh bieät truï,
Khoâng ñuû haï vaø phaù,
Haäu an cö, Caàu tòch,
Cho ñeán ngöôøi thoï hoïc,
Khoâng thoï Yeát sæ na,
Neân khoâng ñöôïc lôïi naøy,

Lôïi khaùc ñeàu neân cho.
Laïi coù naêm haïng ngöôøi:
Phaù thi la, haïnh hoaïi,
Ñaïi chuùng taùc phaùp ngaên,
Theo baïn ñaûng phi phaùp,
60 BOÄ LUAÄT 11

Ngöôøi an cö choã khaùc,
Naêm haïng ngöôøi nhö theá,
Khoâng lôïi, khoâng nhieâu ích,
Vì khoâng tieâu tín thí.
29 - Hoài chuyeån Taêng vaät veà mình:
Vaät cuûa Hieän tieàn taêng,
Hoài chuyeån veà cho mình,
Lôïi cuûa ngöôøi khoù tieâu,
Seõ chòu khoå Neâ leâ.
Ngöôøi khaùc thí y, vaøng...
Cho ñeán thöùc aên uoáng,
Ngaên khoâng ñem ñeán cuùng,
Goïi hoài chuyeån neân bieát.
Lôïi döôõng cuûa Taêng naøy,
Hoài chuyeån cho Taêng khaùc,
Thì chieâu toäi AÙc taùc,
Khoâng phaûi toäi caên baûn;
Ñem lôïi cuûa Taêng khaùc,
Hoài chuyeån cho Taêng naøy,
Neáu vaät thuoäc Taêng naøy,
Thì caû chuùng phaïm toäi.
Töôïng Phaät, thaùp vaø ngöôøi,
Cho ñeán loaøi baøng sanh,
Xoay chuyeån ñeàu AÙc taùc.
30 - Thaát nhaät döôïc:
Ñoái tröôùc Bí soâ thoï,
Boán loaïi döôïc haøm tieâu:
Toâ, daàu, maät, thaïch maät
Thuû trì trong baûy ngaøy,
Tuøy tình töï laáy duøng,
Quaù baûy ngaøy lieàn phaïm,
Ni taùt kyø neân xaû,
Ñoái tröôùc thieän Bí soâ,

Neân saùm hoái toäi Ñoïa,
Giaùn caùch qua moät ñeâm,
Môùi hoaøn traû laïi y,
Boån chuû neân theo xin,
Neáu kia khoâng hoaøn laïi,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Thöôïng 61

Sau neân cöôõng ñoaït laïi.
Neáu trong ba vieäc treân,
Chæ laøm coù moät vieäc,
Laïi ñöôïc y khaùc nöõa,
Do kia chöa thanh tònh,
Toäi sau nhieãm toäi tröôùc,
Khi thoï thaûy ñeàu phaïm.
Y vaät phaïm neân xaû,
Neân coù teân laø Xaû,
Toäi phaïm ñoïa ba ñöôøng,
Neân goïi laø Xaû ñoïa.
62 BOÄ LUAÄT 11

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG

QUYEÅN TRUNG

V - 90 PHAÙP BA DAÄT ÑEÀ:
1 - Coá voïng ngöõ:
Ngöôøi ôû thaønh Vöông xaù,
Cho ñeán caùc Bí soâ,
Ñeán hoûi La hoã la:
Phaät nay ñang ôû ñaâu?
Theá toân ñang ôû ñaây,
Laïi ñaùp laø ôû kia.
Ñaïi sö do vieäc naøy,
Neân noùi hai baøi keä:
Coá laøm ngöôøi voïng ngöõ,
Traùi vôùi moät phaùp Thaät,
Hieän ñôøi laøm caùc aùc,
Ñôøi sau chòu khoå baùo.
Thaø nuoát hoøn saét noùng,
Ngoïn löûa döõ ñaùng sôï,
Khoâng ñem mieäng phaù giôùi,

Phi phaùp aên côm ngöôøi.
Do Bí soâ voïng ngöõ,
Neân Phaät cheá hoïc xöù,
Coù chín loaïi sai khaùc,
Cho ñeán nôi hai loaïi,
Naêm phaùp vaø ba caên.
Chín loaïi laø Tha thaéng...
Giôùi, kieán, quyõ, taø maïng;
Naêm phaùp laø Tha thaéng...
Ba caên: thaáy nghe nghi.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 63

Laïi coù taùm loaïi voïng,
Naêm phaùp vôùi ba caên;
Laïi coù baûy loaïi voïng:
Giôùi, kieán, quyõ, taø maïng,
Ba caên thaáy nghe nghi.
Laïi coøn coù ba thôøi:
Ñaõ, ñang vaø seõ noùi;
Vôùi ba caên thaønh saùu.
Moãi loaïi giaûm nhö vaäy,
Ngöôøi trí neân suy bieát.
Noùi naêm loaïi voïng laø:
Khi noùi phaùp hôn ngöôøi,
Voïng naøy phaïm Tha thaéng;
Neáu hai loaïi vu baùng,
Laø khoâng coù caên cöù,
Ñoái ngöôøi kia khoâng thaät,
Voïng naøy phaïm Chuùng giaùo;
Neáu ôû tröôùc Taêng giaø,
Phaùp noùi laø phi phaùp...
Voïng naøy phaïm Thoå la;
Neáu vaøo ngaøy tröôûng tònh,
Hoûi coù thanh tònh khoâng,
Im laëng che giaáu toäi,
Voïng naøy phaïm AÙc taùc;
Voïng ngöõ trong thieân naøy,
Coù boán loaïi sai khaùc,
Vaø caùc voïng ngöõ khaùc,

Ñeàu nhieáp vaøo toäi Ñoïa.
Naêm loaïi voïng ngöõ naøy,
Theå troïng khinh sai khaùc,
Khoâng laãn loän vôùi nhau.
Neáu ôû choã khoâng thaáy...,
Ñieân ñaûo noùi laø thaáy...,
Coá yù noùi - ngöôøi hieåu,
Lieàn chieâu laáy toäi Ñoïa.
2 - Cheâ bai khinh huûy:
Baøng sanh bò cheâ bai,
Laø con boø gaûy söøng,
64 BOÄ LUAÄT 11

Coøn khoâng nhaãn chòu ñöôïc,
Huoáng chi cheâ bai ngöôøi.
Neân Phaät baûo Bí soâ,
Thöôøng laøm lôïi chuùng sanh.
Neáu Bí soâ coá yù,
Cheâ bai veà doøng toäc,
Nhö doøng Baø la moân:
Thaày - Phaïm chí xuaát gia,
Lieàn phaïm toäi AÙc taùc;
Cheâ bai Saùt ñeá lî,
Taâm côït ñuøa - AÙc taùc;
Pheä xaù, Thuû ñaø la,
Cheâ bai thaønh boån toäi.
Cho ñeán caùc chuûng loaïi,
Thôï moäc, loâng, thôï deät,
Thôï may vaø thôï tre...
Cheâ bai ñeàu phaïm Ñoïa.
Cheâ bai veà ngheà nghieäp,
Nhö noùi Baø la moân:
Ngheà kheùo cuûa Phaïm chí,
Thanh tònh caàn neân hoïc,
Sa moân thì caàn gì,
Lieàn phaïm toäi AÙc taùc.
Nhö noùi Saùt ñeá lî:
Veà giaùo maùc, cung teân,
Vieäc naøy thaày neân hoïc,
Cuõng phaïm toäi AÙc taùc.

Cho ñeán ngheà nghieäp cuûa,
Pheä xaù, Thuû ñaø la,
Ngheà taïp nhö ñan tre...
Cheâ baiñeàu phaïm Ñoïa.
Cheâ bai veà hình töôùng,
Nhö queø leäch, muø loøa,
Luøn thaáp vaø caâm ñieác...
Thaûy ñeàu phaïm toäi Ñoïa.
Cheâ bai veà bònh taät, Nhö ung nhoït, ung thö, Bònh laïi, tró, gheû ngöùa...
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 65

Thaûy ñeàu phaïm toäi Ñoïa.
Cheâ bai veà phaïm toäi,
Noùi thaày khoâng thanh tònh;
Cheâ bai veà phieàn naõo,
Noùi thaày coù phaãn haän...
Cho ñeán khinh chöûi maéng,
Cuøng aùc ngöõ töông öng,
Thaûy ñeàu phaïm toäi Ñoïa.
Cheâ bai khinh huûy veà:
Doøng toäc vaø ngheà nghieäp,
Taùc nghieäp, hình töôùng, bònh,
Phaïm toäi vaø phieàn naõo,
Goïi laø Huûy töû ngöõ.
3 - Ly giaùn ngöõ:
Bí soâ noùi ly giaùn,
Muoán chia reõ ngöôøi khaùc,
Do vì taâm xuùc naõo,
Lieàn chieâu laáy toäi Ñoïa.
Neáu Bí soâ noùi raèng:
Thaày - thôï caïo thaáp heøn,
Hoûi laø ai ñaõ noùi,
Lieàn ñaùp teân ngöôøi kia,
Thì phaïm toäi AÙc taùc.
Nhö trong hoïc xöù treân,
Noùi doøng toäc, ngheà, thôï...
Neân bieát toäi töông tôï,
Ngöôøi trí khoâng neân laøm.
4 - Phaùt khôûi yeát ma dieät traùnh:

Chuùng hoøa hôïp taùc phaùp,
Ñoàng taâm laøm vieäc aáy,
Neáu ngöôøi naøo huûy phaù,
Lieàn chieâu laáy toäi Ñoïa.
Taêng nhaát taâm hoøa hôïp,
Ñaõ nhö phaùp nhö luaät,
Dieät tröø boán loaïi traùnh,
Bình luaän traùnh neân bieát,
Ñaõ ñoàng taâm bænh phaùp,
Nôi vieäc khoâng do döï,
66 BOÄ LUAÄT 11

Neáu baûo thôøi khoâng toát,
Phaïm toäi phaù yeát ma.
Chöa laøm töôûng laøm roài,
Hoaëc nghi maø huûy phaù,
Thì phaïm toäi AÙc taùc,
Khaùc vôùi ñaây - khoâng phaïm.
Neáu xöû ñoaùn vieäc naøy,
Töôûng xöû ñoaùn vieäc khaùc,
Neân bieát döùt, chöa döùt,
Phaïm toäi ñoàng nhö treân.
Hieän tieàn naêm haïng ngöôøi:
Chuû nhaân, bænh yeát ma,
Ngöôøi trì duïc, ngöôøi thaáy...
Vaø khaùch Bí soâ ñeán.
Trong ñaây chuû nhaân laø
Ngöôøi bieát ñaàu giöõa sau;
Ngöôøi bænh yeát ma laø,
Ngöôøi taùc phaùp yeát ma;
Noùi ngöôøi trì duïc laø,
Mang duïc ngöôøi khaùc ñeán;
Ngöôøi thaáy söï vieäc laø,
Hieän tieàn ôû trong chuùng,
Ngaõ aùi thaáy nhö vaäy,
Neân baøn luaän nhö vaäy;
Khaùch Bí soâ ñeán laø,
Khoâng bieát ñaàu giöõa sau.
Ba haïng ngöôøi ñaàu phaù,
Thì ñeàu phaïm toäi Ñoïa,

Hai haïng ngöôøi sau phaù,
Ñeàu phaïm toäi AÙc taùc.
5 - Noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù 5,6 lôøi:
Noùi phaùp cho ngöôøi nöõ,
Chæ ñeán naêm saùu lôøi,
Tröø coù nam trí hueä,
Quaù thì phaïm toäi Ñoïa.
Taát caû saéc voâ thöôøng,
Thoï töôûng haønh cuõng vaäy,
Vaø thöùc laø naêm lôøi,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 67

Ngöôøi minh hueä neân bieát.
Maét tai muõi vaø löôõi,
Thaân, yù ñeàu voâ thöôøng,
Taát caû laø saùu lôøi,
Ngöôøi trí hueä neân bieát.
Khi noùi ñeán naêm caâu,
Coá yù theâm caâu saùu;
Hoaëc ñònh noùi saùu caâu,
Coá noùi baûy ñoàng phaïm.
Neáu caø laêm khoâng loãi,
Cho ñeán noùi laáp baáp,
Hoaëc nöõ trí hoûi laïi,
Giaûi ñaùp thì khoâng phaïm.
6 - Ñoàng caâu tuïng vôùi ngöôøi chöa thoï Caän vieân:
Cuøng ngöôøi chöa Caän vieân,
Ñoàng caâu taùn tuïng phaùp,
Tuøy tuïng ñeàu phaïm toäi,
Khai ñoàng tuïng khoâng phaïm.
7 - Noùi toäi thoâ cuûa ngöôøi khaùc cho ngöôøi chöa thoï Caän vieân bieát:
Bieát ngöôøi phaïm toäi Thoâ,
Noùi ngöôøi chöa Caän vieân,
Lieàn chieâu laáy toäi Ñoïa,
Neáu ñaïi chuùng taùc phaùp,
Cho noùi thì khoâng phaïm.
Sao goïi laø toäi Thoâ?
Laø Ba la thò ca,
Taêng giaø baø thi sa,

Khoâng thuoäc thieân toäi khaùc.
8 - Noùi thaät ñöôïc phaùp hôn ngöôøi cho ngöôøi chöa thoï Caän vieân bieát:
Neáu Bí soâ ñeán noùi,
Vôùi ngöôøi chöa Caän vieân,
Thaät ñöôïc phaùp hôn ngöôøi,
Thì phaïm Ba daät ñeà,
Neáu nhö noùi nguõ caùi,
Laø phaùp ngöôøi phaøm bieát,
Khoâng phaûi phaùp thöôïng nhaân,
Hoaëc caûnh giôùi tónh löï,
Thì Bí soâ khoâng phaïm.
68 BOÄ LUAÄT 11

9 - Vu baùng hoài taêng vaät:
Noùi ngöôøi ñem vaät Taêng,
Hoài chuyeån cho ngöôøi khaùc,
Khi noùi lôøi voïng ngöõ,
Lieàn chieâu laáy toäi Ñoïa.
10 - Khinh cheâ giôùi:
Nöûa thaùng thuyeát giôùi kinh,
Goïi laø thôøi tröôûng tònh,
Neáu noùi lôøi khinh giôùi,
Lieàn chieâu laáy toäi Ñoïa.
Caàn gì trong giôùi kinh,
Noùi tieåu, tuøy tieåu giôùi,
Khieán ngöôøi sanh phieàn naõo,
Goïi laø khinh cheâ giôùi.
Nhaøm chaùn, nghi sanh naõo,
Löøa öu saàu thieâu ñoát,
Khieán ngöôøi khôûi taâm hoái,
Khi noùi lieàn phaïm Ñoïa.
Neáu ôû trong luaät giaùo,
Caùc giôùi nhoû ñaõ coù,
Bí soâ khinh cheâ thì,
Thaûy ñeàu phaïm toäi Ñoïa.
11 - Hoaïi sanh chuûng:
Loaïi sanh chuûng ñaõ coù,
Cho ñeán htoân höõu tình, Cuû, caønh, ñoát vaø maàm, Mình, ngöôøi toån ñeàu phaïm.
Neáu töø cuû ñöôïc sanh,
Thì goïi laø gioáng cuû,

Nhö cuû Höông phuï töû,
Cuû göøng, khoai... neân bieát;
Gioáng caønh töø caønh sanh,
Caém xuoáng ñaát lieàn moïc,
Nhö caây Lieãu, Boà ñeà,
Caây Thaïch löïu... neân bieát;
Gioáng ñoát caét laáy ñoát,
Caém xuoáng ñaát lieàn moïc,
Nhö ñoát mía, lau, tre...
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 69

Gioáng nöùt teùt nhö haïnh...
Gioáng haït nhö haït luùa...
Coù Bí soâ giaûi thích,
Loaïi töø chuûng töû khaùc,
Nhö phaân boø moïc sen,
Loâng deâ sanh coû mòn...
Loaøi höõu tình nhö kieán...
Toång nhieáp caùc sanh maïng;
Thoân chæ cho caây coái,
Choã höõu tình nöông ôû,
Töôûng vaø nghi laøm toån,
Thaûy ñeàu phaïm toäi Ñoïa.
Caùc gioáng quaû nhö theá,
Xöùng caûnh aét phaïm toäi,
Gioáng khaùc; töôûng, nghi khaùc,
Neân bieát cuõng phaïm toäi.
Neáu ñem naêm loaïi gioáng,
Ñeå vaøo trong coái giaõ,
Khi haït gioáng toån hoaïi,
Ñoàng thôøi phaïm naêm toäi;
Neáu khoâng coù toån hoaïi,
Phaïm naêm toäi AÙc taùc,
Ñeå vaøo löûa, nöôùc soâi,
Phaïm toäi Ñoïa nhö treân.
Neáu coá yù toån hoaïi,
Du haønh treân coû xanh,
Hoaïi thì phaïm toäi Ñoïa,
Khoâng hoaïi - toäi AÙc taùc;

Neáu ôû treân coû xanh,
Keùo vaät laøm thöông toån,
Hoaëc töôùi, xoáinöôùc soâi,
Ñoàng toäi Ñoïa nhö treân.
Neáu duøng moät phöông tieän,
Chaët ñöùt moät goác caây,
Phaïm moät toäi AÙc taùc,
Vaø moät Ba daät ñeà;
Neáu duøng hai phöông tieän,
Thì phaïm hai AÙc taùc,
70 BOÄ LUAÄT 11

Moät toäi Ñoïa neân bieát;
Tuøy phöông tieän nhieàu ít,
Phaïm chöøng aáy AÙc taùc,
Moät toäi Ñoïa neân bieát.
Neáu hoa quaû chöa troå,
Ngoù sen vaø cuû sen,
Tuøy hoaïi ñeàu phaïm Ñoïa.
Voû nöùt teùt, laù vaøng,
Hoa vaø quaû ñaõ troå,
Haùi, ngaét - toäi AÙc taùc.
Caàn taêm xæa raêng tònh,
Cho ñeán laù vaø hoa,
Khi laáy vì tònh noùi,
Khoâng neân baûo chaët, beû;
Thuûy taûo vaø beøo noåi,
Reâu xanh vaø moác traéng...
Keùo leâ khoâng neân laøm.
Sao goïi laø noùi tònh?
Laø noùi oâng neân bieát,
Neáu hieåu laø cho tònh,
Tònh thì khoâng phaïm toäi.
Taùc tònh coù möôøi loaïi,
Löûa, ñao, coû, chim, moùng...
Khi xaây caát chaët caây,
Neân theo thaàn caây xin,
Ñem hoa quaû thöùc aên,
Cuùng teá neân theo thôøi,
Neân taùn tuïng kinh phaùp,

Hoaëc tuïng kinh Tam khaûi,
Noùi cho thaàn caây bieát,
Möôøi thieän, möôøi aùc baùo,
Haønh thieän ñöôïc quaû vui,
Neáu khaùc - ñoïa ñöôøng aùc.
Hieån coâng ñöùc thí kia,
Neân noùi toäi xan tham.
Nhö thieân nöõ daïo chôi,
ÔÛ trong vöôøn Hoan hæ,
Ñöôïc höôûng maõi phöôùc laïc,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 71

Ñeàu do nhaân boá thí;
Ngaï quyû ñoùi khaùt böùc,
Khoâng nghe ñeán teân nöôùc,
Luaân hoài trong caùc neõo,
Thoï khoå voâ cuøng taän,
Taäp khí töø voâ thæ,
Thöôøng bò phieàn naõo böùc,
Mình ngöôøi khoâng lôïi ích,
Ñeàu do xeûn tham troùi.
Baûy ngaøy khoâng töôùng laï,
Cuõng khoâng coù maùu chaûy,
Ñöôïc chaët ñaïi thoï naøy,
Coù töôùng laï - khoâng chaët.
12 - Cheâ bai khinh tieän:
Neáu Bí soâ khinh cheâ,
Cho ñeán duøng lôøi thoâ,
Phaïm toäi coù naëng nheï,
Nhö trong phaàn duyeân khôûi,
Nay löôïc noùi ñaïi cöông.
Ñaïi chuùng taùc baïch nhò,
Sai ngöôøi chia côm chaùo,
Phoøng xaù vaø baùnh traùi;
Ngöôøi chia taïp vaät khaùc,
Caát y Yeát sæ na,
Caát y Chi phaït la,
Cho ñeán ngöôøi chia y,
Ngöôøi giöõ y taém möa...

Nhöõng ngöôøi ñöôïc sai naøy,
Neáu Bí soâ khinh cheâ,
Lieàn chieâu laáy toäi Ñoïa,
Giaän maéng cuõng toäi Ñoïa.
13 - Choáng traùi xuùc naõo:
Khi coù ngöôøi chæ daïy,
Choáng traùi - phaïm toäi Ñoïa,
Xuùc naõo noùi lôøi khaùc, Hoaëc im laëng khoâng ñaùp, Thaûy ñeàu phaïm toäi Ñoïa.
Tröø thôï saên ñeán hoûi,
72 BOÄ LUAÄT 11

Coù thaáy nai chaïy qua,
Sôï thôï saên haïi Nai,
Phöông tieän noùi lôøi khaùc,
Nhö noùi thaáy moùng tay,
Thaät lyù - khoâng höõu tình,
Thì Bí soâ khoâng phaïm.
14 - Khoâng caát phu cuï:
Neáu ôû nôi ñaát troáng,
Traûi giöôøng toøa cuûa Taêng,
Tröø coù daën trao ngöôøi,
Boû ñi phaïm toäi Ñoïa.
Neáu lìa khoûi choã cuõ,
Muoán ñi ra ngoaøi giôùi,
Chöa lìa theá phaàn giöôøng,
Thì phaïm toäi AÙc taùc;
Neáu khi vöøa môùi ñi, Trôøi möa - phaïm AÙc taùc, Neáu nöôùc möa thaám öôùt,
Lieàn phaïm Ba daät ñeà.
Noùi ba loaïi laøm hoaïi,
Laø truøng gioù vaø möa;
Khi trong ngoaøi ñeàu toån,
Thì goïi laø truøng phaù;
Bò gioù thoåi laät ngöôïc,
Thì goïi laø gioù hoaïi;
Möa öôùt lôùp thöù hai,
Goïi möa hoaïi neân bieát.
Neáu phu cuï trong phoøng,
Bò truøng laøm toån hoaïi,
Thì phaïm toäi AÙc taùc.
Ban ñaàu ñi khoâng nhôù,

Giöõa ñöôøng boãng söïc nhôù,
Lieàn neân phaûi traùch taâm;
Neáu gaëp Bí soâ khaùc,
Nhôø caát giuøm ngoïa cuï,
AÂn caàn daën coi ngoù,
Neáu kia hieåu, nhaän lôøi,
Nhöng laïi khoâng nhôù caát,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 73

Thì phaïm Ba daät ñeà.
Ngöôøi tuïc ñeán thænh thöïc,
Möôïn toøa ngoài neân cho,
Vaø sai ngöôøi coi giöõ.
Neáu ngöôøi nuoâi bònh naøy,
Bònh, giaø nua, phaù giôùi,
Laïi chöa thoï Caän vieân,
Duø chôù nhôø nuoâi bònh.
Hai ngöôøi ngoài moät toøa,
Ngöôøi nhoû neân thu caát,
Neáu tuoåi haï baèng nhau,
Ngöôøi ñöùng daäy sau caát.
Neáu khi nghe thuyeát phaùp,
Thaáy Thöôïng toøa giaø yeáu,
Thu caát phu cuï Taêng,
Ngöôøi nhoû neân laøm thay.
Phaät cheá caùc Bí soâ,
Neân haàu haï toân laõo,
Toân laõo cho y chæ,
Caû hai ñeàu lôïi ích.
Neáu coù naïn söï ñeán,
Ñeå toøa nôi chaân töôøng,
Vaø goác caây - khoâng phaïm,
Khoâng duyeân chôù ñoaïn thöïc.
Khi ñoïc tuïng chaùnh phaùp,
Phaûi ngoài treân toøa cao,
Vì kính troïng Ñaïi sö,
Neân môùi laøm toøa cao,
Ngoài ñoïc tuïng lôøi Phaät,
Ngöôøi haûo taâm ñeán nghe,

Neân saép xeáp choã ngoài.
Cö só traûi toøa baùu,
Thænh ngoài, tuøy yù ngoài,
Khi ngoài neân nhieáp nieäm,
Töôûng caùc haønh voâ thöôøng,
Vaø khôûi yù nhö sau:
Ñaây laø vaät thí chuû,
Tuy laø baùu trang nghieâm,
74 BOÄ LUAÄT 11

Khi ngoài khoâng coù loãi.
ÔÛ trong cung Döôïc xoa,
Cung trôøi roàng ñöôïc ngoài,
Treân toøa baùu trang nghieâm,
Muoán hoï ñöôïc taêng phöôùc,
Ñaây laø Maâu ni daïy.
15 - Khoâng caát phu cuï coû:
Neáu khi ôû trong chuøa,
Duøng nhieàu phu cuï coû,
Khi ñi khoâng naïn söï,
Töï caát, baûo ngöôøi caát,
Ñeàu gioáng nhö giôùi treân.
Ngöôøi giöõ giôùi neân bieát,
Phu cuï coû trong nhaø,
Muoán boû hoûi chuû nhaø,
Ngaên thì khoâng ñöôïc boû.
Ngöôøi tu ñònh kinh haønh,
Traûi daøi möôøi hai khuyûu,
Ngöôøi sieâng tu nieäm tuïng,
Cuõng möôøi hai neân bieát;
Ñaát cöùng neân traûi coû,
Khoâng traûi, chaân toån thöông,
Phoøng naïn - doïn giaùn caùch,
Khoâng coù duyeân xuùc naõo.
16 - Keùo ngöôøi khaùc ra khoûi Taêng phoøng:
Neáu giaän Bí soâ khaùc,
Töø truù xöù ñuoåi ra,
Ngöôøi keùo phaïm toäi Ñoïa,
Tröø khi coù naïn duyeân.
Neáu khoâng töï tay keùo,

Baûo Bí soâ khaùc keùo,
Caû hai ñeàu phaïm Ñoïa;
Neáu baûo Caàu tòch keùo,
Bí soâ phaïm toäi Ñoïa,
Caàu tòch phaïm AÙc taùc.
17 - Gaéng göôïng xuùc naõo ngöôøi khaùc:
Neáu nhö coù Bí soâ,
Coá yù ñem thöùc aên,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 75

Ngon dôõ hay laïnh noùng,
Baûo Bí soâ khaùc aên,
Ñeå xuùc naõo - phaïm Ñoïa.
Bí soâ ñeán ôû tröôùc,
Trong nhaø aên, nhaø aám,
Nhaø taém, gaàn beân cöûa,
Hoaëc döôùi maùi hieân nhaø...
Nôi toøa vaø ngoïa cuï,
Hoï chöa coù yù dôøi,
Thì Bí soâ ñeán sau,
Khoâng ñöôïc baûo dôøi ñi.
18 - Coá buoâng thaân ngoài treân giöôøng suùt chaân:
Neáu ôû trong phoøng treân,
Khoâng ngoài giöôøng suùt chaân,
Neáu duøng vaùn loùt ñôõ,
Thì ngoài khoâng phaïm toäi.
Noùi giöôøng suùt chaân laø
Chaân suùt khoûi loã moäng,
Chaân giöôøng cuõ hö muïc,
Neáu khoâng vaùn loùt ñôõ,
Thì laät ngöõa giöôøng leân,
Seõ khoâng toån ngöôøi khaùc,
Löôïng thôøi neân thoï duïng.
Neáu duøng ñinh saét ñoùng,
Cho chaân giöôøng ñöøng suùt,
Hay duøng daây coû coät,
Maëc tình ñeå thuaän nghòch.
19 - Duøng nöôùc coù truøng:
Trong nöôùc coù sanh maïng,

Ñem töôùi caây vaø ñaát,
Töï laøm, baûo ngöôøi laøm,
Thaûy ñeàu phaïm toäi Ñoïa.
Nöôùc truøng coù töôûng, nghi,
Vaãn phaïm Ba daät ñeà;
Khoâng truøng, töôûng nghi truøng,
Thì phaïm toäi AÙc taùc.
Möôïn ngöôøi khaùc gaøu daây,
Ngöôøi cho duøng muùc nöôùc,
76 BOÄ LUAÄT 11

Löôïït nöôùc neân xem kyõ,
Neáu ñuïc ñeå quaû ñen,
Ñeå cho nöôùc laéng trong;
Neáu nöôùc coù buïi ñuïc,
Soi nöôùc khoâng thaáy maët,
Phaûi aân caàn loïc löôïït,
Thanh tònh môùi khoâng toäi.
Coù naêm loaïi tònh thuûy:
Nöôùc gieáng vaø nöôùc suoái,
Phaùp bình khoâng keû hôû,
Nöôùc trong Taêng giaø lam,
Nöôùc cuûa ngöôøi trì giôùi,
Naêm loaïi nöôùc saïch naøy,
Tuøy yù ñöôïc uoáng duøng.
Ñaõy löôïït nöôùc coù naêm:
Thaùo quaùn vaø quaân trì,
Phaùp bình, ñaõy löôïït nöôùc,
Cho ñeán duøng cheùo y,
Duïng taâm xem kyõ nöôùc,
Truøng nhoû nhö ñaàu loâng.
Khoâng nhoïc coâng xem hoaøi,
Thì xem chöøng bao laâu?
Nhö xe boø chuyeån ñoäng,
Chaët tre Ma kieät ñaø,
Laø thôøi gian xem nöôùc.
Neáu trong bình nöôùc kia,
Khôûi taâm nghi coù truøng,
Thì phaûi neân xem kyõ,
Khoâng nghi môùi ñöôïc duøng.

Cho ñeán Caâu loâ xaù,
Hoaëc ñi moät traïm ñöôøng,
Bieát choã kia coù nöôùc,
Khoâng ñaõy löôït ñöôïc ñi;
Neáu ñònh trôû veà lieàn,
Ñi nöûa traïm khoâng phaïm.
Thuaän doøng theo bôø soâng,
Cöù moãi Caâu loâ xaù,
Xem kyõ nöôùc môùi duøng,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 77

Khaùc vôùi ñaây khoâng neân.
Tuøy doøng chaûy laáy nöôùc,
Ñeàu neân xem vaø löôït,
Neáu laáy nöôùc nôi gieáng,
Neân tuïng keä Phaät noùi,
Tuøy choã coù thieân thaàn,
Neân theo hoï xin nöôùc.
Lu, bình dính chaát dô,
Duïng yù chaø röûa saïch,
Tuøy thôøi phôi cho khoâ,
Ñeå chöùa nöôùc ñöôïc saïch.
Vieäc cuûa ngöôøi tuïc laøm,
Caàu tòch khoâng neân laøm;
Vieäc cuûa Caàu tòch laøm,
Bí soâ khoâng neân laøm.
Bí soâ so vôùi Ni,
Coù vieäc phaïm, khoâng phaïm,
Ñeàu neân xem xeùt kyõ,
Y theo giaùo haønh trì.
Neáu thaáy trong ao, gieáng,
Coù côm baùnh hay rau,
Neân löôït laéng roài duøng,
Vì nöôùc naøy laø tònh.
Choã ngöôøi tuïc xin nöôùc,
Y phaùp xem nöôùc kyõ,
Duø ôû trong phi thôøi,
Ñöôïc tuøy yù uoáng duøng.
Bình ñöïng röôïu vaø boâ,

Duøng ñeå ñaïi tieåu tieän,
Haõy neân vaát boû ñi;
Neáu laø bình ñöïng daàu,
Duøng löûa hô, chaø röûa,
Cho saïch heát chaát daàu,
Roài môùi duøng ñöïng nöôùc,
Phi thôøi duøng thaønh tònh.
Khi ngöôøi nöõ xin nöôùc,
Bí soâ neân ñöa cho,
Khoâng neân roùt lieân tuïc,
78 BOÄ LUAÄT 11

Chôù sanh taâm tham nhieãm.
20 - Xaây chuøa lôùn quaù haïn löôïng:
Xaây Tyø ha la lôùn,
Laøm moùng, choã thoaùt nöôùc,
Laép ñaït cöûa, cöûa soå...
Cho saùng vaø thoâng gioù.
Neáu muoán xaây töôøng vaùch,
Neân troän coû vôùi buøn,
Ñoå moùng hai, ba lôùp,
Ngang ngaïch cöûa, chôù quaù,
Neáu ñoå quaù ba lôùp,
Lieàn phaïm Ba daät ñeà.
21- Taêng khoâng sai giaùo thoï Bí soâ ni:
Ñuû giôùi coù vaên trì,
Ñuû hai möôi tuoåi haï,
Noùi lôøi thieän vieân maõn,
Chöa töøng oâ nhuïc Ni,
Kheùo hay giaûi thích ñöôïc,
Taùm tha thaéng, baùt kænh,
Ñuû baûy ñöùc neân sai,
Khoâng ñuû - khoâng neân sai;
Hieåu raønh Tu ña la,
Tyø naïi da, Maãu luaän,
Thì cho giaùo thoï Ni.
Neáu khoâng ai giaùo thoï,
Ñaïi chuùng daïy ñieàu gì,
Thöôïng toøa neân truyeàn lôøi,
Cho Ni caàu giaùo thoï:

Ni chuùng thanh tònh khoâng,
Vaø coù hoøa hôïp khoâng,
Trong ñaây khoâng Bí soâ,
Ñeán giaùo thoï cho Ni,
Ni chôù coù phoùng daät,
Chôù ñeå giôùi toån thaát,
Laø nhaân ñoïa ba ñöôøng.
22 - Giaùo thoï ñeán maët trôøi laën:
Bí soâ ñöôïc Taêng sai,
Ñeán giaùo thoï cho Ni,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 79

Tuy coù ñuû Thi la, Nhöng caàn phaûi veà sôùm,
Khoâng cho ñeán trôøi laën.
Maët trôøi laën töôûng laën,
Hoaëc nghi sanh do döï,
Maø vaãn coøn giaùo thoï,
Phaïm toäi Ñoïa khoâng nghi.
Chöa laën töôûng trôøi laën,
Hoaëc laø khôûi taâm nghi,
Thì phaïm toäi AÙc taùc.
Chuøa ni cöûa khoâng ñoùng,
Hoaëc laø cöûa gaàn nhau,
Hoaëc laø nhieàu giaùo thoï,
Trôøi laên cuõng khoâng phaïm.
Ni cuùng döôøng thöùc aên,
Cho vò giaùo thoï sö,
Vì Ni neân thoï thöïc,
Ñeå Ni ñöôïc taêng phöôùc.
23- Vu baùng Bí soâ vì aên uoáng neân giaùo thoï Ni:
Neáu vôùi yù ganh gheùt,
Vu baùng vò giaùo thoï,
Do sanh taâm baát thieän,
Neân phaïm Ba daät ñeà.
Neáu thaät coù tham nhieãm,
Daïy Ni caàu aên uoáng,
Bí soâ nhö thaät noùi,
Thì khoâng coù phaïm toäi.
24- Cho Ni khoâng baø con y:

Neáu Ni khoâng baø con,
Khoâng ñöôïc cho y phuïc,
Vì do taâm tham caàu,
Khoâng xeùt löôøng ngöôøi cho,
Laø ñuû, khoâng ñuû y.
25- May y cho Ni khoâng baø con:
Neáu Ni khoâng baø con,
Khoâng may y cho hoï, Do theâu hình xaáu xa, Khieán ngöôøi tuïc cheâ bai.
80 BOÄ LUAÄT 11

26- Ñi chung ñöôøng vôùi Ni:
Bí soâ ñeán nôi khaùc,
Laøm baïn ñöôøng vôùi Ni,
Naïn giaëc nhieàu sôï haõi,
Cuøng ñi thì khoâng phaïm.
Neáu baïn ñoàng haønh bònh,
Khoâng neân boû giöõa ñöôøng,
Bí soâ, Bí soâ ni,
Laàn löôït giuùp ñôõ nhau,
Ni töï mang löông khoâ,
Bí soâ ñöôïc laøm tònh, Bí soâ töø Ni tònh,
Thoï duøng chôù coù nghi.
27- Ñi chung thuyeàn vôùi Ni:
Bí soâ cuøng vôùi Ni,
Ngoài chung thuyeàn xuoâi ngöôïc,
Vieäc naøy Phaät khoâng cho,
Ñi thaúng sang - khoâng phaïm.
28- Moät mình ngoài vôùi ngöôøi nöõ ôû choã khuaát:
Bí soâ OÂ ñaø di,
Cuøng nöõ ngoài choã khuaát,
Ngöôøi thaáy sanh cheâ bai,
Phaät cheá khoâng neân laøm.
29- Moät mình ngoài vôùi Ni ôû choã khuaát:
Bí soâ OÂ ñaø di,
Cuøng vôùi ni Caáp ña,
Ngoài ôû nôi choã khuaát,
Theo nhö phaàn duyeân khôûi,
Noùi moät Bí soâ ni,
Neáu laø ba chuùng ni,
Thaûy ñeàu phaïm toäi Ñoïa.

30- Bieát Bí soâ ni khen ngôïi ñöôïc thöùc aên:
Bí soâ bieát Ni kia,
Khen ngôïi - ñöôïc thöùc aên,
AÊn lieàn phaïm toäi Ñoïa,
Khen ngôïi coù hai ñöùc:
Ñuû giôùi vaø ña vaên;
Ñuû giôùi, chöùng Döï löu;
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 81

Cho ñeán A-la-haùn;
Ña vaên Tu ña la,
Tyø naïi da, Maãu luaän.
Thaät ñuû ñöùc nhö vaäy,
Thì khen ngôïi khoâng phaïm;
Neáu thaät khoâng ñuû ñöùc,
Ni khen ngôïi vì lôïi,
Bieát maø aên thöùc aên,
Thì lieàn phaïm toäi Ñoïa.
31- Trieån chuyeån thöïc:
Neáu Bí soâ khoâng bònh,
Khoâng phaûi thôøi thí y,
Laøm vieäc vaø ñi ñöôøng,
AÊn no roài - aên nöõa,
Khi aên lieàn phaïm toäi.
Moät laàn aên khoâng an,
Neân goïi laø coù bònh;
Ñöôïc y moät khuyûu tay,
Goïi laø thôøi thí y;
Choã Taêng phöôøng, Cheá ñeå,
Khoaûnh ñaát nhö chieác chieáu,
Queùt lau vaø chaø röûa,
Goïi laø thôøi laøm vieäc;
Ñi nöûa Du thieän na,
Bí soâ ñi vaø veà,
Goïi laø thôøi ñi ñöôøng,
AÊn nöõa thì khoâng phaïm.
Neáu choã thænh coù y,
Laïi thoï choã khoâng y,
Thoï choã sau - AÙc taùc,

Khi aên phaïm toäi Ñoïa.
Choã thænh tröôùc khoâng y,
Choã thænh sau coù y,
Thoï thænh caû hai choã,
AÊn ñeàu khoâng phaïm toäi.
Choã thænh tröôùc coù y,
Choã thænh sau coù y,
Hai choã tuøy yù aên,
82 BOÄ LUAÄT 11

Thaûy ñeàu khoâng phaïm toäi.
Neáu boû choã khoâng y,
Ñi ñeán choã coù y,
Khai naïn duyeân vaø y,
Khoâng vieäc khaùc neân bieát.
Neáu thí chuû thieát thöïc,
Thænh taát caû Taêng chuùng,
Vò thoï söï trong chuùng,
Ñeán giôø ñaùnh kieàn chuøy,
Neáu coù khaùch môùi ñeán,
Neân baùo cho choã thænh,
Bieát laø coù theâm ngöôøi,
Neáu im laêng khoâng baùo,
Ñeán thoï thöïc khoâng neân.
32- Choã thí moät böõa aên thoï quaù:
Choã ôû cuûa ngoaïi ñaïo,
Bí soâ döøng laïi ñaây,
Khoâng bònh aên moät böõa,
Neáu ôû theâm ngaøy nöõa,
Thì phaïm toäi AÙc taùc,
Neáu aên theâm böõa nöõa,
Khi aên phaïm toäi Ñoïa.
Taâm thí chuû bình ñaúng,
Hoaëc laø choã thaân toäc,
Cho duø aên nhieàu ngaøy,
Cuõng khoâng coù phaïm toäi.
33- Thoï thöùc aên quaù ba baùt:
Thí chuû khoâng tuøy yù,
Neáu ñöôïc côm baùnh buùn...
Ñöôïc thoï hai ba baùt,

Thoï quaù thì phaïm Ñoïa.
Baùt lôùn neáu laáy ba,
Hai baùt lôùn, moät trung,
Hai baùt lôùn, moät nhoû,
Hai baùt trung, moät lôùn,
Hai baùt trung, moät nhoû,
Ñöôïc ñaày baùt mang veà,
Thaûy ñeàu phaïm toäi Ñoïa.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 83

Ba baùt nhoû khoâng phaïm,
Baø con hoan hæ cho,
Ñöôïc thoï nhieàu khoâng phaïm,
Thoï roài mang trôû veà,
Chia ñeàu cho Bí soâ.
34- AÊn no ñuû:
Bí soâ aên no roài,
Khoâng cho aên theâm nöõa,
Khoâng laøm phaùp dö thöïc,
AÊn lieàn phaïm toäi Ñoïa.
Naêm loaïi Khö ñaø ni,
Khoâng phaûi thöùc aên no,
Chaùnh thöïc aên no roài,
Cuõng khoâng neân aên nöõa.
Naêm loaïi Boà thieän ni:
Côm, buùn, thòt caù, baùnh,
Laø chaùnh thöïc neân bieát.
Neáu ngöôøi trao ñöùng gaàn,
AÊn no roài neân ngaên,
Töø toøa xaû oai nghi,
Ñuû naêm vieäc nhö theá,
Goïi laø aên no ñuû,
Neáu thieáu moät trong naêm,
Khoâng goïi laø no ñuû.
No roài ngaên ñöøng trao,
Goïi laø phaùp ngaên ñuû,
Neáu noùi haõy chôø chuùt,
Phaät khai cho khoâng phaïm.
Neáu taùc phaùp dö thöïc,

Coù naêm vieäc khoâng neân:
Khoâng moät beân, sau löng,
Khoâng oâm baùt trong loøng,
Khoâng ñeå choã troáng khoâng,
Vaø khoâng ñeå treân ñaát,
Bí soâ röûa hai tay saïch,
Caàm baùt thöùc aên ñeán,
Tröôùc Bí soâ ñang aên,
Neân quyø goái baïch raèng:
84 BOÄ LUAÄT 11

Xin thaày nhôù nghó bieát,
Toâi laøm phaùp dö thöïc.
Bí soâ kia laáy aên,
Chöøng hai ba mieáng roài,
Noùi thöùc aên naøy cuûa thaày,
Thaày cöù tuøy yù aên.
Neáu Bí soâ kia aên no,
Nhöng chöa rôøi choã ngoài,
Cuõng ñoái tröôùc ngöôøi aáy,
Taùc phaùp gioáng nhö treân,
Chæ khaùc ôû choã laø,
Bí soâ kia khoâng aên,
Chæ duøng tay chaïm vaøo,
Thöùc aên ôû trong baùt,
Roài baûo tuøy yù aên.
Neáu khoâng phaûi chaùnh thöïc,
Nhö söõa laïc, chaùo loûng...
Khoâng thaønh aên no ñuû,
Neáu caém thìa khoâng ñöùng,
Hoaëc queït khoâng thaáy veát,
Thì goïi laø chaùo loûng.
Neáu aên chöa no ñuû,
Khôûi töôûng laø no ñuû,
Vaø sanh nghi do döï,
AÊn nöõa phaïm AÙc taùc.
35- Khuyeân ngöôøi aên no ñuû aên nöõa:
Bieát ngöôøi aên no ñuû,
Khoâng laøm phaùp dö thöïc,
Trong loøng khôûi taâm aùc,

Khuyeân aên nöõa, toäi sanh.
Bieát no ñuû, töôûng nghi,
AÂn caàn khuyeân aên nöõa,
Muoán khieán kia phaïm toäi,
Thì ngöôøi naøy phaïm Ñoïa.
Bí soâ khi thoï thöïc,
Khoâng neân duøng hai chaân,
Ñaùp laù ñöïng thöùc aên;
Neáu bònh thì khoâng phaïm,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 85

Bí soâ neáu khoâng bònh,
Mang giaøy khoâng neân aên,
Bònh neân ruùt chaân ra,
Ñaïp treân giaøy khoâng phaïm.
Neáu ngöôøi trao thöùc aên,
Ñöùng phía sau hay xa,
Choã khoâng voùi tay tôùi,
Thaûy ñeàu khoâng thaønh thoï;
Neáu ngöôøi trao ñöùng gaàn,
Phía tröôùc khoâng che ngaên,
Ngöôøi thoï ngöõa tay thoï,
Thöùc aên sôùt vaøo baùt,
Duø coù rôi xuoáng maâm,
Cuõng thaønh thoï khoâng nghi.
Vi traàn coù nhieàu loaïi:
Hoa quaû uoáng aên, y,
Coù xuùc vaø khoâng xuùc,
Tònh vaø baát tònh khaùc,
Vieäc buïi ñaát nhieàu thöù,
Coù tònh vaø baát tònh,
Thaáy saéc khoâng roõ raøng,
Goïi laø khoâng caàn thoï;
Neáu töôùng buïi roõ raøng,
Khoâng thoï khoâng neân aên.
Thöùc aên dính dô y,
Neáu khoâng giaët lieàn phaïm.
Bí soâ khi thoï thöïc,
Nhoû maø ngoài treân giaø,

Bieát, töôûng hoaëc sanh nghi,
Thì phaïm toäi AÙc taùc,
Ngaøy ngaøy thöôøng taêng tröôûng.
Ñem thöùc aên cho ngöôøi,
Neáu khôûi taâm mong caàu,
Ngöôøi kia trao cho laïi,
Baát tònh - khoâng neân aên.
Neáu khoâng taâm mong caàu,
Sau töø ngöôøi khaùc ñöôïc,
Goïi laø thöùc aên tònh,

Thoï aên khoâng coù phaïm.
Chôù baûo ngöôøi haønh thöïc,
Cho toâi thöùc aên kia,
Tuøy doïn ñöa maø aên,
Neáu bònh thì khoâng ngaên.
Neáu Bí soâ aên xong,
Ñeå daønh ít thöùc aên,
Boá thí cho chuùng sanh.
Neáu khi coù ñaïi hoäi,
Vò thoï söï, ngöôøi bònh,
Bí soâ saép ñi xa,
Cho ñeán ngöôøi nuoâi bònh,
Ñöôïc tuøy yù aên tröôùc.
Nhaân Bí soâ Lung noa,
Phaät khai cho aên chaùo,
Chuùng taêng ñeàu ñöôïc aên,
Vua AÛnh thaéng thí ruoäng,
Phaät khai cho Taêng thoï.
Nhaân luaän veà phaùp aên,
Cuøng boán döôïc töông öng,
Yeáu moân veà tònh ñòa,
Tuøy vieäc ñeàu phaûi bieát.
Côm baùnh buùn caù thòt,
Chaùnh thöïc laø Thôøi döôïc,
Thöôøng aên nuoâi thaân maïng;
Nöôùc Boà ñaøo, chuoái, taùo...
Goïi laø Phi thôøi döôïc;
Tònh nhaân vaø Caàu tòch,

Löôït nöôùc eùp traùi caây,
Nhö nöôùc mía, nöôùc nho...
Duøng ñeå uoáng phi thôøi;
Noùi Thaát nhaät döôïc laø,
Toâ, daàu, maät, thaïch maät...
Baûy ngaøy duøng khoâng phaïm;
Taän hình thoï döôïc laø,
Cuû, reã, thaân caønh, laù...
Nhö phaùp neân thoï trì,
Voâ haïn ñöôïc thoï duïng,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 87

Tuøy bònh ñeàu cho duøng.
Töû khoaùng vaø A nguïy,
Hoaøng laïp vaø nhöïa caây,
Daàu meø - naêm loaïi tro;
Laïi coù naêm loaïi muoái,
Am moät la, caây ñaéng,
Thaát dieäp Thi lôïi sa...
Laø Taän hình thoï döôïc.
Boán loaïi döôïc nhö vaäy,
Ñeàu trò bònh ñoùi khaùt,
Thuù höôùng ñeán nieát baøn.
Boà ñaøo vaø thaïch löïu,
Am baø vaø ba tieâu,
Ngoù sen... laø Thôøi döôïc,
Xen taïp ba döôïc sau,
Theo theá löïc döôïc tröôùc,
Thoï duïng ñeàu khoâng phaïm.
Caùc loaïi môû gaáu, heo...
Ñeàu duøng ñeå trò bònh,
Ñöôïc thoï duïng phi thôøi.
Thaày thuoác baûo Bí soâ,
Bònh neân aên thòt töôi,
Tröø thòt ngöôøi, raén, voi;
Thaáy caù thòt mang ñeán,
Hoûi tònh roài môùi aên.
Trong phaïm vi chuøa thaùp,
Khoâng neân naáu thöùc aên,

Keát tònh truø coù naêm:
Moät laø sanh taâm tònh,
Taêng muoán laäp tònh truø,
Trong truù xöù ño ñaát,
Troän hoà laøm neàn moùng,
Ngöôøi xaây caát bieát phaùp,
Sanh taâm tònh taùc phaùp:
Nay toâi ôû nôi ñaây,
Laäp tònh truø cho Taêng,
Taâm nghó, noùi ba laàn.
Hai laø coïng aán trì,
88 BOÄ LUAÄT 11

Xaây chuøa ñöôïc phaân nöûa,
Tri söï ñoái tröôùc Taêng,
Baïch ba laàn nhö sau:
Choã naøy laøm tònh truø.
Ba laø ngöu ngoïa tònh,
Neáu ngöôøi xaây caát chuøa,
Cöûa phoøng khoâng thaúng haøng.
Boán laø pheá coá tònh,
Neáu coù truù xöù taêng,
Bí soâ boû ñi laâu,
Ngöôøi sau giaûi giôùi cuõ,
Keát giôùi môùi khoâng phaïm.
Naêm laø taùc phaùp tònh,
Taêng baïch nhò yeát ma,
Ñoàng taâm keát tònh truø.
Bí soâ khoâng taùc phaùp,
Chöùa thöùc aên, naáu aên,
Thaûy ñeàu thaønh baát tònh,
Keát tònh truø thaønh tònh.
Taùc tònh coù möôøi caùch:
Ñao, löûa, coû, chim, moùng,
Rôùt, nhoå, caét, böûa, hoaïi,
Khi chuùng taêng thoï thöïc,
Neán ôû choã Thöôïng toøa,
Ngöôøi haønh thöïc baïch raèng:
Tam baùt la khö ña,
Goïi laø phaùp haønh thöïc;

Thöôïng toøa neân baûo raèng:
Neân bình ñaúng haønh thöïc.
Neân chaùnh nieäm thoï thöïc,
Thoï xong noùi keä tuïng,
Khi ñang noùi keä tuïng,
Bí soâ khoâng neân aên,
Ngöôøi naøo khoâng nghe tieáng,
AÊn thì khoâng coù phaïm.
Neáu thí chuû mong caàu,
Neân öùng cô thuyeát phaùp,
Ngöôøi khaû naêng neân noùi,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 89

Thöôïng toøa hay ngöôøi khaùc;
Phaøm laø ngöôøi thuyeát phaùp,
Neân coù baïn trôï giuùp,
Khieán chaùnh phaùp quang huy.
Khi chuùng taêng tuïng kinh,
Ban ñeâm neân ñoát ñeøn,
Hoä truøng cho laøm loàng,
Hoaëc laø bình traêm maét.
Ngöôøi tuïc cho caù thòt,
Neáu coù thaáy nghe nghi,
Bí soâ khoâng neân aên,
Vì thöông xoùt chuùng sanh.
Thòt dö cuûa coïp, soùi,
Vì taâm chuùng khoâng xaû,
Bí soâ khoâng neân aên.
Neáu khoâng coù taâm bi, Vò ngon haïi chuùng sanh, Bí soâ khoâng ñöôïc aên; Neáu laø ba tònh nhuïc, Khai cho aên khoâng toäi.
Loaïi haønh, toûi cay noàng,
Vì bònh khai cho duøng,
Khi ngöôøi bònh aên toûi,
Neân ôû choã khuaát kín,
Cho ñeán khi heát bònh,
Sau khi bònh ñaõ laønh,
Phaûi traûi qua baûy ngaøy,
Neáu laø aên haønh heï, Phaûi traûi qua ba ngaøy, Taém röûa cho saïch seõ, Tröø khöû heát muøi hoâi,

Môùi ñöôïc vaøo trong chuùng.
Bí soâ khi khaát thöïc,
Ñeán nhaø coù nhieàu cöûa,
Neân duøng vaät laøm daáu,
Ñeå khoûi phaûi ñi laïc;
Hoaëc khi ñeán tröôùc cöûa,
Rung tích tröôïng cho bieát.
90 BOÄ LUAÄT 11

Thoï thöïc nhaø thí chuû,
Khi aên baùnh, cuû, quaû,
Chôù caén nhai ra tieáng,
Khi aên neân duïng taâm;
Tay dính nöôùc thöùc aên,
Chôù raûy truùng ngöôøi gaàn.
Thôøi ñoùi keùm khaát thöïc,
Thí chuû hoan hæ thí,
Cuõng ñöôïc mang veà nhieàu,
Chia cho caùc Bí soâ.
Neáu Thöôïng toøa thoï thænh,
Chöøa nöûa phaàn thöùc aên,
Cho caùc ñoàng phaïm haïnh,
Giuùp nhau thôøi ñoùi keùm.
Keû nöùt trong baùt raêng,
Thaáy coù dính thöùc aên,
Neân duøng vaät kheàu boû,
Röûa ba laàn cho saïch.
AÊn xong neân xæa raêng,
Roài suùc mieäng ba laàn.
Bí soâ thoï thöùc aên,
Nghi coù ngöôøi khaùc chaïm,
Tìm ngöôøi chöa thoï cuï,
Thoï laïi môùi ñöôïc aên.
Bí soâ khi ñi ñöôøng,
Khoâng ngöôøi mang löông thöïc,
Töï mang roài trao ñoåi,
Neáu khoâng ngöôøi trao ñoåi,
Moät ngaøy khoâng neân aên,
Ngaøy sau aên vaét côm,
Ngaøy thöù ba hai vaét,

Sau ñoù tuøy yù aên.
Neáu khi heát löông thöïc,
Ñeå baûo toaøn thaân maïng,
Caàn cuû neân ñaøo ñaát,
Caàn quaû neân leo caây,
Vì naïn ñeàu khai cho.
Neáu thöùc aên khoâng ñaäy,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 91

Bò chim bay ñeán moå,
Gaàn choã moå neân boû,
Choã khaùc tuøy yù aên.
Toâ, daàu, maät, thaïch maät,
Neáu coù ngöôøi lôû chaïm,
Khoâng neân lieàn ñem boû.
Laïi coù naêm haïng ngöôøi,
Khai trao cho nhau aên,
Khoâng khai cho ngöôøi khaùc:
Bònh, ñoaïn thöïc, aên ít,
Noùng böùc vaø ñi ñöôøng.
Neáu laø traùi quyù hieám,
Vaø aåm thöïc thuoïng dieäu,
Bí soâ tuy aên ñuû,
Khoâng taùc phaùp dö thöïc,
Vaãn ñöôïc aên theâm nöõa.
Neáu Bí soâ khaát thöïc,
Coù ngöôøi thænh vaøo nhaø,
Cuùng nhieàu thöùc aên dö,
Cho Bí soâ mang veà,
Duø xuùc chaïm ñöôïc aên,
Naêm ñoùi khai - khoâng phaïm.
Chuøa ba thôøi thieát thöïc,
Thôøi phi thôøi neân cuùng,
Thaàn giöõ chuøa, Döôïc xoa,
Meï con Ha lôïi ñeå,
Ñeå hoï giöõ truù xöù,
Khieán Phaät phaùp quang huy.
36- AÊn rieâng chuùng:
Khoâng ñöôïc aên rieâng chuùng,

Tröø khi coù bònh duyeân,
Neáu ôû trong Taêng laáy,
Cho ñeán moät muoãng muoái,
Ñem ñeán ôû choã khaùc,
Cuõng bieåu loä hoøa hôïp,
Neáu boán ngöôøi aên rieâng,
Thì goïi laø bieät chuùng.
Tröø bònh vaø laøm vieäc,
92 BOÄ LUAÄT 11

Ñi ñöôøng hoaëc ñi thuyeàn,
Baän ñi vaø baän veà,
Khoaûng nöûa Du thieän na,
Ñöôïc aên rieâng khoâng phaïm.
Neáu coù nhieàu thí chuû,
Cuùng rieâng töøng Bí soâ,
Tuøy taâm cuûa thí chuû,
Goïi laø thôøi sai khaùc.
Caùc Sa moân ngoaïi ñaïo,
Thieát thöïc cuùng chuùng taêng,
Taâm bi neân thoï thænh,
Vì hoï voán baát tín.
Trong giôùi aên rieâng chuùng,
Töôûng nghi ñeàu phaïm Ñoïa,
Ba ngöôøi aên khoâng loãi.
37- AÊn phi thôøi:
Qua ngoï trôû veà sau,
Cho ñeán saùng hoâm sau,
Khi maët trôøi chöa moïc,
Thì goïi laø phi thôøi,
Bí soâ khoâng neân aên,
AÊn lieàn phaïm toäi Ñoïa.
Neáu bònh thaày thuoác baûo,
Trong phi thôøi neân aên,
Khai cho aên choã khuaát,
Chôù ñeå ngöôøi tuïc thaáy.
38- AÊn thöùc aên ñaõ xuùc chaïm:
Thöùc aên töøng xuùc chaïm,
Bí soâ khoâng neân aên,
Böõa aên tröôùc vaø sau.

Xuùc chaïm coù hai loaïi:
Neáu thoï tröôùc giôø aên,
Sau giôø aên aên - phaïm;
Neáu thoï sau giôø aên,
Ñeán ñeâm khoâng cho aên.
Neáu tay coù dính dô,
Khoâng chaïm vaøo chìa khoùa,
Cho ñeán chaïm y baùt,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 93

Tröø naïn duyeân khoâng phaïm.
39- Khoâng thoï maø aên:
Neáu khoâng thoï thöùc aên,
Ngöôøi sôï toäi khoâng aên,
Khi aên lieàn phaïm toäi,
Tröø nöôùc, taêm xæa raêng;
Neáu laø nöôùc traùi caây,
Thì caàn phaûi thoï laïi;
Neáu laø haït gioáng soáng,
Thì neân laøm hoûa tònh.
Khi Bí soâ khaát thöïc,
Ñöôïc côm naáu chöa chín,
Neân töï naáu laïi aên,
Cho ñeán caù thòt rau,
Tröôùc ñaõ naáu bieán saéc;
Söõa boø soâi ba daïo,
Töï naáu laïi khoâng toäi.
Thí chuû thieát thöïc cuùng,
Boãng coù vieäc neân ñi,
Khôûi töôûng ôû baéc chaâu,
Töï laáy aên khoâng phaïm.
Boán caùch thoï neân bieát:
Hoaëc tay trao tay thoï,
Duøng vaät trao, tay thoï,
Tay trao, duøng vaät thoï,
Ñeàu duøng vaät trao - thoï.
ÔÛ nöôùc gheùt Bí soâ,
Ñeå xa cuõng thaønh thoï;
Laïi coù thaønh thoï khaùc,

Laø voi, ngöïa, khæ trao.
40- Ñoøi hoûi thöùc aên ngon:
Neáu Bí soâ khoâng bònh,
Vì mình khoâng neân xin,
Sanh toâ vaø söõa laïc,
Cho ñeán thòt vaø caù,
Neáu bònh thì khoâng phaïm;
Khoâng bònh, xin - AÙc taùc,
Khi aên lieàn phaïm Ñoïa.
94 BOÄ LUAÄT 11

Khaát thöïc ñeán nhaø tuïc,
Ñöùng caàm baùt im laëng,
Chuû nhaø hoûi caàn gì,
Muoùn gì tuøy tình noùi.
41- Duøng nöôùc coù truøng:
Neáu bieát nöôùc coù truøng,
Ñeàu khoâng cho thoï duïng,
Coù hai loaïi trong ngoaøi,
Taém giaët, uoáng neân bieát.
Nöôùc coù truøng khoâng truøng,
Thaûy ñeàu gioáng giôùi tröôùc,
Neân y phaùp löôït nöôùc,
Vì ñaây laø taùnh toäi.
42- Nôi thöïc gia göôïng ngoài:
Bí soâ nôi thöïc gia,
Khoâng neân ngoài choã khuaát,
Khieán ngöôøi sanh phieàn naõo,
Tröø naïn duyeân sôï troán.
43- Nôi thöïc gia göôïng ñöùng:
Neáu nöõ vaø tröôïng phu,
Duïc tham muoán thoï laïc,
Do ñaây goïi laø thöïc,
Ñöùng choã khuaát cuõng phaïm.
44- Cho nam nöõ ngoaïi ñaïo loûa hình thöùc aên:
Bí soâ neáu töï tay,
Cho ngoaïi ñaïo thöùc aên,
Do chieâu laáy cô hieàm,
Neân Phaät môùi cheá ngaên.
Neáu muoán tröø aùc kieán,

Ñeå thöùc aên treân ñaát,
Khôûi taâm bi thí cho.
45- Xem quaân traän:
Bí soâ xem quaân traän,
Bò cheâ traùch - Phaät ngaên,
Neáu coù duyeân caàn ñeán,
Ñöôïc ôû trong quaân traän,
Ñaây goïi laø tuøy khai.
46- ÔÛ trong quaân traän quaù hai ñeâm:
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 95

Khi coù duyeân caàn ñeán,
Chæ ñöôïc ôû hai ñeâm,
Neáu ôû quaù hai ñeâm,
Lieàn phaïm Ñoïa, tröø naïn.
47- Ñoäng loaïn quaân binh:
Töôïng bònh, maõ binh ñoâng,
Kyø binh vaø binh löïc,
Neáu ñoäng loaïn lieàn phaïm.
Quaân binh ñang chænh trang,
Binh löïc ñang kieâu duõng,
Kyø binh ñang ñi tröôùc,
Neáu ñoäng loaïn lieàn phaïm.
Neáu vua, ñaïi thaàn thænh,
Hoaëc coù naïn duyeân sôï,
Cho duø ôû laïi laâu,
Thì cuõng khoâng thaønh phaïm.
48- Ñaùnh Bí soâ:
Neáu vì taâm töùc giaän,
Coá yù ñaùnh Bí soâ,
Do traùi vôùi baûn taâm,
Khoâng tuaân lôøi Phaät daïy,
Duø chæ duøng ngoùn tay,
Ñaùnh lieàn phaïm toäi Ñoïa.
Neáu duøng tay hay chaân,
Hoaëc caàm caây hay choåi,
Tuøy ñaùnh truùng Bí soâ,
Lieàn phaïm ngaàn aáy toäi.
Neáu caàm naém ñaäu neùm,

Tuøy neùm truùng, khoâng truùng,
Toäi naëng nheï neân bieát.
Neáu bò ngheïn voã ñaäp,
Thì Bí soâ khoâng phaïm.
49- Duøng tay doïa ñaùnh:
Neáu ñoái tröôùc Bí soâ,
Duøng tay haêm doïa ñaùnh,
Vöøa giô tay lieàn phaïm,
Gioáng nhö giôùi ñaùnh treân.
50- Che giaáu toäi Thoâ cuûa Bí soâ khaùc:
96 BOÄ LUAÄT 11

Bieát ngöôøi coù toäi Thoâ,
Thì khoâng neân che giaáu,
Neáu khi coù naïn sôï,
Thì che giaáu khoâng phaïm.
Töø Ba la thò ca,
Cho ñeán toäi Chuùng giaùo,
Vaø trong phöông tieän naøy,
Che giaáu cho ñeán saùng,
Maët trôøi moïc - phaïm Ñoïa.
51- Ruû ñeán nhaø tuïc khoâng cho aên:
Do coù taâm hieàm haän,
Ruû ñeán nhaø theá tuïc,
Coá yù khieán ñoaïn thöïc,
Bí soâ ruû khoâng bònh,
Lieàn phaïm Ba daät ñeà.
52- Chaïm löûa:
Neáu khoâng laø khai duyeân,
Ñoát löûa ñeàu khoâng cho,
Cho ñeán taét, nhuùm löûa,
Coù naïn thì khoâng phaïm.
Da loâng toùc... baát tònh,
Khoâng ñöôïc quaêng vaøo löûa.
53- Gôûi duïc roài laïi ngaên:
Khi Taêng giaø coù vieäc,
Bí soâ gôûi duïc tröôùc,
Sau laïi khoâng chaáp thuaän,
Lieàn phaïm Ba daät ñeà.
54- Cuøng ngöôøi chöa thoï Caän vieân nguû quaù 2 ñeâm:

Ngöôøi chöa thoï Caän vieân,
Cuøng moät phoøng nguû ñeâm,
Chæ cho nguû hai ñeâm,
Ñeâm thöù ba phaïm Ñoïa.
Noùi coù boán loaïi nhaø:
Moät laø che ngaên heát,
Hai che heát, ngaên nhieàu,
Ba che nhieàu, ngaên heát,
Boán che nhieàu,ngaên nhieàu.
Trong boán loaïi nhaø naøy,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 97

Bí soâ cuøng nguû ñeâm,
Ñeán saùng ngaøy thöù ba,
Lieàn phaïm Ba daät ñeà,
Ngöôøi giöõ giôùi neân bieát.
Khoâng neân treân moät giöôøng,
Hai ngöôøi cuøng naèm chung,
Taïm khai cho treân neäm,
Y ngaên caùch ôû giöõa.
Coù bònh naèm trong phoøng,
Cho ñeán ngöôøi nuoâi bònh,
Khai cho ñoát ñeøn saùng,
Ngöôøi khaùc ñeàu khoâng cho.
Ngöôøi khoâng bònh, löôøi bieáng,
Ngaøy ñeâm nguû neân ngaên;
Thieàn tuïng neáu sieâng tu,
Tuøy yù naèm choác laùt.
Trong toái leã vò thaày,
Ñaàu khoâng neân chaïm ñaát,
Neân duøng taâm cung kính,
Noùi ra lôøi kính leã.
Cuøng Caàu tòch ñi ñöôøng,
Cuøng nguû neân caûnh giaùc,
Neáu quaù buoàn nguû thì,
Ñöùng ngoài tuøy tình nguû.
Caàu tòch saép Caän vieân,
Neân aân caàn thuû hoä,
Nhö thaùi töû Luaân vöông,

Vì laø maàm caây Phaät.
55-Khoâng boû aùc kieán traùi can:
Bí soâ laøm haïnh taø,
Noùi duïc khoâng chöôùng phaùp,
Nhöng duïc laø chöôùng phaùp,
Do si khoâng hieåu bieát,
Cho ñeán ba laàn ngaên,
Neáu khoâng boû aùc kieán,
Thì phaïm Ba daät ñeà,
Neân taùc phaùp xaû trí.
56- Tuøy thuaän ngöôøi bò xaû trí:
98 BOÄ LUAÄT 11

Bieát ngöôøi aùc kieán naøy,
Chöa laøm phaùp tuøy thuaän,
Vaø khoâng boû aùc kieán,
Ñeàu khoâng neân ôû chung,
Cuõng khoâng cuøng ñoïc tuïng,
Vaø khoâng laøm thaân höõu,
Ai cuøng thoï phaùp thöïc,
Thì phaïm Ba daät ñeà.
Muoán kia döùt aùc kieán,
Ñöôïc thaân gaàn ñoïc tuïng,
Nhöng khoâng cuøng thoï duïng.
57- Nhieáp thoï Caàu tòch aùc kieán:
Caàu tòch saép Caän vieân,
Neáu ngu si noùi raèng:
Duïc khoâng chöôùng ngaïi ñaïo,
Taêng neân ñuoåi ñi ngay.
Bí soâ lìa baïn aùc,
Taâm lôïi ích chuùng sanh,
Cuøng ngöôøi voâ trí aáy,
Nguû ñeâm lieàn phaïm Ñoïa.
58- Maëc y khoâng hoaïi saéc:
Bí soâ ñöôïc y môùi,
Neân laøm cho hoaïi saéc,
Y môùi laø y traéng,
Nhuoäm hoaïi saéc coù ba:
Xanh laø saéc xanh xaùm,
Buøn laø saéc ñaù ñoû,

Moäc lan laø voû caây,
Y nhuoäm goïi ca sa.
59 - Caàm vaät baùu:
Thaø chaïm vaøo raén ñoäc,
Noïc ñoäc khoù chöõa trò,
Khoâng chaïm vaøo vaät baùu,
Cho ñeán trang söùc baùu,
Nhö Ma ni, chaân chaâu...
Ñao maâu... caùc binh khí,
Troáng nhaïc... caùc nhaïc khí,
Chaïm caàm lieàn phaïm Ñoïa,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 99

Chaïm chöa caàm - AÙc taùc.
Neáu töôïng coù xaù lôïi,
Chaïm caàm phaïm boån toäi,
Khoâng xaù lôïi - AÙc taùc.
Ca muùa vaø ngaâm vònh,
Xem nghe ñeàu khoâng cho,
Töï mình ca muùa nhaïc,
Daïo chôi nôi thaùp Phaät,
Do khoâng hoä caùc caên,
Moãi böôùc ñeàu phaïm toäi,
Do chaïy theo thanh saéc,
Neân laøm taâm naøy loaïn,
Caàu thoaùt ly ba coõi,
Thuù höôùng ñeán nieát baøn.
Trong chuøa thaáy baùu rôi,
Nhö vaøng baïc... vaät baùu,
Neân laáy coû phuû kín,
Roài caát giöõ taùm ngaøy,
Neáu chuû vaät xin laïi,
Gaïn hoûi gioáng môùi ñöa,
Neáu chuû vaät khoâng ñeán,
Neân caát vaøo kho Taêng,
Sau neáu chuû vaät ñeán,
Neân khuyeán hoùa chuû vaät,
Traû nöûa giaù, ñuû giaù,
Ñoøi theâm thì khoâng ñöa.

60- Taém phi thôøi:
Neáu khoâng laø khai duyeân,
Neân nöûa thaùng taém röûa,
Tröø bònh, noùng, laøm vieäc,
Ñi ñöôøng vaø gioù möa.
Bònh - khoâng taém khoâng an;
Laøm vieäc vaø ñi ñöôøng,
Ñeàu nhö trong giôùi tröôùc;
Gioù - thoåi ñoäng cheùo y;
Möa rôi laøm öôùt thaân,
Hoaëc caû gioù vaø möa;
Thôøi noùng hai thaùng röôõi.
100 BOÄ LUAÄT 11

Côûi y phuïc xuoáng nöôùc,
Neáu chöa ñeán ngang roán,
Taém thì phaïm toäi khinh,
Qua roán thì phaïm Ñoïa,
Qua soâng khoâng phaûi phaïm.
Thôøi noùng böùc neân taém,
Hoaëc loäi qua ao hoà,
Hoaëc naïn duyeân khoâng phaïm.
Neáu nôi coù nöõ taém,
Vua, quan hay ngöôøi aùc...
Bí soâ neân traùnh xa,
Neáu khi xuoáng nöôùc taém,
Khoâng neân giõõn trong nöôùc,
Bôi noåi hay laën huïp,
Duøng nöôùc taït laãn nhau,
Hoaëc voã nöôùc ra tieáng.
Neáu nhö muoán hoïc bôi,
Neân ôû nôi khuaát vaéng.
61- Gieát baøng sanh:
Bí soâ gieát baøng sanh,
Töï laøm, baûo ngöôøi laøm,
Phaïm toäi Ba daät ñeà,
Chòu khoå bò löûa ñoát.
62- Coá yù xuùc naõo Bí soâ:
Ñoái vôùi ñoàng phaïm haïnh,
Khoâng neân laøm xuùc naõo,

Xuùc naõo lieàn phaïm Ñoïa.
Noùi xuùc naõo laø noùi:
Thaày chöa ñuû hai möôi,
Khoâng thaønh thoï Caän vieân,
Hoaëc OÂ-ba-ñaø-da,
Phaù giôùi, Taêng khoâng nhoùm.
Neáu vieäc naøy laø thaät,
Thì khoâng coù phaïm toäi.
63 - Duøng tay choïc leùt Bí soâ khaùc:
Neáu Bí soâ ít trí,
Chæ duøng moät ngoùn tay,
Choïc leùt lieàn phaïm Ñoïa,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 101

Neáu khoâng yù ñuøa giôõn,
Chæ noát ruoài khoâng phaïm.
64 - Ñuøa giôõn trong nöôùc:
Neáu Bí soâ ñuøa giôõn,
Bôi qua laïi trong nöôùc...
Trong ñaây coù khai ngaên,
Nhö giôùi treân ñaõ noùi.
65 - Cuøng ngöôøi nöõ ñoàng nhaø nguû ñeâm:
Neáu choã khoâng caùch ngaên,
Khoâng cuøng phoøng ngöôøi nöõ,
Neáu ñoùng chaët cöûa phoøng,
Thì thaønh khoâng coù phaïm.
Nöõ hieåu lôøi thieän aùc, Ñoàng nhaø nguû lieàn phaïm. Nhaø che ngaên cuøng khaép... Coù boán loaïi nhö tröôùc, Neáu treân laàu coù nöõ,
Caàn phaûi ñi thang aáy,
Nhôø Bí soâ coi giöõ,
Thì naèm nguû khoâng phaïm,
Neáu ban ngaøy naèm nguû,
Neân buoäc chaët daây löng,
Khaùc thì phaïm AÙc taùc.
66 - Khuûng boá Bí soâ:
Toân troïng lôøi Phaät daïy,
Khoâng naõo loaïn chuùng sanh,
Töï laøm, baûo ngöôøi laøm,
Khuûng boá Bí soâ khaùc,

Hoaëc giaû laøm ma quyû,
Duøng aâm thanh, khí, xuùc...
Khieán kia sôï - phaïm Ñoïa.
Neáu noùi baäc nhaân chuû...
Saép ñeán haïi - AÙc taùc.
Muoán khieán kia ñöôïc ích,
Neân khuûng boá khieán sôï,
Nhöng Bí soâ khoâng phaïm.
67 - Giaáu y baùt cuûa Bí soâ khaùc:
Giaáu y baùt ngöôøi khaùc,
102 BOÄ LUAÄT 11

Duø ñuøa giôõn cuõng phaïm,
Bí soâ khoâng neân laøm,
Laøm lôïi ích - khoâng phaïm.
68 - Ngöôøi khaùc gôûi y, khoâng hoûi chuû töï laáy maëc:
Ñaõ cho Bí soâ y,
Khoâng hoûi maø laáy maëc,
Thì lieàn phaïm toäi Ñoïa,
Neáu chuû y ñoàng yù,
Laáy duøng thì khoâng phaïm.
69 - Ñem toäi Chuùng giaùo vu baùng Bí soâ thanh tònh:
Neáu ñem toäi Chuùng giaùo,
Vu baùng ngöôøi thanh tònh,
Thì lieàn phaïm toäi Ñoïa,
Toäi khaùc thì AÙc taùc.
70 - Ñi cuøng ñöôøng vôùi ngöôøi nöõ:
Neáu khoâng coù baïn nam,
Ñi chuùng vôùi ngöôøi nöõ,
Thì phaïm Ba daät ñeà.
Daëm ñöôøng nhö thöôøng noùi,
Ñi ñeán moãi moät thoân,
Thì lieàn phaïm toäi Ñoïa;
Neáu chöa tôùi moät thoân,
Toäi AÙc taùc neân bieát.
Neáu ôû nôi ñöôøng hieåm,
Nöõ laøm ngöôøi daãn ñöôøng,
Hoaëc laøm ngöôøi trôï giuùp,
Thì khoâng coù phaïm toäi.
71 - Cuøng ñi vôùi giaëc:

Neáu cuøng ñi vôùi giaëc,
Thì lieàn phaïm toäi Ñoïa,
Khoâng phaïm nhö giôùi treân,
Thöông nhaân ñi buoân laäu,
Troán thueá coøn laø giaëc,
Huoáng chi phaù thoân phöôøng,
Ñaùnh cöôùp giöõa ban ngaøy.
72 - Cho ngöôøi chöa ñuû tuoåi thoï Caän vieân:
Neáu tuoåi döôùi hai möôi,
Chöa cho thoï Caän vieân,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 103

Vì ñoái vôùi ñoùi khaùt,
Khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc.
Neáu tuoåi thaät khoâng ñuû,
Töôûng ñuû noùi laø ñuû,
Khoâng goïi laø vieân cuï,
Caùc Bí soâ ñeàu phaïm.
Neáu nhö coù taâm nghi,
Khoâng ñuû töôûng khoâng ñuû,
Noùi laø tuoåi ñaõ ñuû,
Khi thoï lieàn coù toäi.
Ñuû khôûi töôûng laø ñuû,
Noùi laø tuoåi ñaõ ñuû,
Thì thaønh thoï Caän vieân.
Caän vieân coù nhieàu moân,
Ngöôøi hoä giôùi gìn taâm,
Hoûi roõ môùi cho thoï.
73 - Hoaïi ñaát soáng:
Nôi ñaát neáu coá taâm,
Töï ñaøo, baûo ngöôøi ñaøo,
Toån ñeán choã öôùt - phaïm,
Noùi coù hai loaïi ñaát:
Ñaát soáng vaø khoâng soáng;
Neáu nöôùc möa thaám öôùt,
Ba thaùng goïi ñaát soáng,
Neáu khoâng möa thaám öôùt,
Phaûi traûi qua saùu thaùng,
Ñaây laø ñaát töøng caøy,

Ñaát khaùc khoâng noùi thôøi,
Ñaøo ñaát soáng phaïm Ñoïa,
Ñaát khaùc - phaïm AÙc taùc.
Neáu ñoùng coïc xuoáng ñaát,
Thì lieàn phaïm toäi Ñoïa;
Laøm suïp lôû töôøng, bôø,
Thì phaïm Ba daät ñeà;
Neáu chæ toån nöùt beå,
Thì phaïm toäi AÙc taùc.
Söûa sang vöôøn cho chuùng,
Noùi tònh baûo ñaøo ñaát,
104 BOÄ LUAÄT 11

Khoâng thaáy truøng - cho laøm,
Coù truøng thì khoâng cho.
74 - Quaù boán thaùng ñoøi hoûi thöùc aên:
Neáu thoï thænh boán thaùng,
Tröø cöïc thænh, caùnh thænh,
Thöôøng thænh vaø bieät thænh.
Neáu nhö noùi thöôøng thænh,
Laø thöôøng thöôøng thænh thöïc;
Neáu nhö noùi bieät thænh,
Laø thænh rieâng ngöôøi naøo;
Cöïc thænh laø aân caàn,
Caùnh thænh laø thænh laïi,
Khaùc thì ñeàu phaïm Ñoïa.
Thænh cuùng thöùc aên ngon,
Laïi ñoøi thöùc aên dôõ,
Khi ñoøi phaïm AÙc taùc,
AÊn thì khoâng coù phaïm;
Thænh cuùng thöùc aên dôõ,
Laïi ñoøi thöùc aên ngon,
Khi ñoøi phaïm AÙc taùc,
Khi aên lieàn phaïm Ñoïa.
Cho söõa laïi ñoøi thòt,
Cho laïc laïi ñoøi toâ,
AÊn lieàn phaïm toäi Ñoïa,
Neáu bònh thì khoâng phaïm.
Neáu thí chuû giaøu coù,
Coù taâm thí roäng khaép,

Muoán phöôùc kia taêng tröôûng,
Thoï thænh laâu - khoâng phaïm.
75 - Ngaên truyeàn giaùo:
Bí soâ truyeàn giaùo noùi:
Neân hoïc hoïc xöù naøy.
Neáu ñoái tröôùc Bí soâ,
Noùi Bí soâ truyeàn giaùo,
Laø ngu si voâ trí,
Khoâng hieåu roõ ba taïng,
Neáu vò kia nghe hieåu,
Thì phaïm Ba daät ñeà.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 105

Neáu vò kia ngu thaät,
Noùi söï thaät - khoâng phaïm.
76 - Leùn nghe bình luaän:
Bí soâ khoâng nhaãn ñöôïc,
Neân bôùi tìm tyø veát,
Laëng leõ ñi nghe troäm,
Khi ñöùng nghe lieàn phaïm.
Neáu caùc Bí soâ kia,
ÔÛ trong phoøng baøn luaän,
Khoâng laøm tieáng - leùn nghe,
Neáu hieåu nghóa - phaïm Ñoïa,
Chæ nghe tieáng - AÙc taùc.
Duø ôû trong reøm cöûa,
Hay ñi ôû ngoaøi ñöôøng,
Taâm aùc leùn nghe - phaïm,
YÙ toát thì khoâng phaïm.
77 - Khoâng gôûi duïc im laëng ñöùng daäy ñi:
Neáu chuùng taêng nhö phaùp,
Taùc Ñôn baïch yeát ma...,
Neáu Bí soâ khoâng noùi,
Maø ñöùng daäy boû ñi,
Do kia khoâng gôûi duïc,
Neân phaïm Ba daät ñeà,
Chôù laøm phaùp bieät chuùng.
78 - Khoâng cung kính:
Ñoái vôùi chuùng, ngöôøi khaùc,

Khoâng laøm vieäc cung kính,
Khinh chuùng - phaïm toäi Ñoïa,
Khinh ngöôøi khaùc - AÙc taùc.
Ñaïi chuùng, vò thoï söï,
Noùi choáng traùi cuõng phaïm;
Baäc Thöôïng toøa trong chuùng,
Vaø toân sö cuûa mình,
Ngöôøi khaùc noùi traùi nghòch,
Tình khoâng muoán thuïan theo,
Phaûi neân kheùo khai thò,
Nghe theo thì khoâng toäi.
79 - Uoáng röôïu:
106 BOÄ LUAÄT 11

Loaïi röôïu uoáng neáu say,
Moät gioït khoâng dính moâi,
Khoâng uoáng, khoâng cho ngöôøi,
Röôïu laøm cho phoùng daät.
Bònh - thaày thuoác baûo uoáng,
Khai cho uoáng - khoâng phaïm.
Khoâng bònh thì duø cheát, Cuõng khoâng ñöôïc uoáng röôïu.
Men...vaø caùc taïp vaät,
UÛ laâu môùi thaønh röôïu,
Ñöôïc moïi ngöôøi chaáp thuaän,
Môùi goïi laø ñaïi töûu (röôïu baäc nhaát).
Neáu duøng voû, hoa quaû,
Ngaâm nöôùc uû thaønh röôïu,
Thì goïi laø röôïu taïp,
Ñeàu laøm cho ngöôøi say;
Neáu duøng traùi boà ñaøo...
UÛ vôùi ñöôøng, maät thaønh,
Ñeàu nhieáp trong röôïu taïp.
Neáu ñoái vôùi theå röôïu,
Chöa thaønh hay bieán hoaïi,
Do vì khoâng laøm say,
Neân uoáng khoâng coù toäi.
Caùc loaïi nöôùc uoáng chua,
Cho ñeán nöôùc trong laïc,
Hoøa vôùi nöôùc löôït uoáng,
Phi thôøi duøng khoâng toäi;

Caùc röôïu bieán thaønh chua,
Uoáng cuõng khoâng coù toäi.
Nöôùc uoáng chua caát laâu,
Ñeàu laø giaám neân bieát.
Röôïu ñuû saéc höông vò,
Uoáng say lieàn phaïm Ñoïa;
Neáu khoâng laøm ngöôøi say,
Thì phaïm ba AÙc taùc.
Ba hai moät nhö vaäy,
Khi uoáng ñeàu phaïm toäi,
Tuøy phaïm moät hai ba,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 107

Khoâng say khoâng phaïm Ñoïa.
80 - Phi thôøi vaøo tuï laïc khoâng daën laïi Bí soâ:
Phi thôøi coù Bí soâ,
Vaøo thoân khoâng daën laïi,
Coù duyeân lieàn phaïm toäi,
Khoâng vieäc cuõng phaïm toäi.
Töø quaù ngoï trôû ñi,
Cho ñeán maët trôøi moïc,
Thì goïi laø phi thôøi.
Neáu Bí soâ sanh nghi,
Phi thoøi vaøo lieàn phaïm;
Thôøi töôûng laø phi thôøi,
Vaø nghi - phaïm AÙc taùc.
81 - Tröôùc böõa aên, sau böõa aên ñeán nhaø khaùc:
Bí soâ ñöùng ñaàu thænh,
Ñeán nhaø tuïc thoï thöïc,
Chuû nhaø khoâng chaáp thuaän,
Chuyeån höôùng ñeán nhaø khaùc.
Neáu nôi ngöôøi phoù thænh, Noùi laø tuøy yù aên,
Hoaëc chuû nhaø chaáp thuaän,
Ñeán choã khaùc - khoâng phaïm.
82 - Vaøo cung vua:
Cöûa vua vaø cöûa cung,
Cho ñeán choã gaàn cöûa,
Maët trôøi chöa moïc leân,
Vaøo cung lieàn phaïm Ñoïa.

Cöûa thaønh vaø cöûa vua,
Cho ñeán then cöûa cung,
Caùch cöûa aáy khoâng xa,
Goïi ñaây laø theá phaàn.
Chöa saùng ñeán cöûa thaønh,
Khôûi töôûng laø chöa saùng,
Neáu vaøo quaù ngaïch cöûa,
Thì phaïm toäi AÙc taùc;
Neáu khôûi töôûng, nghi khaùc,
Thaûy ñeàu phaïm AÙc taùc.
83 - Khoâng laéng tai nghe giôùi noùi laø khoâng bieát:
108 BOÄ LUAÄT 11

Nôi kinh Bieät giaûi thoaùt,
Nöûa thaùng töøng nghe nhieàu,
Laïi noùi nay môùi bieát,
Laø töø trong Giôùi kinh,
Do Theá toân noùi ra,
Thì phaïm Ba daät ñeà.
84 - Duøng xöông, söøng, ngaø laøm oâng kim:
Khoâng cho duøng oáng kim,
Laøm baèng xöông, ngaø, söøng,
Neáu laøm lieàn phaïm Ñoïa,
OÂng kim neân ñaäp beå,
Roài môùi saùm toäi Ñoïa.
OÁng kim coù boán loaïi:
Thau, ñoàng, ñoàng ñoû, saét.
Con dao laøm baèng saét,
Coù ba loaïi neân bieát,
Lôùn daøi taùm ngoùn tay,
Nhoû khoaûng saùu ngoùn tay,
Neân laøm hình OÂ thöôùc,
Hoaëc tôï loâng gaø cong.
Khi ñi ñeán thoân khaùc,
Bí soâ duø vieäc gaáp,
Cuõng mang theo oáng kim,
Caàn khi may vaù y.
85 - Laøm giöôøng quaù löôïng:
Bí soâ vì ñaïi chuùng,
Laøm caùc loaïi giöôøng toøa,

Cao taùm ngoùn tay Phaät,
Quaù thì khoâng cho laøm.
Taùm ngoùn tay Phaät cao,
Baèng moät khuyûu ngöôøi thöôøng.
Cao hôn neân caét boû.
86 - Doàn boâng coû caây laøm ngoïa cuï:
Ngoïa cuï cuûa chuùng taêng,
Khoâng neân doàn boâng taïp,
Coá xuùc naõo ngöôøi khaùc,
Thì phaïm Ba daät ñeà.
Boà ñaøi vaø ñòch mieâu,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 109

Boâng goøn vaø loâng deâ,
Ñeàu boû môùi saùm toäi,
Do boâng rôi treân giöôøng,
Dính y Bí soâ khaùch,
Laøm cho khaùch khoâng vui.
87 - Laøm Ni sö ñaøn quaù löôïng:
Neáu laøm Ni sö ñaøn,
Daøi ba gang tay Phaät,
Roäng moät gang tay röôõi,
Quaù thì khoâng cho laøm,
Dö thì neân caét boû,
Khi saùm toäi neân hoûi,
Boû chöa roài môùi saùm.
88 - Laøm y che gheû quaù löôïng:
Neáu laøm y che gheû,
Daøi boán gang tay Phaät,
Roäng khoaûng hai gang tay,
Quaù thì phaïm toäi Ñoïa.
89 - May y taém möa quaù löôïng:
Neáu may y taém möa,
Daøi saùu gang tay Phaät,
Roäng chöøng hai gang röôõi,
Khaùc thì khoâng ñöôïc laøm.
90 - May baèng löôïng y cuûa Phaät:
Y Ñaùt tha yeát ña,
Khoâng ñöôïc may baèng löôïng,

Löôïng y cuûa Phaät laø.
Chieàu daøi möôøi, roäng saùu,
May baèng lieàn phaïm Ñoïa,
Chòu khoå löûa thieâu ñoát,
Khoâng coù chuùt an laïc.
VI - BOÁN PHAÙP BIEÄT HOÁI:
1 - Thoï thöùc aên töø Ni khoâng baø con:
Nay löôïc noùi töï töôùng,
Cuûa boán phaùp Bieät hoái,
Choã khaát thöïc trong thoân,
Töø Ni khoâng baø con,

Töï tay thoï thöùc aên,
Lieàn phaïm toäi Bieät hoái.
2 - Thoï thöùc aên do Ni chæ trao:
Neáu ôû nhaø theá tuïc, Bí soâ thoï chaùnh thöïc,
Thaáy Ni ñeán chæ trao,
Cho ñaây toâ kia laïc,
Chuùng taêng ñeàu neân ngaên,
Neáu khoâng ngöôøi naøo ngaên,
Chuùng taêng ñeàu phaïm toäi.
Ba gian trong giöõa ngoaøi,
Ba choã Bí soâ aên,
Thöôïng toøa neân noùi ngaên,
Cho ñeán vò haï toøa,
Neân noùi ñôïi moät laùt.
Giöõa neân hoûi trong ngoaøi,
Coù ai ngaên Ni khoâng, Neáu khoâng hoûi maø aên,
Taêng gian giöõa lieàn phaïm;
Toäi Bieät hoái trong ñaây,
Khaùc vôùi Ba daät ñeà,
Neáu ôû trong chuøa Ni,
Thí thoï ñeàu khoâng toäi,
Taøi cuûa mình ñem thí,
Vaø do tín taâm troïng.
3 - Nôi Hoïc gia thoï thöùc aên:
Neáu ôû nhaø Hoïc nhaân,
Bieát chuùng cho yeát ma,
Bí soâ bò ñoùi böùc,

Tuy thænh khoâng neân aên.
Neáu thoï thænh nhaø khaùc,
Baùnh cho con Hoïc gia,
Beû ra baûo chuùng aên,
Chôù ñeå chuùng ngoùng suoâng.
4 - Thoï thöùc aên ôû ngoaøi truù xöù A lan nhaõ:
Neáu ôû A lan nhaõ,
Trong ñaây nhieàu sôï haõi,
Bí soâ khoâng neân ra,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 111

Ngoaøi chuøa thoï thöùc aên.
Neáu khoâng xem xeùt röøng,
Ra ngoaøi thoï thöùc aên,
Trong chuøa choã khaùc aên,
Thaûy ñeàu phaïm Bieät hoái.
Bí soâ phaïm toäi roài,
Neân trôû laïi trong chuøa,
Ñeán beân caùc Bí soâ,
Noùi toäi ñeå Bieät hoái.
VII - CHUÙNG HOÏC PHAÙP:
Chuùng hoïc phaùp trong ñaây,
Theo thöù lôùp seõ noùi,
Neân maëc quaàn ngay ngaén,
Khoâng cao cuõng khoâng thaáp,
Khoâng muõi voi, ñaàu raén,
Khoâng laù caây Ña la,
Cuõng khoâng laøm ñaàu troøn,
Nhö theá caàn neân hoïc.
Maëc y Chi phaït la,
Sao cho thaät teà chænh,
Khoâng quaù cao, quaù thaáp,
Maëc ngay ngaén che thaân...
Nhö theá caàn neân hoïc.
Nhaø tuïc khoâng truøm ñaàu,
Khoâng vaét y moät beân,
Khoâng vaét saùng hai beân,
Khoâng choáng naïnh, choaøng vai,
Khoâng ñöôïc ñi ñaàu goái,

Cuõng khoâng ñi nhoùn chaân,
Khoâng nhaûy, khoâng coø coø,
Cuõng khoâng ñi uoán eùo,
Khoâng ñi ñaùnh xaøng xa,
Cuõng khoâng lay laéc ñaàu,
Neáu vaøo nhaø theá tuïc,
Chöa môøi khoâng neân ngoài,
Ngoài neân xem xeùt kyõ,
Khoâng xem buoâng thaân ngoài,
112 BOÄ LUAÄT 11

Lieàn sanh ra toäi lôùn. Ngoài chôù choàng goùt chaân,
Cuõng khoâng ngoài co chaân,
Cuõng khoâng duoãi chaân daøi,
Ngoài chôù loä thaân hình.
Phaùp cung kính aên laø:
Khoâng neân khieán baùt ñaày,
Caùch mieäng baùt moät ngoùn,
Vì coøn ñöïng theâm canh,
Ngöôøi doïn aên chöa ñeán,
Khoâng ñöa baùt ra tröôùc,
Thoï thöïc neân cung kính,
Mieáng côm khoâng lôùn nhoû,
Khoâng ñöôïc haù mieäng tröôùc,
Mieäng ngaäm côm khoâng noùi.
Khoâng laáy côm phuû canh,
Khoâng laáy rau phuû côm,
Khôûi yù mong ñöôïc theâm,
Ñaây laø taâm tham aên.
Khoâng chaéc löôõi, xuyùt xoa,
Khoâng thoải, khoâng hít haø,
Khoâng cheâ traùch ngon dôõ,
Khoâng ñaép côm thaønh thaùp,
Phaù suïp roài môùi aên.
Khoâng lieám tay, lieám baùt,
Neân quaùn töôûng trong baùt,
Khi thoï thöïc heä nieäm,
Khoâng khôûi taâm khinh maïn,
Ngoù baùt ngöôøi ngoài caïnh.
Tay dô khoâng caàm baùt,

Khoâng vaåy truùng ngöôøi khaùc.
ÔÛ trong nhaø theá tuïc,
Khoâng ñöôïc ñoå nöôùc dô,
Khoâng neân ñöùng röûa baùt,
Khoâng ñeå choã deã rôi,
Phaùp giöõ baùt neân bieát.
Keá noùi vieäc thuyeát phaùp,
Neáu mình ñöùng ngöôøi ngoài,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 113

Hoaëc mình ngoài ngöôøi naèm,
Tröø bònh - khoâng thuyeát phaùp;
Mình choã thaáp, ngöôøi cao,
Ngöôøi ñi tröôùc, mình sau,
Ngöôøi giöõa, mình beân ñöôøng,
Truøm ñaàu - khoâng thuyeát phaùp;
Kia côõi voi, ngöïa, kieäu,
Cho ñeán mang giaøy deùp,
Ñoäi muõ, ñaàu quaán khaên,
Cho ñeán ñeo voøng hoa,
Caàm duø, gaäy vaø kieám...,
Ñeàu laø nghi khinh maïn,
Tröø bònh - khoâng thuyeát phaùp.
Khoâng ñöùng ñaïi tieåu tieän,
Khoâng khaïc nhoå treân coû,
Tröø bònh ñeàu phaïm toäi.
Khoâng leo caây quaù ñaàu,
Chæ tröø coù naïn duyeân,
Thöùc xoa yeát lan ni,
Thaûy ñeàu caàn neân hoïc.
VIII - Baûy phaùp dieät traùnh:
Baûy dieät traùnh trong ñaây,
Theo thöù lôùp seõ noùi,
Neáu laø bình luaän traùnh,
Coù tuøy phaùp tröø ñöôïc,
Do ngöôøi coù sai khaùc,
Neân sai ngöôøi trung chaùnh,
Ngöôøi thu nhieáp thaân ngöõ,
Ñöôïc trong chuùng suy cöû,

Xöùng lyù hoøa tranh caõi,
Ngöôøi coù ñuû naêm ñöùc:
Khoâng duïc, khoâng saân si,
Cho ñeán khoâng sôï haõi,
Dôøi hay khoâng theå dôøi,
Dieät traùnh sai ngöôøi naøy.
Bình luaän traùnh neáu khôûi,
Neân hieän tieàn tröø dieät,
Do duøng phaùp hieän tieàn,
114 BOÄ LUAÄT 11

Goïi Hieän tieàn dieät traùnh.
Hoaëc duøng Ña nhôn ngöõ,
Ñaïi chuùng neân suy cöû,
Chín ngöôøi hay möôøi ngöôøi,
Hoaëc sai, sai laàn nöõa,
Taát caû ngöôøi ñöôïc sai,
Neân chaùnh tröïc vaø minh,
Thöôïng toøa khoâng beø phaùi,
Môùi laøm ngöôøi dieät traùnh.
Neáu khoâng ñuû naêm ñöùc,
Ñaõ sai thì neân döøng,
Ngöôøi ñuû ñöùc neân sai,
Laøm ngöôøi ñi phaùt theû,
Neân laøm hai loaïi theû,
Theû phaùp vaø phi phaùp,
Theû phaùp neân laøm thaúng,
Höông thôm vöøa loøng ngöôøi;
Theû phi phaùp laøm cong,
Hoâi dô - ngöôøi khoâng thích.
Khi Taêng giaø nhoùm hoïp,
Phaùt theû töø Thöôïng toøa,
Trình theû phaùp ra tröôùc,
Neáu ngöôøi laáy theû phaùp,
Nhieàu hôn theû phi phaùp,
Laø nhö phaùp dieät traùnh,
Neáu Bí soâ huûy phaù,
Lieàn phaïm Ba daät ñeà.
Theû phi phaùp nhieàu hôn,
Laø phi phaùp dieät traùnh,

Traùnh tuy phi phaùp dieät,
Huûy phaù phaïm toäi khinh,
Ñaây laø Ña nhaân ngöõ,
Tyø naïi da dieät traùnh.
Ñaõ noùi Bình luaän traùnh,
Duøng hai phaùp töø ñöôïc,
Noùi kyõ veà duyeân aáy,
Ñuû nhö trong vaên luaät.
Keá noùi Phi ngoân traùnh,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 115

Duøng ba phaùp dieät ñöôïc,
Moät laø phaùp hieän tieàn,
Hieän tieàn ñem phaùp aùc,
Gaïn hoûi ngöôøi thanh tònh;
Hai laø phaùp ÖÙc nieäm,
Nhö Bí soâ ni Höõu,
Vu baùng Thaät löïc töû,
Phaät nhaân vieäc naøy cheá,
Taêng cho Thaät löïc töû,
Phaùp öùc nieäm ñieàu phuïc,
Ñoái tröôùc Thöôïng toøa baïch:
Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe,
Toâi bò ngöôøi vu baùng,
Nay xin phaùp öùc nieäm,
Taêng giaø thöông xoùt cho.
Thænh nhö vaäy ba laàn,
Taêng sai moät Bí soâ,
Vì ngöôøi kia bænh phaùp,
Laøm yeát ma ÖÙc nieäm;
Ba laø phaùp Baát si,
Nhö Bí soâ Taây yeát,
Do tröôùc bò ñieân cuoàng,
Neân cho phaùp baát si,
Ñoái tröôùc Thöôïng toøa baïch:
Con tröôùc kia ñieân cuoàng,
Taïo toäi khoâng hay bieát,
Ngöôøi khaùc thöôøng gaïn hoûi,
Sao laïi laøm haïnh aùc.

Nay xin phaùp baát si,
Taêng giaø thöôøng xoùt cho.
Keá noùi phaïm toäi traùnh,
Duøng boán phaùp tröø ñöôïc:
Töï ngoân vaø hieän tieàn,
Coû phuû, caàu toäi taùnh.
Moät laø phaùp töï ngoân:
Ngöôøi ñaõ phaïm toäi roài,
Hoaëc hoûi hay khoâng hoûi,
Neân ñoái tröôùc Bí soâ,
116 BOÄ LUAÄT 11

Chaép tay noùi tröø toäi,
Xin ñaïi ñöùc nhôù nghó,
Nay toâi phaïm toäi naøy,
Hoûi coù thaáy toäi khoâng,
Ñaùp laø coù thaáy toäi,
Hoûi khoâng phaïm nöõa chöù,
Ñaùp laø khoâng phaïm nöõa,
Kia noùi AÙo bì ca,
Ñaây ñaùp laø Baø ñoä.
Hai laø phaùp hieän tieàn:
Nhö Bí soâCa la,
Do y bò cheâ traùch,
Trôû veà thaønh Thích ca,
Ñeå hieän tieàn dieät traùnh.
Ba laø phaùp coû phuû,
Hai nhoùm tranh caõi nhau,
Thöôïng toøa neân ñeán ñoù,
Nhö phaùp nhö luaät baûo:
Phaät phaùp raát khoù gaëp,
Sao chia thaønh hai nhoùm,
Voâ söï khôûi tranh caõi,
Khinh maïn lôøi Phaät daïy?
Laøm vieäc sai traùi naøy,
Hai nhoùm thaûy ñeàu phaïm,
Sau khi noùi bieân toäi,
Mong döùt vieäc tranh caõi.
Neáu khi noùi lôøi naøy,
Hai nhoùm khoâng choáng traùi,

Goïi laø truï boån taùnh,
Nhaân ñaây döùt tranh caõi.
Boán laø caàu toäi taùnh,
Nhö Bí soâ Töôïng thuû,
Ñaõ töï noùi phaïm toäi,
Tröôùc Taêng laïi noùi khoâng,
Noùi coù roài noùi khoâng,
Neân cho caàu toäi taùnh,
Khieán kia phaûi thaàn phuïc.
Muoán döùt vieäc tranh caõi,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Trung 117

Ñaïi chuùng neân taäp hoïp, Neáu kia khoâng choáng traùi, Laø dieät traùnh neân bieát.

118 BOÄ LUAÄT 11

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG

QUYEÅN HAÏ

NHÖÕNG VIEÄC THIEÁT YEÁU TRONG MÖÔØI BAÛY BAÏT TOÁT ÑOÅ
Nôi nhaø Chieân ñaø la,
Nhaø xöôùng ca, quaùn röôïu,
Nhaø daâm nöõ, vöông cung,
Laø naêm choã phi haïnh.
Caùc kinh saùch ngoaïi ñaïo,
Ñoïc cho laø thuø thaéng,
Vaø ngöôøi thöôøng phaïm toäi,
AÊn gì ñeàu thaønh ñoäc.
Thöôøng neân ñoïc lôøi Phaät,
Laø löông y coõi naøy,
Khai cho ñoïc ngoaïi thö,
Ñeå bieát ñöôïc loãi hoï,
Lôøi Nhaát thieát trí noùi,
Vi dieäu nhieàu ví duï,
Khoâng nhö luaän ngoaïi ñaïo,
Voâ lyù, noùi thoâ thieån.
Chöùa nhieàu caùc khí cuï,
Chaïm troã ñeàu khoâng cho,
Neáu veõ chaân giöôøng ngoài,
Laø nghi cuûa ngoaïi ñaïo.

Thaân Bí soâgiaø bònh,
Khai cho ñöôïc ñi xe,
Tuùi boïc gaäy, y da,
Ñaây ñeàu laø tuøy khai.
Voán do Ñeá thích thænh,
Khai cho laøm nhaø taém;
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 119

Ngöôøi sieâng tuïng, tu ñònh,
Ñöôïc aên böõa tieåu thöïc.
Khoâng nhoû maét, xoâng höông,
Khoâng veõ giaøy da, duø;
Giuõa moùng tay saùng saïch.
Duø loïng coù hai loaïi:
Baèng laù caây lau, tre;
Khi ñi ñeán trong thoân,
Chôù caàm duø thaúng vaøo.
Khi haù mieäng ôï ngaùp,
Neân duøng tay aùo che;
Khi coù duyeân phaûi cöôøi,
Khoâng ñöôïc loä nöôùu raêng,
Khi thuyeát phaùp taùn vònh,
Coâng ñöùc cuûa Ñaïi sö,
Khoâng ñöôïc keùo daøi tieáng;
Tuyeân döông kinh ñieån Phaät,
Ñoïc tuïng neân y phaùp,
Tuøy choã chôù traùi nhau.
Neáu muoán hoïc taùn tuïng,
Neân ôû nôi choã khuaát,
Ñeå tuyeân döông chaùnh phaùp,
Khoâng neân saùnh ñaém nhieãm.
Bí soâ vaø Ni chuùng,
Naêm chuùng cho an cö,
Naêm chuùng an cö xong,
Neân nhoùm laøm Tuøy yù (töï töù).
Bí soâ, Bí soâ ni,
Taát caû giôùi neân hoïc,
Caàu tòch, Caàu tòch nöõ,
Thoï möôøi giôùi neân bieát.

Khoâng moät mình ñi ñöôøng,
Khoâng qua soâng moät mình,
Khoâng coá chaïm ngöôøi nam,
Khoâng cuøng ngöôøi nam nguû,
Khoâng laøm vieäc mai moái,
Khoâng che giaáu toäi ngöôøi,
Ñaây goïi laø saùu phaùp,
120 BOÄ LUAÄT 11

Chaùnh hoïc nöõ neân bieát.
Khoâng neân caàm vaøng baïc,
Khoâng caïo loâng choã kín,
Cuõng khoâng ñaøo ñaát soâng,
Khoâng caét coû coøn xanh,
Chôù khoâng thoï maø aên,
Cho ñeán aên caùch ñeâm,
Ñaâu laø saùu tuøy phaùp,
Neân hoïc trong hai naêm.
Thöôïng toøa tính soá ngaøy,
Neân nhôù bieát roõ raøng,
Vò thoï söï moãi ngaøy,
Baïch cho ñaïi chuùng bieát.
Neân ôû trong saùu thôøi,
Nöûa thaùng giaûm moät ngaøy,
Chæ giaûm vaøo thaùng thieáu,
Nhö theá ñeán saùu naêm,
Thì thaønh moät thaùng nhuaàn;
Neáu vua tính thaùng nhuaàn,
Soá thaùng coù sai khaùc,
Bí soâ neân theo vua,
Vì vua coù oai löïc.
Choã röûa tay, röûa baùt,
Neáu laøm Maïn traø la,
Khoâng gioáng hình nhaät nguyeät,
Cuõng khoâng tôï hình thaùp.
Bí soâ khi ñi ñöôøng,
Neáu ngang qua mieáu thaàn,
Neân khaûy moùng tay baùo,
Vaø ñoïc keä tuïng Phaät;
Neáu ñeán choã mieáu thaàn,

Khoâng neân laøm toån ích,
Neáu traùi - phaïm AÙc taùc.
Bí soâ... caû naêm chuùng,
Khoâng cuùng döôøng thieân thaàn,
Töï laøm, baûo ngöôøi laøm,
Ñeàu phaïm toäi AÙc taùc;
Neáu coù nhaân duyeân khaùc,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 121

Cuùng höông hoa thöùc aên,
Khoâng neân traùi thôøi tuïc,
Toåních khoâng neân laøm.
Thieän thaàn thöøa söï Phaät,
Tuøy tình ñöôïc cuùng döôøng,
Nhö ôû trong Ñaïi kinh,
Noùi laøm ñeàu khoâng phaïm.
Ñoái vôùi caùc höõu tình,
Thöôøng haønh töø uûng hoä,
Nhôø hoät gioáng töø bi,
Khoâng chieâu quaû baùo khoå.
Ngöôøi toân kính thieân thaàn,
Neân thöôøng thích cuùng döôøng,
Theá gian ñeàu nhö vaäy,
Do tham sanh töû laïc,
Caàu quaû baùo theá gian,
Neân cuùng teá taø thaàn,
Naõo haïi gieát chuùng sanh,
Chieâu baùo trong aùc ñaïo.
Tröôùc ñaõ quy y Phaät,
Trôû laïi thôø thieân thaàn,
Cuùng döôøng ñöôïc quaû ít,
Khoâng bieát choã toân kính.
Phaù giôùi maëc ca sa,
Khinh maïn töôùng Bí soâ,
AÊn thöùc aên ngöôøi cuùng,
Maø khoâng bieát hoå theïn,
Gioáng nhö aên löûa than.
Neân bieân cheùp luaät giaùo,
Löu haønh sanh phöôùc ñöùc,

Ngöôøi queân nieäm khieán nhôù,
Töï thaân kieâm tuïng trì.
Bí soâ vaøo nhaø taém,
Muoán kyø coï thaân theå,
Neân sai ngöôøi kính tín,
Chôù sai ngöôøi khoâng tin.
Ngöôøi trì giôùi khoâng neân,
Thöøa söï ngöôøi phaù giôùi,
122 BOÄ LUAÄT 11

Khoâng neân baûo sö töû,
Cung phuïng loaøi daõ can,
Ñaây laø phaùp Phaät cheá.
Thaây cheát trong Phaät giaùo,
Cuøng ôû chung, tuøy haønh,
Thaûy ñeàu khoâng nhö phaùp.
Thaân giaùo, Quyõ phaïm sö,
Vaø cha meï coù bònh,
Cho duø laø phaù giôùi,
Cuõng neân thöøa söï hoï,
Cha meï giaø, ngheøo, bònh,
Khaát thöïc cho moät nöûa,
Vì kia coù aân lôùn,
Bí soâ neân nuoâi döôõng,
Thaáy coù gì thieáu thoán,
Tuøy vieäc maø cung caáp,
Cho ñeán daàu thoa chaân,
Kyø coï vaø taém röûa.
Bí soâ neáu duøng gaïch,
Chæ ñöôïc chaø goùt chaân,
Thaân phaàn khaùc khoâng cho,
Neáu bònh thì tuøy khai.
Khoâng neân ñeo daây chuù,
Veõ ba vaïch treân traùn,
Vì trò bònh khai cho,
Coät daây chuù tay traùi,
Khi bònh ñaõ ñöôïc laønh,
Neân ñeå trong loã coät.
Neáu bònh, thaày thuoác baûo,
Höông thoa thaân - khoâng phaïm,

Ngöôøi duøng höông thoa thaân,
Khoâng ñöôïc ra khoûi phoøng,
Chôù ñeå ngöôøi cheâ khinh,
Taêng theâm taâm baát kính.
Neáu coù ngöôøi tònh tín,
Thí höông boät caàu phöôùc,
Neân duøng thoa beân cöûa,
Ngöûi coù theå saùng maét.

SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 123

Tònh tín duøng höông boät,
Thoa nôi chaân Bí soâ,
Vì phöôùc thí neân thoï,
Khi ñi neân röûa saïch;
Neáu coù höông hoa dieäu,
Muoán ngöûi cho maét saùng,
Khoâng neân sanh aùi nhieãm.
Cho caát giöõ oáng khoùa,
Ñeå giöõ gìn y döôïc,
Chôù khôûi yù phieàn naõo,
Lieàn caàm ñaùnh chuùng sanh.
Ñaïi chuùng vaø caù nhaân,
Ñeàu cho laøm con daáu,
Ñoàng saét... ñeàu ñöôïc laøm,
Caù nhaân khaùc ñaàu laâu,
Hoaëc khaéc boä xöông traéng,
Ñaïi chuùng khaùc phaùp luaân,
Ñaây laø töôùng con daáu.
Khoâng neân soi kính nöôùc,
Taâm aùi xem dung maïo;
Vì bònh nghó voâ thöôøng,
Soi thì khoâng coù toäi.
Khoâng töï ñoaïn sanh chi,
Khoâng duøng gaïch ñaù ñaäp,
Haõy neân quaùn baát tònh,
Ñeå tröø boû taâm duïc.
Trong boàn röûa chaân cao,
Hình nhö daáu chaân voi.
Hai loaïi quaït ñöôïc chöùa,

Laù tre, laù ña la;
Neáu möoán töø muoãi moøng,
Cho laøm naêm loaïi quaït:
Chi tieâu, kieáp boái, nhung,
Gai, loâng vaø vaûi raùch.
Khi caàn leân thang cao,
Neân coät oáng quaàn laïi;
Bí soâ khoâng vaùc naëng,
Neân nhôø ngöôøi tuïc mang.
124 BOÄ LUAÄT 11

Nghi thöùc cuûa Bí soâ,
Khoâng gioáng ngöôøi theá tuïc,
Duøng löôïc ñeå chaûi ñaàu, Thì vieäc naøy khoâng theå; Neáu toùc coù buïi dô,
Ñaàu ngöùa duøng tay gaõi.
Phía taây baéc sau chuøa,
Neân xaây nhaø ñaïi tieän,
Vaø laøm nhaø tieåu haønh,
Neân laép ñaët caùnh cöûa,
Phoøng döôùi goùc taây baéc,
Ñaêït bình nöôùc Ñaïi chuùng,
Day veà höôùng cöûa nam,
Höôùng khaùc chuaån theo ñaây.
Neáu thaáy ngöôøi theá tuïc,
Bí soâ giaø nhaûy muõi,
Neân noùi laø tröôøng thoï,
Khoâng noùi lieàn phaïm toäi;
Lôùn thaáy nhoû nhaûy muõi,
Neân noùi laø khoâng bònh;
Nhoû ñoái tröôùc baäc toân,
Lieàn neân noùi kính leã.
Heã khi aên thöùc aên,
Vaø tieän lôïi chöa röûa,
Hoaëc moät y treân ñöôøng,
Hay ñöùng choã oàn dô,
Hoaëc khi aên tuy xong,
Nhöng mieâng chöa suùc saïch,
Ñeàu khoâng neân leã ngöôøi,
Cuõng khoâng thoï ngöôøi leã;
Khi môùi nguû thöùc daäy,

Chöa ñaùnh raêng suùc mieäng,
Leã ngöôøi, thoï ngöôøi leã,
Ñeàu phaïm toäi AÙc taùc.
Gaëp ngöôùi haønh bieät truï,
Ñeàu khoâng neân leã baùi;
Chæ neân leã hai baäc,
Phaät vaø ñaïi Bí soâ.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 125

Trong Thaùnh giaùo cuûa Phaät,
Coù hai loaïi kính leã:
Moät laø gieo naêm voùc,
Hai laø khom mình xuoáng.
Ngöôøi trì giôùi khoâng neân,
Duøng daây coät coå raén,
Neáu raén khoâng chòu ñi,
Phöông tieän kheùo ñuoåi ñi,
Thì duøng sôïi daây meàm,
Nheï nhaøng coät coå noù,
Ñem boû nôi nuùi röøng,
Khoâng boû choã ñoâng ngöôøi,
Ñoái vôùi chuoät cuõng vaäy,
Ñeàu khôûi nieäm töø bi,
Coät thaû khoâng laøm haïi,
AÂn caàn kheùo duïng taâm.
Ngöôøi hoä giôùi taâm bi,
Thöôøng nghó ñeán raän reäp,
Ñeå noù trong vaûi cuõ,
Boû vaøo trong boïng caây,
Hoaëc ôû nôi coû xanh,
Cho noù tuøy thích ñi,
Chôù neân khoå haïi noù.
Bình daàu coù ba loaïi:
Loaïi lôùn ñöïng moät sao,
Loaïi nhoû ñöïng nöûa sao,
Giöõa hai loaïi laø trung,
Tuøy yù neân caát duøng.
Ñi ñöôøng noùi phaùp ngöõ,
Hoaëc im laëng nhö Thaùnh,

Döøng nghæ noùi Giaø tha,
Nguû ñeâm tuïng Tam khaûi.
Cho giöõ ba loaïi daây:
Daøi - traêm naêm möôi khuyûu,
Ngaén - moät traêm khuyûu tay,
Giöõa hai loaïi laø trung,
Tuøy gieáng caïn hay ñaày,
Duøng daây daøi hay ngaén,
126 BOÄ LUAÄT 11

Hoaëc coù khi khoâng duøng,
Tuøy tình maø söû duïng.
Khoâng laáy vaät giaëc boû,
Haõy neân xem xeùt kyõ,
Neáu nhieàu ngöôøi cuøng bieát,
Thì laáy khoâng phaïm toäi.
Neáu Bí soâ troàng caây,
Laøm sung tuùc vöôøn Taêng,
Coi giöõ qua naêm naêm,
Muoán ñi neân giao laïi.
Bí soâ khoâng theà thoát,
Theà thoát tôï voïng ngöõ.
Bí soâ gaëp ngöôøi nöõ,
Neáu coù taâm nhieãm khôûi,
Hoaëc nöõ sanh yù nhieãm,
Neân boû truù xöù ñi.
Neáu thaáy Bí soâ ni,
Ñeán ñeå nghe thuyeát phaùp,
Khoâng neân ñeå hoï ñöùng,
Neân ñöa gheá cho ngoài,
Hoaëc laø phu cuï coû.
Ni ñeán nghæ trong chuøa,
Neân cho ngoïa cuï dö,
Neân ñöa loaïi trung haï,
Loaïi thöôïng khoâng neân ñöa.
Bí soâ, Bí soâ ni,
Khoâng ñoái nhau noùi toäi,
Do ñoái vôùi toäi phaïm,
Xaáu hoå khoù theå noùi.
Bí soâ ni coù nghi,

Nôi toäi neân quyeát nghi,
Khôûi taâm toân kính giôùi,
Chôù sanh taâm khinh maïn.
Ni muoán vaøo chuøa Taêng,
Ñeán cöûa neân baïch tröôùc,
Neáu laø ngöôøi khoâng loãi,
Thì tuøy yù cho vaøo.
Bí soâ ôû Lan nhaõ,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 127

Tröôùc phaûi thoâng ba taïng,
Raønh ngaøy thaùng, tinh tuù,
Laïi neân caát chöùa daàu...
Khi giaëc hoûi neân cho,
Khieán hoï khoâng noåi giaän.
Tröôùc laø thaày thôï kheùo,
Sau khi ñaõ xuaát gia,
Ñoà ngheà khoâng neân chöùa;
Tröø thaày thuoác, thö sinh,
Kim buùt cho mang theo.
Bí soâ truï lan nhaõ,
Moïi vieäc neân chuyeân caàn,
Xuaát gia, sieâng ñöùng ñaàu,
Bieáng nhaùc lieàn phaïm toäi;
Cho duø haønh tinh taán,
Chaùnh phaùp cuõng neân caàu,
Neáu lìa khoâng kieán taùnh,
Maát loøng tin, tu sai;
Neáu nhö lìa chaùnh giaùo,
Thì khoâng neân tu ñònh,
Hay khôûi taâm cuoàng loaïn,
Toån haïi moân thieàn ñònh.
Goã xaây caát nhaø Taêng,
Khoâng neân mang ñoát nhuoäm,
Neáu laø caây cong muïc,
Cho duøng khoâng phaïm toäi.
Neáu cho khaùch döøng nghæ,
Caàn neân xem xeùt kyõ,
Laø quen hay khoâng quen.

Neáu thaáy coù ngöôøi nöõ, Bò löûa chaùy nöôùc troâi,
Bí soâ neân cöùu giuùp,
Do taâm töø khoâng phaïm.
Ñoái vôùi caûnh nguõ duïc,
Neân xaû khoâng aùi nhieãm,
Bí soâ thöôøng duïng taâm,
Sieâng tu taäp nieäm truï;
Ba ñôøi chö Nhö lai,
128 BOÄ LUAÄT 11

Chuùng Ñoäc giaùc, Thanh vaên,
Ñeàu ñi theo ñöôøng naøy,
Ñeán ñöôïc thaønh nieát baøn.
Ñeä töû quaùn ñöùc thaày,
Môùi thænh laøm y chæ,
Thaày neân hoûi ñeä töû,
Bieát roài môùi nhieáp thoï.
Thaày neân toaøn giôùi haïnh,
Ñeä töû bònh - chaêm soùc,
Khoâng coù taâm xeûn phaùp,
Tuøy thôøi thöôøng giaùo thoï,
Neân caàu thaày nhö vaäy;
Ñeä töû cuõng ñuû giôùi,
Sieâng naêng, taùnh nhu hoøa,
Taâm cung kính sö tröôûng,
Vaø sieâng tu thieàn tuïng.
Coù duyeân töï boû ñi,
Hoaëc gaëp laïi boån sö,
Vaøo ngoaïi ñaïo, hoaøn tuïc,
Thaûy ñeàu maát y chæ.
Hoaëc y chæ thaày khaùc,
Khôûi nieäm boû thaày tröôùc,
Gò laø xaû y chæ.
Khi quôû traùch moân ñoà,
Khoâng neân lieàn ñuoåi ñi,
Taïm cho ôû trong chuøa,
Caûi hoái neân tha thöù.
Coù naêm loaïi quôû traùch:
Khoâng noùi, khoâng giaùo thoï,
Khoâng cho kia haàu haï,

Ngaên kia tu phaåm thieän,
Cho ñeán xaû y chæ,
Quôû traùch vaø thoï saùm,
Ñeàu y giaùo haønh trì,
Laøm traùi - phaïm AÙc taùc.
Löôøi bieáng, khoâng cung kính,
Cho ñeán noùi lôøi thoâ,
Vaø thaân gaàn baïn aùc,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 129

Ngöôøi naøy chôù cho saùm.
Khi taãn xuaát Caàu tòch,
Neân coù y thöôïng haï,
Vaø cho ñaõy löôït nöôùc;
Neáu ñaõ thoï Caän vieân,
Neân cho kia saùu vaät,
Neáu kia khoù dung thöù,
Tuøy ñi khoâng giöõ laïi.
Lìa boån sö y chæ,
Moät ñeâm khoâng neân ñi,
Tröø ñaõ ñuû naêm haï,
Vaø thoâng hieåu giôùi luaät,
Neáu ñi ñeán choã khaùc,
Khai cho ñeán naêm ngaøy,
Ñeå tìm thaày y chæ,
Khoâng caàu, khoâng ñöôïc ôû.
Ñoái vôùi thaày y chæ,
Thaày taém neân kyø coï,
Nhuoäm y hay may y,
Phaùp ñeä töû neân laøm.
Thaày bieát löôïng sai laøm,
Nuoâi döôõng khôûi töø bi,
Khoâng neân sai quaù phaàn.
Thaày daïy hoïc, y chæ,
Baùo aân neân thöøa söï,
Nhöng ñoái vôùi caû hai,
Cung kính coù sai khaùc,
Neáu khoâng thaày daïy hoïc,
Taïi choã ôû khoâng phaïm;

Coøn khoâng thaày y chæ,
Truù xöù khoâng ñöôïc ôû.
Tuy ñoaïn heát phieàn naõo,
Laïi thoâng suoát ba taïng,
Nhöng chöa ñuû möôøi haï,
Vaãn caàn phaûi y chæ.
Caùch thaày hai traïm röôõi,
Nöûa thaùng leã moät laàn,
Nöûa traïm - taùm ngaøy leã,
130 BOÄ LUAÄT 11

Cuøng choã - ngaøy ba thôøi.
Neáu ôû trong haï sau,
Thaày y chæ qua ñôøi,
Caàn phaûi töï giöõ taâm,
Vaø chieáu coá laãn nhau,
Cho ñeán ñuû ba thaùng,
Neáu khoâng ngöôøi y chæ,
Bao saùi ñaø laàn hai,
Khoâng neân ôû choãc naøy.
Khi ñaõ laøm Tuøy yù,
Chôù Bao saùi ñaø nöõa,
Vì Phaät thuaän thôøi khai,
Tuøy yù laø tröôûng tònh,
Phaät daïy laøm Tuøy yù,
Ñeå chæ daïy cho nhau,
Laïi khai moân tröôûng tònh,
Ñeå ñoái trò nghieäp toäi.
Neáu khaùch Bí soâ ñeán,
Chuû baèng hoaëc nhieàu hôn,
Möôøi boán, raèm so le,
Thì khaùch neân theo chuû;
Neáu khaùch Bí soâ ñoâng,
Cuùng cöïu truï ít hôn, Thì chuû neân theo khaùch,
Cuøng laøm Bao saùi ñaø.
Taêng giaø khoâng hoøa hôïp,
Ñoái moät ngöôøi thuû trì,
Neáu moät ngöôøi cuõng khoâng,
Thì taâm nieäm thuû trì.
Bí soâ xaû y baùt,

Xaû thænh, laøm phaân bieät,
Ñöôïc taâm nieäm thuû trì.
Neáu ñaïi chuùng hoøa hôïp,
Cuøng ngöôøi thieän ôû chung,
Neân nhö phaùp thuyeát giôùi,
Cho ñeán vieäc Tuøy yù,
Neáu coù naïn duyeân sanh,
Cuõng khai cho taâm nieäm.

SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 131

Caùch ngaøy leã Tuøy yù,
Khoaûng chöøng baûy taùm ngaøy,
Neân laøm vieäc caùo baïch,
Cho moïi ngöôøi ñeàu bieát,
Ñaøn traøng neân bænh phaùp,
Moät giôùi khoâng bieät truï,
Vieäc chuùng ñeàu neân laøm.
Hai möôi, möôøi hoaëc naêm,
Cho ñeán boán Bí soâ,
Vôùi tuùc soá boán ngöôøi,
Tuøy ñöôïc bænh caùc phaùp;
Khoâng neân keå Theá toân,
Vaøo trong tuùc soá Taêng,
Phaät baûo khaùc Taêng baûo,
Ngöôøi bænh phaùp neân bieát.
Xuaát toäi caàn hai möôi,
Caän vieân chæ möôøi ngöôøi,
Ñuû naêm laøm Tuøy yù,
Boán laøm Bao saùi ñaø,
Neáu taùc phaùp yeát ma,
Ñôn baïch... nhö phaùp thaønh,
Goïi truù xöù neân bieát,
Khaùc - laø phi truù xöù.
Bí soâ laøm phaùp caâm,
Laø ngoaïi ñaïo ngu si,
Löøa doái ngöôøi khoâng bieát.
Bí soâ an cö xong,
Noùi ba vieäc Tuøy yù,
Tuy coù noùi ba vieäc,

Laø thaáy nghe vaø nghi,
Nhöng gaëp naïn duyeân khôûi,
Vì giöõ gìn thaân maïng,
Vöôït bieån cuõng phaûi ñi.
Neáu coù vua hay giaëc,
Thích nghe giôùi Bí soâ,
Do naïn duyeân ñöôïc noùi,
Khoâng naïn khoâng neân noùi.
Ngöôøi ngheøo coù tín taâm,
132 BOÄ LUAÄT 11

Ngöôøi giaøu khoâng tín kính,
AÂn caàn thích nghe giôùi,
Theá toân khai cho noùi.
Bí soâ thoâng ba taïng,
Vaø Thöôïng toøa trong chuùng,
Neân cöû laøm tri söï.
Nghe ngöôøi thoâng ba taïng,
Töø choã xa khaùc ñeán,
Ñaùnh troáng nhaïc, treo phöôùng,
Ra hai traïm nghinh ñoùn,
Ñaïi chuùng ñaùnh kieàn chuøy,
Tuøy söùc ñeàu nghinh ñoùn,
Cho aên ngon nghæ meät,
Caáp tònh nhôn phuïng söï,
Khoâng sai laøm tri söï.
Giôùi hoïc do Phaät cheá,
Taêng cheá chuùng tuaân haønh,
Neáu coù traùi Taêng cheá,
Cuõng khoâng traùi Phaät cheá.
Taêng cheá coù nhieàu loaïi,
Tuy laäp roài laïi boû,
Nhöng Phaät cheá khoâng ñoåi,
Vì Phaät khoâng hai lôøi.
Ngaøy möôøi saùu thaùng naêm,
Neân laøm tieàn an cö,
Ngaøy möôøi saùu thaùng saùu,
Bí soâ haäu an cö,
Chæ coù hai ngaøy naøy,
Cho laøm vieäc an cö,

ÔÛ khoaûng giöõa khoâng coù.
Bí soâ trong ba thaùng,
Khoâng cho ñi ra ngoaøi,
Chimthuù trong muøa haï,
Cuõng khoâng lìa toå ñi,
Neáu ñeán ñaàu thaùng naêm,
Gaàn haï caàn gìn taâm,
Neân ôû truù xöù kia,
Laøm caùc vieäc neân laøm,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 133

Ñaõ ñeán ngaøy möôøi laêm,
Thaâu gom caùc ngoïa cuï,
Sai ngöôøi chia ngoïa cuï,
Neân caàn ngöôøi ñuû ñöùc,
Nôi duïc saân si sôï,
Caùc loãi ñeàu khoâng coù,
Kheùo bieát chia chöa chia,
Ngöôøi naøy neân sai chia.
Tyø ha la, ba la,
Tröôùc neân noùi Taêng cheá,
Mong ñöôïc an laïc truï,
Ñöøng ñeå cho sai traùi,
Nhöõng ngöôøi ñöôïc laïc truï,
Khoâng neân khôûi ñaáu tranh.
Neân sai ngöôøi phaùt theû,
Cuõng caàn ñuû naêm ñöùc,
Tröôùc ñaïi chuùng ñôn baïch:
Nay laø ngaøy möôøi laêm,
Taêng neân cuøng thoï theû,
Ñeå laøm vieäc an cö,
Sau khi phaùt theû xong,
Keá ñeán chia phoøng xaù,
Cho ñeán giöôøng ngoïa cuï,
Theo thöù lôùp lôùn nhoû.
Gaàn tôùi ngaøy an cö,
Neân xeùt choã khaát thöïc,
Thuoác bònh vaø thöùc aên,
Thaûy ñeàu deã coù ñöôïc,

Khoâng pheá vieäc chaùnh tu,
Vaø ôû taïi truù xöù,
Bieát coù ñoàng phaïm haïnh,
Ñuû ñöùc vaø ña vaên,
Thuaàn thieän vaø hoøa hôïp,
Khoâng khieán phieàn naõo khôûi,
Thì neân cuøng ôû chung,
Tieàn an cö ba thaùng.
Neân ôû choã aån khuaát,
Chaép tay tröôùc Bí soâ,
134 BOÄ LUAÄT 11

Mieäng noùi vaên an cö:
Con Bí soâ teân laø _
Thí chuû con teân laø ,
Nay con ôû nôi ñaây,
Tieàn an cö ba thaùng,
Hoaëc noùi haäu an cö,
Phoøng xaù hö seõ söûa,
Con ôû ñaây an cö.
Neáu ôû ñaây an cö,
Khoâng giôùi, phaùp, nguû ngoaøi,
Hieänt aïi khoâng lôïi ích,
Ñôøi sau thoï Neâ leâ.
Trong an cö neân laøm,
Vieäc chuùng, vieäc phöôùc khaùc...,
Cho ñeán cho xuaát toäi.
Neáu nhöõng ngöôøi theá tuïc,
Coù duyeân ñeán thænh môøi,
Bí soâ xeùt thôøi nghi,
Khi caàn neân ñeán döï;
Tam baûo hoaëc cha meï,
Hoaëc sö chuû coù vieäc,
Bònh duyeân hay naïn duyeân,
Cho thoï phaùp baûy ngaøy,
Hoaëc moät hay hai ngaøy,
Cho ñeán boán möôi ñeâm,
Ñeàu ñöôïc xuaát giôùi ñi,
Chôù ñeå cho lôû vieäc.

Neáu coù vieäc nhö phaùp, Xeùt bieát khoâng phaûi hö, Taêng giaø cuõng sai ñi, Nhöng ôû trong moät haï, Quaù nöûa khoâng ôû ngoaøi, Chæ khai cho boán möôi, Neáu quaù lieàn phaïm toäi. Neáu aên uoáng thieàu thoán, Thaày thuoác laïi khoù tìm, Khoâng coù ngöôøi cung caáp, Boû ñi khoâng phaù haï;
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 135

Hoaëc choã coù taùm naïn,
Daâm nöõ hay huyønh moân,
Vaø caùc duyeân thuù döõ...
Boû ñi khoâng phaù haï.
Neáu nghe coù ngöôøi aùc,
Saép ñeán phaù chuùng hoøa,
Sôï laøm vieäc khoâng vui,
Boû ñi cuõng khoâng phaïm.
Nghe ngöôøi ñaáu tranh kia,
Laø thaân höõu cuûa mình,
Maø khoâng ngaên thì phaïm.
Neáu cuøng ngöôøi öôùc heïn,
Ñeán choã kia an cö,
Tôùi ngaøy khoâng ñuùng heïn,
Bí soâ phaïm AÙc taùc.
Neáu Bí soâ thuû trì,
Phaùp baûy ngaøy, nhieàu ngaøy,
ÔÛ beân ngoaøi gaëp naïn,
Ñöôïc ôû laâu khoâng phaïm;
Neáu khoâng coù naïn duyeân,
ÔÛ laïi laâu nhieàu ngaøy,
Lieàn traùi vôùi boån cheá,
Phaïm toäi vaø phaù haï.
Keát giôùi coù nhieàu loaïi:
Moät laø keát ñaïi giôùi,
Ñaïi giôùi hai traïm röôõi,
Giaûm bôùt tuøy truù xöù,
Boán phöông xöôùng tieâu töôùng,
Hoaëc nuùi, soâng hay caây,
ÔÛ trong truù xöù naøy,
Tröø thoân, theá phaàn thoân,
Keát ñaïi giôùi neân bieát,
Ñaïi chuùng neân nhoùm heát,

Moät ngöôøi bænh yeát ma,
Baïch nhò keát giôùi thaønh.
Hai - giôùi khoâng lìa y,
Nöông ñaïi giôùi maø keát,
Muoán Taêng ñöôïc laïc truï,
136 BOÄ LUAÄT 11

Voán do duyeân giaø bònh,
Lìa y nguû choã khaùc,
Tröø theá phaàn thoâ kia,
Ñöôïc tuøy yù du haønh.
Ba keát tieåu ñaøn traøng,
Neân ôû trong ñaïi giôùi,
Baïch nhò yeát ma keát,
Tröôùc neân giaûi ñaïi giôùi,
Roài neân theo thöù lôùp,
Tröôùc keát tieåu ñaøn traøng,
Roài môùi keát ñaïi giôùi,
Neáu muoán keát tieåu giôùi,
Xöôùng tieâu töôùng nhö röôùc,
Goïi laø Maïn traø la,
Trong ñoù tuøy taùc phaùp,
Ngöôøi keát giôùi neân bieát.
Chuùng ñeàu cheát, chuyeån caên,
Hoaëc thaûy ñeàu xaû giôùi,
Hoaëc ra heát ngoaøi giôùi,
Maët trôøi moïc khoâng veà,
Hoaëc baïch töù yeát ma,
Ñaïi chuùng ñoàng taâm xaû,
Ñaây laø naêm tröôøng hôïp,
Xaû ñaïi giôùi neân bieát.
Heã muoán keát ñaïi giôùi,
Neân bieát roõ tieâu töôùng,
Höôùng xuoáng döôùi hay treân,
Thaûy ñeàu hai traïm röôõi,
Baèng ñænh nuùi, ngoïn caây,
Hoaëc baèng vôùi töôøng raøo,
Laø phaïm vi ñaïi giôùi.
Muoán duøng ñoà trang nghieâm,
Phaät ñeàu khai cho laøm,

Nghieâm söùc hình töôïng Phaät,
Khieán phöôùc thí taêng tröôûng,
Nhöng khoâng ñeo voøng tai,
Cho ñeán voøng xuyeán chaân,
Ñoà trang söùc cuûa nöõ.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 137

Muoán moïi ngöôøi giaûi taùn,
Neân ngöøng tieáng troáng nhaïc,
Vaø thu caát ñoà cuùng,
Khoâng ñeå cho thieáu maát.
Neáu khi ñaïi chuùng nhoùm,
Gaây oàn aøo, huyeân naùo,
Khoâng bieát ñeán giôø ngoï,
Neân thoåi loa, ñaùnh troáng,
Ñeå baùo giôø cho bieát.
Neáu chia vaät ngöôøi cheát,
Ñaïi chuùng ñoâng khoù chia,
Möôøi ngöôøi laøm moät nhoùm,
Cho ñeán soá traêm ngaøn,
Moãi nhoùm laáy moät phaøn,
Trong nhoùm töï chia nhau,
Ngöôøi ñöôïc hay chöa ñöôïc,
Neáu cheát caàn phaân bieät,
Neáu chia xong môùi cheát,
Vaät vaøo Töù phöông taêng,
Neáu trong nhoùm chöa chia,
Vaät thuoäc trong nhoùm chia.
Coù choã thænh Bí soâ,
Vaø thænh Bí soâ ni,
Thí chuû ñem lôïi vaät,
Ñeå ôû tröôùc thuû chuùng,
Neân chia laøm hai phaàn,
Hoaëc tuøy taâm thí chuû;
Thöùc aên uoáng chia ñeàu,
Neáu nhö chia vaät thí,
Chia phaàn cho Bí soâ,
Baèng vôùi Bí soâ ni,
Phaàn Thöùc xoa ma na,

Neân chia moät phaàn hai,
Ngöôøi saép thoï vieân cuï,
Cuõng ñöôïc moät phaàn hai,
Caàu tòch, Caàu tòch nöõ,
Neân chia moät phaàn ba.
Neáu coù nhieàu Bí soâ,
138 BOÄ LUAÄT 11

Chuùng Bí soâ ni ít,
Neân tính soá ñaàu ngöôøi,
Khoâng neân chia phaân nöûa.
Neáu ñeán ngaøy ñaïi hoäi,
Thænh töôïng vaøo thoân thaønh,
Coù theå tröø tai hoïa,
Trang nghieâm töôïng sanh phöôùc,
Röôùi queùt khang trang ñöôøng,
Cho ñeán caùc ngoõ heõm,
Raûi hoa, treo phan phöôùng,
Ñeïp ñeõ nhö vöôøn trôøi,
Höông chieân ñaøn traàm thuûy,
Theo gioù bay khaép nôi,
Ngöôøi nghe sanh kính ngöôõng,
Thoåi loa ñaùnh chieâng troáng,
Gioùng chuoâng baùo khaép nôi,
Ngöôøi nghe sanh tuøy hæ, Troáng nhaïc troåi lieân hoài, Tieáng cao vuùt taàng maây,
Goïi laø ñaïi phaùp hoäi.
Côø phöôùn coù naêm loaïi:
Veõ hình töôïng Kình, ngöu,
Dieäu suùy, roàng, sö töû.
Ñeàu mang ñi cuùng döôøng,
Phaùp tuïc nöông theo nhau,
Trang nghieâm daãn ñöôøng Phaät,
Do Phaät vaøo thoân thaønh,
Neân Thieân long baùt boä,
Khôûi taâm kính cuùng döôøng,
Tröø ñöôïc caùc ñoäc haïi.
Nhaân phaùp hoäi ñöôïc taøi,
Taêng baùn ñaáu giaù chia,
Thöôïng toøa neân ñònh giaù,
Neáu coù ngöôøi naøo caàn,

Xem xeùt vaät toát xaáu,
Tuøy tình noùi leân giaù,
Neáu mua ñöôïc y vaät,
Chöa ñöa tieàn - khoâng ñöa.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 139

Neáu thí chuû kính tín,
Ñem vôï con thí Taêng,
Taêng khoâng neân noùi giaù,
Neân tuøy taâm thí chuû.
Choã ca muùa kyõ nhaïc,
Neáu Bí soâ sai laøm,
Ngöôøi hoä giôùi khoâng noùi:
Hieàn thuû haõy troåi nhaïc,
Maø neân noùi: Hieàn thuû,
Duïng taâm cuùng döôøng Phaät,
Chôù sanh taâm bieáng nhaùc.
Nôi thaùp Phaät treo phan,
Koâng ñöôïc duøng ñinh ñoùng;
Vaøo ngaøy ñaàu xaây thaùp,
Ñoùng coïc thì tuøy cho;
Leân thaùp ñoát ñeøn cuùng,
Bí soâ khoâng ñöôïc leân,
Maø neân sai Caàu tòch,
Neáu khoâng coù ai khaùc,
Bí soâ duøng nöôùc thôm,
Röûa chaân roài töï leân.
Neáu Bí soâ xaây chuøa,
Ñöôïc laøm ba, naêm taàng,
Ñaøi höông khoaûng naêm baûy;
Chuøa nhoû naêm ba phoøng,
ÔÛ hai beân ñoâng taây,
Phoøng roäng moät tröôïng hai.
Chuøa Ni neân ba taàng,
Ñaøi höông uøy ñeán naêm,
Phoøng xaù gioáng nhö Taêng.
Neáu töôïng Phaät hö hoaïi,
Kinh raùch chöõ môø nhaït,
Neân tu boå môùi laïi.

Khi Bí soâ khaát thöïc,
Coù ngöôøi khoâng phaân bieät,
Töôûng Phaät goïi laø Phaät,
Ñem vaät ra cuùng döôøng,
Bí soâ neân hoûi roõ:
140 BOÄ LUAÄT 11

OÂng goïi toâi laø Phaät,
Coù phaûi Löôõng tuùc toân,
OÂng goïi toâi laø Phaùp,
Coù phaûi phaùp dieät khoå,
OÂng goïi toâi laø Taêng,
Coù phaøi chôn Thaùnh chuùng?
Tuøy taâm kia öa thích,
Neáu thí thì ñöôïc thoï,
Bí soâ khoâng coù toäi.
Cho duø chæ moät Ni,
Ñeán nhaø khaùc thoï thænh,
Haøng ñaàu chöøa moät toøa,
Daønh cho Bí soâ ñeán,
Bí soâ ngoài toøa naøy,
Caàu tòch cuõng ñöôïc ngoài,
Neáu khoâng bieát chuù nguyeän,
Bí soâ ni laøm giuùp.
Khoâng coù ngöôøi chaáp söï,
Tuøy duyeân ñeán thoân xoùm,
Ñöôïc lôïi neân tìm ngöôøi,
Ñeå taùc phaùp kyù gôûi,
Roài môùi ñöôïc caát giöõ.
Treân noùi caùc taïp duyeân,
Döôùi luaän sau khi cheát,
Vieäc thieâu choân neân bieát,
Sau khi Bí soâ cheát,
Taêng neân ñaùnh kieàn chuøy,
Goïi ngöôøi ñeán khieâng thaây,
Cuûi thieâu duøng Taêng vaät,
Höông hoa, phöôùn, aâm nhaïc,
Tieãn ñöa ñeán Thi laâm,
Thaân quyeán vaø moân ñoà,
Thöông nhôù ñi theo sau,

Ngöôøi thaân thieän neân thieâu,
Cuûi löûa caàn ñaày ñuû,
Röôùi toâ daàu chieân ñaøn.
Thaân töû thi sanh truøng,
Khi choân chôù laøm toån,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 141

Hoaëc ñeå ngoaøi ñoàng hoang,
Laáy coû laù phuû leân.
Trong moãi moãi thaân theå,
Coù taùm vaïn truøng ôû,
Cuøng soáng cheát theo thaân,
Tuy ñoát khoâng coù toäi,
Neân laáy y thöôïng haï,
Phuû kín thaân töû thi.
Y baùt... cuûa ngöôøi cheát,
Theo phaùp Taêng ñöôïc chia.
Khi laøm leã hoûa thieâu,
Neân tuïng kinh Tam khaûi,
Duïng taâm quaùn voâ thöôøng,
Ñeå sanh taâm nhaøm lìa,
Caùc haønh ñeàu voâ thöôøng,
Phaùp duyeân sanh ñeàu dieät,
Saùt na khoâng taïm döøng,
Nhö söông bò gioù thoåi.
Quaùn khaép caùc theá gian,
Khoâng coù gì tröôøng toàn,
Ñeàu ñeán bieån voâ thöôøng,
Bò soùng cheát cuoán troâi.
Taùnh boán ñaïi cöùng chaéc,
Khoâng theå dôøi ñoåi ñöôïc,
Coù sanh aét voâ thöôøng,
Vua cheát ñaïi oai löïc,
Voâ thöôøng khoâng choïn löïa,
Nhaát loaït ñeàu seõ cheát,
Khoâng luaän phaøm hay Thaùnh,
Chö Phaät vaø Duyeân giaùc,
Chuùng ñeä töû Thanh vaên,
Coøn xaû thaân voâ thöôøng,

Huoáng chi caùc phaøm phu.
Phaùp nhö theá tuïng roài,
Môùi noùi ñaëc kyø noa,
Roài trôû veà trong chuøa,
Vöøa ñi vöøa suy nghó,
Caùc haønh ñeàu voâ thöôøng,
142 BOÄ LUAÄT 11

Ñeå döùt taâm xan tham.
Trôû veà röûa tay chaân,
Hoaëc taém röûa toaøn thaân,
Môùi nhieãu quanh thaùp Phaät.
Y vaät Bí soâ cheát,
Neáu caùc Bí soâ ñeán,
Kòp naêm thôøi ñöôïc chia:
Kieàn chuøy, tuïng Tam khaûi,
Leã thaùp Phaät, haønh truø,
Vaø khi laøm yeát ma.
Chuùng chöa nhoùm khoâng neân,
Lieàn chia vaät ngöôøi cheát,
Neân ñem ít vaät cho,
Thöôïng toøa vaø ngöôøi cuoái,
Laøm ñònh kyù naøy roài,
Sau ñoù cuøng chia vaät, Neáu coù khaùch ñeán sau, Khoâng neân chia cho phaàn.
Neáu ngöôøi bònh noùi raèng: Toâi cheát roài môùi cho,
Laø taâm xeûn khoâng quyeát,
Sau khi cheát, thuoäc Taêng,
Neáu tình quyeát khoâng xeûn,
Khi coøn soáng ñaõ cho,
Tuøy taâm thí ngöôøi khaùc,
Môùi goïi laø y phaùp.
Tuïc cheát nhieàu hy voïng,
Xuaát gia khoâng nhö vaäy,
Neáu vì taâm quyeán luyeán,
Sanh töû ngaøy caøng taêng.
Taøi vaät Bí soâ cheát,
Cuûa mình, ngöôøi xen taïp,
Neân ñem y baùt... ra,
Ñeå ôû tröôùc chuùng taêng,
Bieát vaät cuûa ngöôøi cheát,

Môùi ñöôïc nhö phaùp chia.
Caùc vaät baùu ñaõ coù,
Neân y giaùo xöû phaân.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 143

Thaân Bí soâ neáu cheát,
Chuùng Bí soâ ñöôïc chia,
Neáu khoâng coù Bí soâ,
Bí soâ ni ñöôïc chia.
Neáu Bí soâ ni cheát,
Bí soâ ni ñöôïc chia,
Khoâng coù Bí soâ ni,
Bí soâ ñöôïc laøm chuû.
Bí soâ cheát nhaø tuïc,
Khoâng Taêng thì ngöôøi tuïc,
Ñem cho ngöôøi ñeán tröôùc,
Neáu hai ngöôøi cuøng ñeán,
Neân cho ngöôøi xin tröôùc,
Neáu caû hai cuøng xin,
Neân chia cho hai ngöôøi,
Hoaëc tuøy taâm thí chuû,
Cho ai, ngöôøi aáy nhaän.
Neáu choã Bí soâ maát,
Raát gaàn vôùi nhieàu chuøa,
Tuøy ñaàu day phía naøo,
Nôi ñoù ñöôïc y baùt.
Bí soâ maéc nôï ngöôøi,
Ñoät nhieân laïi qua ñôøi,
Caàn phaûi hoûi bieát kyõ,
Ñem y ngöôøi cheát traû.
Neáu Tri söï trong Taêng,
Vì taêng hoûi möôïn vaät,
Ñoät nhieân laïi qua ñôøi,
Neân ñem vaät Taêng traû,
Traû neân kheùo truø löôïng.
Heã laø vò tri söï,
Ñeán ngöôøi khaùc möôïn vaät,
Laøm kheá öôùc roõ raøng,
Neân baïch Thöôïng toøa bieát,

Y phöôùng tieãn ngöôøi cheát,
Mang ñeán thí Bí soâ,
Thoï laáy khoâng traùi lyù,
Khieán hoï taêng theâm phöôùc;
144 BOÄ LUAÄT 11

Neáu hoï sanh taâm hoái,
Trôû laïi ñoøi y aáy,
Bí soâ neân ñöa heát,
Chôù ñeå löûa buoàn böùc.
Bò cöû cuøng ôû chung,
Vôùi caùc Bí soâ thieän,
Neáu coù moät ngöôøi cheát,
Ngöôøi thieän ñöôïc laáy y,
Khoâng chia cho Bò cöû,
Khoâng coù ngöôøi trì giôùi,
Bò cöû chöa ñöôïc giaûi,
Cuõng ñöôïc cuøng chia vaät.
Neáu Bí soâ tri söï,
Xuaát vaät cho ngöôøi khaùc,
Coù kheá öôùc roõ raøng,
Ñoät nhieân laïi qua ñôøi,
Neáu kheá öôùc vì chuùng,
Thì vaät thuoäc veà chuùng,
Thaùp thôø cuõng nhö vaäy,
Vaät cuûa vua ñöa vua,
Vaät khaùc Hieän tieàn chia.
Neáu laø ngöôøi thuyeát phaùp,
Duø chæ moät baøi keä,
Do thuyeát phaùp ñöôïc taøi,
Taøi naøy phaùp sö thoï.
Maâu ni coù hai phaùp,
Giaùo vaø chöùng neân bieát,
Giaùo laø kinh A Caáp ma,
Thí phaùp neân ñöôïc phaàn.
An cö neáu quaù nöûa,
Lieàn coù ngöôøi xaû giôùi,
Laïi coù Bí soâ maát,
Neân cho ngöôøi ñoù phaàn.
Xaây caát thaùp thôø Phaät,

Löôïng baèng Toâ meâ lö,
Boán beân xaây kieân coá,
Cho ñeán ñaët bình baùu,
Moät ñeán boán phaùp luaân,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 145

Theo thöù lôùp boán quaû.
Neáu phaøm Taêng ñuû ñöùc,
Laøm thaùp thôø baèng ñaàu,
Neáu laøm thaùp thôø Phaät,
Luaân caùi khoâng ñònh soá,
Quaù ngaøn löôïng Dieäu cao,
Ñöôïc phöôùc baùu voâ bieân.
Thaùp Ñoäc giaùc laân duï,
Khoâng quaù möôøi ba baøn,
ÔÛ treân ñaàu luaân töôùng,
Khoâng cho ñeå binh baùu.
Ñeå Phaät trong thaùp thôø,
Hai beân hai ñeä töû,
Caùc Thaùnh khaùc thaønh haøng,
Phaøm Taêng ôû beân ngoaøi.
Keá noùi vieäc khaùn bònh,
Neáu ngheøo khoâng tieàn thuoác,
Laáy vaät Taêng ñöa cho.
Neáu ngöôøi tuïc ñeán xin,
Nöôùc baùt cho ngöôøi bònh,
Nöôùc saïch ñöïng trong baùt,
Bí soâ neân nhaát taâm,
Tuïng ba bieán keä chuù,
Roài môùi ñöa cho hoï.
Neáu Bí soâ laáy thuoác,
Ñem ñöa cho ngöôøi bònh,
Khi ngöôøi bònh caàn thuoác,
Maø khoâng coù ngöôøi trao,
Cuõng ñöôïc töï laáy duøng.
Khoâng ñöôïc khuyeân ngöôøi bònh,
Cuùng y baùt cho Taêng,
Duø kia coù xaû thí,
Taêng cuõng khoâng neân thoï,

Ngöôøi thí vaø ngöôøi thoï,
Ngöôøi khuyeán hoùa tình tham,
Caû ba taâm khoâng tònh,
Thì khoâng neân thoï duïng.
Ngöôøi bònh neáu öa muoán,
146 BOÄ LUAÄT 11

Cuùng döôøng cho Phaät, Taêng,
Neân cuùng y vaät toát,
Thuû trì y thoâ xaáu.
Neáu kia ngheøo khoâng vaät,
Neân laøm vieäc khuyeán hoùa,
Tuøy taâm thí nhieàu ít,
Laøm theo lôøi ngöôøi bònh,
Khieán tín taâm taêng tröôûng,
Cho ngöôøi bònh ñöôïc vui.
Neáu ngöôøi bònh taâm xeûn,
Khoù xaû taøi vaät mình,
Ngöôøi khaùn bònh neân khuyeân,
Khieán sanh taâm thí xaû.
Neáu ñoái vôùi tö cuï,
Coù tham aùi neân xaû,
Ñoái tröôùc ngöôøi giôùi ñöùc,
Tuøy taâm thí y baùt,
Bí soâ tuy trì giôùi,
Coù taâm tham aùi baùt,
Thì sau khi cheát ñi,
Sanh trôû laïi trong baùt,
Thoï quaû baùo raén ñoäc.
Bí soâ maéc bònh Tró,
Chôù ñeå ngöôøi khoâng tin,
Haáp taáp ñöa thuoác uoáng,
Hoaëc caét khieán khoå naõo,
Muoán trò laønh bònh tró,
Neân duøng thuoác, trì chuù,
Khoâng thaày thuoác chæ daãn,
Khoâng duøng moùng tay baám.
Neáu khoâng ngöôøi nuoâi bònh,
Khoâng ñeä töû vaø thuoác,
Ñaïi chuùng neân cung caáp,

Thuoác xuaát töø kho Taêng,
Neáu laø ngöôøi coâ ñoäc,
Khoâng coù ngöôøi cung caáp,
Ñaïi chuùng neân thaêm nuoâi,
Hoaëc chia phieân ñeán thaêm.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 147

Neáu bònh gheû lôû loeùt,
Chôù laøm dô giöôøng Taêng,
Neân laáy y daày loùt,
Laø taøi vaät cuûa mình.
Chuû xaây chuøa qua ñôøi,
Bò giam, ñi nôi khaùc,
Bí soâ ôû naêm naêm,
Cho duø coù thieáu thoán,
Cuõng khoâng neân boû ñi,
Ñöôïc cuøng chuøa ôû gaàn,
Ñoàng lôïi, tröôûng tònh rieâng,
Thuû trì khoâng thieáu soùt.
Coi giöõ ñuû möôøi naêm,
Neáu khoâng thích ôû nöõa,
Neân ñem ngoïa cuï Taêng,
Gôûi ôû beân chuøa gaàn,
Ñoùng cöûa chuøa kyõ caøng,
Tuøy tình ñi nôi khaùc.
Vaät ñaõ gôûi chuøa khaùc,
Chuû ñoøi neân traû laïi,
Neáu nhö coù duyeân khaùc,
Thoï duïng khoâng phaïm toäi.
Thí chuû tröôùc coù taâm,
Thí cho Taêng nôi ñaây,
Khoâng thí taêng nôi khaùc,
Neáu hoài chuyeån chuøa khaùc,
Phaûi cöôõng ñoaït mang veà.
Neáu maëc y phuïc Taêng,
Khoâng neân ñem giaët nhuoäm,
Neáu vaøo luùc möa tuyeát,
Khoâng ñeå ngoaøi ñaát troáng,
Cuõng khoâng maëc y naøy, Vaøo trong nhaø baát tònh.

Neáu nhö qua ñaàu ñeâm,
Khoâng neân chia ngoïa cuï,
Neáu bieát döøng ôû laâu,
Nöûa ñeâm cuõng neân caáp,
Theo thöù lôùp töø giaø,
148 BOÄ LUAÄT 11

Cho ngoïa cuï giöôøng toøa.
Neân chöøa laïi moät phoøng,
Daønh cho khaùch Bí soâ,
Duø ôû A lan nhaõ,
Cuõng chia theo thöù lôùp,
Ñaát, caây vaø toøng laâm,
Cuõng neân chöøa moät choã,
Ñeå caát giöõ y baùt,
Khaùc vôùi ñaây lieàn phaïm.
Neáu ôû choã chaät heïp,
150 BOÄ LUAÄT 11

Hoaëc duøng khaên lau khoâ.
Neáu ñöôïc cuùng hoa höông,
Neân treo ñeå choã khuaát,
Ngöûi laøm cho maét saùng,
Khieán thí chuû taêng phöôùc.
Toân ñaø lôïi ñaäp y,
Laøm cho y laùng ñeïp,
Gôûi cho Nan ñaø maëc,
Phaät lieàn cheá ñaäp y,
Ñöôïc y ñaõ ñaäp tröôùc,
Ngaâm phôi cho maát ñeïp,
Neáu vaãn coøn laùng ñeïp,
Maëc lieàn phaïm vieät phaùp.
Vaät maø giaëc ñaõ boû,
Thòt cheát coøn dö laïi,
Cam giaù cuõng nhö vaäy,
ÔÛ tröôùc choã ñoâng ngöôøi,
Bí soâ khoâng neân laáy.
Khoâng duøng ñaàu löng traàn,
Mang vaùc vaät treân ñöôøng,
Bí soâ hieän töôùng khoå,
Bò ngöôøi tuïc cheâ traùch.

Ngaøy cha meï qua ñôøi,
Traên troái cho Bí soâ, Taøi vaät naøy neân thoï, Roài ñem cuùng Tam baûo. Bí soâ ôû ngoaøi giôùi,
Gôûi duïc cho trong giôùi,
Thì taùc phaùp khoâng thaønh,
Laïi phaïm toäi AÙc taùc.
Neáu coù ngöôøi ñem thí,
Cao nhieáp baø quyù giaù,
Taêng thoï roài khoâng neân,
Caét phaù nhoû ra chia,
Neân baùn laáy tieàn chia.
Bí soâ khoâng thaáy raén,
Naèm cuoän ôû treân giöôøng,
Khi môùi vöøa naèm xuoáng,

Hoaëc duøng khaên lau khoâ.
Neáu ñöôïc cuùng hoa höông,
Neân treo ñeå choã khuaát,
Ngöûi laøm cho maét saùng,
Khieán thí chuû taêng phöôùc.
Toân ñaø lôïi ñaäp y,
Laøm cho y laùng ñeïp,
Gôûi cho Nan ñaø maëc,
Phaät lieàn cheá ñaäp y,
Ñöôïc y ñaõ ñaäp tröôùc,
Ngaâm phôi cho maát ñeïp,
Neáu vaãn coøn laùng ñeïp,
Maëc lieàn phaïm vieät phaùp.
Vaät maø giaëc ñaõ boû,
Thòt cheát coøn dö laïi,
Cam giaù cuõng nhö vaäy,
ÔÛ tröôùc choã ñoâng ngöôøi,
Bí soâ khoâng neân laáy.
Khoâng duøng ñaàu löng traàn,
Mang vaùc vaät treân ñöôøng,
Bí soâ hieän töôùng khoå,
Bò ngöôøi tuïc cheâ traùch.
Ngaøy cha meï qua ñôøi,

Traên troái cho Bí soâ, Taøi vaät naøy neân thoï, Roài ñem cuùng Tam baûo. Bí soâ ôû ngoaøi giôùi,
Gôûi duïc cho trong giôùi,
Thì taùc phaùp khoâng thaønh,
Laïi phaïm toäi AÙc taùc.
Neáu coù ngöôøi ñem thí,
Cao nhieáp baø quyù giaù,
Taêng thoï roài khoâng neân,
Caét phaù nhoû ra chia,
Neân baùn laáy tieàn chia.
Bí soâ khoâng thaáy raén,
Naèm cuoän ôû treân giöôøng,
Khi môùi vöøa naèm xuoáng,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 151

Bò raén caén qua ñôøi,
Laïi naèm ñeø raén cheát,
Phaät nhaân vieäc naøy cheá,
Khi nguû khoâng xem kyõ,
Lieàn phaïm toäi AÙc taùc.
Giaø bònh vaø gaày yeáu,
Phaät khai cho ñi xe,
Tuøy tình ñi vaø veà.
Ñi daën trao ngoïa cuï,
Ngöôøi ñöôïc daën trao naøy,
Neân giöõ gìn kyõ löôõng,
Taâm nghó laø giöõ giuøm,
Taùm ngaøy, möôøi laêm ngaøy,
Neân thöôøng ñem hong phôi,
Khaùc thì phaïm vieät phaùp.
Nhaø ñaïi tieåu tieän lôïi,
Vaø khí cuï cuûa taêng,
Ai laáy tröôùc ñöôïc duøng,
Khoâng theo tuoåi lôùn nhoû.
Neáu coù nhieàu khí vaät,
Tuøy ngöôøi naøo möôïn tröôùc,
Thì cho thoï duïng tröôùc,
Khoâng ñeå hoï lôû vieäc.
Neáu thí chuû ñem thí,

Giöôøng toøa, quaït toát ñeïp,
Taêng thoï, caù nhaân khoâng;
Gheá döïa ñeå tröø meät,
Taêng, caù nhaân ñeàu thoï.
Neáu lôùn hôn ba haï,
Cho ngoài cuøng moät toøa,
Neáu ngöôøi chöa Caän vieân,
Khoâng ngoài cuøng moät chieáu;
Neáu ôû trong nhaø tuïc,
Khoâng tìm ñöôïc toøa khaùc,
Khai cho ngoài cuøng toøa,
Vôùi vò Thaân giaùo sö.
Neáu coù naïn duyeân khôûi,
Mang ngoïa cuï Taêng theo,
152 BOÄ LUAÄT 11

Ngöôøi mang ñöôïc thoï duïng,
Neáu naïn sôï haõi döùt,
Thoï duïng laïi nhö cuõ,
Khi thaáy bò raùch thuûng,
Neân nhö phaùp khaâu vaù,
Neáu nhö quaù cuõ raùch,
Khoâng thoï duïng ñöôïc nöõa,
Neân caét laøm tim ñeøn,
Hoaëc troän buøn traùm loã,
Khi thoï duïng nhö theá,
Khieán thaân ñöôïc an laïc,
Vaø thí chuû taêng phöôùc.
Neáu thöùc aên trong chuøa,
Ñaõ coù phaàn nhaát ñònh,
Ngöôøi khaùc lieàn ñeán aên,
Neân tính giaù ñeàn laïi.
Vaät ngoïa cuï cuûa Taêng,
Neân ghi teân thí chuû.
Bí soâ ôû bieân phöông,
Cho duøng ngoïa cuï da,
Khoâng khai cho trung phöông,
ÔÛ nhaø tuïc taïm khai,
Ngoài treân ngoïa cuï da,
Nhöng naèm thì khoâng cho,

Khai cho duøng da gaáu.
Neáu giöôøng ñöôïc laøm baèng,
Vaøng baïc vaø traân chaâu...
Thì goïi laø giöôøng lôùn;
Bí soâ ngoài treân giöôøng,
Thoøng chaân khoâng ñuïng ñaát,
Thì goïi laø giöôøng cao,
Ngöôøi giöõ giôùi neân bieát,
Bí soâ khoâng ñöôïc ngoài,
Treân hai loaïi giöôøng naøy.
Neáu laø giöôøng chaéc chaén,
Hai ngöôøi cuõng ñöôïc ngoài,
Cho ñeán ba ngöôøi ngoài,
Nhöng phaûi xeùt cuõ môùi.
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 153

Neáu muoán chia taøi vaät,
Baïch Taêng ñaùnh kieàn chuøy,
Hoaëc laø cuøng haønh truø,
Baùo cho Taêng giaø bieát.
Ñaùnh kieàn chuøy coù naêm,
Do vieäc laøm khoâng ñoàng,
Tuøy ñaùnh theo luùc ñoù,
Neáu chæ ñaùnh moät hoài,
Khoâng ñaùnh theâm hoài nöõa,
Laø baùo vieäc ngöôøi maát;
Neáu nhö ñaùnh ba hoài,
Laø baùo laøm vieäc chuùng;
Ñaùnh hai hoài nhoû daàn,
Roài ñaùnh theâm hoài lôùn,
Laø phaùp thöôøng cuûa chuùng;
Neáu nhö coù caáp naïn,
Tuøy ñaùnh khoâng nhaát ñònh,
Ñeå caûnh giaùc moïi ngöôøi;
Neáu caûnh giaùc thieàn tö,
Thì rung caây tích tröôïng.
Neáu khaùch saép vaøo chuøa,
Neân ngoaøi cöûa röûa chaân,
Neáu choã nöôùc khoù tìm,

Duøng laù phuûi buïi giaøy;
Khi ñaõ vaøo trong chuøa,
Tröôùc chaøo hoûi baäc toân,
Chuû chaøo hoûi thieän lai,
Chöôùc löôïng cho nghæ ngôi,
Vaø uoáng nöôùc phi thôøi,
Khieán taâm khaùch hoan hæ.
Neân hoûi roõ Taêng cheá,
Bieát roài phaûi haønh theo,
Gioáng nhö lôøi Phaät daïy.
Caùc Bí soâ cöïu truï,
Ñaõ laøm cheá lònh roài,
Neân y theo lyù giaùo,
Chôù khieán chuùng phieàn naõo.
Bí soâ khoâng ñöôïc goïi,
154 BOÄ LUAÄT 11

Teân hoï cuûa Ñaïi sö,
Cho ñeán goïi cuï thoï;
Ngöôøi nhoû goïi ngöôøi lôùn,
Neân goïi laø ñaïi ñöùc;
Ngöôøi lôùn goïi ngöôøi nhoû,
Neân goïi laø cuï thoï.
Ñaïi tieåu tieän khaïc nhoå,
Cho ñeán oùi ra maùu,
Khoâng ñöôïc treân coû töôi,
Vaø ôû trong nöôùc trong,
Caây ñeïp vaø ruoäng saïch,
Khoâng boû chaát baát tònh.
Bí soâ khoâng caïo toùc,
Nôi ñaát saïch trong chuøa,
Coù bònh thì tuøy khai,
Caïo xong neân queùt doïn,
Bí soâ khi caïo toùc,
Theo thöù lôùp lôùn nhoû,
Neáu ñaõ haï tay caïo,
Khoâng neân baûo ñöùng daäy.
Caïo raâu, caét loâng muõi,
Keá caét moùng tay chaân,
Theo thöù lôùp neân bieát.

Khoâng caïo loâng choã kín,
Neáu coù bònh neân baùo,
Cho ñoàng tònh haïnh bieát.
Bí soâ caét moùng tay,
Khoâng ñöôïc cong hay nhoïn,
Treân moùng cho tröø dô,
Khoâng cho laøm boùng saùng.
Neáu ôû nôi lan nhaõ,
Toùc khoâng quaù hai ngoùn,
Daøi hai ngoùn khoâng phaïm,
ÔÛ thaønh thoân khoâng cho.
Sau khi caïo toùc xong,
Bí soâ neân taém saïch,
Neáu coù vieäc tuøy khai,
Cho röûa saïch naêm chi.

SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 155

Khoâng coù thôï caïo toùc,
Bí soâ naøo bieát caét,
Cho ôû trong phoøng Taêng,
Caét toùc giuøm khoâng phaïm.
Saùng sôùm neân ñaùnh raêng,
Hoaëc sau khi aên xong,
Khoâng ñaùnh raêng lieàn phaïm,
Caây ñaùnh raêng coù ba:
Daøi möôøi hai ngoùn tay,
Ngaén chöøng taùm ngoùn tay,
Vöøa - giöõa hai loaïi treân,
Tuøy ngoùn tay lôùn nhoû,
Loaïi caây gì cuõng ñöôïc,
Caên ñaàu meàm roài xæa,
Xæa raêng xong naïo löôõi,
Ñoàng, saét, ñoàng ñoû, thau,
Tuøy duøng laøm naïo löôõi;
Khoâng coù caây naïo löôõi,
Beû hai caây xæa raêng,
Duøng laøm caây naïo löôõi.
Tieàn thaân laøm raén ñoäc,
Nay laøm con tröôûng giaû,

Xuaát gia laøm Bí soâ,
Thöôøng duøng caây naïo löôõi,
Naïo xong boû nôi ñaát,
Ruoài bu ñeán lieàn cheát,
Meøo ñeán lieám cuõng cheát,
Choù lieám cuõng maïng qua,
Phaät do ñaây khôûi bi,
Cheá khoâng boû tuøy tieän,
Sau khi naïo löôõi xong,
Röûa saïch roài môùi boû,
Khoâng nöôùc, duøng ñaát chaø,
Laøm traùi - phaïm AÙc taùc.
Bí soâ coù ba vieäc,
Neân laøm nôi choã khuaát:
Ñaïi tieåu tieän, xæa raêng.
Bí soâ mang giaøy da,
156 BOÄ LUAÄT 11

Khai cho duøng moät lôùp,
Khoâng ñöôïc duøng nhieàu lôùp,
Neáu ngöôøi tuïc laøm tònh,
Mang ñi vaøi ba böôùc,
Bí soâ môùi ñöôïc mang;
Böôùc ñi neáu ra tieáng,
Duø tònh - khoâng ñöôïc mang.
Neáu ôû nöôùc giaù laïnh,
Baêng tuyeát ñoùng ñaày ñaát,
Cho mang giaøy phuù la.
Khoâng duøng naêm loaïi da:
Sö töû, coïp, voi, ngöïa...
Cho ñeán gaân cuûa chuùng,
Khoâng ñöôïc duøng may giaøy.
Neáu ôû Tyø ha la,
Bí soâ khoâng mang guoác,
Trong nhaø tuïc tuøy khai;
Coû gai, tre laøm giaøy,
Bí soâ khoâng ñöôïc mang,
Chaân coù bònh phong huyeát,
Caàn mang thì tuøy khai.
Khoâng coù thuyeàn qua soâng,

Cho naém ñuoâi boø ñöïc,
Voi ñöïc vaø ngöïa ñöïc...
Thaûy ñeàu khoâng ngaên caám.
Thueá ruoäng cho laáy phaàn,
Ngheà noâng tuyeät khoâng cho,
Coi giöõ neân duïng taâm,
Chôù toån cuûa Thöôøng truï,
Ñöôøng hieåm gaëp naïn duyeân,
Ñöôïc töï mình mang ñi,
Neáu coù giaëc ñeán chuøa,
Cho Bí soâ naùo loaïn,
Ñeå laøm cho giaëc sôï.
Caàu tòch mang löông thöïc,
Söùc yeáu caàn giuùp ñôû,
Bí soâ neân trôï giuùp,
Nhaác leân hay ñôû xuoáng,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 157

Chôù ñeå kia buoâng tay,
Neáu vaãn coøn khoán ñoán,
Bí soâ neân mang giuùp,
Hoaëc treân bao löông thöïc,
Coät moät sôïi daây daøi,
Baûo Caàu tòch naém daây.
Giaëc ñeán sôï boû chaïy,
Hoaëc khi loäi qua soâng,
Boû laïi bao löông thöïc,
Bí soâ töï thu laïi,
Khi aên khoâng coù loãi.
Xe chuyeân chôû löông thöïc,
Ñöôøng hieåm xe bò nghieâng,
Bí soâ neân cuøng ñaåy,
Neáu ngoài xe chôû luùa,
Traùnh ngoài choã tay laùi;
Treân thuyeàn chôû ñaày luùa,
Gaëp caïn neân phuï ñaåy,
Ngoài treân thuyeàn chôû luùa,
Traùnh ngoài choã baùnh laùi.
Bí soâ khoâng nhuoäm y,

ÔÛ nôi ñaát saïch ñeïp,
Nhuoäm dô bò cheâ traùch;
Neáu khi hong phôi y,
Boâng nhieân coù möa gioù,
Sôï buïi bay dô y,
Neân dôøi ñeå trong hieân,
Laøm dô neân lau chuøi.
Caùc Bí soâ ñoàng phaùp,
Thaáy tranh neân hoøa giaûi,
Neáu hoï khoâng nghe theo,
Boû ñi khoâng caàn xem.
Giöõa phaù giôùi trì giôùi,
Neân tin ngöôøi trì giôùi,
Caû hai ñeàu trì giôùi,
Neân tin ngöôøi ña vaên,
Caû hai ñeàu ña vaên,
Neân tin ngöôøi thieåu duïc,
158 BOÄ LUAÄT 11

Caû hai ñeàu thieåu duïc,
Tin ngöôøi thieåu duïc nhaát,
Thieåu duïc nhaát khoâng tranh.
Khi baøn luaän phaùp töôùng,
Boãng phaùt sanh tranh caõi,
Neáu aùc kia khoâng töø,
Taêng neân cho xaû trí.
Hai ngöôøi cuøng tranh caõi,
ÔÛ choã leã gaëp nhau,
Duø tranh neân kính leã,
Lôùn neân noùi khoâng bònh,
Traùi vôùi ñaây ñeàu phaïm.
Bí soâ vaøo nhaø taém,
Neân baûo ngöôøi giöõ cöûa,
Neáu taém röûa chöa xong,
Ngöôøi ít tin chôù vaøo.
Duyeân taïi röøng Theä ña,
Tröôûng giaû xaây chuøa xong,
Muoán trang nghieâm trong chuøa,
Thænh hoûi Phaät caùch thöùc,
Phaät chæ baûo nhö sau:

Khoâng duøng caùc taïp saéc,
Tuøy yù veõ hoa laù...
Khoâng veõ hình chuùng sanh;
Treân vaùch trong Taêng phoøng,
Veõ xöông traéng, ñaàu laâu,
Ngöôøi thaáy sanh nhaøm lìa;
Nôi cöûa lôùn veõ thaàn,
Veû maët vui, móm cöôøi,
Hoaëc veõ hình Döôïc xoa,
Caàm caây ngaên laøm quaáy,
Veõ vieäc ñaïi thaàn thoâng,
Trong hoa hieän hình Phaät,
Veõ baùnh xe sanh töû,
ÔÛ hai meùp caùnh cöûa;
Caùnh cöûa nôi Ñaøi höông,
Veõ Döôïc xoa caàm hoa;
Trong nhaø beáp cuûa Taêng,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 159

Veõ thaàn caàm thöùc aên;
Cöûa kho veõ Döôïc xoa,
Tay caàm ñaõy nhö yù,
Hoaëc caàm binh thieân ñöùc,
Mieäng nhaû vaøng, vaät baùu...;
ÔÛ trong Cung thò ñöôøng, Veõ hình Bí soâ giaø,
Vôùi tö theá phu dieãn,
Khai daét caùc chuùng sanh;
Nôi nhaø aám, phoøng taém,
Veõ hình naêm thieân söù,
Sanh giaø bònh cheát buoäc;
ÔÛ trong nhaø döôõng bònh,
Veõ hình töôïng Ñaïi sö,
Ñang ñöa tay ñaïi bi,
Dìu ñôû ngöôøi bònh naëng;
Neáu ôû choã chöùa nöôùc,
Veõ hình roàng vaø raén;
Neáu ôû trong nhaø xí,
Neân veõ hình Thi laâm;
Nôi vaùch töôøng haønh lang,

Veõ söï vieäc boån sanh,
Phaät haønh haïnh khoù haønh,
Boá thí vôï, con caùi,
Tu nhaãn nhuïc, xaû thaân.
ÔÛ döôùi maùi hieân phoøng,
Khoâng cho löûa xoâng khoùi,
Neáu coù duyeân caàn löûa,
Heát khoùi môùi mang vaøo.
ÔÛ treân neàn gaïch toát,
Khoâng coá yù ñoát löûa,
Neáu coù duyeân caàn thieát,
Neân ñoát ôû trong loø.
Phaät vaø baäc toân laõo trong chuùng,
Quoác vöông ban aân cho daân laønh,
Thaân giaùo, quyõ phaïm hai baäc toân,
Naêm thieän giaùo naøy khoâng gì hôn.
Neáu Bí soâ muoán laøm vieäc gì,
160 BOÄ LUAÄT 11

Theá toân khoâng khai cuõng khoâng ngaên,
Thanh tònh khoâng cuøng tuïc traùi nhau,
Vieäc aáy neân laøm chôù do döï,
Neáu laø vieäc bò theá gian cheâ traùch,
Bí soâ nhaát ñònh khoâng neân laøm.
Löôïc giaùo khieán ñeä töû ñöôïc an,
Roõ raøng Phaät laø Nhaát thieát trí,
Neáu khoâng nhôù ñöôïc phaàn duyeân khôûi,
Trong Tyø naïi da, Tu ña la,
Saùu ñoâ thaønh lôùn tuøy nôi noùi,
Hoaëc noùi laø thaønh Thaát la phieät,
Thaønh Baø la neâ tö, Chieâm ba,
Thaønh Tyø xaù ly, Vöông xaù;
Neáu laø tröôûng giaû, noùi Caáp coâ ñoäc,
Vua Thaéng quang nöôùc Kieàu taùt la;
Hoaëc Öu baø di Tyø xaù khö,
Nôi aáy luùc aáy tuøy xöng noùi.
Trong thaønh lôùn Baø la neâ tö,
Coù quoác chuû laø Phaïm thoï vöông,
Caän truï nöõ teân Bao saùi ñaø,
Coù ñaïi tröôûng giaû teân Töông tuïc.

Ñaàu tieân taïi Ba la neâ tö,
Phaät chuyeån phaùp luaân ñoä quaàn meâ,
Nôi ñaây thuyeát phaùp ñoä naêm ngöôøi,
Ñeå ñaùp yù nguyeän thuôû tröôùc kia;
Keá ñoù ñoä theâm naêm ngöôøi nöõa,
Vì noùi saéc... laø khoâng, voâ ngaõ,
Quaùn thaáy naêm uaån nhö boït nöôùc,
Maø thoaùt khoûi sanh töû luaân hoài.
Ban ñaàu do naêm ngöôøi maëc quaàn,
Cao thaáp khoâng ngay bò cheâ bai,
Phaät nhaân ñaây cheá moân Thöùc xoa,
Maëc y teà chænh nhö Phaïm thieân.
Keá do Toâ traän na... haønh daâm,
Phaät nhaân vieäc naøy cheá hoïc xöù,
Duyeân phaïm mieãn ngöôøi phaïm ñaàu tieân,
Giôùi laø ñöôøng sanh thieân, nieát baøn.
Laïi nhaân chuùng ñaïi ñöùc saùu ngöôøi:
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 161

OÂ ba-nan ñaø, A thaáp ca,
Xieån ñaø, Nan ñaø, OÂ ñaø di,
Boå naïi phaït toá, khoù ñieàu phuïc,
Ñaõ laøm oâ ueá giaùo phaùp Phaät,
Tuøy vieäc ñaõ laøm cheá hoïc xöù,
Goïi laø Thöùc xoa ca la ni,
Nhöng vieäc ñaõ laøm khoâng phaïm troïng,
Neáu coù quyeát taâm khoâng phaïm giôùi,
Ngöôøi naøy goïi laø baäc Thöôïng trí;
Tuy phaïm bieát saùm cuõng doøng thaéng,
Ñeå laâu khoâng saùm sanh ñöôøng aùc.
Chö Phaät ñaõ ñeán bôø bieån ñöùc,
Boá thí ñaõ laøm khoâng keå heát,
Tuyeân noùi Ñieàu phuïc cöùu chuùng sanh,
Vaø hay daãn daét ngöôøi thaéng thieän.
Phaøm phu voâ thæ chöùa voâ minh,
Löu chuyeån ñaõ laâu choã haèng meâ,
Chæ Phaät môùi duoãi tay chaùnh phaùp,
AÂn caàn keùo khoûi choán u minh.
Phaät traûi qua A taêng kyø kieáp,

Thöôøng haønh ñaïi bi xoâng dieäu trí,
Kheùo hay ñieàu ngöï chuùng sanh giôùi,
Laïi coù ñaïi söï caàn neân laøm,
Laø thoï kyù vò Phaät ñöôïng lai,
Xaù lôïi, Muïc lieân caëp thöù nhaát,
Phaät öùng hoùa thaûy ñeàu töï ñoä,
Vieäc keát giôùi cuoái cuøng neân laøm,
Hieän thaàn thoâng töø thieân cung xuoáng,
Cha meï ñaéc quaû noùi nghieäp duyeân,
Nieát baøn toái haäu quy maïng leã.
Kính leã caùc ñaïi ñöùc kieát taäp,
Ñeå hieån roõ aån giaùo cuûa Phaät,
Thuyeàn baùu chìm saâu khieán noåi leân,
AÙnh saùng chieá khaép bieån voâ bieân.
Kính leã thò giaû A-nan ñaø,
Vaên trì kheùo kieát taäp kinh taïng,
Khieán caùc chuùng sanh ñeàu vui möøng,
Phieàn naõo troùi buoäc ñöôïc döùt tröø.
162 BOÄ LUAÄT 11

Kính leã thaùnh giaû Öu ba ly,
Coù theå tuyeân thoâng taïng Ñieàu phuïc,
Gioáng nhö ngöôøi kheùo trì minh chuù,
Hay tröø ñoäc xaø vöông coõi aùc.
Kính leå toân giaû Ñaïi Ca Dieáp,
Hieån roõ taïng Ma ñaùt lyù ca,
AÙnh saùng chieáu khaép theá gian naøy,
Khieán cho nghóa aån phoâ döông heát.
Naêm traêm La haùn ôû Vöông thaønh,
Keát taäp ba taïng laø öùng nhaân,
Tuoân möa phaùp nhuaàn thaám theá gian,
Con nay chí thaønh quy maïng leã,
Ñeá thích thieân vöông laøm thöôïng thuû,
Chuùng A tu la ñeàu cung kính,
Vaân taäp ñaày khaép treân khoâng trung,
Cuùi ñaàu thaønh kính khen hieám coù,
Luùc ñoù beân ñaïi thaønh Vöông xaù,
Höông hoa trôøi toûa khaép nuùi röøng,
Do caùc thieân nöõ raûi hoa thôm,
Vaø coû thôm xuoáng nuùi Tu di.

Thôøi gian sau ôû thaønh Quaûng nghieâm,
Beân ao Di haàu laïi keát taäp,
Baûy traêm La haùn keát taäp Luaät, Khieán cho luaät giaùo ñöôïc theâm saùng. Phaät dieät doä, aùnh saùng Phaät taét,
Ñeå laïi Phaùp baûo sôï mai moät,
May maén thay Thaùnh chuùng keát taäp,
Khieán nhaân thieân quy ngöôõng trôû laïi.
Maâu ni ôû laâu trong luaân hoài,
Vì caàu chaùnh phaùp trong sanh töû,
Nguyeän cöùu ñoä ngöôøi khoâng ai cöùu,
Khieán cho caùc khoå döùt tröø heát,
Ñaàu maét tay chaân ñeàu boá thí,
Xöông thòt maùu huyeát cöùu giuùp ngöôøi,
Con caùi yeâu nhö traêng ñaàu thaùng,
Ñeàu tuøy hæ xaû veà vieân tòch.
Phaät Thích ca Maâu ni ñaõ noùi,
Cho ñeán khi chaùnh phaùp chöa dieät,
SOÁ 1459 -CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TUÏNG, Quyeån Haï 163

Döùt tröø löôøi bieáng, ñoaïn ngu si,
Chí nguyeän quyeát taâm sieâng saùch taán,
Ngoân luaän thuø thaéng trong Phaät ngoân,
Tuïng toân thaéng trong Chaùnh phaùp tuïng,
Con Tyø xaù khötaâm chí thaønh,
Keát tuïng khieán sanh phöông tieän deã,
Neáu ñoái Thaùnh thuyeát coù taêng giaûm,
Tröôùc sau sai soùt, traùi thöù lôùp,
Nguyeän baäc thaáy roäng dung thöù cho.
Con noùi luaät giaùo cuûa Bí soâ,
Löôïc laøm tieåu tuïng thu quaûng vaên,
Nguyeän ñöôïc phoå bieán khaép quaàn sanh,
Nhaân ñaây thaønh töïu nghieäp phöôùc trí,
Buøn laày naêm duïc sanh nhaøm lìa,
Thöôøng duøng tònh tín ñeå trang nghieâm,
Ñôøi ñôøi thöôøng ñöôïc thaân Bí soâ,
Kieân trì lôøi Phaät toät meù chôn,
Mong caàu giôùi phaåm thöôøng thanh tònh,
Thaúng ñeán cung Nieát baøn khoâng nghi,
Thöôøng nôi löôïc tuïng nhôù tu haønh,

Chôù lo moät ñôøi thaân huyeãn heát.
LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 81

AÅM QUANG BOÄ GIÔÙI KINH GIAÛI THOAÙT SOÁ 1460

HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1460

AÅM QUANG BOÄ GIÔÙI KINH
GIAÛI THOAÙT
- Haùn dòch: Phaùp sö Cuø Ñaøm Baùt nhaõ löu chi ñôøi Nguyeân Nguïy
- Vieät dòch: Ban phieân dòch chuøa Phaùp Baûo,
HT Thích Tònh Haïnh giaùm tu- naêm 2006
- Hieäu ñính vaø nhuaän vaên: NS Thích nöõ Nhö Loäc taïi chuøa Phoå Minh - naêm 2010
GIÔÙI KINH GIAÛI THOAÙT

Giôùi kinh giaûi thoaùt naøy, ÖÙc kieáp khoù ñöôïc nghe, Nhieáp thoï haïnh chaùnh tu, Vieäc naøy khoù gaáp boäi, Coù Phaät ra ñôøi - vui, Ra ñôøi thuyeát phaùp - vui, Chuùng taêng hoøa hôïp - vui, Hoøa hôïp trì giôùi - vui. Caùc ñaïi ñöùc, thôøi phaàn nöûa thaùng ñaõ qua, coøn 3 thaùng nöõa. Giaø cheát tôùi gaàn, Phaät phaùp saép dieät. Caùc ñaïi ñöùc vì muoán ñaéc ñaïo neân nhaát taâm sieâng naêng tinh taán, vì sao, vì chö Phaät nhôø sieâng naêng tinh taán maø chöùng ñöôïc ñaïo quaû Voâ thöôïng Boà ñeà, cuøng caùc thieän phaùp phaùp Boà ñeà phaàn khaùc. - Chuùng taêng ñaõ nhoùm hoïp, ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc ñaõ ra chöa? - Ñaùp laø ñaõ ra - Nay Taêng hoøa hôïp ñeå laøm gì?- Ñaùp laø thuyeát giôùi boá taùt.

168 BOÄ LUAÄT 11

- Caùc Tyø kheo khoâng ñeán coù gôûi duïc vaø thanh tònh khoâng?
- Tyø kheo ni coù sai ai ñeán caàu giaùo thoï khoâng?
Tyø baø thi Nhö lai,
Saùu möôi taùm traêm ngaøn,
Trong chuùng A-la-haùn,
Thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt:
Nhaãn nhuïc, ñaïo thöù nhaát,
Nieát baøn, Phaät ca ngôïi,
Xuaát gia xuùc naõo ngöôøi,
Khoâng goïi laø sa moân.
Phaät Thi khí Nhö lai,
Nuùi vaøng khoâng saùnh baèng,
Ba möôi saùu vaïn chuùng,
Thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt:
Ví nhö ngöôøi maét saùng,

Traùnh ñöôïc ñöôøng hieåm aùc.
Ñôøi coù ngöôøi thoâng minh,
Xa lìa ñöôïc caùc aùc.
Tyø xaù phuø Nhö lai,
Lìa haún caùc phieàn naõo,
Trong traêm ngaøn ñaïi chuùng,
Thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt:
Khoâng noùi loãi cuûa ngöôøi,
Khoâng naõo loaïn ngöôøi khaùc,
Thöôøng phuïng haønh nôi giôùi,
AÊn maëc bieát vöøa ñuû.
Phaät Caâu löu toân ñaø,
Hieåu bieát roäng, khoâng sôï,
Trong chuùng boán möôi ngaøn,
Thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt:
Nhö ong huùt maät hoa,
Chæ huùt laáy höông vò,
Mang ñeán truù xöù khaùc,
Tyø kheo vaøo daân gian,
Khoâng nhieãu loaïn yù ngöôøi,
Khoâng xem laøm, khoâng laøm,
Chæ töï quaùn thaân haønh,
Laø chaùnh hay khoâng chaùnh.
SOÁ 1460 - AÅM QUANG BOÄ GIÔÙI KINH GIAÛI THOAÙT 169

Ca na ca Nhö lai, Ba möôi ngaøn Sa moân, Trong ñaïi chuùng La haùn, Thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt: Chaùnh quaùn chôù buoâng lung, Neân hoïc phaùp Maâu ni, Nhö theá khoâng lo buoàn, Taâm tòch nhaäp nieát baøn. Ca Dieáp ba Nhö lai, Baäc ñaïi trí danh xöng, Trong chuùng ba möôi ngaøn, Thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt: Khoâng laøm caùc ñieàu aùc, Laøm taát caû ñieàu thieän, Töï thanh tònh taâm yù, Laø lôøi chö Phaät daïy. Theá toân ñaïi trí hueä, Hieäu Thích ca Maâu ni, Vì chuùng Ni la phuø, Thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt: Kheùo giöõ gìn lôøi noùi, Töï thanh tònh taâm yù, Thaân chôù laøm ñieàu aùc, Ba nghieäp thöôøng thanh tònh. Chuùng taêng thaät lôùn thay, Thuyeát phaùp cuõng voâ löôïng, Danh vaên ñaïi cuùng döôøng, Thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt. Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, hoâm nay laø ngaøy thöù möôøi laêm, boá taùt thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêngneân chaáp thuaän, Taêng nay boá taùt thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt. Baïch nhö vaäy. Caùc ñaïi ñöùc, hoâm nay laø ngaøy thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt. Taêng nhaát taâm laéng nghe, neáu ai coù toäi thì phaùt loà, ai khoâng toäi thì im laëng, vì im laëng neân bieát caùc ñaïi ñöùc thanh tònh. Moãi laàn hoûi ñaùp, Tyø kheo thuyeát giôùi ôû trong chuùng ñeàu xöôùng leân ba laàn; khi Tyø kheo thuyeát giôùi ôû trong

chuùng hoûi ñeán laàn thöù ba, neáu coù Tyø kheo nhôù nghó mình coù toäi maø khoâng phaùt loà thì phaïm toäi voïng ngöõ. Caùc ñaïi ñöùc, Phaät noùi toäi coá yù voïng ngöõ chöôùng ngaên ñaïo phaùp. Tyø kheo ôû trong ñaây nhôù nghó mình coù

toäi, muoán caàu thanh tònh thì neân phaùt loà, phaùt loà thì ñöôïc an vui, khoâng phaùt loà thì toäi caøng theâm naëng. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi Töïa cuûa Giôùi kinh giaûi thoaùt, nay xin hoûi caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây coù thanh tònh khoâng?(3 laàn). Caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø 4 phaùp Ba la di moãi nöûa thaùng thöôøng tuïng, ruùt ra töø trong Giôùi kinh giaûi thoaùt: 1 - Neáu Tyø kheo cuøng caùc Tyø kheo ñoàng giôùi phaùp, khoâng xaû giôùi, laøm phaùp daâm duïc cho ñeán cuøng vôùi suùc sanh thì Tyø kheo naøy phaïm Ba la di, khoâng ñöôïc ôû chung. 2 - Neáu Tyø kheo ôû trong tuï laïc hay ôû choã vaéng veû, khoâng cho maø laáy goïi laø troäm caép. Neáu vua hay ñaïi thaàn cuûa vua baét hay gieát hay troùi hay ñuoåi ñi vaø maéng raèng: “thaày laø ngöôøi ngu si, laø keû giaëc”. Khoâng cho maø laáy nhö theá thì Tyø kheo naøy phaïm Ba la di, khoâng ñöôïc ôû chung. 3 - Neáu Tyø kheo, ngöôøi hay tôi nhö ngöôøi maø töï tay gieát cheát, hoaëc caàm dao ñöa cho ngöôøi hoaëc baûo ngöôøi khaùc ñöa, hoaëc chæ baûo cheát, khen ngôïi caùi cheát, noùi raèng: “chao oâi, soáng nhö theá laøm chi, thaø cheát coøn hôn”. Tuøy theo taâm ngöôøi ñoù muoán cheát maø duøng ñuû caùch chæ baûo cheát hay khen ngôïi caùi cheát khieán cho ngöôøi ñoù do nhaân duyeân naøy maø cheát thì Tyø kheo naøy phaïm Ba la di, khoâng ñöôïc ôû chung. 4 - Neáu Tyø kheo hoaøn toaøn khoâng bieát, khoâng thaáy Phaùp hôn ngöôøi laø phaùp sieâu vieät cuûa baäc Thaùnh trí, maø noùi raèng: “toâi bieát nhö vaäy, toâi thaáy nhö vaäy”. Thôøi gian sau coù ai hoûi hay khoâng coù ai hoûi, Tyø kheo naøy muoán xuaát toäi ñeå caàu thanh tònh neân noùi raèng: “toâi thaät khoâng bieát maø noùi laø bieát, thaät khoâng thaáy maø noùi laø thaáy, ñoù laø hö doái voïng ngöõ” thì Tyø kheo naøy phaïm Ba la di, khoâng ñöôïc ôû chung.

Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi boán phaùp Ba la di, neáu Tyø kheo phaïm moãi moät phaùp naøo thì khoâng ñöôïc ôû chung. Nay xin hoûi caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây coù thanh tònh khoâng?(3 laàn). Caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø möôøi ba phaùp Taêng giaø baø thi sa moãi nöûa thaùng thöôøng tuïng, ruùt ra töø trong Giôùi kinh giaûi thoaùt: 1 - Neáu Tyø kheo coá yù laøm xuaát tinh thì phaïm Taêng giaø baø thi sa, töø trong moäng. 2 - Neáu Tyø kheo coù taâm nhieãm oâ xuùc chaïm ngöôøi nöõ hoaëc naém tay, naém caùnh tay hoaëc vuoát toùc hoaëc chaïm vaøo moãi moät thaân phaàn naøo thì Tyø kheo naøy phaïm Taêng giaø baø thi sa.

3 - Neáu Tyø kheo coù taâm nhieãm oâ noùi lôøi daâm duïc thoâ aùc baát thieän, xöng hoâ vôùi ngöôøi nöõ nhö nam nöõ treû tuoåi thì Tyø kheo naøy phaïm Taêng giaø baø thi sa. 4 - Neáu Tyø kheo coù taâm nhieãm oâ töï khen ngôïi mình, noùi raèng: “toâi laø

Tyø kheo trì giôùi, ñoaïn tröø daâm duïc, tu haønh thieän phaùp. Neáu coâ ñem phaùp daâm duïc cuùng döôøng thì söï cuùng döôøng naøy laø baäc nhaát", Tyø kheo naøy phaïm Taêng giaø baø thi sa. 5 - Neáu Tyø kheo laøm mai moái, ñem yù ngöôøi nam noùi vôùi ngöôøi nöõ, ñem yù ngöôøi nöõ noùi vôùi ngöôøi nam hoaëc laøm cho hoï thaønh vôï choàng hay thaønh vieäc tö thoâng, duø chæ trong choác laùt thì Tyø kheo naøy phaïm Taêng giaø baø thi sa. 6 - Neáu Tyø kheo khoâng coù thí chuû, vì mình neân töï xin laøm phoøng thì neân laøm ñuùng löôïng. Löôïng laøm phoøng laø daøi möôøi hai gang tay cuûa Phaät, beân trong roäng baûy gang tay. Tyø kheo naøy neân yeâu caàu caùc Tyø kheo chæ choã laøm phoøng khoâng coù naïn vaø khoâng coù chöôùng ngaïi. Neáu Tyø kheo khoâng coù thì chuû, vì mình neân töï xin laøm phoøng maø laøm ôû choã coù naïn vaø coù chöôùng ngaïi, cuõng khoâng yeâu caàu caùc Tyø kheo chæ choã ñeå laøm, laïi laøm quaù löôïng thì Tyø kheo naøy phaïm Taêng giaø baø thi sa. 7 -Neáu Tyø kheo coù thí chuû, muoán laøm phoøng lôùn, Tyø kheo naøy neân yeâu caàu caùc Tyø kheo chæ choã laøm phoøng khoâng coù naïn vaø khoâng coù chöôùng ngaïi, caùc Tyø kheo neân chæ choã laøm phoøng khoâng coù naïn vaø khoâng coù chöôùng ngaïi. Neáu Tyø kheo coù thì chuû, vì mình neân laøm phoøng lôùn maø laøm ôû choã coù naïn vaø coù chöôùng ngaïi, cuõng khoâng yeâu caàu caùc Tyø kheo chæ choã ñeå laøm thì Tyø kheo naøy phaïm Taêng giaø baø thi sa. 8 - Neáu Tyø kheo vì saân giaän khoâng vui ñem toäi Ba la di khoâng caên cöù vu baùng Tyø kheo thanh tònh khoâng phaïm toäi, muoán phaù haïnh thanh tònh cuûa Tyø kheo kia. Thôøi gian sau, coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi, Tyø kheo naøy bieát laø vieäc khoâng caên cöù, chæ do saân giaän maø vu baùng, neân noùi vôùi caùc Tyø kheo raèng: "toâi vì saân giaän neân noùi nhö theá", thì Tyø kheo naøy phaïm Taêng giaø baø thi sa. 9 - Neáu Tyø kheo vì saân giaän khoâng vui, trong phaàn vieäc khaùc laáy moät chuùt toäi hay toäi töông tôï Ba la di, ñeå vu baùng Tyø kheo thanh tònh khoâng phaïm toäi, muoán phaù haïnh thanh tònh cuûa Tyø kheo kia. Thôøi gian sau, coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi, Tyø kheo naøy bieát laø trong phaàn vieäc khaùc laáy chuùt toäi hay toäi töông tôï Ba la di, chæ do saân giaän maø vu baùng, neân noùi vôùi caùc Tyø kheo raèng: "toâi vì saân giaän neân noùi nhö theá", thì Tyø kheo naøy phaïm Taêng giaø baø thi sa. 10 - Neáu Tyø kheo muoán phaù hoøa hôïp Taêng, tìm caàu phöông tieän

thoï trì vieäc phaù Taêng thì caùc Tyø kheo neân can ngaên Tyø kheo naøy raèng: "thaày chôù phaù hoøa hôïp Taêng, chôù tìm caàu phöông tieän thoï trì vieäc phaù Taêng, phaûi cuøng Taêng hoøa hôïp, hoøa hôïp thì an laïc khoâng tranh, nhaát taâm cuøng hoïc nhö nöôùc hoøa vôùi söõa, ñöôïc an laïc truï. Thaày neân boû vieäc phaù Taêng naøy". Khi caùc Tyø kheo can ngaên nhö theá maø khoâng chòu boû vieäc naøy thì neân can ngaên hai, ba laàn cho boû vieäc naøy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì Tyø kheo naøy phaïm Taêng giaø baø thi sa. 11 - Neáu coù Tyø kheo muoán phaù hoøa hôïp Taêng, coù Tyø kheo khaùc ñoàng yù trôï giuùp, hai hay ba cho ñeán voâ soá; caùc Tyø kheo tuøy thuaän naøy noùi vôùi caùc Tyø kheo raèng: "caùc thaày chôù can ngaên Tyø kheo naøy trong vieäc naøy, vì sao, vì Tyø kheo naøy noùi

ñuùng phaùp, ñuùng luaät khoâng phaûi laø noùi phi phaùp phi luaät, Tyø kheo naøy noùi ñieàu gì chuùng toâi ñeàu vui thích. Ñoù laø bieát môùi noùi khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi, Tyø kheo naøy noùi ñieàu gì chuùng toâi ñeàu chaáp nhaän". Luùc ñoù caùc Tyø kheo neân can ngaên caùc Tyø kheo trôï giuùp vieäc phaù taêng raèng: "thaày chôù noùi raèng Tyø kheo naøy noùi ñuùng phaùp ñuùng luaät, Tyø kheo naøy noùi ñieàu gì chuùng toâi ñeàu vui thích. Ñoù laø bieát môùi noùi khoâng phaûi khoâng bieát maø noùi, Tyø kheo naøy noùi ñieàu gì chuùng toâi ñeàu chaáp nhaän. Caùc thaày chôù trôï giuùp vieäc phaù Taêng, phaûi vui giuùp Taêng hoøa hôïp; Taêng hoøa hôïp thì hoan hæ khoâng tranh, nhaát taâm cuøng hoïc nhö nöôùc hoøa vôùi söõa, ñöôïc an laïc truï". Khi caùc Tyø kheo can ngaên nhö theá maø vaãn chaáp chaët khoâng chòu boû thì caùc Tyø kheo neân can ngaên ba laàn cho boû vieäc naøy, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm Taêng giaø baø thi sa. 12 - Neáu Tyø kheo nöông ôû nôi tuï laïc maø laøm haïnh xaáu, laøm nhô nhaø ngöôøi, ai cuõng thaáy nghe hay bieát thì caùc Tyø kheo neân quôû: "thaày ñaõ laøm haïnh xaáu, laøm nhô nhaø ngöôøi, ai cuõng thaáy nghe hay bieát, caùc thaày haõy ñi ñi, khoâng neân ôû ñaây nöõa". Tyø kheo naøy noùi vôùi caùc Tyø kheo: "caùc thaày coù thöông giaän sôï si, vì sao, vì coù Tyø kheo ñoàng toäi nhö vaäy, maø coù ngöôøi bò ñuoåi coù ngöôøi khoâng bò ñuoåi". Caùc Tyø kheo neân noùi vôùi Tyø kheo naøy: "thaày chôù noùi caùc Tyø kheo coù thöông giaän sôï si, vì sao, vì caùc Tyø kheo khoâng coù thöông giaïân sôï si. Caùc thaày laøm haïnh xaáu, laøm nhô nhaø ngöôøi, ai cuõng thaáy nghe hay bieát, caùc thaày haõy boû caâu noùi coù thöông giaïân sôï si naøy ñi. Caùc thaày haõy ñi ñi, khoâng neân ôû ñaây nöõa". Khi noùi nhö theá neáu khoâng chòu boû lôøi noùi naøy thì neân khuyeân can ñeán ba laàn cho boû noùi lôøi noùi naøy, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm Taêng giaø baø thi sa. 13 - Neáu Tyø kheo taùnh aùc khoù cuøng noùi chuyeän khi caùc Tyø kheo nhö phaùp nhö luaät, noùi toäi maø vò naøy ñaõ phaïm trong giôùi thì Tyø kheo naøy

khoâng chaáp nhaän coøn noùi vôùi caùc Tyø kheo raèng: "caùc thaày chôù noùi toâi toát hay xaáu, toâi cuõng khoâng noùi caùc thaày toát hay xaáu". Caùc Tyø kheo neân khuyeân raèng: "caùc Tyø kheo nhö phaùp nhö luaät noùi toäi maø thaày ñaõ phaïm trong giôùi, thaày ñöøng neân khoâng chaáp nhaän, thaày neân chaáp nhaän. Caùc Tyø kheo nhö phaùp nhö luaät khuyeân can thaày, thaày cuõng seõ nhö phaùp nhö luaät khuyeân can caùc Tyø kheo, vì sao, vì laøm nhö theá chuùng ñeä töû cuûa Nhö lai môùi ñöôïc taêng tröôûng lôïi ích, vì cuøng khuyeân can nhaéc nhôû vaø xuaát toäi cho nhau. Thaày haõy boû nghieäp khoâng chaáp nhaän naøy ñi". Khi caùc Tyø kheo khuyeân can nhö theá maø khoâng chòu boû, thì neân khuyeân can ñeán ba laàn cho boû vieäc naøy, neáu chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì phaïm Taêng giaø baø thi sa. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi möôøi ba phaùp Taêng giaø baø thi sa, chín giôùi tröôùc vöøa laøm lieàn phaïm, boán giôùi sau cho ñeán can ba laàn môùi keát thaønh toäi. Neáu Tyø kheo bieát mình phaïm toäi maø vaãn coá yù che giaáu, tuøy che giaáu bao laâu thì buoäc hoï phaûi haønh phaùp Bieät truï baáy nhieâu. Haønh Bieät truï xong, Tyø kheo naøy neân ôû trong Taêng haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa;

haønh Ma na ñoûa xong môùi cho xuaát toäi. Nhö phaùp saùm xong, caùc Tyø kheo hoan hæ, neân ôû trong hai möôi vò Tyø kheo cho xuaát toäi, neáu thieáu moät vò khoâng ñuû hai möôi maø cho xuaát toäi thì toäi cuûa Tyø kheo kia khoâng ñöôïc xuaát, maø caùc Tyø kheo cuõng bò quôû traùch. Ñuùng phaùp neân laøm nhö theá. Nay xin hoûi caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây coù thanh tònh khoâng?(3 laàn). Caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy.

Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø hai phaùp Baát ñònh moãi nöûa thaùng thöôøng tuïng, ruùt ra töø Giôùi kinh giaûi thoaùt: 1 - Neáu Tyø kheo moät mình cuøng ngöôøi nöõ ngoài ôû choã khuaát, ôû beân trong coù theå haønh daâm, noùi lôøi phi phaùp; neáu Öu baø di ñaùng tin noùi Tyø kheo naøy ôû trong ba phaùp hoaëc laø Ba la di hoaëc laø Taêng giaø baø thi sa hoaëc laø Ba daät ñeà, tuøy noùi moät vieäc naøo; neáu Tyø kheo naøy töï noùi laø toâi coù phaïm nhö theá, thì trong ba phaùp tuøy Tyø kheo noùi laø phaùp gì, Taêng neân trò phaït toäi ñoù hoaëc laø Ba la di hoaëc laø Taêng giaø baø thi sa hoaëc laø Ba daät ñeà; hoaëc tuøy Öu baø di ñaùng tin noùi laø vieäc gì thì Taêng neân trò phaït toäi ñoù. Ñaây laø phaùp baát ñònh thöù nhaát. 2 - Neáu Tyø kheo moät mình cuøng ngöôøi nöõ ngoài choã troáng vaéng laø choã khoâng theå haønh daâm. Neáu coù Öu baø di ñaùng tin noùi Tyø kheo ôû trong hai phaùp hoaëc Taêng giaø baø thi sa hoaëc Ba daät ñeà, tuøy noùi moät vieäc naøo; neáu Tyø kheo naøy töï noùi laø toâi coù phaïm toäi ñoù thì theo lôøi noùi ñoù maø trò hoaëc Taêng giaø baø thi sa hoaëc Ba daät ñeà; hoaëc theo lôøi cuûa Öu baø di ñaùng

tin noùi maø trò. Ñaây laø phaùp Baát ñònh thöù hai.

Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi hai phaùp Baát ñònh, nay xin hoûi caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây coù thanh tònh khoâng?(3 laàn). Caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø ba möôi phaùp Ni taùt kyø ba daät ñeà moãi nöûa thaùng thöôøng tuïng ruùt ra töø Giôùi kinh giaûi thoaùt: 1 - Neáu Tyø kheo ñaõ ñuû ba y, thôøi y Ca hi na ñaõ heát, ñöôïc caát chöùa y dö cho ñeán möôøi ngaøy, neáu chöùa quaù möôøi ngaøy thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 2 - Neáu Tyø kheo ñaõ ñuû ba y, thôøi y Ca hi na ñaõ heát, neáu trong ba y, lìa moät y naøo ñeán choã khaùc nguû ñeâm thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà, töø Taêng yeát ma cho. 3 - Neáu Tyø kheo ñaõ ñuû ba y, thôøi y Ca hi na ñaõ heát, neáu ñöôïc vaûi phi thôøi, Tyø kheo caàn y thì ñöôïc töï tay thoï, thoï roài neân mau may thaønh y. Neáu ñuû vaûi thì toát, neáu khoâng ñuû maø bieát coøn coù theå ñöôïc theâm cho ñuû thì Tyø kheo naøy ñöôïc caát chöùa trong voøng moät thaùng; neáu caát chöùa quaù moät thaùng thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 4 - Neáu Tyø kheo xin y töø Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà, töø trao ñoåi. 5 - Neáu Tyø kheo nhôø Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con giaët y cuõ hoaëc nhuoäm hoaëc ñaäp thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 6 - Neáu Tyø kheo ñeán cö só hay vôï cö só khoâng phaûi baø con xin y, ñöôïc y thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà, töø nhaân duyeân. Nhaân duyeân laø y bò cöôùp, bò maát, bò chaùy, bò troâi. 7 - Neáu Tyø kheo, y bò cuôùp hoaëc bò maát, bò chaùy, bò troâi neân ñeán cö só, vôï cö

só khoâng phaûi laø ba con xin y; neáu cö só, vôï cö só khoâng phaûi baø con töï töù thænh cho nhieàu vaûi, Tyø kheo neân bieát ñuû maø thoï, neáu thoï quaù thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 8 - Neáu vì Tyø kheo neân cö só, vôï cö só khoâng phaûi baø con lo lieäu soá tieàn mua y, nghó raèng: “ta ñem soá tieàn naøy mua y nhö theá nhö theá... cuùng cho Tyø kheo ”. Tyø kheo naøy voán khoâng ñöôïcthænh tuøy yù tröôùc, lieàn ñi ñeán choã cö só noùi raèng: “cö só ñaõ lo lieäu soá tieàn mua y nhö theá cho toâi thì neân mua loaïi vaûi nhö theá nhö theá...”. Vì muoán toát, neáu ñöôïc y thì Tyø kheo naøy phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 9 - Neáu Tyø kheo coù hai cö só vaø vôï cö só khoâng phaûi baø con, vì Tyø kheo neân moãi ngöôøi ñeå daønh tieàn mua y, nghó raèng: “ta ñeå daønh tieàn naøy, moãi ngöôøi seõ mua y nhö theá nhö theá cuùng cho Tyø kheo ”, Tyø

kheo naøy voán khoâng ñöôïc thænh tuøy yù tröôùc lieàn ñeán choã caùc cö só noùi raèng: “caùc vò moãi ngöôøi ñeå daønh tieàn mua y, neân huøn chung laïi mua moät y nhö theá nhö theá cuùng cho toâi”. Vì muoán toát, neáu ñöôïc y thì Tyø kheo naøy phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 10 - Neáu vì Tyø kheo neân vua hoaëc ñaïi thaàn, Baø la moân, cö só sai söù ñöa giaù tieàn y ñeán, vò söù naøy ñeán noùi vôùi Tyø kheo: “ñaïi ñöùc, vua hoaëc ñaïi thaàn, Baø la moân, cö só ñöa giaù tieàn y naøy cho thaày, xin haõy nhaän laáy”. Tyø kheo neân noùi: “phaùp cuûa Tyø kheo chuùng toâi laø khoâng ñöôïc thoï tieàn, khi naøo caàn y, ñöôïc vaûithanh tònh toâi seõ nhaän ñeå may thaønh y thoï trì”, vò söù naøy noùi vôùi Tyø kheo: “ñaïi ñöùc coù ngöôøi chaáp söï coù theå lo lieäu moïi vieäc cho Tyø kheo khoâng?”, Tyø kheo neân chæ ngöôøi chaáp söï laø ngöôøi laøm vieäc trong chuøa hay laø Öu baø taéc cho vò söù bieát. Vò söù ñeán noùi vôùi ngöôøi chaáp söï: “laønh thay, oâng haõy caát giöõ soá tieàn naøy roài mua vaûi nhö theá nhö theá cho Tyø kheo , khi naøo Tyø kheo naøy caàn y thì ñöa cho vò aáy may thaønh y thoï trì”, noùi xong vò söù trôû laïi noùi vôùi Tyø kheo: “toâi ñaõ ñöa tieàn cho ngöôøi chaáp söï, ñaïi ñöùc khi naøo caàn y thì ñeán ñoù laáy”. Khi Tyø kheo naøy caàn y thì neân ñeán choã ngöôøi chaáp söï noùi laø toâi caàn y, nhö theá ñeán hai, ba laàn; neáu ñoøi ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc thì neân ñeán tröôùc ngöôøi chaáp söï ñöùng yeân laëng nhaéc, nhö theá ñeán boán, naêm, saùu laàn; neáu ñoøi ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc y maø coá naøi cho ñöôïc y thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. Neáu khoâng ñoøi ñöôïc ñi neân töï ñi hay sai söù ñeán choã ngöôøi tröôùc kia ñöa tieàn y ñeán noùi raèng: “soá tieàn y maø oâng ñöa cho ngöôøi chaáp söï tröôùc kia, toâi khoâng laáy ñöôïc y, oâng neân töï bieát ñoøi laïi tieàn, chôù ñeå cho maát”. Vieäc naøy ñuùng phaùp neân laøm nhö theá. 11 - Neáu Tyø kheo duøng tô taèm môùi laøm ngoïa cuï hoaëc baûo ngöôøi khaùc laøm thaønh thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 12 - Neáu Tyø kheo duøng loâng deâ thuaàn ñen laøm ngoïa cuï môùi, hoaëc baûo ngöôøi laøm thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 13 - Neáu Tyø kheo muoán laøm ngoïa cuï môùi neân duøng hai phaàn loâng deâ thuaàn ñen, moät phaàn loâng deâ traéng vaø moät phaàn loâng deâ taïp xaáu. Neáu Tyø kheo khoâng duøng hai phaàn loâng deâ thuaàn ñen, moät phaàn loâng deâ traéng vaø moät phaàn loâng deâ taïp xaáu ñeå laøm ngoïa cuï môùi thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 14 - Neáu Tyø

kheo muoán laøm ngoïa cuï môùi thì ngoïa cuï cuõ phaûi duøng ñuû saùu naêm, neáu chöa ñuû saùu naêm maø may ngoïa cuï môùi thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà, tröø Taêng yeát ma cho. 15 - Neáu Tyø kheo muoán laøm ngoïa cuï môùi, treân ngoïa cuï cuõ neân laáy moät mieáng vaûi chöøng moät gang tay cuûa Phaät ñeå may choàng leân ngoïa cuï

môùi laøm cho hoaïi saéc. Neáu khoâng laøm nhö theá, vì muoán toát thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 16 - Neáu Tyø kheo khi ñi ñöôøng ñöôïc loâng deâ muoán thoï thì Tyø kheo naøy ñöôïc töï mang ñi cho ñeán ba do tuaàn, neáu khoâng coù ai mang giuøm maø ñi quaù ba do tuaàn thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 17 - Neáu Tyø kheo nhôø Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con giaët nhuoäm chaûi loâng deâ thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 18 - Neáu Tyø kheo töï tay caàm laáy vaøng baïc hay baûo ngöôøi caàm laáy thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 19 - Neáu Tyø kheo duøng vaøng baïc ñeå trao ñoåi thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 20 - Neáu Tyø kheo duøng vaøng baïc mua baùn caùc thöù thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 21 - Neáu Tyø kheo caát chöùa baùt dö ñöôïc caát chöùa ñeán möôøi ngaøy, quaù möôøi ngaøy thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 22 - Neáu Tyø kheo, baùt ñaõ duøng chöa bò raêng nöùt ñeán naêm laèn, chöa ræ chaûy maø xin baùt môùi, vì muoán toát thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. Tyø kheo naøy phaûi ñem baùt môùi naøy vaøo trong Taêng xaû, Taêng seõ laáy baùt cuûa ngöôøi cuoái cuøng ñöa laïi cho Tyø kheo naøy vaø noùi raèng: “thaày haõy thoï baùt naøy cho ñeán khi beå”. Vieäc naøy ñuùng phaùp neân laøm nhö theá. 23 - Neáu Tyø kheo töï xin tô sôïi baûo thôï deät khoâng phaûi baø con deät thaønh y thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 24 - Neáu Tyø kheo, coù cö só vaø vôï cö só khoâng phaûi baø con baûo thôï deät deät y cho Tyø kheo , Tyø kheo naøy khoâng ñöôïc töï töù thænh tröôùc, vì muoán y toát neân laøm chuùt nhaân duyeân laø ñeán choã thôï deät noùi raèng: “naøy oâng, y naøy laø deät cho toâi, oâng neân deät cho ñeïp, roäng daøi vaø beàn chaéc, toâi seõ traû coâng theâm cho oâng”. Tyø kheo naøy traû coâng cho ñeán 1 böõa aên hay ñaùng giaù baèng 1 böõa aên, vì muoán y toát, ñöôïc y thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 25 - Neáu Tyø kheo cho Tyø kheo khaùc y roài, sau vì saân giaän khoâng vui neân töï ñoaït laïi hay baûo ngöôøi ñoaït laïi, noùi raèng: “haõy traû y laïi toâi toâi, toâi khoâng cho thaày nöõa”, thì Tyø kheo naøy phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 26 - Neáu Tyø kheo coøn möôøi ngaøy nöõa môùi ñeán töï töù maø ñöôïc y cuùng gaáp, Tyø kheo caàn thì ñöôïc töï tay thoï vaø ñöôïc caát chöùa cho ñeán Thôøi y, neáu caát chöùa quaù thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 27 - Neáu Tyø kheo ôû nôi A lan nhaõ vaéng veû coù nghi sôï caùc naïn neân gôûi laïi moät trong ba y ôû trong nhaø ngöôøi tuïc. Neáu coù nhaân duyeân, ñöôïc lìa y nguû ñeâm cho ñeán saùu ñeâm, neáu quaù saùu ñeâm thì phaïm Ni taùt kyø ba

daät ñeà. 28 - Neáu Tyø kheo coøn moät thaùng nöõa laø heát muøa xuaân thì ñöôïc xin aùo taém möa vaø ñöôïc caát chöùa nöûa thaùng, neáu caát chöùa quaù nöûa thaùng thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 29 - Neáu Tyø kheo bieát ñaøn vieät muoán

cuùng cho Taêng maø töï laáy xoay veà cho mình thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. 30 - Neáu Tyø kheo bò bònh, ñöôïc caát chöùa toâ, daàu, maät vaø thaïch maät trong voøng baûy ngaøy ñeå duøng, neáu caát chöùa quaù baûy ngaøy thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi ba möôi phaùp Ni taùt kyø ba daät ñeà. Nay xin hoûi caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây coù thanh tònh khoâng?(3 laàn). Caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy.

Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø chín phaùp Ba daät ñeà moãi nöûa thaùng thöôøng tuïng ruùt ra töø Giôùi kinh giaûi thoaùt: 1 - Neáu Tyø kheo coá yù voïng ngöõ thì phaïm Ba daät ñeà. 2 - Neáu Tyø kheo noùi lôøi cheâ bai huûy nhuïc thì phaïm Ba daät ñeà. 3 - Neáu Tyø kheo noùi hai löôõi thì phaïm Ba daät ñeà. 4 - Neáu Tyø kheo bieát Taêng ñaõ nhö phaùp xöû ñoaùn vieäc xong roài maø phaùt khôûi trôû laïi thì phaïm Ba daät ñeà. 5 - Neáu Tyø kheo noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi thì phaïm Ba daät ñeà, töø coù ngöôøi nam trí hueä ôû beân caïnh. 6 - Neáu Tyø kheo cuøng ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc ñoïc tuïng thì phaïm Ba daät ñeà. 7 - Neáu Tyø kheo ôû tröôùc ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc noùi toâi ñöôïc phaùp hôn ngöôøi, neáu laø thaät thaáy bieát thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 8 - Neáu Tyø kheo bieát Tyø kheo khaùc coù toäi thoâ maø noùi cho ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc nghe thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà, töø Taêng yeát ma cho noùi. 9 - Neáu Tyø kheo tröôùc ñaõ hoan hæ cho, sau laïi noùi raèng: “caùc Tyø kheo tuøy thuaän ngöôøi quen bieát neân hoài chuyeån vaät cuûa Taêng ñem cho” thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 10 - Neáu Tyø kheo khi nghe thuyeát giôùi noùi raèng: “noùi nhöõng giôùi vuïn vaët aáy laøm chi, khi noùi nhöõng giôùi naøy laøm cho Tyø kheo khaùc taâm sanh phieàn naõo, haoøi nghi”, noùi lôøi khinh cheâ giôùi nhö vaäy thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 11 - Neáu Tyø kheo phaù hoaïi caây coû soáng thì phaïm Ba daät ñeà. 12 - Neáu Tyø kheo hieàm traùch quôû maéng Tyø kheo khaùc thì phaïm

Ba daät ñeà. 13 - Neáu Tyø kheo khoâng nghe lôøi khuyeân can, xuùc naõo ngöôøi khaùc thì phaïm Ba daät ñeà. 14 - Neáu Tyø kheo ñem ngoïa cuï cuûa Taêng traûi nôi choã ñaát troáng, khi boû ñi khoâng töï deïp caát, cuõng khoâng baûo ngöôøi khaùc deïp caát thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 15 -Neáu Tyø kheo ôû trong phoøng Taêng traûi coû laù; khi ñi khoâng töï deïp caát, cuõng khoâng baûo ngöôøi khaùc deïp caát thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 16 - Neáu Tyø kheo ôû trong phoøng Tyø kheo vì saân giaän khoâng vui, töï loâi keùo Tyø kheo khaùc ra khoûi phoøng thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 17 - Neáu Tyø kheo ôû trong phoøng Tyø kheo, bieát caùc Tyø kheo ñaõ traûi ngoïa cuï ôû tröôùc roài, mình ñeán sau göôïng ôû trong ñoù töï traûi ngoïa cuï hay baûo ngöôøi traûi, nghó raèng: “neáu khoâng thích thì töï ñi khoûi ñaây”, vì nhaân duyeân naøy khoâng phaûi vì duyeân gì khaùc thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 18 - Neáu Tyø kheo ôû treân taàng gaùc trong Taêng phoøng maø duøng söùc ngoài naèm treân giöôøng suùt chaân thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 19 - Neáu Tyø kheo bieát nöôùc coù truøng maø töï tay duøng töôùi leân coû hay leân ñaát hoaëc baûo ngöôøi töôùi thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 20 - Neáu

Tyø kheo muoán laøm phoøng xaù lôùn coù cöûa caùi, cöûa soå, töø ñaát baèng theo thöù lôùp ñöôïc xaây leân hai hay ba taàng, neáu quaù ba taàng thì phaïm Ba daät ñeà. 21 - Neáu Tyø kheo khoâng ñöôïc Taêng sai maø ñi giaùo giôùi Tyø kheo ni thì phaïm Ba daät ñeà. 22 - Neáu Tyø kheo tuy ñöôïc Taêng sai ñi giaùo giôùi Tyø kheo ni maø giaùo giôùi cho ñeán khi maët trôøi laën thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 23 - Neáu Tyø kheo noùi raèng: "vì lôïi cuùng döôøng neân caùc Tyø kheo ñi giaùo giôùi Tyø kheo ni" thì phaïm Ba daät ñeà. 24 - Neáu Tyø kheo öôùc heïn ñi chung ñöôøng vôùi Tyø kheo ni cho ñeán moät tuï laïc thì phaïm Ba daät ñeà, tröø nhaân duyeân. Nhaân duyeân laø coù nhieàu ngöôøi laøm baïn cuøng ñi hay nghi coù sôï haõi. 25 - Neáu Tyø kheo öôùc heïn ñi chung thuyeàn vôùi Tyø kheo ni, ngöôïc doøng hay xuoâi doøng thì phaïm Ba daät ñeà, tröø ñi ñoø ngang qua soâng. 26 - Neáu Tyø kheo ñem y cho Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con thì phaïm Ba daät ñeà. 27 - Neáu Tyø kheo may y cho Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con thì phaïm Ba daät ñeà.

28 - Neáu Tyø kheo moät mình ngoài ôû choã khuaát vôùi Tyø kheo ni thì phaïm Ba daät ñeà. 29 - Neáu Tyø kheo moät mình ngoài ôû choã ñaát troáng vôùi ngöôøi nöõ thì phaïm Ba daät ñeà. 30 - Neáu Tyø kheo bieát do Tyø kheo ni khen ngôïi maø ñöôïc thöùc aên, neáu aên thì phaïm Ba daät ñeà, tröø nhaân duyeân laø baïch y coù yù thænh tröôùc. 31 - Neáu Tyø kheo thöôøng thöôøng aên thì phaïm Ba daät ñeà, tröø nhaân duyeân. Nhaân duyeân laø khi bònh, khi thí y. 32 - Neáu Tyø kheo taïi nhaø cuûa thí chuû cuùng moät böõa aên, Tyø kheo khoâng bònh neân aên moät böõa, neáu aên quaù moät böõa thì phaïm Ba daät ñeà. 33 - Neáu Tyø kheo ñeán nhaø cö só ñöôïc töï töù thænh cho nhieàu baùnh buùn..., Tyø kheo caàn thì ñöôïc thoï hai, ba baùt, neáu thoï quaù thì phaïm Ba daät ñeà. Thoï hai, ba baùt roài mang veà neân chia cho caùc Tyø kheo khaùc aên, vieäc naøy ñuùng phaùp neân laøm nhö vaäy. 34 - Neáu Tyø kheo aên xong, khoâng thoï phaùp thöùc aên dö maø aên nöõa thì phaïm Ba daät ñeà. 35 - Neáu Tyø kheo bieát Tyø kheo kia ñaõ aên no ñuû, khoâng thoï phaùp thöùc aên dö maø ñöa cho nhieàu thöùc aên, gaéng göôïng khuyeân Tyø kheo kia aên nöõa thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 36 - Neáu Tyø kheo aên rieâng chuùng thì phaïm Ba daät ñeà, tröø nhaân duyeân. Nhaân duyeân laø khi bònh, khi may y, khi ñi ñöôøng, khi ñi thuyeàn, khi ñaïi hoäi, khi Sa moân thí thöïc. 37 - Neáu Tyø kheo aên phi thôøi thì phaïm Ba daät ñeà. 38 -Neáu Tyø kheo aên thöùc aên ñeå caùch ñeâm thì phaïm Ba daät ñeà. 39 -Neáu Tyø kheo khoâng thoï thöùc aên uoáng maø ñöa vaøo mieäng aên thì phaïm Ba daät ñeà, tröø nöôùc vaø taêm xæa raêng 40 - Neáu Tyø kheo trong nhaø thí chuû coù thöùc aên ngon nhö söõa, laïc, sanh toâ, thuïc toâ...; Tyø kheo khoâng bònh, vì mình maø xin thöùc aên ngon nhö vaäy thì phaïm Ba daät ñeà. 41 - Neáu Tyø kheo bieát nöôùc coù truøng maø uoáng duøng thì phaïm Ba daät ñeà. 42 - Neáu Tyø kheo ngoài trong nhaø aên (nhaø coù nam nöõ thöông yeâu nhau) thì phaïm Ba daät ñeà. 43 - Neáu Tyø kheo gaéng göôïng ngoài naùn laïi trong nhaø aên thì phaïm Ba daät ñeà. 44 - Neáu Tyø kheo töï tay ñöa thöùc aên cho ngoaïi ñaïo xuaát gia thì phaïm Ba daät ñeà. 45 - Neáu Tyø kheo ñeán xem quaân traän xuaát haønh thì phaïm Ba daät

ñeà. 46 - Neáu Tyø kheo coù nhaân duyeân ñeán trong quaân traän, ñöôïc ôû laïi hai ñeâm; neáu quaù hai ñeâm thì phaïm Ba daät ñeà. 47 - Neáu Tyø kheo ôû trong quaân traän hai ñeâm, ñeán xem quaân dieãn taäp hoaëc xem chuû töôùng baøy binh boá traän thì phaïm Ba daät ñeà. 48 - Neáu Tyø kheo vì saân giaän khoâng vui, duøng tay ñaùnh Tyø kheo khaùc thì phaïm Ba daät ñeà. 49 - Neáu Tyø kheo vì saân giaän khoâng vui, duøng tay doïa taùt Tyø kheo khaùc thì phaïm Ba daät ñeà. 50 - Neáu Tyø kheo bieát Tyø kheo khaùc phaïm toäi thoâ maø che giaáu cho ñeán 1 ñeâm thì phaïm Ba daät ñeà. 51 - Neáu Tyø kheo noùi vôùi Tyø kheo khaùc: "thaày haõy cuøng toâi ñeán caùc nhaø kia, toâi seõ baûo hoï cuùng thöùc aên ngon", ñeán nôi laïi khoâng baûo cuùng cho thöùc aên, maø coøn noùi raèng: "thaày haõy ñi ñi, toâi cuøng thaày cuøng ngoài, cuøng noùi chuyeän khoâng vui; toâi ngoài moät mình, noùi chuyeän moät mình vui hôn", vì muoán xuùc naõo Tyø kheo kia neân coá tình ñuoåi ñi thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 52 - Neáu Tyø kheo khoâng bònh, ñoát löûa söôûi aám nôi ñaát troáng hay baûo ngöôøi khaùc ñoát thì phaïm Ba daät ñeà, tröø nhaân duyeân. 53 - Neáu Tyø kheo khi Taêng nhö phaùp taùc phaùp, gôûi duïc roài sau laïi hoái thì phaïm Ba daät ñeà. 54 - Neáu Tyø kheo cuøng ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc nguû chung phoøng quaù hai ñeâm thì phaïm Ba daät ñeà. 55 -Neáu Tyø kheo noùi raèng: "toâi hieåu nghóa cuûa phaùp Phaät laø haønh daâm duïc khoâng coù chöôùng ñaïo", caùc Tyø kheo neân can ngaên Tyø kheo naøy: "thaày chôù noùi laø toâi hieåu nghóa cuûa phaùp Phaät laø haønh daâm khoâng coù chöôùng ñaïo. Thaày chôù huûy baùng Phaät, huûy baùng Phaät laø khoâng toát; Phaät khoâng noùi lôøi naøy, Phaät duøng ñuû nhaân duyeân noùi haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo; thaày neân boû aùc taø kieán naøy ñi". Khi caùc Tyø kheo can ngaên nhö theá maø khoâng chòu boû vieäc naøy thì neân can ngaên hai, ba laàn cho boû vieäc naøy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 56 - Neáu Tyø kheo bieát Tyø kheo kia chöa boû aùc taø kieán, ñaõ bò taãn maø laïi chöùa nuoâi cuøng aên, cuøng noùi chuyeän, cuøng nguû thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 57 - Neáu coù Sa di noùi raèng: "toâi hieåu nghóa cuûa phaùp Phaät laø haønh daâm duïc khoâng coù chöôùng ñaïo", caùc Tyø kheo neân can ngaên Sa di naøy: "chuù chôù noùi laø toâi hieåu nghóa cuûa phaùp Phaät laø haønh daâm duïc khoâng coù

chöôùng ñaïo. Chuù chôù huûy baùng Phaät, huûy baùng Phaät laø khoâng toát; Phaät khoâng noùi lôøi naøy, Phaät duøng ñuû nhaân duyeân noùi haønh daâm duïc laø phaùp chöôùng ñaïo; chuù neân boû aùc taø kieán naøy ñi". Khi caùc Tyø kheo can ngaên nhö theá maø khoâng chòu boû vieäc naøy thì neân can ngaên hai, ba laàn cho boû vieäc naøy, chòu boû thì toát, neáu khoâng chòu boû thì caùc Tyø kheo neân noùi raèng: "naøy Sa di, töø nay chuù khoâng ñöôïc noùi Phaät laø thaày, cuõng khoâng ñöôïc ñi theo sau caùc Tyø kheo, khoâng ñöôïc cuøng nguû chung phoøng vôùi caùc Tyø kheo cho ñeán hai ñeâm. Chuù haõy ñi khoûi nôi ñaây, khoâng ñöôïc ôû ñaây nöõa". Neáu Tyø kheo bieát Sa di bò taãn maø laïi chöùa nuoâi, cuøng noùi chuyeän,

cuøng nguû chung thì phaïm Ba daät ñeà. 58 - Neáu Tyø kheo ñem y cho Tyø kheo, Tyø kheo ni, Thöùc xoa ma na, Sa di, Sa di ni roài laáy laïi duøng thì phaïm Ba daät ñeà. 59 - Neáu Tyø kheo ñem phaùp Taêng giaø baø thi sa khoâng caên cöù vu baùng Tyø kheo khaùc thì phaïm Ba daät ñeà. 60 - Neáu Tyø kheo heïn vôùi ngöôøi nöõ ñi chung ñöôøng, cho ñeán moät tuï laïc thì phaïm Ba daät ñeà. 61 - Neáu Tyø kheo coá yù gieát haïi suùc sanh thì phaïm Ba daät ñeà. 62 - Neáu Tyø kheo coá yù laøm cho Tyø kheo khaùc sanh taâm nghi, nghó raèng: “khieán cho Tyø kheo naøy phieàn naõo cho ñeán trong choác laùt”, thì Tyø kheo naøy phaïm Ba daät ñeà. 63 -Neáu Tyø kheo duøng ngoùn tay choïc leùt Tyø kheo khaùc thì phaïm Ba daät ñeà. 64 - Neáu Tyø kheo ñuøa giöõn trong nöôùc thì phaïm Ba daät ñeà. 65 - Neáu Tyø kheo cuøng ngöôøi nöõ nguû chung trong moätnhaø thì phaïm Ba daät ñeà. 66 - Neáu Tyø kheo töï khuûng boá Tyø kheo khaùc hay baûo ngöôøi khuûng boá, cho ñeán ñuøa giöõn thì phaïm Ba daät ñeà. 67 - Neáu Tyø kheo giaáu y baùt, oáng kim, khoùa cöûa, giaøy deùp... cuûa Tyø kheo khaùc, töï laáy giaáu hay baûo ngöôøi giaáu, cho ñeán ñuøa giöõn thì phaïm Ba daät ñeà. 68 - Neáu Tyø kheo töï tay caàm laáy vaät baùu hay tôï vaät baùu, hoaëc baûo ngöôøi khaùc caàm laáy thì phaïm Ba daät ñeà, tröø ôû trong taêng phoøng hay ôû trong truù xöù. Neáu vaät baùu hay tôï vaät baùu ôû trong Taêng giaø lam hay ôû trong truù xöù, khi caàm laáy neân nghó raèng: “ai laø chuû cuûa chuùng ñeán nhaän, seõ giao laïi”. Vieäc naøy ñuùng phaùp neân laøm nhö theá. 69 - Neáu Tyø kheo ñöôïc y môùi neáu khoâng duøng moät trong ba maøu hoaëc xanh, hoaëc buøn ñen hoaëc voû caây Moäc lan, nhuoäm laøm cho hoaïi saéc thì phaïm Ba daät ñeà.

70 - Neáu Tyø kheo chöa tôùi nöûa thaùng maø taém thì phaïm Ba daät ñeà, tröø nhaân duyeân. Nhaân duyeân laø khi trôøi noùng hoaëc khi bònh, khi gioù, khi möa, khi laøm vieäc, khi ñi ñöôøng. 71 - Neáu Tyø kheo heïn vôùi giaëc ñi chung ñöôøng, cho ñeán moät tuï laïc thì phaïm Ba daät ñeà. 72 - Neáu Tyø kheo cho ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ba daät ñeà. Ngöôøi naøy khoâng ñaéc giôùi maø caùc Tyø kheo cuõng bò quôû traùch. Vieäc naøy ñuùng phaùp neân laøm nhö theá. 73 - Neáu Tyø kheo töï tay ñaøo ñaát hay baûo ngöôøi khaùc ñaøo thì phaïm Ba daät ñeà. 74 - Neáu Tyø kheo thoï töï töù thænh trong boán thaùng, qua boán thaùng maø thoï nöõa thì phaïm Ba daät ñeà, tröø thöôøng thænh, thænh chia phaàn hay thænh suoát ñôøi. 75 - Neáu Tyø kheo baûo Tyø kheo khaùc neân hoïc giôùi naøy, Tyø kheo kia noùi raèng: “toâi khoâng hoïc giôùi nôi ngöôøi ngu si nhö thaày, toâi seõ hoûi caùc Tyø kheo thoâng hieåu kinh luaät luaän”, thì phaïm Ba daät ñeà. Tyø kheo muoán ñöôïc phaùp lôïi thì neân hoïc Giôùi kinh, cuõng neân thoï trì kinh luaät luaän,vieäc naøy ñuùng phaùp neân laøm nhö theá. 76 - Neáu Tyø kheo bieát caùc Tyø kheo khaùc tranh caõi, ñöùng ôû choã khuaát laëng leõ nghe leùn ñeå ñeán noùi vôùi ngöôøi khaùc thì phaïm Ba daät ñeà. 77 - Neáu Tyø kheo khi Taêng xöû ñoaùn vieäc, im laëng ñöùng daäy boû ñi thì phaïm Ba daät ñeà. 78 - Neáu Tyø kheo khoâng cung kính, khinh thöôøng Tyø kheo khaùc thì phaïm Ba daät ñeà. 79 - Neáu Tyø kheo uoáng röôïu thì phaïm Ba daät ñeà. 80 - Neáu Tyø kheo phi thôøi vaøo tuï laïc maø khoâng baïch vôùi thieän Tyø kheo khaùc thì phaïm Ba daät ñeà, tröø nhaân duyeân. 81 - Neáu Tyø kheo thoï thænh thöïc

roài, tröôùc giôø aên hay sau giôø aên laïi ñi ñeán nhaø khaùc, khoâng baùo cho Tyø kheo khaùc bieát thì phaïm Ba daät ñeà. 82 - Neáu Tyø kheo trôøi chöa saùng, vua doøng Saùt ñeá lî ñaõ laøm leã Quaùn ñaûnh chöa caát baùu vaät maø Tyø kheo böôùc qua ngaïch cöûa cung thì phaïm Ba daät ñeà, tröø nhaân duyeân. 83 - Neáu Tyø kheo khi nghe thuyeát giôùi noùi raèng: "toâi nay môùi bieát phaùp naøy moãi nöûa thaùng thöôøng tuïng, ruùt ra töø trong Giôùi kinh giaûi tho- aùt", caùc Tyø kheo bieát Tyø kheo naøy ñaõ ngoài trong choã thuyeát giôùi hai, ba laàn huoáng chi laø nhieàu laàn. Tyø kheo naøy khoâng phaûi vì khoâng bieát maø ñöôïc thoaùt toäi, tuøy theo toäi ñaõ phaïm neân nhö phaùp maø trò, neân quôû traùch

SOÁ 1460 - AÅM QUANG BOÄ GIÔÙI KINH GIAÛI THOAÙT 183

raèng: "thaày ñaõ maát lôïi, khoâng lôïi, khoâng toát; khi thuyeát giôùi thaày ñaõ khoâng kính giôùi, khoâng nhaát taâm nhôù nghó, khoâng laéng tai nghe phaùp", do vieäc naøy neân phaïm Ba daät ñeà. 84 - Neáu Tyø kheo laøm oáng kim baèng ngaø, xöông hay söøng thì phaïm Ba daät ñeà. 85 - Neáu Tyø kheo muoán laøm toøa ngoài hay giöôøng naèm, chaân giöôøng neân cao baèng taùm ngoùn tay cuûa Nhö lai, tröø choã tra vaøo loã beä, neáu cao quaù taùm ngoùn tay thì phaïm Ba daät ñeà. 86 - Neáu Tyø kheo töï laáy boâng Ñaâu la mieân doàn neäm hay baûo ngöôøi khaùc doàn thì phaïm Ba daät ñeà. 87 - Neáu Tyø kheo muoán may aùo taém möa, neân may ñuùng löôïng, löôïng trong ñaây laø daøi saùu gang tay cuûa Phaät, roäng hai gang röôõi, neáu quaù thì phaïm Ba daät ñeà. 88 - Neáu Tyø kheo muoán may aùo che gheû, neân may ñuùng löôïng, löôïng trong ñaây laø daøi boán gang tay cuûa Phaät, roäng hai gang röôõi, neáu quaù thì phaïm Ba daät ñeà. 89 - Neáu Tyø kheo muoán may toïa cuï neân may ñuùng löôïng, löôïng trong ñaây laø daøi hai gang tay cuûa Phaät, roäng moät gang röôõi, neáu thaân lôùn thì may roäng theâm moät gang tay nöõa. Neáu may quaù löôïng naøy thì phaïm Ba daät ñeà. 90 - Neáu Tyø kheo may y baèng kích löôïng y cuûa Phaät hay hôn kích löôïng cuûa Phaät thì phaïm Ba daät ñeà, kích löôïng y cuûa Phaät laø daøi chín gang tay, roäng saùu gang tay. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi chín möôi phaùp Ba daät ñeà, nay xin hoûi caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây coù thanh tònh khoâng?(3 laàn). Caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy.

Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø boán phaùp Hoái quaù, moãi nöûa thaùng tuïng moät laàn, ruùt ra töø trong Giôùi kinh giaûi thoaùt: 1 - Neáu Tyø kheo khoâng bònh vaøo thoân xoùm khaát thöïc, töï tay thoï thöùc aên töø Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con ñeå aên, Tyø kheo naøy neân ñeán beân Tyø kheo khaùc noùi toäi raèng: "ñaïi ñöùc, toâi phaïm phaùp ñaùng quôû traùch, laø vieäc khoâng neân laøm, nay ñeán beân ñaïi ñöùc noùi toäi". Ñaây laø phaùp Hoái quaù thöù nhaát. 2 - Coù caùc Tyø kheo ñeán nhaø baïch y thoï thænh thöïc, trong nhaø naøy coù moät Tyø kheo ni chæ baûo baïch y ñöa côm cho Tyø kheo naøy, ñöa canh cho Tyø kheo kia. Caùc Tyø kheo neân noùi vôùi Tyø kheo ni naøy raèng: "coâ haõy thoâi ñi, haõy ñôïi caùc Tyø kheo duøng côm xong", neáu trong caùc Tyø kheo

184 BOÄ LUAÄT 11

khoâng coù ai noùi vôùi Tyø kheo ni naøy nhö vaäy thì caùc Tyø kheo naøy neân ñeán beân Tyø kheo khaùc noùi toäi raèng: “ñaïi ñöùc, toâi phaïm phaùp ñaùng quôû traùch, laø vieäc khoâng neân laøm, nay ñeán beân ñaïi ñöùc noùi toäi”. Ñaây laø phaùp Hoái quaù thöù hai. 3 - Coù nhaø cuûa Hoïc gia, chö Taêng ñaõ taùc phaùp yeát ma Hoïc gia; neáu Tyø kheo bieát Taêng ñaõ taùc phaùp yeát ma Hoïc gia, Tyø kheo naøy tröôùc khoâng ñöôïc töï töù thænh, khoâng bònh maø ñeán trong nhaø Hoïc gia naøy töï tay thoï thöùc aên, Tyø kheo naøy neân ñeán beân Tyø kheo khaùc noùi toäi raèng: “ñaïi ñöùc, toâi phaïm phaùp ñaùng quôû traùch, laø vieäc khoâng neân laøm, nay ñeán beân ñaïi ñöùc noùi toäi”. Ñaây laø phaùp Hoái quaù thöù ba. 4 - Coù truù xöù A lan nhaõ laø nôi coù nghi sôï, neáu Tyø kheo bieát tröôùc truù xöù A lan nhaõ naøy laø nôi coù nghi sôï, Taêng cuõng chöa taùc phaùp yeát ma cho maø laïi ôû ngoaøi Taêng giaø lam thoï thöùc aên, Tyø kheo naøy neân ñeán beân Tyø kheo khaùc noùi toäi raèng: “ñaïi ñöùc, toâi phaïm phaùp ñaùng quôû traùch, laø vieäc khoâng neân laøm, nay ñeán beân ñaïi ñöùc noùi toäi”. Ñaây laø phaùp Hoái quaù thöù tö. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi boán phaùp Hoái quaù, nay xin hoûi caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (3 laàn). Caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy.

Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø Chuùng hoïc phaùp moãi nöûa thaùng tuïng moät laàn, ruùt ra töø trong Giôùi kinh giaûi thoaùt: 1 - Khoâng ñöôïc maëc noäi y quaù cao, caàn neân hoïc. 2 - Khoâng ñöôïc maëc noäi y quaù thaáp, caàn neân hoïc. 3 - Neân maëc noäi y cho teà chænh, caàn neân hoïc. 4 - Khoâng ñöôïc maëc noäi y nhö voøi voi, caàn neân hoïc. 5 - Khoâng ñöôïc maëc noäi y nhö laù caây Ña la, caàn neân hoïc. 6 - Khoâng ñöôïc vo troøn noäi y, caàn neân hoïc. 7 - Khoâng ñöôïc ba y quaù cao, caàn neân hoïc. 8 - Khoâng ñöôïc maëc ba y quaù thaáp, caàn neân hoïc. 9 - Neân maëc ba y cho teà chænh, caàn neân hoïc. 10 - Khi maëc ba y khoâng ñöôïc ngoaùi nhìn beân traùi, beân phaûi, töø muoán söûa cho ngay ngaén, caàn neân hoïc. 11 - Neân nghieâm chænh khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 12 - Neân kheùo che thaân khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 13 - Neân giöõ im laëng khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 14 - Khi vaøo nhaø baïch y ngoài, khoâng ñöôïc nhìn ngoù traùi, phaûi, caàn neân hoïc.

15 - Khoâng toû veû cao ngaïo khi vaøo nhaø baïch y, caànneân hoïc. 16 - Khoâng ñöôïc choáng naïnh khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 17 - Khoâng ñöôïc phuû y kín vai khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 18 - Khoâng ñöôïc laät ngöôïc y khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 19 - Khoâng ñöôïc cöôøi giõõn khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 20 - Khoâng ñöôïc truøm ñaàu che maët khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 21 - Khoâng ñöôïc ngoài xoåm ôû trong nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 22 - Khoâng ñöôïc chaép tay sau löng khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 23 - Khoâng ñöôïc ñi nhuùn nhaûy khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 24 - Khoâng ñöôïc ñi ñaùnh xaøng xa khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 25 - Khoâng ñöôïc luùc laéc ñaàu khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 26 - Khoâng ñöôïc uoán eùo thaân khi vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 27 - Khoâng ñöôïc naém tay nhau khi vaøo nhaø baïch y, caàn

neân hoïc. 28 - Khoâng ñöôïc co chaân ñi coø coø vaøo nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 29 - Khoâng ñöôïc thaân döïa nhau khi ngoài trong nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 30 - Khoâng ñöôïc töïa vai nhau khi ngoài trong nhaø baïch y, caàn neân hoïc. 31 - Neân ñôøi thænh môøi môùi vaøo, caàn neân hoïc. 32 - Khoâng ñöôïc naèm xaáp, caàn neân hoïc. 33 - Haõy xem kyõ choã ngoài môùi ñöôïc ngoài, caàn neân hoïc. 34 - Khoâng ñöôïc ngoài choàm hoåm, caàn neân hoïc. 35 - Khoâng ñöôïc ngoài treùo chaân leân ñuøi, caàn neân hoïc. 36 - Khoâng ñöôïc ngoài gaùt chaân leân, caàn neân hoïc. 37 - Khoâng ñöôïc ngoài dang chaân roäng ra, caàn neân hoïc. 38 - Neân chuù taâm thoï thöïc, caàn neân hoïc. 39 - Khi aên khoâng ñöôïc lieác nhìn trong baùt cuûa ngöôøi beân caïnh, caàn neân hoïc. 40 - Thöùc aên ôû caùch xa khoâng neân duoãi tay ra gaép laáy aên, caàn neân hoïc. 41 - Khoâng ñöôïc laáy côm phuû leâncanh ñeå mong ñöôïc theâm, caàn neân hoïc. 42 - Khoâng ñöôïc laáy canh phuû leân côm, caàn neân hoïc. 43 -Tyø kheo khoâng bònh, khoâng ñöôïc vì mình yeâu caàu sôùt theâm thöùc aên, caàn neân hoïc.

44 - Naâng baùt ngay thaúng ñeå thoï côm canh, caàn neân hoïc. 45 - Khoâng ñöôïc nhai côm, thöùc aên ra tieáng, caàn neân hoïc. 46 - Khi aên, khoâng ñöôïc duøng mieäng thoåi thöùc aên phuø phuø, caàn neân hoïc. 47 - Khi ñang aên khoâng ñöôïc khaïc nhoå, caàn neân hoïc. 48 - Khi aên, khoâng ñöôïc ngaäm côm phoàng ôû beân maù, caàn neân hoïc. 49 - Khoâng ñöôïc caén moät nöûa thöùc aên, caàn neân hoïc. 50 - Khoâng ñöôïc le löôõi lieám thöùc aên dính nôi tay maø aên, caàn neân hoïc. 51 - Khoâng ñöôïc le löôõi lieám baùt maø aên, caàn neân hoïc. 52 - Tay dính thöùc aên, khoâng ñöôïc raûy tay laøm dính dô ngöôøi khaùc, caàn neân hoïc. 53 - Khi aên khoâng ñöôïc khua baùt ra tieáng, caàn neân hoïc. 54 - Khoâng ñöôïc laáy côm ñaép thaønh hình thaùp roài môùi aên, caàn neân hoïc. 55 - Khoâng ñöôïc vaét côm lôùn mieáng ñeå aên, caàn neân hoïc. 56 - Khoâng ñöôïc mieäng ñang ngaäm côm maø noùi chuyeän, caàn neân hoïc. 57 - Khoâng ñöôïc haù mieäng lôùn ñôïi côm ñeán, caàn neân hoïc. 58 - Khoâng ñöôïc tay dô caàm ñoà ñöïng thöùc aên, nöôùc uoáng, caàn neân hoïc. 59 - Khoâng ñöôïc ñoå nöôùc röûa baùt dô trong nhaø baïch y, tröø khi ñaõ hoûi chuû nhaø, caàn neân hoïc. 60 - Khoâng ñöôïc ñeå baùt treân ñaát, caàn neân hoïc. 61 - Khoâng ñöôïc ñöùng röûa baùt, caàn neân hoïc. 62 - Khoâng ñöôïc ñeå baùt ôû choã deã rôùt beå, caàn neân hoïc. 63 - Ngöôøi ngoài, mình ñöùng khoâng neân vì thuyeát phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. 64 - Ngöôøi naèm, mình ñöùng khoâng neân vì thuyeát phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. 65 - Ngöôøi naèm, mình ngoài khoâng neân vì thuyeát phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. 66 - Ngöôøi ngoài treân cao, mình ngoài döôùi thaáp, khoâng neân vì thuyeát phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. 67 - Ngöôøi ôû phía tröôùc, mình ôû phía sau, khoâng neân vì thuyeát phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. 68 - Ngöôøi ñi ñöôøng giöõa, mình ñi treân leà ñöôøng, khoâng neân vì

thuyeát phaùp, tröø bònh, caàn neân hoïc. 69 - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ñang ñi xe, tröø bònh, caàn neân hoïc. 70 - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho

ngöôøi ñang côõi ngöïa, tröø bònh, caàn neân hoïc. 71 - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang guoác goã, tröø bònh, caàn neân hoïc. 72 - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang giaøy da, tröø bònh, caàn neân hoïc. 73 - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm caây, caàm gaäy, tröø bònh, caàn neân hoïc. 74 - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm ñao, tröø bònh, caàn neân hoïc. 75 - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm duø, tröø bònh, caàn neân hoïc. 76 - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ñang ñoäi muõ, tröø bònh, caàn neân hoïc. 77 - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ñang truøm ñaàu, tröø bònh, caàn neân hoïc. 78 - Khoâng ñöôïc ñöùng ñaïi tieåu tieän, tröø bònh, caàn neân hoïc. 79 - Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå trong nöôùc saïch, tröø bònh, caàn neân hoïc. 80 - Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå treân rau coû töôi xanh, tröø bònh, caàn neân hoïc. 81 - Khoâng ñöôïc leo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi, tröø khi gaëp nhaân duyeân lo sôï, caàn neân hoïc. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi Chuùng hoïc phaùp, nay xin hoûi caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (3 laàn). Caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy.

Caùc ñaïi ñöùc, ñaây laø baûy phaùp Dieät traùnh, moãi nöûa thaùng thöôøng tuïng, ruùt ra töø trong Giôùi kinh giaûi thoaùt: 1 - Ngöôøi ñaùng cho Hieän tieàn tyø ni thì neân cho Hieän tieàn tyø ni. 2 - Ngöôøi ñaùng cho ÖÙc nieäm tyø ni thì neân cho ÖÙc nieäm tyø ni. 3 - Ngöôøi ñaùng cho Baát si tyø ni thì neân cho Baát si tyø ni. 4 - Ngöôøi ñaùng cho Töï ngoân tyø ni ñeå trò thì neân cho Töï ngoân tyø ni 5 - Ngöôøi ñaùng cho Phuïc boån ngöõ tyø ni thì neân cho Phuïc boån ngöõ tyø ni.

6 - Ngöôøi ñaùng cho Ña nhaân toâng tyø ni thì neân cho Ña nhaân toâng tyø ni. 7 -Trong Taêng neáu coù xaûy ra vieäc tranh caõi ñaùng duøng Nhö thaûo phuù ñòa tyø ni ñeå dieät tröø thì neân duøng Nhö thaûo phuù ñòa tyø ni ñeå dieät tröø, caàn neân hoïc.

Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi baûy phaùp Dieät traùnh, nay xin hoûi caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây coù thanh tònh khoâng? (3 laàn). Caùc ñaïi ñöùc, trong ñaây thanh tònh vì im laëng. Vieäc naøy xin nhôù giöõ nhö vaäy. Caùc ñaïi ñöùc, toâi ñaõ noùi Töïa cuûa Giôùi kinh, ñaõ noùi 4 phaùp Ba la di, 13 phaùp Taêng giaø baø thi sa, 2 phaùp Baát ñònh, 30 phaùp Ni taùt kyø ba daät ñeà, 90 phaùp Ba daät ñeà, 4 phaùp Ba la ñeà ñeà xaù ni, ñaõ noùi caùc phaùp caàn neân hoïc vaø ñaõ noùi 7 phaùp Dieät traùnh. Taát caû nhöõng giôùi nhö vaäy do Phaät noùi ra trong Giôùi kinh giaûi thoaùt, moãi nöûa thaùng thöôøng tuïng vaø nhöõng giôùi phaùp tuøy thuaän ñaïo khaùc nöõa. Caùc ñaïi ñöùc trong ñaây neân nhaát taâm hoan hæ khoâng tranh caõi, hoøa hôïp nhö nöôùc vôùi söõa môùi ñöôïc an laïc haïnh, caàn neân hoïc. Theá giôùi phöông Ñoâng baéc, Toái thaéng Löôõng tuùc toân, Khoù thaáy khoù gaëp ñöôïc, Thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt: Giaøu coù chaúng beàn laâu, Ngöôøi ngu môùi vui möøng, Ngöôøi trí dieät heát khoå, Maïng chung thöôøng an laïc. Baûy ñöùc Phaät Theá toân, Thuyeát Giôùi kinh giaûi thoaùt, Ngöôøi coù taâm kính troïng, Chöùng ñöôïc phaùp voâ thöôïng, Neân Phaät thuyeát Giôùi kinh. Sao goïi Boá taùt tònh? Vì tuøy thuaän giôùi hoïc, Nhö traâu

mao meán ñuoâi, Thuyeát Giôùi kinh naøy xong, Caùc coâng ñöùc ñaõ coù, Nguyeân ba coõi chuùng sanh, Thaûy ñeàu ñöôïc an oån, Nhieàu vui thöôøng thanh tònh, Khieán chaùnh phaùp truï laâu.

SOÁ 1460 - AÅM QUANG BOÄ GIÔÙI KINH GIAÛI THOAÙT 189

Nay con noùi Giôùi kinh,
Ai neân nghe thoï trì,
Laø boán chuùng quyeán thuoäc,
Dieät khoå ñöôïc an laïc.
Theá toân thieân trung thieân,
Khoâng coù ai saùnh baèng,
Chaép tay cung kính leã,
Chuùng taêng boá taùt xong.
LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 81

CHAÙNH LÖÔÏNG
BOÄ LUAÄT
NHÒ THAÄP NHÒ MINH
LIEÃU LUAÄN
SOÁ 1461
HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1461

CHAÙNH LÖÔÏNG BOÄ LUAÄT
NHÒ THAÄP NHÒ MINH LIEÃU LUAÄN
- Nguyeân taùc: Phaùp sö Phaát ñaø ña la ña -
Chaùnh löôïng boä
- Haùn dòch: Tam taïng Phaùp sö Chaân Ñeá - ñôøi Traàn
- Vieät dòch: Ban phieân dòch chuøa Phaùp Baûo,
HT Thích Tònh Haïnh giaùm tu- naêm 2006
- Hieäu ñính vaø nhuaän vaên: NS Thích nöõ Nhö Loäc taïi chuøa Phoå Minh - naêm 2010
MINH LIEÃU LUAÄN

Keä vieát: Vaên Tyø ni, Tyø ñaøm ñaõ hieån, Ngöôøi töông öng vôùi Giôùi vaø Hoä. Giaûi thích: Do ñoái trò thöôïng taâm Hoaëc neân noùi soá löôïng Hoä cuûa thöôïng taâm Hoaëc nôi ba coõi coù hai traêm chín möôi boán phaùp sanh khôûi; khoâng phaûi Hoä cuõng coù hai traêm chín möôi boán phaùp, ñeå ñoái trò coù Thieän vaø Voâ phuù voâ kyù; caùc Hoä hôïp laïi coù naêm traêm taùm möôi taùm phaùp, ngöôøi naøy cuøng Hoä ñoái trò töông öng. Laïi coù caùch giaûi thích khaùc: thöôïng taâm Hoaëc nôi Duïc giôùi coù moät traêm ba möôi baûy phaùp, töø ñaây, tuøy moät thöôïng taâm Hoaëc naøo ñeàu coù theå laøm nhieãm oâ Nhaõn caên ñòa, nôi taâm

thöù tö vaø chí taâm ban ñaàu; khoâng phaûi Hoä cuûa Nhaõn caên naøy coù moät traêm ba möôi baûy phaùp, gioáng nhö Nhaõn caên, Nhó caên cuõng vaäy, coù moät traêm ba möôi baûy phaùp laøm ñoái trò; hai phaåm Hoä hôïp laïi coù chín traêm baûy möôi hai phaùp. Thöôïng taâm Hoaëc nôi Saéc giôùi coù taùm möôi saùu phaùp, töø ñaây, tuøy moät thöôïng taâm Hoaëc naøo ñeàu coù theå laøm nhieãm oâ Nhaõn caên ñòa ñaõ sanh; khoâng phaûi Hoä coù taùm möôi saùu phaùp laøm ñoái trò, hai phaåm Hoä

moãi phaåm ñeàu coù taùm möôi saùu phaùp. Nhó caên, YÙ caên khoâng phaûi Hoä cuõng vaäy; ngöôïc laïi Hoä cuõng vaäy. Thöôïng taâm Hoaëc nôi coõi Voâ saéc coù baûy möôi moát phaùp, töø ñaây, tuøy moät thöôïng taâm Hoaëc naøo ñeàu coù theå laøm nhieãm oâ taâm ñòa ñaõ sanh; khoâng phaûi Hoä coù baûy möôi moát phaùp laøm ñoái trò, hai phaåm Hoä moãi phaåm ñaàu coù baûy möôi moát phaùp, Hoä nôi ba coõi hôïp laïi coù moät ngaøn saùu traêm naêm möôi taùm phaùp, ngöôøi naøy töông öng vôùi Hoä ñoái trò ñoù. Keä vieát: Chö Phaät ngôïi khen tu ba Hoïc, Neân noùi khoâng nhôø vaøo ngöôøi khaùc. Giaûi thích: Neáu ngöôøi naøo töông öng vôùi caùc Hoä naøy, ngöôøi aáy coù theå hoan hæ Nhö lai töông öng vôùi hai coâng ñöùc; cho neân chö Phaät ngôïi khen ngöôøi naøy. Tu ba Hoïc laø nôi chaùnh phaùp cuûa Phaät, chaùnh hoïc coù ba phaùp laø nöông Giôùi hoïc, Taâm hoïc vaø Hueä hoïc. Ba Hoïc naøy sanh khôûi thì vò ôû danh töôùng Nhaãn, Theá ñeä nhaát Kieán ñòa trong Tu ñòa; hoaëc nöông nôi ba nghieäp ñaïo, hoaëc nöông nôi ñaïo phaàn, hoaëc nöông nôi ba taïng, hoaëc nöông nôi ba phaùp thaân maø laäp ra ba Hoïc. Do nghóa naøy maø ngöôøi naøy ôû trong danh cuù töï nghóa vaø chaùnh haïnh, taâm hieåu roõ voâ ngaïi, ñöôïc töï taïi khoâng heä thuoäc ngöôøi khaùc, neân noùi laø khoâng nhôø vaøo ngöôøi khaùc. Tröôùc noùi veà Hoä laø ñöùng treân Chaùnh nghieäp, chaùnh ngöõ vaø chaùnh maïng; nay giaûi thích theâm coâng ñöùc cuûa ngöôøi naøy. Keä vieát: Noùi taùm giôùi, Hoä chín möôi saùu, Phaân bieät sai khaùc nghóa töông öng. Giaûi thích: Nhöõng gì laø taùm?- giaûi thích Giôùi döïa treân ba Ñaïo phaàn, phaân bieät coù chín möôi saùu phaùp; Giôùi voán coù hai loaïi thuoäc thaân nghieäp vaø khaåu nghieäp. Phaân bieät nhö theá naøo?- noùi coù taùm laø thaân nghieäp coù boán: moät laø lìa saùt sanh, hai laø lìa troäm caép, ba laø lìa taø daâm, boán laø lìa ñieàu saùi quaáy; khaåu nghieäp coù boán: moät laø lìa voïng ngöõ, hai laø lìa ly giaùn ngöõ, ba laø lìa aùc ngöõ, boán laø lìa noùi lôøi khoâng öùng hôïp. Taùm nghieäp naøy do thaân ngöõ vaø taâm, neáu töï thoï haønh coù hai möôi boán, baûo ngöôøi khaùc thoï haønh cuõng coù hai möôi boán, thaáy ngöôøi khaùc thoï haønh sanh taâm tuøy hæ cuõng coù hai möôi boán, töï thoï haønh tröôùc kia cuõng coù hai möôi boán, toång coäng laø chín möôi saùu phaùp. Laïi nöõa thaân cuõng coù boán nghieäp taø, neáu ñöôïc lìa do nôi Thieän caên khoâng saân khoâng si lieàn thaønh taùm, goïi laø Chaùnh nghieäp; khaåu cuõng coù boán nghieäp taø, neáu ñöôïc lìa do nôi Thieän caên khoâng saân khoâng si lieàn thaønh taùm, goïi laø Chaùnh ngöõ; thaân vaø khaåu coù taùm nghieäp taø, neáu ñöôïc lìa do nôi khoâng tham lieàn

thaønh taùm, goïi laø Chaùnh maïng. Neáu töï thoï haønh hoaëc baûo ngöôøi khaùc thoï haønh, thaáy ngöôøi khaùc thoï haønh sanh taâm tuøy hæ vaø töï thoï haønh tröôùc kia thì moãi loaïi coù hai möôi boán chi; döïa treân Thaùnh ñaïo phaàn phaùn taùm loaïi naøy ñeå hieåu roõ giôùi coù chín möôi saùu, ngöôøi naøy töông öng vôùi Giôùi nhö theá. Keä vieát: Gaáp boäi hai möôi moát ngaøn soâng phöôùc, Doøng nöôùc Thieän phaùp chaûy taåy tröø dô. Giaûi thích: Theá naøo laø gaáp boäi hai möôi moát ngaøn soâng phöôùc thaønh boán vaïn hai ngaøn soâng phöôùc?- trong Luaät, Nhö lai cheá coù boán traêm hai möôi giôùi, luaät cuûa Baø taåu ñaåu coù hai traêm giôùi, luaät cuûa Öu ba ñeà xaù coù moät traêm hai möôi moát giôùi, luaät cuûa Tyø kheo ni coù chín möôi chín giôùi. Trong boán traêm hai möôi giôùi naøy, tuøy moãi moät giôùi naøo ñeàu coù theå phaùt sanh möôøi coâng ñöùc laø Nhieáp thuû ö Taêng...; moãi coâng ñöùc naøy laïi coù theå phaùt sanh möôøi chaùnh phaùp laø Tín... naêm Caên, Voâ tham... ba Thieän caên vaø thaân khaåu hai Hoä, coäng thaønh boán vaïn hai ngaøn soâng phöôùc, nhôø soâng phöôùc naøy thöôøng hay taåy tröø caáu ueá phaù giôùi; nhöõng nghóa khaùc ñaõ noùi roõ trong Ba la ñeà moäc xoa neân bieát. Keä vieát: Hieåu naêm töôùng Giôùi, chín Tyø ni, Giaûi thích: Giôùi maø Phaät ñaõ cheá, moãi giôùi phaân bieät coù naêm töôùng: moät laø duyeân khôûi, hai laø ngöôøi khôûi duyeân khôûi, ba laø cheá giôùi, boán laø phaân bieät giôùi ñaõ cheá, naêm laø phaùn quyeát phaûi traùi. Nhö trong Ba la di thöù nhaát, duyeân khôûi taïi nöôùc Tyø xaù ly, laáy naïn söï ñoùi keùm laøm duyeân khôûi; ngöôøi khôûi duyeân laø Tyø kheo Tu traän na; cheá giôùi laø neáu Tyø kheo ñoàng hoïc xöù vôùi Tyø kheo khaùc, chöa xaû giôùi, khoâng noùi ra, töï thaân suy nhöôïc, haønh phaùp daâm duïc cho ñeán vôùi suùc sanh caùi thì phaïm Ba la di khoâng ñöôïc ôû chung; phaân bieät giôùi ñaõ cheá laø ngöôøi thoï ñaéc giôùi vieân cuï thaønh taùnh Tyø kheo neáu phaïm toäi naøy thì khoâng ñöôïc ôû chung; phaùn quyeát phaûi traùi laø Tyø kheo nôi ba choã haønh daâm phaïm Ba la di cho ñeán giôùi cuoái cuøng, moãi giôùi ñeàu coù naêm töôùng nhö treân ñaõ noùi. Neáu ngöôøi naøo coù theå nhö lyù hieåu roõ nghóa cuûa naêm töôùng naøy thì ngöôøi ñoù nhaát ñònh seõ hieåu ñöôïc chín nghóa Tyø ni, ñoù laø Tyø kheo tyø ni, Tyø kheo ni tyø ni, hai boä tyø ni, Toäi tyø ni, Höõu nguyeän tyø ni, Voâ nguyeän tyø ni, Nhaát xöù tyø ni vaø Nhaát thieát xöù tyø ni. Nhö giôùi coá yù xuaát baát tònh... töôùng toäi nhö vaäy chæ thuoäc veà Tyø kheo tyø ni; nhö caùc giôùi ñi moät mình, töôùng toäi nhö theá chæ thuoäc veà Tyø kheo ni tyø ni; nhö giôùi Ba la di thöù nhaát, töôùng toäi nhö theá thuoäc veà hai boä tyø ni; nhö toäi phaùt sanh töø taùm duyeân khoåi, nhö phaùp ñoái trò töø dieät laø thuoäc veà Toäi tyø ni; nhö naêm boä, chín hoaëc, trí vónh ñoaïn

196 BOÄ LUAÄT 11

vaø dieät cuûa ba coõi laø thuoäc veà Hoaëc tyø ni; nhö möôøi loaïi hoïc xöù laø thuoäc veà Höõu nguyeän tyø ni; nhö khi taùc phaùp yeát ma xong, coù boán vaïn hai ngaøn hoïc xöù cuøng khôûi laø thuoäc veà Voâ nguyeän tyø ni; nhö vieäc thoï giôùi, taém röûa... laø thuoäc veà nhaát xöù tyø ni; hoïc xöù trong taát caû thôøi laø thuoäc veà

Nhaát thieát xöù tyø ni. Neáu ngöôøi naøo coù theå nhö lyù phaân bieät roõ chín nghóa tyø ni naøy, ngöôøi naøy nhaát ñònh seõ hieåu ñöôïc nghóa cuûa naêm boä. Keä vieát: Hieåu taùm duyeân khôûi naêm boä toäi. Giaûi thích: Trong luaät noùi coù naêm boä toäi: moät laø boä Ba la di coù möôøi saùu toäi, hai laø boä Taêng giaø baø thi sa coù naêm möôi hai toäi, ba laø boä Ba la daät ni kha coù ba traêm saùu möôi toäi, boán laø boä Ba chi ñeà xaù ni coù möôøi hai toäi, nhöõng toäi khaùc khoâng thuoäc trong boán boä naøy cuøng hoïc ñoái vaø toäi ñaõ noùi trong luaät Baø taåu ñaåu ñeàu thuoäc veà boä toäi thöù naêm goïi laø Ñoäc kha ña. Neáu ngöôøi naøo coù theå nhö lyù phaân bieät roõ naêm boä toäi naøy thì ngöôøi naøy nhaát ñònh seõ hieåu ñöôïc taùm duyeân khôûi sanh ra toäi. Nhaân sanh toäi coù taùm: 1 - Coù toäi phaùt sanh töø thaân nhöng khoâng phaùt sanh töø khaåu vaø yù, nhö cuøng ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi nguû chung moät phoøng quaù hai ñeâm... 2 - Coù toäi phaùt sanh töø khaåu nhöng khoâng phaùt sanh töø thaân vaø yù, nhö thieän taâm thuyeát phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm, saùu lôøi... 3 - Coù toäi phaùt sanh töø yù nhöng khoâng phaùt sanh töø thaân khaåu, nhö caùc toäi nôi taâm ñòa. 4 - Coù toäi phaùt sanh töø thaân khaåu nhöng khoâng phaùt sanh töø yù, nhö taâm thieän laøm söù mai moái cho nam nöõ. 5 - Coù toäi phaùt sanh töø thaân yù nhöng khoâng phaùt sanh töø khaåu, nhö coá taâm xuaát baát tònh... 6 - Coù toäi phaùt sanh töø mieäng yù nhöng khoâng phaùt sanh töø thaân, nhö taâm nhieãm oâ noùi lôøi thoâ daâm vôùi ngöôøi nöõ... 7 - Coù toäi phaùt sanh töø thaân khaåu yù, nhö taâm nhieãm oâ laøm söù mai moái cho hai beân nam nöõ. 8 - Toäi khoâng phaùt sanh töø thaân khaåu yù, nhö ñoái tröôùc ngöôøi khaùc ñaïi voïng ngöõ maø ngöôøi kia khoâng hieåu, sau ñoù ngöôøi kia suy nghó laïi vaø hieåu thì ngöôøi naøy phaïm Ba la di. Neáu ngöôøi naøo coù theå nhö lyù phaân bieät roõ taùm duyeân khôûi phaùt sanh toäi naøy thì ngöôøi aáy nhaát ñònh seõ hieåu ñöôïc nghóa cuøa baûy tuï toäi. Keä vieát: Hieåu baûy tuï toäi, naêm boá taùt. Giaûi thích: Trong luaät noùi baûy tuï toäi: moät laø tuï Ba la di coù boán, hai laø tuï Taêng giaø baø thi sa coù möôøi ba, ba laø tuï Thaâu lan giaù do hai tuï toäi treân khoâng ñuû phaàn phaùt sanh, boán laø tuï Ni taùt kyø ba daät ñeà coù ba möôi,

naêm laø tuï Ba daät ñeà coù chín möôi, saùu laø tuï Ba la ñeà ñeà xaù ni coù boán, baûy laø tuï toäi hoïc ñoái khoâng nhieáp thuoäc saùu tuï treân vaø toäi do saùu tuï toäi treân khoâng ñuû phaàn phaùt sanh. Taát caû toäi nhö theá ñeàu nhieáp thuoäc tuï Tyø ni, neáu ngöôøi naøo coù theå nhö lyù phaân bieät roõ nghóa cuûa baûy tuï thì ngöôøi naøy nhaát ñònh seõ hieåu tuïng boá taùt Ba la ñeà moäc xoa. Thuyeát Ba la ñeà moäc xoa coù naêm tröôøng hôïp: moät laø tuïng duyeân khôûi cuûa Ba la ñeà moäc xoa, hai laø tuïng ñeán boán Ba la di, ba laø tuïng ñeán möôøi ba Taêng giaø baø thi sa, boán laø tuïng ñeán hai phaùp baát ñònh, naêm laø tuïng ñuû cho ñeán heát giôùi kinh. Neáu ngöôøi naøo coù theå nhö lyù lieãu bieät nghóa cuûa naêm tröôøng hôïp boá taùt thì ngöôøi aáy nhaát ñònh seõ hieåu ñöôïc nghóa cuù boán phaùp maát vaø boân phaùp ñöôïc. Keä vieát: Hieåu boán phaùp maát, boán phaùp ñöôïc. Giaûi thích: Trong chaùnh phaùp cuûa Phaät coù boán phaùp maát: moät laø maát giôùi, hai laø maát haïnh, ba laø maát kieán, boán laø maát maïng; thaéng töôùng cuûa boán

phaùp naøy laø choã phaù giôùi vaø ngöôøi phaù giôùi. Nôi haïnh tu kieán ñeá trong chaùnh phaùp cuûa Phaät, ngöôøi naøy khoâng ñöôïc cöùu vôùt, ví nhö laù caây ñaõ vaøng heùo khoâng theå truï laâu; ñoù goïi laø maát giôùi, töôùng maát haïnh, maát kieán vaø maïng cuõng nhö vaäy. Boán phaùp ñöôïc laø giôùi, haïnh, kieán vaø maïng hoaøn toaøn thanh tònh; söï thanh tònh naøy laáy naêm caên laøm theå, chieâu caûm ba caên thaân khaåu yù ñöôïc hoaøn toaøn thanh tònh. Neáu ngöôøi naøo coù theå nhö lyù lieãu bieät nhöõng phaùp nhö theá thì ngöôøi aáy seõ hieåu roõ veà luaät, khoâng nhôø vaøo ngöôøi khaùc. Keä vieát: Kheùo giaûn traïch ba khía caïnh toäi. Giaûi thích: Ba khía caïnh toäi hay goïi laø ba ñöôøng laø chæ cho hai phaùp Baát ñònh, töùc laø toäi trong hai phaùp naøy laø baát ñònh. Ví nhö tuï baát ñònh coù theå thoâng taát caû toäi, ví nhö ñònh thöù tö laø nhaân cuûa toäi Baát ñònh neân goïi laø Baát ñònh, vì laø tuï cuûa taát caû boä toäi. Neáu ngöôøi naøo ôû trong hai phaùp Baát ñònh naøy coù theå nhieáp öùng luaät nghóa, thì ngöôøi aáy coù theå giaûn traïch ba khía caïnh cuûa toäi; neáu ngöôøi naøo coù theå nhö lyù lieãu bieät ba khía caïnh cuûa toäi, thì ngöôøi aáy nhaát ñònh seõ hieåu ñöôïc nghóa cuûa töôûng vaø nghóa cuûa chaân thaät. Keä vieát: Hieåu töôûng, chaân thaät laäp hoïc xöù. Giaûi thích: trong Luaät noùi hoïc xöù coù hai: moät laø töôûng, hai laø chaân thaät, laïi coù hoïc xöù töôûng vaø chaân thaät. Neáu ngöôøi naøo phaïm moät giôùi, sau khi quaùn saùt yù kia môùi lieãu bieät toäi naøy laø töø töôûng sanh khôûi hoaëc töø chaân thaät sanh khôûi hoaëc töø caû hai maø sanh khôûi. Nhö toäi Ba la di thöù nhaát coù töôûng vaø chaân thaät, neáu ngöôøi ñöôïc phaùp cuoàng si neân khoâng giaùc xuùc, hoaëc do chaùnh tö duy khoâng thoï xuùc vò, nôi phi ñaïo khôûi töôûng

laø ñaïo, nôi ñaïo khôûi töôûng laø phi ñaïo maø thoï xuùc vò, ñaây laø döïa treân töôûng maø phaùn toäi; neáu nôi caên moân vaø trong mieäng cuûa nam nöõ, huyønh moân, ngöôøi, phi nhaân vaø suùc sanh caùi, khôûi töôûng ñieân ñaûo thì ñaây laø döïa treân chaân thaät maø phaùn toäi. Toäi töôûng vaø toäi chaân thaät töø taát caû hoïc xöù trong Ba la ñeà moäc xoa ñeàu nhieáp hieån trong nghóa naøy. Keä vieát: Töï taùnh laäp cheá giôùi ñaõ coù, Nhö lyù phaân bieät hay giaûi thoaùt. Giaûi thích: töø hai moân toäi töôûng vaø toäi chaân thaät naøy, hoïc xöù maø Phaät ñaõ cheá laäp coù ba: moät laø taùnh toäi, hai laø cheá toäi vaø ba laø goàm caû hai toäi treân. Taùnh toäi laø nhieáp thuoäc nghieäp aùc cuûa thaân khaåu yù, hoaëc do Tuøy hoaëc vaø Hoaëc ñaúng löu neân phaïm; laïi nöõa, toäi ñaõ phaïm naøy laø thuoäc veà coá yù, coù nghieäp nhieãm oâ taêng tröôûng vaø cuøng toäi naøy ñeàu coù toäi töông tuïc löu chuyeån neân goïi laø Taùnh toäi. Khaùc vôùi ba nhaân ñaõ phaïm naøy, hoaëc do khoâng lieãu bieät giôùi, hoaëc do maát chaùnh nieäm, hoaëc khoâng coá yù phaïm toäi, trong ñaây neáu khoâng coù Hoaëc vaø Hoaëc ñaúng löu, laïi khoâng coù nieäm nieäm taêng tröôûng thì goïi laø Cheá toäi; neáu coù ñuû caû hai töôùng thì goïi laø toäi goàm ñuû Taùnh cheá. Neáu ngöôøi naøo coù theå nhö lyù lieãu bieät nghóa cuûa hoïc xöù naøy, thì ngöôøi aáy seõ hieåu roõ luaät khoâng nhôø vaøo ngöôøi khaùc. Keä vieát: Hieåu nghieäp ñaõ taïo cuûa hai boä. Giaûi thích: trong Luaät noùi yeát ma coù ba: moät laø yeát ma chæ laø Tyø kheo, khoâng phaûi Tyø kheo ni; hai laø yeát ma chæ

laø Tyø kheo ni, khoâng phaûi Tyø kheo; ba laø yeát ma chung cuûa hai boä. Neáu ngöôøi naøo coù theå nhö lyù lieãu bieät nghóa cuûa ba loaïi yeát ma naøy, ngöôøi aáy nhaát ñònh seõ hieåu ñöôïc nghóa cuûa nhaân duyeân phaù Taêng... Keä vieát: Hieåu loaïi, thôøi cuûa phaù, phi phaù. Giaûi thích: trong Luaät, Phaät noùi coù möôøi boán nhaân duyeân coù theå phaù hoøa hôïp Taêng, theo thöù töï nhö trong luaät ñaõ noùi. Trong ñaây, phi phaùp laø naêm phaàn taø ñaïo, phaùp laø naêm phaàn chaùnh ñaïo; phi tyø ni laø ba phaàn taø ñaïo, tyø ni laø ba phaàn chaùnh ñaïo. Toäi laø laøm traùi ñieàu giôùi maø Nhö lai ñaõ cheá, phi toäi laø thuaän vôùi giôùi ñieàu maø Nhö lai ñaõ cheá. Troïng coù hai: moät laø do toäi, hai laø do cheá; khinh cuõng vaäy; moãi hoïc xöù neân bieát roõ laø troïng hay khinh. Höõu taøn laø toäi Taêng giaø baø thi sa, voâ taøn laø toäi Ba la di; khoâng theå trò cuõng laø boán Ba la di, tuøy phaïm moät toäi naøo, Taêng cho yeát ma dieät traùnh cöïc aùc; ngöôùc vôùi ñaây thì goïi laø coù theå trò. Thoâ toäi coù hai: moät laø do yù phaïm, hai laø do toäi; ngöôùc vôùi ñaây laø khoâng phaûi Thoâ toäi. Khoâng phaûi Nhö lai thuyeát, khoâng phaûi Nhö lai daïy maø laïi noùi

laø Nhö lai thuyeát, Nhö lai daïy; laø Nhö lai thuyeát, Nhö lai daïy maø noùi laø khoâng phaûi Nhö lai thuyeát, khoâng phaûi Nhö lai daïy; laø Nhö lai ñaõ laøm, ñaõ tu taäp maø noùi laø khoâng phaûi Nhö lai ñaõ laøm, ñaõ tu taäp; khoâng phaûi Nhö lai ñaõ laøm, ñaõ tu taäp maø noùi laø Nhö lai ñaõ laøm, ñaõ tu taäp. Möôøi boán loaïi nhö vaäy laø möôøi boán nhaân duyeân coù theå phaù Taêng, cuõng laø möôøi boán loaïi trong A tyø ñaït ma, trong luaät vaø A tyø ñaït ma ñaõ noùi roõ; khaùc vôùi ñaây thì khoâng phaûi laø nhaân duyeân phaù Taêng. Thôøi coù hai: moät laø thôøi vaán naïn, hai laø thôøi Taêng hoøa hôïp. Keä vieát: Hieåu tieåu, tuøy tieåu, phi tieåu giôùi. Giaûi thích: Theá toân cheá giôùi coù ba phaåm: moät laø tieåu giôùi, töùc laø Taêng giaø baø thi sa...; hai laø tuøy tieåu giôùi, töùc laø toäi cuûa nhöõng toäi kia do khoâng ñuû phaàn; ba laø phi tieåu giôùi, töùc laø boán Ba la di. Laïi nöõa, tieåu giôùi laø töø taùnh toäi trong caùc giôùi, tuøy tieåu giôùi laø cheá toäi ñaõ coù trong caùc giôùi, phi tieåu giôùi laø boán Ba la di. Keä vieát: Phaân bieät roõ vaøo nhaø chaùnh haïnh. Giaûi thích: nhaø laø nôi ngöôøi theá gian nöông ôû, neáu Tyø kheo coù nhaân duyeân muoán vaøo thì phaûi xem xeùt kyõ roài môùi vaøo, töùc laø baïch vôùi vò ñoàng giôùi, quaùn saùt oai nghi chaùnh haïnh, nhö trong luaät noùi laø coät daây löng, keát nuùt khuy y Taêng giaø leâ. Neáu laø choã coù ngöôøi cheát neân quaùn saùt veà loãi laàm, vì Taêng hoøa hôïp, khoâng vì phaù nhau, vì thoï y chæ, vì löïa choïn lôøi noùi, vì coù thöïc thænh... Laïi coù naêm choã neân xa lìa: moät laø thieân mieáu, hai laø löõ quaùn, ba laø nhaø daâm nöõ, boán laø nhaø ngoaïi ñaïo xuaát gia, naêm laø nhaø ngöôøi nöõ. Keä vieát: Hieåu roõ ba loaïi toäi Thöôïng khôûi. Giaûi thích: trong luaät noùi tuøy toäi ñaõ phaïm phaân bieät coù ba loaïi Thöôïng khôûi: moät laø Ñeà xaù na, hai laø yeát ma dö taøn moûng, ba laø phöông phaùp hoaïi taát caû toäi, döïa treân töông tuïc ngaên vaø Hoä ñoái trò sanh maø laäp ba loaïi thöôïng khôûi. Ñeà xaù na laø lieãu bieät nhaân cuûa toäi vaø duyeân khôûi theå töôùng toäi, neân ôû beân ngöôøi thaân tín nhö thaät phaùt loà, nhö phaùp caàu saùm; ngöôøi Hoä ñoái trò thaân

tín neân noùi: “thaày coù thaáy bieát toäi khoâng?”, ñaùp laø thaáy bieát toäi, laïi noùi/C ù c

naøy thì tröôùc phaûi nhôù giöï naêm phöông phaùp thöôïng khôûi roài môùi laøm yeát ma: moät laø quaùn töôûng toäi Taêng giaø baø thi sa, hai laø löïa choïn ngöôøi bieát töôùng che giaáu toäi vaø khoâng che giaáu toäi, ba laø quaùn hoïc xöù cuûa nghieäp tuï vì löïa choïn chuùng boán boä..., boán laø quaùn hoïc xöù töông öng vôùi nghieäp nhö laøm yeát ma baïch töù..., naêm laø quaùn trong möôøi ba Taêng giaø baø thi sa che giaáu moät ngaøy ñeâm hay khoâng che giaáu, vì hieån baøy coù che giaáu hay khoâng che giaáu ñeå cho Ñòa laäp tuùc truï, Ma naïi da... Nhö töôùng toäi cuûa Taêng giaø baø thi sa thöù nhaát, toäi coá yù xuaát tinh laø töôùng caên baûn; neáu ngöôøi ñaõ thoï Tyø kheohoaëc Nhö lai ñaõ cheá giôùi naøy, hoaëc ngöôøi khoâng cp1 phaùp si, hoaëc ngöôøi coù duïc taâm muoán xuaát baát tònh, hoaëc laøm phöông tieän beân nam caên, hoaëc chaát baát tònh ñaõ xuaát, Hoaëc nhieät ñaõ döùt hoaëc ñaõ sinh xuùc laïc thì ngöôøi naøy phaïm toäi Taêng giaø baø thi sa; caùc giôùi khaùc löôïc noùi töôùng cuõng nhö vaäy neân bieát. Veà töôùng che giaáu, neáu ngöôøi naøo nôi toäi Taêng giaø baø thi sa, thaáy toäi Taêng giaø baø thi sa nhöng khoâng coù taâm phaùt loà, che giaáu moät ñeâm; neáu ñoái vôùi toäi ñaõ che giaáu maø khoâng nhôù bieát hoaëc nghi hoaëc cho laø khoâng phaûi toäi neân che giaáu thì khoâng bò tuï che giaáu, khoâng cho yeát ma töông öng Ñòa tuùc truï... nhö trong vaên luaät ñaõ noùi roõ. Keä vieát: Tyø kheo kheùo hieåu boán loaïi xaû. Giaûi thích: trong Luaät, Phaät cho Tyø kheo coù boán loaïi xaû: moät laø do chöa laøm xaû chöa laøm, hai laø do chöa laøm xaû ñaõ laøm, ba laø do ñaõ laøm xaû chöa laøm, boán laø do ñaõ laøm xaû ñaõ laøm. Keä vieát: Hieåu saùu thöông xoùt cuûa ba y. Giaûi thích: trong Luaät, Phaät cho khoâng lìa ba y coù saùu lôïi ích: 1 - Taêng hoøa hôïp ñoàng chaáp thuaän yeát ma ñaõ laøm, trong ñaây coù hai: moät laø döïa treân y Ca hi na, Taêng hoøa hôïp laøm yeát ma; hai laø vì ngöôøi ñi ñöôøng vaø ngöôøi coù bònh neân taêng hoøa hôïp laøm yeát ma. 2 - Nöông nôi ñòa maø laøm yeát ma nhötrong hoïc xöù noùi boá taùt töông öng. 3 - Nöông nôi choã khoâng lìa maø laøm yeát ma nhö Bì xaø dieân ña laâu, Dieâm phuø ñeà. 4 - Nöông nôi töông raøo maø laøm yeát ma laø trong phaïm vi Taêng giaø lam. 5 - Nöông choã ñaát troáng maø laøm yeát ma, nhö Tyø kheo ñi ñöôøng trong phaïm vi boán möôi chín cung, thaân duoãi tay tôùi choã ñeå y laø khoâng lìa y. 6 - Nöông theo thôøi tieát maø laøm yeát ma, nhö trong hoïc xöù an cö ñaõ noùi neân bieát.

Keä vieát: Phaân bieät boán loaïi toäi trong Luaät. Giaûi thích: trong Luaät noùi toäi coù boán loaïi, taát caû toäi ñeàu nhieáp trong boán loaïi naøy: moät laø coù toäi do duyeân khôûi ñoàng nhöng khoâng do toäi ñoàng, hai laø coù toäi do toäi ñoàng nhöng khoâng do duyeân khôûi ñoàng, ba laø coù toäi do toäi ñoàng vaø cuõng do duyeân khôûi ñoàng, boán laø coù toäi khoâng do toäi ñoàng, cuõng khoâng do duyeân khôûi ñoàng, nhö trong duyeân khôûi cuûa caùc hoïc xöù ñaõ noùi roõ neân bieát. Keä vieát: Hieåu saùu giôùi, boán thaân töông öng. Giaûi thích: trong ba möôi Xaû ñoïa, coù saùu

hoïc xöù phaûi laøm hai vieäc môùi ñöôïc tònh: moät laø thöù töï thôøi, hai laø thöù töï toäi giaùn caùch. Nhö hoïc xöù chöùa y dö quaù möôøi ngaøy, chöùa baùt dö quaù möôøi ngaøy, chöùa y phi thôøi moät thaùng, y taém, y caáp thí, thoï y töø Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con. Saùu vieäc naøy coù hai loaïi töông öng laø vaät töông öng vaø toäi töông öng; hai möôi boán vieäc coøn laïi chæ coù toäi töông öng, khoâng coù vaät töông öng. Trong ñaây chæ giaùn caùch toäi, khoâng giaùn caùch vaät, phaûi xaû vaät tröôùc roài môùi saùm tröø toäi. Thaân thuoäc töông öng coù boán: moät laø töø meï - maãu thaân töông öng, hai laø töø meï - phuï thaân töông öng, ba laø töø cha - maãu thaân töông öng, boán laø töø cha - phuï thaân töông öng. Neáu ngöôøi naøo hieåu roõ ñieàu naøy, ngöôøi aáy seõ hieåu roõ luaät. Keä vieát: Nôi baûy y tha ñaéc vieân ñöùc, Choïn hai vieân ñöùc, lieãu bieät töôùng. Giaûi thích: trong Luaät noùi nöông theo ngöôøi khaùc ñaéc vieân ñöùc coù baûy tröôøng hôïp, Tyø kheo coù boán tröôøng hôïp ñaéc vieân ñöùc: moät laø thieän lai Tyø kheo, do Phaät goïi thieän lai neân ñaéc vieân ñöùc; hai laø do thoï tam quy neân ñaéc vieân ñöùc; ba laø do yeát ma toùm löôïc neân ñaéc vieân ñöùc; boán laø do yeát ma ñaày ñuû neân ñaéc vieân ñöùc. Tyø kheo ni coù ba tröôøng hôïp ñaéc vieân ñöùc: moät laø thieän laïi Tyø kheo ni, do Phaät goïi thieän lai neân ñaéc vieân ñöùc; hai laø do sai söù thoï neân ñaéc vieân ñöùc, ba laø do yeát ma ñaày ñuû neân ñaéc vieân ñöùc. Ñoäc giaùc coù höõu löông coâng ñöùc neân ñaéc vieân ñöùc vaø Theá toân coù voâ löôïng coâng ñöùc Ba la maät neân ñaéc vieân ñöùc, toång coäng laø baûy tröôøng hôïp. Keä vieát: Hieåu naêm loaïi khoâng phaûi thaät ngöõ. Giaûi thích: Do caûnh giôùi neân yù sai bieät, khoâng phaûi thaät ngöõ coù naêm: moät laø loaïi voïng ngöõ coù theå sanh toäi Ba la di, hai laø loaïi voïng ngöõ coù theå sanh toäi Taêng giaø baø thi sa, ba laø loaïi voïng ngöõ coù theå sanh toäi Thaâu lan giaù, boán laø loaïi voïng ngöõ coù theå sanh toäi Ba daät ñeà, naêm laø coù theå sanh toäi Ñoät kieát la (Ñoäc kha ña). Naêm loaïi naøy ñeàu y theo luaät phaùn

ñònh töï taùnh cuûa noù. Keä vieát: Hieåu phaùp töï taùnh, loaïi tu taäp. Giaûi thích: Phaùp coù hai: phaùp töï taùnh vaø loaïi phaùp tu taäp. Phaùp töï taùnh laø coù phaùp ñöôïc sanh khoâng phaûi do gia haïnh, khoâng theå vöôït ra töï giôùi; taát caû ñònh thuoäc duïc giôùi, saéc giôùi vaø voâ saéc giôùi, neáu khoâng theå ra khoûi töï giôùi cuõng laø phaùp töï taùnh. Loaïi phaùp tu taäp laø nôi ñònh thuoäc saéc vaø voâ saéc giôùi khoâng thoï ñöôïc vò, hoaëc ôû trong phaùp khoâng löu haønh, taâm cuøng taâm töông öng caùc phaùp; nôi ñaïo ñònh, ñaïo naêm thoâng, töôûng danh, töôûng töôùng, theá ñeä nhaát phaùp, taâm coù giaùc phaàn cuøng taâm naøy töông öng phaùp laø moät phaàn phaùp, moät phaàn giôùi, moät phaàn thieän caên, moät phaàn caùc Hoä, moät phaàn gia haïnh, moät phaàn thaân khinh an, moät phaàn an laïc khoâng bò böùc baùch töông öng khaùc, tu ñöôïc moät phaàn caùc caûnh giôùi thieân nhaõn, thieân nhó, moät phaàn töï taïi, moät phaàn giaûi thoaùt, moät phaàn xuaát ly, moät phaàn ñaïo thoâng, moät phaàn Nhaát thieát trí, cheá nhaäp Voâ töôûng ñònh, Dieät taän ñònh, chöùng ñöôïc nieát baøn. Coù sö khaùc noùi: moät phaàn töôùng ly, moät phaàn khoâng maát, moät phaàn ñònh tuï, danh töôùng xuaát ly xaû boû, chöùng ñöôïc nieát baøn, nhöõng teân nhö theá goïi laø loaïi phaùp tu taäp, ngoaøi ra ñeàu

goïi laø phaùp töï taùnh. Neáu ngöôøi naøo hieåu ñöôïc phaùp töï taùnh vaø loaïi phaùp tu taäp thì ngöôøi aáy hieåu roõ luaät, khoâng nhôø vaøo ngöôøi khaùc. Keä vieát: Hieåu ñöôïc boán loaïi duyeân thoï maïng. Giaûi thích: trong Luaät noùi thoï thöùc aên uoáng coù boán: 1 - Thaân thoï khoâng phaûi taâm thoï nhö trong vaên luaät noùi: neáu Tyø kheo ñöa baùt thoï ngöôøi thí thöùc aên maø taâm duyeân vieäc khaùc... 2 - Taâm thoï khoâng phaûi thaân thoï nhö trong vaên luaät noùi: neáu ngöôøi thí thöùc aên uoáng cho Tyø kheo, Tyø kheo taâm thoï roài cho laø thuoäc cuûa mình... 3 - Thaân taâm ñeàu thoï, nhö Tyø kheo thaân taâm bình ñaúng muoán ñöôïc boá thí thöùc aên uoáng, thí chuû ñeán beân Tyø kheo lieäu löôïng thí cho... 4 - Khoâng phaûi thaân taâm thoï, nhö trong vaên luaät noùi: neáu Tyø kheo duøng ngaoùn tay hay ngoùn chaân veõ treân ñaát laøm töôùng giôùi, ngöôøi khaùc ñem thöùc aên uoáng ñeå trong töôùng giôùi naøy thì ñöôïc thoï... Keä vieát: Coù naêm phaàn hay thaønh töïu thoï. Giaûi thích: coù naêm phaàn hay thaønh töïu vieäc thoï thöïc: moät laø naêng thoï, hai laø coù theå khieán thoï, ba laø vaät, boán laø nôi choán, naêm laø ñeán beân. Naêng thoï laø Tyø kheo cuï tuùc giôùi, truï töï taùnh, ñaéc xöù sôû; coù theå khieán thoï laø tröø Tyø kheo vaø ngöôøi cho hoïc (Döõ hoïc), nhöõng ngöôøi khaùc, phi nhaân vaø suùc sanh tuøy ñöôïc daïy hay khoâng ñöôïc daïy maø hieåu ñöôïc nghóa

naøy: toâi thí vaät naøy cho Tyø kheo. Vaät coù naêm loaïi: moät laø döïa treân thôøi löôïng, hai laø döïa treân caùnh löôïng, ba laø döïa treân löôïng baûy ngaøy, boán laø döïa treân löôïng nhaát kyø, naêm laø döïa treân löôïng môû roäng; naêm löôïng naøy nhieáp heát taát caû vaät. Ñeán beân coù ba: moät laø ñeán beân thaân, hai laø ñeán beân vaät, ba laø ñeán beân ñoà ñöïng, nhö trong giôùi cheá veà thoï thöïc ñaõ noùi roõ. Keä vieát: Laøm phaùp taøn thöïc coù möôøi loaïi, Hieåu phöông phaùp haønh moãi loaïi ñoù. Giaûi thích: trong Luaät noùi coù möôøi loaïi thöùc aên dö: moät laø thöùc aên dö cuûa ngöôøi bònh, hai laø cuûa ngöôøi khoâng bònh, ba laø thöùc aên dö ñaúng phaàn, boán laø khoâng ñaûng phaàn, naêm laø gia haïnh ñaõ laøm, saùu laø khoâng phaûi gia haïnh ñaõ laøm, baûy laø ngaên ngöôøi aên ñaõ laøm, taùm laø khoâng phaûi ngaên ngöôøi aên ñaõ laøm, chín laø töï ñaõ laøm, möôøi laø sai Tyø kheo khaùc laøm. Neáu ngöôøi naøo hieåu ñöôïc nghóa naøy thì ngöôøi aáy hieåu roõ luaät. Keä vieát: Hieåu ñöôïc baûy nhaân dueân maát thoï. Giaûi thích: trong Phaät phaùp, vaät coù hai loaïi laø tònh vaø baát tònh; nhaân duyeân maát thoï coù baûy: 1 - Quyeát yù xaû laø neáu khoâng thoï duïng vaät naøy thì quyeát yù xaû cho ngöôøi khaùc. 2 - Ngöôøi khaùc böùc ñoaït laø ngöôøi ñoàng loaïi khaùc vôùi mình böùc ñoaït vaät thuoäc cuûa mình. 3 - Bieán ñoåi khaùc laø duøng thoâng tueä cuûa baäc Thaùnh ñeå bieán ñoåi thaønh vaät khaùc. 4 - Qua taùnh khaùc laø chuyeån nam thaønh nöõ. 5 - Xaû giôùi laø vaät naøy tröôùc do Tyø kheo thoï, vò naøy sau xaû giôùi Tyø kheo, tuy vaät vaãn thuoäc cuûa mình nhöng maátthoï ban ñaàu. 6 - Xaû maïng laø döïa treân thoái thaát taát caû neân noùi laø maát thoï, do taát caû dieät maát neân thoï cuõng maát theo. 7 - Chaùnh phaùp dieät maát laø vaøo luùc maø khoâng coøn ai ôû treân coõi Dieâm phuø ñeà nhieáp thuoäc nhaân ñaïo hoaëc laø cuï giôùi hay khoâng phaûi cuï giôùi..., do chaùnh phaùp dieät neân thoï cuõng dieät theo. Keä vieát: Vaø ba xuùc

ñoäng chöa thoï thöïc. Giaûi thích: Neáu xuùc chaïm vaät aên ñöôïc nhöng chöa thoï coù ba: moät laø ñöa leân, hai laø ñeå xuoáng, ba laø chuyeån; phaûi nhìn ngöôøi coù yù quyeát thoï thöïc môùi phaân bieät ñöôïc ba xuùc ñoäng naøy. Keä vieát: Lieãu bieät naêm loaïi khoâng thaønh aên. Giaûi thích: Khoâng thaønh aên coù naêm: moät laø coù nhaân duyeân thoï boán thaùng thænh thöïc, hai laø beân nhaø thænh thöïc khoâng ñaày ñuû, ba laø khuyeán

hoùa ñöôïc thöùc aên, naêm laø thöông xoùt maø aên. Keä vieát: Möôøi baûy bieät truï coù naêm loãi. Giaûi thích: Coù möôøi baûy loaïi bieät truï: moät laø bieät truï tröôøng vieân, hai laø bieät truï töù giaùc, ba laø bieät truï soùng nöôùc, boán laø bieät truï nôi nuùi, naêm laø nôi söôøn doác nuùi, saùu laø bieät truï nöûa thaùng, baûy laø bieät truï töï taùnh, taùm laø bieät truï vi luaân, chín laø bieät truï nhaát moân, möôøi laø bieät truï phöông coõi, möôøi moät laø bieät truï nôi boán gian, möôøi hai laø bieät truï hai daây, möôøi ba laø bieät truï Tyø kheo ni, möôøi boán laø bieät truï Öu baø taéc, möôøi laêm laø bieät truï töôøng raøo, möôøi saùu laø bieät truï maõn vieân, möôøi baûy laø bieät truï ñieân cuoàng. Trong ñaây coù naêm loãi: moät laø phaù ñaát nöôùc, hai laø phaù Taêng giaø lam, ba laø bieät truï tieáp giaùp nhau thaønh moät töôùng, boán laø bieät truï hôn phaân nöûa laïi bò boån bieät truï, naêm laø bieät truï vaây quanh bieät truï, nhö trong phaàn cheá boá taùt töông öng ñaõ noùi roõ. Neáu ngöôøi naøo hieåu ñöôïc nghóa naøy thì ngöôøi aáy hieåu roõ luaät. Keä vieát: Baûy ngaøy coù naïn tuøy yù ñi, Hieåu roõ ba loaïi chín phaåm naøy. Giaûi thích: Ngöôøi naøo trong haï an cö maø ra ngoaøi giôùi thì nôi ngöôøi naøy coù chín loaïi phaân bieät: 1 - Coù vieäc tröôùc thaønh nhaân duyeân baûy ngaøy, sau laïi thaønh nhaân duyeân baûy ngaøy. 2 - Coù vieäc tröôùc thaønh nhaân duyeân baûy ngaøy, sau laïi thaønh nhaân duyeân coù naïn. 3 - Coù vieäc tröôùc thaønh nhaân duyeân baûy ngaøy, sau laïi thaønh nhaân duyeân tuøy yù. 4 - Coù vieäc tröôùc thaønh nhaân duyeân coù naïn, sau laïi thaønh nhaân duyeân coù naïn. 5 - Coù vieäc tröôùc thaønh nhaân duyeân coù naïn, sau laïi thaønh nhaân duyeân baûy ngaøy. 6 - Coù vieäc tröôùc thaønh nhaân duyeân coù naïn, sau laïi thaønh nhaân duyeân tuøy yù. 7 - Coù vieäc tröôùc thaønh nhaân duyeân tuøy yù, sau laïi thaønh nhaân duyeân tuøy yù. 8 - Coù vieäc tröôùc thaønh nhaân duyeân tuøy yù, sau laïi thaønh nhaân duyeân baûy ngaøy. 9 - Coù vieäc tröôùc thaønh nhaân duyeân tuøy yù, sau laïi thaønh nhaân duyeân coù naïn. Keä vieát: Hieåu naên nhaân ñöôïc thaønh truï haï.

Giaûi thích: Haï an cö ñöôïc thaønh töïu do naêm nhaân duyeân: moät laø choã ñaõ ñöôïc che ngaên, hai laø vaøo ngaøy möôøi saùu ñaàu haï, ba laø maët trôøi ôû phöông ñoâng ñaõ ñoû, boán laø ngöôøi ôû trong bieät truï khôûi taâm an cö, naêm laø trong choã ñaõ ñöôïc che ngaên khoâng coù naêm loãi thì haï an cö ñöôïc thaønh töïu. Keä vieát: Trong taùm naïn duyeân giaûi truï haï. Giaûi thích: Neáu trong haï an cö coù moät trong taùm naïn duyeân khôûi leân, phaûi boû an cö thì khoâng phaïm toäi. Taùm naïn ñoù laø naïn vua, naïn giaëc, naïn löûa, naïn nöôùc, naïn thuù döõ, naïn

ngöôøi, naïn phi nhôn vaø naïn phaïm haïnh nhö trong phaàn cheá truï haï ñaõ noùi roõ. Keä vieát: Nôi Baïch töù... naêm loaïi yeát ma, Lieãu bieät coâng ñöùc vaø loãi laàm. Giaûi thích: trong Luaät noùi coù naêm loaïi yeát ma: 1 - Ñôn baïch yeát ma laø chæ baïch moät laàn, khoâng coù yeát ma. 2 - Yeát ma trung gian laø baïch moät phaàn, yeát ma moät phaàn. 3 - Baïch nhò yeát ma laø moät laàn baïch moät laàn yeát ma. 4 - Baïch töù yeát ma laø moät laàn baïch, ba laàn yeát ma. 5 - Yeát ma ñaõ laøm töôùng maïo laø trong thôøi löôïng aáy, giaûi quyeát vieäc kòp thôøi. Trong ñaây hai loaïi baïch nhò vaø baïch töù thì Tyø kheo... boán boä chuùng neân laøm, ngöôøi khaùc khoâng ñöôïc laøm; caùc yeát ma coøn laïi, Taêng vaø ba ngöôøi neáu laøm cuõng ñöôïc thaønh töïu. Naêm loaïi yeát ma naøy coù naêm loãi: moät laø loãi cuûa yeát ma, hai laø loãi cuûa chuùng, ba laø loãi cuûa ngöôøi, boán laø loãi cuûa ngöôøi laøm, naêm laø loãi cuù bieät truï. Ngöôïc vôùi naêm loaïi treân lieàn thaønh naêm ñöùc, nhö trong phaàn cheá giôùi yeát ma töông öng ñaõ noùi roõ. Keä vieát: ÔÛ trong boán loaïi ngaên hoïc xöù, Kheùo hieåu yù Phaät vì laäp giôùi. Giaûi thích: trong Luaät noùi ngaên coù boán loaïi: 1 - Ngaên vónh vieãn nhö boán Ba la di, caùc giôùi coøn laïi neáu hoaøn toaøn khoâng khai cuõng laø vónh vieãn ngaên. 2 - Ngaên ñaõ ñoái trò, nhö trong Luaät noùi: naøy caùc Tyø kheo, ta cho caùc thaày thoï söï thöông xoùt nhö phaùp; nhö phaùp laø khoâng phaïm giôùi, tònh maïng, chaùnh haïnh, chaùnh kieán; nhöõng phaùp khaùc ñoàng vôùi loaïi naøy ñeàu cho ngaên neân bieát. 3 - Ngaên ñoàng phaàn, nhö trong Luaät noùi: phoøng xaù laø nôi dung chöùa ñöôïc boán oai nghi ñi ñöùng naèm ngoài; cho ñeán nhöng nôi nhö goác

caây, choã troáng, söôøn nuùi... cuõng vaäy. 4 - Ngaên töông töï, nhö trong Luaät noùi keä: “Nôi taát caû chaùnh haïnh, Nôi taát caû töông töï, Laø noùi löôïc Tyø ni, Hoaëc goïi laø Chaùnh haïnh” Nghóa naøy coù noùi roõ trong phaåm Giaù (ngaên) neân bieát, neáu ngöôøi naøo hieåu ñöôïc yù phaät cheá giôùi trong boán loaïi ngaên naøy, thì ngöôøi aáy hieåu roõ luaät. Keä vieát: Hieåu löôïng y baùt coù ba phaåm, Truyeàn truyeàn thoï trì vaø nöông nguyeän, Löôïng y baùt nöông nôi hai choã, Nhö thôøi, nhö toäi, phöông giaùn caùch. Giaûi thích: Luaät noùi baùt coù ba phaåm thöôïng trung haï, baùt thöù nhaát chöùa ñöôïc möôøi hai baùn Ba la gaïo naáu thaønh côm, baùt thöù hai chöùa ñöôïc hai möôi baùn Ba la gaïo naáu thaønh côm, baùt thöù ba chöùa ñöôïc hai möôi laêm Ba la gaïo naáu thaønh côm. Löôïng y cuõng coù ba phaåm: y thöù nhaát roäng hai möôi ngoùn tay, daøi ba möôi ngoùn tay; gaáp ñoâi löôïng y naøy chöa baèng löôïng y toái ña maø Phaät ñaõ cheá laø y thöù hai; y thöù ba daøi ít hôn löôïng y cuûa Phaät chín khuyûu tay, roäng ít hôn saùu khuyûu tay. Truyeàn y baùt coù hai: moät laø ba laàn truyeàn, hai laø daïy ngöôøi khaùc bieát truyeàn; thoï trì ba y vaø baùt, nöông nguyeän coù taùm vaät duïng ñoái chieáu, nöông nôi hai choã coù toäi töông öng vaø vaät töông öng. Keä vieát: Choã naøy phöông tieän vaø chuû vaät, Taøi vaät hay thaønh Ni taùt kyø, Nhö vaäy taát caû theo thöù töï, Coù theå hieåu ba möôi hoïc xöù. Giaûi thích: Ba phaùp ñaàu trong ba möôi phaùp laø y quaù möôøi ngaøy, y chuyeån xa vaø y ñôïi moät thaùng; ngöôøi naøy ôû trong ñaây theo thöù lôùp töï ñöôïc chöùa duøng, neáu khoâng chöùa duøng thì xaû cho Taêng. Hoïc xöù thoï y töø

Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con, neáu laøm phöông tieän tröôùc roài thì xaû trôû laïi cho Tyø kheo; y nhôø Tyø kheo ni giaët nhuoäm ñaäp roài thì neân xaû cho Taêng; y hoaëc giaù tieàn y thoï töø cö só khoâng phaûi baø con thì neân xaû trôû laïi cho hoï, neáu chuû giaù tieàn y khoâng coù ôû ñoù hoaëc khoâng chòu nhaän laïi thì neân xaû cho Taêng, taát caû nhöõng y ñaõ coù trong hoïc xöù thuoäc boä Caâu xaù ña ñeàu neân xaû cho Taêng. Chöùa baùt quaù möôøi ngaøy, baùt ñuû naêm laèn raêng nöùt

nhö trong luaät ñaõ noùi neân bieát. Hoïc xöù ñöôïc y töø thôï deät ñeàu neân xaû cho Taêng, neáu thí chuû cuùng nhieàu y cho Tyø kheo, Tyø kheo caàn thì chæ ñöôïc thoï moät caùi, neáu thoï quaù thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeàvaø neân xaû vaät laïi cho thí chuû; hoïc xöù ñoaït y laïi thì neân xaû y laïi cho Tyø kheo töùc giaän; Hoài chuyeån Taêng vaät thì neân xaû cho ñaïi chuùng; y taém, y caáp thí cho ñeán ñöôïc lìa y...; neáu ngöôøi naøo hieåu ñöôïc nghóa naøy thì ngöôøi aáy hieåu roõ luaät. Keä vieát: Kheùo lieãu bieät ñöôïc taùm toân phaùp. Giaûi thích: Taùm toân phaùp laø: 1 - Thöùc xoa ma na caàu thoï giôùi cuï tuùc phaûi ôû trong hai boä Taêng. 2 - Tyø kheo ni ñaõ ñöôïc moät traêm tuoåi haï cuõng neân cung kính leã baùi Tyø kheo môùi thoï giôùi cuï tuùc moät ngaøy. 3 - Tyø kheo ni moãi nöûa thaùng ñeán trong Tyø kheo taêng caàu giaùo thoï. 4 - Tyø kheo ni phaïm toäi Taøn, haønh phaùp Ma na ñoûa phaûi ôû trong hai boä Taêng. 5 - Tyø kheo ni khoâng ñöôïc quôû maéng Tyø kheo. 6 - Tyø kheo ni khoâng ñöôïc vaán naïn Tyø kheo. 7 - Tyø kheo ni khoâng ñöôïc kieát haï an cö ôû nôi khoâng coù Tyø kheo taêng. 8 - Tyø kheo ni an cö xong neân ñeán trong Tyø kheo taêng noùi ba vieäc töï töù. Töôùng chung, töôùng rieâng vaø danh nghóa cuûa taùm toân phaùp naøy ñeàu coù noùi trong luaät neân bieát. Keä vieát: Hieåu töôùng thöù lôùp thænh chaùnh giaùo. Giaûi thích: Neáu Tyø kheo coù ñuû naêm ñöùc vaø töông öng vôùi chín ñöùc thì ñaïi chuùng hoøa thænh vò naøy laøm giaùo thoï cho Tyø kheo ni, neáu vò naøy thoï thænh thì Taêng neân yeát ma sai giaùo thoï ni. Tyø kheo ni ñaïi dieän Ni chuùng vaøo ngaøy boá taùt ñeán trong Taêng thænh vò naøy, chuùng taêng cuõng thænh vò naøy; neáu ñaõ thoï Taêng sai giaùo thoï ni maø laïi khoâng ñeán giaùo thoï thì vò naøy phaïm toäi Ba daät ñeà vaø Ñoät kieát la; neáu vò naøy khoâng thoï thænh hoaëc trong Taêng khoâng coù ngöôøi ñuû ñöùc nhö theá thì chuùng Taêng neân noùi vôùi Tyø kheo ni raèng: trong Taêng nay khoâng coù ai ñeán giaùo thoï cho ni, ni chuùng neân nhö phaùp nhö luaät haønh trì, chôù coù buoâng lung. Keä vieát: Hieåu roõ Tuùc truï ñòa... boán ñòa. Giaûi nghóa: Ñòa coù boán: moät laø tuùc truï ñòa, hai laø ñaõ haønh tuùc truï ñòa, ba laø Ma na ñoûa ñòa, boán laø ñaõ haønh Ma na ñoûa ñòa. Keä vieát: Vaø coù naêm yeát ma nöông (y). Giaûi thích: sôû y coù naêm, naêng y cuõng coù naêm. Neáu Tyø kheo taâm

cao ngaïo khoâng cung kính thì Taêng neân cho ngöôøi naøy yeát ma boá uùy; neáu Tyø kheo chöa hieåu toäi vaø phi toäi trong Luaät hoaëc dieät vaø phi dieät trong A tyø ñaït ma hoaëc lìa y chæ hoaëc thoï Sa di y chæ hoaëc ñaïi giôùi nöông hoïc thì Taêng neân cho yeát ma luyeän ma; neáu Tyø kheo ôû truù xöù Taêng laøm haïnh xaáu, nhô

nhaø ngöôøi thì Taêng neân cho yeát ma khu xuaát; neáu Tyø kheo ôû beân taïi gia huûy baùng Phaät phaùp thì Taêng neân cho yeát ma saùm taï; neáu Tyø kheo khoâng töï thaáy toäi, hoaëc thaáy toäi maø khoâng chòu saùm toäi, hoaëc khoâng boû taø kieán thì Taêng neân cho yeát ma Baát coïng truï. Neáu ngöôøi naøo hieåu ñöôïc nghóa naøy thì ngöôøi aáy hieåu roõ luaät. Keä vieát: Hieåu roõ naêm chuûng loaïi ñeán ñöôïc. Giaûi thích: Moät laø coù vaät maét ñeán ñöôïc, khoâng phaûi thaân ñeán ñöôïc; hai laø coù vaät thaân ñeán ñöôïc, khoâng phaûi maét ñeán ñöôïc vaøo toaùn soá; ba laø coù vaät thaân vaø maét ñeàu ñeán ñöôïc vaøo toaùn soá; boán laø coù vaät caû thaân vaø maét ñeàu khoâng ñeán ñöôïc vaøo toaùn soá; coù vaät thaân vaø maét ñeán ñöôïc nhöng khoâng vaøo toaùn soá. Neáu ngöôøi naøo khoâng chaáp thuaän thoï thì goïi laø naêm loaïi ñeán ñöôïc. Keä vieát: Hieåu vöôït Tyø ni coù naêm moân. Giaûi thích: toäi vöôït Tyø ni (toäi Vieät phaùp) coù naêm: moät laø khoâng hieåu roõ, hai laø phieán naõo raát naêng sanh khôûi, ba laø queân maát chaùnh nòem, boán laø aùc tri thöùc, naêm laø khoâng coù taâm tin öa. Keä vieát: Nöông nhaäp vaø giôùi sanh ra toäi, Hieåu nhö theá gian ñaõ phaùn quyeát. Giaûi thích: Theá gian ñaõ laäp ñaïo lyù nhö theá, nhaäp vaø giôùi coù phaàn thuoäc veà mình, coù phaàn thuoäc veà ngöôøi, coù nheï coù naëng. Neáu Tyø kheo döïa treân nhaân duyeân cuûa maét tai muõi löôõi thaân vaø taâm, ñoái vôùi saùu traàn khôûi haønh ñoäng khoâng ñuùng hoaëc phaïm toäi naëng, hoaëc phaïm toäi nheï nhö ngöôøi raén caén hay uoáng thuoác ñoäc. Neáu ngöôøi naøo troäm ñòa, thuûy, hoûa phongvaø khoâng giôùi cuõng phaïm Ba la di, ñaây laø döïa treân giôùi troäm maø phaùn ñònh; neáu ngöôøi naøo hieåu toäi phaùt sanh töø giôùi vaø nhaäp thì ngöôøi naøy hieåu roõ luaät. Keä vieát: Hieåu taùm loaïi Baït tröø Ca hi na. Giaûi thích: trong Luaät noùi yeát ma baït tröø y Ca hi na coù taùm: moät laø caùnh bieân, hai laø thaønh töïu bieân, ba laø xuaát ly bieân, boán laø thaát bieân, naêm laø giaùn bieân, saùu laø quaù truï bieân, baûy laø ñoaïn voïng bieân, taùm laø coïng baït tröø bieân. Keä vieát: Naêm coâng ñöùc y Ca hi na. Giaûi thích: ngöôøi thoï y Ca hi na coù naêm coâng ñöùc: moät laø lìa y

taïp loaïn, hai laø khoâng lìa ba y, ba laø moät laàn maëc moät laàn caát ñöôïc vaøo thoân xoùm, boân 1laø khoâng baïch Tyø kheo khaùc ñöôïc vaøo thoân xoùm, naêm laø khoâng quaùn nhaân duyeân ñöôïc cuøng chuùng aên. Keä vieát: Kheùo hieåu hai thuû. Giaûi thích: neáu ngöôøi ñaõ thoï y Ca hi na ra ngoaøi giôùi maø khoâng ñöôïc y, do hai vieäc giöõ ñöôïc coâng ñöùc cuûa y Ca hi na: moät laø nhôø y giöõ, hai laø nhôø truï xöù giöõ. Keä vieát: Khoâng ñaéc giôùi - hai möôi ngöôøi. Giaûi thích: trong Phaät phaùp luaät coù hai möôi haïng ngöôøi thoï giôùi khoâng ñaéc giôùi, ñoù laø naêm haïng ngöôøi huyønh moân, naêm haïng ngöôøi taïo toäi Voâ giaùn, ngöôøi laøm oâ nhuïc Tyø kheo ni, ngöôøi noùi toâi khoâng phaûi laø Tyø kheo, taëc truï, roàng, Döôïc xoa, ngöôøi caâm, ngöôøi ñieác, ngöôøi caâm ñieác, ngöôøi khoâng caàu giôùi vaø ngöôøi ngaên. Keä vieát: Vaø möôøi nöông - taï. Giaûi thích: trong Luaät noùi y chæ baäc ñaïi nhaân do möôøi nhaân duyeân neân dieät maát: moät laø do xaû giôùi, hai laø do cheát, ba laø do chuyeån lui laïi laøm Sa di, boán laø do boû Phaät phaùp theo ngoaïi ñaïo sau ñoù trôû laïi trong Phaät phaùp, naêm laø do noùi toâi khoâng phaûi

laø Tyø kheo, saùu laø do taëc truï, baûy laø do muoán xaû y chæ neân ra ngoaøi giôùi, taùm laø quaù truï nhö phaùp haønh, chín laø do bò taãn, möôøi laø do khoâng ôû trong giôùi gaëp laïi OÂ-ba-ñaø-da. Keä vieát: Kheùo hieåu hai thuû ngöøa aùc xuùc. Giaûi thích: Thuû laø nhieáp yù, khoâng phaûi xaû boû ñeå lìa loaïn ñoäng thoï aùc xuùc ñaõ sanh; thuû coù hai laø yù duïc thuû vaø khí thaïnh thuû. YÙ duïc thuû laø neáu vaät lìa baùt vaø ñoà ñöïng thöùc aên ôû choã khaùc, cho ñeán yù mong muoán chöa taùc yù xaû thì vaøo luùc ñoù ñöôïc thoï vaät naøy. Khí thaïnh thuû laø neáu vaät ñaõ xaû vaø chöa xaû, ôû trong baùt vaø ñoà ñöïng thöùc aên cho ñeán coù theå dieät tröø thoï caùc phaùp, tuøy chöa khôûi moät laàn naøo, chöa maát thoï thì ñöôïc thoï vaät naøy. Keä vieát: Hieåu boán yeát ma vaø nöông tòch. Giaûi thích: trong Luaät noùi yeát ma nöông (y) coù boán: moät laø yeát ma y traùnh, hai laø yeát ma y thieän giaùo, ba laø yeát ma y toäi thaát, boán laø yeát ma nöông vieäc ñaõ laøm. Boán yeát ma nöông (boán traùnh) naøy do baûy loaïi nöông tòch tónh (baûy dieät traùnh) ñöôïc dieät: moät laø Hieän tieàn tyø ni, hai laø ÖÙc nieäm tyø ni, ba laø Baát si tyø ni, boán laø Töï ngoân (tuøy theä ngoân) tyø ni, naêm laø Toái aùc tyø ni, saùu laø Tuøy ña tyø ni, baûy laø Tuøy thaûo tyø ni. Baûy nöông tòch tónh tyø ni naøy laøm theá naøo dieät ñöôïc boán yeát ma nöông?- nhö yeát ma y traùnh laø do khoâng ñoàng noùi toäi chaáp neân duøng hai nöông tòch tónh ñeå dieät tröø, ñoù laø Hieän tieàn tyø ni vaø Tuøy ña tyø ni. Nhö yeát ma y thieän

SOÁ 1461 - CHAÙNH LÖÔÏNG BOÄ LUAÄT NHÒ THAÄP NHÒ MINH LIEÃU LUAÄN 211

giaùo khôûi laø do nôi vaán naïn neân duøng boán nöông tòch tónh ñeå dieät tröø; ñoù laø Hieän tieàn tyø ni, Toái aùc tyø ni, ÖÙc nieäm tyø ni vaø Baát si tyø ni. Nhö yeát ma y toäi thaát khôûi do söï vieäc thöù lôùp daãn ra neân duøng ba nöông tòch tónh ñeå dieät tröø; ñoù laø Hieän tieàn tyø ni, Tuøy theä ngoân tyø ni vaø Tuøy thaûo tyø ni. Nhö yeát ma nöông söï vieäc ñaõ laøm laø do taát caû yeát ma ñaõ laøm neân duøng baûy nöông tòch tónh ñeå dieät tröø nhö trong Luaät ñaõ noùi roõ neân bieát. Keä vieát: Hay phaân bieät boán nghieäp boá taùt. Giaûi thích: yeát ma Boá taùt coù boán: moät laø boán boä laøm boá taùt goïi laø Taêng boá taùt, hai laø ba ngöôøi laøm boá taùt goïi laø Ña boá taùt, ba laø hai ngöôøi laøm boá taùt goïi laø Song boá taùt, boán laø moät ngöôøi laøm boá taùt goïi laø Ñôn boá taùt. Keä vieát: Ngöôøi trí hieåu roõ naêm boá taùt. Giaûi thích: yeát ma Töï töù coù naêm: moät laø naêm boä laøm töï töù goïi laø Taêng töï töù, hai laø boán ngöôøi laøm töï töù goïi laø Ña töï töù, ba laø ba ngöôøi laøm töï töù vaø boán laø hai ngöôøi laøm töï töù ñeàu goïi laø Song töï töù, naêm laø moät ngöôøi laøm töï töù goïi laø Ñôn töï töù. Keä vieát: Lieãu bieät Sa moân sanh cuï truyeàn. Giaûi thích: Sanh cuï (töï cuï, tö sanh) cuûa Sa moân goàm coù y baùt, toâ... vaø tuùi gaäy; trong ñaây baùt hoaëc hieän tieàn hoaëc khoâng hieän tieàn thì chæ khieán ngöôøi khaùc bieát truyeàn lieàn ñöôïc thaønh. Neáu laø ba y hieän tieàn thì ba laàn truyeàn hoaëc khieán ngöôøi khaùc bieát truyeàn lieàn ñöôïc thaønh; neáu khoâng hieän tieàn thì chæ khieán ngöôøi khaùc bieát truyeàn lieàn ñöôïc thaønh. Toâ... vaø tuùi gaäy chæ khieán ngöôøi khaùc bieát truyeàn lieàn ñöôïc thaønh, khoâng coù truyeàn rieâng. Keä vieát: Hieåu naêm loaïi tònh cuûa Sa moân. Giaûi thích: Naêm loaïi tònh cuûa Sa moân: moät laø hoûa tònh - duøng löûa chaïm

vaøo, hai laø ñao tònh - duøng dao caét, ba laø töï laøm toån thöông, boán laø bò chim... caén moå, naêm laø traûo tònh - duøng moùng tay baám. Trong ñaây, hai loaïi tònh tröôùc cuøng haït tònh, ba loaïi sau chæ tònh ngoaøi voû vaø thòt, khoâng tònh haït beân trong. Keä vieát: Töï tha hai ngöôøi, khoâng phaûi hai, Hieåu vieäc tònh Sa moân ñaõ laøm. Giaûi thích: boán ñaïi tuï taáp hình thaønh sanh vaät coù boán: moät laø töø haït gioáng sanh, hai laø töø cuû sanh, ba laø töø phaàn ñoaïn sanh, boán laø töø khí cuûa boán ñaïi sanh. Tònh coù boán: moät laø töï gia haïnh ñaõ laøm, hai laø ngöôøi khaùc gia haïnh ñaõ laøm, ba laø töï tha gia haïnh ñaõ laøm, boán laø khoâng phaûi töï tha gia haïnh ñaõ laøm; boán loaïi tònh naøy khoâng chæ döïa treân moät vaät maø

thaønh, trong moät ñoáng, neáu tònh moät thöù thì caùc thöù khaùc ñeàu ñöôïc tònh. Neáu ngöôøi naøo hieåu ñöôïc nghóa naøy, thì ngöôøi aáy hieåu roõ luaät. Keä vieát: Lieãu nghóa hay hieån ñöùc toû roõ, Naêm ñöùc, naêm loaïi möôøi ñöùc Thaày, Ngöôøi naøy vieân maõn ñöôïc Phaät khen, Tyø na da - ñöùc Thaày töông öng. Giaûi thích: OÂ-ba-ñaø-da vaø thaày y chæ coù naêm ñöùc vaø naêm loaïi möôøi ñöùc, trong ñaây tuøy ñöôïc moät loaïi naêm ñöùc naøo thì ngöôøi naøy coù theå laøm OÂ-ba-ñaø-da vaø thaày y chæ. Naêm ñöùc vaø naêm loaïi möôøi ñöùc laø: 1 - Naêm ñöùc thöù nhaát goàm coù hieåu töôùng toäi, hieåu töôùng duyeân khôûi cuûa toäi, hieåu töôùng phi toäi, hieåu caùch xuaát ly toäi vaø möôøi haï. 2 - Naêm ñöùc thöù hai goàm coù trì giôùi, ña vaên, ñaïi trí, coù theå lo lieäu cho ngöôøi bònh vaø möôøi haï. 3 - Naêm ñöùc thöù ba goàm coù trì giôùi, ña vaên, ñaïi trí, coù theå löïa choïn khieán lìa theå duïng caùc kieán vaø möôøi haï. 4 - Naêm döùc thöù tö goàm coù trì giôùi, ña vaên, ñaïi trí, coù theå khieán lìa nôi coù naïn vaø möôøi haï. 5 - Naêm ñöùc thöù naêm goàm coù trì giôùi, coù theå lo lieäu cho ngöôøi bònh, coù theå khieán lìa aùc taùc öu hoái, coù theå löïa choïn khieán lìa theå duïng caùc kieán vaø möôøi haï. 6 - Naêm ñöùc thöù saùu goàm coù giôùi, bònh, aùc taùc, caùc kieán vaø möôøi haï. 7 - Naêm ñöùc thöù baûy goàm coù giôùi, bònh, aùc taùc, ña vaên vaø möôøi haï. 8 - Naêm ñöùc thöù taùm goàm coù giôùi, bònh, aùc taùc, ñaïi trí vaø möôøi haï. 9 - Naêm ñöùc thöù chín goàm coù giôùi, bònh, caùc kieán, ña vaên vaø möôøi haï. 10 - Naêm ñöùc thöù möôøi goàm coù giôùi, bònh, caùc kieán, ñaïi trí vaø möôøi haï. - Treân ñaây laø loaïi möôøi ñöùc thöù nhaát. 1 - Naêm ñöùc thöù nhaát goàm coù giôùi, bònh, choã naïn, ña vaên vaø möôøi haï. 2 - Naêm ñöùc thöù hai goàm coù giôùi, bònh, ña vaên, ñaïi trí vaø möôøi haï. 3 - Naêm ñöùc thöù ba goàm coù giôùi vieân maõn, chaùnh haïnh töông öng, chaùnh kieán töông öng, coù theå lo lieäu cho ngöôøi bònh vaø möôøi haï.

4 - Naêm ñöùc thöù tö goàm coù giôùi, bònh, ña vaên, coù theå khieán lìa aùc taùc öu hoái ñaõ sanh vaø chöa sanh, möôøi haï. 5 - Naêm ñöùc thöù naêm goàm coù giôùi, chaùnh haïnh, chaùnh kieán, caùc kieán vaø möôøi haï. 6 - Naêm ñöùc thöù saùu goàm coù giôùi, chaùnh kieán, chaùnh haïnh, choã naïn vaø möôøi haï. 7 - Naêm ñöùc thöù baûy goàm coù giôùi, chaùnh kieán, chaùnh haïnh, ña vaên vaø möôøi haï. 8 - Naêm

ñöùc thöù taùm goàm coù giôùi, chaùnh haïnh, chaùnh kieán, ñaïi trí vaø möôøi haï. 9 - Naêm ñöùc thöù chín goàm coù giôùi, chaùnh haïnh, chaùnh kieán, coù theå daïy ñeä töû nöông theo Giôùi hoïc vaø möôøi haï. 10 - Naêm ñöùc thöù möôøi goàm coù giôùi, chaùnh haïnh, chaùnh kieán, coù theå daïy ñeä töû nöông theo Taâm hoïc vaø möôøi haï. Treân ñaây laø loaïi möôøi ñöùc thöù hai, keá laø loaïi möôøi ñöùc thöù ba: trong ñaây coù theå daïy ñeä töû nöông theo Tueä hoïc cuõng coù naêm laø naêm ñöùc thöù nhaát; ba loaïi naêm ñöùc keá laø coù theå khieán töï thaân sieâng tu hoïc vaø möôøi haï; coù theå daïy ñeä töû nöông theo chaùnh haïnh hoïc vaø möôøi haï laø naêm ñöùc thöù naêm; coù theå khieán ñeä töû nöông theo phaïm haïnh hoïc vaø möôøi haï laø naêm ñöùc thöù saùu; coù theå khieán ñeä töû nöông Ba la ñeà moäc xoa hoïc vaø möôøi haï laø naêm ñöùc thöù baûy; ba loaïi naêm ñöùc sau cuøng laø coù theå khieán töï thaân sieâng tu hoïc vaø möôøi haï. Treân ñaây laø loaïi möôøi ñöùc thöù ba, keá laø loaïi möôøi ñöùc thöù tö: trong ñaây naêm ñöùc thöù nhaát goàm coù giôùi, chaùnh haïnh, chaùnh kieán, coù theå daïy ñeä töû nöông theo Giôùi höõu hoïc vaø möôøi haï; nöông theo Ñònh höõu hoïc cuõng naêm; nöông theo Hueä höõu hoïc cuõng coù naêm; nöông theo Giaûi thoaùt höõu hoïc cuõng coù naêm; nöông theo Giaûi thoaùt tri kieán cuõng coù naêm; naêm loaïi naêm ñöùc sau laø coù theå khieán töï thaân sieâng tu hoïc vaø möôøi haï. Treân ñaây laø loaïi möôøi ñöùc thöù tö, keá laø loaïi möôøi ñöùc thöù naêm: trong ñaây naêm ñöùc thöù nhaát goàm coù giôùi, chaùnh haïnh, chaùnh kieán, coù theå daïy ñeä töû nöông theo Giôùi voâ hoïc vaø möôøi haï; nöông theo Ñònh voâ hoïc cuõng coù naêm; nöông theo Hueä voâ hoïc cuõng coù naêm; nöông theo Giaûi thoaùtvoâ hoïc cuõng coù naêm; nöông theo Giaûi thoaùt tri kieán cuõng coù naêm; naêm loaïi naêm ñöùc sau laø coù theå khieán töï thaân sieâng tu hoïc vaø möôøi haï. Neáu ngöôøi naøo coù theå hieåu roõ nghóa cuûa naêm ñöùc vaø naêm loaïi möôøi ñöùc keå treân thì ngöôøi aáy coù ñaày ñuû coâng ñöùc töông öng cuûa Luaät sö. Keä vieát: Nôi nhöõng nghóa aáy - taâm quyeát lieãu,

214 BOÄ LUAÄT 11

Do ñoïc tuïng vaên - theo söï haønh, Ngöôøi naøy nôi Luaät lieàn hieåu roõ, Phaät noùi ngöôøi naøy khoâng nöông ai. Giaûi thích: nhö treân ñaõ noùi nhöõng nghóa nhö theá, neáu ngöôøi naøo ñoïc tuïng caâu vaên vaø hieåu nghóa ñaày ñuû, vieäc neân haønh ñaõ haønh xong thì ngöôøi aáy seõ hieåu roõ luaät; cho neân Phaät noùi ngöôøi naøy do khoâng bieát, taâm nghi khoâng sanh neân ôû trong ba nghóa ñöôïc töï taïi, khoâng nhôø vaøo ngöôøi khaùc, nhö keä ñaõ noùi: “Tyø ni, tyø ñaøm vaên ñaõ hieån, Ngöôøi cuøng giôùi vaø Hoä töông öng, Ñöôïc Phaät ngôïi khen - tu ba hoïc, Khoâng nhôø ngöôøi khaùc - toâi seõ noùi”. Luaän naøy coù hai möôi hai caâu keä, nhieáp hai möôi hai phaàn vaên xuoâi cuûa nghóa Minh lieãu, theo nghóa maø phaù caâu ra ñeå giaûi thích neân goïi laø Nhò thaäp nhò luaät Minh lieãu luaän. “Vaên Tyø ni, Tyø ñaøm ñaõ hieån, Ngöôøi cuøng Giôùi vaø Hoä töông öng, Ñöôïc Phaät ngôïi khen - tu ba hoïc, Khoâng nhôø ngöôøi khaùc - toâi seõ noùi. Noùi taùm giôùi, Hoä chín möôi sau, Phaân bieät sai khaùc nghóa töông öng. Boäi hai möôi moát ngaøn soâng phöôùc, Doøng nöôùc thieän phaùp taåy tröø dô. Hieåu giôùi naêm töôùng, chín tyø ni, Hieåu taùm duyeân khôûi naêm boä toäi, Hieåu baûy tuï toäi, naêm boá taùt, Hieåu boán loaïi

maát, boán loaïi ñöôïc. Hay kheùo giaûn traïch ba caïnh toäi, Hieåu töôûng, chaân thaät laäp hoïc xöù. Töï taùnh laäp cheá giôùi ñaõ coù, Nhö lyù phaân bieät hay giaûi thoaùt. Hieåu roõ hai boä nghieäp ñaõ laøm, Hieåu loaïi vaø thôøi - phaù phi phaù, Hieåu tieåu, tuøy tieåu, phi tieåu giôùi. Phaân bieät roõ vaøo nhaø chaùnh haïnh. Hieåu roõ toäi - ba loaïi thöôïng khôûi, Vaø ba phöông hieån thò noùi toäi. Duyeân khôûi cheá giôùi coù giaûm taêng,

SOÁ 1461 - CHAÙNH LÖÔÏNG BOÄ LUAÄT NHÒ THAÄP NHÒ MINH LIEÃU LUAÄN 215

Nöông vaên kheùo hay roäng phaân bieät.
Toäi vaø phi toäi Phaät ñaõ noùi,
Nhö luaät, Tyø ñaøm ñaõ cheá ñònh,
Kheùo hieåu roõ töøng toäi, phi toäi.
Vaø naêm phöông phaùp thöôïng khôûi toäi.
Tyø kheo hieåu boán loaïi xaû boû,
Hieåu roõ ba y, saùu thöông xoùt.
Phaân bieät boán loaïi toäi trong luaät,
Hieåu saùu giôùi - boán thaân töông öng.
Nôi baûy y tha - ñaéc vieân ñöùc,
Choïn hai vieân ñöùc, lieåu bieät töôùng.
Hieåu naêm loaïi khoâng phaûi thaät ngöõ,
Bieát phaùp töï taùnh, loaïi tu taäp,
Kheùo hieåu boán loaïi duyeân thoï maïng.
Hay thaønh töïu thoï coù naêm phaàn,
Laøm phaùp taøn thöïc coù möôøi loaïi,
Moãi loaïi hieåu phöông phaùp haønh kia.
Hieåu roõ baûy loaïi nhaân maát thoï,
Vaø ba xuùc ñoäng chöa thoï thöïc.
Lieãu bieät naêm loaïi khoâng thaønh aên,
Vaø boán ma thaát coù naêm loaïi.
Baûy ngaøy, coù naïn, tuøy yù ñi,
Hieåu roõ ba loaïi coù chín phaåm,
Hieåu naêm nhaân ñöôïc thaønh truï haï,
Vaø taùm loaïi naïn, giaûi truï haï.
Nôi baïch töù... naêm loaïi yeát ma,
Lieãu bieät coâng ñöùc vaø loãi laàm.
ÔÛ trong boán loaïi hoïc xöù - ngaên,
Hieåu roõ y baùt - ba phaåm löôïng,
Truyeàn truyeàn thoï trì vaø nöông nguyeän,
Löôïng y baùt nöông nôi hai choã,
Nhö thôøi, nhö toäi giaùn caùch phöông.

Choã naøy phöông tieän vaø chuû vaät,
Taøi vaät hay thaønh Ni taùt kyø,
Nhö vaäy taát caû theo thöù töï,
Hieåu roõ ñöôïc ba möôi hoïc xöù.
Kheùo hay lieãu bieät taùm toân phaùp,
Hieåu töôùng chaùnh giaùo phöông thöù töï,
216 BOÄ LUAÄT 11

Hieåu Tuùc truï ñòa trong boán ñòa,
Vaø coù naêm loaïi yeát ma nöông.
Hieåu roõ naêm chuûng loaïi ñeán ñöôïc,
Hieåu coù naêm moân vöôït tyø ni,
Nöông nhaäp vaø giôùi sanh ra toäi,
Hieåu nhö theá gian ñaõ phaùn quyeát.
Hieåu taùm loaïi baït tröø Ca hi na,
Naêm coâng ñöùc y Ca hi na.
Hieåu roõ hai thuû - khoâng ñaéc giôùi,
Hai möôi ngöôøi, möôøi duyeân maát nöông.
Hieåu roõ hai thuû, ngöøa aùc xuùc,
Hieåu boán yeát ma vaø nöông tòch,
Phaân bieät ñöôc boán nghieäp boá taùt,
Ngöôøi trí hieåu naêm loaïi töï töù,
Lieãu bieät sanh cuï cuûa Sa moân,
Hieåu naêm loaïi tònh cuûa Sa moân.
Töï tha hai ngöôøi, khoâng phaûi hai,
Hieåu vieäc tònh Sa moân ñaõ laøm.
Lieãu nghóa hay hieån ñöùc toû roõ,
Naêm ñöùc, naêm loaïi möôøi ñöùc Thaày,
Ngöôøi naøy vieân maõn ñöôïc Phaät khen,
Tyø na da töông öng ñöùc Thaày,
Nôi nhöõng nghóa aáy - taâm quyeát lieãu,
Do ñoïc tuïng vaên theo söï haønh,
Ngöôøi naøy nôi luaät lieàn hieåu roõ,
Phaät noùi ngöôøi naøy khoâng nöông ai".
LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 81

LUAÄT THIEÄN KIEÁN
TYØ BAØ SA
SOÁ 1462
(QUYEÅN 1 18)

HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1462

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA (GIAÛI THÍCH LUAÄT TÖÙ PHAÀN THEO NAM TRUYEÀN) - Haùn dòch: Tam taïng Taêng giaø Baït ñaø la ñôøi Tieâu teà - Vieät dòch: Ban phieân dòch chuøa Phaùp Baûo, HT Thích Tònh Haïnh giaùm tu- naêm 2006 - Hieäu ñính vaø nhuaän vaên: NS Thích nöõ Nhö Loäc taïi chuøa Phoå Minh - naêm 2010; dòch naêm 1993

QUYEÅN 1

I - PHAÅM TÖÏA THÖÙ NHAÁT:

Duø trong traêm öùc kieáp,
Thôøi khoâng theå nghó baøn,
Vì taát caû chuùng sanh,
Nhoïc meät ñeán taän nôi,
Ñeå teá ñoä theá gian.
Kính leã Ñaïi töø bi,
Do giaùo phaùp khoù bieát,
Töø nhieàu ñôøi theá gian,
Cuùi ñaàu xin ñaûnh leã,
Phaùp saâu xa vi dieäu,
Phaù tan tieâu hoaïi heát,
Löôùi voâ minh phieàn naõo.
Ngöôøi ñuû giôùi ñònh hueä,
Giaûi thoaùt haïnh troøn ñaày,
Sieâng tu caùc coâng ñöùc,

Taêng chuùng ruoäng phöôùc laønh, Con nhaát taâm quy ngöôõng, Gieo naêm voùc kính leã. Quy kính Tam baûo roài, Xin dieãn nghóa Tyø ni, Mong chaùnh phaùp tröôøng toàn, Lôïi ích caùc chuùng sanh. Nguyeän ñem coâng ñöùc naøy, Tieâu tröù caùc aùc naïn, Ai öa thích trì giôùi, Trì giôùi lìa caùc khoå. Noùi Luaät boån ñöôïc keát taäp ñaàu tieân laø do toân giaû Öu ba ly ôû trong chuùng naêm traêm Tyø kheo ñaàu tieân keát taäp taïng luaät. Vì sao, vì töø khi Phaät môùi thaønh ñaïo ñaàu tieân chuyeån phaùp luaân Töù ñeá taïi vöôøn Loäc daõ, cho ñeán cuoái cuøng thuyeát phaùp ñoä Tu baït ñaø la, nhöõng vieäc neân laøm Phaät ñaõ laøm xong, Phaät lieàn nhaäp nieát baøn voâ dö vaøo raïng saùng ngaøy 15 thaùng 2 nôi Ta la song thoï, thaønh Caâu thi na thuoäc nöôùc cuûa vua Maït la. Baûy ngaøy sau, toân giaû Ñaïi Ca Dieáp töø nöôùc Dieäp ba cuøng naêm traêm Tyø kheo ñi ñeán thaønh Caâu thi na, giöõa ñöôøng gaëp moät ñaïo só lieàn hoûi thaêm veà Ñaïi sö, ñaïo só ñaùp: “Sa moân Cuø Ñaøm ñaõ nhaäp nieát baøn baûy ngaøy roài, trôøi ngöôøi ñeàu ñeán cuùng döôøng, toâi ñöôïc hoa trôøi Maïn ñaø la naøy töø choã ñoù”, Ñaïi Ca Dieáp cuøng caùc

Tyø kheo nghe tin Phaät ñaõ nhaäp nieát baøn, thaûy ñeàu ñau buoàn ngaát xæu ngaõ xuoáng ñaát. Luùc ñoù coù moät Tyø kheo Ma- ha-la noùi: “thoâi ñöøng coù ñau buoàn nöõa, khi ñaïi Sa moân coøn taïi theá ñaõ cheá ngaên vieäc naøy laø tònh, vieäc naøy laø baát tònh; vieäc naøy neân laøm, vieäc naøy khoâng neân laøm. Nay ñaõ nhaäp nieát baøn, ta ñöôïc tuøy yù thích muoán laøm gì thì laøm”, Ñaïi Ca Dieáp nghe roài lieàn im laëng suy nghó: “khi aùc phaùp chöa sanh khôûi, ta neân keát taäp phaùp taïng ñeå chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu ôû ñôøi, laøm lôïi ích chuùng sanh”, laïi nghó: “khi Phaät coøn taïi theá ñaõ trao ca sa cho ta vaø noùi vôùi caùc Tyø kheo raèng: khi ta nhaäp ñònh thöù nhaát, Ñaïi Ca Dieáp cuõng nhaäp ñònh aáy. Ñoù laø Phaät ñaõ khen ngôïi ta, ta ñöôïc Thaùnh lôïi ñaày ñuû khoâng khaùc gì Phaät, gioáng nhö vua cha côûi aùo giaùp ñang maëc trao cho con ñeå ngöôøi con naøy thuû hoä chuûng toäc; Nhö lai trao ca sa cho ta laø muoán sau khi Phaät nhaäp nieát baøn, ta seõ thuû hoä chaùnh phaùp cuûa Nhö lai”. Sau ñoù toân giaû Ñaïi Ca Dieáp nhoùm Tyø kheo taêng noùi: “tröôùc ñaây toâi nghe ñöôïc moät Tyø kheo Ma-ha-la noùi raèng: khi Ñaïi Sa moân coøn taïi theá ñaõ cheá ngaên vieäc naøy laø tònh, vieäc naøy laø baát tònh; vieäc naøy neân laøm, vieäc naøy khoâng neân laøm. Nay ñaõ nhaäp nieát baøn, ta ñöôïc tuøy thích muoán

laøm gì thì laøm. Caùc tröôûng laõo, chuùng ta neân keát taäp phaùp taïng vaø tyø ni taïng”, caùc Tyø kheo noùi: “ñaïi ñöùc, neân löïa choïn caùc Tyø kheo thoâng suoát chín boä loaïi phaùp Phaät, tuy caùc hoïc nhaân Tu ñaø hoaøn, Tö ñaø haøm vaø Tyø kheo AÙi taän khoâng phaûi chæ coù traêm ngaøn vò; nhöng ngöôøi thoâng hieåu ba taïng, ñöôïc boán voâ ngaïi bieän, coù ñaïi thaàn löïc, chöùng ba Ñaït trí ñöôïc Phaät khen ngôïi, laïi laø AÙi taän Tyø kheo thì chæ coù boán traêm chín chín vò”. Luùc ñoù Ñaïi Ca Dieáp choïn ñöôïc naêm traêm nhöng thieáu moät vò, vì tröôûng laõo A-nan coøn ôû Höõu hoïc vò, Ñaïi Ca Dieáp khoâng choïn laáy A-nan vì muoán ñoaïn döùt phæ baùng, nhöng neáu khoâng coù A-nan thì khoâng coù ngöôøi keát taäp phaùp. Caùc Tyø kheo noùi: “A-nan tuy ôû Höõu hoïc vò nhöng ñaõ ñích thaân laõnh thoï Tu ña la, Kyø daï töø Phaät, laïi laø baäc kyø laõo vaø cuõng laø em chuù baùc trong thaân toäc Thích ca cuûa Nhö lai; ñaïi ñöùc neân choïn laáy A-nan cho ñuû soá naêm traêm vò keát taäp”, nhöng ñoù chæ laø yù kieán cuûa Thaùnh chuùng. Luùc ñoù caùc Tyø kheo suy nghó: “neân keát taäp phaùp taïng ôû ñaâu, ôû thaønh Vöông xaù coù ñaày ñuû caùc thöù caàn duøng, chuùng ta neân ñeán ñoù an cö ba thaùng ñeå keát taäp phaùp taïng, nhöng khoâng neân ñeå caùc Tyø kheo khaùc an cö ôû ñoù, vì sao, vì sôï hoï khoâng tuøy thuaän”, toân giaû Ñaïi Ca Dieáp lieàn baïch nhò yeát ma... nhö trong phaåm Taêng kyø ñaõ noùi roõ. Sau khi cuùng döôøng xaù lôïi Phaät xong, coøn moät thaùng röôõi nöõa laø tôùi haï an cö, toân giaû Ñaïi Ca Dieáp noùi vôùi caùc Tyø kheo: “ñaõ ñeán luùc chuùng ta ñi ñeán thaønh Vöông xaù”, caùc Tyø kheo lieàn chia thaønh hai nhoùm leân ñöôøng, nhoùm thöù nhaát do toân giaû Ñaïi Ca Dieáp daãn hai traêm naêm möôi Tyø kheo, nhoùm thöù hai do toân giaû A naäu laâu ñaø daãn hai traêm naêm möôi Tyø kheo. Luùc ñoù toân giaû A-nan cuøng caùc Tyø kheo khaùc trôû veà nöôùc Xaù veä, daân chuùng thaáy A-nan lieàn gaøo khoùc nhö luùc Nhö lai môùi

nhaäp nieát baøn, A-nan noùi phaùp voâ thöôøng ñeå giaùo hoùa hoï roài ñeán trong vöôøn Kyø thoï, môû phoøng cuûa Phaät queùt doïn saïch seõ vaø lau chuøi giöôøng toøa... gioáng nhö hoài Phaät coøn taïi theá. Sau ñoù coù moät Baø la moân teân Tu-baø-na ñeán thænh A-nan ngaøy mai ñeán nhaø thoï thöïc, saùng hoâm sau A-nandaãn theo moät Tyø kheo ñeán nhaø Tu-baø-na thoï thænh thöïc, Tu-baø-na nhaân ñaây lieàn hoûi nghóa kinh, do vieäc naøy neân trong phaåm thöù möôøi cuûa kinh A haøm goïi laø kinh Tu-baø-na. A-nan ôû taïi Kyø vieân cho ñeán gaàn ngaøy an cö môùi ñi ñeán thaønh Vöông xaù, luùc ñoù toân giaû Ñaïi Ca Dieáp cuøng naêm traêm Tyø kheo ñeàu ñaõ ñeán thaønh Vöông xaù, thaáy caû möôøi taùm chuøa lôùn nôi ñaây ñeàu ñaõ hö hoaïi vì caùc Tyø kheo khi hay tin Phaät nhaäp nieát baøn ñeàu ñaõ boû ñi heát. Caùc Thaùnh chuùng nhö lôøi Phaät daïy, lo tu boå laïi phoøng xaù vì neáu khoâng tu boå laïi, ngoaïi ñaïo seõ phæ baùng raèng khi Sa moân Cuø Ñaøm coøn taïi theá thì caùc Tyø kheo tu boå phoøng xaù, sau khi nhaäp nieát baøn thì laïi boû ñi heát. Toân giaû Ñaïi Ca Dieáp ñeán

gaêïp vua A Xaø Theá, vua vöøa thaáy toân giaû lieàn ñaûnh leã vaø hoûi caàn gì, toân giaû noùi: “caû möôøi taùm chuøa lôùn ñeàu hö hoaïi, nay muoán tu boå laïi, xin ñaïi vöông bieát cho”, vua noùi laønh thay roài cho ngöôøi ñeán tu boå vaø cung caáp ñaày ñuû nhöõng vaät caàn duøng. Sau khi tu boå xong, toân giaû ñeán baïch vua: “nay chuùng toâi muoán keát taäp phaùp taïng vaø tyø ni taïng, xin vua bieát cho”, vua noùi: “laønh thay, con seõ chuyeån baùnh xe oai löïc cuûa vua ñeå giuùp cho caùc ñaïi ñöùc keát taäp baùnh xe phaùp voâ thöôïng, con seõ tuaân theo söï sai khieán cuûa chuùng taêng”, toân giaû noùi: “tröôùc tieân neân xaây caát moät giaûng ñöôøng treân söôøn nuùi Ñeå baøn na ba la, vì nôi aáy raát yeân tónh”, vua noùi laønh thay. Nhôø oai löïc cuûa vua, khoâng bao laâu sau giaûng ñöôøng ñöôïc hoaøn thaønh nhö kyõ xaûo cuûa trôøi Tyø xaù ôû coõi trôøi Ñao lôïi, trong giaûng ñöôøng coù naêm traêm toøa ngoài day veà höôùng Baéc, laïi coù moät toøa cao ñaët day veà höôùng Ñoâng daønh cho vò keát taäp phaùp. Luùc ñoù caùc Tyø kheo baûo A-nan: “ngaøy mai chuùng taêng seõ keát taäp phaùp taïng, thaày haõy tinh taán chôù buoâng lung”, A-nan lieàn suy nghó: “ngaøy mai Thaùnh chuùng keát taäp phaùp taïng, ta coøn ôû Höõu hoïc vò laøm sao vaøo döï ñöôïc”, nghó roài lieàn vaøo ñaàu ñeâm tinh taán thieàn quaùn, qua ñeán nöûa ñeâm cuõng chöa chöùng ñaéc ñöôïc gì, A-nansuy nghó: “tröôùc kia Phaät ñaõ töøng noùi ta neáu nhaäp thieàn ñònh thì seõ mau chöùng A-la-haùn, lôøi Phaät daïy laø chaéc thaät, chæ vì ta tinh taán thaùi quaù neân khoâng theå chöùng ñöôïc gì, ta nay neân thuaän theo trung ñaïo”, nghó roài lieàn ñi röûa chaân saïch roài vaøo phoøng, leân giöôøng muoán naèm nghæ moät laùt, trong luùc thaân vöøa nghieâng xuoáng giöôøng, chaân vöøa hoảng ñaát, ñaàu chöa ñuïng goái thì A-nan boãng ngoä ñaïo, chöùng quaû A-la- haùn. Neáu coù ai hoûi trong Phaät phaùp, vò naøo khoâng ôû trong boán tö theá ñi ñöùng naèm ngoài maø ñaéc ñaïo thì vò aáy chính laø toân giaû A-nan. Luùc ñoù vaøo ngaøy möôøi baûy thaùng sau, sau khi thoï trai vaø thu xeáp y baùt xong, toân giaû Ñaïi Ca Dieáp nhoùm taêng ôû trong giaûng ñöôøng, theo thöù lôùp ngoài yeân vaø chöøa moät choã troáng daønh cho

A-nan, khi caùc haï toøa ñeán kính leã Thöôïng toøa thaáy choã troáng naøy lieàn hoûi choã naøy daønh cho ai, ñaùp laø daønh cho A-nan, laïi hoûi A-nan ñang ôû ñaâu. A-nan bieát taâm nieäm cuûa chuùng taêng neân hieän thaàn tuùc, muoán bieåu hieän söï chöùng ñaéc cho chuùng taêng bieát, hieän thaân ngoài vaøo choã ngoài. Toân giaû Ñaïi Ca Dieáp hoûi: “caùc tröôûng laõo, neân keát taäp phaùp taïng tröôùc hay tyø ni taïng tröôùc?”, ñaùp: “ñaïi ñöùc, Tyø ni taïng laø thoï maïng cuûa Phaät phaùp, Tyø ni taïng coøn thì Phaät phaùp coøn, neân keát taäp Tyø ni taïng tröôùc”, laïi hoûi ai laøm phaùp sö, ñaùp: ” neân cöû tröôûng laõo Öu ba ly, vì khi Phaät coøn taïi theá, ñaõ thöôøng khen ngôïi tröôûng laõo Öu ba ly laø Trì luaät ñeä nhaät trong caùc ñeä töû Thanh vaên”, Ñaïi Ca Dieáp lieàn taùc baïch: “Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, neáu taêng giaø

ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän cho toâi hoûi tröôûng laõo Öu ba ly nhöõng vieäc trong Tyø ni phaùp. Baïch nhö vaäy”, tröôûng laõo Öu ba ly cuõng taùc baïch: “Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän cho toâi ñaùp nhöõng vieäc trong phaùp Tyø ni maø ñaïi ñöùc Ñaïi Ca Dieáp hoûi. Baïch nhö vaäy”. Taùc baïch xong, Öu ba ly chænh ñoán laïi y phuïc ñaûnh leã chuùng taêng roài böôùc leân toøa cao ngoài, Ñaïi Ca Dieáp cuõng troåi veà choã ngoài cuûa mình roài hoûi Öu ba ly: “tröôûng laõo, giôùi Ba la di thöù nhaát ñöôïc cheá ôû nôi ñaâu vaø do ai sanh khôûi?”, ñaùp laø ñöôïc cheá taïi Tyø xaù ly, do Tu ñeà na Ca lan ñaø töû sanh khôûi, laïi hoûi laø phaïm toäi gì, ñaùp laø phaïm toäi baát tònh haïnh. Ñaïi Ca Dieáp keá hoûi veà toäi, veà duyeân phaïm, veà keát giôùi, tuøy keát giôùi... cöù nhö vaäy hoûi veà nhaân duyeân boån khôûi cuûa caùc phaùp Ba la di thöù hai, thöù ba, thöù tö vaø goïi laø phaåm boán Ba la di. Tuaàn töï nhö theá hoûi veà möôøi ba phaùp Taêng giaø baø thi sa, hai phaùp Baát ñònh, ba möôi phaùp Ni taùt kyø ba daät ñeà, chín möôi hai phaùp Ba daät ñeà, boán phaùp Ba la ñeà ñeà xaù ni, baûy möôi laêm Chuùng hoïc phaùp vaø baûy phaùp Dieät traùnh. Keát taäp xong phaàn Ba la ñeà moäc xoa cuûa Tyø kheo taêng, keá keát taäp phaàn Ba la ñeà moäc xoa cuûa Tyø kheo ni goàm coù taùm phaùp Ba la di, möôøi baûy phaùp Taêng giaø baø thi sa, ba möôi phaùp Ni taùt kyø ba daät ñeà, moät traêm saùu möôi saùu phaùp Ba daät ñeà, taùm phaùp Ba la ñeà ñeà xaù ni, baûy möôi laêm Chuùng hoïc phaùp vaø baûy phaùp Dieät traùnh; keá keát taäp veà phaàn Kieàn ñoä (taïp söï) ñeán Ba lôïi baø la... cho ñeán heát taïng Luaät, kyø keát taäp naøy goïi laø Naêm traêm A-la-haùn keát taäp Tyø ni taïng. Tröôûng laõo Öu ba ly böôùc xuoáng toøa ñaûnh leã Taêng roài trôû veà choã ngoài cuûa mình, toân giaû Ñaïi Ca Dieáp laïi hoûi: “ñaõ keát taäp xong taïng luaät, nay keát taäp Phaùp taïng, vò naøo laøm phaùp sö?”, caùc Tyø kheo ñeà cöû tröôûng laõo A-nan, Ñaïi Ca Dieáp lieàn taùc baïch: “Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän cho toâi hoûi tröôûng laõo A-nan veà phaùp taïng. Baïch nhö vaäy”, tröôûng laõo A-nan cuõng taùc baïch: “Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän cho toâi ñaùp veà phaùp taïng maø ñaïi ñöùc Ñaïi Ca Dieáp hoûi. Baïch nhö vaäy”. Taùc baïch xong, tröôûng laõo A-nan chænh

ñoán y phuïc ñaûnh leã taêng roài böôùc leân ngoài treân toøa cao, Ñaïi Ca Dieáp hoûi: “kinh Phaïm voõng trong phaùp taïng ñöôïc thuyeát taïi ñaâu?”, ñaùp: “kinh naøy ñöôïc thuyeát taïi vöôøn Am moät la cuûa vua, ôû giöõa hai thaønh Vöông xaù vaø Na lan ñaø”, laïi hoûi do ai laøm duyeân khôûi, ñaùp laø do Tu bi daï ba lôïi baø xaø ca vaø Baø la moân Kieàn ña. Sau khi hoûi xong nhaân duyeân boån khôûi cuûa kinh Phaïm voõng, Ñaïi Ca Dieáp hoûi: “kinh Sa moân quaû ñöôïc thuyeát taïi ñaâu?”, ñaùp laø taïi Kyø vieân thaønh Vöông xaù, laïi hoûi do ai laøm duyeân khôûi,

ñaùp laø vua A Xaø Theá. Hoûi xong nhaân duyeân boån khôûi cuûa kinh Sa moân quaû, keá hoûi veà naêm boä kinh, ñaùp: “naêm boä kinh goàm coù kinh Tröôøng A haøm, kinh Trung A haøm, kinh Taêng thuaät ña, kinh Öông quaät ña la vaø kinh Khuaát ñaø ca”, laïi hoûi: “sao goïi laø kinh Khuaát ñaø ca?”, ñaùp: “töø boán boä A haøm ra, nhöõng phaùp khaùc ñeàu xeáp vaøo trong kinh Khuaát ñaø ca”. Phaùp do Phaät noùi ra chæ coù moät vò, do phaân bieät ñaàu, giöõa vaø cuoái vaø döïa treân giôùi ñònh hueä maø thaønh ba taïng; neáu phaân boä thì coù naêm boä kinh, neáu phaân loaïi thì thaønh chín boä kinh, toång coäng coù taùm vaïn phaùp taïng. Laïi hoûi: sao goïi laø nhaát vò? Ñaùp: töø khi Phaät chöùng quaû A naäu ña la tam mieäu tam boà ñeà, cho ñeán khi nhaäp nieát baøn, trong boán möôi laêm naêm naøy, Phaät thuyeát phaùp cho caùc loaøi roàng, Daï xoa, Caøn thaùt baø, A tu la, Ca laàu la, Khaån na la, Ma haàu la giaø, ngöôøi vaø phi nhaân... chæ thuaàn moät vò giaûi thoaùt neân goïi laø nhaát vò. Hoûi: sao goïi laø hai? Ñaùp: ñoù laø phaùp taïng vaø tyø ni taïng. Hoûi: sao goïi laø ñaàu giöõa cuoái? Ñaùp: do phaân bieät phaùp Phaät thaønh ba giai ñoaïn, nhö keä noùi: “Löu chuyeån voâ soá kieáp, Ñi maõi khoâng ngöøng nghæ, Chæ tìm nhaø ñeå ôû, Taùi sanh nhieàu kieáp khoå, Nay ñaõ thaáy nhaø roài, Khoâng coøn laøm nhaø nöõa, Taát caû röôøng coät nhaø, Naùt vuïn khoâng taùi sanh, Taâm giaûi thoaùt phieàn naõo, AÙi taän ñeán nieát baøn”. Keä Öu ñaø na naøy laø phaùp ñaàu do khi Phaät vöøa chöùng Nhaát thieát trí, vui möøng vì quaùn nhaân duyeân sanh phaùp thaønh töïu maø noùi. Trong Kieàn ñaø ca noùi khi Phaät saép nieát baøn baûo caùc Tyø kheo raèng: “caùc thaày ôû trong phaùp cuûa ta caån thaän chôù löôøi bieáng”, ñaây laø phaùp sau cuøng, phaùp noùi ra ôû khoaûng giöõa cuûa hai phaùp naøy laø phaùp giöõa. Hoûi: nhöõng gì laø ba taïng? Ñaùp: laø taïng tyø ni, taïng Tu ña la vaø taïng A tyø ñaøm. Hoûi: nhöõng gì laø taïng tyø ni? Ñaùp: laø hai boä Ba la ñeà moäc xoa, hai möôi ba Kieàn ñaø vaø Ba lôïi baø la.

Hoûi: nhöõng gì laø taïng Tu ña la? Ñaùp: kinh ñaàu tieân laø Phaïm voõng, toång coäng boán möôi boán kinh xeáp vaøo boä kinh Tröôøng A haøm; kinh ñaàu tieân laø Caên maâu la ba lò ña, toång coäng hai traêm naêm möôi hai kinh xeáp vaøo boä kinh Trung A haøm; kinh ñaàu tieân laø OÂ giaø ña la baø ñaø na, toång coäng baûy ngaøn baûy traêm saùu möôi hai kinh xeáp vaøo boä kinh Taêng thuaät ña; kinh ñaàu tieân laø Chieát ña ba lôïi da ñaø na Tu ña la, toång coäng chín ngaøn naêm traêm naêm möôi baûy kinh xeáp vaøo boä kinh Öông quaät ña la; Phaùp cuù duï, Khu ñaø na, Y

ñeá Phaät, Ña giaø ni ba ña, Tyø ma na, Tyû ña, Theá lôïi giaø ñaø, Boån sanh, Ni theá baø, Ba trí tham tyø ñaø, Phaät chuûng taùnh kinh... ñeàu xeáp vaøo boä kinh Khuaát ñaø ca. Hoûi: sao goïi laø taïng A tyø ñaøm? Ñaùp: laø phaùp Taêng giaø tyø baêng giaø ñaø suaát ca tha da ma ca baùt xoa böùc giaø la boän na kyø ca tha baït du. Hoûi: nhöõng gì laø taïng tyø ni? Ñaùp: nhö keä noùi: "Ñem ñeán nhieàu vieäc thieän, Ñieàu phuïc thaân ngöõ yù, Ngöôøi bieát nghóa tyø ni, Noùi nghóa tyø ni naøy". Hoûi: naêm thieân cuûa Ba la ñeà moäc xoa laø gì? Ñaùp: thieân ñaàu laø Ba la di, naêm thieân baûy tuï toäi laø meï cuûa caùc loaïi giôùi, daãn thaønh haïnh kieân coá roäng laøm phöông tieän tuøy keát, töø thaân ngöõ yù baát thieän taïo taùc thaønh nghieäp neân goïi laø Tyø naïi da. Hoûi: Tu ña la nghóa laø gì? Ñaùp: nhö keä noùi: "Ñuû loaïi nghóa khai phaùt, Lôøi thieän nhö luùa troå, Ngang doïc nhö suoái traøo, Ngay thaúng xaâu keát laïi, Goïi laø Tu ña la, Nghóa saâu xa vi dieäu". Hoûi: nghóa khai phaùt laø nhö theá naøo? Ñaùp: nghóa töï phaùt coù theå phaùt ra nghóa khaùc. Hoûi: sao goïi laø lôøi thieän? Ñaùp: tröôùc neân xeùt taâm ngöôøi roài môùi noùi lôøi thieän. Hoûi: sao goïi laø nhö luùa troå? Ñaùp: luùa neáp maø troå thì seõ keát haït.

Hoûi: sao goïi laø kinh vó? Ñaùp: duøng chæ deät thaønh sôïi ngang sôïi doïc. Hoûi: sao goïi laø nhö suoái traøo? Ñaùp: nhö nguoàn nöôùc nhieàu, chaûy khoâng cuøng taän. Hoûi: sao goïi laø thaèng maëc? Ñaùp: nhö daây möïc ño coù theå loaïi boû goã cong. Hoûi: sao goïi laø dieân? Ñaùp: nhö hoa rôi töù taùn, duøng chæ xoû xaâu laïi duø coù bò gioù thoåi cuõng khoâng bay töù taùn; Tu ña la cuõng vaäy, xaâu keát caùc phaùp töôùng laïi khoâng cho phaân taùn. Hoûi: A tyø ñaøm nghóa laø gì? Ñaùp: nhö keä noùi: "Coù ngöôøi yù thöùc phaùp, Khen ngôïi, ñoaïn tieät noùi, Taêng tröôûng phaùp neân noùi, Goïi laø A tyø ñaøm". Hoûi: sao goïi laø yù? Ñaùp: coù caâu kinh noùi yù mau leï bieát bao, ñaây laø nghóa cuûa chöõ yù trong A tyø ñaøm. Hoûi: sao goïi laø thöùc? Ñaùp: coù caâu kinh noùi ñeâm ngaøy phaân bieät, ñaây laø nghóa cuûa chöõ thöùc trong A tyø ñaøm. Hoûi: sao goïi laø taùn thaùn? Ñaùp: laø vua trong caùc vöông luaän, ñaây laø nghóa cuûa chöõ taùn thaùn trong A tyø ñaøm. Hoûi: sao goïi laø ñoaïn tieät? Ñaùp: laø noùi A tyø ñaøm coù ñuû caùc naêng löïc. Hoûi: sao goïi laø tröôûng? Ñaùp: laø noùi nhieàu. Coù thuyeát noùi: sanh leân coõi Saéc giôùi, taâm töø quaùn khaép moät phöông laø nghóa cuûa yù; bieát saéc, thanh cho ñeán xuùc laø nghóa cuûa thöùc; khen ngôïi phaùp höõu hoïc, voâ hoïc laø phaùp voâ thöôïng ôû theá gian laø nghóa cuûa taùn thaùn; tieáp xuùc phaùp thaønh Hoïc laø nghóa cuûa ñoaïn tieät; ñaïi phaùp khoâng theå tính löôøng, phaùp voâ thöôïng laø nghóa cuûa tröôûng. Hoûi: taïng nghóa laø gì? Ñaùp: nhö keä noùi: "Trí taïng chöùa nghóa vò, Theo nghóa khí cuï hoïc,

Nay ta noùi hôïp moät, Thaày töï bieát nghóa Taïng, Ñaây laø nghóa chöõ Taïng". Hoûi: phaùp taïng nghóa laø gì? Ñaùp: ñaây laø goïi chung ba taïng, taát caû nhaân duyeân chæ daïy phaät phaùp trong ba taïng, ngöõ ngoân phaân bieät - hoïc ñeå töø töôùng saâu xa, ñeå phaù töôùng ly hôïp... Trong A tyø ñaøm, chöõ A tyø goàm coù caùc nghóa

yù, thöùc, taùn thaùn, ñoaïn tieät, vöôït qua, roäng, lôùn vaø voâ thöôïng; yù laø nhôù giöõ; thöùc laø phaân bieät; taùn thaùn laø ñöôïc baäc Thaùnh khen ngôïi; ñoaïn tieät laø phaân bieät keä kinh; vöôït qua laø vöôït qua caùc phaùp khaùc; roäng laø phaùp roäng nhaát trong caùc phaùp; lôùn laø phaùp lôùn nhaát trong caùc phaùp; voâ thöôïng laø khoâng coù phaùp naøo hôn. Chöõ ñaøm goàm coù caùc nghóa cöû, thöøa vaø hoä; cöû laø ñaët ñeå chuùng sanh vaøo ñöôøng laønh; thöøa laø ñoùn nhaän chuùng sanh khoâng cho sa vaøo ba ñöôøng aùc; hoä laø uûng hoä chuùng sanh khieán ñöôïc an vui. Taïng laø khí cuï chöùa, coù theå chöùa nhieàu. Hoûi: taïng vaø A tyø ñaøm laø ñoàng hay khaùc nghóa? Ñaùp: ñoàng. Hoûi: neáu ñoàng thì chæ caàn noùi A tyø ñaøm, ñaâu caàn noùi theâm chöõ taïng? Ñaùp: Thaùnh nhaân thuyeát phaùp muoán cho caâu vaên ñaày ñuû neân noùi theâm chöõ taïng, nghóa cuûa ba taïng cuõng vaäy. Laïi nöõa, vì chæ daïy, vì giaùo thoï, vì phaân bieät, vì heä thuoäc, vì xaû boû, vì töôùng saâu xa, vì ly hôïp... Tyø kheo tuøy ñeán ñaâu ñeàu neân hieåu hieän taát caû nghóa nhö vaäy. Cho neân ba taïng tuøy thöù lôùp oai ñöùc maø hieåu hieän chaùnh nghóa, tuøy toäi loãi, tuøy loaïi so saùnh, tuøy giaùo phaùp, tuøy kieán chaáp troùi buoäc danh saéc sai khaùc. Neáu ngöôøi naøo haønh trì theo Tyø ni thì ñöôïc nhaäp ñònh, ñaéc ñònh lieàn coù ñuû ba Ñaït trí, neân giôùi laø goác cuûa haïnh, nhôø chaùnh ñònh maø ñöôïc saùu thoâng. Neáu ngöôøi naøo tu hoïc A tyø ñaøm thì coù theå sanh Thaät trí, thaät trí ñaõ sanh thì coù ñuû boán bieän taøi; ngöôøi naøo tuøy thuaän giôùi luaät thì ñöôïc theá gian laïc. Sao goïi laø theá gian laïc?- Ngöôøi coù tònh giôùi thì ñöôïc trôøi ngöôøi khen ngôïi, thöôøng thoï theá gian cuùng döôøng töù söï, theá gian laïc seõ tröø duïc laïc nhö trong kinh noùi: Phaät noùi ta ñaõ bieát, khoâng neân ôû taïi gia, neân xuaát gia ñeå chöùng ñaéc ñaïo quaû. Ngöôøi ñaéc ñaïo quaû coù ñuû giôùi ñònh hueä löïc, ngöôøi laøm ñieàu aùc laø khoâng coù trí hueä, do khoâng coù trí hueä neân hieåu sai lôøi Phaät daïy, do hieåu sai neân phæ baùng Phaät, töï taïo nghieäp aùc, töï haïi mình haïi ngöôøi; töø nhaân uyeân naøy roäng sanh taø kieán, do hoïc doát veà A tyø ñaøm neân baét eùp taâm suy nghó, khieán taâm phaùt cuoàng, nhö trong kinh noùi: caùc Tyø kheo, coù boán phaùp khoâng neân suy nghó maø cöù suy nghó thì

seõ laøm cho taâm phaùt cuoàng. Nhö theá ñaõ tuaàn töï noùi veà phaù giôùi, taø kieán, loaïn taâm, thieän vaø baát thieän, nhö keä noùi: “Ñaày ñuû, khoâng ñaày ñuû, Tuøy haønh trì maø ñöôïc, Tyø kheo öa thích hoïc, Seõ aùi troïng phaùp naøy”. Nghóa cuûa chöõ taïng laø taát caû lôøi Phaät daïy. Hoûi: A haøm coù nhöõng gì? Ñaùp: naêm boä kinh A haøm goàm coù kinh Tröôøng A haøm, kinh Trung A haøm, kinh Taêng thuaät ña, kinh Öông quaät ña la vaø kinh Khuaát ñaø ca. Hoûi: Tröôøng A haøm coù nhöõng kinh gì? Ñaùp: kinh ñaàu tieân laø Phaïm voõng, toång coäng boán möôi boán kinh xeáp vaøo ba phaåm trong kinh Tröôøng A haøm. Hoûi: sao goïi laø tröôøng vaø A haøm nghóa laø gì? Ñaùp: do taäp hôïp caùc phaùp nhieàu vaø daøi neân goïi laø tröôøng. A haøm nghóa laø dung thoï tích taäp, nhö trong kinh noùi: Phaät baûo caùc Tyø kheo raèng ta ôû trong ba coõi, khoâng thaáy kinh naøo nhö Tröôøng A haøm, thuaàn laø nôi chuùng sanh tuï taäp. Trung A haøm cuõng vaäy, do phaùp khoâng daøi

khoâng ngaén neân goïi laø trung, coù möôøi laêm phaån, kinh ñaàu tieân laø kinh Caên hoïc, toång coäng coù moät traêm naêm möôi hai kinh. Luùc ñoù vaøo thaùng baûy, toân giaû Ñaïi Ca Dieáp keát taäp thaønh töïu phaùp cuûa ñaáng Thaäp löïc xong, moïi ngöôøi treân ñaïi ñòa ñeàu vui möøng khen laønh thay, ñaát chaán ñoäng saùu caùch vaø xuaát hieän nhieàu töôùng toát laønh kyø laï, ñaây laø laàn keát taäp phaùp taïng ñaàu tieân goàm naêm traêm vò A-la-haùn, nhö keä noùi: “Naêm traêm A-la-haùn, Keát taäp phaùp ñôøi naøy, Goïi Nguõ baùch keát taäp, Chö Hieàn ñeàu cuøng bieát”. Hoûi: nguoàn goác cuûa taïng luaät naøy hieän nay ai thoï trì vaø ngöôøi thoï trì ôû ñaâu? Ñaùp: nguoàn goác cuûa taïng luaät baét ñaàu töø Phaät taïi Tyø-lan-nhaõ, tröôûng laõo Öu ba ly ôû tröôùc Phaät thoï trì, khi Phaät chöa nhaäp nieát baøn, coù ñeán ngaøn vaïn vò A-la-haùn chöùng luïc thoâng thoï trì luaät töø tröôûng laõo Öu ba ly. Sau khi Phaät nhaäp nieát baøn, toân giaû Ñaïi Ca Dieáp cuøng ñaïi chuùng naêm traêm vò töø bi keát taäp phaùp taïng taïi coõi Dieâm phuø ñeà, ngöôøi thoï trì ñaàu tieân laø tröôûng laõo Öu ba ly... naêm vò Luaät sö theo thöù lôùp truyeàn trì cho ñeán caùc ñaïi ñöùc trong ñaïi chuùng thöù ba. Naêm vò ñoù laø Öu ba ly,

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 1 229

Ñaïi töôïng caâu, Toâ na caâu, Taát giaø phuø vaø Muïc kieàn lieân ñeá tu, noái tieáp nhau truyeàn trì taïng luaät khoâng giaùn ñoaïn, cho ñeán caùc luaät sö trong ñaïi chuùng thöù ba cuõng phaùt xuaát töø Öu ba ly. Öu ba ly ñöôïc nghe giôùi luaät töø kim khaåu cuûa Phaät, ghi nhôù trong taâm roài truyeàn trao laïi cho ngöôøi khaùc, trong soá ñoù caùc baäc Höõu hoïc, Tu ñaø hoaøn, Tö ñaø haøm, A na haøm laø khoâng theå tính keå; Tyø kheo AÙi taän coù ñeán moät ngaøn. Ñaïi töôïng caâu laø ñeä töû cuûa Öu ba ly, thoï hoïc luaät töø thaày, töï hieåu heát lyù saâu xa; caùc baäc Höõu hoïc thoï hoïc nhieàu voâ soá, coøn AÙi taän Tyø kheo laø moät ngaøn. Toâ na caâu laø ñeä töû cuûa Ñaïi töôïng caâu cuõng thoï hoïc luaät töø thaày, töï thoâng hieåu luaät; caùc baäc Höõu hoïc thoï hoïc nhieàu voâ soá, coøn AÙi taän Tyø kheo laø moät ngaøn. Taát giaø phuø laø ñeä töû cuûa Toâ na caâu cuõng thoï hoïc luaät töø thaày, trong soá moät ngaøn vò A-la-haùn laø ngöôøi coù caên taùnh toái thaéng, töï thoâng hieåu luaät, caùc baäc Höõu hoïc thoï hoïc nhieàu voâ soá, coøn AÙi taän Tyø kheo laø traêm ngaøn. Vò luaät sö thöù naêm laø Muïc kieàn lieân ñeá tu duøng thaàn löïc nhoùm hoïp voâ soá Tyø kheo trong coõi Dieâm phuø ñeà, trong ñaïi chuùng thöù ba keát taäp phaùp taïng. Hoûi: sao goïi laø ñaïi chuùng thöù ba? Ñaùp: töùc laø caùc ñaïi ñöùc duøng trí hueä keát taäp phaùp taïng laàn thöù ba laøm cho dieäu phaùp ñöôïc raïng ngôøi. Coù keä: “Thoï maïng truï theá gian, Naêm traêm vò trí hueä, Ñaïi ñöùc Ñaïi Ca Dieáp, Ñöùng ñaàu naêm traêm vò, Cuõng nhö ñeøn heát daàu, Nhaäp nieát baøn voâ dö”.

230 BOÄ LUAÄT 11

II - PHAÅM BAÏT XAØ TÖÛ KEÁT TAÄP PHAÙP TAÏNG LAÀN THÖÙ HAI

Luùc ñoù theo thôøi gian, caùc Thaùnh chuùng laàn löôït ñeàu nhaäp nieát baøn, Phaät nhaäp nieát baøn traûi qua moät traêm naêm sau, trong nhoùm Tyø kheo Baït xaø töû taïi thaønh Tyø xaù ly phaùt sinh möôøi ñieàu phi phaùp: moät laø dieâm tònh, hai laø nhò chæ tònh, ba laø tuï laïc gian tònh, boán laø truù xöù tònh, naêm laø tuøy yù tònh, saùu laø cöïu truù tònh, baûy laø sanh hoøa hôïp tònh, taùm laø thuûy tònh, chín laø baát ích luõ Ni sö ñaøn tònh, möôøi laø kim ngaân tònh. Luùc ñoù coù ngöôøi con cuûa Tu na ca doøng Baït xaø töû teân laø A tu, sau khi leân ngoâi vua ñaõ uûng hoä phe nhoùm Baït xaø töû. Laïi coù tröôûng laõo Da tu caâu ca laø con cuûa Ca kieàn ñaø nghe bieát taïi thaønh Tyø xaù ly phaùt sanh möôøi ñieàu phi phaùp naøy, lieàn suy nghó: "ta khoâng neân ôû nôi maø laøm cho phaùp bò hoaïi, ta neân tìm phöông tieän dieät aùc phaùp naøy", nghó roài lieàn ñi ñeán thaønh Tyø xaù ly, truï trong giaûng ñöôøng Cöu traù giaø la, röøng Sa la. Luùc ñoù vaøo ngaøy thuyeát giôùi, caùc Tyø kheo Baït xaø töû ôû trong Tyø kheo taêng ñeå baùt ñöïng ñaày nöôùc, khi thaáy caùc Öu baø taéc ôû thaønh Tyø xaù ly ñeán lieàn baûo hoï tuøy yù cuùng tieàn boû vaøo trong baùt nöôùc naøy, hoaëc moät tieàn, nöûa tieàn ñeå cho Taêng may y phuïc..., ñaây laø nghóa cuûa vieäc keát taäp Tyø ni. Laàn keát taäp phaùp taïng laàn thöù hai naøy ñuû soá baûy traêm Tyø kheo neân goïi laø Baûy traêm Tyø kheo keát taäp nghóa Tyø ni, tröôûng laõo Da tö na phaùt khôûi vieäc naøy. Luùc ñoù trong chuùng Tyø kheo Baït xaø töû, tröôûng laõo Ly baø ña hoûi, tröôûng laõo Taùt baø ña ñaùp ñeå quyeát ñoaùn möôøi vieäc phi phaùp vaø dieät tröø traùnh phaùp. Trong laàn keát taäp naøy, baûy traêm Tyø kheo ñeàu laø nhöõng vò thoâng suoát ba taïng vaø chöùng ba ñaït trí, cuøng nhoùm hoïp trong vöôøn Baø lôïi ca taïi thaønh Tyø xaù ly ñeå keát taäp phaùp taïng, gioáng nhö laàn ñaàu keát taäp khoâng khaùc, khieán cho taát caû caáu baån trong Phaät phaùp ñeàu ñöôïc loaïi tröø. Taát caû ñeàu y cöù nôi taïng, nôi A haøm, nôi caùc phaùp tuï ñeå hoûi ñeå keát taäp Phaùp taïng vaø Tyø ni taïng, nhö theá cho ñeán thaùng taùm thì keát taäp xong, nhö keä khen: "Baûy traêm vò trong ñôøi, Goïi Thaát baùch keát taäp, Gioáng nhö tröôùc ñaõ noùi, Caùc vò töï neân bieát". Trong soá baûy traêm, tröôûng laõo Taùt baø ca my, Toâi mò, Ly baø ña, Quaät xaø tu tyø ña, Da tu, Baø na tham phuïc ña ñeàu laø ñeä töû cuûa toân giaû A-nan; hai vò Tu Ma Naäu baø vaø Ta giaø mi laø ñeä töû cuûa toân giaû A naäu laâu ñaø. Keä noùi: "Laàn thöù hai nhoùm hoïp,

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 1 231

Ñaïi chuùng keát taäp phaùp,
Noùi laïi taát caû phaùp,
Vieäc neân laøm - laøm xong,
Caùc Tyø kheo aùi taän,
Keát taäp phaùp laàn hai".

III - PHAÅM VUA A DUÏC KEÁT TAÄP PHAÙP TAÏNG LAÀN THÖÙ BA Luùc ñoù caùc Tyø kheo suy nghó: "ñöông lai, trong phaùp cuûa Ñaïi sö coù khôûi leân caáu ueá nhö vaäy nöõa khoâng", lieàn quaùn thaáy ñöông lai seõ coù phi phaùp caáu ueá nhö theá khôûi leân, töùc laø khoaûng moät traêm naêm sau, vaøo naêm thöù möôøi taùm, taïi

nöôùc Ba traù lôïi phaát coù vua A Duïc ra ñôøi, vì tín kính Phaät phaùp neân phaùt taâm ñaïi cuùng döôøng; caùc ngoaïi ñaïo thaáy vaäy beøn laïm nhaäp vaøo trong Phaät phaùp, tuy laøm Sa moânnhöng vaãn theo phaùp ngoaïi ñaïo vaø duøng phaùp ngoaïi ñaïo giaùo hoùa nhaân daân, khieán cho caáu ueá saép thaønh trong phaät phaùp. Caùc Tyø kheo quaùn bieát vieäc naøy roài laïi quaùn bieát mình khoâng soáng ñeán luùc aáy, lieàn quaùn xem ai seõ truyeàn baù ñöôïc Phaät phaùp trong ñöông lai. Quaùn khaép trong coõi Duïc khoâng thaáy coù ai, laïi quaùn ñeán coõi Phaïm thieân, lieàn thaáy coù moät thieân töû teân laø Ñeá tu saép maõn tuoåi thoï, ñaõ töøng thieàn quaùn phaùp töôùng. Luùc ñoù caùc Tyø kheo suy nghó: "ta neân ñeán thænh thieân töû naøy thaùc sanh vaøo nhaø cuûa Baø la moân Muïc kieàn lieân, sau ñoù seõ ñoä cho xuaát gia vaø giaùo thoï khieán cho thoâng ñaït taát caû phaùp Phaät, chöùng ñöôïc ba ñaït trí ñeå phaù ngoaïi ñaïo, quyeát ñoaùn traùnh phaùp, chænh trì laïi Phaät phaùp", nghó roài lieàn ñeán gaëp thieân töû Ñeá tu noùi raèng: "khoaûng moät traêm naêm sau, vaøo naêm thöù möôøi taùm seõ coù caáu ueá sanh khôûi trong Phaät phaùp, chuùng toâi quaùn khaép coõi Duïc khoâng thaáy coù ai coù theå chænh trì Phaät phaùp luùc ñoù, khi quaùn ôû coõi Phaïm thieân lieàn thaáy chæ coù mình thieân töû. Laønh thay thieän nhaân, haõy thaùc sanh trong nhaø Baø la moân Muïc kieàn lieân ñeå chænh trì Phaät phaùp trong ñöông lai", thieân töû Ñeá tu nghe roài heát söùc vui möøng nhaän laáy troïng traùch naøy, caùc Tyø kheo lieàn rôøi khoûi coõi Phaïm thieân. Luùc ñoù trong ñaïi chuùng coù hai tröôûng laõo Hoøa giaø baø vaø Chieân-ñaø-baït-xaø ñeàu laø AÙi taän A-la-haùn, thoâng suoát ba taïng vaø chöùng ba ñaït trí, nhöng so vôùi ñaïi chuùng thì ít tuoåi hôn nhieàu, vì vaäy khoâng coù döï trong kyø keát taäp phaùp taïng laàn thöù hai. Caùc Tyø kheo noùi vôùi hai tröôûng laõo naøy raèng: "ñöông lai coù vò Phaïm thieân teân laø Ñeá tu seõ thaùc sanh trong nhaø Baø la moân Muïc kieàn lieân, hai vò neân chia nhau, moät ngöôøi ñeán ñoù hoùa ñoä cho xuaát gia, moät ngöôøi giaùo thoï Phaät phaùp ñeå

vò naøy coù theå chænh trì Phaät phaùp trong ñöông lai", caùc Tyø kheo daên doø xong, tuøy theo tuoåi thoï daøi ngaén laàn löôït nhaäp nieát baøn, nhö keä noùi: "Baûy traêm chuùng thöù hai, Hoøa hôïp dieät phi phaùp, Muoán giaùo phaùp vò lai, Ñöôïc truï laâu theá gian. Baäc aùi taän töï taïi, Chöùng ñöôïc ba ñaït trí, Thaàn thoâng löïc töï taïi, Khoâng thoaùt khoûi voâ thöôøng, Muoán cho vò lai bieát, Ñôøi soáng laø voâ thöôøng, Bieát roõ khoù soáng coøn, Neáu muoán ñöôïc truï laâu, Phaûi chuyeân caàn tinh taán". Luùc ñoù Phaïm thieân Ñeá tu töø coõi Phaïm thieân thaùc sanh vaøo nhaø Baø la moân Muïc kieàn lieân, tröôûng laõo Hoøa giaø baø quaùn thaáy Ñeá tu ñaõ thaùc sanh roài neân haèng ngaøy ñi ñeán nhaø Baø la moân naøy khaát thöïc vì nhaân duyeân hoùa ñoä Ñeá tu, nhö vaäy roøng raõ traûi qua baûy naêm nhöng khoâng khaát thöïc ñöôïc gì. Hoâm ñoù khi vöøa thaáy tröôûng laõo, gia nhaân lieàn noùi: "xin ñaïi ñöùc haõy ñeán nhaø khaùc, trong nhaø ñaõ aên xong roài", tröôûng laõo nghe roài lieàn boû ñi qua nhaø khaùc khaát thöïc, vöøa luùc ñoù Baø la moân töø choã khaùc trôû veà nhaø, thaáy tröôûng laõo lieàn noùi: "naøy ngöôøi xuaát gia, vöøa töø nhaø toâi ñi ra, coù khaát thöïc ñöôïc gì khoâng?", ñaùp laø ñöôïc, Baø la moân

nghe roài lieàn vaøo nhaø hoûi gia nhaân ñaõ cho Tyø kheo moùn gì, gia nhaân ñaùp laø khoâng cho gì caû, Baø la moân noùi: “Tyø kheo kia noùi doái, neáu ngaøy mai ñeán nöõa, ta seõ hoûi cho roõ”. Saùng hoâm sau, Baø la moân ngoài chôø tröôùc cöûa, vöøa thaáy tröôûng laõo Hoøa giaø baø ñeán lieàn hoûi: “hoâm qua thaày noùi coù khaát thöïc ñöôïc, nhöng thaät söï laø khoâng ñöôïc gì caû, vì sao laïi noùi doái, phaùp cuûa Tyø kheo coù ñöôïc noùi doái khoâng?”, ñaùp: “toâi ñeán nhaø oâng khaát thöïc roøng raõ ñaõ baûy naêm ñeàu khoâng khaát thöïc ñöôïc gì, nhöng hoâm qua gia nhaân cuûa oâng baûo toâi haõy ñeán nhaø khaùc, neân toâi noùi laø ñöôïc”, Baø la moân lieàn suy nghó: “chæ nghe ñöôïc moät caâu noùi maø noùi laø coù khaát thöïc ñöôïc, laønh thay ñaây chính laø ngöôøi bieát ñuû, neáu ñöôïc thöùc aên uoáng chaéc laø raát hoan hæ”, nghó roài lieàn vaøo nhaø laáy phaàn thöùc aên cuûa mình daâng cuùng vaø noùi: “töø nay veà sau, haèng ngaøy thaày cöù ñeán nhaän phaàn thöùc aên”. Sau ñoù, Baø la moân thaáy tröôûng laõo Hoøa giaø baø coù ñaày ñuû oai nghi neân sanh taâm hoan hæ, noùi vôùi tröôûng laõo: “töø nay veà sau, ñaïi ñöùcñöøng ñeán khaát thöïc

nhaø khaùc nöõa, haõy ñeán ñaây thoï thænh thöïc luoân”, tröôûng laõo im laëng thoï thænh. Töø ngaøy ñoù, haèng ngaøy sau khi thoï thöïc xong, tröôûng laõo daàn daàn chæ daïy Phaät phaùp cho Baø la moân, nhöng vaãn chöa ñuû duyeân hoùa ñoä Ñeá tu. Luùc ñoù Ñeá tu ñaõ ñöôïc möôøi saùu tuoåi, ñaõ hoïc xong ba boä Veä ñaø cuûa phaùp Baø la moân, voán töø coõi Phaïm thieân thaùc sanh neân taùnh öa thích tònh khieát, gheá cuûa mình ngoài thì khoâng muoán cho ai ngoài neân khi saép ñeán choã thaày hoïc, lieàn treo chieác gheá naøy leân caát roài môùi ñi. Tröôûng laõo Hoøa giaø baø bieát ñaõ ñeán luùc coù theå hoùa ñoä Ñeá tu, neân khi vaøo nhaø thoï thöïc lieàn duøng thaàn löïc khieán cho Baø la moân khoâng thaáy caùc gheá khaùc trong nhaø, chæ thaáy chieác gheá treo caát cuûa con trai. Baø la moân thaáy tröôûng laõo ñeán, tìm khoâng thaáy gheá naøo khaùc, ñaønh phaûi laáy chieác gheá treo caát cuûa con mình xuoáng ñeå môøi tröôûng laõo ngoài. Khi Ñeá tu trôû veà, thaáy tröôûng laõo Hoøa giaø baø ngoài treân chieác gheá cuûa mình, trong loøng raát töùc giaän lieàn hoûi gia nhaân laø ai ñaõ laáy gheá ñoù cho Sa moân ngoài, nhöng ñeán khi tröôûng laõo thoï thöïc xong thì Ñeá tu cuõng nguoâi giaän. Tröôûng laõo nhaân dòp naøy lieàn hoûi Ñeá tu ñaõ hoïc bieát ñöôïc nhöõng gì, Ñeá tu hoûi laïi: “Sa moân coù bieát phaùp Veä ñaø khoâng?”, tröôûng laõo noùi laø khoâng nhöõng thoâng ñaït ba boä Veä ñaø; maø cho ñeán Caøn thö, khaûi thö, y ñeå ha taû... taát caû vaên töï thaûy ñeàu phaân bieät ñöôïc. Ñeá tu lieàn ñem nhöõng phaùp coøn ngôø, chöa thoâng hieåu ra hoûi vaø ñöôïc tröôûng laõo giaûi thích töôøng taän. Giaûi thích xong, tröôûng laõo noùi vôùi Ñeá tu: “naûy giôø con ñaõ hoûi nhieàu roài, ñeán löôït ta hoûi laïi con moät vieäc, con haõy traû lôøi”, Ñeá tu ñaùp laønh thay, tröôûng laõo lieàn hoûi veà hai taâm sanh dieät: “taâm cuûa ai ñaõ sanh khôûi maø khoâng dieät, taâm cuûa ai ñaõ dieät maø khoâng sanh khôûi, taâm cuûa ai khi dieät thì lieàn dieät, taâm cuûa ai khi sanh khôûi thì lieàn khôûi?”, Ñeá tu nghe roài lieàn ngaång nhìn leân trôøi laïi cuùi nhìn döôùi ñaát maø khoâng bieát phaûi traû lôøi nhö theá naøo, neân hoûi laïi: “xin hoûi Sa

moân, ñaây laø nghóa gì?", tröôûng laõo ñaùp: "ñaây laø Veä ñaø cuûa Phaät", Ñeá tu hoûi: "Sa moân coù theå daïy cho con hoïc ñöôïc khoâng?", ñaùp: "neáu con xuaát gia thì coù theå daïy cho con hoïc ñöôïc". Ñeá tu nghe roài vui möøng ñeán noùi vôùi cha: "vò Sa moân aáy bieát Veä ñaø cuûa Phaät, con muoán hoïc nhöng vôùi hình thöùc theá tuïc thì Sa moân khoâng chòu daïy, neáu xuaát gia thì môùi daïy cho con hoïc", ngöôøi cha suy nghó roài môùi noùi vôùi con: "laønh thay cho con xuaát gia, nhöng hoïc xong roài haõy mau trôû veà nhaø", Ñeá tu cuõng suy nghó: "ta hoïc xong Veä ñaø roài seõ trôû veà nhaø". Tröôûng laõo Hoøa giaø baø daãn Ñeá tu veà ñoä cho laøm Sa di vaø daïy phaùp haønh thieàn, chæ trong thôøi gian ngaén, Sa di naøy lieàn ñaéc quaû Tu ñaø hoaøn. Tröôûng laõo suy nghó: "Sa di ñaõ thaáy ñöôïc veát ñaïo thì khoâng coøn thích trôû veà nhaø nöõa, nhö haït gioáng ñaõ rang chaùy thì khoâng theå naåy maàm ñöôïc nöõa, Sa di naøy

cuõng vaäy. Nhöng neáu ta daïy theâm phaùp thieàn ñònh saâu xa thì ngöôøi naøy seõ chöùng quaû A-la-haùn vaø thích soáng tòch tónh, khoâng chòu hoïc phaät phaùp nöõa. Ñaõ ñeán luùc ta ñöa ñeán cho tröôûng laõo Chieân-ñaø-baït-xaø daïy hoïc Phaät phaùp", nghó roài lieàn baûo Sa di: "laønh thay, con haõy ñeán choã tröôûng laõo Chieân-ñaø-baït-xaø ñeå hoïc Phaät phaùp, ñeán nôi con haõy baïch raèng: ñaïi ñöùc, thaày con sai con ñeán ñaây ñeå hoïc Phaät phaùp". Sau ñoù tröôûng laõo Chieân-ñaø-baït-xaø daïy cho Ñeá tu hoïc taát caû Phaät phaùp, tröø taïng luaät; daïy xong môùi choï thoï giôùi cuï tuùc, chöa ñaày moät naêm Ñeá tu ñaõ thoâng suoát taïng luaät. Sau khi thoâng suoát heát ba taïng, Hoøa thöôïng vaø A-xaø-leâ ñem Phaät phaùp giao phoù cho Ñeá tu roài laàn löôït nhaäp nieát baøn; Ñeá tu chuyeân tu thieàn ñònh, khoâng bao laâu sau chöùng quaû A-la-haùn vaø ñem Phaät phaùp giaùo hoùa moïi ngöôøi. Luùc ñoù vua Taân Ñaàu Sa La coù traêm ngöôøi con, sau khi vua baêng haø, trong voøng boán naêm, vua A Duïc ñaõ gieát heát caùc anh em khaùc, chæ coøn moät ngöôøi em cuøng meï soáng soùt; qua boán naêm, vua môùi töï xöng vöông, luùc ñoù laø khoaûng hai traêm möôøi taùm naêm töø sau khi Phaät nhaäp nieát baøn. Sau khi leân ngoâi vua A Duïc thoáng lónh boán binh chinh phaït caùc nöôùc ôû coõi Dieâm phuø ñeà, oai thaàn cuûa vua bao truøm ñaïi ñòa leân tôùi hö khoâng trong phaïm vi moät do tuaàn. Haèng ngaøy caùc quyû thaàn ôû ao A naäu ñaït gaùnh ñeán möôøi saùu chum nöôùc daâng cho vua, vua vì tín kính Phaät phaùp neân daâng cuùng taùm chum nöôùc cho Tyø kheo taêng, hai chum cho vò thoâng ba taïng, hai chum cho phu nhaân cuûa vua, coøn vua töï duøng boán chum nöôùc. Haèng ngaøy quyû thaàn ôû nuùi Tuyeát ñem döông chi meàm teân La ña daâng vua, vua ban döông chi naøy cho phu nhaân cuøng caùc theå nöõ trong cung, caû thaûy moät vaïn saùu ngaøn ngöôøivaø saùu vaïn Tyø kheo trong chuøa. Laïi coù quyû thaàn nuùi Tuyeát daâng vua loaïi traùi A ma laëc vaø Ha leâ laëc coù maøu vaøng roøng, höông vò raát hieám coù; laïi coù quyû thaàn daâng vua traùi Am moät la chín; laïi coù quyû thaàn daâng vua naêm loaïi y phuïc maøu vaøng roøng, khaên tay, höông thoa vaø nöôùc maät Hieàn thaùnh; vua Haûi long vöông daâng vua thuoác trò maét. Beân ao A naäu ñaït coù luùa thôm töï nhieân ñaõ ñöôïc chuoät boùc saïch voû, laáy ra haït gaïo

traéng saïch; haèng ngaøy chim Anh vuõ mang gaïo naøy ñeán daâng vua; ong maät laøm toå trong cung, haèng ngaøy daâng maät ong cho vua; laïi coù chim Ca laêng taàn giaø thöôøng bay ñeán caát tieâng hoùt hoøa nhaõ laøm vui loøng vua, vua coù ñaày ñuû oai thaàn nhö vaäy. Moät hoâm vua môøi Haûi long vöông ñeán, do roàng naøy soáng thoï moät kieáp neân trong quaù khöù ñaõ töøng gaëp boán Phaät; khi vua roàng ñeán, vua môøi ngoài toøa sö töû coù loïng traéng che phía treân vôùi höông hoa cuùng döôøng; vua laïi côûi chuoãi ngoïc ñang ñeo taëng cho vua roàng roài noùi vôùi vua roàng:

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 1 235

“ta töøng nghe Nhö lai coù ba möôi hai töôùng toát neân raát muoán ñöôïc nhìn thaáy, vua roàng coù theå hoùa hieän thaân Phaät cho ta thaáy ñöôïc khoâng?”, vua roàng nghe roài lieàn duøng thaàn löïc bieán hoùa thaønh thaân Nhö lai vôùi ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp vaø ñöôïc trang nghieâm baèng caùc coâng ñöùc vi dieäu, coù aùnh haøo quang chieáu xa moät taàm nhö nuùi vaøng röïc rôõ, khieán cho taát caû moïi ngöôøi ñeàu nhìn khoâng chaùn. Do nhìn thaáy thaân töôùng Nhö lai neân vua phaùt loøng tín kính Phaät phaùp, bôûi vì trong suoát ba naêm töø khi leân ngoâi, vua vì noi theo tín ngöôõng cuûa vua cha laø phuïng söï ngoaïi ñaïo. Moät hoâm vua cuùng döôøng caùc Baø la moân, thaáy hoï ñang thoï thöïc maø cöù nhìn ngoù hai beân, khoâng giöõ phaùp duïng neân vua suy nghó: “ta seõ tìm choïn nhöõng vò coù ñuû oai nghi phaùp duïng ñeå cuùng döôøng”, nghó roài lieàn baûo caùc ñaïi thaàn: “caùc khanh thaáy coù Sa moân, Baø la moân naøo ñaùng cuùng döôøng thì haõy thænh vaøo cung, ta seõ cuùng döôøng”, caùc ñaïi thaàn lieàn thænh caùc ngoaïi ñaïo Ni kieàn töû... ñeán, vua cho saép xeáp choã ngoài cao thaáp, ñeïp xaáu khoâng gioáng nhau vaø môøi hoï ngoài, caùc ngoaïi ñaïo tuøy theo sôû thích cuûa mình maø tìm choã ngoài, vua nhìn thaáy roài bieát hoï khoâng ñaùng cuùng döôøng neân sau khi hoï thoï thöïc xong, vua khoâng löu giöõ laïi. Moät hoâm, vua ñöùng beân cöûa soå cung ñieän nhìn xuoáng thaáy moät Sa di ñi ngang qua tröôùc ñieän vôùi oai nghi ñænh ñaïc, vua lieàn hoûi caän thaän laø Sa di naøo, caän thaàn ñaùp: “ñoù laø Sa di Taân Cuø Ñaø, cuõng laø con cuûa Tu Ma Na, con tröôûng cuûa tieân vöông”. Nhö treân ñaõ noùi sau khi vua Taân Ñaàu Sa La baêng haø, vua A Duïc töø nöôùc Uaát chi ñöôïc vua cha phong trôû veà nöôùc gieát thaùi töû Tu Ma Na, cai quaûn noäi cung, naém giöõ trieàu chính. Luùc ñoù vôï cuûa Tu Ma Na ñang mang thai ñöôïc möôøi thaùng, thay ñoåi y phuïc boû troán ra ngoaøi, khi ñeán gaàn thoân Chieân ñaø la caùch thaønh khoâng xa, coù thaàn caây ñaïi thoï Neâ cuøa ñaø baûo thaùi töû phi ñeán gaàn, thoï thaàn hoùa ra moät caùi nhaø baûo baø vaøo trong ñoù ôû, ngay trong ñeâm ñoù baø sanh haï moät trai vaø ñaët teân cho con laø Taân Cuø Ñaø. Chuû thoân nhaân vieäc naøy sanh cung kính vaø cung caáp cho baø moïi thöù nhö noâ tyø ñoái vôùi chuû, thaùi töû phi ôû nôi ñaây ñöôïc baûy naêm vaø Taân Cuø Ñaø ñöôïc baûy tuoåi. Luùc ñoù coù moät vò A-la-haùn teân Baø löu na quaùn thaáy Taân Cuø Ñaø coù duyeân vaø ñeán luùc ñöôïc hoùa ñoä neân ñeán gaëp thaùi töû phi xin cho Taân Cuø Ñaø xuaát gia, vöông phi chaáp thuaän. Toân giaû daãn veà theá ñoä, khi toùc chöa rôi heát xuoáng ñaát, Taân Cuø Ñaø ñaõ chöùng A-la-haùn. Hoâm ñoù Sa di sau khi cuùng

döôøng thaày xong, ñaép y mang baùt ñi ñeán choã meï, vaøo cöûa thaønh Nam, ngang qua tröôùc cung ñieän ñeå ra cöûa thaønh Ñoâng thì vua A Duïc nhìn thaáy. Luùc ñoù vua suy nghó: “Sa di naøy oai nghi ñónh ñaïc, aét laø coù phaùp

lôïi cuûa baäc Thaùnh”, nghó roài sanh tín kính vaø khôûi taâm töø bi, do trong ñôøi quaù khöù, Sa di naøy laø anh cuûa vua ñaõ cuøng vua tu coâng ñöùc, nhö keä noùi: “Do nhaân duyeân ñôøi tröôùc, Ñôøi naøy thaáy hoan hæ, Nhö hoa Öu baùt la, Trong nöôùc lieàn nôû hoa” Vua lieàn baûo caän thaàn ñi goïi Sa di ñeán, khi Sa di ñeán vua baûo tuøy yù ngoài, Sa di ngoài vaøo toøa cao vaø ñöa baùt cho vua, vua sôùt thöùc aên daâng cho Sa di, ñôïi Sa di thoï thöïc xong, vua hoûi: “Sa di coù bieát heát lôøi thaày daïy hay khoâng?”, ñaùp laø chæ bieát phaàn ít, vua noùi: “laønh thay, haõy noùi cho toâi nghe”, Sa di lieàn noùi nöûa baøi keä vaø chuù nguyeän cho vua: “Soáng khoâng löôøi bieáng laø nieát baøn, Ai soáng löôøi bieáng laø sanh töû”. Vua noùi: “haèng ngaøy toâi seõ cuùng döôøng taùm phaàn aên”, Sa di noùi: “laønh thay, toâi xin daâng cuùng laïi cho thaày”, vua hoûi: “thaày cuûa Sa di laø ai?”, ñaùp: “ngöôøi khoâng thaáy coù toäi, neáu thaáy coù toäi lieàn quôû traùch, ñoù laø thaày toâi”, vua noùi: “vaäy toâi cuùng theâm taùm phaàn aên nöõa”, ñaùp: “laønh thay, toâi xin daâng cuùng laïi cho A-xaø-leâ”, vua hoûi A-xaø-leâ laø ai, ñaùp: “ngöôøi cuøng ôû trong thieän phaùp, giaùo thoï cho toâi bieát, ñoù laø A-xaø-leâ cuûa toâi”, vua noùi: “laønh thay, vaäy toâi cuùng theâm taùm phaàn aên nöõa”, ñaùp: “toâi xin daâng cuùng laïi cho Tyø kheo taêng”, vua hoûi Tyø kheo taêng laø ai, ñaùp: “laø nhöõng vò maø thaày toâi, A-xaø-leâ cuûa toâi vaø toâi y chæ ñeå ñöôïc giôùi cuï tuùc”, vua nghe roài caøng hoan hæ noùi: “neáu nhö vaäy, toâi xin cuùng theâm taùm phaàn aên nöõa”, ñaùp: “laønh thay, toâi xin thoï heát”. Saùng hoâm sau, Sa di cuøng ba möôi hai Tyø kheo taêng ñeán trong cung vua thoï thöïc, ñôïi thoï thöïc xong vua hoûi Sa di: “coøn coù Tyø kheo naøo khaùc nöõa khoâng?”, ñaùp laø coøn, vua noùi: “neáu coøn thì ñöa theâm ba möôi hai vò nöõa ñeán”; cöù nhö vaäy soá löôïng Tyø kheo taêng daàn cho ñeán saùu vaïn vò, khieán cho caùc ngoaïi ñaïo maát söï cuùng döôøng. Sau ñoù ñaïi ñöùc Taân Cuø Ñaø giaùo hoùa khieán cho vua cuøng noäi cung vaø caùc quan ñeàu thoï Tam quy nguõ giôùi, vua vaø moïi ngöôøi caøng tín kính gaáp boäi, khoâng coù thoái chuyeån. Moät hoâm, sau khi cuùng döôøng töù söï cho saùu vaïn Tyø kheo taêng xong, vua hoûi: “caùc ñaïi ñöùc, phaùp cuûa Phaät goàm bao nhieâu loaïi?”, ñaùp: “coù chín phaàn phaùp, toång coäng coù ñeán taùm vaïn boán ngaøn phaùp tuï”, vua nghe roài lieàn cho xaây caát chuøa lôùn teân laø A Duïc ñeå cho Tyø kheo taêng ôû vaø haèng ngaøy cuùng döôøng saùu vaïn vò, laïi boû ra chín möôi saùu öùc ngaân tieàn, sai söù ñem ñeán ñöa cho taùm vaïn boán ngaøn vua cuûa caùc nöôùc thaàn phuïc, baûo moãi nöôùc xaây moät

chuøa vaø moät thaùp ñeå cuùng döôøng phaùp tuï. Luùc ñoù Tyø kheo taêng bieát vua muoán xaây chuøa lôùn A Duïc neân sai moät Tyø kheo teân Nhaân ñaø quaät ña, laø baäc A-la-haùn laäu taän coù ñaïi thaàn löïc laøm toång tri söï troâng coi vieäc

xaây caát chuøa, vò naøy thaáy chuøa xaây choã naøo coøn khieám khuyeát lieàn duøng thaàn löïc cuûa mình laøm cho theâm hoaøn haûo. Vôùi kinh phí cuûa vua vaø vôùi thaàn löïc cuûa vò A-la-haùn, sau ba naêm ngoâi chuøa hoaøn thaønh; caùc nöôùc khaùc sau khi xaây chuøa xong cuøng ñeán baùo cho vò teã töôùng bieát, teã töôùng taâu vua, vua nghe roài khen laønh thay vaø ra lònh ñaùnh troâng tuyeân boá baûy ngaøy sau seõ môû hoäi ñaïi thí, daân chuùng trong ngoaøi nöôùc ñeàu neân thoï baùt quan trai giôùi cho thaân taâm trong saïch. Ñeán ngaøy thöù baûy, daân chuùng teà töïu ñeán döï hoäi, chuùng taêng coù ñeán taùm öùc, Tyø kheo ni coù ñeán chín möôi sau vaïn, luùc ñoù trong chuùng coù moät vaïn A-la-haùn, caùc Tyø kheo suy nghó: "chuùng ta neân duøng thaàn löïc laøm cho vua thaáy ñöôïc coâng ñöùc maø mình ñaõ laøm, vua thaáy roài seõ laøm cho Phaät phaùp ñöôïc höng thònh", nghó roài caùc Tyø kheo ñoàng loaït duøng thaàn löïc laøm cho vua thaáy ñöôïc taát caû caùc chuøa thaùp ñaõ taïo vaø thaáy taát caû coâng ñöùc do boá thí cuùng döôøng cuûa vua, vua nhìn thaáy roài trong loøng hoan hæ lieàn hoûi chuùng taêng: "Traãm nay môû hoäi ñaïi thí cuùng döôøng vôùi loøng hoan hæ nhö vaäy, xin hoûi coù ai ñöôïc nhö con khoâng?", Muïc kieàn lieân ñeá tu ñaùp: "khi Phaät coøn taïi theá cuõng khoâng coù ai boá thí cuùng döôøng hôn vua", vua nghe roài raát hoan hæ lieàn suy nghó: "trong Phaät phaùp, boá thí cuùng döôøng cuõng khoâng coù ai hôn ta, ta neân hoä trì Phaät phaùp nhö con yeâu meán cha", nghó roài lieàn hoûi chuùng taêng: "Traãm laøm coâng ñöùc nhö theá, xin hoûi ñaõ vaøo ñöôïc trong Phaät phaùp chöa?", Muïc kieàn lieân ñeá tu nghe vua hoûi, boãng nhìn thaáy vöông töû Ma heâ ñaø ñöùng beân caïnh vua, quaùn thaáy ñaõ ñuû nhaân duyeân lieàn suy nghó: "neáu vöông töû naøy xuaát gia thì seõ laøm cho Phaät phaùp höng thaïnh", nghó roài lieàn ñaùp lôøi vua: "tuy ñaïi vöông laøm ñöôïc coâng ñöùc nhö theá nhöng vaãn chöa vaøo ñöôïc trong Phaät phaùp, vì sao, vì duø coù ngöôøi ñem baûy baùu chaát cao leán ñeán coõi Phaïm thieân ñeå boá thí, cuõng vaãn chöa vaøo ñöôïc trong Phaät phaùp", vua hoûi: "laøm theá naøo ñeå ñöôïc phaùp phaàn?", ñaùp: "ngöôøi duø giaøu hay ngheøo, neáu cho con ruoät cuûa mình xuaát gia thì seõ ñöôïc vaøo trong Phaät phaùp", vua nghe roài suy nghó: "em ta laø Ñeá tu ñaõ xuaát gia, con ta Ma heâ ñaø neân laäp laøm thaùi töû, nhöng laäp con ta laøm thaùi töû laø toát hay cho xuaát gia laø toát", nghó roài lieàn hoûi Ma heâ ñaø: "con coù thích xuaát gia khoâng?", Ma heâ ñaø khi thaáy chuù mình laø Ñeá tu ñaõ xuaát gia, cuõng muoán xuaát gia, nay nghe vua cha hoûi nhö vaäy raát vui möøng taâu vôùi vua raèng: "con raát muoán, neáu con xuaát gia, ñaïi vöông seõ ñöôïc phaùp phaàn trong Phaät phaùp", vua laïi hoûi vöông nöõ ñang ñöùng caïnh Ma heâ ñaø,

teân Taêng giaø maät ña raèng: "con coù thích xuaát gia khoâng?", ñaùp laø muoán, vua noùi: "neáu con thích thì toát laém", bieát taâm yù cuûa hai con roài, vua baïch Taêng: "xin caùc ñaïi ñöùc ñoä cho hai con cuûa Traãm xuaát gia, ñeå Traãm ñöôïc phaùp phaàn trong Phaät phaùp".

Luùc ñoù chuùng taêng cöû Muïc kieàn lieân ñeá tu laøm Hoøa thöôïng, Ma ha Ñeà ba laøm A-xaø-leâ ñeå truyeàn thoï möôøi giôùi, Maït xieån ñeà laøm A-xaø-leâ ñeå truyeàn thoï giôùi cuï tuùc cho Ma heâ ñaø, ngay treân ñaøn giôùi Ma heâ ñaø ñöôïc laäu taän chöùng quaû A-la-haùn, ñaày ñuû ba ñaït trí vaø saùu thaàn thoâng. Hoøa thöôïng cuûa Taêng giaø maät ña laø Ñaøm ma ba la, A-xaø-leâ laø A do ba la ñeå truyeàn trao saùu phaùp cho Taêng giaø maät ña. Khi hoïc kinh luaät vôùi thaày, Ma heâ ñaø thaûy ñeàu toång trì taát caû Phaät phaùp trong ba taïng, ñöùng ñaàu trong moät ngaøn baïn ñoàng hoïc. Vua A Duïc leân ngoâi ñöôïc chín naêm, luùc ñoù coù Tyø kheo Ñeá tu Caâu ña töû bònh naëng, mang baùt ñi xin thuoác nhöng chæ ñöôïc moät mieáng bô neân bònh caøng naëng theâm, khi saép qua ñôøi, vò naøy nhaén nhuû caùc Tyø kheo: “soáng trong ba coõi, caån thaän chôù löôøi bieáng”, noùi xong lieàn bay leân khoâng trung, töï hoùa ra löûa thieâu thaân maø nhaäp nieát baøn. Vua nghe ñöôïc tin naøy lieàn suy nghó: “ôû trong nöôùc cuûa ta maø Tyø kheo laïi khoâng xin ñöôïc thuoác”, nghó roài vua lieàn cho laäp nhöõng kho chöùa döôïc lieäu ñeå caáp thuoác taïi boán cöûa thaønh. ÔÛ boán höôùng cöûa thaønh thuoäc nöôùc Ba tra lôïi phaát coù boán ngaøn nhaø khaùch, haèng ngaøy ñem noäp cho vua naêm ngaøn tieàn; vua duøng moät ngaøn cuùng cho ñaïi ñöùc Ni cuø ñaø duøng ñeå cuùng döôøng höông hoa cho chuøa thaùp, moät ngaøn cung caáp cho phaùp ñöôøng, moät ngaøn cuùng cho caùc luaät sö, moät ngaøn cuùng cho chuùng taêng, vaø moät ngaøn cho boán kho thuoác ôû boán cöûa thaønh. Luùc ñoù Phaät phaùp höng thaïnh, ngoaïi ñaïo suy vi vaø maát lôïi döôõng neân hoï laïm nhaäp vaøo trong Phaät phaùp laøm Sa moân, vaãn giöõ theo phaùp cuûa ngoaïi ñaïo ñeå giaùo hoùa moïi ngöôøi, cho ñoù laø phaùp laø luaät muoán laøm hoaïi Phaät phaùp; do khoâng theo phaùp luaät cuûa Phaät neân oai nghi taán chæ cuûa hoï thaûy ñeàu khoâng ñuùng phaùp, ñeán ngaøy boá taùt môùi ñeán nhoùm hoïp, nhöng caùc thieän Tyø kheo khoâng chòu cuøng hoï laøm boá taùt, keùo daøi nhö theá cho ñeán baûy naêm. Muïc kieàn lieân ñeá tu thaáy vieäc naøy roài lieàn suy nghó: “traùnh phaùp ñaõ phaùt sanh, khoâng bao laâu nöõa seõ lôùn maïnh, neáu ta ôû trong Taêng thì seõ khoâng dieät ñöôïc traùnh

phaùp naøy”, nghó roài lieàn giao phoù caùc ñeä töû cho Ma heâ ñaø, moät mình vaøo trong nuùi A hoâ ñaø ñeå soáng aån cö. Luùc ñoù vua A Duïc nghe bieát vieäc naøy lieàn sai ñaïi thaàn ñeán trong chuøa A Duïc khuyeân chuùng taêng neân dieät tröø traùnh phaùp ñeå hoøa hôïp thuyeát giôùi, ñaïi thaàn tuaân lònh vua ñeán trong chuøa khuyeân nhöng chuùng taêng khoâng ai thuaän theo. Ñaïi thaàn trôû veà hoûi yù kieán vò caän thaàn, vò naøy noùi: “toâi thaáy khi vua ñi chinh phuïc caùc nöôùc, neáu ai khoâng thuaän theo thì gieát cheát, vieäc naøy Ngaøi cuõng neân laøm nhö theá”, ñaïi thaàn nghe roài lieàn ñeán trong chuøa khuyeân laàn nöõa, Thöôïng toøa trong Taêng noùi: “caùc thieän Tyø kheo khoâng chòu boá taùt cuøng caùc Tyø kheo ngoaïi ñaïo, chôù khoâng phaûi khoâng tuøy thuaän lònh vua”, ñaïi thaàn nghe roài lieàn gieát heát töø Thöôïng toøa trôû xuoáng, ñeán Tyø kheo Ñeá tu laø em cuûa vua thì ngöøng gieát. Tröôùc khi xuaát gia Ñeá tu ñöôïc vua A Duïc laäp laøm thaùi töû, moät hoâm vaøo röøng du ngoaïn nhìn thaáy caùc con Nai giao hôïp vôùi nhau lieàn

suy nghó: “caùc con Nai naøy aên coû uoáng nöôùc laõ maø coøn nhö vaäy, huoáng chi caùc Tyø kheo ôû trong chuøa ñöôïc cuùng döôøng ñaày ñuû, sao laïi khoâng coù vieäc naøy”, nghó roài lieàn trôû veà taâu vua bieát yù nghó cuûa mình, vua nghe roài lieàn suy nghó: “ñieàu khoâng neân nghi ngôø maø laïi nghi ngôø”. Moät hoâm thaùi töû Ñeá tu voâ yù xuùc phaïm vua khieán vua noåi giaän noùi raèng: “Traãm cho khanh leân ngoâi vua trong baûy ngaøy roài seõ gieát cheát”, trong baûy ngaøy laøm vua, tuy höôûng thuï ñaày ñuû nguõ duïc laïc nhöng taâm traïng thaùi töû khoâng luùc naøo an neân thaân theå tieàu tuïy vì lo sôï. Sau baûy ngaøy, vua hoûi Ñeá tu vì sao tieàu tuïy nhö theá, lieàn ñaùp: “thaàn luoân soáng trong lo sôï bò caùi cheát böùc baùch neân môùi nhö theá”, vua noùi: “khanh bieát baûy ngaøy nöõa môùi cheát maø con lo sôï nhö vaäy, huoáng chi caùc Tyø kheo luoân lo sôï voâ thöôøng trong töøng hôi thôû thì taâm yù ñaâu coøn dính maéc gì”, Ñeá tu nghe roài lieàn phaùt sinh loøng tin ñoái vôùi Phaät phaùp. Moät hoâm thaùi töû Ñeá tu ñi saên ñeán nôi A lan nhaõ, thaáy coù moät Tyø kheo teân Ñaøm voâ ñöùc ñang ngoài, coù con voi duøng voøi beû moät nhaùnh caây ñeå quaït cho Tyø kheo naøy; thaùi töû thaày roài lieàn suy nghó: “ñeán bao giôø ta môùi ñöôïc nhö Tyø kheo kia”. Tyø kheo Ñaøm voâ ñöùc bieát ñöôïc taâm nieäm cuûa thaùi töû neân duøng thaàn löïc bay leân khoâng trung laøm cho thaùi töû nhìn thaáy, keá haï thaân xuoáng ngoài treân maët nöôùc ao trong chuøa A Duïc, thaùi töû thaáy vieäc naøy roài lieàn phaùt taâm xuaát gia. Trôû veà cung lieàn xin vua cho xuaát gia, vua nghe roài kinh ngaïc noùi: “trong cung coù myõ nöõ vôùi ñaày ñuû caùc moùn aên traêm vò thôm ngon, vì sao khanh laïi muoán xuaát gia?”, vua ñuû caùch khuyeân ngaên nhöng thaùi töû ñaõ quyeát yù khoâng thay ñoåi, noùi raèng: “höôûng thoï nguõ duïc laïc trong cung chæ laø taïm thôøi, coù hoäi hoïp aét seõ chia ly”, vua khen laønh thay roài ra lònh queùt

don trang hoaøng ñöôøng saù ñeå döa tieãn thaùi töû ñeán chuøa xuaát gia. Luùc ñoù chuùng taêng thaáy thaùi töû xuaát gia thaûy ñeàu vui möøng, coù ngöôøi chuaån bò saün ba y vaø baùt cho thaùi töû, thaùi töû vaøo chuøa ñeán thieàn phoøng cuûa Tyø kheo Ñaøm voâ ñöùc caàu xin xuaát gia. Luùc ñoù coù moät ngaøn ñoàng töû con nhaø haøo quyù thaáy thaùi töû xuaát gia cuõng xuaát gia theo, daân chuùng thaáy vieäc naøy roài lieàn suy nghó: “thaùi töû toân quyù nhö theá maø coøn boû ngoâi vua ñeå xuaát gia tu ñaïo, chuùng ta ngheøo heøn thì coù gì phaûi löu luyeán”, do nghó nhö vaäy neân coù voâ soá ngöôøi cuõng xin xuaát gia theo. Chaùu ngoaïi cuûa vua teân laø A kyø thaáy thaùi töû xuaát gia cuõng ñeán xin vua cho xuaát gia theo, vua khen ngôïi vaø cho ñöôïc xuaát gia cuøng ngaøy vôùi thaùi töû, do coù nhieàu ngöôøi thuoäc doøng Saùt ñeá lî xuaát gia neân Phaät phaùp luùc ñoù raát höng thaïnh. Luùc ñoù Tyø kheo Ñeá tu noùi vôùi quan ñaïi thaàn: “do quan hieåu sai yù cuûa vua neân ñaõ gieát oan caùc Tyø kheo”, quan ñaïi thaàn lieàn trôû veà taâu laïi vua: “thaàn phuïng meänh vua ñeán trong chuøa khuyeân caùc Tyø kheo neân hoøa hôïp thuyeát giôùi nhöng hoï khoâng thuaän theo, y cöù theo toäi naøy neân thaàn ñaõ gieát cheát heát, nhöng ñeán Tyø kheo Ñeá tu laø em cuûa vua neân ngöøng gieát, vaäy xin hoûi vua coù neân gieát luoân caû Tyø kheo Ñeá tu khoâng?”, vua vöøa nghe lôøi naøy lieàn kinh haõi ngaõ

ngaát xæu, sau khi ñöôïc röôùi nöôùc tænh laïi, vua noùi: “than oâi, ta sai khanh ñeán trong chuøa khuyeân chuùng taêng hoøa hôïp thuyeát giôùi, sao khanh laïi töï tieän gieát cheát hoï?”. Sau ñoù vua ñích thaân ñeán chuøa baïch Taêng: “tröôùc ñaây Traãm coù sai moät vò quan ñeán khuyeân chö Taêng hoøa hôïp thuyeát giôùi, vò quan naøy hieåu sai yù Traãm neân ñaõ töï tieän gieát oan caùc Tyø kheo, khoâng bieát toäi naøy thuoäc veà ai?”, moät Tyø kheo noùi: “do vua sai neân toäi thuoäc veà vua”, moät vò noùi caû hai ñeàu coù toäi, laïi coù moät vò hoûi vua: “khi vua sai ñi khuyeân, vua coù taâm gieát khoâng?”, vua noùi: “khi Traãm sai ñi khuyeân laø coù taâm laøm coâng ñöùc, khoâng coù taâm gieát”, vò kia noùi: “vaäy thì vua khoâng coù toäi maø ngöôøi gieát coù toäi”, vua nghe roài sanh taâm nghi neân hoûi caùc Tyø kheo: “ai coù theå nghi hoái cho Traãm, neáu ngöôøi naøo tröø ñöôïc nghi hoái cuûa Traãm, Traãm seõ kieán laäp laïi Phaät phaùp”, caùc Tyø kheo ñaùp laø coù ñaïi ñöùc Muïc kieàn lieân ñeá tu. Vua lieàn phaùi boán phaùp sö, moãi vò coù moät ngaøn Tyø kheo tuøy tuøng; laïi sai boán ñaïi thaàn, moãi vò coù moät ngaøn tuøy tuøng cuøng ñi ñeán nuùi A hoâ haø thænh ñaïi ñöùc Muïc kieàn lieân ñeá tu. Ñeán nôi, hoï noùi laø vua cho goïi Ñeá tu neân Ñeá tu khoâng ñi; vua laïi phaùi theâm hai ñoaøn ngöôøi nöõa ñeán thænh, ñeán nôi hoï cuõng noùi vua cho goïi neân Ñeá tu khoâng ñi. Vua chôø ñôïi laâu ngaøy khoâng thaáy neân hoûi caùc Tyø kheo, caùc Tyø kheo noùi: “sôï ngöôøi ñeán thænh noùi sai yù cuûa vua neân vò aáy khoâng chòu ñi”, vua hoûi: “vaäy neân thænh nhö theá naøo môùi chòu ñi”, ñaùp: “neân noùi laø Phaät phaùp ñaõ bò mai moät, xin ñaïi

ñöùc chieáu coá ñeán gaëp vua ñeå cuøng kieán laäp laïi Phaät phaùp”, vua nghe roài lieàn phaùi möôøi saùu phaùp sö cuøng möôøi saùu ñaïi thaàn cuøng tuøy tuøng ñeán thænh laàn nöõa, laïi hoûi chö Taêng vò aáy giaø hay treû, ñaùp laø giaø, laïi hoûi neân ñoùn baèng kieäu hay baèng thuyeàn, ñaùp laø neân ñoùn baèng thuyeàn. Phaùi ñoaøn ñeán thænh vaø noùi laïi lôøi thænh treân, Ñeá tu nghe roài lieàn noùi: “toâi xuaát gia laø vì Phaät phaùp, nay ñaõ ñuùng thôøi”, noùi roài thu xeáp haønh lyù ñeå cuøng leân ñöôøng. Ñeâm ñoù vua A Duïc naèm moäng thaáy coù voi traéng ñeán, duøng voi chaïm vaøo ñaàu vua, keùo laáy tay vua. Vua tænh daäy lieàn hoûi caùc töôùng sö laø ñieàm laønh hay döõ, moät töôùng sö noùi: “laø ñieàm laønh, ngöôøi naém tay vua laø baäc long töôïng Sa moân”, luùc ñoù vua lieàn ñöôïc tin baùo laø Sa moân Ñeá tu ñaõ ñeán, vua ra ngoaøi thaønh nghinh ñoùn, vua ñích thaân loäi xuoáng nöôùc ngaäp ñeán ñaàu goái vaø ñöa tay ñoùn ñaïi ñöùc leân bôø, Ñeá tu lieàn ñöa tay naém tay vua; caän thaàn cuûa vua muoán ruùt göôm cheùm, vì theo vöông phaùp cuûa vua, ai chaïm vaøo ngöôøi cuûa vua seõ bò cheùm ñaàu. Luùc ñoù vua thaáy boùng kieám trong nöôùc neân quay ñaàu laïi noùi: “than oâi, tröôùc ñaây ta sai ñaïi thaàn ñeán khuyeân chuùng taêng hoøa hôïp thuyeát giôùi, vì hieåu sai yù cuûa ta neân gieát oan caùc Tyø kheo, nay laïi muoán gaây toäi cho ta nöõa hay sao?”, vua thænh Ñeá tu ñeán ôû taïi moät truù xöù trong vöôøn, ñích thaân cung phuïng vaø suy nghó: “neáu vò naøy tröø ñöôïc nghi hoái cho ta thì cuõng tröø ñöôïc phaùp traùnh ñeå kieán laäp laïi Phaät phaùp”, nghó roài lieàn noùi vôùi Ñeá tu: “Traãm muoán ñöôïc

thaáy thaàn thoâng löïc cuûa ñaïi ñöùc", Ñeá tu hoûi vua muoán thaáy ñieàu gì, ñaùp laø muoán thaáy maët ñaát chaán ñoäng, laïi hoûi: "vua muoán thaáy chaán ñoäng moät beân hay chaán ñoäng taát caû?", vua hoûi laøm ñieàu naøo khoù hôn, Ñeá tu noùi: "ví nhö caùi maâm ñoàng ñöïng ñaày nöôùc, coù ngöôøi lay ñoäng maâm, caû maâm nöôùc lay ñoäng laø khoù hay phaân nöûa ñoäng laø khoù?, vua ñaùp phaân nöõa ñoäng laø khoù vaø muoán thaáy phaân nöûa maët ñaát chaán ñoäng, Ñeá tu noùi: "trong phaïm vi boán do tuaàn, phöông Ñoâng ñeå xe, phöông Nam ñeå ngöïa, phöông Taây ñeå ngöôøi, phöông Baéc ñeå maâm nöôùc sao cho ngöôøi, ngöïa xe vaø maâm nöôùc ôû nöûa trong nöûa ngoaøi treân boán ranh giôùi", vua nghe roài lieàn cho laøm theo lôøi, Ñeá tu nhaäp thieàn thöù tö roài xuaát thieàn duøng thaàn löïc laøm cho beân ngoaøi boán ranh giôùi ñeàu chaán ñoäng nhöng beân trong boán ranh giôùi ñeàu khoâng coù chaán ñoäng. Vua thaáy vieäc naøy roài trong loøng raát hoan hæ lieàn hoûi Ñeá tu: "tröôùc ñaây Traãm coù sai ñaïi thaàn ñeán chuøa khuyeân chö Taêng hoøa hôïp thuyeát giôùi, chö Taêng khoâng thuaän theo lôøi neân ñaïi thaàn ñaõ gieát caùc Tyø kheo, toäi naøy thuoäc veà ai?", Ñeá tu hoûi vua coù taâm gieát khoâng, vua ñaùp laø khoâng coù taâm gieát, Ñeá tu noùi: "neáu khoâng coù taâm gieát thì vua khoâng coù toäi", Ñeá tu lieàn noùi kinh Boån sanh cho vua nghe: "trong kinh Phaät baûo caùc Tyø kheo raèng phaûi coù

taâm toan tính tröôùc môùi taïo thaønh nghieäp, taát caû nghieäp ñaõ laøm ñeàu do taâm. Thuôû xöa coù moät con chim Giaù coâ bò baét nhoát trong loàng, noù lo sôï neân keâu cöùu, ñoàng loaïi cuûa noù nghe ñeàu tuï ñeán ñeå cöùu vaø ñeàu bò gieát. Giaù coâ hoûi ñaïo só laø mính coù toäi khoâng, ñaïo só hoûi khi keâu cöùu coù taâm muoán gieát ñoàng loaïi cuûa mình khoâng, Giaù coâ ñaùp laø khoâng coù, ñaïo só noùi neáu khoâng coù taâm gieát thì khoâng coù toäi vaø noùi keä: "Laøm nhöng khoâng thaønh nghieäp, Thaønh nghieäp aét do taâm, Ngöôøi thieän nhieáp giöõ taâm, Neân khoâng coù phaïm toäi." Ñeá tu duøng nhieàu phöông tieän giaûi thích cho vua hieåu roài ôû laïi trong vöôøn baûy ngaøy ñeå chæ daïy cho vua phaân bieät theá naøo laø luaät, laø phi luaät; theá naøo laø phaùp, laø phi phaùp; theá naøo laø nhö lôøi Phaät daïy vaø khoâng phaûi laø lôøi Phaät daïy. Sau baûy ngaøy vua cho laøm ngaên che nhieàu nôi, nhöõng ngöôøi ñoàng kieán ñeàu taäp trung vaøo moät nôi, nhöõng ngöôøi dò kieán taäp trung vaøo moät nôi khaùc; trong moãi nôi tuaàn töï moät Tyø kheo ñi ra gaëp vua ñeå vua gaïn hoûi Phaät phaùp laø gì, neáu ñaùp laø thöôøng hoaëc laø ñoaïn, hoaëc laø phi töôûng, hoaëc laø phi phi töôûng... thì vua bieát hoï khoâng phaûi laø chaân thaät Tyø kheo, maø laø ngoaïi ñaïo Tyø kheo. Sau khi bieát roài, vua lieàn baét hoï hoaøn tuïc maëc laïi y phuïc traéng cuûa theá tuïc; neáu ñaùp laø phaùp maø Phaät phaân bieät thuyeát giaûng thì môùi laø chaân thaät Tyø kheo vaø vua yeâu caàu nhöõng Tyø kheo thanh tònh ñoàng kieán naøy neân hoøa hôïp thuyeát giôùi boá taùt roài ra veà. Sau khi vua ra veà, saùu vaïn Tyø kheo thanh tònh ñoàng kieán vôùi Muïc kieàn lieân ñeá tu laø Thöôïng toøa choïn ra moät ngaøn Tyø kheo thoâng ba taïng, chöùng ba ñaït trí ñeå keát taäp laïi phaùp taïng, gioáng nhö toân giaû Ñaïi Ca Dieáp cuøng naêm traêm Tyø kheo trong laân keát taäp thöù nhaát

vaø toân giaû Tu na caâu cuøng baûy traêm Tyø kheo trong laàn keát taäp thöù hai. Laàn keát taäp phaùp taïng laàn thöù ba vôùi moät ngaøn Tyø kheo ñöôïc hoaøn maõn vaøo thaùng chín, luùc ñoù maët ñaát chaán ñoäng saùu caùch. Hoûi: trong ba laàn keát taäp phaùp taïng, ai laø luaät sö trong coõi Dieâm phuø ñeà naøy? Ñaùp: coù taát caû naêm luaät sö truyeàn trì Luaät taïng cho nhau; ñoù laø Öu ba ly, Ñaø taû caâu, Tu na caâu, Taát giaø baø vaø Muïc kieàn lieân ñeá tu. Muïc kieàn lieân ñeá tu saép nhaäp nieát baøn truyeàn trì taïng Luaät cho ñeä töû laø Ma heâ ñaø, con trai cuûa vua A Duïc; Ma heâ ñaø... taát caû naêm luaät sö cuøng ñi ñeán trong nöôùc Sö töû truyeàn baù luaät taïng. Naêm luaät sö goàm coù Ma heâ ñaø, Nhaát ñòa du, Uaát ñeá du, Tham baø laàu vaø Baït ñaø sa; Ma heâ ñaø khi saép nhaäp nieát baøn truyeàn trao laïi cho ñeä töû laø A laät tra. Töø A laät tra tuaàn töï truyeàn trì

Luaät taïng cho nhau taïi nöôùc Sö töû, coù taát caû laø möôøi baûy vò luaät sö ñeàu laø baäc Laäu taän A-la-haùn, trí hueä thaàn thoâng voâ ngaïi vaø chöùng ba ñaït trí: moät laø Ñeá tu ñaït ña, hai laø Giaø la tu maït na, ba laø Ñòa giaø na, boán laø Tu maït na, naêm laø Giaø la tu maït na, saùu laø Ñaøm voâ ñöùc, baûy laø Ñeá tu, taùm laø Ñeá baø, chín laø Tu maït na, möôøi laø Chuyeân na giaø, möôøi moät laø Ñaøm voâ baø ly, möôøi hai laø Xí ma, möôøi ba laø Öu ba ñeá tu, möôøi boán laø phaùp phaû, möôøi laêm laø A baø da, möôøi saùu laø Ñeá baø, möôøi baûy laø Tö baø. Luùc ñoù, toân giaû Muïc kieàn lieân ñeá tu suy nghó: “trong ñöông lai, Phaät phaùp seõ truï laâu ôû nôi ñaâu?”, nghó roài lieàn duøng thaàn thoâng löïc quaùn thaáy Phaät phaùp seõ höng thònh ôû nôi bieân ñòa. Quaùn bieát roài lieàn nhoùm taêng baûo caùc Tyø kheo: “caùc vò haõy ñem Phaät phaùp truyeàn baù ôû caùc nôi bieân ñòa”, noùi roài lieàn sai chín phaùi ñoaøn, moãi ñoaøn coù naêm vò laøm quyeán thuoäc cuøng ñi ñeán caùc nôi bieân ñòa ñeå truyeàn baù Phaät phaùp: 1 - Phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Maït xieån ñeà ñi ñeán nöôùc Keá taân Kieàn ñaø la tra. 2 - Phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ma ha Ñeà baø ñi ñeán nöôùc Ma eâ baø maït ñaø la 3 - Phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Laëc khí ña ñi ñeán nöôùc Ba na baø tu. 4 - Phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ñaøm voâ ñöùc ñi ñeán nöôùc A ba lan ña ca. 5 - Phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ma ha Ñaøm voâ ñöùc ñi ñeán nöôùc Ma-ha- laëc tra. 6 - Phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ma-ha-laëc khí ña ñi ñeán theá giôùi Döôïc xoa na. 7 - Phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Maït thò ma ñi ñeán nöôùc beân nuùi Tuyeát sôn. 8 - Phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Tu na ca, Uaát ña ca... ñi ñeán nöôùc Kim ñòa. 9 - Phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùcMa heâ ñaø, Uaát ñeá du... ñi ñeán nöôùc Sö töû. Luùc ñoù taïi nöôùc Keá taân, coù long vöông A la baø laàu laøm möa lôùn khieán cho taát caû ruoäng luùa ñang keát haït trong nöôùc naøy bò ngaäp nöôùc vaø troâi ra bieån. Phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Maït xieån ñeà töø nöôùc Ba tra lôïi phaát, phaûi nöông hö khoâng ñi ñeán Tuyeát sôn roài duøng thaàn löïc ñi ñöùng naèm ngoài treân ao A la baø laàu. Quyeán thuoäc cuûa long vöông vaøo taâu, long vöông nghe roài lieàn töùc giaän ra khoûi cung roàng, ôû treân khoâng trung hieän ñuû loaïi thaàn bieán ñeå laøm cho caùc Tyø kheo naøy phaûi sôï haõi; nhö laø gioù baõo, saám chôùp, möa to laøm cho caây coái ngaõ nghieâng, nuùi ñaù suïp lôû.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 2 245

Quyeán thuoäc cuûa Long vöông cuõng phun khoùi löûa vaø möa ñaù... nhöng vaãn khoâng haøng phuïc ñöôïc caùc Tyø kheo naøy. Luùc ñoù ñaïi ñöùc Maït xieån ñeà cuøng caùc Tyø kheo duøng thaàn löïc traán aùp ñöôïc caùc roàng roài noùi: "naøy Long vöông, duø cho ngöôøi coù duøng ñuû loaïi thaàn bieán vaø taäp hoïp taát caû quyeán thuoäc laïi cuõng khoâng xaâm phaïm ñöôïc ta", long vöông nghe roài bieát laø khoâng laøm gì ñöôïc neân ñöùng yeân, Maït xieån ñeà bieát taâm nieäm cuûa vua roàng lieàn ñem phaùp cam loà ra giaùo hoùa laøm cho vua roàng vaø taùm vaïn quyeán thuoäc thaûy ñeàu thuaàn phuïc vaø thoï Tam quy nguõ giôùi; cho ñeán caùc loaøi Döôïc xoa, Cöu baøn traø... ôû Tuyeát sôn cuõng ñeàu thoï Tam quy nguõ giôùi. Maït xieån ñeà laïi khuyeân vua roàng vaø caùc loaøi Döôïc xoa... töø nay trôû ñi chôù noåi giaän phaù haïi muøa maøng, neân khôûi taâm töø bi laøm cho chuùng sanh ñöôïc an vui; vua roàng vaâng theo lôøi daïy vaø môû hoäi cuùng döôøng. Luùc ñoù daân chuùng trong nöôùc Keá taân nghe bieát tin naøy ñeàu tuï ñeán ñaûnh leã caùc Tyø kheo, Maït xieån ñeà thuyeát giaûng kinh Tuïc thí duï khieán cho trong phaùp hoäi coù taùm vaïn chuùng sanh ñaéc ñaïo quaû vaø ngaøn ngöôøi xuaát gia, töø ñoù veà sau trong nöôùc Keá taân saùng röïc maøu ca sa, nhö keä noùi: "Nöôùc Keá taân kieàn ñaø, Toân giaû Maït xieån ñeà... Giaùo hoùa vua roàng döõ, Thoï Tam quy nguõ giôùi, Vaø laøm cho nhieàu ngöôøi, Ñöôïc thoaùt khoûi trieàn phöôïc, Taùm vaïn ñöôïc Phaùp nhaõn, Vaø ngaøn ngöôøi xuaát gia". Taïi nöôùc Ma eâ baø maït ñaø la, phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùcMa ha Ñeà baø thuyeát giaûng kinh Thieân söù khieán cho boán vaïn ngöôøi ñaéc ñaïo vaø ñeàu xuaát gia, nhö keä noùi: "Ma ha Ñeà baø... Coù thaàn thoâng löïc, Chöùng ba ñaït trí, Thuyeát kinh Thieân söù, Ñoä thoaùt chuùng sanh, Boán vaïn ñöôïc Phaùp nhaõn". Taïi nöôùc Baø na ba tö, phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Laëc khí ña duøng thaàn löïc ôû treân khoâng trung thuyeát kinh Voâ thæ khieán cho saùu vaïn ngöôøi ñöôïc Phaùp nhaõn, baûy vaïn ngöôøi xuaát gia vaø kieán laäp ñöôïc naêm traêm ngoâi chuøa ôû trong nöôùc naøy, nhö keä noùi:

246 BOÄ LUAÄT 11

"Ñaïi ñöùc Laëc khí ña...
Coù ñaïi thaàn thoâng löïc,
Ñeán Ba na ba tö,
Ngoài ôû treân khoâng trung,
Thuyeát giaûng kinh Voâ thæ,
Saùu vaïn ñöôïc Phaùp nhaõn,
Baûy ngaøn ngöôøi xuaát gia,
Kieán laäp naêm traêm chuøa".

Taïi nöôùc A ba lan ña, phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ñaøm voâ ñöùc thuyeát kinh Hoûa tuï duï khieán cho saùu vaïn ngöôøi ñöôïc Phaùp nhaõn, ñöôïc vò cam loà, thanh thieáu nöõ doøng Saùt ñeá lôïi xuaát gia ñeán ngaøn ngöôøi, nhö keä noùi:

"Ñaïi ñöùc Ñaøm voâ ñöùc...

Coù ñaïi thaàn thoâng löïc,
Ñeán A baø lan ña,
Thuyeát kinh Hoûa tuï duï,
Saùu vaïn ñöôïc Phaùp nhaõn,
Ñöôïc phaùp vò cam loà,
Ñoä ngaøn Tyø kheo taêng,
Vaø ngaøn Tyø kheo ni".
Taïi nöôùc Ma-ha-laëc tra, phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ma ha Ñaøm voâ ñöùc thuyeát kinh Ma ha na la ñaø Ca Dieáp boån sanh, khieán cho taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi ñöôïc ñaïo quaû, ba ngaøn ngöôøi xuaát gia, nhö keä noùi:
"Ñaïi ñöùc Ma ha Ñaøm...
Coù ñaïi thaàn thoâng löïc,
Ñeán Ma-ha-laëc tra,
Thuyeát Ca Dieáp boån sanh,
Hôn taùm vaïn ñaéc ñaïo,
Ba ngaøn ngöôøi xuaát gia".
Taïi nöôùc Du na theá giôùi, phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ma-ha-laëc khí ña thuyeát kinh Ca la ma, khieán cho baûy vaïn ba ngaøn ñaéc ñaïo, moät ngaøn ngöôøi xuaát gia, nhö keä noùi:
"Ma-ha-laëc khí ña...
Coù ñaïi thaàn thoâng löïc,
Ñeán trong nöôùc Du na,
Thuyeát kinh Ca la ma,
Hôn baûy vaïn ñaéc ñaïo,
Moät ngaøn ngöôøi xuaát gia".
Taïi nöôùc ôû beân Tuyeát sôn, phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Maït thò ma,
SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 2 247

Ca Dieáp, Ñeà baø... thuyeát kinh Sô chuyeån phaùp luaân, khieán cho taùm öùc ngöôøi ñaéc ñaïo, naêm ngaøn ngöôøi xuaát gia, nhö keä noùi: "Ñaïi ñöùc Maït thò ca..., Coù ñaïi thaàn thoâng löïc, Ñeán nöôùc beân Tuyeát sôn, Thuyeát Sô Chuyeån phaùp luaân, Taùm öùc ngöôøi ñaéc ñaïo, Naêm ngaøn ngöôøi xuaát gia". Taïi nöôùc Kim ñòa, khi phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Tu na ca ñeán thì trong nöôùc ñaõ coù moät Döôïc xoa nöõ töø trong bieån hieän ñeán trong vöông cung, neáu phu nhaân cuûa vua sanh con thì Döôïc xoa nöõ naøy seõ baét ñöùa treû aáy aên thòt. Luùc ñoù phu nhaân vöøa sanh moät beù trai neân vöøa thaáy caùc Tyø kheo ñeán lieàn raát sôï haõi, cho laø baïn cuûa Döôïc xoa nöõ neân sai quaân binh ñeán vaây ñaùnh; Tu na ca hoûi roõ nguyeân do roài ñaùp: "ta khoâng phaûi laø baïn cuûa Döôïc xoa nöõ, chuùng toâi laø Sa moân ñaõ töø boû vieäc gieát haïi, tu möôøi thieän nghieäp doõng maõnh tinh taán". Luùc ñoù Döôïc xoa nöõ nghe tin phu nhaân cuûa vua ñaõ sanh con neân cuøng tuøy tuùng ñeán trong cung, thaáy hoï ñeán, ngöôøi trong cung lieàn baùo cho Tu na

ca bieát, Tu na ca lieàn hoùa moät soá ñoâng Döôïc xoa khaùc gaáp ñoâi ñeán bao vaây boïn Döôïc xoa nöõ, caùc Döôïc xoa nöõ cho laø boïn Döôïc xoa naøy ñaõ chieám nöôùc, muoán vaây baét chuùng neân sôï haõi voäi boû chaïy, soá hoùa Döôïc xoa röôït ñuoåi theo cho khi chuùng khuaát boùng môùi döøng laïi. Tu na ca laïi tuïng kinh chuù nguyeän ñeå phoøng hoä ñaát nöôùc naøy, khoâng cho boïn Döôïc xoa nöõ ñeán xaâm phaïm vaø thuyeát kinh Phaïm voõng khieán cho saùu vaïn ngöôøi ñaéc ñaïo vaø raát nhieàu ngöôøi thoï Tam quy nguõ giôùi; ba ngaøn naêm traêm ngöôøi xuaát gia laøm Tyø kheo taêng vaø moät ngaøn naêm traêm laøm Tyø kheo ni, nhö keä noùi: "Ñaïi ñöùc Tu na ca, Tyø kheo Uaát ña ca... Coù ñaïi thaàn thoâng löïc, Ñi ñeán nöôùc Kim ñòa, Thuyeát giaûng kinh Phaïm voõng, Saùu vaïn ngöôøi ñaéc ñaïo, Ba ngaøn naêm traêm Taêng, Moät ngaøn naêm traêm Ni". Khi ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø ñöôïc Taêng sai ñeán nöôùc Sö töûlieàn suy nghó coù neân ñi vaøo luùc naøy hay khoâng; sau khi nhaäp ñònh quaùn saùt lieàn bieát vua nuôùc A naäu la ñaø laø Vaên traø tö ba ñaõ giaø yeáu, khoâng theå tieáp nhaän söï giaùo hoùa, neáu ñeán vaøo luùc naøy thì Phaät phaùp khoâng theå truï laâu. Quaùn

bieát roài lieàn khoâng ñi ngay, ñôïi ñeán khi thaùi töû leân ngoâi môùi ñeán ñoù truyeàn baù Phaät phaùp; trong khoaûng thôøi gian ñoù Ma heâ ñaø muoán veà queâ ngoaïi ñeå thaêm vieáng meï. Sau khi ñeán ñaûnh leã boån sö, phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø ñi ñeán nöôùc cuûa meï Ma heâ ñaø tröôùc roài sau ñoù môùi ñeán nöôùc Sö töû. Do tröôùc kia, khi vua A Duïc ñöôïc phong ôû nöôùc Uaát chi, treân ñöôøng ñi ñeán nöôùc ñoù coù gheù qua thoân Tyø ñeà taû döôùi chaân nuùi Nam sôn, ñöôïc moät tröôûng giaû ñem con gaùi gaû cho vua laøm vôï vaø sanh ñöôïc moät trai laø Ma heâ ñaø; khi Ma heâ ñaø leân möôøi boán tuoåi, vua A Duïc trôû veà nöôùc cuûa cha vaø leân ngoâi vua ôû ñoù, vôï coøn ôû taïi thoân Tyø ñeà taû nöôùc Uaát chi. Meï cuûa Ma heâ ñaø nghe tin lieàn ra nghinh ñoùn, thænh thoï thöïc vaø laäp moät ngoâi chuøa lôùn teân Tyø ñòa taû cho caùc Tyø kheo truï. Moät thôøi gian sau, Ma heâ ñaø laïi suy nghó: "haõy ñôïi ñeán khi vua A Duïc sai söù ñeán nöôùc Sö töû saéc phong cho thaùi töû Thieân aùi Ñeá tu leân ngoâi vaø ñôïi ñeán khi vua naøy xuaát du ñeán nuùi Mi sa giaø, ta môùi gaëp vua", ñeán ngaøy 15 thaùng tö sau khi thuyeát giôùi boá taùt xong, phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø leân ñöôøng ñeán nöôùc Sö töû, nhö keä noùi: "Ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø, Ñaïi ñöùc Uaát ñòa du, Ñaïi ñöùc Uaát ñeá du, Ñaïi ñöùc Baït ñaø da, Ñaïi ñöùc Tham baø laàu, Sa di Tu Ma Na, Ñeàu chöùng ba ñaït trí. Thieän nam Baøn ñaàu ca, Ñaõ thaáy ñöôïc veát ñaïo (kieán ñeá), Ñaây laø caùc ñaïi só". Khi vua Vaên traø tö baø qua ñôøi, thaùi töû Thieán aùi Ñeá tu leân noái ngoâi, vua trôøi Ñeá thích lieàn hieän ñeán baùo cho Ma heâ ñaø bieát vaø noùi: "khi Phaät coøn taïi theá coù döï kyù sau naøy coù Tyø kheo Ma heâ ñaø seõ laøm cho Phaät phaùp ñöôïc höng thaïnh taïi nöôùc Sö töû. Nay ñaõ ñuùng luùc neân leân ñöôøng", luùc ñoù phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø töø nuùi Voi ôû Tyø ñòa taû nöông hö khoâng ñi ñeán nöôùc Sö töû, khi ñeán nuùi My sa ca thì hieän xuoáng neân nuùi naøy cuõng ñöôïc goïi laø nuùi Voi, nhö keä noùi: "Taïi thoân Tyø ñòa taû, Döøng truï ba möôi ngaøy, Ñaõ ñeán luùc leân ñöôøng, Ñi ñeán nöôùc Sö töû. Töø coõi Dieâm

phuø ñeà,

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 2 249

Nöông hö khoâng maø ñi, Nhö nhaïn bay treân khoâng, Thaúng haøng theo thöù lôùp. Caùc ñaïi ñöùc nhö theá, Khôûi nhaân duyeân caên baûn, Nuùi My sa phöông Ñoâng, Nhö maây ñen bao phuû, Bay ñeán treân ñænh nuùi, Hoï nheï nhaøng hieän xuoáng". Luùc phaùi ñoaøn cuûa ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø ñeán nöôùc Sö töû laø vaøo khoaûng hai traêm ba möôi saùu naêm sau Phaät nhaäp nieát baøn. Khi Phaät nhaäp nieát baøn thì vua A Xaø Theá leân ngoâi ñöôïc taùm naêm, coøn ñoàng töû Sö töû vöøa leân ngoâi ôû nöôùc Sö töû; khi ñoàng töû Tyø xaø na ñeán nöôùc Sö töû kieán laäp choã ôû an oån cho daân chuùng thì vua Uaát ñaø da baït ñaø la leân ngoâi vua ñöôïc möôøi boán naêm taïi coõi Dieâm phuø ñeà, qua naêm sau thì Tyø xaø na qua ñôøi; taïi nöôùc Sö töû Baùn ñaàu ñeà tu ñeà baø leân ngoâi vua thì taïi coõi Dieâm phuø ñeà, Nan ñaø ca truïc taû ca leân ngoâi vua; sau khi vua Baùn ñaàu ñeà tu ñeà baø qua ñôøi thì A baø na leân noái ngoâi, taïi coõi Dieâm phuø ñeà vua Tu tu phaät na ca laøm vua ñöôïc möôøi baûy naêm; A baø na laøm vua ñöôïc hai möôi naêm thì Baø quaân traø ca baø da khôûi binh ñaùnh chieám vaø leân ngoâi vua trò vì ñöôïc möôøi taùm naêm thì taïi coõi Dieâm phuø ñeà, vua Ca A Duïc trò vì cuõng ñöôïc möôøi saùu naêm; khi vua Baø quaân traø ca baø da qua ñôøi vaø Vaên traø tö ba leân noái ngoâi thì taïi coõi Dieâm phuø ñeà, vua Chieân ñaø quaät ña trò vì ñöôïc möôøi boán naêm; khi vua Vaên traø tö ba qua ñôøi vaø Thieân aùi Ñeá tu leân noái ngoâi thì taïi coõi Dieâm phuø ñeà, vua A Duïc trò vì ñöôïc möôøi baûy naêm. Sau khi Phaät nhaäp nieát baøn, vua A naäu laâu ñaø vaø vua Maãn truø taïi vò ñöôïc taùm naêm, vuA-nan ñaø ca ñaõi baø ca taïi vò ñöôïc möôøi boán naêm, vua Tu tu phaät na ca taïi vò ñöôïc möôøi taùm naêm, con laø A Duïc leân ngoâi taïi vò ñöôïc möôøi taùm naêm, möôøi ngöôøi con cuûa vua A Duïc laàn löôït leân ngoâi vua trong hai möôi naêm. Sau ñoù vua Maân nan ñaø taïi vò trong hai möôi naêm, vua Chieân ñaø quaät ña taïi vò hai möôi taùm naêm, vua Taân Ñaàu Sa La taïi vò trong hai möôi taùm naêm, vua A Duïc leân noái ngoâi ñöôïc möôøi taùm naêm thì con vua laø Ma heâ ñaø ñi ñeán nöôùc Sö töûtruyeàn phaùp. Luùc ñoù vua Thieân aùi ñeá tu muoán traùnh sao haïn xaáu neân baûo ñaùnh troáng baùo cho daân bieát vua saép ra khoûi thaønh ñeán nuùi My sa ca cuøng boán vaïn tuøy tuøng. Khi vua saên baén, coù thaàn caây trong nuùi muoán cho vua gaëp ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø neân hoùa laøm con nai ñöùng aên coû gaàn ñoù, thaáy nai vua giöông cung laép teân muoán baén thì nai quay mình chaïy veà höôùng Xaø baø

250 BOÄ LUAÄT 11

ñaø la, vua ñuoåi röôït theo, khi gaàn ñeán choã Ma heâ ñaø thì hoùa nai bieán maát. Luùc ñoù Ma heâ ñaø suy nghó: "ta neân duøng thaàn löïc khieán cho vua chæ thaáy ta maø khoâng thaáy ñöôïc ngöôøi khaùc", nghó roài lieàn goïi: "Ñeá tu, haõy ñeán ñaây"; nghe goïi vua suy nghó: "trong nöôùc ai laïi daùm goïi teân ta, ngöôøi maëc y phuïc hoaïi saéc caét roïc naøy laø ai maø laïi goïi teân ta", nghó roài lieàn hoûi laø ngöôøi, thaàn hay quyû; Ma heâ ñaø ñaùp: "chuùng toâi laø Sa moân Thích töû, vì thöông töôûng ñaïi vöông neân töø coõi Dieâm phuø ñeà ñeán ñaây". Tröôùc ñoù vua Thieân

aùi ñeá tu coù giao löu vôùi vua A Duïc, trong nöôùc Sö töûôû beân nuùi Xa ña ca coù moät röøng tre moïc leân ba loaïi tre teân laø Ñaèng tröôïng, Hoa tröôïng vaø Ñieåu tröôïng; Ñaèng tröôïng coù maøu traéng nhö baïc vôùi daây vaøng quaán quanh; Hoa tröôïng coù ñuû loaïi hoa vaøng, ñoû, xanh bieác, ñen vaø traéng xen keû nhau nhö chuoãi ngoïc; Ñieåu tröôïng coù caùc loaøi chim Öng, chim Ñieâu, chim Kyø baø, chim Thò tyø ca... sinh soáng, nhö keä noùi: "Beân nuùi Xa ña ca, Coù moät röøng tre raäm, Moïc leân ba loaïi tre, Hoaëc saéc traéng nhö baïc, Hoaëc vaøng ñoû traéng ñen... Vôùi daây vaøng quaán quanh, Vaø caùc loaøi chim thuù, Nhieàu loaïi hoa xen taïp". Trong bieån laïi saûn sanh nhieàu vaät baùu nhö San hoâ, Ma ni, vaøng baïc... vaø coù taùm loaïi ngoïc quyù laø Maõ chaâu, Töôïng chaâu, Xa chaâu, Baø la ca chaâu, Baø la da chaâu, Trieàn chæ chaâu, Ca cöu ñaø baø la chaâu vaø Theá gian chaâu. Vua Thieân aùi ñeá tu ñem caùc vaät quyù hieám ñaõ coù ôû nöôùc mình hieán daâng cho vua A Duïc, vua A Duïc vui möøng ñaùp taï laïi baèng naêm loaïi vöông phuïc laø loïng, phaát, kieám, maõo vaø giaøy baûy baùu cuøng voâ soá baûo vaät nhö tuø vaø, baùt vaøng ñöïng ñaày nöôùc soâng Haèng, hoa tai, bình vaøng... vaø phong vöông cho vò vua naøy, nhö keä noùi: "Maõo vua, phaát, loïng, kieám, Giaøy da baèng baûy baùu, Bình vaøng vôùi tuø vaø, Baùt vaøng ñöïng ñaày nöôùc, Ao A naäu - soâng Haèng, Chieân ñaøn xanh voâ giaù, Khaên tay vaø ñaát traéng, Thuoác trò maét cuûa roàng,

Am ma, A leâ laëc, Thuoác cam loà voâ thöôïng, Vôùi naêm traêm gaùnh gaïo, Ñeàu laø nhöõng dieäu vaät, Coâng ñöùc vua A Duïc". Vua A Duïc ñöa thö noùi: "ta ñaõ quy y Phaät, Phaùp Taêng laøm Öu baø taéc; ñaây laø phaùp cuûa thích töû ñoái vôùi Tam baûo, vua neân chí taâm tín thoï Phaät phaùp", vua Thieân aùi ñeá tu thoï vöông vò vaøo ngaøy raèm thaùng ba, moät thaùng sau thì phaùi ñoaøn cuûa Ma heâ ñaø ñeán nöôùc naøy. Luùc ñoù vua Thieân aùi ñeá tu nghe Ma heâ ñaø töï xöng laø Thích töû lieàn nhôù laïi lôøi vua A Duïc noùi trong thö, neân vaát boû cung teân ngoài xuoáng moät beân thaêm hoûi, nhö keä noùi: "Vaát boû cung teân, Ngoài xuoáng moät beân, Ñaïi vöông thaêm hoûi, Sa moân Thích töû, Boán vaïn tuøy tuøng, Cuõng cuøng vaây quanh". Luùc ñoù Ma heâ ñaø thu hoài thaàn löïc khieán cho moïi ngöôøi thaáy ñuû phaùi ñoaùn saùu ngöôøi, vua lieàn hoûi laø ñeán töø luùc naøo, ñaùp laø cuøng ñeán moät löôït, vua laïi hoûi: "coõi Dieâm phuø ñeà coù caùc Sa moân nhö theá naøy hay khoâng?", ñaùp: "taïi xöù toâi, raát ñoâng Sa moân neân maøu y saùng röïc trong nöôùc, hoï ñeàu laø baäc laäu taän A-la-haùn, chöùng ba ñaït trí, thaàn thoâng voâ ngaïi...", vua laïi hoûi ñeán ñaây baèng gì, ñaùp: "chuùng toâi khoâng ñeán baèng ñöôøng thuûy hay ñöôøng boä", vua suy nghó: "nhö vaäy laø hoï nöông hö khoâng maø ñi". Luùc ñoù Ma heâ ñaø suy nghó: "ta haõy thöû xem vua naøy coù trí hueä hay khoâng", nghó roài lieàn thaáy vua ñang ngoài gaàn caây xoaøi neân hoûi vua: "ñaây laø caây xoaøi phaûi khoâng?", ñaùp laø caây xoaøi, laïi hoûi: "haõy ñeå caây xoaøi naøy moät beân thì coøn coù caây khaùc khoâng?", ñaùp laø coøn coù caây khaùc, laïi hoûi: "haõy ñeå caây khaùc ñoù moät beân thì coøn coù caây khaùc nöõa khoâng?", ñaùp laø coøn coù, laïi hoûi: "haõy ñeå caùc caây khaùc ñoù moät beân thì coøn coù caây khaùc nöõa hay khoâng?", vua noùi: "ñaây laø caây xoaøi phaûi khoâng?", Ma

heâ ñaø khen: “laønh thay vua coù ñaïi trí hueä”, laïi hoûi vua coù thaân toäc khoâng, ñaùp laø coù, laïi hoûi: “haõy ñeå thaân toäc cuûa vua moät beân thì coøn coù thaân toäc cuûa ngöôøi khaùc khoâng?”, ñaùp laø raát nhieàu, laïi hoûi: “haõy ñeå thaân toäc cuûa vua vaø cuûa ngöôøi khaùc moät beân thì coøn coù ai nöõa khoâng?”, vua ñaùp laø coøn coù Traãm, Ma heâ ñaø khen: “laønh thay, vua thoâng minh töï bieát thaân mình khoâng phaûi laø thaân toäc cuûa mình vaø cuûa ngöôøi khaùc”. Bieát vò

vua naøy coù theå kieán laäp phaät phaùp neân Ma heâ ñaø thuyeát kinh Chuù la ha töôïng thí duï khieán cho vua vaø boán vaïn tuøy tuøng cuøng thoï Tam quy moät löôït. Sau khi nghe phaùp xong, vua sai ngöôøi trôû veà cung mang thöùc aên ñeán, khi thöùc aên mang ñeán, vua suy nghó: “giôø naøy laø phi thôøi chaéc caùc Sa moân khoâng thoï thöïc”, nghó roài lieàn hoûi: “giôø naøy caùc ñaïi ñöùc coù thoï thöïc hay khoâng?”, ñaùp: “giôø naøy khoâng phaûi giôø cuûa Sa moân chuùng toäi thoï thöïc”, vua laïi hoûi: “giôø naøo thoï thöïc môùi laø tònh phaùp?”, ñaùp: “töø saùng sôùm ñeán giöõa tröa thoï thöïc laø tònh phaùp”, vua thænh caùc ñaïi ñöùc cuøng vua trôû veà cung, ñaùp laø khoâng ñöôïc, vua laïi noøi: “neáu caùc ñaïi ñöùc khoâng ñi, xin thænh ñoàng töû cuøng ñi”, ñaùp: “ñoàng töû naøy ñaõ ñaéc ñaïo, thoâng hieåu Phaät phaùp, saép xuaát gia”, vua noùi: “neáu vaäy, saùng mai Traãm seõ cho xe ñeán ñoùn”, noùi xong lieàn ñaûnh leã töø giaõ. Vua ñi chöa bao laâu, Ma heâ ñaø baûo Sa di Tu Ma Na: “ñuùng luùc neân thuyeát phaùp, con haõy thoâng baùo cho khaép nöôùc Sö töû bieát saép chuyeån phaùp luaân”, Tu Ma Na noùi laønh thay roài nhaäp thieàn thöù tö, sau khi xuaát ñònh caát tieáng thoâng baùo cho daân chuùng trong nöôùc Sö töû bieát saép chuyeån phaùp luaân ñeán ba laàn. Vua nghe aâm thanh naøy lieàn cho ngöôøi ñeán hoûi nguyeân do, môùi bieát laø saép thuyeát phaùp Phaät; luùc ñoù ñòa thaàn vui möøng thoâng baùo cho hö khoâng thaàn, cöù nhö theá truyeàn leân ñeán taän coõi Phaïm thieân. Ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø thuyeát kinh Bình ñaúng taâm khieán cho voâ soá chö thieân ñöôïc veát ñaïo (kieán ñeá), caùc quyû thaàn nhö Ma haàu la giaø... ñeàu thoï Tam quy; gioáng nhö thôøi Phaät, toân giaû Xaù lôïi phaát khi thuyeát kinh Bình ñaúng taâm ñaõ kh- ieán cho voâ soá ngöôøi ñaéc ñaïo thì ngaøy nay ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø thuyeát kinh naøy xong, keát quaû cuõng nhö vaäy. Saùng hoâm sau, vua cho ngöôøi ñaùnh xe ñeán ñoùn caùc ñaïi ñöùc veà cung, lieàn ñaùp: “chuùng toâi khoâng ñi xe, caùc vò veà tröôùc, chuùng toâi seõ theo sau”, noùi roài lieàn nöông hö khoâng ñeán phía Ñoâng thaønh cuûa nöôùc A naäu la, laø choã ôû xöa kia cuûa Phaät; ñaây laø truù xöù ñaàu tieân maø caùc ñaïi ñöùc ñaët chaân ñeán. Vua sai saép ñaët phoøng xaù cho caùc ñaïi ñöùc döøng nghæ, vua suy nghó: “phaùp cuûa Sa moân laø khoâng ngoài naèm giöôøng cao roäng lôùn”; khi caùc söù giaû veà ñeán cöûa thaønh ñaõ thaáy caùc ñaïi ñöùc coù maët tröôùc ôû phía Ñoâng thaønh roài neân vaøo taâu vua bieát, vua hoûi: “caùc ñaïi ñöùc ñi xe phaûi khoâng?”, söù giaû lieàn noùi roõ nguyeân do, vua nghe roài lieàn baûo traûi choã ngoài baèng neäm daày treân maët ñaát; caùc töôùng sö thaáy vieäc naøy roài lieàn suy nghó: “caùc Sa moân seõ truï nôi ñaây vónh vieãn khoâng dôøi ñoåi”. Vua ra nghinh ñoùn, ñaûnh leã roài thænh caùc ñaïi ñöùc vaøo trong cung, khi nhìn thaáy neäm traûi treân ñaát caùc ñaïi

ñöùc suy nghó: “Phaät phaùp seõ truï laâu nôi ñaây khoâng dôøi ñoåi”. Sau khi caùc ñaïi ñöùc theo thöù lôùp ngoài roài, vua daâng caùc moùn aên thôm ngon cuùng döôøng; ñaïi phu nhaân cuûa vua

teân laø A daät la cuøng naêm traêm phu nhaân cuõng mang höông hoa ra cuùng döôøng roài ngoài moät beân. Ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø thuyeát kinh Ngaï quyû boån sanh, Cung ñieän boån sanh vaø phaùp Töù ñeá cho ñaïi chuùng nghe, sau thôøi phaùp caû naêm traêm phu nhaân ñeàu ñaéc ñaïo. Luùc ñoù daân chuùng xa gaàn luõ löôït keùo ñeán muoán nghe phaùp nhöng khoâng theå vaøo trong ñöôïc neân keâu la vang daäy, vua hoûi nguyeân do roài baûo queùt doïn nhaø ñeå ñaïi töôïng, raûi caùt traéng leân vaø treo maøn, keá thænh caùc ñaïi ñöùc ñeán ngoài trong ñoù thuyeát kinh cho taát caû moïi ngöôøi ñöôïc nghe. Caùc ñaïi ñöùc thuyeát kinh Thieân söù khieán cho ngaøn ngöôøi ñaéc ñaïo, soá löôïng ngöôøi laïi taêng theâm neân phaùp hoäi laàn nöõa phaûi dôøi ñeán trong vöôøn Nan ñaø ôû ngoaøi cöûa thaønh Nam. Taïi ñaây caùc ñaïi ñöùc thuyeát kinh Ñoäc duï khieán cho ngaøn ngöôøi ñaéc ñaïo, töø ngaøy thöù nhaát ñeán ngaøy thöù ba coù ñeán hai ngaøn naêm traêm ngöôøi ñöôïc veát ñaïo (kieán ñeá). Sau khi thuyeát phaùp xong, caùc ñaïi ñöùc ñöùng daäy ñònh ñi, caùc quan hoûi ñònh ñi ñaâu, ñaùp laø muoán trôû veà truù xöù, caùc quan taâu vua, vua noùi: “trôøi ñaõ toái laøm sao ñi ñöôïc, caùc ñaïi ñöùc haõy ôû laïi ñaây”, ñaùp laø khoâng theå, vua noùi: “tieân vöông coù khu vöôøn teân laø My giaø, khoâng quaù gaàn cuõng khoâng quaù xa nôi naøy, xin thænh caùc ñaïi ñöùc ñeán ñoù döøng nghæ”, caùc ñaïi ñöùc ñeán ñoù truï theo lôøi thænh cuûa vua. Saùng hoâm sau vua lieàn ñeán thaêm hoûi vaø hoûi caùc ñaïi ñöùc coù theå ôû laïi trong vöôøn naøy khoâng, ñaùp laø ñöôïc vaø noùi Phaät cho caùc Tyø kheo ñöôïc ôû trong vöôøn, vua nghe roài vui möøng caàm bình vaøng ñöïng nöôùc roùt leân tay cuûa ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø. Luùc ñoù khaép ñaát nöôùc chaán ñoäng, vua kinh sôï hoûi nguyeân do, Ma heâ ñaø noùi: “ñaïi vöông ñöøng kinh sôï, do Phaät phaùp seõ höng thònh ôû ñaát nöôùc naøy vaø chuøa lôùn seõ ñöôïc kieán laäp neân maët ñaát chaán ñoäng baùo tröôùc ñieàm laønh naøy”, vua nghe roài vui möøng vaø thænh caùc ñaïi ñöùc vaøo cung thoï thöïc, thoï thöïc xong trôû veà trong vöôøn Nan ñaø.

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 3

Luùc ñoù caùc ñaïi ñöùc thuyeát kinh Voâ thæ giôùi cho daân chuùng nghe, hoâm sau thuyeát kinh Hoûa tuï, cöù nhö theá cho ñeán baûy ngaøy khieán cho taùm ngaøn naêm traêm ñaéc ñaïo, taïi vöôøn naøy Phaät phaùp ñöôïc löu boá raïng ngôøi neân coù teân laø vöôøn Quang minh. Sau baûy ngaøy, caùc ñaïi ñöùc ñeán trong cung thuyeát kinh Khoâng bieáng nhaùc roài ñi ñeán nuùi Chi ñeá da, luùc ñoù vua noùi vôùi caùc ñaïi thaàn: “caùc ñaïi ñöùc naøy ñaõ giaùo hoùa laøm cho chuùng ta ñöôïc tín taâm kieân coá trong Phaät phaùp”, boãng nghe taâu laø caùc ñaïi ñöùc ñaõ ñi, vua cuøng hai phu nhaân ñi xe baùu vôùi ngaøn vaïn tuøy tuøng ñuoåi theo cho ñeán nuùi

Chi ñeá da. Ma heâ ñaø thaáy vua haøo heån ñi ñeán beøn hoûi nguyeân do, vua noùi: “caùc ñaïi ñöùc ñaõ giaùo hoøa laøm cho chuùng con ñöôïc tín taâm kieân coá trong Phaät phaùp, thaáy caùc vò ra ñi neân môùi ñuoåi theo sau”, Ma heâ ñaø noùi: “chuùng toâi khoâng ra ñi, chæ laø muoán tìm choã an cö ba thaùng”, vua hoûi theá naøo laø an cö ba thaùng, ñaùp: “theo phaùp Sa moân phaûi an cö ba thaùng, ñaïi vöông bieát cho, ngaøy an cö saép ñeán nhöng chuùng toâi khoâng coù choã ôû”. Luùc ñoù coù naêm möôi laêm anh em trong ñoaøn tuøy tuøng cuûa vua, ngöôøi anh teân A laät tröøu xin vua cho xuaát gia theo caùc ñaïi ñöùc, vua noùilaønh thay. Ma heâ ñaø ñoä cho hoï xuaát gia, toùc chöa ruïng xuoáng heát, hoï ñaõ chöùng quaû A-la-haùn. Vua cho xaây saùu möôi taùm phoøng ôû treân nuùi Chi ñeá da, ñeå caùc ñaïi ñöùc an cö ba thaùng roài trôû veà cung; sau ba thaùng an cö, ñeán ngaøy 15 thaùng 7 töï töù, caùc ñaïi ñöùc taâu vua: “chuùng toâi ôû ñaây ñaõ laâu, nay muoán trôû veà coõi Dieâm phuø ñeà ñeå thaêm vieáng Sö tröôûng”, vua noùi: “tröôùc ñaây caùc ñaïi ñöùc noùi Phaät ñaõ nhaäp nieát baøn, nay laïi noùi coøn coù thaày”, ñaùp: “Phaät tuy nhaäp nieát baøn nhöng vaãn coøn xaù lôïi”, vua noùi: “caùc ñaïi ñöùc muoán Traãm xaây thaùp thôø xaù lôïi, xin caùc vò choïn choã, choã tuy coù theå choïn nhöng laøm sao coù xaù lôïi?”, Ma heâ ñaø noùi: “vua haõy baøn vôùi Sa di Tu Ma Na”, vua lieàn ñeán gaëp Tu Ma Na hoûi laøm theá naøo ñeå thænh ñöôïc xaù lôïi Phaät. Tu Ma Na noùi: “ñaïi vöông haõy cho queùt doïn saïch seõ ñöôøng saù, treo phan phöôùng, raûi hoa ñoát höông; vua cuøng caùc quyeán thuoäc neân thoï taùm trai giôùi, keá duøng caùc loaïi kyõ nhaïc cuøng voi cuûa vua

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 3 255

ñöôïc trang nghieâm baèng chuoãi ngoïc vaø ñöôïc che loïng traéng ñeå ñi ñeán vöôøn Ma ha na giaø thì seõ thænh ñöôïc xaù lôïi Phaät”, vua noùi laønh thay vaø laøm theo nhö lôøi chæ daïy. Luùc ñoù Ma heâ ñaø baûo Tu Ma Na: “con haõy ñi ñeán coõi Dieâm phuø ñeà gaëp toå phuï cuûa con laø vua A Duïc, baïch raèng: vua Thieân aùi ñeá tu ôû nöôùc Sö töûñaõ tín kính Phaät phaùp, ñang muoán xaây thaùp thôø xaù lôïi Phaät, Ñaïi vöông coù xaù lôïi neân ban taëng vaøo dòp naøy. Sau ñoù con leân coõi trôøi Ñao lôïi noùi vôùi vua trôøi Ñeá thích: thieân vöông coù hai xaù lôïi, raêng phaûi xaù lôïi thôø ôû coõi trôøi, coøn xöông vai phaûi xaù lôïi xin cho mang veà nöôùc Sö töû ñeå thôø”, Tu Ma Na noùi laønh thay roài ñaép y mang baùt nöông hö khoâng ñi ñeán nöôùc Ba tra lôïi phaát ôû coõi Dieâm phuø ñeà, gaëp vua A Duïc lieàn noùi: “ñaïi ñöùc Ma heâ ñaø sai con ñeán”, vua nghe noùi roõ söï vieäc roài vui möøng ñoùn laáy baùt cuûa Sa di, duøng daàu thôm lau saïch roài môû thaùp baûy baùu laáy vieân xaù lôïi traéng saùng nhö chaân chaâu boû vaøo baùt trao cho Sa di. Tu Ma Na leân coõi trôøi Ñao lôïi, vua trôøi Ñeá thích nghe roõ söï vieäc roài lieàn môû thaùp baûy baùu cao roâng moät do tuaàn, laáy xaù lôïi trao cho Tu Ma Na. Tu Ma Na nhaän xaù lôïi roài trôû veà nuùi Chi ñeá da, Ma heâ ñaø ñeå xaù lôïi cuûa vua A Duïc ban cho taïi nuùi Chi ñeá da, coøn xaù lôïi cuûa vua trôøi Ñeá thích thì ñöa ñeán vöôøn Ma ha na cho vua Thieân aùi ñeá tu xaây thaùp thôø. Luùc ñoù vua Thieân aùi ñeá tu côõi voi ñeán vöôøn Ma ha na thænh ñöôïc xaù lôïi roài suy nghó: “neáu ñaây thaät laø xaù lôïi Phaät thì voi seõ töï quyø xuoáng, loïng traéng töï haï vaø khieán cho xaù lôïi ôû treân

ñaàu ta", vua vöøa suy nghó thì voi lieàn quyø xuoáng, loïng traéng töï haï vaø xaù lôïi Phaät ôû treân ñaàu vua, vua lieàn caûm thaáy thaân taâm khoan khoaùi nhö ñöôïc uoáng cam loà. Vua hoûi Ma heâ ñaø: "xaù lôïi Phaät ôû treân ñaàu Traãm, Traãm phaûi laøm sao?", ñaùp laø neân ñeå treân ñaàu voi, voi ñöôïc ñoäi xaù lôïi Phaät raát vui möøng lieàn caát tieáng roáng lôùn nhö ñeå cuùng döôøng xaù lôïi; luùc ñoù treân khoâng trung noåi maây möa vaø maët ñaát chaán ñoäng ñeán thuûy bieân. Trôøi roàng quyû thaàn thaáy xaù lôïi Phaät ñaõ ñeán bieân ñòa ñeàu vui möøng noùi keä: "Xaù lôïi cuûa Nhö lai, Töø coõi trôøi Ñao lôïi, Nhö maët traêng troøn saùng, Ñaõ ñeán nôi bieân ñòa, Ñang ôû treân ñaàu voi, Voi roáng lôùn cuùng döôøng". Luùc ñoù caùc loaïi kyõ nhaïc ñoàng taáu leân ñeå cuùng döôøng xaù lôïi, voi quay löng veà höôøng Ñoâng, quay maët veà Taây ñi ñeán cöûa thaønh lieàn vaøo thaønh; daân chuùng trong thaønh ñi theo voi ra khoûi cöûa thaønh Nam, voøng theo höôùng taây ñeå ñeán trong vöôøn ôû choã xaây thaùp thôø xaù lôïi Phaät, voi

ñöùng quay laïi veà höôùng Ñoâng; trong vöôøn thaùp naøy, quaù khöù ñaõ töøng laø nôi xaây thaùp thôø xaù lôïi cuûa ba vò Phaät. Vaøo thôøi Phaät Caâu löu toân, nöôùc Sö töûcoù teân laø AÂu xaø, quoác hieäu laø Voâ uùy, vua cuõng hieäu laø Voâ uùy, nuùi Chi ñeá da coù teân laø Ñeà baø cöu thaùt, vöôøn thaùp coù teân laø vöôøn Ba lôïi da. Ñeä töû Thanh vaên cuûa vò Phaät naøy teân laø Ma ha Ñeà baø cuøng moät ngaøn Tyø kheo ñeán nuùi Ñeà baø cöu thaùt cö truù, gioáng nhö Ma heâ ñaø ngaøy nay. Luùc ñoù daân chuùng nôi ñaây bò khoå vì nhieãm bònh, Phaät Caâu löu toân duøng thieân nhaõn quaùn saùt thaáy bieát vieäc naøy roài lieàn cuøng baûy vaïn Tyø kheo ñeán ñaây dieät töø caùc taät bònh vaø noùi phaùp khieán cho daân chuùng nôi ñaây coù taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi ñaéc ñaïo. Phaät löu laïi bình löôït nöôùc roài trôû veà choán cuõ, daân chuùng xaây thaùp thôø bình löôït nöôùc naøy vaø goïi thaùp laø Ba lôïi da; Ma ha Ñeà baø cuøng daân chuùng raûi hoa cuùng döôøng. Vaøo thôøi Phaät Caâu na haøm Maâu ni, nöôùc Sö töû teân laø Baø la, quoác hieäu laø Baït xaø ma, vua hieäu laø Sa dieät ñòa, nuùi Chi ñeá da teân laø Kim ñænh. Luùc ñoù daân chuùng bò khoå veà haïn haùn maát muøa ñoùi keùm, Phaät Caâu na haøm maâu ni duøng thieân nhaõn quaùn saùt thaáy bieát vieäc naøy roài lieàn cuøng ngaøn Tyø kheo ñeán daây; nhôø thaàn löïc cuûa Phaät, trôøi ñoå möa, nguõ coác ñöôïc muøa, Phaät laïi vì noùi phaùp khieán cho taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi ñaéc ñaïo. Phaät löu laïi Tyø kheo Tu Ma Na cuøng ngaøn Tyø kheo vaø daây thaét löng roài trôû veà choán cuõ, daân chuùng xaây thaùp thôø daây thaét löng cuûa Phaät. Vaøo thôøi Phaät Ca Dieáp, nöôùc Sö töû teân laø Maïn ñaø, quoác hieäu laø Tyø sa la, vua teân laø Chi dieãn na, nuùi Chi ñeá da teân laø Tu baø cöu tra. Luùc ñoù daân chuùng khoå naõo vì chieán tranh, Phaät duøng thieân nhaõn quaùn saùt thaáy bieát vieäc naøy roài lieàn cuøng hai vaïn Tyø kheo ñeán ñaây; nhôø thaàn löïc cuûa Phaät, chieán tranh chaám döùt, Phaät laïi vì noùi phaùp khieán cho taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi ñöôïc thaáy veát ñaïo. Phaät löu laïi Tyø kheo Taùt baø Nan ñaø cuùng ngaøn Tyø kheo vaø chieác y taém roài trôû veà choán cuõ, daân chuùng xaây thaùp thôø chieác y taém cuûa Phaät. Vaøo thôøi ba vò Phaät quaù khö, nôi ñaây ñeàu ñöôïc choïn ñeå xaây thaùp,

nhöng ba coõi voâ thöôøng, nay chæ coøn laø baõi ñaát troáng; ngay treân neàn thaùp cuõ, chö thieân troàng nhieàu caây gai ñeå ngaên nhô ueá. Luùc ñoù voi lôùn ñoäi xaù lôïi ñi ñeán treân neàn thaùp cuõ, vua cuøng daân chuùng chaët phaù caây gai laøm cho baèng phaúng; voi laïi ñi ñeán phía baéc cuûa neàn thaùp laø choã troàng caây Boà ñeà ñöùng höôùng veà phía thaùp. Vua muoán laáy xaù lôïi xuoáng nhöng voi khoâng chòu, vua hoûi Ma heâ ñaø phaûi laøm sao, ñaùp: "vua khoâng theå laáy xuoáng ngay baây giôø, phaûi xaây neàn thaùp tröôùc, cao baèng ñaàu voi thì môùi laáy xuoáng ñöôïc", moïi ngöôøi cuøng nhau ñaép neàn moùng thaùp, trong suoát ba boán ngaøy, voi vaãn ñoäi xaù lôïi ñöùng yeân. Vua laïi hoûi Ma heâ ñaø thaùp hình gì, ñaùp laø hình nhö ñoáng luùa; vua

cho xaây moät thaùp nhoû treân neàn thaùp roài chuaån bò laáy xaù lôïi xuoáng, daân chuùng troåi kyõ nhaïc vaø raûi höông hoa ñeå cuùng döôøng xaù lôïi. Luùc ñoù xaù lôïi töø treân ñænh ñaàu voi boãng bay leân khoâng trung, cao baûy caây Ña la vaø hieän nhieàu bieán hoùa, khoâng khaùc thaàn löïc cuûa Phaät ñaõ bieán hoùa khi Phaät coøn taïi theá ôû döôùi caây Kieàn tra am; khoâng phaûi do thaàn löïc cuûa Ma heâ ñaø vaø chö thieân laøm ra nhö theá, nhö keä noùi: "Phaät khoâng theå nghó baøn, Phaùp cuõng khoâng nghó baøn, Neáu ai coù loøng tin, Coâng ñöùc khoâng nghó baøn". Phaät Thích ca Maâu ni ñeán nöôùc Sö töû naøy caû thaûy ba laàn: laàn thöù nhaát giaùo hoùa Döôïc xoa, Phaät coù noùi sau khi ta nhaäp nieát baøn, xaù lôïi cuûa ta seõ truï laâu nôi naøy; laàn thöù hai giaùo hoùa long vöông vaø chaùu trai, hai laàn naøy Phaät ñeàu ñi moät mình; laàn thöù ba, Phaät cuøng moät traêm Tyø kheo ñeán nuùi Chi ñeá da, nôi goác caây Boà ñeà ôû vöôøn thaùp, phía Ñoâng Giaø na ñòa Giaø baø tyø caên na la ni, ñeå nhaäp ñònh; laàn thöù tö laø xaù lôïi ñeán sau khi Phaät nhaäp nieát baøn. Luùc ñoù daân chuùng nhôø nöôùc do thaàn löïc cuûa xaù lôïi tuoân ra neân khoâng bò ñoùi khaùt, sau ñoù xaù lôïi laïi hieän xuoáng ôû treân ñaàu vua, vua suy nghó: "ta ñaõ ñöôïc tín taâm kieân coá", nghó roài lieàn cuùng döôøng vaø ñaët xaù lôïi vaøo thaùp thôø, luùc ñoù maët ñaát chaán ñoäng saùu caùch. Em cuûa vua teân laø Voâ uùy cuøng ngaøn ngöôøi ñeàu caàu xuaát gia, laïi coù naêm traêm ñoàng töû trong thaønh vaø naêm traêm ñoàng töû trong nöôùc cuõng ñeàu caàu xuaát gia, cöù nhö theá soá löôïng taêng daàn cho ñeánba vaïn ngöôøi xuaát gia. Thaùp xaây xong, ñaïi phu nhaân cuøng em gaùi vua vaø trôøi roàng quyû thaàn ñeàu cuøng cuùng döôøng; ñaïi phu nhaân nhaân teân A naäu la laïi muoán xuaát gia, vua buoàn baõ baïch Ma heâ ñaø teá ñoä cho phu nhaân, Ma heâ ñaø noùi: "chuùng toâi khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi nöõ, nhöng toâi coù em gaùi teân Taêng giaø maät ña ñaõ xuaát gia taïi nöôùc Ba tra lôïi phaát, vua haõy cho ngöôøi sang ñoù thænh ñeán teá ñoä cho phu nhaân vaø xin moät caây Boà ñeà veà ñeå troàng taïi nôi ñaây". Vua nghe roài lieàn hoûi chaùu trai teân laø A phieâu xoa: "chaùu coù theå ñeán nöôùc Ba tra lôïi phaát ôû coõi Dieâm phuø ñeà ñeå thænh ni Taêng giaø maät da vaø xin caây Boà ñeà veà ñaây ñöôïc khoâng?", A phieâu xoa noùi: "con seõ ñi nhöng ñaïi vöông höùa vôùi con laø cho con xuaát gia", vua noùi: "laønh thay, neáu ni Taêng giaø maät ña vaø caây Boà ñeà veà ñeán ñaây, ta seõ cho con xuaát gia". Luùc ñoù Ma heâ ñaø duøng

thaàn löïc laøm cho A phieâu xoa chæ tong moät ngaøy ñeán ñöôïc beán caûng Caâu la ôû coõi Dieâm phuø ñeà, sau ñoù ñi thuyeàn ñeán nöôùc Ba tra lôïi phaát. Phu nhaân A naäu la cuøng naêm traêm ñoàng nöõ vaø naêm traêm cung nöõ ñeàu ñöôïc thoï möôøi giôùi, ñaép ca sa vaø ôû rieâng trong moät truù xöù

258 BOÄ LUAÄT 11

beân ngoaøi thaønh. A phieâu xoa ñeán gaëp vua A Duïc taâu raèng: “ñaïi ñöùcMa heâ ñaø baûo thaàn ñeán ñaây taâu vôùi vua raèng: vua Thieân aùi ñeá tu ôû nöôùc Sö töû coù phu nhaân teân A naäu la muoán xuaát gia, nhöng khoâng coù thaày teá ñoä neân xin thænh ni Taêng giaø maät ña sang ñoù teá ñoä vaø xin caây Boà ñeà mang veà troàng taïi nöôùc Sö töû”, vua cho thænh ni Taêng giaø maät ña ñeán noùi raèng: “anh con vaø chaùu Tu Ma Na ñeàu ñaõ ra ñi, ta nhö ngöôøi bò chaët maát tay chaân, ñaõ laâu khoâng gaëp hoï, ta raát buoàn nhôù nhöng coøn gaëp con, ta cuõng taïm vui; nay con laïi ra ñi chaéc laø ta buoàn cheát maát, hay laø con ñöøng ñi”, Taêng giaø maät ña noùi: “vieäc anh con baûo laøm, con khoâng theå khoâng laøm, vì vaäy con phaûi ñi”, vua noùi: “neáu vaäy thì con neân ñi cuøng vôùi caây Boà ñeà”, Taêng giaø maät ña hoûi caây Boà ñeà ôû ñaâu, vua ñaùp laø ôû taïi A lan nhaõ. Luùc ñoù vua muoán chieát caây Boà ñeà nhöng khoâng theå duøng dao chaët ñöôïc neân hoûi ñaïi thaàn Ñeà baø, Ñeà baø noùi neân hoûi caùc Tyø kheo, vua thænh chö Taêng thoï thöïc roài hoûi: “coù theå chieát caây Boà ñeà ñöa saùng nöôùc Sö töûtroàng ñöôïc khoâng?”, toân giaû Muïc kieàn lieân Ñeá tu ñaùp: “ñöôïc, vì sao, vì khi Phaät saép nhaäp nieát baøn coù daën doø naêm vieäc: moät laø ñôøi vò lai coù vua A Duïc chieát caây Boà ñeà ñöa sang nöôùc Sö töû thì neân laáy caønh Boà ñeà ôû höôùng Nam mang ñi, khoâng caàn duøng dao chaët maø caønh töï nhieân ñöùt ra, laáy ñeå trong chaäu baèng vaøng; hai laø neáu caây Boà ñeà thaät cuûa ta thì caây seõ rôøi khoûi chaäu bay leân hö khoâng vaø ñi trong maây; ba laø baûy ngaøy sau caây töï hieän xuoáng trôû laïi trong chaäu, sanh tröôûng töôi toát ñaày laù vaø keát traùi, traùi maøu vaøng roøng vôùi nhieàu thaàn bieán khoâng theå noùi heát; boán laø caây Boà ñeà ñöa sang nöôùc Sö töû, khi baét ñaàu troàng seõ coù nhieàu thaàn bieán hieän ra; naêm laø moät ñaáu xaù lôïi cuûa ta mang ñeán nöôùc Sö töû seõ hieän ñuû ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp saùng hôn caû nhaät nguyeät, nhö ta coøn taïi theá”, vua nghe roài lieàn ñi boä ñeán choã caây Boà ñeà. Luùc ñoù coù thôï kheùo cuûa vua trôøi Ñeá thích teân laø Tyø xaù hoùa thaønh thôï reøn ôû tröôùc vua, vua ñöa vaøng baûo laøm thaønh chaäu vaøng, thôï hoûi laøm chaäu cõõ naøo, vua noùi haõy töï bieát, thôï trôøi duøng thaàn thoâng löïc naën thaønh caùi chaäu roäng chín khuyûu tay, cao naêm khuyûu tay daøy taùm taác, mieäng chaäu vieàn troøn nhö voøi voi chuùa. Vua A Duïc cuøng ñoaøn tuøy tuøng vôùi ngaøn xe ngaøn ngöïa daøi baûy do tuaàn, roäng ba do tuaàn, côø xí rôïp trôøi vaø caùc Tyø kheo cuøng ñi ñeán choã caây Boà ñeà. Ñeán nôi moïi ngöôøi chieâm ngöôõng caây Boà ñeà, caây boãng hieän thaàn löïc laøm cho caû caây bieán maát, chæ coøn moät caønh daøi boán khuyûu tay; vua vui möøng leã baùi cuùng döôøng roài baïch Taêng: “neáu Traãm ñöôïc pheùp laáy caønh Boà ñeà naøy ñöa sang nöôùc Sö töû thì caây Boà ñeà seõ hieän trôû laïi nhö cuõ”, vua phaùt nguyeän xong, caây hieän laïi nhö cuõ. Vua cho laøm toøa sö töû roài

ñaët chaäu vaøng leân toøa vaø nguyeän: “neáu caây Boà ñeà

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 3 259

chaáp thuaän ñöa sang nöôùc Sö töû vôùi loøng thaønh tín cuûa con, thì caønh Boà ñeà kia töï rôi vaøo trong chaäu vaøng naøy”, vua vöøa nguyeän xong, caønh Boà ñeà töï rôi vaøo trong chaäu vaøng, vua caàm buùt veõ vôùi boät ñaù huøng hoaøng veõ möôøi neùt leân choã cong cuûa caønh caây, chín neùt veõ reã moïc ra, neùt thöù möôøi veõ caønh caây rôøi ra. Reã caây lieàn daøi ra boán taác vaø coù nhieàu reã con ñan vaøo nhau nhö maïng löôùi; caønh lôùn daøi möôøi khuyûu tay coù naêm nhaùnh ñeàu daøi boán khuyûu tay vaø coù naêm traùi. Moïi ngöôøi ñeàu vui möøng ca ngôïi, ñòa thaàn khoâng thaàn cuõng vui möøng truyeàn tin leân ñeán taän trôøi Phaïm thieân, Phaïm thieân vöông vui möøng laøm saám chôùp vang khaép hö khoâng; döôùi ñaát chim thuù ñeàu caát tieáng keâu vang. Luùc ñoù traùi Boà ñeà phaùt ra aùnh saùng saùu maøu, chieáu saùng caû theá giôùi Ta baø, caây Boà ñeà boãng bay leân ñöùng treân khoâng trung baûy ngaøy, ñaïi chuùng chæ thaáy aùnh saùng chöù khoâng thaáy caây; sau baûy ngaøy caây hieän xuoáng trôû laïi trong chaäu vaøng, thaáy caây trôû laïi vua vui möøng cuùng döôøng suoát baûy ngaøy, cuùng döôøng xong vua noùi vôùi Taêng giaø maät ña laø ñaõ ñeán luùc leân ñöôøng. Vua cuøng taùm boä quyû thaàn, taùm vò ñaïi thaàn, taùm vò Baø la moân, taùm vò cö só, taùm vò Cuï ba giaø, taùm vò Loäc la xa, taùm vò Ca laêng giaø ñöa caây Boà ñeà ñeán beán caûng Ña ma tieâu; laïi ñöa theo taùm voø vaøng, taùm voø baïc ñöïng nöôùc ñeå töôùi caây Boà ñeà. Vua ñích thaân böng caây Boà ñeà böôùc xuoáng nöôùc, nöôùc ngaäp ñeán coå môùi trao laïi cho Taêng giaø maät ña ôû treân thuyeàn roài noùi vôùi A phieâu xoa: “naøy A phieâu xoa, taïi nöôùc naøy ta ñaõ ba laàn cuùng döôøng caây Boà ñeà, ñích thaân ta böng caây böôùc xuoáng nöôùc ñeán coå môùi ñöa caây leân thuyeàn. Khi veà ñeán quyù quoác, khanh haõy taâu laïi vua cuûa khanh cuõng phaûi ñích thaân loäi xuoáng nöôùc ñeán taän coå ñeå ñoùn nhaän caây Boà ñeà vaø cuùng döôøng nhö ta ñaõ laøm”, noùi xong cho thuyeàn rôøi beán vaø nhìn theo. Thaàn bieån hieän nhieàu loaïi hoa theo sau thuyeàn ñeå cuùng döôøng, luùc ñoù long vöông muoán ñoaït caây Boà ñeà mang xuoáng long cung, Taêng giaø maät ña hoùa laøm vua chim Kim suùy, long vöông thaáy vaäy lieàn hieän thaân ñaûnh leã baïch raèng: “xin cho con thænh ñaïi ñöùc vaø caây Boà ñeà xuoáng long cung cuùng döôøng baûy ngaøy”, baûy ngaøy sau Long vöông ñích thaân ñöa ñaïi chuùng vaø caây Boà ñeà ñeán beán caûng Dieâm phuø caâu na veä chæ trong moät ngaøy. Luùc ñoù taïi nöôùc Sö töû, töø cöûa thaønh phía Baéc ra ñeán beán caûng Caâu na veä ñeàu ñöôïc queùt doïn saïch seõ ñeå chôø ñoùn caây Boà ñeà; Taêng giaø maät ña duøng thaàn löïc laøm cho vua ôû trong thaønh thaáy caây Boà ñeà saép ñeán, vua cuøng ñoaøn tuøy tuøng raûi hoa, taáu kyõ nhaïc ra ñeán beán caûng nghinh ñoùn; vua cuõng loäi xuoáng nöôùc ñeán coå ñeå ñoùn nhaän caây Boà ñeà vaø suy nghó: “caây Boà ñeà cuûa Phaät ñaõ ñeán nöôùc ta roài”, vöøa nghó xong, caây Boà ñeà phoùng ra aùnh saùng saùu maøu, vua vui möøng ñoäi caây Boà ñeà leân ñaàu; leân bôø coù möôøi saùu vò kyø cöïu

quyù toäc thay vua ñoäi caây Boà ñeà ñöa ñeán trong vöôøn thaùp. Khi vöøa ñaët xuoáng, caây lieàn bay leân hö khoâng cao taùm möôi khuyûu tay vaø chieáu aùnh saùng saùu maøu, moïi ngöôøi thaáy thaàn bieán cuûa caây nhö vaäy, ñeàu raát vui möøng cuøng phaùt taâm nieäm Phaät, aâm thanh vang leân taän coõi trôøi Phaïm. Ñeán khi maët trôøi laën, caây Boà ñeà nhö sao choåi töø treân hö khoâng hieän laïi xuoáng ñaát laøm cho maët ñaát chaán ñoäng maïnh. Moïi ngöôøi ñeàu taäp trung ñeán caây Boà ñeà, luùc ñoù ôû caønh caây phía baéc coù moät traùi chín ñang rôøi khoûi caønh, moïi ngöôøi ñoùn laáy daâng cho Ma heâ ñaø, Ma heâ ñaø laáy haït ñöa cho vua troàng, vua ñaët haït vaøo trong chaäu vaøng phuû ñaát toát vaø boät thôm leân, trong khoaûnh khaéc haït moïc ra taùm caây con cao boán khyûu tay. Vua vui möøng leã baùi cuùng döôøng roài ñem moät caây troàng ôû beán caûng Dieâm phuø caâu na veä, moät caây troàng ôû trong thoân Baø la moân Baïc caâu la, moät cay troáng ôû cöûa Thu tieâu, moät caây troàng ôû trong vöôøn thaùp, moät caây troàng ôû chuøa Ma heâ thuû la, moät caây troàng ôû giöõa nuùi Chi ñeá da, moät caây troàng ôû thoân Laâu eâ na, moät caây troàng ôû thoân Giai la. Boán traùi coøn laïi treân caây tuaàn töï chín vaø ruïng xuoáng moïc leân caây con ñaày khaép trong vöôøn thaùp. Caây Boà ñeà khoâng bao laâu sau ñöôïc troàng trong khaép ñaát nöôùc Sö töû, nhôø thaàn löïc cuûa caây neân daân chuùng ñaát nöôùc naøy ñöôïc an oån khoâng coù tai hoïa. Luùc ñoù phu nhaân A naäu la cuøng ngaøn ngöôøi nöõ ñöôïc Taêng giaø maät ña teá ñoä thaønh Tyø kheo ni, khoâng bao laâu sau ñeàu chöùng quaû A-la-haùn; A phieâu xoa, chaùu cuûa vua cuøng naêm traêm ngöôøi xuaát gia cuõng tuaàn töï chöùng quaû A-la-haùn. Moät hoâm, vua cuøng Ma heâ ñaø ñeán choã caây Boà ñeà, vöøa ñeán thieát ñieän, daân chuùng daâng hoa cho vua, vua ñem cuùng döôøng Ma heâ ñaø, Ma heâ ñaø daâng hoa cuùng döôøng thieát ñieän, luùc ñoù maët ñaát boãng chaán ñoäng, vua lieàn hoûi nguyeân do, Ma heâ ñaø noùi: “vò lai seõ coù Taêng chuùng thuyeát giôùi taïi thieát ñieän naøy neân maët ñaát hieän ñieàm laønh naøy”. Khi ñeán vöôøn xoaøi, coù ngöôøi daâng vua xoaøi chín thôm ngon, vua ñem cuùng döôøng Ma heâ ñaø, Ma heâ ñaø duøng xong ñöa haït cho vua baûo ñem troàng, vua vöøa gieo xuoáng ñaát töôùi nöôùc, maët ñaát lieàn chaán ñoäng, vua hoûi nguyeân do, Ma heâ ñaø noùi: “vò lai seõ coù Taêng chuùng taäp trung ôû ñaây neân maët ñaát hieän ñieàm laønh naøy”. Khi ñeán nuùi Chi ñeá da, coù ngöôøi daâng hoa Chieâm baëc cho vua, vua ñem cuùng döôøng Ma heâ ñaø vaø laøm leã, maët ñaát laïi chaán ñoäng, vua hoûi nguyeân do, Ma heâ ñaø noùi: “vò laïi taïi nôi ñaây seõ kieán laäp thaùp thôø Nhö lai neân maët ñaát hieän ñieàm laønh naøy”, vua noùi: “traãm seõ xaây thaùp”, Ma heâ ñaø noùi: “vua khoâng phaûi xaây, vò lai seõ coù chaùu vua teân laø Moäc xoa giaø ma ni A baø da seõ xaây”, vua noùi: “chaùu cuûa traãm xaây thaùp thì traãm coù ñöôïc phaàn coâng ñöùc hay khoâng?”, ñaùp laø

khoâng ñöôïc, vua lieàn laøm phöông tieän ñeå ñöôïc coâng ñöùc laø döïng moät coät truï cao möôøi hai tröôïng vaø khaéc leân caâu: vò lai, chaùu cuûa ta teân Moäc xoa

giaø ma na A baø da seõ xaây thaùp taïi ñaây. Vua laïi hoûi: “Phaät phaùp hieän nay ñaõ ñaâm reã vöõng chaéc taïi nöôùc Sö töûchöa?”, ñaùp laø chöa, laïi hoûi bao giôø, ñaùp: “neáu ngöôøi daân nöôùc Sö töû xuaát gia, cha meï cuõng laø ngöôøi nöôùc Sö töû,khoâng lai ngöôøi nöôùc khaùc vaø sau khi xuaát gia, hoï thoï trì taïng luaät, töø ñoù veà sau, Phaät phaùp môùi ñaâm reã vöõng chaéc taïi nöôùc naøy”, vua laïi hoûi theâm cho roõ, Ma heâ ñaø noùi: “chaùu cuûa vua laø A phieâu xoa xuaát gia ôû trong Phaät phaùp raát doõng maõnh tinh taán, vua neân xaây giaûng ñöôøng cho chuùng taêng taäp hoïp”. Vua coù ñaïi thaàn teân Di giaø baøn traø, ôû trong truù xöù cuûa vò naøy, vua cho xaây moät giaûng ñöôøng lôùn gioáng nhö cung ñieän cuûa vua A Xaø Theá, nhôø oai löïc cuûa vua, khoâng bao laâu sau ñöôïc hoaøn taát. Luùc ñoù vua suy nghó: “ta neân ñeán xem Phaät phaùp ñaâm reã taïi ñaát nöôùc naøy”, nghó roài cuøng ñoaøn tuøy tuøng traêm ngaøn ngöôøi ñi ñeán trong vöôøn thaùp.

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 4

Luùc ñoù ôû trong vöôøn thaùp, Ma heâ ñaø cuøng saùu möôi taùm Tyø kheo AÙi taän ngoài treân toïa cuï day veà höôùng Nam, A phieâu xoa ngoài treân toïa cuï day veà höôùng Baéc; Ma heâ ñaø thænh A phieâu xoa laøm phaùp sö, A phieâu xoa laøm theo nghi thöùc maø toân giaû Öu ba ly ngaøy xöa ñaõ laøm. A phieâu xoa noùi veà coâng ñöùc cuûa Nhö lai: tröôùc kia Phaät noùi töïa luaät ôû döôùi caây Maïn ñaø la, beán baõi Nan ñaø laân la, thoân Tyø-lan-nhaõ...; vì thöông xoùt chuùng sanh coù ba nghieäp baát thieän neân Phaät môùi cheá giôùi luaät ñeå cheá phuïc ba nghieäp thaân khaåu yù; khi Phaät coøn taïi theá vì chuùng ñeä töû Thanh vaên neân môùi cheá giôùi luaät, cheá taïng luaät xong môùi nhaäp nieát baøn voâ dö. Luùc ñoù treân khoâng trung, chö thieân khen ngôïi laønh thay vaø laøm saám chôùp phi thôøi cuøng caùc thaàn bieán khaùc. Tyø kheo Maït ña baø da laø em vua cuøng naêm traêm Tyø kheo muoán hoïc luaät ñeàu ngoài vaây quanh phaùp toøa, caùc Tyø kheo khaùc vaø vua ñeàu ngoài theo thöù lôùp, nhö keä noùi: “Taát caû bieät chuùng truï, Saùu möôi taùm ñaïi ñöùc, Ñeàu hieåu roõ taïng luaät, Chuùng Thanh vaên Phaùp vöông, AÙi taän ñöôïc töï taïi, Thaàn thoâng, ba ñaït trí, Ñem trí hueä voâ thöôïng, Giaùo hoùa vua, daân chuùng, Chieáu saùng nöôùc Sö töû, Khaép nôi ñeàu ñöôïc thaáy, Cuõng nhö ñoáng löûa lôùn, Heát cuûi nhaäp nieát baøn” Sau khi caùc ñaïi ñöùc naøy nhaäp nieát baøn, quyeán thuoäc cuûa ñaïi ñöùc A phieâu xoa laø Ñeá tu ñaït ña, Ca la Tu Ma Na, Tyø giaø Tu Ma Na noái nhau truyeàn thöøa maõi cho ñeán ngaøy nay. Hoûi: ai truyeàn taïng luaät ñeán nöôùc Sö töû?

Ñaùp: laø Ma heâ ñaø, keá laø A phieâu xoa vaø caùc ñeä töû cuûa A phieâu xoa noái nhau truyeàn trì, nhö bình löu ly ñöïng ñaày nöôùc, trong ngoaøi ñeàu trong suoát vaø khoâng coù ræ chaûy; caùc ñaïi ñöùctruyeàn trì taïng luaät cuõng nhö vaäy maõi cho ñeán ngaøy nay. Neáu ngöôøi naøo coù loøng tin, bieát hoå theïn, öa thích hoïc giôùi luaät thì Phaät phaùp ñöôïc truï laâu; vì vaäy ngöôøi naøo muoán Phaät phaùp truï

laâu thì neân hoïc taïng luaät tröôùc, vì sao, vì ñem ñeán lôïi ích cho ngöôøi tu haønh. Lôïi ích nhö theá naøo? Neáu ngöôøi naøo haûo taâm xuaát gia thì taïng luaät laø cha meï, vì taïng luaät laøm cho ngöôøi xuaát gia ñöôïc ñaày ñuû giaùo hoïc oai nghi; neáu nöông theo taïng luaät töï thaân trì giôùi thì ñoaïn döùt nghi cho ngöôøi khaùc, khi vaøo trong Taêng khoâng coù gì sôï haõi, ai coù phaïm toäi thì döïa vaøo luaät xöû ñoaùn laøm cho phaät phaùp ñöôïc truï laâu. Nhö Phaät baûo caùc Tyø kheo: “ai thoï trì luaät naøy seõ coù naêm lôïi ích: moät laø tuï thaân trì giôùi, hai laø döùt nghi cho ngöôøi khaùc, ba laø vaøo trong Taêng khoâng sôï haõi, boán laø kieán laäp ñöôïc Phaät phaùp vaø naêm laø laøm cho chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu. Thoï trì luaät laø nguoàn goác cuûa caùc coâng ñöùc, nhôø vaøo nguoàn goác naøy maø nhieáp thoï caùc phaùp”. Phaät cheá giôùi luaät laø muoán döùt nhaân aùc, dötù aùc thì khoâng sanh taâm hoái, do khoâng sanh taâm hoái neân ñöôïc hoan hæ, do hoan hæ neân ñöôïc an laïc, do an laïc neân ñöôïc chaùnh ñònh, do chaùnh ñònh neân ñöôïc tueä nhaõn, do tueä nhaõn neân sanh nhaøm lìa, do nhaøm lìa neân ñöôïc ly duïc, do ly duïc neân ñöôïc giaûi thoaùt, do giaûi thoaùt neân ñöôïc giaûi thoaùt trí, do giaûi thoaùt trí neân thöù lôùp nhaäp nieát baøn. Vì muoán noùi, vì muoán thuyeát, vì y chæ, vì muoán nghe, theo thöù lôùp nhö theá thì taâm ñöôïc giaûi thoaùt, vì vaäy phaûi aân caàn hoïc Luaät, nhö keä noùi: “Ngöôøi naøo thöôøng trì luaät, Ngöôøi aáy truï lan nhaõ”. Döôùi daây giaûi thích veà töïa Luaät:

I - PHAÅM NOÙI VEÀ NHAÂN DUYEÂN TAÏI TYØ LAN NHAÕ: Nhó thôøi coù nghóa laø ban ñaàu hoaëc laø phaùt khôûi hoaëc laø nhaân khôûi, khoâng phaûi moät. Nhö trong Luaät noùi luùc ñoù Phaät taïi Tyø-lan-nhaõ hoaëc luùc ñoù toân giaû Xaù lôïi phaát xuaát ñònh lieàn thænh Phaät cheá giôùi luaät. Chöõ nhó coù nghóa laø phaùt khôûi, chöõ thôøi laø noùi vieäc aáy. Nhö trong Luaät noùi luùc ñoù Tu ñeà na cuøng vôï cuõ laøm vieäc baát tònh haïnh, Phaät nhaân nôi Tu ñeà na maø cheá giôùi cho caùc Thanh vaên; hoaëc luùc ñoù Tyø kheo Ñaït ni ca troäm goã cuûa vua taïi thaønh Vöông xaù, Phaät nhaân vieäc naøy maø cheá giôùi... Phaät seõ giaûi thích ôû phía sau, truï laø ñi ñöùng naèm ngoài, Tyø-lan-nhaõ laø teân moät nöôùc, Na laân la laø teân cuûa Döôïc xoa, do Döôïc xoa nöông ôû nôi caây naøy neân thaønh teân, Maïn ñaø la laø röøng caây luyeän, döôùi caây laø döôùi boùng raâm cuûa

caây vaøo giöõa tröa, laø choã laù ruïng xuoáng ñaát khi khoâng coù gioù. Hoûi: vì sao Phaät ôû döôùi caây naøy? Ñaùp: vì caây naøy sum sueâ nhaát trong röøng, caùch thaønh khoâng xa, ñi laïi thuaän tieän. Hoûi: vì sao noùi Nhö lai ôû Tyø-lan-nhaõ, laïi coøn noùi ôû döôùi caây, Nhö lai khoâng theå ôû hai choã? Ñaùp: chôù gaïn hoûi nhö vaäy, Tyø-lan-nhaõ laø choã ñi laïi, döôùi caây laø choã ôû. Hoûi: vì sao Öu ba ly noùi laø Tyø-lan-nhaõ? Ñaùp: vì thöông töôûng baïch y. Hoûi: vì sao laïi noùi ôû döôùi caây? Ñaùp: vì caùc ñeä töû thuaän theo phaùp xuaát gia ñeå tröø tham duïc. Hoûi: vì sao phaûi ôû trong nöôùc gaàn ngöôøi? Ñaùp: vì boán ñaïi. Caâu tröôùc laø vì thuyeát phaùp, caâu sau laø Nhö lai muoán nhaäp tòch tónh; caâu tröôùc do töø bi daãn daét, caâu sau laø töø khoå ban cho vui; caâu tröôùc laø laøm cho chuùng sanh an vui, caâu

sau laø laøm cho mình an vui; caâu tröôùc laø boá thí phaùp cho chuùng sanh, caâu sau laø vì trôøi ngöôøi; caâu tröôùc laø ñoàng vôùi chuùng sanh, caâu sau laø khoâng ñoàng vôùi chuùng sanh; caâu tröôùc laø Phaät ñoäc toân trong ba coõi, chuùng sanh nöông theo Phaät maø ñöôïc ñaïi an laïc neân noùi laø moät - caâu sau laø nhaân Phaät ñöôïc ñaûn sanh trong vöôøn neân öa thích ôû döôùi caây. Döõ ñaïi Tyø kheo taêng caâu: chöõ ñaïi laø ñoái vôùi tieåu maø noùi, do coâng ñöùc cuûa Tyø kheo taêng raát lôùn, vò nhoû nhaát cuõng chöùng ñöôïc quaû Tu ñaø hoaøn; nhöng trong ñaây laø chæ cho ñaïi chuùng naêm traêm vò neân noùi laø ñaïi. Taêng laø chæ cho ñoàng giôùi, ñoàng kieán, ñoàng trí hueä vaø ñoàng chuùng; chöõ caâu nghóa laø cuøng tuï laïi moät choã; noùi naêm traêm Tyø kheo laø chæ cho soá löôïng; Baø la moân Tyø-lan-nhaõ: Baø la moân nghóa laø tònh haïnh, laø ngöôøi hieåu bieát kinh saùch Veä ñaø cuûa ngoaïi ñaïo, do soáng ôû taïi Tyø-lan-nhaõ neân laáy teân nöôùc laøm teân ngöôøi. Trong kinh noùi Baø la moân laø ngöôøi coù theå nghe ngöôøi khaùc noùi maø bieát ñöôïc phaùp, coù theå dieät tröø phieàn naõo. Sa moânlaø dieät aùc phaùp, Cuø Ñaøm laø hoï, Thích ca laø thuoäc doøng hoï lôùn, noùi töø boû doøng hoï Thích ca xuaát gia laø yù noùi phaùt sanh loøng tin maø xuaát gia. Theá gian coù ngöôøi vì maéc nôï maø xuaát gia, coù ngöôøi vì nöôùc maát maø xuaát gia, coù ngöôøi vì ngheøo khoå maø xuaát gia, coù ngöôøi vì troán söu dòch cuûa vua maø xuaát gia..., Nhö lai thì khoâng nhö theá; noùi coù ñuû danh vaên nhö theá laø ñöôïc tieáng ngôïi khen, moïi ngöôøi ñeàu bieát; Baø giaø baø laø hieäu ñaàu trong möôøi hieäu Phaät. A-la-haùn: chöõ A la laø chæ cho caêm xe cuûa ba coõi, chöõ Haùn laø phaù

tan caêm xe naøy, do Nhö lai phaù tan caêm xe cuûa ba coõi neân ñöôïc goïi laø A-la-haùn; laïi coù nghóa laø saùt taëc, do Nhö lai gieát giaëc phieàn naõo neân ñöôïc goïi laø A-la-haùn. Voâ minh vaø aùi duyeân haønh laø caêm xe, laõo töû laø vaønh xe, thoï sanh laø truïc xe, do caùc phieàn naõo neân töø voâ thæ ñaõ löu chuyeån maõi khoâng ngöøng. Phaät laáy giôùi laøm ñaát baèng, laáy tinh taán laøm chaân, laáy chí thaønh laøm tay, laáy trí hueä laøm buùa rìu ñeå chaët gaûy caêm xe cuûa ba coõi. Laïi coù thuyeát noùi theá giôùi töø voâ thæ laø chieác xe, voâ minh laø oå truïc xe, laõo töû laø vaøng xe, möôøi chi coøn laïi laø caêm xe; do voâ minh khoâng bieát phaùp khoå, neáu sanh ôû coõi Duïc laïi do voâ minh maø taïo nghieäp, neáu sanh leân coõi Saéc thì taïo nghieäp coõi Saéc, neáu sanh leân coõi Voâ saéc thì taïo nghieäp coõi Voâ saéc. ÔÛ trong coõi Duïc, duyeân voâ minh neân thoï thöùc; trong coõi Saéc cuõng nhö vaäy. Voâ minh ôû trong coõi Voâ saéc duyeân vôùi Danh saéc trong coõi Duïc; Luïc nhaäp trong coõi Duïc duyeân vôùi Voâ minh vaø Danh saéc trong coõi Duïc; ba nhaäp trong coõi Saéc duyeân vôùi Voâ minh trong coõi Voâ saéc; moät nhaäp trong coõi Saéc duyeân vôùi luïc nhaäp trong coõi Duïc; saùu xuùc trong coõi Duïc duyeân vôùi ba nhaäp trong coõi Saéc; ba xuùc trong coõi Saéc duyeân vôùi moät nhaäp trong coõi Voâ saéc; moät thoï trong coõi Voâ saéc duyeân vôùi saùu xuùc trong coõi Duïc; saùu laïc trong coõi Duïc duyeân vôùi ba xuùc trong coõi Saéc; ba laïc trong coõi Saéc duyeân vôùi moät xuùc trong coõi Voâ saéc; moät laïc trong coõi Voâ saéc duyeân vôùi saùu laïc trong coõi duïc. Saùu laïc trong coõi Duïc sanh saùu aùi duyeân vôùi ba laïc

trong coõi Saéc; ba aùi trong coõi saéc duyeân vôùi moät laïc trong coõi Voâ saéc; moät aùi trong coõi Voâ saéc duyeân vôùi xöù xöù aùi vaø sanh ôû trong sanh. Neáu ngöôøi naøo ôû trong naêm duïc nghó raèng ta muoán haønh duïc, töï thoï duïc, thaân ngöõ yù baát thieän ñaày ñuû thì ñoïa vaøo ñòa nguïc; ôû trong ñòa nguïc, nhaân nghieäp thoï sanh roài laïi thoï sanh, ñaây laø nghieäp sanh; nhaân nghieäp sanh naêm aám roài naêm aám giaø, giaø töùc laø chín; naêm aám hoaïi töùc laø cheát. Neáu ngöôøi naøo ôû trong ba coõi nghó raèng ta muoán leân trôøi haønh duïc, khôûi laäp thieän haïnh hoaëc nhaãn nhuïc, nhaân thieän haïnh neân sanh leân coõi trôøi, ñaây laø nhaân thieän nghieäp maø sanh nöõa. Neáu ngöôøi naøo noùi ta muoán thoï laïc ôû coõi trôøi Phaïm, nhaân laïc thoï maø nhôù nghó boán phaùp töø bi hyû xaû, khi nhôù nghó ñaày ñuû lieàn ñöôïc sanh leân coõi trôøi Phaïm, sanh leân coõi trôøi Phaïm nhôø nghieäp, ñaây laø nghieäp sanh, Neáu ngöôøi naøo noùi ta muoán sanh leân coõi Voâ saéc, keá sanh leân coõi trôøi Phi töôûng phi phi töôûng, thöôøng töï nhaäp ñònh tö duy lieàn sanh leân coõi aáy, ñaây laø nhôø nghieäp maø ñöôïc sanh; nhöõng nghieäp sanh khaùc cöù theo thöù lôùp nhö treân maø töï bieát. Töø quaù khöù ñeán vò lai, caû ba ñôøi ñeàu töø Voâ minh duyeân haønh: Voâ minh duyeân haønh laø moät phaåm; saùu thöùc, danh saéc, saùu nhaäp, saùu xuùc, saùu laïc laø moät phaåm; aùi, thuû, höõu, sanh laø moät phaåm; laõo, töû laø moät

phaåm. Phaåm ñaàu thuoäc veà quaù khöù, hai phaåm giöõa thuoäc veà hieän taïi, phaåm sau cuøng thuoäc veà vò laïi. Voâ minh duyeân haønh lieân trieàn vôùi aùi, thuû, höõu khoâng theå rôøi nhau, neân naêm phaùp naøy thuoäc veà quaù khöù; naêm phaùp ôû phaåm giöõa töø saùu thöùc ñeán saùu laïc laø quaû baùo. Neáu laáy aùi thuû lieân trieàn vôùi voâ minh taïo nghieäp trong ñôøi hieän taïi vaø giaø cheát thì naêm phaùp kia töø danh saéc ñeán saùu thoï ñeàu xeáp vaøo ñôøi vò lai. Neáu phaân bieät thuyeát thì coù hai möôi boán loaïi: haønh duyeân saùu thöùc laø moät phaåm; thoï, aùi laø moät phaåm; thuû, höõu laø moät phaåm hoïp thaønh ba phaåm boán ñoaïn; nhaân nôi phaåm maø thaønh hai möôi loaïi nhaân duyeân boån khôûi. Nhö lai quaùn thaáy roõ lyù nhaân duyeân naøy baèng trí hueä chaân thaät neân ñöôïc goïi laø nhö thaät tri, do nhö thaät tri neân sanh nhaøm lìa, do nhaøm lìa neân ñöôïc ly duïc vaø ñöôïc giaûi thoaùt neân Phaät ñöôïc goïi laø A-la-haùn. A-la-haùn coøn coù nghóa laø ÖÙng cuùng, töùc laø xöùng ñaùng thoï trôøi ngöôøi cuùng döôøng. Laïi do thuôû xöa, Phaïm vöông ñem vaät baùu nhieàu nhö nuùi Tu di cuùng döôøng cho Theá toân neân Phaät ñöôïc goïi laø ÖÙng cuùng; laïi do khi Phaät coøn taïi theá ñaõ thoï caùc vua nhö vua Bình sa... cuùng döôøng neân ñöôïc goïi laø ÖÙng cuùng; laïi do sau khi Phaät nhaäp nieát baøn, vua A Duïc ñem chín möôi saùu öùc tieàn vaøng xaây döïng taùm vaïn boán ngaøn baûo thaùp vaø môû hoäi ñaïi thí neân Phaät ñöôïc goïi laø ÖÙng cuùng; caùc ñaïi chuùng khaùc cuùng döôøng Phaät thì khoâng theå naøo keå heát. A-la-haùn coøn coù nghóa laø khoâng che giaáu, ngöôøi theá gian heã taïo toäi thì thöôøng che giaáu, Phaät thì khoâng nhö vaäy. Tam mieäu tam Phaät ñaø laø bieát taát caû phaùp, bieát neân bieát phaùp caàn bieát, bieát neân boû phaùp caàn boû, bieát neân xuaát ly phaùp caàn xuaát ly neân goïi laø Phaät ñaø. Laïi coù

nghóa khaùc laø Phaät duøng tueä nhaõn thaáy roõ Khoå, taäp, dieät, ñaïo ñeá theo thöù lôùp; ñoái vôùi caùc phaùp nhö saéc, thanh, höông, vò, xuùc vaø phaùp; nhaõn nhó, tyû, thieät, thaân, yù thöùc; nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù xuùc; nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù thoï; nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù nieäm; nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù aùi; nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù tö; cho ñeán naêm uaån, möôùi phaùp quaùn, möôøi tö, möôøi nieäm, möôøi hai nhaäp, möôøi taùm giôùi, boán thieàn, chín ñònh, boán taâm voâ löôïng, möôøi hai nhaân duyeân nghòch quaùn töø giaø cheát öu bi khoå naõo cho ñeán voâ minh; hoaëc thuaän quaùn töø voâ minh cho ñeán giaø cheát öu bi khoå naõo. Giaø bònh laø khoå ñeá, höõu laø taäp ñeá, thoaùt khoûi khoå taäp laø dieät ñeá, bieát phöông tieän dieät khoå laø ñaïo ñeá. Nhö lai ñeàu bieát roõ neân ñöôïc goïi laø Tam mieäu tam Phaät ñaø. Minh haïnh tuùc: minh goàm coù ba bieát vaø taùm bieát, ba bieát nhö trong kinh Tam gôùi coù noùi neân bieát; taùm bieát nhö trong kinh Am la thoï noùi laø tam muoäi tri, thaàn thoâng tri vaø saùu thoâng tri. Haïnh tuùc laø giöõ giôùi, phoøng

hoä saùu thöùc, bieát ñuû veà aên uoáng, tænh giaùc trong söï nguû nghæ, ñuû baûy Thaùnh taøi vaø boán thieàn; do ñuû caùc phaùp haïnh naøy neân Phaät ñöôïc goïi laø Minh haïnh tuùc, cuõng do phaùp haïnh naøy maø Phaät ñaït ñeán nieát baøn neân Phaät ñöôïc goïi laø Minh haïnh tuùc; khoâng phaûi chæ rieâng coù Phaät maø caùc Thanh vaên cuõng vaäy. Thieän theä: Phaät bieát roõ caùc chuùng sanh do taäp neân khoå naõo, do taâm ñaïi töø bi Phaät kheùo thuyeát phaùp khieán cho chuùng sanh thoaùt khoå ñöôïc vui neân ñöôïc goïi laø Thieän theä; khoâng nhöõng ngoân thieän theä maø haønh cuõng thieän theä, khoâng phaûi aùc thieän theä maø laø thieän thieän theä; laïi do Phaät böôùc ñi ngay thaúng, ñaày ñuû oai nghi, khoâng coù loãi laàm neân ñöôïc goïi laø Thieän theä. Töø khi ñöôïc Phaät Ñònh quang thoï kyù, Phaät thöông xoùt chuùng sanh muoán khieán chuùng sanh ñöôïc an vui, cho ñeán khi thaønh ñaïo döôùi coäi Boà ñeà, Phaät ñeàu kheùo haønh thieän haïnh nhö theá neân ñöôïc goïi laø Thieän theä. Phaät khoâng theo ñoaïn kieán, cuõng khoâng theo thöôøng kieán, lìa khoå haïnh eùp xaùc, khoâng chaáp thöôøng vaø ñoaïn neân ñöôïc goïi laø Thieän theä. Phaät thuyeát phaùp cho taát caû chuùng sanh, thöôøng öùng thôøi maø thuyeát; chuùng sanh khoâng thích nghe thì khoâng thuyeát, thích nghe môùi thuyeát neân ñöôïc goïi laø Thieän theä. Phaùp Phaät ñaõ noi ñeàu laø chaân thaät nghóa, khoâng phaûi laø hö voïng nghóa, khieán cho chuùng sanh nghe roài ñeàu ñöôïc hoan hæ; Phaät khoâng noùi lôøi voâ nghóa, lôøi noùi ra ñeàu coù nghóa lôïi ích neân ñöôïc goïi laø Thieän theä. Theá gian giaûi: Phaät bieát taát caû phaùp theá gian, bieát roõ Taäp ñeá, dieät ñeá vaø phöông phaùp ñöa ñeán dieät ñeá neân ñöôïc goïi laø Theá gian giaûi. Nhö trong kinh Phaät baûo caùc Tyø kheo: “neáu ta chöa ñeán choã taän cuøng theá gian thì ta khoâng tuyeân noùi khoå taän. Naøy caùc Tyø kheo, trong caùi thaân moät taàm ñöôïc goïi laø Sa moân naøy coù Taäp ñeá theá gian, dieät ñeá theá gian vaø phöông phaùp ñöa ñeán dieät ñeá theá gian, neáu ta khoâng ñi maø ñeán ñöôïc choã taän cuøng theá gian, ñöôïc thoaùt khoå thì khoâng coù lyù ñoù”. Theá gian coù ba loaïi: haønh theá gian, chuùng sanh theá gian vaø xöù theá gian. Hoûi: sao goïi

laø haønh theá gian? Ñaùp: laø taát caû chuùng sanh nhôø aên uoáng maø ñöôïc soáng. Hoûi: sao goïi laø chuùng sanh theá gian? Ñaùp: laø theá gian thöôøng hay voâ thöôøng. Hoûi: xöù theá gian laø gì? Ñaùp: Nhaät nguyeät vaän haønh, Chieáu soi theá gian, AÙnh saùng voâ cuøng,

Khoâng gì chöôùng ngaïi. Laïi noùi veà moät theá gian, hai ba boán naêm saùu baûy taùm chín möôøi cho ñeán möôøi taùm theá gian. Hoûi: sao goïi laø moät theá gian? Ñaùp: laø chuùng sanh nhôø aên uoáng maø soáng. Hoûi: sao goïi laø hai theá gian? Ñaùp: laø danh saéc. Hoûi: sao goïi laø ba theá gian? Ñaùp: laø khoå, vui vaø khoâng khoå khoâng vui. Hoûi: sao goïi laø boán theá gian? Ñaùp: laø boán loaïi thöïc. Hoûi: sao goïi laø naêm theá gian? Ñaùp: laø naêm aám. Hoûi: sao goïi laø saùu theá gian? Ñaùp: laø saùu nhaäp. Hoûi: sao goïi laø baûy theá gian? Ñaùp: laø baûy thöùc. Hoûi: sao goïi laø taùm theá gian? Ñaùp: laø taùm phaùp theá gian. Hoûi: sao goïi laø chín theá gian? Ñaùp: laø chín choã ôû cuûa chuùng sanh Hoûi: sao goïi laø möôøi theá gian? Ñaùp: laø möôøi nhaäp. Hoûi: sao goïi laø möôøi hai theá gian? Ñaùp: laø möôøi hai nhaäp. Hoûi: sao goïi laø möôøi taùm theá gian? Ñaùp: laø möôøi taùm giôùi. Nhö lai bieát taát caû haønh theá gian naøy neân goïi laø Theá gian giaûi; laïi bieát roõ phieàn naõo, ñaïi tieåu phieàn naõo cuûa chuùng sanh; cuõng bieát ngöôøi thoâng minh, keû ngu ñoän; cuõng bieát ngöôøi coù thieän duyeân hay aùc duyeân; cuõng bieát ngöôøi deã giaùo hoùa vaø ngöôøi khoù giaùo hoùa. Nhö lai bieát taát caû chuùng sanh theá gian naøy neân goïi laø Theá gian giaûi; laïi bieát xöù theá gian coù nuùi Thieát vi ngang doïc hai vaïn ba ngaøn boán traêm naêm möôi do tuaàn, chu vi ba möôi baûy vaïn ba traêm naêm möôi do tuaàn, neàn ñaát daày boán na do tha hai vaïn do tuaàn. ÔÛ treân nöôùc, nöôùc saâu taùm na do tha boán vaïn do tuaàn; ôû treân gioù, gioù daày saùu möôi chín vaïn do tuaàn. Laïi nöõa, chaân nuùi Tu di chìm saâu vaøo bieån ñeán taùm vaïn boán ngaøn do tuaàn, nuùi Tu di cuõng cao nhö theá vaø coù baûy voøng nuùi baèng baûy baùu bao quanh, nhö keä noùi:

“Do kieàn ñaø la,
Y sa ñaø la,
Ca la tyø caâu,
Tu ñaø toâ na,
Ni thò ñaø na,
Tyø na ña ca,
A sa thieân na,
Laø baûy nuùi lôùn,
Bao quanh Tu di,
Boán Thieân vöông truï,
Trôøi Daï ma truï,
Cao traêm do tuaàn,

Nuùi lôùn tuyeát tuï,
Roäng ngaøn do tuaàn,
Cao roäng baèng nhau,
Ñænh coù taùm vaïn,
Boán ngaøn ngoïn nöõa,
Duøng ñeå nghieâm söùc.
Coù caây Dieâm phuø,
Cao hai ngaøn daëm,
Chu vi hai traêm,
Taøng caây raäm raïp,
Che traêm do tuaàn,
Vì coù caây naøy, Goïi coõi Dieâm phuø. Nuùi ñaïi Thieát vi,
Chaân chìm trong bieån,
Saâu ñeán taùm vaïn,
Hai ngaøn do tuaàn,
Cao cuõng nhö vaäy,
Thöôøng truï khoâng hoaïi,
Vaây khaép theá gian.
Traêng - vua caùc sao,
Ñöôøng kính boán möôi,
Leû chín do tuaàn;
Maët trôøi troøn chieáu,
Naêm möôi do tuaàn".
Cung ñieän cuûa vua trôøi Ñeá thích ngang doïc vaïn do tuaàn, cung ñieän

cuûa A tu la, ñòa nguïc A tyø vaø maët ñaát coõi Dieâm phuø ñeà cuõng vaäy. Coõi taây Caâu da ni ngang doïc baûy ngaøn do tuaàn, coõi ñoâng Phaát vu ñaõi cuõng vaäy, coõi baéc Uaát ñôn vieät ngang doïc taùm ngaøn do tuaàn; moãi chaâu ñeàu coù naêm traêm chaâu nhoû vaây quanh, khoaûng giöõa cuûa beân ngoaøi nuùi Thieát vi ñeàu laø ñòa nguïc Thieát vi, voâ löôïng theá giôùi cuõng vaäy. Phaät duøng tueä nhaõn quaùn thaáy bieát taát caû neân ñöôïc goïi laø Theá gian giaûi. Voâ thöôïng só:Phaät coù coâng ñöùc hôn haún trôøi ngöôøi neân ñöôïc goïi laø Voâ thöôïng só; laïi do giôùi, ñònh, hueä, giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán ñaày ñuû, laø baäc voâ thöôïng neân ñöôïc goïi laø Voâ thöôïng só. Nhö Phaät baûo caùc Tyø kheo: "ta khoâng thaáy coù Ma, Phaïm, Sa moân, Baø la moân naøo trong theá gian maø coù giôùi ñònh hueä ngang baèng vôùi ta, vaø cuõng khoâng coù ai laø thaày ta", neân Phaät ñöôïc goïi laø Voâ thöôïng só. Ñieàu ngöï tröôïng phu: Phaät ñieàu phuïc ngöôøi ñaùng ñöôïc ñieàu phuïc, ví nhö voi ngöïa ngang böôùng thì duøng roi ñaùnh roài môùi ñieàu phuïc, Phaät cuõng vaäy, coù theå ñieàu phuïc taát caû chuùng sanh neân ñöôïc goïi laø Ñieàu ngöï. Nhö ngaøy xöa Phaät ñaõ haøng phuïc ñöôïc Long vöông teân A ba la löu, voi Thuaàn

chöõ, Ma huû ñaø bæ, A kyø töû, Khu thu ma töû khu töû, Khu ñaø na... Phaät duøng thieän phaùp ñieàu phuïc khieán chuùng vaøo trong chaùnh phaùp, thoï Tam quy nguõ giôùi. Laïi ñieàu phuïc ngöôøi nam teân Xaø baït con cuûa Ni kieàn ñaø, Baø la moân Boác kha la baø, Öông quaät ma la...; laïi ñieàu phuïc caùc Döõïc xoa A la baø ca, Tu chí leä, Ma kha la... cho ñeán voâ soá chö thieân nhö Thích ñeà hoaøn nhôn ñeàu ñöõïc Phaät duøng chaùnh phaùp ñieàu phuïc. Nhö trong kinh Phaät baûo Kyø tu (Haùn dòch laø ngöôøi ñieàu luyeän voi): "ta laø baäc Ñieàu ngöï tröõïng phu, duøng phaùp nhu hoøa giaùo hoùa chuùng sanh, neáu chuùng sanh khoâng tuøy thuaän thì ta duøng phaùp cöùng raén ñeå giaùo hoùa; neáu cuõng khoâng tuøy thuaän thì ta duøng phaùp vöøa meàm vöøa cöùng ñeå giaùo hoùa; neáu cuõng khoâng tuøy thuaän thì ta khoâng cuøng hoøa hôïp". Thieân nhaân sö: ví nhö ñoaøn thöông nhaân coù moät thöông chuû bieát roõ nhöõng hieåm naïn neân goïi laø sö. Hoûi: nhöõng hieåm naïn gì? Ñaùp: moät laø naïn giaëc, hai laø naïn coïp soùi sö töû, ba laø naïn ñoi, boán laø naïn thieáu nöôùc; ñoái vôùi caùc naïn naøy, vò thöông chuû daãn daét vöôït qua ñeå ñeán choã an laïc. Nhö lai cuõng vaäy, daãn daét chuùng sanh vöôït qua caùc hieåm naïn cuûa sanh giaø bònh cheát ñeå ñeán choã an laïc, neân ñöôïc goïi laø Thieân nhaân sö. Hoûi: vì sao goïi Phaät laø thaày cuûa trôøi ngöôøi?- khi Phaät coøn taïi theá, tuy coù thuyeát phaùp cho suùc sanh nhöng vaãn goïi laø Thieân nhaân sö. Nhö trong kinh noùi Phaät luùc ñoù ôû beân bôø ao Ca la thaønh Chieâm baø, ñang

thuyeát phaùp cho ngöôøi Chieâm baø. Trong ao coù moät con eách nghe tieáng Phaät thuyeát phaùp, vui möøng ra khoûi ao boø ñeán buïi coû, gaàn choã thuyeát phaùp. Luùc ñoù coù moät muïc ñoàng thaáy moïi ngöôøi vaây quanh Phaät nghe phaùp neân cuõng ñi ñeán ñeå nghe, khi noù choáng gaäy ñöùng nghe truùng vaøo ñaàu con eách khieán eách cheát. EÁch thaùc sanh leân coõi trôøi Ñao lôïi, ôû trong cung ñieän cao roäng möôøi hai do tuaàn, chung quanh coù caùc thieân nöõ vaø caùc kyõ nhaïc, thieân töû EÁch lieàn suy nghó: "tröôùc kia ta laø suùc sanh, nhôø ñaâu maø ñöôïc sanh leân coõi trôøi naøy?", lieàn duøng thieân nhaõn quaùn thaáy nhôø nghe Phaät thuyeát phaùp neân môùi ñöôïc quaû baùo naøy. Thieân töû EÁch lieàn hieän thaân ñeán choã Phaät ñaûnh leã, Phaät tuy bieát roõ nhöng vaãn hoûi: "ngöôøi laø ai maø coù thaàn thoâng, aùnh saùng vaø töôùng haûo khoâng ai saùnh baèng, laïi ñeán ñaûnh leã ta?", thieân töû EÁch noùi keä: "Xöa con mang thaân EÁch, Kieám aên trong ao nöôùc, Nghe tieáng Phaät thuyeát phaùp, Neân boø ñeán buïi coû, Boãng coù moät muïc ñoàng, Choáng gaäy ñöùng nghe phaùp, Truùng vaøo ñaàu cuûa con, Maïng chung sanh leân trôøi" Phaät ñem vieäc cuûa EÁch thuyeát cho boán chuùng nghe khieán trong chuùng coù taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi ñöôïc thaáy veát ñaïo vaø thieân töû EÁch chöùng quaû Tu ñaø hoaøn, chöùng quaû roài hoan hæ trôû veà thieân cung. Phaät - Baø giaø baø: do Phaät töï giaùc ngoä vaø giaùc ngoä cho ngöôøi khaùc; laïi laø baäc bieát roõ nhö thaät, chöùng ba ñaït trí ñeå giaùc ngoä theá gian neân ñöôïc goïi laø Phaät. Baø giaø baø coù boán nghóa: lôïi ích, voâ thöôïng, cung kính vaø toân troïng neân xöùng ñaùng ñöôïc theá gian toân kính. Theá gian coù boán caùch goïi teân laø tuøy, chí, nhaân vaø hieäu; tuøy laø nhö ngöôøi ñôøi goïi con boø

con laø Ngheù, hôi lôùn thì goïi laø boø tô, lôùn hôn nöõa thì goïi laø boø giaø, do tuøy thôøi maø goïi teân khaùc nhau; chí laø nhö ngöôøi caàm du, loïng thì ñöôïc goïi laø ngöôøi coù duø, coù loïng; nhaân laø nhö ngöôøi ngheøo nhôø laøm noâ tyø maø ñöôïc vaät baùu; hieäu nhö hieäu Baø giaø baø khoâng phaûi do vua Tònh phaïn ñaët cho, cuõng chaúng phaûi do taùm vaïn quyeán thuoäc ñaët cho, cuõng chaúng phaûi do chö thieân, Ma, Phaïm ñaët cho. Nhö trong kinh Phaät baûo Xaù lôïi phaát: “danh hieäu cuûa ta khoâng phaûi do cha meï, quyeán thuoäc, vua trôøi Ñeá thích, Ma, Phaïm... ñaët cho ta; maø laø do ta quaùn lyù chaân thaät, chöùng ñöôïc Nhaát thieát trí ôû döôùi caây Boà ñeà neân ñöôïc goïi laø Baø giaø baø”, do Phaät töï quaùn thaân Phaät coù oai ñöùc vaø trí hueä, muoán cho chuùng sanh bieát neân

töï noùi danh hieäu laø Baø giaø baø. Laïi do tham saân si, taâm ñieân ñaûo, khoâng bieát xaáu hoå, taät ñoá, gian doái, che giaáu, kieâu ngaïo, ngaõ maïn, löôøi bieáng, khaùt aùi, aùc caên baát thieän, boán ñieân ñaûo, boäc löu, kieát söû, naêm Caùi, khaùt aùi tuï, taø kieán, möôøi aùc phaùp, saùu möôi hai kieán, moät traêm leû taùm phieàn naõo... Nhö lai ñeàu ñaõ dieät tröø heát, neân goïi laø Baø giaø baø; laïi do Nhö lai coù ba möôi hai töôùng, taùm möôi veû ñeïp cuûa baäc ñaïi nhaân, xa lìa caùc phieàn naõo, trôøi ngöôøi ñeàu muoán ñeán gaëp, Phaät quaùn taâm öa thích cuûa hoï maø thuyeát phaùp neân ñöôïc goïi laø Baø giaø baø. Baø giaø baø coù saùu nghóa: thoáng lónh, phaùp, danh tieáng, vi dieäu, mong muoán vaø nhôù nghó. Hoûi: sao goïi laø thoáng lónh? - laø töï thoáng lónh taâm mình - sao goïi laø phaùp?- laø phaùp thaân Nhö lai coù ñaày ñuû taát caû - sao goïi laø danh tieáng?- laø danh tieáng thanh tònh cuûa Phaät truyeàn khaép nôi - sao goïi laø vi dieäu?- laø thaân Phaät coù ñuû töôùng vi dieäu, nhìn khoâng thaáy chaùn - sao goïi laø mong muoán?- laø Phaät muoán gì tuøy taâm maø ñöôïc, nhö muoán lôïi mình lôïi ngöôøi. - sao goïi laø nhôù nghó?- laø taát caû chuùng sanh duøng taâm nieäm cuùng döôøng Phaät. Baø giaø baø coøn coù nghóa phaân bieät - laø phaân bieät caùc phaùp nhö naêm aám, möôøi hai nhaäp, möôøi taùm giôùi, boán ñeá, saùu thöùc, möôøi hai nhaân duyeân; laïi phaân bieät bieát moãi moãi phaùp nhö Khoå ñeá laø böùc baùch dôøi ñoåi, Taäp ñeá laø chaáp tröôùc khoâng xaû boû, Dieät ñeá laø dieät khoå thoï, Ñaïo ñeá laø nhaân duyeân ñöôïc thoaùt khoå. Baø giaø baø laïi coù nghóa Phaät ñaõ tröø boû phieàn naõo cuûa ba coõi. Noùi theá gian laø chæ cho trôøi ngöôøi, Phaïm, Ma, Sa moân, Baø la moân; trôøi ngöôøi laø chæ cho trôøi ngöôøi trong coõi Duïc, ma laø chæ cho thieân ma, Phaïm laø Phaïm thieân, Sa moân vaø Baø la moân laø chæ cho boán boä chuùng ôû theá gian. Phaät thu laáy treân döôùi ñeàu vaøo coâng ñöùc cuûa Nhö lai, thoâng ñaït taát caû caûnh giôùi aáy. Noùi töï thuyeát phaùp laø Phaät töï bieát duøng phöông tieän, töï duøng tueä nhaõn thaáy bieát, hoaëc bieát roõ nghóa khoâng coù chöôùng ngaïi neân noùi phaùp cho chuùng sanh nghe. Hoûi: vì sao Phaät laïi thuyeát phaùp cho chuùng sanh? Ñaùp: vì Phaät sanh taâm töø bi ñoái vôùi chuùng sanh, muoán ban vui cho chuùng sanh neân môùi thuyeát phaùp, hoaëc moät baøi keä hoaëc nhieàu hôn hay ít hôn, ñaàu giöõa sau ñeàu laø thieän, nghóa hay ñeïp thuaàn nhaát khoâng taïp, taát caû ñeàu laø moät vò. Coù thuyeát noùi phaåm ñaàu laø sô thieän, phaåm

giöõa laø trung thieän, phaåm sau cuøng laø haäu thieän; hoaëc giôùi laø sô thieän, ñònh ñaéc ñaïo laø trung thieän, nieát baøn laø haäu thieän; hoaëc giôùi ñònh laø sô thieän, thieàn ñònh vaø ñaïo laø trung thieän, nieát baøn laø haäu thieän; hoaëc Phaät laø sô thieän, phaùp töùc thieän phaùp laø trung thieän, Taêng thieän tuøy laø haäu thieän. Hoûi: vì sao noùi Taêng laø haäu thieän?

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 4 273

Ñaùp: vò naøo nghe phaùp roài maø khoâng bò dao ñoäng, ñöôïc Thaùnh lôïi thì ñöôïc goïi laø haäu thieän. Laïi nöõa Phaät Boà ñeà laø sô thieän, Bích chi Boà ñeà laø trung thieän, Thanh vaên Boà ñeà laø haäu thieän. Laïi nöõa haïng vöøa nghe ñöôïc thieän phaùp lieàn thoaùt ly naêm trieàn caùi goïi laø sô thieän, haïng nghe roài tuøy thuaän goïi laø trung thieän, haïng tuøy haønh roài daàn daàn ñaéc ñaïo goïi laø haäu thieän. Duø Nhö lai thuyeát phaùp nhieàu hay ít ñeàu coù ñuû sô trung haäu thieän, noùi thieän laø thieän veà nghóa vaø vaên töï; noùi thieän veà nghóa laø Phaät thuyeát phaùp veà phaùp phaïm haïnh, ñaïo phaïm haïnh, duøng nhieàu caùch ñeå khai thò cho chuùng sanh hieåu neân goïi laø nghóa thieän. Laïi nöõa thieän veà nghóa laø caâu ñuû, cuõng goïi laø khai thò, cuõng goïi laø phaân bieät, cuõng goïi laø khoâng che giaáu, caùc caâu noái tieáp nhau khoâng döùt; thieän veà chöõ laø coù theå trì nghia saâu xa, chæ baøy nghóa saâu xa. Laïi nöõa thieän veà nghóa vaø chöõ laø coù ñuû töù bieän: phaùp bieän, nghóa bieän, töø bieän vaø nhaïo thuyeát bieän; chæ coù ngöôøi trí môùi hieåu ñöôïc nghóa saâu xa, keû phaøm ngu khoâng hieåu ñöôïc; noùi caâu ñuû laø nghóa ñaõ ñuû, khoâng vay möôïn; noùi chæ baøy phaïm haïnh laø Phaïm thieân haønh trì phaùp naøy, ngöôøi nghe roài hoan hæ haønh theo. Cho neân chæ baøy phaïm haïnh laø sô thieän, coù nhaân duyeân laø trung thieän, nghóa khoâng ñieân ñaûo laø haäu thieän. Hoûi: nhö theá naøo laø myõ maõn?- giôùi ñöùng ñaàu naêm phaùp tuï neân goïi laø myõ maõn, nghóa cuûa noù thuaàn nhaát neân goïi laø tònh. Nhö lai thuyeát phaùp cho chuùng sanh khoâng vì tham ñöôïc cuùng döôøng neân goïi laø tònh haïnh; sôû haønh cuûa Phaät, Phaät Bích chi vaø Thanh vaên ñeàu goïi laø phaïm haïnh. Laønh thay, haønh töôùng nhö vaäy neân ñeán thaêm hoûi. Hoûi: nhö theá naøo laø laønh thay?- töùc laø ñöa ñeán vaïn thieän, cuõng noùi laø ñöa ñeán an vui, ñaây laø caâu ñuû. Haønh töôùng laø coù sôû haønh hôn ngöôøi vaø töôùng maïo ñaày ñuû; neân ñeán thaêm hoûi laø neân ñeán gaëp Phaät. Luùc ñoù Baø la moân Tyø-lan-nhaõ khôûi nieäm tö duy roài ñeán gaëp Phaät cung kính thaêm hoûi: “töù ñaïi coù kham nhaãn khoâng, caùc ñeä töû Thanh vaên coù ít bònh, ít naõo, töù ñaïi coù khinh an vaø coù ñöôïc an laïc truï khoâng?”, Phaät cuõng thaêm hoûi nhö theá, sau khi thaêm hoûi roài Baø la moân ngoài lui moät beân. Ngöôøi trí ñeán gaëp baäc toân ñöùc, khi muoán ngoài khoâng neân phaïm vaøo saùu loãi laø quaù xa, quaù gaàn, treân gioù, choã cao, ngay tröôùc maët vaø sau löng. Hoûi: ngoài quaù xa coù loãi gì?- khi cuøng noùi chuyeän seõ khoâng nghe roõ tieáng - quaù gaàn coù loãi gì?- seõ tieáp xuùc voâ leã - treân gioù coù loãi gì?- coù muøi hoâi treân thaân bay xuoáng - ngoài choã cao coù loãi gì?- khoâng cung kính - ngoài ngay tröôùc maët coù loãi gì?- coù naïn nhìn ngoù - ngoài sau löng coù loãi gì?- khi cuøng noùi chuyeän, baäc toân ñöùc phaûi quay ñaàu laïi. Baø la moân naøy khi ngoài ñaõ traùnh ñöôïc saùu loãi

naøy, theo theá gian

274 BOÄ LUAÄT 11

Baø la moân laø ngöôøi maø caû cha meï ñeàu cuøng ñaúng caáp Baø la moân; tröôûng giaû laø ngöôøi coù thaân cao lôùn vaø lôùn tuoåi, hoaëc laø ngöôøi coù oai ñöùc vaø giaøu coù; giaø laø ñaàu toùc baïc vaø ñaõ coù con chaùu chaét; giaø nua laø da deû khoâ nhaên; cao tuoåi laø ñaõ soáng traûi qua nhieàu ñôøi vua; tuoåi thoï cao laø ñaõ soáng hôn traêm tuoåi. Sa moân laø haøng phuïc phieàn naõo, dieät tröø phieàn naõo hoaëc laø ñaõ döùt taâm. Baø la moân baøy khi ñeán gaëp Phaät thaáy Phaät khoâng ñöùng daäy chaøo hoûi vaø khoâng traûi toøa ngoài môøi ngoài neân noùi vôùi Phaät: "Sa moân Cuø Ñaøm sao laïi nhö vaäy, ñuùng nhö toâi ñaõ ñöôïc nghe, nay môùi thaáy Ngaøi ñeà cao mình vaø xem thöôøng ngöôøi khaùc", Phaät khôûi taâm töø bi ñaùp: "töø khi Nhö lai ñaûn sanh trong vöôøn caây, xuoáng ñaát böôùc ñi baûy böôùc veà höôùng baéc ñaõ quaùn thaáy trong trôøi ngöôøi, Ma, Phaïm, Sa moân, Baø la moân, khoâng coù ai ñeå ta phaûi laøm leã caû; luùc ñoù Nhö lai moät tay chæ leân trôøi, moät tay chæ xuoáng ñaát noùi raèng: treân trôøi döôùi trôøi chæ coù ta laø ñoäc toân. Khi ta noùi lôøi naøy, Phaïm thieân lieàn chaép tay noùi: trong ba coõi, Boà taùt laø ñoäc toân, khoâng coù ai hôn. Naøy Baø la moân, khi Nhö lai chöa ñaéc ñaïo ñaõ töï xöng laø ñoäc toân trong ba coõi, huoáng chi nay Nhö lai ñaõ thaønh chaùnh giaùc. Neáu ngöôøi naøo muoán Nhö lai leã baùi thì ñaàu ngöôøi ñaàu seõ bò vôõ laøm baûy phaàn", Baø la moân noùi: "neáu nhö theá thì chæ coù saéc, khoâng coù thaät vò", Phaät noùi: "ñuùng nhö lôøi oâng noùi laø khoâng coù thaät vò, vì sao, nhö ngöôøi ñôøi laáy saéc thanh höông vò xuùc laøm vò; Nhö lai ñaõ ñoaïn tröø caùc vò naøy nhö caây Ña la bò chaët ngoïn, khoâng theå sanh tröôûng ñöôïc nöõa", Baø la moân noùi: "Ngaøi thaät laø cao ngaïo, neáu nhö vaäy thì Ngaøi khoâng laøm gì caû sao?", Phaät noùi: "ñuùng nhö lôøi oâng noùi laø ta thaät khoâng laøm, ta khoâng laøm caùc vieäc nhö daâm duïc, troäm caép, saùt sanh, voïng ngöõ... laø nhöõng ng- hieäp aùc cuûa thaân ngöõ yù", Baø la moân noùi: "neáu nhö vaäy laø töï ñoaïn chuûng hay sao?", Phaät noùi: "do ta ñaõ ñoaïn heát caùc phieàn naõo cuûa ba coõi neân goïi laø ñoaïn chuûng", Baø la moân noùi: "ngöôøi ñoaïn chuûng laø ñaùng khinh, khoâng trong saïch", Phaät noùi: "theo yù ta thì ngöôøi naøo buoâng lung thaân ngöõ yù laøm aùc, ngöôøi aáy laø ñaùng khinh, khoâng trong saïch", Baø la moân noùi: "Ngaøi nghe lôøi ta noùi roài theo ñoù maø phaù dieät, ñoái vôùi haøng ngöôøi naøy khoâng theå cuøng noùi chuyeän", Phaät noùi: "ta cuõng khoâng noùi chuyeän vôùi haïng ngöôøi ngu si, ñaùng thöông xoùt, thöôøng laøm caùc nghieäp aùc, khoâng nghó ñeán tu thieän", Baø la moân noùi: "ngaøi seõ bò thöùc suoát ngaøy ñeâm suy nghó tìm caàu vaên chöông ñeå laøm khoán khoù ngöôøi theá gian", Phaät noùi: "ta quaû thaät ñaõ khoâng nguû khi nhaäp thai vaø luùc coøn ôû treân coõi trôøi cuõng ñaõ khoâng nguû". Luùc ñoù Phaät khôûi taâm töø bi thuyeát phaùp muoán ban cho Baø la moân phaùp vò cam loà, Baø la moân sau khi nghe phaùp, taâm lieàn thanh tònh nhö hö khoâng khoâng bò maây che, nhö aùnh saùng maët trôøi maët traêng

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 4 275

phaù tan boùng toái. Phaät noùi: “oâng nay tuoåi ñaõ giaø suy gaàn keà caùi cheát, nhôø ñeán gaëp ta neân ñöôïc quaû lôïi naøy, ví nhö gaø aáp tröùng hoaëc taùm, möôøi hay möôøi hai tröùng. Khi gaø meï aáp, tuøy luùc hoài chuyeån, noù duøng hai caùnh phuû leân tröùng ñeå aáp cho ñeán khi tröùng saép nôû; khi thaáy aùnh saùng, gaø con lieàn duøng moû moå voû tröùng ñeå chui ra,ra ngoaøi roài noù xoøa caùnh keâu leân. Naøy Baø la moân, gaø con ra khoûi voû tröôùc laø lôùn hay nhoû?”, Baø la moân ñaùp: “con ra tröôùc laø lôùn”, Phaät noùi: “ta cuõng vaäy, vì voû voâ minh che kín ba coõi, ta ñaõ duøng moû trí hueä moå vôõ voû voâ minh, thoaùt ra ba coõi tröôùc, vaäy thì ai lôùn ai nhoû?”, Baø la moân ñaùp: “Sa moân Cuø Ñaøm laø lôùn”. Noùi ñoäc nhaát trong theá gian laø khoâng coù ngöôøi thöù hai, Tam mieäu tam boà ñeà laø voâ thöôïng Boà ñeà. Hoûi: nhö theá naøo laø voâ thöôïng Boà ñeà?- neáu ngöôøi ñang ôû ñaïo Tu ñaø hoaøn maø hoûi veà quaû Tu ñaø hoaøn, cho ñeán ñang ôû ñaïo A-la-haùn maø hoûi veà quaû A-la-haùn hoaëc ñaïo bích chi vaø Phaät ñaïo, Phaät ñeàu giaûi ñaùp ñöôïc thì goïi laø Voâ thöôïng Boà ñeà. Laïi nöõa, khi Phaät ngoài döôùi caây Boà ñeà quaùn phaùp töù ñeá khoå khoâng voâ thöôøng, Phaät ñaõ chöùng quaû vò toái thöôïng do nôi chaùnh caàn tinh taán, khoâng phaûi do nôi buoâng lung bieáng nhaùc; boán phaùp chaùnh caàn tinh taán laø ngay thaúng, khoâng gaáp, khoâng chaäm vaø khoâng ñeå qua moät beân. Noùi khoâng nhu nhöôïc laø khoâng truï, noùi khôûi taâm laø haønh theo phaùp quaùn, khoâng lui suït laø khoâng meät moõi, taâm ñònh laø ñöôïc nhaát taâm. Do kheùo truï taâm nôi ñònh neân thaønh töïu nhaát taâm maø chöùng ñöôïc sô thieàn, töø sô thieàn tuaàn töï chöùng ñöôïc ba ñaït trí, nhôø thoaùt duïc maø Phaät chöùng ñöôïc phaùp voâ thöôïng, nhö trong luaät noùi: Phaät ñoái vôùi duïc ñaõ thanh tònh, ñoái vôùi aùc cuõng thanh tònh. Hoûi: duïc laø gì?- duïc goàm coù tham duïc duïc, duïc tham duïc vaø duïc tö duïc - aùc phaùp laø gì?- laø duïc vaø hoà nghi, Nhö lai ñoái vôùi hai aùc phaùp naøy ñeàu ñöôïc tòch tónh. -theá naøo laø thanh tònh trong ñuïc?- ly duïc cuõng goïi laø boû duïc, vì sao, vì voâ minh laø baïn cuûA Duïc, duïc laø oan gia cuûa thieàn ñònh, ngöôøi môùi nhaäp sô thieàn lìa boû duïc, lìA Duïc vaø lìa aùc thì thieàn ñònh hieän tieàn; dieät duïc, dieät aùc thì thieàn ñònh lieàn khôûi; laïi coù ba tònh laø thaân tònh, taâm tònh vaø xaû ly tònh, nghóa cuûa ba tònh naøy neân töï hieåu. Duïc coù hai loaïi laø xöù duïc vaø phieàn naõo duïc, xöù duïc laø taâm dính maéc saéc traàn, phieàn naõo duïc laø khieán ngöôøi ñeán choã duïc. Caâu ñaàu laø lìa boû duïc laïc, caâu sau laø thoaùt khoûi phieàn naõo duïc, taâm ñöôïc thanh tònh; laïi nöõa, caâu ñaàu laø tröø xöù duïc, caâu sau laø tröø phieàn naõo duïc; caâu ñaàu laø tröø boû nhaân duyeân dao ñoäng, caâu sau laø tröø boû töôùng si meâ; caâu ñaàu laø hieån roõ thanh tònh, caâu sau laø döùt duïc, thöù lôùp nhö vaäy neân bieát. Hoûi: noùi tham duïc thì

tham laø duïc hay tham khaùc, duïc khaùc?- cuøng quy veà moät choã, vì sao, vì theo lyù thì taát caû phaùp ñeàu quy veà moät choã, nhöng phaân bieät thì coù khaùc nhau. Trong luaät noùi tham laø phieàn naõo, duïc laø duïc xöù; tham duïc laø oan gia cuûa thieàn ñònh, hoan hæ laø oan gia cuûa saân haän, tö laø oan gia cuûa thuøy mieân, an laïc laø oan gia cuûa dao ñoäng hoaøi nghi, tö laø oan gia cuûa hoà nghi. Tham duïc laø

oan gia cuûa sô thieàn, tham duïc thuoäc veà naêm trieàn caùi, caùc phaùp aùc cuõng thuoäc veà naêm trieàn caùi. Naêm trieàn caùi laø goác cuûa ba ñoäc, laø naêm duïc, naêm traàn, laø taø kieán tham ñaém. Caâu ñaàu laø duïc löu, duïc tröôùc, duïc tuyeàn, duïc thuû, taâm saùt haïi, keát duïc; caâu sau laø chaáp thuû tham ñaém; caâu ñaàu laø caùc aùi, caâu sau laø voâ minh; caâu ñaàu laø tham... taùm taâm thoï; caâu sau laø boán taâm baát thieän khôûi. Nhö vaäy trong duïc thanh tònh, aùc cuõng thanh tònh. Hoûi: nieäm tö laø gì?- nieäm laø ñoäng chuyeån, chuù taâm nôi caûnh quaùn; tö laø ngöôøi haønh thieàn chuù taâm vaøo caûnh quaùn, chuù taâm quaùn chieáu vaø lieân tuïc. Nhö tieáng chuoâng, ban ñaàu lôùn sau nhoû daàn; ban ñaàu tieáng lôùn laø nieäm, sau nhoû daàn laø tö; ví nhö chim bay, ban ñaàu caùnh chuyeån ñoäng, sau ñoù oån ñònh; chuyeån ñoäng laø nieäm, oån ñònh laø tö; ví nhö ong tìm hoa, môùi ñeán hoa laø nieäm, choïn ñöôïc hoa laø tö. Sô thieàn coù naêm chi laø nieäm, tö, hyû, laïc vaø ñònh; gioáng nhö caây coù hoa vaø traùi, sô thieàn cuõng vaäy coù nieäm vaø tö ñeàu töø tónh sanh khôûi. Hoûi: theá naøo laø tónh?- laø lìa naêm trieàn caùi. Hyû laø ñaày, thaân taâm traøn ñaày vui veû goïi laø hyû; laïc laø thaân taâm heát haún khoå, laïc cuõng laø dính maéc vaøo vò töôûng. Hoûi: theá naøo laø hyû?- taâm traøn ñaày yù töôûng hay goïi laø hyû, laïc laø caûm thoï veà hyû; hai phaùp naøy khoâng rôøi nhau, coù hyû thì coù laïc vaø ngöôïc laïi. Hyû thuoäc veà haønh aám, laïc thuoäc veà thoï aám, nhö ngöôøi ñi ñöôøng ñang khaùt nöôùc nghe coù nöôùc lieàn sanh taâm vui möøng, ñoù laø hyû; ñeán choã coù nöôùc ñöôïc uoáng nöôùc vaø taém röûa, ñoù laø laïc. Ñònh sô thieàn laø kheùo ñoát chaùy, cuõng laø phaùp maø thieàn sö phaûi quaùn. Hoûi: theá naøo laø kheùo ñoát chaùy?- töùc laø coù theå ñoát chaùy heát trieàn caùi, cuõng goïi laø ñoaïn tröø phieàn naõo, cuõng goïi laø thaáy. Thaáy laø quaùn thaáy phaùp töôùng cuûa taùm loaïi thieàn ñònh, vì sao, vì quaùn töôùng laø quaùn voâ thöôøng, nhôø quaùn neân ñaéc ñaïo, goïi laø quaû kieán ñaïo, duøng quaû naøy ñeå quaùn dieät ñeá, theá neân goïi thieàn ñònh laø quaùn töôùng. Hoûi: theá naøo laø sô thieàn?- khi naêm chi nieäm, tö, hyû, laïc vaø ñònh hieän tieàn thì goïi laø sô thieàn. Ví nhö ngöôøi coù taøi saûn, coù quyeán thuoäc; neáu boû taøi saûn vaø quyeán thuoäc thì khoâng coøn coù teân goïi aáy. Ví nhö goïi quaân laø coù ñuû ngöôøi, binh lính, voi ngöïa vaø chieán cuï; neáu boû heát ngöôøi,

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 4 277

binh lính... thì khoâng coøn goïi laø quaân. Sô thieàn cuõng vaäy, neáu boû heát nieäm, tö, hyû, laïc vaø ñònh thì khoâng coøn goïi laø sô thieàn; noùi nhaäp thieàn laø ñaït ñeán, cuõng goïi laø thaønh töïu; noùi truï thieàn laø ngoài döôùi coäi Boà ñeà truï trong thieàn ñònh. Hoûi: Phaät ngoài döôùi coäi Boà ñeà quaùn nhöõng gì?- quaùn hôi thôû ra vaøo - coù quaùn gì khaùc nöõa khoâng?- cuõng coù, thieàn ñònh theo nhö trong kinh Tònh ñaïo, yù nghóa raát saâu xa, neân töï nghieân cöùu trong A tyø ñaøm - Tyø baø sa; treân ñaây giaûi thích sô thieàn laø döïa theo chaùnh luaän Tyø ni Tyø baø sa, löôïc noùi caùc phaåm khaùc. Heát phaåm Sô thieàn. Tö vaø nieäm dieät thì nhaäp nhò thieàn, khi nhò thieàn khôûi thì hai phaùp treân lieàn dieät, vì sao, vì trong nhò thieàn khoâng coù phaùp cuûa sô thieàn, nhö trong luaät noùi: dieät heát nieäm vaø tö thì nhaäp thieàn thöù hai, noäi phaùp lieàn hieän. Hoûi: theá naøo laø hieän?- hieän

laø töø thaân phaùt sanh, thanh tònh laø khoâng nhô baån, thieàn cuõng goïi laø tònh, vì sao, nhö caùi aùo coù maøu xanh neân goïi laø aùo xanh; thieàn cuõng vaäy, do coù phaùp thanh tònh neân goïi laø thanh tònh thieàn. Hoûi: theá naøo laø ñònh thanh tònh?- nieäm vaø tö laø goác cuûa dao ñoäng, nieäm vaø tö ñaõ dieät lieàn ñöôïc thanh tònh. Moät töôùng laø moät phaùp sanh khôûi. Hoûi: theá naøo laø moät phaùp sanh khôûi?- khoâng ñeå yù ñeán nieäm, tö goïi laø töôùng cuûa moät phaùp, cuõng goïi laø voâ thöôïng, cuõng goïi laø moät töôùng; nieäm vaø tö ñaõ lìa töùc laø khoâng hai, töôùng khoâng hai laø moät töôùng. Hoûi: theá naøo laø töôùng cuûa moät phaùp?- töùc laø chaùnh ñònh - theá naøo laø chaùnh ñònh?- laø nhaát taâm khoâng hai, cuõng goïi laø ñònh, cuõng goïi laø baát ñoäng, ñaây laø moät töôùng trong thieàn thöù hai. - theá naøo laø danh?- laø chaúng phaûi ngaõ cuõng khoâng phaûi laø sanh khí - Sô thieàn khoâng coù thanh tònh sao?- coù - neáu coù thì sô thieàn cuõng goïi laø moät töôùng, vì sao chæ rieâng nhò thieàn môùi goïi laø moät töôøng?- vì nieäm vaø tö dao ñoäng nhö nöôùc noåi soùng neân soi khoâng thaáy maët; sô thieàn cuõng vaäy, do nieäm vaø tödao ñoäng neân taâm khoâng thanh tònh neân khoâng goïi laø moät töôùng, vì chaùnh ñònh khoâng hieån. Hoûi: vì sao trong nhò thieàn, ñònh môùi hieån?- vì taâm tònh, töø ñònh sanh hyû laïc laø töø ñònh cuûa sô thieàn sanh hyû laïc laø thieàn thöù hai. Sô thieàn coù naêm chi, nhò thieàn coù boán chi laø thanh tònh, hyû, laïc vaø nhaát taâm. Hoûi: khi naøo ba chi hyû laïc vaø nhaát taâm cuøng phaùt sanh?- khi taâm thanh tònh. Heát phaåm nhò thieàn. Ly hyû nhaäp thieàn thöù ba. Hoûi: theá naøo laø ly hyû?- töùc laø laøm caïn moûng hyû, vöôït qua hyû, cuõng

goïi laø dieät hyû; vì hyû sanh khôûi laïi neân nieäm vaø tö dieät. - Trong nhò thieàn, nieäm vaø tö dieät lieàn sanh hyû, vì sao noùi laø hyû sanh khôûi laïi?- vì muoán khen ngôïi tam thieàn neân noùi nhö vaäy, do ñöôøng vaøo tam thieàn, taø kieán chöa dieät, phaûi ñaéc ñaïo Tu ñaø hoaøn thì taø kieán môùi dieät, neân trong tam thieàn noùi hyû sanh khôûi laïi, cuõng nhö noùi xaû maø truï. Hoûi: theá naøo laø xaû?- xaû laø thaáy bình ñaúng khoâng thieân leäch, khoâng beø ñaûng, maïnh meõ xaû laø thieàn thöù ba. Xaû coù möôøi loaïi: moät laø ba laõng caàu xaû, hai laø Phaïm Ma caàu xaû, ba laø Boà ñeà ñaúng xaû, boán laø tyø leâ caàu xaû, naêm laø haønh caàu xaû, saùu laø xuùc caàu xaû, baûy laø quaùn caàu xaû, taùm laø maït xaø caàu xaû, chín laø trí caàu xaû,möôøi laø thanh tònh caàu xaû. Möôøi xaû naøy nhaân nôi moät töôùng quaùn taâm ngöôøi khaùc ôû khaép nôi, trong ñaây chæ noùi sô löôïc, neân tìm hieåu roõ trong Sa lôïi da, Ñaøm ma taêng giaø ha ni da vaø trong ñaïo tònh ñaïo. Hoûi: möôøi xaû naøy laáy loaïi xaû naøo?- laáy maït xaø caàu xaû - theá naøo laø maït xaø caàu xaû?- laø khoâng quan taâm ñeán vieäc khaùc do hyû phaùt sanh - trong hai thieàn treân coù loaïi xaû naøy khoâng?- trong hai thieàn tröôùc cuõng coù xaû naøy nhöng haõy coøn nhoû nhieäm, khoâng hieån roõ, vì sao, vì bò nieäm tö vaø hyû che; trong tam thieàn do lìa nieäm, tö vaø hyû neân xaû môùi hieån roõ. Do coù chaùnh tö tri. Hoûi: theá naøo laø tö?- laø taâm sanh nhieàu töôûng, tri laø bieát thoâng suoát, chaùnh tö laø khoâng queân, cuõng goïi laø thöùc hoaëc laø khôûi töôùng bieát, chaùnh tö tri laø löïa choïn gom laïi, ñaây laø noùi löôïc. - Sô thieàn coù tö tri khoâng?-

coù - neáu coù thì sao trong Sô thieàn khoâng coù tö tri hieän?- vì quaù thoâ, nhö maøi dao tröôùc cuøn sau beùn, tö tri cuõng vaäy, trong Sô thieàn coøn thoâ neân khoâng hieän; nhö ngöôøi laáy söõa ñuoåi con ngheù ñi, khoâng bao laâu sau noù quay trôû laïi, cuõng vaäy trong Tam thieàn ly hyû khoâng xa neáu khoâng coù tö tri giöõ thì noù lieàn hôïp vôùi hyû, nhôø tö tri maïnh meõ giöõ neân môùi ly ñöôïc hyû. Laïc naøy laø voâ thöôïng laïc, laø cöïc laïc - töï thaân bieát laïc. Hoûi: theá naøo laø thaân?- töùc laø danh saéc, nhôø thaân danh saéc neân môùi bieát laïc, laïc keát hôïp vôùi thaân danh saéc, hai lyù töông hôïp cuøng cöïc laø myõ vò, nhö baäc thieän nhaân noùi: coù xaû coù tö truï laïc. - thieän nhaân laø ai?- laø Phaät, Phaät Bích chi, caùc Thanh vaên vaø ngöôøi ñaùc Tam thieàn noùi nhaân duyeân cuûa thieàn ñònh naøy. - Noùi laø chæ cho thaáy hoaëc phaân bieät hoaëc khen ngôïi - vì sao noùi laø coù xaû coù tö truï laïc?- vì muoán nhaäp Tam thieàn - nhaäp nhö theá naøo?- trong Tam thieàn vì coù xaû neân hyû khoâng sanh goïi laø coù tö, vì nieäm vaø laïc cuûa baäc thieän nhaân laø laïc thuaàn nhaát khoâng taïp neân ñöôïc thieän nhaân khen ngôïi. Nhaäp tam thieàn cuõng nhö nhaäp sô thieàn vaø nhò thieàn, chæ khaùc laø sô thieàn coù ñuû naêm chi, nhò thieàn coù boán chi

coøn tam thieàn chæ coù hai chi - ñoù laø hai chi naøo?- ñoù laø laïc vaø nhaát taâm. Heát phaåm tam thieàn.

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 5

DO XAÛ BOÛ KHOÅ LAÏC. Hoûi: nghóa nhö theá naøo?- trong töù thieàn khoâng coøn taâm khoå vaø laïc, xaû caû teân khoå vaø laïc - khi naøo khoâng coøn taâm khoå laïc?- khi vöøa nhaäp töù thieàn - ôû ñaâu khoâng coøn khoå veà thaân?- nhö trong kinh, Phaät baûo caùc Tyø kheo: ly duïc ñöôïc thanh tònh lieàn nhaäp sô thieàn, nôi ñaây dieät heát khoå veà thaân - ôû ñaâu dieät heát taâm khoå laïc?- trong söï tu taäp troøn ñaày, nhö Phaät baûo caùc Tyø kheo: “trong töù thieàn, khoå laïc dieät taän, vöøa nhaäp töù thieàn, hyû lieàn dieät taän, vì sao, vì trong sô thieàn, nieäm vaø tö chöa dieät neân coù taâm khoå, nieäm vaø tö dieät heát thì khoå cuõng dieät. Cuõng vaäy, trong nhò thieàn, tam thieàn vaø töù thieàn theo thöù lôùp dieät caùc chi, tröôùc tieân laø chi nieäm, khi nhaäp töù thieàn thì hyû dieät, laïc trong töù thieàn do truï xaû neân laïc khoâng sanh, khoå cuõng dieät taän neân noùi laø khoâng khoå khoâng laïc. Phaùp xaû naøy nhoû nhieäm, khoâng theå duøng yù hieåu ñeán ñöôïc, nhö coù con boø döõ, ngöôøi

baø sa coù noùi. Nhö vaäy Phaät ôû döôùi caây Boà ñeà chöùng Nhaát thieát trí, khoâng phaûi chæ moät kieáp, hai kieáp maø cho ñeán kieáp hoaïi thaûy ñeàu bieát roõ. Hoûi: neáu ñöôïc sanh thì nhö theá naøo?- khi kieáp hoaïi xaûy ra, höõu tình hoaëc sinh leân trôøi hay sanh trong coõi ngöôøi hoaëc hoùa sanh hay thai sanh, thaáp sanh... Phaät ñeàu bieát roõ: ñaây laø hoï cuûa ta, ñaây laø teân cha meï cuûa ta, ñaây

laø teân ta, hoaëc thuoäc doøng Saùt ñeá lôïi, hoaëc doøng Baø la moân vôùi khoå vui vaø coù hình saéc nhö vaäy, aên uoáng vôùi thöùc aên thöùc uoáng nhö vaäy, thaân ngöõ yù taïo nghieäp nhö vaäy, coù tuoåi thoï daøi ngaén nhö vaäy...; töø coõi ngöôøi leân ñeán coõi trôøi thöù nhaát cho ñeán coõi trôøi Phaïm thöù lôùp luaân chuyeån thoï sanh nhö vaäy. Cuoái cuøng sanh leân coõi trôøi Ñaâu suaát ôû giai vò nhaát sanh boå xöù, ñoàng hoï vôùi chö thieân, teân laø Tö ña khai da, Haùn dòch laø Baïch kyø thieân, thaân saéc vaøng roøng, aên uoáng cam loà, höôûng thoï phöôùc laïc coõi trôøi, soáng laâu ñeán naêm möôi baûy öùc saùu vaïn tuoåi theá gian. Töø cung trôøi Phaät thaùc sanh vaøo thai cuûa phu nhaân Ma da... Hoûi: chæ coù Phaät môùi bieát nhö theá hay caùc baäc Thaùnh khaùc cuõng bieát?- khoâng phaûi chæ coù Phaät bieát; Phaät Bích chi, Thanh vaên cho ñeán ngoaïi ñaïo ñeàu coù theå phaân bieät bieát ñöôïc, nhöng ngoaïi ñaïo chæ bieát ñöôïc trong khoaûng boán möôi kieáp, vì trí hueä cuûa hoï caïn heïp khoâng theå bieát xa hôn, cuõng chæ bieát vieäc thoï sanh, vieäc khaùc khoâng theå bieát. Coù tam möôi baäc ñaïi A-la-haùn bieát ñöôïc trong möôøi ngaøn kieáp, coù hai baäc treân A-la- haùn bieát ñöôïc trong moät A taêng kyø kieáp vaø möôøi ngaøn kieáp, Phaät Bích chi bieát ñöôïc trong moät A taêng kyø kieáp vaø möôøi ngaøn kieáp. Nhöõng vò naøy tuøy naêng löïc cuûa mình maø bieát, coøn Phaät thì bieát voâ cuøng taän; ngoaïi ñaïo coù theå bieát söï noái tieáp caùc uaån, neáu muoán bieát vöôït hôn thì khoâng theå ñöôïc, nhö ngöôøi muø böôùc ñi phaûi töøng böôùc; Thanh vaên vaø Duyeân giaùc bieát ñöôïc hai ñaàu; Phaät tuøy theo yù muoán bieát ñöôïc heát söï thoï sanh leân xuoáng qua laïi trong voâ soá kieáp. Luùc ñoù Phaät baûo Baø la moân Tyø-lan-nhaõ: “ta ôû döôùi caây Boà ñeà chöùng ñöôïc trí hueä voâ thöôïng, nhôø ñaâu maø dieät heát voâ minh chöùng ñöôïc trí hueä naøy?- Taát caû ñeàu nhôø tinh taán khoâng tieác thaân maïng maø ñöôïc, nhö gaø con duøng moû phaù voû tröùng chui ra. Tuùc maïng trí laø moû, voâ minh che laáp nhieàu ñôøi laø voû, ta duøng moû Trí naøy phaù vôõ voû Voâ minh maø ñöôïc giaûi thoaùt, neân ñöôïc goïi laø Voâ thöôïng trí. Tuùc maïng trí naøy cuõng bieát ñöôïc söï Sanh vaø ñoïa cuûa chuùng sanh, ta duøng Thaùnh nhaõn vôùi ñaày ñuû Ba la maät neân vöøa quaùn lieàn bieát; coøn nhöõng baäc Thaùnh khaùc muoán bieát phaûi tu taäp”. Hoûi: theá naøo laø Thaùnh nhaõn?- Thaùnh nhaõn khoâng lìa maét thòt, caùc baäc Thaùnh do tu caùc thieän phaùp maø thaønh töïu ñöôïc, do lìa caùc traàn caáu

neân thaáy raát xa. Nhö trong luaät boån noùi quaùn baèng Thaùnh nhaõn, do tinh taán ñöôïc tueä nhaõn cuõng khoâng khaùc Thaùnh nhaõn, vì sao, vì chöùng ñöôïc Thaùnh quaû môùi ñöôïc tueä nhaõn, neân tueä nhaõn cuõng ñöôïc goïi laø Thaùnh nhaõn, do taâm thanh tònh saùng suoát neân thaáy raát xa. Vôùi tueä nhaõn thanh tònh naøy coù theå quaùn thaáy söï thoï sanh vaø ñoïa cuûa chuùng sanh; ngoaïi ñaïo chæ thaáy söï thoï sanh, khoâng thaáy döï ñoïa neân chaáp thöôøng kieán; Phaät quaùn thaáy caû sanh vaø ñoïa cuûa chuùng sanh neân lìa hai chaáp thöôøng vaø ñoaïn kieán. Noùi cöïc tònh laø Phaät khoâng coøn möôøi moät phieàn naõo, nhö trong kinh Phaät baûo A naäu laâu ñaø: “hoà nghi laø phieàn naõo, khoâng nhieáp taâm laø phieàn naõo, nguû meâ, möøng, sôï, quaù tinh taán, quaù yeáu meàm... ñeàu laø

phieàn naõo. Nhö lai do chuyeân caàn tinh taán ñaõ lìa heát caùc phieàn naõo naøy neân ñöôïc Thaùnh nhaõn thanh tònh, coù theá quaùn thaáy söï sanh vaø ñoïa cuûa chuùng sanh". Hoûi: theá naøo laø heøn (tieän)?- ngu si laøm aùc bò ngöôøi khinh gheùt goïi laø heøn - theá naøo laø sang (quyù)?- thoï sanh baèng trí hueä goïi laø sang. Laïi nöõa, sanh vaøo thieän ñaïo laø sang, sanh vaøo aùc ñaïo laø heøn. Khi Phaät duøng Thaùnh nhaõn quaùn bieát haønh nghieäp cuøa chuùng sanh, thaáy chuùng sanh thoï khoå trong ñòa nguïc lieàn suy nghó: "chuùng sanh naøy taïo toäi gì maø phaûi chòu khoå trong ñòa nguïc", lieàn quaùn bieát do taïo nghieäp aùc neân chòu khoå baùo aáy; laïi quaùn thaáy chö thieân treân caùc coõi trôøi thoï phöôùc laïc lieàn suy nghó: "chuùng sanh naøy ñaõ taïo nghieäp gì maø ñöôïc thoï phöôùc laïc nhö theá", lieàn bieát do taïo nghieäp laønh neân ñöôïc nhö theá. Ñaây laø Phaät duøng Thaùnh nhaõn quaùn bieát nghieäp trong hieän taïi vaø quaû baùo trong vò lai cuûa chuùng sanh. Noùi taïo thaân nghieäp aùc laø nghieäp taïp ueá baát tònh, ngöõ yù cuõng nhö vaäy. Noùi huûy baùng baäc thieän nhaân laø huûy baùng Phaät, Phaät Bích chi, caùc Thanh vaên cho ñeán baïch y chöùng quaû Tu ñaø hoaøn...; nhö noùi phaùp thieän khoâng phaûi laø chaùnh phaùp, khoâng coù phaùp thieàn, khoâng coù nieát baøn, khoâng coù ñaïo quaû... khi noùi lôøi huûy baùng nhö theá laø ñaõ ñoùng cöûa trôøi, môû cöûa ñòa nguïc. Thuôû xöa coù hai Tyø kheo giaø vaø treû cuøng ñi vaøo thoân khaát thöïc, vò giaø khaát thöïc ñöôïc baùt chaùo loûng lieàn suy nghó: "ta bò truùng gioù neáu aên chaùo loûng naøy seõ heát bònh", nghó roài lieàn ngoài leân moät khuùc caây goã ñeå huùp chaùo; Tyø kheo treû nhìn thaáy lieàn cheâ traùch: "thaày giaø caû ngu ñoän laøm cho toâi hoå theïn". Sau khi trôû veà chuøa, Tyø kheo giaø hoûi Tyø kheo treû: "trong Phaät phaùp, thaày ñaõ ñaït ñöôïc gì chöa?", ñaùp laø ñaõ chöùng quaû Tu ñaø hoaøn, Tyø kheo giaø noùi: "neáu vaäy thì ñöøng mong tieán leân quaû khaùc nöõa, vì sao, vì thaày ñaõ huûy baùng vò Tyø kheo aùi taän", Tyø kheo treû

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 5 285

lieàn caàu saùm hoái: "con ñaõ laøm phaùp baát thieän, xin ñaïi ñöùc cho con saùm hoái", ñöôïc vò kia cho saùm hoái roài, vò naøy vui möøng ra ñi. Nhö trong luaät noùi neáu laø ñaïi Tyø kheo neân ñoái saùm nhö sau: "xin tröôûng laõo chaáp thuaän cho toâi saùm hoái", neáu nhoû haï hôn thì neân ñaûnh leã, quyø goái chaép tay ñoái saùm nhö sau: "con ñaõ laøm phaùp baát thieân, cuùi xin ñaïi ñöùcchaáp thuaän cho con saùm hoái", neáu vò kia khoâng chaáp thuaän thoï saùm thì vò naøy neân ñoái tröôùc Tyø kheo khaùc saùm hoái toäi naøy; neáu vò kia nieát baøn, vò naøy phaûi ñeán choã vò kia nieát baøn maø saùm hoái, saùm hoài roài thì cöûa trôøi vaø cöûa nieát baøn seõ roäng môû nhö khi chöa phaïm loãi. Hoûi: theá naøo laø taø kieán?-laø thaáy ñieân ñaûo, töï thoï taø kieán laïi coøn daïy cho ngöôøi khaùc, yù laøm nghieäp aùc vaø noùi lôøi huûy baùng Thaùnh nhaân laø nghieäp toäi lôùn, taïo toäi nghòch. Nhö trong kinh Phaät baûo Xaù lôïi phaát: "Tyø kheo trì giôùi ñaày ñuû, coù ñònh hueä ñaày ñuû laø thaân chaùnh kieán, chuyeån daïy cho ngöôøi khaùc cuõng vaäy. Ngöôïc laïi taø kieán cuõng khoâng lìa thaân ngöõ yù, nhö ngöôøi caàm cuïc ñaát quaêng neùm cuõng khoâng lìa khoûi ñaát, gaây nghieäp aùc taø kieán thì khoâng thoaùt khoûi ñòa

nguïc;vì trong caùc nghieäp aùc khoâng gì hôn taø kieán, taïo toäi raát lôùn". Hoûi: neáu cheát thì nhö theá naøo?- thì cuøng vôùi toäi ñaõ taïo ñoïa vaøo ñòa nguïc, khoâng coù ngaøy thoaùt ra. Cöûa ñòa nguïc môû thì ñoùng cöûa coõi trôøi vaø cöûa giaûi thoaùt, noùi coõi trôøi laø saéc thanh höông vò thaûy ñeàu toái thaéng. Heát phaåm Thaùnh nhaõn. Noùi Laäu taän trí laø nôi ñaïo A-la-haùn, duøng trí dieät heát caùc laäu hoaëc; trí naøy bieát roõ töôùng maïo vaø vò cuûa khoå ñeá, laïi quaùn khoå ñeá töø taäp ñeá sanh khôûi, laïi quaùn khoå dieät laø dieät ñeá, laïi quaùn phöông phaùp ñöa ñeán dieät khoå laø ñaïo ñeá, nhö Phaät noùi: ñoái vôùi boán ñeá, ta thaáy nhö thaät vaø bieát nhö thaät. Noùi töø duïc laâu ñöôïc giaûi thoaùt laø chæ baøy quaû, ôû trong quaû noùi laø ñöôïc giaûi thoaùt vaø khoâng coøn taùi sanh. Hoûi: noùi khoâng sanh nöõa laø quaù khöù khoâng sanh hay hieän taïi khoâng sanh, vò lai khoâng sanh?Neáu noùi quaù khöù khoâng sanh thì quaù khöù sanh ñaõ dieät, neáu noùi hieän taïi sanh thì hieän taïi ñaõ sanh, neáu noùi vò lai sanh thì vò lai chöa sanh thì coù gì laø sanh nöõa?- vì ñoaïn nhaân neân noùi laø khoâng sanh nöõa. Noùi truï phaïm haïnh laø baäc thieän nhaân cuøng ôû chung vôùi baûy baäc Hoïc, ñaây laø Phaät chæ ngöôøi xuaát gia; noùi vieäc laøm ñaõ laøm xong laø ñoái vôùi boán ñeá, boán ñaïo ñaõ laøm xong. Hoûi: nhö theá naøo laø khoâng laøm gì nöõa?- töùc laø caùc laäu hoaëc phieàn naõo ñaõ dieät tröø neân khoâng caàn phaûi noå löïc tinh taán ñeå dieät tröø nöõa, neân goïi laø Laäu taän trí töùc laø chöùng ba ñaït trí bieát roõ veà quaù khöù, hieän taïi vaø

vò lai. Luùc ñoù Baø la moân Tyø-lan-nhaõ nghe Phaät daïy roài lieàn vui möøng vaø khen ngôïi: "Sa moân Cuø Ñaøm coù ñaày ñuû Thaùnh lôïi nhö vaäy, tröôùc kia con thaät khoâng bieát Sa moân laø baäc coù ñaày ñuû coâng ñöùc nhö vaäy. Laønh thay, Sa moân ñaõ ban cho con phaùp vò", lieàn noùi keä khen: "Dieät ñöôïc saân voäi khen, AÂn caàn vaø möøng sôï, Tín kính vaø hoái haän, Neân khen ngôïi laønh thay" Laïi noùi: "con nhö caùi baùt uùp, nay ñöôïc nghe Phaät phaùp nhö baùt ñöôïc ngöõa leân ñoùn nhaän cam loà; laïi nhö chaâu baùu bò ngöôøi duøng coû che phuû leân, nay coù ngöôøi chæ cho thaáy; laïi nhö ngöôøi laïc ñöôøng ñöôïc ngöôøi naém tay chæ cho ñöôøng ra; laïi nhö ngöôøi ôû trong boùng toái, ñöôïc ngöôøi ñöa cho ñeøn ñuoác maø thaáy ñöôïc ñöôøng ñi. Töø nay con xin quy y Sa moân- Cuø Ñaøm, quy y Phaùp vaø taêng". Quy y Phaät laø nöông nhôø Phaät maø dieät ñöôïc phieàn naõo, quy y phaùp laø nöông nhôø giaùo phaùp, tuøy thuaän thoï trì seõ khoâng bò ñoïa trong ba aùc ñaïo, chöùng ñöôïc Thaùnh ñaïo, nieát baøn. Nhö Phaät baûo caùc Tyø kheo: "phaùp voâ laäu laø taùm chi Thaùnh ñaïo, laø phaùp voâ thöôïng". Laïi coù Baø la moân teân Xa ña ma na baø noùi keä khen Phaät: "Ly duïc ñöôïc baát ñoâng, Khoâng coøn phaùp saàu lo, Myõ vò khoâng ngöôïc doøng, Thaät kheùo phaân bieät bieát, Toái thöôïng trong caùc phaùp. Haõy neân thoï quy y, Boá thí baäc töù höôùng, Phaân bieät coù taùm baäc, Toái thöôïng trong Taêng giaø, Seõ ñöôïc quaû baùo lôùn, Töï quy y nôi naøy, Laø chaân Öu baø taéc" Luùc ñoù Baø la moân Tyø-lan-nhaõ baïch Phaät: "xin Sa moân Cuø Ñaøm bieát cho, töø nay con laø Öu baø taéc cho ñeán troïn ñôøi, con khoâng nöông theo vò ñaïo sö khaùc. Neáu coù ngöôøi naøo caàm dao chaët ñaàu con

baûo con khoâng nöông theo Phaät phaùp taêng, duø ñaàu rôi xuoáng ñaát con cuõng khoâng noùi lôøi naøy. Nay con ñem caû thaân maïng tuøy thuaän Nhö lai, muoán töï cuùng döôøng, cuùi xin Nhö lai thoï con thænh tieàn an cö ba thaùng haï taïi nöôùc Tyø-

lan-nhaõ cuøng vôùi caùc Tyø kheo. Con laø Öu baø taéc, xin Nhö lai thöông xoùt thoï con thænh an cö taïi nöôùc Tyø-lan-nhaõ", Phaät im laëng nhaän lôøi. H o û i : vì sao Phaät khoâng traû lôøi maø im laëng?- ngöôøi theá gian traû lôøi baèng thaân ngöõ, Phaät chaáp thuaän baèng taâm neân im laëng - vì sao bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi?- neáu khoâng nhaän lôøi thì Phaät seõ duøng thaân ngöõ ñaùp laïi, neáu im laëng vôùi saéc maët vui veû thì bieát laø Phaät ñaõ nhaän lôøi. Luùc ñoù Baø la moân ñöùng daäy nhieãu quanh Phaät ba voøng, laøm leã boán höôùng roài chaép tay treân ñaàu, ñi luøi cho ñeán khi khoâng nhìn thaáy Nhö lai, laøm leã laàn nöõa roài môùi quay veà phía tröôùc maø ñi. Ñuùng vaøo luùc Phaät ñeán nöôùc Tyø-lan-nhaõ an cö ba thaùng tröôùc thì nôi nôi bò maát muøa ñoùi keùm, noùi ñoùi keùm laø thöùc aên uoáng khoù ñöôïc, duø laø ngöôøi coù loøng tin thanh tònh cuõng coù theå khoâng cho. Luùc ñoù caùc Tyø kheo khôûi hai taâm nghi: moät laø nghi trong ba thaùng ha an cö coù khaát thöïc ñöôïc khoâng, hai laø nghi coù soáng ñöôïc hay khoâng; vì sao, vì ôû ngoaøi ñöôøng ngöôøi cheát ñoùi, xöông traéng ngoån ngang; hoaëc do nguõ coác maát muøa, khoâng troå hoa keát haït neân baïc traéng nhö xöông, thaân vaø goác thaúng cöùng nhö caây theû; hoaëc do ngöôøi ñi mua gaïo phaûi laáy theû saép haøng môùi mua ñöôïc, nhöng cuõng khoâng ñöôïc nhieàu. Luùc ñoù coù ñoaøn thöông nhaân daãn naêm traêm con ngöïa töø phöông baéc xuoáng phöông nam ñeå baùn caàu ñöôïc lôïi gaáp hai, ba; sau khi ñi traûi qua caùc nöôùc, hoï döøng laïi ôû ngoaøi thaønh cuûa nöôùcTyø- lan-nhaõ, laäp traïi ngöïa vaø laøm nhaø ñeå ôû trong boán thaùng haï vì trong thôøi gian naøy möa nhieàu, ñöôøng ngöïa ñi khoâng thoâng. Khi vaøo tuï laïc, hoï thaáy caùc Tyø kheo khaát thöïc trôû veà vôùi baùt khoâng neân suy nghó: "caùc Tyø kheo khaát thöïc cöïc khoå maø khoâng ñöôïc gì, neáu chuùng ta cung caáp phaàn aên thì chuùng ta seõ bò thieáu huït, nhöng neáu giaûm phaàn aên cuûa ngöïa ñeå cho moãi Tyø kheo naêm thaêng thì coù theå giuùp cho caùc Tyø kheo maø ngöïa cuûa chuùng ta cuõng khoâng toån haïi gì", nghó roài lieàn ñeán baïch caùc Tyø kheo: "neáu caùc ñaïi ñöùc khoâng cheâ thì xin nhaän phaàn luùa ngöïa cuûa chuùng con, moãi ngaøy moãi vò ñöôïc naêm thaêng vaø caùc thöïc phaåm taïp khaùc coù theå laøm thöùc aên", nhö trong luaät noùi moãi ngaøy vaøo saùng sôùm, caùc Tyø kheo ñaép y mang baùt khaát thöïc luùa veà roài töï giaõ hoaëc nhieàu vò cuøng giaõ roài chia nhau naáu duøng; A-nan nhaän laáy phaàn cuûa Phaät vaø cuûa mình cuõng töï giaõ vaø nhôø chaát cam loà cuûa chö thieân laøm thaønh thöùc aên thôm ngon daâng Phaät, Phaät nhôø aên thöùc aên naøy maø nhaäp chaùnh ñònh. Töø khi rôøi khoûi coäi Boà ñeà, trong khoaûng hai möôi naêm, thò giaû cuûa Phaät khoâng phaûi chæ coù moät, hoaëc laø ñaïi ñöùc Na giaø hoaëc ñaïi ñöùc Na kyø da hoaëc ñaïi ñöùcDi kyø da hoaëc Öu baø giaø hoaëc Sa giaø da..., caùc vò naøy tuøy yù thích laøm thò giaû, vui thì ñeán haàu, khoâng vui thì khoâng ñeán; chæ coù ñaïi ñöùc A-nanlaøm thò

giaû cho ñeán khi Phaät nhaäp nieát baøn. Hoûi: caùc thöông nhaân cho caùc Tyø kheo luùa ngöïa laø do loøng tin phaûi khoâng?- laø do loøng tin - tuy nöôùc maát maøu ñoùi keùm nhöng vì sao laïi khoâng coù moät ai laøm coâng ñöùc, bôùt chuùt phaàn aên ñeå cuùng döôøng; vaû laïi Baø la moân thænh Phaät vaø Taêng tieàn an cö vì sao laïi khoâng cuùng döôøng?- vì thieân ma Ba tuaàn che chöôùng trong phaïm vi moät do tuaàn, khieán cho khoâng moät ai coù taâm muoán cuùng döôøng - Phaät khoâng bieát ñieàu naøy hay sao?- bieát nhöng Phaät muoán nhaân vieäc naøy cheá giôùi thuyeát phaùp. Nhö trong kinh Phaät baûo A-nan: baäc thieän nhaân caùc thaày ñaõ laøm ñöôïc vieäc thuø thaéng. Noùi thuø thaéng laø vaøo thôøi buoåi maát muøa ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc maø caùc Tyø kheo vaãn bieát tri tuùc, ñieàu phuïc taâm tham, khoâng boû Phaät ñeå ñi ñeán nhöõng nôi sung tuùc khaùc, khaát thöïc deã ñöôïc; cuõng khoâng khôûi taâm saân oaùn traùch: taïi sao Theá toân khoâng ñi ñeán nôi sung tuùc khaùc an cö maø laïi ôû nôi ñaây, taïi sao Baø la moân kia thænh chuùng ta ñeán ñaây an cö maø laïi khoâng cuùng döôøng...; do caùc Tyø kheo im laëng, nhaát taâm nöông theo Phaät maø truï neân noùi laø thuø thaéng. Hoûi: caùc Tyø kheo coù bieát ma Ba tuaàn che chöôùng khoâng?- bieát - vì sao Phaät khoâng ñeán an cö ôû thaønh Vöông xaù hay nôi khaùc maø cöù ôû laïi nôi ñoù?- duø coù ñeán ñaâu an cö cuõng bò ma Ba tuaàn che chöôùng, vì ñònh nghieäpcuûa Phaät vaø Phaät cuõng ñaõ quaùn bieát an cö taïi Tyø-lan-nhaõ coù theå nöông nôi ñoaøn ngöôøi buoân ngöïa - vì sao ma vöông khoâng che chöôùng caû ñoaøn ngöôøi buoân ngöïa?- vì ma vöông boû ñi roài ñoaøn ngöôøi buoân ngöïa môùi ñeán, vaû laïi ma vöông cuõng khoâng theå che chöôùng khaép heát. Coù boán tröôøng hôïp Ma khoâng theå che chöôùng: moät laø cuùng döôøng vaøo buoåi saùng, hai laø thuoác thang khoâng thieáu, ba laø tuoåi thoï cuûa Nhö lai, boán laø aùnh saùng cuûa Nhö lai. Luùc ñoù Phaät nghe tieáng giaõ gaïo, tuy bieát nhöng Phaät vaãn hoûi A- nan, coù tröôøng hôïp bieát maø khoâng hoûi laø Nhö lai bieát khoâng phaûi thôøi neân hoûi thì khoâng hoûi; coù tröôøng hôïp bieát maø vaãn hoûi laø bieát ñuùng thôøi neân hoûi thì lieàn hoûi; hoaëc bieát coù nhaân duyeân, coù lôïi ích cho chuùng sanh môùi hoûi, ngöôïc laïi khoâng coù nhaân duyeân, khoâng coù lôïi ích cho chuùng sanh thì khoâng hoûi. Coù hai nhaân duyeân môùi hoûi laø vì muoán thuyeát phaùp hoaëc muoán cheá giôùi cho caùc ñeä töû Thanh vaên. Phaät hoûi A-nan laø tieáng ñoäng gì, ñaùp laø tieáng giaõ gaïo cuûa caùc Tyø kheo, Phaät lieàn khen laønh thay vaø baûo A-nan: “caùc thaày ñaõ laøm thaéng duyeân thieän phaùp cho caùc Tyø kheo trong ñôøi vò lai, khieán cho hoï ôû ñôøi vò lai deã ñöôïc thöùc aên uoáng, duø ngon hay dôõ cuõng khoâng khôûi yù tham hay boû. Bôûi vì khi Phaät coøn taïi theá, Phaät vaø caùc baäc ñaïi A-la-haùn coøn phaûi aên luùa ngöïa, huoáng chi chuùng ta

ngaøy nay deã ñöôïc thöùc aên uoáng nhö theá naøy maø coøn cheâ traùch ngon dôõ hay sao”.

PHAÅM ÑAÏI MUÏC KIEÀN LIEÂN Luùc ñoù toân giaû ñaïi Muïc kieàn lieân laø baäc coù thaàn thoâng trí hueä baäc nhaát trong chuùng Thanh vaên ñeán baïch Phaät. Hoûi: vì sao ñeán baïch Phaät?- vìñaïi Muïc kieàn lieân sau khi chöùng ñöôïc Ba la maät cuûa Thanh vaên vaø ñöôïc Theá toân khen ngôïi laø thaàn thoâng baäc nhaát trong chuùng Thanh vaên, luùc ñoù suy nghó raèng: “nöôùc Tyø-lan- nhaõ ñang maát muøa ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc; ta neân laät ngöôïc ñaát leân ñeå laáy vò boå döôõng cuùng döôøng chö Taêng, nhöng neáu ta khoâng baïch Phaät töùc laø ta muoán saùnh ngang baèng thaàn löïc cuûa Phaät laø ñieàu khoâng neân”, nghó roài lieàn ñeán baïch Phaät bieát yù nghó cuûa mình, Phaät vì thöông xoùt chuùng sanh, khoâng muoán Muïc kieàn lieân laøm nhö vaäy neân hoûi: “taát caû chuùng sanh vaø thaønh aáp ñeàu nöông ôû treân maët ñaát, neáu thaày laøm nhö vaäy thì hoï seõ ra sao?”, ñaùp: “con seõ duøng moät tay hoùa ra maët ñaát ñeå ñôõ laáy chuùng sanh vaø thaønh aáp, tay kia laät ngöôïc ñaát leân ñeå laáy vò boå döôõng cuùng Taêng”, Phaät lieàn noùi: “thoâi ñi Muïc kieàn lieân”. Sôû dó Phaät khoâng cho Muïc kieàn lieân laøm nhö vaäy vì thöông xoùt chuùng sanh ñôøi vò lai, thôøi theá maát muøa ñoùi keùm khoâng phaûi chæ coù moät laàn vaø khoâng phaûi Tyø kheo naøo cuõng coù theå laøm ñöôïc vieäc ñoù gioáng nhö Muïc kieàn lieân ñaõ laøm; Tyø kheo ñôøi vò lai ít coù ai ñöôïc thaàn thoâng löïc, khi caùc vò naøy vaøo thoân khaát thöïc, chuùng sanh thaáy seõ noùi raèng: “khi Phaät coøn taïi theá, ñeä töû Thanh vaên do trì giôùi ñaày ñuû neân coù thaàn thoâng löïc, luùc thôøi theá maát muøa ñoùi keùm coù theå laät ngöôïc ñaát leân ñeå laáy vò boå döôõng cuùng Taêng; ngaøy nay caùc Tyø kheo trì giôùi khoâng ñaày ñuû neân khoâng coù ñöôïc thaàn thoâng löïc nhö theá”, do ñaây chuùng sanh seõ sanh taø kieán cheâ bai vaø khinh maïn chuùng taêng, do taâm cheâ bai khinh maïn neân hoï bò ñoïa vaøo ñòa nguïc. Muïc kieàn lieân xin laøm vieäc naøy khoâng ñöôïc, laïi xin laøm vieäc khaùc, Phaät thaûy ñeàu khoâng cho vì nhöõng nguyeân nhaân gioáng nhö treân.

PHAÅM XAÙ LÔÏI PHAÁT Luùc ñoù toân giaû Xaù lôïi phaát ôû choã tòch tónh suy nghó roài ñeán baïch Phaät. Hoûi: nhö theá naøo laø tòch tónh?- laø khoâng coù tieáng ñoäng, cuõng laø nhaát taâm tòch tónh - vì sao toân giaû Xaù lôïi phaát khoâng duøng thaàn löïc cuûa mình ñeå quaùn bieát maø laïi ñeán hoûi Phaät?- toân giaû Xaù lôïi phaát coù theå duøng thaàn löïc quaùn bieát phaùp cuûa chö Phaät truï laâu hay khoâng truï laâu, nhöng neáu

muoán phaân bieät nhaân duyeân cuûa chö Phaät thì khoâng theå hieåu thoâng heát ñöôïc; laïi ño muoán y chæ Phaät, xem Phaät laø baäc toái thöôïng neân ñeán hoûi. Chö Phaät thuyeát phaùp cho moät hay hai, ba ngöôøi cho ñeán taát caû chuùng sanh trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, ñeàu khoâng coù taâm nieäm sai khaùc nhö thaáy chuùng sanh ít lieàn noùi sô löôïc, hoaëc thaáy chuùng sanh ñoâng neân noùi roäng nhieàu, cuõng khoâng thuyeát phaùp coù cao thaáp maø laø bình ñaúng thuyeát phaùp cho taát caû. Nhö Sö töû vöông baûy ngaøy ñi kieám aên moät laàn, khi saép baét chuùng sanh duø lôùn hay nhoû ñeàu roáng leân roài môùi baét; Phaät cuõng

vaäy, duø chuùng sanh nhieàu hay ít, lôùn hay nhoû ñeàu bình ñaúng thuyeát phaùp vì toân rroïng phaùp. Phaùp maø chö Phaät thuyeát ra chæ coù moät vò laø giaûi thoaùt, nhö nöôùc trong bieån lôùn chæ coù moät vò maën. Hoûi: vì sao chö Phaät quaù khöù khoâng cheá giôùi cho caùc ñeä töû Thanh vaên?- vì caùc ñeä töû Thanh vaên khoâng coù phaïm loãi neân Phaät quaù khöù khoâng keát giôùi, cuõng khoâng thuyeát giôùi moãi nöûa thaùng maõi cho ñeán saùu naêm. Quaù khöù, Phaät Tyø baø thi truï taïi Baøn ñaàu ma ñeà trong vöôøn Kieàu ma loäc daõ, thaønh Vöông xaù, coõi Dieâm phuø ñeà. Thuôû ñoù trong coõi Dieâm phuø ñeà coù taùm vaïn boán ngaøn chuøa, moãi chuøa coù ñeán möôøi vaïn hoaëc hai möôi vaïn Tyø kheo, nhöng ñeàu soáng trong tòch tónh khoâng coù oàn naùo. Phaät nhoùm Taêng thuyeát giôùi saùu naêm moät laàn, luùc ñoù Tyø kheo naøo coù thaàn löïc thì töï ñeán, ai khoâng coù thaàn löïc thì ñöôïc chö thieân baùo cho bieát vaø hoï nöông theo thaàn löïc cuûa chö thieàn ñeå ñeán choã Phaät nghe thuyeát giôùi. Khi chuùng taêng ñaõ taäp hoïp ñoâng ñuû, Phaät chæ thuyeát moät baøi keä giaùo thoï Ba la ñeà moäc xoa nhö sau: “Nhaãn nhuïc - ñeä nhaát ñaïo, Nieát baøn Phaät toái thaéng, Xuaát gia naõo haïi ngöôøi, Khoâng goïi laø Sa moân. Taát caû aùc chôù laøm, Laøm ñaày ñuû phaùp thieän, Töï tònh taâm yù mình, Laø lôøi chö Phaät daïy. Khoâng xuùc naõo, noùi loãi, Khoâng phaù hoaïi vieäc ngöôøi, Laøm nhö giôùi ñaõ thuyeát, AÂn uoáng bieát vöøa ñuû, Ít muoán vôùi taát caû, Thöôøng thích nôi tòch tónh, Laø lôøi chö Phaät daïy”.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 5 291

Tuøy tuoåi thoï cuûa chö Phaät daøi ngaén maø giaùo thoï Ba la ñeà moäc xoa cuõng daøi ngaén theo; Phaät Thích ca Maâu ni töø khi thaønh ñaïo döôùi coäi Boà ñeà, trong hai möôi naêm ñeàu töï giaùo thoï Ba la ñeà moäc xoa, cho ñeán laàn thuyeát giôùi taïi Mi giaø la maãu trong Taêng giaø lam Phuù baø, Phaät baûo caùc Tyø kheo: “töø nay ta seõ khoâng thuyeát giôùi, khoâng giaùo thoï Ba la ñeà moäc xoa nöõa, caùc thaày neân töï thuyeát, vì sao, vì Nhö lai khoâng ôû trong chuùng khoâng thanh tònh maø thuyeát giôùi boá taùt”. Nhö trong luaät Phaät baûo Xaù lôïi phaát: “chö Phaät quaù khöù khoâng keát giôùi maø chæ giaùo thoï Ba la ñeà moäc xoa, sau khi Phaät vaø caùc Thanh vaên nhaäp nieát baøn, caùc ñeä töû cuoái cuøng do khaùc nhau veà doøng hoï, chuûng toäc vôùi giai caáp khaùc nhau, hoaëc sang hay heøn, giaøu hay ngheøo neân sau khi xuaát gia tu phaïm haïnh, hoï khoâng truyeàn thöøa Phaät phaùp cho nhau vaø khoâng hoä trì phaùp taïng, neân khieán Phaät phaùp khoâng truï laâu ôû ñôøi”, ví nhö hoa khoâng ñöôïc duøng chæ xoû xaâu laïi, khi bò gioù thoåi seõ bay töù taùn, Phaät phaùp cuõng nhö vaäy. Chö Phaät quaù khöù sôû dó khoâng keát giôùi vì quaùn taâm caùc Thanh vaên tröôùc roài môùi giaùo giôùi neân vöøa nghe lieàn ngoä, chö Phaät khoâng caàn noùi roäng nhieàu, nhö Phaät baûo caùc Tyø kheo: “caùc thaày haõy neân suy nghó ba ñieàu, xuaát gia laø thöù nhaát; khoâng neân suy nghó ba aùc phaùp, tö duïc laø thöù nhaát. Caùc thaày thöôøng neân ghi nhôù trong taâm lyù voâ thöôøng khoå khoâng voâ ngaõ; chôù neân suy nghó voâ thöôøng cho laø thöôøng, baát tònh cho laø tònh. Caùc thaày neân töø boû caùc aùc phaùp, neân tu taäp caùc phaùp thieän vaø laøm cho ñöôïc taêng tröôûng, töø ñoù phieàn naõo khoâng sanh khôûi vaø taâm ñöôïc giaûi thoaùt”, caùc Tyø kheo nghe roài ñeàu chöùng quaû

A-la-haùn, nhö hoa sen ñoàng loaït nôû roä khi maët trôøi vöøa moïc. Röøng khuûng boá: theo truyeàn thuyeát, ngöôøi naøo chöa ly duïc maø vaøo trong röøng naøy lieàn sanh sôï haõi, do röøng coù oai töôùng neân ñeàu döïng toùc gaùy. Noùi phaùp cuûa ba Phaät quaù khöù khoâng truï laâu laø nhö Phaät Tyø baø thi thoï taùm vaïn naêm, chuùng Thanh vaên cuõng vaäy; töø khi Phaät ra ñôøi cho ñeán vò Thanh vaên cuoái cuøng, phaùp cuûa Phaät truï ôû ñôøi laø moät traêm ngaøn saùu vaïn naêm. Phaät Thi khí thoï baûy vaïn naêm, chuùng Thanh vaên cuõng vaäy; Phaät Duy veä thoï saùu vaïn naêm, chuùng Thanh vaên cuõng vaäy. Neáu tính ñeán vò Thanh vaên cuoái cuøng thì phaùp cuûa hai ñöùc Phaät naøy truï ôû ñôøi laø moät traêm ngaøn boán möôi hai vaïn naêm, theo thöù lôùp giaûm daàn neân Phaät phaùp khoâng truï laâu. Luùc ñoù toân giaû Xaù lôïi phaát nghe roài, yù muoán hoûi laïi phaùp cuûa ñöùc Phaät naøo truï laâu neân baïch Phaät: “do nhaân duyeân gì phaùp cuûa Phaät truï laâu hôn tuoåi thoï cuûa Phaät?”, Phaät noùi: “Phaät Caâu na veä thoï boán vaïn naêm, Phaät Caâu na haøm Maâu ni thoï ba vaïn naêm, Phaät Ca Dieáp thoï

hai vaïn naêm, Phaät Thích ca Maâu ni thoï moät traêm naêm; chuùng Thanh vaên cuõng nhö vaäy. Neáu nhö ta laáy nöûa tuoåi thoï cuûa Phaät Ca Dieáp laø moät vaïn naêm ñeå xuaát theá thì luùc ñoù caên cô chuùng sanh chöa thuaàn thuïc; hoaëc tuoåi thoï laø naêm ngaøn naêm cho ñeán tuoåi thoï laø naêm traêm naêm ñeå ra ñôøi, luùc ñoù caên cô chuùng sanh vaãn chöa thuaàn thuïc; maõi ñeán luùc tuoåi thoï laø moät traêm naêm, caên cô chuùng sanh môùi coù theå ñoä ñöôïc. Vì theá ta ra ñôøi vaøo luùc tuoåi thoï ngaén nguûi vaø chuùng Thanh vaên cuõng vaäy, höng phaùp cuûa Phaät vaãn truï laâu. Phaùp cuûa ba vò Phaät tröôùc dieät theo tuoåi thoï neân goïi laø khoâng truï laâu; phaùp cuûa ba vò Phaät sau, duø Phaät ñaõ dieät ñoä vaãn coøn truï ôû ñôøi neân goïi laø truï laâu”, Xaù lôïi phaát nghe roài, yù muoán phaùp Phaät truï laâu ôû ñôøi neân baïch Phaät: “cuùi xin Theá toân cheá giôùi cho caùc Thanh vaên”, Phaät noùi: “thoâi ñi, chöa phaûi luùc”, toân giaû laïi baïch laàn thöù hai, Phaät noùi: “ñaây khoâng phaûi laø caûnh giôùi maø Thanh vaên, Duyeân giaùc coù theå bieát ñöôïc, chæ coù Phaät vôùi Phaät môùi bieát ñöôïc, vì caáu nhieãm chöa sanh neân chöa theå cheá giôùi”. Hoûi: caáu nhieãm laø gì, vì sao caáu nhieãm chöa sanh thì chöa theå cheá giôùi?- caáu nhieãm laø phaùp höõu laäu, töùc laø sanh khôûi loãi laàm. Neáu chöa sanh höõu laäu maø Phaät cheá giôùi thì chuùng sanh seõ phæ baùng laø vì sao caùc ñeä töû cuûa Phaät ñeàu thuoäc giai caáp quyù toäc, vöông giaû ñaõ boû taát caû taøi saûn, quyeán thuoäc xuaát gia, khoâng tieác thaân maïng cuõng khoâng mong caàu gì ôû theá gian, Phaät laïi cheá giôùi, duøng Ba la ñeà moäc xoa ñeå troùi buoäc hoï; hoaëc khoâng sanh taâm kính troïng Phaät phaùp nöõa. Ví nhö thaày thuoác chöa gioûi, thaáy ngöôøi saép moïc ung nhoït hoaëc ung nhoït chöa muøi lieàn moå phaù noù khieán cho maùu ra nhieàu, chòu nhieàu ñau ñôùn, phaûi duøng thuoác ñaép leân cho veát thöông ñöôïc laønh roài ñoøi tieàn chöõa bònh; ngöôøi bònh noùi: “oâng laø thaày thuoác ngu si, neáu ta thaät coù ung nhoït hoaëc ung nhoït ñaõ muøi, thì oâng neân moå phaù; nhöng ung nhoït chöa sanh, hoaëc ñaõ sanh nhöng chöa muøi maø oâng ñaõ moå phaù khieán maùu ra nhieàu, laøm cho ta ñau ñôùn roài coøn ñoøi

tieàn chöõa bònh, haù chaúng phaûi laø ngoâng cuoàng hay sao?". Caùc ñeä töû Thanh vaên cuõng vaäy, neáu chöa sanh caáu nhieãm maø ta cheá giôùi tröôùc seõ cheâ traùch raèng: ta töï thaáy khoâng coù toäi maø ñaõ cheá giôùi caám ngaên; cho neân Phaät khoâng cheá giôùi tröôùc. Neáu khi naøo trong Taêng phaùt sanh höõu laäu, luùc ñoù Phaät seõ cheá giôùi giaùo thoï Ba la ñeà moäc xoa; ví nhö thaày thuoác gioûi, öùng bònh cho thuoác khieán bònh ñöôïc laønh, vöøa ñöôïc thöôûng ban, laïi ñöôïc khen ngôïi laø thaày thuoác gioûi. Phaät cuõng vaäy, tuøy phaïm tuøy cheá khieán cho caùc ñeä töû hoan hæ thoï trì, khoâng coù lôøi oaùn traùch. Nhö trong Luaät boån Phaät baûo Xaù lôïi phaát: "khi naøo phaùp höõu laäu phaùt sanh, luùc ñoù Nhö lai seõ cheá giôùi".

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 5 293

Trong Phaät phaùp, ai ñoä ñeä töû cho xuaát gia tröôùc, ñoù laø Öu ba tö na; nhaân Öu ba tö na môùi hai tuoåi haï maø ñaõ coù ñeä töû moät tuoåi haï neân Phaät cheá giôùi: "naøy caùc Tyø kheo, töø nay veà sau, ai chöa ñuû möôøi tuoåi haï maø cho ngöôøi xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ñoät kieát la". Sau ñoù coù Tyø kheo ñaõ ñuû möôøi hay hôn möôøi tuoåi haï, nhöng ngu si khoâng coù trí hueä laïi cho ngöôøi xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc; Phaät nhaân vieäc naøy cheá boå sung giôùi ñaõ cheá tröôùc: "duø ñaõ ñuû möôøi haï hay hôn möôøi haï, nhöng ngu si khoâng coù trí hueä maø cho ngöôøi xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc thì phaïm Ñoät kieát la". Sau ñoù, caùc Thanh vaên ñoä ñeä töû ngaøy moät ñoâng, do soá löôïng chuùng taêng ñoâng neân sanh phaùp höõu laäu, Phaät nhaân ñaây cheá giôùi: "Tyø kheo naøo cuøng ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc nguû chuùng phoøng quaù hai ñeâm thì phaïm Ba daät ñeà", hoaëc "neáu Tyø kheo naêm naøo cuõng ñoä ñeä töû thì phaïm Ba daät ñeà; neáu Tyø kheo ni naêm naøo cuõng ñoä ñeä töû thì phaïm Ba daät ñeà". Noùi khi naøo trong Taêng ñöôïc nhieàu lôïi döôõng lieàn phaùt sanh phaùp höõu laäu, luùc ñoù Nhö lai seõ cheá giôùi nhö giôùi: "neáu Tyø kheo töï tay ñöa thöùc aên cho nam nöõ ngoaïi ñaïo loûa hình thì phaïm Ba daät ñeà". Noùi khi naøo trong Taêng coù Tyø kheo ña vaên vaø phaùt sanh phaùp höõu laäu, töùc laø Tyø kheo ñoïc tuïng thoâng suoát moät boä A haøm cho ñeán naêm boä A haøm, nhöng vôùi taâm khoâng chaân chaùnh giaûng noùi nghóa ñieân ñaûo, phi luaät noùi laø lu- aät, phi phaùp noùi laø phaùp; luùc ñoù Nhö lai seõ cheá giôùi, nhö giôùi: "neáu Tyø kheo naøo noùi: toâi bieát phaùp maø Phaät ñaõ noùi Daâm duïc khoâng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo... thì phaïm Ba daät ñeà", ñoái vôùi Sa di cuõng cheá giôùi nhö vaäy. Ñoù laø Phaät nhaân coù phaùp höõu laäu maø cheá giôùi cho caùc ñeä töû. Hoûi: sao goïi laø laäu?- töùc laø giaëc cöôùp - sao goïi laø giaëc cöôùp?- laø chæ cho keû phaïm giôùi trong Phaät phaùp, khoâng phaûi laø Sa moân maø töï xöng laø Sa moân, cöôùp vaät duïng cuûa boán chuùng. Ngöôøi khoâng phaïm giôùi laø ngöôøi khoâng bò phaùp ñen nhieãm; laø ngöôøi thanh tònh, raát quang minh truï treân ñaát chaân thaät. Ngöôøi naøo coù ñuû giôùi, ñònh, hueä, giaûi thoaùt vaø giaûi thoaùt tri kieán; ngöôøi aáy truï treân ñaát chaân thaät. Noùi trong soá naêm traêm Tyø kheo an cö vôùi Phaät taïi Tyø-lan-nhaõ, ngöôøi nhoû nhaát cuõng chöùng quaû Tu ñaø hoaøn. Hoûi: sao goïi laø Tu ñaø hoaøn?- dòch nghóa laø Nhaäp löu, töùc laø vaøo doøng Thaùnh, nhö trong kinh Phaät hoûi Xaù lôïi phaát: "sao goïi laø Tu ñaø

hoaøn?", Xaù lôïi phaát ñaùp: "laø ngöôøi thoâng hieåu taùm chi Thaùnh ñaïo laø chaùnh kieán, chaùnh tö duy, chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng, chaùnh tinh taán, chaùnh nieäm vaø chaùnh ñònh. Ngöôøi aáy seõ ñi ñeán thieän ñaïo, khoâng coøn ñoïa trong ba ñöôøng aùc nöõa neân ñöôïc goïi laø Tu ñaø hoaøn". Phaät cuøng Taêng an cö ba thaùng taïi Tyø-lan-nhaõ vaø töï töù xong, muoán

ñi ñeán caùc nöôùc khaùc neân baûo A-nan: "... thaày neân bieát trong Phaät ñaõ coù phaùp naøy töø laâu, ñoù laø ngöôøi naøo thoï ngöôøi khaùc bieät thænh xong thì ñöôïc tuøy yù ñi", Phaät vì thöông xoùt chuùng sanh neân muoán ñi ñeán nöôùc khaùc. Hoûi: caûnh giôùi Phaät ñi ñeán coù maáy?- coù ba: caûnh giôùi lôùn coù phaïm vi roäng chín traêm do tuaàn, caûnh giôùi vöøa coù phaïm vi roäng saùu traêm do tuaàn, caûnh giôùi nhoû co phaïm vi moät traêm do tuaàn. Neáu Phaät muoán ñi ñeán caûnh giôùi lôùn thì sau khi an cö xong, vaøo ngaøy moàng moät thaùng 9, Phaät cuøng caùc Tyø kheo tuaàn töï ñi ñeán caùc tuï laïc ñeå thuyeát phaùp giaùo hoùa, ngöôøi ñaùng ñöôïc hoùa ñoä lieàn ñöôïc hoùa ñoä, ngöôøi chöa ñaùng ñöôïc hoùa hoä thì ñöôïc phöôùc lôïi. Sau chín thaùng du haønh, ñeán ba thaùng haï an cö, neáu coù nhieàu Tyø kheo chöa haønh phaùp thieàn ñònh xong thì Nhö lai khoâng laøm töï töù, ñôïi ñeán ngaøy 15 thaùng 9 môùi töï töù. Neáu Phaät ñi ñeán caûnh giôùi vöøa thì maát khoaûng taùm thaùng; neáu Phaät ñi ñeán caûnh giôùi nhoû thì Phaät quaùn tröôùc, neáu quaùn thaáy coù chuùng sanh caên cô thuaàn thuïc thì ôû laïi ñeå hoùa ñoä, neáu khoâng coù thì vaøo ngaøy moàng moät thaùng 11 cuøng caùc Tyø kheo du haønh trong baûy thaùng. Nhö ngöôøi haùi hoa ñi khaép nôi trong nuùi, neáu thaáy coù hoa nôû töôi toát lieàn haùi mang ñi; Nhö lai cuõng vaäy, saùng sôùm nhaäp ñònh quaùn khaép möôøi phöông, neáu thaáy ai ñaùng ñöôïc hoùa ñoä lieàn ñeán ñeå hoùa ñoä hoaëc quaùn vieäc nhaân duyeân ñeå cheá giôùi cho caùc Thanh vaên, ñaây laø phaùp thöôøng cuûa chö Phaät. Hoûi: theá naøo laø phaùp cuûa Thanh vaên?- khi Phaät coøn taïi theá, coù hai laàn hoïp chuùng: moät laø sau ngaøy ñaàu vaøo haï ñeå choïn laáy phaùp tu, hai laø sau ngaøy maõn haï ñeå trình chöùng ñaéc; ñaây laø phaùp cuûa Thanh vaên. Luùc ñoù Phaät baûo A-nan: "haõy cuøng ñi ñeán nhaø Baø la moân bieät thænh, baùo cho hoï bieát chuùng ta ñaõ an cö xong, muoán ñi ñeán nöôùc khaùc", Phaät ñaép y mang baùt cuøng A-nanvaøo thaønh ñeå ñeán nhaø Baø la moân Tyø- lan-nhaõ, khi vaøo thaønh Phaät phoùng aùnh saùng chieáu soi khaép nôi trong thaønh; thaáy aùnh saùng chieáu ñeán, ngöôøi nhaø cuûa Baø la moân lieàn baùo cho Baø la moân bieát laø Sa moân Cuø Ñaøm ñaõ ñeán. Baø la moân nghe roài lieàn tænh ngoä nhôù ra, lieàn ñöùng daäy traûi neäm toøa roài ra ngoaøi nghinh ñoùn môøi vaøo nhaø ngoài, Phaät ngoài xong, Baø la moân ñöùng moät beân baïch Phaät: "Theá toân, con chöa laøm ñieàu ñaùng neân laøm, tröôùc ñaây con coù thænh Theá toân ñeán ñaây an cö vaø cuùng döôøng trong ba thaùng, vì ngu si laïi vì coâng vieäc khieán con queân maát, khoâng cuùng döôøng Phaät vaø Taêng ñöôïc ngaøy naøo. Cuùi xin Phaät thöông xoùt thoï con cuùng döôøng vaøo ngaøy mai", yù cuûa Baø la moân muoán ñem heát phaåm vaät döï ñònh cuùng döôøng trong ba thaùng ñeå cuùng döôøng vaøo ngaøy mai, Phaät suy nghó: "neáu ta khoâng thoï thænh thì Baø la

moân naøy seõ sanh aùc taâm nghó raèng Sa moân Cuø Ñaøm vì khoâng ñöôïc

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 5 295

thænh thöïc trong ba thaùng neân nay oaùn haän khoâng thoï ta thænh thöïc nöõa. OÂng ta seõ phæ baùng Nhö lai khoâng phaûi laø baäc Nhaát thieát trí hoaëc noùi nhöõng lôøi töông töï nhö vaäy ñeå phæ baùng vaø oâng ta seõ chòu khoå baùo. Vì nhaân duyeân naøy ta neân thoï Baø la moân thænh thöïc vaøo ngaøy mai".

296 BOÄ LUAÄT 11

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 6

Phaät suy nghó roài lieàn im laëng thoï thænh, sau ñoù baûo Baø la moân: "oâng chôù quaù raøng buoäc vaøo gia nghieäp", noùi roài quaùn caên cô cuûa Baø la moân maø thuyeát phaùp roài ñöùng daäy trôû veà truù xöù. Luùc ñoù Baø la moân nhoùm con chaùu laïi noùi raèng: "tröôùc ñaây ta coù thænh Phaät ñeán ñaây an cö ñeå cuùng döôøng trong ba thaùng, nhöng laïi khoâng cuùng döôøng ñöôïc ngaøy naøo. Ngaøy mai ta seõ ñem taát caû phaåm vaät döï ñònh cuùng trong ba thaùngñeå cuùng döôøng heát vaøo ngaøy mai", noùi roài ngay trong ñeâm ñoù lo lieäu moïi thöù ñaày ñuû. Saùng hoâm sau cho queùt doïn trong ngoaøi saïch seõ, ñoát höông thôm vaø trang hoaøng moïi thöù xong roài lieàn ñeán baïch Phaät laø ñaõ ñeán giôø thoï thænh thöïc; nhö trong luaät noùi Phaät ñaép y mang baùt cuøng chuùng taêng ñeán nhaø Baø la moân ngoài vaøo choã ngoài roài, Baø la moân töï tay daâng cuùng caùc moùn aên thôm ngon khieán cho taát caû ñeàu ñöôïc no ñuû. Sau ñoù Baø la moân daâng cuùng Phaät ba y trò giaù ba ngaøn tieàn vaøng, daâng cuùng moãi vò Tyø kheo hai xaáp baïch ñieäp, toång trò giaù naêm möôi vaïn tieàn vaøng; laïi cuùng theâm moät taám Giaï daày vaø moät taám luïa. Phaät baûo caùc Tyø kheo caét taám Giaï phaân chia cho Taêng laøm daây thieàn vaø ñaõy ñöïng baùt; laïi caét chia taám luïa cho Taêng laøm daây löng vaø ñaõy löôït nöôùc. Baø la moân laïi cuùng theâm moät bình thuoác cao ñaõ ñöôïc naáu caát traêm laàn trò giaù ngaøn tieàn vaøng cho Taêng duøng ñeå thoa thaân. Cuùng döôøng xong, Baø la moân cuøng quyeán thuoäc ñaûnh leã Phaät vaø Taêng roài ngoài moät beân muoán nghe phaùp; Phaät suy nghó: "Baø la moân bò ma quaáy nhieãu trong ba thaùng neân chöa ñöôïc nghe giaùo phaùp, nay ta neân thuyeát phaùp khieán cho oâng ta vaø quyeán thuoäc ñöôïc höôûng phaùp vò cam loà", nghó roài lieàn thuyeát phaùp, thuyeát phaùp xong lieàn töø giaõ ñeå di ñeán nöôùc khaùc. Baø la moân vaø quyeán thuoäc khoùc aân caàn xin Phaät ôû laïi, Phaät quaùn thaáy caùc Tyø kheo trong chín möôi ngaøy qua chæ aên luùa ngöïa neân thaân theå gaày oám, khoâng theå ra ñi ngay neân ôû laïi Tyø-lan-nhaõ ba ngaøy. Sau ñoù môùi leân ñöôøng ñeán nöôùc Tu ly roài ñeán xöù Ba daï baø, vöôït qua soâng Haèng ñeán thaønh Baø la neâ tö roài ñeán thaønh Tyø xaù ly, truù taïi tinh xaù Ma ha Cuù traù la. Heát phaåm noùi veà nhaân duyeân taïi Tyø-lan-nhaõ.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 6 297

PHAÅM CA LAN ÑAØ Boä Tyø baø sa naøy ñaày ñuû nghóa vò, khoâng xen taïp phaùp khaùc, phaân bieät roõ giôùi töôùng, nhö keä noùi: "Phaùp vöông trong theá gian, Vì

thöông xoùt chuùng sanh, Neân noùi Tyø ni taïng, Ñeå ñieàu phuïc chuùng sanh, Cuõng ñem caùc thieän haïnh, Dieät tröø caùc aùc phaùp". Luùc ñoù taïi thaønh Tyø xaù ly, vua cuøng caùc theå nöõ vaøo nuùi du ngoaïn, khi vua meät moõi naèm nguû döôùi moät goác caây, caùc theå nöõ cuõng boû vua ñi daïo khaép nôi. Gaàn choã vua nguû coù hang cuûa con raén ñoäc, do nghe muøi röôïu cuûa vua neân boø ra muoán caén vua; luùc ñoù treân caây coù con soùc nhìn thaáy raén, lieàn saø xuoáng keâu goïi vua tænh daäy, raén lieàn cuoän mình laïi, vua thöùc roài nguû laïi, raén laïi boø ra muoán caén vua, soùc laïi keâu goïi vua tænh daäy, luùc ñoù vua môùi thaáy coù raén ôû trong hang gaàn ñoù, trong loøng kinh haõi nhìn quanh tìm caùc theå nöõ thì khoâng thaáy coù ai. Vua bieát soùc ñaõ cöùu maïng mình neân muoán baùo aân, döôùi chaân nuùi coù moät thoân, vua ra lònh trong thoân töø nay trôû ñi ñem phaàn ban thöôûng cuûa vua ñeå nuoâi döôõng caùc con soùc treân nuùi. Ca lan ñaø laø teân cuûa con soùc neân vua ñaït teân cho thoân naøy laø thoân Ca lan ñaø, trong thoân coù moät tröôûng giaû, taøi saûn coù ñeán boán möôi öùc tieàn vaøng neân ñöôïc vua ban töôùc hieäu goïi theo teân thoân laø tröôûng giaû Ca lan ñaø. Ca lan ñaø töû: con cuûa tröôûng giaû Ca lan ñaø teân laø Tu ñeà na coù nhieàu baïn, khoå vui cuøng höôûng. Luùc ñoù do coù nhaân duyeân tìm ngöôøi thieáu nôï neân Tu ñeà na ñeán thaønh Tyø xaù ly, ñeán nôi thaáy coù nhieàu ngöôøi caàm höông hoa ñi ra khoûi thaønh, lieàn hoûi ñi ñaâu, hoï ñaùp: "ñi ñeán choã Phaät cuùng döôøng vaø nghe phaùp", Tu ñeà na khen laønh thay roài ñi theo hoï ñeán choã Phaät, thaáy Phaät ñang thuyeát phaùp cho boán chuùng. Tu ñeà na tìm caùch chen daàn vaøo ñöùng beân ñaïi chuùng, nghe ñöôïc phaùp noùi veà giôùi ñònh hueä, lieàn suy nghó: "ta hieåu ñöôïc phaùp maø Phaät ñaõ phaân bieät thuyeát laø thuaàn nhaát moät vò. Neáu ta ôû taïi gia, muoán tu taäp giôùi ñònh hueä duø laø moät ngaøy cuõng khoù laøm ñöôïc, cuõng gioáng nhö ngöôøi maøi giuõa ngoïc. Ta neân caïo boû raâu toùc xuaát gia, tu phaïm haïnh, töø nhaø höõu vi vaøo nhaø voâ vi". Hoûi: theá naøo laø nhaø höõu vi, nhaø voâ vi?- nhaø höõu vi laø caøy ruoäng, troàng troït, mua baùn... laøm caùc söï nghieäp theá gian; nhaø voâ vi laø khoâng laøm caùc söï nghieäp treân, tòch tónh voâ duïc. Noùi Tu ñeà na cuøng moïi ngöôøi rôøi khoûi choã ngoài ñi chöa bao laâu, lieàn quay trôû laïi gaëp Phaät laø sau khi

nghe phaùp xong, Tu ñeà na suy nghó: "neáu baây giôø ta caàu xuaát gia thì caùc thaân höõu seõ ngaên trôû vaø noùi raèng: cha meï chæ coù mình baïn laø con, neáu baïn xuaát gia thì ai seõ caáp döôõng cha meï. Hoï seõ tìm caùch ñöa ta trôû veà nhaø, khoâng ñeå cho ta xuaát gia", do nghó nhö vaäy neân Tu ñeà na cuøng moïi ngöôøi ñöùng daäy ra veà, nhöng sau ñoù tìm caùch quay trôû laïi gaëp Phaät vaø caàu xuaát gia. Luùc ñoù Phaät ñaõ cheá neáu cha meï chöa cho pheùp thì khoâng ñöôïc xuaát gia thoï giôùi, neân Phaät hoûi Tu ñeà na: "cha meï coù cho pheùp con xuaát gia khoâng?, do taâm yù muoán xuaát gia neân Tu ñeà na khoâng maøng ñi ñeán nhöng nôi vui chôi giaûi trí, cuõng khoâng nghó ñeán vieäc coù ñoøi nôï ñöôïc hay khoâng, lieàn voäi vaøng trôû veà nhaø ñeå xin pheùp cha meï cho xuaát gia. Cha meï noùi: "cha meï chæ coù moät mình con, töø nhoû ñeán lôùn con soáng sung söôùng chöa töøng chòu khoå

nhoïc, aên ngon maëc ñeïp, leân xe xuoáng ngöïa, chaân khoâng ñuïng ñaát; cha meï ñang coøn soáng, laøm sao nôû xa lìa maø cho con xuaát gia?", Tu ñeà na nhòn aên naèm treân ñaát ñeå thuyeát phuïc cha meï cho pheùp xuaát gia, cha meï ñuû caùch khuyeân can ñeán ba laàn nhöng Tu ñeà na vaãn khoâng chuyeån yù. Luùc ñoù cha meï Tu ñeà na noùi vôùi caùc baïn cuûa Tu ñeà na: "caùc con laø baïn thaân cuûa noù, nay noù nhòn aên naèm treân ñaát, ta ñaõ khuyeân can ñeán ba laàn maø noù vaãn khoâng chuyeån yù, caùc con haõy khuyeân noù chôù xuaát gia", caùc baïn Tu ñeà na nghe roài lieàn ñeán khuyeân can: "cha meï baïn chæ coù moät mình baïn, neáu baïn xuaát gia thì cha meï baïn bieát troâng caäy vaøo ai, hoï seõ buoàn raàu maø cheát thì coù lôïi gì. Neáu baïn xuaát gia seõ phaûi oâm baùt khaát thöïc, coù khi ñöôïc, coù khi khoâng ñöôïc hoaëc thöùc aên dôõ khoù aên, moät ngaøy chæ aên moät böõa vaø ñôn ñoäc moät mình tu phaïm haïnh, thaät laø khoù ñoái vôùi ngöôøi nhö baïn", nhö theá khuyeân can ñeán ba laàn, Tu ñeà na vaãn khoâng chuyeån yù, caùc baïn ñaønh phaûi trôû laïi khuyeân cha meï Tu ñeà na neân cho Tu ñeà na xuaát gia, cha meï nghe roài mieãn cöôõng cho pheùp Tu ñeà na xuaát gia. Caùc baïn lieàn ñeán noùi cho Tu ñeà na bieát, Tu ñeà na nghe roài vui möøng hôùn hôû ngoài daäy vaø baét ñaàu aên uoáng trôû laïi, sau ba boán ngaøy söùc khoûe môùi hoài phuïc. Sau ñoù rôi leã laøm leã töø giaõ cha meï ñi ñeán choã Phaät caàu xuaát gia, Phaät baûo caùc Tyø kheo ñoä cho Tu ñeà na xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc, nhö trong Luaät boån noùi: Tu ñeà na ñöôïc xuaát gia trong Phaät phaùp, ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc vaø tu haïnh ñaàu ñaø. Noùi tu haïnh ñaàu ñaø laø tröø saïch traàn caáu phieàn naõo; soáng nôi A lan nhaõ, caùch xa thaønh aáp thoân xoùm; thoï phaùp khaát thöïc theo thöù lôùp, khoâng thoï nhieàu lôïi döôõng vaø töø boû möôøi boán loaïi thöùc aên ngon; thoï y phaán taûo, khoâng thoï y ñaøn vieät thí. Phaät thaønh ñaïo möôøi hai naêm sau, Tu ñeà na môùi xuaát gia, traûi qua taùm naêm sau môùi trôû veà laïi thoân Ca lan ñaø, theo thöù lôùp khaát thöïc ñeán

tröôùc cöûa nhaø cuûa mình tröôùc kia. Luùc ñoù nöõ tyø ñem thöùc aên dö ñeå caùch ñeâm ra ngoaøi ñoå boû, Tu ñeà na noùi: "chò haõy ñoå vaøo baùt cho toâi", do xa caùch taùm naêm neân ngöôøi nöõ tyø khoâng nhaän ra, nhöng nghe tieáng noùi thì lieàn nhaän ra laø gioïng noùi cuûa Tu ñeà na, voäi vaøo trong nhaø baùo cho chuû bieát. Phaùp thöôøng trong thoân naøy ñeàu coù laøm nhaø nhoû chöùa nöôùc ôû beân ngoaøi töôøng ñeå cho ngöôøi khaát thöïc ngoài nghæ vaø tuøy yù laáy nöôùc duøng. Ngöôøi cha nghe tyø nöõ baùo lieàn ra xem, thaáy Tu ñeà na ñang ngoài aên côm dö caùch ñeâm ôû beân nhaø nhoû naøy lieàn noùi: "taïi sao con laïi aên thöùc aên dö caùch ñeâm nhö theá, khi con coøn ôû nhaø, aên nhöõng moùn thôm ngon coù khi coøn cheâ bai noùi laø aên khoâng vöøa mieäng. Nay con laïi aên thöùc aên dö caùch ñeâm naøy maø khoâng moät lôøi oaùn traùch", noùi roài naém tay con cuøng vaøo nhaø thænh thoï thöïc Hoûi: vì sao Tu ñeà na laïi ñeå ngöôøi tuïc naém tay?- vì Tu ñeà na laø con chí hieáu neân ngöôøi cha naém tay môùi khoâng khaùng cöï - vì sao Tu ñeà na thoï phaùp khaát thöïc maø coøn thoï cha thænh thöïc?- vì Tu ñeà na suy nghó: xa nhaø ñaõ laâu, neáu khoâng thoï thænh thöïc, ngöôøi cha seõ öu saàu; vì thöông

xoùt cha neân môùi thoï thænh thöïc. Luùc ñoù ngöôøi cha ñem vaøng baïc vaät baùu... chaát ñoáng tröôùc Tu ñeà na noùi raèng: “ñaây laø vaät sính leã cuûa ta hoûi cöôùi meï con vaø cuûa hoài moân meï con mang theo khi veà vôùi ta, ñeán nay vaãn coøn nguyeân, ñaây laø vaät cuûa toå phuï con ñeå laïi cho cha, ñeán nay vaãn coøn nguyeân. Taát caû ñeàu thuoäc veà con, con neân hoaøn tuïc ñeå höôûng thoï naêm duïc; con xuaát gia khoâng phaûi vì sôï lònh vua, cuõng khoâng phaûi vì maéc nôï, vì vaäy con neân hoaøn tuïc”, Tu ñeà na noùi: “con khoâng theå hoaøn tuïc, con voán thích ñôøi phaïm haïnh, khoâng coù taâm tham luyeán theá tuïc, xin cha chôù phieàn traùch. Ñoáng vaøng baïc vaät baùu naøy cha neân boû vaøo moät baùo lôùn coät chaët laïi roài ñem quaêng xuoáng choã saâu nhaát trong soâng lôùn, vì sao, vì noù seõ sanh nhieàu phieàn naõo vaø caùc naïn nhö vua, giaëc cöôùp, nöôùc, löûa ñeàu töø noù maø ra”, ngöôøi cha nghe roài, loâng toùc ñeàu döïng ñöùng. Sau ñoù cha meï cuûa Tu ñeà na cho goïi ngöôøi vôï treû cuûa Tu ñeà na ñeán noùi raèng: “naøy con, tröôùc ñaây hai con thöông yeâu nhau, nay con haõy laøm cho Tu ñeà na ñoåi yù, vì sao, vì tieàn taøi khoâng laøm ñoåi yù nhöng saéc duïc coù theå”, ngöôøi vôï treû hoûi Tu ñeà na coù phaûi vì caàu ñöôïc thieân nöõ neân môùi tu phaïm haïnh, ñaùp laø khoâng phaûi vì caàu ñöôïc thieân nöõ. Luùc ñoù ngöôøi meï cuûa Tu ñeà na noùi: “con haõy ñeå laïi ñöùa con noái doøng, ñöøng ñeå taøi saûn naøy khoâng coù ngöôøi cai quaûn, sau khi cha meï cheát, taøi saûn naøy aét seõ bò sung vaøo kho taøng cuûa vua”, Tu ñeà na suy nghó: “neáu ta khoâng ñeå laïi ñöùa con noái doøng thì cha meï seõ xuùc naõo ta, khoâng ñeå yeân cho ta tu phaïm haïnh”, nghó roài lieàn baèng loøng ñeå laïi ñöùa con noái doøng neân naém tay ngöôøi vôï cuõ vaøo choã

khuaát kín ñeå cuøng haønh duïc. Kinh nguyeät cuûa ngöôøi nöõ goïi laø nguyeät hoa, khi ngöôøi nöõ muoán mang thai, trong daï con sanh moät cuïc maùu, sau baûy ngaøy chaûy ra. Neáu maùu naøy chaûy ra khoâng ngöøng thì tinh cuûa ngöôøi nam khoâng truï laïi ñöôïc maø theo maùu chaûy ra; neáu maùu ngöøng chaûy, tinh ngöôøi nam môùi ñoïng laïi choã ñoù, saùu môùi thaønh thai. Nhö ruoäng sau khi caøy böøa gieo gioáng roài, neáu cho nöôùc vaøo ruoäng quaù nhieàu thì haït gioáng seõ noåi troâi boán phía, khoâng baùm xuoáng ñaát ñöôïc ñeå moïc reã naåy naàm. Do sau khi Phaät thaønh ñaïo trong hai möôi naêm ñaàu chöa keát giôùi cho caùc ñeä töû neân Tu ñeà na khoâng bieát toäi töôùng, cho laø laøm vieäc naøy khoâng toäi; sau khi cuøng vôï laøm vieäc baát tònh traûi qua ba laàn thì ngöôøi vôï mang thai. Coù baûy tröôøng hôïp khieán ngöôøi nöõ mang thai: moät laø hai thaân giao hoäi, hai laø laáy y phuïc, ba laø tinh chaûy xuoáng, boán laø xoa döôùi roán, naêm laø thaáy, saùu laø nghe tieáng, baûy laø nghe muøi. Noùi hai thaân giao hoäi laø ngöôøi nöõ sau khi sanh thuûy nguyeät thì ham muoán ngöôøi nam, neáu ngöôøi nam xuùc chaïm moãi moãi thaân phaàn thì sanh taâm tham duïc vaø seõ mang thai. Noùi laáy y phuïc laø nhö Tyø kheo OÂ ñaø di vaø vôï cuøng xuaát gia, thôøi gian sau gaëp laïi nhau sanh taâm luyeán aùi neân tinh xuaát laøm dô y. OÂ ñaø di ñöa cho Tyø kheo ni naøy ñem veà giaët, Tyø kheo ni naøy ñeå tinh naøy vaøo trong nöõ caên vaø trong mieäng lieàn coù thai. Noùi tinh chaûy xuoáng laø nhö Loäc töû maãu, xöa coù con nai caùi ñi ñeán

choã ôû cuûa moät ñaïo só, khi ñaïo só naøy tieåu tieän, tinh chaûy theo ra; nai caùi naøy ngöôùi muøi nöôùc tieåu, sanh taâm duïc neân lieám vaø coù thai sanh ra loäc töû. Noùi xoa döôùi roán laø nhö cha meï cuûa Boà taùt Thieåm saép muø, vua trôøi Ñeá thích hieän xuoáng baûo hoï neân cuøng giao hôïp thì seõ sanh con; do hoï ñaõ xuaát gia tu ñaïo neân khoâng laøm theo lôøi nay, Ñeá thích noùi: neáu khoâng cuøng giao hôïp thì haõy xoa döôùi roán, hoï laøm theo vaø ngöôøi vôï mang thai sanh ra Boà taùt Thieåm. Noùi thaáy laø nhö tröôøng hôïp ngöôøi nöõ sau khi sanh thuûy nguyeät, neáu taâm duïc höøng thaïnh maø khoâng ñöôïc cuøng ngöôøi nam giao hôïp, chæ caàn nhìn thaáy ngöôøi nam lieàn coù theå mang thai. Noùi nghe tieáng laø nhö loaøi coø traéng, chæ coù con maùi khoâng coù con troáng; ñeán muøa xuaân khí trôøi aám aùp baét ñaàu coù tieáng saám, coø nghe tieáng saám lieàn coù thai. Loaøi gaø cuõng coù luùc nhö theá, hoaëc chæ caàn nghe tieáng gaø troáng cuõng coù thai. Noùi nghe muøi laø nhö tröôøng hôïp traâu caùi, chæ caàn ngöûu muøi traâu ñöïc lieàn coù thai. Tu ñeà na cuøng vôï giao hôïp, ñòa thaàn thaáy lieàn keâu leân laø phaùp aùc ñaõ sanh, thaàn hoä thaân cuõng keâu leân nhö theá, caùc thaàn laàn löôït keâu leân nhö theá vang leân ñeán taän coõi trôøi Phaïm, taát caû ñeàu bieát laø phaùp aùc ñaõ sanh. Vôï Tu ñeà na sanh con trai ñaët teân laø Tuïc chuûng, khi Tuïc chuûng leân taùm tuoåi, cuøng meï xuaát gia thaân caän caùc thieän tri

thöùc, laàn löôït ñeàu ñöôïc chöùng quaû A-la-haùn. Sau khi cuøng vôï laøm vieäc baát tònh haïnh roài, Tu ñeà na sanh taâm hoái haän suy nghó: “nôi lôïi ích ta laïi khoâng ñöôïc lôïi, ôû trong Phaät phaùp xuaát gia tu phaïm haïnh laø ñeå ñöôïc ba ñaït trí, ta khoâng ñöôïc lôïi naøy laïi ñöôïc aùc lôïi, töùc laø ngöôøi khaùc xuaát gia thì ñöôïc thieän lôïi, coøn ta khoâng ñöôïc thieän lôïi laïi ñöôïc aùc lôïi vì tu phaïm haïnh laø toång trì giôùi ñònh hueä, ta laïi khoâng toång trì”, do hoái haän neân aên uoáng khoâng ngon, thaân theå tieàu tuïy bieán saéc, nhö laù caây heùo uùa saép ruïng; ôû trong chuùng xaáu hoå cuùi ñaàu. Luùc ñoù caùc Tyø kheo thaáy vaäy lieàn hoûi: “tröôùc ñaây saéc maët Hieàn giaû raát töôi vui, thaân töôùng ñoan chaùnh, vì sao nay laïi tieàu tuïy nhö vaäy; hay laø Hieàn giaû ôû trong phaïm haïnh coù lo buoàn hoái haän ñieàu gì?”, Tu ñeà na noùi: “khoâng phaûi toâi khoâng thích ñôøi soáng phaïm haïnh, toâi raát sieâng tu chæ vì toâi ñaõ laøm phaùp aùc, haèng thaáy noù hieän tröôùc maét”, caùc Tyø kheo noùi: “lôøi thaày noùi ñaùng hoà nghi”, Tu ñeà na noùi: “vì sao hoà nghi?”, caùc Tyø kheo noùi: “neáu ôû trong phaùp thanh tònh ñaõ laøm haïnh baát tònh maø sanh nghi hoái thì khoâng theå naøo tu phaïm haïnh ñöôïc nöõa. Phaät ñaõ duøng ñuû phöông tieän noùi phaùp ly duïc hoaëc noùi loãi cuûa naêm duïc. Lôøi tuy khaùc nhöng nghóa laø ñoàng, ly duïc haëoc dieät aùi môùi khoâng coøn luaân hoài trong ba coõi, aùi taän laø nieát baøn, vì sao thaày laïi cuøng vôï cuõ laøm haïnh baát tònh nhö theá. Vieäc maø thaày ñaõ laøm khieán cho ngöôøi khoâng tin seõ caøng khoâng tin, ngöôøi ñaõ tin seõ thoái chuyeån maát loøng tin”, caùc Tyø kheo quôû traùch roài ñem vieäc naøy baïch Phaät: “phaùp nhô ueá ñaõ sanh, cuùi xin Theá toân cheá giôùi cho caùc ñeä töû Thanh vaên”, Phaät nhaân vieäc naøy nhm1 Tyø kheo taêng, quôû traùch Tu ñeà na... Trong Taêng neáu ngöôøi naøo laøm phaùp aùc, ñaùng

quôû traùch thì Phaät lieàn quôû traùch; ngöôøi naøo tinh taán trì giôùi, ñaùng khen ngôïi thì Phaät lieàn khen ngôïi. Nhö trong luaät boån, Phaät quôû Tu ñeà na raèng: “thaày laø ngöôøi ngu si, do nhaân duyeân gì thaày laïi cuøng vôï cuõ laøm haïnh baát tònh nhö theá. Ta ñaõ duøng ñuû phöông tieän noùi phaùp ly duïc... cho ñeán caâu thaø ñöa nam caên vaøo mieäng raén ñoäc, khoâng neân ñöa vaøo nöõ caên” Hoûi: vì sao Phaät laïi quôû traùch nhö vaäy?- vì Tu ñeà na laø ngöôøi ñaàu tieân laøm phaùp aùc, laøm cho phaùp nhô phaùt sanh trong phaùp thanh tònh naøy. Noùi khoù nuoâi döôõng laø ñöôïc che chôû trong giaùo phaùp maø laïi khoâng theå töï hoä thaân; noùi khoâng bieát ñuû laø duø ñöôïc taøi baûo nhieàu nhö nuùi Tu di cuøng chöa vöøa yù; noùi deã nuoâi döôõng laø ngöôøi ít muoán bieát ñuû môùi coù theå cheá ngöï saùu tình, khoâng chaïy theo saùu traàn; noùi deã sinh soáng laø ñoái vôùi boán moùn cuùng döôøng bieát ñuû thoï duïng, khoâng cheâ ngon dôõ, toát xaáu vaø khoâng tham caàu; noùi tònh laø ít muoán bieát ñuû, ñaõ thanh tònh thì khoâng nhieãm traàn caáu, giuõ saïch ñöôïc traàn caáu, ba nghieäp thanh tònh tröø ba ng-

hieäp baát thieän, khoâng bò ngöôøi huûy baùng. Giôùi maø Phaät cheá cho caùc Tyø kheo, neáu laø thieän Tyø kheo môùi tín thoï laøm theo, neáu laø ngöôøi ít muoán bieát ñuû môùi coù theå thoï trì; ví nhö hoa naêm maøu ñöôïc tuaàn töï xaâu keát laïi, nhö haït ngoïc baûy baùu ñöôïc tuaàn töï xoû xaâu laïi. Noùi Phaät thuyeát giaûng quaû baùo ñôøi naøy ñôøi sau khieán cho sôï haõi laø neáu ngöôøi naøo öa thích hoïc vaø truï nôi Hoïc ñòa thì seõ chöùng ñöôïc caùc quaû A-la-haùn, Tö ñaø haøm, A na haøm, Tu ñaø hoaøn; neáu ngöôøi khoâng ñuû nhaân duyeân chöùng ñöôïc caùc quaû nhö vaäy thì cuõng ñöôïc sanh leân coõi trôøi. Hoûi: sao goïi laø hoïc ñòa?- laø phaùp thieàn ñònh tam muoäi. Noùi hoïc laø Phaät nhaân möôøi phaùp (möôøi coâng ñöùc lôïi) maø cheá giôùi khieán Taêng ñöôïc an oån, ñöôïc an laïc truï; nhö trong luaät boån, Phaät noùi: vieäc laøm naøy khoâng coù phaïm, vieäc laøm naøy coù phaïm hoaëc ñieàu naøy neân laøm, ñieàu naøy khoâng neân laøm. Noùi Phaät cheá giôùi cho Tyø kheo bieát hoå theïn, khoâng cheá giôùi cho Tyø kheo khoâng bieát hoå theïn laø ñeå ngaên Tyø kheo khoâng bieát hoå theïn khoâng ñöôïc cuøng Taêng boá taùt töï töù, muoán khieán cho Tyø kheo bieát hoå theïn ñöôïc an laïc vì khoâng bò Tyø kheo khoâng bieát hoå theïn xuùc naõo nöõa. Noùi ñoaïn höõu laäu trong hieän taïi laø neáu döùt naêm tình thì trong hieän ñôøi khoâng coøn khoå naõo vaø ñöôïc giaûi thoaùt. Noùi ñieàu phuïc ngöôøi khoù ñieàu phuïc laø ngöôøi phaïm giôùi, phaù giôùi, khoâng bieát hoå theïn neáu khi bò quôû traùch lieàn xuùc naõo chuùng taêng, thì Taêng ñem phaùp Tyø ni ra trò phaït nhö xaû trí hay khu taãn... Noùi ñoaïn höõu laäu vò lai laø neáu khoâng döùt naêm tònh buoâng lung laøm phaùp aùc thì thaân sau seõ bò ñoïa vaøo aùc ñaïo, chòu khoå baùo khoâng phaûi chæ moät ñôøi maø laø voâ soá kieáp. Noùi khieán ngöôøi chöa tin ñöôïc tin laø neáu thieän Tyø kheo tuøy thuaän giôùi luaät, oai nghi ñaày ñuû seõ khieán cho ngöôøi thaáy lieàn sanh tín kính noùi raèng: Sa moân Thích töû naøy ñaõ laøm ñöôïc vieäc khoù laøm, ñaùng ñöôïc toân troïng. Ngoaïi ñaïo neáu thaáy taïng Tyø ni seõ cho laø Phaät phaùp cuõng coù saùch Veä ñaø gioáng nhö hoï neân hoï sanh taâm toân troïng. Noùi khieán ngöôøi ñaõ tin

ñöôïc taêng tröôûng laø neáu ngöôøi ñaõ sanh taâm tín kính, thaáy caùc Tyø kheo tu phaïm haïnh, laøm ñöôïc vieäc khoù laøm thì caøng theâm tín kính. Noùi khieán chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu laø phaân bieät coù ba: 1 - Hoïc - chaùnh phaùp truï laâu laø hoïc thoâng ba taïng khieán cho nhöõng lôøi Phaät daïy ñöôïc truï laâu. 2 - Tín thoï - chaùnh phaùp truï laâu laø haønh möôøi hai haïnh ñaàu ñaø, möôøi boán oai nghi, taùm möôi ñaïi oai nghi, giôùi, thieàn ñònh tam muoäi ñaõ ñöôïc keát taäp trong ba taïng seõ khieán cho chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu. 3 - Ñaéc ñaïo - chaùnh phaùp truï laâu laø chöùng boán quaû Sa moân vaø nieát baøn tòch tónh seõ khieán cho chaùnh phaùp truï laâu.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 6 303

Trong ba loaïi naøy thì hoïc giôùi luaät ñöùng ñaàu trong loaïi Hoïc thöù nhaát, vì theá Phaät môùi cheá giôùi ñeå caùc Tyø kheo tuøy thuaän hoïc, ngöôøi naøo tuøy thuaän giôùi thì ñöôïc Thaùnh lôïi ñaày ñuû neân caùc Tyø kheo phaûi toân troïng taïng Tyø ni. Nhö trong luaät boån, Phaät baûo caùc Tyø kheo: “ta ñaõ cheá giôùi, caùc thaày neân hoïc, neân thoï trì vaø daïy laïi cho ngöôøi khaùc. Giôùi naøy neân noùi nhö sau: neáu Tyø kheo naøo haønh phaùp daâm duïc thì phaïm Ba la di, khoâng ñöôïc ôû chung”. Heát phaåm Keát giôùi. Luùc ñoù ôû trong röøng, do coù nhieàu Tyø kheo tu quaùn taâm töø bi neân caùc loaøi caàm thuù nhö chöông, nai, vöôïn, khæ, coâng... qua laïi choã caùc Tyø kheo maø khoâng e sôï nöõa. Coù moät Tyø kheo thaáy trong baày vöôïn coù moät con vöôïn caùi maäp maïp ñaùng yeâu neân ñöa thöùc aên duï noù ñeå cuøng laøm vieäc baát tònh. Khi Tyø kheo naøy ñi khaát thöïc, coù caùc Tyø kheo töø nôi khaùc ñeán thaêm, con vöôïn naøy thaáy caùc Tyø kheo cho laø cuõng gioáng nhö Tyø kheo kia neân chaïy ñeán gaàn hieän töôùng daâm duïc. Caùc Tyø kheo thaáy vieäc naøy roài sanh taâm nghi neân naáp ôû choã khuaát rình xem thaät hö nhö theá naøo, khi thaáy bieát roài lieàn gaïn hoûi: “tröôûng laõo thaät khoâng laøm vieäc nhö vaäy phaûi khoâng?”, Tyø kheo naøy noùi Phaät chæ cheá ngaên vôùi ngöôøi nöõ, khoâng cheá ngaên vôùi suùc sanh, caùc Tyø kheo ñem vieäc naøy baïch Phaät. Phaät nhaân vieäc naøy tuøy cheá theâm: cho ñeán cuøng vôùi suùc sanh cuõng phaïm Ba la di, khoâng ñöôïc ôû chung. Noùi tuøy cheá, tuøy keát theâm ñeå giôùi ñöôïc kieân coá, vì phaïm toäi coù hai loaïi: moät laø toäi do phaïm phaùp trong theá gian, hai laø toäi do traùi phaïm giôùi Phaät cheá maø nhöõng giôùi Phaät cheá cuõng tuøy phaùp theá gian maø cheá, muïc ñích ñeå ñoaïn tröø phieàn naõo. Noùi tröø trong moäng laø trong moäng khoâng phaïm. Heát phaåm con vöôïn. Nhö trong luaät boån noùi nhoùm Baït xaø töû do aên nhieàu, nguû nhieàu neân sanh yù duïc, khoâng xaû giôùi maø laøm vieäc daâm duïc neân sau ñoù quyeán thuoäc baïi hoaïi, baûn thaân bò bònh khoå böùc baùch môùi baïch vôùi toân giaû A- nan: “chuùng toâi khoâng coù huûy baùng Nhö lai, cuõng khoâng huûy baùng Taêng maø laø töi huûy hoaïi mình neân khoâng coøn oai ñöùc. Töø nay chuùng toâi seõ tu theo chaùnh phaùp, nôi boán möôi taùm phaùp quaùn, chuùng toâi seõ theo thöù lôùp tu quaùn; nhaân tu taäp ñaïo A-la-haùn naøy maø trí hueïâ ñöôïc taêng tröôûng. Chuùng toâi seõ töø boû phaùp theá tuïc, truï nôi thanh vaéng khoâng laøm phaùp aùc nöõa”, A-nan nghó neáu hoï laøm ñöôïc nhö vaäy thì raát toát neân khen laønh thay. Noùi khoâng coù lyù ñoù laø Phaät

quaùn thaáy nhoùm Baït xaø töû khoâng coù nhaân duyeân, duø coù choï hoï thoï giôùi cuï tuùc, hoï cuõng seõ phaù giôùi phaïm Ba la di khoâng ñöôïc ôû chung, neân môùi noùi laø chôù cho hoï thoï giôùi cuï tuùc vì thöông xoùt hoï.

304 BOÄ LUAÄT 11

Coù boán Tyø ni: moät laø baûn, hai laø tuøy baûn, ba laø lôøi phaùp sö, boán laø töï yù. Noùi baûn laø chæ cho taïng luaät; noùi tuøy baûn laø chæ cho boán vieäc, nhö Phaät baûo caùc Tyø kheo: "neáu ta noùi vieäc naøy laø baát tònh maø khoâng cheá giôùi, vieäc naøy laïi tuøy nhieáp vaøo baát tònh, khoâng nhieáp vaøo tònh thì goïi laø baát tònh; neáu ta noùi vieäc naøy laø baát tònh maø khoâng cheá giôùi, vieäc naøy laïi tuøy nhieáp vaøo tònh thì goïi laø tònh; neáu ta noùi vieäc naøy laø tònh nhöng vieäc naøy laïi tuøy nhieáp vaøo baát tònh, khoâng nhieáp vaøo tònh, thì ñoái vôùi caùc thaày, noù nhieáp vaøo baát tònh; neáu vieäc naøy laø tònh, vieäc naøy tuøy nhieáp vaøo tònh thì ñoái vôùi caùc thaày, noù nhieáp vaøo tònh". Lôøi phaùp sö laø chæ cho ñaïi chuùng naêm traêm A-la-haùn keát taäp, roäng phaân bieät löu thoâng luaät baûn maø Phaät ñaõ thuyeát; noùi töï yù laø ñeå luaät baûn, tuøy luaät baûn vaø lôøi phaùp sö qua moät beân, theo yù mình hoaëc duøng phöông tieän hoaëc daãn kinh luaät luaän vaø lôøi phaùp sö ñeå roäng giaûi thích. Tröôùc xem xeùt phaàn caên baûn, keá ñeán xem nghóa caâu, phaân bieät xeùt neùt kyõ, sau ñoù xem xeùt lôøi phaùp sö neáu cuøng vaên nghóa töông öng thì chaáp nhaän, neáu khoâng töông öng thì boû. Neáu töø lôøi phaùp sö xeùt thaáy töông öng vôùi vaên nghóa trong tuøy baûn thì chaáp nhaän, khoâng töông öng thì boû; neáu töø baûn vaø tuøy baûn xeùt thaáy khoâng theå thay ñoåi thì chuùng taêng nhö phaùp yeát ma cuõng nhö Phaät coøn taïi theá khoâng khaùc; neáu xem tuøy baûn maø khoâng hieåu thì neân xem nghóa sôù, neáu thaáy cuøng töông öng thì chaáp nhaän, khoâng töông öng thì boû. Neáu coù hai Tyø kheo luaän baøn phaùp nghóa, moät ngöôøi noùi laø tònh, ngöôøi kia noùi laø baát tònh; luùc ñoù neân xem xeùt trong baûn vaø tuøy baûn, neáu trong ñoù ñeàu noùi laø tònh thì chaáp nhaän, neáu trong ñoù noùi laø baát tònh thì khoâng chaáp nhaän. Neáu ngöôøi naøy xem trong baûn vaø tuøy baûn thaáy noùi laø tònh, laïi coøn daãn nhieàu vaên nghóa ñeå daãn chöùng; coøn ngöôøi kia khoâng coù vaên nghóa daãn chöùng thì neân chaáp nhaän lôøi cuûa ngöôøi naøy, khoâng neân nghe theo lôøi cuûa ngöôøi kia. Neáu caû hai ñeàu daãn chöùng vaên nghóa nhö nhau thì neân suy nghó vaø xeùt neùt kyõ nghóa cuûa baûn ñeå quyeát ñònh neân chaáp nhaän hay khoâng neân chaáp nhaän. Laïi coù ñuû ba phaùp môùi thaønh töïu luaät sö: moät laø ñoïc tuïng vaø hieåu thoâng suoát yù nghóa vaên töï cuûa luaät baûn, hai laø ôû trong luaät baûn kieân trì khoâng taïp, ba laø theo thaày thöù lôùp hoïc vaø thoï trì khoâng queân. Noùi ñoïc tuïng thoâng suoát laø neáu coù ngöôøi hoûi khoâng theo thöù lôùp cuûa caâu thì vaãn coù theå ñaùp theo caâu hoûi, khoâng caàn suy nghó. Noùi hieåu roõ yù nghóa vaên töï laø coù theå giaûi thích yù nghóa caâu vaên trong baûn, tuøy baûn vaø chuù giaûi. Noùi kieân trì khoâng taïp laø chæ cho ngöôøi bieát hoå theïn, vì ngöôøi khoâng bieát hoå theïn thì duø coù hoïc roäng hieåu nhieàu, ñöôïc nhieàu ngöôøi kính troïng nhöng khoâng nöông theo phaùp luaät thì ngöôøi ñoù laø gai goùc trong Phaät phaùp, vì

coù theå phaù hoøa hôïp Taêng vaø xuùc naõo chuùng taêng. Ngöôøi bieát hoå theïn thì ngöôïc laïi, duø coù maát maïng cuõng khoâng vì muoán ñöôï cuùng döôøng maø phaù chaùnh phaùp. Noùi khoâng taïp laø neáu coù ngöôøi hoûi yù nghóa cuûa luaät baûn vaø nghóa sôù thì coù theå tuøy ñaùp, neáu ñaùp ñieân ñaûo thì cuõng nhö ngöôøi ñi trong gai, khoù theå vöôït qua. Neáu ngöôøi hoûi ñieân ñaûo thì neân ñaùp laïi baèng chính caâu hoûi cuûa hoï; neáu bò ngöôøi coù hieåu bieát vaán naïn thì neân ñaùp theo caâu hoûi, chôù ñaùp laïc ñeà, nhö duøng chen vaøng ñöïng môû sö töû thì khoâng bò chaûy. Noùi theo thaày hoïc vaø thoï trì khoâng queân laø nhö toân giaû Öu ba ly thoï trì taïng luaät töø Phaät, Ñaø taû caâu thoï tì töø Öu ba ly, Tu ñeà na caâu thoï trì töø Ñaø taû caâu, Taát giaø baø thoï trì töø Tu ñeà na caâu, Muïc kieàn lieân Ñeá tu thoï trì töø Taát giaø baø...nhö vaäy caùc sö noái tieáp truyeàn thöùa cho nhau maõi ñeán ngaøy nay. Neáu ôû trong Taêng xöû ñoaùn vieäc ñaáu tranh thì vò luaät sö neân xem xeùt kyõ saùu phaùp roài môùi quyeát ñoaùn: moät laø xem truù xöù, hai laø xem luaät baûn, ba laø xem caâu vaên, boán laø xem ba ñoaïn, naêm laø xem xeùt toäi trung gian, saùu laø xeùt voâ toäi. Noùi xem xeùt truù xöù laø nhö trong luaät noùi neáu vaøo chuøa phaûi che thaân kín ñaùo, neáu khoâng che thaân kín ñaùo thì phaïm Ñoät kieát la; sau khi xeùt toäi töôùng roài daãn vaên trong luaät baûn laøm chöùng ñeå dieät traùnh. Noùi xem xeùt luaät baûn laø nhö trong luaät noùi coá yù voïng ngöõ phaïm Ba daät ñeà laø toäi thuoäc naêm thieân, neân xeùt taùnh toäi trong moãi thieân roài daãn vaên trong luaät baûn laøm chöùng ñeå dieät traùnh. Noùi xem xeùt caâu vaên laø nhö trong vaên luaät noùi haønh daâm vôùi töû thi chöa hoaïi thì phaïm Thaâu lan giaù laø toäi thuoäc trong baûy tuï, neân xeùt taùnh toäi trong moãi tuï roài daãn vaên trong luaät baûn laøm chöùng ñeå dieät traùnh. Noùi xem xeùt ba ñoaïn laø trong Taêng giaø baø thi sa coù ba ñoaïn, trong Ba daät ñeà coù ba ñoaïn, neân xem xeùt ba ñoaïn naøy roài daãn vaên trong luaät baûn laøm chöùng ñeå dieät traùnh. Noùi xem xeùt toäi trung gian laø nhö ñoát löûa phaïm Ñoät kieát la, neân xeùt toäi trung gian naøy trong luaät baûn roài daãn vaên trong luaät baûn laøm chöùng ñeå dieät traùnh. Noùi xeùt voâ toäi laø nhö trong luaät baûn noùi neáu khoâng coù taâm thoï laïc, khoâng coù taâm troäm, khoâng coù taâm gieát haïi, khoâng coá yù noùi doái... thì neân xem xeùt töøng tröôøng hôïp, khoâng thaáy coù töôùng toäi thì neân daãn vaên trong luaät baûn laøm chöùng ñeå dieät traùnh. Neáu Tyø kheo naøo bieát roõ boán phaùp Tyø ni, thoâng suoát ba phaùp vaø saùu phaùp keå treân thì dieät traùnh thaønh töïu; neáu dieät traùnh thaønh töïu roài maø vieäc tranh caõi khoâng phaùt sanh trôû laïi thì ngöôøi aáy khoâng khaùc gì Phaät coøn taïi theá. Neáu Tyø kheo naøo phaïm giôùi sanh nghi hoái thì neân ñeán choã luaät sö caàu quyeát nghi, luaät sö naøy tröôùc phaûi xem xeùt kyõ, neáu thaáy coù toäi thì neân ñaùp coù, neáu thaáy khoâng toäi thì neân ñaùp khoâng; thaáy neân

saùm hoái thì baøo hoï saùm hoái, thaáy ñaùng trò phaït thì neân cho phaùp trò phaït, thaáy neân cho xuaát toäi thì neân cho xuaát toäi. Neáu thaáy coù toäi töôùng cuûa Ba

la di thì khoâng neân noùi thaúng laø phaïm Ba la di, vì sao, vì trong thieân Ba la di, toäi phaïm daâm vaø voïng ngöõ coù töôùng traõng deã nhaän bieát, coøn toäi gieát ngöôøi vaø troäm cöôùp coù töôùng traïng khoù nhaän bieát, phaûi tuøy vieäc vi teá maø giaûi thích, khoâng neân noùi thaúng vôùi ngöôøi ñang nghi hoái laø ñaõ phaïm Ba la di. Neáu ngöôøi naøy coù thaày thì neân baûo trôû veà hoûi thaày, neáu vò thaày kia noùi laø trò ñöôïc thì luaät sö neân noùi: laønh thay, haõy laøm theo lôøi daïy aáy. Neáu ngöôøi naøy khoâng coù thaày thì luaät sö neân baûo hoûi caùc vò ñoàng phaïm haïnh, ñoàng hoïc; neáu hoï noùi laø trò ñöôïc thì luaät sö neân noùi laønh thay nhö treân. Neáu ngöôøi naøy cuõng khoâng coù baïn ñoàng hoïc thì luaät sö neân noùi vôùi ngöôøi naøy raèng: “khoù gaëp Phaät ra ñôøi, ñöôïc xuaát gia laø khoù, thoï ñaéc giôùi cuï tuùc caøng khoù hôn”, noùi roài lieàn baûo ngöôøi naøy vaøo trong thieàn phoøng thieàn ñònh moät ngaøy, quaùn moät trong ba möôi phaùp thieàn ñònh. Neáu ngöôøi naøy thaät khoâng khuyeát giôùi phaïm giôùi thì phaùp thieàn seõ hieän ñeán vôùi ngöôøi ñang quaùn vaø lieàn nhaäp ñònh; ngöôïc laïi thì khoâng theå naøo nhaäp ñònh maø seõ caûm thaáy nhö ngoài treân gai, vì bò löûa nghi hoái thieâu ñoát vaø hoï seõ ñöùng daäy boû ñi. Luùc ñoù luaät sö neân noùi: “heã phaïm toäi thì khoâng neân che giaáu, vì vöøa phaïm thì thaàn hoä thaân ñaõ bieát tröôùc roài”. Heát phaåm luaät sö.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 7 307

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 7

Chöõ danh (goïi laø) trong luaät vaên laø khoâng phaûi chæ tuøy ngöôøi maø keát maø bao goàm thaân ngöôøi, tu taäp, thoï sanh, teân, hoï, giôùi, chuøa, haønh nghieäp, tuoåi taùc... Noùi thaân ngöôøi laø ngöôøi ñoù cao hay thaáp, traéng hay ñen, maäp hay oám...; noùi tu taäp laø tu thieàn hay tu hoïc giaùo phaùp; noùi thoï sanh laø sanh vaøo nhaø Saùt ñeá lôïi hay vaøo nhaø Baø la moân...; noùi teân laø coù teân Phaät ñaø laëc caät ña hay coù teân Ñam voâ laëc caät ña...; noùi hoï laø coù hoï Ca chieân dieân hay hoï Baø tö xoa...; noùi giôùi laø tuøy theo giôùi ñaõ thoï maø noùi; noùi chuøa laø tuøy theo chuøa ñaõ cö truù maø noùi; noùi haønh nghieäp laø tuøy haønh nghieäp ñaõ laøm maø noùi; noùi tuoåi taùc laø naêm, möôøi, hai, ba möôi tuoåi. Neáu ngöôøi coù haïnh Tyø kheo thì ñöôïc goïi laø Tyø kheo, dòch nghóa laø khaát só thì duø coù xin ñöôïc hay khoâng vaãn goïi laø khaát só. Haønh phaùp khaát thöïc laø haïnh cuûa baäc thieän nhaân; Phaät, Phaät Bích chi vaø caùc Thanh vaên ñeàu haønh phaùp khaát thöïc; ngöôøi theá gian duø giaøu hay ngheøo, neáu töø boû taøi saûn, nhaø cöûa ruoäng vöôøn... ñeå xuaát gia hoïc ñaïo, haønh phaùp khaát thöïc, duø tö sanh coù hay khoâng ñeàu laáy boán bieån laøm nhaø thì ngöôøi ñoù goïi laø Tyø kheo. Noùi Tyø kheo maëc y caét roïc laø duø y trò giaù ngaøn vaïn, Tyø kheo ñöôïc roài lieàn phaûi caét roïc ñeå laøm maát giaù trò cuûa y; laïi duøng kim chæ raùp laïi laøm cho maát veû ñeïp cuûa y; laïi duøng voû caây nhuoäm laøm cho maát maøu töôi saùng cuûa y, khieán trôû thaønh y hoaïi saéc; ngöôøi maëc y nhö theá ñöôïc goïi laø Tyø kheo. Sa di coù khi cuõng ñöôïc goïi laø Tyø kheo, nhö coù ñaøn vieät ñeán thænh Tyø kheo, Sa di tuy chöa thoï giôùi cuï tuùc nhöng vaãn ñöôïc vaøo trong soá Tyø kheo thoï thænh,

ñaây goïi laø danh töï Tyø kheo. Giaû danh Tyø kheo laø möôïn danh nghóa Tyø kheo, khoâng phaûi laø chaân thaät Tyø kheo nhö tröôûng laõo A-nanban ñeâm thaáy moät ngöôøi lieàn hoûi laø ai, kia ñaùp toâi laø Tyø kheo. Thieän lai Tyø kheo laø nhö coù baïch y ñeán choã Theá toân caàu xuaát gia, Phaät quaùn caên cô neáu thaáy ñuû nhaân duyeân hoùa ñoä lieàn goïi: thieän lai Tyø kheo, haõy tu phaïm haïnh; ngöôøi naøy raâu toùc töï ruïng, ca sa hieän treân thaân lieàn trôû thaønh Tyø kheo. Hoûi: töø khi Phaät thaønh ñaïo cho ñeán khi nhaäp nieát baøn, coù bao nhieâu

vò thieän lai Tyø kheo?- coù moät ngaøn ba traêm boán möôi moát vò, trong ñoù nhoùm A nhaõ Kieàu traàn nhö naêm vò, con tröôûng giaû Da thu vaø naêm möôi baïn thaân, nhoùm Baït quaàn ba möôi vò, nhoùm Xaø trí la moät ngaøn vò, hai ñaïi Thanh vaên vôùi hai traêm naêm möôi vò vaø Öông quaät ma la, nhö keä noùi: “Moät ngaøn ba traêm, Boán möôi moát ngöôøi, Coù loøng tin saâu, Caàu Phaät xuaát gia, Nhö lai töø bi, Duøng Phaïm aâm goïi, Thieän lai Tyø kheo, Haõy tu phaïm haïnh. Lieàn ñuû y baùt, Trôû thaønh Tyø kheo”. Khoâng phaûi chæ caùc Tyø kheo treân môùi laø thieän lai Tyø kheo, maø nhöõng baäc ñaïi trí hueä cuõng ñöôïc goïi laø thieän lai Tyø kheo nhö nhoùm Tö laâu Baø la moân ba traêm ngöôøi, nhoùm Ma ha Kieáp taân na moät ngaøn ngöôøi, moät vaïn ngöôøi ôû nöôùc Ca tyø la veä vaø moät vaïn saùu ngaøn ngöôøi cuøng xuaát gia vôùi Baø la moân Ba daï la ni. Noùi do tam quy ñaéc giôùi cuï tuùc laø noùi ba laàn tam quy lieàn ñaéc giôùi cuï tuùc; noùi do giaùo thoï ñaéc giôùi cuï tuùc laø nhö Phaät baûo Ñaïi Ca Dieáp: “ta ñoái vôùi caùc baäc thöôïng trung haï toøa ñeàu khôûi taâm hoå theïn, thaày cuõng neân hoïc nhö theá; töø nay thaày neân laéng nghe cho kyõ taát caû thieän phaùp, ghi khaéc vaøo taâm vôùi yù nghó laø toâi ñang laéng tai nghe phaùp. Thaày neân hoïc nhö vaäy, neân nhôù nghó nhö vaäy”. Noùi do vaán ñaùp ñaéc giôùi cuï tuùc laø nhö Phaät kinh haønh trong chuøa Phuù baø la di ñaõ hoûi Sa di Tu ba ca veà teân phoàng tröôùng vaø teân cuûa saéc laø ñoàng nhaát hay khaùc nhau; Tu ba ca tuøy ñaùp theo caâu hoûi vaø ñöôïc Phaät khen ngôïi: “laønh thay, con ñaõ ñaùp lôøi cuûa baäc Nhaát thieát trí vôùi chaùnh taâm, nay ta cho con thoï giôùi cuï tuùc”. Noùi thoï trong phaùp ñaéc giôùi cuï tuùc laø nhö Tyø kheo ni Ma ha ba xaø ba ñeà laõnh thoï taùm troïng phaùp maø ñaéc giôùi cuï tuùc; Sai söù thoï ñaéc giôùi cuï tuùc laø nhö tröôøng hôïp cuûa ni Ban thi ca; do taùm laàn noùi ñaéc giôùi cuï tuùc laø tröôøng hôïp ni thoï giôùi cuï tuùc, ôû beân Ni taêng baïch töù yeát ma roài, keá qua Tyø kheo taêng baïch töù yeát ma laàn nöõa môùi ñaéc giôùi cuï tuùc; noùi baïch töù yeát ma ñaéc giôùi cuï tuùc laø tröôøng hôïp beân Taêng cho Sa di thoï giôùi cuï tuùc. Noùi thieän nhaân laø chæ cho phaøm phu töø khi tu thieän phaùp cho ñeán khi chöùng quaû A-la-haùn coù ñuû giôùi, ñònh, hueä, giaûi thoaùt vaø giaûi thoaùt tri kieán. Noùi chaân Tyø kheo laø sau khi thoï ñaéc giôùi lieàn y theo giôùi haønh trì,

dieät töø heát phieàn naõo chöùng Laäu taän A-la-haùn; ví nhö baïch ñieäp nhuoäm maøu xanh thì ñöôïc goïi laø vaûi xanh. Noùi Höõu hoïc laø chæ cho baûy haïng hoïc

nhaân, phaøm phu ñang hoïc ba hoïc cuõng goïi laø Höõu hoïc; Voâ hoïc laø baäc ñaõ qua giai vò Höõu hoïc, truï ôû giai vò treân khoâng coøn gì phaûi hoïc nöõa vì ñaõ dieät heát caùc laäu hoaëc. Noùi taäp Taêng laø ít nhaát naêm Tyø kheo; noùi neân laáy duïc laø laáy duïc trong hieän taïi; khi Taêng ñaõ hoøa hôïp, khoâng coù ngöôøi quôû thì neân taùc phaùp yeát ma. Baïch töù yeát ma laø moät laàn baïch, ba laàn yeát ma; do baïch töù yeát ma ñaéc giôùi cuï tuùc lieàn ñöôïc töôùng Tyø kheo. Noùi ba hoïc laø thöôïng giôùi, thöôïng taâm vaø thöôïng hueä; noùi hoïc laø chæ cho naêm giôùi, möôøi giôùi; duø Phaät coù ra ñôøi hay khoâng thì giôùi naøy vaãn thöôøng coù trong theá gian, khi Phaät chöa ra ñôøi thì Phaät Bích chi vaø caùc Sa moân, Baø la moân cho ñeán Chuyeån luaân thaùnh vöông ñaõ ñem giôùi phaùp naøy giaùo hoùa moïi ngöôøi; khi Phaät ra ñôøi, Phaät vaø caùc Thanh vaên ñem giôùi phaùp naøy giaùo hoùa ngöôøi khaùc. Ngöôøi naøo thoï trì giôùi phaùp naøy, sau khi qua ñôøi ñöôïc sanh leân coõi trôøi hay coõi ngöôøi thoï höôûng phöôùc laïc. Thöôïng giôùi laø chæ cho Ba la ñeà moäc xoa, cuõng goïi laø Voâ ñaúng hoïc; ví nhö trong caùc loaïi aùnh saùng thì aùnh saùng maët trôøi laø saùng nhaát, trong caùc nuùi thì nuùi Tu di laø cao nhaát, trong caùc moân hoïc theá gian thì Ba la ñeà moäc xoa laø toái thaéng. Vì sao, vì Phaät ra ñôøi môùi coù phaùp naøy, Phaät cheá giôùi thuyeát Ba la ñeà moäc xoa ñeå ñieàu phuïc ba nghieäp thaân ngöõ yù, ai thoï trì Voâ ñaúng hoïc naøy ñeàu ñoàng vaøo ñaïo quaû neân goïi laø thöôïng giôùi. Noùi thöôïng taâm laø taâm ñaïo quaû, vöôït qua taâm theá gian nhö luïc duïc, taùm taâm coâng ñöùc vaø taùm taâm ñònh theá gian, ai ñöôïc taâm naøy thì khoâng laøm phaùp baát tònh nöõa neân goïi laø thöôïng taâm. Noùi thöôïng hueä laø duøng hueä bieát nghieäp laø nhaân, baùo laø quaû; duø Phaät coù ra ñôøi hay khoâng, phaùp nhaân quaû naøy vaãn thöôøng coù; khi Phaät chöa ra ñôøi thì Phaät Bích chi cho ñeán Chuyeån luaân thaùnh vöông duøng phaùp naøy giaùo hoùa moïi ngöôøi; khi Phaät ra ñôøi, Phaät vaø caùc Thanh vaên duøng phaùp naøy giaùo hoùa ngöôøi khaùc. So vôùi hai phaùp treân thì thöôïng tueä laø toái thaéng vì thöôïng tueä laø tueä cuûa ñaïo quaû, hieåu roõ ba töôùng: khoå, khoâng vaø voâ ngaõ. Noùi ôû chung laø caùc Tyø kheo khaùc nhau veà chuûng toäc, quoác gia, queâ quaùn, teân hoï nhöng sau khi xuaát gia thoï giôùi ñoàng thoï trì hoïc giôùi vaø ôû chung moät choã; neáu phaïm Ba la di thì khoâng ñöôïc ôû chung nöõa. Noùi giôùi suy keùm khoâng noùi ra laø giôùi töôùng suy keùm maø khoâng noùi ra, cuõng khoâng xaû giôùi nhö ñoái vôùi hoïc giôùi khôûi taâm öu saàu, khoâng muoán thoï trì nöõa neân thöôøng than thôû, taâm taùn loaïn khoâng chuyeân nhaát. Coù möôøi boán caâu bieåu hieän giôùi suy keùm nhö noùi toâi muoán boû Phaät, boû phaùp, boû Taêng, boû Ba la ñeà moäc xoa...; laïi coù taùm caâu bieåu hieän giôùi suy keùm nhö noùi toâi muoán laøm baïch y, laøm Öu baø taéc,

laøm tònh nhaân... Neáu töø hai möôi hai caâu naøy hôïp laïi thì thaønh moät traêm möôøi caâu bieåu hieän giôùi suy keùm, trong ñoù coù möôøi baûy caâu nhö noùi toâi nhôù meï, nhôù cha, nhôù nhaø...; keá coù möôøi saùu caâu nhö noùi toâi coøn coù meï caàn phaûi veà phuïng döôõng...; keá coù taùm caâu nhö noùi tu phaïm haïnh, ngaøy aên moät böõa raát khoù laøm...; keá coù naêm möôi caâu nhö noùi toâi khoâng

laøm noåi, khoâng chòu ñöïng noåi, toâi khoâng vui... Noùi xaû giôùi laø noùi ra lôøi, ngöôøi nghe hieåu ñöôïc lieàn thaønh xaû giôùi; coù möôøi boán caâu nhö noùi toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng, boû Ba la ñeà moäc xoa...; neáu sai söù, vieát thö hay ñoùng daáu thì khoâng thaønh xaû giôùi, phaûi ñoái tröôùc ngöôøi khaùc noùi ra lôøi, ngöôøi nghe hieåu ñuôïc môùi thaønh xaû giôùi; neáu ngöôøi nghe khoâng hieåu, beân caïnh coù ngöôøi khaùc hieåu thì khoâng thaønh xaû giôùi; neáu noùi vôùi hai ngöôøi, caû hai nghe hieåu hoaëc moät ngöôøi nghe hieåu, moät ngöôøi nghe khoâng hieåu cuõng thaønh xaû giôùi; hoaëc ñoái tröôùc soá ñoâng ngöôøi noùi xaû giôùi, trong ñoù coù moät ngöôøi nghe hieåu cuõng thaønh xaû giôùi. Ngöôøi xaû giôùi töø phaùp Nhö lai rôi xuoáng laøm ngöôøi theá tuïc thì cuõng gioáng nhö Ñeá thích, Phaïm thieân vöông bò ñoïa. Neáu Tyø kheo bò daâm duïc xuùc naõo, muoán noùi vôùi baïn ñoàng hoïc nhöng e ngaïi neân ôû choã khuaát noùi lôùn tieáng laø toâinay boû Phaät; tuøy coù ngöôøi hieåu laø nhö gaàn ñoù boãng coù ngöôøi nghe hieåu ñöôïc Tyø kheo naøy muoán xaû giôùi thì thaønh xaû giôùi, neáu luùc ñoù hoï nghe chöa hieåu, sau ñoù suy nghó môùi hieåu thì khoâng thaønh xaû giôùi. Neáu noùi boùng gioù hoaëc noùi luùc ñang töùc giaän ñeàu khoâng thaønh xaû giôùi, neáu luùc ñang noùi coù ngöôøi ñeå yù nghe vaø hieåu thì ngöôøi noùi maéc toäi; nhö Phaät baûo caùc Tyø kheo: “ñoái vôùi ngöôøi maø giôùi ñaõ suy keùm, neáu coá yù noùi nhöõng lôøi nhö treân thì ñeàu thaønh xaû giôùi”. Phaät coù traêm danh hieäu, phaùp cuõng vaäy; neáu noùi toâi boû Phaät, boû baäc Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc, boû baäc Voâ löôïng yù, boû baäc Boà ñeà trí, boû baäc Nhaát thieát trí... noùi roõ töøng danh hieäu Phaät nhö vaäy thì ñeàu thaønh xaû giôùi. Neáu noùi boû phaùp, nhö noùi toâi boû phaùp maø Phaät kheùo phaân bieät thuyeát giaûng, boû phaùp ñeán ñeå maø thaáy, boû phaùp ly duïc... cho ñeán boû taùm vaïn boán ngaøn phaùp tuï, noùi roõ töøng phaùp nhö vaäy thì ñeàu thaønh xaû giôùi. Neáu noùi boû Taêng, nhö noùi toâi boû Taêng hoøa hôïp, boû Taêng tuøy chaùnh haïnh, boû Taêng tuøy nhö lyù haïnh... boû voâ thuôïng phöôùc ñieàn thì ñeàu thaønh xaû giôùi. Neáu noùi xaû giôùi, nhö noùi toâi xaû giôùi Tyø kheo, xaû giôùi Tyø kheo ni, xaû thöôïng hoïc, thöôïng taâm, thöôïng hueä, xaû Ba la ñeà moäc xoa thì ñeàu thaønh xaû giôùi. Neáu noùi toâi xaû Hoøa thöôïng, xaû ñoàng Hoøa thöôïng, xaû A-xaø-leâ, xaû ñoàng A-xaø-leâ, xaû ñeä töû, xaû caùc vò ñoàng hoïc giôùi, xaû caùc vò ñoàng phaïm haïnh... ñeàu thaønh xaû giôùi. Neáu noùi toâi nay laøm baïch y hoaëc noùi toâi muoán trôû laïi ñôøi soáng tröôùc kia, laøm thöông nhaân hoaëc caøy ruoäng, chaên nuoâi, höôûng thoï nguõ duïc... thì ñeàu thaønh xaû giôùi; cho ñeán noùi toâi

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 7 311

khoâng phaûi laø Sa moân Thích töû nöõa lieàn thaønh xaû giôùi. Noùi toùm laïi do nhaân naøy, vôùi bieåu hieän naøy vaø duøng phöông tieän naøy noùi ra lôøi roõ raøng ñeàu thaønh xaû giôùi. Treân ñaây laø töôùng xaû giôùi vaø vieäc xaû giôùi, keá noùi veà khoâng thaønh xaû giôùi; nhö Tyø kheo maéc bònh ñieân cuoàng taâm loaïn, tuøy taâm ñieân cuoàng maø noùi xaû giôùi thì khoâng thaønh xaû giôùi; hoaëc ñoái tröôùc ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn maø noùi xaû giôùi, ngöôøi kia nghe khoâng hieåu cuõng khoâng thaønh xaû giôùi. Neáu Tyø kheo maéc bònh khoå, bò khoå böùc

baùch maø noùi xaû giôùi thì khoâng thaønh xaû giôùi; hoaëc ñoái tröôùc ngöôøi ñang bònh khoå maø noùi xaû giôùi, do hoï bò bònh khoå böùc baùch neân nghe khoâng hieåu thì khoâng thaønh xaû giôùi. Neáu ñoái tröôùc thieân thaàn, phi nhôn nhö caùc loaøi roàng, Daï xoa, Caøn thaùt baø, A tu la, Ca laàu la, Khaån na la, Ma haàu la giaø, cho ñeán ñoái tröôùc caùc loaøi suùc sanh noùi xaû giôùi thì ñeàu khoâng thaønh xaû giôùi. Neáu ñoái tröôùc ngöôøi ôû trong nöôùc, duøng ngoân ngöõ cuûa bieân ñòa ñeå noùi xaû giôùi; hoaëc ñoái tröôùc ngöôøi ôû bieân ñòa, duøng ngoân ngöõ ôû trung phöông ñeå noùi xaû giôùi, do ngöôøi nghe khoâng hieåu ñöôïc tieáng noùi cuûa nhau neân khoâng thaønh xaû giôùi. Neáu khi ñoái tröôùc ngöôøi noùi xaû giôùi maø noùi mau, noùi caø laêm, noùi loän... thì khoâng thaønh xaû giôùi. Hoûi: sao goïi laø phaùp baát tònh, sao goïi laø laøm vieäc baát tònh?- ñaây laø phaùp baát thieän, phaùp aùc, khoâng phaûi laø phaùp cuûa baäc thieän nhaân. Noùi laøm vieäc baát tònh laø ôû choã khuaát chæ coù hai ngöôøi, caû hai ñeàu thích muoán thoï duïc neân xuùc chaïm nhau, hai thaân giao hoäi, vöøa vaøo (nam caên vaøo nöõ caên) thì phaïm Ba la di; neáu thoï laïc thì phaïm Ba la di, khoâng thoï laïc thì phaïm Ñoät kieát la, ñaây goïi laø laøm vieäc baát tònh. Nhö trong luaät noùi cho ñeán cuøng vôùi suùc sanh ñeàu phaïm Ba la di, laø lôøi noùi toät cuøng, ñoái vôùi loaøi lôùn coù theå cuøng haønh daâm ñöôïc thì phaïm Ba la di, loaøi nhoû khoâng theå haønh daâm ñöôïc thì phaïm Ñoät kieát la. Noùi Ba la di nghóa laø thoái ñoïa, khoâng nhö yù, töø phaùp Nhö lai bò rôi xuoáng, khoâng coøn goïi laø Thích töû nöõa, ôû trong phaùp Tyø kheo khoâng coøn ñöôïc nhö yù nöõa, khoâng ñöôïc xeáp vaøo taêng soá vaø khoâng ñöôïc ôû chung vôùi Taêng nöõa, nhö keä noùi: “ T a thuyeát Ba la di, Thaày haõy chuù yù nghe, Ñoïa laïc, khoâng nhö yù, Traùi ngöôïc vôùi chaùnh phaùp, Khoâng ñöôïc cuøng ôû chung, Neân goïi Ba la di “. Noùi khoâng ñöôïc ôû chung laø khoâng ñöôïc cuøng Taêng hoøa hôïp taùc phaùp yeát ma laøm caùc Taêng söï vaø moãi nöûa thaùng cuøng thuyeát Ba la ñeà moäc xoa, nhö trong luaät boån noùi khoâng ñöôïc cuøng boá taùt vaø laøm caùc

phaùp yeát ma. Noùi ngöôøi nöõ coù ba loaïi, moãi loaïi coù ba ñöôøng haønh daâm, huyønh moân coù ba loaïi, moãi loaïi coù hai ñöôøng haønh daâm, nam cuõng coù ba loaïi. Noùi ba loaïi nöõ laø ngöôøi nöõ, phi nhaân nöõ vaø suùc sanh caùi, toång coäng laø chín caên (chín ñöôøng haønh daâm); ba loaïi huyønh moân laø ngöôøi huyønh moân, phi nhaân huyønh moân vaø suùc sanh huyønh moân, toång coäng laø saùu caên; ba loaïi nam laø ngöôøi nam, phi nhaân nam vaø suùc saùnh ñöïc, toång coäng laø saùu caên. Neáu vôùi taâm daâm, hai caên xuùc chaïm nhau ñeå laøm vieäc baát tònh, vöøa vaøo lieàn phaïm Ba la di; neáu baûn thaân khoâng chuû ñoäng laøm, ngöôøi kia chuû ñoäng laøm maø baûn thaân thoï laïc thì cuõng phaïm Ba la di; neáu bò cöôõng böùc laøm vieäc baát tònh, ban ñaàu taâm khoâng thoï laïc, nhaát taâm hoä giôùi thì khoâng phaïm, sau ñoù khôûi taâm thoï laïc thì phaïm Ba la di. Neáu oan gia ñöa ngöôøi nöõ ñeán choã Tyø kheo khuyeán duï laøm vieäc baát tònh, muoán hoaïi Tyø kheo; hoaëc nöûa ñeâm ñöa ngöôøi nöõ ñeán, goïi Tyø kheo thöùc daäy ñeå cuøng laøm vieäc baát tònh, neáu trong ba thôøi ñeàu thoï laïc thì phaïm Ba la di, duø tinh coù xuaát hay khoâng ñeàu phaïm, chôù noùi laø vì oan gia böùc baùch neân khoâng

phaïm. Noùi ba thôøi laø khi môùi vaøo (nam caên vaøo nöõ caên), khi döøng truï (nam caên ñaõ vaøo trong nöõ caên), khi ra (nam caên ra khoûi nöõ caên). Neáu khi môùi vaøo khoâng thoï laïc, khi döøng truï vaø khi ra thoï laïc thì phaïm Ba la di; khi môùi vaøo vaø khi döøng truï khoâng thoï laïc nhöng khi ra thì thoï laïc cuõng phaïm Ba la di; caû ba thôøi khoâng thoï laïc thì khoâng phaïm. Noùi khoâng thoï laïc laø nhö ñöa vaøo mieäng raén ñoäc, nhö chaïm vaøo löûa; neáu Tyø kheo quaùn khoå khoâng voâ ngaõ, khoâng keå ñeán thaân maïng, bò ngöôøi nöõ böùc baùch nhö chaïm vaøo löûa, nhö chaïm dao beùn thì khoâng phaïm. Tröôøng hôïp oan gia ñöa ngöôøi nöõ ñeán hoaëc ngöôøi nöõ khoâng nguû hoaëc laø ngöôøi say, hay bò ñieân cuoàng hoaëc laø thaây cheát chöa hoaïi; noùi chöa hoaïi laø ba ñöôøng haønh daâm chöa hoaïi hoaëc hoaïi phaàn nhieàu hoaëc hoaïi phaàn ít. Moãi loaïi ñeàu coù ba ñöôøng haønh daâm vaø boán tröôøng hôïp, toång coäng coù hai möôi baûy; phi nhaân nöõ vaø suùc sanh caùi cuõng vaäy, toång coäng laø taùm möôi moát; huyønh moân hai caên cuõng coù taùm möôi moát; huyønh moân vaø ngöôøi nam toång coäng coù naêm möôi boán; phi nhaân nam vaø suùc sanh ñöïc cuõng coù naêm möôi boán; nhö vaäy taát caû laø hai traêm baûy möôi. Taïi nöôùc Sö töû coù hai luaät sö cuøng hoïc vôùi moät A-xaø-leâ, moät teân laø Öu ba ñeá taû, hai teân laø Taû taû ñeà baø; Öu ba ñeá taû coù hai ñeä töû raát trí hueä, moät teân laø Ma ha Ba ñaàu ma, hai teân laø Ma ha Tu ma. Caû hai ñeàu hoïc luaät vôùi thaày qua chín löôït, nhöng Ma ha Ba ñaàu ma töï hoïc theâm chín löôït nöõa neân raát thoâng suoát Luaät taïng. Sau ñoù Ma ha Tu ma rôøi thaày qua soâng ôû rieâng, Ma ha Ba ñaàu ma nghe vieäc naøy roài suy nghó:"thaày

aáy raát doõng maõnh, boån sö hieän coøn maø ñaõ ra ôû rieâng; ta thì moãi naêm seõ ñeán choã thaày nghe luaät vaø caùc nghóa sôù luaät, khoâng phaûi chæ hoïc moät laàn maø hoïc cho ñeán khi naøo thoâng suoát luaät,nhö theá môùi goïi laø luaät sö cung kính luaät". Sau ñoù, khi Öu ba ñeá taû ñang daïy luaät cho naêm traêm ñeä töû maø Ma ha Ba ñaàu ma ñöùng ñaàu, coù moät ñeä töû hoûi: "noùi caên hoaïi phaàn ít, hôn phaân nöûa chöa hoaïi maø haønh daâm thì phaïm Ba la di; caên hoaïi phaàn nhieàu, coøn ít phaàn chöa hoaïi maø haønh daâm thì phaïm Thaâu lan giaù; neáu coøn nöûa phaàn chöa hoaïi maø haønh daâm thì phaïm toäi gì?", Öu ba ñeá taû ñaùp: "Phaät keát Ba la di laø keát chung, neáu haønh daâm nôi ba ñöôøng maø keát toäi Ba la di thì ñoù laø toäi thuoäc theá gian, khoâng toäi do Phaät keát; neáu nôi caên coøn nöûa phaàn chöa hoaïi maø haønh daâm, phaïm Ba la di laø toäi do Phaät keát. Noùi khoâng thaáy boùng Ba la di maø thaáy boùng Thaâu lan giaù laø ñoái vôùi töû thi, nôi caên chöa hoaïi hay hôn phaân nöûa chöa hoaïi maø haønh daâm thì Phaät keát toäi Ba la di; nôi caên coøn ít phaàn chöa hoaïi maø haønh daâm thì phaïm Thaâu lan giaù, vì khoâng thaáy boùng Ba la di maø thaáy boùng Thaâu lan giaù. Neáu phaàn thòt nôi caên chöa hoaïi, da gaân vaãn coøn thì keát phaïm Ba la di; hoaëc phaàn thòt ñaõ hoaïi nhöng vaãn coøn hình daïng, coù theå ñöa nam caên vaøo ñeå haønh daâm thì cuõng phaïm Ba la di; neáu caên ñaõ hoaïi khoâng coøn hình daïng, baèng phaúng nhö veát thöông thì phaïm Thaâu lan giaù; neáu bò thuù aên maát caên, chæ coøn choã thòt maø haønh daâm vaøo choã aáy thì phaïm Ñoät kieát la. Neáu töû thi chöa thoái röûa

hay ñaõ thoái röûa, haønh daâm vaøo choã Ba la di thì phaïm Thaâu lan giaù, haønh daâm vaøo choã Thaâu lan giaù thì phaïm Ñoät kieát la, haønh daâm vaøo choã Ñoät kieát la thì cuõng phaïm Ñoät kieát la.Neáu Tyø kheo khôûi taâm daâm sôø chaïm nôi ba ñöôøng cuûa ngöôøi nöõ thì phaïm Thaâu lan giaù, neáu vì muoán thoï laïc maø moâi chaïm moâi, ñöa nam caên chaïm beân ngoaøi nöõ caên thì phaïm Taêng giaø baø thi sa; chaïm beân ngoaøi caên cuûa suùc sanh caùi thì phaïm Thaâu lan giaù, sôø moù ñeå thoï laïc thì phaïm Ñoät kieát la. Phaät vì hoä ngöôøi thuaän trì giôùi vaø vì hoä chaùnh phaùp khoâng muoán caùc aùc Tyø kheo ñôøi vò lai phaïm neân noùi ra hai traêm baûy möôi choã phaïm naøy". Noùi boán loaïi caùch laø coù caùch vaøo khoâng caùch, khoâng caùch vaøo coù caùch, khoâng caùch vaøo khoâng caùch vaø coù caùch vaøo coù caùch. Coù caùch laø coù y phuïc beân ngoaøi ngaên caùch, ngöôïc laïi laø khoâng caùch; neáu caû hai ñeàu coù caùch maø coù taâm duïc haønh daâm vaøo choã Ba la di thì phaïm Ba la di, vaøo choã Thaâu lan giaù thì phaïm Thaâu lan giaù, vaøo choã Ñoät kieát la thì phaïm Ñoät kieát la. Noùi khoâng phaïm laø khoâng hay bieát vaø khoâng thoï laïc, nhö Tyø kheo nguû say khoâng hay bieát nhö ngöôøi nhaäp ñònh thì khoâng phaïm, neáu tænh thöùc coù hay bieát nhöng khoâng thoï laïc cuõng khoâng phaïm. Neáu Tyø kheo bò ñieân cuoàng taâm loaïn, khoâng bieát khinh troïng, saïch dô; thuoác

khoâng trò heát ñöôïc thì khoâng keát phaïm; neáu trôû laïi boån taâm maø laøm vieäc baát tònh thì keát phaïm. Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi Phaät chöa keát giôùi nhö Tu ñeà na thì khoâng keát phaïm, nhöõng ngöôøi phaïm sau nhö Tyø kheo phaïm daâm vôùi di haàu vaø Tyø kheo Baït xaø töû thì keát phaïm Ba la di.

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 8

Noùi phaân bieät caâu trong vaên giôùi laø khi laøm vieäc gì maø coù yù thöùc thì seõ phaùt khôûi toäi theá gian hay nghieäp coâng ñöùc toùm heát taát caû giôùi boån. Coù giôùi nhaân saùu loaïi khôûi toäi, coù giôùi nhaân boán loaïi khôûi toäi, coù giôùi nhaân ba loaïi khôûi toäi, coù giôùi nhaân y Ca hi na khôûi toäi, coù giôùi nhaân loâng deâ khôûi toäi, coù giôùi nhaân taâm xaû khôûi toäi. Trong ñaây hoaëc nhaân laøm maø khôûi toäi, hoaâc nhaân khoâng laøm maø khôûi toäi, hoaëc do laøm vaø khoâng laøm maø khôûi toäi; laïi coù tröôøng hôïp do bieát neân ñöôïc thoaùt toäi, hoaëc bieát maø khoâng ñöôïc thoaùt toäi; laïi coù giôùi voâ taâm, coù giôùi höõu taâm; laïi coù taùnh toäi vaø cheá toäi. Hoûi: Sao goïi laø giôùi höõu taâm?- laø coù taâm laøm neân keát toäi - Noùi cheá toäi coù hai laø toäi thuoäc thaân nghieäp vaø toäi thoäc khaåu nghieäp, toäi thuoäc thaân nghieäp laø do thaân laøm maø keát phaïm, toäi thuoäc khaåu nghieäp laø do khaåu laøm maø keát phaïm. Laïi coù giôùi thieän vaø giôùi baát thieän, laïi coù ba möôi hai taâm baát thieän vaø khoâng phaûi baát thieän khôûi toäi. Duïc giôùi coù taùm taâm thieän, möôøi hai taâm baát thieän vaø möôøi taâm voâ kyù; töø taâm thieän vaø taâm voâ kyù coù hai taâm tri. Laïi coù giôùi ba thoï, coù giôùi hai

thoï, coù giôùi moät thoï; neáu nhaân ba thoï maø khôûi toäi thì goïi laø giôùi ba thoï; neáu nhaân nôi laïc thoï vaø xaû thoï maø khôûi toäi thì goïi laø giôùi hai thoï; neáu nhaân nôi khoå thoï maø khôûi toâïi thì goïi laø giôùi moät thoï. Toân giaû Öu ba ly muoán cho caùc luaät sö ñôøi sau deã nhôù vieäc tuøy cheá neân noùi keä: “Di haàu, Baït xaø töû, Laõo xuaát gia vaø Nai” Noùi baïch y laø maëc y phuïc baïch y haønh daâm, aùo coû laø ngoaïï ñaïo keát coû laøm y phuïc, aùo voû caây laø duøng voû caây laøm y phuïc, phaùt Khaâm baø la laø duøng toùc deät laøm y phuïc, mao Khaâm baø la laø duøng loâng ñuoâi con Mao ngöu deät laøm y phuïc, y da nai laø duøng da nai laøm y phuïc... Noùi Tyø kheo ni Öu baùt la voán laø tröôûng giaû nöõ ôû thaønh Xaù veä, do trong quaù khöù traêm ngaøn kieáp laøm caùc vieäc thieän neân nay ñöôïc saéc ñeïp nhö hoa Öu baùt la neân thaønh teân goïi. Tyø kheo ni naøy ñaõ ly duïc, döùt heát

phieàn naõo; sau khi khaát thöïc aên xong trôû veà phoøng naèm nguû thì bò moät Baø la moân leûn vaøo trong phoøng tröôùc ñoù cöôõng böùc. Do ñaõ ly duïc neân coâ khoâng coù thoï laïc maø caûm thaáy nhö saét noùng chaïm vaøo thaân, Phaät noùi khoâng thoï laïc thì khoâng phaïm vaø noùi keä: “Nhö hoa sen trong nöôùc, Haït caûi ñaët ñaàu kim, Nôi duïc khoâng taâm nhieãm, Ta goïi Baø la moân”. Noùi chuyeån caên laø nhö coù Tyø kheo vaøo nöûa ñeâm nguû say boãng chuyeån caên thaønh nöõ, Phaät baûo caùc Tyø kheo ñöa ñeántrong Ni taêng vaø vaãn giöõ tuoåi haï cuõ, khoâng phaûi thoï giôùi cuï tuùc laïi. Khi ñöa vò naøy ñeán trong chuøa ni, caùc Tyø kheo neân noùi roõ nguyeân do vaø nhôø Ni chuùng gi- uùp ñôõ, vò chuyeån caên naøy neân tuøy thuaän ni chuùng ñoïc tuïng kinh phaùp vaø thuaän haønh theo giôùi phaùp Tyø kheo ni. Neáu vò naøy khoâng coù taâm hoå theïn vaø khoâng tuøy thuaän Ni chuùng chuøa naøy thì coù theå ñi ñeán chuøa khaùc caàu thaày y chæ khaùc, cuõng ñöôïc ñoä ñeä töû vaø thoï ngöôøi khaùc y chæ; caùc Tyø kheo ni khoâng ñöôïc cô hieàm vaø sanh taâm kia ñaây. Neáu vò naøy tröôùc ñaõ coù ñoä Sa di thì neân giao laïi cho caùc Tyø kheo khaùc; y baùt tröôùc kia ñaõ maát phaùp thoï, phaûi ñoái tröôùc Tyø kheo ni taùc phaùp thoï laïi baùt vaø naêm y; y vaät dö tröôùc kia cuõng ñöôïc thuyeát tònh ñeå duøng; ñoái vôùi Thaát nhaät döôïc ñaõ thoï tröôùc kia cuõng phaûi taùc phaùp thoï laïi, duø tröôùc kia ñaõ thoï ñuû baûy ngaøy cuõng ñöôïc thoï laïi baûy ngaøy. Cho ñeán nhöõng vaät duïng rieâng cuûa mình tröôùc kia, sau khi chuyeån caên vaãn ñöôïc mang theo ñeå duøng, tröø vaät cuûa Taêng thì giao traû laïi cho Taêng. Neáu Tyø kheo khi chöa chuyeån caên phaïm Taêng taøn, haønh Ma na ñoûachöa xong, sau khi chuyeån caên neân haønh laïi nöûa thaùng Ma na ñoûa roài cho xuaát toäi; neáu ñaõ haønh Ma na ñoûa xong thì sau khi chuyeån caên neân cho xuaát toäi. Ngöôïc laïi neáu laø Tyø kheo ni khi chöa chuyeån caên, haønh Ma na ñoûa chöa xong thì sau khi chuyeån caên thaønh Tyø kheo neân cho haønh laïi saùu ñeâm Ma na ñoûa roài cho xuaát toäi; neáu ñaõ haønh Ma na ñoûa xong thì sau khi chuyeån caên neân cho xuaát toäi. Noùi nhöôïc yeâu laø Tyø kheo naøy tröôùc kia laø vuõ coâng neân soáng löng meàm deõo, noùi tröôøng caên laø Tyø kheo naøy coù nam caên daøi. Noùi veõ hình khaéc töôïng laø veõ hình vaø khaéc töôïng ngöôøi nöõ hoaëc baèng vaøng, baïc,

ñoàng... goã thì phaïm Ñoät kieát la; vuoát ve töôïng ngöôøi nöõ cuõng Ñoät kieát la. Noùi ñoan chaùnh laø Tyø kheo naøy laø ngöôøi thaønh Vöông xaù, coù töôùng maïo ñoan chaùnh, tín taâm xuaát gia neân ñöôïc goïi laø ñoan chaùnh; moät ngöôøi nöõ thaáy Tyø kheo naøy ñoan chaùnh neân sanh duïc taâm oâm hoân, Tyø

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 8 317

kheo naøy laø baäc A na haøm neân khoâng coù thoï laïc. Neáu haønh daâm ôû mieäng vaøo qua raêng thì phaïm Ba la di, löôõi chaïm löôõi thì Thaâu lan giaù. Neáu haønh daâm vôùi phi nhaân nhö long nöõ hoaëc Khaån na la nöõ hoùa hình ngöôøi nöõ ñeàu phaïm Ba la di, cho ñeán caùc loaøi quyû thaàn khaùc neáu hieän thaân sôø naém ñöôïc thì ñeàu phaïm Ba la di, khoâng hieän thaân sôø naém ñöôïc thì khoâng phaïm. Neáu Tyø kheo muoán cuøng ngöôøi nöõ haønh daâm, khi nam caên saép vaøo nöõ caên lieàn sanh taâm hoái thì phaïm Ñoät kieát la, vaøo lieàn phaïm troïng. Noùi nguû neân ñoùng cöûa laø nhö Phaät baûo caùc Tyø kheo: “neáu ban ngaøy muoán nhaäp ñònh neân ñoùng cöûa roài môùi nhaäp ñònh, neáu khoâng ñoùng cöûa thì phaïm Ñoät kieát la”. Noùi ñoùng cöûa laø coù loaïi cöûa ñoùng ñöôïc, coù loaïi khoâng ñoùng ñöôïc; neáu khung cöûa laøm baèng caây hay tre, döôùi caùnh cöûa coù choát, treân coù then caøi thì ñoùng ñöôïc; neáu chæ laø taám maøn che thì khoâng ñoùng ñöôïc. Neáu Tyø kheo nhaäp ñònh ban ngaøy, ñoái vôùi loaïi cöûa ñoùng ñöôïc maø khoâng ñoùng thì phaïm, loaïi khoâng ñoùng ñöôïc neân khoâng ñoùng thì khoâng phaïm. Khi ñoùng neân caøi then choát, neáu khoâng coù then choát thì khi kheùp laïi neân duøng vaät chaén ngang cöûa, duø coù khe hôû maø ñaàu ngöôøi khoâng chui qua ñöôïc thì cuõng khoâng phaïm. Neáu beân ngoaøi coù nhieàu ngöôøi hoaëc Tyø kheo hay Sa di ñang kinh haønh hay ñang laøm vieäc, Tyø kheo beân trong nghó laø hoï seõ coi ngoù neân nhaäp ñònh hay nguû ñeàu khoâng phaïm. Neáu Tyø kheo ôû trong phoøng treân laàu gaùc, khoâng ñoùng cöûa nguû thì neân caát thang, neáu khoâng caát thang thì neân ñoùng cöûa döôùi roài môùi nguû thì khoâng phaïm; neáu ôû laàu ba taàng, Thöôïng toøa ôû taàng döôùi, Tyø kheo ôû taàng giöõa vaø taàng treân, khi nguû khoâng ñoùng cöûa nghó laø ñaõ coù Thöôïng toøa ôû taàng döôùi thì khoâng phaïm. Neáu Tyø kheo ñi ñöôøng xa meät nguû queân khoâng ñoùng cöûa thì khoâng phaïm, neáu ñaõ thöùc daäy roài naèm xuoáng nguû laïi thì phaïm...., nhö keä noùi: “Kheùo thaáy taát caû töôùng, Luaät baûn khoâng che giaáu, Phaät giaùo hoùa chuùng sanh, Ñaàu, giöõa, sau ñeàu thieän, Neân noùi taát caû thieän. Phaät thöông xoùt chuùng sanh, Neân noùi Tyø ni taïng, Tyø ni laø toái thöôïng, Lôøi Phaät noùi khoâng hai, Ñoïa laïc, khoâng nhö yù, Goïi laø Ba la di, Roäng noùi khieán cho bieát,

318 BOÄ LUAÄT 11

Tröø ngöôøi phaïm ñaàu tieân, Phaät noùi khoâng coù phaïm”. - (Heát phaåm Ba la di thöù 1)

Luùc ñoù Phaät ôû treân nuùi Kyø xaø quaät, thaønh Vöông xaù... Hoûi: vì sao goïi laø thaønh Vöông xaù?- do vaøo thôøi kieáp sô, coù hai vò Thaùnh vöông teân Maïn tha ña vaø Cuø baàn ñaø xaây döïng nhaø cöûa taïi ñaây; coù thuyeát cho laø khi Phaät ra

ñôøi, coù Chuyeån luaân thaùnh vöông ra ñôøi laäp quoác taïi ñaây, neáu khoâng coù Thaùnh vöông ra ñôøi thì Döôïc xoa seõ laøm chuû nôi naøy. Hoûi: sao goïi laø nuùi Kyø xaø quaät?- Kyø xaø laø teân cuûa loaøi chim Thöùu, quaät laø ñænh nuùi; loaøi chim naøy sau khi aên xong thì bay trôû veà ñaäu treân ñænh nuùi neân thaønh teân goïi; laïi coù thuyeát noùi treân ñænh nuùi coù hình taûng ñaù tôï nhö chim Thöùu neân thaønh teân goïi. Noùi chuùng laø ba ngöôøi, noùi Taêng laø ba ngöôøi trôû leân; noùi thaân höõu laø quen bieát nhöng khoâng thaân; noùi kyø cöïu laø baïn raát thaân, ñoàng y thöïc; noùi ôû beân nuùi Y tö kyø leâ laø do thuôû xöa coù naêm traêm vò Phaät Bích chi ñi ñeán nöôùc Ca tö caâu sa la, sau khi khaát thöïc xong ñaõ leân nuùi naøy nhaäp ñònh, moïi ngöôøi thaáy caùc vò naøy leân nuùi roài maõi khoâng thaáy trôû xuoáng neân cho laø nuùi ñaõ aên maát ngöôøi xuaát gia, nuùi naøy ñöôïc goïi laø Y tö kyø leâ töø ñoù. Noùi coù naêm traêm Tyø kheo laøm nhaø coû tranh ôû beân nuùi naøy ñeå haï an cö laø nhö Phaät baûo caùc Tyø kheo: “Tyø kheo muoán haï an cö, tröôùc neân tu söûa phoøng xaù, neáu khoâng coù phoøng xaù maø haï an cö thì phaïm Ñoät kieát la”, neáu coù phoøng xaù saün thì toát, neáu khoâng coù neân töï laøm hoaëc nhôø ngöôøi khaùc laøm, neáu khoâng coù phoøng xaù thì khoâng ñöôïc haï an cö. Noùi Ñaøn ni ca laø ngöôøi ñaàu tieân phaïm Ba la di thöù hai laø vò naøy laøm moät nhaø tranh ôû A lan nhaõ ñeå an cö, sau khi maõn haï lieàn thaùo dôõ nhaø traùnh naøy ra töøng phaàn roài boù laïi coät treo treân caây, vì sao, vì sau ñoù neáu muoán ôû nöõa thì laáy xuoáng laøm nhaø laïi, hoaëc Tyø kheo naøo caàn thì tuøy yù laáy xuoáng laøm nhaø ñeå ôû. Sôû dó phaûi thaùo dôõ boù laïi coät treo treân caây laø vì haï an cö xong, Tyø kheo seõ ra ñi tuøy yù du hoùa, nhaø khoâng ai ôû coi giöõ seõ hö muïc. Luùc ñoù coù ngöôøi ñi löôïm cuûi nhìn thaáy lieàn laáy mang ñi, Ñaøn ni ca ñeán haï an cö laàn sau trôû laïi thì khoâng coù boù caây goã vaø coû tranh ñeå laøm nhaø nöõa. Ñaøn ni ca voán laø con cuûa ngöôøi thôï goám neân troän buøn laøm nhaø, laøm xong duøng maøu ñoû sôn pheát roài duøng coû vaø phaân boø nung caên nhaø nhö nung ñoà goám; sau khi nung chín, caên nhaø baèng ñaát coù maøu ñoû saùng ñeïp nhö löûa, khi goõ vaøo phaùt ra tieáng vang nhö tieáng chuoâng vaø gio thoåi vaøo cöûa soå nghe nhö tieáng nhaïc. Sau ñoù, Phaät nhìn thaáy caên nhaø

naøy, tuy bieát nhöng vaãn hoûi caùc Tyø kheo laø nhaø cuûa ai ñeå nhaân vieäc naøy cheá giôùi. Sau khi nghe bieát caên nhaø naøy laø do con cuûa ngöôøi thôï goám teân Ñaøn ni ca laøm, Phaät lieàn duøng ñuû phöông tieän quôû traùch raèng: “taïi sao keû ngu si naøy laïi khoâng coù taâm töø bi taøn haïi chuùng sanh nhö theá, chuùng sanh ñôøi vò lai seõ noùi hoài Phaät coøn taïi theá, Tyø kheo taøn haïi chuùng sanh maø vaãn khoâng keát toäi, vì theá chôù khieán chuùng sanh khôûi taâm nhö theá”, noùi roài lieàn baûo caùc Tyø kheo dôõ phaù caên nhaø ñoù. Luaän veà taâm töø laø hoä tröôùc, taâm bi do thaáy chuùng sanh khoå neân xuùc ñoäng sau; noùi taøn haïi chuùng sanh laø ñaøo ñaát troän buøn keá duøng löûa nung caên nhaø seõ laøm cheát nhieàu chuùng sanh. Do vieäc naøy Phaät cheá Tyø kheo naøo troän buøn laøm hoà xaây nhaø thì phaïm Ñoät kieát la, neáu troän buøn vôùi coû tranh thì khoâng phaïm. Luùc ñoù Ñaøn ni ca nhaäp ñònh beân caïnh nhaø, nghe tieáng ñaäp phaù lieàn xuaát

ñònh hoûi vì sao, caùc Tyø kheo ñaùp laø Phaät baûo ñaäp, Ñaøn ni ca nghe roài ñaùp: “neáu Phaät baûo ñaäp phaù thì ñöôïc”. Ñaøn ni ca tuy duøng vaät lieäu cuûa chính mình ñeå xaây caát nhaø naøy, sôû dó Phaät baûo ñaäp phaù vì caùch laøm nhaø phi phaùp baát tònh, noùi phi phaùp laø caùch laøm nhaø theo ngoaïi ñaïo, noùi baát tònh laø taøn haïi chuùng sanh, Tyø kheo chuû nhaø thaáy nhaø bò ñaäp phaù cuõng khoâng ñöôïc ñoøi boài thöôøng. Nhö trong luaät noùi phaùp laøm duø loïng khoâng ñöôïc duøng nguõ saéc hoaëc keát daây tua saëc sôõ, caùn duø cuõng khoâng ñöôïc chaïm khaéc hay veõ hình caàm thuù nhö ngöôøi theá gian thöôøng laøm. Phaùp may ca sa phaûi caét roïc, neân may ñöôøng may luøi vaø khoâng ñöôïc theâu hoa vaên, laøm daây khuy vaø nuùt khoâng ñöôïc laøm hình caùi chuøy hay hình voi...; khi nhuoäm y khoâng ñöôïc duøng nöôùc thôm, nhuoäm xong khoâng ñöôïc duøng nöôùc hoà ñeå hoà ca sa cho laùng boùng; khi nhuoäm giaët ñaäp khoâng ñöôïc duøng chaân ñaïp, neân duøng tay voø nheï... Phaùp laøm baùt cuõng khoâng ñöôïc chaïm khaéc trong ngoaøi, nung baùt khoâng ñöôïc coù maøu ma ni, naép baùt vaø beân hoâng baùt cuõng khoâng ñöôïc chaïm khaéc hình kyø laï. Phaùp laøm daây ñai löng cuõng khoâng ñöôïc deät coù hình hoa vaên vaø keát tua nguõ saéc...; phaùp laøm oáng ñöïng thuoác cuõng khoâng ñöôïc chaïm khaéc hình nam nöõ hay chuùng sanh, chaøy giaõ thuoác cuõng vaäy; ñaõy ñöïng cuõng khoâng ñöôïc duøng nhieàu maøu; oáng khoùa cho ñeán dao caïo toùc, dao caét moùng tay, vaät laáy löûa, dao cheû caây xæa raêng... vaø ñaõy ñöïng cuõng vaäy, ñeàu khoâng ñöôïc chaïm khaéc hình nam nöû, caàm thuù vaø hoa vaên saëc sôõ. Noùi laøm phoøng choã coù naïn laø laøm ôû choã vua coù theá löïc hoaëc trong giôùi traøng cuûa ngöôøi khaùc, caùc Tyø kheo thaáy laøm neân ngaên laïi noùi raèng: “khoâng neân laøm phoøng ôû ñaây, seõ trôû ngaïi chuùng toâi boá taùt, töï töù”, neáu ngaên ba laàn maø vaãn coá laøm thì caùc Tyø kheo neân phaù dôõ, phaù dôõ roài neân ñöa laïi vaät lieäu nhö caây goã vaø coû tranh cho ngöôøi chuû phoøng, chuû phoøng

khoâng ñöôïc ñoøi boài thöôøng. Sau khi caên nhaø ñaát nung ñoû bò phaù dôõ, Ñaøn ni ca muoán laøm laïi caên nhaø khaùc neân tìm ñeán ngöôøi giöõ caây goã trong thaønh laø Baø la moân Baø sa ca la, ngöôøi giöõ caây goã naøy noùi: ‘ ñaây laø vaät cuûa vua, caát döï phoøng khi trong thaønh coù naïn gaáp nhö hoûa hoaïn... laøm hö hoaïi, khoâng theå ñöa cho ñöôïc”, Ñaøn ni ca tuy nghe Baø la moân naøy noùi nhö vaäy, vaãn töï yù laáy caây goã cöa ra töøng khuùc mang ñi. Luùc ñoù vò ñaïi thaàn nöôùc Ma kieät ñaø laø Baø na ñi tuaàn tra trong thaønh nhìn thaáy Ñaøn ni ca mang goã ñaõ cöa ra töøng khuùc ra khoûi thaønh, lieàn cho ngöôøi baét troùi ngöôøi giöõ caây goã roài ñeán hoûi vua coù haï lònh ñöa goã cho Tyø kheo Ñaøn ni ca khoâng, vua ñaùp laø khoâng, vò ñaïi thaàn naøy lieàn ñöa ngöôøi giöõ caây goã ñeán choã vua xöû toäi. Ngöôøi giöõ caây goã naøy ñöa tin ñeán Ñaøn ni ca: “khi toâi chöa bò xöû töû, xin ñaïi ñöùc haõy ñeán cöùu toâi, neáu ñöïi toâi bò gieát roài môùi ñeán thì muoán cöùu cuõng voâ ích”, Ñaøn ni ca ñeán choã vua taâu raèng: “khi vua môùi leân ngoâi coù noùi Sa moân, Baø la moân naøo caàn coû caây vaø nöôùc thì cöù tuøy yù laáy duøng, vì theá neân toâi môùi ñeán laáy caây goã cuûa vua”, vua noùi: “tröôùc ñaây ta coù

noùi lôøi naøy laø vì caùc Sa moân, Baø la moân coù taøm quyù maø noùi, khoâng phaûi vì ngöôøi khoâng coù taøm quyù nhö thaày. Vaû laïi ta noùi ñöôïc tuøy yù laáy laø laáy vaät voâ chuû nôi A lan nhaõ, khoâng phaûi laø vaät coù chuû vaø coù ngöôøi coi giöõ". Noùi nhôø ca sa neân thoaùt cheát laø ngöôøi xuaát gia maëc ca sa, nhö coù ngöôøi muoán aên thòt cöøu nhöng khoâng muoán gieát cöøu neân choïn laáy nhöng con cöøu coù boä loâng ñeïp roài ghi daáu treân ñaàu chuùng laø seõ ñem gieát. Moïi ngöôøi thaáy daáu ghi naøy, vì tham tieác boä loâng cöøu ñeïp neân ñem thòt ñeán ñoåi, nhôø vaäy maø cöøu ñöôïc thoaùt cheát, Tyø kheo Ñaøn ni ca cuõng vaäy, nhôø ca sa neân thoaùt cheát. Moïi ngöôøi nghe bieát vieäc naøy roài lieàn cheâ traùch Tyø kheo Ñaøn ni ca: "thaày khoâng phaûi laø Sa moân, khoâng phaûi laø Thích töû". Luùc ñoù Phaät hoûi moät Tyø kheo voán laø cöïu thaàn hieåu raønh luaät phaùp cuûa vua: "theo luaät phaùp cuûa vua Bình sa, troäm caép ñeán bao nhieâu môùi bò baét troùi, ñuoåi ra khoûi nöôùc hoaëc gieát cheát?" Hoûi: Phaät laø baäc Nhaát thieát trí ñaõ bieát roõ toäi töôùng naëng nheï maø chö Phaät quaù khöù ñaõ keát, vì sao coøn phaûi hoûi cöïu thaàn cuûa vua?- sôû dó Phaät hoûi laø vì neáu khoâng hoûi maø lieàn keát toäi Ba la di thì ngöôøi ñôøi seõ cheâ traùch laø coâng ñöùc trì giôùi cuûa Tyø kheo laø voâ löôïng cuõng nhö hö khoâng, nhö maët ñaát khoâng theå tính löôøng, vì sao vöøa phaïm lieàn keát toäi troïng. Phaät duøng trí hueä quaùn muoán cho giôùi ñöôïc truï laâu vaø muoán moïi ngöôøi ñeàu coâng nhaän neân hoûi cöïu thaàn tröôùc roài môùi döïa theo phaùp theá gian maø keát giôùi. Noùi naêm Ma baø ca laø taïi thaønh Vöông xaù, hai möôi Ma baø ca laø

moät phaàn Ca lôïi sa baøn, moät phaàn tö Ca lôïi sa baøn laø naêm Ma baø ca. Chö Phaät quaù khöù cuõng laáy moät phaàn naøy ñeå keát toäi Ba la di, chö Phaät vò lai cuõng vaäy, taát caû chö Phaät ñeàu keát giôùi Ba la di coù boán phaùp khoâng khaùc nhau. Sau khi quôû traùch Ñaøn ni ca xong, Phaät keát giôùi Ba la di thöù hai khoâng cho maø laáy, sau ñoù do Luïc quaàn Tyø kheo keát theâm thì goïi laø tuøy keát. Luùc ñoù taïi choã giaët y, nhöõng ngöôøi thôï giaët giaët vaø phôi khoâ xong, thu gom laïi roài coät thaønh boù ñeå trôû veà trong thaønh; khi vaøo thaønh do voäi vaøng vaø ñoâng ngöôøi neân bò Luïc quaàn Tyø kheo laáy troäm moät boù vaûi. Noùi tuï laïc laø thaønh aáp hay thoân xoùm coù nhieàu nhaø hoaëc nôi coù moät hay hai ba nhaø, cho ñeán choã döøng ôû taïm cuûa caùc thöông nhaân cuõng goïi laø tuï laïc, ñeàu coù hai cöûa coång: cöûa coång tröôùc nhaø vaø cöûa coång cuûa thoân, aáp hay thaønh; beân trong hai coång naøy laø giôùi cuûa tuï laïc, beân ngoaøi coång thöù haitrôû ñi laø giôùi cuûa A lan nhaõ. Noùi giôùi nhaø laø töø haøng raøo nhaø, ngöôøi bình thöôøng khoâng maïnh quaù hay yeáu quaù caàm ñaù quaêng ñeán ñöôïc tôùi ñaâu thì trong phaïm vi ñoù laø giôùi cuûa nhaø; neáu khoâng coù haøng raøo thì ñöùng ngay nôi choã nöôùc töø treân maùi nhaø rôi xuoáng, caàm ñaù quaêng ñöôïc tôùi ñaâu thì trong phaïm vi ñoù laø giôùi nhaø; hoaëc ñöùng ngay nôi cöûa nhaø quaêng raùc hay caùi chaøy giaõ ñeán ñöôïc tôùi ñaâu thì ñoù laø giôùi cuûa nhaø. Giôùi A lan nhaõ tính töø coång laøng trôû ra, trong phaïm vi naêm traêm cung laø giôùi nhoû nhaát. Trong phaïm vi cuûa caùc giôùi naøy, neáu laø vaät coù chuû maø coù taâm troäm

caép laáy naêm Ma baø ca thì phaïm Ba la di; noùi khoâng cho maø laáy laø vaät cuûa ngöôøi khaùc nhö y thöïc..., neáu hoï khoâng duøng thaân hay ngöõ ñeå cho maø khôûi taâm troäm caép laáy; noùi khoâng xaû laø taâm cuûa ngöôøi chuû khoâng xaû vaät. Noùi troäm caép bao goàm naêm tröôøng hôïp: chieám ñoaït, mang ñi, ñem caát, böôùc chaân ñi, laáy rôøi khoûi choã cuõ vaø cuøng giao heïn. Noùi chieám ñoaït laø nhö Tyø kheo chieám ñoaït vöôøn röøng cuûa ngöôøi, khi ñang tranh chaáp thì Tyø kheo phaïm Ñoät kieát la, khi ngöôøi chuû vöôøn kia hoà nghi thì Tyø kheo phaïm Thaâu lan giaù, khi ngöôøi chuû vöôøn kia khôûi taâm xaû töùc laø quyeát ñònh maát vöôøn thì Tyø kheo phaïm Ba la di. Noùi mang ñi laø nhö Tyø kheo mang vaät cuûa ngöôøi khaùc ñi, khi khôûi taâm troäm sôø chaïm vaät thì phaïm Ñoät kieát la, khi duøng tay ñoäng chuyeån vaät thì phaïm Thaâu lan giaù, khi mang vaät ñi thì phaïm Ba la di. Noùi ñem caát laø nhö Tyø kheo nhaän vaät cuûa ngöôøi khaùc gôûi roài ñem caát, sau ñoù khi ngöôøi chuû ñeán laáy laïi vaät thì Tyø kheo noùi laø khoâng coù nhaän vaät gôûi; khi noùi xong caâu naøy lieàn phaïm Ñoät kieát la, khi ngöôøi chuû hoà nghi thì Tyø kheo phaïm Thaâu lan giaù, khi ngöôøi chuû khôûi taâm xaû vaät thì Tyø kheo phaïm Ba la di. Noùi böôùc chaân ñi laø neáu Tyø kheo troäm vaät töï mang ñi, böôùc chaân ñi thöù nhaát phaïm Thaâu lan giaù, böôùc chaân thöù hai lieàn phaïm Ba la di. Noùi laáy rôøi

khoûi choã cuõ laø khi Tyø kheo khôûi taâm muoán troäm laáy vaät thì phaïm Ñoät kieát la, tay ñoäng chuyeån vaät thì phaïm Thaâu lan giaù, laáy rôøi khoûi choã cuõ lieàn phaïm Ba la di. Noùi cuøng giao heïn laø nhö Tyø kheo noùi toâi seõ ñeán choã laáy vaät mang veà ñaây, khi Tyø kheo ñeán ñoù laáy ñöôïc vaät mang ñi, moät chaân böôùc ra ngoaøi giôùi, moät chaân coøn ôû trong giôùi thì phaïm Thaâu lan giaù, caû hai chaân ñeàu böôùc ra ngoaøi giôùi lieàn phaïm Ba la di. Noùi qua choã thu thueá laø neáu Tyø kheo mang vaät qua choã thu thueá maø khoâng noäp thueá, moät chaân böôùc ra ngoaøi, moät chaân coøn ôû beân trong choã thu thueá thì phaïm Thaâu lan giaù, hai chaân ñeàu böôùc ra khoûi choã thu thueá thì phaïm Ba la di. Saùu tröôøng hôïp keå treân neáu phaân bieät thì coù ñeán hai möôi laêm caâu nhö sau: nhö tröôøng hôïp moät laø laáy ñuû loaïi vaät coù naêm caâu hoaëc naêm duyeân nhö trong luaät ñaõ noùi, tröôøng hôïp hai laø laáy moät loaïi vaät cuõng coù naêm, tröôøng hôïp ba laø töï tay laáy cuõng coù naêm, tröôøng hôïp boán laø phöông tieän ñaàu tieân cuõng coù naêm, tröôøng hôïp naêm laø troäm laáy cuõng coù naêm. Hai tröôøng hôïp ñaàu coù naêm caâu nhö ñaõ noùi ôû treân, trong tröôøng hôïp ba laø töï tay laáy cuõng coù naêm caâu: moät laø töï tay laáy, hai laø baûo ngöôøi khaùc laáy, ba laø neùm, boán laø laáy ñöôïc, naêm laø chuû vaät coù taâm xaû vaät. Noùi töï tay laáy laø töï tay ñoaït laáy vaät töø ngöôøi khaùc, sai baûo laáy laø nhö baûo ngöôøi khaùc raèng haõy ñoaït laáy vaät aáy cho ta; neùm laø nhö ôû trong choã thu thueá leùn neùm vaät troán thueá ra ngoaøi, neáu vaät naøy laø vaät quyù troïng thì phaïm Ba la di; noùi laáy ñöôïc laø nhö baûo ngöôøi raèng: ñoái vôùi vaät aáy neáu coù theå laáy ñöôïc thì cöù laáy, neáu khoâng theå laáy ñöôïc thì thoâi, ngöôøi ñöôïc sai vaâng lôøi ñi laáy, neáu troäm laáy ñöôïc vaät aáy thì ngöôøi sai phaïm Ba la di, ngöôøi ñöôïc sai

tuøy luùc laáy ñöôïc lieàn phaïm; noùi chuû coù taâm xaû vaät laø ñoái vôùi vaät bò maát khôûi taâm xaû. Trong tröôøng hôïp boán phöông tieän ban ñaàu cuõng coù naêm caâu: moät laø phöông tieän ban ñaàu, hai laø tuøy phöông tieän, ba laø keát phöông tieän, boán laø heïn laøm, naêm laø ghi nhôù bieát, nhö trong luaät ñaõ noùi roõ. Trong tröôøng hôïp naêm troäm laáy cuõng coù naêm caâu: moät laø troäm laáy, hai laø cöôùp laáy, ba laø ñoøi laáy, boán laø giaáu ñeå laáy, naêm laø ñoåi theû laáy. Noùi ñoåi theû laáy laø nhö coù moät Tyø kheo chi y cho Taêng, coù taâm troäm neân ñoåi theû ñeå laáy y toát cuûa ngöôøi khaùc veà cho mình. Nhö vaäy naêm tröôøng hôïp treân ñeàu coù naêm caâu, toäng coäng thaønh hai möôi laêm caâu, luaät sö coù trí hueä khi xöû ñoaùn vieäc tranh caõi, phaûi quaùn xem naêm tröôøng hôïp tröôùc roài môùi xöû ñoaùn, nhö keä noùi: “Neáu noùi vieäc ñaõ qua, Ñuùng thôøi duøng naêm phaùp,

Quaùn xem naêm choã roài, Baäc trí bieát xöû ñoaùn”. Noùi duøng naêm phaùp quaùn: moät laø quaùn xöù nhö Tyø kheo laáy troäm vaät roài phaïm toäi, luaät sö neân xeùt xem vaät naøy laø coù chuû hay khoâng coù chuû, neáu coù chuû thì chuû vaät coù taâm xaû hay khoâng coù taâm xaû vaät; neáu chuû vaät chöa coù taâm xaû thì neân ñònh toäi ngöôøi laáy troäm nhö trong luaät ñaõ noùi; neáu chuû vaät ñaõ khôûi taâm xaû thì ngöôøi laáy troäm ñuû soá nhö trong luaät cheá thì keát phaïm Ba la divaø traû vaät laïi cho chuû. Thuôû xöa coù vua Baø ñeá da cuùng döôøng ñaïi thaùp, coù moät Tyø kheo töø phöông nam ñeán trong chuøa laøm leã, treân vai coù ñaët chieác y vaøng baûy khuyûu tay. Luùc ñoù vua vaø ñaïi chuùng vaøo chuøa neân xua moïi ngöôøi ra ngoaøi, moïi ngöôøi bò doàn qua moät beân neân chen laán nhau, trong luùc chen laán, chieác y treân vai cuûa Tyø kheo rôi maát. Khi ra beân ngoaøi, Tyø kheo cho laø khoâng theå tìm laïi ñöôïc y neân khôûi taâm xaû roài boû ñi. Sau ñoù coù moät Tyø kheo khaùc ñeán chuøa thaáy chieác y naøy treân ñaát, khôûi taâm troäm laáy, laáy roài nghi hoái neân tìm ñeán moät luaät sö teân Chaâu la Tu Ma Na laø vò thoâng suoát luaät töôùng trong caùc luaät sö ñeå quyeát nghi. Luaät sö nghe bieát söï vieäc roài lieàn noùi: “thaày coù theå ñöa chuû y ñeán ñaây khoâng?”, ñaùp laø khoâng bieát, luaät sö baûo ñi tìm; vò naøy ñeán trong naêm chuøa lôùn hoûi thaêm, vaãn khoâng tìm ra ñöôïc chuû chieác y neân trôû laïi choã luaät sö. Luaät sö hoûi: “coù nhieàu Tyø kheo töø phöông naøo ñeán ñaây?”, ñaùp laø töø phöông nam, luaät sö noùi: “thaày neân caàm y ñaõ laáy mang ñeán töøng chuøa hoûi ai laø chuû cuûa y”, Tyø kheo vaâng lôøi caàm y ñeán trong töøng chuøa hoûi vaø tìm ñöôïc chuû y ñöùa ñeán gaëp luaät sö, luaät sö hoûi Tyø kheo chuû y: “ñaây laø y cuûa thaày phaûi khoâng?”, ñaùp laø phaûi, laïi hoûi maát taïi ñaâu, lieàn keå laïi vieäc treân, luaät sö hoûi: “thaày ñaõ khôûi taâm xaû y chöa?”, ñaùp laø ñaõ xaû, luaät sö laïi hoûi Tyø kheo laáy y ñaõ laáy y ôû ñaâu, lieàn keå laïi vieäc treân, luaät sö noùi: “neáu khi thaày löôïm laáy y naøy vôùi taâm khoâng troäm caép thì khoâng coù toäi, neáu löôïm laáy vôùi taâm troäm thì phaïm Ñoät kieát la, neân ñoái saùm môùi tröø ñöôïc toäi”, laïi baûo Tyø kheo chuû y: “thaày vôùi taâm ñaõ xaû y neân ñem y naøy cho Tyø kheo naøy”, Tyø kheo laáy y sau khi ñöôïc quyeát nghi, thaân taâm vui möøng nhö ñöôïc vò

cam loà. Ñaây goïi laø quaùn xöù. Noùi quaùn thôøi laø xeùt luùc laáy ñöôïc y maø ñònh toäi theo thôøi giaù laø maéc hay reõ. Nhö coù moät Tyø kheo ôû giöõa bieån vôùt ñöôïc moät traùi döøa lieàn goït caét thaønh caùi gaùo raát xinh khieán ai cuõng thích vaø duøng gaùo naøy ñeå uoáng nöôùc. Sau ñoù ñeå caùi gaùo naøy laïi trong chuøa ôû treân ñaûo roài ñi ñeán nuùi Chi ñeá da, coù moät Tyø kheo khaùc ñeán trong chuøa naøy thaáy caùi gaùo xinh neân troäm laáy vaø mang theo ñi ñeán nuùi Chi ñeá da. Tyø kheo chuû caùi gaùo thaáy Tyø kheo naøy duøng caùi gaùo ñeå aên chaùo lieàn nhaän ra laø caùi gaùo

cuûa mình neân ñeán hoûi: “thaày ñöôïc caùi gaùo naøy töø ñaâu?”, ñaùp laø ôû trong chuøa treân ñaûo, Tyø kheo kia noùi: “caùi gaùo naøy laø cuûa toâi, thaày ñaõ laáy troäm noù”, noùi roài lieàn daãn ñeán trong Taêng xin phaân xöû nhöng khoâng ai giaûi quyeát ñöôïc, lieàn daãn ñeán choã luaät sö teân Cuø ñaøn ña, luaät sö hoûi Tyø kheo laáy gaùo: “thaày laáy caùi gaùo naøy ôû ñaâu?”, ñaùp laø ôû treân ñaûo, laïi hoûi: “vaät naøy ôû treân ñaûo trò giaù bao nhieâu?”, ñaùp: “ôû nôi aáy sau khi uoáng nöôùc döøa vaø aên döøa xong lieàn vaát boû hoaëc phôi khoâ laøm cuûi ñoát, khoâng ñaùng giaù gì”, luaät sö laïi hoûi Tyø kheo chuû caùi gaùo: “thaày laøm thaønh caùi gaùo trò giaù bao nhieâu?”, ñaùp: “trò giaù chöøng moät Ma sa ca”, luaät sö noùi: “chöa ñuû naêm Ma sa ca thì khoâng phaïm troïng”, ñaïi chuùng nghe luaät sö xöû ñoaùn nhö vaäy roài ñeàu khen laønh thay. Luùc ñoù vua Baø ñeá da ñeán trong chuøa leã baùi nghe bieát vieäc naøy cuõng khen laønh thay vaø ra lònh ñaùnh troáng thoâng baùo khaép nôi: “töø nay veà sau, taát caû nhöõng ngöôøi xuaát gia neáu coù nghi vieäc gì haõy ñeán choã luaät sö Cuø ñaøn ña ñeå quyeát nghi, vì luaät sö naøy xöû ñoaùn nhö luaät phaùp”. Ñoù goïi laø xeùt theo thôøi giaù maø ñònh toäi, cuõng neân xeùt vaät môùi hay cuõ ñeå ñònh giaù, nhö caùi baùt môùi nguyeân khoâng bò luûng thì giaù cao, cuõ vaø bò luûng thì khoâng ñaùng giaù. Noùi môùi cuõ laø nhö vaät chöa duøng qua thì goïi laø môùi, ñaõ duøng qua roài thì goïi laø cuõ; nhö caùi rìu ñaõ duøng cheû cuûi qua roài lieàn thaønh vaät cuõ hoaëc vaûi ñaõ maëc qua moät laàn, giaët moät laàn lieàn goïi laø cuõ... Do ñoù khi xöû ñoaùn neân hoûi roõ ñeå keát toäi naëng hay nheï. Heát phaåm ñoaït laáy.

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 9

Noùi qua choã öôùc heïn laø döïa theo caâu vaên trong giôùi, tuøy töôùng traïng cuûa noù maø thöù lôùp phaân bieät; noùi tuøy saéc goïi laø saéc töùc laø tuøy nôi choán maø goïi, hoaëc goïi laø moät phaàn hoaëc trò giaù moät phaàn hay hôn moät phaàn. Vì sao, vì moät Ca lôïi sa baøn coù boán phaàn, moät phaàn laø naêm Ma sa ca, neáu laáy troäm moät phaàn thì phaïm Ba la di; noùi trò giaù moät phaàn hay hôn moät phaàn laø duø vaät laø tònh hay baát tònh trò giaù baèng moät phaàn hay hôn moät phaàn, laáy troäm ñeàu keát phaïm Ba la di. Noùi chuû ñaát laø nhö Chuyeån luaân thaùnh vöông laø vua caû boán thieân haï, vua cuûa moät thieân haï nhö vua A Duïc,

vua moät xöù nhö vua Bình sa, cho ñeán vua nôi bieân ñòa hoaëc chuû moät hay hai thoân ñeàu goïi laø chuû ñaát. Noùi ñieån phaùp laø y theo quoác phaùp maø trò toäi naëng nheï nhö caét tai, xeûo muõi, chaët tay chaët chaân hoaëc gieát; ñaïi thaàn hay thaùi töû vaø vua nôi bieân ñòa ñeàu coù quyeàn xöû nhöõng toäi naøy. Noùi gieát laø gieát cheát hay ñaùnh cho cheát, noùi ñuoåi laø ñuoåi ra khoûi nöôùc, noùi giaëc laø keû troäm vaät cuûa ngöôøi duø nhieàu hay ít. Noùi laáy vaät ôû trong ñaát vaø treân ñaát laø nhö phuïc taøng hay vaät baùu cuûa ngöôøi ñöôïc choán giaáu trong ñaát. Neáu Tyø kheo duøng phöông tieän muoán laáy troäm vaät baùu ñöôïc choán giaáu naøy thì phaïm Ñoät kieát la. Noùi phöông tieän laø nhö Tyø kheo muoán laáy troäm vaät baùu, khi saép ñi laáy lieàn suy nghó: “moät mình ta khoâng theå laáy troäm ñöôïc vaät baùu choân giaáu naøy, ta neân tìm theâm ñoàng baïn”, khi nghó nhö vaäy lieàn phaïm Ñoät kieát la, nghó roài lieàn ñeán choã Tyø kheo baïn noùi raèng: “ôû choã _ coù choân giaáu vaät baùu, thaày haõy cuøng toâi ñeán ñoù laáy, neáu laáy ñöôïc chuùng ta cuøng chia, thoï duïng seõ khoâng thieáu thoán nöõa”, khi vò naøy chaáp thuaän cuøng ñi thì Tyø kheo kia phaïm theâm moät Ñoät kieát la; tìm ñöôïc ñoàng baïn roài tìm cuoác xeûng, neáu töï coù thì laáy duøng, neáu khoâng coù thì ñi hoûi möôïn. Neáu chuû caây cuoác hoûi möôïn ñeå laøm gì, ñaùp laø laøm vieäc thì phaïm Ñoät kieát la, neáu doái noùi laø laøm vieäc gì ñoù thì phaïm Ba daät ñeà; coù thuyeát cho laø cuõng phaïm Ñoät kieát la vì laø phöông tieän cuûa toäi troäm. Neáu cuoác khoâng caùn neân chaët caây ñeå laøm caùn lieàn phaïm theâm toäi Ñoät kieát la, vì ñaây cuõng laø phöông tieän cuûa

toäi troäm... nhö theá coù ñeán taùm toäi phöông tieän Ñoät kieát la; ñoù laø phöông tieän Ñoät kieát la, coäng töôùng Ñoät kieát la, caàm vaät quyù troïng Ñoät kieát la, phi tieàn Ñoät kieát la, tyø ni Ñoät kieát la, tri Ñoät kieát la, baïch Ñoät kieát la vaø vaên Ñoät kieát la. Noùi phöông tieän Ñoät kieát la laø toäi thuoäc phöông tieän nhö tìm ñoàng boïn, tìm cuoác xeûng ñeå troäm laáy phuïc taøng. Noùi coäng töôùng Ñoät kieát la laø nhö ñaøo ñaát, chaët phaù caây coû ñeå tìm phuïc taøng, tuy toäi thuoäc Ba daät ñeà nhöng laø phöông tieän cuûa toäi troäm neân goïi laø coäng töôùng Ñoät kieát la. Noùi caàm vaät quyù trong Ñoät kieát la laø nhö ñaøo thaáy phuïc taøng, ñöa tay sôø chaïm caùc vaät baùu nhö vaøng baïc...; noùi phi tieàn Ñoät kieát la laø sôø chaïm caàm vaät khoâng phaûi quyù troïng hay tieàn baïc. Noùi tyø ni Ñoät kieát la laø nhö Tyø kheo vaøo thoân khaát thöïc, buïi hay vaät khaùc rôi vaøo baùt, khoâng thoï laïi maø aên thì phaïm toäi naøy; noùi tri Ñoät kieát la laø bieát mình coù toäi maø che giaáu, khoâng noùi ra hoaëc vieäc tröôùc laøm chöa thaønh, giöõa chöøng sanh hoái neân döøng laïi thì goïi laø tri Ñoät kieát la; noùi baïch Ñoät kieát la laø khi taùc phaùp yeát ma, nghe taùc baïch xong maø khoâng boû thì phaïm toäi naøy; noùi vaên Ñoät kieát la laø khi thuyeát giôùi nghe hoûi ba laàn, bieát mình coù toäi hay nghi maø im laëng khoâng noùi ra. Hoûi: toäi Ñoät kieát la vaø Thaâu lan giaù trong ñaây sai khaùc nhö theá naøo?- Ñoät kieát la nghóa laø aùc taùc, töùc laø khoâng laøm theo lôøi Phaät daïy, nhö keä noùi: “Thaày haõy laéng nghe nghóa, Cuûa toäi Ñoät kieát la, AÙc taùc hay laàm loãi, Nhö ngöôøi ñôøi laøm aùc, Toäi duø aån hay hieän, Ñeàu goïi Ñoät kieát

la, Caùc thaày neân töi bieát". Thaâu lan giaù nghóa laø chöôùng ngaên ñöôøng thieän, phaûi ñoïa trong ba ñöôøng aùc; trong caùc toäi ñoái tröôùc moät ngöôøi saùm thì toäi naøy laø lôùn nhaát, nhö keä noùi: "Thaày haõy laéng nghe nghóa, Cuûa toäi Thaâu lan giaù, Laø chöôùng ngaên ñöôøng thieän, Saùm hoái tröôùc moät ngöôøi, Ngöôøi thoï saùm cuõng moät, Thì toäi naøy lôùn nhaát". Nhö ñaøo laáy troäm phuïc taøng, khi tay sôø chaïm vaät baùu thì phaïm Ñoät kieát la, ñoäng chuyeån vaät baùu nhöng chöa nhaác leân thì phaïm Thaâu lan

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 9 327

giaù, nhaác leân khoûi choã cuõ laáy mang ñi thì phaïm Ba la di; hoaëc nhökhi taùc phaùp yeát ma, ñôn baïch xong khoâng boû thì phaïm Ñoät kieát la; yeát ma laàn thöù nhaát xong cho ñeán laàn thöù ba chöa xong thì phaïm ba toäi Thaâu lan giaù. Noùi laáy vaät rôøi khoûi choã cuõ laø nhö ñaøo laáy huû vaøng choân döôùi ñaát, ñang nhích qua nhích laïi ñeå nhaác leân thì phaïm Thaâu lan giaù, nhaác leân ñöôïc rôøi khoûi choã cuõ thì phaïm Ba la di. Noùi noäi khí (beân trong khí vaät)laø nhö huû vaøng choân döôùi ñaát quaù naëng khoâng theå nhaác leân noåi, môû naép ñeå laáy vaät baùu trong huû ra khoûi mieäng huû, neáu tính giaù ñuû moät phaàn (naêm Ma baø sa) thì phaïm Ba la di; neáu laáy khoâng ra ñöôïc khoûi mieäng huû, coøn dính nöûa trong nöûa ngoaøi thì phaïm Thaâu lan giaù; hoaëc laáy chöa ra khoûi mieäng huû lieàn rôùt trôû laïi trong huû cuõng phaïm Thaâu lan giaù. Tröôøng hôïp laáy troäm daàu, bô... trong bình cuõng keát phaïm gioáng nhö treân, chæ khaùc laø neáu chuû bieát ñöôïc ñoøi ñeàn laïi tieàn thì Tyø kheo neân ñeàn laïi tieàn; tröôøng hôïp laáy troäm vaät treân ñaát cuõng nhö treân coù theå suy ra bieát. Noùi troäm laáy vaät treân khoâng trung laø nhö baét troäm chim coâng treân khoâng trung, tay chaïm thaân chim thì phaïm Ñoät kieát la, baét ñöôïc chim mang ñi, böôùc chaân thöù nhaát phaïm Thaâu lan giaù, böôùc chaân thöù hai lieàn phaïm Ba la di; neáu chim ñaäu treân maët ñaát, baét ñöôïc chöa nhaác leân khoûi ñaát thì phaïm Thaâu lan giaù, nhaác chím leân khoûi ñaát mang ñi thì phaïm Ba la di. Neáu chim coâng bò nhoát trong loàng, Tyø kheo coù taâm troäm mang caû loàng chim ñi thì cuõng tuøy theo ñoù keát toäi nhö treân; neáu chim ôû trong vöôøn, phöông tieän xua chim ra ngoaøi ñeå baét troäm, tuøy keát phaïm cuõng nhö treân. Neáu y cuûa ngöôøi khaùc thoåi bay trong khoâng trung, Tyø kheo coù taâm troäm ñöa tay naém laáy, tuøy keát toäi cuõng nhö treân. Noùi troäm laáy vaät rôi laø ngöôøi khaùc duøng vaät baùu trang söùc, ñaùnh rôi maø khoâng hay bieát; neáu Tyø kheo töø xa nhìn thaáy khôûi taâm troäm ñeán löôïm laáy, caàm leân khoûi ñaát lieàn phaïm Ba la di. Noùi laáy troäm vaät treân giöôøng, treân giaù, treân coïc... nhö coù taâm troäm laáy y treo treân giaù hoaëc mang caû giaù y, rôøi khoûi choã cuõ lieàn phaïm Ba la di; neáu laáy roài hoái haän ñeå trôû laïi thì phaïm Thaâu lan giaù hoaëc laáy y rôøi khoûi giaù laïi bò rôi xuoáng ñaát cuõng phaïm Thaâu lan giaù, neáu nhaët leân laïi vaø mang ñi thì phaïm Ba la di. Cho ñeán laáy troäm vaät treo treân caây cuõng vaäy, tính giaù ñuû naêm Ma baø ca lieàn keát phaïm Ba la di, khoâng ñuû thì phaïm Thaâu lan giaù. Noùi laáy troäm vaät trong nöôùc nhö ao hoà... laø khi vaøo nöôùc moø tìm thì phaïm Ñoät kieát la, tay chaïm vaøo vaät... ñeàu keát phaïm nhö treân ñaõ noùi. Noùi vaät ôû trong ao nhö sen,

cuû sen...Tyø kheo haùi troäm sen hay ñaøo laáy cuû sen, mang leân khoûi maët nöôùc, tính giaù ñuû naêm Ma baø ca thì phaïm Ba la di, khoâng ñuû hoaëc chöa leân khoûi nöôùc thì phaïm Thaâu lan giaù. Nhö caù

trong ao coù chuû, Tyø kheo coù taâm troäm caâu hay ñaët lôø, caù chöa maéc caâu thì phaïm Ñoät kieát la, caù ñaõ maéc caâu nhöng chöa nhaác leân khoûi maët nöôùc thì phaïm Thaâu lan giaù, nhaác leân khoûi maët nöôùc tính giaù ñuû soá thì phaïm Ba la di; neáu chuû ñoøi ñeàn tieàn, Tyø kheo neân traû. Noùi laáy troäm thuyeàn laø khi môû daây coät thuyeàn thì phaïm Ñoät kieát la, daây rôøi thuyeàn thì phaïm Thaâu lan giaù, thuyeàn rôøi khoûi choã cuõ pha- ïm Ba la di... cho ñeán chuû thuyeàn ñoøi ñeàn, Tyø kheo neân traû nhö treân. Tröôøng hôïp laáy troäm xe vaø vaät duïng treân xe, tuøy phaïm naëng nheï ñeàu gioáng nhö treân; tröôøng hôïp laáy troäm vaät trong vöôøn nhö hoa traùi cuõng tuøy phaïm naëng nheï nhö treân. Noùi tranh ñoaït vöôøn caây laø nhö Tyø kheo coù taâm muoán ñoaït vöôøn caây cuûa ngöôøi thì phaïm Ñoät kieát la, phöông tieän laøm cho kia hoà nghi thì phaïm Thaâu lan giaù, khi chuû vöôøn kia khôûi taâm xaû thì Tyø kheo phaïm Ba la di; neáu chuû vöôøn chöa khôûi taâm xaû kieän leân quan, Tyø kheo khôûi töôûng quyeát ñònh ñoaït cuõng phaïm Ba la di, quan xöû Tyø kheo thaéng kieän, Tyø kheo cuõng phaïm Ba la di; neáu chuû vöôøn kia vaøo trong Taêng yeâu caàu phaân xöû, Taêng coá yù xöû traùi lyù thì ngöôøi phaùn quyeát phaïm Ba la di; neáu taêng xöû ñuùng lyù thì Tyø kheo tranh ñoaït phaïm Thaâu lan giaù. Noùi laáy troäm vaät trong chuøa laø nhö phoøng xaù lôùn nhoû ñaõ cuùng cho Taêng boán phöông, Tyø kheo tuy coù yù tranh ñoaït veà cho mình nhöng khoâng thaønh toäi troïng vì vaät khoâng coù chuû cuï theå; neáu thí chuû cuùng cho moät ngöôøi hay moät chuùng maø khôûi taâm tranh ñoaït, khôûi töôûng quyeát ñònh ñoaït, ngöôøi kia khôûi taâm xaû thì keát phaïm gioáng nhö treân. Noùi laáy vaät trong ruoäng laø goàm caû trong hai loaïi ruoäng: moät laø loaïi ruoäng Phuù baøn na troàng luùa, hai laø loaïi ruoäng A ba lan nhaõ troàng ñaäu mía; neáu Tyø kheo laáy troäm luùa, ñaäu...mang ñi, tính giaù ñuû naêm Ma baø sa thì phaïm troïng...; cho ñeán tranh ñoaït, laán chieám ruoäng cuûa ngöôøi khaùc cuõng keát phaïm gioáng nhö treân. Neáu ruoäng cuûa ngöôøi ñaõ ñoùng hai coïc laøm ranh giôùi, Tyø kheo nhoå moät coïc phaïm Thaâu lan giaù, nhoå coïc thöù hai phaïm Ba la di; neáu nhieàu coïc thì nhoå coïc thöù nhaát phaïm Ñoät kieát la, nhoå coïc thöù hai, thöù ba phaïm Thaâu lan giaù, nhoå coïc cuoái cuøng phaïm Ba la di. Neáu Tyø kheo duøng daây ño ñaát laán qua ñaát cuûa ngöôøi, vöøa ñaët ñaàu daây xuoáng thì phaïm Thaâu lan giaù, ño xong lieàn phaïm Ba la di; cho ñeán chuû ñaát khôûi taâm xaû, Tyø kheo phaïm Ba la di. Hoûi: sao goïi laø ñaát A lan nhaõ coù chuû vaø khoâng chuû?- nhö caây coái trong röøng duø laø khoâng ñaùng giaù cuõng khoâng ñöôïc laáy laø coù chuû, neáu ñöôïc chaët laáy tuøy yù maø khoâng coù ai caám ñoaùn thì goïi laø voâ chuû. Tyø kheo troäm laáy vaät treân ñaát A lan nhaõ coù chuû thì tuøy theo thôøi giaù maø ñònh toäi,

neáu löôïm laáy vaät ñaõ vaát boû thì khoâng phaïm. Neáu ñaát A lan nhaõ tuy coù chuû nhöng ñaõ laâu khoâng coù ai coi giöõ, Tyø kheo laáy caây goã hay taïp vaät duøng, sau ñoù chuû bieát ñeán ñoøi thì Tyø kheo neân traû laïi hoaëc traû theo thôøi giaù. Neáu Tyø kheo noùi vôùi ngöôøi coi giöõ: “haõy ñöa cho toâi caây goã ñoù, toâi seõ theo thôøi giaù ñöa laïi tieàn”, neáu ngöôøi coi giöõ ñoàng yù thì Tyø kheo laáy khoâng phaïm; neáu chuû röøng baûo ngöôøi coi giöõ ñöøng laáy tieàn cuûa Tyø kheo maø ngöôøi coi giöõ vaãn ñoøi thì Tyø kheo neân ñöa; neáu ngöôøi coi giöõ röøng khoâng ñoàng yù cho laáy maø Tyø kheo troäm laáy, khi mang ra khoûi röøng, tính theo thôøi giaù maø ñònh toäi. Tröôøng hôïp troäm laáy nöôùc trong lu hoaëc toâ daàu trong bình, tuøy laáy nhieàu ít tính giaù maø keát toäi nhö treân; neáu ñaøo möông daãn nöôùc cuûa ngöôøi vaøo trong ruoäng cuûa mình hoaëc ngaên laáp ngoøi raõnh ñeå nöôùc chaûy vaøo ruoäng mình, khoâng chaûy vaøo ruoäng cuûa ngöôøi thì tuøy toån thaát, tính giaù maø keát toäi. Noùi chaët laáy troäm caây laø nhö Tyø kheo coù taâm troäm duøng buùa cöa ñeå chaët hay cöa troäm caây, chöa ñöùt rôøi ra thì phaïm Thaâu lan giaù, ñöùt rôøi thì phaïm Ba la di... cho ñeán ñoøi ñeàn tieàn, Tyø kheo neân ñeàn tieàn laïi theo thôøi giaù. Noùi trieån chuyeån troäm ñoaït laïi laø keû troäm ñaõ troäm laáy vaät ñi, Tyø kheo ñoaït laáy laïi, vaät ñaõ rôøi khoûi thaân keû troäm, keû troäm duøng söùc maïnh ñoaït laáy laïi vaø boû chaïy, do nôi taâm quyeát ñònh ñoaït laïi vaø ñaõ laáy vaät rôøi khoûi choã cuõ neân tuy khoâng ñoaït laïi ñöôïc vaät, Tyø kheo vaãn phaïm troïng. Neáu khi ñoaït laáy laïi laøm y vaät bò hö raùch thì tính theo giaù maø keát phaïm, neáu ñoaït laïi ñöôïc vaø mang ñi thì böôùc thöù nhaát phaïm Thaâu lan giaù, böôùc thöù hai phaïm troïng; neáu khi röôït theo ñoaït laáy laïi, keû kia vaát y vaät laïi, Tyø kheo khôûi nghó: kia ñaõ vaát boû laïi, ta neân löôïm laáy, thì khoâng phaïm troïng, chæ phaïm Ñoät kieát la. Noùi laáy vaät cuûa ngöôøi gôûi laø ngöôøi gôûi vaät cho Tyø kheo khi ñeán laáy laïi, Tyø kheo noùi: “toâi khoâng coù nhaän vaät cuûa oâng gôûi”, thì phaïm Ba daät ñeà coá voïng ngöõ, nhöng thuoäc phöông tieän cuûa toäi troäm neân keát phaïm Ñoät kieát la; neáu Tyø kheo suy nghó: “ngöôøi naøy gôûi vaät cho ta khoâng coù ai bieát, ta neân ñöa laïi hay khoâng”, thì phaïm Thaâu lan giaù, khi khôûi taâm quyeát ñònh laáy, chuû vaät khôûi taâm xaû thì Tyø kheo phaïm Ba la di. Neáu sau khi nhaän vaät cuûa ngöôøi gôûi, Tyø kheo coù taâm troäm dôøi chuyeån ñeán caát nôi khaùc thì phaïm Ñoät kieát la, sau ñoù ñem ñoåi hay baùn vaø tieâu xaøi heát, khi chuû ñeán ñoøi thì Tyø kheo phaïm Ñoät kieát la, khoâng ñöa laïi cuõng khoâng ñeàn tieàn thì phaïm troïng. Neáu baùt cuûa Taêng gôûi caát ôû choã Thöôïng toøa, Tyø kheo thaáy baùt cuûa ngöôøi khaùc toát ñeïp hôn neân khi ñeán laáy baùt, chæ baùt toát ñeïp noùi laø cuûa mình, Thöôïng toøa ñöa, Tyø kheo caàm vaøo tay

thì phaïm troïng; neáu Thöôïng toøa laáy loän baùt cuûa mình ñöa thì Tyø kheo naøy chæ phaïm Ñoät kieát la, hoaëc laáy chính caùi baùt cuûa Tyø kheo naøy ñöa thì Tyø kheo naøy cuõng phaïm Ñoät kieát la. Neáu Thöôïng toøa ñöa y vaät cho Tyø kheo treû caàm ñeå cuøng ñi ñeán choã kia, Tyø kheo treû naøy khôûi taâm troäm neân mang y vaät naøy leùn boû ñi, böôùc chaân thöù nhaát phaïm Thaâu lan giaù, böôùc thöù hai

phaïm troïng. Neáu Thöôïng toøa ñöa y cho Tyø kheo treû ñem giaët nhuoäm, Tyø kheo naøy khôûi taâm troäm caép laáy mang ñi... cho ñeán ñem y baùn ñoåi laáy thöùc aên hay tieâu xaøi heát ñeàu keát phaïm gioáng nhö treân. Neáu Thöôïng toøa gôûi y vaät ôû nhaø thí chuû, Tyø kheo treû khôûi taâm troäm ñeán nhaø hoï doái noùi laø Thöôïng toøa sai ñeán laáy, choàng hay vôï laáy ñöa, Tyø kheo caàm vaøo tay lieàn phaïm Ba la di. Neáu thí chuû thænh hai Tyø kheo an cö, maõn haï höùa cuùng moãi ngöôøi moät xaáp vaûi, Thöôïng toøa sai Tyø kheo treû ñeán laáy; khi ñöa vaûi cho Tyø kheo, thí chuû noùi: "xaáp vaûi quyù giaù cuùng cho Thöôïng toøa, xaáp vaûi thöôøng cuùng cho thaày", Tyø kheo naøy mang veà ñöa xaáp vaûi thöôøng cho Thöôïng toøa, coøn mình laáy xaáp vaûi quyù giaù thì phaïm Ba la di. Neáu Tyø kheo khaùch ñeán ôû taïm trong chuøa, khi ñi nghó laø cöïu Tyø kheo seõ coi giöõ y baùt neân khoâng daën gôûi, y baùt coù maát thì Tyø kheo khaùch khoâng ñöôïc ñoøi ñeàn vì khoâng coù noùi gôûi. Neáu coù noùi gôûi maø cöïu Tyø kheo khoâng hieåu, Tyø kheo khaùch töôûng laø hieåu neân boû ñi, y baùt coù bò maát cuõng khoâng ñöôïc ñoøi ñeàn; neáu khi noùi gôûi maø cöïu Tyø kheo hieåu vaø noùi laønh thay, y baùt bò maát thì cöïu Tyø kheo phaûi ñeàn. Neáu Tyø kheo coi giöõ kho chöùa baùt, khi xuaát nhaäp baùt cuûa caùc Tyø kheo xong, queân ñoùng cöûa kho khieán maát baùt thì Tyø kheo naøy phaûi ñeàn; neáu ñaõ ñoùng cöûa kho nhöng giaëc khoeùt vaùch vaøo laáy troäm baùt thì khoâng phaûi ñeàn; neáu giaëc cöôùp ñeán baét phaûi môû kho, neáu khoâng môû seõ gieát, vì hoä thaân maïng neân môû kho, giaëc laáy heát baùt mang ñi thì Tyø kheo giöõ kho cuõng khoâng phaûi ñeàn. Neáu Tyø kheo coi giöõ kho cuûa Taêng, khi Taêng xuaát naïp vaät trong kho ñeå laøm ñaïi hoäi, do moïi ngöôøi khoâng ñeå yù neân bò maát vaät thì Tyø kheo coi kho khoâng phaûi ñeàn. Neáu Tyø kheo haønh ñaàu ñaø tuy ôû trong chuøa nhöng khoâng ôû phoøng cuûa taêng, cuõng khoâng aên thöùc aên cuûa Taêng thì Taêng khoâng ñöôïc sai laøm tri söï; neáu Tyø kheo nhôø ñoïc tuïng thuyeát phaùp maø ñöôïc lôïi döôõng cho mình vaø cho Taêng thì Taêng cuõng khoâng ñöôïc sai laøm tri söï, khi ñöôïc lôïi döôõng neân chia vaät toát cho vò naøy tröôùc. Neáu Tyø kheo ôû phoøng cuûa Taêng, thoï duïng vaät cuûa Taêng maø laøm hö hao hay maát thì phaûi boài thöôøng, neáu Taêng sai troâng coi vaät cuùng döôøng maø laøm maát cuõng phaûi boài thöôøng. Noùi vaät phaûi ñoùng thueá maø khoâng ñoùng, leùn ñem qua choã thu thueá, tay chaïm vaät thì phaïm Ñoät kieát la, leùn giaáu thì phaïm Thaâu lan giaù, qua

khoûi choã thu thueá thì phaïm troïng. Neáu quaêng vaät ra ngoaøi choã thu thueá cuõng Ba la di, vaät rôi ôû beân trong choã thu thueá thì phaïm Thaâu lan giaù. Neáu ôû choã thu thueá coù caàu, ñaàu beân naøy naèm trong choã thu thueá, ñaàu beân kia naèm ngoaøi choã thu thueá, Tyø kheo coù taâm troäm leùn ñöa vaät qua caàu, khi chöa qua thì phaïm Thaâu lan giaù, qua khoûi caàu thì Ba la di. Neáu Tyø kheo ñeán choã thu thueá, moät ngöôøi baûo noäp thueá, moät ngöôøi noùi thoâi, Tyø kheo khoâng noäp thueá thì khoâng phaïm; hoaëc ngöôøi thu thueá noùi khoûi phaûi noäp thueá, Tyø kheo mang vaät qua thì khoâng phaïm; hoaëc khi ñeán choã thu thueá, nhöõng ngöôøi thu thueá ñang chôi côø baïc, goïi ba laàn maø hoï khoâng traû lôøi,

Tyø kheo mang vaät qua thì khoâng phaïm; hoaëc luùc ñoù coù naïn nhö nöôùc löûa khôûi leân, hoï boû chaïy töù taùn, Tyø kheo mang vaät qua khoâng phaïm. Noùi troäm ngöôøi maø voâ toäi laø nhö treû con löu laïc hoaëc bò cha meï boû hoaëc maát cha meï, Tyø kheo daãn ñi khoâng phaïm. Noùi ngöôøi sanh trong nhaø hoaëc do cöôùp hay ñaùnh phaù maø ñöôïc hoaëc do mua ñöôïc laø nhö treû do noâ tyø trong nhaø sanh hoaëc do mua hay ñem vaät ñoåi laáy ñöôïc..., Tyø kheo troäm daãn ñi thì phaïm, böôùc thöù nhaát phaïm Thaâu lan giaù, böôùc thöù hai phaïm Ba la di. Neáu Tyø kheo noùi vôùi noâ tyø cuûa ngöôøi raèng: “ngöôi ôû ñaây quaù khoå, sao khoâng boû ñi nôi khaùc ñeå ñöôïc sung söôùng hôn?”, noâ tyø nghe roài khôûi taâm muoán boû ñi thì Tyø kheo phaïm Ñoät kieát la, böôùc ra khoûi nhaø thì Tyø kheo phaïm Ba la di; neáu Tyø kheo chæ ñöôøng cho chaïy troán cuõng phaïm Ba la di; noâ tyø ñi chaäm, Tyø kheo noùi: “ñi chaäm nhö vaäy, chuû seõ baét laïi ñöôïc”, noâ tyø nghe roài lieàn chaïy nhanh thì Tyø kheo cuõng phaïm troïng. Neáu Tyø kheo noùi: “ôû choã naøy khoå cöïc, ôû choã kia sung söôùng hôn”, noâ tyø nghe roài töï boû ñi, do khoâng xuùi baûo neân Tyø kheo khoâng phaïm. Noùi troäm loaïi khoâng chaân nhö raén laø ngöôøi nuoâi raén sai khieán raén laøm troø ñeå kieám tieàn, Tyø kheo duï hay nhöû ñeå baét raén mang ñi thì tuøy tính giaù ñònh toäi. Cho ñeán troäm loaïi hai chaân nhö chim, gaø...; loaøi boán chaân nhö voi, ngöïa...; loaïi nhieàu chaân nhö rít, truøng traêm chaân cuõng vaäy, tuøy tính giaù keát toäi. Neáu voi, ngöïa... ñang ôû trong chuoàng, Tyø kheo môû cöûa hoaëc môû daây xua ra ngoaøi, keát phaïm cuõng nhö treân, cho ñeán chuû ñoøi neân giao traû laïi hoaëc ñeàn laïi theo thôøi giaù. Noùi baûo laáy laø neáu Tyø kheo vì giaëc ñeán nhaø ngöôøi xem xeùt nôi ñeå vaät roài trôû veà baùo cho giaëc bieát, giaëc nghe roài ñeán ñoù laáy ñöôïc vaät thì Tyø kheo phaïm. Neáu nhieàu Tyø kheo sai moät Tyø kheo ñi laáy troäm, moät Tyø kheo khaùc noùi ñeå toâi ñi, neáu laáy ñöôïc vaät thì Tyø kheo naøy phaïm, ngöôøi sai khoâng phaïm. Neáu nhieàu Tyø kheo ñi laáy troäm ñöôïc vaät vaø baûo moät Tyø

kheo coi giöõ, Tyø kheo naøy khôûi taâm troäm choïn laáy vaät toát tröôùc thì tính theo giaù maø ñònh toäi. Neáu caû nhoùm quyeát ñònh cuøng ñi laáy troäm, chæ caàn moät ngöôøi laáy ñöôïc vaät rôøi khoûi choã cuõ thì caû nhoùm ñeàu phaïm; neáu coù boán Tyø kheo muoán laáy troäm saùu Ma baø ca, thaày noùi: “caùc con moãi ngöôøi laáy moät, ta laáy ba”, thaày töï laáy ba tieàn phaïm Thaâu lan giaù, baûo ñeä töû laáy ba tieàn cuõng phaïm Thaâu lan giaù; neáu moät ñeä töû noùi: “thaày laáy ba, con laáy moät vaø baûo hai ñeä cuõng laáy moät”, thì ñeä töû naøy phaïm troïng vì baûo ngöôøi khaùc laáy tính ñuû naêm tieàn. Noùi laáy moät loaïi vaät ñeå moät nôi laø nhö moät ngöôøi caát naêm tieàn ôû moät nôi, nhieàu Tyø kheo sai moät ngöôøi ñeán laáy troäm, laáy ñöôïc thì caû chuùng ñeàu phaïm troïng. Noùi laáy moät loaïi vaät caát ôû nhieàu nôi laø neáu ngöôøi kia caát naêm tieàn ôû naêm nôi, moãi nôi moät tieàn; nhieàu Tyø kheo sai moät ngöôøi ñeán caû naêm nôi laáy troäm, laáy ñuû môùi phaïm troïng. Noùi laáy nhieàu loaïi vaät caát ôû moät nôi laø nhieàu loaïi tính chung ñuû naêm tieàn hay hôn naêm tieàn vaø tröôøng hôïp laáy nhieàu loaïi vaät caát ôû nhieàu nôi, sai ñeán laáy rôøi khoûi choã cuõ, keát phaïm cuõng gioáng nhö treân. Noùi cuøng

heïn laø heïn vôùi nhau vaøo giôø ñoù, ngaøy ñoù hoaëc saùng hoaëc chieàu..., neáu ñuùng heïn cuøng laáy troäm ñöôïc, keát phaïm cuõng gioáng nhö treân. Neáu khoâng ñuùng heïn nhö heïn ñeán buoåi saùng maø ñeán laáy buoåi chieàu, hoaëc heïn ñaàu ñeâm maø ñeán laáy troäm vaøo giöõa hay cuoái ñeâm maø laáy ñöôïc rôøi khoûi choã thì ngöôøi heïn phaïm khinh, ngöôøi sai heïn laáy ñöôïc vaät phaïm troïng.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 10 333

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 10

Noùi hieän töôùng baûo laáy coù naêm laø baèng maét, baèng tay, baèng chaân, laéc ñaàu vaø ñoäng thaân, neáu laáy troäm ñöôïc rôøi khoûi choã cuõ keát phaïm cuõng gioáng nhö treân. Neáu baûo laáy troäm vaät naøy maø laáy ñuùng thì caû hai ñeàu phaïm, neáu laáy troäm ñuùng vaät maø ñöôïc sai baûo thì ngöôøi sai phaïm khinh, ngöôøi laáy phaïm troïng. Noùi chuyeàn sai baûo laø nhö moät thaày coù ba ñeä töû, moät teân Phaät ñaø laëc khí ña, hai teân Ñaøm ma laëc khí ña, ba teân Taêng giaø laëc khí ña; thaày baûo Phaät ñaø laëc khí ña: “con ñeán baûo Ñaøm ma laëc khí ña vaø Taêng giaø laëc khí ña ñi laáy troäm vaät kia”, thì thaày phaïm Ñoät kieát la, hai ñeä töû kia ñöôïc sai vaâng lôøi ñi laáy troäm thì thaày phaïm Thaâu lan giaù, ñeán laáy ñöôïc vaät rôøi khoûi choã cuõ thì caû boán thaày troø ñeàu phaïm troïng. Neáu Phaät ñaø laëc khí ña ñöôïc thaày sai tìm khoâng gaëp Ñaøm ma neân ñeán baûo Taêng giaø laëc khí ña ñi laáy troäm; neáu laáy troäm ñöôïc vaät rôøi khoûi choã cuõ thì thaày phaïm Ñoät kieát la, hai ngöôøi ñeä töû naøy phaïm troïng, Ñaøm ma khoâng toäi. Neáu Taêng giaø laëc khí ña ñeán laáy troäm nhöng laáy ñöôïc vaät vì coù ngöôøi coi giöõ, trôû veà baùo laïi thaày, thaày baûo haõy tìm caùch laáy thì thaày phaïm Ñoät kieát la, khi laáy ñöôïc vaät thì caû hai thaày troø naøy ñeàu phaïm troïng; neáu thaày baûo haõy laáy cho ñöôïc, ñaây laø lôøi quyeát ñònh troäm gioáng nhö neùm vaät treân khoâng aét phaûi rôi xuoáng ñaát thì thaày lieàn phaïm Ba la di; neáu thaày baûo troäm, troäm chöa ñöôïc thì thaày qua ñôøi hay hoaøn tuïc, sau ñoù ñeä töû môùi laáy troäm ñöôïc thì ñeä töû phaïm troïng, thaày khoâng phaïm; neáu thaày baûo troäm, traûi qua moät thôøi gian vaãn chöa laáy troäm ñöôïc thì ñeä töû bònh ñieác, thaày khoâng bieát, do hoái haän neân baûo ñeä töû ñöøng laáy troäm nöõa, vì ñieác khoâng nghe ñöôïc neân ñeä töû vaãn tieáp tuïc tìm caùch laáy troäm, khi troäm ñöôïc vaät thì caû hai thaày troø ñeàu phaïm troïng; neáu ñeä töû khoâng ñieác, nghe lôøi thaày khoâng laáy troäm nöõa thì caû hai chæ phaïm Ñoät kieát la. Trong giôùi troäm phaûi hoäi ñuû naêm duyeân môùi thaønh toäi troïng: moät laø vaät coù chuû, hai laø töôûng vaät coù chuû, ba laø vaät quyù troïng, boán laø coù taâm troäm, naêm laø laáy vaät rôøi khoûi choã cuõ; neáu chæ coù moät, hai duyeân thì chæ phaïm Ñoät kieát la hay Thaâu lan giaù. Laïi coù saùu duyeân khaùc: moät laø

khoâng phaûi töôûng cuûa mình, hai laø khoâng phaûi töôûng cuûa thaân höõu, ba laø khoâng phaûi töôûng möôïn duøng taïm, boán laø vaät quyù troïng, naêm laø coù taâm troäm, saùu laø laáy rôøi khoûi choã cuõ. Noùi khoâng coù chuû laø khoâng coù

ngöôøi coi giöõ, töôûng khoâng coù chuû, töôûng cuûa mình, töôûng laáy taïm duøng, khoâng coù taâm troäm maø laáy vaät cuûa ngöôøi khaùc thì khoâng keát phaïm; neáu chuû ñoøi neân traû laïi, khoâng traû laïi thì phaïm troïng. Noùi töôûng cuûa thaân höõu laø nhö Phaät noùi coù naêm loaïi thaân höõu ñöôïc laáy: moät laø baïn raát thaân thieát, hai laø baïn cuøng aên chung, ba laø baïn noùi lôøi thieän, boán laø baïn cuøng ôû chung, naêm laø baïn thaáy mình laáy duøng thì hoan hæ. Naêm loaïi thaân höõu naøy ñoái vôùi mình khoâng coù taâm xeûn thì laáy duøng khoâng phaïm. Laïi coù ba loaïi thaân höõu: moät laø cuøng ôû chung raát thaân thieát, hai laø cuøng aên chung, ba laø cuøng thoï duïng; do raát thaân thieát neân laáy duøng cuûa nhau ñeàu hoan hæ thì khoâng phaïm. Neáu ñaõ laø thaân höõu, khi laáy duøng raát hoan hæ, sau ñoù vì nhaân duyeân gì ñoù neân sanh taâm hoái thì cuõng khoâng ñöôïc ñoaït laáy laïi; hoaëc tuy laø thaân höõu, taâm khoâng muoán cho nhöng chöa noùi ra lôøi laø cho hay khoâng cho, khi thaáy laáy duøng duø coù cheâ traùch cuõng khoâng ñöôïc ñoaït laáy laïi. Neáu thaân höõu noùi: “khi naøo baïn caàn cöù ñeán laáy duøng, khi naøo toâi caàn toâi seõ ñeán laáy laïi”, sau ñoù neáu coù hieàm khích, ñeán ñoøi laïi thì khoâng phaïm. Noùi möôïn taïm duøng laø duøng xong neân traû laïi, neáu khi traû laïi chuû noùi khoûi phaûi traû laïi thì caát giöõ luoân khoâng phaïm. Noùi laáy vaät cuûa quyû thaàn laø nhö cuûa caùc loaøi roàng, Daï xoa, Caøn thaùt baø, A tu la, Ca laàu la, Khaån na la, Ma haàu la giaø, cho ñeán trôøi Töù thieân vöông hay vua trôøi Ñeá thích, neáu Tyø kheo duøng thieân nhaõn bieát laø vaät cuûa quyû thaàn bieán hoùa ra thì laáy khoâng phaïm. Noùi laáy vaät cuûa suùc sanh laø nhö thòt nai... cuûa coïp, soùi ñang aên thì Tyø kheo khoâng ñöôïc laáy, vì neáu laáy, chuùng noåi giaän seõ gieát cheát Tyø kheo, neáu chuùng aên xong boû ñi thì laáy khoâng phaïm. Neáu laø vaät phaán taûo löôïm laáy thì khoâng phaïm, hoaëc thaáy vaät treo treân caây khoâng coù ngöôøi giöõ, laáy cuõng khoâng phaïm, nhöng neáu coù chuû ñeán ñoøi thì neân traû laïi, khoâng traû thì keát phaïm. Toäi troäm keát phaïm töø taâm, do taâm troäm neân taïo nghieäp nôi thaân khaåu thaønh toäi theá gian vaø nghieäp aùc baát thieän; neáu phaùt khôûi töø thaân yù nghieäp laø töï troäm laáy, neáu chæ phaùt khôûi töø khaåu nghieäp laø baûo ngöôøi laáy troäm, neáu phaùt khôûi töø ba nghieäp laø bao goàm töï troäm vaø baûo ngöôøi troäm. Do taâm phaøm phu thöông duyeân vôùi duïc, neáu Thaùnh nhaân boû thaân khaåu nghieäp chæ keát toäi töø taâm thì khoâng ai coù theå thoaùt ñöôïc toäi; do ñoù trong trong luaät noùi neáu khoâng coù taâm troäm thì khoâng phaïm, neáu vöøa khôûi taâm troäm maø chöa khôûi ra nôi thaân khaåu, bieát töï khaéc traùch trôû laïi taâm toát ban ñaàu thì cuõng khoâng keát phaïm

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 10 335

Noùi laáy vaät cuûa töû thi laø Tyø kheo laáy y phuû lieäm töû thi, noùi quyû nhaäp laø ngaï quyû thaáy y lieäm quyù giaù neân nhaäp vaøo töû thi; khi Tyø kheo laáy y naøy, ngaï quyû noùi ñöøng laáy y cuûa toâi, Tyø kheo vaãm loät laáy mang ñi neân töû thi ñöùng daäy chaïy theo ñoøi laïi, Tyø kheo naøy chaïy vaøo trong chuøa gaàn Thi laâm roài ñoùng cöûa laïi, töû thi khoâng vaøo trong ñoøi y ñöôïc, ngaï quyû xuaát khoûi thaân neân töû thi ngaõ xuoáng ñaát. Do vieäc naøy neân trong luaät Phaät cheá

ngaên caùc Tyø kheo khoâng ñöôïc loät laáy y cuûa ngöôøi môùi cheát, neáu laáy thì phaïm Ñoät kieát la, neáu laáy nôi töû thi ñaõ thoái röûa thì khoâng phaïm. Noùi thoái raû laø ít nhaát bò chim keân keân... duøng moû hay moùng vuoát caøo xeù raùch da thòt, neáu da thòt chöa bò raùch thì khoâng cho laáy; neáu muoán laáy y cuûa ngöôøi môùi cheát thì neân nhôø ngöôøi coi giöõ Thi laâm laáy ñöa cho mình, neáu ngöôøi naøy laáy ñöa cho thì Tyø kheo thoï khoâng phaïm. Noùi ñoåi theû laø chuùng taêng phaùt theû chia y, Tyø kheo coù taâm troäm muoán ñoåi laáy y toát cuûa ngöôøi khaùc neân ñoåi theû... keát phaïm gioáng nhö tröôùc ñaõ noùi. Keû troäm leùn vaøo nhaø troäm laáy vaät laø giaëc nhoû, neáu coù taâm troäm doái gaït ngöôøi ñeå laáy thì goïi laø giaëc lôùn. Neáu duøng söùc maïnh hay döïa vaøo theá löïc aùp böùc ngöôøi khaùc ñeå ñoaït laáy vaät hoaëc laøm caân naëng ñaáu lôùn ñeå gaït laáy... keát phaïm ñeàu gioáng nhö trong luaät ñaõ noùi. Noùi theà laáy coù hai: moät laø vaät theà, nhö Tyø kheo muoán laáy troäm y theà laø neáu ñöôïc y nhö theá nhö theá môùi laáy, khoâng laáy vaät khaùc; hai laø choã theà, nhö Tyø kheo mang vaät giuøm cho ngöôøi khaùc, muoán laáy troäm vaät naøy neân theà laø khi mang ñeán choã ñoù seõ laáy. Noùi troäm laáy thöùc aên laø nhö Tyø kheo ñi ñeán chuøa hoang, thaáy caây aên traùi muoán laáy aên thì phaûi ñaùnh kieàn chuøy hoaëc voã tay ba tieáng roài laáy aên thì khoâng phaïm, khoâng laøm nhö vaäy maø laáy aên thì phaïm toäi troäm. Neáu Tyø kheo bò naïn giaëc hay aùc thuù boû chaïy vaøo chuøa trong laøng, thaáy coù thöùc aên naáu saün vaø traùi caây, neáu laáy troäm aên thì tính giaù tieàn maø ñònh toäi. Neáu Tyø kheo thaáy thôï saên giaêng baåy baét heo röøng, neáu coù taâm troäm môû baåy thaû heo ra thì tính giaù tieàn maø ñònh toäi, neáu vì töø bi maø thaû heo thì khoâng phaïm, neáu chuø ñoøi boài thöôøng thì neân boài thöôøng; neáu khi thaáy Tyø kheo ñi ñeán, heo töï vuøng ñöùt daây chaïy thoaùt thì Tyø kheo khoâng phaïm. Neáu chuû daãn choù saên röôït baét heo röøng, Tyø kheo khôûi taâm töø xua ñuoåi choù cho heo chaïy thoaùt thì khoâng phaïm, chuû ñoøi boài thöôøng thì Tyø kheo neân boài thöôøng... nhö theá cho ñeán tröôøng hôïp gôû baåy thaû nai, môû noâm thaû caù... gioáng nhö treân suy ra neân bieát. Neáu Tyø kheo laáy troäm daàu bô... tính giaù chöa ñuû moät phaàn (naêm tieàn) roài khôûi taâm hoái, sau ñoù laïi khôûi taâm troäm ñeán laáy theâm nöõa, tính giaù cuõng chöa ñuû naêm tieàn, hoái haän roài laïi laáy troäm nöõa, nhieàu laàn nhö

vaäy tính toång coäng coù theå hôn naêm tieàn nhöng khoâng phaïm troïng, chæ phaïm Thaâu lan giaù laø vì ôû khoaûng giöõa coù taâm hoái; neáu ôû khoaûng giöõa khoâng coù taâm hoái thì phaïm troïng. Neáu khaùch Tyø kheo ñeán chuøa, cöïu Tyø kheo neân chia ñeàu thöùc aên cho khaùch cuøng aên, neáu coù traùi caây khoâng chia, ñôïi khaùch ñi roài cöïu Tyø kheo môùi chia ñeå aên thì phaïm toäi troäm; neáu cöïu Tyø kheo khoâng chia cho traùi caây, khaùch neân hoûi tònh nhaân roài ñaùnh kieàn chuøy töï chia ñeàu roài cuøng aên, khoâng phaïm. Neáu cöïu Tyø kheo coù vöôøn caây aên traùi duøng cho boán vieäc caàn duøng trong chuøa thì khaùch Tyø kheo khoâng ñöôïc töï yù ñaùnh kieàn chuøy chia laáy traùi caây naøy. Neáu thí chuû cuùng vöôøn caây aên traùi cho Taêng duøng vaøo boán vieäc caàn duøng nhö y thöïc,

thuoác thang... thì Taêng khoâng ñöôïc laáy chia ñeå aên, neáu coù taâm troäm laáy chia ñeå aên thì tính giaù maø ñònh toäi. Neáu thí chuû cuùng tieàn hay vaät baùu duøng ñeå laøm phoøng cho Taêng, Taêng laïi hoài chuyeån duøng cho vieäc aên uoáng thì phaïm Thaâu lan giaù vaø phaûi boài thöôøng laïi; cho ñeán tröôøng hôïp cuùng ñeå may y cuõng vaäy. Neáu gaëp thôøi buoåi maát muøa ñoùi keùm, thöùc aên uoáng khoù ñöôïc, Taêng muoán hoài chuyeån tieàn naøy duøng cho vieäc aên uoáng ñeå ñöôïc an laïc truï thì phaûi taùc baïch yeát ma, Taêng hoøa hôïp cuøng thoï duïng thöùc aên uoáng naøy thì khoâng phaïm. Neáu khoâng coù thí chuû tu söûa phoøng xaù, trong chuøa coù nhieàu phoøng thì neân giöõ laïi phoøng toát, phoøng hö cuõ neân phaù dôõ ra ñem baùn ñeå duøng cho vieäc aên uoáng vì ñeå thuû hoä truù xöù. Neáu thí chuû cuùng vöôøn caây coù nhieàu caây aên traùi cho Taêng ñeå duøng mua hoa höông ñeøn cuùng Phaät, thaùp Phaät vaø tu söûa phoøng Taêng, Taêng ñöôïc trích laáy moät phaàn tieàn naøy ñeå thueâ ngöôøi coi giöõ vöôøn;ngöôøi giöõ vöôøn ñöôïc trích laáy moät phaàn traùi caây cuùng Taêng, Taêng ñöôïc thoï duøng trong phaàn löôïng aáy, khoâng ñöôïc thoï quaù. Neáu vöôøn khoâng coù hoa lôïi thì Taêng ñöôïc trích laáy tieàn cuùng thaùp Phaät hay tieàn cuùng Taêng traû coâng cho ngöôøi coi giöõ vöôøn. Noùi laáy caây goã cuûa Taêng laø chæ chung vaät lieäu baèng goã maø Taêng muoán duøng ñeå laøm nhaø thuyeát giôùi hay nhaø aên..., Tyø kheo caàn muoán möôïn duøng thì phaûi baïch Taêng tröôùc roài môùi ñöôïc laáy, nhöng khi Taêng caàn laøm, ñoøi thì neân traû hoaëc boài hoaøn theo giaù. Noùi laáy nöôùc cuûa Taêng laø ôû choã khan hieám nöôùc, Taêng phaûi ñi ñeán nôi xa laáy nöôùc veà duøng hoaëc nöûa hay moät, hai do tuaàn; do nöôùc quyù hieám neân Tyø kheo laáy troäm duøng rieâng thì tính theo giaù maø ñònh toäi. Neáu trong chuøa coù ba caùi ao nöôùc: moät ao duøng cho vieäc aên uoáng, moät ao duøng ñeå taém, moät ao duøng cho caùc vieäc taïp khaùc; neáu trong Taêng laäp cheá khoâng ñöôïc duøng laãn loän thì khaùch Tyø kheo phaûi tuaân theo cheá ñònh naøy, khoâng ñöôïc duøng laãn loän. Neáu taêng vaän chuyeån ñaát duøng ñeå tu söûa phoøng xaù, ñieän Phaät, Tyø kheo laáy troäm duøng rieâng

thì phaïm troïng; neáu caàn duøng thì phaûi ñôïi Taêng laøm vieäc tu söûa xong, baïch Taêng roài môùi ñöôïc laáy duøng; cho ñeán ñaù, than vaø coû tranh cuõng vaäy. Neáu Taêng coù ruoäng coû tranh duøng ñeå lôïp nhaø maø khoâng coù ngöôøi coi giöõ, Tyø kheo naøo phaùt taâm coi giöõ thì ñöôïc laáy duøng, neáu khi boû ñi maø ruoäng bò chaùy thì Taêng cuõng khoâng traùch hoûi. Neáu Tyø kheo coi giöõ naøy ñeán xin Taêng chia cho phaàn ruoäng coû tranh, Taêng neân chia cho; neáu sau khi chia phaàn laïi xin theâm, Taêng cuõng neân chia cho theâm; neáu sau khi chia phaàn cho ñeå coi giöõ ruoäng coû tranh, sau ñoù Taêng muoán laáy laïi thì neân noùi vôùi ngöôøi coi giöõ: “thaày khoâng caàn phaûi coi giöõ nöõa, Taêng seõ coi giöõ”. Neáu Tyø kheo laáy troäm giöôøng... caùc loaïi vaät naëng trong chuøa; cho ñeán trong thieàn phoøng khoâng coù ngöôøi coi giöõ bò hö hoaïi, Tyø kheo laáy troäm caây goã... ñeàu tính theo giaù maø ñònh toäi, vì laø vaät cuûa Taêng duø coù Taêng ôû hay khoâng coù Taêng ôû. Neáu chuøa ôû nôi hoang daõ, coù naïn giaëc neân Tyø kheo boû chuøa ñi traùnh

naïn, Tyø kheo khaùc sau ñoù ñeán laáy vaät cuûa Taêng möôïn duøng thì khoâng phaïm, nhöng neáu boû ñi thì phaûi hoaøn traû laïi. Neáu ôû trong chuøa möôïn duøng vaät cuûa Taêng nhö giöôøng chieáu... maø laøm hö hoaïi hay maát thì phaûi boài thöôøng. Noùi duøng thaàn thoâng löïc ñoaït laïi ngöôøi laø taïi nöôùc Ba la naïi coù giaëc ñeán cöôùp ñoaït vaø baét coùc treû con, Tyø kheo quaùn thaáy ñöùa con cuûa thí chuû bò baét lieàn duøng thaàn thoâng löïc ñoaït laïi mang veà cho thí chuû thì khoâng phaïm. Heát phaåm noùi veà Ba la di thöù hai. Veà Ba la di thöù ba nhö keä noùi: “Thöù ba noùi ba tònh, Phaät kheùo phaân bieät noùi, Goïi laø Ba la di, Seõ noùi roõ döôùi ñaây” Luùc ñoù Phaät ôû trong giaûng ñöôøng Cao caùc, röøng Ñaïi laâm, thaønh Tyø xaù ly. Tyø xaù ly laø teân nöôùc, daân cö ñoâng ñuùc ñaõ ba laàn môû roäng, sôû dó coù teân naøy laø do thuoû xöa, ñaïi phu nhaân cuûa vua nöôùc Ba la naïi coù thai, baùo cho vua bieát, vua lieàn cho ngöôøi haàu haï tuøy theo yù thích cuûa baø. Ñeán ngaøy sanh, neáu laø ngöôøi coù phöôùc ñöùc thì ñöôïc sanh ra vaøo buoåi saùng, saùng hoâm ñoù baø sanh ra moät cuïc thòt ñoû nhö hoa caån moäc; phu nhaân khaùc cuûa vua laïi sanh ñöôïc moät trai tuôùng maïo ñoan chaùnh vaø coù saéc nhö vaøng roøng. Ñaïi phu nhaân lieàn suy nghó: “phu nhaân khaùc sanh con ñoan chaùnh, ta laïi sanh ra moät cuïc thòt khoâng coù tay chaân, vua thaáy seõ khinh gheùt”, nghó roài baø ñem boû cuïc thòt naøy vaøo trong moät caùi boàn, duøng taám vaøng moûng ñaäy leân roài duøng chu sa ghi chöõ leân: ñaây laø vaät do ñaïi phu nhaân cuûa vua nöôùc Ba la naïi sanh ra, laáy aán cuûa vua ñoùng vaøo

roài sai ngöôøi ñem thaû xuoáng soâng. Caùi boàn naøy ñöôïc quyû thaàn thuû hoä neân khoâng bò soùng gioù laøm chìm, luùc ñoù coù moät ñaïo só soáng nöông ngöôøi chaên boø ôû ven soâng, vaøo saùng sôùm khi ra soâng taém röûa nhìn thaáy caùi boàn lieàn vôùt laáy vaø nhìn thaáy doøng chöõ ghi treân aáy cuøng daáu aán cuûa vua neân môû ra xem, thaáy beân trong coù cuïc thòt lieàn suy nghó: “cuïc thòt naøy ñaõ laâu maø khoâng hoâi thoái, aét coù söï laï”, nghó roài lieàn ñem veà choã ôû vaø caån thaän ñeå moät nôi. Nöûa thaùng sau, cuïc thòt naøy taùch thaønh hai maûnh, nöûa thaùng sau hai maûnh naøy laïi sanh ra naêm baøo, nöûa thaùng sau moät maûnh thòt trôû thaønh beù trai maøu vaøng roøng, maûnh kia trôû thaønh beù gaùi maøu baïc. Ñaïo só yeâu meán xem nhö con, do naêng löïc cuûa taâm töø neân töø hai ngoùn tay caùi cuûa ñaïo só chaûy ra söõa, moät ngoùn cho beù trai, ngoùn kia cho beù gaùi, söõa chaûy vaøo buïng hai treû nhö nöôùc trong chaûy vaøo ngoïc ma ni, trong ngoaøi ñeàu trong suoát. Ñaïo só ñaët teân cho hai treû laø Ly xa töû, vì nuoâi hai treû neân ñaïo só raát cöïc khoå, haèng ngaøy vaøo thoân khaát thöïc cho mình vaø cho hai treû ñeán xeá chieàu môùi veà. Thaáy ñaïo só quaù khoå cöïc vì hai ñöùa treû neân ngöôøi chaên boø ñeán noùi vôùi ñaïi só: “ngöôøi xuaát gia chæ neân haønh ñaïo, vì sao laïi vì hai ñöùa beù naøy maø boû pheá vieäc tu taäp, Ngaøi neân giao chuùng cho chuùng toâi nuoâi”, ñaïo só noùi laønh thay. Saùng hoâm sau, ngöôøi chaên boø cuøng caùc baïn ñi ñeán choã ñaïo só ñoùn hai treû veà nhaø nuoâi, khi giao hai treû, ñaïo só caên daën: “hai treû naøy coù phöôùc ñöùc lôùn, caùc vò neân chaêm soùc vaø nuoâi baèng naêm thöù laø söõa, laïc, sanh toâ, thuïc toâ vaø ñeà hoà.

Ñeán khi chuùng khoân lôùn cho chuùng laáy nhau roài tìm ñeán nôi roäng raõi toát ñeïp maø ñònh cö, toân beù trai laøm vua, beù gaùi laøm phu nhaân", nhöõng ngöôøi chaên boø ñem hai ñöùa treû veà nhaø nuoâi döôõng cho ñeán naêm chuùng ñöôïc möôøi saùu tuoåi thì tìm ñeán moät nôi roäng raõi toát ñeïp ñeå ñònh cö vaø cho hai treû laáy nhau nhö lôøi ñaïo só ñaõ daën baûo. Hoï toân leân laøm vua vaø phu nhaân, sau ñoù phu nhaân naøy sanh ñoâi nhieàu laàn, soá vöông töû caøng ñoâng neân hoï xaây döïng theâm nhaø cöûa vaø môû roäng ñaát ñai daàn daàn thaønh moät nöôùc goïi laø Tyø xaù ly. Noùi giaûng ñöôøng Cao caùc trong Ñaïi laâm laø giaûng ñöôøng ñöôïc xaây trong Ñaïi laâm vôùi ñaày ñuû tieän nghi cuùng cho Phaät vaø Taêng; caây trong röøng naøy moïc töï nhieân keùo daøi töønöôùc Ca tyø la veä cho ñeán Tuyeát sôn neân röøng ñöôïc goïi laø Ñaïi laâm. Noùi Phaät duøng caùc phöông tieän khen ngôïi phaùp quaùn baát tònh vaø quaùn thaân baát tònh laø quaùn töø toùc, da thòt gaân xöông... töø baûy loã trong thaân ñeàu chaûy ra chaát baát tònh. Noùi quaùn baát tònh laø quaùn thaây cheát sình tröôùng vaø quaùn noäi ngoaïi thaân ñeàu laø baát tònh; neáu tö duy quaùn chieáu ñöôïc ñaày ñuû möôøi töôùng thì chöùng ñöôïc Sô thieàn, taâm ñöôïc ñieàu phuïc vaø khôûi quaùn veà khoå khoâng voâ ngaõ, ñoaïn tröø caùc phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn. Noùi ñaày ñuû möôøi töôùng: moät laø

taâm lìa phieàn naõo, hai laø nhaäp chaùnh ñònh, ba laø taâm khoâng xao ñoäng raát thanh tònh, boán laø hoaøn toaøn tòch tónh, naêm laø nhaát taâm khoâng sanh caùc phaùp khaùc, saùu laø thuaàn nhaát moät vò, baûy laø naêm caên vui veû, taùm laø tinh taán chuyeân nhaát vaøo moät caûnh, chín laø taêng tieán, möôøi laø thaønh töïu hoaøn toaøn. Möôøi töôùng naøy goïi laø sô thieän trong thieàn thöù nhaát, cöïc tónh trong Sô thieàn laïi coù ba töôùng: moät laø lìa phieàn naõo neân taâm tònh, hai laø do taâm tònh neân nhaäp thieàn, ba laø an truï tam muoäi. Trung thieän trong Sô thieàn laø xaû coù ba töôùng: moät laø taâm tònh buoâng xaû, hai laø nhaäp truï tòch tónh, ba laø truï vaøo moät choã. Haäu thieän trong Sô thieàn laø hyû laïc coù boán töôùng: moät laø khoâng vöôït qua caùc phaùp ñoàng sanh; hai laø hôïp thaønh nhaát vò, naêm caên vui veû; ba laø ñuû tinh caànlieàn sanh taâm hyû laïc vaø laøm cho hyû laïc taêng tröôûng; boán laø taêng tieán. Tyø kheo nhôø quaùn phaùp baát tònh naøy, taâm seõ ly duïc, xaû duïc; ví nhö caùi loâng gaø ñeå gaàn löûa seõ bò chaùy thun laïi, khoâng theå duoãi ngay ra. Luùc ñoù Phaät baûo caùc Tyø kheo: "ta muoán tòch tónh moät mình trong nöûa thaùng, ngoaïi tröø ngöôøi ñöa thöùc aên ñeán, taát caû Tyø kheo vaø baïch y ñeàu khoâng ñöôïc ñeán quaáy raày vì ngöôøi thích tu taäp phöôùc ñöùc thìkhoâng thích noùi chuyeän nhieàu", do Phaät duøng thieân nhaõn quaùn thaáy nghieäp baùo cuûa naêm traêm Tyø kheo ñaõ ñeán, Phaät khoâng theå cöùu ñöôïc ñònh nghieäp naøy neân phaûi nhaäp thaát tòch tónh trong nöûa thaùng. Trong soá naêm traêm Tyø kheo naøy, coù vò coøn laø phaøm phu, coù vò ñaõ chöùng Tu ñaø hoaøn hoaëc Tö ñaø haøm hoaëc A na haøm, A-la-haùn; ñoái vôùi caùc Thaùnh chuùng thì gaàn chaám döùt sanh töû, nhöng ñoái vôùi phaøm phu thì vaãn coøn chòu luaân hoài. Do nguyeân nhaân naøy neân Phaät daïy quaùn phaùp baát tònh ñeå sanh taâm nhaøm lìa aùi duïc, sau khi qua ñôøi ñöôïc sanh vaøo coõi toát laønh. Tyø kheo sau khi

quaùn thaân baát tònh thaáy thaân naøy oâ ueá khoâng saïch seõ sanh taâm nhaøm lìa, gioáng nhö thanh thieáu nöõ öa thích saïch seõ, sau khi taém röûa saïch seõ, trang nghieâm thaân baèng höông thôm vôùi y phuïc ñeïp, laïi bò xaùc raén quaán vaøo ngöôøi seõ sanh nhôøm gôùm muoán vaát boû. Tyø kheo cuõng vaäy, do sanh taâm nhaøm lìa thaân baát tònh naøy, muoán vaát boû noù neân baûo Sa moân Loäc tröôïng caàm dao gieát mình. Loäc tröôïng sau khi gieát caùc Tyø kheo, maùu ñính nôi tay chaân vaø dao, trong loøng nghi hoái töï traùch mình ñaõ laøm ñieàu khoâng thieän lôïi, lieàn suy nghó: "ta neân ñeán soâng Baø caàu ñeå röûa saïch toäi loãi", vì theá gian cho raèng nöôùc soâng Baø caàu coù theå röûa saïch moïi toäi loãi. Luùc ñoù coù moät ñòa thaàn taø kieán voán laø beø ñaûng cuûa ma vöông, duøng thaàn thoâng löïc ñi treân nöôùc ñeán tröôùc Loäc tröôïng khen ngôïi: "naøy loäc tröôïng, vieäc oâng ñaõ laøm laø raát toát, oâng ñaõ ñoä nhöõng ngöôøi chöa ñöôïc ñoä", Loäc tröôïng nghe roài lieàn suy nghó: "vò thaàn

naøy coù thaàn löïc lôùn, ñeán noùi lôøi naøy thì vieäc ta laøm laø thieän lôïi, khoâng phaûi laø aùc lôïi". Do nghó nhö vaäy neân sau khi röûa saïch dao xong lieàn trôû vaøo chuøa ñi ñeán töøng phoøng noùi to raèng: "ai muoán ñöôïc ñoä, toâi seõ ñoä cho", do nguyeân nhaân naøy maø Loäc tröôïng laàn löôït gieát cheát taát caû naêm traêm Tyø kheo. Phaät sau khi xuaát dònh, tuy bieát nguyeân nhaân khieán cho naêm traêm Tyø kheo gieát cheát, nhöng vaãn hoûi A-nan nguyeân do, vì muoán thuyeát phaùp cho caùc Tyø kheo. A-nan khoâng bieát ñaây laø nghieäp baùo cuûa naêm traêm Tyø kheo neân ñaùp: "laønh thay Theá toân, xin Phaät haõy daïy cho caùc Tyø kheo phaùp quaùn khaùc ñeå chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn. Nhö bieån lôùn coù nhieàu soâng nhoû, phaùp Phaät cuõng vaäy, coù nhieàu phaùp moân phöông tieän nhö möôøi nieäm, möôøi bieán xöù...; cuùi xin Theá toân daïy cho caùc Tyø kheo phaùp moân tu khaùc", Phaät baûo A-nan: "thaày haõy ñi thoâng baùo cho caùc Tyø kheo truï taïi thaønh Tyø xaù ly hoaëc trong phaïm vi moät Giaø phuø ñaø, hoaëc nöûa do tuaàn, moät do tuaàn... ñeán taäp hoïp trong giaûng ñöôøng", A-nan vaâng lôøi Phaät daïy ñi thoâng baùo, trong thôøi gian ngaén caùc Tyø kheo ñeàu ñeán taäp hoïp ñoâng ñuû, A-nan baïch Phaät bieát thôøi, Phaät baûo caùc Tyø kheo: "ngoaøi phaùp quaùn baát tònh coù theå chöùng quaû A-la-haùn, coøn coù phaùp A na ban na nieäm laø phaùp thieàn voâ thöôïng coù theå dieät tröø phieàn naõo, caùc thaày haõy laéng nghe". Noùi A na ban na nieäm laø phaùp quaùn hôi thôû ra vaøo, khieán taâm khoâng coøn loaïn ñoäng, khoâng gioáng nhö phaùp quaùn baát tònh thöôøng laøm cho taâm loaïn vì sanh nhaøm lìa; nhö trong luaät noùi phaùp quaùn naøy tòch tónh vi dieäu, khi môùi phaùt taâm tu taäp ñaõ khoâng coù naõo loaïn neân ñöôïc Phaät khen ngôïi, chaùnh nieäm hieän tieàn seõ ñöôïc an laïc truï, dieät tröø phieàn naõo tuøy chöùng boán ñaïo quaû. Ví nhö vaøo giöõa muøa xuaân, nöûa thaùng khoâng möa, voi ngöïa... saõi böôùc laøm cho buïi bay ñaày treân khoâng trung; vaøo thaùng naêm ñaàu haï, möa to gioù lôùn thoåi bay heát buïi. Phaùp quaùn A na ban na nieäm cuõng vaäy, dieät tröø phieàn naõo nhö möa gioù laøm tan heát buïi; Tyø kheo vôùi thieän taâm xuaát gia vì ñaïo neân ôû nôi tòch tónh, döôùi goác caây nôi nuùi röøng tu taäp phaùp quaùn naøy,

taâm seõ ñöôïc an tònh. Noùi nôi tòch tónh laø nôi xa lìa oàn naùo; ví nhö ngöôøi chaên boø muoán laáy söõa nôi boø meï, phaûi coät boø ngheù vaøo coät truï, boø ngheù nhôù söõa neân daäm chaân vaø keùo daây lieân tuïc, do daây chaéc, coät cöùng neân boø ngheù khoâng thoaùt ra ñöôïc, ñöùng döïa coät maø thôû. Tyø kheo cuõng nhö ngöôøi chaên boø, boø meï laø tuï laïc, taâm laø boø ngheù, söõa laø naêm duïc, coät truï laø nôi A lan nhaõ, daây coät laø phaùp quaùn A na ban na nieäm. Neáu Tyø kheo khoâng xa lìa tuï laïc oàn naùo thì khoù tu taäp phaùp quaùn A na ban na nieäm, phaûi truï nôi tòch tónh tu taäp môùi ñöôïc thaønh töïu vaø chöùng nhaäp ñeä töù thieàn, keá khôûi

quaùn veà khoå khoâng voâ ngaõ, neáu thaønh töïu seõ chöùng quaû A-la-haùn. Ví nhö thaày ñòa lyù bieát phaân bieät töôùng toát xaáu cuûa vuøng ñaát naøo coù theå xaây döïng thaønh aáp, neáu vua nghe theo lôøi thaày ñòa lyù thì seõ ñöôïc thieän lôïi. Phaät cuõng vaäy, bieát phaân bieät caûnh giôùi thieàn vaø nôi naøo thích hôïp coù theå nhaäp thieàn ñeå chöùng ñöôïc ñaïo quaû. Ví nhö sö töû aån thaân trong röøng raäm ñeå rình baét caàm thuù, Tyø kheo cuõng vaäy, truï nôi A lan nhaõ quaùn hôi thôû ñeå ñöôïc chöùng quaû, nhö keä noùi: “Ví nhö sö töû vöông, AÅn naáp trong nuùi röøng, Rình baét thuù ñeán gaàn, Tyø kheo cuõng nhö vaäy, AÅn cö A lan nhaõ, Tu phaùp quaùn voâ thöôïng, Ñeå chöùng quaû Sa moân” Noùi döôùi goác caây laø ngoài hay kinh haønh döôùi goác caây, noùi choã tòch tónh laø tröø döôùi goác caây vaø A lan nhaõ, nhöõng nôi yeân tónh khaùc thích nghi cho vieäc tu taäp phaùp quaùn A na ban na nieäm. Noùi ngoài ngay thaúng laø möôøi taùm ñoát xöông soáng ngay thaúng, neáu ngoài maø giaõi ñaõi thì mau nhoïc meät vaø thoái thieàn; noùi heä nieäm tröôùc maët laø chaùnh nieäm hieän tieàn. Noùi quaùn hôi thôû ra vaøo laø chaùnh nieäm quaùn bieát hôi thôû daøi hay ngaén, nhôø ñoù taâm ñöôïc ñònh, khoâng coøn ñoäng loaïn; ví nhö voi, raén... vì thaân to daøi neân hôi thôû cuõng daøi, eách vì thaân ngaên neân hôi thôû cuõng ngaén. Tyø kheo thieàn quaùn cuõng vaäy, chaùnh nieäm bieát hôi thôû daøi ngaén neân taâm an laïc, nhôø an laïc neân hôi thôû nheï nhaøng, caøng an laïc thì hôi thôû caøng nheï nhaøng, caøng nheï nhaøng khoù phaân bieät thì sanh taâm xaû. Keá quaùn bieát ta thôû ra toaøn thaân, quaùn bieát ta thôû vaøo toaøn thaân, quaùn bieát hôi thôû ra vaøo toaøn thaân hoaëc daøi hoaëc ngaén tröôùc, giöõa vaø sau thaûy ñeàu hieän tieàn. Khi môùi tu quaùn, thaáy hôi thôû ra ban ñaàu thì khoâng thaáy hôi thôû giöõa vaø sau, muoán thaáy cuõng khoâng thaáy kòp; khi thaáy hôi thôû ra giöõa thì khoâng thaáy hôi thôû tröôùc vaø sau; khi thaáy hôi thôû ra sau thì khoâng thaáy hôi thôû tröôùc vaø giöõa. Neáu thaáy hôi thôû caû tröôùc giöõa vaø sau thì taâm khoâng coøn meät moõi, ñöôïc nhö vaäy thì goïi laø kheùo quaùn hôi thôû ra vaøo. Neáu quaùn hôi thôû khoâng döøng nghæ thì hoä trì ñöôïc ba nghieäp, goïi laø hoïc giôùi ñònh hueä; ñöôïc taâm ñònh laø ñònh hoïc, quaùn bieát roõ giôùi ñònh laø hueä hoïc, khi heä nieäm nôi ba hoïc naøy ñöôïc lieân tuïc thìhôi thôû ra vaøo dieät, töùc laø dieät hôi thôû ra vaøo thoâ. Noùi thoâ laø khi môùi nhaäp thieàn, thaân taâm moõi meät neân hôi thôû thoâ, khi thaân taâm an laïc thì hôi thôû seõ nheï nhaøng daàn daàn, ñeán noãi sanh hoà nghi khoâng bieát ta coù coøn thôû ra vaøo hay

khoâng. Nhö

342 BOÄ LUAÄT 11

ngöôøi leo nuùi cao, thaân taâm moõi meät neân hôi thôû naëng neà, khi trôû xuoáng nuùi ñeán choã baèng phaúng caùo ao nöôùc vaø caây lôùn, lieàn xuoáng ao taém roài ñeán ngoài nghæ döôùi goác caây, thaân taâm saûng khoaùi neân hôi thôû cuõng nheï nhaøng. Tyø kheo tu thieàn quaùn cuõng vaäy, khi thaân taâm chöa ñieàu phuïc thì hôi thôû ra vaøo thoâ, khi chaùnh nieäm hieän tieàn thì hôi thôû nheï nhaøng daàn daàn, nhö keä noùi: “Thaân taâm quaù meät nhoïc, Thôû ra vaøo cuõng thoâ” Thieàn thöù nhaát thoâ, thieàn thöù hai teá, thieàn thöù ba teá hôn, thieàn thöù tö laø ñònh; neáu thieàn thöù ba thoâ thì thieàn thöù tö teá, ñaây laø choã toät cuøng cuûa hôi thôû ra vaøo. Neáu khoâng nhieáp nieäm thì hôi thôû ra vaøo thoâ, neáu nhieáp nieäm thì hôi thôû ra vaøo teá, khi nhaäp ñeä töù thieàn thì hôi thôû ra vaøo dieät, ñaây goïi laø phaùp quaùn Xa ma tha (chæ). Noùi Tyø baø xaù na laø khoâng nhieáp nieäm thì hôi thôû ra vaøo thoâ, neáu quaùn boán ñaïi thì thaønh teá; laïi quaùn Öu ba ñaø na saéc teá thì boán ñaïi thaønh thoâ; laïi quaùn taát caû saêc teá thì saéc boán ñaïi thaønh thoâ; laïi quaùn voâ saéc teá thì taát caû saéc thaønh thoâ; laïi quaùn saéc vaø voâ saéc teá thì voâ saéc thaønh thoâ; laïi quaùn nhaân duyeân teá thì saécvaø voâ saéc thaønh thoâ; laïi quaùn nhaân vaø danh saéc teá thì nhaân duyeân thaønh thoâ; laïi quaùn töôùng quaùn Tyø baø xaù na teá thì nhaân vaø danh saéc thaønh thoâ; quaùn tieåu Tyø baø xaù na teá thì töôùng quaùn Tyø baø xaù na thaønh thoâ; quaùn ñaïi Tyø baø xaù na teá thì tieåu Tyø baø xaù na thaønh thoâ... cöù nhö theá tröôùc teá sau thoâ, thoâ teá Ba taùt ñeà ñaõ ñöôïc noùi trong Tam baït ñaø. Hoûi: theá naøo laø hoïc hôi thôû ra vaøo dieät?- quaùn nieäm hôi thôû ra vaøo vaø hoïc hôi thôû ra vaøo dieät thì thaân taâm khoâng nghieâng ngaõ dao ñoäng; tòch tónh raát vi teá nhö khoâng coøn thaân thì goïi laø hoïc hôi thôû ra vaøo dieät, nhö gioù ñöùng yeân. Neáu chöa thaønh töïu A na ban na nieäm thì cuõng chöa thaønh töïu phaùp quaùn, ngöôøi chöa ñöôïc trí hueä thì chöa nhaäp ñöôïc ñònh naøy vaø cuõng chöa xuaát ñònh naøy. Neáu hoïc thaønh töïu hôi thôû ra vaøo dieät thì nhö gioù ñöùng yeân khoâng ñoäng, trí hueä lieàn khai phaùt, neáu nhaäp ñöôïc phaùp quaùn naøy thì cuõng xuaát ñöôïc phaùp quaùn naøy; ví nhö ñaùnh vaøo ñoà ñoàng, ban ñaàu phaùt ra tieáng lôùn roài nhoû daàn maát haún. Quaùn hôi thôû ra vaøo cuõng vaäy, tröôùc thoâ sau teá, nheï daàn roài maát haún nhöng vaãn coøn ghi nhôù trong taâm thì taâm ñöôïc ñònh, taâm ñònh laø thaønh töïu phaùp quaùn A na ban na nieäm; ngöôøi trí nhaäp ñöôïc ñònh naøy thì cuõng xuaát ñöôïc ñònh naøy. Nhö trong luaät noùi: hôi thôû ra vaøo dieät roài thì coù theå theo nieäm khôûi laïi goïi laø tuøy quaùn, quaùn bieát hôi thôû ra vaøo khoâng phaûi laø tuøy nieäm, tuøy nieäm cuõng khoâng phaûi laø hôi thôû ra vaøo, khôûi quaùn thaáy bieát nhö theá thì coù theå tuaàn töï chöùng ñaïo quaû. Ngöôøi tu taäp thieàn quaùn phaûi thieän taâm

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 10 343

trì giôùi thanh tònh, noùi trì giôùi thanh tònh coù ba: moät laø khoâng phaïm, hai laø neáu coù phaïm lieàn saùm hoái tröø dieät, ba laø khoâng bò phieàn naõo hoaïi; coù

thanh tònh trì giôùi thì môùi thaønh töïu chaùnh nieäm. Keá phaûi kheùo haønh trì giôùi nhö xaây caát tu söûa ñieän Phaät, phoøng Taêng, nhaø thuyeát giôùi...thì giôùi ñöôïc ñaày ñuû, nhö keä noùi: "Choã tòch tónh, lôïi döôõng, Caùc nghieäp ñuû laø naêm, Lìa thaân thuoäc... caùc bònh, Theâm ñoïc tuïng laø möôøi" Neáu lìa ñöôïc möôøi phaùp luyeán moä naøy thì môùi coù theå nhaäp ñònh. Coù hai phaùp quaùn: moät laø nhaát thieát quaùn, hai laø nhieáp quaùn. Noùi quaùn taát caû laø tröôùc khôûi taâm töø quaùn Tyø kheo taêng, keá quaùn trôøi ngöôøi, ñaïi tröôûng giaû, ngöôøi thöôøng vaø taát caû chuùng sanh; cuoái cuøng quaùn baát tònh vaø cheát. Noùi quaùn Tyø kheo taêng tröôùc laø neáu taâm töø bao phuû trong Taêng thì ñöôïc an laïc truï; noùi quaùn trôøi ngöôøi, ñaïi tröôûng giaû laø neáu taâm töø bao phuû thì hoï seõ haønh theo phaùp thieän; noùi khôûi taâm töø quaùn ngöôøi thöôøng laø vì ñoàng phaùp haïnh neân khoâng naõo haïi nhau; noùi taâm töø quaùn taát caû chuùng sanh laø muoán hoï khoâng coù khoå naïn. Noùi quaùn cheát laø ñeå taêng loøng bi maãn, khoâng coù bieáng nhaùc; noùi quaùn baát tònh ñeå lìA Duïc vaø taát caû aùc phaùp. Ñaây goïi laø quaùn taát caû; noùi nhieáp quaùn laø tuøy yù tu taäp ba möôi taùm phaùp quaùn cho lieân tuïc. Neáu trì giôùi thanh tònh vaø xa lìa caùc duyeân söï thì coù theå nhaäp ñònh A na ban na, nhôø ñaây nhaäp ñöôïc ñeä töù thieàn, keá quaùn khoå khoâng voâ ngaõ. Tu quan nhö vaäy roài ñeán hoûi vò A-la-haùn, khoâng coù A-la-haùn thì ñeán hoûi vò A na haøm... nhö theá cho ñeán vò ñaõ ñaéc thieàn ñònh. Sôû dó neân ñeán hoûi laø vì muoán ñöôïc hoï chæ daïy, nhö noi theo daáu chaân voi thì seõ tìm ra ñöôøng ñi, khoâng bò laïc loái. Vò naøy vôùi taâm bi maãn seõ laáy naêm phaåm chæ daïy, ñoù laø thuû, vaán, khôûi, tröôùc vaø töôùng; noùi thuû laø laáy phaùp thieàn ñònh, noùi vaán laø hoûi theo thöù lôùp, noùi khôûi laø khôûi phaùp thieàn ñònh, noùi tröôùc laø truï nôi phaùp thieàn ñònh, noùi töôùng laø phaân bieät töôùng maïo cuûa phaùp thieàn ñònh. Khi nöông thaày tu taäp theo naêm phaåm naøy, ngöôøi tu thieàn chôù xuùc naõo thaày, ñoái vôùi thaày neáu thaáy thieän thì ôû laïi, neáu thaáy baát thieän thì dôøi ñi nôi khaùc, ngöôøi khoâng coù trí hueä thì ôû caùch thaày moät do tuaàn, ngöôøi coù trí hueä thì ñöôïc ôû xa hôn, neân ôû naêm choã thieän vaø laùnh xa möôøi taùm choã baát thieän. Ngöôøi tu thieàn neân döùt boû caùc duyeân söï nhoû nhaët, haèng ghi nhôù phaùp A na ban na nieäm naøy trong taâm tuaàn töï theo baûy giai ñoaïn: 1 - Soå: töùc laø ñeám hôi thôû töø moät ñeán naêm thì khoâng ñöôïc chæ ñeám ñeán ba boán; hoaëc töø moät ñeán möôøi thì khoâng ñöôïc chæ ñeám ñeán taùm

chín.

2 - Tuøy: töùc laø theo doõi hôi thôû ra vaøo.

3 - Xuùc: töùc laø nôi hôi thôû ra vaøo.

4 - An trí: töùc laø ñeå taâm nôi hôi thôû ra vaøo ñeå quaùn.

5 - Quaùn hoaøn: töùc laø quaùn ñeám hôi thôû trôû laïi

6 - Tònh: töùc laø taâm thanh tònh

7 - Lòch quaùn: quaùn thaáy töôùng thieàn.

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 11

Hoûi: neáu chæ ñeám ñeán ba hay boán thì coù gì laø khoâng toát?- neáu ñeám nhö vaäy, hôi thôû bò thuùc eùp, taâm khoù ñieàu phuïc; ví nhö trong chuoàng coù quaù nhieàu boø chen chuùc laán eùp nhau thì chuùng seõ phaù chuoàng ñeå ra ngoaøi. Cuõng vaäy neáu ñeám hôi thôû töø moät ñeán möôøi thì trong taâm caûm thaáy thung dung, ví nhö chuoàng boø roäng raõi thì boø deã nuoâi döôõng. Hoûi: neáu chæ ñeám ñeán taùm chín thì coù gì laø khoâng toát?- neáu ñeám nhö theá taâm sanh hoà nghi khoâng bieát ta coù ñöôïc thieàn vò hay khoâng, lieàn sanh meâ hoaëc. Khi ñeám hôi thôû neân ñeám töø töø nhö ngöôøi ñong luùa ñôïi ñaày luùa môùi ñeám moät, ñong laïi ñaày môùi ñeám hai; neáu ñeám nhanh thì gioáng nhö muïc ñoàng ñeám boø, töùc laø muïc ñoàng coù trí tay caàm roi ñöùng ngay nôi cöûa chuoàng, luøa töùng con ra ngoaøi vaø ñeám. Tyø kheo quaùn A na ban na nieäm cuõng nhö vaäy, khi boán ñaïi khoâng ñieàu hoøa, hôi thôû ra vaøo nhanh thì neân tuøy hôi thôû maø ñeám nhanh, nhôø theo doõi hôi thôû ra vaøo maø taâm ñöôc ñònh. Ví nhö ngöôøi laùi thuyeàn ñi ngöôïc doøng phaûi duøng caây saøo choáng ñeå giöõ vöõng thuyeàn, taâm ngöôøi tu thieàn quaùn laø chieác thuyeàn, hôi thôû ra vaøo laø caây saøo choáng, taâm chaïy theo naêm duïc duøng phaùp quaùn hôi thôû ñeå cheá ngöï laøm cho taâm ñöôïc ñònh. Neáu hôi thôû vaøo maø taâm theo vaøo, neáu hôi thôû ra maø taâm theo ra thì ôû trong phaùp quaùn laø trôû ngaïi lôùn nhaát khieán taâm khoù ñieàu phuïc. Tröø hai phaùp naøy, ngöôøi tu phaùp quaùn naøy neân truï taâm nôi hôi thôû ra vaøo maø ñeám hôi thôû thì seõ deã döôïc ñònh; neân trong luaät boån noùi khoâng neân ñeám hôi thôû ôû trong hay ôû ngoaøi. Hoûi: ñeám hôi thôû bao giôù môùi nhöng laïi?- khi taâm ñöôïc baát loaïn, quaùn bieát hôi thôû ra vaøo thì khoâng caàn ñeám nöõa maø neân tuøy nieäm, töùc laø theo doõi hôi thôû ra vaøo ba choã. Neáu hôi thôû ra thì baét ñaàu töø roán, keá laø tim vaø cuoái cuøng laø choùp muõi; neáu hôi thôû vaøo thì baét ñaàu töø choùp muõi, keá laø tim vaø cuoái cuøng laø roán. Neáu taâm theo hôi thôû ra thì taâm khoâng ñònh, do taâm khoâng ñònh neân thaân dao ñoäng, taâm theo hôi thôû vaøo cuõng vaäy; cho neân chæ chuù taâm nôi choùp muõi laø nôi hôi thôû ra vaøo ñeå ñeám. Laïi nöõa coù ba phaùp khieán taâm ñöôïc ñònh: moät laø thích nhaäp ñònh, hai

laø phöông tieän, ba laø leân choã cao toät. Nhö caây goã lôùn treân ñaát, coù ngöôøi muoán cöa xeû caây naøy tröôùc phaûi xem xeùt loõi caây roài môùi duøng cöa ñeå cöa xeû; khi cöa taâm chaêm chuù nhìn vaøo choã cöa laøm cho noù ñi thaúng ñöôøng maø khoâng nhìn löôõi cöa qua laïi. Quaùn hôi thôû ra vaøo cuõng vaäy, ñang tö duy phaùp thieàn vaø laäp phöông tieän laø nhö caây goã ôû treân ñaát, xem xeùt loõi caây laø taâm kheùo tö duy, hôi thôû ra vaøo laø löôõi cöa qua laïi, chuù taâm nôi choùp muõi laø nhö chaêm chuù nhìn vaøo choã cöa, cöù quaùn nhö vaäy thì ñaït ñeán choã cao toät. Noùi thieàn ñònh laø thaân taâm tinh taán ñieàu nhu thaønh töïu, noùi laäp phöông tieän laø do doõng maõnh tinh taán dieät tröø phieàn naõo vaø ñoaïn dieät tö;

noùi ñeán choã cao toät laø doõng maõnh tinh taán dieät tröø kieát söû. Ba phaùp naøy phaûi nhaát taâm quaùn môùi ñöôïc thaønh töïu, phaûi bieát ba phaùp thì taâm khoâng dao ñoäng vaø phaùp thieàn ñònh hieän tieàn, laäp phöông tieän ñeán choã cao toät, keá chuù taâm vaøo phaùp quaùn A na ban na nieäm, neáu thaønh töïu seõ nhö maët traêng ra khoûi maây chieáu sang khaép theá gian. Phaùp thieàn quaùn naøy coù ngöôøi môùi tu taäp lieàn coù töôùng laønh hieän, coù ngöôøi nhôø ñeám hôi thôû ra vaøo môùi hieän töôùng laønh. Noùi töôùng laønh laønhö Tyø kheo ngoài döôùi ñaát hay treân giöôøng, duø khoâng coù toïa cuï ñeàu caûm thaáy nhö ngoài treân boâng meàm maïi, vì nhôø ñeám hôi thôû ra vaøo maø thaân ñöôïc khinh an thô thôùi, theo thöù lôùp hôi thôû ra vaøo thoâ dieät, thaân taâm caøng khinh an, hôi thôû ra caøng nheï hôn nhö coù nhö khoâng, gioáng nhö tieáng khaùnh tröôùc lôùn sau nhoû daàn. Phaùp quaùn hôi thôû naøy khaùc vôùi phaùp thieàn quaùn khaùc, caùc phaùp thieàn khaùc thì tröôùc teá sau thoâ, phaùp thieàn naøy tröôùc thoâ sau teá. Tyø kheo nhaäp thieàn quaùn naøy maø töôùng thieàn khoâng hieän thì khoâng neân ñöùng daäy, neân ngoài ngay thaúng tö duy: “hôi thôû ra vaøo naøy, nôi naøo coù nôi naøo khoâng, ai coù, ai khoâng coù. Ngöôøi ñang ôû trong thai meï, ngöôøi ñang laën trong nöôùc, chö thieân coõi Tröôøng thoï, ngöôøi nhaäp thieàn thöù tö, ngöôøi cheát, ngöôøi ôû coõi Voâ saéc vaø ngöôøi nhaäp Dieät taän ñònh thaûy ñeàu khoâng coù thôû ra vaøo”, nghó roài lieàn töï traùch: “ta laø ngöôøi trí hueä khoâng phaûi ñang ôû trong thai meï, khoâng phaûi ñang laën trong nöôùc, khoâng phaûi chö thieân coõi Tröôøng thoï, khoâng phaûi ngöôøi nhaäp thieàn thöù tö, khoâng phaûi ngöôøi cheát, khoâng phaûi ngöôøi ôû coõi Voâ saéc vaø cuõng khoâng phaûi ngöôøi nhaäp Dieät taän ñònh; ta ñang thôû ra vaøo raát nheï nhaøng maø khoâng theå bieát ñöôïc, ta neân chuù taâm laïi”, neáu laø ngöôøi coù muõi daøi thì neân chuù taâm treân choùp muõi, neáu laø ngöôøi muõi ngaén thì chuù taâm treân ñaàu moâi treân. Nhö trong kinh Phaät baûo caùc Tyø kheo: “ngöôøi naøo hay queân khoâng ñeå ñeå taâm phía tröôùc thì khoâng theå nhaäp phaùp A na ban na nieäm, cho ñeán caùc

phaùp thieàn quaùn khaùc cuõng vaäy; nhöng neáu chaùnh nieäm thì thieàn ñònh lieàn hieän”, chö Phaät, Phaät Bích chi cho ñeán caùc A-la-haùn ñeàu xem phaùp A na ban na nieäm laø phaùp moân caên baûn ñeå chöùng ñaïo quaû, tuøy nieäm seõ ñöôïc cöïc tónh. Nhö may treân taám vaûi moûng thì phaûi duøng kim nhoû, tuøy nieäm ví nhö kim, sôïi chæ laø trí hueä lieân keát nhau khoâng giaùn ñoaïn; nhôø hai phaùp tuøy nieäm vaø tueä naøy maø khoâng maát phaùp quaùn hôi thôû. Ví nhö ngöôøi caøy ruoäng meät vaø boø cuõng meät thì neân thaû cho boø nghæ ngôi, nghæ ngôi roài laïi ñi tìm boø, khoâng caàn tìm theo daáu chaân boø, chæ caàn ñi thaúng ñeán nôi boø ñang uoáng nöôùc, chôø noù uoáng nöôùc xong daét noù trôû laïi choã caøy ruoäng. Tyø kheo cuõng vaäy, khi quaùn hôi thôû ra vaøo neáu meät neân nghæ ngôi, khoâng theo doõi hôi thôû ra vaøo nöõa, chæ caàn chuù taâm nôi choùp muõi ñeå ñeám hôi thôû ra vaøo, chuù taâm nhö vaäy khoâng bao laâu töôùng thieàn seõ hieän, thaân caûm thaáy khinh an thô thôùi. Noùi töôùng thieän hieän laø coù ngöôøi thaáy nhö chaïm vaøo hoa Kieáp boái, coù ngöôøi thaáy nhö chaïm phaûi luoàng gioù maïnh,

coù ngöôøi thaáy nhö caùc vì sao, coù ngöôøi thaáy nhö chuoãi ngoïc, coù ngöôøi thaáy nhö ngoïc traéng, coù ngöôøi thaáy nhö sôïi daây, coù ngöôøi thaáy nhö chaïm gì cuõng ñeàu cöùng, coù ngöôøi thaáy nhö aùnh löûa, coù ngöôøi thaáy nhö maây noåi...; gioáng nhö trong kinh noùicaùc Tyø kheo taäp hoïp tuïng kinh nhöng moãi ngöôøi thaáy coù töôùng laønh khaùc nhau, coù ngöôøi thaáy nhö nuùi hoaëc nhö soâng hoaëc nhö röøng laø vì sao?- laø töø taâm töôûng maø coù, do taâm töôûng cuûa moãi ngöôøi khaùc nhau neân thaáy cuõng khaùc nhau. Khi thaáy töôùng thieàn naøy hieän, Tyø kheo neân ñeán hoûi thaày, thaày noùi laø thaáy töôùng nhöng khoâng noùi laø töôùng thieàn, cuõng khoâng noùi khoâng phaûi laø töôùng thieàn, chæ baûo neân tinh taán theâm laø vì sao?- vì neáu phaân bieät noùi laø töôùng thieàn thì vò naøy seõ sanh bieáng nhaùc giaõi ñaõi, neáu noùi khoâng phaûi töôùng thieàn thì vò naøy seõ thoái taâm ban ñaàu, do ñoù chæ noùi haõy tinh taán theâm thì töôùng thieàn töï hieän, nhö keä noùi: “Sau khi quaùn chuù taâm, Seõ hieän ra nhieàu töôùng, Neáu ngöôøi coù trí hueä, Chuù taâm ñeám hôi thôû, Nôi hôi thôû ra vaøo, Tinh taán khoâng taùn loaïn”. Khi töôùng thieàn hieän thì caùc trieàn caùi töï laëng, caùc phieàn naõo töï döùt. Nhôø hai phaùp tuøy nieäm vaø tueä maø taâm ñöôïc an truï vaø thaønh töïu tam muoäi, ñöôïc ñòa thöù nhaát hoaëc ñöôïc ñòa tröø phieàn naõo, hoaëc nhôø caùc thieàn chi hieän maø ñöôïc ñòa thöù nhaát; ñaây goïi laø ñang ñöôïc ñòa thöù nhaát tam muoäi.

348 BOÄ LUAÄT 11

Hoûi: truï tam muoäi vaø sô ñònh khaùc nhau hay gioáng nhau?- khaùc nhau, sô ñònh laø thieän haønh nhaäp taâm Baø baøn giaø; truï tam muoäi laø trong caûnh giôùi naøy caû ngaøy haèng nhaäp thieän haønh, taâm suy yeáu, taâm nguû khoâng tuøy thuoäc Baø baøn giaø. Khi töôùng thieàn ñaõ hieän, do quaùn saéc hoaëc quaùn töôùng maïo seõ ñöôïc taêng tröôûng; nhö Chuyeån luaân thaùnh vöông coøn ôû trong thai ñaõ ñöôïc cha meï thuû hoä, ôû nôi khí haäu ñieàu hoøa vaø aên uoáng thích hôïp, neáu kheùo nuoâi döôõng thì seõ thaønh keát quaû. Tyø kheo thuû hoä töôùng thieàn cuõng vaäy, phaûi ôû truù xöù thieän, nôi ñi laïi thieän, thaân caän ngöôøi thieän, aên uoáng thích hôïp, ôû nôi coù khí haäu ñieàu hoøa, choã kinh haønh hay ñöùng ngoài ñeàu toát vaø traùnh xa nôi oàn naùo thì töôùng thieàn seõ ñöôïc hoä vöõng chaéc. Khi töôùng thieàn taêng tröôûng thì caùc caên thanh tònh ñieàu nhu, ñoái vôùi taâm neáu muoán ñeàu coù theå giöõ laïi hay buoâng thaû, sanh khôûi hay ñieàu phuïc, hoan hæ hay xaû moät caùch deã daøng. Neân gaàn guõi ngöôøi ñaéc töôùng thieàn vaø xa laùnh ngöôøi chöa ñaéc töôùng thieàn, chuù taâm thieàn quaùn vaø bieát töôùng thieàn naøy. Ngöôøi trí kheùo chuù taâm nôi möôøi phaùp naøy, tinh taán tu taäp khoâng bieáng nhaùc vaø suy nghó: “ta haõy truï nôi ñònh, xaû taâm Baø baøn giaø, khôûi Ñeá taâm”, taâm naøy truï trong moät saùt na roài dieät, laïi khôûi boán hay naêm taâm Xaø baø na laø taâm taùc, taâm hoïc, taâm tuøy thuaän, taâm trung gian vaø taâm truï; neáu hôïp hai taâm ñaàu laøm moät taâm thì thaønh boán taâm, taâm cuoái laø taâm thöù tö cuõng laø taâm thöù naêm thuoäc taâm saéc giôùi. Nhôø taâm naøy dieät naêm trieàn caùi sanh khôûi naêm thieàn chi, ñöôïc ñaày ñuû möôøi töôùng vaø ba thieän, ñaéc Sô thieàn. Laïi ôû trong phaùp quaùn naøy dieät tö nieäm

ñaéc thieàn thöù hai, khi töôùng dieät cuõng dieät thì ñaéc thieàn thöù ba, thöù tö cho ñeán choã cao toät, nhö trong kinh Thanh tònh ñaïo ñaõ noùi roõ. Sau khi ñaéc thieàn thöù tö, haõy kheùo ghi nhôù vaø laøm cho taêng truôûng, muoán ñaït ñeán choã chaân thaät phaûi hoäi ñuû naêm ñieàu: moät laø chuù taâm, hai laø nhaäp, ba laø truï, boán laø xuaát, naêm laø quaùn trôû laïi. Khi quaùn thoâng phaùp thieàn naøy roài neân quaùn saéc voâ saéc, keá tu taäp theâm phaùp Tyø baø xaù na nhö sau: sau khi xuaát thieàn thöù tö neân giöõ laáy thieàn chi trong taâm, nöông boán ñaïi ñeå quaùn thaân töù ñaïi, baét ñaàu töø phi saéc xöù, do hai phaùp saéc vaø phi saéc maø thaáy taâm thöùc cuøng caùc phaùpsaéc phi saéc. Neáu xuaát ñònh, thôû ra thôû vaøo thì thaân taâm laø nhaân cuûa noù, töùc laø nhôø thaân taâm maø thôû ra thôû vaøo ñöôïc; nhö ngöôøi thôï reøn duøng oáng beä thoåi löûa, nhôø thoåi neân coù hôi gioù vaøo. Tyø kheo sau khi quaùn thaáy danh saéc roài laïi quaùn nhaân duyeân cuûa noù, ôû trong ba ñôùi do danh saéc lieân tuïc khoâng ngöøng neân sanh hoà nghi; sau khi döùt nghi neân quùn ba töôùng cuûa danh saéc laø khoå, voâ thöôøng, voâ ngaõ; quaùn ba töôùng roài laïi quaùn söï khôûi dieät. Khi quaùn söï khôûi dieät, tröôùc tieân thaáy aùnh saùng vaø xa lìa möôøi phieàn naõo thuoäc Tyø baø xaù na vaø

phaùt sanh Ñaïo trí vaø Dieät trí; luùc ñoù ngöôøi tu thieàn seõ sanh taâm nhaøm lìa ba coõi, theo thöù lôùp ñaéc boán ñaïo quaû. Khi chöùng quaû A-la-haùn coù ñuû möôøi chín trí quaùn bieát cuøng taän caùc phaùp; ñoái vôùi Ma, Phaïm, Sa moân, Baø la moân ôû trong ba coõi, vò naøy phöôùc ñieàn voâ thöôïng. Noùi hieän giaùc ly hyû laø khi ñang thôû ra thôû vaøo laø ñang hyû nhôø hai vieäc, ñoù laø duøng quaùn vaø khoâng meâ. Noùi duøng quaùn maø ñöôïc giaùc hyû laø khi nhaäp nhò thieàn coù hyû, muoán ñöôïc trí hueä phaûi duøng quaùn môùi ñöôïc giaùc hyû; nhö trong kinh Tam tyø baø noùi: do thôû ra thôû vaøo maø ñöôïc nhaát taâm, taâm khoâng taùn loaïn neân sanh tri thöùc vaø lieàn ñöôïc giaùc hyû; laïi do thôû ra daøi, thôû vaøo ngaén neân giaùc bieát toaøn thaân.... Sau ñoù quaùn ngöôïc laïi ñeå taâm ñònh, chuù taâm tinh taán vôùi trí hueä ñeå bieát ñieàu neân bieát, ñeå xaû ñieàu neân xaû, ñeå quaùn ñieàu neân quaùn, ñeå hieän töôùng neân hieän maø thaønh giaùc hyû. Trong tam thieàn coù giaùc laïc, trong töù thieàn coù giaùc taâm Taêng ha la (taâm haønh), taâm haønh chæ cho hai aám thoï vaø töôûng, laïc trong giaùc laïc coù hai laø thaân laïc vaø taâm laïc. Trong kinh Tam tyø baø noùi: dieät taâm haønh töùc laø dieät taâm haønh thoâ, cuõng goïi laø ñònh chæ, nhö trong phaåm thaân haønh ñaõ noùi roõ; hyû trong giaùc hyû cuõng nhieáp trong ñaây. Noùi taâm haønh töùc laø thoï töôûng taâm sôû vì hai phaùp naøy khoâng rôøi taâm, neáu laáy taâm haønh thì thoï töôûng cuõng nhieáp trong ñoù. Noùi giaùc taâm laø giaùc bieát taâm hoan hæ, taâm thieän hoan hæ vaø cöïc hoan hæ, nhôø ñònh vaø tueä quaùn neân khi thôû ra thôû vaøo lieàn ñöôïc hai hoaïi hoan hæ naøy. Noùi nhôø ñònh laø khi nhaäp ñònh coù hyû, truï trong ñònh cuõng coù hyû trong moãi saùt na; noùi nhôø tueä quaùn laø khi nhaäp nhò thieàn coù hyû, xuaát thieàn nhôø tieâu dieät phaùp maø tieáp xuùc vôùi thieàn hyû, trong saùt na quaùn Tyø baø xaù na xem thieàn hyû laø quaùn, kheùo truï taâm ôû trong quaùn xöù, nhôø hieän quaùn trong moät saùt na taâm ñònh vöôït qua töôûng goïi laø nhaát

taâm ñònh; quaùn hôi thôû ra vaøo nhö theá thì taâm giaûi thoaùt. Noùi taâm giaûi thoaùt laø lìa phieàn naõo, lìa tö vaø nieäm ôû thieàn thöù hai, lìa hyû ôû thieàn thöù ba, lìa khoå laïc ôû thieàn thöù tö, theo thöù lôùp ñöôïc giaûi thoaùt nhö vaäy. Khi quaùn Tyø baø xaù na thaáy voâ thöôøng lieàn xaû töôûng veà thöôøng, thaáy khoå lieàn xaû töôûng veà laïc, thaáy voâ ngaõ lieàn xaû töôûng veà ngaõ, taâm khoâng coøn ñaém tröôùc. Do khoâng ñaém tröôùc neân ly duïc,, töø duïc quaùn dieät töôûng, töø khôûi töôûng quaùn xaû chaáp thuû maø ñöôïc taâm giaûi thoaùt, neân trong luaät môùi noùi quaùn hôi thôû ra vaøo nhö theá thì taâm ñöôïc giaûi thoaùt. Noùi quaùn voâ thöôøng laø quaùn naêm aám voâ thöôøng, noùi naêm aám voâ thöôøng vì chuùng laø phaùp sanh dieät, noùi sanh dieät laø phaùp bieán töôùng, do bieán töôùng neân trong moãi saùt na sanh phaùp voâ töôùng; khi quaùn voâ thöôùng neân quaùn saéc laø voâ thöôøng tröôùc, töùc laø haèng quaùn hôi thôû ra vaøo cuûa thaân töù ñaïi. Noùi quaùn ly duïc coù hai: moät laø quaùn tieâu tröø ñöôïc ly duïc, töùc

laø taát caû phaùp töôùng dieät trong töøng saùt na; hai laø quaùn khoâng coøn soùt ñöôïc ly duïc, töùc laø nieát baøn. Nhôø hai phaùp naøy maø ñöôïc thaáy ñaïo, nhôø thaáy ñaïo maø ñöôïc phaùp tòch dieät, ñöôïc tòch dieät roài lieàn quaùn xaû ly, duøng tueä quaùn xaû ly phieàn naõo, chuyeån nhaäp nieát baøn. Luùc ñoù Theá toân nhoùm Tyø kheo taêng quôû traùch caùc Tyø kheo: “vì sao caùc thaày laïi töï saùt, giuùp ñôõ nhau töï saùt vaø nhôø Sa moân Loäc tröôïng gieát mình cheát nhö theá?”, quôû traùch roài lieàn keát giôùi thöù ba cho caùc Tyø kheo, ñaây laø caên baûn keát giôùi sau ñoù tuøy vieäc keát theâm thì goïi laø tuøy keát. Noùi khen ngôïi cheát laø nhö noùi: “oâng soáng treân ñôøi gaëp nhieàu khoå naõo... nhöng oâng ñaõ laøm nhieàu ñieàu thieän thì khi cheát seõ sanh leân coõi trôøi”;noùi khoâng laøm caùc aùc nghieäp... laø khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng noùi doái...nhöng nay bò bònh khoå böùc baùch thì soáng laøm chi, thaø cheát coøn hôn... thì goïi laø khuyeân baûo cheát. Neáu ngöôøi bònh nghe lôøi maø töï saùt thì Tyø kheo phaïm toäi saùt. Noùi bieát doù laø chuùng sanh laø Tyø kheo coù taâm quyeát ñònh muoán khieán kia cheát, chuùng sanh trong ñaây laø chæ cho ngöôøi, töø khi thoï vaøo thai cho ñeán khi giaø cheát. Khi môùi thoï vaøo thai goïi laø saéc ca la la, nôi saéc Ca la la naøy neáu laø nam hay nöõ thì coù ba möôi saéc, neáu laø huyønh moân thì coù hai möôi saéc. Noùi saéc Ca lala cuûa nam nöõ laø khi Ca la la môùi ñöôïc thaønh gioáng nhö gioït daàu trong suoát treân ñaàu sôïi loâng deâ, nhö keä noùi: “Nhö gioït daàu raát nhoû, Trong suoát khoâng coù caën, Ca la la môùi thaønh, Maøu saéc cuõng nhö vaäy” Saéc ban ñaàu cuûa ngöôøi raát nhoû nhö vaäy, con ngöôøi thôøi quaù khöù coù tuoåi thoï hai ngaøn naêm thì Ca la la theo thöù lôùp tröôûng thaønh cuõng nhö vaäy cho ñeán khi giaø cheát. Noùi ñoaïn maïng Ca la la laø duøng tay ñaäp voã vaøo thai hoaëc duøng thuoác vôùi nhieàu phöông tieän laøm cho thai khoâng theå sanh ra ñöôïc. Noùi sanh coù hai laø sanh coõi saéc vaø coõi Voâ saéc, trong caùc saéc sanh coõi Voâ saéc thì khoâng theå bò gieát, sanh coõi saéc thì coù theå bò gieát, nhöng saéc bò gieát thì voâ saéc cuõng bò gieát vì voâ saéc nöông töïa vaøo saéc. Hoûi: noùi gieát saéc laø gieát saéc ôû quaù khöù, hieän taïi hay vò lai?- nhö keä noùi: “Saéc quaù khöù khoâng phaûi

hieän taïi, Saéc vò lai khoâng phaûi hieän taïi, Saéc hieän taïi töông tuïc sanh maõi, Laáy saéc hieän taïi, boû khöù lai, Gieát saéc hieän taïi laø saùt sanh”

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 11 351

Noùi hieän taïi sanh laø moät saùt na töông tuïc khoâng dieät, noùi saùt na vöøa sanh lieàn dieät; noùi gieát saéc hieän taïi laø saùt sanh laø vì quaù khöù töông tuïc ñeán hieän taïi khoâng ngöøng döùt laø nhaân cuûa töông lai sanh, neáu laøm cho ngöøng döùt thì goïi laø saùt sanh. Noùi neân bieát chuùng sanh laø bieát theá gian goïi chuùng sanh chæ laø giaû danh, neáu luaän kyõ thì neân goïi laø sanh khí; noùi neân bieát ñoaïn maïng chuùng sanh laø ñoaïn döùt sanh khí khoâng cho soáng nöõa; noùi neân bieát phöông tieän gieát laø coù saùu phöông tieän: 1 - Töï gieát laø töï tay gieát. 2 - Baûo ngöôøi gieát laø baûo ngöôøi khaùc: haõy gieát. 3 - Quaêng neùm... gieát laø duøng caùc khí cuï nhö cung noû, gaïch ñaù... baén, neùm ñeå gieát. 4 - Ñaët ñeå laø ñaët baåy, ñaøo haàm, ñaøo hoá hoaëc cho thuoác ñoäc vaøo thöùc aên... ñeå gieát. 5 - Duøng chuù thuaät ñeå gieát coù hai: moät laø A thaùp baø ni da, töùc laø nöôùc ñòch hay giaëc duøng chuù thuaät truø eám laøm cho ñau ñaàu, ñau buïng... caùc chöùng bònh khaùc khieán cho cheát; hai laø soá, töùc laø ñoïc caâu chuù cho ñeán möôøi hoaëc hai möôi bieán... khieán cho cheát. 6 - Duøng thaàn löïc laø duøng thaàn thoâng löïc nhö caùc loaøi roàng, Daï xoa, Caøn thaùt baø, A tu la, Ca laàu la, Khaån na la, Ma haàu la giaø... tuøy duøng naêng löïc thaàn thoâng cuûa mình ñeå gieát khieán cho cheát. Nhö roàng phun ñoäc, phun löûa...; Ca laàu la coù theå moå gieát trong phaïm vi moät taàm... Noùi ñöa khí vaät cho ngöôøi bònh laø nhö ñöa dao hoaëc ñeå daây hay thuoác ñoäc gaàn beân ngöôøi bònh cho hoï duøng töï saùt; noùi xuùi duïc cho cheát laø nhö baûo ngöôøi nhaûy xuoáng vöïc ôû giöõa gheành ñaù.... Duøng caùc phöông tieän treân ñeå gieát hay khieán ngöôøi töï saùt thì Tyø kheo phaïm Ba la di, neáu ngöôøi ngay luùc ñoù khoâng cheát, sau ñoù môùi cheát cuõng phaïm Ba la di. Nhö tröôøng hôïp töï gieát, neáu Tyø kheo thaáy deâ ñang nguû taïi moät nôi lieàn khôûi nghó ñôïi ñeán ñeâm seõ ñeán gieát noù, gieát ñöôïc deâ thì phaïm Ba daät ñeà. Neáu sau ñoù deâ boû ñi ñeán choã khaùc nguû, coù cha hoaëc meï cuûa Tyø kheo hoaëc A-la-haùn boãng ñeán choã ñoù naèm nguû, Tyø kheo ban ñeâm khoâng nhaän bieát neân gieát. Neáu taâm ban ñaàu laø muoán gieát deâ, nhöng khi haï dao khôûi taâm quyeát ñònh gieát duø laø deâ hay ngöôøi thì Tyø kheo phaïm Ba la di; neáu bieát laø cha hay meï hay A-la-haùn maø coù taâm muoán gieát thì phaïm nghòch toäi Ba la di; neáu bieát laø Döôïc xoa, quyû thaàn maø coù taâm muoán gieát thì phaïm Thaâu lan giaù; neáu bieát coù cha hay meï ôû trong quaân ñoäi maø vaãn baén vaøo trong quaân, truùng cha hay meï cheát thì phaïm nghòch toäi Ba la di, baén truùng ngöôøi khaùc cheát thì chæ phaïm Ba la di. Nhö tröôøng hôïp baûo ngöôøi gieát, neáu baûo gieát ngöôøi cao maø gieát

352 BOÄ LUAÄT 11

ngöôøi thaáp, baûo gieát ngöôøi naøy laïi gieát ngöôøi kia thì ngöôøi sai baûo khoâng phaïm troïng, ngöôøi gieát phaïm troïng; neáu ngöôøi sai baûo noùi gaëp ai cuõng gieát thì baát cöù ai cheát, ngöôøi sai ñeàu phaïm Ba la di. Neáu ngöôøi sai baûo hoâm nay

gieát, ngöôøi ñöôïc sai ngaøy mai môùi gieát... thì ngöôøi gieát phaïm troïng, ngöôøi sai khoâng phaïm troïng; neáu ngöôøi sai noùi luùc naøo gieát cuõng ñöôïc thì khi gieát xong, ngöôøi sai phaïm troïng; neáu ngöôøi baûo baûo gieát, ngöôøi ñöôïc sai gieát ñuùng ngöôøi muoán gieát thì caû hai ñeàu phaïm troïng; nhö theá cho ñeán sai chuyeàn nhieàu ngöôøi gieát, keát phaïm cuõng gioáng nhö treân. Neáu sai gieát Tyø kheo laø ngöôøi chöa ñaéc ñaïo, nhöng khi saép gieát ngöôøi naøy laïi ñaéc quaû A-la-haùn thì ngöôøi sai vaø ngöôøi gieát ñeàu phaïm toäi nghòch Ba la di. Nhö tröôøng hôïp truø ruûa cho cheát laø coù Tyø kheo oan gia ôû trong soá caùc Tyø kheo ñeán thoï thænh thöïc, do ngoài khuaát phía sau neân khoâng thaáy, cho laø oan gia khoâng ñeán neân lôùn tieáng noùi: “Tyø kheo teân sao khoâng bò giaëc gieát cheát hoaëc raén ñoäc caén cheát hoaëc bò ngöôøi thuoác cho cheát cho roài, neáu cheát thì toâi raát vui veû”; hoaëc bieát Tyø kheo oan gia coù ñeán, coá yù noùi lôùn nhö treân cho vò naøy nghe, khoâng ngôø vò naøy ñaõ boû ñi tröôùc maø khoâng bieát thì caû hai tröôøng hôïp naøy ñeàu phaïm Ñoät kieát la. Tröôøng hôïp khen ngôïi cheát, khuyeân baûo khieán cho cheát nhö treân ñaõ noùi, neáu ngöôøi nghe hieåu ñöôïc thì ngöôøi noùi phaïm Ñoät kieát la, neáu ngöôøi nghe laøm theo lôøi khuyeân baûo ñoù maø töï saùt maø khoâng cheát thì ngöôøi noùi kia phaïm Thaâu lan giaù, neáu cheát thì ngöôøi noùi phaïm Ba la di. Neáu ngöôøi ñoái dieän nghe khoâng hieåu, ngöôøi beân caïnh nghe hieåu vaø laøm theo lôøi töï saùt thì ngöôøi noùi kia khoâng phaïm troïng; neáu ngöôøi noùi nhaém vaøo caû hai ñeå khuyeân baûo cheát thì duø ai cheát, ngöôøi noùi cuõng phaïm Ba la di. Neáu sai ngöôøi ñeán choã ngöôøi kia khen ngôïi cheát hay khuyeân baûo khieán cho cheát thì khi thoát ra lôøi lieàn phaïm Ñoät kieát la, ngöôøi ñöôïc sai ñeán kia noùi, ngöôøi kia nghe roài töï saùt maø khoâng cheát thì ngöôøi sai vaø ngöôøi gieát ñeàu phaïm Thaâu lan giaù, neáu cheát thì caû hai ñeàu phaïm Ba la di. Neáu ngöôøi ñöôïc sai khoâng ñeán choã ngöôøi kia maø laïi ñeán choã ngöôøi khaùc noùi, neáu cheát thì ngöôøi ñöôïc sai phaïm Ba la di, ngöôøi sai chæ phaïm Ñoät kieát la. Tröôøng hôïp vieát thö hay vieát saùch khen ngôïi cheát nhö theá seõ sanh leân coõi trôøi, ngöôøi ñoïc thö hay saùch naøy laøm theo lôøi khen ngôïi naøy maø töï saùt thì ngöôøi vieát thö hay saùch phaïm Ba la di; neáu vieát thö hay saùch xong khôûi taâm hoái ñoát boû thì phaïm Ñoät kieát la. Tröôøng hôïp ñaøo haàm hoá... laøm cho ngöôøi cheát laø neáu Tyø kheo coù taâm muoán gieát ngöôøi naøy neân ñaøo haàm thì khi ñaøo phaïm Ñoät kieát la, ngöôøi naøy rôi xuoáng haàm maø khoâng cheát thì Tyø kheo phaïm Thaâu lan

giaù, neáu cheát thì phaïm Ba la di; neáu ngöôøi khaùc rôi xuoáng haàm naøy maø cheát thì Tyø kheo khoâng phaïm troïng; neáu ñaøo haàm muïc ñích ñeå haïi ngöôøi thì baát cöù ai rôi xuoáng haàm cheát, Tyø kheo ñeàu phaïm Ba la di; neáu sau khi rôi xuoáng haàm khoâng cheát ngay, sau ñoù môùi cheát thì Tyø kheo cuõng phaïm Ba la di; tröôøng hôïp sai ngöôøi ñaøo haàm, keát phaïm cuõng nhö treân ñaõ noùi. Tröôøng hôïp thuyeát phaùp cho ngöôøi bònh nghe veà khoå khoâng voâ thöôøng voâ ngaõ, ngöôøi bònh nghe phaùp naøy maø töï saùt thì Tyø kheo khoâng phaïm. Neáu Tyø kheo thaáy ngöôøi bònh naëng, bò khoå böùc baùch neân khôûi taâm töø bi noùi:

“thaày giöõ giôùi ñaày ñuû sao laïi chòu khoå böùc baùch nhö theá naøy, neáu cheát nhaát ñònh seõ sanh thieân”, ngöôøi bònh nghe lôøi naøy lieàn boû aên maø cheát thì Tyø kheo phaïm Ba la di. Vì theá Tyø kheo coù trí hueä khi ñeán thaêm ngöôøi bònh, caån thaän chôù khen ngôïi cheát maø neân khuyeân raèng: “thaày giöõ giôùi ñaày ñuû, chôù sanh taâm luyeán tieác truù xöù, y vaät cho ñeán thaân quyeán baïn beø..., haõy neân nhôù nghó Tam baûo vaø quaùn thaân baát tònh; soáng trong ba coõi duø thoï hay yeåu cuõng chôù neân bieáng nhaùc”, ngöôøi bònh nghe lôøi khuyeân nhö phaùp naøy maø cheát thì Tyø kheo khoâng phaïm. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø nhö coù hai cha con xuaát gia, ngöôøi con thuùc ñaåy ngöôøi cha ñi nhanh khieán cho ngöôøi cha cheát, coù hai caâu: neáu ngöôøi con noùi vôùi cha raèng: “ñöøng ñeå chuùng taêng ñôïi, chuùng ta haõy ñi mau”, noùi roài ñaåy ngöôøi cha ñi nhanh khieán ngöôøi cha teù ngaõ xuoáng ñaát maø cheát thì ngöôøi con khoâng toäi, vì khoâng coá yù; neáu caû hai ñeán trong Taêng, Taêng hoûi: “thaày laø con cuûa Tyø kheo Ma-ha-la naøy haû?”, Tyø kheo naøy nghe roài sanh taâm hoå theïn ñaåy ngöôøi cha teù xuoáng ñaát, nhaân ñaây maø cheát thì Tyø kheo naøy phaïm Ba la di, vì coá yù; neáu ngöôøi cha khoâng cheát thì phaïm Thaâu lan giaù. Neáu Tyø kheo khaát thöïc ñöôïc thöùc aên mang veà chia cho baïn ñoàng hoïc hoaëc cho Thöôïng trung haï toøa aên tröôùc, kia vì aên thöùc aên naøy maø cheát, Tyø kheo khaát thöïc naøy do khoâng coù taâm gieát neân khoâng phaïm. Laïi coù Tyø kheo do taâm duïc höøng thaïnh laøm cho taâm loaïn, muoán cheá ngöï maø khoâng theå cheá ngöï ñöôïc neân leân söôøn nuùi cao nhaûy xuoáng töï saùt, khoâng ngôø döôùi chaân nuùi coù ngöôøi ñang chaët caây, Tyø kheo rôi xuoáng ñeø leân treân ngöôøi naøy, ngöôøi naøy nhaân ñaây maø cheát thì Tyø kheo khoâng phaïm vì khoâng coá yù. Do nhaân duyeân naøy Phaät cheá ngaên Tyø kheo töï saùt cho ñeán ñoaïn thöïc ñeàu phaïm Ñoät kieát la. Tröôøng hôïp gieát thai nhi laø nhö ngöôøi vôï coù choàng ñi xa, gian daâm vôùi ngöôøi khaùc neân coù thai, khi thai lôùn ñeán choã Tyø kheo xin thuoác truïc thai, Tyø kheo noùi: “töï ñeø buïng thì thai seõ cheát vaø ra ngoaøi”, ngöôøi nöõ naøy nghe roài töï ñeø buïng laøm cho thai nhi cheát thì Tyø kheo phaïm troïng,

neáu duøng caùch khaùc ñeå truïc thai thì Tyø kheo khoâng phaïm. Laïi nhö ngöôøi nöõ khoâng con laø ngöôøi naøy khi môùi thoï thai, do coù nghieäp toäi ñôøi tröôùc neân chuùng sanh vaøo thai chæ trong choác laùt lieàn cheát; hoaëc do boán ñaïi khoâng ñieàu hoøa, bò phong ñoäng neân thai nhi cheát, hoaëc thai naèm ôû choã coù truøng aên neân cheát. Tyø kheo khoâng bieát nguyeân nhaân naøy neân cho uoáng thuoác giöõ thai khieán ngöôøi nöõ naøy cheát thì phaïm Ñoät kieát la vì cho uoáng khoâng ñuùng thuoác, khoâng phaïm troïng vì khoâng coù taâm gieát. Vì theá Phaät cheá ngaên Tyø kheo khoâng ñöôïc laøm thaày thuoác ñieàu cheá thuoác cho ngöôøi theá tuïc, neáu laøm thì phaïm Ñoät kieát la; neáu vì ngöôøi xuaát gia ñieàu cheá thuoác thì khoâng phaïm. Neáu nhöõng vò ñoàng hoïc coù saün thuoác thì toát, neáu khoâng coù maø mình coù cuõng neân cho, neáu mình cuõng khoâng coù thì neân ñeán xin thí chuû; coù naêm nôi ñöôïc ñeán xin thuoác, ñoù laø cha, meï, ngöôøi nuoâi döôõng cha meï, tònh nhaân cuûa mình vaø Baïn ñaàu ba la sa (caän truï nam hay nöõ

nöông ôû trong chuøa, saép xuaát gia). Neáu cha meï giaøu, coù ñuû thuoác hay thì Tyø kheo khoâng caàn ñieàu cheá thuoác cho; neáu cha meï ng- heøo coù bònh, Tyø kheo neân ñieàu cheá thuoác cho hoaëc ñöa vaøo chuøa chaêm soùc cho ñeán khi laønh bònh. Neáu laø tònh nhaân cuûa mình coù bònh cuõng neân cho hoï thuoác, coù möôøi haïng ngöôøi Tyø kheo neân cho thuoác, ñoù laø anh em, chò em, coâ dì, chuù baùc, caäu... cho ñeán baûy ñôøi; neáu hoï coù saün thuoác thì Tyø kheo neân ñieàu cheá, neáu khoâng coù thì neân cho, sau naøy hoï hoaøn traû laïi thì toát, khoâng hoaøn traû cuõng khoâng neân ñoøi. Neáu khoâng phaûi laø möôøi haïng ngöôøi treân maø laø ngöôøi khaùc hoaëc giaëc hoaëc quaân binh coù bònh vaøo chuøa xin thuoác, Tyø kheo neáu coù thuoác cho thì toát, neáu khoâng coù neân xin thuoác töø thaân quyeán hoaëc töø thí chuû roài ñöa cho hoï cuõng laø toát. Neáu thí chuû tín taâm cuùng döôøng xem Taêng nhö cha meï maø coù bònh, Taêng kheùo duøng phöông tieän chæ hoï caùch ñieàu trò. Nhö thí chuû ñeán hoûi Tyø kheo: “meï con maéc bònh , neân duøng thuoác gì vaø chöõa trò nhö theá naøo?”, Tyø kheo kheùo duøng phöông tieän hoûi Tyø kheo beân caïnh: “Tyø kheo teân tröôùc ñaây cuõng maéc bònh naøy ñaõ duøng thuoác gì ñeå trò?”, ñaùp laø ñaõ duøng loaïi thuoác neân ñöôïc laønh bònh; thí chuû nghe roài lieàn y theo lôøi Tyø kheo noùi maø mua thuoác cho meï mình. Nhö tröôøng hôïp phu nhaân cuûa vua Baø sa baø bò bònh, sai cung nöõ ñeán hoûi ñaïi ñöùc Ba ñaàu ma caùch ñieàu trò, ñaïi ñöùc cuõng kheùo duøng phöông tieän nhö treân ñeå chæ daãn, cung nöõ nghe roài trôû veà cung, y theo lôùi Tyø kheo noùi maø mua thuoác cho phu nhaân uoáng. Sau khi laønh bònh, phu nhaân cho mang nhieàu y vaät ñeán cuùng döôøng ñaïi ñöùc, Tyø kheo kheùo duøng phöông tieän nhö theá coù theå laøm lôïi ích chuùng sanh maø baûn thaân cuõng khoâng phaïm traùi lôøi Phaät daïy. Neáu thí chuû coù bònh sai ngöôøi ñeán thænh Tyø kheo chuù nguyeän thì Tyø kheo

neân tuïng kinh caàu an cho hoï, hoaëc ñeán choã ngöôøi bònh thuyeát phaùp hay truyeàn giôùi. Tyø kheo khaát thöïc ñöôïc thöùc aên, neáu laø cha meï thì Tyø kheo ñöôïc ñem thöùc aên naøy cho, neáu laø ngöôøi khaùc thì khoâng ñöôïc ñem cho. Neáu coù ngöôøi ñeán xin hoaëc giaëc ñeán ñoøi cung caáp, Tyø kheo ñöôïc laáy vaät rieâng cuûa mình ñöa cho, neáu laø vaät cuûa Taêng thì phaûi baïch Taêng tröôùc, Taêng hoøa hôïp cho môùi ñöôïc laáy cho. Neáu ngöôøi coù quyeàn theá ñeán chuøa ñoøi laáy vaät, vò tri söï vì hoä chuøa neân laáy ñöa cho thì taêng khoâng neân quôû traùch laø ñaõ tuøy yù laáy vaätñem cho. Noùi trò quyû laø coù Döôïc xoa hay baét ngöôøi aên thòt, Tyø kheo tuïng chuù baûo noù ñi, noù khoâng ñi, Tyø kheo noùi neáu khoâng ñi seõ gieát, Döôïc xoa cuõng khoâng ñi neân Tyø kheo duøng ñaát naën thaønh töôïng Döôïc xoa roài tuïng chuù treân hình töôïng naøy laøm cho töôïng gaûy tay chaân thì Döôïc xoa cuõng bò gaûy tay chaân, laøm cho ñöùt daàu thì Döôïc xoa cuõng bò ñöùt ñaàu maø cheát thì Tyø kheo phaïm Thaâu lan giaù. Neáu Tyø kheo khoâng bieát trong phoøng coù Döôïc xoa aùc hoaëc coù raén ñoäc hay thuù döõ haïi ngöôøi maø baûo Tyø kheo kia vaøo, Tyø kheo kia vaøo bò Döôïc xoa... haïi cheát thì Tyø kheo naøy khoâng phaïm; neáu bieát coù Döôïc xoa aùc hay raén ñoäc... trong phoøng vaø coù

taâm muoán gieát haïi Tyø kheo kia neân baûo vaøo phoøng, Tyø kheo kia bò haïi cheát thì Tyø kheo naøy phaïm Ba la di, neáu bò haïi maø khoâng cheát thì Tyø kheo naøy phaïm Thaâu lan giaù. Neáu Tyø kheo bieát choã kia laø hieåm naïn maø sai Tyø kheo kia ñi ñeán ñoù khieán ngöôøi kia cheát thì Tyø kheo phaïm troïng, khoâng cheát thì phaïm Thaâu lan giaù; neáu khoâng bieát laø hieåm naïn neân sai ñi thì khoâng phaïm. Noùi töôûng nghi maø gieát laø nhö coù Tyø kheo muoán gieát Tyø kheo oan gia neân suy nghó: "neáu ta gieát ban ngaøy thì moïi ngöôøi seõ bieát, neân ñôïi ñeán ñeâm haõy gieát", nghó roài ñôïi ban ñeâm ñeán gieát Tyø kheo oan gia kia, trong soá nhieàu ngöôøi, neáu töôûng vaø nghi Tyø kheo naøy laø Tyø kheo oan gia maø gieát cheát thì phaïm Ba la di. Noùi gieát phi nhaân laø nhö coù Tyø kheo bò quyû nhaäp, muoán cho quyû xuaát ra neân duøng caây ñaùnh Tyø kheo naøy, khoâng may laøm cho Tyø kheo naøy cheát thì khoâng phaïm troïng. Vì vaäy muoán quyû xuaát ra khoâng neân ñaùnh, chæ neân duøng laù caây Ña la hay vaûi luïa coät tay chaân Tyø kheo bò quyû nhaäp roài tuïng kinh trì chuû baûo quyû xuaát ra raèng: "ngöôi khoâng ñöôïc quaáy nhieãu ngöôøi trì giôùi, hay ñi ñi", hoaëc thuyeát phaùp khieán cho noù boû ñi. Laïi coù Tyø kheo bò caây ngaõ ñeø thaø giöõ giôùi maø cheát chöù khoâng duøng buùa rìu chaët caây, neáu coù ngöôøi ñeán chaët caây cöùu mình ra thì toát. Neáu coù ngöôøi ñoát löûa, löûa chaùy lan gaàn ñeán chuøa, vì hoä truù xöù Tyø kheo kheùo duøng phöông tieän ñeå daäp taét löûa ñeàu khoâng phaïm. Heát giôùi Ba la di thöù ba.

356 BOÄ LUAÄT 11

"Theá toân bieát boán ñeá, Kheùo noùi troïng thöù tö, Nay phaân bieät giaûi thích, Goïi laø Ba la di". Luùc ñoù Phaät taïi nöôùc Tyø xaù ly..., noùi bò baïch y sai khieán laø caøy ruoäng hay laøm vöôøn... cho baïch y, ñeàu laø nhöõng vieäc maø Tyø kheo khoâng neân laøm, vieäc Tyø kheo neân laøm laø giaùo thoï baïch y, nhö trong luaät ñaõ noùi. Noùi söù giaû laø laøm söù cho baïch y, noùi haønh phaùp Thaùnh lôïi laø phaùp voâ thöôïng cuûa baäc Thaùnh, cuõng goïi laø phaùp hôn ngöôøi, cuõng goïi laø phaùp nieát baøn. Noùi ñaéc thieàn thöù nhaát... laø caùc Tyø kheo ôû soâng Baø caàu toan tính vôùi nhau roài ñeán noùi vôùi caùc baïch y raèng: "coù Tyø kheo teân chöùng ñöôïc Sô thieàn, Tyø kheo teân chöùng ñöôïc nhò thieàn... cho ñeán chöùng ñöôïc ba ñaït trí, ñöôïc laäu taän A-la-haùn", duø baïch y coù hoûi hay khoâng hoûi, caùc Tyø kheo naøy cuõng khen ngôïi laãn nhau nhö theá ñeå mong ñöôïc caùc baïch y cuùng döôøng, nhôø ñoù nhan saéc töôi taén, khí löïc doài daøo; do ñöôïc cuùng döôøng quaù ñaày ñuû neân sanh phoùng daät, löôøi bieáng toïa thieàn. Khi caùc Tyø kheo naøy ñeán choã Phaät, Phaät hoûi truï chæ coù ñöôïc an laïc khoâng..., sau khi nghe bieát vieäc naøy Phaät lieàn quôû traùch: "caùc thaày laøm haïnh aùc naøy laø ñaïi giaëc trong Phaät phaùp", quôû traùch roài baûo caùc Tyø kheo: "coù naêm loaïi ñaïi taëc:

1 - Ñaïi taëc ôû theá gian, nhö coù nhieàu ngöôøi tuï taäp hoaëc hai traêm cho ñeán naêm traêm laøm giaëc cöôùp vaøo thoân xoùm, thaønh aáp ñeåñaùnh cöôùp cuûa ngöôøi. Tyø kheo cuõng vaäy, neáu phaïm toäi Ñoät kieát la hoaëc Ba daät ñeà cho

ñeán Ba la di, laïi coøn thoï ngöôøi khaùc cuùng döôøng toân troïng, ngôïi khen, leã baùi... Caùc Tyø kheo aùc naøy töø boû thaày baïn ñoàng tu ñeå kinh doanh kieám lôïi döôõng, ñöôïc lôïi döôõng roài buoâng lung aên uoáng neân thaân theå maäp maïnh, khí löïc doài daøo; do ñaây sanh phoùng daät hoaëc baøn luaän veà thöùc aên ngon hoaëc veà daâm duïc... hoaëc noùi nhöõng lôøi thoâ tuïc, buoâng lung taâm yù khoâng bieát cheá ngöï neân ñöa ñeán choã phaù giôùi. Thaät khoâng phaûi laø Thích töû maø xöng laø Thích töû, khoâng phaûi phaïm haïnh maø xöng laø phaïm haïnh, ñaây laø loaïi ñaïi giaëc thöù nhaát".

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 12 357

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 12

2 - Ñaïi taëc thöù hai laø nhö coù thieän Tyø kheo bieát taïng kinh, hoaëc giaûi taïng luaät, taïng luaän, khoâng mong caàu ñöôïc thöùc aên ngon, chæ coát nuoâi thaân, trì giôùi thanh tònh, thuyeát phaùp cho ngöôøi, ñaày ñuû oai nghi, vaân du khaép nôi ñeå hoùa ñoä chuùng sanh, ñöôïc moïi ngöôøi kính troïng laøm cho Phaät phaùp ñöôïc höng thònh. Laïi coù aùc Tyø kheo theo thieän Tyø kheo naøy thoï hoïc, sau ñoù ñem ñieàu ñaõ hoïc thuyeát giaûng cho ngöôøi vôùi ngoân töø hoøa nhaõ, khieán moïi ngöôøi thích nghe vaø khen ngôïi laø ngöôøi thuyeát phaùp hay, laïi hoûi hoïc töø ai, ñaùp laø töï bieát chöù khoâng hoïc töø ai. Phaät traûi qua ba A taêng kyø kieáp tu taäp ñuû caùc phaùp Ba la maät, chuyeân caàn khoå nhoïc nhö vaäy môùi chöùng ñöôïc dieäu phaùp naøy. Neáu Tyø kheo töï khen mình laø khoâng hoïc töø ai, töùc laø troäm phaùp vaø döïa vaøo ñoù ñeå mong caàu lôïi döôõng thì goïi laø ñaïi taëc thöù hai.

3 - Ñaïi taëc thöù ba laø nhö coù Tyø kheo tinh taán trì giôùi ñaày ñuû, chöùng ñöôïc quaû Tu ñaø hoaøn... cho ñeán quaû A-la-haùn; coù Tyø kheo phaøm phu khaùc töï xöng mình thanh tònh vaø vì ganh gheùt neân ñem phaùp Ba la di khoâng caên cöù vu baùng vò Tyø kheo thanh tònh naøy, thì goïi laø ñaïi taëc thöù ba.

4 - Ñaïi taëc thöù tö laø nhö Phaät baûo caùc Tyø kheo: "coù naêm loaïi troïng vaät khoâng ñöôïc ñem cho ngöôøi, cuõng khoâng ñöôïc phaân chia, duø ñoù laø Taêng hay chuùng hay moät ngöôøi; ai cho hay phaân chia thì phaïm Thaâu lan giaù. Naêm troïng vaät goàm coù vöôøn ruoäng, ñaát ñai, vaät baèng goã, vaät baèng saét, vaät baèng ñaát hay goám söù", neáu Tyø kheo ñem loaïi vaät troïng naøy cho ñeå laáy loøng baïch y, mong hoï chæ cuùng döôøng mình, khoâng cuùng döôøng ngöôøi khaùc thì phaïm OÂ tha gia, goïi laø ñaïi taëc thöù tö.

5 - Ñaïi taëc thöù naêm laø neáu Tyø kheo laáy vaät cuûa Taêng xem nhö laø cuûa mình hoaëc hoài chuyeån veà cho mình, thoï duïng roài ñem cho ngöôøi thì

358 BOÄ LUAÄT 11

phaïm Thaâu lan giaù, goïi laø ñaïi taëc thöù naêm; neáu laáy vôùi taâm troäm thì tính theo thôøi giaù maø keát toäi. Noùi phaùp Thaùnh lôïi laø töï mình khoâng coù phaùp Thaùnh lôïi maø noùi laø coù chöùng coù ñaéc phaùp Thaùnh lôïi thì goïi laø ñaïi taëc, vì vaøng baïc vaät baùu coù theå troäm ñöôïc, chöù phaùp naøy raát vi teá khoâng

theå troäm ñöôïc. Sôû dó goïi ñaïi taëc laø vì noùi hö doái khoâng thaät ñeå ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, töùc laø troäm thöùc aên cuûa tín thí; nhö thôï saên muoán ñeán gaàn baét gieát nai, phöông tieän duøng caây coû quaán thaân, nai nhìn thaáy cho laø caây coû neân ñeán gaàn vaø bò baét. Tyø kheo aùc cuõng vaäy, khoâng phaûi A-la-haùn maø doái xöng laø A-la- haùn, hieän töôùng A-la-haùn; thí chuû coù tín taâm cho laø thaät A-la-haùn neân cuùng döôøng, neáu thoï laáy thöùc aên naøy laø troäm cuûa tín thí, nhö keä noùi: “Ngoaøi maëc y ca sa, Trong haønh phaùp baát tònh, Ngöôøi ñaõ haønh aùc phaùp, Cheát ñoïa vaøo ñòa nguïc, Thaø nuoát hoaøn saét noùng, Chaùy ruoät gan maø cheát, Neáu ñaõ phaù giôùi roài, Khoâng thoï cuûa tín thí”. Sau khi quôû traùch caùc Tyø kheo ôû soâng Baø caàu xong, Phaät keát giôùi caên baûn Ba la di thöù tö cho caùc Tyø kheo, sau ñoù tuøy keát theâm caâu tröø Taêng thöôïng maïn. Noùi taêng thöông maïn laø ngöôøi tu thieàn, nhôø löïc cuûa Xa ma tha vaø Tyø baø xaù na maø phieàn naõo taïm döøng, do phieàn naõo taïm döøng, töôûng mình ñaõ chöùng ñaõ ñaéc phaùp Thaùnh lôïi neân sanh maïn, goïi laø haïng taêng thöôïng maïn. Hoûi: ñoái vôùi haïng ngöôøi naøo thì khôûi maïn, ñoái vôùi haïng ngöôøi naøo thì khoâng khôûi maïn?- ñoái vôùi baäc Thanh vaên A-la-haùn thì khoâng khôûi maïn vì ñaõ ñaéc quaû, taát caû phieàn naõo ñaõ dieät tröø, duøng tueä quaùn bieát vieäc neân laøm mình ñaõ laøm xong. Ñoái vôùi ngöôøi coøn hoà nghi khoâng bieát mình ñaõ thaät chöùng boán ñaïo quaû chöa thì khoâng khôûi maïn; ñoái vôùi ngöôøi phaù giôùi cuõng khoâng khôûi maïn vì töï bieát mình khoâng ñöôïc phaùp phaàn, nhö ngöôøi ngoài thieàn maø thích nguû thì khoâng theå khôûi maïn. Ngöôøi khôûi maïn laø ngöôøi thanh tònh trì giôùi tu thieàn ñònh, khi nhaäp thieàn ñöôïc ñuû ba töôûng, nhôø löïc cuûa hai phaùp tu Xa ma tha vaø Tyø baø xaù na maø phieàn naõo khoâng khôûi, töôûng mình chöùng quaû neân sanh taêng thöôïng maïn, noùi ta laø A-la-haùn; lôøi noùi naøy khoâng phaûi laø hö doái khoâng thaät neân Phaät noùi tröø taêng thöôïng maïn. Hoûi: noùi tueä nhaõn thì tueä vaø nhaõn laø moät hay laø khaùc?- laø moät, tueä

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 12 359

töùc laø nhaõn, nhaõn töùc laø tueä. Noùi mình ñöôïc phaùp hôn ngöôøi laø nhö noùi toâi thaáy nhö vaäy, bieát nhö vaäy... baét ñaàu töø vieäc ñaéc phaùp thieàn, neáu ngöôøi nghe hieåu ñöôïc thì lieàn phaïm troïng. Noùi duø coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi laø nhö coù ngöôøi gaïn hoûi: “thaày ñaéc phaùp thieàn ñònh tam muoäi giaûi thoaùt naøy vaøo luùc naøo, taïi ñaâu?”, hoaëc hoûi: “thaày ñöôïc ba töôûng veá khoå khoâng voâ ngaõ laø nhôø tam muoäi hay nhôø tueä quaùn, nhôø saéc hay voâ saéc, nhôø noäi saéc hay ngoaïi saéc?”, hoaëc hoûi: “thaày noùi ñaõ dieät tröø phieàn naõo laø ñaõ dieät ñöôïc maáy phieàn naõo, coøn laïi maáy phieàn naõo; thaày ñaõ duøng ñaïo gì ñeå dieät, duøng ñaïo Tu ñaø hoaøn hay Tö ñaø haøm?”, neáu Tyø kheo thaät ñaõ chöùng ñöôïc phaùp hôn ngöôøi vôùi tueä nhaõn seõ thaáy phaùp maø mình thaät chöùng roõ nhö loøng baøn tay, thì seõ traû lôøi ñöôïc nhöõng caâu hoûi treân; ngöôøi chöa thaät chöùng thì meâ loaïn tröôùc caâu hoûi neân khoâng traû lôøi ñöôïc. Ñoái vôùi ngöôøi thaät chöùng A-la-haùn ñöôïc aùi taän, do truï laâu trong giôùi ñònh hueä, khoâng coù giaõi ñaõi, tinh taân khoâng thoái chuyeån, khoâng coøn

nhieãm ñaém nôi boán vieäc cuùng döôøng, xem chuùng nhö hö khoâng, thì nhöõng caâu gaïn hoûi treân khoâng theå naøo khuûng boá hoï ñöôïc. Ngöôøi khoâng coù thaät chöùng muoán cho ngöôøi khaùc bieát mình coù chöùng môùi noùi lôøi hö doái hoaëc hieän töôùng, sau ñoù muoán mình ñöôïc thanh tònh neân noùi laø toâi thaät khoâng bieát, khoâng thaáy... laø töï bieát mình phaïm Ba la diseõ bò ñoïa ñòa nguïc, nhö keä noùi: “Sa moân khoâng trì giôùi, Cheát phaûi ñoïa ñòa nguïc” Vì vaäy neáu Tyø kheo töï thaáy mình khoâng theå trì giôùi ñaày ñuû thì hoaøn tuïc laøm baïch y, thaø laøm cö só giöõ naêm giôùi maø thanh tònh thì ñoái vôùi nieát baøn giaûi thoaùt seõ khoâng coù chöôùng ngaïi; ngöôïc laïi neáu ñaõ phaïm Ba la di thì ñoái vôùi vieäc sanh leân coõi trôøi coøn khoù, huoáng chi laø chöùng ñaéc nieát baøn. Noùi hö doái chöùng ñöôïc phaùp thieàn laø nhönoùi chöùng ñöôïc Sô thieàn... cho ñeán töù thieàn, hoaëc noùi chöùng phaùp quaùn baát tònh, phaùp A na ban na nieäm..., hoaëc noùi toâi ñaõ lìa phieàn naõo, ñaõ ly duïc, hoaëc noùi chöùng ba ñaït trí, luïc thaàn thoâng, ñöôïc bieän taøi voâ ngaïi thì ñeàu phaïm troïng Ba la di. Neáu noùi chöùng Dieät taän ñònh thì khoâng phaïm troïng vì ñònh naøy khoâng phaûi ñònh cuûa Thaùnh nhaân, cuõng khoâng phaûi ñònh cuûa phaøm phu. Neáu noùi toâi ñaéc quaû Tu ñaø hoaøn töø thôøi Phaät Ca Dieáp thì khoâng phaïm troïng, vì Phaät keát giôùi ôû ñôøi naøy khoâng phaûi ñôøi quaù khöù. Noùi hö doái coù ñuû ba töôùng môùi phaïm troïng: moät laø khi khôûi nghó muoán noùi doái; hai laø nghó roài noùi ra lôøi, ngöôøi nghe nhaän hieåu; ba laø sau khi noùi roài töï bieát laø mình noùi doái. Neáu trong yù nghó muoán noùi doái nhöng khi noùi ra lôøi laïi noùi thaät

thì khoâng thaønh noùi doái, vì chæ môùi khôûi taâm maø taâm nieäm thì khôûi dieät töøng saùt na, nieäm tröôùc khoâng phaûi laø nieäm sau, nieäm sau khoâng phaûi nieäm tröôùc. Tuy noùi ñuû ba töôùng môùi phaïm troïng nhöng trong ba töôùng thì töôùng ñaàu tieân laø nhaân chính ñeå keát toäi. Nhö khôûi taâm muoán noùi doái mình chöùng ñaéc Sô thieàn, nhöng khi noùi ra lôøi laïi noùi laø ñaéc nhò thieàn... cho ñeán töù thieàn, töù quaû; ngöôøi nghe hieåu ñöôïc thì ñeàu phaïm troïng, neáu khoâng hieåu thì phaïm Thaâu lan giaù. Noùi phöông tieän chuyeån laø nhö noùi vôùi baïch y raèng: “ngöôøi thoï ñaøn vieät teân _ cuùng döôøng y thöïc, phoøng xaù... ñeàu laø ngöôøi ñaõ chöùng quaû A-la-haùn; toâi ñaõ thoï ñaøn vieät aáy cuùng döôøng”, do khoâng töï noùi teân mình neân phaïm Thaâu lan giaù, neáu thí chuû khoâng hieåu thì phaïm Ñoät kieát la. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø töø haïng taêng thöôïng maïn, neáu laø lôõ lôøi khoâng coá yù noùi doái cuõng khoâng phaïm, neáu thaät coù chöùng ñaéc noùi vôùi ngöôøi ñoàng yù thì cuõng khoâng phaïm, ngöôøi phaïm ñaàu tieân do Phaät chöa keát giôùi neân khoâng phaïm vaø nhöõng ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn ñeàu khoâng phaïm. Nhaân duyeân boån khôûi cuûa giôùi naøy laø töø thaân, khaåu yù thuoäc taùnh toäi. Neáu Tyø kheo khôûi nghó: “neáu ta noùi ta ñeán ôû nôi A lan nhaõ, hoï seõ töôûng laø ta chöùng ñöôïc Tu ñaø hoaøn cho ñeán A-la-haùn, ta seõ ñöôïc nhieàu lôïi döôõng”, vöøa khôûi nghó nhö vaäy lieàn phaïm Ñoät kieát la, böôùc chaân ñeán A lan nhaõ moãi böôùc ñeàu phaïm Ñoät kieát la, sau ñoù coù ngöôøi töôûng nhö vaäy hay khoâng vaø coù ñöôïc lôïi döôõng hay khoâng ñeàu phaïm Ñoät

kieát la. Neáu Tyø kheo haønh phaùp ñaàu ñaø suy nghó: “ta khoâng neân ôû trong tuï laïc, neân ôû nôi A lan nhaõ laø nôi thanh tònh, ta môùi chöùng ñöôïc ñaïo quaû; neáu ñeán A lan nhaõ roài maø khoâng chöùng ñöôïc A-la-haùn thì ta seõ khoâng rôøi khoûi choã aáy”, hoaëc nghó: “Phaät khen ngôïi Tyø kheo soáng nôi A lan nhaõ, caùc baïn ñoàng hoïc thaáy ta truï nôi A lan nhaõ cuõng seõ thích truï”, nghó nhö vaäy thì khoâng phaïm. Neáu Tyø kheo suy nghó: “ta muoán vaøo tuï laïc khaát thöïc, hieän töôùng ñaõ ñöôïc phaùp Thaùnh lôïi...” thì phaïm Ñoät kieát la, nhöng neáu suy nghó: “ta muoán vaøo tuï laïc khaát thöïc, caùc baïn ñoàng hoïc thaáy ta mang baùt khaát thöïc seõ khen ngôïi ñaây laø phaùp chaân thaät cuûa Nhö lai, neáu khoâng haønh theo thì raát hoå theïn”, thì khoâng phaïm. Neáu Tyø kheo ôû choã vaéng veû khoâng ngöôøi töï noùi ta chöùng A-la-haùn thì phaïm Ñoät kieát la; neáu Tyø kheo bònh khoå noùi raèng: “ngöôøi khaùc khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc nhöng toâi coù theå chòu ñöïng ñöôïc bònh khoå naøy” thì khoâng phaïm, nhöng neáu noùi: “keû phaøm phu khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc, chæ coù toâi môùi chòu ñöïng ñöôïc bònh khoå naøy” thì phaïm Thaâu lan giaù. Neáu Baø la moân tín taâm gaëp Tyø kheo chaøo hoûi: “thieän lai A-la-haùn”, khi ñem thöùc aên ra

cuùng döôøng cuõng noùi: “laønh thay A-la-haùn”, do tín taâm neân goïi Tyø kheo laø A-la-haùn, Tyø kheo thoï söï cung kính cuùng döôøng naøy khoâng phaïm, nhöng trong kinh Phaät nhaéc nhôû caùc Tyø kheo: “khi thoï söï cung kính cuùng döôøng nhö vaäy neân sanh taâm hoå theïn, sieâng naêng haønh ñaïo ñeå caàu chöùng quaû A-la-haùn”. Neáu Tyø kheo noùi: “toâi ñaõ döùt phaùp theá tuïc”, hoaëc noùi: “toâi ñaõ xa lìa phaùp baïch y”, do khoâng phaûi töï khen neân khoâng phaïm. Neáu trong Taêng laäp cheá ngöôøi naøo ra khoûi chuøa tröôùc tieân, ngöôøi aáy laø A-la-haùn; neáu Tyø kheo muoán cho ngöôøi khaùc töôûng mình laø A-la- haùn neân coá yù ñi ra khoûi chuøa tröôùc thì phaïm Ba la di; neáu coù duyeân söï lieân quan tôùi thaày hay cha meï hoaëc do Taêng sai neân ra khoûi chuøa tröôùc thì khoâng phaïm; neáu laø AÙi taän Tyø kheo vì coù duyeân söï gaáp khi ra khoûi chuøa hieän töôùng A-la-haùn hoaëc duøng thaàn löïc ñeå ñi ñeàu khoâng phaïm. Neáu Tyø kheo ôû A lan nhaõ laäp cheá ngöôøi naøo ngoài döôùi goác caây naøy hoaëc kinh haønh nôi naøy, ngöôøi aáy laø A-la-haùn; neáu Tyø kheo muoán ngöôøi khaùc töôûng mình laø A-la-haùn neân ñeán ngoài döôùi goác caây ñoù hoaëc kinh haønh nôi ñoù thì phaïm Ba la di. Neáu trong Taêng laäp cheá trong ba thaùng haï an cö khoâng ñöôïc cuøng noùi chuyeän, khoâng ñöôïc nguû nghæ vaø khoâng thoï thí chuû cuùng döôøng thì laäp cheá naøy laø phi phaùp, Tyø kheo khoâng tuaân haønh theo khoâng phaïm. Luùc ñoù toân giaû Muïc kieàn lieân xuaát gia ñöôïc baûy ngaøy thì ñaéc ñaïo quaû, boãng móm cöôøi; tröôûng laõo Laëc khö daät coù thaân töôùng nhö Phaïm vöông, cuøng moät ngaøn Phaïm chí khaùc ñoàng laø thieän lai xuaát gia ñaéc giôùi cuï tuùc, nhôø nghe kinh Kim quang minh maø chöùng quaû A-la-haùn, khi thaáy Muïc kieàn lieân móm cöôøi lieàn hoûi nguyeân do, Muïc kieàn lieân noùi laø ñaõ nhìn thaáy caùc chuùng sanh coù thaân hình nhö boä xöông khoâng coù da thòt..., caùc Tyø kheo nghe roài lieàn quôû traùch Muïc kieàn lieân laø noùi hö doái khoâng thaät, Muïc kieàn lieân noùi: “neáu

tröôûng laõo muoán bieát xin haõy hoûi Phaät tröôùc", Phaät noùi Muïc kieàn lieân ñaõ thaáy baèng tueä nhaõn. Hoûi: vì sao toân giaû Muïc kieàn lieân thaáy caùc ngaï quyû chòu khoå baùo nhö vaäy, khoâng khôûi taâm töø bi maø laïi móm cöôøi?- vì luùc ñoù toân giaû suy nghó: "nhôø thaàn löïc cuûa Phaät vaø vôùi tueä nhaõn, ta môùi thaáy ñöôïc chuùng sanh vi teá nhö theá, nhö khoå baùo cuûa caùc ngaï quûy naøy, ta ñaõ ñöôïc thoaùt khoûi, ta ñöôïc thieän lôïi, nhaân duyeân quaû baùo thaät khoâng theå nghó baøn", do nghó veà mình neân môùi móm cöôøi. Luùc ñoù Phaät baûo caùc Tyø kheo: "ta ñaõ töøng thaáy caùc chuùng sanh nhö vaäy, khi ngoài döôùi coäi Boà ñeà chöùng ñöôïc Nhaát thieát trí, ta ñaõ thaáy coù voâ löôïng voâ bieân chuùng sanh ôû nhöõng truù xöù khoâng theå nghó baøn treân theá giôùi, nhö nhìn traùi xoaøi trong loøng baøn tay". Noùi ngaï quyû coù thaân hình nhö boä xöông, khoâng coù da thòt bò

chim moû saét röôït ñuoåi moå caén neân keâu gaøo... laø do trong quaù khöù laøm ngöôøi gieát boø hoaëc gieát nai, heo..., gieát roài loùc thòt ñem baùn, coøn laïi boä xöông ñem treo treân moùc; hoaëc xeû thòt laøm thòt khoâ treo treân moùc... do laøm nghieäp aùc naøy neân sau khi cheát ñoïa vaøo ñòa nguïc chòu khoå baùo, do dö nghieäp chöa heát neân sau khi ra khoûi ñòa nguïc phaûi thoï thaân ngaï quyû naøy. Noùi ngaï quyû coù aâm taøng lôùn nhö caùi lu laø do ñôøi tröôùc laøm tröôûng thoân xöû ñoaùn vieäc khoâng löông thieän, nhaän taøi vaät ñuùc loùt thì che giaáu toäi cho hoï, khoâng ñöôïc ñuùc loùt thì voâ toäi cuõng xöû thaønh coù toäi; sau khi cheát ñoïa vaøo ñòa nguïc chòu khoå baùo, do dö nghieäp chöa heát neân sau khi ra khoûi ñòa nguïc phaûi thoï thaân ngaï quyû naøy. Nhö theá cho ñeán caùc ngaï quyû coù thaân hình hoâi haùm, lôû loeùt, khoâng coù da thòt... ñeàu laø do dö nghieäp chöa heát neân sau khi ra khoûi ñòa nguïc phaûi thoï thaân ngaï quyû nhö theá. Tröôøng hôïp Muïc kieàn lieân noùi suoái nöôùc noùng baét nguoàn töø nuùi Tyø baø la, bò caùc Tyø kheo quôû traùch laø noùi hö voïng khoâng thaät, ñöôïc Phaät giaûi thích laø do nöôùc soâng naøy chaûy ngang qua hai ñòa nguïc noùng teân laø Hoaïch thang, hôi noùng töø ñòa nguïc naøy boác leân laøm cho nöôùc soâng soâi suïc thaønh suoái nöôùc noùng nhö theá. Nhö theá cho ñeán caùc tröôøng hôïp Muïc kieàn lieân noùi vua Bình sa ñaùnh nhau vôùi caùc Ly xa töû bò thua traän vaø trong thieàn ñònh nghe tieáng voi roáng, nhö trong luaät boån ñaõ noùi ñeàu laø do tueä nhaõn thaáy bieát ñöôïc maø noùi neân khoâng phaïm. Coù hai loaïi tieáng voi roáng: moät laø voi nhoû muoán qua soâng thaáy nöôùc saâu neân kinh sôï roáng leân, hai laø voi lôùn ñöôïc xuoáng nöôùc neân sung söôùng roáng leân. Tröôøng hôïp Tyø kheo Nghieâm haûo nhôù ñöôïc naêm traêm kieáp cuûa quaù khöù, ñaây laø moät ñôøi noái tieáp nhau nhöng khoâng nhôù bieát luùc chuyeån sanh, ñöôïc Phaät ngôïi khen laø baäc nhaát nhôù veà quaù khöù. Vò naøy trong quaù khöù chöùng ñöôïc thieàn thöù tö cuûa ngoaïi ñaïo, sau khi qua ñôøi sanh leân coõi Voâ saéc, heát tuoåi thoï laïi töø coõi naøy sanh xuoáng coõi ngöôøi, xuaát gia trong Phaät phaùp, chöùng ba ñaït trí vaø nhôù ñöôïc naêm traêm kieáp trong quaù khöù cuûa mình maø noùi ra neân khoâng phaïm. Trong Ba la di coù taát caû hai möôi boán loaïi: Tyø kheo coù boán, Tyø kheo ni coù

taùm trong ñoù coù boán phaùp ñoàng vaø boán phaùp khoâng ñoàng vôùi Tyø kheo, laïi theâm möôøi moät haïng ngöôøi khoâng ñaêùc giôùi: moät laø huyønh moân, hai laø phi nhaân, ba laø ngöôøi hai caên, ba haïng ngöôøi naøy khoâng chöôùng ngaïi vieäc sanh thieân, nhöng chöôùng ngaïi vieäc chöùng ñaïo quaû neân goïi laø Ba la di (Baát coïng truï); boán laø taëc truï, naêm laø phaù noäi ngoaïi ñaïo, saùu laø gieát cha, baûy laø gieát meï, taùm laø gieát A-la-haùn, chín laø hoaïi tònh haïnh Tyø kheo ni, möôøi laø laøm thaân Phaät chaûy maùu, möôøi moät laø phaù hoøa hôïp Taêng; trong ñaây ba haïng taëc truï, phaù noäi ngoaïi ñaïo,

hoaïi tònh haïnh ni ñeàu khoâng chöôùng ngaïi vieäc sanh thieân nhöng chöôùng ngaïi chöùng ñaïo quaû; naêm haïng gieát cha...cho ñeán phaù hoøa hôïp Taêng, do phaïm toäi nghòch neân chöôùng caû hai vieäc sanh thieân vaø chöùng ñaïo quaû. Noùi Baát coïng truï laø khoâng ñöôïc ôû chung cuøng thuyeát giôùi boá taùt, töï töù vaø laøm caùc yeát ma khaùc. Heát phaåm Ba la di "Heát phaåm Ba la di, Keá ñeán möôøi ba phaùp, Caùc vò haõy laéng nghe, Nghiõa cuûa möôøi ba phaùp" Luùc ñoù Phaät du haønh ñeán thaønh Xaù veä, noùi luùc ñoù laø chæ cho luùc Phaät keát giôùi, noùi du haønh laø bao goàm boán oai nghi ñi ñöùng naèm ngoài. Xaù veä laø teân cuûa ñaïo só, thuôû xöa coù moät ñaïo só truï nôi ñaây, coù moät vò vua thaáy ñöôïc söï toát ñeïp cuûa vuøng ñaát naøy neân ñeán xin ñaïo só cho kieán laäp thaønh aáp ñeå laäp quoác nôi ñaây vaø laáy teân ñaïo só laøm teân thaønh. Xaù veä coøn coù nghóa laø nhieàu, do trong nöôùc naøy quy tuï heát nhöõng vaät quyù hieám cuûa caùc nöôùc khaùc, nhö keä noùi: "Thaønh Xaù veä raát ñeïp, Ngöôøi ngaém khoâng bieát chaùn, Ñuû möôøi loaïi aâm nhaïc, Coù tieáng môøi aên uoáng, Phoàn thònh, nhieàu vaät quyù, Nhö cung trôøi Ñeá thích" Tyø kheo Ca löu ñaø di do taâm duïc höøng thaïnh, nhan saéc tieàu tuïy, thaân theå hao gaày neân coá yù xuaát tinh. Noùi taâm loaïn nguû nghæ laø khi nguû khoâng chaùnh nieäm, nhö trong kinh Phaät baûo caùc Tyø kheo neáu muoán nguû tröôùc phaûi nhôù nghó baây giøø laø luùc naøo vaø khi naøo seõ thöùc daäy, neân nieäm Phaät vaø nhôù nghó ñeán moät trong möôøi thieän phaùp roài môùi nguû. Noùi tröø trong moäng laø vì Phaät keát giôùi döïa treân thaân nghieäp, khoâng döïa treân yù nghieäp. Noùi tinh coù baûy loaïi, giaûi thích roäng ra thì coù möôøi laø xanh, vaøng, ñoû traéng, maøu voû caây, maøu söõa...; noùi xuaát laø rôøi khoûi choã cuõ, töùc laø nôi eo löng, neáu tinh rôøi khoûi choã cuõ ñi ñeán ñöôøng tieåu tieän vaø xuaát ra thì Tyø kheo phaïm Taêng taøn; neáu do trôøi noùng, laøm vieäc, ñi laïi hay bònh taät maø tinh töï xuaát thì khoâng phaïm. Coù boán tröôøng hôïp moäng: 1 - Moäng do boán ñaïi khoâng ñieàu hoøa, nhö moäng thaáy nuùi lôû hoaëc bay leân khoâng trung, hoaëc bò coïp soùi... röôït, ñeàu laø caûnh hö voïng khoâng thaät. 2 - Moäng do vieäc ñaõ gaëp tröôùc ñoù, nhö ban ngaøy gaëp nam nöõ... neân ban ñeâm naèm nguû moäng thaáy, cuõng laø caûnh hö voïng khoâng thaät.

3 - Moäng thaáy thieân nhaân, neáu moäng thaáy thieän tri thöùc thieân nhaân thì goïi laø moäng ñieàm laønh, neáu moäng thaáy aùc tri thöùc thieân nhaân thì goïi laø aùc moäng 4 - Moäng töôûng laø do tieàn thaân cuûa ngöôøi naøy neáu coù phöôùc ñöùc thì moäng thaáy ñieàm laønh, nhö meï cuûa Boà taùt moäng thaáy voi traéng saùu ngaø nhaäp vaøo hoâng beân phaûi maø thoï thai; neáu coù toäi nghieäp thì moäng thaáy laø aùc moäng. Hoûi: moäng töôûng naøy luùc ñang moäng maø coù theå phaân bieät ñöôïc thì khoâng phaûi laø moäng töôûng phaûi khoâng?- cuõng khoâng nguû, khoâng thöùc; neáu noùi nguû maø thaáy moäng thì traùi vôùi A tyø ñaøm, neáu noùi thöùc maø thaáy moäng ñang haønh duïc thì traùi vôùi luaät - sao noùi laø traùi?- neáu moäng thaáy haønh duïc maø keát toäi thì khoâng coù ai thoaùt toäi caû, neân trong luaät noùi tröø trong moäng - neáu nhö vaäy thì moäng naøy khoâng thaät?- khoâng phaûi laø khoâng thaät, vì nhö con khæ nguû neân coù moäng - moäng laø thieän, baát thieän hay voâ kyù?- cuõng thieän, cuõng baát thieän, cuõng voâ kyù; nhö moäng thaáy Phaät nghe phaùp laø thieän, moäng thaáy haønh duïc hay saùt sanh laø baát thieän, moäng thaáy saéc xanh vaøng... laø voâ kyù - thaáy moâng nhö vaäy thì coù thoï quaû baùo khoâng?- khoâng thoï quaû baùo, vì sao, vì taâm nghieäp yeáu khoâng ñuû söùc chieâu caûm quaû baùo, neân trong luaät noùi tröø trong moäng. Noùi Taêng giaø baø thi sa nghóa laø Taêng taøn, töùc laø Tyø kheo phaïm toäi naøy neáu muoán ñöôïc thanh tònh phaûi ñeán trong Taêng xin cho phaùp bieät truù, haønh bieät truù xong laïi xin cho haønh phaùp saùu ñeâm Ma na ñoûa, haønh Ma na ñoûa xong môùi xin Taêng cho xuaát toäi. Phaïm toäi naøy chæ coù Taêng môùi trò ñöôïc, khoâng phaûi moät, hai ba ngöôøi coù theå trò ñöôïc neân goïi laø Taêng giaø baø thi sa. Noùi neân bieát phöông tieän laø bieát ta ñang xuaát tinh laø xuaát noäi saéc hay ngoaïi saéc hay caû noäi ngoaïi saéc hay laø trong hö khoâng laøm ñoäng. Noùi thôøi khôûi laø coù naêm thôøi: moät laø khi duïc khôûi, hai laø khi ñaïi tieän khôûi, ba laø khi tieåu tieän khôûi, boán laø khi gioù ñoäng khôûi vaø naêm laø khi truùng xuùc chaïm lieàn khôûi. Noùi khi duïc khôûi laø khi taâm duïc khôûi thì nam caên cöùng muoán thoï laïc neân xuaát tinh, boán thôøi kia cuõng vaäy; neáu coá yù laøm xuaát tònh thì phaïm Taêng giaø baø thi sa, neáu coá yù laøm maø tinh khoâng xuaát thì phaïm Thaâu lan giaù, neáu khoâng coá yù maø tinh töï xuaát thì khoâng phaïm. Coù möôøi moät tröôøng hôïp xuaát tinh: 1 -Muoán thoï duïc laïc neân xuaát tinh laø khi taâm duïc khôûi leân, muoán thoï laïc neân coá yù laøm cho xuaát tinh, neáu tinh xuaát thì phaïm Taêng giaø baø thi sa, neáu tinh khoâng xuaát thì phaïm Thaâu lan giaù. Tyø kheo khi naèm nguû taâm töôûng duïc neân laøm phöông tieän ñeå thoï laïc thì phaïm, vì vaäy khi duïc khôûi neân quaùn baát tònh ñeå dieät duïc, neáu nguû vôùi taâm thanh tònh maø trong

moäng xuaát tinh thì khoâng phaïm. 2 - Khi ñang xuaát tinh thoï laïc laø do trong moäng thaáy haønh duïc neân xuaát tinh, neáu lieàn tænh thöùc maø khoâng ñoäng caên thì khoâng phaïm; neáu ñoäng caên ñeå thoï laïc thì phaïm. 3 - Sau khi xuaát tinh thoï laïc laø sau khi xuaát tinh muoán thoï laïc neân tieáp tuïc ñoäng caên thì phaïm. 4 - Daâm duïc thoï laïc neân tinh xuaát laø khi taâm duïc khôûi xuùc chaïm ngöôøi nöõ

ñeå thoï laïc neân tinh xuaát thì phaïm. 5 - Xuùc chaïm thoï laïc neân xuaát tinh laø do 2 tröôøng hôïp noäi xuùc vaø ngoaïi xuùc, noäi xuùc laø sôø naén caên ñeå thoï laïc thì phaïm; ngoaïi xuùc laø xuùc chaïm thaân ngöôøi nöõ ñeå thoï laïc thì phaïm. 6 - Do gaõi ngöùa thoï laïc neân xuaát tinh laø do bò ngöùa neân nam caên khôûi, duøng tay gaõi neân xuaát tinh thì khoâng phaïm, neáu khi gaõi ñoäng caên ñeå thoï laïc thì phaïm. 7 - Do thaáy neân xuaát tinh laø do thaáy thaân ngöôøi nöõ, caên khôûi neân xuaát tinh thì khoâng phaïm, neáu ñoäng caên ñeå thoï laïc thì phaïm. 8 - Do ngoài neân xuaát tinh laø do ngoài noùi chuyeän vôùi ngöôøi nöõ nôi khuaát kín, taâm duïc khôûi neân xuaát tinh thì phaïm. 9 - Do noùi chuyeän neân xuaát tinh laø do ngoài vôùi ngöôøi nöõ nôi choã khuaát kín vaø noùi nhöõng lôøi traêng gioù thoâ tuïc neân xuaát tinh thì phaïm. 10 - Do tình thaân neân xuaát tinh laø Tyø kheo veà nhaø thaêm cha meï anh chò em, khi xuùc chaïm khoâng coù thoï laïc maø xuaát tinh thì khoâng phaïm troïng, neáu coá yù xuùc chaïm ñeå thoï laïc maø xuaát tinh thì phaïm. 11 - Do beû caây taëng neân xuaát tinh laø nhö trai gaùi theá gian ñöa hoa taëng bieåu ñaït tình yù, neáu Tyø kheo do taâm duïc khôûi ñöa vaät taëng cho ngöôøi nöõ ñeå bieåu ñaït tình yù, nhaân daây xuaát tinh thì phaïm. Noùi khoâng phaïm laø tröø trong moäng, ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi Phaät chöa keát giôùi vaø ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn. Heát phaùp Taêng giaø baø thi sa thöù nhaát. Luùc ñoù Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng Theä ña, thaønh Xaù veä...; noùi do daâm duïc bieán taâm laø taâm khôûi duïcneân sanh nhieãm duïc, chaïy theo yù duïc, khoâng coù hoå theïn nhö voi bò luùn buøn khoâng theå ra khoûi neân xuùc chaïm thaân ngöôøi nöõ ñeå thoï laïc, tröôùc laø naém tay, sôø toùc... cho ñeán moãi moãi thaân phaàn cuûa ngöôøi nöõ, töôûng bieát laø nöõ thì Tyø kheo phaïm Taêng taøn. Nhö theá cho ñeán naém keùo, xoâ ñaåy, oâm... ngöôøi nöõ, töôûng bieát laø ngöôøi nöõ thì phaïm Taêng taøn, nghi thì phaïm Thaâu lan giaù; neáu töôûng laø huyønh moân hoaëc ngöôøi nam hoaëc phi nhaân thì phaïm Thaâu lan giaù, nghi thì phaïm Ñoät kieát la. Tuøy xuùc chaïm bao nhieâu thaân ngöôøi nöõ thì

phaïm Taêng taøn baáy nhieâu, xuùc chaïm y phuïc thì phaïm Thaâu lan giaù, nhö keä noùi: “Xöù töôûng vaø xuùc duïc, Chaân thaät khoâng hoà nghi, Nhö trong luaät ñaõ noùi, Toäi troïng thaày neân bieát”. Xöù laø chæ cho ngöôøi nöõ, töôûng laø töôûng bieát ngöôøi nöõ, xuùc laø xuùc chaïm, duïc laø taâm khôûi duïc neân xuùc chaïm, ñuû boán yeáu toá naøy thì phaïm Taêng taøn; neáu thieáu moät yeáu toá thì phaïm Thaâu lan giaù. Neáu bieát thaät laø ngöôøi nöõ, taâm khôûi duïc neân xuùc chaïm thì phaïm Taêng taøn; neáu töôûng khoâng phaûi laø ngöôøi nöõ maø xuùc chaïm thì phaïm Ñoät kieát la. Neáu ngöôøi nöõ ngoài gaàn Tyø kheo, do taâm duïc khôûi xuùc chaïm, Tyø kheo coù taâm duïc ñoäng thaân thì phaïm Taêng taøn; neáu khoâng ñoäng thaân thì khoâng phaïm, neáu hieän töôùng nhö ñöa maét nhìn thì phaïm Ñoät kieát la; neáu ñöa tay ñaåy ngöôøi nöõ ra ñeå gìn phaïm haïnh thì khoâng phaïm; khoâng coá yù xuùc chaïm neân khoâng phaïm; bò ngöôøi nöõ xuùc chaïm maø khoâng thoï laïc thì khoâng phaïm. Ngöôøi phaïm ñaàu tieân khi Phaät chöa keát giôùi vaø ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn ñeàu khoâng phaïm. Heát Taêng giaø baø thi sa thöù hai. Giôùi xuùc

chaïm naøy töø thaân vaø taâm phaùt sanh caûm thoï khoå vaø laïc; neáu vì nhôù thöông meï hoaëc chò em gaùi maø xuùc chaïm thì phaïm Ñoät kieát la; sôø chaïm y phuïc ñoà duøng cuûa ngöôøi nöõ ñeàu phaïm Ñoät kieát la; sôø chaïm töôïng ngöôøi nöõ baèng goã hay ñaát hay goám söù hay tranh veõ ñeàu phaïm Ñoät kieát la. Ñoái vôùi möôøi loaïi vaät baùu nhö chaân chaâu, ma ni chaâu, xa cöø, maõ naõo... cho ñeán nhöõng vaät duïng laøm baèng vaøng baïc, löu ly baûy thöù baùu, Tyø kheo ñeàu khoâng ñöôïc caàm; ñöôïc ngoài treân toøa baùu ñeå thuyeát phaùp; cho ñeán caùc loaïi binh khí, nhaïc khí Tyø kheo cuõng khoâng ñöôïc caàm.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 13 367

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 13

Ñoái vôùi phi nhaân nöõ nhö thieân nöõ, long nöõ, Döôïc xoa nöõ... Tyø kheo ñeàu khoâng ñöôïc chaïm hay naém, neáu chaïm hay naém thì phaïm Ñoät kieát la. Neáu cuøng ngöôøi nöõ qua caàu vaùn hay caàu tre, Tyø kheo khôûi taâm duïc laøm cho caàu rung thì phaïm Ñoät kieát la; cuøng ñi thuyeàn beø cuõng vaäy. Thaáy ngöôøi nöõ leo leân caây, Tyø kheo khôûi taâm duïc rung caây cuõng phaïm Ñoät kieát la; Tyø kheo naém ñaàu daây beân naøy, ngöôøi nöõ naém ñaàu daây beân kia, Tyø kheo khôûi taâm duïc keùo ñoäng daây, daây ñoäng thì phaïm Thaâu lan giaù, daây khoâng ñoäng thì phaïm Ñoät kieát la. Heát phaàn tuøy keát cuûa Taêng giaø baø thi sa thöù hai. Luùc ñoù Phaät ôû trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng Theä ña, thaønh Xaù veä... Tyø kheo OÂ ñaø di khi daïy baûo hay thuyeát phaùp, do taâm khôûi duïc neân noùi lôøi thoâ tuïc vôùi ngöôøi nöõ. Noùi lôøi thoâ tuïc laø nhö trai gaùi theá gian noùi lôøi coù tình yù, coù yù daâm hoaëc khen ngöôøi nöõ ñeïp xaáu...; hoaëc hoûi veà moái quan heä vôï choàng cuûa ngöôøi nöõ, hoaëc tö vaán chuyeân yeâu ñöông cuûa nam nöõ... trong lôøi noùi coù tình yù vôùi ngöôøi nöõ thì Tyø kheo phaïm Taêng taøn. Tyø kheo khi thuyeát phaùp cho Tyø kheo ni, khôûi taâm duïc noùi lôøi thoâ tuïc cuõng phaïm Taêng taøn. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ñaàu tieân, ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn. Giôùi noùi lôøi thoâ tuïc naøy do taâm khôûi duïc neân mieäng môùi noùi ra lôøi thoâ tuïc thuoäc taùnh toäi, taïo nghieäp nôi thaân khaåu; neáu Tyø kheo khôûi taâm duïc, laøm phöông tieän möôïn söï vaät noùi boùng gioù ñeå bieåu loä tình yù, ngöôøi nöõ nghe hieåu thì Tyø kheo phaïm Ñoät kieát la; ngöôøi nöõ nghe maø khoâng hieåu thì Tyø kheo khoâng phaïm. Heát Taêng giaø baø thi sa thöù ba. Phaät taïi nöôùc Xaù veä, luùc ñoù Tyø kheo OÂ ñaø di quen bieát nhieàu neân thöôøng lui tôùi nhaø hoï ñeå ñöôïc hoï cuùng döôøng töù söï, do taâm khôûi duïc neân ñoái tröôùc ngöôøi nöõ khen ngôïi vieäc cuùng döôøng thaân (laøm vieäc daâm duïc) laø baäc nhaát trong caùc söï cuùng döôøng. Phaät nhaân vieäc naøy keát giôùi khen ngôïi cuùng döôøng thaân, nhö noùi: “coâ thuoäc doøng Saùt ñeá lôïi, toâi cuõng thuoäc doøng Saùt ñeá lôïi, coâ haõy cuøng toâi laøm vieäc daâm duïc”, thì Tyø kheo

368 BOÄ LUAÄT 11

phaïm Taêng taøn. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ñaàu tieân, ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn. Heát Taêng giaø baø thi sa thöù tö. Phaät taïi nöôùc Xaù veä

keát giôùi laøm mai moái. Noùi ngöôøi coù trí hueä laø ngöôøi thoâng minh, hieåu roõ moïi vieäc vaø bieát lo lieäu vieäc nhaø, khoâng bieáng nhaùc vaø coù hoå theïn. Noùi mai moái laø noùi vôùi ñoàng nöõ: “chaøng trai naøy toát, coâ neân laáy laøm choàng”, sau ñoù ñeán noùi vôùi chaøng trai: “coâ gaùi aáy laøm vieäc raát gioûi giang, trung thöïc khoâng doái traù, khoâng taø vaïy, caäu neân cöôùi laøm vôï”, hoaëc khi mai moái ñaøn vieät noùi: “ñaïi ñöùc, chuùng toâi khoâng bieát roõ ngöôøi naøy, chöa bieát toát xaáu, laø con nhaø ai, teân hoï laø gì, laøm sao daùm gaû con gaùi cho hoï; nhöng neáu ñaïi ñöùc laøm mai thì toâi seõ gaû, hoân nhaân ñaïi söï cuûa con gaùi toâi xin uûy thaùc cho ñaïi ñöùc”, hoaëc sau khi mai moái thaønh roài, coâ gaùi veà nhaø choàng ñöôïc moät thaùng thì beân nhaø choàng ñaõ giao phoù vieäc nhaø, laøm vieäc naëng nhoïc xem nhö tyø nöõ, OÂ ñaø di thaáy vaäy neân khuyeân can, ñaøn vieät noùi: “ñaïi ñöùclaø ngöôøi xuaát gia chæ neân bieát phaùp xuaát gia, ñöøng quan taâm tôùi vieäc theá tuïc, neáu quan taâm tôùi vieäc nhaø cuûa theá tuïc thì ngöôøi ñoù khoâng phaûi laø Sa moân”, OÂ ñaø di nghe roài im laëng. Neáu Tyø kheo nhaän lôøi beân naøy ñeán noùi vôùi beân kia roài trôû veà baùo laïi thì phaïm Taêng giaø baø thi sa. Ngöôøi nöõ coù möôøi loaïi baûo hoä: cha, meï baûo hoä, anh em, chò em baûo hoä, toâng thaân baûo hoä, toäc hoï baûo hoä, ñoàng phaùp hoä, vöông phaùp hoä. Laïi coù nhieàu loaïi vôï: 1 - Vôï do duøng vaät mua, chuoäc hay ñoåi maø ñöôïc. 2 - Vôï do thích ôû chung neân ñeán laøm vôï. 3 - Vôï do caàu y thöïc neân chòu laøm vôï. 4 - Vôï do duøng nöôùc röôùi maø ñöôïc. 5 - Vôï do thaûy voøng maø ñöôïc 6 - Vôï voán laø tyø nöõ giuùp vieäc trong nhaø, hoaëc ngöôøi laøm thueâ, sau trôû thaønh vôï. 7 - Vôï do döïng côø maø ñöôïc, töùc laø ñem binh ñaùnh phaù nöôùc khaùc, baét ñöôïc phuï nöõ ñem veà laøm vôï. Laøm mai moái coù ñuû saùu vieäc thì thaønh phaïm: moät laø gaät ñaàu, hai laø aán daáu tay, ba laø mieäng nhaän lôøi, boán laø thaân ñoäng, naêm laø nhaän thö, saùu laø ñuû naêm vieäc treân. Giôùi naøy thuoäc cheá toäi, khoâng phaûi taùnh toäi; tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ñaàu tieân, ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn. Heát giôùi Taêng giaø baø thi sa thöù naêm. Luùc ñoù Phaät taïi vöôøn Truùc Ca lan ñaø, thaønh Vöông xaù; Tyø kheo A la tyø ca do sanh trong tuï laïc A la tyø ca neân ñöôïc ñaët teân naøy, vò naøy muoán xaây caát phoøng cho mình do khoâng coù thí chuû neân töï mình ñi khaép nôi caàu

xin vaät lieäu hoaëc hoûi möôïn khí cuï... maø pheá boû vieäc chaùnh tu. Tyø kheo coù theå ñeán khí cuï cuoác xeûng nôi ngöôøi laøm ruoäng, coù theå ñeán xin vaät lieäu hoaëc tieàn baïc nôi thôï ñuïc ñaù, thôï moäc, thôï goám... nhöng khoâng ñöôïc ñeán xin thôï saên vaø ngöôøi baét caù vì sôï nhaân vieäc naøy, hoï taêng cöôøng vieäc saên baét. Coù theå sai khieán nhöõng ngöôøi soáng nhôø vaøo thöùc aên dö cuûa Taêng trong vieäc xaây caát, neân cho hoï thöùc aên, khoâng neân cho tieàn baïc. Neáu vì vieäc xaây caát maø phi thôøi vaøo tuï laïc khaát thöïc thì neân ñaäy baùt laïi, neáu thí chuû hoûi caàn gì, neân ñaùp laø xin daàu (côm, thöùc aên...) cho ngöôøi laøm vieäc xaây caát phoøng xaù. Tyø kheo laøm phoøng neân laøm ñuùng löôïng, töùc laø chieàu daøi möôøi hai gang tay cuûa Phaät, roäng baûy gang tay, moät gang tay cuûa Phaät baèng ba gang tay ngöôøi thöôøng; neáu laøm quaù löôïng thì phaïm, baét ñaàu töø

luùc khôûi coâng cho ñeán khi coøn hai ky ñaát nöõa laø hoaøn thaønh thì phaïm Ñoät kieát la, coøn moät ky ñaát thì phaïm Thaâu lan giaù, ñaép heát ky ñaát cuoái cuøng thì phaïm Taêng giaø baø thi sa. Tyø kheo muoán laøm phoøng neân ñeán trong Taêng baïch ba laàn xin, Taêng neân ñeán xem xeùt choã muoán xaây, neáu Taêng khoâng ñeán thì Taêng neân sai moät Tyø kheo coù trí hueä ñeán ñoù xem xeùt choã muoán xaây phoøng coù naïn hay chöôùng ngaïi gì khoâng roài môùi cho xaây. Noùi naïn xöù laø choã ñoù coù caùc naïn nhö coïp, soùi, sö töû... cho ñeán kieán moái, neáu trong choã ñoù coù toå kieán hay toå moái thì khoâng ñöôïc xaây, neáu chæ laø treân ñöôøng ñi kieám moài cuûa chuùng thì neân ñuoåi chuùng ñi roài môùi ñöôïc xaây; ñaây laø Phaät vì thöông xoùt chuùng sanh vaø Tyø kheo neân khai cho xaây. Noùi phöông xöù laø choã coù chöôùng ngaïi nhö laø vöôøn ruoäng cuûa ngöôøi hoaëc gaàn choã oan gia, choã giaëc cöôùp, gaàn Thi laâm, gaàn nhaø ôû cuûa vua... thìkhoâng ñöôïc xaây. Neáu Tyø kheo xaây nhaø gaïch quaù löôïng thì tuøy soá gaïch nhieàu ít maø keát phaïm baáy nhieâu toäi Ñoät kieát la, ñeán hai vieân cuoái cuøng thì phaïm Thaâu lan giaù, xaây xong vieân cuoái cuøng thì phaïm Taêng giaø baø thi sa. Neáu Tyø kheo khoâng coù thí chuû, laøm phoøng cho mình ôû choã coù naïn hay coù chöôùng ngaïi, khoâng thænh Taêng ñeán xem xeùt chæ choã vaø laøm quaù löôïng thì phaïm Taêng giaø baø thi sa; neáu laøm nhaø thuyeát giôùi, nhaø aên... cho Taêng, khoâng phaûi cho mình ôû thì khoâng phaïm. Giôùi naøy coù ñuû saùu duyeân thì thaønh phaïm: moät laø töï laøm, hai laø baûo ngöôøi laøm, ba laø khoâng thænh Taêng chæ choã, boán laø laøm quaù löôïng, naêm laø choã coù naïn, saùu laø choã coù chöôùng ngaïi. Heát Taêng giaø baø thi sa thöù saùu. Luùc ñoù Phaät taïi vöôøn Cuø tö ña nöôùc Caâu tham tyø (Kieàu thieåm tyø), Cuø tö ña voán laø teân cuûa moät tröôûng giaû töû ñeán noùi vôùi Tyø kheo Xieån na: “ñaïi ñöùc haõy chæ choã, toâi seõ xaây caát chuøa cho ñaïi ñöùc”, Xieån na chæ choã coù chöôùng ngaïi laø nôi coù ñaïi thoï voán laø choã ôû cuûa quyû thaàn, ñöôïc daân chuùng thôø cuùng neân Phaät cheá giôùi naøy. Giôùi naøy khaùc giôùi treân ôû choã coù

thí chuû vaø laøm chuøa lôùn, ngoaøi ra ñeàu gioáng nhö giôùi treân. Luùc ñoù Phaät vöôøn Truùc laâm, thaønh Vöông xaù, vöôøn naøy coù röøng tre bao boïc chung quanh, tre cao möôøi taùm khuyûu tay, nhìn xa muø mòt nhö maây ñen, coøn goïi laø vöôøn Ca lan ñaø. Tyø kheo Ñaïp baø ma la töû voán laø vöông töû xuaát gia naêm baûy tuoåi, luùc caïo toùc, toùc vöøa ruïng xuoáng ñaát lieàn chöùng quaû A-la-haùn, ñaéc ba ñaït trí, ñuû saùu thaàn thoâng, boán voâ ngaïi bieän, laø baäc nhaát thoâng ñaït taát caû söï hieåu bieát cuûa Thanh vaên. Vò naøy ôû nôi yeân tónh nhaäp thieàn ñònh, sau khi xuaát ñònh töï nghó: “ta tu thieän phaùp ñaõ hoaøn maõn, nay neân laøm ngöôøi chia phoøng xaù vaø thöùc aên uoáng cho Taêng”, vì ñaây laø thaân sau cuøng vaø cuõng laø do nguyeän löïc ñôøi tröôùc neân Ñaïp baø ma la töû muoán laøm vieäc naøy; laïi do thaáy caùc Tyø kheo töø phöông xa ñeán vieáng thaêm Theá toân maø khoâng coù phoøng ôû vaø thaáy caùc Tyø kheo nhoû tuoåi vì cung kính caùc baäc cao ñöùc neân khoâng daùm thoï thænh tröôùc, aên uoáng thieáu thoán neân thaân theå suy nhöôïc. Do nhöõng nguyeân nhaân naøy neân Tyø kheo Ñaïp baø ma la

töû muoán laøm ngöôøi phaân chia phoøng xaù ngoïa cuï vaø thöùc aên bình ñaúng cho Taêng, muoán Taêng ñöôïc truï chæ an laïc. Noùi nguyeän löïc ñôøi tröôùc laø quaù khöù coù Phaät hieäu laø Ba ñaàu vaät ña la, Ñaïp baø ma la töû sanh trong nhaø moät cö só, luùc ñoù trong nöôùc coù ñaïi hoäi, daân chuùng thænh Phaät vaø Taêng cuùng döôøng suoát trong baûy ngaøy. Luùc ñoù coù moät Tyø kheo La haùn duøng thaàn löïc cuûa mình ñeå phaân chia phoøng xaù ngoïa cuï vaø thöùc aên uoáng cho saùu vaïn taùm ngaøn Tyø kheo taêng trong ñaïi hoäi. Ñaïp baø ma la töû nhìn thaáy vieäc naøy sanh taâm hoan hæ, ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài phaùt nguyeän: “con nguyeän vaøo thôøi Phaät ôû ñôøi vò lai, con ñöôïc xuaát gia hoïc ñaïo vaø mau chöùng quaû A-la-haùn, con seõ laøm ngöôøi phaân chia phoøng xaù ngoïa cuï vaø thöùc aên uoáng cho Taêng, gioáng nhö vò A- la-haùn trong ñaïi hoäi naøy”, Phaät lieàn duøng thieân nhaõn quaùn ôû ñôøi vò lai, nguyeän löïc cuûa thieän nam töû naøy coù ñöôïc thaønh töïu khoâng; quaùn bieát roài môùi noùi vôùi Ñaïp baø ma la töû: “vò lai traêm ngaøn kieáp sau, coù Phaät ra ñôøi hieäu laø Thích ca Maâu ni, con seõ ñöôïc xuaát gia vaøo naêm baûy tuoåi, toùc caïo vöøa rôi xuoáng ñaát lieàn chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn, coù ñuû saùu thaàn thoâng vaø nguyeän löïc naøy ñöôïc thaønh töïu”. Töø ñoù veà sau Ñaïp baø ma la töû boá thí trì giôùi vaø ñöôïc sanh thieân, töø coõi trôøi qua ñôøi sanh xuoáng nhôn gian, cöù nhö theá cho ñeán khi Phaät Thích ca Maâu ni ra ñôøi, môùi töø coõi trôøi haï sanh laøm ngöôøi, baûy tuoåi xuaát gia... nhö treân. Vò naøy sau khi suy nghó nhö theá roài lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã baïch raèng: “cuùi xin Theá toân cho con hai nguyeän: moät laø phaân chia phoøng xaù ngoïa cuï cho Taêng, hai laø phaân chia thöùc aên vaø sai phoù hoäi”, Phaät noùi laønh thay roài baûo caùc Tyø kheo taùc yeát ma sai Ñaïp baø ma la töû laøm ngöôøi phaân chia phoøng xaù ngoïa cuï, phaân

chia thöùc aên vaø sai phoù hoäi (caét ñaët ngöôøi ñi thoï thænh thöïc). Khi phaân chia phoøng xaù, Ñaïp baø ma la töû saép xeáp cho ngöôøi ñoàng hoïc moät phaùp ôû chung phoøng vôùi nhau, ngöôøi hoïc kinh ôû chung phoøng vôùi nhau, ngöôøi hoïc luaät ôû chung phoøng vôùi nhau, ngöôøi hoïc luaän ôû chung phoøng vôùi nhau, ngöôøi thuyeát phaùp ôû chung phoøng vôùi nhau...laø muoán cho hoï ñöôïc truï chæ an laïc. Noùi duøng thaàn löïc phaân chia ngoïa cuï laø Ñaïp baø ma la töû nhaäp Hoûa quang tam muoäi, khi xuaát ñònh töø ñaàu ngoùn tay thöù hai cuûa tay phaûi phoùng ra aùnh saùng ñeå phaân chia neân khoâng bao laâu tieáng taêm vang khaép coõi Dieâm phuø ñeà. Coù thí chuû thöôøng ñeán trong chuøa thænh Taêng veà nhaø thoï thöïc, hoâm ñoù ñeán hoûi Ñaïp baø ma la töû: “hoâm nay ñeán löôït ai thoï con thænh thöïc?”, ñaùp laø ñeán löôït Tyø kheo Töø ñòa thoï thænh thöïc. Thí chuû naøy nghe roài trong loøng khoâng vui, veà ñeán nhaø baûo gia nhaân: “ngaøy mai ñeán löôït Tyø kheo Töø ñòa thoï thænh thöïc, chôù laøm thöùc aên gioáng nhö böõa tröôùc vaø traûi toøa ngoài ôû beân ngoaøi ñeå thoï thöïc”, gia nhaân laøm theo nhö lôøi chuû daën. Tyø kheo Töø ñòa khi ñöôïc sai ñi thoï thænh thöïc, thöôøng gaëp thöùc aên thoâ dôõ neân trong loøng voán ñaõ khoâng vui, nay laïi gaëp thöùc aên dôõ nöõa neân trôû veà noùi vôùi ñoàng baïn: “hoâm qua thí chuû naøy coù ñeán gaëp Ñaïp baø ma la töû,

chaéc laø Ñaïp baø ma la töû ñaõ baûo doïn thöùc aên thoâ dôõ vaø traûi toøa beân ngoaøi cho toâi ngoài thoï thöïc", do nguyeân nhaân naøy khôûi taâm saân giaän neân xuùi baûo Tyø kheo ni Töø ñòa ñem phaùp Ba la di vu baùng Ñaïp baø ma la töû. Luùc ñoù Phaät hoûi Ñaïp baø ma la töû: "thaày nhôù coù laøm vieäc naøy khoâng?", ñaùp: "Theá toân laø baäc Nhaát thieát trí bieát roõ con, con laø Laäu taän A-la-haùn", Phaät noùi: "thaày khoâng neân noùi nhö theá, neáu thaày coù laøm vieäc naøy thì ôû trong chuùng noùi laø coù, neáu khoâng laøm thì ôû trong chuùng noùi laø khoâng", ñaùp: "con thaät khoâng coù laøm vieäc naøy, cho duø trong moäng cuõng khoâng coù laøm". Sôû dó Phaät baûo Ñaïp baø ma la töû noùi ôû tröôùc chuùng taêng laø ñeå ngaên Tyø kheo khoâng coù hoå theïn phæ baùng Phaät laø tuøy aùi, tuøy saân maø taïo nghieäp ñoïa ñòa nguïc. Noùi dieät taãn Tyø kheo ni Töø ñòa laø Phaät baûo caùc Tyø kheo ni taùc phaùp dieät taãn vì Tyø kheo ni naøy töï noùi phaïm Ba la di. Dieät taãn coù ba tröôøng hôïp: 1 - Dieät taãn hay dieät thaân laø bò ñuoåi veà vieäc maø mình ñaõ laøm laø toäi Ba la di. 2 - Dieät khoâng cho ôû chung laø tröôøng hôïp phaïm toäi khoâng chòu saùm hoái hoaëc khoâng chòu boû aùc taø kieán. 3 - Dieät phaït laø tröôøng hôïp bò Taêng trò phaït taãn (xaû trí). Trong ba tröôøng hôïp treân thì Tyø kheo ni Töø ñòa bò taãn ôû tröôøng hôïp thöù nhaát. Tyø kheo ni voán laø ngöôøi thanh tònh, do nghe lôøi xuùi baûo cuûa Tyø kheo Töø ñòa

neân môùi ñem phaùp Ba la di khoâng caên cöù vu baùng Ñaïp baø ma la töû laø ñaõ cuøng mình laøm haïnh baát tònh, do töï noùi mình laøm haïnh baát tònh phaïm Ba la di neân bò taãn, khoâng phaûi do toäi vu baùng maø bò taãn. Noùi Ba la di khoâng caên cöù laø toäi Ba la di naøy khoâng thaät coù, noùi vu baùng laø khoâng thaáy nghe nghi. Noùi nghi laø do thaáy maø nghi nhö thaáy Tyø kheo ñi vaøo buïi coû ôû ngoaøi thoân, laïi thaáy moät coâ gaùi cuõng ñi vaøo buïi coû, sau ñoù thaáy Tyø kheo ñi ra tröôùc, coâ gaùi ñi ra sau neân sanh taâm nghi khoâng bieát hai ngöôøi coù laøm vieäc phi phaùp khoâng; noùi do nghe maø nghi laø nhö nghe tieáng noùi cuûa Tyø kheo vaø ngöôøi trong boùng toái neân sanh nghi. Noùi coá yù vu baùng laø coù taâm muoán laøm cho Tyø kheo kia bò thoái ñoïa nôi haïnh thanh tònh. Neáu Tyø kheo coá yù ñem phaùp Ba la di khoâng caên cöù vu baùng cho Tyø kheo thanh tònh thì phaïm Taêng giaø baø thi sa, sai baûo ngöôøi khaùc vu baùng cuõng phaïm Taêng giaø baø thi sa. Coù boán loaïi vu baùng: 1 - Giôùi baùng töùc laø ñem moãi moät phaùp trong boán phaùp Ba la di hay möôøi ba Taêng giaø baø thi sa ñeå vu baùng. 2 - Oai nghi baùng töùc laø ñem moãi moät phaùp trong ba thieân giôùi sau ñeå vu baùng. 3 - Taø kieán baùng töùc laø vu baùng ngöôøi kia coù taø kieán. 4 - AÙc hoaït baùng töùc laø vu baùng ngöôøi kia döïa vaøo trì giôùi hay giaùo giôùi ñeå caàu lôïi döôõng. Laïi coù boán loaïi vu baùng khaùc: 1 - Hieän xöù nhö noùi thaày cuøng ngöôøi nöõ laøm vieäc daâm. 2 - Hieän toäi nhö noùi thaày phaïm toäi troïng. 3 - Baát ñoàng truù nhö noùi khoâng cuøng thaày ôû chung. 4 - Baát coäng phaùp söï nhö noùi khoâng cuøng thaày boá taùt, keát giôùi, töï töù vaø caùc yeát ma khaùc. Neáu ngöôøi vu baùng ñeán trong Taêng cöû toäi vaø yeâu caàu Taêng phaân xöû, Taêng neân noùi: "ñôïi sau khi thaày leã Phaät tuïng kinh xong, Taêng seõ phaân xöû", ñeán toái Taêng laïi noùi haõy ñôïi

ñeán saùng mai, khaát laàn nhö vaäy ñeán laàn thöù ba ñeå cho taâm ngöôøi vu baùng nguoâi ngoai roài môùi phaân xöû; neáu ñeán laàn thöù ba taâm ngöôøi kia vaãn cöông cöôøng noùng naûy thì Taêng neân noùi: “trong ñaây khoâng coù luaät sö neân khoâng phaân xöû ñöôïc, thaày haõy ñeán chuøa khaùc thænh luaät sö caàu phaân xöû”, ngöôøi vu baùng ñeán chuøa khaùc, Taêng nôi ñoù neân hoûi ñaõ caàu luaät sö ôû ñaâu chöa, neáu ñaùp ñaõ caàu thì Taêng neân noùi: “trong ñaây cuõng khoâng coù luaät sö, xin haõy ñeán chuøa khaùc thænh”, cöù nhö theá ñi ñeán nhieàu nôi ñeàu caàu khoâng ñöôïc neân taâm trôû neân nguoâi ngoai, trôû veà choã ban ñaàu yeâu caàu Taêng phaân xöû, Taêng neân nhö phaùp nhö luaät xöû ñoaùn ñeå döùt vieäc tranh caõi naøy.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 13 373

Neáu ngöôøi khoâng coù hoå theïn vu baùng ngöôøi coù hoå theïn hoaëc ngöôøi khoâng coù trí hueä vu baùng ngöôøi coù trí hueä, Taêng neân gaïn hoûi cho roõ taän cuøng söï vieäc roài noùi vôùi Tyø kheo ngu si: “thaày voán khoâng hieåu bieát gì, vì sao laïi vu baùng cho ngöôøi, haõy cuøng nhau hoøa hôïp, töø nay chôù neâu ra vieäc naøy nöõa”. Neáu ngöôøi vu baùng coù trí hueä, ñem toäi coù caên cöù thaáy nghe nghi ñeå cöû toäi thì Taêng cuõng neân gaïn hoûi ngöôøi bò cöû, neáu thaät coù toäi thì Taêng neân trò phaït, neáu thaät khoâng coù toäi thì baûo caû hai neân hoøa hôïp. Neáu ngöôøi vu baùng laø ngöôøi coù hoå theïn nhöng ngu si, cöû toäi ngöôøi khoâng coù hoå theïn, Taêng neân phöông tieän hoûi cöû toäi veà phaïm giôùi hay veà oai nghi. Sôû dó taêng neân hoûi laïi nhö theá laø ñeå chieát phuïc ngöôøi khoâng hoå theïn vaø laøm cho ngöôøi coù hoå theïn ñöôïc an laïc truï; neáu ngöôøi khoâng coù hoå theïn coù theá löïc seõ taêng tröôûng aùc phaùp, khieán cho ngöôøi coù hoå theïn maø khoâng coù theálöïc seõ khoâng ñöôïc an laïc truï. Neáu caû hai ñeàu laø ngöôøi coù hoå theïn thì Taêng neân oân hoøa thuyeát phaùp giaùo hoùa, neáu coù xuùc phaïm laãn nhau thì neân saùm taï nhau ñeå hoøa hôïp trôû laïi. Neáu khuyeân giaûi nhö theá maø hai beân vaãn khoâng hoøa hôïp, Taêng neân khuyeân can ba laàn, neáu cuõng khoâng töø boû vieäc tranh caõi thì Taêng taùc phaùp yeát ma nhö phaùp nhö luaät xöû ñoaùn. Hoûi: phaùp trò vu baùng laø ñaàu, giöõa hay cuoái?- tröôùc tieân laø caàu thính, keá ñeán trong Taêng cöû toäi, Taêng nhö phaùp nhö luaät döùt dieät laø cuoái - Phaùp trò vu baùng coù maáy caên, maáy ñòa?- coù hai caên, ba xöù vaø naêm ñòa. Noùi hai caên laø coù caên cöù vaø khoâng caên cöù; ba xöù laø thaáy nghe vaø nghi; naêm ñòa laø ñuùng thôøi, chôn thaät khoâng hö, vì thöông xoùt khoâng vì töùc giaän, coù nghóa vaø khoâng tuøy aùi saân. Noùi duø coù ngöôøi hoûi hay khoâng coù ngöôøi hoûi laø ñemphaùp Ba la di khoâng caên cöù vu baùng roài sau ñoù Taêng gaïn hoûi hoaëc nhieàu ngöôøi gaïn hoûi hoaëc moät ngöôøi, ngöôøi vu baùng naøy töï noùi laø vì saân giaän neân vu baùng thì phaïm Taêng giaø baø thi sa. Coù boán loaïi traùnh: moät laø töông ngoân traùnh thuoäc thieän hay baát thieän hay voâ kyù?- cuõng thieän, cuõng baát thieän vaø cuõng voâ kyù; neáu luaän baøn veà phaùp sanh tranh caõi laø thieän; neáu luaän baøn veà phi phaùp sanh tranh caõi laø baát thieän; khoâng thuoäc caû hai tröôøng hôïp treân thì goïi laø voâ kyù. Neáu Tyø kheo ñem phaùp Ba la di khoâng caên cöù vu baùng thì phaïm Taêng taøn, ñem phaùp Taêng

giaø baø thi sa khoâng caên cöù vu baùng thì phaïm Ba daät ñeà, ñem phaùp oia nghi vu baùng thì phaïm Ñoät kieát la. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ñaàu tieân, ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn. Giôùi naøy thuoäc taùnh toäi, töø caû ba nghieäp khôûi toäi. Heát Taêng giaø baø thi sa thöù taùm. Phaät taïi vöôøn truùc Ca lan ñaø, thaønh Vöông xaù; luùc ñoù Tyø kheo Töø

ñòa töø treân nuùi Kyø xaø quaät ñi xuoáng, thaáy hai con deâ ñang haønh daâm lieàn noùi vôùi caùc ñoàng baïn: “con deâ ñöïc naøy laø Ñaïp baø ma la töû, con deâ caùi laø Tyø kheo ni Töø ñòa, ta ñem vieäc naøy vu baùng nhaát ñònh Ñaïp baø ma la töû khoâng theå khoâng thua”, noùi roài vui möøng ñi ñeán trong Taêng baïch vieäc treân, Taêng nghe lôøi naøy roài lieàn nhoùm Taêng gaïn hoûi Tyø kheo Töø ñòa: “thaày thaáy Tyø kheo Ñaïp baø ma la töû cuøng Tyø kheo ni Töø ñòa laøm vieäc daâm duïc ôû ñaâu vaø vaøo luùc naøo?”, ñaùp laø hoài saùng treân ñöôøng töø nuùi Kyø xaø quaät ñi xuoáng nhìn thaáy, Taêng laïi hoûi Ñaïp baø luùc ñoù ñang ôû ñaâu, ñaùp laø ñang ôû trong Truùc laâm, laïi hoûi laøm gì, ñaùp laø ñang phaân chia thöùc aên cho Taêng, laïi hoûi ai thaáy ai bieát, ñaùp laø caùc Tyø kheo thaáy bieát, Taêng laïi hoûi caùc Tyø kheo coù thaät thaáy nhö vaäy khoâng, caùc Tyø kheo ñeàu ñaùp laø thaät thaáy nhö vaäy, Taêng neân quôû traùch Tyø kheo Töø ñòa: “lôøi thaày noùi khoâng töông öng, vì sao laïi ñem phaàn vieäc khaùc vu baùng cho Ñaïp baø ma la töû?”. Noùi ñem phaàn vieäc khaùc vu baùng laø nhöñem vieäc hai con deâ haønh daâm gaùn cho Ñaïp baø ma la töû vaø Tyø kheo ni Töø ñòa; nhö tröôøng hôïp hai Tyø kheo cuøng doøng hoï Saùt ñeá lôïi hoaëc cuøng teân, töôùng maïo töông tôï, thaáy Tyø kheo naøy haønh daâm laïi vu baùng cho Tyø kheo kia thì phaïm Taêng giaø baø thi sa. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ñaàu tieân, ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn - Heát Taêng giaø baø thi sa thöù chín. Phaät taïi tinh xaù Truùc laâm thaønh Vöông xaù, luùc ñoù Ñeà baø ñaït ña ñeán noùi vôùi boán ñoàng baïn laø Coâ ca lò ca...: “caùc thaày haõy trôï giuùp toâi phaù hoøa hôïp Taêng vaø oai ñöùc cuûa Nhö lai, chuùng ta seõ cheá ra naêm phaùp nhö troïn ñôøi soáng nôi A lan nhaõ... ñeå cho moïi ngöôøi bieát chuùng ta ñeàu laø nhöõng ngöôøi thieåu duïc tri tuùc vaø seõ tuøy thuaän chuùng ta”, boán ñoàng baïn ñaùp laønh thay. Noùi troïn ñôøi khoâng aên caù thòt laø vì Phaät coù baûo caùc Tyø kheo: “coù ba loaïi baát tònh nhuïc laø thaáy nghe nghi thì khoâng ñöôc aên; noùi thaáy laø thaáy ngöôøi gieát con vaät laáy thòt cho mình aên thì khoâng ñöôïc aên; noùi nghe laø nghe tieáng con vaät keâu la vì bò gieát thì khoâng ñöôïc aên; noùi nghi laø nghi ngöôøi vì mình maø gieát con vaät thì khoâng ñöôïc aên; nhö theá cho ñeán thaáy maø nghi, nghe maø nghi cuõng ñeàu khoâng ñöôïc aên”, Noùi thaáy maø nghi laø nhö Tyø kheo töø A lan nhaõ vaøo thoân khaát thöïc, thaáy coù nhieàu baïch y vaøo röøng saên baén. Saùng hoâm sau trong thoân môû hoäi cuùng döôøng Tyø kheo coù thòt, Tyø kheo nghi thòt naøy laø coù ñöôïc töø cuoäc saên baén hoâm qua thì khoâng ñöôïc aên. Neáu thí chuû noùi toâi ñi saên cho vua chôù khoâng phaûi cho Tyø kheo thì ñöôïc aên khoâng phaïm. Noùi nghe maø nghi laø nhö Tyø kheo ôû nôi A lan nhaõ nghe noùi ngöôøi trong thoân saên baén ñeå ngaøy mai môû hoäi, hoâm sau ñöôïc thí chuû cuùng thòt, Tyø kheo sanh nghi thì khoâng ñöôïc

aên. Neáu thí chuû noùi toâi ñi saên cho mình chöù khoâng phaûi cho Tyø kheo thì ñöôïc aên khoâng

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 13 375

phaïm. Neáu Tyø kheo khoâng thaáy, khoâng nghe, khoâng nghi con vaät vì mình maø bò gieát thì ñöôïc aên thòt naøy khoâng phaïm. Khi ñöôïc thòt Tyø kheo neân hoûi roõ ñeå phaân bieät laø tònh nhuïc hay laø baát tònh nhuïc roài môùi aên, laïi coù nhieàu loaïi thòt gioáng nhau nhö thòt heo vaø thòt gaáu, tuy gioáng nhöng loaïi thòt gaáu Phaät cheá khoâng ñöôïc aên. Ñeà baø ñaït ña muoán phaù phaùp naøy cuûa Phaät neân cheá troïn ñôøi khoâng aên caù thòt. Phaät nghe bieát Ñeà baø ñaït ña cheá naêm taø phaùp muoán phaù hoøa hôïp Taêng neân baûo Ñeà baø ñaït ña: “thaày chôù öa thích phaùp naøy, phaù hoøa hôïp Taêng laø toäi naëng; neáu Taêng hoøa hôïp nhö nöôùc vôùi söõa thì ñöôïc an laïc haïnh. Ai phaù hoøa hôïp Taêng thì seõ chòu khoå moät kieáp trong ñòa nguïc A tyø; neáu Taêng bò phaù maø laøm cho hoøa hôïp laïi thì ngöôøi naøy ñöôïc thoï phöôùc laïc treân coõi trôøi moät kieáp”, luùc ñoù caùc Tyø kheo duøng nhieàu phöông tieän khuyeân can Ñeà baø ñaït ña chôù phaù hoøa hoïp Taêng, neân taâm ñoàng thaân ñoàng cuøng Taêng hoøa hôïp, nhö nöôùc hoøa vôùi söõa. Noùi taâm ñoàng laø taâm ñoàng moät phaùp, noùi thaân ñoàng laø thaân cuøng hoøa hôïp moät choã boá taùt, noùi thaân khoâng ñoàng laø tuy cuøng ôû chung moät choã nhöng taâm haønh phaùp khaùc. Khi ñöôïc caùc Tyø kheo can ngaên ba laàn, Ñeà baø ñaït ña khoâng chòu boû thì phaïm Ñoät kieát la; Taêng taùc yeát ma can ngaên, taùc baïch xong khoâng boû cuõng Ñoät kieát la, yeát ma laàn thöù nhaát xong maø khoâng boû thì phaïm Thaâu lan giaù, yeát ma laàn thöù hai xong maø khoâng boû cuõng Thaâu lan giaù, yeát ma laàn thöù ba xong khoâng boû môùi phaïm Taêng giaø baø thi sa. Hoûi: caùc giôùi khaùc, ngöôøi phaïm ñaàu tieân khoâng toäi, vì sao giôùi naøy Ñeà baø ñaït ña phaïm ñaàu tieân laïi keát phaïm?- giôùi naøy do can ba laàn maø khoâng chòu boû môùi keát phaïm. Heát Taêng giaø baø thi sa thöù möôøi. Phaät taïi tinh xaù truùc laâm thaønh Vöông xaù, luùc ñoù ñoàng baïn trôï giuùp Ñeà baø ñaït ña phaù Taêng neân bieät chuùng, caùc Tyø kheo khuyeân can gioáng nhö giôùi treân, chæ khaùc ôû choã laø caùc thaày chôù trôï giuùp vieäc phaù Taêng, neân trôï giuùp Taêng hoøa hôïp, Taêng hoøa hôïp ñöôïc an laïc khoâng tranh, nhö nöôùc vôùi söõa. Heát Taêng giaø baø thi sa thöø möôøi moät. Phaät taïi vöôøn Cuø tö ña nöôùc Kieàu thieåm tyø, luùc ñoù Xieån na taùnh hung döõ, khoâng nghe lôøi khuyeân baûo cuûa caùc Tyø kheomaø coøn noùi raèng: “caùc thaày chôù daïy baûo toâi, toâi neân daïy baûo caùc thaày, vì sao, vì Phaät laø Phaät cuûa gia toäc toâi, toâi vaø ngöïa Kieàn traéc ñaõ ñöa Phaät vaøo nuùi xuaát gia tu ñaïo. Luùc ñoù khoâng coù ngöôøi naøo trong caùc thaày haàu haï Phaät, sau khi Phaät thaønh ñaïo chuyeån phaùp luaân, caùc thaày môùi ñeán caàu xuaát gia, vì theá toâi neân daïy baûo caùc thaày, khoâng phaûi caùc thaày daïy baûo toâi”, noùi roài töï thaân khoâng noùi chuyeän vôùi caùc Tyø kheo. Noùi khoâng phaûi thieän haïnh laø thaân khaåu nghieäp laøm haïnh baát thieän; noùi neân cuøng noùi chuyeän laø nôi Ba

376 BOÄ LUAÄT 11

la ñeà moäc xoa neân cuøng thuyeát giôùi, cuøng xuaát toäi nhôø vaäy maø ôû trong Phaät phaùp ñöôïc taêng tröôûng...Heát Taêng giaø baø thi sa thöù möôøi hai.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 14 377

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 14

Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, thaønh Xaù veä; luùc ñoù coù hai Tyø kheo teân Maõ sö vaø Maõn tuùc cuøng truï treân nuùi Keâ tra laøm haïnh xaáu, nhô nhaø ngöôøi. Caû hai ñeàu laø baäc Thöôïng toøa trong Luïc quaàn Tyø kheo voán laø noâng phu, do laøm ruoäng quaù cöïc khoå neân xuaát gia trong Phaät phaùp ñeå möu caàu y thöïc. Caû hai ñöôïc toân giaû Xaù lôïi phaát vaø Muïc kieàn lieân ñoä cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, ñuû naêm tuoåi haï lieàn keát baïn vôùi Tyø kheo Hoaøng xích vaø Tyø kheo Töø ñòa. Caû boán ngöôøi baøn vôùi nhau raèng: "thaønh Xaù veä naøy tuy sung tuùc nhöng coù luùc cuõng maát muøa ñoùi keùm, chuùng ta khoâng neân tuï taäp moät nôi, neân phaân ra ñeán ôû caùc nöôùc khaùc", ba ngöôøi hoûi Hoaøng xích thích ôû ñaâu, ñaùp: "toâi thích ôû thaønh Xaù veä, trong thaønh coù naêm möôi baûy vaïn hoä daân, ngoaøi thaønh laïi coù taùm vaïn tuï laïc, chu vi roäng moät traêm do tuaàn. Neáu ôû nôi ñaây troàng nhieàu loaïi caây aên traùi nhö xoaøi... nhieàu loaïi hoa nhö hoa Chieâm baëc..., sau ñoù haùi hoa traùi naøy khuyeán duï caùc baïch y, neáu hoï muoán xuaát gia thì ñoä hoï xuaát gia, nhö theá chuùng ta seõ taêng theâm quyeán thuoäc", laïi hoûi Töø ñòa thích ôû ñaâu, ñaùp: "toâi thích ôû thaønh Vöông xaù, trong thaønh coù taùm öùc vaïn hoä daân, ngoaøi thaønh coù taïm vaïn tuï laïc, chu vi roäng ba traêm do tuaàn. Neáu nôi ñaây troàng... nhö treân ñaõ noùi", laïi hoûi Maõ sö thích ôû ñaâu, ñaùp thích ôû Haéc sôn, laïi hoûi Maõn tuùc thích ôû ñaâu, ñaùp laø thích ôû chung vôùi Maõ sö. Do nguyeân nhaân naøy, moãi ngöôøi coù ñeán naêm traêm quyeán thuoäc, toång coäng laø moät ngaøn naêm traêm quyeán thuoäc, trong soá naøy coù nhöõng ngöôøi bieát hoå theïn tuy hoä trì giôùi Phaät ñaõ cheá nhöng laïi phaïm nhöõng vieäc khoâng neân laøm; coù nhöõng ngöôøi khoâng bieát hoå theïn phaïm nhöõng giôùi Phaät ñaõ cheá vaø laøm nhöõng vieäc khoâng neân laøm. Noùi troàng hoa laøm vöôøn laø töï troàng hay baûo ngöôøi khaùc troàng, moät loaïi hay nhieàu loaïi, töï töôùi caây hay baûo ngöôøi töôùi; töï ñaøo ñaát laøm ao hay baûo ngöôøi khaùc ñaøo ñeå chöùa nöôùc duøng. Neáu troàng caây, laøm vöôøn, ñaøo ao cho Taêng ñeàu phaøi noùi tònh, noùi tònh laø baûo tònh nhaân raèng: oâng haõy chaêm soùc caây naøy, tònh nhaân nghe roài tuøy lieäu lyù. Tyø kheo khoâng ñöôïc keát voøng hoa cho baïch y, tröø cuùng

döôøng Tam baûo; cuõng khoâng ñöôïc ca muùa, tröø taùn tuïng, chuù nguyeän. Neáu Tyø kheo bònh khoâng coù thuoác thang, ñöôïc haùi laáy hoa quaû duøng ñeå ñoåi laáy thuoác thang thì khoâng phaïm. Tyø kheo phaïm Taêng giaø baø thi sa neáu coù che giaáu, sau khi haønh Ba lôïi baø sa roài môùi cho haønh saùu ñeâm Ma na ñoûa, Haùn dòch laø chieát phuïc coáng cao, cuõng goïi laø Haï yù, töùc laø thöøa söï chuùng taêng. Haønh Ma na ñoûa xong môùi ôû trong Taêng ñuû soá hai möôi vò cho xuaát

toäi, A phuø ha na dòch laø hoaùn nhaäp, töùc laø goïi vaøo ñeå cuøng laøm phaùp söï; cuõng dòch laø baït toäi hay xuaát toäi, töùc laø heát toäi ñöôïc thanh tònh neân cho goïi vaøo ñeå cuøng Taêng thuyeát giôùi boá taùt, töï töù vaø laøm caùc yeát ma khaùc. Heát möôøi ba phaùp Taêng giaø baø thi sa. Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng Theä ña, thaønh Xaù veä; luùc ñoù coù Öu baø di Tyø xaù khö maãu nhìn thaáy Tyø kheo ngoài vôùi ngöôøi nöõ nôi choã khuaát kín; hoaëc ngöôøi nöõ nguû, Tyø kheo ngoài hoaëc Tyø kheo nguû, ngöôøi nöõ ngoài hoaëc caû hai cuøng nguû hoaëc cuøng ngoài, laø nôi coù theå laøm vieäc daâm duïc neân ñeán baïch Taêng. Noùi choã khuaát kín laø khuaát maét khuaát tai, khuaát maét laø maét khoâng nhìn thaáy hoaëc ñoái tröôùc ngöôøi muø, khuaát tai laø tai khoâng nghe thaáy hoaëc ñoái tröôùc ngöôøi ñieác; noùi Tyø xaù khö maãu laø Öu baø di ñaùng tin ñaõ ñaéc quaû Thaùnh. Neáu Tyø kheo töï noùi toäi thì neân tuøy theo lôøi Tyø kheo ñaõ noùi maø trò phaït, khoâng neân nghe theo lôøi cuûa Öu baø di vì coù theå thaáy nghe khoâng roõ. Nhö coù Tyø kheo aùi taän ñeán trong nhaø thí chuû ngoài, vò Öu baø di ñöùng döïa gheá ôû phía tröôùc Tyø kheo, moät Tyø kheo ñeán tröôùc nhaø naøy khaát thöïc nhìn thaáy caûnh naøy cho laø hai ngöôøi ngoài chung moät gheá, sau khi trôû veà truù xöù lieàn muoán cöû toäi Tyø kheo aùi taän kia neân ñeán phoøng caàu thính, goõ cöûa muoán vaøo phoøng, Tyø kheo aùi taän lieàn duøng thaàn löïc ra khoûi phoøng vaø ngoài treân khoâng trung, Tyø kheo naøy thaáy vaäy lieàn noùi: “ñaïi ñöùc coù thaàn löïc nhö vaäy vì sao laïi moät mình vaøo trong nhaø baïch y ngoài chung moät gheá vôùi ngöôøi nöõ?”, Tyø kheo aùi taän ñaùp: “toâi chæ phaïm toäi moät mình vaøo trong nhaø baïch y, khoâng phaïm toäi kia”. Neáu Tyø kheo muoán ñeán choã khuaát ngoài vôùi ngöôøi nöõ thì khi ñaép yñi thì phaïm Ñoät kieát la, moãi böôùc ñi ñeán cuõng phaïm Ñoät kieát la, ñeán choã khuaát ngoài vôùi ngöôøi nöõ thì phaïm Ba daät ñeà, ñöùng daäy roài ngoài xuoáng hay böôùc ra roài trôû vaøo ngoài laïi thì ñeàu phaïm Ba daät ñeà; neáu ngoài chung vôùi nhieàu ngöôøi nöõ thì phaïm nhieàu toäi Ba daät ñeà; neáu Tyø kheo ngoài ôû choã khuaát tröôùc, ngöôøi nöõ ñeán sau leã baùi han hoûi thì khoâng phaïm. Ñaây laø phaùp baát ñònh thöù nhaát, phaùp baát ñònh thöù hai chæ khaùc ôû choã laø ngoài nôi troáng traûi khoâng theå laøm vieäc daâm. Tröôøng hôïp khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ñaàu tieân, ngöôøi ñieân cuoàng taâm loaïn. Heát hai phaùp baát ñònh. Phaät ôû trong mieáu Cuø Ñaøm, thaønh Tyø xaù ly, luùc ñoù Phaät cho caùc

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 14 379

Tyø kheo thoï trì ba y laø An ñaø hoäi, Uaát ña la taêng vaø Taêng giaø leâ; rieâng y Taêng giaø leâ coù ba phaåm chín baäc. Do tröôûng laõo A-nan khôûi nghó trong caùc ñeä töû Thanh vaên khoâng coù ai baèng Xaù lôïi phaát neân khi ñöôïc cuùng y, ñeå daønh caùi y toát cuùng laïi cho Xaù lôïi phaát; khi ñöôïc cuùng thöùc aên ñuùng thôøi cuõng ñeå daønh moùn ngon cuùng laïi cho Xaù lôïi phaát; nhö theá cho ñeán loaïi Thaát nhaät döôïc, Phi thôøi döôïc, Taän hình thoï döôïc cuõng daønh moùn ngon cuùng laïi cho Xaù lôïi phaát; thaäm chí neáu coù con cuûa tröôûng giaû naøo muoán xuaát gia, A-nan cuõng baûo hoï ñeán caàu Xaù lôïi phaát laøm Hoøa thöôïng hoaëc A-xaø-leâ. Toân giaû Xaù lôïi phaát cuõng raát quyù troïng A-nan vì A-nanñaõ laøm

heát nhöõng vieäc maø toân giaû muoán laøm laø thöøa söï Phaät. Luùc ñoù A-nanñöôïc taám y toát muoán cuùng laïi cho Xaù lôïi phaát, nhöng Xaù lôïi phaát du haønh ñeán nöôùc khaùc chöa veà, khoâng bieát laøm sao neân baïch Phaät, Phaät hoûi A-nan: “khoaûng bao laâu nöõa thì Xaù lôïi phaát trôû veà?”, ñaùp laø khoaûng chín möôøi ngaøy, Phaät nhaân vieäc naøy cheá ñöôïc chöùa y dö trong möôøi ngaøy. Noùi ba y ñaõ xong laø tuøy ñöôïc y ñaõ may xong, noùi xong laø ñaõ caét may nhuoäm... thaønh y, noùi maát y laø y bò ñoaït, bò chaùy, bò troâi... hoaëc heát moät thaùng Ca ñeà hoaëc ñaõ xaû y coâng ñöùc. Coù taùm tröôøng hôïp xaû y coâng ñöùc laø ñi, ñaõ may y xong, ñaõ döùt, y ñaõ maát, nghe xaû, khoâng coøn hy voïng ñöôïc y nöõa, ra ngoaøi giôùi vaø cuøng laøm yeát ma xaû, nhö trong Kieàn ñaø ca ñaõ noùi roõ. Noùi y laø bao goàm saùu loaïi y: moät laø khu ma, hai laø coå boái, ba laø Kieàu xa da, boán laø Khaâm baø la, naêm laø sa na, saùu laø baø höng giaø. Neáu ñöôïc moät trong saùu loaïi y naøy daøi hai gang tay, roäng moät gang tay thì trong möôøi ngaøy phaûi thuyeát tònh, khoâng thuyeát tònh thì quaù möôøi ngaøy seõ phaïm Xaû ñoïa, y naøy neân xaû vaø neân saùm toäi Ba daät ñeà. Neáu coù nhieàu y coät thaønh boù ñeå moät choã quaù möôøi ngaøy thì chæ phaïm moät toäi, neáu khoâng coät thaønh boù thì tuøy y nhieàu ít maø keát phaïm. Noùi xaû laø Tyø kheo chænh y tròch baøy vai höõu ñeán trong Taêng chaép tay baïch raèng: “ñaïi ñöùc nhôù nghó, con Tyø kheo chöùa y dö naøy quaù möôøi ngaøy phaïm Xaû ñoïa, nay xin xaû”, moät Tyø kheo bieát phaùp trong Taêng neân taùc baïch thoï Tyø kheo phaïm naøy saùm toäi Ba daät ñeà: Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Tyø kheo naøy teân chöùa y dö quaù möôøi ngaøy phaïm Xaû ñoïa, nay thaáy toäi ñeán trong Taêng phaùt loà saùm hoái. Neáu taêng giaø ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng giaø neân chaáp thuaän, toâi nay thoï Tyø kheo saùm hoái. Baïch nhö vaäy. Baïch roài neân hoûi Tyø kheo phaïm coù thaáy toäi khoâng, ñaùp laø ñaõ thaáy, neân noùi chôù taùi phaïm nöõa, ñaùp xin vaâng roài ñoái saùm toäi Ba daät ñeà. Neáu khoâng ñuû tuùc soá Taêng, ñoái tröôùc chuùng hai ba ngöôøi thì neân noùi: “ñaïi

ñöùc nhôù nghó, con Tyø kheo chöùa y dö quaù möôøi ngaøy phaïm Xaû ñoïa, nay xin xaû”, moät ngöôøi bieát phaùp noùi vôùi hai ngöôøi kia: “caùc tröôûng laõo nhôù nghó, toâi nay thoï Tyø kheo _ saùm toäi Ba daät ñeà, xin lieãu tri”, noùi roài hoûi Tyø kheo phaïm coù thaáy toäi khoâng... gioáng nhö treân. Xaû vaø saùm roài, qua hoâm sau Taêng neân taùc phaùp hoaøn laïi y cho Tyø kheo naøy, neáu khoâng hoaøn traû laïi thì Taêng phaïm Ñoät kieát la. Neáu y phaïm Xaû ñoïa khoâng xaû, khoâng saùm maø ñaép maëc thì tuøy maëc bao nhieâu phaïm Ñoät kieát la baáy nhieâu. Luùc ñoù caùc Tyø kheo khoâng bieát caùc y dö khaùc ngoaøi ba y coù caàn phaûi thuyeát tònh hay khoâng neân baïch Phaät, Phaät baûo caùc Tyø kheo: “ba y thoï trì thì khoâng caàn thuyeát tònh; y taém möa thoï trì trong boán thaùng möa, qua boán thaùng phaûi thuyeát tònh; Ni sö ñaøn thoï trì khoâng caàn thuyeát tònh; y che phuû gheû cuõng khoâng caàn thuyeát tònh, nhöng heát gheû phaûi thuyeát tònh; khaên maët, khaên tay, khaên lau... ñeàu khoâng caàn thuyeát tònh”. Noùi thoï trì ba y laø sau khi may xong ñuùng löôïng, giaët nhuoäm thieáp tònh roài taùc phaùp thoï trì. Noùi ñuùng

löôïng laø y Taêng giaø leâ vaø y Uaát ña la taêng phaåm thöôïng thì nhoû hôn y cuûa Phaät, phaåm haï daøi boán khuyûu tay röôõi, roäng hai khuyûu tay röôõi; y An ñaø hoäi daøi boán khuyûu tay röôõi, roäng hai khuyûu tay, coù theå tuøy theo thaân löôïng maø gia giaûm. Neáu muoán xaû Taêng giaø leâ cuõ ñeå thoï trì caùi môùi thì neân caàm y môùi naøy ñeán tröôùc moät Tyø kheo taùc phaùp thoï trì, neáu khoâng coù ñoái taùc phaùp thì caàm y taâm nieäm thoï trì. Neáu laáy ba y cuõ ñaõ xaû laøm khaên lau cuõng phaûi thuyeát tònh roài môùi thoï trì; giöôøng meàn neäm...ñeàu laø vaät duïng thuoäc phoøng ôû neân khoâng caàn thuyeát tònh. Hoûi: ba y ñaõ thoï trì khi naøo bò maát thoï trì?- khi ñem xaû cho ngöôøi hoaëc bò ñoaït, bò maát hoaëc ngöôøi thoï trì hoaøn tuïc hoaëc cheát hoaëc chuyeån caên hoaëc lìa y nguû ñeâm hoaëc y bò raùch - raùch nhö theá naøo môùi maát thoï trì?- bò luûng moät loã lôùn nhö moùng tay, neáu giöõa loã thuûng con sôïi chæ naèm ngang thì cuõng khoâng maát thoï trì. Ñoái vôùi Taêng giaø leâ vaø Uaát ña la taêng neáu töø chieàu roäng bieân trôû vaøo khoaûng taùm ngoùn tay bò raùch hoaëc töø chieàu daøi bieân trôû vaøo khoaûng moät gang bò raùch thì cuõng chöa maát thoï trì; ñoái vôùi An ñaø hoäi töø chieàu roäng bieân trôû vaøo khoaûng boán ngoùn tay bò raùch hoaëc chieàu daøi bieân trôû vaøo khoaûng moät gang tay bò raùch thì chöa maát thoï trì. Neáu y maát thoï trì maø caát giöõ quaù möôøi ngaøy thì phaïm Xaû ñoïa; neáu muoán khoâng maát thoï trì thì neân vaù laïi choã luûng raùch, neáu y hai lôùp coù moät lôùp bò raùch, moät lôùp khoâng raùch thì cuõng khoâng maát thoï trì. Neáu y quaù roäng, thu nhoû laïi hoaëc quaù chaät phaûi nôùi theâm ra, cho ñeán giaët bò phai maøu...cuõng khoâng maát phaùp thoï trì. Noùi thuyeát tònh coù hai laø ñoái dieän tònh vaø trieån chuyeån tònh; Tyø kheo muoán ñoái dieän tònh neân

caàm y ñeán tröôùc moät Tyø kheo baïch raèng: “ñaïi ñöùc nhôù nghó, toâi coù y dö naøyvì laøm tònh neân ñem thí cho ñaïi ñöùc”, neáu noùi nhö vaäy thì ngöôøi nhaän chæ ñöôïc caát giöõ giuøm chöù khoâng ñöôïc thoï duïng; neáu noùi: “ñaây laø y cuûa toâi nay xaû cho ñaïi ñöùc tuøy yù thoï duïng”, thì ngöôøi nhaän ñöôïc tuøy yù thoï duïng vì laø chaân thaät tònh thí. Noùi trieån chuyeån tònh laø Tröôûng laõo neân choïn moät ngöôøi trong naêm chuùng xuaát gia laøm thí chuû roài môùi caàm y dö naøy ñeán tröôùc moät Tyø kheo khaùc ñeå thuyeát tònh: “ñaïi ñöùc nhôù nghó, toâi Tyø kheo _ coù y dö naøy chöa taùc tònh, nay laøm trieån chuyeån tònh neân ñem thí cho ñaïi ñöùc”, vò nhaän y neân hoûi: “thí chuû cuûa thaày laø ai?”, lieàn noùi teân thí chuû ra, vò nhaän y noùi: “ñaïi ñöùc coù y dö naøy vì taùc tònh neân ñem thí cho toâi, toâi ñaõ thoï, ñaây laø vaät cuûa Tyø kheo thí chuû teân , thaày neân caát giöõ cho Tyø kheo thí chuû ñoù tuøy thôøi tuøy yù thoï duïng, khoâng caàn hoûi chuû”. Ñaây laø phöông tieän thí ñeå ñöôïc caát giöõ thoï duïng neân ngöôøi ñöôïc thænh laøm thí chuû khoâng neân khoâng thoï, ngöôøi ñöôïc thí khoâng neân thoï roài maø khoâng traû laïi, neáu khoâng traû laïi thì phaïm Ñoät kieát la. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù nhaát. Luùc ñoù coù Tyø kheo mang y Uaát ña la taêng vaø An ñaø hoäi ñi du haønh, ñeå laïi y Taêng giaø leâ ôû trong phoøng, laâu ngaøy khoâng xem neân bò hö hoaïi. Phaät nhaân vieäc naøy cheá khoâng ñöôïc lìa y nguû ñeâm, tröø Taêng yeát ma

cho. Noùi tröø Taêng yeát ma cho laø neáu Tyø kheo giaø bònh theo Taêng xin ñöôïc lìa y, Taêng yeát ma cho thì ñöôïc lìa y nguû choã khaùc cho ñeán khi heát bònh. Neáu Tyø kheo bònh du haønh, treân ñöôøng trôû veà gaëp hieåm naïn neáu khôûi yù muoán trôû veà choã y thì duø ñaõ heát bònh cuõng khoâng phaïm loãi lìa y; neáu quyeát ñònh khoâng trôû veà thì maát y. Neáu Tyø kheo bònh du haønh ñeán choã khaùc thì heát bònh, trôû veà choã y thì bònh laïi taùi phaùt, muoán ñi nöõa thì ñöôïc nöông theo yeát ma cho lìa y tröôùc ñoù maø ñi, khoâng caàn xin laïi yeát ma. Noùi tuï laïc coù moät giôùi laø tuï laïc chæ coù moät toäc hoï cuøng ôû chung cuøng thoï duïng y thöïc, neáu Tyø kheo ñeå y trong daây maø thaân ôû nôi A lan nhaõ, khi maët trôøi chöa moïc maø vaøo trong giôùi tuï laïc naøy thì khoâng bò maát y. Neáu tuï laïc coù giôùi khaùc laø tuï laïc coù nhieàu toäc hoï ôû rieâng bieät vôùi nhau, Tyø kheo ñeå y trong nhaø naøy maø thaân nguû trong nhaø khaùc ñeán khi maët trôøi moïc thì bò maát y, nhöng neáu y caùch thaân trong phaïm vi möôøi laêm khuyûu tay thì khoâng bò maát y; neáu y ñeå döôùi ñaát maø ngöôøi ôû treân khoâng trung thì bò maát y. Noùi laàu gaùc coù moät giôùi laø laàu gaùc naøy thuoäc cuûa moät chuû thì khoâng bò maát y gioáng nhö treân; neáu laø giôùi khaùc töùc laø thuoäc cuûa nhieàu chuû (nhö chung cö), y ñeå taàng treân, Tyø kheo ôû taàng döôùi hoaëc y ñeå trong nhaø naøy, thaân nguû ôû nhaø kia thì tröôùc khi maët trôøi moïc phaûi ñeán choã y, neáu khoâng ñeán thì bò maát y. Noùi giôùi xe laø neáu y ôû treân

xe, Tyø kheo ôû caùch xe trong phaïm vi möôøi laêm khuyûu tay thì khoâng bò maát y, ngoaøi phaïm vi naøy thì khi maët trôøi moïc lieàn bò maát y. Noùi giôùi caây laø döôùi boùng raâm cuûa caây luùc giöõa tröa, neáu y ñeå ôû choã khoâng coù boùng raâm, Tyø kheo ôû choã coù boùng raâm thì bò maát y. Noùi giôùi A lan nhaõ laø neáu y vaø thaân ôû trong phaïm vi möôøi boán khuyûu tay thì khoâng bò maát y, neáu coù ngöôøi lai vaõng hoaëc döøng ôû thì khoâng ñöôïc tính phaïm vi naøy maø y phaûi tuøy thaân, neáu y khoâng tuøy thaân thì bò maát y. Neáu Tyø kheo coù y phaïm Xaû ñoïa, treân ñöôøng ñeán trong Taêng xaû y naøy vaø ñoái tröôùc Tyø kheo saùm toäi, neáu bò giaëc cöôùp maát y naøy thì chæ saùm toäi Ba daät ñeà. Neáu Tyø kheo baûo Sa di caàm y ñi theo sau, neáu Sa di naøy laïc ñöôøng hay nguû queân ñeán khi maët trôøi moïc thì Tyø kheo bò maát y neân xaû. Neáu Sa di mang y ñi tröôùc, vaøo trong giôùi khoâng maát y roài, Tyø kheo tuy ñaõ vaøo trong giôùi naøy nhöng laïi cho laø coøn ôû ngoaøi giôùi, khi maët trôøi moïc töôûng laø maát y nhöng laïi khoâng maát. Veà vieäc y chæ cuõng vaäy, neáu ñeä töû chöa ñuû naêm haï caàm y cuûa thaày ñi sau thaày, giöõa ñöôøng gaëp ngöôøi thuyeát phaùp, vì nghe phaùp neân ôû laïi cho ñeán maët trôøi moïc thì khoâng phaïm loãi lìa y chæ, vì taâm khoâng coá yù nhöng thaày phaïm loãi lìa y. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù hai. Luùc ñoù coù moät Tyø kheo ñöôïc y phi thôøi, muoán may y nhöng khoâng ñuû vaûi, vò naøy röôùi nöôùc ñem phôi roài keùo cho vaûi daøi ra. Phaät khi ñi tuaàn phoøng nhìn thaáy lieàn hoûi nguyeân do roài nhaân vieäc naøy cheá ñöôïc caát chöùa y phi thôøi trong moät thaùng ñeå ñöôïc cuùng theâm cho ñuû. Noùi y phi thôøi laø tröø moät thaùng cuoái muøa haï vaø boán thaùng Ñoâng ñöôïc y thì goïi laø Thôøi y, baûy thaùng coøn laïi

ñöôïc y ñeàu goïi laø phi thôøi y. Noùi ñöôïc laø töø Taêng chia theo thöù lôùp ñöôïc hoaëc töø chuùng hoaëc ñöôïc cuùng rieâng. Noùi khoâng ñuû laø ít khoâng ñuû may thaønh y, ñöôïc caát trong moät thaùng ñeå mong ñöôïc cuùng theâm cho ñuû hoaëc töø trong Taêng hay trong chuùng hay töø thaân höõu, baø con..., neáu chöùa quaù moät thaùng thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. Neáu trong voøng hai möôi chín ngaøy ñöôïc ñuû vaûi nhöng laïi coù hai loaïi moûng vaø daøy thì neân thuyeát tònh loaïi vaûi moûng ñaõ thoï tröôùc, caát giöõ loaïi vaûi daày thoï sau trong moät thaùng ñeå mong ñöôïc loaïi vaûi daày theâm cho ñuû may y. Cöù nhö theá thuyeát tònh laoïi khoâng thích, caát giöõ loaïi mình thích ñeå mong ñöôïc theâm cho ñuû trong voøng moät thaùng keå töø ngaøy thoï ñöôïc y naøy, neáu caát chöùa quaù moät thaùng thì phaïm. Neáu ñeán ngaøy thöù hai möôi chín ñöôïc ñuû vaûi nhö mong muoán thì ngay ngaøy ñoù neân may thaønh y thoï trì hoaëc thuyeát tònh, neáu khoâng thoï trì, khoâng thuyeát tònh thì ñeán saùng hoâm sau, maët trôøi vöøa moïc lieàn phaïm Xaû ñoïa. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù ba. Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng Theä ña, thaønh Xaù veä; luùc ñoù Tyø kheo OÂ ñaø di nhôø vôï cuõ giaët y dô...Noùi baø con laø hoï haøng noái

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 14 383

tieáp nhau trong baûy ñôøi hoaëc beân cha hoaëc beân meï, ngoaøi baûy ñôøi naøy ra thì goïi laø khoâng phaûi baø con. Tyø kheo ni laø ngöôøi töø hai boä taêng baïch töù yeát ma thoï ñaéc giôùi cuï tuùc; noùi y dô laø ít nhaát maëc qua moät laàn. Neáu Tyø kheo nhôø Tyø kheo ni giaët y cuõ, khi Tyø kheo ni naøy nhuùm löûa, naáu nöôùc ñeå giaët nhuoäm thì Tyø kheo phaïm Ñoät kieát la, giaët xong thì phaïm Ni taùt kyø; neáu noùi chöa saïch phaûi giaët laïi thì Tyø kheo laïi phaïm theâm toäi Ñoät kieát la. Neáu Tyø kheo ni khoâng phaûi laø baø con, töôûng khoâng phaûi laø baø con maø nhôø giaët nhuoäm thì Tyø kheo phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà; neáu Tyø kheo ni töï yù laáy giaët thì Tyø kheo khoâng phaïm. Neáu sai Sa di ni, Thöùc xoa ma na giaët, hoï chöa laøm lieàn, sau khi thoï giôùi cuï tuùc xong môùi laøm thì Tyø kheo phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà; tröôøng hôïp chuyeån caên cuõng nhö vaäy; neáu sai nhieàu Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con giaët y thì phaïm nhieàu toäi Ni taùt kyø ba daät ñeà. Neáu nhôø giaët daõy baùt, ñaõy y... thì khoâng phaïm. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù tö. Phaät taïi tinh xaù Truùc laâm, thaønh Vöông xaù; luùc ñoù Tyø kheo ni Lieân hoa saéc saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh Xaù veä khaát thöïc, sau ñoù vaøo trong röøng An ñaø ngoài nhaäp ñònh, do Phaät chöa cheá giôùi Tyø kheo ni khoâng ñöôïc ñi moät mình neân Tyø kheo ni naøy môùi vaøo trong röøng moät mình ngoài nhaäp ñònh. Sau ñoù coù boïn giaëc vaøo trong röøng naøy, goïi laø giaëc vì nhöõng ngöôøi naøy ñaõ haønh phaùp giaëc, töùc laø haønh ngheà troäm cöôùp, chuùa giaëc voán quen bieát Tyø kheo ni naøy, sôï ñoàng boïn xaâm phaïm neân baûo ñoàng boïn traùnh ñi, sau khi ñeå laïi y thöïc cho Tyø kheo ni, chuùa giaëc cuõng boû ñi. Tyø kheo ni xuaát ñònh thaáy y thöïc naøy nghó laø ñeå laïi cho mình neân laáy mang ñi ñeán trong chuøa Taêng, muoán cuùng phaàn thöùc aên naøy cho Taêng. Luùc ñoù OÂ ñaø di tôùi phieân giöõ chuøa thaáy Tyø kheo ni coù taám y ñeïp neân xin, Tyø kheo ni cuùng luoân taám y cho OÂ ñaø di roài trôû veà chuøa mình. Sau ñoù Phaät nhaân

vieäc naøy cheá giôùi khoâng ñöôïc xin y töø Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con, tröø trao ñoåi; noùi trao ñoåi laø naêm chuùng ñoàng phaùp ñöôïc cuøng trao ñoåi; noùi ñoàng phaùp laø ñoàng thaày, ñoàng giôùi vaø ñoàng kieán cuøng ôû chung. Khi saép laáy y thì phaïm Ñoät kieát la, y vaøo tay lieàn phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà; neáu laø baø con thì khoâng phaïm; neáu Tyø kheo thuyeát phaùp, Tyø kheo ni hoan hæ daâng cuùng thì khoâng phaïm; neáu laø y vaát boû thì khoâng phaïm. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù naêm. Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc, luùc ñoù coù caùc Tyø kheo töø nöôùc Sa kyø ña ñi ñeán thaønh Xaù veä, giöõa ñöôøng bò giaëc cöôùp ñoaït laáy y phuïc neân loûa hình ñi ñeán tinh xaù, caùc Tyø kheo gaïn hoûi, ñaùp laø Sa moân Thích töû, khoâng phaûi laø ngoaïi ñaïo. Öu ba ly gaïn hoûi: “neáu laø Sa moân Thích töû thì bao nhieâu tuoåi haï, thoï giôùi luùc naøo, thaày laø ai, thoï trì ba y

nhö theá naøo?, moãi moãi ñeàu ñaùp ñuùng roài môùi cho vaøo chuøa vaø laáy y phuïc cuûa Taêng cho maëc taïm, sau ñoù ñöôïc thí chuû cuùng y thì ñem traû laïi cho Taêng. OÂ ba-nan ñaø laø ngöôøi thuoäc doøng hoï Thích xuaát gia, tuy laø ngöôøi boäp choäp nhöng raát thoâng minh vaø thuyeát phaùp hay, nhaân vieäc naøy lieàn ñi ñeán caùc nhaø xin y cho caùc Tyø kheo bò ñoaït y naøy vaø xin ñöôïc raát nhieàu y. Phaät nhaân vieäc naøy cheá giôùi khoâng ñöôïc theo cö só khoâng phaûi baø con xin y, tröø y bò cöôùp, bò maát... Tyø kheo bò maát y ñöôïc xin y töø cö só khoâng phaûi baø con, ñöôïc töï xin hay nhôø ngöôøi khaùc xin ñeàu khoâng phaïm, nhöng khoâng ñöôïc xin vaøng baïc tieàn. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù saùu.

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 15

Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc..., luùc ñoù caùc thí chuû nghe caùc Tyø kheo bò ñoaït y neân mang nhieàu y ñeán cuùng, Phaät nhaân vieäc naøy cheá giôùi neáu Tyø kheo bò cöôùp y, maát y... ñöôïc xin y töø cö só khoâng phaûi baø con, ñöôïc cuùng nhieàu y thì chæ ñöôïc thoï hai y thöôïng haï, khoâng ñöôïc quaù; noùi thænh tuøy yù laø thí chuû noùi vôùi Tyø kheo neáu caàn thì tuøy yù laáy duøng; noùi chæ laáy hai y thöôïng haï laø neáu maát ba y thì ñöôïc thoï hai y thöôïng haï, neáu maát hai y thì ñöôïc thoï moät y. Tyø kheo ni neáu maát naêm y thì ñöôïc thoï hai y, maát boán y ñöôïc thoï moät y; neáu laø thaân höõu hay ñöôïc thí chuû thænh tuøy yù thì ñöôïc tuøy yù thoï khoâng phaïm. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù baûy. Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc..., luùc ñoù coù cö só vaø vôï cö só ñem taøi vaät muoán mua y cuùng döôøng cho Tyø kheo, Tyø kheo nghe bieát tin naøy lieàn ñeán nhaø hoï khuyeân hoï neân mua y quyù giaù nhö theá, nhö theá... Phaät nhaân vieäc naøy cheá giôùi khoâng ñöôïc xin y töø cö só vaø vôï cö só khoâng phaûi baø con, neáu xin ñöôïc vaøo tay thì phaïm; neáu laø baø con hay thí chuû thænh tuøy yù thì Tyø kheo khoâng phaïm. Noùi giaù tieàn y laø vaøng baïc hay tieàn. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù taùm. Duyeân khôûi cuûa giôùi naøy cuõng laø xin y töø cö só khoâng phaûi baø con, chæ khaùc ôû choã laø töø nhieàu cö só vaø khuyeân hoï huøn tieàn y

laïi ñeå mua moät y quyù giaù cuùng cho Tyø kheo; noùi giaù tieàn y laø vaøng baïc hay tieàn. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù chín. Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc..., luùc ñoù coù vò ñaïi thaàn sai söù ñem giaù tieàn y ñöa cho Tyø kheo _...nhö trong luaät ñaõ noùi. Noùi bò phaït naêm möôi Ca lôïi sa baøn laø Tyø kheo gôûi giaù tieàn y naøy ôû nhaø moät thöông buoân, khi ñeán laáy thöông buoân naøy noùi: “hoâm nay coù coù vieäc gaáp phaûi ñi, xin ñaïi ñöùchaõy chôø qua ngaøy mai ñeán laáy”, Tyø kheo nhaát ñònh ñoøi laáy ngay, thöông buoân vì nhaân duyeân naøy neân ñeán treã vaø bò phaït naêm möôi tieàn. Phaät nhaân vieäc naøy neân cheá giôùi khoâng ñöôïc ñeán ñoøi tieàn y quaù saùu laàn, noùi laáy tònh vaät laø ñöôïc tònh vaät môùi thoï, tònh vaät laø y phuïc,

thuoác thang... caùc vaät caàn duøng; noùi ñaõ ñöa giaù tieàn y cho ngöôøi chaáp söï laø ngöôøi laøm vieäc cho Taêng laø lôøi söù giaû ñeán noùi laïi cho Tyø kheo bieát ñeå khi naøo caàn Tyø kheo ñeán ñoù laáy y. Noùi toâi caàn y laø lôøi cuûa Tyø kheo noùi vôùi ngöôøi chaáp söï, tuøy hieåu maø mua y ñöa cho Tyø kheo, neáu khoâng hieåu thì ñöôïc ñeán ñoøi ba laàn, ñöôïc y thì toát, neáu khoâng ñöôïc y thì laàn thöù tö, thöù naêm, thöù saùu, ñeán ñöùng tröôùc hoï im laëng nhaéc, hoï coù môøi aên uoáng cuõng khoâng ñöôïc thoï, thænh thuyeát phaùp chuù nguyeän cuõng khoâng thoï thænh. Neáu cuõng khoâng ñöôïc y thì Tyø kheo neân ñeán choã söù giaû ñöa giaù tieàn y noùi raèng: “taøi vaät maø oâng ñaõ ñöa roát cuoäc toâi khoâng thoï ñöôïc, oâng neân töï bieát, chôù ñeå cho maát” hoaëc noùi vôùi chuû y. Coù hai haïng ngöôøi chaáp söï: moät laø chæ thò, hai laø khoâng chæ thò; trong chæ thò laïi coù hai: 1 - do söù giaû chæ thò: nhö söù giaû hoûi Tyø kheo coù ngöôøi chaáp söï khoâng, Tyø kheo ñaùp laø khoâng coù, söù giaû töï tìm ngöôøi chaáp söï, ñöôïc roài lieàn daãn ñeán choã Tyø kheo noùi: “ngöôøi naøy coù theå laøm ngöôøi chaáp söï cho ñaïi ñöùc”, noùi roài ôû tröôùc Tyø kheo ñöa giaù tieàn y cho ngöôøi chaáp söï naøy noùi: “khi naøo Tyø kheo caàn thì oâng haõy laáy tieàn naøy mua y cho Tyø kheo”. 2 - do Tyø kheo chæ thò: nhö söù giaû hoûi Tyø kheo coù ngöôøi chaáp söï khoâng, Tyø kheo noùi: “coù, ngöôøi aáy ñang ôû taïi thoân teân laø _”, söù giaû ñeán gaëp ngöôøi ñöa giaù tieàn y vaø noùi: “oâng haõy caát giöõ tieàn naøy, khi naøo Tyø kheo caàn thì oâng laáy mua y ñöa cho Tyø kheo teân _”, giao tieàn roài trôû laïi noùi vôùi Tyø kheo: “toâi ñaõ ñöa tieàn cho ngöôøi chaáp söï maø thaày ñaõ chæ, khi naøo thaày caàn y thì ñeán ñoù laáy”. Trong khoâng chæ thò cuõng coù hai: moät laø mình khoâng hieän tieàn, hai laø ngöôøi kia khoâng hieän tieàn, toång coäng laø boán haïng ngöôøi chaáp söï. Neáu söù giaû giao tieàn y cho ngöôøi chaáp söï roài maø khoâng trôû laïi baùo cho Tyø kheo bieát thì Tyø kheo khoâng ñöôïc ñeán ñoù ñoøi y, neáu ñoøi ñöôïc y thì phaïm Ñoät kieát la. Neáu cö só ñem vaøng baïc vaät baùu ñeán ñöa cho Tyø kheo ñeå laøm Taêng giaø lam hay nhaø aên... cho ñeán laøm thöùc aên uoáng... cho Taêng thì Tyø kheo khoâng ñöôïc thoï, neáu thoï thì phaïm Ñoät kieát la. Tyø kheo bieát luaät neân baûo cö só ñöa cho tònh nhaân caát giöõ roài sau ñoù tuøy yù lieäu lyù. Neáu cö só ñem taøi vaät cuùng ñeå duøng vaøo vieäc gì thì Tyø kheo khoâng ñöôïc hoài chuyeån ñem duøng vaøo vieäc khaùc; neáu cuùng ñeå tu söûa phoøng xaù, do thöùc aên thieáu

thoán neân Taêng muoán boû ñi thì ñöôïc trích laáy moät phaàn taøi vaät naøy duøng cho vieäc aên uoáng ñeå Taêng khoâng boû ñi thì khoâng phaïm, vì gìn truù xöù. Neáu cö só cuùng ruoäng vöôøn, ao nöôùc cho caù nhaân Tyø kheo thì Tyø kheo khoâng ñöôïc thoï, cuùng cho Taêng thì Taêng ñöôïc thoï; neáu cö só ñem tònh vaät nhö

y phuïc, thöùc aên... thì Tyø kheo ñöôïc thoï, nhöng khoâng ñöôïc vì mình maø baûo cö só neân laøm moùn naøy moùn kia cho mình, neáu hoï hieåu yù laøm mang ñeán thì Tyø kheo cuõng khoâng ñöôïc aên. Nhö coù moät Tyø kheo taïi nuùi Chaát ña la muoán aên baùnh, thaáy caùc cö só ôû tröôùc hieân lieàn veõ treân ñaát hình caùi baùnh, cö só hieåu yù ngaøy mai laøm baùnh mang ñeán cuùng Taêng, Thöôïng toøa sau khi hieåu ñöôïc nguyeân do khoâng thoï baùnh naøy neân Tyø kheo cuõng khoâng daùm thoï. Neáu cö só boá thí noâ tyø cho Taêng thì Taêng khoâng ñöôïc thoï, neáu hoï noùi boá thí tònh nhaân hay ngöôøi chaáp söï thì ñöôïc thoï. Neáu tònh nhaân buoåi saùng laøm vieäc cho Taêng, buoåi chieàu laøm vieäc rieâng cuûa mình thì Taêng neân cho hoï aên böõa tröa, sau böõa tröa khoâng ñöôïc cho. Neáu cö só cuùng boø deâ... Tyø kheo khoâng ñöôïc thoï, neáu hoï noùi cuùng söõa, laïc... thì ñöôïc thoï. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù möôøi. Phaät taïi thaønh A la tyø... do caùc Tyø kheo laøm phu cuï Kieàu xa da, töùc laø baèng tô taèm neân Phaät cheá giôùi naøy. (giôùi 11) Phaät taïi giaûng ñöôøng Cao caùc, thaønh Tyø xaù ly... do caùc Tyø kheo duøng loâng deâ thuaàn ñen laøm phu cuï neân Phaät cheá giôùi naøy. (giôùi 12) Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc... do Phaät khoâng cho caùc Tyø kheo duøng thuaàn loâng deâ laøm phu cuï neân cheá muoán laøm phu cuï môùi neân duøng hai phaàn loâng deâ ñen, moät phaàn loâng deâ traéng vaø moät phaàn loâng deâ taïp xaáu. Neáu khoâng duøng theo phaàn löôïng nhö theá ñeå laøm phu cuï thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. (giôùi 13) Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc...do caùc Tyø kheo thích môùi boû cuõ neân Phaät cheá phu cuï chöa duøng ñuû saùu naêm thì khoâng ñöôïc laøm phu cuï môùi, tröø Taêng yeát ma cho. Noùi Taêng yeát ma cho laø neáu phu cuï duøng chöa ñuû saùu naêm maø quaù hö raùch, khoâng theå khaâu vaù ñöôïc nöõa thì theo Taêng xin cho may phu cuï môùi, Taêng xeùt thaáy ñuùng nhö vaäy thì taùc yeát ma cho laøm caùi môùi. (giôùi 14) Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc..., luùc ñoù Phaät muoán yeân tónh trong ba thaùng neân caùc Tyø kheo laäp cheá khoâng ai ñöôïc ñeán gaëp Theá toân. Do tröôûng laõo Öu ba tö na Baèng kieàn ñaø töû khoâng bieát Taêng laäp cheá naøy neân daãn caùc ñeä töû ñeán choã Phaät. Tröôûng laõo naøy thoï phaùp ñaàu ñaø kheùo daïy caùc ñeä töû thoï phaùp ñaàu ñaø neân ñöôïc Phaät khen ngôïi laønh thay. Sau ñoù Phaät ñi xem xeùt caùc phoøng thaáy nhieàu phu cuï cuõ boû böøa baõi neân baûo caùc Tyø kheo: “thí chuû tín taâm boá thí laø muoán ñöôïc thoï duïng, vì vaäy chôù laøm cho toån thaát”, noùi roài lieàn cheá Tyø kheo muoán laøm phu cuï môùi thì phaûi laáy moät mieáng vaûi treân phu cuï cuõ, daøi roäng baèng moät gang tay cuûa Phaät, may thieáp leân thaønh vieàn cuûa phu cuï môùi laøm cho hoaïi saéc roài môùi thoï trì. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù möôøi laêm.

Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc..., luùc ñoù caùc cö só thaáy Luïc quaàn Tyø kheo vaùc loâng deâ ñi treân ñöôøng neân duøa côït hoûi: “thaày vaùc loâng deâ naøy ñi ñaâu, ñeán ñaâu baùn vaø baùn bao nhieâu?”, Tyø kheo nghe roài khi vaùc veà ñeán trong chuøa töùc giaän neùm xuoáng ñaát, caùc Tyø kheo hoûi nguyeân do roài baïch Phaät neân Phaät cheá Tyø kheo khoâng ñöôïc vaùc loâng deâ ñi quaù ba do tuaàn. Noùi quaù ba do tuaàn laø neáu töï mình vaùc loâng deâ ñi quaù ba do tuaàn, khoâng ngöôøi vaùc theá thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà; neáu ñi ñöôïc ba do tuaàn boû xuoáng ñaát duøng caây ñaåy hay duøng chaân ñaù ñeå laên chuyeån ñi, qua ba do tuaàn cuõng phaïm. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù möôøi saùu. Phaät taïi vöôøn Ni caâu luaät, nöôùc Ca tyø la veä... do Luïc quaàn Tyø kheo nhôø caùc Tyø kheo ni chaûi nhuoäm loâng deâ, caùc Tyø kheo ni vì vieäc naøy maø boû pheá vieäc toïa thieàn tuïng kinh. Phaät nhaân vieäc naøy cheá Tyø kheo khoâng ñöôïc nhôø Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con chaûi nhuoäm loâng deâ. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù möôøi baûy. Phaät taïi nuùi Kyø xaø quaät, thaønh Vöông xaù... do Luïc quaàn Tyø kheo caàm giöõ vaøng baïc, vaät baùu laø taøi vaät baát tònh neân Phaät cheá giôùi naøy. Noùi vaøng baïc vaät baùu laø bao goàm vaät ñaõ thaønh vaø chöa thaønh, cho ñeán caùc loaïi tieàn löu haønh trong nöôùc thaûy ñeàu khoâng ñöôïc töï caàm giöõ, cuõng khoâng ñöôïc baûo ngöôøi khaùc caàm giöõ. Neáu coù cö só mang vaøng baïc vaät baùu ñeán cuùng, Tyø kheo neân noùi phaùp cuûa Tyø kheo khoâng thoï vaät baát tònh naøy, neáu cö só hieåu bieát phaùp laáy taøi vaät naøy ñoåi thaønh tònh vaät nhö y phuïc thöùc aên uoáng... mang ñeán cuùng thì Tyø kheo ñöôïc thoï. Thoï duïng cuûa tín thí coù boán loaïi: 1 - Keû troäm thoï duïng laø nhö Tyø kheo phaïm giôùi, phaù giôùi maø ôû trong Taêng theo thöù lôùp thoï tín thí cuùng döôøng. 2 - Maéc nôï thoï duïng laø Tyø kheo khi thoï duïng y thöïc, ngoïa cuï, truù xöù...cuûa tín thí cuùng döôøng tröôùc neân chaùnh nieäm quaùn töôûng roài nhö phaùp tu haønh môùi tieâu hoùa ñöôïc; neáu khoâng quaùn töôûng vaø khoâng nhö phaùp tu haønh thì khoù tieâu ñöôïc cuûa tín thí vaø nhö vaäy goïi laø maéc nôï thoï duïng. 3 - Thaân höõu thoï duïng laø chæ cho baûy baäc Thaùnh höõu hoïc thoï duïng cuûa tín thí cuùng döôøng cuõng nhö cuûa thaân höõu, nhö con thoï cuûa cha. 4 - Chuû thoï duïng laø chæ cho baäc voâ hoïc A-la-haùn. Laïi coù boán loaïi thoï duïng khaùc: 1 - Bieát hoå theïn thoï duïng laø nhö ngöôøi khoâng bieát hoå theïn thaân caän vaø tuøy thuaän ngöôøi bieát hoå theïn, seõ boû aùc theo thieän thì thoï duïng cuûa tín thí khoâng toäi. 2 - Khoâng bieát hoå theïn thoï duïng laø nhö ngöôøi bieát hoå theïn thaân

caän vaø tuøy thuaän ngöôøi khoâng bieát hoå theïn, seõ boû thieän theo aùc thì thoï duïng cuûa tín thí coù toäi. 3 - Coù phaùp thoï duïng laø ngöôøi bieát hoå theïn nhö phaùp ñöôïc vaät maø thoï duïng. 4 - Khoâng coù phaùp thoï duïng laø ngöôi khoâng bieát hoå theïn phi phaùp ñöôïc vaät, neáu thoï duïng seõ nhö ñoäc döôïc. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù möôøi taùm. Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc... do Luïc quaàn Tyø kheo xuaát thu vaøng baïc vaät baùu ñeå caàu lôïi neân Phaät cheá

giôùi naøy. Noùi ñuû loaïi laø khoâng phaûi moät, töùc laø laáy vaät ñaõ thaønh ñoåi laáy vaät chöa thaønh, hoaëc laáy vaät chöa thaønh ñoåi laáy vaät ñaõ thaønh, hoaëc laáy vaät ñaõ thaønh ñoåi laáy vaät ñaõ thaønh, hoaëc laáy vaät chöa thaønh ñoåi laáy vaät chöa thaønh. Noùi vaät ñaõ thaønh laø nhö voøng vaøng xoa xuyeán... caùc vaät trang söùc, khi vaät chöa vaøo tay thì phaïm toäi AÙc taùc, vaät vaøo tay thì phaïm Xaû ñoïa. Hoûi: nhö theá naøo laø ñem toäi AÙc taùcñoåi laáy toäi Xaû ñoïa?- nhö ñem tieàn ñoàng ñoåi laáy tieàn vaøng; ngöôïc laïi neáu ñem tieàn vaøng ñoåi laáy tieàn ñoàng laø ñem toäi Xaû ñoïa ñoåi laáy toäi AÙc taùc. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù möôøi chín. Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc... do Luïc quaàn Tyø kheo mua baùn ñuû loaïi ñeå caàu lôïi neân Phaät cheá giôùi naøy. Noùi mua baùn caàu lôïi laø mua vaøo reû baùn ra maéc, ñaàu cô tích tröõ ñeå caàu lôïi...Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù hai möôi. Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc... do Luïc quaàn Tyø kheo chöùa nhieàu baùt dö neân Phaät cheá giôùi naøy, neáu chöùa baùt dö quaù möôøi ngaøy maø khoâng thuyeát tònh hay thoï trì thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. Hoûi: baùt môùi phaûi nung maáy laàn môùi ñöôïc thoï trì?- neáu laø baùt saét thì nung naêm laàn, baùt goám thì nung hai laàn. Neáu mua baùt töø ngöôøi khaùc maø chöa traû tieàn thì khoâng ñöôïc thoï trì; neáu hoï noùi cöù laáy duøng, traû tieàn sau cuõng ñöôïc thì Tyø kheo ñöôïc laáy nhöng chöa ñöôïc thoï trì, ñôïi traû tieàn xong môùi thoï trì. Neáu ñaõ traû tieàn xong maø Tyø kheo khoâng ñeán laáy baùt ñeå thoï trì thì qua möôøi ngaøy phaïm Xaû ñoïa. Noùi maát thoï trì laø neáu Tyø kheo hoaøn tuïc, hoaëc cheát hoaëc chuyeån caên hoaëc xaû baùt, baùt bò luûng...; neáu baùt bò luûng moät loã baèng haït luùa thì maát thoï trì, nhöng neáu duøng saét vuïn vaù laïi ñöôïc thì khoâng maát thoï trì. Heát Ni taùt kyø ba daät ñeà thöù hai möôi moát. Phaät taïi tinh xaù trong vöôøn Caáp coâ ñoäc... do Tyø kheo OÂ bA-nan ñaø xin theâm baùt toát neân Phaät cheá baùt chöa tôùi naêm laèn nöùt, coøn duøng ñöôïc maø xin baùt môùi thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. Baùt naøy neân xaû trong Taêng vaø ôû trong Taêng haønh baùt, chuyeån ñoåi baùt töø vò Thöôïng toøa cho ñeán haï

toøa roài laáy baùt cuûa vò cuoái cuøng trong Taêng ñöa laïi cho Tyø kheo phaïm caát giöõ thoï trì cho ñeán khi beå, khoâng ñöôïc thuyeát tònh cuõng khoâng ñöôïc cho ngöôøi khaùc. (Heát giôùi 22) Phaät taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc... do Tyø kheo OÂ bA-nan ñaø töõ xin chæ sôïi roài ñöa ñeán choã ngöôøi thôï deät khoâng phaûi baø con baûo deät thaønh y... neân Phaät cheá giôùi naøy. Khoâng phaïm laø xin chæ sôïi töø baø con vaø baûo thôï deät laø baø con deät y. (giôùi 23) Phaät taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc...do cö só vaø vôï cö só baûo thôï deät deät y ñeå cuùng cho Tyø kheo OÂ bA-nan ñaø, Tyø kheo naøy lieàn ñeán choã thôï deät naøy baûo deät cho daøi roäng, beàn chaéc vaø thaät ñeïp theo yù cuûa mình roài seõ traû theâm tieàn coâng...neân Phaät cheá giôùi naøy. Neáu thí chuû baûo deät y roäng lôùn, Tyø kheo baûo deät nhoû laïi hoaëc thí chuû baûo deät y quyù giaù, Tyø kheo baûo deät y thöôøng thì khoâng phaïm; neáu thí chuû thænh tuøy yù vaø thôï deät laø baø con thì khoâng phaïm. (giôùi 24) Phaät taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc... do Tyø kheo Nan ñaø sau khi cho ñeä töû y roài, vì töùc giaän neân ñoaït laáy laïi, Phaät nhaân vieäc naøy keát giôùi neáu ñaõ cho Tyø

kheo khaùc y roài, sau vì saân giaän neân ñoaït laáy laïi hoaëc baûo ngöôøi khaùc ñoaït laïi, y rôøi khoûi thaân ngöôøi kia vaøo tay mình thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà. (heát giôùi 25) Phaät taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc...do coøn möôøi ngaøy nöõa môùi töï töù maø ñöôïc y caáp thí neân Phaät cheá giôùi naøy. Noùi caáp thí laø vì mình bònh neân thí, vì ngöôøi khaùc bònh neân thí, vì mình saép cheát neân thí, vì ngöôøi khaùc cheát neân thí, vì saép ñi xa neân thí. Noùi neân thoï laø neáu khoâng thoï, qua naïn gaáp naøy thì khoâng ñöôïc thí nöõa. (giôùi 26) Phaät taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc... do caùc Tyø kheo truï nôi A lan nhaõ bò giaëc cöôùp neân khai cho caùc Tyø kheo naøy ñöôïc gôûi moät trong ba y ôû nôi tuï laïc vaø ñöôïc lìa y trong saùu ñeâm. Tyø kheo ôû A lan nhaõ coù hai loaïi: moät laø ôû laâu daøi, hai laø ôû trong ba thaùng; noùi giaëc cöôùp laø giaëc noåi leân cöôùp phaù vaøo muøa thu trong thaùng Ca ñeà; neáu ôû A lan nhaõ coù chuùng taêng ñoâng vaø phoøng nhaø kieân coá thì khoâng caàn gôûi y trong tuï laïc, neáu gôûi thì ñeâm thöù saùu phaûi ñeán choã y, neáu khoâng ñeán, qua ñeâm thöù baûy khi maët trôøi moïc lieàn phaïm Xaû ñoïa. (giôùi 27) Phaät taïi nöôùc Xaù veä, luùc ñoù nhaân Tyø xaù khö maãu neân Phaät khai cho caùc Tyø kheo caát chöùa y taém möa. Noùi coøn moät thaùng nöõa môùi ñeán muøa haï neân laøm y taém möa, töùc laø töø 16 thaùng 4 ñeán ngaøy 15 thaùng 5, nhöng chöa ñöôïc duøng. Noùi nöûa thaùng sau ñöôïc duøng laø coøn nöûa thaùng nöõa môùi vaøo haï an cö, töùc laø töø ngaøy moàng 1 thaùng 5 ñöôïc duøng cho ñeán heát muøa haï. Neáu trong moät thaùng cuoái cuûa muøa xuaân maø chöa coù ñuôïc y

taém möa, ñeán ñaàu haï môùi coù thì ñöôïc thoï trì ngay; neáu ñaõ coù y taém möa maø khoâng duøng, loûa hình taém möa thì phaïm Ñoät kieát la. (giôùi 28) Phaät taïi nöôùc Xaù veä... Phaät khai cho caùc Tyø kheo bònh ñöôïc caát chöùa loaïi Thaát nhaät döôïc goàm coù sanh toâ, thuïc toâ, daàu, maät vaø ñöôøng pheøn, taùc phaùp thoï trì ñöôïc duøng trong baûy ngaøy, qua ngaøy thöù taùm thì phaïm Xaû ñoïa. Neáu coù ruoài hay kieán rôi vaøo trong, neân löôït boû roài duøng; neáu ñeán ngaøy thöù baûy maát phaùp thoï ñem cho Sa di hay tònh nhaân, neáu sau ñoù ñöôïc hoï cho trôû laïi thì ñöôïc duøng khoâng phaïm; neáu chöa ñuû baûy ngaøy maø ñem cho Sa di, sau ñoù caàn duøng, ñöôïc ñeán Sa di xin laïi duøng khoâng phaïm. (giôùi 29) Phaät taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc... do coù thí chuû cuùng y cho Taêng, Tyø kheo OÂ bA-nan ñaø hoài chuyeån veà cho mình neân Phaät cheá giôùi naøy, phöông tieän khuyeán hoùa ñeå hoài chuyeån veà cho mình thì phaïm Ñoät kieát la, khi vaät vaøo tay thì phaïm Xaû ñoïa; neáu bieát cuùng cho Taêng truù xöù naøy ñem hoài chuyeån cho Taêng truù xöù khaùc, hoaëc bieát cuùng cho ngöôøi naøy maø hoài chuyeån cho ngöôøi khaùc... ñeàu phaïm Ñoät kieát la. (giôùi 30)Heát 30 phaùp Ni taùt kyø ba daät ñeà. Trong 90 phaùp Ba daät ñeà, trong giôùi voïng ngöõ thöù nhaát, do Tyø kheo Ha ña thuoäc doøng hoï Thích xuaát gia, taùnh thích luaän nghò, nhöng khi cuøng ngoaïi ñaïo luaän nghò bieát mình ñuoái lyù lieàn noùi ngöôïc laïi lôøi ñaõ noùi; hoaëc khi ngoaïi ñaïo noùi hay lieàn noùi ngöôïc laïi laø lôøi cuûa mình, neáu lyù ñoù khoâng ñuùng lieàn noùi ngöôïc laïi laø lôøi cuûa ngoaïi ñaïo. Luùc ñoù Ha ña heïn vôùi ngoaïi ñaïo sau buoåi tröa seõ cuøng luaän nghò nhöng laïi ñeán tröôùc buoåi tröa, leân toøa ngoài

roài noùi vôùi moïi ngöôøi raèng: “ngoaïi ñaïo khoâng ñeán aét laø sôï ta”, noùi roài xuoáng toøa boû ñi; ñeán xeá tröa ngoaïi ñaïo ñeán khoâng thaáy Tyø kheo, sau khi bieát roõ nguyeân do lieàn cheâ traùch: “Sa moân Thích töû noùi bieát chaùnh phaùp maø laïi coá yù voïng ngöõ”. Phaät nhaân vieäc naøy cheá Tyø kheo coá yù voïng ngöõ thì phaïm Ba daät ñeà. Noùi voïng ngöõ laø lôøi noùi vaø yù nghó traùi nhau, cuõng goïi laø lôøi noùi suoâng, thuoäc taùnh toäi. Noùi huûy töû ngöõ laø noùi lôøi cheâ bai huûy nhuïc, muoán ngöôøi kia nghe roài sanh xaáu hoå, thuoäc taùnh toäi. Noùi hai löôõi laø ñeán beân naøy noùi xaáu beân kia, ñeán beân kia noùi xaáu beân naøy, khieán cho hai beân baát hoøa tranh caõi nhau, ñoái töôïng laø Tyø kheo hay Tyø kheo ni thì phaïm Ba daät ñeà; neáu laø ba chuùng döôùi thì phaïm Ñoät kieát la, ñoái töôïng laø baïch y cuõng Ñoät kieát la. Giôùi naøy thuoäc taùnh toäi. Noùi ñoàng tuïng theo caâu coù boán: moät laø caâu, töùc laø moãi caâu trong baøi keä tuïng; hai laø tuøy caâu, töùc laø hai caâu keá tieáp nhau; ba laø tuøy chöõ, boán laø tuøy nghóa vò. Nhö daïy ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc caâu chôù laøm

ñieàu aùc, hoï ñoàng thanh tuïng theo thì Tyø kheo phaïm Ba daät ñeà; hoaëc thaày noùi chôù laøm ñieàu aùc, nhöõng ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc ñoïc noái theo neân laøm vieäc laønh thì Tyø kheo cuõng phaïm Ba daät ñeà. Noùi lôøi Phaät daïy laø caû ba taïng kinh luaät luaän ñeàu laø lôøi Phaät daïy; noùi lôøi Thanh vaên laø nhö kinh A naêng giaø na chaùnh kieán, kinh A naäu ma na, kinh Chaâu la tyø ñaø la... ñeàu laø lôøi cuûa Thanh vaên noùi; noùi lôøi Phaïm chí laø nhö moät phaåm noùi veà ngoaïi ñaïo Phaïm chí; noùi lôøi cuûa trôøi ngöôøi, ma, Phaïm... duø ñoàng tuïng ñeàu khoâng phaïm. Nhö Phaät ñaõ daïy tröôùc khi nguû neân chaùnh nieäm moät trong saùu phaùp: nieäm Phaät, nieäm Phaùp, nieäm Taêng, nieäm giôùi, nieäm thieän vaø nieäm voâ thöôøng. Do coù Tyø kheo khoâng chaùnh nieäm tröôùc khi nguû neân taâm loaïn noùi môù hoaëc loä thaân hoaëc ngaùy to tieáng, khieán caùc cö só cheâ traùch neân Phaät cheá Tyø kheo khoâng ñöôïc nguû chung vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc Luùc ñoù La haàu la nghe Phaät cheá giôùi naøy roài lieàn vaøo trong nhaø xí cuûa Phaät nguû, trôøi chöa saùng Phaät leân nhaø xí thaáy La haàu la nguû ñeâm trong ñoù, vì La haàu la vaø vì caùc Sa di khaùc neân Phaät khai cho ñöôïc nguû chung phoøng vôùi Tyø kheo hai ñeâm, quaù hai ñeâm thì Tyø kheo phaïm Ba daät ñeà; neáu ñeán ñeâm thöù ba, tuøy Tyø kheo hay Sa di thöùc roài nguû trôû laïi cho ñeán saùng thì Tyø kheo phaïm Ba daät ñeà. Giôùi cuøng ngöôøi nöõ nguû ñeâm chung moät nhaø laø neáu nhaø roäng lôùn, nhieàu phoøng noái tieáp nhau maø ñi chung moät cöûa thì Tyø kheo phaïm Ba daät ñeà; neáu moãi phoøng coù cöûa rieâng maø khoâng ñoùng cöûa thì Tyø kheo cuõng phaïm Ba daät ñeà; neáu ñoùng cöûa thì khoâng phaïm. Noùi thuyeát phaùp cho ngöôøi nöõ chæ ñöôïc naêm saùu lôøi (caâu), quaù naêm saùu caâu maø noái tieáp nhau khoâng giaùn ñoaïn thì Tyø kheo phaïm moät Ba daät ñeà; neáu coù giaùn ñoaïn thì tuøy giaùn ñoaïn bao nhieâu phaïm Ba daät ñeà baáy nhieâu. Neáu giaûi thích moät caâu kinh vaên vaø naêm caâu sôù giaûi thaønh saùu caâu thì khoâng phaïm, quaù thì phaïm; neáu khi thuyeát phaùp, tuøy ngöôøi nöõ hoûi, Tyø kheo ñaùp, do tuøy hoûi ñaùp neân khoâng phaïm. Noùi tröø ngöôøi nam coù trí beân caïnh thì

duø noùi quaù naêm saùu caâu ñeàu khoâng phaïm. Trong giôùi naøy, khaùc vôùi giôùi voïng noùi ñöôïc phaùp hôn ngöôøi trong thieân Ba la di ôû choã laø Tyø kheo thaät ñöôïc phaùp hôn ngöôøi, nhöng neáu ñoái tröôùc ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc maø noùi thì phaïm Ba daät ñeà. Noùi toäi thoâ laø toäi thuoäc trong Ba la di vaø Taêng giaø baø thi sa, neáu ñoái tröôùc ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc noùi toäi thoâ cuûa Tyø kheo, Tyø kheo ni khaùc thì Tyø kheo phaïm Ba daät ñeà. Noùi tröø Taêng yeát ma laø neáu Taêng yeát ma cho ñeán trong thoân hay thaønh aáp naøo ñoù noùi toäi thoâ cuûa Tyø kheo teân , Tyø kheo khoâng laøm ñuùng nhö Taêng ñaõ yeát ma cho noùi thì Tyø

kheo phaïm Ba daät ñeà. Tröø hai thieân toäi treân, noùi toäi trong ba thieân sau thì phaïm Ñoät kieát la. Trong giôùi ñaøo ñaát, neân phaân bieät ñaát soáng vaø ñaát khoâng soáng. Noùi ñaát soáng laø ñaát khoâng coù xen laãn caùt ñaù saïn..., ngöôïc laïi laø ñaát khoâng soáng, ñaát bò chaùy cuõng goïi laø ñaát khoâng soáng. Neáu ñaát khoâng soáng traûi qua boán thaùng muøa möa cuõng goïi laø ñaát soáng, neáu Tyø kheo ñaøo ñaát soáng thì phaïm Ba daät ñeà. Neáu Tyø kheo baûo tònh nhaân ñaøo ñaát chaët caây giuøm cho Taêng thì khoâng phaïm, nhöng neáu chæ veû neân ñaøo nhö theá naøo, chaët caây nhö theá naøo thì phaïm Ba daät ñeà. Trong giôùi hoaïi sanh chuûng, do Tyø kheo chaët caây ñaïi thoï laøm cho vò thoï thaàn maát choã ôû, ñeán baïch Phaät neân Phaät cheá Tyø kheo chaët phaù caây coû soáng thì phaïm Ba daät ñeà. Ñeå an uûi thoï thaàn, Phaät noùi keä: “Ngöôøi naøo ñang noåi giaän, Nhö xe ñang chaïy nhanh, Maø ngöøng xe laïi ñöôïc, Vieäc naøy khoâng khoù laém, Döøng ñöôïc côn töùc giaän, Vieäc naøy môùi thaät khoù” Thoï thaàn nghe keä naøy xong lieàn chöùng quaû Tu ñaø hoaøn, Phaät duøng thieân nhaõn quaùn ñeå tìm caây khoâng coù chuû roài baûo vò thoï thaàn naøy ñeán ñoù nöông ôû. Noùi caây coû soáng coù naêm loaïi laø cuû, thaân, caønh laù, hoa vaø quaû. Loaïi cuû nhö cuû göøng, cuû ngheä (A leâ ñaø); höông phu töû (Öu thi la); töôùc ñaàu höông (Chaát tha trí traù); cuû hoaøng lieân (Lö kieàn)…. Loaïi caây coù caønh laù to roäng nhö caây Boà ñeà (Xaù ma), caây boái ña (Baø heâ la)...Loaïi caây hoa nhö hoa Toâ ma na, hoa Maït lôïi... Nhöõng caây naøy ñeàu moïc vaø soáng treân ñaát, loaïi caây moïc vaø soáng döôùi nöôùc nhö hoa sen, hoa suùng, san hoâ, luïc bình... neáu Tyø kheo laáy ra khoûi nöôùc thì phaïm Ba daät ñeà. Loaïi caây aên traùi, neáu Tyø kheo caàn aên traùi, ñöôïc keùo caùnh caây xuoáng baûo tònh nhaân haùi, nhöng khoâng ñöôïc laøm gaûy caønh; neáu tònh nhaân haùi khoâng tôùi, Tyø kheo coù theå ñôû leân cho haùi - khoâng phaïm. Trong giôùi noùi lôøi laï xuùc naõo, Tyø kheo Xieån na ñaõ laøm haïnh xaáu, ñieàu khoâng neân laøm laïi laøm, töø thaân khaåu khôûi toäi neân bò caùc Tyø kheo cöû toäi, Xieån na hoûi: “ai phaïm toäi?”, caùc Tyø kheo noùi: “thaày phaïm toäi”, laïi hoûi: “toâi phaïm toäi gì?”, coù ngöôøi ñaùp laø toäi Ba daät ñeà, coù ngöôøi ñaùp laø toäi Ñoät kieát la, Xieån na hoûi: “toâi phaïm vaøo luùc naøo?”, ñaùp laø vaøo luùc , laïi hoûi veà vieäc gì, ñaùp laø veà vieäc , Xieân na hoûi trôû laïi: “caùc thaày noùi gì vaäy?”, hoaëc im laëng khoâng noùi. Phaät nhaân vieäc naøy neân

cheá Tyø kheo bieát mình laø phi phaùp maø duøng lôøi laï, traû lôøi quanh co ñeå xuùc naõo Taêng thì phaïm Ba daät ñeà. Neáu nghi maø traû lôøi quanh co cuõng phaïm Ba daät ñeà, hoaëc thaät bieát maø ñaùp laø khoâng bieát cuõng phaïm Ba daät ñeà. Trong giôùi cheâ traùch ngöôøi ñöôïc Taêng sai, do hieàm khích hay taät ñoá maø cheâ traùch ñeàu phaïm Ba daät ñeà, neáu cheâ traùch Tyø kheo khaùc thì phaïm Ñoät kieát la. Trong giôùi traûi phu cuï cuûa Taêng nôi ñaát troáng, neáu vaøo thaùng laïnh, traûi phu cuï cuûa Taêng nôi ñaát troáng ngoài naèm ñeå söôõi naéng, khi ñi khoâng töï caát, khoâng baûo ngöôøi caát hì phaïm Ba daät ñeà. Neáu Tyø kheo thoï phaùp ñaàu ñaø baäc thöôïng, chæ ôû döôùi goác caây hay nôi ñaát troáng thì khoâng ñöôïc laáy ca sa giaêng laøm maøn che, cuõng khoâng ñöôïc laáy ngoïa cuï cuûa Taêng traûi duøng; neáu thoï phaùp ñaàu ñaø baäc trung thì luùc trôøi khoâng möa ôû ngoaøi ñaát troáng, khi trôøi möa ñöôïc ôû döôùi hieân chuøa, neáu vaøo trong chuøa thì ñöôïc duøng ngoïa cuï cuûa Taêng. Neáu Tyø kheo thoï duøng ngoïa cuï cuûa Taêng thì khi ñi neân giao laïi cho Tyø kheo khaùc caát giöõ, neáu khoâng coù ai ñeå giao laïi thì neân gôïi cho truù xöù gaàn ñoù, neáu cuõng khoâng coù truù xöù gaàn thì xeáp ñeå trong phoøng khoùa laïi, hoaëc coät treo döôùi caây coù taøng laù daày kín. Neáu treo nhö vaäy thì khi ñi neân khôûi nghó seõ quay trôû laïi ngay, neáu trôû laïi ngay thì khoâng phaïm; neáu gaëp naïn duyeân khoâng trôû laïi ñöôïc thì neân nhaén gôûi ai ñoù caát giuøm thì khoâng phaïm. Noùi giöôøng coù boán loaïi: 1 - Chaân giöôøng Ba ma gia la laø loã beä nhoû tra vaøo chaân giöôøng - chaân giöôøng nhoïn. 2 - Chaân giöôøng vaên ñeà laø chaân giöôøng coù hình nhö moùng chaân ngöïa, chaân deâ... 3 - Chaân giöôøng Caâu lôïi ca laø loaïi chaân giöôøng khoâng coù tra loã beä. 4 - Chaân giöôøng A kieät gia laø chaân giöôøng tra vaøo loã beä lôùn. Noùi traûi giöôøng nôi ñaát troáng laø ôû ngoaøi phaïm vi maø ngöôøi trung bình neùm ñaù tôùi. Neáu Thöôïng toøa baûo haï toøa traûi ngoïa cuï, Thöôïng toøa ngoài roài, Haï toøa boû ñi khoâng phaïm; neáu Thöôïng toøa chöa ngoài coù Tyø kheo khaùc ñeán ngoài, Haï toøa muoán boû ñi neân daën laïi Tyø kheo naøy thu caát. Nhö theá cho ñeán laáy duøng vaät cuûa Taêng nhö noài nhuoäm y..., duøng xong neân caát laïi choã cuõ, neáu khoâng caát thì phaïm Ñoät kieát la; möôïn duøng vaät cuûa ngöôøi khaùc cuõng vaäy. Giôùi naøy khaùc vôùi giôùi treân ôû choã laø traûi ngoïa cuï cuûa taêng trong phoøng, khi ñi khoâng thu xeáp, khoâng baûo ngöôøi thu xeáp, vöøa böôùc chaân ra ngoaøi giôùi lieàn phaïm Ba daät ñeà.

Neáu Tyø kheo bieát Tyø kheo khaùc ñeán tröôùc ñaõ traûi ngoïa cuï naèm nghæ roài, mình ñeán sau vì muoán xuùc naõo neân giaønh choã thì phaïm Ba daät ñeà. Trong giôùi ôû treân laàu gaùc naèm ngoài giöôøng suùt chaân laø neáu khoâng phaûi laàu gaùc thì khoâng phaïm. Trong giôùi lôïp nhaø quaù löôïng laø neáu lôïp moät lôùp thì khoâng phaïm, neáu lôïp ngoùi quaù ba lôùp thì tuøy ngoùi nhieàu ít tuøy keát phaïm, lôïp coû tranh cuõng vaäy. Trong giôùi duøng nöôùc coù truøng, neáu tuøy nhaân duyeân bieát trong nöôùc coù truøng maø töï laáy duøng hay baûo ngöôøi khaùc

duøng ñeàu phaïm Ba daät ñeà- thuoäc taùnh toäi. Trong giôùi khoâng ñöôïc Taêng sai maø ñeán giaùo giôùi Tyø kheo ni, do Luïc quaàn Tyø kheo thaáy caùc Tyø kheo khaùc ñeán giaùo giôùi Tyø kheo ni ñöôïc nhieàu lôïi döôõng neân töï ñeán giaùo giôùi Tyø kheo ni, thuyeát phaùp ñöôïc moät laùt lieàn noùi vieäc theá gian nhö chính söï quoác gia, naêm nay ñöôïc muøa hay maát muøa... Phaät nhaân vieäc naøy cheá Tyø kheo phaûi ñuû taùm phaùp môùi ñöôïc giaùo giôùi Tyø kheo ni: 1 - Trì giôùi töùc laø thaân coù giôùi, trì giôùi khoâng phaïm. 2 - Thuû hoä Ba la ñeà moäc xoa, töùc laø hoä thaân khaåu yù, haønh trì phaùp voâ thöôïng ñaày ñuû. 3 - Ñaày ñuû oai nghi laø khoâng taø maïng ñeå töï nuoâi soáng, khoâng ñeán naêm nhaø: moät laø nhaø daâm nöõ, hai laø nhaø goùa phuï, ba laø chuøa ni, boán laø nhaø ñoàng nöõ, naêm laø nhaø huyønh moân; cuõng khoâng ñeán nhaø Öu baø di tín taâm. 4 - Thaáy toäi nhoû sanh taâm sôï haõi, khoâng daùm phaïm. 5 - Kieân trì khoâng phaïm laø khoâng thoái taâm trì giôùi. 6 - Ña vaên laø thoâng hieåu moät hoaëc hai boä A haøm. 7 - Ña vaên kieân coá laø thoâng hieåu kinh luaät luaän khoâng queân soùt. 8 - Phaân bieät thuyeát phaùp ñaàu, giöõa vaø sau ñeàu thieän, thuaàn nhaát khoâng taïp, ñaày ñuû phaïm haïnh, chaùnh kieán khoâng taø kieán, tung thoâng suoát hai boä giôùi boån, vaên nghóa roõ raøng, aâm thanh löu loaùt, ñöôïc Tyø kheo ni cung kính toân troïng, kheùo tuøy thuaän thuyeát phaùp vaø ñuû hai möôi tuoåi haï. Neáu Tyø kheo ñeán giaùo giôùi Tyø kheo ni, khoâng ñöôïc thuyeát phaùp trong phoøng; neáu haï an cö, truù xöù ni neân caùch truù xöù Taêng trong khoaûng nöûa do tuaàn, ñeå moãi nöûa thaùng vaøo ngaøy thuyeát giôùi boá taùt ñeán trong Taêng caàu giaùo giôùi. Luùc ñoù taát caû ni chuùng ñeàu ñeán trong Taêng caàu giaùo giôùi bò theá gian cheâ traùch neân Phaät cheá chæ neân naêm ngöôøi ñaïi dieän ñeán,

cuõng laïi bò theá gian cheâ traùch neân Phaät cheá hai ba ngöôøi daïi dieän ñeán. Tyø kheo ni neân taùc phaùp yeát ma sai hai ba Tyø kheo ni ñeán trong Taêng caàu giaùo giôùi, cho ñeán Tyø kheo A lan nhaõ cuõng ñöôïc giaùo giôùi Tyø kheo ni. Khi ñeán giaùo giôùi, neáu Tyø kheo khoâng noùi phaùp baùt kænh tröôùc thì phaïm Ñoät kieát la, noùi phaùp baùt kænh roài noùi phaùp khaùc thì khoâng phaïm.

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 16

Trong giôùi naøy noùi veà nhaân duyeân cuûa Baøn ñaø, Baøn ñaø nghóa laø sanh beân veä ñöôøng, do meï cuûa Baøn ñaø voán laø con gaùi cuûa ñaïi tröôûng giaû, tröôûng giaû naøy xaây laàu baûy taàng cho con gaùi ôû vaø sai moät noâ boäc cung caáp vaät caàn duøng. Noâ boäc naøy lôùn leân cuøng con gaùi cuûa tröôûng giaû tö thoâng neân coâ muoán cuøng noâ boäc naøy troán sang nöôùc khaùc, noâ boäc noùi khoâng ñi ñöôïc, coâ gaùi noùi: “neáu khoâng ñi, cha meï bieát ñöôïc seõ gieát anh”, noâ boäc noùi: “toâi ngheøo khoâng coù tieàn cuûa, ñeán nöôùc khaùc laøm sao sinh soáng?”, coâ gaùi noùi: “neáu vaäy em seõ troäm laáy ít vaät baùu mang ñi”, noâ boäc baèng loøng cuøng troán ñi. Coâ gaùi sau khi troäm ñöôïc ít vaät baùu lieàn cuøng noâ

boäc naøy troán sang nöôùc khaùc, moät naêm sau coâ coù thai, luùc saép sinh lieàn suy nghó: “neáu sanh ôû ñaây thì khoâng coù ai giuùp ñôõ”, nghó roài muoán trôû veà nhaø meï ñeû neân noùi vôùi choàng, ngöôøi choàng noùi: “chuùng ta ñaõ boû troán ñi thì laøm sao veà ñöôïc”, ngöôøi vôï noùi: “meï tuy giaän döõ nhöng khoâng theå gieát con, em muoán veà nhaø meï ñeå sanh”, ngöôøi choàng noùi: “cha meï khoâng gieát em nhöng seõ gieát anh”. Ngöôøi vôï ñôïi luùc ngöôøi choàng vaøo nuùi löôïm cuûi lieàn boû ñi, ngöôøi choàng trôû veà khoâng thaáy vôï neân ñi tìm, ñi ñeán nöûa ñöôïng gaëp vôï ñaõ sanh ñöôïc moät trai, ngöôøi choàng noùi: “em ñònh veà nhaø meï ñeû sanh nhöng nay ñaõ sanh thì caàn gì veà nöõa”, ngöôøi vôï nghe roài cuøng choàng trôû veà, khoâng veà nhaø meï nöõa. Moät naêm sau, ngöôøi vôï laïi mang thai, khi saép sanh laïi muoán veà nhaø meï ñeû nhöng ñeán nöûa ñöôøng thì sanh moät trai nöõa; caû hai anh em ñeàu sanh beân veä ñöôøng neân ñöôïc goïi laø Baøn ñaø anh, Baøn ñaø em. Lôùn leân cuøng chôi vôùi caùc baïn thöôøng bò chuùng treâu choïc laø khoâng coù baø con thaân thích, chuùng nghe roài khoùc chaïy veà hoûi meï, ngöôøi meï im laëng khoâng noùi, chuùng laïi khoùc vaø khoâng chòu aên côm, ngöôøi meï thaáy vaäy neân keå roõ moïi vieäc cho hai con nghe, chuùng nghe roài muoán trôû veà nhaø ngoaïi, khoâng muoán ôû laïi nôi ñaây nöõa. Hai vôï choàng sau khi baøn baïc xong lieàn daãn hai con trôû veà nhaø cha meï, veà ñeán tröôùc cöûa baûo gia nhaân vaøo thoâng baùo, cha meï nghe baùo lieàn baûo gia nhaân: “cho hai ñöùa treû vaøo, coøn hai vôï choàng kia

thì khoâng caàn gaëp chuùng ta nöõa”. Tröôûng giaû cho hai chaùu taém röûa baèng nöôùc thôm, cho maëc y phuïc ñeïp vaø trang nghieâm baèng chuoãi anh laïc roài boàng hai chaùu leân hoûi: “meï chaùu ôû nôi aáy soáng nhö theá naøo, khoâng coù ngheøo thieáu chöù?”, ñaùp laø raát ngheøo thieáu phaûi kieám cuûi baùn ñeå soáng. Tröôûng giaû nghe roài sanh loøng thöông lieàn môû kho laáy ñaày tuùi vaøng, sai ngöôøi mang ñeán cho con gaùi vaø baûo raèng: “haõy ñeå hai chaùu ôû laïi, hai vôï choàng mang soá vaøng naøy trôû veà choã cuõ tìm keá sanh nhai, khoâng caàn ñeán gaëp laïi cha meï nöõa”, tröôûng giaû nuoâi hai chaùu cho ñeán tröôûng thaønh, giao laïi taøi saûn cho hai chaùu roài qua ñôøi. Luùc ñoù Phaät ñang thuyeát phaùp cho boán chuùng, Baøn ñaø anh ñeán nghe phaùp, nghe xong lieàn xuoán xuaát gia neân trôû veà nhaø noùi vôùi em: “anh muoán xuaát gia, gia nghieäp naøy giao heát laïi cho em”, ngöôøi em nghe roài lieàn ba laàn caàu xin anh ôû laïi, nhöng ngöôøi anh ñaõ quyeát taâm neân giao heát gia nghieäp laïi cho em roài xuaát gia, xuaát gia khoâng bao laâu sau lieàn chöùng quaû A-la-haùn. Thôøi gian laâu sau, ngöôøi em cuõng nhaøm lìa theá söï muoán xuaát gia neân tìm gaëp anh xin xuaát gia, ngöôøi anh ñoä cho xu- aát gia thoï giôùi cuï tuùc vaø daïy kinh phaùp cho em, nhöng ngöôøi em naøy hoïc moät baøi keä ñeán boán thaùng vaãn chöa thuoäc ñöôïc. Ma ha Baøn ñaø suy nghó: “Chaâu la Baøn ñaø khoâng coù duyeân vôùi Phaät phaùp, neân ñuoåi trôû veà nhaø”, nghó roài lieàn baûo Baøn ñaø neân hoaøn tuïc vaø ñuoåi ra cöûa, Baøn ñaø khoâng muoán hoaøn tuïc neân ñöùng tröôùc cöûa khoùc. Luùc ñoù Theá toân duøng thieân nhaõn quaùn thaáy Chaâu la Baøn ñaø coù theå hoùa ñoä ñöôïc neân ñi ñeán

tröôùc Baøn ñaø hoûi vì sao ñöùng khoùc, Baøn ñaø keå roõ nguyeân do, Phaät noùi: “coù theå chæ coù ta môùi hoùa ñoä ñöôïc con, con haõy theo ta”, sau ñoù Phaät theo caên cô, daïy Baøn ñaø hoïc thuoäc hai chöõ lau buïi vaø daïy quaùn yù nghóa cuûa noù; thôøi gian sau, khi quaùn thaáy Baøn ñaø saép toû ngoä, Phaät lieàn noùi keä: “Baäc tòch tònh hoan hæ, Thaáy phaùp ñöôïc an laïc, Khoâng saân, an laïc nhaát. Khoâng laøm hai chuùng sanh, Theá gian khoâng duïc laïc, Ai thoaùt ly aùi duïc, Ñieàu phuïc ñöôïc ngaõ maïn, Laø an laïc baäc nhaát” Chaâu la Baøn ñaø töø xa nghe ñöôïc baøi keä naøy lieàn chöùng quaû A-la- haùn. Hoûi: coù Tyø kheo naøo ñeán giaùo giôùi Tyø kheo ni, noùi baùt kænh phaùp maø laïi phaïm Ba daät ñeà hay khoâng?- coù, neáu Tyø kheo khoâng ñöôïc Taêng

sai, töï ñeán chuøa ni giaùo giôùi vaø giaùo giôùi ñeán maët trôøi laën thì phaïm Ba daät ñeà. Trong giôùi naøy, noùi aên bieät chuùng coù hai tröôøng hôïp laø thænh vaø xin; noùi thænh laø nhö coù Öu baø taéc ñeán thænh boán Tyø kheo ñeán nhaø thoï thöïc, neáu boán Tyø kheo naøy thoï thænh thì goïi laø thænh bieät chuùng, cuøng ñeán thoï thænh thöïc thì goïi laø aên bieät chuùng. Noùi xin laø nhö coù boán Tyø kheo khaát thöïc ñeán nhaø moät Öu baø taéc khaát thöïc ñöôïc thöùc aên roài cuøng ñeán moät nôi thoï thöïc thì goïi laø aên bieät chuùng. Noùi tröø bònh laø cho ñeán chaân bò traày xöôùt ñi khoâng ñöôïc; noùi tröø khi may y laø caét roïc hoaëc may, cho ñeán ñang laøm khuy nuùt; noùi tröø ñi ñöôøng, ñi thuyeàn laø ít nhaát ñi khoaûng nöûa do tuaàn; noùi tröø khi thôøi buoåi maát muøa ñoùi keùm laø boán ngöôøi aên khoâng ñuû no; noùi tröø khi Sa moânthí thöïc laø Sa moânñoàng phaùp hay Sa moân ngoaïi ñaïo thí thöïc thì ñöôïc aên bieät chuùng khoâng phaïm. Coù naêm tröôøng hôïp aên bieät chuùng khoâng phaïm: 1 - Khoâng thænh ñuû boán vò laø neáu thí chuû thænh boán vò, moät ngöôøi bieát phaùp seõ khoâng ñeán, chæ coù ba vò ñeán thoï thænh thöïc; khi doïn thöùc aên leân, thí chuû thaáy coù Tyø kheo khaùc ñeán lieàn thænh cuøng thoï thöïc, tuy ñuû boán ngöôøi aên nhöng khoâng phaïm aên bieät chuùng. 2 - Khaát thöïc ñuû boán vò laø ba vò thoï thænh thöïc cuøng moät Tyø kheo khaát thöïc tuy ñuû boán nhöng khoâng phaïm aên bieät chuùng. 3 - Ñuû boán ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc laø ba ñaïo nhaân cuøng moät Sa di thoï thænh thöïc thì khoâng phaïm. 4 - Theâm moät baùt ñuû boán laø ba ñaïo nhaân thoï thænh thænh vaø theâm moät baùt cho Tyø kheo khaát thöïc thì khoâng phaïm. 5 - Theâm ngöôøi bònh ñuû boán laø ba ñaïo nhaân thoï thænh thöïc vaø theâm moät Tyø kheo bònh thaønh boán thì khoâng phaïm. Neáu thí chuû thænh boán Tyø kheo thoï thöïc, moät Tyø kheo bieát luaät neân phöông tieän duøng tay ngaên khoâng cho thí chuû sôùt thöùc aên vaøo trong baùt mình vaø noùi: “xin sôùt cho ba vò kia aên tröôùc, toâi muoán chuù nguyeän”, ñôïi ba vò kia aên xong, mình aên sau thì khoâng phaïm aên bieät chuùng. Neáu Tyø kheo thoï thænh roài, tröôùc giôø thænh thöïc ñöôïc cuùng thöùc aên, aên roài sau ñoù ñeán choã thoï thænh thöïc aên nöõa thì goïi laø trieån chuyeån thöïc. Trong giôùi thoï quaù ba baùt laø do Tyø kheo thoï thöùc aên mang theo ñi ñöôøng cuûa thöông nhaân vaø cuûa coâ daâu saép veà nhaø choàng quaù ba baùt neân Phaät cheá giôùi naøy. Neáu Tyø kheo thoï laáy moät baùt thì ñöôïc tuøy yù

aên hoaëc cho ngöôøi; neáu thoï laáy hai baùt thì moät baùt töï aên, baùt coøn laïi cuùng cho Tyø kheo taêng; neáu thoï laáy ba baùt thì moät baùt töï aên, hai baùt coøn laïi cuùng cho

Tyø kheo taêng, khoâng ñöôïc ñem cho baïch y quen bieát hoaëc baø con. Neáu thí chuû thænh tuøy yù thì cuõng khoâng ñöôïc thoï quaù ba baùt. Trong giôùi aên no ñuû, noùi naêm loaïi chaùnh thöïc laø côm gaïo luùa canh hoaëc gaïo luùa teá, hoaëc gaïo luùa teû, hoaëc gaïo luùa canh ñoû hoaëc gaïo luùa ma- ïch; neáu chaùo naáu töø naêm loaïi gaïo naøy, vöøa môùi chín maø duøng ngoùn tay veõ treân chaùo thaønh chöõ ñöôïc thì phaûi thoï phaùp dö thöïc; chaùo naáu vôùi rau cuû cuõng vaäy; chaùo thòt hay chaùo caù neáu caù thòt lôùn nhö haït caûi thì phaûi thoï phaùp dö thöïc; neáu chaùo loaûng nhieàu nöôùc thì khoâng caàn laøm phaùp dö thöïc. Noùi côm khoâ laø loaïi thöïc phaåm laøm töø naêm loaïi gaïo treân ñöôïc phôi khoâ nhö buùn khoâ, mieán khoâ, mì, phôû, nui... naáu laøm thöùc aên thuoäc loaïi chaùnh thöïc thì phaûi laøm phaùp dö thöïc; neáu laøm töø nguõ coác nhö ñaäu thì khoâng caàn laøm phaùp dö thöïc. Noùi côùm laø loaïi thöïc phaåm cuõng ñöôïc laøm töø naêm loaïi gaïo treân coù hai: moät laø côùm rôøi; hai laø baùnh côùm, töùc laø côùm rôøi ñöôïc troän vôùi ñöôøng maät laøm cho dính laïi roài voø thaønh baùnh ñeå mang theo aên khi ñi ñöôøng. Neáu Tyø kheo ñang thoï chaùnh thöïc, trong baùt coøn thöùc aên, neáu coù ngöôøi mang theâm thöùc aên ñeán, ôû trong taàm tay mình thì ngaên thaønh ngaên; neáu ngoaøi taàm tay mình thì ngaên khoâng thaønh ngaên. Noùi trong taàm tay laø caùch thaân khoaûng hai khuyûu tay röôõi, ngoaøi taàm tay laø hôn hai khuyûu tay. Noùi ngaên laø hoaëc duøng thaân ngaên hoaëc duøng mieäng ngaên; duøng thaân ngaên laø ñöa tay ngaên khoâng cho sôùt theâm thöùc aên vaøo baùt hoaëc laéc ñaàu hoaëc duøng tay ñaäy mieäng baùt; duøng mieäng ngaên laø noùi thoâi ñuû roài. Trong giôùi phi thôøi thöïc, ñoái vôùi naêm loaïi thöùc aên töø cuû (reã), thaân caønh, laù, hoa vaø quaû coù theå duøng laøm thôøi thöïc hoaëc duøng laøm phi thôøi thöïc, hoaëc duøng laøm Taän hình thoï döôïc. Neáu Tyø kheo khoâng bònh maø xin loaïi thöùc aên ngon nhö söõa, laïc, caù, thòt thì phaïm Ba daät ñeà, xin cho ngöôøi bònh thì khoâng phaïm. Trong giôùi khoâng thoï maø aên, neáu chö thieân, quyû thaàn cho ñeán suùc sanh trao thöùc aên cho Tyø kheo ñeàu thaønh thoï; neáu ngöôøi ñoäi thöùc aên treân ñaàu hay vaùc treân vai mang ñeán cho Tyø kheo baûo töï laáy aên thì khoâng thaønh thoï, neáu ñeå thöùc aên vaøo tay Tyø kheo thì thaønh thoï. Neáu ngöôøi gaùnh thöùc aên mang ñeán cuùng cho Tyø kheo, Tyø kheo thoï thöùc aên ôû moät ñaàu gaùnh thì thöùc aên ôû ñaàu gaùnh kia cuõng thaønh thoï. Neáu khaát thöïc ñöôïc thöùc aên gaëp möa gioù thoåi buïi bay vaøo baùt, Tyø kheo ñöa cho Sa di roài thoï laïi aên khoâng phaïm. Neáu treân thueàn hay xe coù chôû thöùc aên, Tyø kheo phuï keùo thuyeàn hay ñaåy xe, tuy ñoäng thöùc aên nhöng ñöôïc aên thöùc aên naøy khoâng phaïm. Neáu nhieàu Tyø kheo töï mang löông thöïc ñi ñöôøng, ñeán khi thoï thöïc ñoåi thöùc aên cho nhau roài aên thì khoâng phaïm. Neáu caùc

loaïi cuû traùi sau khi hoûa tònh roài laïi naåy maàm thì choã naåy maàm neân taùc tònh laïi; muoái sau khi taùc phaùp thoï roài chaûy thaønh nöôùc cuõng khoâng maát phaùp thoï. Trong giôùi ngoài cuøng ngöôøi nöõ nôi choã khuaát, neáu ngoài chung moät gheá, cuøng noùi chuyeän vaø hieåu nhau, ngoài gaàn nhau trong taàm tay thì phaïm Ba daät ñeà, ngoaøi taàm tay thì phaïm Ñoät kieát la. Thích Ma ha nam laø em con chuù cuûa Phaät, sinh tröôùc Phaät moät thaùng vaø ñaõ ñaéc quaû Tu ñaø hoaøn, vò naøy cuùng döôøng cho Taêng boán thaùng thuoác, Tyø kheo naøo qua boán thaùng maø ñeán ñoøi hoûi nöõa thì phaïm Ba daät ñeà; neáu cho daàu maø ñoøi söõa laïc thì phaïm Ñoät kieát la. Noùi binh voi laø treân löng voi coù boán ngöôøi, döôùi coù taùm ngöôøi; binh ngöïa laø treân löng ngöïa coù moät ngöôøi, döôùi coù hai ngöôøi; binh xe laø treân xe coù boán ngöôøi; binh boä laø moät ñoäi boán ngöôøi ñi cuøng nhau. Neáu duøng röôïu naáu aên hay laøm thuoác maø coøn muøi röôïu, vò röôïu, aên thì phaïm Ñoät kieát la; neáu khoâng coøn muøi röôïu, vò röôïu thì aên khoâng phaïm. Neáu nöôùc saâu ñeán baép chaân maø ñuøa giôõn thì phaïm Ba daät ñeà, lay thuyeàn ñuøa giôõn nöôùc thì phaïm Ñoät kieát la. Noùi ba maøu hoaïi saéc laø maøu xanh lam, maøu moäc lan (xanh ñen), maøu xaùm tro, neáu khoâng duøng moät trong ba maøu naøy ñeå laøm cho hoaïi saéc thì phaïm Ba daät ñeà. Neáu bieát nöôùc coù truøng maø uoáng duøng thì phaïm Ba daät ñeà, neáu duøng nöôùc coù truøng naáu nöôùc noùng cuõng vaäy, Neáu bieát Tyø kheo khaùc phaïm toäi Thoâ maø che giaáu, nhö theá cho ñeán nhieàu Tyø kheo che giaáu cho nhau ñeàu phaïm Ba daät ñeà - thuoäc taùnh toäi. Neáu muoán cho ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi thoï giôùi cuï tuùc thì neân tính luoân caû soá thaùng trong thai, hoaëc tính caû thaùng nhuaàn; ñeán ngaøy thöù möôøi boán boá taùt maø ñuû hai möôi tuoåi thì ñöôïc cho thoï giôùi cuï tuùc. Neáu heïn vôùi boïn ngöôøi troán thueá ñi chung ñöôøng thì phaïm Ba daät ñeà; heïn vôùi Tyø kheo ni ñi chung ñöôøng cuõng phaïm Ba daät ñeà. Do Tyø kheo A laät tra sanh aùc taø kieán cho haønh daâm khoâng chöôùng ngaên ñöôøng sanh thieân, khoâng chöôùng ngaên giaûi thoaùt neân Phaät cheá giôùi naøy. Noùi trì luaätcoù naêm ñöùc, saùu ñöùc... möôøi moät ñöùc. Naêm ñöùc laø: 1 - Töï thaân giöõ giôùi thanh tònh, khoâng thieáu soùt, neáu ñuû saùu phaùp thì thanh tònh khoâng phaïm: a - Baát voâ thuù: neáu bieát maø coá yù laøm hoaëc bieát maø che giaáu hoaëc

choã khoâng neân ñeán maø ñeán thì goïi laø voâ thuù. b - Baát voâ tri: voâ tri laø khoâng bieát giôùi töôùng, muoán laøm gì thì laøm neân phaïm toäi. c - Baát hoà nghi: taâm sanh nghi maø vaãn laøm neân phaïm toäi. d - Baát tònh noùi laø tònh: nhö thòt gaáu laø baát tònh maø noùi laø thòt heo tònh, hoaëc thòt coïp maø noùi laø thòt nai, hoaëc phi thôøi thöïc maø noùi laø thôøi thöïc neân phaïm. e - Tònh noùi laø baát tònh: nhö thòt nai cho laø thòt coïp hoaëc thôøi thöïc maø cho laø phi thôøi thöïc neân phaïm. f - Baát hoân meâ: hoân meâ laø nhö cuøng ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc nguû quaù hai ñeâm maø khoâng bieát, hoaëc khoâng phaân bieät ñöôïc thôøi vaø phi thôøi hoaëc lìa y nguû ñeâm maø khoâng bieát neân phaïm. 2 - Döùt nghi cho ngöôøi khaùc laø neáu coù Tyø kheo khaùc phaïm toäi sanh nghi, khoâng quyeát ñoaùn ñöôïc neân ñeán hoûi, lieàn coù theå nhö phaùp nhö luaät quyeát nghi cho hoï. 3 - Vaøo

trong chuùng khoâng sôï laø do bieát luaät neân nhö phaùp nhö luaät maø laøm vieäc neân khi vaøo trong chuùng khoâng sôï. 4 - Ñieàu phuïc ñöôïc oan gia laø nhö caùc Ly xa töû laäp ra möôøi ñieàu phi phaùp, coù theå nhö phaùp nhö luaät tröø dieät ñöôïc phi phaùp naøy thì goïi laø ñieàu phuïc ñöôïc oan gia. 5 - Laøm cho chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu laø töï thaân tuøy thuaän phaùp vaø coù theå laøm cho ngöôøi khaùc ñaéc phaùp. Nhôø ñaéc phaùp neân chaùnh taâm trì luaät, nhôø trì luaät neân ñaéc ñònh, nhôø ñaéc ñònh neân chöùng quaû. Nhö trong luaät Phaät baûo A-nan: “sau khi ta dieät ñoä, giôùi luaät laø ñaïi sö cuûa caùc thaày, neáu ôû ñôøi coøn coù ít nhaát naêm Tyø kheo hieåu luaät thì chaùnh phaùp truï laâu. Neáu ôû Trung Thieân truùc, Phaïât phaùp bò dieät maø ôû bieân ñòa coøn naêm Tyø kheo hieåu luaät truyeàn giôùi cuï tuùc cho naêm ngöôøi khaùc, ñuû tuùc soá möôøi ngöôøi ñeán Trung Thieân truùc truyeàn giôùi cuï tuùc cho ngöôøi khaùc, nhö theá cho ñeán ñuû tuùc soá hai möôi ngöôøi ñeå xuaát toäi Taêng taøn thì chaùnh phaùp ñöôïc truï laâu”. Noùi trì luaät coù saùu ñöùc: moät laø thoâng hieåu Ba la ñeà moäc xoa, hai laø bieát boá taùt, ba laø bieát töï töù, boán laø bieát phaùp truyeàn giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, naêm laø ñöôïc thoï ngöôøi khaùc y chæ, saùu laø ñöôïc nuoâi Sa di. Thoâng hieåu Ba la ñeà moäc xoa laø: 1 - Bieát boá taùt vaøo ngaøy thöù möôi boán. 2 - Bieát boá taùt vaøo ngaøy thöù möôi laêm. 3 - Bieát hoøa hôïp boá taùt. 4 - Bieát phaùp cuûa Taêng boá taùt

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 16 403

5 - Bieát phaùp cuûa chuùng boá taùt. 6 - Bieát phaùp cuûa moät ngöôøi boá taùt. 7 - Bieát thuyeát Ba la ñeà moäc xoa 8 - Bieát tònh boá taùt. 9 - Bieát saéc boá taùt. - Noùi bieát töï töù laø: 1 - Bieát töï töù vaøo ngaøy thöù möôøi boán. 2 - Bieát töï töù vaøo ngaøy thöù möôøi laêm. 3 - Bieát hoøa hôïp töï töù. 4 - Bieát phaùp cuûa Taêng töï töù. 5 - Bieát phaùp cuûa chuùng töï töù 6 - Bieát phaùp cuûa moät ngöôøi töï töù. 7 - Bieát tröôøng hôïp töï töù noùi ba laàn. 8 - Bieát tröôøng hôïp töï töù noùi moät laàn. 9 - Bieát phaùp ñoàng tuoåi töï töù. - Noùi Taêng neân bieát boán phaùp laø: 1 - Bieát phaùp baïch Taêng 2 - Bieát phaùp ñôn baïch yeát ma 3 - Bieát phaùp baïch nhò yeát ma 4 - Bieát phaùp baïch töù yeát ma. Boán phaùp naøy chæ coù luaät sö môùi bieát, khoâng phaûi kinh sö hay luaän sö coù theå bieát ñöôïc. Tyø kheo neáu khoâng thoâng hieåu luaät, chæbieát kinh luaän thì khoâng ñöôïc ñoä Sa di, khoâng ñöôïc thoï ngöôøi khaùc y chæ. Neáu hôïp ñuû naêm ñöùc vaø saùu ñöùc treân thì thaønh möôøi moät ñöùc trì luaät, nhôø coù luaät sö trì luaät neân Phaät phaùp coù theå truï laâu ôû ñôøi naêm ngaøn naêm. Neáu ñoái tröôùc Tyø kheo noùi lôøi khinh cheâ giôùi laø vuïn vaët thì phaïm Ba daät ñeà, neáu ñoái tröôùc ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc maø noùi thì phaïm Ñoät kieát la. Trong giôùi ñaùnh vaø doïa ñaùnh Tyø kheo laø do Luïc quaàn Tyø kheo sai baûo Thaäp thaát quaàn Tyø kheo maø khoâng chòu nghe theo neân ñaùnh, sau khi Phaät cheá khoâng ñöôïc ñaùnh lieàn doïa ñaùnh. Neáu giaän ñaùnh cho cheát thì phaïm Ba la di, giaän ñaùnh laøm cho bò thöông thì phaïm Ba daät ñeà, giaän ñaùnh ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc cho ñeán ñaùnh suùc sanh thì phaïm Ñoät kieát la; neáu vôùi taâm daâm duïc maø ñaùnh ngöôøi nöõ thì phaïm Taêng taøn; neáu gaëp caùc naïn coïp soùi... vaø naïn phaïm haïnh, duøng tay ñaùnh hay chaân ñaù ñeå

caàu thoaùt thì khoâng phaïm. Noùi rình nghe leùn laø rình ôû choã khuaát hay ñöùng sau vaùch hay nuùp trong toái ñeå nghe leùn, khi böôùc chaân ñi thì phaïm Ñoät kieát la, ñeán ñöùng

choã nghe ñöôïc thì phaïm Ba daät ñeà. Trong giôùi vaøo cöûa cung vua, Phaät noùi coù möôøi loãi: 1 - Khi vua cuøng phu nhaân ngoài chung moät nôi, phu nhaân thaáy Tyø kheo maø cöôøi hoaëc Tyø kheo thaáy phu nhaân maø cöôøi thì vua seõ sanh nghi cho laø Tyø kheo tö thoâng vôùi phu nhaân. 2 - Neáu vua cuøng theå nöõ ôû trong cung giao hoäi roài maø queân, sau ñoù theå nöõ naøy coù thai sanh con, vua seõ sanh nghi cho laø do Tyø kheo laøm. 3 - Neáu trong cung maát vaät baùu maø tìm khoâng ñöôïc, vua seõ sanh nghi cho laø Tyø kheo laáy. 4 - Neáu nhöõng lôøi bí maät rieâng tö trong cung truyeàn ra ngoaøi, vua seõ sanh nghi cho laø do Tyø kheo noùi. 5 - Neáu vua coù giaùng chöùc ai hay thaêng chöùc cho ai thì moïi ngöôøi seõ nghi laø do Tyø kheo taâu vua. 6 - Neáu vua truaát pheá ñaïi thaàn thì moïi ngöôøi seõ nghi laø do Tyø kheo taâu vua. 7 - Neáu vua töôùc boû töôùc vò tröôûng giaû cuûa ngöôøi cha vaø cho con leân thay thì moïi ngöôøi seõ sanh nghi laø do Tyø kheo taâu vua. 8 - Neáu vua phi thôøi xuaát binh thì moïi ngöôøi seõ sanh nghi laø do Tyø kheo taâu vua. 9 - Neáu vua ñeán giöõa ñöôøng, phi thôøi lui quaân trôû veà thì moïi ngöôøi seõ sanh nghi laø do Tyø kheo taâu vua. 10 - Neáu vua phi thôøi xa giaù xuaát cung du haønh thì moïi ngöôøi seõ sanh nghi laø do Tyø kheo taâu vua. Trong giôùi caàm vaät baùu, neáu vì Taêng caàm laáy vaät baùu vaø caát giöõ thì phaïm Ñoät kieát la. Neáu trong phoøng Taêng hay truù xöù Taêng thaáy vaät baùu ñaùnh rôi, löôïm caát vôùi yù nghó chuû vaät ñeán hoûi thì seõ ñöa laïi thì khoâng phaïm. Neáu muoán boû ñi nôi khaùc neân giao vaät baùu naøy cho vò tri söï vaø daën neáu chuû vaät ñeán hoûi thì ñöa laïi cho hoï. Neáu traûi qua thôøi gian laâu, chuû vaät khoâng ñeán, Taêng ñöôïc laáy duøng vaøo vieäc tu söûa phoøng xaù hay laøm ao laøm gieáng nöôùc cho Taêng duøng, khoâng ñöôïc laáy duøng rieâng. Neáu luùc ñoù chuû ñeán ñoøi thì daãn hoï ñeán xem phoøng xaù ñaõ tu söûa hoaëc gieáng hay ao ñaõ laøm ñeå yeâu caàu hoï boá thí, neáu hoï boá thí khoâng ñoøi nöõa thì toát, neáu vaãn muoán ñoøi laïi thì Taêng neân khuyeán hoùa caùc nôi ñeå traû laïi cho hoï. Nhöõng giôùi coøn laïi trong nguyeân boån khoâng coù giaûi thích. Trong giôùi Hoïc gia cuûa Ba la ñeà ñeà xaù ni, neáu caû hai vôï choàng ñeàu ñaéc quaû Tu ñaø hoaøn thì duø coù traêm löôïng vaøng cuõng ñem cuùng döôøng heát, vì ñaõ ñaéc ñaïo neân khoâng coù taâm xeûn tieác taøi saûn. Do boá thí cuùng döôøng quaù löôïng

neân trôû neân ngheøo naøn, Phaät nhaân vieäc naøy cheá giôùi khoâng cho Taêng ñeán nhaø Hoïc gia naøy thoï cuùng döôøng nöõa. Trong thieân Chuùng hoïc phaùp laø noùi nhöõng ñieàu caàn neân hoïc, nhö vieäc ñoå nöôùc röûa baùt trong nhaø theá tuïc, neáu ñaõ vôùt heát côm caën ñeå boá thí cho chuùng sanh thì ñoå nöôùc röûa naøy khoâng phaïm. Nhöõng vieäc noùi veà thaùp nhö khoâng ñöôïc nguû ñeâm vaø giaáu caát taïp vaät trong thaùp Phaät, khoâng ñöôïc mang giaøy deùp da vaø tay caàm

giaøy deùp vaøo thaùp Phaät, khoâng ñöôïc mang giaøy uûng vaøo thaùp Phaät, khoâng ñöôïc khieâng töû thi vaø giöôøng töû thi ngang qua thaùp Phaät, khoâng ñöôïc töû thi ôû döôùi thaùp Phaät hoaëc ôû boán phía thaùp Phaät; khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän öôùi thaùp Phaät hoaëc boán phía thaùp Phaät, khoâng ñöôïc mang töôïng Phaät ñeán choã ñaïi tieåu tieän; khoâng ñöôïc ñöùng xæa raêng döôùi thaùp Phaät hoaëc ôû boán phia thaùp Phaät; khoâng ñöôïc khaïc nhoå döôùi thaùp Phaät hoaëc ôû boán phía thaùp Phaät; khoâng ñöôïc ngoài duoãi chaân veà thaùp Phaät; khoâng ñöôïc ñeå töôïng Phaät ôû phoøng döôùi, mình ôû phoøng treân. Nhöõng vieäc naøy trong nguyeân baûn Pali khoâng coù. Luùc ñoù Phaät quôû traùch Luïc quaàn Tyø kheo: “vì sao caùc thaày ngoài ôû phía döôùi thaáp laïi thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài ôû treân cao?”, quôû traùch roài baûo caùc Tyø kheo: Thuôû xöa taïi nöôùc Ba la naïi, coù moät cö só teân Xa ba gia, vôï coù thai theøm muoán aên xoaøi neân baûo choàng tìm xoaøi cho mình aên, ngöôøi choàng noùi: ‘ luùc naøy khoâng phaûi laø muøa xoaøi, ôû ñaâu tìm ñöôïc xoaøi’, ngöôøi vôï noùi neáu khoâng ñöôïc aên xoaøi seõ cheát. Ngöôøi choàng suy nghó chæ coù trong vöôøn xoaøi cuûa vua môùi coù xoaøi traùi muøa, neân ban ñeâm leûn vaøo vöôøn cuûa vua ñeå haùi troäm, chöa tìm thaáy traùi ñeå haùi thì trôøi saùng, khoâng theå ra khoûi vöôøn ñöôïc neân anh leo leân caây aån naáp. Luùc ñoù vua cuøng Baø la moân vaøo vöôøn, vua ngoài treân cao, Baø la moân ngoài ôû döôùi thaáp thuyeát phaùp cho vua nghe. Ngöôøi troäm xoaøi nuùp treân caây thaáy vieäc naøy roài suy nghó: ‘ ta aên troäm xoaøi toäi ñaùng cheát, nhaân vieäc naøy maø ñöôïc thoaùt, vì sao, ta vì vôï aên troäm xoaøi laø khoâng ñuùng phaùp, vua ngoài ôû treân cao nghe phaùp laø kieâu maïn khoâng ñuùng phaùp, Baø la moân ngoài ôû döôùi thaáp thuyeát phaùp cho vua ngoài treân cao nghe, vì tham lôïi döôõng laø khoâng ñuùng phaùp. Caû ba ñeàu khoâng ñuùng phaùp neân ta ñöôïc thoaùt toäi”, nghó roài lieàn leo xuoáng ñeán tröôùc vua noùi keä: “Ba ngöôøi khoâng ñuùng phaùp, Hai ngöôøi khoâng thaáy phaùp, Ngöôøi daïy khoâng y phaùp, Ngöôøi nghe khoâng hieåu phaùp, Vì ñöôïc aên gaïo ngon,

Vaø thöùc aên thöôïng dieäu, Chæ vì aên vaø uoáng, Noùi phaùp khoâng ñuùng phaùp, Chæ vì danh vaø lôïi, Huûy hoaïi phaùp nhaø oâng” Ngöôøi troäm xoaøi thuôû xöa chính laø tieàn thaân cuûa ta ngaøy nay, khi ta coøn laø phaøm phu, thaáy ngöôøi ngoài ôû döôùi thaáp noùi phaùp cho ngöôøi ngoài ôû treân cao coøn noùi laø phi phaùp, huoáng chi caùc ñeä töû cuûa ta ngaøy nay, ngoài ôû döôùi thaáp maø laïi thuyeát phaùp cho ngöôøi ngoài ôû treân cao nghe”. Baûy phaùp dieät traùnh seõ noùi roõ trong Kieàn ñaø ca. Trong giôùi cuûa Tyø kheo ni veà giôùi xuùc chaïm Ba la di, neáu Tyø kheo ni bò xuùc chaïm töø bôø vai trôû xuoáng, töø baép ñuøi trôû leân thì phaïm Ba la di; neáu Tyø kheo ni sôø chaïm Tyø kheo, Tyø kheo tuy thoï laïc maø thaân khoâng ñoäng thì khoâng phaïm; ngöôïc laïi neáu Tyø kheo xuùc chaïm Tyø kheo ni, Tyø kheo ni tuy thaân khoâng ñoäng nhöng thoï laïc thì tuy choã bò xuùc chaïm maø keát phaïm. Trong thieân Taêng giaø baø thi sa veà giôùi kieän thöa cö só, neáu Tyø kheo ni kieän thöa ngöôøi khaùc, cuøng hoï ñeán choã quan, Tyø kheo ni baûo cö só noùi lyù tröôùc, khi cö só noùi lyù cuûa mình thì Tyø kheo ni phaïm Ñoät kieát la; ñeán

löôït Tyø kheo ni noùi lyù cuûa mình thì phaïm Thaâu lan giaù, sau ñoù quan xöû Tyø kheo ni ñöôïc thaéng kieän hay khoâng, Tyø kheo ni ñeàu phaïm Taêng taøn. Neáu cö só kieän thöa Tyø kheo ni cuøng ñeán choã quan, quan noùi: “Tyø kheo ni haõy trôû veà, quan töï seõ phaùn xeùt”, sau ñoù duø quan xöû Tyø kheo ni ñöôïc thaéng kieän hay khoâng, Tyø kheo ni ñeàu khoâng phaïm. Neáu Tyø kheo ni ñeán quan kieän thöa ngöôøi khaùc, quan hoûi teân, Tyø kheo ni khoâng noùi teân mình thì khoâng phaïm, nhöng neáu baûo quan phaït tieàn ngöôøi kia thì tuøy quan phaït ngöôøi kia bao nhieâu tieàn, Tyø kheo ni neân boài thöôøng laïi. Neáu khoâng baûo baûo phaït tieàn, töï quan ñieàu tra bieát ñöôïc roài phaït tieàn thì Tyø kheo ni khoâng phaïm. Neáu coù ngöôøi troäm y cuûa Tyø kheo ni bò baét, Tyø kheo ni khoâng neân noùi ñoù laø keû troäm, chæ neân noùi ngöôøi naøy laáy y cuûa toâi ñi. Neáu coù ngöôøi xaâm phaïm Tyø kheo ni, Tyø kheo ni ñöôïc ñeán choã vua yeâu caàu baûo hoä nhöng khoâng ñöôïc noùi teân mình ra, vua nghe roài ra lònh ai xaâm phaïm Tyø kheo ni thì bò trò phaït theo phaùp luaät; sau ñoù neáu coù ngöôøi xaâm phaïm Tyø kheo ni, bò vua trò phaït thì Tyø kheo ni khoâng phaïm. Nhöõng giôùi coøn laïi khaùc khoâng coù giaûi thích. Ba möôi phaùp Xaû ñoïa cuõng khoâng coù giaûi thích. Trong thieân Ba daät ñeà veà giôùi aên toûi, neáu Tyø kheo ni aên cuû toûi lôùn thì phaïm Ba daät ñeà, duøng toûi nhoû, haønh nhoû khöû muøi trong thöùc aên thì khoâng phaïm. Trong giôùi taåy tònh, chæ neân duøng hai ngoùn tay, moãi ngoùn

moät loùng ñoát ñeå taåy tònh thì khoâng phaïm, quaù thì phaïm Ba daät ñeà. Trong giôùi xin luùa baép soáng, neáu vì laøm phoøng xaù maø xin thì khoâng phaïm, xin rau ñaäu cuõng khoâng phaïm. Neáu Tyø kheo ni ñaïi tieåu tieän treân caây coû rau töôi vaø haït gioáng môùi naåy maàm thì phaïm Ba daät ñeà; ñaïi tieåu tieän treân caây coû rau khoâ heùo vaø haït gioáng chöa naåy maàm thì phaïm Ñoät kieát la. Nhöõng giôùi coøn laïi khaùc khoâng coù giaûi thích. Taùm phaùp Ba la ñeà ñeà xaù ni cuõng khoâng coù giaûi thích. Döôùi daây giaûi thích veà Kieàn ñaø ca Kieàn ñaø ca, Haùn dòch laø taïp kieàn ñoä, taïp söï. Phaät sau khi thaønh ñaïo ñöôïc baûy ngaøy lieàn xuaát ñònh, vua trôøi Ñeá thích daâng cuùng traùi Ha leâ laëc vaø taêm xæa raêng cho Phaät. Luùc ñoù coù hai anh em thöông nhaân chuyeân chôû haøng hoùa töø thoân Öu giaø la muoán ñeán Trung phöông buoân baùn, khi gaàn ñeán caây Boà ñeà, xe haøng boãng nhieân döøng laïi khoâng theå ñi tieáp ñöôïc nöõa. Hai anh em cho laø ñieàm xaáu neân baøy bieän ñoà cuùng teá quyû thaàn, thaàn caây hieän ra noùi: “xe haøng cuûa ngöôi khoâng ñi ñöôïc nöõa laø do ta giöõ laïi, caùc ngöôi neân bieát, con vua Tònh phaïn sau khi xuaát gia tu ñaïo, ñaõ thaønh ñaïo ñang ngoài döôùi coäi Boà ñeà, baûy ngaøy nay chöa aên gì, caùc ngöôi neân daâng baùnh maät cuùng Phaät, seõ ñöôïc lôïi ích an laïc laâu daøi”, hai anh em nghe roài lieàn ñem baùnh maät daâng cuùng Phaät vaø laø ngöôøi thoï phaùp tam quy ñaàu tieân. Hoûi: caùi baùt maø Phaät ñaõ thoï chaùo söõa tröôùc ñaây ñaâu roài, vì sao Phaät laïi thoï baùt cuûa trôøi Töù thieân vöông cuùng?- Baùt maø Phaät ñaõ thoï chaùo söõa tröôùc ñaây bò rôi xuoáng soâng Ni lieân thieàn, Long vöông ñaõ laáy caát ñeå cuùng döôøng, cho neân nay phaûi thoï baùt cuûa trôøi Töù thieân vöông cuùng. Neáu ngöôøi muoán xuaát gia

thì phaûi ñöôïc cha meï cho pheùp, khoâng coù caùc thöù bònh cuõng khoâng coù caùc chöôùng naïn, keá ñeán trong Taêng baïch, neáu Taêng khoâng nhoùm thì phaûi ñi ñeán töøng ngöôøi baïch, sau khi baïch taêng xong, taém röûa saïch seõ roài sau ñoù cho caïo toùc. Hoøa thöôïng ñoä ñeä töû neân töôûng nhö con, khoâng neân xem thöôøng, vì neáu ñoái xöû vôùi hoï nhö con thì hoï seõ xem mình nhö cha khoâng khaùc. Khi saép caïo toùc, Thöôïng toøa neân daïy hoï quaùn naêm phaùp baát tònh laø toùc, loâng, moùng, raêng vaø da, vì sao, vì coù ngöôøi tieàn thaân ñaõ töøng quaùn phaùp naøy, nay quaùn laïi neân nghieäp laønh ñôøi tröôùc phaùt khôûi, toùc chöa rôi heát xuoáng ñaát lieàn chöùng quaû A-la-haùn; nhö muït gheû ñaõ muoài phaûi chích môùi vôõ ra, nhö hoa sen phaûi ñôïi maët trôøi moïc môùi nôû tung ra. Khi caïo toùc neân chöøa ba choûm toùc treân ñaàu, goäi saïch baèng nöôùc thôm ñeå taåy muøi theá tuïc roài daãn ñeán choã Hoøa thöôïng, Hoøa thöôïng neân hoûi: “con coù chòu caïo saïch heát toùc treân ñaàu khoâng?”, ñaùp chòu thì Hoøa thöôïng seõ caïo heát toùc coøn laïi treân ñaàu. Caïo toùc xong, Hoøa thöôïng trao cho ca sa, ñeä töû nhaän ñoäi treân ñaàu roài ñôïi Hoøa

thöôïng khoaùc ca sa leân ngöôøi chöù khoâng ñöôïc töï laáy ñaép. Sau ñoù Hoøa thöôïng ñöa ñeä töû ñeán ñaûnh leã A-xaø-leâ, vò naøy seõ daïy phaùp xin thoï tam quy vaø möôøi giôùi. Noùi thoï Tam quy coù hai tröôøng hôïp: 1 - Thoï rieâng laø nhö noùi quy y Phaät, quy y Phaät roài; quy y Phaùp, quy y Phaùp roài; quy y Taêng, quy y Taêng roài. 2 - Thoï chung laø nhö noùi quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng; quy y Phaät roài, quy y Phaùp roài, quy y Taêng roài. Thöù lôùp cuûa tam quy khoâng ñöôïc noùi ñaûo ngöôïc, neáu thaày daïy noùi thoï tam quy maø khoâng noùi ra lôøi, hoaëc noùi khoâng ñaày ñuû thì khoâng thaønh thoï. Thoï möôøi giôùi cuõng coù hai tröôøng hôïp: moät laø thoï rieâng töøng giôùi; hai laø thoï chung moät laàn caû möôøi giôùi, töø giôùi thöù nhaát khoâng saùt sanh cho ñeán giôùi thöù möôøi laø khoâng caàm giöõ sanh töôïng; noùi sanh töôïng laø vaøng baïc vaø vaät baùu. Neáu ngoân ngöõ khoâng ñoàng, khoâng hieåu nhau thì phaûi noùi nghóa cho hoï hieåu nhö vaäy goïi laø khoâng saùt sanh...; neáu laø ngöôøi ñoän caên, khoâng bieát caùch ñaép y, khoâng bieát böng baùt... thì khoâng ñöôïc lìa thaày, moãi moãi phaûi theo thaày hoïc taäp, Hoøa thöôïng neân xem ñeä töû nhö con. Ñeä töû neân daäy sôùm, sau khi ñaùnh raêng suùc mieäng röûa maët xong neân ñeán choã Hoøa thöôïng, ñöa cho thaày ba loaïi caây ñaùnh raêng lôùn vöøa vaø nhoû ñeå thaày tuøy yù löïa duøng, keá ñem hai loaïi nöôùc aám vaø laïnh ñeå thaày tuøy yù duøng röûa maët. Khi thaày vaøo nhaø veä sinh, ñeä töû neân queùt doïn phoøng thaày cho saïch seõ; neáu thaáy muoán ñia ra ngoaøi neân trao y Taêng giaø leâ cho thaày vaø mang baùt ñi theo sau, khoâng ñöôïc ñi quaù gaàn thaày cuõng khoâng ñöôïc ñi quaù xa. Thaày neân daïy ñeä töû trì giôùi, neáu lôû coù phaïm neân baûo saùm hoái; neáu ñeä töû thieáu baùt hay vaät caàn duøng, thaày coù dö neân cho; ñeä töû bònh thaày neân chaêm soùc. Neáu thaày coù nhieàu ñeä töû thì moät ngöôøi phuïng söï, nhöõng ngöôøi khaùc tuøy yù tu hoïc. Luùc ñoù coù Baø la moân caàu xuaát gia, caùc Tyø kheo khoâng cho neân buoàn khoùc, Phaät hoûi roõ nguyeân do roài hoûi caùc Tyø kheo: “vò naøo coù thoï aân Baø

la moân naøy?", toân giaû Xaù lôïi phaát ñaùp: "taïi thaønh Vöông xaù, con töøng ñöôïc Baø la moân naøy thí thöïc", Phaät noùi: "vaäy thaày neân ñoä Baø la moân naøy", Xaù lôïi phaát hoûi neân ñoä nhö theá naøo, Phaät baûo neân baïch töù yeát ma truyeàn trao giôùi cuï tuùc, noùi roài lieàn baûo caùc Tyø kheo: "töø nay chaám döùt phaùp noùi ba laàn thoï ñaéc giôùi, Tyø kheo hieåu luaät trong Taêng neân baïch töù yeát ma truyeàn trao giôùi". Sau ñoù coù Tyø kheo sau khi thoï giôùi xong laøm nhieàu haïnh xaáu, khoâng giöõ oai nghi bò caùc Tyø kheo thieåu duïc tri tuùc quôû traùch, lieàn noùi: "ai thænh ñaïi ñöùc truyeàn giôùi, ai thænh ñaïi ñöùc laøm Hoøa thöôïng?", caùc Tyø kheo baïch Phaät, Phaät nhaân vieäc naøy

cheá giôùi: "ngöôøi naøo khoâng thænh Hoøa thöôïng, khoâng xin giôùi thì Taêng khoâng ñöôïc truyeàn trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi ñoù; neáu truyeàn giôùi thì phaïm Ñoät kieát la". Sau ñoù, caùc Tyø kheo hoaëc hai hoaëc ba ngöôøi baïch töù yeát ma truyeàn trao giôùi cuï tuùc, caùc Tyø kheo thieåu duïc tri tuùc quôû traùch roài baïch Phaät, Phaät nhaân vieäc naøy nhoùm Tyø kheo taêng cheá giôùi: "töø nay phaûi ñuû tuùc soá möôøi vò môùi ñöôïc baïch töù yeát ma truyeàn trao giôùi cuï tuùc cho ngöôøi, neáu khoâng ñuû tuùc soá maø truyeàn giôùi thì phaïm Ñoät kieát la". Sau ñoù coù Tyø kheo môùi moät hoaëc hai tuoåi haï ñaõ ñoä ngöôøi cho xuaát gia vaø thoï giôùi cuï tuùc, khoâng bieát daïy baûo neân ñeä töû khoâng bieát giöõ oai nghi. Khi daãn ñeä töû ñeán ñaûnh leã Phaät, Phaät thaêm hoûi qua loa roài hoûi: "Tyø kheo naøy laø ñeä töû cuûa ai?", ñaùp laø ñeä töû cuûa con, Phaät laïi hoûi thaày maáy tuoåi haï, ñaùp laø hai tuoåi haï, Phaät laïi hoûi ñeä töû maáy tuoåi haï, ñaùp laø moät tuoåi haï, Phaät lieàn quôû traùch: "thaày nhö ngöôøi chöa döùt söõa meï, vì sao laïi lieàn ñoä ngöôøi?", quôû traùch roài nhoùm Tyø kheo taêng cheá giôùi: "töø nay, Tyø kheo naøo chöa ñuû möôøi tuoåi haï thì khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi xuaát gia vaø cho thoï giôùi cuï tuùc; neáu ñuû möôøi tuoåi haï maø ngu si khoâng coù trí hueä thì cuõng khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi". Neáu ñeä töû cuøng thaày y chæ ñi treân ñöôøng maø gaëp laïi Hoøa thöôïng thì lieàn maát y chæ; neáu gaëp Hoøa thöôïng maø töôûng laø khoâng phaûi Hoøa thöôïng thì khoâng maát y chæ; neáu Hoøa thöôïng vaøo trong giôùi maø ñeä töû khoâng bieát thì khoâng maát y chæ, neáu bieát thì maát y chæ; neáu nghe tieáng noùi maø khoâng thaáy hình daùng cuõng maát y chæ; neáu nghe tieáng maø töôûng khoâng phaûi laø tieáng cuûa Hoøa thöôïng thì khoâng maát y chæ. Neáu ngoaïi ñaïo caàu xuaát gia trong Phaät phaùp thì Taêng neân cho hoï boán thaùng bieät truù ñeå xem xeùt, trong boán thaùng naøy neáu hoï thích ñeán nhöõng nôi khoâng neân ñeán, hoaëc löôøi bieáng khoâng chòu hoïc Phaät phaùp, hoaëc vui möøng khi nghe ai phæ baùng Phaät phaùp, hoaëc töùc giaän khi nghe ai phæ baøng ngoaïi ñaïo thì Taêng khoâng ñöôïc cho ngöôøi naøy thoï giôùi cuï tuùc. Duø ngoaïi ñaïo naøy ñaõ chöùng ñöôïc töù thieàn, coù theå bay leân hö khoâng cuõng khoâng ñöôïc cho thoï giôùi cuï tuùc lieàn, phaûi cho hoï boán thaùng bieät truù. Neáu ngoaïi ñaïo khi nghe phaùp chöùng ñöôïc quaû Tu ñaø hoaøn, caàu xuaát gia thì ñöôïc cho hoï thoï giôùi cuï tuùc lieàn, khoâng caàn phaûi traûi qua boán thaùng. Ñoái vôùi ngoaïi ñaïo buùi toùc hay thôø löûa thì khoâng caàn cho hoï boán thaùng bieät truù, vì

hai haïng ngoaïi ñaïo naøy ñeàu tin nhaân quaû, Phaät khi coøn laø Boà taùt ñaõ töøng theo hoï tu hoïc. Noùi bònh khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc laø nhö bònh huûi, baïch laïi, ung thö, böôùu ñoäc...; neáu nhöõng bònh treân noåi leân ôû nhöõng choã hieån loä duø phaùt trieån hay khoâng phaùt trieån ñeàu khoâng ñöôïc cho thoï giôùi; neáu moïc

ôû choã kín maø coù phaùt trieån cuõng khoâng cho thoï giôùi, khoâng phaùt trieån thì ñöôïc thoï giôùi. Noùi khoâng ñoä ngöôøi cuûa vua cho xuaát gia thoï giôùi laø nhö Tyø kheo ñoä chieán töôùng cuûa vua, khi trong nöôùc coù giaëc noåi leân, vua caàn chieán töôùng khoâng coù, môùi bieát laø Tyø kheo ñaõ ñoä cho xuaát gia. Vua laø ngöôøi ñaõ ñaéc quaû Tu ñaø hoaøn neân ñeán baïch Phaät: “töø nay xin Phaät cheá Tyø kheo khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi cuûa vua cho xuaát gia thoï giôùi, vì trong vò lai, neâu gaëp vua khoâng tin tam baûo thì Tyø kheo ñoä ngöôøi cuûa vua seõ bò xöû theo phaùp luaät”. Noùi ngöôøi cuûa vua laø caùc quan cho ñeán ngöôøi khoâng coøn laøm quan nhöng ñöôïchöôûng boãng loäc; neáu cha höôûng loäc vua, con khoâng coù thì khoâng ñöôïc ñoä ngöôøi cha xuaát gia, ñöôïc ñoä ngöôøi con xuaát gia; ngöôøi höôûng loäc vua chöa heát haïn cuõng khoâng ñöôïc ñoä, aên heát loäc vua môùi ñöôïc ñoä; neáu laø ngöôøi cuûa vua quyeát chí xuaát gia, vua cho pheùp môùi ñöôïc ñoä. Noùi khoâng ñöôïc ñoä giaëc cho xuaát gia thoï giôùi laø neáu bieát roõ keû giaëc ñoù töøng troäm caép hay cöôùp ñoaït cuûa ngöôøi thì khoâng ñöôïc ñoä; neáu keû giaëc naøy ñaõ boû aùc taâm, caàu xuaát gia thì ñöôïc ñoä, vì coù theå tröø hoïa cho nöôùc cho daân; neáu giaëc boû nghieäp aùc ñaàu haøng vua, vua cho pheùp thì ñöôïc ñoä. Neáu ngöôøi phaïm vöông phaùp bò xöû in daáu treân traùn thì khoâng ñöôïc ñoä; neáu ngöôøi maéc nôï hoaëc oâng baø cha meï... maéc nôï maø mình gaùnh thì Tyø kheo khoâng ñöôïc ñoä, neáu hoï traû heát nôï roài môùi ñöôïc ñoä. Noùi noâ tyø coù boán loaïi: moät laø sanh trong nhaø, hai laø do chuû mua ñöôïc, ba laø do ñaùnh phaù maø ñöôïc, boán laø töï nguyeän laøm noâ tyø. Neáu noâ tyø muoán xuaát gia maø ngöôøi chuû noùi: “neáu noâ tyø coù ñaïo taâm thì cho xuaát gia, neáu khoâng coù ñaïo taâm thì trôû laïi laøm noâ tyø”, thì Tyø kheo khoâng ñöôïc ñoä. Luùc ñoù taïi nhaø moät cö só phaùt sanh bònh dòch, ban ñaàu laøm cheát coân truøng, keá laøm cheát caùc loaøi gia caàm, gia suùc nhö gaø vòt, heo boø...; sau cuøng laây lan laøm cheát nhieàu ngöôøi. Khi bònh dòch laây lan, moïi ngöôøi khoâng ai daùm ra khoûi nhaø baèng cöûa tröôùc, neáu ñi thì leùn ñi cöûa hoâng, khi ra khoûi nhaø phaûi ñi thaúng khoâng ñöôïc ngoù ngoaùi laïi, neáu ngoaùi laïi seõ bò cheát, neáu khoâng cheát ngay, khi ñeán nôi khaùc cuõng bò cheát. Luùc ñoù ba cha con cö só naøy ñi ra khoûi nhaø töø cöûa hoâng vaø ñi thaúng khoâng ngoù ngoaùi laïi neân ñöôïc soáng; khi ñeán nöôùc khaùc khoâng theå töï kieám soáng neân ñeán choã caùc Tyø kheo caàu xuaát gia vaø ñöôïc ñoä. Sau khi xuaát gia khoâng bao laâu, ngöôøi cha cuøng hai con ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc.

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 17

Luùc ñoù taïi nöôùc Ca tyø la veä, ñaïi vöông Du ñaàu ñaøn na (vua Tònh phaïn) nhôù nghó: “con ta vaøo ngaøy xuaát gia coù noùi khi naøo thaønh Phaät seõ trôû veà ñaây”, sau ñoù vua nghe tin con mình sau thôøi gian tu khoå haïnh ñaõ thaønh ñaïo döôùi coäi Boà ñeà, keá ñeán nöôùc Ba la naïi chuyeån phaùp luaân Töù ñeá, ñoä naêm anh em Kieàu traàn nhöxuaát gia, hieän nay ñang ôû taïi nöôùc Ma kieät ñaø, vua lieàn goïi ñaïi thaàn ñeán baûo: “ta nghe tin thaùi töû ñaõ thaønh Phaät, hieän ñang ôû taïi nöôùc Ma kieät ñaø, khanh haõy daãn moät ngaøn ngöôøi ñeán nöôùc ñoùn nghinh ñoùn thaùi töû trôû veà ñaây vaø noùi raèng: vua cha ñaõ giaø, ñang luùc coøn soáng muoán gaëp laïi con”. Ñaïi thaàn vaâng lònh vua daãn moät ngaøn ngöôøi ñi ñeán nöôùc Ma kieät ñaø, gaëp Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät quaùn taâm yù cuûa hoï noùi phaùp, sau khi nghe phaùp hoï ñeàu chöùng quaû A-la-haùn vaø caàu xuaát gia, Phaät goïi thieän lai Tyø kheo, hoï lieàn ñaéc giôùi cuï tuùc. Moät ngaøn Tyø kheo naøy sau khi chöùng quaû lieàn nhaäp ñònh thoï giaûi thoaùt laïc neân khoâng trôû veà baùo laïi cho vua bieát. Vua chôø tin maõi khoâng thaáy trôû veà, cuõng khoâng coù tin töùc gì beøn sai ñaïi thaàn khaùc, laàn löôït sai nhö theá ñeán taùm ñaïi thaàn, khi ñeán choã Phaät nghe phaùp caàu xuaát gia vaø chöùng quaû gioáng nhö ñoaøn ngöôøi ñaàu tieân, cuõng khoâng ai trôû veà baùo laïi cho vua bieát. Luùc ñoù coù ñaïi thaàn teân laø Ca löu ñaø di sanh cuøng ngaøy vôùi Boà taùt, vua lieàn sai Ca löu ñaø di, Ca löu ñaø di taâu vua: “neáu ñaïi vöông cho thaàn xuaát gia, thaàn nhaát ñònh seõ nghinh ñoùn ñöôïc Phaät trôû veà”, vua baèng loøng. Ca löu ñaø di cuøng moät ngaøn ngöôøi khi ñeán choã cuõng gioáng nhö nhöõng ñoaøn tröôùc ñoù, ñeàu ñöôïc xuaát gia vaø chöùng quaû. Luùc ñoù Ca löu ñaø di thaáy beân ñöôøng luùa ñaõ keát haït, hoa nôû roä, khí haäu ñieàu hoøa neân noùi saùu möôi baøi keä tuïng ca ngôïi phong caûnh ñeïp treân ñöôøng. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi nguyeân do, Ca löu ñaø di noùi: “ñaïi vöông noùi ta ñaõ giaø, luùc ñang coøn soáng muoán gaëp laïi con, neân sai con ñeán nghinh ñoùn Phaät trôû veà, xin Phaät thöông xoùt ñaïi vöông maø trôû veà nöôùc”, Phaät noùi: “thaày haõy ñi thoâng baùo caùc Tyø kheo: Phaät muoán du haønh, caùc Tyø kheo haõy chuaån bò leân ñöôøng”. Luùc ñoù Phaät cuøng hai vaïn Tyø kheo töø nöôùc Ma kieät ñaø

tuaàn töï du haønh ñi ñeán nöôùc Ca tyø la veä, nöôùc Ma kieät ñaø caùch nöôùc Ca tyø la veä saùu möôi do tuaàn, Phaät du haønh traûi qua saùu möôi ngaøy môùi ñeán nôi, thöùc aên Phaät duøng haèng ngaøy treân ñöôøng ñi ñeàu do phu vöông cuùng döôøng, ñoù laø do Ca löu ñaø di khi tôùi giôø thoï thöïc lieàn duøng thaàn löïc bay leân khoâng trung ñeán choã vua laáy thöùc aên mang veà cho Phaät. Ca löu ñaø di nhaân dòp naøy ca ngôïi coâng ñöùc Phaät khieán cho vua vaø caùc Thích töû caøng taêng theâm loøng tin Phaät, caùc Thích töû baøn vôùi nhau: “Phaät khoâng öa thích choã oàn aøo, chuùng ta neân tìm nôi yeân tónh xaây caát tinh xaù ñeå khi Phaät trôû veà ñaây coù choã ôû”, baøn xong hoï cuøng xuaát taøi vaät ra ñeå xaây tinh xaù. Luùc ñoù Thích töû Di cuø ñaø coù moät khu vöôøn khoâng xa thaønh, raát yeân tónh coù theå xaây caát tinh xaù. Khoâng bao laâu sau tinh xaù hoaøn thaønh, vua Tònh phaïn cuøng caùc Thích töû mang höông hoa nghinh ñoùn Phaät ñeán ôû trong tinh xaù

naøy. Luùc ñoù vua vaø caùc Thích töû lôùn hôn Phaät thì khoâng laøm leã, chæ nhöõng ngöôøi nhoû hôn Phaät môùi laøm leã, Phaät thaáy vieäc naøy roài lieàn bieát taâm yù cuûa nhöõng ngöôøi naøy neân duøng thaàn löïc bay leân hö khoâng hieän ra möôøi taùm moùn thaàn bieán ñeå ñieàu phuïc taâm yù cuûa hoï, gioáng nhö duøng thaàn löïc haøng phuïc ngoaïi ñaïo khoâng khaùc. Vua vaø caùc Thích töû thaáy Phaät hieän thaàn löïc, töï nhieân cuùi mình laøm leã Phaät, vua Tònh phaïn noùi: "ñaây laø laàn thöù ba Traãm laøm leã Phaät". Noùi ñaây laø laàn thöù ba laøm leã laø laàn thöù nhaát luùc Phaät môùi ñaûn sanh, töôùng sö A tö ñaø noùi: "neáu thaùi töû ôû taïi gia thì seõ laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, neáu xuaát gia thì seõ thaønh Phaät", luùc ñoù maët ñaát chaán ñoäng, vua thaáy thaàn löïc naøy neân laøm leã Boà taùt; laàn thöù hai luùc vua Tònh phaïn döï leã tòch ñieàn, thaáy Boà taùt ngoài döôùi goác caây Dieâm phuø, maët trôøi tuy ñaõ xeá boùng nhöng boùng caây vaãn ñöùng yeân khoâng nghieâng boùng ñeå che maùt cho Boà taùt, vua thaáy thaàn löïc naøy neân laøm leã Boà taùt; hoâm nay thaáy Phaät hieän thaàn bieán maø laøm leã laø laàn thöù ba. Caùc Thích töû thaáy vua ñaûnh leã Phaät cuõng ñaûnh leã theo, Phaät hieän trôû xuoáng ngoài treân toøa sö töû, vua vaø caùc Thích töû cuõng ñeàu an toïa, luùc ñoù trôøi möa saéc ñoû laøm saïch buïi ñaát, khoâng khí maùt meû khieán moïi ngöôøi ñeàu hoan hæ. Phaät quaùn caên cô thuyeát phaùp, vua vaø caùc Thích töû sau khi nghe phaùp xong, coù ngöôøi chöùng quaû Tu ñaø hoaøn, coù ngöôøi chöùng quaû Tö ñaø haøm, cuøng ñöùng daäy ñaønh leã Phaät höõu nhieãu roài ra veà, khoâng moät ai nghó ñeán vieäc thænh Phaät ngaøy mai thoï thöïc. Saùng hoâm sau Phaät ñaép y mang baùt cuøng hai vaïn Tyø kheo tröôùc sau noâi nhau vaøo thaønh khaát thöïc. Khi ñeán cöûa thaønh Phaät duøng thieân nhaõn quaùn chö Phaät quaù khöù vaøo thoân cuûa quyeán thuoäc khaát thöïc nhö theá naøo, lieàn quaùn bieát chö Phaät quaù khöù theo thöù lôùp khaát thöïc töøng nhaø, khoâng coù löïa choïn. Phaät laïi nghó ñeán caùc ñeä töû Thanh vaên ñôøi vò lai, muoán hoï y theo phaùp Phaät

neân vaøo thaønh theo thöù lôùp khaát thöïc töøng nhaø. Luùc ñoù caùc Thích nöõ nghe Phaät cuøng chuùng taêng theo thöù lôùp khaát thöïc töøng nhaø neân veùn reøm ra nhìn, meï cuûa La haàu la ñang ôû treân laàu cao nghe bieát tin naøy lieàn suy nghó: "khi coøn laø thaùi töû, treân ñaàu ñoäi maõo thieân quan, treân thaân trang söùc chuoãi ngoïc, ñi xe baûy baùu, ra vaøo ñeàu coù ngaøn xe vaïn maõ hoä veä tröôùc sau. Nay thaùi töû caïo boû raâu toùc xuaát gia, ñaép ca sa mang baùt khaát thöïc thì nhö theá naøo", nghó roài lieàn veùn reøm ra nhìn, thaáy Phaät böôùc ñi coù aùnh saùng naêm maøu chieáu toûa treân maët ñaát nhö dung kim (vaøng roøng naáu chaûy), Da du ñaø la voäi chaïy vaøo taâu vua: "con cuûa ñaïi vöông ñang vaøo thaønh khaát thöïc". Vua nghe roài lieàn ñeán choã Phaät noùi raèng: "ñaïi ñöùc khaát thöïc laøm cho Traãm xaáu hoå, Traãm coù theå cung caáp cho Phaät vaø chuùng taêng, caàn gì phaûi khaát thöïc", Phaät noùi: "ñaây laø phaùp cuûa doøng hoï Nhö lai", vua noùi: "doøng hoï Saùt ñeá lôïi cuûa ta khoâng coù khaát thöïc", Phaät noùi: "doøng hoï cuûa Nhö lai khoâng phaûi laø Saùt ñeá lôïi maø laø chö Phaät quaù khöù", Phaät lieàn noùi keä: "Khôûi taâm khoâng bieáng nhaùc, Thöôøng töï laøm phaùp thieän, Haønh

thieän ñöôïc nguû yeân, Ñôøi naøy vaø ñôøi sau" Vua nghe keä xong lieàn ñaéc quaû Tu ñaø hoaøn, Phaät laïi noùi keä: "Haønh taát caû thieän phaùp, Khoâng laøm caùc phaùp aùc, Haønh thieän ñöôïc nguû yeân, Ñôøi naøy vaø ñôøi sau" Vua nghe keä thöù hai xong lieàn chöùng quaû Tö ñaø haøm, vua thænh baùt töø tay Phaät roài Phaät vaø chuùng taêng trôû veà cung ñeå cuùng döôøng. Caùc theå nöõ trong cung nghe Phaät ñaõ thoï thöïc xong lieàn noùi vôùi Da du ñaø la: "chuùng ta haõy ñeán ñaûnh leã Theá toân", Da du ñaø la noùi: "neáu Phaät thöông xoùt ta thì töï seõ ñeán thaêm ta, ta khoâng theå ñi", caùc theå nöõ mang höông hoa ñeán ñaûnh leã Phaät, sau khi caùc theå nöõ ñi roài, Da du ñaø la suy nghó: "neáu Phaät ñeán ñaây, ta seõ ñaûnh leã". Luùc ñoù Phaät ñöa baùt cho vua cha roài cuøng hai ñeä töû A-la-haùn coù thaàn tuùc ñi ñeán choã Da du ñaø la vaø baûo hoï raèng: "neáu meï cuûa La haàu la ñeán ñaûnh leã thì ñöøng ngaên trôû", Phaät traûi toïa cuï ngoài xong, Da du ñaø la lieàn cuùi mình ñöa tay chaïm vaøo chaân Phaät vaø ñaët ñaàu treân ñoù ñeå laøm leã. Phaät noùi: "khoâng nhöõng ñôøi naøy Da du ñaø la toân trong ta, maø trong quaù khöù cuõng ñaõ toân troïng nhö vaäy", Phaät lieàn thuyeát kinh Khaån na la boån sanh. Luùc ñoù vua Tònh phaïn muoán laøm naêm phaùp ñeå ñöa vöông töû Nan ñaø leân ngoâi: moät laø keát toùc, hai laø khoaùc y,

ba laø trang nghieâm cung ñieän, boán laø cöôùi vôï, naêm laø döïng loïng rieâng. Do Phaät duøng thieân nhaõn quaùn bieát tuùc duyeân cuûA-nan ñaø, ñôøi naøy coù theå chöùng quaû A-la-haùn neân ñöa baùt cho Nan ñaø caàm, muoán laøm phöông tieän ñeå hoùa ñoä, vì toân trong Phaät neân Nan ñaø caàm baùt ñi theo sau Phaät veà ñeán chuøa, Nan ñaø voán khoâng muoán xuaát gia nhöng Phaät vaãn cöôõng eùp xuaát gia. Noùi hoùa ñoä La haàu la laø khi Phaät vaøo thaønh khaát thöïc, Da du ñaø la töø cöûa soå chæ Phaät vaø baûo vôùi La haàu la raèng: "ngöôøi ñoù chính laø cha cuûa con", sau ñoù baø duøng chuoãi ngoïc trang nghieâm cho La haàu la roài baûo: "khi con ñeán choã cha, con haõy xin cha cho con traân baûo vaø noùi raèng: con muoán döïng loïng laøm vua chuyeån luaân, xin cha ban cho con traân baûo", La haàu la vaâng lôøi meï ñeán choã Phaät, khi böôùc vaøo boùng cuûa Phaät, La haàu la noùi: "boùng cuûa cha thaät maùt meû an laïc", noùi roài lieàn xin cha ban cho traân baûo, Phaät khoâng ñaùp vaø ñöùng daäy ñi, La haàu la lieàn ñi theo sau vaø veà ñeán choã Phaät ôû, Phaät traûi toïa cuï ngoài roài baûo La haàu la: "döôùi coäi Bñ ta ñaõ ñöôïc traân baûo naøy, trong taát caû caùc traân baûo thì traân baûo naøy laø quyù baùu baäc nhaát, con coù muoán ñöôïc noù khoâng?", ñaùp laø muoán, Phaät lieàn baûo Xaù lôïi phaát ñoä cho La haàu la xuaát gia. Vua Tònh phaïn nghe tin Phaät ñaõ ñoä cho La haàu la xuaát gia, trong loøng raát ñau buoàn neân ñeán noùi vôùi Phaät: "töø nay, xin Phaät cheá ngaên neáu cha meï chöa cho thì khoâng ñöôïc ñoä cho xuaát gia", Phaät nhaän lôøi neân trong luaät noùi neáu coù ngöôøi caàu xuaát gia neân hoûi tröôùc cha meï coù cho pheùp khoâng, neáu ñaùp laø chöa cho thì khoâng neân ñoä; neáu laø ngöôøi töø phöông khaùc hay nöôùc khaùc ñeán caàu xuaát gia thì khoâng caàn hoûi. Sa di neáu laøm möôøi ñieàu aùc thì neân dieät taãn: moät laø gieát haïi, hai laø troäm caép, ba laø haønh daâm, boán laø noùi doái, naêm laø uoáng röôïu,

saùu laø huûy baùng Phaät, baûy laø huûy baùng Phaùp, taùm laø huûy baùng Taêng, chín laø taø kieàn, möôøi laø hoaïi tònh haïnh Tyø kheo ni. Tröø tröôøng hôïp thöù möôøi thì vónh vieãn khoâng ñöôïc xuaát gia laïi, chín tröôøng hôïp treân neáu bieát caûi hoái, khoâng taùi phaïm thì ñöôïc xuaát gia laïi. Noùi xuaát gia coù ba loaïi troäm laø: 1 - Troäm hình daïng: laø ngöôøi khoâng coù thaày maø töï xuaát gia, khoâng coù tuoåi haï Tyø kheo, khoâng theo thöù lôùp ñeå thoï leã baùi cuùng döôøng, cuõng khoâng döï vaøo phaùp söï cuûa Taêng. 2 - Troäm hoøa hôïp: laø ngöôøi tuy coù thaày ñoä cho xuaát gia nhöng chöa thoï giôùi cuï tuùc, khi ñi ñeán nôi khaùc töï noùi mình coù möôøi haï hoaëc hai möôi haï ñeå theo thöù baäc thoï söï leã baùi cuùng döôøng, cuõng khoâng döï vaøo caùc phaùp söï cuûa Taêng. 3 - Troäm caû hình daïng vaø hoøa hôïp: laø ngöôøi coù ñuû nhöõng yeáu toá trong hai tröôøng hôïp treân.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 17 415

Ñoái vôùi loaïi ngöôøi troäm hình daïng, neáu muoán xuaát gia vaø thoï giôùi laïi thì ñöôïc cho; neáu vì laùnh naïn hay ngheøo ñoùi maø xuaát gia nhöng khoâng döï vaøo phaùp söï cuûa Taêng, qua naïn hay heát ngheøo ñoùi maø muoán xuaát gia thoï giôùi laïi thì ñöôïc cho. Neáu Tyø kheo thaät khoâng coù tuoåi haï maø doái noùi tuoåi haï ñeå döïa vaøo tuoåi haï naøy ñeå thoï lôïi döôõng, thì tính theo giaù maø keát toäi. Neáu Tyø kheo bieán taâm muoán ñeán vôùi ngoaïi ñaïo, caát böôùc chaân ñi thì phaïm Ñoät kieát la, giöõa ñöôøng hoái haän quay veà cuõng Ñoät kieát la vaø ñöôïc cho ôû laïi trong Taêng; neáu ñaõ ñeán choã ngoaïi ñaïo nghe thuyeát phaùp, nhöng khoâng chaáp nhaän, hoái haän trôû veà thì neân saùm toäi Ñoät kieát la vaø ñöôïc cho ôû laïi trong Taêng; nhöng neáu chaáp nhaän thuyeát cuûa ngoaïi ñaïo vaø öa thích thì sau ñoù duø coù hoái haän quay veà, Taêng neân dieät taãn. Noùi khoâng ñöôïc ñoä cho roàng xuaát gia vì roàng khoâng theå ñaéc thieàn ñònh vaø chöùng quaû. Roàng laïi coù naêm vieäc khoâng boû ñöôïc thaân roàng: moät laø khi haønh daâm, hai laø khi thoï sanh, ba laø khi thay da, boán laø khi nguû, naêm laø khi cheát. Caùc loaøi quyû thaàn khaùc nhö Ca laàu la cho ñeán vua trôøi Ñeá thích cuõng khoâng ñöôïc ñoä cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Ngöôøi gieát cha meï cuõng khoâng ñöôïc ñoä cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, neáu thaät laø cha meï, khôûi töôûng laø khoâng phaûi cha meï maø gieát cuõng khoâng ñöôïc cho xuaát gia. Ngöôøi gieát A-la-haùn cuõng vaäy, neáu gieát laàm thì tuy khoâng chöôùng ngaïi cho vieäc xuaát gia thoï giôùi nhöng vì nghieäp chöôùng naëng neân khoâng ñöôïc ñoä. Ngöôøi hoaïi tònh haïnh Tyø kheo ni töùc laø cöôõng daâm thì khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi, neáu chæ laø xuùc chaïm Tyø kheo ni thì khoâng phaûi laø chöôùng phaùp. Ngöôøi phaù hoøa hôïp Taêng hay trôï giuùp vieäc phaù Taêng ñeàu khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi. Noùi ngöôøi hai caên coù ba tröôøng hôïp: moät laø töï thoï thai vaø coù theå laøm cho ngöôøi khaùc thoï thai; hai laø töï thoï thai nhöng khoâng theå laøm cho ngöôøi khaùc thoï thai; ba laø khoâng theå töï thoï thai, cuõng khoâng theå laøm cho ngöôøi khaùc thoï thai. Caû ba haïng ngöôøi hai caên naøy ñeàu khoâng ñöôïc cho xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, neáu ñaõ cho thì neân dieät taãn. Ngöôøi khoâng coù Hoøa thöôïng thì khoâng ñöôïc cho thoï giôùi cuï tuùc, neáu cho thì ngöôøi thoï tuy ñaéc giôùi nhöng Taêng phaïm Ñoät kieát la; ngöôøi khoâng coù y baùt cuõng

vaäy. Ñöôïc truyeàn trao giôùi cuï tuùc cho hai, ba ngöôøi moät laàn; neáu ñoàng Hoøa thöôïng thì cuõng ñöôïc yeát ma truyeàn trao giôùi cuï tuùc cho hai, ba ngöôøi moät laàn, ñoàng moät giôùi laïp thì khoâng leã baùi nhau. Hoøa thöôïng dòch nghóa laø bieát toäi hay khoâng toäi, Hoøa thöôïng cho thoï giôùi roài neân ño boùng ñeå tính giôø khaéc thoï giôùi, töùc laø ñöùng thaúng tính boùng töø goùt chaân roài tuøy theo thaân maø tính boùng daøi ngaén. Keá daïy cho ngöôøi thoï giôùi bieát veà thôøi tieát thoï giôùi, töùc laø vaøo muøa ñoâng hay muøa haï, muøa xuaân; keá daïy cho bieát veà ngaøy thaùng thoï

giôùi, töùc laø thaùng coù traêng hay khoâng traêng; keá daïy cho bieát veà tuùc soá Taêng truyeàn giôùi roài môùi truyeàn trao phaùp töù y, töù troïng. Luùc ñoù Phaät taïi thaønh La duyeät (thaønh Vöông xaù) nöôùc Ma kieät ñaø, noùi veà vieäc keát giôùi. Noùi tieâu töôùng coù nhieàu loaïi: neáu laáy nuùi laøm tieâu töôùng thì lôùn nhö nuùi Tu di, nhoû nhö töôùng con voi; neáu laáy ñaù laøm tieâu töôùng thì lôùn nhö töôùng con boø, nhoû thì naëng chöùng ba möôi caân, ña taûn maïn khoâng ñöôïc laáy laøm tieâu töôùng. Neáu laáy röøng caây laøm tieâu töôùng thì khoâng ñöôïc laáy röùng tre, röøng coû lau vì roãng ruoät; neân laáy röøng caây coù loõi cöùng, lôùn thì ñöôïc roäng ñeán traêm do tuaàn, nhoû nhaát laø boán caây moïc lieân tieáp nhau; caây cao thì nhö caây Dieâm phuø, caây nhoû nhaát phaûi cao chöøng taùm taác, neáu khoâng coù caây moïc töï nhieân thì ñöôïc laáy loaïi caây troàng ñeå laøm giôùi töôùng. Neáu laáy ñöôøng ñi laøm tieâu töôùng thì nhö ñöôøng ñi vaøo ruoäng, ñöôøng ñi ñeán gieáng laáy nöôùc... nhöng khoâng ñöôïc laáy ñöôøng cuøng laøm tieâu töôùng; ñöôøng lôùn hay ñöôøng nhoû heïp ñeàu ñöôïc. Neáu laáy toå moái laøm tieâu töôùng thì lôùn nhö nuùi, nhoû phaûi cao chöøng taùm taác; neáu laáy soâng ao laøm tieâu töôùng thì phaûi laø soâng ao töï nhieân, duø boán thaùng khoâng möa, nöôùc vaãn chaûy vaø saâu hai thöôùc; neáu laø keânh raïch daãn nöôùc thoâng vaøo ruoäng thì khoâng ñöôïc. Töôùng cuûa ñaïi giôùi coù naêm hoaëc hình troøn, hình vuoâng, hình caùi troàng, hình baùn nguyeät hay hình tam giaùc ñeàu ñöôïc. Neáu ñaõ keát ñaïi giôùi roài, sau ñoù tieâu töôùng maát nhöng giôùi khoâng maát; sau khi keát giôùi xong, neáu nöôùc ngaäp thaønh ao coù nöôùc chaûy, neáu nhôù bieát töôùng giôùi thì döïng coät laøm gaùc, ôû treân ñoù taùc phaùp vaãn thaønh töïu; neáu nöôùc soi moøn thaønh hang cuõng khoâng maát töôùng giôùi, neáu Tyø kheo ôû treân khoâng trung hay ôû trong hang döôùi maët ñaát thì khoâng ñöôïc rieâng laøm phaùp söï. Keát ñaïi giôùi ñöôïc roäng nhaát laø ba do tuaàn, khoâng ñöôïc lôùn hôn, khi keát neân noùi tröø thoân vaø giôùi ngoaøi thoân töùc laø trong taàm neùm ñaù cuûa ngöôøi trung bình. Tyø kheo keát ñaïi giôùi coù theå keát choàng leân giôùi cuûa Tyø kheo ni hay khoâng phaûi giôùi cuûa Tyø kheo ni maø giôùi cuûa Tyø kheo ni vaãn khoâng maát; Tyø kheo ni cuõng vaäy, ñöôïc keát ñaïi giôùi choàng leân giôùi cuûa Tyø kheo taêng maø giôùi cuûa Tyø kheo taêng vaãn khoâng maát. Giôùi A lan nhaõ nhoû nhaát laø baûy Baøn ñaø la, moät Baøn ñaø la baèng hai möôi taùm khuyûu tay; ngöôøi khoâng ñoàng yù coù theå ôû ngoaøi phaïm vi hai möôi taùm khuyûu tay naøy laøm phaùp söï rieâng. Noùi thuûy giôùi laø nhö Tyø kheo ngoài treân thuyeàn, töø

choã ngoài taït nöôùc hay quaêng ñaù vaêng tôùi choã naøo thì ñoù laø giôùi nöôùc; khi boá taùt neân neo thuyeàn laïi, khoâng ñöôïc coät daây vaøo bôø hoaëc coät vaøo caây moïc treân bôø, vì coät töùc laø giôùi ñaát vaø giôùi nöôùc noái lieàn nhau. Noùi phi phaùp bieät chuùng laø boán Tyø kheo ôû chung moät choã, moät

ngöôøi gôûi duïc, ba ngöôøi coøn laïi thuyeát Ba la ñeà moäc xoa; chæ coù ba ngöôøi maø moät ngöôøi gôûi duïc, hai ngöôøi coøn laïi thuyeát Ba la ñeà moäc xoa thì goïi laø phi phaùp, cuõng goïi laø bieät chuùng. Noùi phi phaùp hoøa hôïp chuùng laø boán Tyø kheo ôû chung moät choã, ñuû tuùc soá neân thuyeát Ba la ñeà moäc xoa maø laïi taùc phaùp theo chuùng ba ngöôøi hay ñoái thuø thuyeát giôùi. Noùi nhö phaùp bieät chuùng laø boán Tyø kheo ôû chung moät choã, moät ngöôøi gôûi duïc, ba ngöôøi coøn laïi ñoái thuø thuyeát giôùi; hoaëc ba Tyø kheomaø moät ngöôøi gôûi duïc, hai ngöôøi coøn laïi ñoái thuø thuyeát giôùi. Noùi nhö phaùp hoøa hôïp chuùng laø boán Tyø kheo ôû chung moät nôi cuøng hoøa hôïp thuyeát Ba la ñeà moäc xoa, hoaëc chæ coù ba Tyø kheo hoøa hôïp noùi ba laàn boá taùt. Trong ba thaùng an cö, neáu coù nhaân duyeân phaûi dôøi ñi thì khoâng phaïm nhöng khoâng thaønh an cö, khoâng ñöôïc an cö nôi ñaát troáng hoaëc döôùi goác caây. Noùi döôùi chaân cuûa Thuû lung na coù loâng daøi maøu bieác laø quaû baùo cuûa nghieäp ñôøi tröôùc, do quaù khöù vò naøy ôû chung vôùi taùm vaïn ngöôøi con cuûa Tröôûng giaû, cuøng phaùt taâm döïng caên nhaø coû vaø thænh vò Phaät Bích chi ñeán ñaây an cö ba thaùng haï. Thuû lung na laïi ñem taám thaûm Khaâm baø la baèng loâng deâ traûi tröôùc nhaø cho vò Phaät Bích chi naøy lau chaân. Nhôø nghieäp baùo naøy neân nay döôùi chaân coù moïc loâng daøi, sau khi xuaát gia, Phaät vì Thuû lung na neân khai cho mang giaøy da moät lôùp. Giaøy da coù nhieàu loaïi, theo hình daùng maø ñaët teân nhö giaøy Na la phuù la, giaøy da hình söøng nai, giaøy da A la leâ, giaøy da Phuù la baït ñaø la, giaøy da Chôn theä leâ, giaøy da hình loâng coâng... Noùi Kyø baø y sö voán laø con cuûa moät kyõ nöõ noåi tieáng taïi thaønh Vöông xaù teân laø Baø la baït ñeà, phaùp cuûa kyõ nöõ laø neáu sanh con gaùi thì nuoâi lôùn roài daïy cho laøm kyõ nöõ, nhöng neáu laø con trai thì vaát boû. Do nguyeân nhaân naøy Kyø baø bò vaát boû beân ñuôøng, vöông töû Voâ uùy saùng sôùm côõi ngöïa ñi ñeán choã vua, treân ñöôøng thaáy ñöùa baø bò boû rôi naøy neân döøng ngöïa laïi hoûi tuøy tuøng laø ñaõ cheát hay coøn soáng, tuøy tuøng ñaùp laø coøn soáng, do ñaây Kyø baø ñöôïc dòch nghóa laø Hoaït ñoàng töû; vöông töû Voâ uùy lieàn mang veà nuoâi naáng cho ñeán tröôûng thaønh vaø nhaän laøm con. Vì sao Kyø baø chæ hoïc ngheà thuoác khoâng hoïc kyõ thuaät khaùc?- do tuùc nghieäp, quaù khöù coù Phaät ra ñôøi hieäu laø Lieân hoa, luùc ñoù coù moät thaày thuoác thöôøng thaêm bònh vaø cuùng döôøng thuoác cho Phaät, Kyø baø thaáy vaäy lieàn cuùng döôøng Phaät trong baûy ngaøy roài phaùt nguyeän: “nguyeän cho con trong ñôøi vò lai ñöôïc laøm thaày thuoác gioûi thaêm bònh cho Phaät vaø cuùng döôøng thuoác gioáng nhö vò thaày thuoác naøy ñang cuùng döôøng Phaät khoâng khaùc”, do thieän nghieäp naøy neân sau khi qua ñôøi, Kyø baø ñöôïc sanh leân coõi trôøi, heát phöôùc trôû xuoáng laøm ngöôøi, cöù luaân chuyeån nhö vaäy cho ñeán khi Phaät Thích ca Maâu ni ra ñôøi, theo tuùc nguyeän chæ hoïc ngheà

thaønh Ñaïi y vöông ñeå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng. Kyø baø hoïc baûy naêm thì thaønh töïu ngheà y, thaày daïy ngheà y cho Kyø baø suy nghó: “Kyø baø laø con cuûa vöông töû Voâ uùy, taøi vaät khoâng thieáu, neáu trôû veà nöôùc seõ khoâng coøn nhôù aân thaày daïy hoïc”, do nghó nhö vaäy neân vò thaày naøy khi tieãn ñöa, chæ ñöa cho Kyø baø y phuïc maø khoâng ñöa löông thöïc ñi ñöôøng. Kyø baø ñi ñeán giöõa ñöôøng thì ñoùi buïng, khoâng coù löông thöïc neân vaøo trong thoân hoûi thaêm trong thoân coù ai bò bònh khoâng, ñaùp coù vaø chæ choã, Kyø baø ñeán ñoù trò bònh vaø ñöôïc thöôûng troïng haäu, Kyø baø suy nghó: “ta trò bònh cho moät ngöôøi maø ñöôïc thöôûng troïng haäu nhö vaäy, neáu trò cho nhieàu ngöôøi thì tieàn thöôûng aét laø voâ soá, ta neân nhôù aân thaày daïy”. Coù möôøi laêm giôùi ñöôïc thoï cuùng döôøng: 1 - Giôùi cuûa giôùi traøng nhö ñaõ giaûi ôû treân. 2 - Giôùi cuûa caûnh giôùi: nhö trong giaûng ñöôøng hay trong nhaø aên ñang chia y, trong taàm neùm ñaù cuûa ngöôøi khoûe maïnh, tuøy giôùi lôùn hay nhoû ñeàu coù taàm neùm ñaù naøy, Tyø kheo vaøo trong giôùi naøy thì ñöôïc chia y. 3 - Giôùi ñoàng boá taùt: neáu Tyø kheo vaøo trong giôùi ñoàng boá taùt thì ñöôïc chia y. 4 - Giôùi khoâng maát y: neáu Tyø kheo vaøo trong giôùi naøy thì ñöôïc chia y. 5 - Giôùi La baø: do vua hay ñaïi thaàn laøm choã döøng nghæ cho Tyø kheo trong phaïm vi möôøi do tuaàn; khi döïng truï laøm tieâu töôùng, caùc Tyø kheo laäp cheá: trong tieâu töôùng naøy neáu coù lôïi döôõng gì ñeàu thuoäc veà chuùng ta. 6 - Giôùi tuï laïc: coù chôï 7 - Giôùi thoân: khoâng coù chôï. 8 - Giôùi quoác ñoä: coù thaønh aáp. 9 - Giôùi A baøn ñaø la töùc laø giôùi A lan nhaõ. 10 - Giôùi taït nöôùc ñeán: Tyø kheo ôû treân thuyeàn taït nöôùc ñeán ñaâu thì trong phaïm vi naøy laø giôùi. 11 - Giôùi daân cö: phía ñoâng taây thaønh laø giôùi daân cö. 12 - Giôùi La na töùc laø giôùi quoác ñoä. 13 - Giôùi A la xaø laø giôùi cuûa vua thoáng laõnh. 14 - Giôùi ñaûo töùc laø ñaûo trong bieån. 15 - Giôùi nuùi Thieát vi. Neáu thí chuû noùi thí cho Taêng trong giôùi traøng thì Taêng trong giôùi boá taùt khoâng ñöôïc thoï; neáu noùi thí cho Taêng trong giôùi caûnh giôùi thì Taêng trong giôùi naøy ñeàu ñöôïc thoï; neáu noùi thí cho Taêng trong giôùi khoâng

maát y thì Taêng trong giôùi boá taùt ñeàu ñöôïc chia phaàn, töø giôùi tuï laïc naèm trong giôùi boá taùt; cöù nhö theá tuøy thí cho Taêng trong giôùi naøo trong möôøi laêm giôùi treân thì chæ Taêng trong giôùi ñöôïc thoï vaø chia phaàn. Neáu noùi thí cho Taêng treân hai ñaûo thì Taêng treân moãi ñaûo duø nhieàu ít khaùc nhau vaãn phaûi chia ñeàu laøm hai phaàn. Noùi bieät truù xöù ñoàng lôïi döôõng laø tuøy truù xöù naøo ñöôïc lôïi döôõng ñeàu cuøng chia. Neáu noùi thí cho Taêng thì khi ñaùnh kieàn chuøy nhoùm Taêng, ai ñeán thì ñöôïc chia. Neáu thí chuû ñem moät y ñeán ñöa cho moät Tyø kheo maø noùi laø thí cho Taêng, Tyø kheo naøy thoï roài noùi laø toâi ñaùng ñöôïc thoï thì goïi laø aùc thoï; neáu ñaùnh kieàn chuøy nhoùm Taêng, töø Thöôïng toøa cho ñeán haï toøa ai cuõng khoâng chòu thoï thì Tyø kheo naøy ñöôïc thoï, goïi laø thieän thoï. Neáu truù xöù chæ coù moät Tyø kheo, thí chuû ñem y ñeán

noùi thí cho Taêng, Tyø kheo naøy neân taâm nieäm mieäng noùi: “y naøy thí chuû cuùng cho Taêng, truù xöù naøy khoâng coù Taêng, y naøy nay thuoäc veà toâi”, taâm nieäm mieäng noùi nhö theá roài ñöôïc thoï khoâng phaïm. Neáu thí chuû noùi thí y cho Taêng thì Tyø kheo tu haïnh ñaàu ñaø thoï y phaán taûo khoâng ñöôïc laáy; neáu thí ñaõy ñöïng baùt, ñöïng deùp hoaëc ñaõy löôït nöôùc, kim... thì ñöôïc laáy. Neáu thí chuû noùi thí y cho Taêng, sau khi ñaùnh kieàn chuøy, Taêng tuï ñeán ñöùng noái tieáp nhau trong taàm tay keùo daøi ñeán traêm do tuaàn, thì chæ caàn vò ñöùng ñaàu vaøo ñöôïc trong giôùi thì ngöôøi cuoái cuøng ôû ngoaøi giôùi vaãn ñöôïc chia phaàn. Neáu noùi thí cho hai boä taêng thìmoãi boä duø soá ngöôøi nhieàu ít khaùc nhau vaãn phaûi chia ñeàu hai phaàn. Neáu thí chuû noùi thí cho Taêng tieàn an cö thì Taêng haäu an cö vaø ngöôøi phaù haï khoâng ñöôïc thoï; neáu noùi thí cho Taêng an cö xong thì Taêng tieàn vaø haäu an cö ñeàu ñöôïc thoï, ngöôøi phaù haï khoâng ñöôïc thoï; neáu chæ noùi thí cho Taêng an cö thì duø tieàn hay haäu an cö vaø ngöôøi phaù haï ñeàu ñöôïc thoï; neáu noùi thí cho Taêng haäu an cö thì Taêng tieàn an cö khoâng ñöôïc thoï; neáu chæ ñònh thí cho Tyø kheo ôû phoøng naøo thì neân theo lôøi thí chuû maø ñöa; neáu thí chuû noùi vò naøo ñöôïc toâi thænh thöïc thì ñöôïc cuùng y, neáu khoâng ñöôïc toâi thænh thöïc thì khoâng ñöôïc cuùng y, thì tuøy thí chuû thænh vò naøo, vò aáy ñöôïc y. Trong kieàn ñoä Döôïc, noùi côm Caâu baït ñaø la laø côm gaïo luùa teû, Tu boä laø canh ñaäu, Kieát la laø maêng tre, Khö ñaø ni laø chæ cho caùc loaïi traùi caây; Ha leâ laëc laø loaïi traùi lôùn nhö traùi ñaïi taùo, coù vò chua ñaéng; Tyø eâ laëc laø loaïi traùi gioáng nhö traùi ñaøo coù vò ngoït; A ma laëc laø traùi Dö cam töû, Baø lôïi baø baø laø haït caûi, Ñaø baø xaø laø thuoác huùt, Ñaø baø xaø ñaø baø laø thuoác nhoû maét, Xaø na laø loaïi caây moïc treân ñaát, Kyø la xaø na laø loaïi caây moïc döôùi nöôùc vaø nhieàu loaïi caây traùi khaùc chæ coù ôû nöôùc ngoaøi, ôû Trung quoác khoâng coù. Tyø kheo khoâng ñöôïc aên naêm loaïi thòt laø thòt sö töû, thòt voi, thòt ngöïa, thòt roàng raén vaø thòt choù; da loâng cuõng khoâng ñöôïc duøng. Khi

ñöôïc thòt neân hoûi laø thòt gì roài môùi thoï aên, neáu khoâng hoûi thì phaïm Ñoät kieát la. Noùi keát tònh truø laø choïn laáy moät phoøng beân keát laøm tònh truø, khi khôûi coâng baét ñaàu döïng coät truï, caùc Tyø kheo neân ñöùng chung quanh naâng coät truï leân vaø noùi ba laàn: “nôi naøy laøm tònh truø cho Taêng”, coät truï thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá. Keá neân taùc tònh, goïi thí chuû ñeán noùi: “nôi naøy chöa laøm tònh, oâng haõy vì taêng taùc tònh”, thí chuû noùi: “nôi naøy laøm tònh truø cho Taêng tuøy yù thoï duïng”; neáu khoâng coù thí chuû neân goïi moät vò kyø tuùc trong thoân ñeán daïy oâng caùch taùc tònh, noùi lôøi gioáng nhö treân. Keát tònh truø thaønh roài thì Taêng ñöôïc tuøy yù ôû trong ñoù caát chöùa thöùc aên vaø naáu thöùc aên cho Taêng maø khoâng coù loãi noäi tuùc, noäi chöõ (nguû chung vôùi thöùc aên vaø naáu thöùc aên trong giôùi). Traùi Dieâm phuø laø loaïi traùi lôùn nhö traùi taùo hoàng, Xaù laàu ca laø nöôùc ngoù sen, duøng ngoù sen eùp giaõ roài löôït laáy nöôùc uoáng phi thôøi; Baø laàu sö laø loaïi traùi gioáng nhö traùi xoaøi. Taát caû loaïi traùi caây ñeàu coù theå duøng laøm nöôùc uoáng phi thôøi, tröø baûy loaïi meã

coác, taát caû loaïi laù cuõng ñeàu ñöôïc duøng laøm nöôùc uoáng phi thôøi tröø rau khoai nöôùc, taát caû loaïi hoa cuõng ñöôïc duøng laøm nöôùc uoáng phi thôøi tröø hoa Ma ñaàu, taát caû loaïi traùi ñeàu ñöôïc eùp laøm nöôùc uoáng phi thôøi tröø saùu loaïi traùi, ñoù laø traùi La ña, traùi döøa, traùi Ba la naïi, traùi baàu, traùi döa, traùi möôùp; taát caû loaïi ñaäu khoâng ñöôïc xay giaõ laøm nöôùc phi thôøi (vì ñoù laø loaïi thôøi döôïc). Vaät duïng chöùa nöôùc ñöôïc duøng laøm baèng goã, baèng goám saønh hoaëc saét, khoâng ñöôïc duøng loaïi khaùc. Neáu töï coù haït gioáng gieo troàng treân ñaát cuûa chuùng taêng thì khi thu hoaïch neân chia cho Taêng moät nöûa; neáu Taêng coù haït gioáng gieo troàng treân ñaát rieâng cuûa mình thì khi thu hoaïch cuõng chia cho Taêng moät nöûa.

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 18 421

LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA QUYEÅN 18

Trong kieàn ñoä y Ca hi na, phaûi ít nhaát laø naêm ngöôøi tieàn an cö môùi ñöôïc thoï y Ca hi na; ngöôøi phaù an cö, ngöôøi haäu an cö vaø nhöõng ngöôøi töø nôi khaùc ñeán ñeàu khoâng ñöôïc thoï. Neáu taïi truù xöù khoâng ñuû naêm ngöôøi, ñöôïc thænh Taêng ôû nôi khaùc ñeán cho ñuû tuùc soá ñeå thoï nhöng Tyø kheo khaùch naøy khoâng ñöôïc thoï. Neáu truù xöù coù boán Tyø kheo vaø moät Sa di, an cö saép xong, cho Sa di thoï giôùi cuï tuùc ñeå ñuû tuùc soá naêm ngöôøi thoï y Ca hi na thì taân Tyø kheo naøy cuõng ñöôïc thoï; tröôøng hôïp moät Tyø kheo vaø boán Sa di cuõng vaäy. Neáu truù xöù coù ñuû tuùc soá Taêng nhöng khoâng bieát phaùp thoï y Ca hi na thì ñöôïc thænh moät Tyø kheo bieát phaùp töø nôi khaùc ñeán taùc phaùp yeát ma ñeå thoï nhöng vò Tyø kheo khaùch naøy khoâng ñöôïc thoï, cuõng khoâng ñöôïc chia phaàn y. Hoûi: ngöôøi naøo ñöôïc thí y cho Taêng laøm y Ca hi na?- caû baûy chuùng vaø chö thieân ñeàu coù theå cuùng y cho Taêng laøm y Ca hi na. Neáu coù ngöôøi khoâng hieåu caùch may y Ca hi na ñeán hoûi, thì Tyø kheo neân chæ, tuøy trong ba y hoaëc Taêng giaø leâ, hoaëc Uaát ña la taêng hoaëc An ñaø hoäi ñeàu ñöôïc thoï laøm y Ca hi na. Töï töù xong vaøo ngaøy möôi saùu, khi maët trôøi vöøa moïc, thí chuû neân ñem vaûi ñeán trong Taêng, Taêng neân noùi soá löôïng kim chæ caàn ñeå may y, thí chuû neân cuùng döôøng ñaày ñuû keå caû thöùc aên uoáng cho caùc Tyø kheo may y Ca hi na. Ngöôøi thoï trì y Ca hi na phaûi bieát phaùp thoï, vaûi naøy phaûi do nhieàu Tyø kheo cuøng nhau caét roïc vaø may thaønh, ngay trong ngaøy ñoù nhuoäm vaø ñieåm tònh roài môùi thoï trì. Neáu coù nhieàu ngöôøi mang vaûi ñeán ñeå laøm y Ca hi na thì chæ neân choïn caùi toát nhaát, nhöõng caùi coøn laïi Taêng ñöôïc chia. Hoûi: y Ca hi na neân giao cho ai thoï trì?- neân giao cho vò coù y raùch, neáu Tyø kheo coù y raùch nhieàu thì neân choïn vò giaø coù tuoåi haï cao nhaát, khoâng ñöôïc giao cho ngöôøi coù taâm xeûn tham. Phaät sôû dó khen ngôïi vieäc thoï y Ca hi na laø vì chö Phaät quaù khöù cuõng khen ngôïi, nhö quaù khöù vaøo thôøi Phaät Lieân hoa, coù vò ñeä töû Thanh vaên teân laø Tu xaø ña, do trong moät ngaøy may y Ca hi na khoâng kòp neân Phaät baûo moät vaïn saùu ngaøn Tyø kheo

422 BOÄ LUAÄT 11

taäp trung ñeán cuøng phuï giuùp ñeå may cho xong. Sau khi may xong y, Tyø kheo thoï trì y Ca hi na neân xaû y Taêng giaø leâ maø mình ñang thoï trì roài caàm y Ca hi na ôû trong Taêng noùi ba laàn: “y Ca hi na naøy, nay toâi xin thoï trì”, noùi roài ñaép y tròch baøy vai höõu ñeán tröôùc Thöôïng toøa trong Taêng baïch raèng: “ñaïi ñöùc, con nay nhö phaùp thoï trì y Ca hi na cuûa Taêng, xin Taêng tuøy hæ”, Thöôïng toøa ñöùng daäy ñöa tay sôø vaøo y naøy roài noùi: “tröôûng laõo nhö phaùp thoï trì y Ca hi na cuûa Taêng, toâi xin tuøy hæ”, nhö theá laàn löôït cho ñeán vò haï toøa. Khoâng phaûi Taêng, cuõng khoâng phaûi chuùng thoï trì y Ca hi na, chæ moät ngöôøi thoï trì y Ca hi na naøy, Taêng hay chuùng ñeàu tuøy hæ môùi thaønh thoï. Neáu thí chuû ñem ba y ñeán trong Taêng noùi cuùng cho ngöôøi thoï trì y Ca hi na thì phaûi theo nhö lôøi cuûa thí chuû, ñöa cho ngöôøi thoï trì y Ca hi na, ngöôøi khaùc khoâng ñöôïc thoï. y Ca hi na coù coâng ñöùc nhieáp Taêng ñeå Taêng ñöôïc lôïi thí, khinh vaät ñöôïc chia cho ngöôøi thoï y Ca hi na, coøn troïng vaät thì thuoäc veà Taêng boán phöông. Neáu trong ñoàng giôùi boá taùt maø coù nhieàu truù xöù thì khoâng ñöôïc thoï y Ca hi na rieâng, neân hoøa hôïp laïi moät choã nhö phaùp thoï moät y Ca hi na. Noùi mang vaûi ñaõ coù chöa may thaønh y ra ngoaøi giôùi laø Tyø kheo thoï y mang vaûi naøy ra ngoaøi giôùi ñeán truù xöù khaùc, thaáy coù phoøng ôû toát ñeïp hoaëc coù ngöôøi quen bieát neân khoâng muoán trôû veà thì maát choã ôû tröôùc, maát y coâng ñöùc sau. Neáu khôûi nieäm: “ta seõ khoâng may y, cuõng khoâng trôû veà”, thì caû choã ôû vaø y coâng ñöùc ñeàu maát. Noùi khi may y maát laø khi may y khôûi nieäm khoâng muoán trôû veà thì maát choã ôû tröôùc, maát y coâng ñöùc sau. Noùi khi nghe maát laø khi nghe xaû y thì maát y coâng ñöùc tröôùc, maát choã oû sau. Noùi khi heát hy voïng thì maát laø khi heát hy voïng ñöôïc cuùng vaûi thì maát truù xöù tröôùc, maát y coâng ñöùc sau... Trong kieàn ñoä Caâu dieäm di, neáu ngöôøi ñang haønh bieät truï coù ngöôøi thænh hay truyeàn giôùi cho ngöôøi thì ñöôïc taïm ngöng haønh phaùp, vieäc xong trôû veà môùi haønh tieáp. Khi xaû haønh phaùp neân ñoái tröôùc moät Tyø kheo noùi ba laàn: “ñaïi ñöùc, toâi nay xin xaû haønh phaùp Ba lôïi baø sa”. Khi ñang haønh phaùp bieät truù hay haønh Ma na ñoûa, trong truù xöù caùc Tyø kheo ñeàu ñi heát, khoâng coù ai ñeå baïch phaùp haønh, thì Tyø kheo haønh phaùp naøy neân taâm nieäm: “neáu coù Tyø kheo naøo ñeán, ta seõ baïch”, neáu trong saùu ngaøy haønh Ma na ñoûa khoâng coù ai ñeå baïch thì Tyø kheo haønh phaùp naøy cuõng ñöôïc cho xuaát toäi. Neáu trong truù xöù coù nhieàu Tyø kheo ñeán vaø ñi, khoù theå baïch heát thì ban ngaøy ñöôïc xaû haønh phaùp, khi maët trôøi chöa moïc neân cuøng boán hay naêm Tyø kheo ra ngoaøi giôùi, ngöôøi ñang haønh phaùp seõ ñoái tröôùc caùc Tyø kheo naøy baïch phaùp haønh nhö sau: “con Tyø kheo

ñaõ haønh phaùp ñöôïc ngaøy, coøn laïi ngaøy chöa haønh”; neáu trong giôùi coù Tyø kheo naøo ñi ra ñeán choã ñoù thì Tyø kheo haønh phaùp naøy cuõng phaûi baïch nhö theá, neáu khoâng baïch thì bò maát ñeâm. Luùc ñoù taïi nöôùc Caâu dieäm di, trong moät truù xöù coù hai Tyø kheo: moät laø luaät sö, hai laø kinh sö. Vò kinh sö khi vaøo nhaø xí, sau khi duøng nöôùc taåy tònh xong, khoâng ñoå boû nöôùc ñoù vaø uùp chaäu xuoáng; vò luaät sö vaøo sau thaáy chaäu nöôùc röûa coøn nöôùc lieàn hoûi: “ai

vaøo nhaø xí röûa xong, khoâng ñoå boû nöôùc ñaõ röûa vaø uùp chaäu xuoáng?", vò kinh sö noùi laø toâi, luaät sö hoûi: "thaày bieát töôùng toäi khoâng?", kinh sö ñaùp laø thaät khoâng bieát töôùng toäi, luaät sö noùi: "thaày phaïm toäi Ñoät kieát la", kinh sö noùi: ' neáu phaïm Ñoät kieát la thì toâi seõ saùm hoái", luaät sö noùi: "thaày coù coá yù laøm khoâng?", ñaùp laø khoâng coá yù, luaät sö noùi: "neáu khoâng coá yù thì khoâng phaïm", kinh sö nghe noùi khoâng phaïm neân khoâng saùm hoái. Luaät sö trôû veà phoøng noùi vôùi ñeä töû cuûa mình: "vò kinh sö kia khoâng bieát phaïm hay khoâng phaïm", ñeä töû naøy nghe roài lieàn ñeán noùi vôùi ñeä töû cuûa kinh sö raèng: "thaày toâi noùi thaày cuûa thaày khoâng bieát phaïm hay khoâng phaïm", ngöôøi ñeä töû naøy nghe roài veà noùi laïi cho thaày nghe, vò kinh sö nghe roài lieàn noùi: "luaät sö naøy tröôùc noùi laø ta khoâng phaïm, sao nay laïi noùi laø coù phaïm, luaät sö naøy noùi doái", ñeä töû naøy nghe roài lieàn ñeán noùi vôùi ñeä töû cuûa luaät sö: "thaày toâi noùi thaày cuûa thaày noùi doái", ngöôøi ñeä töû naøy nghe roài veà noùi laïi cho thaày nghe. Cöù nhö theá laøm cho vieäc lan roäng ra vaø trôû thaønh vieäc tranh caõi lôùn, sau ñoù vò luaät sö rình tìm loãi cuûa kinh sö roài ôû trong Taêng cöû toäi vò naøy. Luùc ñoù Phaät ñöùng daäy duøng thaàn thoâng löïc ñi ñeán nöôùc Xaù veä maø khoâng noùi cho caùc Tyø kheo ôû nöôùc Caâu dieäm di bieát, vì sao, vì neáu Phaät ôû trong Taêng laøm ngöôøi xöû ñoaùn vieäc tranh caõi naøy, ngöôøi ñöôïc thaéng seõ vui veû, ngöôøi thua seõ noùi laø Phaät thieân vò vaø phæ baùng Phaät laø tuøy aùi, tuøy saân. Do phæ baùng Phaät, ngöôøi aáy seõ bò ñoïa ñòa nguïc neân Phaät môùi boû ñi, khoâng muoán laøm ngöôøi xöû ñoaùn. Trong baûy phaùp dieät traùnh, neáu laø töông ngoân traùnh thì neân duøng hai phaùp Tyø ni laø Hieän tieàn tyø ni vaø Ña mích tyø ni ñeå döùt dieät. ÖÙc nieäm tyø ni chæ ñöôïc duøng ñoái vôùi baäc Tyø kheo aùi taän, döôùi cho ñeán baäc A na haøm, khoâng phaûi ñoái vôùi haøng phaøm phu. Ña mích tyø ni laø ñi khaép nôi tìm caùc Tyø kheo bieát phaùp ñeå nhö phaùp quyeát ñoaùn vieäc tranh caõi. Ma di laø hai boä Ba la ñeà moäc xoa. Khi haønh xaù la, neáu thaáy theû phi phaùp nhieàu hôn theû nhö phaùp thì neân thu theû laïi vaø noùi: "ngaøy mai seõ haønh theû laïi", sau ñoù ñi tìm theâm nhöõng ngöôøi nhö phaùp, saùng mai khi phaùt theû neáu thaáy Thöôïng toøa laáy theû phi phaùp thì neân noùi nhoû: "vì sao Thöôïng toøa laïi laáy theû phi phaùp, neân laáy theû nhö phaùp".

424 BOÄ LUAÄT 11

Trong kieàn ñoä veà Tyø kheo ni, sôû dó Phaät khoâng cho ngöôøi nöõ xuaát gia vì kính phaùp. Neáu cho ngöôøi nöõ xuaát gia trong thieän phaùp luaät thì chaùnh phaùp chæ truï ñöôïc naêm traêm naêm, Phaät cheá baùt kænh phaùp laø muoán cho chaùnh phaùp ñöôïc toàn taïi moät ngaøn naêm. Hoûi: neáu vaäy, sau moät ngaøn naêm Phaät phaùp dieät taän hay sao?- khoâng phaûi laø dieät taän maø laø dieät daàn; trong ngaøn naêm ñaàu coù ngöôøi ñaéc Tam ñaït trí, trong moät ngaøn naêm keá tieáp coù ngöôøi ñaéc aùi taän A-la-haùn nhöng khoâng ñaéc Tam ñaït trí; trong moät ngaøn naêm keá chæ ñaéc A na haøm, trong moät ngaøn naêm keá nöõa chæ ñaéc Tö ñaø haøm, trong moät ngaøn naêm keá nöõa chæ ñaéc Tu ñaø hoaøn; trong naêm ngaøn keá nöõa chæ coù hoïc phaùp khoâng coù tu chöùng, trong moät vaïn

naêm sau cuøng taát caû kinh saùch ñaõ coù daàn daàn tieâu dieät, chæ coøn hình thöùc caïo toùc maëc phaùp phuïc maø thoâi. Trong kieàn ñoä Phaùp, noùi vaät troïng thuoäc baát ñoäng saûn ñeàu khoâng ñöôïc phaân chia, nhö ruoäng vöôøn, phoøng xaù, ao gieáng trong chuøa thuoäc Taêng, cho ñeán ngoïa cuï giöôøng gheá baøn... cuûa Taêng ñeàu khoâng ñöôïc baùn, cuõng khoâng ñöôïc chia, tröø trao ñoåi. Nhöõng khinh vaät (nhöõng vaät caàn duøng trong sinh hoaït) nhö kim chæ, dao, khoùa cöûa, tích tröôïng, oáng ñöïng daàu, oáng ñöïng thuoác... ñeàu ñöôïc chia; nhöõng khí cuï khaùc nhö noài neâu soang chaûo... thì khoâng ñöôïc chia, cho ñeán nhöõng khí cuï trong Taêng phoøng cuõng khoâng ñöôïc chia. Trong phaåm toân giaû Xaù lôïi phaát duøng keä hoûi toân giaû Öu ba ly (giaûi thích theo soá chuù thích ôû trong vaên phía sau): Hoûi: Thaân nghieäp coù maáy toäi, Khaåu nghieäp coù maáy toäi, Che giaáu coù maáy toäi, Xuùc chaïm coù maáy toäi? Ñaùp: Thaân nghieäp coù saùu toäi (1), Khaåu nghieäp cuõng coù saùu (2), Che giaáu coù ba toäi (3), Xuùc chaïm coù naêm toäi (4). Hoûi: Ñeán trôøi saùng maáy toäi, Ba laàn hoûi maáy toäi, Coù maáy giôùi taùm vieäc, Taát caû tuï coù maáy? Ñaùp: Ñeán trôøi saùng ba toäi (5), Ba laàn hoûi hai toäi (6), Taùm vieäc coù moät giôùi (7), Taát caû tuï coù moät (8).

SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 18 425

Hoûi: Nhö lai phaân bieät thuyeát,
Tyø ni coù maáy töôùng,
Tyø ni troïng coùmaáy,
Coù maáy toäi thoâ aùc?
Ñaùp: Nhö lai phaân bieät thuyeát,
Tyø ni coù hai töôùng (9),
Tyø ni troïng coù hai (10),
Thoâ aùc cuõng coù hai (11).
Hoûi: Trong tuï laïc maáy toäi,
Qua soâng coù maáy toäi,
Maáy loaïi thòt - Thaâu lan,
Maáy loaïi thòt - Kieát la?
Ñaùp: Trong tuï laïc boán toäi (12),
Qua soâng cuõng coù boán (13),
Moät loaïi thòt - Thaâu lan (14),
Chín loaïi - Ñoät kieát la (15).
Hoûi: Ñeâm noùi coù maáy toäi,
Ngaøy noùi coù maáy toäi,
Ñem cho coù maáy toäi,
Nhaän laáy coù maáy toäi?
Ñaùp: Ñeâm noùi coù hai toäi (16),
Ngaøy noùi cuõng hai toäi (17),
Ñem cho coù ba toäi (18),

Nhaän laáy coù boán toäi (19).
Hoûi: Maáy toäi coù theå saùm,
Maáy toäi phaûi yeát ma,
Maáy toäi khoâng theå saùm,
Nhö lai phaân bieät thuyeát?
Ñaùp: Naêm toäi ñöôïc saùm hoái (20),
Toäi thöù saùu yeát ma (21),
Moät toäi khoâng theå saùm (22),
Nhö lai phaân bieät thuyeát.
Hoûi: Tyø ni troïng coù maáy,
Thaân khaåu nghieäp coù maáy,
Nöôùc phi thôøi maáy vò,
Maáy baïch töù yeát ma?
Ñaùp: Tyø ni troïng coù hai (23),
Thaân khaåu nghieäp cuõng vaäy,

Nöôùc phi thôøi moät vò (24),
Moät baïch töù yeát ma (25).
Hoûi: Ba la di coù maáy,
Maáy ñaát ñoàng hoøa hôïp,
Laïi coù maáy maát ñeâm,
Keát hai ngoùn maáy giôùi?
Ñaùp: Ba la di coù hai (26),
Ñaát hoøa hôïp coù hai (27),
Maát ñeâm cuõng coù hai (28),
Hai giôùi keát hai ngoùn (29).
Hoûi: Töï ñaùnh mình maáy toâïi,
Maáy nguyeân nhaân phaù Taêng,
Vöøa laøm coù maáy toäi,
Taùc baïch laïi coù maáy?
Ñaùp: Töï ñaùnh mình hai toâïi (30),
Hai nguyeân nhaân phaù Taêng (31),
Vöøa laøm coù hai toäi (32),
Taùc baïch cuõng coù hai (33).
Hoûi: Saùt sanh coù maáy toäi,
Noùi maáy toäi troïng,
Traùch maéng coù maáy toäi,
Mai moái coù maáy toäi?
Ñaùp: Saùt sanh coù ba toäi (34),

Noùi coù ba toäi troïng(35),
Traùch maéng cuõng coù ba (36),
Mai moái cuõng coù ba (37).
Hoûi: Khoâng ñöôïc thoï maáy ngöôøi,
Tuï laøm coù maáy toäi,
Dieät taän laïi coù maáy,
Noùi moät laàn coù maáy?
Ñaùp: Khoâng ñöôïc thoï - ba ngöôøi (38),
Tuï laøm laïi coù ba (39),
Dieät taän cuõng coù ba (40),
Noùi moät laàn coù ba (41).
Hoûi: Giôùi troäm coù maáy toäi,
Giôùi daâm coù maáy toäi,
Ñang gieát coù maáy toäi,
Nhaân quaêng boû maáy toäi?
SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 18 427

Ñaùp: Giôùi troäm coù ba toäi (42),
Giôùi daâm coù boán toäi (43),
Ñang gieát coù ba toäi (44),
Nhaân quaêng boû hai toäi (45).
Hoûi: Giaùo giôùi Tyø kheo ni,
Maáy Ba daät, kieát la,
Tin lôøi Phaät coù maáy,
Cho y maáy loaïi toäi?
Ñaùp: Trong phaåm giaùo giôùi ni,
Coù Ba daät, kieát la (46)
Tin lôøi Phaät coù boán (47),
Cho y hai loaïi toäi (48).
Hoûi: Phaät noùi Tyø kheo ni,
Coù maáy Ba la di,
Xin gioáng soáng coù maáy,
Ba daät ñeà, kieát la?
Ñaùp: Phaät noùi Tyø kheo ni,
Coù taùm Ba la di(49),
Do xin haït gioáng soáng,
Coù Ba daät, Kieát la (50)
Hoûi: Khi ñi coù maáy toäi,
Khi ñöùng coù maáy toäi,
Khi ngoài coù maáy toäi,

Khi nguû coù maáy toäi?
Ñaùp: Khi ñi coù boán toäi (51),
Khi ñöùng coù boán toäi (52),
Khi ngoài coù boán toäi,
Khi nguû coù boán toäi.
Hoûi: Coù maáy Ba daät ñeà,
Taát caû khoâng cuøng loaïi,
Khoâng phaûi tröôùc hay sau,
Phaïm toäi cuøng moät luùc?
Ñaùp: Coù naêm Ba daät ñeà (53),
Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,
Khoâng phaûi tröôùc hay sau,
Phaïm toäi cuøng moät luùc.
Hoûi: Coù maáy Ba daät ñeà,
Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,

Khoâng phaûi tröôùc hay sau,
Phaïm toäi cuøng moät luùc?
Ñaùp: Coù chín Ba daät ñeà (54),
Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,
Khoâng phaûi tröôùc hay sau,
Phaïm toäi cuøng moät luùc.
Hoûi: Coù maáy Ba daät ñeà,
Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,
Duøng thaân khaåu saùm hoái,
Nhö lai phaân bieät thuyeát?
Ñaùp: Coù naêm Ba daät ñeà (55),
Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,
Duøng thaân khaåu saùm hoái,
Nhö lai phaân bieät thuyeát.
Hoûi: Coù maáy Ba daät ñeà,
Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,
Khaåu nghieäp saùm coù maáy,
Nhö lai phaân bieät thuyeát?
Ñaùp: Coù chín Ba daät ñeà (56),
Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,
Khaåu nghieäp saùm coù moät,
Nhö lai phaân bieät thuyeát.
Hoûi: Coù maáy Ba daät ñeà,

Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,
Mieäng noùi thaønh saùm hoái,
Nhö lai phaân bieät thuyeát?
Ñaùp: Coù naêm Ba daät ñeà (57),
Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,
Mieäng noùi teân saùm hoái,
Nhö lai phaân bieät thuyeát.
Hoûi: Coù maáy Ba daät ñeà,
Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,
Tuï taùnh thaønh saùm hoái,
Nhö lai phaân bieät thuyeát?
Ñaùp: Coù chín Ba daät ñeà (58),
Khoâng phaûi cuøng moät loaïi,
Tuï taùnh thaønh saùm hoái,
Nhö lai phaân bieät thuyeát.
SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 18 429

Hoûi: Can laàn ba maáy toäi,
Do aên coù maáy toäi,
Khi aên coù maáy toäi,
Do maáy loaïi aên - phaïm?
Ñaùp: Can laàn ba ba toäi (59),
Do aên coù saùu toäi (60),
Khi aên coù ba toäi (61),
Do naêm loaïi aên - phaïm (62)
Hoûi: Taát caû quaù ba laàn,
Choã phaïm coù maáy toäi,
Hoûi toäi laïi coù maáy,
Traùnh söï laïi coù maáy?
Ñaùp: Taát caû quaù ba laàn (63),
Choã phaïm coù naêm toäi (64),
Kheùo ñaùp toäi coù naêm (65),
Traùnh söï cuõng coù naêm (66).
Hoûi: Luaän söï laïi coù maáy,
Duøng maáy phaùp ñeå dieät,
Thanh tònh coù maáy loaïi,
Coù maáy choã thaønh thieän?
Ñaùp: Luaän söï laïi coù naêm (67),
Duøng naêm phaùp ñeå dieät (68),
Coù naêm loaïi thanh tònh (69),

Trong ba choã thaønh thieän (70).
Hoûi: Thaân nghieäp - ñeâm maáy toäi,
Thaân nghieäp - ngaøy maáy toäi,
Khi thaáy phaïm maáy toäi,
Khaát thöïc phaïm maáy toäi?
Ñaùp: Thaân nghieäp - ñeâm hai toäi (71),
Thaân nghieäp - ngaøy hai toäi (72),
Khi thaáy phaïm moät toäi (73),
Khaát thöïc phaïm moät toäi (74).
Hoûi: Thaáy aân coù maáy loaïi,
Nöông ngöôøi thaønh saùm hoái,
Ñuoåi ra laïi coù maáy,
Kheùo haønh bao nhieâu phaùp?
Ñaùp: Thaáy aân coù taùm loaïi (75)
Nöông ngöôøi thaønh saùm hoái (76)

Ñuoåi ra coù ba haïng (77)
Kheùo haønh boán möôi ba (78).
Hoûi: Voïng ngöõ coù maáy choã,
Baûy ngaøy laïi coù maáy,
Maáy phaùp Ñeà xaù ni,
Saùm hoái coù maáy loaïi?
Ñaùp: Voïng ngöõ coù naêm choã (79),
Phaùp baûy ngaøy coù hai (80)
Möôøi hai Ñeà xaù ni (81)
Saùm hoái laïi coù boán (82)
Hoûi: Noùi doái coù maáy quaùn,
Boá taùt coù maáy quaùn,
Söù giaû coù maáy quaùn,
Ngoaïi ñaïo coù maáy phaùp?
Ñaùp: Noùi doái coù taùm quaùn (83)
Boá taùt cuõng coù taùm (84)
Söù giaû cuõng coù taùm (85)
Ngoaïi ñaïo coù taùm phaùp (86)
Hoûi: Thoï ñaïi giôùi maáy lôøi,
Khôûi kính laïi coù maáy,
Maáy ngöôøi ñöôïc döï toøa,
Giaùo giôùi ni maáy ñöùc?
Ñaùp: Thoï ñaïi giôùi taùm lôøi (87)

Khôûi kính cuõng coù taùm (88)
Taùm ngöôøi ñöôïc döï toøa (89)
Giaùo giôùi ni - taùm ñöùc (90)
Hoûi: Maáy haïng ngöôøi khoâng laïy,
Cuõng khoâng chaép tay chaøo,
Coù maáy Ñoät kieát la,
Duøng y coù maáy loaïi?
Ñaùp: Möôøi haïng ngöôøi khoâng laïy (91)
Cuõng khoâng chaép tay chaøo.
Coù möôøi Ñoät kieát la (92)
Duøng y cuõng coù möôøi (93).
Hoûi: Maáy yeát ma phi phaùp,
Nhö lai phaân bieät thuyeát,
Trong kieàn ñoä Chieâm ba,
Taát caû ñeàu phi phaùp?
SOÁ 1462 - LUAÄT THIEÄN KIEÁN TYØ BAØ SA, Quyeån 18 431

Ñaùp: Coù möôøi hai yeát ma (94) Nhö lai phaân bieät thuyeát, Trong kieàn ñoä Chieâm ba, Taát caû ñeàu phi phaùp. Toân giaû Öu ba ly noùi vôùi toân giaû Xaù lôïi phaát: Tuøy caâu ñaïi ñöùc hoûi, Toâi ñaõ tuøy yù ñaùp, Toân giaû Xaù lôïi phaát noùi vôùi toân giaû Öu ba ly: Ñaõ ñaùp theo caâu hoûi, Khoâng coøn chuùt nghi ngôø. Giaûi thích theo soá chuù thích ôû treân: (1) - Nôi ba nghieäp coù saùu phaïm laø thaân phaïm, khaåu phaïm, thaân khaåu phaïm, thaân taâm phaïm, khaåu taâm phaïm vaø thaân khaåu taâm phaïm. (2) - Thaân nghieäp phaïm coù saùu toäi laø daâm, noä...; khaåu nghieäp phaïm coù saùu toäi laø hö doái voïng ngöõ... (3) - Che giaáu coù ba toäi: moät laø Tyø kheo ni che giaáu toäi troïng phaïm Ba la di, hai laø Tyø kheo che giaáu toäi troïng cuûa ngöôøi khaùc phaïm Ba daät ñeà, ba laø Tyø kheo che giaáu toäi troïng cuûa mình phaïm Ñoät kieát la. (4) - Xuùc chaïm coù naêm toäi: moät laø Tyø kheo ni xuùc chaïm ngöôøi nam phaïm Ba la di, hai laø Tyø kheo xuùc chaïm ngöôøi nöõ phaïm Taêng taøn, ba laø Tyø kheo duøng thaân chaïm y cuûa ngöôøi nöõ phaïm Thaâu lan giaù, boán laø Tyø kheo duøng y chaïm ngöôøi nöõ phaïm Ñoät kieát la, naêm laø Tyø kheo duøng tay choïc leùt Tyø kheo khaùc phaïm Ba daät ñeà. (5) - Ñeán trôøi saùng coù ba toäi: moät laø chöùa y dö quaù möôøi ngaøy vaø quaù moät thaùng, khi maët trôøi moïc phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà; hai laø Tyø kheo ni nguû laïi ñeâm moät mình, khi maët trôøi moïc phaïm Taêng taøn; ba laø Tyø kheo töï che giaáu toäi, khi maët trôøi moïc phaïm Ñoät kieát la. (6) - Ba laàn hoûi coù hai loaïi toäi laø Tyø kheo vaø Tyø kheo ni, khi thuyeát giôùi nghe hoûi ba laàn, bieát coù toäi maø khoâng phaùt loà thì phaïm Ñoät kieát la. (7) - Moät giôùi taùm vieäc laø toäi Ba la di cuûa Tyø kheo ni (8) - Taát caû tuï coù moät laø trong phaàn töïa giôùi coù noùi nhôù coù toäi phaûi phaùt loà (caû naêm thieân giôùi) (9) - Nhö lai phaân bieät noùi giôùi töôùng troïng khinh, tyø ni töôùng coù hai laø thaân vaø khaåu. (10) - Tyø ni troïng coù hai laø Ba la di vaø Taêng taøn (11) - Toäi thoâ cuõng coù hai laø Ba la di vaø Taêng taøn (12) -

Trong tuï laïc coù boán toäi laø Tyø kheo vaø Tyø kheo ni heïn ñi chung, Tyø kheo vöøa böôùc ñi thì phaïm Ñoät kieát la, ñeán giôùi tuï laïc thì

phaïm Ba daät ñeà; Tyø kheo ni moät mình vaøo tuï laïc, moät chaân vaøo giôùi tuï laïc, moät chaân coøn beân ngoaøi thì phaïm Thaâu lan giaù, caû hai chaân vaøo giôùi tuï laïc thì phaïm Taêng taøn. (13) - Qua soâng coù boán toäi laø Tyø kheo vaø Tyø kheo ni heïn ñi chung thuyeàn, Tyø kheo vöøa böôùc ñi thì phaïm Ñoät kieát la, böôùc leân thuyeàn thì phaïm Ba daät ñeà; Tyø kheo ni moät mình qua soâng, moät chaân böôùc leân bôø thì phaïm Thaâu lan giaù, hai chaân böôùc leân bôø thì phaïm Taêng taøn. (14) - AÊn thòt ngöôøi phaïm Thaâu lan giaù (15) -AÊn thòt voi, ngöïa, choù... phaïm Ñoät kieát la (16) - Ñeâm noùi coù hai toäi laø Tyø kheo ni cuøng ngöôøi nam vaøo phoøng toái, ñöùng gaàn nhau noùi chuyeän trong phaïm vi hai khuyûu tay thì phaïm Ba daät ñeà, ngoaøi hai khuyûu tay thì phaïm Ñoät kieát la. (17) Ngaøy noùi coù hai toäi laø Tyø kheo ni cuøng ngöôøi nam ñöùng ôû choã khuaát noùi chuyeän, trong phaïm vi hai khuyûu tay röôõi thì phaïm Ba daät ñeà, ngoaøi hai khuyûu tay röôõi thì phaïm Ñoät kieát la. (18) - Ñem cho coù ba toäi laø Tyø kheo ñöa thuoác ñoäc ñeå gieát ngöôøi cheát thì phaïm Ba la di, gieát phi nhaân cheát thì phaïm Thaâu lan giaù, gieát suùc sanh cheát thì phaïm Ba daät ñeà. (19) - Nhaän laáy coù boán toäi: moät laø ngöôøi nöõ ñöa tay, Tyø kheo naém laáy thì phaïm Taêng taøn, hai laø ngöôøi nöõ ñem thaân cuùng döôøng, Tyø kheo thoï haønh daâm duïc thì phaïm Ba la di, ba laø Tyø kheo laáy y töø Tyø kheo ni khoâng phaûi baø con thì phaïm Ni taùt kyø ba daät ñeà, boán laø Tyø kheo ni bieát ngöôøi nam coù taâm nhieãm maø thoï thöùc aên cuûa hoï thì phaïm Thaâu lan giaù. (20) - Naêm toäi coù theå saùm hoái laø Thaâu lan giaù, Ba daät ñeà, Ba la ñeà ñeà xaù ni, Ñoät kieát la vaø AÙc thuyeát. (21) -Toäi thöù saùu phaûi yeát ma laø Taêng giaø baø thi sa (22) - Moät toäi khoâng theå saùm laø Ba la di (23) - Tyø ni troïng laø Ba la di vaø Taêng taøn, thaân khaåu cuõng nhö vaäy laø Phaät cheá giôùi keát toäi döïa treân thaân khaåu (24) -Nöôùc phi thôøi moät vò ngon laø nöôùc Toâ tyø dieâm (25) - Moät baïch töù yeát ma laø sai ngöôøi giaùo giôùi Tyø kheo ni (26) - Ba la di coù hai loaïi laø Tyø kheo vaø Tyø kheo ni (27) - Ñaát hoøa hôïp coù hai laø veà thaân vaø veà phaùp. (28) - Maát ñeâm coù hai laø haønh bieät truù vaø Ma na ñoûa (29) - Keát giôùi hai ngoùn tay coù hai laø Tyø kheo ni taåy tònh vaø ñeå toùc daøi, caû hai ñeàu khoâng ñöôïc quaù hai ngoùn tay. (30) - Töï ñaùnh mình coù hai toäi laø Tyø kheo ni töï ñaùnh phaïm Ñoät

kieát la, gaøo khoùc thì phaïm Ba daät ñeà (31) - Hai nguyeân nhaân phaù Taêng laø yeát ma vaø laáy theû. (32) - Vöøa laøm lieàn phaïm coù hai: moät laø Tyø kheo coù 9 phaùp ñaàu vöøa laøm lieàn phaïm Taêng taøn; hai laø Tyø kheo ni cuõng coù 9 phaùp ñaàu vöøa laøm lieàn phaïm Taêng taøn (33) - Taùc baïch coù hai laø baïch vaø ñôn baïch yeát ma (34) - Saùt sanh coù ba toäi laø gieát ngöôøi phaïm Ba la di, gieát phi nhaân phaïm Thaâu lan giaù, gieát suùc sanh phaïm Ba daät ñeà (35) - Noùi coù ba toäi troïng laø baûo ngöôøi troäm, khuyeân baûo ngöôøi cheát vaø voïng noùi mình ñöôïc

phaùp hôn ngöôøi. (36) - Traùch maéng coù ba toäi laø Tyø kheo coù taâm daâm traùch maéng ngöôøi nöõ veà hai ñöôøng haønh daâm thì phaïm hai Taêng taøn, traùch maêng veà thaân phaàn khaùc thì phaïm Ñoät kieát la (37) - Mai moái coù ba toäi laø khi nhaän lôøi phaïm Ñoät kieát la, ñeán kia noùi phaïm Thaâu lan giaù, trôû veà baùo laïi phaïm Taêng taøn (38) - Ba haïng ngöôøi khoâng ñöôïc thoï giôùi: moät laø ngöôøi ôû choã xa khoâng nghe, hai laø ngöôøi coù thaân phaàn khoâng ñaày ñuû (bao goàm khoâng coù y baùt), ba laø ngöôøi khoâng coù caên ñaày ñuû (bao goàm möôøi ba giaø naïn). (39) - Tuï laøm coù ba laø bieät chuùng, baïch khoâng thaønh töïu vaø yeát ma khoâng thaønh töïu. (40) - Dieät taãn coù ba: moät laø Tyø kheo ni ñem thaân mình vu baùng ngöôøi khaùc nhö Tyø kheo ni Töø ñòa, hai laø Sa di haønh daâm Sa di, ba laø khôûi taø kieán noùi haønh daâm duïc khoâng phaûi laø phaùp chöôùng ñaïo. (41) - Moät laàn noùi yeát ma caû ba ngöôøi ñoàng thôøi ñaéc giôùi (42) - Giôùi troäm coù ba toäi laø troäm naêm tieàn phaïm Ba la di, troäm boán tieàn phaïm Thaâu lan giaù vaø döôùi ba tieàn phaïm Ñoät kieát la (43) - Giôùi daâm coù boán toäi; moät laø nôi caên cuûa ngöôøi nöõ phaïm Ba la di, hai laø nôi caên cuûa ngöôøi nöõ cheát ñaõ hoaïi phaân nöûa thì phaïm Thaâu lan giaù, ba laø nôi caên ñaõ hoaïi hoaøn toaøn thì phaïm Ñoät kieát la, boán laø Tyø kheo ni laøm nam caên ñöa vaøo trong caên cuûa mình thì phaïm Ba daät ñeà (44) - Chaønh ñoaïn coù ba toäi laø ñoaïn maïng ngöôøi phaïm Ba la di, ñoaïn caây coái phaïm Ba daät ñeà, ñoaïn nam caên phaïm Thaâu lan giaù (45) - Quaêng boû coù ba toäi laø coù taâm gieát neân boû thuoác ñoäc vaøo thöùc aên, neáu ngöôøi cheát thì phaïm Ba la di, phi nhaân cheát thì phaïm Thaâu lan giaù, suùc sanh cheát thì phaïm Ba daät ñeà. Laïi coù ba loaïi quaêng boû khaùc: moät laø Tyø kheo xuaát tinh thì phaïm Taêng taøn, ñaïi tieåu tieän treân caây coû töôi thì phaïm Ba daät ñeà, ñaïi tieåu tieän trong nöôùc saïch thì phaïm Ñoät kieát la; khaïc nhoå cuõng nhö vaäy.

(46) - Giaùo giôùi Tyø kheo ni ñeán chieàu toái thì phaïm Ba daät ñeà, thuyeát phaùp tröôùc roài môùi noùi baùt kænh phaùp thì phaïm Ñoät kieát la (47) - Tin lôøi Phaät daïy coù boán laø phoøng xaù, giôùi, laøm nhö phaùp vaø laøm khoâng nhö phaùp. (48) - Cho y coù hai toäi: moät laø ñem y cho Tyø kheo ni coù ñaày ñuû giôùi khoâng phaûi baø con thì phaïm Ba daät ñeà, cho Tyø kheo ni khoâng ñaày ñuû giôùi (thoï giôùi cuï tuùc khoâng ñuû hai boä taêng) thì phaïm Ñoät kieát la (49) - Tyø kheo ni coù taùm Ba la ñeà ñeà xaù ni (50) - Tyø kheo ni xin gioáng soáng thì phaïm Ba daät ñeà, aên thì phaïm Ñoät kieát la (51) - Ñi coù boán toäi laø Tyø kheo heïn ngöôøi nöõ ñi chung, vöøa ñi thì phaïm Ñoät kieát la, ñeán thoân thì phaïm Ba daät ñeà; Tyø kheo ni ñi moät mình, khi ñi phaïm Thaâu lan giaù, ñeán thoân thì phaïm Taêng taøn (52) Ñöùng coù boán toäi laø Tyø kheo ni cuøng ngöôøi ñöùng ôû choã khuaát thì phaïm Ba daät ñeà, caùch xa ngoaøi taàm tay thì phaïm Ñoät kieát la; Tyø kheo ni khi trôøi saùng maø khoâng ñi cuøng vôùi baïn, ñöùng caùch xa trong taàm tay thì phaïm Thaâu lan giaù, ngoaøi taàm tay thì phaïm Taêng taøn; ngoài vaø nguû cuõng vaäy. (53) - Ba daät ñeà coù naêm laø toâ, daàu, maät, thaïch maät vaø môõ ñöïng rieâng töøng loï, thoï quaù baûy ngaøy thì phaïm naêm toäi Ba daät ñeà (54) Chín Ba daät ñeà laø nhuõ, laïc,

sanh toâ,thuïc toâ, daàu, maät, thaùch maät, thòt vaø caù, xin chín moùn aên ngon naøy maø aên thì phaïm chín toäi Ba daät ñeà (55) - Naêm toäi Ba daät ñeà treân saùm hoái baèng khaåu nghieäp (56) - Chín toäi Ba daät ñeà treân cuõng saùm hoái baèng khaåu nghieäp (57) - Naêm toäi Ba daät ñeà treân khi saùm hoái neâu teân töøng moùn (58) - Chín toäi Ba daät ñeà treân khi saùm hoái cuõng neâu teân töøng moùn. (59) - Can ñeán laàn thöù ba coù ba toäi: moät laø Tyø kheo ni tuøy thuaän ngöôøi bò cöû toäi, ñöôïc can ba laàn khoâng boû thì phaïm Ba la di; hai laø Tyø kheo aùc taùnh ñöôïc can ba laàn khoâng boû thì phaïm Taêng taøn; ba laø Tyø kheo vaø Tyø kheo ni aùc kieán ñöôïc can ba laàn khoâng boû thì phaïm Ba daät ñeà (60) - Vì aên coù saùu toäi: moät laø vì aên uoáng maø töï noùi mình ñöôïc phaùp hôn ngöôøi phaïm Ba la di; hai laø vì aên uoáng neân mai moái phaïm Taêng taøn; ba laø vì aên uoáng neân noùi ngöôøi naøo thoï thænh thöïc ôû nhaø ñoù laø A-la-haùn maø khoâng noùi teân mình ra thì phaïm Thaâu lan giaù; boán laø Tyø kheo vì aên uoáng neân khoâng bònh maø xin thöùc aên ngon phaïm Ba daät

ñeà; naêm laø Tyø kheo ni vì aên uoáng neân khoâng bònh maø xin thöùc aên ngon thì phaïm Ba la ñeà ñeà xaù ni; saùu laø Tyø kheo khoâng bònh maø xin côm thì phaïm Ñoät kieát la. (61) - Khi aên coù ba toäi laø khi aên thòt ngöôøi phaïm Thaâu lan giaù, khi aên thòt voi... thì phaïm Ñoät kieát la; Tyø kheo ni khi aên toûi thì phaïm Ba daät ñeà (62) - Do naêm loaïi thöùc aên maø phaïm laø Tyø kheo ni thoï thöùc aên töø ngöôøi nam coù taâm nhieãm oâ thì phaïm Taêng taøn, aên thòt ngöôøi phaïm Thaâu lan giaù, aên toûi phaïm Ba daät ñeà, xin thöùc aên ngon maø aên thì phaïm Ba la ñeà ñeà xaù ni, aên thòt voi... thì phaïm Ñoät kieát la (63) - Quaù ba laàn laø Tyø kheo ni tuøy thuaän ngöôøi bò cöû toäi, taùc baïch can maø khoâng boû phaïm Ñoät kieát la, yeát ma laàn thöù nhaát maø khoâng boû thì phaïm Thaâu lan giaù, yeát ma laàn thöù ba maø khoâng boû thì phaïm Ba la di (64) - Naêm choã phaïm toäi laø Tyø kheo ni tuøy thuaän ngöôøi bò cöû toäi, taùc baïch xong maø khoâng boû thì phaïm Ñoät kieát la; yeát ma laàn thöù nhaát xong maø khoâng boû thì phaïm Thaâu lan giaù; yeát ma laàn thöù ba xong maø khoâng boû thì phaïm Ba la di; trôï giuùp phaù Taêng can ba laàn khoâng boû thì phaïm Taêng taøn; khôûi aùc kieán can ba laàn khoâng boû thì phaïm Ba daät ñeà (65) - Kheùo ñaùp toäi coù naêm laø naêm chuùng xuaát giacan ba laàn maø khoâng boû ñeàu coù toäi (66) - Traùnh söï cuõng coù naêm laø naêm chuùng ñeáu coù boán traùnh söï (67) - Luaän söï cuõng coù naêm laø baøn luaän vieäc tranh caõi cuûa naêm chuùng (68) - Duøng naêm phaùp ñeå dieät laø naêm chuùng dieät vieäc tranh caõi cuûa naêm chuùng (69) - Thanh tònh coù naêm laø naêm chuùng phaïm toäi bieát saùm hoái thì trôû laïi thanh tònh (70) - Trong ba choã thaønh thieän laø choã cuûa taêng, choã cuûa chuùng vaø choã cuûa baïch y neáu khoâng coù vieäc tranh caõi thì goïi laø thieän (71) - Thaân nghieäp - ñeâm coù hai toäi laø Tyø kheo ni cuøng ngöôøi nam vaøo phoøng toái gaàn nhau trong taàm tay thì phaïm Ba daät ñeà, ngoaøi taàm tay thì phaïm Ñoät kieát la (72) - Thaân ngieäp - ngaøy coù hai toäi laø Tyø kheo ni cuøng ngöôøi nam ôû choã khuaát, gaàn trong taàm tay thì phaïm Ba daät ñeà, ngoaøi taàm tay thì phaïm Ñoät kieát la (73) - Khi thaáy coù moät toäi laø

Tyø kheo thaáy nöõ caên thì phaïm Ñoät kieát la (74) - Xin thöùc aên moät toäi laø Tyø kheo khoâng bònh maø xin côm thì

phaïm Ñoät kieát la (75) - Thaáy aân coù taùm laø nhö trong kieàn ñoä Caâu dieäm di coù noùi (76) - Nöông ngöôøi khaùc saùm hoái laø naêm chuùng ñeàu nöông ngöôøi khaùc ñeå saùm hoái (77) - Ñuoåi ra coù ba toäi laø che giaáu, khoâng chòu saùm hoái vaø aùc kieán (78) - Kheùo haønh boán möôi ba phaùp laø ngöôøi bò taãn phaûi haønh boán möôi ba phaùp môùi ñöôïc vaøo trong chuùng, neáu khoâng haønh thì khoâng ñöôïc vaøo (79) - Noùi doái coù naêm toäi laø Ba la di, Taêng taøn, Thaâu lan giaù, Ba daät ñeà vaø Ñoät kieát la (80) - Phaùp baûy ngaøy coù hai laø Thaát nhaät döôïc vaø thoï phaùp baûy ngaøy ra ngoaøi giôùi (81) - Tyø kheo ni coù taùm Ba la ñeà ñeà xaù ni, Tyø kheo coù boán, toång coäng laø möôøi hai (82) - Saùm hoái coù boán laø boán ngöôøi ñeán choã Phaät saùm hoái: moät laø ngöôøi haïi Phaät do Ñeà baø ñaït ña sai, Öu baø di cuùng döôøng A naäu laâu ñaø, Ly xa töû bò Taêng cho yeát ma uùp baùt vaø boán laø Tyø kheo Sa baø giaø (83) - Noùi doái coù taùm quaùn laø khôûi taâm muoán noùi doái, mieäng noùi ra lôøi, noùi doái xong, bieát laø noùi doái, che giaáu ñieàu mình bieát, voïng noùi vieäc khaùc, ngöôøi nghe hieåu ñöôïc, taø taâm (84) - Boá taùt coù taùm laø taùm trai giôùi (85) - Söù giaû coù taùm laø Ñeà baø ñaït ña muoán phaù Taêng, Taêng sai ngöôøi ñuû taùm ñöùc ñi thoâng baùo vieäc laøm cuûa Ñeà baø ñaït ña khoâng phaûi cuûa Phaät Phaùp Taêng, maø laø cuûa Ñeà baø ñaït ña (86) - Ngoaïi ñaïo coù taùm phaùp laø ngoaïi ñaïo muoán xuaát gia phaûi haønh taùm phaùp bieät truù: khoâng ñi ñeán naêm nôi khoâng neân ñeán, nghe khen ngôïi Phaät phaùp taêng thì hoan hæ (87) - Tyø kheo ni ôû trong hai boä taêng baïch töù yeát ma thoï giôùi cuï tuùc (88) - Tyø kheo ni coù taùm phaùp kính (89) - Khi ñaïi chuùng nhoùm hoïp, taùm vò Thöôïng toøa ngoài theo thöù lôùp, nhöng vò khaùc tuøy ngoài (90) - Tyø kheo ñuû taùm ñöùc môùi ñöôïc giaùo giôùi Tyø kheo ni (91) Khoâng neân leã baùi möôøi haïng ngöôøi laø Tyø kheo ni, Thöùc xoa ma na, Sa di, Sa di ni, Öu baø taéc, Öu baø di, ngöôøi phaïm giôùi, ngöôøi nguû, ngöôøi ñang aên, ngöôøi ñang ñaïi tieåu tieän, ngöôøi ñang xæa raêng; khoâng chaép tay chaøo cuõng vaäy

(92) - Neáu leã baùi möôøi haïng ngöôøi treân thì phaïm möôøi toäi Ñoät kieát la (93) - Coù möôøi loaïi y ñöôïc thoï duïng (94) - Möôi hai yeát ma phi phaùp laø trong Ñôn baïch yeát ma coù boán phi phaùp: baïch khoâng ñuùng, phi phaùp bieät chuùng, phi phaùp hoøa hôïp chuùng vaø phaùp bieät chuùng; trong baïch nhò yeát ma cuõng coù boán phi phaùp, trong baïch töù yeát ma cuõng coù boán phi phaùp, toång coäng laø möôøi hai phi phaùp.

KINH TYØ NI MAÃU SOÁ 1463 (QUYEÅN 1 8)

HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1463

KINH TYØ NI MAÃU Haùn dòch: Maát teân ngöôøi dòch, nay xeáp vaøo dòch phaåm ñôøi Taàn

QUYEÅN 1

Nay noùi nghóa chöõ “Maãu”
Caùc vò haõy laéng nghe:
Vaên naøy tuy toùm löôïc
Gom heát nghóa Tyø-ni.
Dieãn noùi theo vieäc ñaàu
Ngöôøi coù trí neân bieát
Coát tuûy taát caû kinh
Ñeàu naèm ôû trong ñaây.
Caùc nghóa ngoaøi taïng Luaät
Trong kinh Maãu coù ñuû
Nghóa luaät vaøo kinh naøy
Nhö caùc soâng vaøo bieån.
Caùc nghóa ngoaøi Tyø-ni
Ñeàu tìm ñöôïc nôi ñaây
Nghóa taát caû caùc kinh
Theo yù ñoù maø hieåu.
Luaät deïp saïch nghi ngôø
Nhö caùc kinh ñaõ noùi
Caùc giôùi Phaät ñaõ cheá
Ñeàu ôû trong kinh naøy.
Hoûi: - Vì sao goïi laø kinh Maãu?
442 BOÄ LUAÄT 11

Baäc trí noùi: - Kinh naøy coù theå dieät tröø kieâu maïn, môû daây troùi phieàn naõo, laøm cho chuùng sanh döùt saïch caùc khoå, ñaït ñöôïc Nieát-baøn roát-raùo. Cho neân goïi laø Kinh Maãu. Tyø-ni laø vì dieät tröø caùc phaùp aùc neân goïi laø Tyø-ni. Nay noùi veà nghóa cuûa kinh Maãu. Kinh Maãu: Coù theå ñònh nghóa chính xaùc, khoâng ngöôïc vôùi nhöõng ñieàu caùc kinh ñaõ noùi, thì goïi laø kinh Maãu. Trong ñaây giaûi thích hai loaïi kinh: Moät laø kinh Tyø-kheo, hai laø kinh Tyø-kheo ni. Taát caû caùc Tuï seõ ñöôïc giaûng roõ veà sau. Möôøi taùm nhaân duyeân cheá giôùi trong kinh Taêng Nhaát ñeàu ñöôïc ñöa vaøo kinh naøy. Nhôø nhaân duyeân ñaàu tieân neân bieát ñöôïc vieäc ñaàu tieân laø ñoaïn tröø taâm nghi ngôø cuûa moïi ngöôøi vaø khoâng nhaàm laãn nghóa trong caùc kinh. Tyø-kheo naøo naém vöõng nhöõng chuù giaûi trong kinh Tyø Ni Maãu thì coù theå mau heát sanh töû vaø thaéng ñöôïc giaëc phaïm giôùi. Nay noùi veà vieäc thoï Cuï tuùc. Vì sao goïi laø thoï Cuï tuùc? - Baäc coù trí tueä ñaõ thoï Cuï tuùc thì khoâng vi phaïm giôùi ñaõ thoï. Do thaønh töïu söï caàu

mong neân goïi laø thoï Cuï tuùc. Do vieäc ñoù coù theå laøm cho thaønh töïu neân goïi laø thoï Cuï tuùc. Vì theá, thaønh töïu caùc vieäc laønh goïi laø thoï Cuï tuùc. Laïi nöõa, coù theå chuyeân taâm giöõ giôùi neân goïi laø thoï Cuï tuùc. Coù theå laøm cho thaønh taùnh Sa-moân neân goïi laø thoï Cuï tuùc. Do coù theå laøm cho thaønh töïu phaùp thanh loïc yù neân goïi laø thoï Cuï tuùc. Coù theå thaønh töïu phaùp tòch dieät neân goïi laø thoï Cuï tuùc. Coù theå thaønh töïu phaùp Tyø-kheo neân goïi laø thoï Cuï tuùc. Coù theå hieåu bieát thoâng suoát boä luaät naøy neân goïi laø thoï Cuï tuùc. Coù theå thaønh töïu haïnh Tyø-kheo baèng naêm caùch thoï Cuï tuùc, neân goïi laø thoï Cuï tuùc. Naêm caùch ñoù laø gì? - Moät laø: Goïi “Thieän lai Tyø-kheo!”, lieàn ñöôïc thoï Cuï tuùc. Hai laø: Töï noùi ba laàn: “Con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng”, lieàn ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ba laø: Baïch Töù yeát-ma ñeå thoï giôùi, goïi laø thoï Cuï tuùc. Boán laø Phaät ra leänh cho pheùp thoï Cuï tuùc, lieàn ñöôïc thoï Cuï tuùc. Naêm laø: Caùch thoï Cuï tuùc baäc cao nhaát. Theá naøo laø caùch thoï Cuï tuùc baäc cao nhaát? - Khi Phaät coøn taïi theá, coù nhöõng ngöôøi chöa thoï giôùi, chæ ôû beân caïnh Phaät, nghe phaùp lieàn ñaéc quaû A-la-haùn, goïi laø caùch thoï Cuï tuùc baäc cao nhaát. Ñoù laø naêm caùch thoï Cuï tuùc cuûa Tyø-kheo. Tyø-kheo ni cuõng thoï Cuï tuùc baèng naêm caùch: Moät laø, laøm ñuùng theo lôøi daïy cuûa thaày, goïi laø thoï Cuï tuùc.Hai laø, baïch Töù yeát-ma maø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ba laø,nhôø ngöôøi thay theá mình maø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Boán laø, ñöôïc goïi: “Thieän lai!”, lieàn ñöôïc thoï Cuï tuùc. Naêm laø, thoï Cuï tuùc baäc

thöôïng. Coù theå thaønh töïu vieäc khoâng laøm taát caû caùc ñieàu aùc, goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Laïi nöõa, do coù theå xaùc ñònh vieäc ñuùng sai trong taïng Tyø-ni vaø taän tín thöïc haønh, goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Coù theå ñoaïn tröø hoaøn toaøn Naêm Trieàn caùi (naêm thöù buoäc che) goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Coù theå tröø boû caùc giaùc, quaùn, goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Coù theå xaû boû taâm tham ñaém, vaøo thieàn ñònh cuõng goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Do coù theå ñoaïn tröø heát khoå, laïc, öu, hyû neân goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Coù theå vöôït qua boán ñònh Voâ saéc, goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Coù theå bieát ñöôïc söï hoaïi dieät cuûa caùc töôùng cuõng goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Laïi nöõa, thoï Tam quy, Nguõ giôùi cuõng goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Thoï taùm phaùp trai giôùi cuõng goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Thoï möôøi giôùi Sa-di cuõng goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Laïi nöõa, thoï giôùi töøng phaàn cuõng goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Coù theå quaùn saùt nghieäp thieän cuõng goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Do thaønh töïu chuûng taùnh ñòa neân goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Chuûng taùnh ñòa laø gì? - Coù ngöôøi ôû beân caïnh Phaät, nghe phaùp, thaân taâm khoâng bieáng nhaùc, thaønh töïu trong töøng nieäm, nhôø taâm naøy neân ñoät nhieân töï ngoä, ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn. Tu-ñaø-hoaøn, chính laø chuûng taùnh phaùp laønh. Ñaït ñöôïc boán höôùng, boán quaû, ñòa thöù taùm, ñòa Kieán ñeá, ñòa Baïc, ñòa Ly duïc, ñòa Dó taùc, cho ñeán ñòa Ñoäc giaùc Voâ sö ñeàu goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Thaønh töïu Saùu ñoä cuõng goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Noùi lôøi thieän cuõng goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Töø vieäc thoï Cuï tuùc vôùi trí tueä cho ñeán thoï Cuï tuùc vôùi noùi lôøi thieän, ñeàu goïi laø ñöôïc thoï Cuï tuùc. Laïi nöõa, caàn noùi

theâm: Nhöõng ngöôøi naøo ñaùng ñöôïc thoï Cuï tuùc? - Thieän nam, thieän nöõ naøo thanh tònh, khoâng bò chöôùng ngaïi ñeàu ñöôïc thoï Cuï tuùc. Coù ba loaïi chöôùng ngaïi, ñoù laø: nghieäp chöôùng, baùo chöôùng vaø phieàn naõo chöôùng. Ngöôøi naøo thanh tònh thì cho pheùp hoï xuaát gia, caïo boû raâu toùc, maëc phaùp phuïc, thoï Tam quy y, möôøi giôùi, cho ñeán baïch Töù yeát-ma thoï giôùi Cuï tuùc. Phaûi cho ngöôøi xuaát gia bieát boán phaùp Ba- la-di khoâng ñöôïc vi phaïm. Suoát ñôøi phaûi thöïc haønh Phaùp töù y (y phaán

taûo, thöôøng khaát thöïc, nguû nôi goác caây vaø duøng thuoác deã kieám), cho ñeán giöõ gìn phaïm haïnh, ñaéc phaùp xuaát gia, ñaéc phaùp, chöùng quaû, caûm nhaän phaùp laïc, thaønh töïu coâng ñöùc lôùn. Caùc vieäc khaùc neân hoûi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ. Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ phaûi daïy vieäc neân laøm vaø khoâng neân laøm ôû trong Luaät, laïi phaûi khuyeán khích caùc ñoàng hoïc, ñoàng nghieäp cuøng thöïc haønh taát caû phaùp laønh, chôù coù laøm traùi ngöôïc. Vì sao cho thoï giôùi Cuï tuùc? - Ñoù laø do muoán laøm cho haønh giaû ñaït ñöôïc an vui naêm thaàn thoâng, thaáy khoå khoâng sôï, ít muoán, bieát ñuû vaø ñaït ñöôïc söï giaùc ngoä cuûa baäc ñaïi nhaân. Theá naøo laø ñaït ñöôïc söï giaùc ngoä lôùn? - Do thöïc haønh Tyø-ni ñuùng nhö Phaät ñaõ truyeàn trao neân goïi laø giaùc ngoä lôùn. Theá naøo laø Duïc? - Coá gaéng vöôn leân khoâng meät moûi ñeå ñöôïc nhö Phaät, goïi laø Duïc. Laïi nöõa, Duïc saùng suoát laø giöõ nieäm tröôùc maët, tænh giaùc nhö Phaät, vì theá goïi laø Duïc. Theá naøo laø Xuùc? - Do ñaéc ñònh neân goïi laø Xuùc. Ñaéc thieän, ñaéc aùc cuõng goïi laø Xuùc Theá naøo goïi laø Chöùng? - Do khoâng buoâng lung neân goïi laø Chöùng. Noùi cho roõ nghóa thì Chöùng gioáng nhö söï giaùc ngoä cuûa Phaät. ÔÛ trong ñaây ai ñaõ thoï Cuï tuùc baèng caùch goïi “Thieän lai Tyø-kheo”? - Ñoù laø toân giaû A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö. Luùc aáy, ñöùc Theá Toân du haønh ôû Ba-la-naïi, toân giaû A-nhaõ Kieàu- traàn-nhö thaáy phaùp, ñaéc phaùp, chöùng phaùp, hieåu roõ phaùp taùnh, lieàn rôøi khoûi choã ngoài, söûa y, baøy vai phaûi, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay baïch Phaät: - Cuùi xin Nhö Lai cho pheùp con xuaát gia tu phaïm haïnh. Ñöùc Theá Toân baûo: - Thieän lai Tyø-kheo! Cho pheùp oâng ôû trong giaùo phaùp cuûa Ta, tu caùc phaïm haïnh, döùt saïch khoå ñau. A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö lieàn ñöôïc xuaát gia, ñaéc giôùi Cuï tuùc. Sau khi Nhö Lai noùi xong, raâu toùc vò aáy töï ruïng, y phuïc cuûa Baø-la-moân ñang maëc treân thaân lieàn thaønh phaùp phuïc cuûa Sa-moân, oai nghi ñónh ñaïc, tay oâm bình baùt, gioáng nhö Tyø-kheo ñaõ hoïc phaùp hai chuïc naêm. Toân giaû A-baùt-kyø-baø, Phaïm-baït-ñeà-giaø, Ma-ha-nam... cuõng gioáng nhö A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö: Nhoùm Da-tu-ñaø goàm boán ngöôøi, nhoùm Tyø- ma-la, Tu-baø-haàu, Phuù-na-giaø, Kieàu-phaïm-baït-ñeà, Da-xaù goàm naêm möôi thieáu nieân, nhoùm Di-ñeâ cuøng goàm naêm möôi ngöôøi, nhoùm Na-la-ñaø, Ma-na-baø, Baït-ñaø, Baït-kyø goàm naêm möôi ngöôøi, nhoùm Öu-laâu-taàn-loa-ca-dieáp, Na-ñeà-ca-dieáp, Giaø-da-ca-dieáp goàm moät ngaøn ngöôøi,

nhoùm Öu-ba-ñeà-xaù do Caâu-luaät-ñaø daãn ñaàu goàm hai traêm naêm möôi ngöôøi, taát caû nhöõng ngöôøi aáy ñeàu heát söùc giaøu coù, hoaëc voán laø nhöõng ngöôøi xuaát gia theo ngoaïi ñaïo. Sau khi Phaät xuaát theá, khi giôø giaùc ngoä ñeán, caùc vò aáy ñeàu ñeán gaëp Phaät caàu xin xuaát gia. Ngöôøi cuoái cuøng laø Tu-baït-ñaø-la. Ñoù laø nhöõng vò ñaõ thoï Cuï tuùc baèng caùch goïi "Thieän lai Tyø-kheo!". Quaû vò hoï ñaït ñöôïc ñeàu laø quaû Voâ hoïc vôùi thaân cuoái cuøng. Vì sao vaäy? - Do chính kim khaåu cuûa Nhö Lai noùi neân ñöôïc nhö vaäy, coøn nhöõng ngöôøi khaùc thì khoâng theå ñöôïc nhö theá. Hoûi: - Vì sao ñöùc Theá Toân khoâng ban thaàn löïc gia hoä cho Baø-la- giaø, cho ñeán Baø-leâ-giaø, Phuù-giaø-la, Baø-lôïi-giaø ñeå hoï ñöôïc xuaát gia baèng caùch goïi "Thieän lai"? Ñaùp: - Ñoù laø do Baø-EÂ bò nghieäp laøm chöôùng ngaïi ñaïo neân khoâng ñöôïc xuaát gia baèng caùch goïi "Thieän lai". Phuù-giaø-la, Ba-lôïi-giaø thì ngay ñôøi naøy khoâng coù nhaân duyeân Voâ hoïc neân khoâng ñöôïc xuaát gia baèng caùch goïi "Thieän lai". Vì lyù do ñoù, tuy ñeàu ôû caïnh Phaät nhöng khoâng phaûi taát caû ñeàu xuaát gia baèng caùch goïi "Thieän lai". Noùi quy y Phaät, Phaùp, Taêng ba laàn thì ñöôïc thoï Cuï tuùc laø: Luùc aáy, ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Ta ñaõ thoaùt khoûi maïng löôùi troùi buoäc cuûa trôøi ngöôøi, caùc vò cuõng ñaõ thoaùt khoûi maïng löôùi naøy. Nghe Phaät noùi lôøi naøy, aùc ma lieàn noùi vôùi Phaät: - OÂng chöa ñöôïc giaûi thoaùt khoûi maïng löôùi raøng buoäc nôi trôøi, ngöôøi. Caùc Tyø-kheo cuõng chöa ñöôïc giaûi thoaùt. Phaät lieàn noùi keä ñaùp: Ngöôøi ñôøi nôi naêm duïc. YÙ thöùc thöù saùu nhaän Ta ñaõ lìa caùc duïc AÙc ma ngöôi töï ñoïa Sau khi nghe lôøi naøy, bieát Phaät ñaõ thaáy roõ mình chöa ly duïc, aùc ma buoàn baõ, xaáu hoå lieàn bieán maát. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñi moãi nhoùm hai ngöôøi, ñeán caùc ñòa phöông ñeå giaùo hoùa, chôù coù ñi moät mình. Caùc Tyø-kheo lieàn leân ñöôøng. Nghe Tyø-kheo thuyeát phaùp xong, nhöõng ngöôøi ôû nôi aáy lieàn ñeán gaëp Phaät, giöõa ñöôøng coù ngöôøi hoái haän beøn quay veà nhaø. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy ñeán baïch vôùi Theá Toân, Phaät lieàn daïy cho hoï phaùp thoï giôùi baèng caùch noùi ba laàn. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc vò haõy quay laïi ñoù. Neáu coù ai ôû nôi aáy xin xuaát gia thì haõy

cho hoï caïo boû raâu toùc, maëc phaùp phuïc vaø cho hoï thoï giôùi baèng caùch noùi ba laàn: "Con xin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng. Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc laø thaày cuûa con". Ñoù laø phaùp thoï giôùi baèng caùch noùi ba laàn. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo thaéc maéc: "Vì sao noùi ba laàn lieàn ñöôïc xuaát gia vaø thoï Cuï tuùc?". Phaät noùi: "Quy y Phaät, quy y Phaùp, Quy y Taêng töùc laø xuaát gia. Quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng laàn thöù hai xong töùc laø thoï Cuï tuùc. Vì lyù do naøy neân hoaøn taát vieäc xuaát gia thoï Cuï tuùc". Coù ngöôøi laïi thaéc maéc: "Vì sao Öu-baø-taéc thoï Tam quy y, Sa-di cho ñeán taùm giôùi ñeàu thoï Tam quy y maø laïi khoâng goïi laø thoï Cuï tuùc?" Phaät noùi: "YÙ nghóa cuûa hai vieäc naøy khaùc nhau. Öu-baø-taéc khoâng döøng ôû Tam quy y maø coøn theâm naêm giôùi môùi ñöôïc goïi laø Öu-baø-taéc. Sa-di cho ñeán taùm giôùi cuõng laïi nhö vaäy". Ngöôøi thoï Cuï tuùc baèng caùch noùi Tam quy y thì chæ theo ñoù laø ñuû, chöù khoâng theâm gì

caû, vì theá goïi laø thoï Cuï tuùc. Lyù do khoâng theâm gì khaùc laø vì Tam quy y coù hai loaïi: - Moät laø, vì thoï naêm giôùi, möôøi giôùi, taùm trai giôùi, cho ñeán thoï hai traêm naêm möôi giôùi, neân thoï Tam quy y. - Hai laø, thoï haún Tam quy y moät caùch tröïc tieáp. Vì sao vaäy? - Vì vaøo luùc aáy Phaät chöa cheá hai traêm naêm möôi giôùi cho ñeán taùm trai giôùi. Vì theá noùi Tam quy y moät caùch tröïc tieáp thì ñöôïc thoï Cuï tuùc. Sau khi Phaät quyeát ñònh khoâng cho thoï giôùi baèng caùch noùi Tam quy y thì tuy coù noùi ba laàn cuõng khoâng thaønh töïu vieäc thoï giôùi Cuï tuùc. Nguyeân nhaân veà sau Phaät boû phaùp thoï giôùi baèng caùch noùi Tam quy y laø do moät Tyø-kheo beänh maø ra. Luùc aáy, A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö rôøi khoûi choã ngoài, söûa y, baøy vai phaûi, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay höôùng veà Phaät, baïch: - Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao chuùng con bieát ñöôïc phaùp thoï Cuï tuùc baèng caùch noùi Tam quy y? Ñöùc Phaät baûo Kieàu-traàn-nhö: - Ngöôøi naøo xin xuaát gia thì haõy caïo raâu toùc vaø baûo hoï noùi: “Troïn ñôøi con xin quy y Phaät, Phaùp, Taêng”. Cho ñeán noùi: “Nay con xuaát gia theo Phaät, ñaáng Baø-giaø-baø (Ñöùc Theá Toân) laø thaày cuûa con”. Ñöùc Phaät baûo Kieàu-traàn-nhö: - Thoï giôùi baèng caùch noùi Tam quy y laø nhö Ta ñaõ giaûng giaûi. Sau khi nghe Phaät giaûng veà vieäc thoï giôùi baèng caùch noùi Tam quy y, Kieàu-traàn-nhö ñöôïc thoâng suoát, lui laïi ñaûnh leã Phaät roài ra ñi.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 1 447

Toân giaû A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö du haønh tôùi nöôùc Tyø-leâ-kyø, daàn daàn ñeán Tyø-xaù-ly. Taïi Tyø-xaù-ly coù nhöõng ngöôøi Tyø-leâ-kyø, laø con cuûa hai doøng hoï thuoäc hai nöôùc ñang ôû chung moät choã. Ngöôøi thöù nhaát teân Yeát-yeát-ñôùi-giaø, hai laø Yeát-luaân-giaø, ba laø Tyø-caân-ñôùi-giaø, boán laø Yeát-trì-giaø, naêm laø Giaø-laïi-giaø, saùu laø Tyø-ñaø-baït-giaø, baûy laø Baït-ñaø, taùm laø Tu-baït-ñaø-giaø, chín laø..... (baûn goác thieáu), möôøi laø Da-xa, möôøi moät laø Di-tu-ña-la, möôøi hai laø A-leâ-da. Nhöõng ngöôøi naøy ñeàu nghó: “A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö xuaát gia thöïc haønh phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Ñaïi Sa moân. Ñoù laø ngöôøi coù trí tueä lôùn, ai maø theo hoïc aét ñöôïc dieäu phaùp. Vì sao chuùng ta khoâng ñeán choã vò aáy ñeå xuaát gia hoïc dieäu phaùp? Vò aáy tu phaùp gì, chuùng ta cuõng tu haønh theo”. Sau khi baøn luaän xong, nhöõng ngöôøi aáy lieàn daãn nhau ñeán choã Kieàu-traàn-nhö ñaûnh leã saùt chaân Toân giaû roài ñöùng qua moät phía, baïch vôùi toân giaû: - Cuùi xin Ñaïi ñöùc cho pheùp chuùng con ñöôïc xuaát gia, tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Nhö Lai. A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö lieàn nhaän lôøi, cho pheùp hoï xuaát gia, thoï giôùi baèng caùch noùi ba laàn quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Thoï giôùi xong, hoï lieàn cuøng nhau ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài ñöùng qua moät phía. Toân giaû Kieàu-traàn-nhö baïch Phaät: - Caùc thieän nam naøy caàu xin xuaát gia, con ñaõ cho hoï thoï giôùi baèng caùch noùi Tam quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Nhö vaäy coù ñaéc giôùi khoâng? Ñöùc Phaät baûo: - Nhöõng ngöôøi naøy thoï giôùi baèng caùch noùi Tam quy y, nhö vaäy laø ñaõ hoaøn toaøn thaønh töïu vaø ñaéc troïn veïn giôùi Cuï tuùc. Vì sao vaäy?- Chö Phaät quaù khöù ñaõ töøng cho thoï giôùi baèng caùch noùi Tam quy y nhö vaäy. Chö Phaät vò lai cuõng seõ cho thoï giôùi baèng caùch noùi Tam quy y nhö vaäy. Hieän nay

Ta cuõng laøm nhö vaäy. Vì theá, coù phaùp thoï giôùi baèng caùch noùi Tam quy y nhö theá. Phaùp baïch Töù yeát-ma: - Vì sao phaûi baïch Töù yeát-ma ngay trong hieän taïi ñeå thoï Cuï tuùc? Ñaùp:- Vaøo luùc aáy, Phaät ôû taïi thaønh Vöông Xaù, thaày troø Öu-laâu- taàn-loa Ca-dieáp ñaõ xuaát gia, coù moät Tyø-kheo beänh khoâng ñöôïc ai chaêm soùc nuoâi beänh neân beänh ngaøy caøng naëng, lieàn qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo thaáy Tyø-kheo aáy bò beänh naëng vaø qua ñôøi, do khoâng coù ngöôøi nuoâi beänh vaø khoâng coù ñeä töû neân thaày aáy bò khoå naõo nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem vieäc aáy baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn taäp hôïp chuùng Taêng laïi vaø daïy:

448 BOÄ LUAÄT 11

- Töø nay trôû ñi haõy boû phaùp yeát-ma tam ngöõ vaø phaûi baïch Töù yeátma ôû trong Taêng goàm möôøi vò ñeå thoï Cuï tuùc. Caàn bieát, hai phaùp thoï giôùi naøy ñeàu ñöôïc noùi roõ nhö treân. Luùc aáy, coù moät Tyø-kheo aùc ñoä ngöôøi xuaát gia. Ngöôøi xuaát gia aáy lieàn nghi ngôø thaày mình neân ñeán baïch vôùi Theá Toân. Theá Toân hoûi: - Tröôùc khi thoï giôùi, oâng coù nghi ngôø gì khoâng? Ñaùp: - Daï khoâng. Ñöùc Phaät noùi: - Vaäy oâng ñaõ ñaéc giôùi Cuï tuùc. Laïi coù moät ngöôøi caàu thaày xuaát gia thoï giôùi Cuï tuùc. Sau khi thoï giôùi xong, oâng aáy nghi ngôø thaày khoâng thanh tònh vaø khoâng bieát mình coù ñaéc giôùi khoâng, neân ñeán baïch vôùi Theá Toân. Theá Toân hoûi: - Tröôùc ñaây oâng coù bieát thaày khoâng thanh tònh khoâng? Ngöôøi thoï giôùi noùi: - Daï khoâng bieát. Laïi hoûi: - Tröôùc ñaây oâng coù bieát thoï giôùi vôùi vò thaày khoâng thanh tònh thì khoâng ñaéc giôùi khoâng? Ñaùp:- Daï khoâng bieát. Ñöùc Phaät noùi: - Vaäy laø oâng ñaõ ñaéc giôùi Cuï tuùc. Laïi coù ngöôøi caàu thaày xuaát gia, thaày lieàn cho thoï Cuï tuùc. Veà sau, ngöôøi aáy nghi ngôø neân ñeán baïch Theá Toân. Theá Toân hoûi: - OÂng coù bieát tröôùc laø thaày oâng phaù giôùi khoâng? Ñaùp:- Daï bieát. Laïi hoûi: - OÂng coù bieát tröôùc laø thoï giôùi vôùi vò thaày khoâng thanh tònh thì khoâng ñaéc giôùi khoâng? Ñaùp:- Daï bieát. Laïi hoûi: - Tröôùc kia, thaày oâng thoï giôùi coù ñaéc giôùi hay khoâng, oâng coù bieát khoâng? Ñaùp:- Daï khoâng bieát. Ñöùc Phaät noùi: - Vaäy oâng ñaõ ñaéc giôùi Cuï tuùc. Laïi coù moät ngöôøi caàu thaày xuaát gia, thaày lieàn cho thoï Cuï tuùc. Sau ñoù ngöôøi aáy nghi ngôø, ñeán baïch Theá Toân. Theá Toân hoûi: - OÂng coù bieát tröôùc laø thoï giôùi vôùi vò thaày khoâng thanh tònh thì

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 1 449

khoâng ñaéc giôùi khoâng? Ñaùp: - Daï coù bieát tröôùc. Laïi hoûi: - OÂng coù bieát tröôùc laø thoï giôùi vôùi thaày oâng thì khoâng ñaéc giôùi khoâng? Ñaùp:- Daï bieát. Ñöùc Phaät noùi: - Ba vieäc ñeàu bieát, vaäy thoï giôùi khoâng ñaéc giôùi. Vì lyù do naøy neân goïi laø baïch Töù yeát-ma. Theá naøo laø ra leänh cho pheùp lieàn ñöôïc thoï Cuï tuùc? Luùc aáy, taïi giaûng ñöôøng ôû vöôøn Loäc maãu Tyø-xaù-khö, thuoäc nöôùc Xaù Veä. Ñöùc Phaät hoûi Sa-di Toâ-ñaø-da veà nghóa lyù. Toâ-ñaø-da giaûi nghóa ñuùng nhö ñöùc Phaät ñaõ giaûng giaûi, laøm Nhö Lai vöøa yù. Phaät lieàn baûo: - Töø nay trôû ñi, neáu oâng coù thaéc maéc gì thì ñöôïc pheùp ñeán hoûi Nhö lai,vaø ñöùc Phaät cho vò aáy giôùi ñeå laäp töùc ñaéc Cuï tuùc. Ñoù goïi laø ra leänh

cho pheùp, lieàn ñöôïc thoï Cuï tuùc. Theá naøo laø thoï Cuï tuùc baäc thöôïng? - Nhö coù moät ngöôøi ñaõ ñoaïn tröø heát caùc laäu, chöa ñuû hai möôi tuoåi ñaõ thoï Cuï tuùc, lieàn töï sanh nghi ngôø: Khoâng bieát mình ñaõ ñaéc giôùi Tyø- kheo chöa? Bieát vò aáy nghi ngôø, caùc Tyø-kheo ôû cuøng truï xöù ñeán baïch vôùi Theá Toân veà vieäc aáy. Theá Toân hoûi Tyø-kheo ñaõ döùt heát caùc laäu aáy: - OÂng haõy tính luoân naêm ôû trong thai vaø nhöõng thaùng nhuaàn, xem coù ñuû tuoåi khoâng? Ñaùp:- Daï khoâng ñuû. Ñöùc Phaät lieàn hoûi caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo naøy ñaõ ñaéc A-la-haùn phaûi khoâng? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Daï ñaõ ñaéc A-la-haùn. Ñöùc Phaät noùi: - Ñoù laø thoï Cuï tuùc baäc thöôïng. Ñöùc Phaät laïi baûo tieáp: - Nhöõng ngöôøi thoï giôùi sau naøy ñöôïc pheùp tính luoân tuoåi trong thai. Theá naøo laø naêm phaùp thoï Cuï tuùc cuûa Tyø-kheo ni? - Thöïc haønh theo lôøi daïy cuûa thaày laø caùch thoï Cuï tuùc thöù nhaát cuûa Tyø-kheo ni. Luùc aáy, Phaät ôû trong vöôøn cuûa doøng hoï Thích. Ma-ha-ba-xaø-ba-ñeà cuøng naêm traêm ngöôøi nöõ doøng hoï Thích ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân

Phaät, baïch vôùi Phaät: - Baïch ñöùc Theá Toân! Ngöôøi nöõ chuùng con coù ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Phaät khoâng? Ñöùc Phaät noùi: - Ta khoâng muoán cho ngöôøi nöõ xuaát gia. Sau khi nghe lôøi naøy, caùc coâ aáy guïc ñaàu khoùc nhö möa roài ra veà. Sau ñoù, Theá Toân ñi töø khu vöôøn doøng hoï Thích ñeán Tònh xaù Kyø-Hoaøn, thuoäc nöôùc Xaù-Veä. Nghe tin Phaät ñang ñi ñeán Tònh xaù Kyø-Hoaøn, Kieàu- ñaøm-di vaø naêm traêm ngöôøi nöõ aáy buoàn raàu, töï than thaân traùch phaän vì khoâng ñöôïc xuaát gia trong Phaät phaùp. ñeàu töï caïo ñaàu, maëc phaùp phuïc, ñi theo sau Phaät, ñeán ñöùng ngoaøi coång Tònh xaù Kyø-Hoaøn vaø gaëp toân giaû A-nan. Toân giaû A-nan lieàn hoûi meï vaø caùc ngöôøi nöõ: - Vì sao caùc tín nöõ töï caïo toùc, maëc phaùp phuïc, nhan saéc tieàu tuïy khoâng vui vaäy? Ngöôøi meï vaø caùc ngöôøi nöõ lieàn ñaùp: - Lyù do chuùng toâi khoâng vui laø do ñöùc Theá Toân khoâng cho ngöôøi nöõ xuaát gia, vì theá chuùng toâi buoàn raàu. A-nan baûo: - Haõy ñôïi moät laùt, toâi seõ vì caùc vò vaøo baïch ñöùc Theá Toân. A-nan lieàn ñi vaøo, baïch vôùi Theá Toân: - Caùc tín nöõ aáy caàu xin xuaát gia, kính mong ñöùc Theá Toân chaáp nhaän. Ñöùc Phaät baûo A-nan: - Lyù do Ta khoâng cho pheùp ngöôøi nöõ xuaát gia laø vì: nhö gia ñình ngöôøi ñôøi naøo con trai ít, con gaùi ñoâng thì gia nghieäp aét seõ bò tan raõ. Cuõng vaäy, trong phaùp xuaát gia neáu coù ngöôøi nöõ thì chaùnh phaùp aét seõ bò hö hoaïi, khoâng toàn taïi laâu daøi ñöôïc. A-nan laïi baïch Phaät: - Ngöôøi nöõ tu phaïm haïnh ôû trong Phaät phaùp coù chöùng ñaéc boán quaû khoâng? Ñöùc Phaät baûo A-nan: - Neáu ngöôøi nöõ naøo coù theå tu phaïm haïnh khoâng ngöøng nghæ, khoâng thoái lui, thì cuõng coù theå ñaït ñöôïc. A-nan laïi baïch Phaät: - Cuùi xin Theá Toân cho pheùp ngöôøi nöõ ñöôïc xuaát gia trong Phaät phaùp. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Ngöôøi nöõ naøo coù theå thöïc haønh Baùt kænh phaùp thì ñöôïc pheùp xuaát

gia. Ngöôøi naøo khoâng theå thöïc haønh Baùt kænh phaùp thì khoâng ñöôïc ôû trong ñaïo. Lyù do Ta cheá Baùt kænh phaùp cho ngöôøi nöõ laø vì: nhö ngöôøi muoán vöôït qua soâng, tröôùc heát phaûi taïo caàu, thuyeàn; veà sau tuy coù nöôùc lôùn thì vaãn coù theå qua ñöôïc. Baùt kænh phaùp cuõng nhö vaäy, vì sôï veà sau hoï phaù hoaïi chaùnh phaùp neân phaûi cheá cho hoï nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - OÂng caàu xin Ta cho ngöôøi nöõ xuaát gia, laøm cho sau naøy chaùnh phaùp seõ bò giaûm naêm traêm naêm. Nghe lôøi naøy, A-nan buoàn raàu khoâng vui, lieàn ra ngoaøi hoûi caùc tín nöõ: - Phaät noùi Baùt kænh phaùp, caùc vò coù theå phuïng haønh khoâng? Nghe lôøi naøy, caùc coâ aáy ñeàu vui möøng, lieàn nhôø A-nan vaøo baïch vôùi Theá Toân: “Hoâm nay chuùng con ñöôïc Theá Toân boá thí phaùp, chuùng con xin phuïng haønh. Gioáng nhö coù ngöôøi taém goäi baèng nöôùc thôm vaø trang söùc xong, laïi coù ngöôøi ñeán ñaët voøng hoa trang söùc leân ñaûnh ñaàu mình, hoâm nay chuùng con cuõng gioáng nhö vaäy”. Toân giaû A-nan lieàn ñem lôøi naøy vaøo baïch vôùi Theá Toân. Theá Toân noùi: - Caùc coâ aáy ñaõ ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ñoù chính laø phaùp thoï Cuï tuùc do laøm theo lôøi daïy cuûa thaày. Phaùp thoï Cuï tuùc baèng caùch baïch Töù yeát-ma thì gioáng nhö trong kinh Tyø-kheo beänh ôû treân ñaõ noùi. Phaùp thoï Cuï tuùc baèng caùch nhôø ngöôøi thay theá cuõng gioáng nhö trong kinh Tyø-kheo ni ñaõ noùi.

Theá naøo laø phaùp thoï Cuï tuùc baèng caùch goïi: “Thieän lai Tyø-kheo ni”? Luùc aáy, Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù Veä, coâ Ma-ñaêng-kyø ñeán choã Phaät, ñaàu maët saùt ñaát ñaûnh leã chaân Theá Toân roài ngoài qua moät phía. Ñöùc Phaät lieàn giaûng phaùp cho coâ aáy nghe. Nghe xong, coâ aáy hieåu thaáu ñaùo phaùp taùnh, ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn vaø xin Phaät xuaát gia. Ñöùc Theá Toân baûo: - Cho pheùp con kheùo tu phaïm haïnh ôû trong giaùo phaùp cuûa Ta ñeå döùt saïch khoå ñau. Sau khi Phaät noùi xong, toùc treân ñaàu coâ aáy töï ruïng; phaùp phuïc, bình baùt ñoät nhieân hieän treân thaân, oai nghi ñónh ñaïc nhö ngöôøi tu taäp ñaõ laâu. Vì theá, goïi laø thoï Cuï tuùc baèng caùch goïi “Thieän lai!”.

Phaùp thoï Cuï tuùc baäc thöôïng, döùt saïch caùc höõu laäu, thaønh A-la-haùn laø: Nhö vò Sa-di noùi treân, tuy chöa ñuû hai möôi tuoåi ñaõ ñaéc A-la-haùn neân goïi laø thoï Cuï tuùc baäc thöôïng. Tyø-kheo ni naøy cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø thoï Cuï tuùc baäc thöôïng. Naêm phaùp thoï Cuï tuùc cuûa Tyø-kheo ni ñaõ ñöôïc trình baøy xong.

Vieäc laäp ra phaùp thoï Cuï tuùc baäc thöôïng cho ngöôøi coù thieän caên: Baáy giôø, trong thaønh Vöông Xaù coù Baø la moân teân Ni-caâu-ñaø, coù raát nhieàu tieàn cuûa, chaâu baùu. Vôï ngöôøi Baø-la-moân naøy sanh moät ngöôøi con teân Taát-ba-la-duyeân. Doøng hoï cuûa cha meï trong saïch. Ñöùa treû naøy thoâng ñaït taát caû saùch vôû, kinh ñieån cuûa Baø la moân cho ñeán bieát roõ caùc töôùng cuûa baäc ñaïi nhaân. Sau khi cha cheát, trong nhaø caäu thanh nieân Taát-baø-la-duyeân naøy coù chín möôi saùu ñaáu vaøng roøng, taùm möôi öùc möôøi vaïn Laëc-sa tieàn, ngöôøi haàu, ñaày tôù goàm coù caû ngaøn thoân. Vôï caäu aáy teân Baït-ñaø, nhan

saéc xinh ñeïp, treân ñôøi khoâng ai saùnh baèng. Vaäy maø caäu aáy coù theå döùt tröø, ñoaïn tröø tham, boû coâ aáy ñeå ra ñi. Caäu aáy suy nghó: “Neáu theá gian coù baäc A-la-haùn chaân thaät thì ta seõ xuaát gia vôùi vò aáy. Ta caàn ñeán röøng tieân nhaân tu khoå haïnh ñeå tu phaïm haïnh”. Sau khi suy nghó xong, caäu aáy lieàn caét aùi töø thaân, döùt tröø tham duïc, töø boû vôï maø ñi, ñeán röøng tieân nhaân khoå haïnh, aên rau vaø laù caây, uoáng nöôùc suoái trong, tu phaïm haïnh suoát möôøi hai naêm, ñaéc caùc taâm thieàn, thaønh töïu naêm thoâng. Khi aáy, Theá Toân ñaõ xuaát hieän ôû ñôøi, chuyeån phaùp luaân laàn ñaàu ôû vöôøn Loäc-daõ. Luùc naøy, Taêng baûo ñaõ ñöôïc thaønh laäp, goàm moät ngaøn vò Tyø-kheo. Nhöõng vò naøy ñeàu laø baäc kyø cöïu, ñöôïc caû nöôùc kính troïng, caùc caên tòch tónh, ñeàu laø baäc ñaõ giaûi thoaùt, döùt saïch caùc laäu hoaëc. Theá Toân cuøng caùc Tyø-kheo laàn löôït du haønh ñeán nöôùc Ma-kieät-ñeà, vaøo röøng Nhöôïc Trí vaø döøng chaân beân ñaïi thoï Ni-caâu. Luùc naøy, ñöùc Theá Toân duøng Phaät nhaõn quan saùt theá gian ñeå xem thöû nhöõng chuùng sanh naøo sanh ôû ñôøi maø ít phieàn naõo, coù uy löïc lôùn, coù theå laõnh thoï phaùp cuûa Ta giaûng. Nhö Lai quaùn saùt thaáy thanh nieân Taát- baø-la-duyeân ñang ôû röøng Öu-tra, lieàn nghó: “Ngöôøi naøy coù theå thoï nhaän chaùnh phaùp cuûa Ta”. Luùc aáy, vì muoán ñoä thanh nieân Taát-baø-la-duyeân neân Theá Toân cuøng vôùi moät ngaøn Tyø-kheo ñi töø nöôùc Ma-kieät-ñeà ñeán thaùp Ña Töû. Khi ñaõ ñeán ñoù, caùc vò döøng nghæ beân goác caây. Moät ngaøy noï, ôû trong khu röøng naøy, do thaàn löïc cuûa Phaät, aùnh saùng chieáu röïc rôõ, röøng caây saùng choùi. Gioáng nhö traêng thu hay maët trôøi khoâng bò maây che, aùnh saùng cuûa Nhö Lai cuõng nhö vaäy.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 1 453

Sau möôøi hai naêm tu khoå haïnh, thanh nieân aáy chôït muoán ñeán thaùp Ña Töû neân vöôït qua caùc hang nuùi, röøng raäm hieåm trôû ñeå ñeán thaùp Ña Töû. Luùc ñeán nôi, thaáy trong röøng aáy coù aùnh saùng kyø laï, hôn haún aùnh saùng thöôøng, caäu aáy lieàn suy nghó: “Trong ñaây chaéc coù chö Thieân, Thích, Phaïm, thaàn tieân coù söùc maïnh hoaëc sö töû chuùa, vì theá khu röøng naøy coù hieän töôïng kyø laï, toát ñeïp nhö vaäy. Thanh nieân Taát-baø-la-duyeân ñi daàn veà phía tröôùc, thaáy daáu chaân Nhö Lai coù töôùng baùnh xe ngaøn nan hoa ñaày ñuû, roõ saùng, lieàn theo daáu chaân ñi tôùi. Töø xa troâng thaáy Nhö Lai coù caùc caên thanh tònh, dung maïo thuø thaéng ñaëc bieät, ñaày ñuû caùc töôùng toát, ñang ngoài nghieâm trang, caäu aáy baát chôït rôïn toùc gaùy, phaùt sanh loøng tin, töï suy nghó: “Ñieàu ta mong öôùc khi môùi xuaát gia chính laø ñaây”. Chö Thieân lieàn baûo: - Khoâng neân nghi ngôø. Caäu aáy laïi thaáy caùc Tyø-kheo chaùnh nieäm ngoài thieàn, lieàn nghó: “Ñieàu ta mong caàu tröôùc ñaây, nay ñaõ ñöôïc gaëp”. Caäu aáy lieàn tieán ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát, ñöa hai tay vuoát chaân Phaät, mieäng noùi: - Con hoï laø Ca-dieáp, teân Taát-baø-la-duyeân. Caäu aáy töï xöng ba laàn nhö vaäy. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu ai coù phieàn naõo, noäi keát, laäu hoaëc chöa döùt tröø, chaúng phaûi laø Nhaát thieát trí, cuõng chaúng phaûi thaày cuûa loaøi ngöôøi, thì khi nhaän söï leã laïy cuûa ngöôøi ñaõ thaønh töïu phaùp laønh, ñaàu keû aáy seõ bò vôõ thaønh baûy phaàn. Ta thaät söï laø ngöôøi ñaõ

chaám döùt laäu hoaëc phieàn naõo, laø ruoäng phöôùc cuûa taát caû moïi ngöôøi, laø ngöôøi thöông xoùt chuùng sanh, laø baäc Nhaát thieát trí, cho neân, Ta nhaän söï ñaûnh leã cuûa thanh nieân naøy. Khi ñoù, ñöùc Theá Toân baûo thanh nieân aáy: - OÂng ñaõ cuùng döôøng ñaày ñuû, ñaõ thaønh töïu loøng tin. Haõy ngoài qua moät phía. Nghe lôøi Phaät daïy, thanh nieân aáy lieàn laïy saùt chaân Phaät roài ngoài qua moät phía. Luùc aáy Theá Toân noùi ñuû caùc phaùp, chæ daïy söï lôïi ích an vui cho thanh nieân aáy nghe. Nghe xong, thanh nieân aáy lieàn chöùng ngoä phaùp, ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, lieàn ñöùng daäy, chaép tay ñaûnh leã, baïch Phaät: - Theá Toân laø thaày cuûa con. Con laø ñeä töû Thanh-vaên. Ñöùc Phaät lieàn giaûng cho thanh nieân aáy: - Phaûi thaân caän, tu haønh boán nieäm xöù, giaûng noùi cho ñeán taùm Thaùnh ñaïo cuõng nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo thanh nieân: - Khi vaøo laøng cuûa caùc thieän nam, thieän nöõ, oâng ñöøng ñeå taâm tham

ñaém, gioáng nhö maët traêng khoâng bò dính vaøo ñaâu khi chieáu xuoáng theá gian. Khi oâng vaøo caùc xoùm laøng, taâm khoâng coù vöôùng maéc cuõng laïi nhö vaäy. Nhö con ong laáy hoa, vieäc vaøo xoùm laøng cuõng phaûi nhö vaäy. Naøy thieän nam! Ví nhö thieän nam Chôn-ñaø-la phaûi xaû boû taâm yû laïi vaøo doøng hoï, cuûa caûi, phöôùc ñöùc, caàn phaûi khieâm nhöôøng khi ñi vaøo laøng xoùm, gioáng nhö con boø lôùn nhaát trong ñaøn boø töï yû laïi vaøo caëp söøng beùn nhoïn neân ngaïo maïn ñoái vôùi caùc con khaùc, veà sau söøng bò chaët gaõy thì taâm kieâu maïn bò chaám döùt Khi vaøo laøng xoùm, taâm oâng khoâng ñöôïc tham ñaém cuõng neân nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo thieän nam: - Saùu caên chôù coù naém giöõ yù töôûng, laøm taâm bò troùi buoäc. Saùu traàn cho ñeán saùu thöùc cuõng nhö vaäy. Saéc aám cuõng khoâng neân dính maéc, naém giöõ voïng töôûng, cho ñeán thöùc aám cuõng laïi nhö vaäy. Maét, tai, muõi, löôõi, thaân, yù vaø saùu traàn, caùc giaùc quaùn, yù quaùn cuõng laïi nhö vaäy, khoâng ñöôïc naém giöõ voïng töôûng. Gioáng nhö töøng gioït nöôùc noái nhau ôû trong hö khoâng, khoâng bò ngaên ngaïi, quaùn möôøi taùm giôùi, möôøi hai nhaäp, naêm aám khoâng coù naém giöõ, taâm khoâng bò ngaên ngaïi cuõng laïi nhö vaäy.Naøy thieän nam, oâng neân hoïc nhö vaäy. Thanh nieân aáy baïch Phaät: - Con xin vaâng lôøi Theá Toân. Sau khi nghe Theá Toân ñöa ra caùc ví duï, giaûng phaùp ñuû caùch, thanh nieân aáy lieàn hieåu vaø ghi nhôù. Sau khi ñaõ thoï nhaän giaùo phaùp, vò aáy rôøi khoûi choã ngoài, nhieãu quanh Phaät ba voøng, ñaûnh leã Phaät roài ra ñi, ñeán moät goác caây ngoài ngay thaúng, nhôù laïi giaùo phaùp Phaät ñaõ daïy suoát baûy ngaøy baûy ñeâm, ñeán saùng ngaøy thöù taùm thì caùc laäu ñöôïc döùt saïch, ñaït ñöôïc ba minh, saùu thoâng, ñaày ñuû taùm giaûi thoaùt, chöùng quaû A-la-haùn. Sau khi ñaéc quaû A-la-haùn, vò aáy ñeán choã Phaät ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài ngoài lui qua moät phía, baïch Phaät: - Baïch Theá Toân! Suoát baûy ngaøy baûy ñeâm, con ñaõ quaùn chieáu phaùp maø tröôùc ñaây Nhö Lai ñaõ giaûng. Ñeán saùng ngaøy thöù taùm thì caùc laäu ñaõ ñöôïc döùt tröø, taâm ñöôïc giaûi thoaùt, ñaït ñöôïc ba minh, saùu thaàn thoâng, ñaéc quaû A-la-haùn. Gioáng nhö coù ngöôøi noùi: coù moät con voi lôùn cao baûy khuyûu tay, laïi coù moät caây cao saùu khuyûu tay röôõi maø cho caây naøy coù theå phuû kín con voi thì thaät

phi lyù. Neáu coù ngöôøi naøo ñaéc quaû A-la-haùn, ñaït ñöôïc ba minh, saùu thaàn thoâng, ñuû taùm giaûi thoaùt, maø coù theå hôn con thì khoâng theå coù ñöôïc. Ñöùc Phaät baûo Ca-dieáp: - Laønh thay! Laønh thay! Ca-dieáp, nhö lôøi oâng noùi, döïa vaøo caùc thí duï trong phaùp Ta ñaõ giaûng, oâng ñaõ chöùng ngoä ñöôïc lyù Voâ sanh, ñaéc quaû

A-la-haùn, töùc laø ñaõ thoï giôùi Cuï tuùc. Luùc aáy, nhaân vieäc naøy, Theá Toân taäp hôïp caùc Tyø-kheo, baûo: - Ta ñaõ noùi phaùp nhö vaäy cho Ca-dieáp nghe. Hoâm nay caùc vò ñeàu phaûi tu haønh phaùp aáy. Ñöùc Phaät laïi baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay trôû ñi cho pheùp caùc vò laäp ra phaùp thoï Cuï tuùc baäc thöôïng ñoái vôùi nhöõng ngöôøi coù caên laønh. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Chö Phaät quaù khöù vaø vò lai ñeàu laäp ra phaùp thoï Cuï tuùc baäc thöôïng ñoái vôùi ngöôøi coù caên laønh. Nay Ta cuõng laïi nhö vaäy. Ñoù laø laäp ra phaùp thoï Cuï tuùc thöôïng cho ngöôøi coù caên laønh. Luùc aáy, toân giaû Ca-dieáp lieàn rôøi khoûi choã ngoài, söûa aùo baøy vai phaûi, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay leã Phaät vaø baïch: - Baïch Theá Toân! ÔÛ trong phaùp Nhö Lai, chuùng con an truï vaøo nhöõng phaùp gì? Tu nhöõng phaùp gì? Ngöôøi thöïc haønh phaùp coù gì khaùc nhau? Ñöùc Phaät baûo: - Laønh thay! Laønh thay! Ca-dieáp, ñieàu oâng hoûi raát toát. Nhö suoái tuoân chaûy khoâng bao giôø heát, cuõng vaäy, vieäc oâng hoûi veà caùch tu, caùch an truï, cho ñeán söï sai khaùc, lôøi leõ, nghóa lyù khoâng bò ngaên treä. Ñöùc Phaät baûo Ca-dieáp: - Boán Thaùnh chuûng laø choã ôû, möôøi hai ñaàuñaø laø phaùp thöïc haønh, döùt caùc höõu laäu goïi laø sai khaùc. Toân giaû Ca-dieáp baïch Phaät: - Boán Thaùnh chuûng, möôøi hai ñaàu ñaø cho ñeán laäu taän, giaûi thoaùt seõ ñöôïc con cung kính thöïc haønh. Gioáng nhö tröôûng giaû hoaëc con tröôûng giaû taém goäi baèng nöôùc thôm roài trang ñieåm baèng y phuïc ñeïp nhaát, laïi coù ngöôøi ñeán duøng voøng hoa ñeïp ñoäi leân treân ñaûnh hoï, treân ñaûnh chuùng con ñöôïc ñoäi giaùo phaùp maø Nhö Lai daïy cuõng laïi nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo Ca-dieáp: - OÂng an truï trong boán Thaùnh chuûng nhö theá naøo? Toân giaû Ca-dieáp baïch Phaät: - Moät laø coù yù töôûng vöøa ñuû ñoái vôùi y phaán taûo ñaõ coù saün. Hai laø thaáy y phaán taûo maø ngöôøi ñoái dieän ñang maëc thì phaûi khen ngôïi. Ba laø thaáy ngöôøi khaùc maëc y phaán taûo thì khoâng ñöôïc töï yû laïi maø cheâ hoï. Boán laø bieát ñuû khi ñöôïc ñoà aên uoáng, cho ñeán thuoác chöõa beänh duø nhieàu hay ít.Laïi nöõa, khoâng ñöôïc töï yû laïi maø cheâ ngöôøi khaùc. Ñoái vôùi ngöôøi khaùc, khoâng ñöôïc sanh yù nghó ngöôøi aáy hôn ta, ngöôøi aáy khoâng baèng ta. Laïi

khoâng nghó: ngöôøi kia gioáng ta, ngöôøi naøy khoâng gioáng ta. Khoâng sanh taâm: ngöôøi naøy thaáp heøn hôn ta, ngöôøi kia khoâng thaáp heøn hôn ta. Laïi khoâng nghó: ngöôøi kia toát hôn ta, ngöôøi noï khoâng toát baèng ta, ngöôøi ñôøi ñeàu traùi ngöôïc vôùi phaùp treân, coøn ta laøm ñuùng phaùp aáy. Ñöùc Phaät baûo Ca-dieáp: - Vieäc an truï vaøo boán Thaùnh chuûng caàn phaûi hoïc nhö vaäy. Ca- dieáp, oâng thöïc haønh möôøi hai ñaàu ñaø nhö theá naøo? Toân giaû Ca-dieáp baïch Phaät: -

Moät laø thöôøng kinh haønh ôû nôi yeân tónh, vaéng veû vaø ca ngôïi nôi yeân tónh aáy. Hai laø khaát thöïc. Ba laø maëc y phaán taûo. Boán laø neáu coù taâm saân thì laäp töùc chaám döùt, khoâng ñöôïc aên vöøa xong laïi aên nöõa. Naêm laø moãi ngaøy chæ ngoài aên moät laàn vaøo giôø ngoï. Saùu laø nhaän thöùc aên moät laàn (aên heát thì thoâi, khoâng nhaän theâm). Baûy laø luoân ôû nôi nghóa ñòa. Taùm laø thöôøng ngoài nôi ñaát troáng. Chín laø ngoài döôùi goác caây. Möôøi laø thöôøng ngoài khoâng naèm. Möôøi moät laø khoâng löïa choïn vaät duïng traõi ngoài. Möôøi hai laø chæ duøng ba y. Caùc phaùp nhö vaäy ñeàu ñaùng ca ngôïi, khoâng ñöôïc töï yû laïi maø cheâ bai ngöôøi khaùc, cho ñeán ít muoán, bieát ñuû, chæ baøy cho ngöôøi khaùc caùc thöù ñoà duøng. Ñöùc Phaät baûo: - Ca-dieáp! Laønh thay, laønh thay! Nhö lôøi oâng noùi, thöïc haønh möôøi hai haïnh ñaàu ñaø ñuùng laø nhö vaäy. Ñöùc Phaät laïi baûo Ca-dieáp: - OÂng haõy theo Ta ñi kinh haønh trong röøng. Toân giaû Ca-dieáp ñaùp: - Con xin vaâng lôøi Theá Toân. Ñöùc Phaät ñöùng daäy böôùc ñi. Ca-dieáp naém toïa cuï vaét leân vai roài ñi theo sau Theá Toân. Ca-dieáp ñi theo Phaät nhö sö töû con ñi theo sö töû lôùn. Luùc aáy, Theá Toân ñi theo con ñöôøng, ñeán moät goác caây vaø baûo Ca-dieáp: - OÂng haõy traûi toïa cuï beân goác caây naøy cho Ta. Toân giaû Ca-dieáp vaâng lôøi, xeáp Taêng-giaø-leâ thaønh boán lôùp roài traûi xuoáng laøm choã ngoài, Nhö Lai lieàn ngoài xuoáng ñoù. Ca-dieáp ñaûnh leã saùt chaân Phaät. Theá Toân duøng tay phaûi ñeø xuoáng toïa cuï vaø baûo Ca-dieáp: - Caùi toïa cuï naøy raát meàm maïi. Toân giaû Ca-dieáp noùi: - Baïch Theá Toân! Toïa cuï naøy raát meàm maïi. Y naøy laø y cuûa ñeä töû luùc môùi xuaát gia. Luùc coøn môùi, y naøy trò giaù baèng moät nöôùc Ca-thi, nay giaù ñaõ giaûm xuoáng coøn nöûa nöôùc. Cuùi xin Theá Toân thoï nhaän taám y naøy. Ñöùc Phaät baûo Ca-dieáp:

- Vì thöông töôûng oâng neân Ta nhaän y naøy. OÂng seõ duøng nhöõng thöù gì? Toân giaû Ca-dieáp lieàn baïch vôùi Phaät: - Con seõ tìm loaïi y phaán taûo baèng coû Ca-thi-ca loaïi xaáu nhaát ñeå duøng. Ñöùc Phaät baûo Ca-dieáp: - Laønh thay! Laønh thay! OÂng duøng loaïi y phaán taûo laøm baèng coû Ca-thi-ca thì ñöôïc nhieàu lôïi ích, nhieàu an oån. Baáy giôø, ñöùc Theá Toân cuøng vôùi chuùng Tyø-kheo goàm moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò laàn löôït du haønh ñeán nöôùc Ma-kieät-ñeà vaø ngoài nghæ beân goác ñaïi thoï Ma-caâu-ñaø ôû trong röøng. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng baøn luaän ôû trong phoøng vaéng: “Ca-dieáp khoâng baèng A-nhaõ Kieàu- traàn-nhö... ñöôïc thoï Cuï tuùc baèng caùch goïi ‘Thieän lai”; cuõng khoâng baèng ôû Tyø-xaù-ly, Tyø-kheo Baït-kyø ñöôïc thoï Cuï tuùc baèng caùch noùi quy y Phaät, Phaùp, Taêng ba laàn; cuõng khoâng baèng Tyø-kheo Baø-loâ-ba-tö-na thoï Cuï tuùc baèng caùch baïch Töù yeát-ma. OÂng aáy chaúng phaûi laø ngöôøi ñaõ thoï Cuï tuùc, taïi sao laïi ñöôïc pheùp cuøng boá-taùt, yeát-ma vôùi caùc Tyø-kheo?” Khi ñoù, Theá Toân ôû beân goác caây, baèng thieân nhó nghe nhöõng lôøi baøn luaän ôû choã vaéng cuûa caùc Tyø-kheo. Phaät baûo Ca-dieáp: - Haõy ñi laáy nöôùc cho Ta. Ca-dieáp lieàn oâm baùt ñeán ao laáy nöôùc. Thaáy Ca-dieáp ñeán, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn noùi nhöõng lôøi xaác xöôïc: - OÂng chaúng phaûi nhö naêm anh em Kieàu-traàn-nhö ñöôïc thoï Cuï tuùc baèng caùch goïi “Thieän lai”, cuõng khoâng gioáng nhöõng ngöôøi

ôû Tyø-xaù-ly thoï Cuï tuùc baèng caùch noùi ba quy y; cuõng khoâng gioáng Baø-loâ-ba-tö-na thoï Cuï tuùc baèng caùch baïch Töù yeát-ma. OÂng chöa thoï Cuï tuùc, laøm sao cuøng caùc Tyø-kheo boá-taùt, yeát-ma ñöôïc? Toân giaû Ca-dieáp lieàn ñaùp lôøi caùc Tyø-kheo: - Theá Toân ñaõ vì toâi maø kieán laäp phaùp thoï Cuï tuùc baäc thöôïng cho nhöõng ngöôøi coù caên laønh ôû taïi thaùp Ña Töû. Noùi xong, Toân giaû ñem baùt nöôùc ñeán daâng cho Nhö Lai. Sau khi uoáng xong, Phaät ñöa nöôùc coøn dö cho Ca-dieáp. Ca-dieáp nhaän laáy baùt nöôùc roài söûa y phuïc, baøy vai phaûi, ñaûnh leã saùt chaân Phaät vaø chaáp tay thöa: - Luùc naõy, nhoùm saùu Tyø-kheo ñaõ noùi vôùi con: "OÂng chaúng phaûi thoï Cuï tuùc baèng caùch goïi "Thieän lai!"; laïi chaúng phaûi thoï Cuï tuùc baèng hình thöùc noùi ba laàn quy y Tam baûo; cuõng chaúng phaûi thoï Cuï tuùc baèng caùch baïch Töù yeát-ma thì laøm sao ñöôïc cuøng chuùng Taêng laøm caùc phaùp

söï?". Con ñaõ traû lôøi caùc Tyø-kheo aáy: "Theá Toân ñaõ vì toâi laäp ra phaùp thoï Cuï tuùc thöôïng daønh cho ngöôøi coù caên laønh. Caùc thaày haõy ñeán gaëp Phaät thöa hoûi, ñeå xaùc ñònh laø toâi ñaõ ñaéc giôùi hay chöa vaø haõy theo lôøi Phaät daïy maø thöïc haønh". Khi aáy, vì muoán ñoaïn tröø taâm huûy baùng cuûa caùc Tyø-kheo trong ñôøi vò lai, Theá Toân baûo A-nan: - OÂng haõy ñeán thaønh Vöông Xaù vaø môøi taát caû caùc Tyø-kheo ôû thaønh aáy taäp hôïp taïi tinh xaù lôùn nhaát. Theo lôøi Phaät daïy, A-nan lieàn ñeán thaønh aáy môøi caùc Tyø-kheo taäp hôïp taïi tinh xaù lôùn. Sau khi chuùng Taêng ñaõ taäp hôïp, A-nan lieàn ñeán baïch Phaät: - Taêng ñaõ taäp hôïp xong, xin Ñöùc Theá Toân bieát cho. Theá Toân lieàn ñeán tinh xaù aáy, thong thaû naèm nghieâng veà beân phaûi, gioáng nhö con voi chuùa, quaùn saùt kyõ löôõng Ca-dieáp. Luùc naøy, Ca-dieáp lieàn rôøi khoûi choã ngoài, quyø goái phaûi saùt ñaát, ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài quyø xuoáng, chaáp tay baïch Phaät: - Ngaøy xöa, luùc coøn taïi gia, sau khi cha qua ñôøi, gia taøi cuûa con goàm coù chín möôi saùu ñaáu vaøng roøng, taùm möôi öùc laëc-sa tieàn vaøng. Vôï con coù nhan saéc raát xinh ñeïp, quyù phaùi, treân ñôøi khoâng ai saùnh baèng. Theá maø con ñaõ suy nghó: "Neáu coù vò A-la-haùn chaân chaùnh thì ta seõ xuaát gia vôùi vò aáy". Sau khi suy nghó xong, con lieàn xaû boû aùi aân, döùt tröø tham duïc, xuaát gia caàu ñaïo vaø nguyeän: "Treân theá gian naøy chæ coù Phaät môùi laø thaày cuûa con". Vaäy maø, vì sao nhoùm saùu Tyø-kheo laïi phæ baùng raèng con chöa thoï Cuï tuùc? Toân giaû Ca-dieáp laïi noùi tieáp: - Neáu theá gian coù saéc ñeïp kyø laï vaø cuûa baùu quyù giaù thì cuõng khoâng ngoaøi nhöõng gì con ñaõ coù, neân con ñaâu coøn tham taøi saûn vaø thích nhìn saéc ñeïp nöõa, maø ñaõ xaû boû chuùng töø laâu. Vì sao nay laïi bò phæ baùng? Töø khi ñaõ xuaát gia, con ñeán khu röøng aáy tu taäp suoát möôøi hai naêm, ñaït ñöôïc töù thieàn cho ñeán naêm thaàn thoâng, chöa bao giôø coù moät nieäm roái loaïn. Vì sao vaäy?- Vì thaáy caùc haønh trong ñöôøng sanh töû thaät ñaùng sôï. Toân giaû laïi noùi tieáp: - Khi cha con coøn soáng, ngöôøi ñaõ duøng hai möôi öùc tieàn vaøng cöôùi vôï cho con, moãi ngaøy ba laàn thay y phuïc theo thôøi tieát, chöa heà bò thieáu thoán; cho ñeán thuoác chöõa beänh cuõng vaäy. Theá nhöng khi thöïc haønh taùm phaùp ly theá gian, taâm con chöa heà nghó ñeán doøng doõi cao sang

cuûa mình. Tuy cöôùi vôï nhöng caû hai ñeàu tu phaïm haïnh, chöa töøng huûy hoaïi. Toân giaû Ca-dieáp laïi baïch Phaät:

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 1 459

- Baïch Theá Toân! Ngaøy xöa, nhôø ñem thöùc aên cuùng döôøng cho vò Bích-chi Phaät neân töø ñoù ñeán nay con thöôøng öa thích xuaát gia caàu Nieát- baøn giaûi thoaùt nhö Phaät ñaõ bieát roõ. Vì sao?- Trong taâm con thöôøng lo sôï bò sanh töû, löu chuyeån trong naêm ñöôøng. Baïch Theá Toân! Khi môùi ñeán khu röøng gaàn thaùp Ña Töû, troâng thaáy Nhö Lai, con lieàn coù yù nghó naøy: "Ñaây chính laø vò thaày maø ta mong caàu luùc môùi xuaát gia". Vì sao?- Vì loøng tin maø con phaùt sanh ñoái vôùi chö Phaät quaù khöù vaø loøng tin maø con phaùt sanh khi troâng thaáy Theá Toân nay khoâng coù sai khaùc. Luùc aáy, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu ai coù phieàn naõo, laäu hoaëc chöa döùt saïch, chaúng phaûi laø baäc Nhaát thieát trí, chaúng phaûi laø thaày cuûa loaøi ngöôøi maø thoï nhaän söï ñaûnh leã cuûa vò ñaïi só ñaõ thaønh töïu naøy, thì ñaàu ngöôøi aáy seõ vôõ laøm baûy phaàn. Baûn thaân Ta ñaõ thöïc söï heát phieàn naõo, laäu hoaëc, voâ minh ñeàu ñaõ ñöôïc döùt saïch haún. Ta bieát heát thaûy phaùp, laø thaày cuûa loaøi ngöôøi, vì theá Ta nhaän söï ñaûnh leã cuûa ngöôøi naøy. Luùc aáy, Ca-dieáp laïi baïch Phaät: - Tuy caùc Tyø-kheo phæ baùng nhö vaäy, nhöng con khoâng coù buoàn raàu. Nay tuy ñöôïc Theá Toân duøng nhieàu lôøi khen ngôïi nhöng con cuõng khoâng vui möøng. Vì sao vaäy?- Con quaùn thaáy ngöôøi khen vaø ngöôøi ñöôïc khen, caû hai ñeàu khoâng. Vì sao?- Vì con ñaõ thaáy ñöôïc taát caû caùc phaùp khoâng coù ta, khoâng coù ngöôøi, do quaùn taát caû ñeàu roãng laëng. Töø khi ñöôïc nghe Theá Toân noùi ví duï aùnh saùng maët traêng vaø ví duï gioït nöôùc ôû taïi thaùp Ña Töû ñeán nay, taâm con luoân nghó ñeán phaùp aáy chöù khoâng nghó gì khaùc. Vì theá, con thöôøng ñeå taâm vaøo phaùp laønh chöù khoâng nghó gì khaùc. Baïch Theá Toân! Khi chöa gaëp Phaät, suoát möôøi hai naêm con thöôøng quaùn ñaát- nöôùc- gioù- löûa cuøng vôùi ba coõi ñeàu roãng khoâng, huoáng gì ngaøy nay ñaõ ñöôïc nghe Theá Toân thuyeát phaùp maø coù yù töôûng khaùc sao? Con cuõng khoâng coù thaáy, nghe hay bieát ñoái vôùi ba ñôøi, leõ naøo laïi sanh yù nieäm khaùc ñoái vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo? Töø khi Theá Toân noùi boán Thaùnh chuûng cho con nghe, ñeán giôø con khoâng coù naém giöõ caùc töôûng veà vò, xuùc, thaáy thaân naêm aám naøy gioáng nhö boán con raén ñoäc. Khi haønh ñoäng theo boán oai nghi, taâm khoâng heà vöôùng maéc. Vì sao?- Töø laâu con ñaõ bieát ñoù laø goác cuûa laàm loãi. Con quaùn thaáy naêm aám naøy sanh dieät trong töøng nieäm, nhö naêm teân giaëc caàm ñao. Con thaáy söï taäp hôïp cuûa saéc vaø söï hoaïi dieät cuûa saéc, söï taäp hôïp cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc vaø söï hoaïi dieät cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc. Quaùn thaáy saùu nhaäp gioáng nhö naêm teân giaëc caàm ñao ôû trong laøng hoang vaéng, neân

460 BOÄ LUAÄT 11

quaùn laø voâ ngaõ. Baïch Theá Toân! Con quaùn thaáy thaân naøy nhö caùi bình ñöïng ñoà dô baån ñang tuoân chaûy ra ngoaøi laø quaùn thaân döïa treân thaân. Baïch Theá Toân! Con quaùn thaáy taâm naøy voâ thöôøng, mau leï nhö soùng naéng,

nhö gioù loác, laø quaùn taâm döïa treân taâm. Con quaùn thaáy thoï ñau khoå, sanh dieät thay ñoåi nhö ngoïn löûa treân doøng nöôùc, laø quaùn thoï döïa treân thoï. Con quaùn thaáy phaùp voâ ngaõ, laø thuoäc vaøo caùc nhaân duyeân, laø quaùn phaùp döïa treân phaùp. Baïch Theá Toân! Con khoâng coù laàm laãn ñoái vôùi phaùp Nhö Lai ñaõ giaûng vaø con seõ heát söùc thöïc haønh. Baïch Theá Toân! Luùc noï ôû thaønh Vöông Xaù, giöõa moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò Taêng, chuùng Taêng phaùt theû thoâng baùo: “Ai ñuùng laø baäc ÖÙng cuùng thì haõy nhaän theû naøy”. Luùc ñoù, con lieàn ruùt chieác theû aáy. Neáu khoâng gaëp Nhö Lai xuaát theá con seõ chöùng ñaéc quaû Bích-chi Phaät maø nhaäp Nieát-baøn. Vì sao?- Töø laâu con ñaõ töøng gieo troàng caên laønh ñoái vôùi caùc vò Phaät. Moät luùc noï, ôû trong hang ñaù Taát-ba-la, con boãng nhieân maéc beänh. Theá Toân ñeán thaêm beänh nhöng hang nhoû maø thaân Ngaøi lôùn, con lieàn duøng tay naâng hang ñaù aáy roäng ra. Theá Toân lieàn böôùc vaøo, noùi phaùp khoå- khoâng cho con nghe. Moät luùc noï, con ñang nhaäp tam muoäi Hoûa quang trong hang Taát- ba-la, trôøi Ñeá thích, Phaïm vöông ñeán ñaûnh leã saùt chaân con. Laïi coù moät ngöôøi khaùc caàm dao ñònh gieát con. Khi xuaát ñònh, con quaùn thaáy hai ngöôøi naøy bình ñaúng khoâng khaùc. Toân giaû Ca-dieáp laïi noùi: - Khi ôû giöõa ñaïi chuùng vaø khi ôû phoøng rieâng, oai nghi cuûa con khoâng coù khaùc nhau. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Oai nghi ñi ñöùng phaûi nhö Ca-dieáp. Toân giaû Ca-dieáp laïi noùi: - Tuy nghe lôøi khen naøy nhöng con khoâng laáy laøm vui möøng. Khi ñi kinh haønh vaøo ban ñeâm vaø khi ñi khaát thöïc vaøo ban ngaøy, trong taâm con nghó: “Ngaøy ñeâm sao ngaén quaù”, neân con ngöôùc maét nhìn maët trôøi, maët traêng thì thaáy ñeàu ñöùng yeân khoâng chuyeån ñoäng. Chö thieân bieán ra hình ngöôøi, vaây xung quanh con ñeå cuùng döôøng. Vaøo luùc aáy, con hoaøn toaøn khoâng coù vui möøng ñoái vôùi vieäc naøy vaø trong taâm cuõng khoâng cho laø kyø laï.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 1 461

ÔÛ trong thaønh Vöông Xaù, con cuøng moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo taäp hôïp laïi moät choã ñeå tieán haønh phaùt theû vaø noùi: “Sau khi Nhö Lai dieät ñoä, ai coù theå giöõ gìn Phaät phaùp thì haõy nhaän theû”. Luùc aáy, con lieàn ruùt theû. Vì sao?- Vì con coù taøi bieän luaän, khoâng ai coù theå cheá ngöï ñöôïc, vì theá neân con ruùt theû. Neáu coù ngöôøi hoûi: “Ai khoâng bò nhieãm naêm duïc trôû laïi?”, thì haõy noùi ñoù chính laø con. Vì sao?- Vì con ñaõ hoaøn toaøn giaûi thoaùt khoûi ba coõi. Neáu coù ngöôøi hoûi: “Ai coù theå thaønh töïu naêm caên, naêm löïc, baûy giaùc chi vaø taùm chaùnh ñaïo?”, thì con coù theå gaàm leân tieáng sö töû ôû trong ñoù. Vì sao?- Bôûi vì, ñoái vôùi taát caû khoå- taäp- dieät- ñaïo vaø xuaát ly, con ñaõ bieát muøi vò vaø loãi laàm cuûa noù, thaáy noù ñuùng nhö thaät. Duïc laïc gioáng nhö hoá löûa, cho ñeán gioáng muõi giaùo nhoïn. Tai hoïa cuûa duïc cuõng laïi nhö vaäy. Con khoâng coù tham aùi, ñaõ vónh vieãn döùt saïch tham aùi, taâm duyeân vôùi Nieát-baøn, giaûi thoaùt mau leï nhö nöôùc chaûy treân ñænh nuùi xuoáng, xaû boû höõu laäu nhö nhoå ñôøm daõi. Con ñaõ tu taäp ñaày ñuû boán nieäm xöù cho ñeán taùm Thaùnh ñaïo, coù theå ra vaøo tuøy yù ñoái vôùi ñònh taùm giaûi thoaùt. Ñoái vôùi thaàn thoâng, con cuõng ñaõ töï taïi, voâ ngaïi. - Baïch Theá Toân, ñoái vôùi

caùc loaïi taâm höõu laäu, voâ laäu cuûa caùc chuùng sanh, con ñeàu coù theå thaáu roõ. Con bieát ñöôïc voâ löôïng ñôøi trong quaù khöù cuûa caùc chuùng sanh. - Baïch Theá Toân, con duøng thieân nhaõn hôn haún maét ngöôøi thöôøng, thaáy chuùng sanh cheát nôi nay, sanh nôi kia raát roõ raøng. Con ñaõ döùt saïch caùc höõu laäu, taâm ñöôïc giaûi thoaùt, tueä ñöôïc giaûi thoaùt. Toân giaû Ca-dieáp noùi: - Chö Tyø-kheo vaø nhoùm saùu ñaïi ñöùc, xin chôù coù cho con töï ca ngôïi ñöùc haïnh cuûa mình. Taát caû caùc coâng ñöùc ñaõ coù, con ñeàu xaû boû, huoáng chi danh voïng giaû doái khaùc. Sôû dó con noùi ra laø vì muoán laøm lôïi ích laâu daøi cho chuùng sanh. Ñöùc Phaät baûo Ca-dieáp: - Laønh thay! Laønh thay! Ca-dieáp, vieäc laøm lôïi ích cuûa oâng, tröø Ta ra, caùc Thanh vaên khaùc khoâng ai theo kòp. OÂng haõy thöông xoùt söï si meâ cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo maø cho hoï saùm hoái. Luùc aáy, Toân giaû Öu-ba-ly rôøi khoûi choã ngoài, söûa y, baøy vai phaûi, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay leã Phaät, hoûi Theá Toân: - Taát caû chö Phaät ñeàu laäp ra phaùp thoï Cuï tuùc baäc thöôïng cho ngöôøi coù caên laønh, phaûi khoâng thöa Theá Toân? Ñöùc Phaät baûo Toân giaû Öu-ba-ly:

- Chaúng phaûi taát caû chö Phaät ñeàu laäp ra phaùp aáy, lyù do laäp phaùp aáy laø vì chuùng sanh ñôøi naêm tröôïc maø laäp. Naêm tröôïc laø: kieáp tröôïc, maïng tröôïc, chuùng sanh tröôïc, nghieäp tröôïc, phieàn naõo tröôïc. Chö Phaät quaù khöù, vò lai cuõng nhö vaäy. Nay gaëp ñôøi aùc naêm tröôïc cho neân Ta cheá ra phaùp aáy. Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: - Coù bao nhieâu choã ñöôïc laäp ra phaùp laønh thoï Cuï tuùc baäc thöôïng troïn veïn? Ñöùc Phaät baûo Öu-ba-ly: - Coù naêm tröôøng hôïp ñöôïc troïn veïn, ñoù laø: 1- Thaân cuoái cuøng. 2- Baø-eâ-phaù-la-giaø-chí-baø-laëc-giaø, laø ngöôøi ñaõ ñaéc quaû Tu-ñaøhoaøn tröôùc. 3- Thuaän cho Toâ-ñaø-di ñaõ döùt saïch caùc laäu, taâm ñöôïc giaûi thoaùt. 4- Ñöùa beù chaên boø Nan-ñaø. 5- Ca-dieáp. Nhö Lai ñaõ truyeàn giôùi Cuï tuùc cho hoï chöù chaúng phaûi cho Thanh vaên khaùc. Naøy Öu-ba-ly! Ñoù laø naêm tröôøng hôïp thaønh laäp phaùp laønh, thoï Cuï tuùc baäc thöôïng ñöôïc troïn veïn. Öu-ba-ly thöa: - Baïch Theá Toân! Coù bao nhieâu ñieàu kieän ñeå vieäc baïch Töù yeát-ma thoï Cuï tuùc ñöôïc vieân maõn? Ñöùc Phaät baûo: - Coù naêm ñieàu kieän ñeå ñöôïc vieân maõn: 1. Hoøa thöôïng nhö phaùp. 2. Hai vò A-xaø-leâ nhö phaùp. 3. Baûy vò Taêng thanh tònh. 4. Yeát-ma thaønh töïu. 5. Chuùng Taêng hoøa hôïp, gôûi duïc. Öu-ba-ly! Khoâng ñuû naêm ñieàu kieän naøy thì vieäc aáy khoâng ñöôïc vieân maõn. Trong ñaây coù boán phaùp thoï Cuï tuùc töø “Thieän lai” cho ñeán baïch Töù yeát-ma. - Tyø-kheo ni cuõng coù boán caùch thoï Cuï tuùc: 1- Nhö coâ Ma-ñaêng-kyø. 2- Laøm ñuùng theo lôøi daïy cuûa thaày. 3- Nhôø söù giaû thoï giôùi thay. 4- Baïch Töù yeát-ma. Phaùp thoï Cuï tuùc baèng caùch ra leänh, cho pheùp vaø phaùp thoï Cuï tuùc

baäc thöôïng ñeàu thaønh laäp ra phaùp thoï Cuï tuùc baäc thöôïng daønh cho ngöôøi coù caên laønh. Vieäc thoï Cuï tuùc baäc thöôïng cho Tyø-kheo ni cuõng laäp ra phaùp thoï Cuï tuùc baäc thöôïng cho ngöôøi coù caên laønh. Ñoù goïi laø thoï Cuï tuùc.

Khoâng thoï Cuï tuùc laø: khaùc vôùi phaùp thoï Cuï tuùc ôû treân, goïi laø khoâng thoï Cuï tuùc. Neáu Thanh vaên duøng lôøi: “Thieän lai” truyeàn giôùi cho ngöôøi thì khoâng thaønh thoï Cuï tuùc. Duøng “ba lôøi quy y” ñeå truyeàn giôùi cho ngöôøi cuõng khoâng ñaéc giôùi. “Baïch Töù yeát-ma” khoâng thaønh töïu cuõng khoâng ñaéc giôùi Cuï tuùc. Taêng phi phaùp truyeàn giôùi cuõng khoâng ñaéc giôùi Cuï tuùc. Theá naøo laø Taêng phi phaùp?- Ñoù laø khoâng taäp trung ñeán giôùi tröôøng, yeát-ma tröôùc baïch sau, hoaëc laïi laøm caùc yeát-ma khaùc, ñeàu goïi laø Taêng phi phaùp. Lìa Phaät, lìa Phaùp, lìa Luaät thoï Cuï tuùc cuõng khoâng ñaéc Cuï tuùc. Tuoåi chöa ñuû hai möôi cuõng khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc, neáu thoï cuõng khoâng ñaéc Cuï tuùc. Neáu khoâng coù Hoøa thöôïng hoaëc coù hai Hoøa thöôïng, hoaëc ba Hoøa thöôïng cho ñeán nhieàu Hoøa thöôïng cuõng khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc. Neáu ngöôøi thoï giôùi hoaëc Hoøa thöôïng vaéng maët khoâng hieän dieän cuõng khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc. Chuùng Taêng phaûi ñuû möôøi vò, neáu moät vò vaéng maët khoâng hieän dieän, hoaëc ngöôøi thoï giôùi khoâng coù maët cuõng khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc giôùi. Neáu khoâng kieát ñaïi giôùi maø kieát thaúng tieåu giôùi thì cuõng khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc. Neáu Hoøa thöôïng, chuùng Taêng vaø ngöôøi thoï giôùi thay nhau ôû beân trong, beân ngoaøi cöông giôùi cuõng khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc. Coù möôøi ba haïng ngöôøi maø ta khoâng ñöôïc laøm Hoøa thöôïng truyeàn giôùi Cuï tuùc cho hoï: - Moät laø: Hoaëc taïi gia thoï giôùi Öu-baø-taéc maø phaù huûy moät giôùi, hoaëc thoï taùm trai giôùi maø phaù moät giôùi, hoaëc thoï möôøi giôùi Sa-di maø phaù moät giôùi. Haïng ngöôøi nhö vaäy veà sau coù xuaát gia cuõng khoâng ñaéc giôùi. - Hai laø: Hoaëc xuaát gia hoaëc taïi gia maø phaù phaïm haïnh Tyø-kheo ni, ta cuõng khoâng ñöôïc laøm Hoøa thöôïng truyeàn giôùi cho hoï. - Ba laø: Haïng ngöôøi vì côm aên aùo maëc maø töï caïo toùc, maëc aùo caø- sa, doái traù, traø troän vaøo trong chuùng Taêng, cuøng chuùng Taêng laøm caùc phaùp söï; ñoái vôùi haïng ngöôøi naøy ta cuõng khoâng ñöôïc laøm Hoøa thöôïng truyeàn giôùi cho hoï. - Boán laø: Neáu coù ngoaïi ñaïo xuaát gia trong Phaät phaùp, veà sau chaùn ñaïo, khoâng xaû giôùi maø ñi, töø ngoaïi ñaïo laïi muoán trôû veà trong Phaät phaùp

thì Phaät khoâng cho ngöôøi naøy ôû trong chuùng Taêng, cuõng khoâng ñöôïc laøm Hoøa thöôïng truyeàn giôùi cho hoï. - Naêm laø: Khoâng ñöôïc laøm Hoøa thöôïng truyeàn giôùi cho Hoaøng moân. - Saùu laø: keû gieát cha. - Baûy laø: Keû gieát meï. - Taùm laø: Laøm thaân Phaät chaûy maùu. - Chín laø: Gieát La-haùn. - Möôøi laø: Phaù hoøa hôïp Taêng. - Möôøi moät laø: Phi nhaân bieán hình laøm ngöôøi. - Möôøi hai laø: Suùc sanh bieán hình laøm ngöôøi. - Möôøi ba laø: Ngöôøi hai caên. Ñoái vôùi möôøi ba haïng ngöôøi naøy, ta khoâng ñöôïc pheùp laøm Hoøa thöôïng truyeàn giôùi cho hoï. Vì sao?- Vì hoï khoâng coù giôùi.

KINH TYØ NI MAÃU QUYEÅN 2

Vieäc Ni sai söù thoï giôùi khi Phaät taïi theá, chæ coù moät coâ ñaéc giôùi. Lyù do laø coâ naøy coù nhan saéc raát ñeïp, khoâng ai saùnh baèng. Neáu ñích thaân ñi ñeán thì sôï treân ñöôøng ñi bò keû xaáu baét giöõ cöôõng hieáp. Vì theá Phaät cho pheùp cöû ngöôøi ñaïi dieän. Ngaøy nay, neáu coù ngöôøi gioáng nhö vaäy thì ñöôïc pheùp nhôø ngöôøi ñaïi dieän thoï giôùi, coøn taát caû nhöõng ngöôøi khaùc phaûi coù maët môùi ñaéc Cuï tuùc, khoâng coù maët thì khoâng ñaéc giôùi. Ñoái vôùi caùch thoï Cuï tuùc do thöïc haønh theo phaùp cuûa thaày, ngoaøi Kieàu-ñaøm-di vaø naêm traêm ngöôøi nöõ aáy, taát caû coøn laïi khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc theo caùch naøy. Ñoái vôùi phaùp thoï Cuï tuùc baäc thöôïng, ngoaøi toân giaû Ma-ha-ca-dieáp, Toâ-ñaø-da, taát caû coøn laïi khoâng ñöôïc thaønh laäp phaùp laønh thoï Cuï tuùc baäc thöôïng. Hoaëc nam hoaëc nöõ coù baûn taùnh hieàn laønh, trí tueä saùng suoát, khoâng coù caùc naïn thì ñöôïc thoï Cuï tuùc. Laïi coù ba haïng ngöôøi khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc: Moät laø khoâng töï xöng teân, hai laø khoâng xöng teân Hoøa thöôïng, ba laø khoâng xin giôùi. Ba haïng ngöôøi naøy khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ngöôïc vôùi ba haïng treân thì ñöôïc thoï Cuï tuùc. Laïi coù naêm haïng ngöôøi coù theå thoï Cuï tuùc: Moät laø ngöôøi ñaõ tröôûng thaønh, hai laø khoâng maéc nôï, ba laø khoâng phaûi ngöôøi noâ leä, boán laø tuoåi ñuû hai möôi, naêm laø cha meï cho xuaát gia. Naêm haïng ngöôøi naøy ñöôïc thoï Cuï tuùc. Laïi coù naêm ñieàu kieän ñeå vieäc baïch Töù yeát-ma thoï giôùi ñöôïc vieân maõn. Naêm ñieàu kieän ñoù laø: Moät laø Hoøa thöôïng, hai laø A-xaø-leâ, ba laø chuùng Taêng ñaày ñuû, boán laø taùnh hieàn hoøa, naêm laø caùc caên ñaày ñuû, khoâng coù caùc chöôùng ngaïi. Ñoù laø naêm ñieàu kieän ñeå vieäc thoï giôùi ñöôïc vieân maõn. Neáu ngöôïc vôùi naêm ñieàu treân thì khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc. Laïi coù hai haïng ngöôøi khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc: Moät laø coù nghieäp chöôùng, hai laø ngöôøi do roàng bieán thaønh. Neáu tröôùc khoâng bieát, cho thoï giôùi, veà sau bieát thì neân ñuoåi ra khoûi chuùng. Neáu bieát tröôùc thì khoâng

ñöôïc cho thoï giôùi. Möôøi ba haïng nhö treân caàn phaûi bieát roõ. Laïi coù moät haïng ngöôøi khoâng neân thoï Cuï tuùc, ñoù laø ngöôøi treân thaân boãng coù maøu traéng, coù roài laïi maát. Neáu bieát tröôùc thì khoâng ñöôïc cho thoï Cuï tuùc. Neáu khoâng bieát vaø ñaõ cho thoï Cuï tuùc xong thì veà sau tuy bieát cuõng khoâng neân ñuoåi ra khoûi chuùng. Theá naøo laø nghieäp? - Ñoù laø nghieäp suy tö, nghieäp haønh ñoäng, nghieäp coù theå suy tö, nghieäp coá yù suy tö, nghieäp chaúng theå suy tö, nghieäp coù theå thoï nhaän, nghieäp khoâng theå thoï nhaän, nghieäp thoï ít, nghieäp thoï nhieàu, nghieäp ñaõ thoï, nghieäp chöa thoï, nghieäp saéc, nghieäp phi saéc, nghieäp coù theå thaáy, nghieäp khoâng theå thaáy, nghieäp coù ñoái, nghieäp khoâng ñoái, nghieäp Thaùnh, nghieäp theá gian, nghieäp phaûi chòu trong thaân naøy, nghieäp phaûi chòu trong thaân sau, nghieäp phaûi chòu veà sau, nghieäp daãn ñeán ñöôøng aùc, nghieäp daãn ñeán coõi trôøi, nghieäp daãn ñeán Nieát-baøn. Coù ba nghieäp (yeát-ma) bao goàm taát caû nghieäp (yeát-ma), ñoù laø: yeát ma ñôn baïch, yeát-ma baïch nhò vaø yeát-ma baïch töù. Laïi coù boán loaïi nghieäp (yeát-ma) laø: Yeát-ma phi phaùp, yeát-ma ñuùng phaùp, yeát-ma theo phe nhoùm vaø yeát-ma hoøa hôïp. Laïi coù boán loaïi nghieäp (yeát-ma) laø: Nghieäp yeát-ma theo phe nhoùm

Tyø-kheo, nghieäp hoøa hôïp laøm yeát-ma phi phaùp, nghieäp laøm yeát-ma phi phaùp theo phe nhoùm (khoâng hoøa hôïp), nghieäp hoøa hôïp laøm yeát-ma nhö phaùp. Trong caùc phaùp yeát-ma naøy, nghieäp (yeát-ma) theo phe nhoùm vaø yeát-ma phi phaùp, caùc Tyø-kheo khoâng neân laøm. Nghieäp yeát-ma hoøa hôïp, yeát-ma phi phaùp, hai nghieäp naøy khoâng neân laøm. Nghieäp yeát-ma nhö phaùp vaø theo phe nhoùm cuõng khoâng neân laøm. Nghieäp yeát-ma hoøa hôïp, yeát-ma nhö phaùp, hai nghieäp naøy neân laøm, Ñoù laø ñieàu Ta cho pheùp. Trong ñoù, coù ba loaïi caàn phaûi bieát: Moät laø nghieäp (yeát-ma) baïch, hai laø nghieäp (yeát-ma) taãn xuaát (ñuoåi ñi) vaø trò phaït, ba laø nghieäp (yeát- ma) chaúng baïch, chaúng taãn xuaát, trò phaït. Theá naøo laø nghieäp baïch? - Nghieäp baïch laø sau khi baïch roài môùi cho caïo toùc, thoï giôùi sa-di cho ñeán ñaïi giôùi, Tyø-kheo cuõng baïch tröôùc, sau môùi cho thoï. Neáu khoâng laøm vaäy thì khoâng ñöôïc thoï phaùp Tyø-kheo. Taát caû ñeàu nhö vaäy. Neáu coù laøm vieäc gì caàn phaûi baïch chuùng Taêng, chuùng Taêng cho pheùp thì laøm, khoâng cho thì khoâng ñöôïc laøm. Vì theá goïi laø yeát-ma ñôn baïch. Theá naøo goïi laø yeát-ma taãn xuaát, trò phaït? - Neáu coù Tyø-kheo khoâng

thuaän theo lôøi Phaät daïy hoaëc töï noùi vôùi Taêng, hoaëc ngöôøi khaùc noùi vôùi chuùng Taêng, Taêng taäp hôïp laïi, tuøy theo toäi aáy naëng nheï maø quôû traùch, ñuoåi ñi, hoaëc laø trò phaït. Khi bò trò phaït, chöa traû heát toäi laïi taùi phaïm, chuùng Taêng laïi quôû traùch. Caùc nghieäp (yeát-ma) nhö vaäy goïi laø nghieäp taãn xuaát trò phaït. Theá naøo laø khoâng baïch, khoâng taãn xuaát, trò phaït? - Neáu coù Tyø- kheo ñöôïc Taêng sai xaây döïng nhaø cöûa thì nghieäp naøy chaúng baïch, cuõng chaúng ñuoåi phaït. Laïi nöõa, ngöôøi naøy khi Taêng vöøa yeát-ma laàn ñaàu cöû laøm ngöôøi xaây döïng nhaø cöûa thì cuõng chaúng phaûi baïch, chaúng phaûi taãn xuaát, trò phaït. Nghieäp naøy goïi laø nghieäp chaúng phaûi baïch, chaúng phaûi taãn xuaát, trò phaït. Laïi nöõa, neân hieåu yeát-ma chaúng phaûi laø moät. Nhö yeát-ma veà vaät cuûa Tyø-kheo ñaõ qua ñôøi, yeát-ma naøy chaúng baïch, chaúng ñuoåi phaït, vì theá coù khaùc. Yeát-ma thoï y coâng ñöùc cuõng nhö vaäy. Yeát-ma keát ñaïi giôùi, yeát-ma tònh ñòa, nhöõng yeát-ma naøy chaúng phaûi laø yeát-ma baïch vaø ñuoåi phaït. Laïi coù hai loaïi yeát-ma: moät laø ngöôøi, hai laø phaùp. Nhöõng gì laø yeát-ma veà phaùp? - Nhö baïch roài, thuyeát giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa vaø töï töù. Nhö phaân chia choã ôû trong tònh xaù cho Taêng, sai ngöôøi laøm vieäc cho Taêng, sai ngöôøi chia y baùt, nhö thoï y Ca-hi-na, xaû y Ca-hi-na, kieát giôùi, xaû giôùi, nguû lìa y, boá-taùt, an cö. Caùc Tyø-kheo (vaø Tyø-kheo Ni) ñöôïc ñaøn vieät thænh an cö. Khi muøa an cö ñaõ maõn, vì tham ñoà aên uoáng ngon, Tyø-kheo Ni ôû laïi khoâng ñi, ñaøn vieät sanh taâm chaùn gheùt, caùc Tyø-kheo lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät lieàn cheá giôùi: - An cö xong, neáu Tyø-kheo Ni ôû naùn theâm moät ngaøy thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu laø Tyø-kheo lôùn tuoåi thì phaïm Ñoät-kieát-la. Tuï taäp, töï töù, hoûi phaùp, ñaùp phaùp, hoûi luaät, ñaùp luaät. Ngöôøi hoûi phaùp laø Ca-dieáp, ngöôøi ñaùp phaùp laø A-nan. Ngöôøi hoûi luaät laø Ca-dieáp, ngöôøi ñaùp luaät laø Öu-ba-ly. Ñoù ñeàu goïi laø yeát-ma theo phaùp. Theá naøo goïi laø yeát-ma theo ngöôøi? - Nhö

phaùp ñoä Sa-di, tröôùc baïch, sau caïo toùc cho thoï giôùi. Nhö haønh Ba-lôïi-baø-sa chöa ñuû ngaøy laïi taùi phaïm thì phaûi thöïc haønh laïi töø ñaàu, sau ñoù môùi haønh Ma-na-ñoûa vaø taùc phaùp xuaát toäi vôùi Tyø-ni Hieän tieàn vaø Tyø-ni ÖÙc nieäm. Nhaân Ñaïp-baø-ma-la-töû bò phæ baùng, Phaät cheá phaùp Tyø-ni ÖÙc nieäm. Nhaân Tyø-kheo Nan-ñeà-giaø ñaõ thoï giôùi vôùi taâm thanh tònh, sau ñoù bò loaïn taâm neân laøm nhöõng vieäc traùi giôùi luaät, veà sau taâm bình phuïc trôû

laïi, caùc Tyø-kheo phæ baùng laø phaïm toäi. Tyø-kheo naøy töï noùi: “Khi bò maát trí, toâi laøm caùc vieäc aáy nhöng khoâng hay khoâng bieát”. Ñöùc Phaät noùi: “Caùc vieäc laøm khi taâm bò ñieân cuoàng thì khoâng phaïm”. Vì theá, Tyø-kheo naøy theo chuùng Taêng xin Tyø-ni Baát si. Theá naøo laø Tyø-kheo töï bieát? - Khi Phaät taïi theá, Ngaøi thöôøng töï thuyeát giôùi. Ñeán ngaøy thuyeát giôùi noï, khi giôø thuyeát giôùi ñeán, ñaàu ñeâm, giöõa ñeâm, caùc Tyø-kheo thænh Phaät thuyeát giôùi, Phaät im laëng khoâng thuyeát, Muïc Lieân duøng thieân nhaõn quaùn saùt chuùng naøy xem thöû coù ai khoâng thanh tònh maø Phaät khoâng thuyeát giôùi, thì thaáy moät Tyø-kheo khoâng thanh tònh. Muïc Lieân lieàn ñöùng daäy naém tay daãn ra ngoaøi. Phaät baûo Muïc Lieân: “Vì sao khoâng xeùt hoûi cho roõ? ”. Caùc Tyø-kheo neân bieát, lyù do ñaàu ñeâm, giöõa ñeâm Phaät khoâng thuyeát giôùi laø vì coù giaëc xaáu. Luùc aáy caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Xaù Veä tranh caõi nhau, laøm sao ñeå daäp taét vieäc ñoù? Moät Tyø-kheo thoâng veà Tam Taïng ôû trong chuùng duøng lôøi noùi hoøa hôïp ñeå deïp tröø. Coù Tyø-kheo teân Ha Ñöùc bò truùng gioù truùng naéng neân loaïn taâm, tranh luaän vôùi caùc ngoaïi ñaïo, lôøi leõ laàm laãn, roái loaïn, tröôùc sau maâu thuaãn nhau, bò ngoaïi ñaïo cheâ cöôøi. Caùc Tyø- kheo baïch Phaät, Phaät goïi Tyø-kheo aáy ñeán vaø noùi: “OÂng chôù coù vì loaïn taâm maø tranh luaän vôùi ngöôøi khaùc, lôøi noùi caàn phaûi chaéc thaät”. Vieäc aáy bò quôû traùch trong hieän taïi vaø deïp tröø ngay trong hieän taïi. Khi ñoù, caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Xaù Veä tranh caõi nhau. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Moãi ngöôøi haõy höôùng veà nhau, naêm voùc saùt ñaát, nhö coû che ñaát, deïp tröø söï vi phaïm do tranh caõi vaø töø ñoù veà sau neân saùm hoái dieät tröø”. Töø yeát-ma quôû traùch cho ñeán yeát-ma veà caùc loaïi ngöôøi, vaät ñoù laø yeát-ma theo ngöôøi. Coù yeát-ma thaønh, söï khoâng thaønh. Coù söï thaønh, yeát-ma khoâng thaønh. Coù khi caû hai ñeàu thaønh, coù khi caû hai ñeàu khoâng thaønh. Yeát-ma laø phaùp, söï laø ngöôøi. Theá naøo laø söï thaønh, yeát-ma khoâng thaønh? - Ngöôøi naøy thanh tònh, khoâng coù taát caû caùc chöôùng ngaïi, ñoù laø söï thaønh. Yeát-ma khoâng thaønh laø: hoaëc lôøi noùi khoâng ñuû, khoâng ñuùng thöù lôùp tröôùc sau, noùi khoâng roõ raøng, ñoù goïi laø yeát-ma khoâng thaønh. Theá naøo laø yeát-ma thaønh, söï khoâng thaønh? - Yeát-ma thaønh laø noùi naêng ñaày ñuû, ñuùng thöù töï tröôùc sau, noùi roõ raøng, ñoù laø yeát-ma thaønh. Söï khoâng thaønh laø: coù ngöôøi caùc caên khoâng ñaày ñuû, hoaëc bò caùc chöôùng ngaïi khaùc. Ñoù laø söï khoâng thaønh.

Caû hai ñeàu thaønh: Yeát-ma vaø ngöôøi caû hai ñeàu ñaày ñu,û noùi laø caû hai ñeàu thaønh. Caû hai ñeàu khoâng thaønh: Yeát-ma vaø ngöôøi caû hai ñeàu khoâng ñaày ñuû, goïi laø caû hai ñeàu khoâng thaønh. Yeát-ma ñöôïc ngaên chaän: Caùc Tyø-kheo taäp hôïp laïi nhöng laøm khoâng ñuùng phaùp, phaùp caàn yeát-ma khoâng chòu yeát-ma, phaùp caàn baïch khoâng baïch. Trong chuùng coù ngöôøi trì luaät, ñaïo haïnh thanh tònh, noùi: "Vieäc naøy phi phaùp phi luaät, laø vieäc khoâng neân laøm, haõy chaám döùt ngay!". Ñoù laø yeát-ma ñöôïc ngaên chaän. Yeát-ma khoâng ñöôïc pheùp ngaên: Chuùng Taêng taäp hôïp laøm caùc vieäc nhö phaùp, trong chuùng khoâng coù ngöôøi cô hieàm. Ñoù laø yeát ma khoâng ñöôïc pheùp ngaên. Hai ñieàu naøy ñöôïc noùi roõ trong Ti-kieàn-ñoä. Ti laø teân nöôùc. Taãn xuaát coù hai loaïi yeát-ma: Moät laø taãn xuaát vónh vieãn, hai laø vì ñieàu phuïc neân taãn xuaát. Ngöôøi bò taãn xuaát ñeå ñieàu phuïc, trong khoaûng thôøi gian chöa saùm hoái thì vieäc aên uoáng, ngoài, ñöùng, noùi naêng..., taát caû caùc phaùp söï cuûa Taêng ñeàu khoâng ñöôïc laøm chung. Ñoù laø yeát-ma taãn xuaát ñeå ñieàu phuïc. Neáu ngöôøi naøy ngang ngaïnh, vónh vieãn khoâng chòu hoái caûi thì troïn ñôøi khoâng ñöôïc cuøng chuùng Taêng laøm caùc phaùp söï. Toân giaû Öu-ba-ly rôøi khoûi choã ngoài, söûa y phuïc, chaáp tay leã Phaät, baïch: - Baïch Ñöùc Theá Toân! Neáu coù Tyø-kheo khoâng coù laàm loãi ñoái vôùi vieäc cuûa Taêng maø bò cöôõng eùp taãn xuaát thì vieäc naøy nhö theá naøo? Ñöùc Phaät noùi: - Taãn xuaát coù hai loaïi: moät laø taãn xuaát ñuùng, hai laø taãn xuaát sai. Nhö ñuoåi möôøi ba haïng ngöôøi goïi laø taãn xuaát ñuùng, ngöôïc laïi goïi laø taãn xuaát sai. Ñoù laø yeát-ma taãn xuaát. Laïi coù chuùng Taêng cho pheùp saùm hoái nhaäp vaøo chuùng Taêng, yeát- ma theo thöù lôùp. Neáu coù Tyø-kheo bò taãn xuaát ñeå ñieàu phuïc. Veà sau, ngöôøi naøy hoái caûi, xin Taêng tha toäi, Taêng coù daïy doã ñieàu chi ñeàu thuaän theo yù cuûa chuùng Taêng, khoâng laøm traùi nghòch, laøm cho chuùng Taêng ñeàu hoan hyû, Taêng lieàn taäp hôïp giaûi yeát-ma taãn xuaát vaø laøm yeát-ma cho nhaäp chuùng. Ñoù goïi laø yeát-ma cho nhaäp chuùng Taêng. Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: - Taãn xuaát vaø saùm hoái, vieäc naøy nhö theá naøo? Ñöùc Phaät noùi: - Vì ñeå ñieàu phuïc thì cho pheùp saùm hoái, coøn ñuoåi haún thì khoâng

ñöôïc pheùp saùm hoái. Theá naøo laø yeát-ma quôû traùch? - Coù ngöôøi gaây söï, tranh chaáp döõ doäi ôû trong chuùng Taêng, ñoái vôùi caùc phaùp söï cuûa Taêng ñeàu laøm khoâng ñuùng phaùp, caàn phaûi quôû traùch ñuû caùch ngay khi coù maët ñöông söï cho ñeán ñuoåi ñi. Vieäc quôû traùch naøy trong kieàn ñoä quôû traùch coù noùi roõ. Vieäc quôû traùch nhö sau: Neáu Tyø-kheo laøm caùc vieäc khoâng ñuùng phaùp, chuùng Taêng noùi: "Tröôûng laõo, thaày phaïm loãi laøm vieäc khoâng ñuùng phaùp". Ngöôøi naøy lieàn ñaùp: "Toâi khoâng bieát, khoâng thaáy phaïm nhöõng vieäc gì". Taêng caàn phaûi quôû traùch ñuû caùch naëng neà, cho ñeán ñuoåi ñi. Ñoù goïi laø yeát-ma quôû traùch. Phaùp can giaùn caàn phaûi caên cöù vaøo ba tröôøng hôïp laø: Thaáy, nghe, nghi veà phaù giôùi, phaù kieán, phaù haïnh. Vieäc can giaùn goàm coù naêm nhaân duyeân: moät laø ñuùng luùc, hai laø lôïi ích cho ñöông söï, ba laø thaät taâm, boán laø lôøi noùi hoøa thuaän, naêm laø khoâng

noùi lôøi thoâ aùc. Laïi coù naêm lyù do beân trong cho neân can giaùn: Moät laø lôïi ích, hai laø an laïc, ba laø taâm töø, boán laø taâm bi, naêm laø laøm cho mau choùng lìa khoûi vieäc phaïm toäi. Ñoù laø duyeân söï cuûa phaùp can giaùn. Theá naøo goïi laø duyeân söï? - Hoaëc nhaân, hoaëc duyeân ôû trong ñaây, ñaàu tieân phaùt sanh töø ñaâu, seõ ñöôïc bieát roõ nhö trong kinh Tyø-kheo Baït- ñaø-ba-la. Baáy giôø, taïi nöôùc Xaù Veä, moãi ngaøy Theá Toân aên moät böõa. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø khi Ta aên moãi ngaøy moät böõa ñeán nay, thaân theå ñieàu hoøa, khoâng coù caùc beänh khoå. Caùc thaày cuõng neân aên moãi ngaøy moät böõa. Nghe Phaät daïy, caùc Tyø-kheo hoan hyû phuïng haønh. Rieâng Tyø-kheo Baït-ñaø-ba-la khoâng vaâng lôøi Phaät daïy, maø baûo: - Con khoâng theå aên moãi ngaøy moät böõa. Vì sao? - Con thöôøng aên lieân tuïc vaø ñaõ thaønh thoùi quen. Ñöùc Phaät laïi baûo: - OÂng coù theå aên nhieàu vaøo giöõa tröa, nhöng chæ aên moät laàn ñöôïc khoâng? Laïi noùi: - Thöa, khoâng theå ñöôïc. Ñöùc Phaät laïi ñònh ñi du haønh caùc nöôùc. Toân giaû A-nan vaù y cho Phaät. Tyø-kheo aáy ñeán choã A-nan hoûi: - Thaày laøm gì vaäy? Toân giaû A-nan ñaùp:

- Theá Toân ñònh ñi du haønh caùc nöôùc, vì theá toâi vaù y cho Phaät. Thaày soáng ôû ñaây chaúng coù lôïi ích gì? Nghe lôøi naøy xong, vò aáy lieàn ñeán choã Phaät, gieo naêm voùc saùt ñaát, baïch Phaät: - Baïch Theá Toân! Cho ñeä töû xin saùm hoái. Ñöùc Phaät noùi: - Saùm hoái voâ ích, taát caû Sa-moân, Baø-la-moân ñeàu bieát oâng laøm vieäc phi phaùp. Ai thuaän theo lôøi Ta thì ñeàu coù theå chöùng ñaéc Töù thieàn, boán ñònh Voâ saéc, caùc thaàn thoâng, giaûi thoaùt. Ai khoâng nghe lôøi Ta thì khoâng theå ñaït ñöôïc caùc phaùp laønh aáy. Thaày aáy laïi aân caàn thöa thænh Theá Toân ba laàn. Sau ñoù, Theá Toân nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo aáy vaø noùi phaùp: - Neáu ai laøm aùc maø coù theå hoái caûi thì ñöôïc nhieàu lôïi ích ôû trong Phaät phaùp. (Noùi roõ nhö vaäy) Tyø-kheo Baït-ñaø-ba-la thöôøng xuyeân phaïm toäi. Caùc Tyø-kheo thaáy vaäy lieàn can giaùn. Nghe lôøi can giaùn, Tyø-kheo aáy khoâng theøm ñeå yù maø duøng lôøi khaùc ñaùp laïi. Phaät höôùng veà Tyø-kheo Baït-ñaø-ba-la noùi: - Coù moät Tyø-kheo phaïm ñuû thöù toäi. Caùc Tyø-kheo thaáy vaäy lieàn nhö phaùp can giaùn, Tyø-kheo naøy lieàn duøng lôøi khaùc ñaùp laïi vaø sanh töùc giaän. Ñöùc Phaät noùi: - Tyø-kheo naøy tuy khoâng nhaän lôøi can giaùn nhöng cuõng phaûi can giaùn oâng aáy. Vì sao? - Ñeå cho taát caû Sa moân, Baø-la-moân ñeàu nghe roõ, cuõng ñeå cho oâng aáy phaûi chòu ñau khoå laâu daøi trong ñôøi naøy. Ñöùc Phaät noùi: - Phaùp ñieàu phuïc coù ba loaïi: moät laø quôû traùch, hai laø ôû rieâng, ba laø cho y chæ ngöôøi coù trí, cho ñeán ñuoåi ñi. Nhôø vieäc ñieàu phuïc naøy, taâm yù ngöôøi aáy trôû neân meàm dòu, soáng thuaän theo phaùp cuûa Taêng, laøm cho ñaïi chuùng hoan hyû. Ñoù goïi laø phaùp ñieàu phuïc. Xaù-ma-ñaø, ñôøi Taàn goïi laø dieät. Nhöõng vieäc gì cuûa Tyø-kheo caàn phaûi dieät? - Neáu coù Tyø-kheo theo phaùp laønh, coù theå döùt töø boán thoï: Moät laø thoï duïc, hai laø thoï kieán, ba laø thoï giôùi thuû, boán laø thoï ngaõ thuû. Coù theå töø boán thoï naøy thì thuaän vôùi vieäc thöïc haønh phaùp xuaát ly. Ñieàu thieän laøm taêng theâm trong töøng nieäm, ñieàu aùc thì xaû boû ñi. Ñoù goïi laø dieät. Laïi nöõa,

dieät laø: Töø Tyø-ni Hieän tieàn ñeán Tyø-ni Phuù thaûo, dieät baûy söï tranh caõi naøy cuõng goïi laø dieät. Khoâng neân dieät laø: Tyø-kheo naøo ñaõ laøm naêm phaùp phaùt sanh vieäc tranh caõi: moät laø thöôøng thích taïi gia; hai laø thöôøng thích nöông töïa quoác

vöông, ñaïi thaàn; ba laø khoâng thích döïa vaøo Taêng; boán laø cuõng khoâng nöông töïa phaùp; naêm laø khoâng thuaän theo taát caû caùc vieäc chuùng Taêng laøm. Neáu Tyø-kheo naøo ñuû naêm vieäc naøy maø coù söï tranh caõi thì khoâng neân dieät. Laïi coù Tyø-kheo ñaõ coù naêm phaùp maø coù söï tranh caõi thì phaûi dieät töø. Ñoù laø naêm phaùp traùi ngöôïc naêm phaùp treân. Ai thaønh töïu naêm phaùp naøy maø coù söï tranh caõi thì phaûi dieät töø. Laïi nöõa, dieät laø tuøy thuaän theo phaùp maø chuùng Taêng thöïc haønh, thieän phaùp ñaõ coù ngaøy caøng taêng theâm, caùc vieäc laøm thöôøng höôùng ñeán giaûi thoaùt. Neáu coù coâng vieäc thì coù theå laøm cho Taêng vui veû, thöïc haønh khoâng moûi meät. Ñoù goïi laø phaùp dieät. Phaùp xaû giôùi laø: Neáu Tyø-kheo naøo buoàn raàu khoâng vui, khoâng thích phaïm haïnh, muoán trôû veà nhaø, khoâng thích phaùp Tyø-kheo, sanh taâm hoå theïn ñoái vôùi phaùp naøy, yù muoán thaønh töïu phaùp taïi gia. Tyø-kheo aáy nghó: “Phaùp xuaát gia voâ ích ñoái vôùi ta, phaùp taïi gia giuùp ích ta raát nhieàu, yù ta muoán xaû phaùp Tyø-kheo, trôû veà nhaø”. Tyø-kheo aáy noùi: “Ta xaû boû Phaät, Phaùp, Taêng, Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, phaïm haïnh, Tyø-ni, giôùi Ba-la- ñeà-moäc-xoa (noùi roõ nhö vaäy). Neân bieát ñoù laø xaû giôùi. Khoâng xaû giôùi laø: Neáu ñieân cuoàng taâm loaïn, cho ñeán mieäng bò caám khaåu khoâng noùi ñöôïc thì khoâng goïi laø xaû giôùi. Noùi roõ nhö vaäy, caàn phaûi bieát. Giôùi suùt keùm laø: Tyø-kheo sanh nieäm khoâng thích phaïm haïnh, thích laøm ngoaïi ñaïo cho ñeán laøm ngöôøi bình thöôøng. Ñoù goïi laø giôùi suùt keùm. Vieäc giôùi suùt keùm nhö vaên treân ñaõ noùi. Phaùp thuyeát giôùi: Phaûi taäp hôïp Taêng nhö phaùp. Khi Taêng ñaõ taäp hôïp caàn phaûi baïch yeát-ma moät laàn; khoâng neân baïch yeát-ma hai, ba, boán laàn. Taêng laøm phaùp söï, nhö phaùp nhaän duïc ñeàu phaûi im laëng, khoâng neân ngaên laïi. Neáu Taêng khoâng ñaày ñuû thì khoâng neân thuyeát giôùi. Neáu Taêng ñuû thì neân ñoïc ñuû giôùi. Neáu gaëp luùc coù naïn thì noùi toùm löôïc. Thôøi laø: khoâng coù söï khoù khaên goïi laø thôøi. Luùc aáy, Theá Toân ôû trong phoøng yeân tónh, suy nghó: “Ta phaûi cheá giôùi noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa cho caùc Tyø-kheo, cho ñeán laøm cho hoï ñaéc boán quaû Sa-moân”. Ba-la-ñeà-moäc-xoa laø nôi ñi ñöùng cuûa giôùi luaät. Ñoù laø nghóa Ba-la- ñeà-moäc-xoa. Khi ñoù, caùc Tyø-kheo duøng tieáng ca ñeå tuïng giôùi. Phaät noùi: - Khoâng neân duøng aâm thanh cao to ñeå tuïng giôùi. Duøng tieáng ca ñeå tuïng giôùi coù naêm vieäc loãi: moät laø taâm ñaém nhieãm vaøo aâm thanh naøy, hai laø bò ngöôøi ñöøi cheâ, ba laø khoâng khaùc ngöôøi ñöøi, boán laø pheá boû vieäc haønh

ñaïo, naêm laø ngaên trôû vieäc nhaäp ñònh. Ñoù laø naêm söï laàm loãi. Luùc Phaät coøn taïi theá, caùc Tyø-kheo thuyeát giôùi haøng ngaøy, chuùng Taêng ñeàu sanh

taâm nhaøm chaùn. Nghe vaäy, Phaät lieàn daïy: möôøi laêm ngaøy thuyeát giôùi moät laàn. Baáy giôø, ôû moät truï xöù thuyeát giôùi, phoøng Taêng lôùn, caùc Tyø-kheo ôû xa khoâng nghe, vì theá Nhö-lai cheá phaùp cho caùc Tyø-kheo: - Neáu Taêng chuùng ñoâng, phoøng laïi lôùn, caàn phaûi traûi toøa ngoài ôû giöõa phoøng, ngöôøi thuyeát giôùi ngoài treân toøa naøy, caàn phaûi noùi lôùn tieáng roõ raøng cho moïi ngöôøi ñeàu nghe. Luùc naøy, ôû truï xöù noï, Taêng chuùng tuy ñoâng nhöng khoâng coù ngöôøi tuïng giôùi, phaùp söï khoâng thaønh. Nghe vaäy, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay veà sau, ai xuaát gia ñeán naêm haï, phaûi hoïc giôùi cho thuoäc. Neáu caên taùnh chaäm luït thì duø cho traêm haï cuõng phaûi hoïc giôùi. Neáu coá khoâng hoïc, hoaëc tröôùc hoïc sau queân, hoaëc caên cô chaäm luït khoâng theå thuoäc ñöôïc, ba haïng ngöôøi naøy coù boán loãi: Moät laø khoâng ñöôïc nuoâi ñeä töû, hai laø khoâng ñöôïc lìa y chæ, ba laø khoâng ñöôïc laøm Hoøa thöôïng, boán laø khoâng ñöôïïc laøm A-xaø-leâ. Ñoù laø loãi cuûa ngöôøi khoâng hoïc giôùi. Coù taùm loaïi naïn ñöôïc noùi giôùi toùm löôïc: moät laø naïn vua, hai laø naïn giaëc, ba laø naïn nöôùc, boán laø naïn löûa, naêm laø naïn beänh, saùu laø naïn ngöôøi, baûy laø naïn phi nhaân, taùm laø naïn raén ñoäc. Khi gaëp taùm naïn naøy thì ñöôïc noùi giôùi toùm löôïc. Coù naêm caùch toùm löôïc giôùi: 1- Noùi baøi töïa giôùi xong, neâu teân boán phaùp Ba-la-di vaø baûo: “Coøn laïi laø nhöõng ñieàu caùc vò thöôøng nghe”. Ñeán phaùp Chuùng hoïc cuõng noùi nhö vaäy. 2- Noùi baøi töïa giôùi vaø boán Ba-la-di xong, phaàn sau cuõng neâu teân nhö caùch treân. 3- Noùi töø baøi töïa giôùi cho ñeán möôøi ba vieäc. Phaàn coøn laïi ñöôïc neâu teân nhö hai caùch tröôùc. 4- Noùi töø baøi töïa cho ñeán hai phaùp Baát ñònh. Phaàn coøn laïi ñöôïc neâu teân cuõng nhö ba caùch tröôùc. 5- Noùi töø baøi töïa cho ñeán Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeà. Phaàn coøn laïi ñöôïc neâu teân cuõng nhö boán caùch tröôùc. Khi aáy, coù nhieàu Tyø-kheo cuøng ôû moät choã, ñeàu coù caên taùnh chaäm luït khoâng bieát gì. Vì coù naïn giaëc, hoï khoâng theå ñeán chuøa khaùc thuyeát giôùi neân phaùp söï khoâng thaønh. Nghe vaäy, Phaät daïy caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng haõy noùi toùm löôïc giôùi: Chôù laøm caùc vieäc aùc

474 BOÄ LUAÄT 11

Haõy laøm caùc vieäc laønh Giöõ taâm yù thanh tònh Laø lôøi chö Phaät daïy. Ñoù laø noùi giôùi toùm löôïc. Coù boán vieäc khoâng thaønh thuyeát giôùi: 1- Nhoùm ngöôøi phi phaùp cuøng nhau thuyeát giôùi, khoâng goïi laø thuyeát giôùi. 2- Tuï taäp moät caùch phi phaùp cuõng khoâng goïi laø thuyeát giôùi. Nhöõng ngöôøi naøy coù nhoùm hoïp cuõng khoâng thaønh töïu. 3- Choã caàn baïch moät laàn maø baïch hai laàn cuõng khoâng thaønh thuyeát giôùi. 4- Trong khi thuyeát giôùi, neáu coù ba boán Tyø-kheo cuøng tranh luaän, phaùt sanh taâm ngaõ maïn, nhaân thuyeát giôùi maø luaän baøn sanh ra tranh caõi; thuyeát giôùi nhö vaäy khoâng thaønh thuyeát giôùi. Coù hai vieäc khoâng thaønh: 1- Do tranh caõi neân thuyeát giôùi khoâng thaønh. 2- Do aùc taâm neân taêng theâm phieàn naõo. Do hai vieäc naøy neân khoâng thaønh thuyeát giôùi. Vieäc naøy seõ ñöôïc noùi roõ trong phaàn kieàn ñoä Boá-taùt. ÔÛ ñaây neân noùi ñieàu gì? - Neáu Tyø-kheo naøo chöa phaïm toäi, trong taâm nghó: “Laøm sao khoâng phaïm caùc ñieàu aùc maø ñöôïc sanh ñieàu laønh”, lieàn ñeán gaëp baäc

trì phaùp, trì luaät, trì luaän ñeå hoûi ñieàu aáy: “Toân giaû, phaùp laø gì? Theá naøo laø phi phaùp? Theá naøo laø coù theå noùi? Theá naøo laø khoâng theå noùi?”. Nghe lôøi naøy, vò thaày aáy lieàn noùi phaùp theo thöù lôùp: nhö phaùp, noùi laø khoâng nhö phaùp; khoâng nhö phaùp, noùi laø nhö luaät; nhö luaät, noùi laø chaúng phaûi luaät; chaúng phaûi luaät, noùi laø khinh; khinh, noùi laø troïng; troïng, noùi laø lôøi thoâ aùc; lôøi thoâ aùc, noùi laø chaúng phaûi lôøi thoâ aùc; chaúng phaûi lôøi thoâ aùc, noùi laø phaïm; ñuùng laø phaïm, noùi laø khoâng phaïm; neân laø khoâng phaïm, noùi laø Taêng taøn; ñuùng laø Taêng taøn, noùi laøkhoâng phaûi Taêng taøn; khoâng phaûi Taêng taøn, noùi laø neân ñoái trò; ñuùng laø neân ñoái trò, noùi laø chaúng phaûi neân ñoái trò; chaúng phaûi neân ñoái trò, noùi laø cheá ñònh; cheá ñònh noùi laø chaúng phaûi cheá ñònh; chaúng phaûi cheá ñònh, noùi laø lôøi ñöôïc noùi; lôøi ñöôïc noùi, noùi laø khoâng phaûi lôøi ñöôïc noùi;chaúng phaûi lôøi ñöôïc noùi, noùi laø nhö nhau; ñuùng laø nhö nhau, noùi laø khoâng nhö nhau; khoâng nhö nhau, noùi laø phaân bieät; phaân bieät, noùi laø khoâng phaân bieät; khoâng phaân bieät, noùi laø phaùp Tyø-kheo. Thöùc aên ôû beân trong cöông giôùi, khoâng coù nhaø beáp thì khoâng ñöôïc

aên. Vì sao vaäy? Ñöùc Phaät du haønh ñeán caùc thoân xoùm, thaáy caùc Tyø-kheo ñang tranh caõi, Phaät hoûi: - Tyø-kheo tranh caõi vieäc gì vaäy? Tyø-kheo baïch Phaät: - Hoâm qua, aên xong coøn dö thöùc aên neân hoâm nay tranh giaønh. Ñöùc Phaät noùi: - Töø nay trôû ñi, neáu laø thöùc aên qua ñeâm vaø thöùc aên beân trong ñaïi giôùi khoâng coù tònh truø thì taát caû khoâng ñöôïc aên. Truï xöù cuûa chuùng Taêng luùc môùi laäp, chuùng Taêng phaûi taäp hôïp, phaûi yeát-ma xaùc ñònh choã laøm tònh truø tröôùc, sau ñoù yeát-ma veà nôi döïng phoøng oác cho chuùng Taêng. Neáu khi ñoù queân khoâng yeát-ma xaùc ñònh nôi laøm tònh truø, vaø sau ñoù môùi nhôù laïi thì phaûi giaûi ñaïi giôùi, roài giaûi tieåu giôùi, sau ñoù yeát-ma xaùc ñònh choã laøm tònh truø tröôùc phaùp keát giôùi: keát tieåu giôùi tröôùc, sau môùi keát ñaïi giôùi. Ñeå thöùc aên chung trong ñaïi giôùi maø nguû qua ñeâm, thöùc aên coøn dö qua ñeâm, thöùc aên chuùng Taêng laøm trong tieåu giôùi, thöùc aên chuùng Taêng töï tay laøm, neáu gaëp luùc ñoùi keùm thì ñöôïc aên, coøn caùc luùc khaùc thì khoâng ñöôïc aên. AÊn xong, ñaøn vieät ñeán thænh, vò aên ñaõ no haõy ñem thöùc aên naøy cho caùc vò Taêng khaùc. Vò Taêng kia nhaän xong phaûi taùc phaùp thöùc aên dö roài môùi aên. Laïi coù caùc ñaïi sö ñöôïc nhaø vua thænh thoï thöïc ñeán hai laàn. Sau khi aên no, vò aáy ñem thöùc aên coøn dö cho caùc vò Taêng cuøng truï xöù, chuùng Taêng sôï, khoâng daùm aên. Phaät daïy: - Cho caùc vò taùc phaùp thöùc aên dö roài aên, khoâng coù loãi. Coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc traùi caây ôû ngoaøi ñem ñeán cuùng, lieàn tònh thí cho thí chuû. Gaëp luùc ñoùi keùm, thí chuû khoâng hoaøn traû, nhaân ñoù Phaät cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi, neáu gaëp luùc ñoùi keùm thì ñöôïc pheùp töï caát chöùa ñeå aên. Traùi caây ôû trong ao vaø taát caû traùi caây cuõng nhö vaäy. Phaùp chöùa baùt: tröø baùt saét, baùt ñaát nung, taát caû caùc loaïi baùt khaùc ñeàu khoâng ñöôïc caát chöùa. Khoâng ñöôïc caát chöùa loaïi y coù maøu ñeïp nhaát. Gaám voùc, voøng hoa, caùc loaïi y naøy khoâng ñöôïc caát chöùa. Ñieàu caàn noùi laø: Coù

Tyø-kheo suy nghó: “Laøm sao tu caùc phaùp laønh?”. Nghó xong, vò aáy ñeán choã caùc baäc trí, hoûi: “Theá naøo laø phaïm, theá naøo laø khoâng phaïm? Theá naøo laø saùm hoái? Vì vieäc gì maø phaïm?”. Vò thaày aáy lieàn döïa theo luaät maø noùi nhöõng vieäc phaïm hay khoâng phaïm, caàn phaûi bieát roõ nhö vaäy. Nghe vò thaày noùi xong, ngöôøi hoûi khoâng coøn

buoàn khoå, theo lôøi daïy cuûa thaày maø thöïc haønh ñuùng luaät, taâm ñöôïc thanh tònh, thuaän theo phaùp laønh, khoâng coøn coù yù nieäm khaùc. Ñoù goïi laø noùi ñieàu caàn noùi. Laïi nöõa, noùi ñieàu caàn noùi laø: Tyø-kheo nghó: “Sanh töû thaät ñaùng chaùn. Laøm sao ñeå ra khoûi sanh töû vaø tu ñaïo ñeå nhaäp Nieát-baøn?”. Suy nghó xong, vò aáy ñeán choã baäc trí ñeå hoûi: “Thöa toân giaû, laøm sao tu boán thieàn cho ñeán boán quaû?”. Vò thaày aáy lieàn noùi theo thöù lôùp cho ñeán quaû A-la-haùn. Ñoù goïi laø noùi ñieàu caàn noùi. Theá naøo goïi laø noùi phi phaùp? - Ñoù laø khi ñöôïc hoûi, vò thaày aáy traû lôøi lung tung: phaùp noùi laø phi phaùp;phi phaùp, noùi laø phaùp; cho ñeán lôøi ñöôïc noùi, noùi chaúng phaûi lôøi ñöôïc noùi;chaúng phaûi lôøi ñöôïc noùi, noùi laø lôøi ñöôïc noùi;ñuùng löôïng, noùi chaúng phaûi ñuùng löôïng;chaúng phaûi ñuùng löôïng, noùi laø ñuùng löôïng; phaân bieät, noùi chaúng phaân bieät; chaúng phaân bieät, noùi laø phaân bieät. Töø ñoà aên, bình baùt, cho ñeán ñoà uoáng cuõng ñeàu nhö vaäy. Laïi nöõa, noùi ñieàu khoâng neân noùi laø: Coù Tyø-kheo hoûi baäc trí: “Laøm sao ñaéc sô thieàn cho ñeán boán quaû?”. Baäc trí noùi: “OÂng ñaõ hoûi caùch ñaéc phaùp thöôïng nhaân, vì vaäy, oâng phaïm Ba-la-di”. Ñoù goïi laø noùi ñieàu khoâng neân noùi. Ngaøy xöa, coù Tyø-kheo teân Nan-ñeà-giaø, bò maát trí. Vaøo ngaøy chuùng Taêng boá-taùt, coù luùc nhôù coù luùc queân, khi nhôù thì ñeán, khoâng nhôù thì khoâng ñeán. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân, Phaät baûo: - Haõy baïch Nhò yeát-ma maát trí cho Tyø-kheo aáy, thì tuy oâng aáy khoâng ñeán, phaùp söï vaãn thaønh töïu. Vieäc naøy trong phaàn kieàn ñoä Boá-taùt coù noùi roõ. Sau ñoù, taâm trí Tyø-kheo aáy trôû laïi bình thöôøng, caùc Tyø-kheo thaéc maéc: “Neân xaû hay khoâng xaû yeát-ma maát trí luùc tröôùc?” beøn ñeán baïch Theá Toân, Phaät baûo: - Taâm trí ñaõ bình thöôøng thì haõy xaû yeát-ma aáy. Caùc Tyø-kheo laïi thaéc maéc: “Veà sau thaày aáy laïi maát trí thì phaûi laøm sao?”, Phaät noùi: - Laøm laïi yeát-ma maát trí vaø khi taâm vò aáy trôû laïi bình thöôøng thì xaû yeát-ma aáy. Tyø-kheo nhaän ñoà cuùng döôøng cuûa ngöôøi maø khoâng nhö phaùp thì seõ bò ñoà cuùng döôøng aáy laøm ñoïa laïc. Ñoïa coù hai loaïi: - Moät laø aên ñoà cuùng döôøng cuûa ngöôøi maø khoâng tu ñaïo ñuùng phaùp, buoâng lung, phoùng tuùng, khoâng chòu laøm caùc vieäc laønh. - Hai laø nhaän ñoà cuùng döôøng ñem cho laïi ngöôøi khaùc khoâng ñuùng

phaùp. Do hai vieäc naøy, ngöôøi aáy phaûi ñoïa vaøo ba ñöôøng. Neáu khoâng chòu quaû baùo trong ba ñöôøng thì ngay trong thaân naøy ngöôøi aáy seõ bò vôõ buïng, thöùc aên traøo ra, aùo ñang maëc treân thaân boãng lìa khoûi thaân. Ngöôøi ñaùng ñöôïc cho laø: Hoaëc cha meï ngheøo khoå, tröôùc heát phaûi truyeàn Tam quy, Nguõ

giôùi, Thaäp thieän, sau ñoù môùi cho. Neáu cha meï khoâng ngheøo thì tuy thoï Tam quy, Nguõ giôùi cuõng khoâng ñöôïc cho. Laïi coù nhöõng haïng ngöôøi ñaùng ñöôïc cho: Moät laø ngöôøi söûa thaùp, hai laø ngöôøi phuïc vuï Taêng chuùng, ba laø ngöôøi söûa phoøng oác cuûa Taêng, boán laø ngöôøi beänh khoå, naêm laø treû con, saùu laø ngöôøi mang thai, baûy laø ngöôøi bò caàm tuø, taùm laø ngöôøi ñeán chuøa xin aên. Nhöõng haïng ngöôøi naøy, hoaëc cho ñuùng, hoaëc cho khoâng ñuùng. Ngöôøi söûa thaùp, phuïc vuï Taêng vaø söûa phoøng oác cho Taêng thì tính coâng lao cuûa hoï ñeå traû coâng theo giaù trò. Neáu traû nhieàu hôn thì seõ bò ñoà cuùng döôøng laøm sa ñoïa. Khi cho ngöôøi beänh thöùc aên thì neân khôûi taâm töø bi, tuøy theo ngöôøi beänh caàn gì maø boá thí cho. Neáu cho loaïi thöùc aên khoâng hôïp vôùi beänh thì seõ bò ñoà boá thí laøm sa ñoïa. Treû con, ngöôøi bò caàm tuø, ngöôøi mang thai, ñoái vôùi nhöõng haïng ngöôøi naøy phaûi duøng taâm töø bi ñeå boá thí cho hoï. Chôù coù mong ñem cho ñeå ñöôïc quaû baùo, vì vaäy ñöøng laøm trôû ngaïi cho Phaät phaùp. Haõy duøng taâm nhö vaäy ñeå boá thí nhö phaùp. Neáu khoâng nhö vaäy thì seõ bò cuûa boá thí laøm cho ñoïa laïc. Ñoái vôùi ngöôøi ñeán chuøa xin aên, neáu hoï ñaõ coù saün thöùc aên thì khoâng caàn phaûi cho theâm. Neáu cho thì seõ bò cuûa boá thí laøm cho ñoïa laïc. Neáu ngöôøi ñoù khoâng coù thöùc aên thì boá thí cho hoï khoâng coù loãi. Neáu Tyø-kheo khoâng ngoài thieàn, khoâng tuïng kinh, khoâng laøm vieäc Phaät, Phaùp, Taêng maø nhaän ñoà cuùng döôøng cuûa ngöôøi thì seõ bò ñoà cuùng döôøng laøm cho ñoïa laïc. Ai coù ñuû ba nghieäp laønh thì nhaän cuùng döôøng khoâng coù loãi. Neáu ngöôøi ñoái dieän khoâng coù ba nghieäp laønh, ta bieát maø coøn ñem ñoà boá thí laïi cho hoï thì caû ngöôøi cho vaø ngöôøi nhaän ñeàu bò ñoà cuùng döôøng laøm cho ñoïa laïc. Tyø-kheo aên ñoà cuûa ñaøn vieät cuùng döôøng, caàn phaûi bieát ñuû, bieát löôïng, ai aên uoáng quaù no seõ bò ñoà cuùng döôøng laøm cho ñoïa laïc. Tyø-kheo naøo aên uoáng vôùi taâm kieâu maïn thì seõ bò ñoà cuùng döôøng laøm cho ñoïa laïc. Vì sao vaäy? - Töø laâu, Theá Toân thöôøng ca ngôïi söï aên uoáng vöøa phaûi. Cuoái cuøng, cuùng döôøng cho ngöôøi trì giôùi laø ngöôøi coù theå nhaän ñoà cuùng döôøng vaø laøm tieâu ñöôïc ñoà cuùng döôøng. Nhö Phaät ñaõ noùi: “Cuùng

döôøng cho ngöôøi trì giôùi, ñöôïc quaû baùo raát lôùn. Cuùng cho ngöôøi phaù giôùi ñöôïc quaû baùo raát ít”. Nhö caâu keä Phaät ñaõ noùi: “Thaø nuoát hoøn saét maø cheát, khoâng ñem thaân khoâng coù giôùi haïnh maø aên ñoà cuûa tín thí cuùng döôøng”. Neáu aên no roài coøn raùng aên theâm thì khoâng taêng theâm saéc ñeïp vaø söùc löïc maø chæ taêng theâm beänh hoaïn. Vì theá khoâng neân aên voâ ñoä. Veà vieäc yeát-ma, coù boán nhôn duyeân laøm yeát-ma thaønh töïu: moät laø nhö phaùp, hai laø Taêng taäp hôïp ñuû; ba laø, choã caàn ñôn baïch nhö phaùp thì ñôn baïch cho ñeán choã caàn baïch töù thì baïch töù, nôi caàn baïch töù thì khoâng ñöôïc baïch ba, hai, moät laàn; boán laø ngöôøi ôû trong chuùng maø khoâng ñeán thì gôûi duïc, trong chuùng khoâng coù ngöôøi vaán naïn. Boán phaùp naøy thaønh töïu thì ñoù laø yeát-ma nhö phaùp. Vieäc naøy xem trong chöông kieàn ñoä thì seõ bieát roõ. Yeát-ma phi phaùp: boán vieäc treân khoâng thaønh thì khoâng goïi laø yeát- ma.

Tyø-ni laø coù nhieàu loaïi Tyø-ni, nhö Tyø-ni coù vi phaïm, Tyø-ni coù tranh caõi, Tyø-ni coù phieàn naõo, Tyø-ni Tyø-kheo, Tyø-ni Tyø-kheo Ni, Tyø-ni thieåu phaàn, Tyø-ni taát caû moïi choã, Tyø-ni tuøng phaïm, Tyø-ni xuaát toäi. Laïi nöõa, Tyø-ni coù theå dieät tröø goác baát thieän, coù theå dieät phaùp chöôùng ngaïi, coù theå dieät naêm trieàn caùi vaø haïnh aùc thì goïi laø Tyø-ni. Laïi coù Tyø-ni coù theå phaùt loà, tuøy thuaän tu haønh, boû aùc theo thieän goïi laø Tyø-ni. Theá naøo goïi laø phaùt loà? - Khoâng che giaáu nhöõng loãi ñaõ phaïm, noùi heát cho ngöôøi khaùc bieát, goïi laø phaùt loà. Vieäc naøy trong kieàn ñoä dieät toäi ñaõ noùi roõ. Tuøy thuaän laø thuaän theo lôøi cuûa Hoøa thöôïng, lôøi cuûa A-xaø-leâ, cho ñeán lôøi cuûa chuùng Taêng, khoâng coù laøm traùi ngöôïc, ñoù goïi laø tuøy thuaän. Theá naøo goïi laø dieät? - Coù theå daäp taét vieäc tranh caõi neân goïi laø dieät. Theá naøo goïi laø ñoaïn? - Nhö ñoaïn tröø phieàn naõo goïi laø ñoaïn. Tyø-ni phieàn naõo seõ ñöôïc noùi roõ trong phaàn Tyø-ni ñoaïn tröø phieàn naõo. Laïi nöõa, Tyø-kheo noùi: “Theo söï thaáy bieát cuûa toâi thì tham duïc khoâng theå laøm chöôùng ñaïo”. Caùc Tyø-kheo can giaùn: “Chôù coù noùi nhö vaäy. Duïc laø goác cuûa söï chöôùng ñaïo. Sôû dó bieát nhö vaäy laø vì Theá Toân ñaõ duøng ñuû loaïi ví duï ñeå noùi veà duïc. Ñoù laø: duïc nhö hoá löûa... cho ñeán nhö con dao. Vì sao noùi duïc khoâng laøm chöôùng ñaïo?! Caàn phaûi xaû boû taø kieán naøy”. Khi caùc Tyø-kheo can giaùn, neáu vò aáy nhaän lôøi can giaùn thì toát. Neáu

vò aáy khoâng nhaän thì caùc Tyø-kheo phaûi laøm yeát-ma baïch töù öùc nieäm, nhaéc cho vò aáy nhôù laïi. Ñoù laø deïp boû lôøi noùi sai laàm cuûa Tyø-kheo aùc kieán. Caùc Tyø-kheo tuï taäp laøm phaùp söï. Trong chuùng coù ngöôøi khoâng nhö phaùp neân chuùng Taêng laøm phaùp söï khoâng thaønh. Neáu ngöôøi naøy coù ba, boán, naêm ngöôøi baïn thì haõy can giaùn vò aáy. Neáu chæ coù moät mình thì khoâng caàn can giaùn. Vì sao vaäy? - Vì löïc cuûa ñaïi chuùng lôùn, coù theå taãn xuaát vò aáy. Vò aáy seõ khoâng coøn ñöôïc ích lôïi ôû trong phaùp vaø töï chòu khoå naõo. Do ñoù haõy im laëng, khoâng noùi. Neáu vaøo trong chuùng Taêng thì phaûi laäp naêm ñöùc: Moät laø, thöôøng khôûi taâm töø, nhö ví duï caùi caøo, caùi choåi bình ñaúng ñoái vôùi söï toát xaáu vaø ñeàu laøm cho ñöôïc toát. Hai laø, thöôøng phaùt sanh taâm cung kính khieâm haï ñoái vôùi caùc Thöôïng toïa, khoâng ñöôïc ngaïo maïn. Ba laø, khoâng ñöôïc ñaøm luaän, giao du vôùi nhöõng ngöôøi haï toïa. Boán laø, khi Taêng taäp hôïp laøm phaùp söï, ñaïi chuùng phaûi thænh moät vò bieát phaùp leân noùi phaùp. Naêm laø, neáu chuùng khoâng thænh thì haõy nhaéc chuùng thænh ngöôøi bieát phaùp leân noùi phaùp. Xaù-lôïi-phaát cuõng thaønh töïu naêm phaùp nhaäp vaøo chuùng Taêng noùi treân. Theá naøo laø baïch? - Naøy Ca-dieáp! Tuøy theo lôøi noùi cuûa Tyø-kheo maø chuùng Taêng ñeàu im laëng chaáp nhaän, neân goïi laø baïch. Tröôøng hôïp ñôn baïch laø: Nhö khi baét ñaàu ñoä Sa-di thoï ñaïi giôùi phaûi baïch Taêng. Sau khi baïch xong, Taêng sai thaày giaùo thoï daãn ngöôøi xuaát gia ñeán nôi kín ñeå hoûi phaùp giaø naïn. Nhö khi muoán noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa hoaëc töï töù, hoaëc bình baùt bò vôõ... phaûi thoï laïi. Coù Tyø-kheo teân Xieån-Ñaø saép söûa phaïm giôùi, caùc Tyø-kheo bieát ñöôïc lieàn can giaùn. Tyø-kheo

naøy noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Caùc Thaày noùi gì vaäy, noùi vôùi ai vaäy, ai phaïm giôùi vaäy, theá naøo laø phaïm?”. OÂng ta noùi nhöõng lôøi khaùc nhau nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Phaät noùi: - Haõy laøm yeát-ma bieät truï ñoái vôùi Tyø-kheo noùi naêng lung tung naøy. Veà sau, Tyø-kheo Xieån Ñaø laïi khinh cheâ, treâu choïc caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baûo chôù coù ngoài, vò aáy laïi ngoài; baûo chôù coù ñöùng, vò aáy laïi ñöùng daäy; baûo chôù coù noùi, laïi noùi; baûo chôù coù ñeán, laïi ñeán. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Phaät baûo: - Haõy yeát-ma baïch nhaát ñeå ñieàu phuïc söï ñuøa côït cuûa oâng aáy. Nhöõng yeát-ma nhö vaäy vaø nhöõng yeát-ma chöa neâu töông töï nhö vaäy ñeàu goïi laø yeát-ma baïch nhaát.

480 BOÄ LUAÄT 11

Theá naøo laø yeát-ma baïch nhò? Baïch laø: “Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Phoøng oác aáy bò suïp ñoå, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp nhaän ñeå phoøng oác aáy cho ñaøn-vieät söûa chöõa cuøng vôùi Tyø-kheo tri söï”. Baïch nhö vaäy. “Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Phoøng oác aáy khoâng coù ñaøn vieät chaêm nom, ñaõ bò suïp ñoå. Nay Taêng ñeå phoøng oác aáy cho ñaøn vieät aáy söûa chöõa cuøng vôùi Tyø-kheo tri söï. Neáu vò naøo chaáp nhaän ñeå phoøng oác aáy cho ñaøn vieät aáy söûa chöõa cuøng vôùi Tyø-kheo tri söï thì im laëng, vò naøo khoâng chaáp nhaän thì noùi”. “Taêng ñaõ chaáp nhaän ñeå phoøng oác aáy cho ñaøn vieät aáy söûa chöõa cuøng vôùi Tyø-kheo tri söï. Taêng chaáp nhaän vì im laëng, vieäc aáy ñöõïc ghi nhaän nhö vaäy”. Ngöôøi quaûn lyù coâng vieäc cuûa chuùng Taêng phaân chia y, baùt cuûa Tyø- kheo qua ñôøi, thoï y coâng ñöùc, xaû y coâng ñöùc, taát caû phaùp keát giôùi, phaùp nguû khoâng lìa y, tröôùc heát phaûi keát ñaïi giôùi, sau môùi keát giôùi khoâng maát y. Khi xaû, tröôùc heát phaûi xaû giôùi khoâng maát y, sau môùi xaû ñaïi giôùi, giaùo thoï Tyø-kheo Ni töï töù, caùc phaùp nhö vaäy ñeàu laø yeát-ma baïch nhò. Yeát-ma baïch töù laø: Moät laàn baïch vaø ba laàn yeát-ma, goïi laø yeát-ma baïch töù. Moät laø yeát-ma quôû traùch. Hai laø coù Tyø-kheo tranh caõi vôùi baïch y, chuùng Taêng khuyeân haõy cuøng ñaøn vieät aáy saùm hoái. Caùc yeát-ma nhö taãn xuaát, dieät taãn, bieät truï, trò phaït laïi nhö cuõ, haønh Ma-na-ñoûa, thöïc haønh phaùp xuaát toäi cho ñeán baûy dieät traùnh cuõng laø baïch töù yeát-ma. Coù Tyø-kheo ñaïi ñöùc ñöõïc ñaøn vieät tín taâm, giaøu coù coi troïng, thænh vò aáy trong nhieàu naêm, cuùng döôøng cho vò aáy moïi thöù caàn duøng, coù ngöôøi phæ baùng: “Do Tyø-kheo aáy, neân tröôûng giaû giaøu coù noï bò hao toån taøi saûn”. Tyø-kheo Ni ngu si maát trí, thoï giôùi xong laïi ñeán gaëp chuùng Taêng ñeå xin giôùi. Yeát-ma veà caùc vieäc sai phaïm treân nhö: yeát-ma phuù baùt, maëc taãn vaø nhieàu yeát-ma khaùc töông töï nhö vaäy chöa neâu ra ôû ñaây ñeàu laø yeát-ma baïch töù. Bieät truï coù hai loaïi: Neáu coù ngoaïi ñaïo xin xuaát gia trong Phaät phaùp, Taêng neân taùc phaùp yeát-ma baïch töù, cho ôû rieâng boán thaùng. Laïi nöõa, ngöôøi naøo phaïm moät trong möôøi ba phaùp Taêng-taøn maø che giaáu khoâng phaùt loà, veà sau môùi phaùt loà thì Taêng phaûi baïch töù yeát-ma cho bieät truï. Vì sao goïi laø bieät truï? - Bieät truï laø soáng rieâng trong moät phoøng, khoâng ñöõïc ôû chung vôùi chuùng Taêng, phaûi ngoài ôû vò trí thaáp nhaát trong chuùng, khoâng ñöõïc aên chung vôùi chuùng Taêng, duø moät chuùt nhö coïng coû. Laïi nöõa, taát caû nhöõng vieäc khoå

nhoïc cuûa chuùng Taêng nhö queùt doïn thaùp,

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 2 481

phoøng Taêng, nôi ñaïi tieåu tieän, ngöôøi aáy ñeàu phaûi laøm. Laïi nöõa, khi vaøo trong Taêng thì ngöôøi aáy khoâng ñöôïc cuøng Taêng ñaøm luaän. Neáu coù ai hoûi thì cuõng khoâng ñöôïc ñaùp. Vì lyù do naøy neân goïi laø bieät truï. Laøm trôû laïi töø ñaàu laø: Chöa heát thôøi gian bieät truï, ngöôøi aáy laïi taùi phaïm, laïi phaûi theo chuùng Taêng xin bieät truï. Taêng baïch töù yeát-ma baét laøm laïi soá ngaøy ñaõ che giaáu tröôùc ñaây neân goïi laø laøm laïi töø ñaàu. Theá naøo goïi laø Ma-na-ñoûa? - Ma-na-ñoûa laø phaûi laøm vieäc khoå nhoïc vaø soáng rieâng bieät gioáng nhö tröôùc ñoù, nhöng hôi khaùc tröôùc laø veà giôùi haïn thôøi gian. Neáu luùc môùi phaïm lieàn phaùt loà ngay thì cuõng phaûi thöïc haønh saùu ngaøy saùu ñeâm. (Ma-na-ñoûa, Taøu dòch laø yù hyû). Ngöôøi laøm vieäc aáy tuy töï yù vui möøng nhöng cuõng coù hoå theïn vaø cuõng laøm cho chuùng Taêng hoan hyû. Do vui möøng neân chæ phaûi thöïc haønh trong vaøi ngaøy. Vì chæ coù ít ngaøy neân ñöôïc goïi laø vui möøng. Chuùng Taêng vui möøng laø: quan saùt thaáy ngöôøi naøy thöïc haønh theo phaùp, khoâng coøn vi phaïm trôû laïi, chuùng Taêng khen: “Ngöôøi naøy nhôø vaäy maø hoái caûi, khoâng coøn phaùt sanh phieàn naõo, trôû thaønh ngöôøi thanh tònh”, vì vaäy neân vui möøng. A-phuø-ha-na (phaùp xuaát toäi) laø: Coù giôùi thanh tònh sanh ra giaûi thoaùt thanh tònh. Hoaøn toaøn thanh tònh khoâng vi phaïm vaø kheùo giöõ gìn giôùi naøy thì goïi laø A-phuø-ha-na. Coù phaïm vaø khoâng phaïm: ngöôøi phaïm coù ba haïng: Moät laø khoâng ñieân cuoàng. Hai laø taâm khoâng bò loaïn. Ba laø khoâng bò söï ñau khoå böùc ngaët, ñoù goïi laø phaïm. Laïi coù ngöôøi phaïm. Taát caû nhöõng toäi naëng nheï ñöôïc xeùt tuøy theo luaät Phaät ñaõ cheá, caàn phaûi bieát roõ. Ngöôøi khoâng phaïm cuõng nhö vaäy, tuøy theo ñöôïc neâu roõ ôû thieân naøo, caàn phaûi bieát roõ vieäc aáy. Vieäc quyeát ñònh coù phaïm hay khoâng phaïm phaûi ñöôïc döïa vaøo luaät ñeå suy luaän ra. Töø phaùp ñaàu tieân laø khoâng bieát phi phaùp cho ñeán khoâng bieát saùm hoái, khoâng saùm hoái; hai möôi hai loaïi cho ngöôøi thoï Cuï tuùc, naøy ñeàu goïi laø phaïm, caàn phaûi ñoaïn tröø döùt khoaùt taát caû nhöõng thöù ñoù. Muoán bieát vieäc khoâng phaïm cuõng phaûi döïa vaøo luaät ñeå suy luaän ra, coù theå thaønh töïu hai möôi hai phaùp môùi neân cho ngöôøi thoï Cuï tuùc thì goïi laø khoâng phaïm. Coù khi Tyø-kheo phaïm, chaúng phaûi Tyø-kheo Ni phaïm. Coù phaùp Tyø- kheo Ni phaïm, chaúng phaûi Tyø-kheo phaïm. Coù phaùp Tyø-kheo, Tyø-kheo Ni phaïm, chaúng phaûi Thöùc xoa ma ny phaïm. Coù phaùp Tyø-kheo, Tyø- kheo Ni phaïm, chaúng phaûi Sa-di, Sa-di Ni phaïm. Coù phaùp naêm chuùng xuaát gia phaïm, chaúng phaûi Öu-baø-taéc, Öu-baø-di phaïm. Coù phaùp baûy chuùng xuaát gia ñeàu phaïm. Nhöõng phaùp gì Tyø-kheo phaïm, chaúng phaûi Tyø-kheo Ni phaïm? -

482 BOÄ LUAÄT 11

Nhö phaùp ôû nôi hoang vaéng, Tyø-kheo Ni khoâng thöïc haønh phaùp naøy, vì vaäy Tyø-kheo phaïm, chaúng phaûi Tyø-kheo Ni phaïm: Coù moät Tyø-kheo soáng ôû A-lan-nhaõ, laøm bieáng khoâng chòu muùc nöôùc chöùa trong bình, laïi khoâng coù

thöùc aên. Sau ñoù coù keû cöôùp ñeán theo ñoøi nöôùc vaø thöùc aên ñeàu khoâng coù lieàn noåi giaän ñaùnh thaày Tyø-kheo, sau ñoù Nhö Lai bieát ñöôïc lieàn cheá giôùi: "Ngöôøi soáng ôû A-lan-nhaõ phaûi chöùa nöôùc trong bình vaø ñeå daønh ít nhieàu thöùc aên dö ñeå khi keû cöôùp ñeán ñoøi thì ñem cho". Nhöõng vieäc nhö vaäy ñeàu laø phaùp cuûa Tyø-kheo, chaúng phaûi phaùp cuûa Tyø-kheo Ni. Nhöõng phaùp gì Tyø-kheo Ni phaïm, chaúng phaûi Tyø-kheo phaïm? - Neáu Tyø-kheo Ni qua soâng moät mình, vaøo laøng moät mình, lìa chuùng nguû moät mình, ñi ñöôøng moät mình, baûo ngöôøi nam caïo toùc moät mình, ñi kinh haønh hoaëc ngoài keát-giaø moät mình ôû nôi kinh haønh cuûa Tyø-kheo thì phaïm luaät. Nhöõng vi phaïm naøy, Tyø-kheo Ni phaïm, chaúng phaûi Tyø-kheo phaïm. Nhöõng phaùp gì Tyø-kheo, Tyø-kheo Ni phaïm, chaúng phaûi Thöùc xoa ma ni phaïm? - Neáu Tyø-kheo, Tyø-kheo Ni khoâng nhaän thöùc aên maø aên thì Tyø-kheo, Tyø-kheo Ni phaïm, chaúng phaûi Thöùc xoa ma ni phaïm. Nhöõng phaùp gì ba chuùng phaïm, chaúng phaûi Sa-di, Sa-di Ni phaïm? - Tröø giôùi Sa-di, Sa-di Ni, phaïm nhöõng giôùi khaùc laø ba chuùng phaïm, chaúng phaûi Sa-di, Sa-di Ni phaïm. Nhöõng phaùp naøo naêm chuùng phaïm, chaúng phaûi Öu-baø-taéc, Öu-baø- di phaïm? - Tröø naêm giôùi, phaïm nhöõng giôùi khaùc laø naêm chuùng phaïm, chaúng phaûi hai chuùng phaïm. Nhöõng phaùp naøo baûy chuùng ñeàu phaïm? - Baûy chuùng ñeàu giöõ naêm giôùi, neáu phaïm naêm giôùi naøy thì baûy chuùng ñeàu phaïm. Coù phaùp chæ phaïm vaøo muøa Ñoâng, khoâng coù phaïm vaøo muøa Xu- aân, Haï. Coù phaùp chæ phaïm vaøo muøa Xuaân, chaúng phaïm vaøo muøa Haï vaø Ñoâng. Coù phaùp chæ phaïm vaøo muøa Haï, khoâng phaïm vaøo muøa Ñoâng vaø Xuaân. Phaùp naøo muøa Ñoâng phaïm, chaúng phaûi Xuaân, Haï phaïm? - Boán thaùng muøa Ñoâng ñaõ maõn, phaûi xaû y coâng ñöùc, neáu khoâng xaû, quaù moät ngaøy phaïm Ñoät-kieát-la. Vieäc naøy chæ phaïm vaøo muøa Ñoâng, chaúng coù phaïm vaøo muøa Xuaân, Haï. Phaùp naøo muøa Xuaân phaïm, chaúng phaûi phaïm vaøo muøa Haï, Ñoâng? - Coøn moät thaùng laø heát muøa Xuaân, phaûi xin y taém möa. Neáu quaù tröôùc moät thaùng maø xin, hoaëc xin quaù treã so vôùi quy ñònh vaø khi ñaõ ñöôïc y laïi khoâng duøng trong phaïm vi möôøi laêm ngaøy thì phaïm luaät. Ba vieäc naøy

ñeàu phaïm Ni-taùt-kyø-ba-ñaït-ñeà. Phaùp naøo muøa Haï phaïm, chaúng phaûi muøa Ñoâng, Xuaân phaïm? - Thöôøng phaùp cuûa Tyø-kheo laø an cö vaøo muøa Haï. An cö coù hai loaïi: Tieàn an cö vaø haï an cö.Neáu ñeàu khoâng an cö, laïi khoâng töï töù thì vi phaïm luaät. Vieäc naøy phaïm vaøo muøa Haï, chaúng phaûi phaïm vaøo muøa Ñoâng, muøa Xuaân. Vì theá ba vieäc vi phaïm naøy ñeàu theo thôøi gian maø coù, goïi laø phaïm hay khoâng phaïm. Theá naøo laø toäi nheï? - Phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni laø toäi nheï. Hoaëc noùi vôùi moät ngöôøi, hoaëc töï nghó trong taâm ñeàu coù theå dieät toäi. Töï chuûng taùnh laø: Neáu Tyø-kheo caát chöùa giaøy baèng da ngöôøi, hoaëc aên thòt ngöôøi, hoaëc chöùa ñöïng thöùc aên thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Chuûng taùnh laø: thòt vaø da laø thaân ngöôøi neân noùi laø chuûng taùnh. Ñoät-kieát-la laø: khoâng giöõ gìn oai nghi treân thaân neân maéc Ñoät-kieát-la. AÙc khaåu laø: noùi oâng laø thôï thuyeàn, laø con haùt ngöôøi laøm troø, caùc caên

khoâng ñaày ñuû, noùi nhö vaäy maéc toäi Ba-daät-ñeà. Ñoù goïi laø phaïm toäi nheï veà noùi lôøi hung aùc. Toäi naëng laø Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa. Thaâu-lan-giaù giöõa hai toäi naøy. Coù choã Tyø-kheo phaïm naëng, Tyø-kheo Ni phaïm nheï; coù choã Tyø- kheo Ni phaïm naëng, Tyø-kheo phaïm nheï. Tyø-kheo phaïm naëng laø: Coá laøm xuaát tinh, Tyø-kheo phaïm Taêng- giaø-baø-thi-sa, Tyø-kheo Ni phaïm Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo Ni phaïm naëng laø: Neáu do taâm daâm duïc quaù maïnh, Tyø-kheo Ni duøng tay xoa choã kín cuûa ngöôøi nam, ngöôøi nam cuõng duøng tay xoa choã kín cuûa Tyø-kheo Ni, caû hai ñeàu thích thuù khi tieáp xuùc thì Tyø- kheo Ni phaïm Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo Ni bieát Tyø-kheo Ni phaïm giôùi troïng maø che giaáu khoâng noùi vôùi Tyø-kheo Ni khaùc thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo khoâng thuaän theo phaùp cuûa Taêng, Taêng laøm yeát-ma quôû traùch, Tyø-kheo Ni noùi: “Tyø-kheo aáy tuøy thuaän phaùp cuûa Taêng”. Tyø-kheo Ni aáy duøng ñuû lôøi leõ qua laïi trôï giuùp cho Tyø-kheo kia. Caùc Tyø-kheo Ni can giaùn: “Khoâng ñöôïc qua laïi noùi nhöõng lôøi leõ trôï giuùp cho nhau”. Tyø-kheo Ni aáy khoâng nghe theo lôøi can giaùn maø qua laïi duøng lôøi trôï giuùp Tyø-kheo kia khoâng döùt, Ni chuùng lieàn baïch töù yeát-ma ñoái vôùi Tyø-kheo Ni aáy. Tyø-kheo Ni aáy phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo Ni laïi coù taùm vieäc phaïm Ba-la-di: moät laø Ni vaø ngöôøi

nam naém tay nhau, hai laø naém y nhau, ba laø cuøng ngöôøi nam ngoài choã kín, boán laø cuøng noùi chuyeän ôû choã kín, naêm laø thaân xuùc chaïm nhau ôû nôi kín, saùu laø Ni cuøng ngöôøi nam ñi chung ñöôøng moät mình, baûy laø khoûa thaân xuùc chaïm nhau ôû giöõa ñöôøng, taùm laø heïn nhau laøm vieäc baát tònh. Neáu Ni laøm ñuû baûy vieäc tröôùc thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu ñuû taùm vieäc thì phaïm Ba-la-di. Ñoù laø Tyø-kheo Ni phaïm naëng, Tyø-kheo phaïm nheï. Coù luùc phaïm giôùi naëng, quaû baùo nheï; coù luùc phaïm giôùi nheï, quaû baùo naëng; coù luùc phaïm giôùi naëng, quaû baùo cuõng naëng; coù luùc phaïm giôùi nheï, quaû baùo cuõng nheï. Phaïm giôùi naëng, quaû baùo nheï laø: Coù Tyø-kheo laøm mai moái ñeå nam nöõ hoøa hôïp nhau. Neáu hoï hoøa hôïp ñöôïc thì Tyø-kheo phaïm Taêng- taøn, khoâng hoøa hôïp ñöôïc thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu Tyø-kheo töï ñoäng laøm phoøng oác rieâng, khoâng baïch chuùng Taêng xin yeát-ma, chöa caát xong phaïm Thaâu-lan-giaù, caát xong phaïm Taêng-taøn. Ñoù goïi laø phaïm naëng, quaû baùo nheï. Phaïm giôùi nheï, quaû baùo naëng laø: neáu Tyø-kheo noåi giaän ñaùnh A-la-haùn hoaëc vuoát ve xuùc chaïm A-la-haùn vôùi taâm daâm duïc, ñaém nhieãm, cho ñeán ñaùnh Phaät hoaëc sanh taâm duïc nhieãm ñoái vôùi Phaät, hoaëc duøng lôøi aùc maéng A-la-haùn vaø Phaät, cheâ thaân hình taøn taï, caùc caên khoâng ñuû thì phaïm Ba-daät-ñeà. Ñoù goïi laø phaïm giôùi nheï nhöng quaû baùo naëng. Phaïm giôùi naëng, quaû baùo naëng laø: Tyø-kheo naøo duøng phaùp Ba- la-di vôùi hai vieäc khoâng caên cöù phæ baùng Thaùnh vaø phaøm thì phaïm toäi Taêng-taøn. Hai vieäc khoâng caên cöù laø: 1- Do taâm saân haän, Tyø-kheo Ni noï sai coâ ni em mình teân Di- Laëc ñeán phæ baùng A-la-haùn Ñaø-phieâu-ma-la-töû: “Ñaïi ñöùc cuøng toâi haønh daâm”. 2- Luùc khaùc, Tyø-kheo phæ baùng ngöôøi khaùc ñoù ñi treân ñöôøng, thaáy hai con deâ cuøng haønh daâm, lieàn nghó: “Vieäc phæ baùng laàn tröôùc ñaõ

khoâng thaät coù keát quaû, nay laáy deâ caùi laøm Ni Di-Laëc, deâ ñöïc laøm Ñaø-phieáu- ma-la-töû". Suy nghó xong, vò aáy vaøo trong chuøa noùi vôùi chuùng Taêng: "Laàn tröôùc khoâng coù thaät, hoâm nay thì thaáy thaät söï". Caùc Tyø-kheo lieàn can giaùn: "Chôù coù duøng lôøi aùc phæ baùng A-la-haùn naøy". Ñaùp: "Thaät vaäy, haõy nghe toâi noùi". Caùc Tyø-kheo laéng nghe. Thaày aáy noùi: "Hoâm tröôùc toâi ñi treân ñöôøng, thaáy hai con deâ haønh daâm vôùi nhau, deâ ñöïc laø Ñaø-phieáu- ma-la-töû, deâ caùi laø Ni Di-Laëc". Nghe xong, caùc Tyø-kheo cuøng nhau baøn luaän: "Hai vieäc naøy ñeàu khoâng coù caên cöù". Ñoù goïi laø phæ baùng döïa treân hai vieäc khoâng caên cöù.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 2 485

Tyø-kheo naøo maéc caùc loãi sau: moät laø laøm hoen oá tín ñoà, hai laø tìm caùch phaù hoaïi phaùp luaân Taêng, ba laø ñoàng loõa vôùi nhoùm phaù hoaïi phaùp luaân Taêng, boán laø coù taùnh ngoan coá khoâng nhaän lôøi can giaùn cuûa ngöôøi thì maéc toäi Taêng-taøn. Ñoù laø phaïm toäi naëng, quaû baùo cuõng naëng. Phaïm toäi nheï, quaû baùo cuõng nheï laø: Tyø-kheo naøo vaøo laøng xoùm, queân khoâng giöõ gìn boán oai nghi cuûa thaân vaø boán loãi cuûa mieäng, sô suaát vi phaïm thì phaûi saùm hoái tröôùc moät ngöôøi veà toäi Ñoät-kieát-la, Ba-daät-ñeà. Neáu Tyø-kheo Ni phaïm toäi, queân khoâng phaùt loà, ñeán luùc boá-taùt môùi nhôù, ñònh phaùt loà nhöng sôï laøm loaïn taâm nghe giôùi cuûa chuùng Taêng neân im laëng suy nghó: "Ñeå thuyeát giôùi xong seõ saùm hoái". Nhöõng vieäc nhö vaäy ñeàu phaïm toäi nheï, quaû baùo cuõng nheï. Coù ba hình thöùc phaïm: Moät laø söï naëng, taâm nheï. Hai laø söï nheï, taâm naëng. Ba laø söï, taâm ñeàu naëng. Söï naëng, taâm nheï laø: Tyø-kheo thuyeát phaùp cho Ni nghe ôû trong chuøa Ni, tuy maët trôøi ñaõ laën nhöng trong taâm sanh nghi, cho: "Maët trôøi chöa laën" neân tieáp tuïc thuyeát phaùp. Ñoù laø söï naëng taâm nheï. Söï nheï taâm naëng laø: Tyø-kheo noùi phaùp ôû chuøa Ni, maët trôøi chöa laën nhöng trong taâm cho laø maët trôøi ñaõ laën vaø vaãn tieáp tuïc noùi phaùp. Ñoù laø söï nheï, taâm naëng. Taâm vaø söï ñeàu naëng laø: Tyø-kheo noùi phaùp ôû trong chuøa Ni, maët trôøi ñaõ laën, taâm cuõng nghó laø maët trôøi ñaõ laën maø vaãn tieáp tuïc noùi phaùp. Ñoù laø taâm vaø söï ñeàu naëng. Taâm nheï, söï naëng; taâm naëng, söï nheï, caû hai ñeàu maéc toäi Ñoät-kieát- la. Taâm vaø söï ñeàu naëng, phaïm Ba-daät-ñeà. Ba-la-di tuy toäi phaïm coù cuøng teân goïi nhöng quaû baùo coù khaùc nhau. Vì sao? - Nhö choã haønh daâm chaúng phaûi chæ coù moät, bao goàm suùc sanh vaø ngöôøi. Trong loaøi ngöôøi laïi coù xuaát gia vaø khoâng xuaát gia. Khoâng xuaát gia coù hai haïng laø: coù trì giôùi vaø khoâng trì giôùi. Xuaát gia coù naêm haïng vaø cuõng coù trì giôùi hay khoâng trì giôùi, cho ñeán Thaùnh nhôn. Do coù söï khaùc nhau nhö vaäy neân tuy toäi phaïm coù cuøng teân goïi nhöng quaû baùo coù khaùc. Trong phaùp Ba-la-di thöù nhì thì nôi bò aên troäm cuõng chaúng phaûi laø moät, goàm coù xuaát gia vaø taïi gia. Ngöôøi taïi gia bò aên troäm ñoà vaät coù nhieàu haïng khaùc nhau, ngöôøi xuaát gia bò aên troäm ñoà vaät cuõng coù nhieàu haïng khaùc nhau. AÊn troäm ñoà Tam baûo cuõng coù khaùc nhau. Vì theá toäi Ba-la-di tuy coù cuøng teân nhöng quaû baùo coù khaùc, Phaùp Ba-la-di thöù ba laø, neáu gieát haïi trôøi ngöôøi cho ñeán Thaùnh

nhaân thì maéc toäi Ba-la-di. Danh töø gieát haïi tuy gioáng nhau nhöng quaû baùo cuõng khaùc nhau. Phaùp Ba-la-di thöù tö cuõng coù sai khaùc. Noùi vôùi ngöôøi taïi gia laø mình ñaéc phaùp thöôïng nhôn thì maéc toäi naëng. Noùi vôùi ngöôøi xuaát gia mình ñaéc phaùp hôn ngöôøi thì maéc toäi nheï. Vì theá, teân cuûa toäi tuy gioáng nhau nhöng quaû baùo khoâng gioáng nhau.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 3 487

KINH TYØ NI MAÃU QUYEÅN 3

Theá naøo goïi laø taøn? - Toäi coù theå tröø, vì vaäy goïi laø taøn (coøn dö). Theá naøo laø khoâng taøn? - Boán Ba-la-di laø toäi khoâng theå tröø, vì vaäy goïi laø khoâng taøn (khoâng coøn dö). Theá naøo goïi laø phaïm thoâ aùc? - Nhö ngöôøi ñònh taïo boán Ba-la-di, thaân laøm vaø mieäng noùi khoâng hoå theïn, do hai ñieàu naøy aét thaønh toäi Ba- la-di. Ñoù goïi laø toäi thoâ aùc. Laïi coù moät tröôøng hôïp oâ tröôïc, naëng neà, ñoù laø gaàn phaïm Taêng-giaø- baø-thi-sa vaø taïo ñieàu kieän ñeå phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Hai toäi Thaâu- lan-giaù naøy ñöôïc goïi laø toäi oâ tröôïc, naëng neà. Theá naøo chaúng phaûi laø toäi thoâ tröôïc naëng neà? - Toäi Thaâu-lan-giaù vaø Ñoät-kieát-la coù töï taùnh laø Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, nhöõng toäi naøy cuõng laø haønh ñoäng baát thieän cuûa thaân vaø mieäng nhöng chaúng phaûi laø phöông tieän gaây ra toäi lôùn, vì vaäy chaúng phaûi laø toäi thoâ aùc vaån ñuïc naëng neà. Sa-di, Sa-di ni phaïm Ba-la-di thì maéc toäi Ñoät-kieát-la, khoâng theå saùm hoái. Coù toäi phaïm caàn phaûi yeát-ma, coù toäi khoâng caàn yeát-ma. Toäi caàn phaûi yeát-ma laø: Möôøi ba Taêng taøn cho ñeán aùc khaåu, toäi naøy caàn phaûi yeát-ma môùi tröø ñöôïc. Toäi khoâng caàn yeát-ma laø ba toäi Ba-la-di. Coù moät toäi Ba-la-di caàn phaûi yeát-ma môùi tröø ñöôïc. Ñoù laø tröôøng hôïp Tyø-kheo Nan-ñeà-giaø, vò naøy thöôøng ngoài thieàn nôi yeân tónh, vaéng veû; coù thieân ma bieán ra hình ngöôøi nöõ ôû tröôùc Nan-ñeà, laøm loøng duïc cuûa Nan-ñeà trôû neân maïnh meõ vaø vò aáy ñuoåi theo ngöôøi nöõ ñoù, ma lieàn aån maát. Thaáy con ngöïa cheát, Nan-ñeà lieàn cuøng noù laøm vieäc baát tònh. Sau khi laøm xong, vò aáy hoái haän, côûi aùo caø-sa oâm trong loøng khoùc nhö möa, ñöa tay, keâu trôøi, gaøo to: “Toâi chaúng phaûi Sa-moân, chaúng phaûi con doøng hoï Thích!”. Ñeán choã Theá Toân, vò aáy noùi vôùi Theá Toân veà vieäc phaïm giôùi cuûa mình. Bieát Tyø-kheo naøy coù taâm phaùt loà raát maïnh meõ, veà sau seõ khoâng taùi phaïm, Phaät lieàn

taäp hôïp caùc Tyø-kheo baïch töù yeát-ma cho ñaéc giôùi trôû laïi. Lyù do ñaéc giôùi laø: Moät laø ngöôøi naøy thaáy Phaät, hai laø taâm phaùt loà raát maïnh meõ. Vì vaäy ñaéc giôùi. Tuy ñaéc giôùi trôû laïi nhöng phaûi ngoài döôùi taát caû chuùng Taêng vaø khoâng ñoàng vôùi taát caû caùc Tyø-kheo khaùc khi Taêng laøm phaùp söï. Ñoù goïi laø caàn vaø khoâng caàn yeát-ma. Toân giaû Taùt-baø-ña noùi: “Tyø-kheo naøo ñaéc ñònh cuûa theá tuïc, töø ñònh Töù thieàn xuaát, thieân ma giaû laøm ngöôøi nöõ laøm meâ hoaëc vò aáy, Tyø- kheo aáy lieàn cuøng ngöôøi nöõ aáy laøm vieäc baát

tònh, laøm xong vò aáy lieàn hoái haän, khoâng heà coù taâm che giaáu, vò aáy luoân luoân nhôù ñeán vieäc ñoù, khoâng coù yù che giaáu vaø khoâng muoán xaû boû phaùp phuïc. Ngöôøi nhö vaäy phaûi theo Taêng xin yeát-ma dieät tröø toäi Ba-la-di, Taêng phaûi baïch töù yeát- ma tröø toäi Ba-la-di cho vò aáy. Khi ñaõ ñaéc giôùi trôû laïi, ngöôøi aáy phaûi suoát ñôøi laøm theo lôøi chuùng Taêng chæ daïy, khoâng ñöôïc laøm Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ, khoâng ñöôïc laøm thaày giaùo thoï cho Ni. Khi Taêng taäp hôïp khoâng ñöôïc thuyeát giôùi, ñöôïc döï taát caû phaùp söï nhöng phaûi ngoài ôû vò trí thaáp nhaát trong chuùng, khoâng ñöôïc ñeå cho Taêng traûi toøa vaø daâng thöùc aên cho mình, duø chæ baèng coïng coû". Nhö toân giaû Baø-xa noùi: "Tyø-kheo naøo ñaéc ñònh theá tuïc, sau khi xu- aát ñònh hoaëc ñieân cuoàng taâm loaïn, hoaëc laø traùi ñaïo, cho ñeán bò quyû laøm meâ hoaëc, do ñoù laøm vieäc baát tònh; laøm xong lieàn hoái haän, phaùt loà, khoâng coù taâm che giaáu, laïi khoâng muoán xaû boû phaùp phuïc thì phaûi xin Taêng laøm yeát-ma tröø toäi Ba-la-di, troïn ñôøi phaûi vaâng theo lôøi chuùng Taêng daïy, khoâng ñöôïc laøm Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, khoâng ñöôïc laøm thaày giaùo thoï cho Ni, khoâng ñöôïc thuyeát giôùi khi ñaïi chuùng taäp hôïp, cuõng khoâng ñöôïc laøm yeát-ma cho ngöôøi, ngoài ôû vò trí thaáp nhaát trong ñaïi Taêng vaø ôû treân Sa-di, khoâng ñöôïc ñeå cho Taêng traûi toøa vaø daâng thöùc aên cho mình, duø chæ baèng coïng coû". Coù moät Tyø-kheo teân Thieàn-na-ñaø, ngoài thieàn ôû nôi vaéng veû. Haøng ngaøy caùc ñaøn-vieät ñem thöùc aên ñeán daâng. Trong soá caùc ñaøn-vieät aáy khoâng coù ngöôøi nam, coù moät ngöôøi nöõ thöôøng ñem côm ñeán daâng. Sau moät thôøi gian thöôøng lui tôùi, hoï lieàn sanh taâm ñaém nhieãm vaø cuøng laøm vieäc baát tònh. Laøm xong vò aáy hoái haän, côûi ba y vaét treân vai, ñeå loä thaân hình, vöøa chaïy vöøa la: - AÊn cöôùp! AÊn cöôùp!. Ngöôøi beân caïnh hoûi: - Coù boïn cöôùp naøo vaäy?. Ñaùp: - Toâi bò giaëc phieàn naõo cöôùp heát saïch.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 3 489

Vò aáy phaùt loà vôùi caùc ñaøn vieät vaø chuùng Taêng, khoâng coù taâm che giaáu. Ngöôøi coù hieåu bieát trong Taêng baûo: - Coù toân giaû Baø-xa naém vöõng giôùi luaät, coù theå tröø toäi cuûa oâng. Tyø- kheo aáy lieàn ñeán choã Baø-xa noùi vôùi Baø-xa veà toäi cuûa mình ñaõ phaïm, Toân giaû aáy noùi: - Ñeå tröø toäi, oâng coù theå nghe theo lôøi ta khoâng?. Ñaùp: - Khoâng daùm traùi lôøi. Toân giaû Ba-xa sai ngöôøi laøm moät hoá löûa lôùn, löûa boác chaùy höøng höïc vaø baûo: - Neáu oâng muoán heát toäi thì haõy nhaûy vaøo hoá naøy. Tröôùc ñoù, Ba-xa ñaõ baøn vôùi caùc Tyø-kheo: "Neáu Tyø-kheo aáy nhaûy vaøo hoá löûa thaät, thì caùc vò haõy níu thaày aáy laïi". Tyø-kheo aáy laøm theo lôøi Ba-xa, nhaûy thaúng vaøo hoá löûa. Ngöôøi beân caïnh lieàn níu vò aáy laïi. Bieát Tyø-kheo naøy thaät taâm, Ba-xa lieàn baïch töù yeát-ma tröø toäi Ba-la-di. Sau khi ñaõ ñöôïc yeát-ma, Tyø-kheo aáy ñöôïc goïi laø ngöôøi trì giôùi thanh tònh, nhöng thaân naøy khoâng ñöôïc giaûi thoaùt sanh töû vaø chöùng boán quaû, khoâng ñöôïc coâng ñöùc voâ laäu, nhöng khoâng bò ñoïa vaøo ñòa nguïc. Gioáng nhö laù caây sau khi ñaõ ruïng maø coøn moïc laïi treân caây thì khoâng coù chuyeän ñoù. Neáu Phaïm thieân ñaàu tieân maø ñöôïc chöùng boán quaû, ñaït ñöôïc coâng ñöùc voâ laäu thì cuõng khoâng coù vieäc aáy. Ngöôøi naøy tuy

cuøng ôû moät choã vôùi Taêng nhöng Taêng ôû caùch ngöôøi aáy raát xa. Nhö treân ñaõ noùi, phaïm giôùi coù baûy loaïi: Moät laø Ba-la-di, hai laø Taêng-giaø-baø-thi-sa, ba laø Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeà, boán laø Ba-daät-ñeà, naêm laø Thaâu-lan-giaù, saùu laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, baûy laø Ñoät-kieát-la. Ba-la-di laø khoâng sanh caên laønh, vónh vieãn khoâng theå saùm hoái, cuõng khoâng theå laøm yeát-ma ñeå tröø toäi ñöôïc. Coù toäi Thaâu-lan-giaù cuõng khoâng theå laøm yeát-ma tröø toäi ñöôïc, ñoù laø tröôøng hôïp naøo? - Nhö Ñeà-baø- ñaït-ña laøm thaân Phaät chaûy maùu, toäi Thaâu-lan-giaù naøy vónh vieãn khoâng theå sanh caên laønh voâ laäu, cuõng khoâng coù theå laøm yeát-ma tröø toäi. Coù toäi Ba-daät-ñeà khoâng sanh caên laønh, cuõng khoâng theå laøm yeát- ma tröø toäi ñöôïc, ñoù laø tröôøng hôïp naøo? - Nhö coù Tyø-kheo töùc giaän, muoán gieát Phaät neân ñaùnh Phaät, maéc toäi Ba-daät-ñeà, khoâng theå saùm hoái. Coù toäi Ñoät-kieát-la khoâng phaùt sanh caên laønh, cuõng khoâng theå laøm yeát-ma tröø toäi, ñoù laø tröôøng hôïp naøo? - Nhö Sa-di, Sa-di ni, Thöùc-xoa- ma-ni neáu phaïm moät trong boán Ba-la-di thì toäi naøy khoâng theå saùm hoái. Vì theá coù toäi caàn yeát-ma, coù toäi khoâng caàn, nhö treân ñaõ noùi. Yeát-ma xong laïi yeát-ma nöõa laø tröôøng hôïp phaïm Taêng-taøn. Yeát-

ma xong, khoâng yeát-ma nöõa laø tröôøng hôïp phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeà vaø chín möôi phaùp Ba-daät-ñeà. Ngöôøi muoán phaùt loà phaûi coù ñuû naêm phaùp: Moät laø chænh ñoán y phuïc, hai laø côûi giaøy da, ba laø quyø, boán laø chaáp tay, naêm laø noùi roõ toäi ñaõ vi phaïm. Phaûi nhö vaäy môùi ñöôïc saùm hoái. Neáu khoâng nhö vaäy, khoâng goïi laø saùm hoái. Coù naêm toäi deã tröø: - Moät laø coù toäi caàn phaûi ñeán tröôùc moät Tyø-kheo ñeå saùm hoái tröø toäi, neáu khoâng coù Tyø-kheo thì trong taâm laäp lôøi theà cuõng coù theå tröø ñöôïc. - Hai laø phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu laø lôøi noùi aùc thì noùi vôùi moät ngöôøi seõ heát toäi. - Ba laø toäi Thaâu-lan-giaù thuoäc veà Ba-daät-ñeà, saùm hoái tröôùc moät ngöôøi cuõng heát toäi. - Boán laø Thaâu-lan-giaù gaàn Taêng-taøn vaø Thaâu-lan-giaù gaàn Ba-la- di, caàn phaûi coù chuùng Taêng goàm boán vò trôû leân ñeå yeát-ma tröø toäi naøy. Toäi Taêng-taøn nhö treân ñaõ noùi. - Naêm laø töø ñòa ñeán ñòa trong kieàn ñoä yeát-ma thoï giôùi ñaõ noùi roõ. Toäi coù teân goïi chung: ñoù laø töø Ba-la-di cho ñeán baûy phaùp dieät traùnh, neáu vi phaïm baát cöù phaùp naøo thì ñeàu goïi laø phaïm. Vì theá goïi laø toäi chung. Phaùp can giaùn laø: Neáu coù Tyø-kheo phaïm toäi, caùc Tyø-kheo khaùc hoaëc thaáy, nghe, nghi caàn phaûi baïch Thöôïng toïa vaø Taêng tröôùc. Thöôïng toïa vaø Taêng nghe xong, caàn phaûi hoûi laïi ngöôøi phaïm toäi: “Chuùng toâi ñònh can giaùn, thaày coù chaáp nhaän khoâng?”. Neáu ngöôøi phaïm toäi chaáp nhaän thì Thöôïng toïa vaø Taêng ñöôïc can giaùn. Neáu caû hai ñeàu khoâng chaáp nhaän, hoaëc moät beân chaáp nhaän, moät beân khoâng thì hoaøn toaøn khoâng ñöôïc can giaùn. Ngöôøi can giaùn phaûi ñaày ñuû naêm ñöùc môùi ñöôïc can giaùn: - Moät laø bieát can giaùn ñuùng luùc. - Hai laø thaät taâm, chaúng phaûi giaû doái. - Ba laø vì lôïi ích neân can giaùn, chaúng phaûi khoâng vì lôïi ích neân can giaùn. - Boán laø can giaùn baèng lôøi eâm dòu, chaúng phaûi lôøi thoâ aùc. - Naêm laø can giaùn baèng taâm töø, chaúng phaûi khoâng thaáy loãi maø can giaùn.

Khi can giaùn, chuùng Taêng taäp hôïp laïi, ngoài theo thöù lôùp. Ngöôøi phaïm toäi ngoài rieâng moät choã. Ngöôøi can giaùn rôøi khoûi choã ngoài, ñeán choã ngöôøi phaïm toäi ñeå can giaùn theo vieäc oâng aáy ñaõ thaáy, nghe, nghi. Vieäc

aáy goàm coù ba loaïi: - Moät laø Ba-la-di, Taêng-taøn, Thaâu-lan-giaù. Ñoù goïi laø giôùi. - Hai laø phaù chaùnh kieán, chaáp chaët taø kieán. - Ba laø töø Ba-daät-ñeà cho ñeán aùc khaåu. Ñoù goïi laø haïnh. Thaáy, nghe, nghi phaùt sanh töø ba vieäc aáy. Ngöôøi can giaùn ôû nôi kín hoaëc giöõa chuùng, noùi: “OÂng haõy nhôù laïi vieäc ñaõ phaïm, khoâng ñöôïc cuøng Taêng laøm phaùp söï, haõy ñi ra ngoaøi, ñôïi sau khi tröø toäi nhö phaùp xong seõ nhaäp chuùng trôû laïi. Ñoù goïi laø can giaùn baèng caùch nhôù laïi. Coù phaùp can giaùn khoâng thaønh töïu. Ñoù laø: - Sau khi chuùng Taêng taäp hôïp, ngöôøi phaïm toäi ngoài rieâng moät choã. Ngöôøi can giaùn hoûi ngöôøi phaïm toäi coù nghe can giaùn khoâng, ngöôøi kia ñaùp “nghe”, nghe xong, ñöông söï lieàn ñöùng daäy boû ñi, nhö vaäy khoâng thaønh can giaùn. - Ngöôøi can giaùn ngöôøi khaùc, hoûi xong lieàn boû ñi, chính laø nhoùm saùu Tyø-kheo. Neáu ngöôøi hoûi ngöôøi phaïm toäi, hoûi xong lieàn boû ñi thì khoâng thaønh can giaùn. Luùc naøo laø luùc can giaùn? - Chuùng Taêng taäp hôïp, gôûi duïc. Ngöôøi phaïm toäi coù maët hay gôûi duïc. Ngöôøi can giaùn coù maët... Nhöõng vieäc nhö vaäy ñeàu goïi laø can giaùn. Khi aáy, toân giaû Taùt-baø-ña noùi: - Ngöôøi can giaùn baûo ngöôøi phaïm toäi: “Toâi nghó ñeán thaày, noùi vôùi thaày, can giaùn thaày”. Ngöôøi phaïm toäi ñaùp: “Thaày nghó veà toâi, noùi vôùi toâi, can giaùn toâi, nhö vaäy thaät toát”. Ngöôøi nhaän can giaùn khoâng neân nhaän söï can giaùn cuûa naêm haïng ngöôøi: moät laø ngöôøi khoâng bieát hoå theïn; hai laø ngöôøi khoâng hoïc roäng; ba laø ngöôøi thöôøng tìm kieám loãi ngöôøi; boán laø ngöôøi thích tranh caõi; naêm laø ngöôøi muoán xaû phaùp phuïc ñeå hoaøn tuïc. Khoâng neân nhaän lôøi can giaùn cuûa naêm haïng ngöôøi naøy. Ñoù goïi laø khoâng nhaän can giaùn. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ngöôøi can giaùn sau khi nhaän duïc cuûa ngöôøi phaïm toäi xong, khoâng ñöôïc boû ñi. Neáu boû ñi thì maéc toäi Ñoät-kieát-la. Töø nay trôû ñi, ngöôøi can giaùn cuøng ngöôøi phaïm toäi phaûi heïn nhau ñeán moät nôi trong khu vöïc cuûa chuùng Taêng hoaëc nôi chuùng Taêng taäp hôïp ñeå uoáng nöôùc traùi caây, aên chaùo, boá-taùt, töï töù vaø laøm taát caû caùc phaùp söï. Caàn phaûi ôû tröôùc Taêng can giaùn ñöông söï xaû boû vieäc aáy. Neáu khoâng coù ñaïi chuùng thì ôû tröôùc moät, hai Tyø-kheo thoâng hieåu tam taïng can giaùn ñöông söï xaû boû vieäc aáy. Toân giaû Di-sa-taéc noùi: - Yeát-ma ñình chæ vieäc can giaùn laø: Neáu coù Tyø-kheo phaù giôùi, phaù

kieán hoaëc phaù haïnh thì chuùng Taêng phaûi choïn ngöôøi coù naêm ñöùc ñeå can giaùn ngöôøi naøy. Neáu ngöôøi aáy coù taùnh ngang ngaïnh khoâng nghe lôøi can giaùn, caäy mình thoâng minh taøi gioûi, nhieàu ñoà chuùng; laïi caäy theá löïc cuûa quoác vöông, ñaïi thaàn neân khoâng nghe lôøi can giaùn thì chuùng Taêng phaûi laøm yeát-ma khoâng noùi chuyeän vôùi hoï. Ñoù goïi laø ñình chæ söï noùi chuyeän.

Ngöng, khoâng thuyeát giôùi laø: Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Trong chuùng neáu coù ngöôøi khoâng thanh tònh thì phaûi ngöng, khoâng neân thuyeát giôùi. Nghe Phaät noùi xong, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn thoâng baùo vôùi taát caû caùc chuøa: “Phaät caám khoâng cho thuyeát giôùi”. Theá Toân baûo: “Ta khoâng caám Tyø-kheo thanh tònh thuyeát giôùi. Khi Taêng taäp hôïp, neáu trong chuùng coù ngöôøi vi phaïm baûy tuï cho ñeán noùi lôøi hung aùc thì khoâng ñöôïc thuyeát giôùi. Neáu khoâng coù ngöôøi phaïm thì haõy thuyeát giôùi. Ñoù goïi laø ngaên thuyeát giôùi”. Ngaên, khoâng cho töï töù laø: Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Trong chuùng neáu coù ngöôøi khoâng thanh tònh thì ngöng, khoâng neân töï töù. Haõy laøm yeát-ma ngaên töï töù. Neân tra xeùt ngöôøi khoâng thanh tònh, neáu naëng thì ñuoåi ra, nheï thì cho saùm hoái, sau ñoù môùi töï töù. Neáu ngöôøi khoâng thanh tònh aáy caäy mình thoâng minh, trí tueä, hoaëc caäy vaøo theá löïc cuûa ñoà chuùng, quoác vöông, ñaïi thaàn, khoâng theå ñuoåi ra thì haõy ñeå moät thôøi gian sau môùi töï töù. Ñeán laàn töï töù sau, ngöôøi kia vaãn khoâng ra thì chuùng Taêng coù theå töï töù rieâng ñeå ñöôïc thanh tònh. Theá naøo laø Ba-la-ñeà-moäc-xoa? - Ba-la-ñeà-moäc-xoa coù nghóa laø toái thaéng. Vì sao coù nghóa laø toái thaéng? - Caùc vieäc laønh laáy giôùi laøm goác reã. Do laøm phaùt sanh caùc phaùp laønh neân coù nghóa laø toái thaéng. Laïi nöõa, giôùi coù hai loaïi: Moät laø xuaát theá, hai laø theá gian. Giôùi theá gian coù theå laøm nhaân cho phaùp xuaát theá neân noùi laø toái thaéng. Laïi nöõa, giôùi coù hai loaïi: Moät laø döïa vaøo thaân, mieäng, hai laø döïa vaøo taâm. Do giôùi döïa vaøo thaân, mieäng maø ñaït ñöôïc giôùi döïa vaøo taâm neân goïi laø ñöùng ñaàu. Ba-la-ñeà-moäc-xoa naøy ñaõ ñöôïc noùi roõ trong kieàn ñoä Boá-taùt. Laïi coù naêm caùch thuyeát giôùi noùi ñuû vaø noùi heïp: - Moät laø noùi baøi töïa cuûa giôùi vaø boán Ba-la-di, coøn caùc giôùi khaùc ñeàu noùi nhö caùc vò thöôøng nghe. - Hai laø noùi baøi töïa cuûa giôùi, boán Ba-la-di, möôøi ba vieäc, caùc giôùi coøn laïi ñeàu noùi nhö caùc vò thöôøng nghe.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 3 493

- Ba laø noùi baøi töïa cuûa giôùi, boán Ba-la-di, möôøi ba Taêng taøn vaø hai phaùp Baát ñònh, coøn caùc giôùi khaùc ñeàu noùi nhö caùc vò thöôøng nghe. - Boán laø noùi baøi töïa cuûa giôùi cho ñeán ba möôi Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeà, caùc giôùi khaùc ñeàu noùi nhö caùc vò thöôøng nghe. - Naêm laø noùi ñaày ñuû nhö treân. Thöôøng phaùp cuûa Tyø-kheo laø phaûi thuoäc Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Neáu ai chöa thuoäc thì phaûi thöôøng xuyeân ñeán nôi coù tuïng luaät ñeå ôû. Vì sao? - Neáu coù phaïm hoaëc nghi ngôø ñieàu gì thì seõ saùm hoái, giaûi nghi ñeå tröø toäi. Vì vaäy Phaät daïy: “Tyø-kheo phaûi thuoäc Ba-la-ñeà-moäc-xoa”. Theá naøo goïi laø Boá-taùt? - Ñoaïn tröø goïi laø Boá-taùt. Coù theå ñoaïn tröø caùc ñieàu vi phaïm, ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, ñoaïn tröø taát caû caùc phaùp baát thieän laø yù nghóa cuûa Boá-taùt. Thanh tònh goïi laø Boá-taùt. Theá naøo goïi laø yeát-ma Boá-taùt? - Khi chuùng Taêng ñònh Boá-taùt, ngöôøi nhoû nhaát trong chuùng phaûi queùt nhaø, traûi toïa cuï, laáy nöôùc thôm röôùi ñaát, ñoát ñeøn... caùc vieäc nhö vaäy ñeàu goïi laø yeát-ma Boá-taùt. Theá naøo goïi laø töï töù? - Tyø-kheo sau khi nhaäp haï xong, phaûi ñeán tröôùc Tyø-kheo thanh tònh coù trí tueä ñeå xin chæ toäi ñaõ ñöôïc thaáy, nghe, nghi. Lyù do xin chæ toäi laø

vì muoán neâu roõ vieäc trì giôùi luaät vaø caùc caên laønh khaùc trong chín möôi ngaøy haï ñeàu khoâng bò phaù huûy. Vì theá, sau khi an cö xong môùi ñöôïc töï töù. Vì sao Phaät daïy laøm töï töù? - Moät laø moãi ngöôøi ñeàu can giaùn laãn nhau. - Hai laø nhôù nghó veà nhau. - Ba laø chæ daïy laãn nhau. - Boán laø cung kính laãn nhau. - Naêm laø noùi naêng hoøa thuaän vôùi nhau. - Saùu laø ñeàu coù choã nöông töïa, chaúng coù ai khoâng coù choã nöông töïa. Vì vaäy goïi laø töï töù. Yeát-ma töï töù laø: ngöôøi nhoû nhaát trong chuùng phaûi queùt nhaø, traûi toïa cuï, ñoát ñeøn, thaép nhang, xoâng traàm... caùc vieäc nhö vaäy ñeàu goïi laø yeát-ma. Neáu khoâng yeát-ma vò trí tònh truø beân trong cöông giôùi thì thöùc aên caùch ñeâm Sa-moân khoâng ñöôïc aên. Baáy giôø, Phaät du haønh ôû nöôùc Baït-lôïi-kyø, daàn daàn ñi ñeán nöôùc Tyø- ly, nghe caùc Tyø-kheo to tieáng vôùi nhau, Phaät hoûi Toân giaû A-Nan: - Chuùng Taêng ñang tranh caõi vieäc gì vaäy? Toân giaû A-Nan ñeán xem, thaáy Tyø-kheo caát chöùa thöùc aên raát nhieàu, lieàn trôû laïi baïch vôùi Phaät:

- Baïch Theá Toân, Tyø-kheo vaø Sa-di cöïu truù cuøng tònh nhôn muoán doïn thöùc aên cho Tyø-kheo khaùch, vì vaäy gaây oàn aøo. Ñöùc Phaät lieàn baûo A-Nan: - OÂng haõy ñeán noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Töø nay trôû ñi, neáu Taêng khoâng taäp hôïp ñeå xaùc ñònh vò trí tònh truø thì thöùc aên caùch ñeâm ôû beân trong cöông giôùi ñeàu khoâng ñöôïc aên". Moät luùc noï, Theá Toân ôû taïi Ba-la-naïi, thôøi aáy, nhaèm luùc ñoùi keùm, chuùng Taêng ñeàu tích tröõ luùa gaïo ôû beân ngoaøi ñaïi giôùi neân bò ngöôøi aên troäm laáy ñi. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi nhau vaø ñeán baïch vôùi Theá Toân veà vieäc aáy. Phaät noùi: - Gaëp naêm ñoùi keùm thì cho pheùp chöùa luùa gaïo beân trong cöông giôùi, cho ñeán thuoác thang cuõng nhö vaäy. Laïi moät luùc noï, theá gian ñoùi keùm, thoùc luùa quyù hieám, ngöôøi khoâng coù leã nghóa, caùc Tyø-kheo naáu thöùc aên ôû beân ngoaøi cöông giôùi, bò nhöõng ngöôøi coù söùc maïnh cöôùp laáy mang ñi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Phaät daïy: - Cho pheùp caùc oâng naáu thöùc aên ôû trong ñaïi giôùi vaø aên ôû trong ñaïi giôùi. Laïi bò caùc Sa-di vaø tònh nhaân xeùn bôùt mang ñi, caùc Tyø-kheo baïch Theá Toân, Phaät noùi: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo töï tay naáu thöùc aên. Khi aáy, Theá Toân ôû nöôùc Xaù-veä, coù moät Tyø-kheo beänh, thöôøng aên chaùo vaø ñöôïc ñaøn-vieät daâng cuùng moãi ngaøy. Moät ngaøy noï, cöûa thaønh bò ñoùng kín, ñaøn-vieät khoâng ñeán ñöôïc, Tyø-kheo aáy khoâng coù chaùo ñeå aên. Vì Tyø-kheo beänh aáy, Phaät baïch nhò yeát-ma xaùc ñònh vò trí tònh truø ôû beân trong cöông giôùi vaø cho pheùp naáu chaùo trong tònh truø ñeå aên. Luùc naøy, caùc Tyø-kheo sanh nghi, cho Tyø-kheo aáy ñaõ aên loaïi thöùc aên ñöôïc caát chöùa qua ñeâm, thöùc aên naáu ôû trong ñaïi giôùi vaø thöùc aên töï tay laøm. Phaät noùi: - Ñoù chaúng phaûi laø thöùc aên ñöôïc caát chöùa qua ñeâm, chaúng phaûi thöùc aên ñöôïc naáu ôû trong cöông giôùi, cuõng chaúng phaûi töï tay laøm, cho ñeán thuoác thang cuõng nhö vaäy. Khi ñoù, Theá toân ôû nöôùc Ba-la-naïi, laø thôøi kì ñoùi keùm, caùc Tyø-kheo ñi treân ñöôøng, thaáy traùi caây chín ruïng ôû döôùi ñaát nhöng khoâng ñöôïc nhaët, phaûi ñôïi tònh nhôn ñeán. Moät laùt sau coù baïch y ñeán nhaët laáy mang ñi. Tyø- kheo ñem vieäc aáy baïch Phaät, Phaät noùi: - Cho pheùp caùc oâng laáy coû che leân ñeå ñôïi tònh nhaân ñeán..

Trong khi laáy coû che leân ñeå ñôïi tònh nhaân ñeán, laïi coù baïch y ñeán giôû coû ra, thaáy traùi caây vaø laáy mang ñi. Caùc Tyø-kheo laïi baïch Theá Toân, Phaät noùi: - Cho pheùp caùc oâng töï tay nhaët laáy mang ñi ñeán choã tònh nhaân ñaët xuoáng ñaát, roài thoï nhaän laïi ñuùng phaùp ñeå aên. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Khi luùa gaïo ñaét ñoû, xin Theá Toân cho pheùp caùc Tyø-kheo aên thöùc aên dö ñöôïc caát chöùa qua ñeâm, thöùc aên töï tay laøm vaø ñöôïc töï tay nhaët traùi caây. Ñöùc Phaät noùi: - Khi maát muøa, thoùc luùa ñaét ñoû thì ñöôïc pheùp laøm nhö vaäy. Coù Tyø-kheo tröôùc ñoù ñaõ nhaän ñöôïc thöùc aên, ñeán nôi khaùc laïi ñöôïc nhaän tieáp, khi aên ñaõ no lieàn ñem thöùc aên coøn thöøa tònh thí laïi cho thí chuû. Khi aáy nhaèm luùc ñoùi keùm, thí chuû lieàn aên thöùc aên aáy, Tyø-kheo ñeán baïch Phaät: - Hoâm qua coù thöùc aên dö, con ñem tònh thí cho thí chuû ñeå mong hoâm sau laïi ñöôïc aên, thí chuû lieàn aên ngay. Ñöùc Phaät noùi: Phaät noùi: - Vaøo naêm ñoùi keùm, cho pheùp caùc oâng ñöôïc töï caát thöùc aên khoâng caàn coù thí chuû. Baáy giôø, coù caùc vò Ñaïi ñöùc Taêng ñöôïc quoác vöông, ñaïi thaàn kính troïng. Caùc ñaøn-vieät thænh caùc vò aáy vaøo laøng thoï thöïc. Sau khi aên xong, caùc vò aáy mang thöùc aên dö veà chuøa cho caùc Tyø-kheo khaùc aên. Ngöôøi naøo muoán aên, neáu gaëp luùc ñoùi keùm thì ñöôïc aên, khoâng caàn laøm pheùp dö thöïc. Ñeán luùc ñöôïc muøa thì phaûi cuøng thí chuû laøm phaùp thöùc aên dö, sau ñoù môùi ñöôïc aên. Veà sau, neáu gaëp luùc thoùc luùa ñaét ñoû, nhaân daân ñoùi keùm, caùc Tyø-kheo sau khi aên xong coù ñöôïc traùi caây, ngöôøi naøo muoán aên thì khoâng caàn laøm pheùp thöùc aên dö cuõng ñöôïc aên. Sau ñoù, vaøo luùc ñöôïc muøa trôû laïi thì khoâng ñöôïc aên, khoâng laøm pheùp thöùc aên dö nhö theá nöõa. Vaøo luùc ñoùi keùm, neáu Tyø-kheo coù ñöôïc caùc loaïi reã coû vaø reã thuoác coù theå aên ñöôïc thì ñöôïc pheùp töï laáy aên maø khoâng caàn thí chuû. Khi ñöôïc muøa thì khoâng ñöôïc pheùp. Theá naøo goïi laø thoï y coâng ñöùc nhö phaùp?ù - Chuùng Taêng taäp hôïp, ngay luùc aáy khoâng coù caùc chöôùng ngaïi thì ñöôïc nhaän chieác y môùi nhö phaùp maø ñaøn-vieät cuùng döôøng. Nhö phaùp laø: chaúng phaûi y gaám, chaúng phaûi y coù maøu ñeïp nhaát. Ñoù laø chieác y nhö phaùp.

Tyø-kheo ôû cuøng chuùng Taêng trong ñaïi giôùi maø bò beänh vaø ngöôøi laøm vieäc Tam-baûo phaûi göûi duïc, sau ñoù baïch nhò yeát-ma, ñoù goïi laø nhö phaùp. Theá naøo khoâng goïi laø thoï? - Chuùng Taêng ôû beân ngoaøi cöông giôùi vaø nhoùm Tyø-kheo phi phaùp, ñoù laø khoâng thoï. Phaùp xaû y coâng ñöùc laø: Sau khi thoï y ñaõ ñuû naêm thaùng, chuùng Taêng taäp hôïp, ngay luùc aáy khoâng coù caùc chöôùng ngaïi, chuùng Taêng beân trong cöông giôùi göûi duïc nhö phaùp roài baïch nhò yeát-ma, khoâng laøm caùc yeát-ma khaùc. Ñoù goïi laø xaû y nhö phaùp. Coù taùm caùch xaû y coâng ñöùc: - Moät laø sau khi thoï y lieàn ñi ra khoûi nöôùc, ñoù goïi laø xaû sau khi ñi. - Hai laø Tyø-kheo naøo thoï y coâng ñöùc roài ra khoûi chuøa ñi du hoùa ñeå tìm xin ôû beân ngoaøi, nghe Taêng ñaõ xaû y xong lieàn suy nghó: “Ta seõ tìm y khaùc”, thì ñoù goïi laø xaû khi heát thôøi haïn. - Ba laø thoï y coâng ñöùc

roài ñi ra ngoaøi du hoùa, nghe ôû chuøa ñaõ xaû y xong, lieàn suy nghó: “Ta khoâng tìm y nöõa”, ñoù laø caùch xaû roát raùo. - Boán laø Tyø-kheo naøo sau khi thoï y xong ñi ra beân ngoaøi tìm xin y, ñöôïc y roài lieàn bò keû cöôùp cöôùp y vaø nghe ôû chuøa ñaõ xaû y xong, thì ñoù laø xaû khi maát y. - Naêm laø Tyø-kheo naøo sau khi ñaõ thoï y, ñi ra ngoaøi mong xin ñöôïc y nhöng xin khoâng ñöôïc vaø nghe trong chuøa ñaõ xaû y coâng ñöùc, thì goïi laø xaû khi ñaõ heát hy voïng. - Saùu laø Tyø-kheo naøo sau khi thoï y lieàn ñi ra ngoaøi ñeå tìm xin, nghe trong chuøa ñaõ xaû y lieàn suy nghó: “Ta seõ tìm xin ba y”, thì ñoù laø xaû khi nghe. - Baûy laø Tyø-kheo naøo sau khi thoï y lieàn ra ngoaøi cöông giôùi ñi du hoùa ñeå mong ñöôïc y vaø khi ñöôïc y lieàn quay veà. Traûi qua nhieàu ngaøy, vò aáy trôû veà beân ngoaøi cöông giôùi vaø nghe trong chuøa ñaõ xaû y. Ñoù laø xaû y ôû beân ngoaøi cöông giôùi. - Taùm laø Tyø-kheo naøo sau khi thoï y ñi ra beân ngoaøi xin y, duø ñöôïc hay khoâng ñöôïc cuõng quay veà chuøa ñeå cuøng Taêng xaû y. Ñoù goïi laø xaû nhö phaùp. Ngoaøi taùm caùch naøy, nhöõng caùch nhoùm hoïp phi phaùp ñeàu khoâng goïi laø thoï, cuõng khoâng goïi laø xaû. Phaân chia vaät cuûa Tyø-kheo qua ñôøi: Y, baùt, toïa cuï, kim khaâu, sôïi daây, tuùi xaùch baèng da, daây buoäc y, thaûm loâng daøy khoaûng ba ngoùn tay, duø, loïng, dao caïo..., ñoù laø nhöõng ñoà vaät coù theå ñem phaân chia.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 3 497

Toân giaû Ca-dieáp-duy noùi: - Phaùp phaân chia vaät cuûa Tyø-kheo laø: tröôùc heát phaûi ñem ngöôøi cheát ñi choân caát, sau ñoù chuùng Taêng trôû veà chuøa, haõy taäp hôïp caùc vò Taêng ñang coù maët ôû chuøa laïi. Sau khi chuùng Taêng ñaõ taäp hôïp, haõy ñem nhöõng ñoà vaät cuûa Tyø-kheo quaù coá ñeå phía chuùng Taêng, sai moät ngöôøi phaân vaät coù theå phaân chia vaø vaät khoâng theå phaân chia thaønh hai phaàn ñeå ôû hai choã khaùc nhau. Ba y ñöôïc phaân cho ngöôøi nuoâi beänh, caùc vaät khaùc ñöôïc phaân chia cho chuùng Taêng ñang coù maët. Neáu coù noâ-tyø cuûa vò aáy thì haõy cho hoï ñi, neáu khoâng cho ñi thì neân cho laøm tònh nhôn cuûa chuùng Taêng. Voi, laïc ñaø, ngöïa, boø, löøa thì ñeå cho chuùng Taêng thöôøng truï ôû trong chuøa laøm phöông tieän vaän chuyeån. Neáu Tyø-kheo quaù coá naøy coù ñoà vaät ôû beân ngoaøi thì haõy sai tònh nhôn ôû trong chuøa ñi tìm laáy veà. Sau khi caùc thöù aáy ñaõ ñöôïc ñem veà chuøa thì coù theå phaân chia nhöõng vaät baèng saét, baèng ñoàng cho chuû Taêng thöôøng truï. Nhöõng vaät baèng saét bao goàm: thìa saét, chieâng saét, noài nhoû, buùa, rìu, dao daøi naêm taác, moùc cöûa, oáng ñöïng kim, con dao, keùo, gaäy saét, lö höông, loø löûa, maâm, duø, loïng, oáng ñöïng höông... vaø caùc vaät töông tôï caàn phaûi bieát roõ. Caùc vaät khaùc nhö: baùt ñoàng lôùn, cheùn ñoàng nhoû, chieâng, noài nhoû, gaäy ñoàng ñeàu ñöôïc chia nhö caùc vaät baèng saét. Theá naøo goïi laø y coù giaù trò? - Giaù trò coù hai loaïi: Moät laø giaù cao, hai laø coù theå choáng laïnh, vì theá goïi laø coù giaù trò. Y phaûi ñöôïc thoï trì moät caùch thanh tònh, khoâng ñöôïc thoï trì khoâng thanh tònh. Thanh tònh coù hai loaïi: moät laø nhuoäm loaïi maøu thanh tònh, hai laø sau khi ñaõ nhuoäm maøu chaám ba chaám treân y cuõng goïi laø thanh tònh. Neáu y ñaõ may xong, giaët, nhuoäm vaø chaám ba chaám, caùc ñaøn-vieät thaáy lieàn bieát laø y phuïc cuûa Sa-moân, chaúng phaûi y cuûa ngoaïi ñaïo thì ñöôïc goïi laø y coù giaù trò. Luùc aáy, toân

giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha bò ñau maét, ñi doïc ñöôøng hai chaân quôø quaïng, ñònh ñi veà phía Ñoâng laïi ngaõ veà phía Taây, khoâng theå tieán böôùc. Phaät troâng thaáy lieàn hoûi caùc Tyø-kheo: - Vì sao vaäy? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Do vò aáy ñau maét khoâng thaáy ñöôøng. Ñöùc Phaät noùi: - Cho pheùp oâng aáy mang giaøy da. Toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha voán ñöôïc daân chuùng kính troïng neân ñöôïc hoï ñem voõng löôùi cuùng döôøng, hoaëc ñem voi ngöïa, laïc ñaø, xe coä, hoaëc caát moät ngoâi chuøa nhoû cuùng döôøng. Nhöõng vaät cuùng döôøng ñoù, Phaät ñeàu cho pheùp nhaän.

Do toân giaû bò ñau maét, ñaøn-vieät lieàn laøm cho toân giaû caùi kính baèng löu ly, caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: - Cuùi xin Theá Toân cho pheùp Taát-laêng-giaø-baø-tha caát giöõ caùi kính naøy ñeå chöõa beänh ñau maét. Ñöùc Phaät noùi: - Tuy vaät naøy coù giaù cao nhöng vì ñau beänh neân cho pheùp caát giöõ. Laïi coù caùc ñaøn vieät mang ñeán caùc loaïi bình baèng ñoàng, saét, saønh, chaäu ñoàng, caùi muõ truï baèng ñoàng ñeå cuùng döôøng. Caùc vaät coù giaù trò naøy cuõng ñöôïc Phaät cho pheùp caát chöùa. Neáu coù ngöôøi cuùng döôøng loaïi y toát, ñaét giaù vaø mòn maøng thì cho pheùp tònh thí ñeå caát chöùa. Laïi nöõa, ñoà vaät coù giaù trò cuûa thaày, ñeä töû khoâng ñöôïc töï laáy, neáu Taêng cho thì ñöôïc laáy. Ñeä töû khoâng ñöôïc mang vaät ñoù ñeå tröôùc chuùng Taêng, Taêng khoâng ñöôïc töï laáy vaø laøm yeát-ma phaân chia vaät aáy. Vì sao vaäy? - Vaät ñoù thuoäc veà chuùng Taêng boán phöông. Vì sao goïi laø vaät coù giaù trò? - Tröôùc ñaõ noùi roõ theá naøo laø y coù giaù trò, nay vaät coù giaù trò thì cuõng theo ñoù seõ roõ. Vaät khoâng neân phaân laø: neáu vò aáy coù chuøa rieâng vaø trong chuøa aáy coù caùc thöù nhö ruoäng, caây aên quaû, voi, ngöïa, laïc ñaø, boø, löøa, cho ñeán giöôøng, chieáu, chaäu, bình vaø nhöõng duïng cuï sinh hoaït, taát caû caùc thöù aáy ñeàu thuoäc veà Taêng boán phöông. Neáu vò aáy xaây nhaø lôùn, phoøng nhoû ôû boán phía beân ngoaøi ñaïi giôùi thì taát caû ñoà vaät ôû trong ñoù chuùng Taêng ñang coù maët khoâng ñöôïc phaân chia vaø caùc thöù aáy cuõng thuoäc veà chuùng Taêng boán phöông. Vieäc naøy xem trong “Kieàn ñoä veà Y” seõ bieát roõ. Neáu y phaán taûo naèm ôû beân trong boán böùc töôøng, naèm ôû boán phía thì Tyø-kheo khoâng neân laáy. Neáu y ôû treân haøng raøo vaø ôû trong haøo ñaøo quanh thaønh thì cuõng khoâng neân laáy. Neáu y naèm ôû beân ngoaøi vaùch töôøng, nôi coù khoeùt loã ñeå ñöa töû thi ra ngoaøi thì cuõng khoâng neân laáy. Sôû dó Phaät cheá giôùi naøy laø vì luùc aáy coù naïn dòch lôùn, ngöôøi cheát raát nhieàu, khoâng theå ñem ñeán nghóa ñòa choân caát ñöôïc, môùi ñuïc töôøng thaønh vaø boû xaùc cheát phía beân ngoaøi. Nhaø vua ra leänh: - Khoâng ñöôïc pheùp boû töû thi ôû beân ngoaøi töôøng thaønh. Quaân caám veä lieàn thoâng baùo: - Ai laáy aùo cuûa ngöôøi cheát naøy ñem ñi thì phaûi mang xaùc cheát aáy ra nghóa ñòa. Moïi ngöôøi ñaùp: - Hoâm qua ñeán giôø coù Sa-moân laáy y.

Quaân caám veä lieàn baûo Sa-moân: - Haõy mang xaùc cheát ra boû ôû ngoaøi nghóa ñòa. Vì lyù do ñoù, Phaät daïy: - Tyø-kheo khoâng ñöôïc laáy y cuûa ngöôøi cheát nhö theá. Treân xaùc cheát chöa bò hö raõ ôû nghóa ñòa maø coù y thì cuõng khoâng ñöôïc laáy. Beân treân töû thi coù xaây thaùp, y ñöôïc treo treân thaùp aáy cuõng khoâng neân laáy. Caùc y phaán taûo nhö vaäy ñeàu khoâng neân laáy. Coù moät Tyø-kheo ôû rieâng moät mình, bò beänh maø qua ñôøi. Y, baùt vaø ñoà ñaïc cuûa Tyø-kheo naøy thuoäc veà chuùng Taêng ñang coù maët. Coù moät Tyø-kheo ñaõ nuoâi beänh, khoâng bieát phaùp, mang y vaø caùc vaät aáy ñeán gaëp Theá Toân, Theá Toân daïy: - OÂng haõy ñem y vaø caùc vaät naøy ñeán gaëp chuùng Taêng vaø xin chuùng Taêng. Khi gaëp moãi Thöôïng toïa, oâng phaûi hoûi: "Xin haõy cho con nhöõng thöù naøy". Sau khi ñaõ xin töøng vò roài, chuùng Taêng phaûi baïch nhò yeát-ma ñeå cho oâng ta caùc thöù aáy. Sôû dó Phaät cho pheùp xin laø vì ngöôøi naøy coù coâng nuoâi beänh. Laïi coù vaät khoâng neân phaân laø: Kinh, luaät. Khi coøn soáng, ngöôøi beänh (bieát mình saép cheát) phaûi nhôø ñem kinh, luaät maø mình coù cho ngöôøi coù theå ñoïc tuïng. Neáu ngöôøi aáy khoâng kòp ñem cho thì chuùng Taêng ñang coù maët phaûi ñem cho ngöôøi coù theå ñoïc tuïng. Ñoù laø vaät khoâng neân ñem baùn. Neáu Tyø-kheo qua ñôøi taïi nhaø baïch y ôû trong thoân, sau ñoù coù Tyø- kheo, Tyø-kheo ni, Thöùc-xoa-ma-na ni, Sa-di, Sa-di ni naøo ñeán nhaø ñaøn vieät tröôùc thì haõy ñem vaät ñoù cho vò aáy. Neáu khoâng ai ñeán thì haõy ñem vaät ñoù cho chuùng Taêng ôû chuøa gaàn ñoù nhaát. Theá naøo goïi laø vaät duïng nuoâi soáng? - Ñoù laø vaät maø con ngöôøi caàn. Theá naøo laø chaúng phaûi vaät duïng nuoâi soáng? - Vaät con ngöôøi khoâng duøng ñöôïc goïi laø vaät chaúng nuoâi soáng. Cho ñeán vaät maø suùc sanh caàn thì goïi laø vaät nuoâi soáng, vaät suùc sanh khoâng duøng ñöôïc laø chaúng phaûi vaät nuoâi soáng. Tyø-kheo naøo laáy vaät nuoâi soáng cuûa ngöôøi khaùc thì phaûi noùi vôùi ngöôøi aáy. neáu ngöôøi aáy cho thì ñöôïc laáy, khoâng cho thì khoâng ñöôïc laáy. Ñoái vôùi vaät nuoâi soáng cuûa suùc sanh thì tröø khi suùc sanh ñoù hieåu ñöôïc tieáng ngöôøi, ngoaøi ra tuyeät ñoái khoâng ñöôïc laáy. Ñoái vôùi chuùng sanh hieåu tieáng ngöôøi, neáu muoán laáy thì phaûi hoûi, neáu ñöôïc cho thì laáy, khoâng cho thì khoâng laáy.

500 BOÄ LUAÄT 11

Nhöõng vaät maø Tyø-kheo ñöôïc pheùp chöùa laø: Bình baùt, ba y, toïa cuï, kim chæ, tuùi ñöïng baùt, bình, chaäu... Nhöõng vaät Tyø-kheo khoâng neân caát chöùa laø: Ngöôøi nöõ, vaøng, baïc, heát thaûy vaät baùu, taát caû khí giôùi chieán ñaáu, röôïu, bình ñöïng röôïu... Nhöõng vaät nhö vaäy Tyø-kheo khoâng neân caát chöùa. Tyø-kheo Nan-ñaø coù taâm daâm duïc raát maïnh, coù ngöôøi nöõ ñaûnh leã vò aáy, vò aáy lieàn ñeå chaûy chaát baát tònh treân ñaàu coâ ta. Nan-ñaø vaø coâ aáy ñeàu hoå theïn, lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät daïy: Phaûi laøm tuùi ñeå ñöïng. Phaät cho pheùp chöùa con dao ñeå laøm caùc vieäc sau: Moät laø duøng ñeå goït voû, hai laø duøng ñeå caét moùng tay, ba laø duøng ñeå moå muït nhoït, boán laø duøng ñeå caét y, naêm laø duøng ñeå caét nhöõng sôïi loâng treân y, saùu laø duøng ñeå taùc tònh traùi caây, cho ñeán duøng laøm caùc vieäc trong khi aên, vì theá Phaät cho pheùp caát chöùa. Pheùp caïo toùc laø: Chæ tröø loâng vaø raâu ôû treân ñaàu, coøn loâng ôû taát

caû nhöõng choã khaùc ñeàu khoâng ñöôïc caïo boû. Lyù do caïo toùc laø vì töø boû taâm kieâu maïn, töï thò. Khi toùc daøi khoâng ñöôïc duøng keùo ñeå caét maø haõy duøng dao caïo ñeå caïo boû. Lyù do Phaät caám duøng keùo laø: Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng keùo caét toùc, caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät. Vì nhoùm saùu Tyø-kheo naøy, Phaät cheá giôùi khoâng ñöôïc duøng keùo. Neáu treân ñaàu Tyø-kheo coù muït nhoït thì ñöôïc duøng keùo hôùt toùc vaø lôùp vaûy treân muït nhoït ñeå xöùc thuoác. Tyø-kheo khoâng ñöôïc laøm dao beùn baèng goã ñeå naïo gheùt, caïo loâng. Neáu laøm ñöùt moät sôïi loâng thì phaïm moät Ñoät-kieát-la. Töø loâng treân ñaàu, neáu laøm ñöùt moät sôïi ôû nôi khaùc thì phaïm Thaâu-lan-giaù. Ñoù laø phaùp caét toùc. Laïi nöõa, phaùp caét toùc laø nhö caäu beù La-haàu-la: Luùc aáy, Phaät ñi töø caây Ni-caâu-ñaø ñeán thaønh Ca-duy-la-veä khaát thöïc. Khi ñoù, Cuø-di cuøng La-haàu-la ôû treân laàu cao. Thaáy Phaät ñi vaøo thaønh, Cuø-di lieàn chæ Phaät vaø baûo La-haàu-la raèng: - Ñoù laø cha cuûa con. La-haàu-la lieàn xuoáng laàu, ñeán ñaûnh leã Phaät, Phaät duøng tay xoa ñaàu La-haàu-la laøm caäu beù raát sung söôùng. Phaät hoûi La-haàu-la: - Con thích xuaát gia khoâng? La-haàu-la ñaùp: - Con muoán xuaát gia. Phaät lieàn daãn La-haàu-la ñeán tinh xaù Ni-caâu-ñaø, baûo Xaù-lôïi-phaát laøm Hoøa thöôïng cho La-haàu-la. Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät: - Phaûi laøm gì ñeå cho caäu aáy xuaát gia? Phaät baûo Xaù-lôïi-phaát:

- Tröôùc heát phaûi caïo toùc, cho maëc caø-sa roài baûo quyø xuoáng, chaáp tay. Sau ñoù cho thoï Tam quy, Nguõ giôùi vaø möôøi giôùi Sa-di. Ñoù laø ngöôøi ñaàu tieân caïo toùc, maëc aùo caø-sa, thoï Tam quy y, Nguõ giôùi vaø möôøi giôùi. Luùc aáy, nghe tin La-haàu-la xuaát gia, vua Tònh Phaïn lieàn ñeán choã Phaät, laïy saùt chaân Phaät roài ngoài qua moät beân, cuùi ñaàu, rôi nöôùc maét, baïch vôùi Phaät: - Baïch ñöùc Theá toân! Anh em Ngaøi ñaõ cuøng nhau xuaát gia. Traãm troâng mong La-haàu-la seõ keá tuïc ñeå toâng mieáu khoâng bò chaám döùt. Nay vì sao Ngaøi laïi ñoä cho La-haàu-la xuaát gia? Ñöùc Phaät lieàn noùi cho vua cha nghe ñuû coâng ñöùc vaø lôïi ích cuûa vieäc xuaát gia. Nhaân ñoù, Phaät raên daïy nhöõng ngöôøi xuaát gia: - Töø ñaây veà sau, ai muoán xuaát gia thì phaûi thöa vôùi cha meï tröôùc. Cha meï khoâng cho thì khoâng ñöôïc xuaát gia. Ñoù goïi laø phaùp ñoä Sa-di vaø vieäc ai muoán xuaát gia thì phaûi ñöôïc cha meï cho pheùp baét ñaàu töø ñoù. Phaät ôû taïi nöôùc Caâu-dieäm-di, Sö Töû YÙ muoán xuaát gia, khoâng thöa cha meï maø ñeán thaúng chuøa ñeå xin xuaát gia. Taêng lieàn caïo toùc cho vò aáy xuaát gia. sau ñoù cha meï anh ta khoâng bieát con mình ôû ñaâu neân tìm kieám khaép laøng nhöng vaãn khoâng thaáy. Hoï laïi ñeán chuøa hoûi caùc Sa-moân, caùc vò aáy ñeàu noùi khoâng thaáy. Hoï vaøo chuøa tìm trong töøng phoøng, chôït thaáy con mình ñaõ caïo toùc xuaát gia, cha meï vò aáy khoâng vöøa loøng maø noùi: - Sa-moân Thích töû vì sao laïi noùi doái? Thaät söï coù ñoä con cuûa ngöôøi ta maø laïi noùi khoâng thaáy. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Theá Toân, Phaät noùi: - Töø nay trôû ñi, ngöôøi naøo muoán xuaát gia thì phaûi thöa cha meï vaø ñöôïc cha meï cho pheùp. Ai muoán ñoä Sa-di thì phaûi baïch vôùi chuùng Taêng veà vieäc caïo toùc, truyeàn Tam quy y, Nguõ giôùi cho ñeán giôùi Sa-di cho ngöôøi aáy. Neáu Taêng khoâng ñoàng yù thì khoâng

ñöôïc ñoä ngöôøi aáy laøm Sa-di Vieäc cho xuaát gia, ñoä Sa-di ôû trong Tyø-ni coù noùi roõ. Caùc Tyø-kheo môùi xuaát gia moät thôøi gian thì toùc ra daøi, lieàn ñeán baïch vôùi Theá Toân, Phaät noùi: - Ñöôïc pheùp caïo toùc thöôøng xuyeân. Ñoù laø nhaân duyeân ñaàu tieân cuûa vieäc caïo toùc thöôøng xuyeân. Luùc aáy, Phaät ôû thaønh Vöông-xaù. Toùc Phaät ñaõ daøi, do cung kính Phaät neân khoâng ai trong soá caùc Tyø-kheo daùm caïo toùc cho Ngaøi. Coù caäu beù Öu-ba-ly cuøng cha meï ñeán choã Phaät. Sau khi gaëp Phaät, caäu aáy lieàn nghó muoán caïo toùc cho Nhö-lai. Sau ñoù caäu aáy quyø xuoáng, chaáp tay,

baïch Theá Toân: - Con muoán caïo toùc cho Phaät, xin Phaät töø bi cho pheùp. Phaät lieàn baûo caäu aáy caïo toùc. Cha meï caäu aáy ôû beân caïnh, baïch Theá Toân: - Caäu beù caïo toùc gioûi khoâng, thöa Theá Toân? Ñöùc Phaät noùi: - Raát gioûi, nhöng ñöùng gaàn Phaät quaù. Caäu beù lieàn xeâ thaân ra vaø ngaång ñaàu leân. Cha meï laïi hoûi: - Caäu aáy caïo toùc gioûi khoâng, baïch Theá Toân? Ñöùc Phaät noùi: - Gioûi, nhöng ngaång ñaàu quaù cao. Caäu beù lieàn cuùi ñaàu xuoáng moät ít. Cha meï laïi hoûi Phaät: - Caïo toùc gioûi khoâng, thöa Theá Toân? Ñöùc Phaät noùi: - Gioûi, nhöng hôi thôû ra vaøo raát thoâ. Caäu aáy lieàn giöõ hôi thôû thaät nheï nhaøng vaø nhaäp vaøo thieàn thöù tö. Phaät baûo A-Nan: - Ñoàng töû naøy ñaõ nhaäp vaøo thieàn thöù tö, oâng haõy caàm laáy con dao caïo trong tay caäu aáy. A-Nan lieàn caàm con dao. Sôû dó caäu aáy daùm caïo toùc cho Nhö-lai laø vì ba lyù do: Moät laø do khoâng bieát gì neân xin caïo. Hai laø do thaàn löïc cuûa Nhö-lai muoán laøm cho caäu aáy ñaït ñöôïc thieàn thöù tö neân cho caïo. Ba laø muoán laøm cho chuùng sanh ñôøi sau bieát caïo toùc coù coâng ñöùc lôùn neân cho caïo. Luùc ñònh caïo toùc, Phaät baûo vôùi moïi ngöôøi: - Khoâng ñöôïc duøng y cuõ vaø bình cuõ ñeå ñöïng toùc naøy, haõy duøng nhöõng vaät môùi ñeå ñöïng. Luùc Phaät caïo toùc, vöông töû Cuø-ba-la ñeán choã Phaät, xin toùc cuûa Phaät ñeå ñem veà nöôùc cuùng döôøng. Phaät lieàn ñoàng yù. Vöông töû hoûi Theá Toân: - Toùc naøy neân duøng vaät gì ñöïng ñeå cuùng döôøng? Ñöùc Phaät noùi: - Neân duøng baûy baùu laøm ñoà ñeå cuùng döôøng. Theo lôøi Phaät daïy, vöông töû lieàn laøm chieác bình baèng baûy baùu ñeå ñöïng toùc. Laïi hoûi Theá Toân: - Khi ñi neân duøng voi, ngöïa, xe hay ñaët treân vai, hoaëc treân ñaàu ñeå chôû ñi? Ñöùc Phaät noùi:

- Duøng phöông tieän gì cuõng ñöôïc, nhöng khi ñi phaûi taáu caùc loaïi aâm nhaïc roài mang ñi. Vöông töû laøm theo lôøi Phaät daïy. Treân ñöôøng ñi, nghe tin coù giaëc töø nöôùc khaùc ñeán, vöông töû lieàn döïng moät ngoâi thaùp lôùn ôû giöõa ñöôøng ñeå cuùng döôøng toùc Phaät. Thaùp naøy goïi laø thaùp thôø toùc Phaät. Toân giaû Ca-dieáp-duy noùi: - Phaøm pheùp caïo toùc, Thöôïng toïa neân caïo tröôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: "Ngöôøi toùc daøi neân caïo tröôùc". Laïi coù choã noùi: "Ngöôøi goäi ñaàu tröôùc neân caïo tröôùc". Laïi coù ngöôøi noùi: "Ngöôøi coù vieäc ñònh ñi neân caïo tröôùc". Ñoù laø caïo toùc ñuùng phaùp. Laïi nöõa, phaùp cuûa Tyø-kheo laø khoâng ñöôïc coá gieát chuùng sanh ñeå aên. Thöùc aên coù ba loaïi: moät laø thaáy,

hai laø nghe, ba laø nghi. Thöùc aên maø mình thaáy, nghe, nghi nhö vaäy thì khoâng ñöôïc aên. Neáu coù ñaøn- vieät muoán cuùng teá trôøi, neân suy nghó: “Neáu coù ai ñeán ñaây thì ñeàu ñem cho thöùc aên, khoâng coù phaân bieät. Chuùng sanh bò gieát laø ñeå daønh cho taát caû nhöõng ngöôøi ñi ñeán ñaây”. Tyø-kheo naøo ñöôïc loaïi thòt nhö vaäy thì khoâng neân aên. Moät luùc noï, Phaät ôû taïi nöôùc Tyø-xaù-ly, gaëp luùc maát muøa, thoùc luùa quyù hieám, khaát thöïc khoù ñöôïc. Nhöõng ngöôøi coù thaàn thoâng trong soá caùc Tyø-kheo duøng thaàn löïc cuûa mình ñeán nöôùc ngoaïi ñaïo khaát thöïc. Caùc ngoaïi ñaïo thaáy caùc Tyø-kheo ñeán khaát thöïc, khoâng thích söï dô baån cuûa hoï neân ñem thöùc aên ñaët xuoáng ñaát vaø boû ñi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Do khoù kieám ñöôïc thöùc aên, caùc Tyø-kheo coù thaàn thoâng döïa vaøo söùc thaàn thoâng ñeå ñeán nöôùc ngoaïi ñaïo khaát thöïc. Ngoaïi ñaïo thaáy hoï thaáp keùm neân ñem thöùc aên ñeå döôùi ñaát vaø boû ñi. Vieäc naøy phaûi laøm sao? Ñöùc Phaät noùi: - Tuy tay khoâng nhaän nhöng hoï ñem ñeán ñaët tröôùc maët laø ñaõ cho roài. Caùc vò chæ vieäc nhaän laáy. Ñoù töùc laø nhaän thöùc aên vaø ñöôïc goïi laø nhaän duøng do ngöôøi khaùc ñaõ coù haønh ñoäng cho. Ngöôøi khoâng hôïp vôùi Tyø-ni laø: Ngöôøi goïi phaùp laø phi phaùp, goïi phi phaùp laø phaùp, cho ñeán ngoân luaän noùi chaúng phaûi ngoân luaän, chaúng phaûi ngoân luaän noùi laø ngoân luaän. Ñoù goïi laø khoâng hôïp vôùi Tyø-ni. Laïi nöõa, ngöôøi khoâng hôïp vôùi Tyø-ni laø: Tyø-kheo noùi vôùi caùc Tyø- kheo khaùc: “Toâi khoâng theå hoïc phaùp naøy, duøng vieäc nhoû nhaët ñoù laøm gì? Ñaïi ñöùc, toâi cuõng bieát phaùp naøy ñi vaøo Tyø-ni, ñi vaøo kheá kinh” Caàn bieát roõ nhö vaäy. Ñoù goïi laø khoâng hôïp vôùi Tyø-ni. Hôïp vôùi Tyø-ni laø: Nhö lôøi Phaät daïy, vieäc naøy neân laøm, vieäc naøy

khoâng neân laøm; vieäc naøy phaïm, vieäc naøy khoâng phaïm. Khoâng laøm traùi lôøi Phaät daïy nghóa laø hôïp vôùi Tyø-ni. Theá naøo goïi laø ngöôøi nuoâi döôõng? - Ñoù chính laø tònh nhaân cuûa chuùng Taêng. Phi nhaân ñoùng vai troø vaät nuoâi döôõng laø: Voi, laïc ñaø, ngöïa, löøa, boø. Chuùng coù theå chôû chuùng Taêng ñi xa neân goïi phi nhaân aáy laø vaät nuoâi döôõng. Theá naøo laø traùi caây aên ñöôïc? - Luùc aáy, trong thaønh Vöông-xaù coù ñaïi tröôûng giaû, coù nhieàu caây aên quaû. Tröôûng giaû sai ngöôøi ñem traùi caây ñi cuùng döôøng chuùng Taêng vaø baûo: - OÂng haõy ñeán chuøa tìm gaëp Thích töû Baït-nan-ñaø, ñöa soá traùi caây naøy cho oâng aáy ñeå oâng aáy daâng cho chuùng Taêng. Luùc naøy, ñaõ saép ñeán giôø aên, Baït-nan-ñaø ñi ra ngoaøi ñeán quaù tröa neân caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc aên traùi caây. Khi aáy, Theá Toân ñi du hoùa ñeán röøng Maät Phong, coù moät Tyø-kheo beänh, caàn duøng quaû Ha-leâ-laëc. Caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät, Phaät lieàn cho pheùp duøng ba quaû: Ha-leâ-laëc, Tyø-heâ-laëc, A-ma-laëc. Neáu beänh khoâng khoûi thì ñöôïc pheùp duøng cho ñeán khi heát beänh. Moät luùc noï, Tyø-xaù-khö-loäc-maãu coù ñöôïc nhieàu traùi caây ngon ngoït nhöng khoâng daùm aên, lieàn thænh Phaät vaø chuùng Taêng ñeán ñeå cuùng döôøng thöùc aên, nhaân tieän cuùng döôøng traùi caây aáy cho Phaät vaø Taêng. Phaät vaø chuùng Taêng thoï trai xong lieàn ra veà. Do coù vieäc baän neân Tyø-xaù-khö- loäc-maãu queân khoâng

ñem traùi caây leân daâng. Sau ñoù nhôù laïi, baø aáy suy nghó: “Sôû dó ta thænh Phaät vaø Taêng laø vì muoán cuùng döôøng soá traùi caây naøy. Nay vì sao laïi queân ñi?” Baø aáy lieàn cho ngöôøi mang traùi caây ñeán cuùng cho Phaät vaø Taêng. Chuùng Taêng nghi ngôø khoâng daùm nhaän, lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät daïy: - Haõy laøm pheùp thöùc aên dö roài aên thì khoâng coù loãi. Trong vuøng ñaát thanh tònh cuûa chuùng Taêng boãng moïc moät caây aên traùi. Caây aáy raát lôùn, coù caønh höôùng qua vuøng ñaát baát tònh. Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Baûo tònh nhôn duøng daây keùo cho höôùng veà vuøng ñaát thanh tònh. Sau ñoù coù Tyø-kheo sanh nghi: “Traùi caây naøy voán ôû vuøng ñaát baát tònh, nay keùo qua vuøng ñaát thanh tònh, vaäy coù aên ñöôïc khoâng? Ñöùc Phaät noùi: - Neáu traùi caây ruïng ôû nôi ñaát baát tònh thì khoâng ñöôïc aên. Neáu chöa ruïng thì ñöôïc aên. Laïi coù caây aên quaû moïc ôû vuøng ñaát baát tònh, nhöng caønh nhaùnh ñeàu

naèm ôû vuøng ñaát baát tònh. Neáu traùi caây aáy ruïng nôi ñaát baát tònh thì ñöôïc aên. Neáu khoâng ruïng thì khoâng ñöôïc aên. Laïi coù moät luùc caùc Tyø-kheo coù ñöôïc nhieàu loaïi traùi caây, nhöng ngöôøi ít maø traùi caây nhieàu neân aên khoâng theå heát, soá coøn dö khoâng bieát duøng laøm gì, hoï ñeán baïch Phaät, Phaät baûo: - Cho pheùp eùp laáy nöôùc ñeå ñeán ñaàu hoâm uoáng. Neáu chöa ñeán ñaàu hoâm, nöôùc traùi caây bieán ñoåi thaønh röôïu ñaéng thì khoâng ñöôïc uoáng. Vì sao vaäy? - Vì noù ñaõ thaønh röôïu. Coù Tyø-kheo aên loaïi traùi caây baát tònh. Caùc ngoaïi ñaïo lieàn khinh cheâ maø noùi: “Caùc Tyø-kheo khoâng coù loøng töø bi. Traùi caây naøy coù sanh maïng, vì sao laïi aên sanh maïng?”. Vì söï khinh cheâ cuûa theá gian neân Phaät lieàn cheá giôùi: - Caùc Tyø-kheo phaûi taùc tònh traùi caây roài môùi ñöôïc aên, khoâng taùc tònh thì khoâng ñöôïc aên. Taùc tònh goàm coù naêm caùch: Moät laø taùc tònh baèng löûa, hai laø taùc tònh baèng dao, ba laø taùc tònh do chim aên, boán laø taùc tònh do treân traùi caây coù phaàn bò hö hoaïi, naêm laø taùc tònh baèng caùch laáy haït ra. Laïi coù baûy caùch taùc tònh: Moät laø taùc tònh baèng caùch goït voû, hai laø taùc tònh baèng caùch boå ra, ba laø taùc tònh ñeå cho raõ, boán laø taùc tònh ñeå cho heùo, naêm laø taùc tònh baèng caùch cöùa laøm raùch ra, saùu laø taùc tònh ñeå cho nöôùc cuoán troâi, baûy laø taùc tònh ñeå cho buïi ñaát phuû. Ñoù laø phaùp taùc tònh. Baáy giôø, ñöùc Theá Toân nhaäp Nieát-baøn giöõa hai caây Sa-la, taïi thaønh Caâu-thi-na-kieät, thuoäc nöôùc Ba-Baøn. Naêm traêm löïc só doøng Saùt-ñeá-lôïi,... ñeán choã Phaät duøng caùc loaïi nöôùc thôm taém röûa thaân Phaät, keá ñoù duøng vaûi traéng kieáp boái quaán quanh thaân Nhö-lai. Laïi duøng naêm traêm xaáp luïa traéng meàm maïi quaán xung quanh, duøng bô, daàu, daàu thôm ñeå vaøo quan taøi baèng saét, sau ñoù ñaët thaân Nhö-lai vaøo. Hoï laïi ñem caùc loaïi cuûi thôm chaát thaønh ñoáng vaø giaõ caùc loaïi höông boät raûi leân ñoáng cuûi. Coù moät löïc só caàm ngoïn ñuoác ñònh ñoát ñoáng cuûi, chö thieân lieàn daäp taét khoâng cho chaùy. A-na-luaät baûo caùc löïc só: - Caùc anh chaúng neân gaéng söùc meät nhoïc, chö thieân khoâng muoán cho chaùy. Caùc löïc só hoûi A-na-luaät: Vì sao chö thieân khoâng muoán cho chaùy? A-na-luaät ñaùp: - Chö thieân muoán cho Ma-ha Ca-dieáp thaáy thaân Nhö-lai. Luùc aáy, trôøi möa hoa Maïn-ñaø-la cuùng döôøng

Nhö-lai. Coù moät

506 BOÄ LUAÄT 11

ngoaïi ñaïo teân A-baït nhaët ñöôïc moät caùnh hoa Maïn-ñaø-la ôû caïnh Nhö-lai vaø mang hoa aáy ñeán nöôùc Ba-Baø. Treân ñöôøng ñeán nöôùc Ba-Baø, oâng ta gaëp Ma-ha Ca-dieáp vaø naêm traêm ñeä töû ñang ñi treân ñöôøng. Ca-dieáp hoûi: - OÂng töø ñaâu ñeán? Ñaùp: - Töø thaønh Caâu-thi-na-kieät ñeán. Laïi hoûi: - Coù gaëp Nhö-lai, ñaïi sö cuûa ta khoâng? Ñaùp: - Thaày oâng ñaõ nhaäp Nieát-baøn ñöôïc baûy ngaøy. Chö thieân ñaõ laøm möa hoa cuùng döôøng Nhö-lai. Ñaây laø loaïi hoa aáy. Ma-ha Ca-dieáp buoàn raàu khoâng vui. Caùc ñeä töû ñeàu laên loän döôùi ñaát nhö con caù bò vôùt khoûi nöôùc, dính ñaày buïi ñaát. Hoï ñeàu noùi: - Töø ñaây chuùng ta vónh vieãn maát ñi boùng maùt! Hoï thoát ra ñuû caùc lôøi leõ nhö vaäy. Thích töû Ba-nan-ñaø can ngaên caùc Tyø-kheo: - Khoâng caàn buoàn raàu nhö vaäy. Khi coøn taïi theá, Theá Toân ñaõ ngaên caám ñuû thöù, nay Ngaøi ñaõ nhaäp Nieát-baøn, chuùng ta ñöôïc töï do, tuøy yù laøm hay khoâng laøm moïi vieäc, caàn gì phaûi buoàn raàu. Nghe lôøi naøy, Ma-ha Ca-Dieáp caøng theâm buoàn thaûm neân noùi: - Nhö-lai laø baäc Sö-töû ôû trong caùc bieän luaän, giaùo phaùp maø Ngaøi ñaõ noùi khoâng ai coù theå huûy hoaïi. Ngaøi coù theå ñieàu phuïc taát caû ngoaïi ñaïo vaø laøm chuû ñoái vôùi taát caû caùc phaùp. Phaùp vöông, Phaùp chuû, Nhö-lai, ÖÙng cuùng, Chaùnh bieán tri môùi nhaäp Nieát-baøn chöa ñöôïc bao laâu, vì sao keû aùc phaùt ra lôøi nhö vaäy khoâng chuùt hoå theïn ôû tröôùc ñaïi chuùng?! Sau khi than thôû xong, Ma-ha Ca-dieáp cuøng naêm traêm Tyø-kheo ñi ñeán choã Nhö-lai. Khi ñaõ ñeán nôi, Toân giaû baûo A-Nan: - Ta muoán thaáy thaân cuûa Nhö-lai. A-Nan ñaùp: - Thaân cuûa Nhö-lai ñaõ ñöôïc caùc löïc só duøng vaûi kieáp boái vaø luïa traéng quaán xung quanh vaø ñaët vaøo trong quan taøi, ñem ñuû loaïi goã thôm chaát thaønh ñoáng, vaäy laøm sao coù theå thaáy ñöôïc? Khi A-Nan noùi lôøi naøy xong, do thaàn löïc cuûa Phaät, hai chaân cuûa Nhö-lai xuaát hieän. Ca-dieáp xem chaân Nhö-lai, thaáy chaân bò dính veát baån, lieàn hoûi A-Nan: - Treân chaân Nhö-lai vì sao dính baån nhö vaäy? A-Nan noùi: - Khi Nhö-lai saép Nieát-baøn, coù caùc ngöôøi nöõ thöông xoùt, quyeán luyeán, ñaûnh leã chaân Nhö-lai, laøm chaân Ngaøi bò dính veát baån.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 3 507

Phaät hieän cho Ca-dieáp thaáy chaân cuûa Ngaøi xong, lieàn aån vaøo trôû laïi. Ca-dieáp nhieãu quanh Nhö-lai baûy voøng vaø noùi keä ca ngôïi, löûa lieàn töï nhieân buøng chaùy. Sau khi cuùng döôøng Nhö-lai xong, Ca-dieáp lieàn taäp hôïp naêm traêm ñaïi A-la-haùn ôû tinh xaù Truùc Laâm, taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, thuoäc thaønh Vöông-xaù maø noùi: - Khi ôû treân ñöôøng ñi töø nöôùc Ba-Baø ñeán ñaây, nghe Nhö-lai ñaõ nhaäp Nieát-baøn, naêm traêm Tyø-kheo cuøng ñi vôùi toâi ñeàu buoàn raàu aùo naõo, Thích töû Baït-nan-ñaø boãng noùi: “Nhö-lai coøn taïi theá thì phaùp luaät raát nghieâm khaéc. Sau khi Nhö-lai dieät ñoä, moãi chuùng ta tuøy yù laøm moïi vieäc, caàn gì phaûi buoàn raàu”. Neáu caùc ngoaïi ñaïo nghe lôøi naøy seõ noùi: “Khi Theá Toân coøn taïi theá, caùc Thích töû lo tu haønh theo giaùo phaùp. Sau khi Nhö-lai dieät ñoä thì hoï ñeàu pheá boû vieäc tu haønh”. Chuùng ta haõy taäp hôïp laïi, keát

taäp kinh taïng ñeå giaùo phaùp khoâng bò mai moät. Caùc A-la-haùn ñaùp: - Chuùng ta keát taäp kinh taïng caàn phaûi nhôø Toân giaû A-Nan. Ca-dieáp ñaùp: - A-Nan chöa döùt saïch kieát söû, laäu hoaëc, laøm sao ñöôïc ôû trong chuùng naøy? Caùc La-haùn ñaùp: - Nhöõng ñoaïn kinh bò queân, chuùng ta caàn phaûi hoûi vò aáy. Ca-dieáp noùi: - Neáu vaäy caàn phaûi laøm yeát-ma cho pheùp ñeå vò aáy ñöôïc vaøo chuùng Taêng. Sau khi ñaõ an toïa, naêm traêm vò Taêng ñem naêm boä kinh keát taäp thaønh ba taïng. Trong caùc kinh, ñoaïn naøo noùi veà giôùi luaät Tyø-kheo thì keát taäp thaønh kinh Tyø-kheo, ñoaïn naøo noùi veà giôùi luaät töông öng vôùi giôùi luaät cuûa Ni thì keát taäp thaønh kinh Tyø-kheo ni, cho ñeán ñoaïn naøo töông öng vôùi y coâng ñöùc thì keát taäp thaønh kieàn ñoä y coâng ñöùc. Caùc kinh nhö kinh Kieàn-ñoä-maãu, kinh Taêng-nhaát Tyø-kheo, kinh Tyø-kheo ni ñöôïc toång hôïp laïi thaønh taïng Tyø-ni. Trong caùc kinh, ñoaïn naøo töông öng vôùi Tröôøng A-haøm thì taäp hôïp vaøo Tröôøng A-haøm, ñoaïn naøo töông öng vôùi Trung A-haøm thì taäp hôïp vaøo Trung A-haøm. Caùc ñoaïn coù lieät keâ soá töø 1, 2, 3, 4 cho ñeán 11 trôû leân thì ñöôïc taäp hôïp vaøo Taêng-nhaát A-haøm. Caùc kinh töông öng vôùi caû Tyø-kheo laãn Tyø-kheo ni, Ñeá thích, chö thieân, Phaïm vöông thì taäp hôïp thaønh boä Taïp A-haøm. Hoaëc Phaùp cuù, hoaëc thuyeát nghóa, hoaëc Ba-la-duyeân, caùc kinh do Nhö-lai noùi töø kheá kinh cho ñeán Luaän nghò, phaàn naøo töông öng vôùi taïp

taïng thì taäp hôïp thaønh taïp taïng. Naêm loaïi nhö vaäy goïi laø taïng Kinh. Phaân bieät khi coù ngöôøi hoûi, phaân bieät khi khoâng coù ngöôøi hoûi, nhöõng kinh töông öng vôùi naêm loaïi treân vaø phaùt sanh töø naêm loaïi treân goïi laø taïng luaän. Möôøi laêm loaïi kinh naøy taäp hôïp thaønh ba taïng. Toân giaû A-Nan söûa aùo baøy vai phaûi, chaáp tay baïch Toân giaû Ma-ha Ca-dieáp: - Tröôùc ñaây, khi ôû beân caïnh Nhö-lai, toâi nghe Ngaøi noùi: “Sau khi Ta dieät ñoä neân taäp hôïp chuùng Taêng ñeå xaû boû nhöõng giôùi nhoû nhaët”. Ca-dieáp laïi hoûi A-Nan: - OÂng ñaõ ñích thaân nghe Nhö-lai noùi nhö theá. Vaäy giôùi nhoû nhaët laø nhöõng giôùi naøo? A-Nan ñaùp: - Vaøo luùc aáy, vì bò buoàn khoå böùc ngaët neân toâi meâ môø, khoâng hoûi ñöôïc. Ca-dieáp lieàn quôû traùch A-Nan: - Lôøi oâng noùi thaät chaúng ñuùng luùc, tröôùc ñaây sao oâng khoâng hoûi Theá Toân, nay laïi noùi laø queân khoâng hoûi. Luùc aáy, Ca-dieáp baûo caùc Tyø-kheo: - Chuùng ta haõy cuøng suy nghó veà vieäc naøy. Nhöõng giôùi naøo laø giôùi nhoû nhaët? Coù moät Tyø-kheo noùi: - Tröø boán Ba-la-di, nhöõng giôùi coøn laïi laø giôùi nhoû nhaët. Moãi ngöôøi laàn löôït noùi, cho ñeán coù ngöôøi noùi: “Tröø chín möôi Ba- daät-ñeà, soá coøn laïi laø giôùi nhoû nhaët”. Tröôûng laõo Ca-dieáp noùi: - Lôøi caùc vò noùi ñeàu chöa nhaát trí giôùi naøo laø nhoû nhaët. Chuùng ta seõ thöïc haønh taát caû nhöõng giôùi luaät Phaät ñaõ cheá. Nhöõng ñieàu Phaät khoâng noùi thì chaúng phaûi baøn ôû ñaây. Neáu ta xaû boû giôùi nhoû nhaët thì caùc ngoaïi ñaïo seõ phæ baùng: “Sau khi Nhö-lai dieät ñoä, caùc giôùi nhoû nhaët ñeàu bò caùc Tyø-kheo xaû boû. Phaùp cuûa Sa-moân Cuø-Ñaøm gioáng nhö khoùi cuûa löûa, vöøa sanh ñaõ dieät. Neáu xaû boû giôùi nhoû nhaët, chæ giöõ boán giôùi troïng thì laøm sao goïi laø Sa-moân?”. Vì lyù do naøy, toân giaû Ca-dieáp traùch A-Nan veà baûy vieäc. Moät trong baûy vieäc ñoù laø vieäc A-Nan

caàu xin cho ngöôøi nöõ xuaát gia. Coù möôøi lyù do ñeå quôû traùch A-Nan veà vieäc naøy: - Moät laø, neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia thì caùc ñaøn vieät thöôøng ñöïng thöùc aên ñaày baùt, quyø ôû caïnh ñöôøng ñeå daâng cho caùc Sa-moân.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 3 509

- Hai laø, neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia thì caùc ñaøn vieät thöôøng ñem y phuïc, ngoïa cuï ñi ngöôïc ñöôøng tìm Sa-moân ñeå cuùng döôøng. - Ba laø, neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia thì caùc ñaøn vieät thöôøng côõi voi, ngöïa, xe ñeán caïnh ñöôøng, gieo naêm voùc xuoáng ñaát môøi caùc Sa-moân böôùc qua. - Boán laø, neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia, thì caùc ñaøn vieät thöôøng duøng toùc mình traûi leân ñaát ôû giöõa ñöôøng môøi Sa-moân böôùc qua. - Naêm laø, neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia thì caùc ñaøn vieät thöôøng cung kính thænh Sa-moân ñeán nhaø cuùng döôøng. - Saùu laø neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia thì khi gaëp Sa-moân, caùc ñaøn vieät thöôøng cung kính queùt saïch ñaát, côûi aùo traûi ra ñaát cho Sa-moân ngoài. - Baûy laø, neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia thì caùc ñaøn vieät thöôøng côûi aùo lau buïi treân chaân Tyø-kheo. - Taùm laø neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia thì caùc ñaøn vieät thöôøng xoõa toùc lau buïi treân chaân Tyø-kheo. - Chín laø, neáu caùc ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia thì oai ñöùc cuûa Sa-moân saùng hôn caû maët trôøi, maët traêng, huoáng chi caùc ngoaïi ñaïo laøm sao coù theå saùnh vôùi Sa-moân ñöôïc? - Möôøi laø, neáu ngöôøi nöõ khoâng xuaát gia thì chaùnh phaùp cuûa Phaät truï theá moät ngaøn naêm. Nay do ngöôøi nöõ xuaát gia neân giaûm xuoáng coøn naêm traêm naêm. Trong moät traêm naêm ñöôïc giaûi thoaùt kieân coá, moät traêm naêm ñöôïc ñònh kieân coá, moät traêm naêm ñöôïc trì giôùi kieân coá, moät traêm naêm ñöôïc ña vaên kieân coá, moät traêm naêm ñöôïc boá thí kieân coá. Trong moät traêm naêm ñaàu Phaùp giaûi thoaùt kieân coá An truï trong phaùp aáy AÉt hieåu nghóa giaûi thoaùt Moät traêm naêm thöù hai Laïi coù ñònh kieân coá Moät traêm naêm thöù ba Trì giôùi khoâng huûy hoaïi Moät traêm naêm thöù tö Nhieàu ngöôøi ñöôïc ña vaên Moät traêm naêm thöù naêm Nhieàu ngöôøi thích boá thí Töø ñoù phaùp Nhö-lai Giaûm daàn trong töøng nieäm

510 BOÄ LUAÄT 11

Nhö baùnh xe ñaõ quay
Seõ döøng laïi töø töø
Lyù do chaùnh phaùp aån
Laø loãi cuûa A-Nan
Ñaõ xin baäc Ñieàu ngöï
Cho ngöôøi nöõ xuaát gia
Ñaùng leõ chaùnh phaùp truï
Ñaày ñuû moät ngaøn naêm
Giaûm coøn naêm traêm naêm
Coøn laïi ñeàu nhö cuõ
Vì theá naêm traêm naêm

Naêm phaùp ñöôïc phaùt trieån
Giaûi thoaùt, ñònh, trì giôùi
Ña vaên vaø boá thí.
SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 4 511

KINH TYØ NI MAÃU QUYEÅN 4

Khi caùc Tyø-kheo saép keát taäp Phaùp taïng, luùc aáy, Toân giaû Ma-ha Ca-dieáp voã baøn tay xuoáng ñaát laøm phaùt ra aâm thanh vang ñoäng gioáng nhö tieáng chuoâng ñoàng. Khi ñoù, thaày troø Phuù-lan-na - naêm traêm A-la- haùn tröôùc ñaây soáng ôû thaønh Vöông-xaù - nghe aâm thanh naøy lieàn noùi vôùi nhau: “Giôø keát taäp Phaùp taïng ñaõ tôùi”. Toân giaû Phuù-lan-na vôùi ñoà chuùng goàm naêm traêm vò La-haùn cuøng nhau ñi ñeán choå cuûa Toân giaû Ma-ha Ca- dieáp ôû tinh xaù Truùc Laâm, thuoäc thaønh Vöông-xaù. Khi ñeán nôi, hoï noùi vôùi Ma-ha Ca-dieáp: - Chuùng toâi nghe tin Toân giaû vaø naêm traêm vò La-haùn saép keát taäp Phaùp taïng taïi tinh xaù Truùc-Laâm, thuoäc thaønh Vöông-xaù, chuùng toâi cuõng muoán ñöôïc nghe. Toân giaû Ma-ha Ca-dieáp lieàn noùi vôùi Phuù-lan-na veà lyù do keát taäp Phaùp taïng. Phuù-lan-na noùi vôùi toân giaû Toân giaû Ma-ha Ca-dieáp: - Thöa Ñaïi ñöùc, toâi ñaõ nghe lyù do keát taäp Phaùp taïng, vieäc ñoù thaät toát, chaúng theå noùi heát. Nhöng ñoái vôùi taùm phaùp, toâi coù choã khoâng hieåu. Ñoù laø thöùc aên ñeå caùch ñeâm ôû trong ñaïi giôùi cho ñeán caùc loaïi rau, cuû ôû bôø ao, taùm loaïi naøy toâi ñaõ ñích thaân nghe Phaät noùi laø Nhö-lai cho pheùp chöùa, nhöng Ngaøi laïi noùi laø khoâng cho pheùp chöùa. Ñoù laø choã toâi khoâng hieåu. Toân giaû Ca-dieáp ñaùp: - Ñuùng nhö lôøi thaày noùi. Gaëp luùc ñoùi keùm, thoùc luùa quyù hieám, khaát thöïc khoù ñöôïc, Phaät thöông xoùt chuùng sanh neân cho pheùp caát chöùa. Ñeán luùc no ñuû, thoùc luùa reû, khaát thöïc deã ñöôïc thì Nhö-lai laïi khoâng cho caát chöùa. Phuù-lan-na noùi: - Thöa Ñaïi ñöùc! Nhö-lai laø baäc thaày thaáy bieát taát caû, luùc caàn caát chöùa thì cho moïi ngöôøi bieát ñoù laø thôøi gian ñöôïc pheùp caát chöùa. Khi caàn xaû boû thì cho moïi ngöôøi bieát laø ñaõ ñeán luùc phaûi xaû boû. Toân giaû Ca-dieáp ñaùp:

512 BOÄ LUAÄT 11

- Vì lyù do naøy, Phaät bieát thôøi môùi noùi laø: Luùc naøy neân caát chöùa, luùc naøy khoâng neân caát chöùa. Naøy Phuù-lan-na, vì theá chuùng ta neân theo Nhö- lai, luùc naøo Ngaøi caám ngaên thì chuùng ta cuõng caám ngaên theo, luùc naøo Ngaøi cho pheùp thì chuùng ta cuõng cho pheùp. Nhö-lai ÖÙng cuùng thaønh töïu taùm loaïi phaùp hoaøn haûo: moät laø hoaøn toaøn ñaït ñöôïc trí Kim cöông, hai laø ñoaïn tröø taát caû phieàn naõo, phaù tan boùng toái voâ minh, ba laø khoâng coøn bò chöôùng ngaïi ñoái vôùi taát caû caùc phaùp, boán laø ñöôïc töï taïi ôû taát caû moïi nôi, naêm laø cheá phuïc hoaøn toaøn caùc dò luaän cuûa ngoaïi ñaïo, saùu laø chæ cho chuùng sanh thaáy roõ vieäc lôïi ích vaø khoâng lôïi ích, baûy laø giuùp chuùng sanh phaân bieät ñuùng phaùp, taùm laø coù theå kheùo leùo cheá ñònh caùc vieäc phaïm hay khoâng phaïm moät caùch töï taïi voâ ngaïi. Ngöôøi thaønh töïu taùm phaùp aáy ñöôïc goïi laø Phaùp vöông, Phaùp chuû. Luùc aáy, Toân giaû Ma-ha Toân giaû Ca-dieáp hoûi

A-Nan: - Vieäc naøy nhö theá naøo? Toân giaû A-Nan traû lôøi: - Toâi ñaõ ñích thaân nghe Phaät daïy, gioáng nhö Toân giaû ñaõ traû lôøi Phuù-lan-na. Ngöôøi naøo thöïc haønh ñuùng nhö lôøi Phaät daïy thì ngöôøi ñoù coù theå laøm raïng rôõ Phaät phaùp. Vì theá caàn phaûi thöïc haønh nhö phaùp. Nghe lôøi naøy xong, caùc ñeä töû cuûa Phuù-lan-na lieàn tu haønh nhö phaùp, töùc laø laøm raïng rôõ Phaät phaùp. Ñoù laø Phaùp taïng ñöôïc keát taäp do naêm traêm Tyø-kheo ôû trong nuùi Tuyeát. Nay noùi veà vieäc baûy traêm Tyø-kheo keát taäp Phaùp taïng: Sau khi Nhö-lai Nieát-baøn moät traêm naêm, caùc Tyø-kheo thuoäc doøng Tyø-lôïi-kyø ôû Tyø-xaù-ly töï thöïc haønh vaø rao truyeàn: - Theo lôøi Phaät daïy, ai thöïc haønh möôøi phaùp sau ñaây laø laøm raïng rôõ Phaät phaùp: Moät laø ñöôïc duøng hai ngoùn tay ñeå laáy thöùc aên; hai laø khi vaøo xoùm laøng ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên, noùi ñaõ no roài, khoâng noùi chöa no, sau ñoù laïi ñöôïc thöùc aên, khoâng laøm pheùp thöùc aên dö vaãn ñöôïc aên; ba laø ñöôïc laøm phaùp söï theo phe nhoùm beân trong cöông giôùi; boán laø ca ngôïi vieäc laøm phaùp söï theo phe nhoùm laø hoaøn haûo; naêm laø phaùp ngöôøi tröôùc ñaõ laøm, ngöôøi sau laøm trôû laïi, vieäc naøo cuõng ñeàu thaønh töïu; saùu laø bô, daàu, maät ong, ñöôøng pheøn hoøa vôùi cao söõa thì ñöôïc aên phi thôøi; baûy laø muoái nhaän ñöôïc vaøo ngaøy hoâm tröôùc thì hoâm nay ñöôïc troän vôùi côm ñeå aên; taùm laø ñöôïc pheùp uoáng röôïu vöøa leân men; chín laø ñöôïc traûi loaïi toïa cuï khoâng caàn caét tua; möôøi laø ñöôïc töï tay caàm vaø ñöôïc caát chöùa vaøng baïc, baûy baùu. Vì lyù do naøy, Toân giaû Da-xaù doøng hoï Ca-lan-ñaø muoán dieät tröø tai hoïa ñoù, lieàn cho taäp hôïp baûy traêm La-haùn ôû thaønh Tyø-xaù-ly. Sau khi

chuùng Taêng ñaõ taäp hôïp, Toân giaû Da-xaù doøng hoï Ca-lan-ñaø lieàn hoûi toân giaû Ly-baø-ña: Khi vaøo trong laøng thoï thöïc, Tyø-kheo coù ñöôïc duøng hai ngoùn tay laáy thöùc aên maø aên khoâng? Toân giaû Ly-baø-ña ñaùp: - Khoâng ñöôïc duøng hai ngoùn tay laáy thöùc aên maø aên. Toân giaû Da-xaù hoûi: - Phaät quy ñònh khoâng ñöôïc duøng hai ngoùn tay laáy thöùc aên maø aên ôû ñaâu? Ly-baø-ña ñaùp: - Phaät cheá ñònh ñieàu ñoù trong phaàn taøn thöïc ôû taïi nöôùc Xaù-veä. Toân giaû Da-xaù laïi hoûi toân giaû Ly-baø-ña: - Neáu Tyø-kheo aên ñaõ no, khoâng laøm pheùp thöùc aên dö, coù ñöôïc aên nöõa khoâng? Ñaùp: - Khoâng ñöôïc. Toân giaû Da-xaù laïi hoûi: - Coù ñöôïc laøm phaùp söï beân trong cöông giôùi khoâng? Toân giaû Ly-baø-ña lieàn hoûi: - Laøm nhöõng phaùp söï gì trong cöông giôùi? Ñaùp: - Laøm phaùp söï theo phe nhoùm. Toân giaû Ly-baø-ña ñaùp: - Khoâng ñöôïc. Hoûi: - Ñieàu naøy ñöôïc cheá ñònh ôû ñaâu? Ñaùp: - Ñöôïc cheá ñònh trong kieàn ñoä Boá-taùt, ôû thaønh Vöông-xaù. Toân giaû Da-xaù laïi hoûi: - Coù ñöôïc ca ngôïi vieäc laøm phaùp söï theo phe nhoùm beân trong cöông giôùi laø hoaøn haûo khoâng? Ñaùp: - Khoâng ñöôïc. Ñieàu naøy cuõng ñöôïc cheá ñònh trong phaàn kieàn ñoä Boá-taùt ôû thaønh Vöông-xaù. Toân giaû Da-xaù laïi hoûi toân giaû Ly-baø-ña: - Vieäc ñaõ laøm tröôùc ñaây, nay coù ñöôïc laøm laïi khoâng? Toân giaû Ly-baø-ña lieàn hoûi: - Theá naøo goïi laø laøm laïi? Toân giaû Da-xaù noùi: - Vieäc naøy ñaõ laøm, nay laøm. Ñaùp:- Neáu vieäc naøy khoâng hôïp vôùi kinh, luaät, luaän thì neáu ñaõ laøm, nay khoâng ñöôïc

laøm nöõa, neáu chöa laøm thì khoâng neân laøm, neáu ñang laøm thì haõy ngöng, khoâng ñöôïc laøm nöõa. Neáu vieäc naøy hôïp vôùi Tam

514 BOÄ LUAÄT 11

taïng thì neáu ñaõ laøm, haõy laøm tieáp; neáu chöa laøm thì haõy laøm; neáu ñang laøm thì haõy tieáp tuïc laøm.

Toân giaû Da-xaù laïi hoûi toân giaû Ly-baø-ña:

- Tyø-kheo coù ñöôïc aên thöùc aên ngon khoâng?

Toân giaû Ly-baø-ña lieàn hoûi: - Theá naøo laø thöùc aên ngon?

Toân giaû Da-xaù noùi:

- Bô, daàu, maät ong, ñöôøng pheøn hoøa vôùi cao söõa laø thöùc aên ngon.

Ñaùp: - Khoâng ñöôïc aên.

Hoûi: - Vieäc naøy ñöôïc cheá ñònh ôû ñaâu?

Ñaùp: - Cheá ñònh trong phaàn taøn thöïc, ôû nöôùc Xaù-veä.

Toân giaû Da-xaù laïi hoûi:

- Coù ñöôïc aên loaïi muoái ñaõ ñöôïc nhaän khoâng?

Toân giaû Ly-baø-ña lieàn hoûi:

- Theá naøo laø muoái ñaõ ñöôïc nhaän?

Toân giaû Da-xaù ñaùp:

- Muoái ñöôïc nhaän vaøo hoâm qua.Laïi hoûi: Muoái ñoù hoâm nay coù ñöôïc troän vaøo côm ñeå aên khoâng?

Ñaùp: -Khoâng ñöôïc aên.

Hoûi: - Cheá ñònh ñieàu ñoù ôû ñaâu?

Ñaùp: - Ñieàu ñoù ñöôïc cheá ñònh trong phaàn kieàn ñoä Döôïc thaûo, taïi nöôùc Xaù-veä.

Laïi hoûi toân giaû Ly-baø-ña:

- Tyø-kheo coù ñöôïc uoáng röôïu vöøa leân men khoâng?

Ñaùp: - Khoâng ñöôïc.

Hoûi: - Cheá ñònh ñieàu ñoù ôû nôi naøo?

Ñaùp: - Ñieàu ñoù ñöôïc cheá ñònh taïi nöôùc Caâu-dieäm-di, vì Tyø-kheo Baø-ñeà.

Toân giaû Da-xaù laïi hoûi:

- Ñöôïc chöùa loaïi phu cuï chöa caét tua khoâng?

Ñaùp: - Khoâng ñöôïc.

Hoûi: - Cheá ñònh vieäc naøy ôû nôi naøo?

Ñaùp: - Vieäc naøy ñöôïc cheá ñònh taïi nöôùc Xaù-veä, vì nhoùm saùu Tyøkheo.

Laïi hoûi:

- Tyø-kheo coù ñöôïc chöùa vaøng, baïc, chaâu baùu khoâng?

Ñaùp: - Khoâng ñöôïc.

Hoûi: - Cheá ñònh vieäc naøy ôû nôi naøo?

Ñaùp: - Vieäc naøy ñöôïc cheá ñònh taïi thaønh Vöông-xaù, vì Thích töû
SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 4 515

Baït-nan-ñaø. Vì lyù do naøy caàn phaûi keát taäp laïi Phaùp taïng ñeå giuùp caùc Tyø-kheo boû aùc tu thieän. Nôi naøo coù boán ngöôøi cö truù cho ñeán coù nhieàu ngöôøi cö truù maø bieát phaùp vaø tu haønh ñuùng phaùp thì laøm cho Phaät phaùp ñöôïc raïng rôõ. Hoaëc Hoøa thöôïng,A-xaø-leâ, hoaëc ngöôøi bieát phaùp, neáu nhöõng ngöôøi naøy ñeàu coù theå tu haønh nhö phaùp thì laøm cho Phaät phaùp ñöôïc phaùt trieån. Coù hai loaïi phaùp khoâng theå laøm traùi ngöôïc, ñoù laø phaùp Phaät vaø phaùp Chuyeån luaân Thaùnh vöông. Vì lyù do aáy caàn phaûi taäp hôïp baûy traêm vò Taêng ñeå keát taäp Phaùp taïng. Lyù do kinh aáy ñöôïc goïi laø kinh Tyø-ni laø vì ôû trong caùc kinh, phaàn naøo töông öng vôùi Tyø-ni thì ñöôïc taäp hôïp laïi thaønh kinh Tyø-kheo, Tyø- kheo ni. Trong caùc kinh, phaàn naøo töông öng vôùi y coâng ñöùc thì ñöôïc taäp hôïp thaønh kieàn ñoä y coâng ñöùc. Kinh Tyø-kheo, kinh Tyø-kheo ni, taát caû caùc kieàn ñoä, Ma-ñaéc-laëc-giaø, Tyø ni taêng nhaát, naêm boä naøy hôïp thaønh taïng Tyø-ni. Vì theá ñöôïc goïi laø kinh Tyø-ni. Kinh laø phaùp ñöôïc dieãn noùi raát roäng lôùn, noùi veà raát nhieàu vieäc neân goïi laø roäng. Chuùng ta ñang truyeàn trao phaùp lôùn neân goïi laø lôùn. Chuùng ta ñang dieãn noùi phaùp lôùn, Tyø ni lôùn neân noùi laø roäng lôùn. Do phaùp aáy ñöôïc baäc ñaïi nhaân giaûng noùi neân goïi laø lôùn. Baäc ñaïi nhaân laø chö Phaät, Theá Toân. Do ñöôïc baäc ñaïi nhaân naøy noùi ra neân phaùp aáy ñöôïc goïi laø lôùn vaø laïi noùi laø roäng. Coù vò Ñaïi ñöùc Tyø-kheo noùi toùm löôïc kinh, hoaëc tröôùc nhieàu Tyø- kheo hoaëc tröôùc boán, ba, hai, moät Tyø-kheo, vò aáy giaûng kinh ñoù vaø noùi: “Ñích thaân toâi ñaõ nghe Phaät giaûng nhö vaäy”. Baäc Thöôïng toïa coù ñöùc ñoä, hieåu bieát neân tö duy veà nghóa lyù lôøi giaûng cuûa vò aáy. Neáu nghóa lyù ñoù töông öng vôùi Tam taïng thì Thöôïng toïa aáy neân noùi: “Lôøi giaûng cuûa Ñaïi ñöùc raát hay. Neáu coù ai theo hoïc thì haõy ñem phaùp aáy daïy laïi cho hoï”. Neáu nghóa lyù ñoù khoâng töông öng vôùi Tam taïng thì Thöôïng toïa aáy neân noùi: “Ñaïi ñöùc chôù coù thöïc haønh phaùp naøy, cuõng khoâng ñöôïc daïy ngöôøi khaùc thöïc haønh phaùp naøy”. Vì theá, giaûng roäng laø giaûng noùi söï ñieàu phuïc lôùn trong hieän taïi. Ñoù goïi laø giaûng roäng. Neáu coù ngöôøi thoâng minh, taøi gioûi, töï cho mình ñaày ñuû khaû naêng naøy, coá chaáp vaøo hieåu bieát ñoù, caïnh tranh vôùi giaùo phaùp maø Nhö-lai ñaõ noùi thì cuõng nhö ngöôøi caàm vaøng giaû saùnh vôùi vaøng thaät. Neáu khoù phaân bieät ñöôïc thaät giaû thì haõy duøng löûa ñoát, thaät giaû seõ töï hieän. Cuõng vaäy, neáu coù ai ñöa ra phaùp taø nguïy roài noùi laø phaùp cuûa Nhö-lai noùi thì haõy ñem ñoái chieáu vôùi Tam taïng seõ bieát ñöôïc söï thaät, giaû cuûa noù. Ví nhö ôû ñôøi coù vò thaày thuoác gioûi, laïi coù ngöôøi chaúng phaûi thaày

516 BOÄ LUAÄT 11

thuoác maø noùi doái töï xöng laø thaày thuoác; coù ngöôøi khoâng phaân bieät ñöôïc neân ñeán choã thaày thuoác giaû maïo ñeå chöõa beänh, lieàn bò maát maïng. Vieäc ñoù cuõng gioáng nhö ngöôøi ñôøi khoâng bieát phaùp chôn chaùnh, thöïc haønh theo

phaùp taø nguïy thì coù theå laøm cho thaân maïng, taâm thieän bò tieâu dieät. Ngöôøi laøm cho chaùnh phaùp khoâng bò tieâu dieät laø ngöôøi thöïc haønh theo lôøi Phaät daïy vaø Tyø-ni Phaät ñaõ noùi. Ngöôøi naøy coù theå laøm cho chaùnh phaùp raïng rôõ ôû ñôøi. Vì sao vaäy? - Ngöôøi naøy bieát ñaây laø ñieàu Phaät noùi, ñaây chaúng phaûi laø ñieàu Phaät noùi, vì vaäy coù theå xieån döông chaùnh phaùp. Ñoù goïi laø giaûng roäng. Toân giaû Taùt-baø-ña noùi: - Coù boán caùch giaûng roäng veà vieäc toát vaø boán caùch giaûng roäng veà vieäc xaáu. Vì lyù do gì maø goïi laø giaûng roäng veà vieäc toát? - Bôûi vì nhôø kinh naøy ta môùi bieát ñaây laø lôøi Phaät daïy, ñaây chaúng phaûi lôøi Phaät daïy. Neáu gaëp ngöôøi coù taøi bieän luaän, coù theå hieåu roõ caùc vieäc ñuùng sai vaø noùi cho ngöôøi khaùc hieåu thì phaûi ghi nhôù lôøi giaûng ñoù. Giaûng roäng veà vieäc xaáu cuõng phaûi nhö giaûng roäng veà vieäc toát. Boán tröôøng hôïp laø: hoaëc nhieàu ngöôøi, hoaëc ba, hoaëc hai, hoaëc moät ngöôøi. Ñoù goïi laø boán. Laïi nöõa, coù Tyø-kheo noùi vôùi ñaïi chuùng: - ÔÛ thaønh Phuø-di, Theá Toân daïy caùc Tyø-kheo: hoaëc ôû laøng, hoaëc ôû xoùm, chính toâi ñaõ ñích thaân nghe Phaät daïy: “Ñaây laø phaùp, ñaây laø Tyø-ni, ñaây laø lôøi thaày daïy”. Ñieàu Tyø-kheo naøy noùi coù theå ñuùng hoaëc sai. Neáu ñieàu ñoù hôïp vôùi Taêng nhaát A-haøm, Trung A-haøm, Tröôøng A-haøm, Taïp A-haøm, kinh Tyø- kheo, kinh Tyø-kheo ni, caùc kieàn ñoä, Taïng luaän vaø hôïp vôùi phaùp thì neân baûo: “Ñaïi ñöùc haõy sieâng naêng thöïc haønh vaø daïy ngöôøi khaùc sieâng naêng thöïc haønh phaùp naøy”. Neáu ñieàu ñoù khoâng hôïp vôùi phaùp thì neân baûo: “Ñaïi ñöùc khoâng neân töï thöïc haønh, cuõng khoâng neân daïy ngöôøi khaùc thöïc haønh phaùp naøy”. Ñoù laø tröôøng hôïp giaûng roäng ñaàu tieân. Tröôøng hôïp thöù hai, thöù ba, cho ñeán thöù tö cuõng noùi nhö vaäy. Tröôøng hôïp thöù nhaát laø tröôùc ñaïi chuùng, tröôøng hôïp thöù hai laø tröôùc boán ngöôøi, tröôøng hôïp thöù ba laø tröôùc hai ngöôøi, tröôøng hôïp thöù tö laø tröôùc moät ngöôøi. Ñoù goïi laø giaûng roäng. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ta daïy caùc oâng moät caâu kinh, moät baøi keä, hoaëc nhieàu, hoaëc ít. Ñieàu naøo neân laøm thì caùc vò haõy laøm theo lôøi daïy, ñieàu gì khoâng neân laøm thì caùc vò theo lôøi daïy chôù coù laøm. Neáu lôøi noùi cuûa Tyø-kheo ñôøi sau

hôïp vôùi Tam taïng thì cuõng phaûi thöïc haønh theo. Neáu lôøi Ta noùi - hoaëc nhieàu hoaëc ít - maø khoâng neân thöïc haønh thì chôù coù thöïc haønh theo. Lôøi noùi cuûa Tyø-kheo ñôøi sau maø khoâng neân thöïc haønh thì chôù coù thöïc haønh. Vieäc naøy ôû trong kinh Taêng-nhaát coù noùi roõ. Coù söï giaûng roäng nhö sau: Khi saép Nieát-baøn, ñöùc Nhö-lai baûo Toân giaû A-Nan: - Sau khi Ta dieät ñoä, caùc oâng chôù noùi: “Chuùng con khoâng coù nôi nöông töïa”. Giôùi luaät maø Ta ñaõ cheá chính laø nôi nöông töïa vaø laø thaày cuûa caùc oâng. Vì theá, naøy A-Nan, sau khi Ta dieät ñoä, caùc vò phaûi döïa vaøo giôùi luaät ñeå thöïc haønh Phaät phaùp, moãi vò phaûi khieâm toán maø thöïc haønh. Caùc vò phaûi töø boû taâm kieâu maïn, ñaët taâm vaøo phaùp thanh tònh. A-Nan, töø nay trôû ñi, ngöôøi döôùi neân goïi ngöôøi treân laø “Thöôïng toïa, toân giaû”, ngöôøi treân neân goïi ngöôøi döôùi laø: “Haï toïa, tueä maïng”. A-Nan, ngöôøi naøo thaáy möôøi hai nhaân duyeân töùc laø thaáy phaùp

vaø cuõng ñöôïc thaáy Ta. Luùc saép Nieát-baøn, Nhö-lai noùi boán phaùp roäng raõi naøy ñeå lôïi ích chuùng sanh. Vì theá, vieäc aáy ñöôïc goïi laø giaûng roäng. Ñöùc Phaät laïi baûo: - Coù vaät do hoøa hôïp neân ñöôïc chöùa, coù vaät do khoâng hoøa hôïp neân khoâng ñöôïc chöùa. Theá naøo laø hoøa hôïp? - Nhö Xaù-lôïi-phaát nhaän ñöôïc mieáng vaù coù maøu raát ñeïp vaø ñem mieáng vaù naøy may leân treân y. Phaät lieàn cho pheùp caát chöùa noù. Ñoù goïi laø hoøa hôïp. Khoâng hoøa hôïp laø: Gaám hoaëc luïa coù maøu raát ñeïp thì tuy hoøa hôïp cuõng khoâng ñöôïc caát chöùa. Ñoù goïi laø khoâng hoøa hôïp. Gioáng nhö röôïu, neáu hoøa vôùi thuoác thì ñöôïc uoáng, khoâng hoøa vôùi thuoác thì khoâng ñöôïc uoáng. Cuõng vaäy, maøu saéc ñeïp xen vôùi maøu saéc xaáu thì ñöôïc caát chöùa, khoâng xen vôùi maøu saéc xaáu thì khoâng ñöôïc caát chöùa. Hoøa hôïp coù hai loaïi: Moät laø maøu saéc hoøa hôïp, hai laø y hoøa hôïp. Maøu saéc hoøa hôïp laø: ñaàu tieân duøng maøu ñaäm ñeå nhuoäm, sau ñoù duøng maøu lôït ñeå nhuoäm. Hoaëc ñaàu tieân duøng maøu ñeïp nhaát ñeå nhuoäm, sau ñoù duøng maøu xaáu nhaát ñeå nhuoäm. Y ñöôïc nhuoäm theo hai caùch naøy ñöôïc goïi laø y coù maøu saéc hoøa hôïp, ñöôïc pheùp caát chöùa.

bieát chuû thì sau ñoù phaûi traû laïi; neáu khoâng bieát chuû thì phaûi thoâng baùo vôùi chuùng Taêng: “Hoâm qua, toâi vöøa nhaët ñöôïc vaøng baïc rôi treân ñaát chuøa, ñoù laø vaät cuûa ai vaäy?”. Neáu coù ngöôøi ñeán noùi: “Ñoù laø vaät cuûa toâi”, thì phaûi hoûi: “Vaät aáy coù soá löôïng nhieàu hay ít, naëng khoaûng bao nhieâu? Duøng vaät gì ñeå ñöïng vaø coät?” Neáu ngöôøi ñoù noùi chính xaùc töøng vieäc thì hoaøn traû cho ngöôøi aáy, neáu khoâng chính xaùc thì khoâng neân traû. Laïi coù vieäc phaûi laøm trong chuøa laø: Neáu Tyø-kheo, Tyø-kheo ni duøng laù caây laøm loïng, duøng voû caây laøm loïng, hoaëc ñan coû laøm loïng, thì nhöõng thöù aáy ñeàu ñöôïc duøng trong chuøa. Laïi nöõa, ôû trong chuøa, Tyø-kheo ñöôïc duøng vaät sau: Beân treân ñoâi deùp laïi ñaép theâm moät lôùp da bao laïi. Neáu ra ngoaøi xoùm laøng gaëp möa, tuyeát thì ñöôïc mang, khoâng coù möa tuyeát thì khoâng ñöôïc mang. Giaøy da boán lôùp, ba lôùp, cho ñeán moät lôùp, Tyø-kheo ñöôïc mang ôû trong chuøa. Khi vaøo xoùm laøng, neáu coù möa tuyeát thì ñöôïc mang, khoâng coù möa tuyeát thì khoâng ñöôïc mang. Khi beänh cuõng ñöôïc mang. Vieäc naøy trong Kieàn ñoä veà giaøy da coù noùi roõ. Nhöõng vaät trong chuøa ñöôïc caát chöùa laø: Then cöûa baèng saét, then cöûa baèng goã, caùi baàu ñöïng nöôùc, gaäy, ñoà ngoài trong phoøng taém. Ñoù laø nhöõng vaät ñöôïc caát chöùa trong chuøa. Neáu Tyø-kheo ñöôïc Taêng sai vaøo röøng thì neân cho ñi baûy ngaøy, neáu baûy ngaøy chöa veà kòp thì neân cho möôøi laêm ngaøy. Neáu möôøi laêm ngaøy chöa veà kòp thì cho moät thaùng. Ñoù goïi laø cho vaøo röøng. Coù Tyø-kheo bò moïc muït nhoït treân thaân vaø duøng loaïi thuoác boät nhaùm rít ñeå röûa muït nhoït. Ñöùc Phaät noùi: - Cho pheùp Tyø-kheo duøng loaïi thuoác boät meàm, mòn ñeå röûa muït nhoït. Caùch caát thuoác boät laø: Boû vaøo trong bình, ñaäy kín mieäng bình, cho ñeán treo leân caây coïc. Trong kieàn ñoä Döôïc thaûo coù noùi roõ vieäc naøy. Coù Tyø-kheo bò beänh huûi, bò lôû chaûy ra maùu muû, caùc Tyø-kheo duøng thuoác boät nhaùm rít ñeå boâi, röûa. Ñöùc Phaät noùi: “Haõy duøng loaïi thuoác boät meàm mòn ñeå boâi röûa”. Vieäc

naøy coù noùi roõ trong kieàn ñoä Taïp. Tyø-kheo naøo vöøa bò moïc muït nhoït ñau ñôùn maø khoâng vôõ ra thì haõy duøng loaïi thuoác laøm vôõ muït thoa vaøo. Sau ñoù haõy giöõ caùc loaïi thuoác chöõa beänh muït nhoït ñeå chöõa trò cho ñeán khi laønh haún. Tyø-kheo naøo bò beänh tró thì haõy may y che muït ñeå maùu muû khoâng chaûy ra laøm dô y. Tuøy theo thaày thuoác baûo may y nhö theá naøo thì ñöôïc

pheùp chöùa loaïi y ñoù. Tyø-kheo naøo bò moïc muït nhoït ôû treân ñaàu, hoaëc treân maët, hoaëc treân moâi, hoaëc treân vai, hoaëc döôùi naùch, hoaëc treân hoâng, hoaëc treân roán, hoaëc treân moâng, hoaëc ñaàu goái, hoaëc treân baép chaân; neáu bò moïc muït nhoït ôû treân ñaàu thì ñöôïc pheùp truøm ñaàu, che ñaàu khi vaøo nhaø baïch y; neáu treân maët coù muït nhoït thì ñöôïc pheùp töï soi vaøo nöôùc trong bình baùt, hoaëc soi treân vaùch ñeå xem muït vaø ñöôïc töï boâi thuoác; neáu treân moâi coù muït nhoït thì ñöôïc pheùp nhai thöùc aên maø khoâng caàn kheùp kín hai moâi. Neáu treân löôõi coù muït nhoït thì ñöôïc pheùp nuoát thöùc aên, khoâng caàn nhai. Neáu treân vai coù muït nhoït thì ñöôïc pheùp duøng tay naém muït nhoït vaø laáy y che beân treân khi vaøo nhaø baïch y, laïi ñöôïc pheùp khoâng caàn duøng y che muït treân vai khi vaøo nhaø baïch y. Neáu döôùi naùch coù muït nhoït thì ñöôïc pheùp choáng tay khi vaøo nhaø baïch y. Neáu treân hoâng coù muït nhoït thì ñöôïc pheùp vaét ngöôïc y khi vaøo nhaø baïch y. Neáu treân roán coù muït nhoït thì ñöôïc pheùp haï thaáp y noäi. Neáu treân moâng coù muït nhoït thì ñöôïc pheùp ngoài choàm hoåm khi vaøo nhaø baïch y. Neáu treân ñaàu goái coù muït nhoït thì ñöôïc pheùp veùn y leân quaù ñaàu goái khi vaøo nhaø baïch y. Neáu baép chaân coù muït nhoït thì ñöôïc pheùp naâng cao y noäi khi vaøo nhaø baïch y. Ñoù goïi laø nhöõng vieäc ñöôïc pheùp laøm khi coù muït nhoït. Neáu trong chuøa coù ba boán ngöôøi laøm toøa nhaø lôùn ñeå laøm choã ôû rieâng thì phaûi ñaøo haøo saâu xung quanh toøa nhaø ñoù ñeå thoaùt nöôùc; trong haøo phaûi laøm nôi ñaïi tieåu tieän. Vieäc naøy ñaõ ñöôïc noùi roõ trong kieàn ñoä Phu cuï. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-Nan: - OÂng haõy caàm chìa khoùa naøy ñeán töøng phoøng baûo vôùi caùc Tyø- kheo laø: Ta saép ñi veà phöông Nam ñeå du hoùa qua caùc nöôùc, ai coù theå ñi theo Ta thì haõy saép xeáp y baùt. Vaâng lôøi Phaät, A-Nan lieàn ñeán töøng phoøng thoâng baùo vieäc aáy. Caùc tröôûng laõo Tyø-kheo baûo vôùi A-Nan: - Neáu thaày chuùng toâi ñi thì chuùng toâi cuõng ñi theo. Neáu thaày chuùng toâi khoâng ñi thì chuùng toâi cuõng khoâng ñi ñöôïc. Vì sao vaäy? - Vì ñeán ñoù laïi phaûi tìm Y chæ sö. Luùc aáy, Theá Toân cuøng nhöõng ngöôøi coù theå ñi, daãn nhau ñi veà phía Nam. Treân ñöôøng ñi, thaáy soá löôïng caùc Tyø-kheo ít, Ñöùc Phaät baûo A- Nan: - OÂng khoâng ñeán töøng phoøng ñeå noùi hay sao, maø soá löôïng Tyø-kheo ñi theo Ta ít nhö vaäy? A-Nan lieàn baïch ñaày ñuû vôùi Phaät veà vieäc treân. Ñöùc Phaät baûo A-

Nan: - Töø ñaây veà sau, Tyø-kheo naøo ñuû möôøi tuoåi haï vaø bieát phaùp thì neân nhaän söï y chæ cuûa Tyø-kheo möôøi tuoåi haï, cho ñeán moät traêm tuoåi haï maø

khoâng bieát phaùp. Phaùp y chæ ñaõ ñöôïc noùi roõ trong Kieàn ñoä thoï Cuï tuùc. Ñoù laø vieäc xaûy ra sau khi ñi thoâng baùo töøng phoøng. Nhöõng vieäc lieân quan ñeán hai ngoùn tay laø: Neáu baùt bò luûng naêm choã thì pheùp vaù baùt naøy laø caùch nhau hai ngoùn tay vaù moät choã. Khi ñi ñaïi tieän xong, phaûi duøng ñaàu hai ngoùn tay ñeå röûa ñöôøng ñaïi tieän. Neáu vaù y raùch thì phaûi duøng mieáng vaù roäng hai ngoùn tay. Tyø-kheo naøo ñeå toùc thì khoâng ñöôïc ñeå daøi quaù hai ngoùn tay, neáu daøi quaù hai ngoùn tay thì phaûi caïo. Ñoù laø nhöõng phaùp lieân quan ñeán hai ngoùn tay. Noùi toùm löôïc vieäc cuøng Taêng laøm phaùp söï: Tyø-kheo naøo coù taùnh haïnh ñieàu hoøa, giöõ giôùi, ñaày ñuû oai nghi, dung maïo trang nghieâm, ngöôøi nhö vaäy thì Taêng neân cho cuøng laøm taát caû caùc phaùp söï, cho ñeán cuøng aên uoáng, nguû, thöùc. Ñoù laø noùi toùm löôïc vieäc cuøng Taêng taùc phaùp söï. Tyø-kheo naøo ñeán chuøa khaùc neân hoûi moät Tyø-kheo trong chuøa ñoù veà nôi kieát ñaïi giôùi, nôi lìa y nguû, laïi hoûi nôi tònh truø cuûa chuùng Taêng, nôi thuyeát giôùi Boá-taùt. Caùc vieäc nhö vaäy ñeàu hoûi moät ngöôøi, neân goïi laø hoûi toùm löôïc. Sau khi hoûi xong, neáu coù baïn thì neân noùi laïi cho hoï nghe. Laïi neân hoûi: “Trong nöôùc uoáng coù truøng khoâng, coù trong saïch khoâng? Nöôùc uoáng naøy thuoäc veà ai?”. Laïi hoûi: “Rau quaû naøy ñaõ taùc tònh chöa?”. Moät ngöôøi hoûi, nhöõng ngöôøi khaùc ñeàu ñöôïc thanh tònh. Vì theá goïi laø toùm löôïc. Neáu Tyø-kheo cöïu truù môøi Tyø-kheo khaùch, Tyø-kheo khaùch ñeán chuøa, moät ngöôøi laàn löôït hoûi taát caû caùc ñieàu caàn hoûi, thì caùc Tyø-kheo khaùc ñeàu ñöôïc thanh tònh. Toân giaû Taùt-baø-ña noùi: - Lôïi döôõng gaây ra söï tham ñaém cuûa con ngöôøi, vì vaäy Phaät khoâng cho pheùp naém giöõ, nhöng cuõng khoâng cheá ñònh nhöõng ñieàu vi phaïm, phaûi thöïc haønh theo phaùp ñaõ cheá ñònh tröôùc ñoù. Ñöùc Theá Toân noùi: - Ngöôøi naøo laøm vieäc aùc maø bieát hoå theïn thì khoâng bò chöôùng ngaïi ñaïo phaùp. Tyø-kheo naøo khoâng coù taâm hoå theïn, cuõng khoâng coù hieåu bieát thì ta khoâng neân nghe theo lôøi noùi cuûa vò aáy. Ngöôøi naøo khoâng coù taâm hoå theïn maø coù hieåu bieát thì khoâng neân nghe theo lôøi noùi cuûa vò aáy.

522 BOÄ LUAÄT 11

Laïi nöõa, coù ngöôøi tuy bieát hoå theïn nhöng khoâng coù hieåu bieát thì cuõng khoâng neân nghe theo lôøi noùi cuûa vò aáy. Ngöôøi naøo coù taâm hoå theïn, thoâng suoát phaùp töôùng thì neân nghe. Toân giaû Ca-dieáp-duy noùi: - Coù nhöõng ngöôøi coù trí tueä vaø hieåu bieát ngang nhau, taùnh tình hoøa nhaõ, giôùi haïnh thanh tònh, khoâng coù tyø veát. Ñoù goïi laø lôøi hoøa nhaõ neân nghe theo. Coù nhöõng vieäc caàn phaûi laøm, ñoù laø nhöõng vieäc gì? - Toïa cuï, ngoïa cuï bò raùch, caàn duøng mieáng vaù roäng moät taác ñeå vaù laïi, caàn bieát roõ nhö vaäy. Neáu coù muït gheû thì phaûi chöõa trò, caàn phaûi queùt doïn nôi chuùng Taêng aên, caàn phaûi queùt doïn nôi caùc vò Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ aên. Ñoù goïi laø nôi choán caàn queùt doïn. Neáu coù Tyø-kheo beänh thì Phaät cho pheùp naáu chaùo cho vò aáy aên. Neáu khoâng coù tònh ñòa thì chuùng Taêng phaûi baïch nhò yeát-ma choïn choã laøm tònh ñòa. Nhöõng vieäc nhö vaäy ñeàu goïi laø choïn nôi choán. Khi coøn taïi theá, Phaät thöôøng thuyeát giôùi ôû thaønh Vöông-xaù. Vaøo ngaøy raèm hoaëc cuoái

thaùng, caùc Tyø-kheo ôû xa gaàn khoâng ngaïi meät nhoïc, ñeàu ñeán thaønh Vöông-xaù ñeå nghe Phaät thuyeát giôùi. Bieát caùc Tyø-kheo meät nhoïc, khoå sôû, Phaät lieàn hoûi caùc Tyø-kheo veà nôi ôû vaø cho pheùp ñöôïc ôû taïi nôi ôû cuûa hoï maø noùi giôùi. Ñoù goïi laø ñòa phöông. Thaùp ôû phöông Ñoâng teân La-ña-baït-ñaø-la, cho ñeán phöông Baéc coù nuùi teân Voâ-chi-la-tyø-la. Ñoù goïi laø ñòa phöông. ÔÛ nhöõng nôi thuoäc bieân ñòa nhö vaäy chæ caàn coù naêm luaät sö thì ñöôïc thoï Cuï tuùc. Tyø-kheo naøo ôû nôi thanh tònh thì phaûi bieát roõ ñòa phöông, nôi choán vaø thôøi ñieåm. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo ôû phöông Baéc thoï an cö, an cö xong, hoï ñeàu mang y baùt ñeán choã Phaät. Theá Toân hoûi: “Caùc vò töø ñaâu ñeán ñaây?” vaø hoï ñeàu noùi veà nôi maø hoï vöøa rôøi khoûi ñeå ñeán ñaây. Vì theá, ñoù goïi laø ñòa phöông. Nhöõng nöôùc naøo ñöôïc Phaät cho pheùp chæ caàn naêm vò giôùi sö thì coù theå truyeàn giôùi Cuï tuùc? - Ñoù laø nöôùc ôû bieân ñòa coù vò luaät sö thì cho pheùp naêm giôùi sö ñöôïc truyeàn giôùi Cuï tuùc. Coù moät Tyø-kheo teân Soå-loã-noâ, ít tin töôûng vaøo ñaïo phaùp, muoán ñöôïc thoï Cuï tuùc nhöng trong nöôùc khoâng coù Taêng. Do coù vieäc toân giaû Ca-chieân-dieân ñeán nöôùc aáy, vò ñoù thænh caàu Ca-chieân-dieân truyeàn trao giôùi Cuï tuùc cho mình. Ca-chieân-dieân phaûi taäp hôïp suoát möôøi hai naêm môùi ñuû Taêng ñeå truyeàn giôùi Cuï tuùc. Sau khi truyeàn giôùi Cuï tuùc xong, Toân giaû Ca-chieân-dieân lieàn ñeán choã Phaät. Phaät hoûi: - Naøy Ca-chieân-dieân, vì sao oâng ñi chaäm vaäy?

Toân giaû Ca-chieân-dieân lieàn ñem vieäc thoï giôùi baïch ñaày ñuû vôùi Phaät, Phaät lieàn laäp quy cheá: - Töø nay trôû ñi, nôi bieân ñòa khoâng coù chuùng Taêng, chæ caàn naêm vò luaät sö cuõng ñöôïc pheùp truyeàn giôùi Cuï tuùc. Nöôùc naøo quaù noùng nöïc thì Tyø-kheo ñöôïc pheùp taém röûa haøng ngaøy. Nôi nhieàu gai goùc thì ñöôïc pheùp mang loaïi giaøy baèng da daøy. Caùch laøm giaày da laø tuøy theo ñaát nhö theá naøo thì ñöôïc laøm da giaøy theo ñoù. Caùc Tyø-kheo an cö muøa haï ôû treân nuùi Tuyeát; tay chaân, ñaàu, tai ñeàu bò giaù reùt laøm nöùt neû. Sau khi an cö xong, hoï ñaép y, mang baùt ñi ñeán choã ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát roài ñöùng qua moät phía. Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Vì sao thaân theå caùc vò ñeàu bò nöùt neû? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Do giaù reùt treân nuùi Tuyeát neân thaân theå chuùng con ñeàu bò nöùt neû. Ñöùc Phaät hoûi: - Phaûi maëc nhöõng thöù gì ñeå thaân khoâng bò nöùt neû? Caùc Tyø-kheo baïch: - Neáu chaân mang uûng da, thaân ñaép y nhieàu lôùp thì seõ khoâng bò nöùt da. Phaät lieàn cho pheùp mang giaày, mang taát, quaán khaên choaøng coå vaø ñaép y nhieàu lôùp. Neáu caùc thöù aáy ñöôïc deät baèng loâng deâ, loâng laïc ñaø, cho ñeán deät baèng boâng thì ñöôïc pheùp ñaép maëc. Coù hai Tyø-kheo Baø-la-moân: Ngöôøi thöù nhaát teân OÂ-ta-ha, ngöôøi thöù hai teân Taùn-ma-ñaø, ñeán choã Phaät baïch vôùi Theá Toân: - Caùc ñeä töû cuûa Phaät thuoäc ñuû caùc doøng hoï, ñuû caùc ñaát nöôùc, quaän huyeän neân ngoân ngöõ khoâng gioáng nhau. Ngoân ngöõ khoâng thoáng nhaát thì coù theå laøm sai leäch heát yù nghóa cuûa lôøi Phaät. Cuùi xin Theá Toân cho pheùp chuùng con ñöôïc döïa theo luaän Xieån-ñaø-chí-trì ñeå bieân soaïn kinh Phaät, tuaàn töï choïn loïc caâu vaên ñeå cho ngoân ngöõ ñöôïc hoaøn chænh, nghóa lyù roõ raøng. Ñöùc Phaät

baûo caùc Tyø-kheo: - Trong Phaät phaùp cuûa Ta khoâng cho ngoân ngöõ hay laø ñuùng, chæ caàn ñöøng ñeå maát nghóa lyù thì ñoù laø yù cuûa Ta. Tuøy theo caùc chuùng sanh caàn loaïi ngoân ngöõ gì ñeå ñöôïc giaùc ngoä thì Ta duøng loaïi ngoân ngöõ ñoù ñeå giaûng cho hoï nghe. Ñoù goïi laø tuøy theo nöôùc maø laøm. Nöôùc Tyø-xaù-ly bò ñoùi keùm, nhö ôû treân ñaõ noùi. Phaät lieàn cho pheùp chöùa y coâng ñöùc. Coù naêm lôïi ích do vieäc giöõ y naøy: 1- Ñöôïc aên nhieàu laàn tröôùc giôø ngoï. 2- Ñöôïc aên bieät chuùng khi coù ñaøn-vieät ñeán thænh.

3- Ñöôïc caát chöùa y dö maø khoâng caàn thuyeát tònh (tònh thí). 4- Ñöôïc nguû lìa y. 5- Ñöôïc ñi ra khoûi cöông giôùi maø khoâng caàn baùo cho ngöôøi khaùc bieát. Ñoù laø lôïi ích cuûa vieäc thoï y coâng ñöùc. Caùch laøm nöôùc gaïo: Ñaàu tieân nghieàn gaïo, troän vôùi nöôùc, roài ñem löôïc vaø roùt vaøo trong bình, sau ñoù naáu côm. Khi côm saép caïn haõy chaét nöôùc côm, ñem caát qua moät ñeâm. Ñeán giôø aên ñöôïc uoáng nöôùc aáy nhö phaùp. Theo thuyeát Taùt-baø-ña, Toân giaû Ca-dieáp-duy noùi: - Nöôùc gaïo naøy sau giôø ngoï cho ñeán ñaàu hoâm cuõng ñöôïc uoáng. (Phaàn ñaàu tieân ñaõ xong) Phaùp an cö muøa haï laø: Neáu coù phoøng oác naøo bò hö muïc, caùc Tyø- kheo phaûi gaéng söùc tu boå, söûa sang laïi. Phaùp töï töù laø: Neáu coù ñaïi chuùng thì caàn phaûi baïch nhò yeát-ma töï töù nhö phaùp. Neáu Tyø-kheo ôû A-lan-nhaõ, chæ coù moät, hoaëc hai, ba, hoaëc boán vò thì chæ quyø xuoáng, chaáp tay, laàn löôït noùi vôùi nhau: “Hoâm nay chuùng Taêng töï töù, con cuõng töï töù”. Noùi ba laàn nhö vaäy. Neáu chæ coù moät ngöôøi thì taâm nghó mieäng noùi: “Hoâm nay chuùng Taêng töï töù, con cuõng töï töù”. Noùi ba laàn nhö vaäy. Theá naøo laø gôûi duïc khi töï töù? - Luùc aáy, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Hoâm nay töï töù. Coù moät Tyø-kheo baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân, coù moät Tyø-kheo beänh, khoâng theå ñeán. Ngöôøi chaêm soùc beänh nhaân khoâng ñeán ñöôïc. Ngöôøi laøm vieäc Phaät Phaùp Taêng khoâng ñeán ñöôïc. Vaäy phaûi laøm sao? Ñöùc Phaät baûo Tyø-kheo aáy: - Nhöõng ngöôøi nhö vaäy phaûi gôûi duïc baèng caùch noùi: “Hoâm nay chuùng Taêng töï töù, con khoâng theå ñeán döï töï töù ñöôïc, xin gôûi duïc cho chuùng Taêng thanh tònh, töï töù nhö phaùp”. Noùi ba laàn nhö vaäy. Ñoù goïi laø phaùp gôûi duïc töï töù. Coù naêm caùch gôûi duïc töï töù: 1- Hoâm nay Taêng töï töù, con xin cuøng Taêng töï töù. 2- Con xin baïch töï töù. 3- Haõy vì con maø töï töù. 4- Neáu mieäng khoâng theå noùi thì duøng tay ra daáu cuõng ñöôïc gôûi duïc töï töù.

5- Lôøi noùi tuy khoâng roõ nhöng cuõng laø gôûi duïc töï töù. Ñoù laø naêm caùch gôûi duïc töï töù. Neáu ngöôøi gôûi duïc noùi khoâng roõ thì phaûi hoûi laïi vò aáy. Thaân, mieäng khoâng bieåu hieän ñöôïc laø: maïng soáng chöa bò chaám döùt, tai coøn nghe tieáng ngöôøi. Chuùng Taêng phaûi taäp hôïp ôû tröôùc vò aáy ñeå yeát-ma töï töù. Treân ñöôøng nhaän lôøi gôûi duïc töï töù ñeán nôi töï töù, neáu ngöôøi nhaän duïc qua ñôøi hoaëc bò daâm duïc laøm meâ loaïn, hoaëc bò maát trí, hoaëc ra khoûi cöông giôùi, hoaëc boû ñaïo hoaøn tuïc thì ñeàu khoâng thaønh nhaän gôûi duïc. Caàn phaûi nhôø ngöôøi khaùc nhaän duïc laïi. Neáu ngöôøi nhaän duïc bò giaëc cöôùp, bò

nöôùc, coïp, soùi caûn ñöôøng, khoâng theå ñeán ñöôïc thì vieäc nhaän duïc naøy thaønh töïu. Nhöõng vieäc khoù khaên nhö vaäy chaúng phaûi laø moät. Neáu ngöôøi nhaän duïc muoán ñeán choã töï töù nhöng khoâng ñuû khaû naêng thì vieäc nhaän duïc ñeàu thaønh töïu. Phaùp Ba-la-ñeà-moäc-xoa laø: Luùc aáy, ôû trong phoøng yeân tónh, Theá Toân suy nghó: "Ta phaûi cheá giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa cho caùc Tyø-kheo. Vì sao vaäy? - Vì Tyø-kheo haäu hoïc muoán thöïc haønh phaùp nhöng khoâng bieát phaùp gì ñöôïc Phaät cheá, phaùp gì chaúng phaûi Phaät cheá, cho ñeán söï an laïc cuûa quaû A-la-haùn". Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nay Ta noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Caùc vò haõy ghi nhôù kyõ vaø thöïc haønh theo. Neáu coù vò phaïm phaûi laäp töùc saùm hoái, neáu khoâng phaïm thì phaûi chuù taâm suy nghó. Luùc Ta thuyeát giôùi, neáu ngöôøi naøo im laëng thì neân bieát ñoù laø ngöôøi hoaøn toaøn thanh tònh. Nhö ôû choã khuaát, caùc vò phaùt loà khoâng coù giaáu dieám. ÔÛ trong ñaïi chuùng, khi Ta hoûi, caùc vò cuõng khoâng ñöôïc che giaáu, gioáng nhö vaäy. Laàn thöù hai, thöù ba cuõng hoûi nhö vaäy. Neáu coá yù noùi doái thì töï laøm chöôùng ñaïo. Chöôùng ñaïo laø chöôùng ngaïi boán thieàn saéc giôùi, boán thieàn voâ saéc, cho ñeán laøm chöôùng ngaïi boán quaû, boán höôùng. Neáu veà sau coù theå hoái caûi thì boán Thieàn saéc giôùi boán Thieàn voâ saéc, boán höôùng, boán quaû ñeàu coù theå ñaït ñöôïc. Ñoù goïi laø phaùp Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Vieäc noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa goàm coù naêm caùch, nhö ñaõ noùi ôû treân. Caùch nhaän duïc khi Boá-taùt cuõng gioáng nhö caùch nhaän duïc khi töï töù ñaõ noùi ôû treân. Ruoäng, vöôøn, nhaø, nhöõng choã ñöôïc cuùng tröôùc hoaëc cuùng sau thì khoâng ñöôïc chuyeån ñoåi hoaëc cuùng laïi cho nôi khaùc. Neáu chuyeån ñoåi hoaëc cuùng laïi nôi khaùc ruoäng, vöôøn, nhaø ñaùng giaù naêm tieàn thì phaïm aùc taùc. Laïi coù möôøi taùm loaïi phaân bieät, taùm hình thöùc A-lan-nhaõ. Hoaëc coù Tyø-kheo ni ñöôïc beân ngoaøi ñeán cuùng döôøng, hoaëc coù vieäc

laøm bò ngöôøi cheâ traùch, hoaëc coù vieäc laøm bò cheâ traùch vaø taån xuaát, nhöõng phaùp nhö vaäy ñeàu goïi laø vaät. Theá naøo laø quôû traùch vaø taãn xuaát? - Ngöôøi bò quôû traùch vaø taãn xuaát laø phaûi neâu roõ töôùng traïng toäi loãi cuûa hoï, sau ñoù môùi ñuoåi, chöù khoâng ñöôïc ñuoåi ngay. Luùc aáy, vaøo tröôùc ngaøy töï töù, coù moät Tyø-kheo phaïm toäi. Ngöôøi troâng thaáy vieäc aáy ñònh can giaùn neân noùi: "Toâi muoán can giaùn thaày, thaày coù nghe khoâng?". Ngöôøi phaïm toäi chaáp nhaän. Vaøo luùc saép söûa can giaùn, ngöôøi phaïm toäi khoâng coù maët. Ñoù goïi laø vieäc coù, ngöôøi khoâng. Neáu sau ñoù ngöôøi muoán can giaùn ñeán gaëp ngöôøi phaïm toäi ñeå nhaän duïc thì ñöôïc can giaùn. Neáu khoâng nhaän thì khoâng ñöôïc. Baáy giôø, Theá toân cuøng naêm traêm Tyø-kheo ñi töø nöôùc Ca Thi ñeán tinh xaù U-Lan, trong tinh xaù aáy coù naêm ngöôøi ñaõ ôû töø tröôùc. Naêm Tyø- kheo aáy laàn löôït coù teân laø: A-phaïm-kyø, Phuù-na-baø-toâ, Baùn-trì-ñaø-loä-eâ- ny, Giaø-loä-la, Ñeá-xa. Nghe tin Theá Toân ñeán, caùc Tyø-kheo naøy lieàn cuøng nhau phaân chia caùc vaät ôû trong chuøa nhö phoøng oác, nhaø cöûa, ruoäng vöôøn, hoa quaû, toïa ngoïa cuï vaø caùc ñoà vaät sinh hoaït, chæ chöøa laïi moät phoøng cho Phaät. Lyù do hoï phaân chia nhö vaäy laø vì sôï Phaät cuøng Xaù-lôïi-phaát,

Muïc-kieàn lieân vaø ñaïi chuùng ñeán chieám ñoaït phoøng oác, ruoäng vöôøn,... vì vaäy hoï voäi vaøng phaân chia. Sau khi sanh yù nghó aáy, hoï lieàn phaân phoøng oác, nhaø cöûa laø moät phaàn, ruoäng vöôøn laø moät phaàn, heát thaûy phu cuï laø moät phaàn, taát caû caùc ñoà vaät sinh hoaït laø moät phaàn, taát caû hoa quaû laø moät phaàn. Sau khi hoï phaân chia xong thì Theá Toân ñeán. Khi ñeán nôi, Theá Toân baûo Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân: - OÂng haõy baûo caùc Tyø-kheo cöïu truù: "Khaùch taêng ñeán, haõy chuaån bò phoøng oác vaø toïa cuï, ngoïa cuï". Vaâng lôøi Phaät daïy, hai vò lieàn ñeán noùi laïi vôùi hoï. Tyø-kheo cöïu truù lieàn ñaùp lôøi Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân: - Phoøng toát nhaát ñaõ ñöôïc choïn cho Phaät, caàu xin Nhö-lai cöù ôû yeân trong ñoù. Taát caû caùc vaät coøn laïi ñaõ ñöôïc phaân chia thaønh naêm phaàn. Nghe xong, Muïc-lieân lieàn ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Phaät. Ñöùc Theá Toân lieàn baûo Muïc-lieân ñeán noùi vôùi caùc Tyø-kheo cöïu truù moät laàn nöõa, caùc Tyø-kheo cuõng ñaùp nhö tröôùc. Phaät lieàn goïi Tyø-kheo cöïu truù ñeán, quôû traùch baèng nhieàu caùch vaø noùi: - Theá gian coù naêm haïng giaëc cöôùp: * Haïng giaëc cöôùp thöù nhaát laø Tyø-kheo aùc khoâng giöõ giôùi caám, daãn nhieàu ñoà chuùng ñi qua caùc nöôùc, caùc laøng, aên duøng thöùc aên cuûa tín thí.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 4 527

* Hai laø Tyø-kheo naøo thaät söï khoâng thanh tònh maø töï noùi laø mình thanh tònh, ñoù cuõng laø giaëc cöôùp. * Ba laø Tyø-kheo naøo töï yû thoâng minh, taøi trí, kieâu maïn quôû maéng caùc Tyø-kheo khaùc, buoâng lôøi quaù ñaùng, ñoù cuõng laø giaëc cöôùp. * Boán laø Tyø-kheo naøo vì muoán coù côm aên aùo maëc neân töï noùi raèng mình chöùng ñaéc phaùp hôn ngöôøi ñoù, cuõng laø giaëc cöôùp. * Naêm laø Tyø-kheo naøo laáy vaät cuûa chuùng Taêng ñeå duøng rieâng moät mình thì cuõng laø giaëc. Vì theá, taát caû nhöõng vaät thuoäc veà chuùng Taêng boán phöông thì khoâng neân duøng rieâng moät mình. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Neáu coù vaät maø caùc thaày Tyø-kheo nhôn ñoù phaùt sinh tranh chaáp thì phaûi laøm sao vôùi vaät aáy? Ñöùc Phaät noùi: - Neáu caùc Tyø-kheo cuøng nhau saùm hoái thì ñöôïc pheùp phaân chia vaät aáy. Neáu khoâng hoøa hôïp thì khoâng ñöôïc pheùp phaân chia. Pheùp phaân chia laø: caàn phaûi baïch nhò yeát-ma. Vieäc naøy ñaõ ñöôïc noùi roõ trong kieàn ñoä Caâu-dieãm-di Naêm phaùp Ñeà-baø-ñaït-ña duøng ñeå phaù Taêng laø: 1- Ñi khaát thöïc troïn ñôøi. 2- Ñaép y phaán taûo. 3- Khoâng ñöôïc aên bô vaø muoái. 4- Khoâng ñöôïc aên caù thòt. 5- Ngoài ôû nôi troáng traûi (Beân goác caây). Vò aáy ñöa ra naêm phaùp naøy roài ñi phaùt theû cho chuùng Taêng vaø baûo: Ai chaáp nhaän theo naêm phaùp aáy thì haõy ruùt theû. Luùc aáy, trong chuùng coù naêm traêm Tyø-kheo nhaän theû, A-Nan lieàn ñeán giöõa chuùng, côûi y Taêng-giaø-leâ neùm xuoáng ñaát vaø la to: - Ñoù laø phi phaùp! Coù naêm möôi Thöôïng toïa cuõng côûi y Taêng-giaø-leâ quaêng xuoáng ñaát. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc naøy baïch vôùi Theá Toân, Ñöùc Phaät noùi: - Ñoù chính laø nhaân toäi ñòa nguïc, seõ bò ñoïa ñòa nguïc A-tyø trong moät kieáp, khoâng theå cöùu vôùt. Vieäc naøy ñaõ ñöôïc noùi roõ trong kieàn ñoä Phaù Taêng. Naêm phaùp maø Ñeà-baø-ñaït-ña neâu ra ôû treân tuy khoâng traùi vôùi lôøi Phaät nhöng oâng ta muoán döïa vaøo caùc phaùp naøy ñeå

phaù hoaïi Phaät phaùp. Luùc aáy, Theá Toân ôû thaønh Vöông-xaù, caùc Tyø-kheo ôû nghóa ñòa, döôùi goác caây, beân bôø soâng hoaëc ñaàm nöôùc, traûi coû naèm nguû ngoaøi trôøi.

528 BOÄ LUAÄT 11

Vaøo saùng sôùm coù vò ñaïi tröôûng giaû ñi ra ngoaøi vaø gaëp caùc Tyø-kheo, lieàn ñaûnh leã hoûi: - Toái hoâm qua caùc vò nguû ôû ñaâu? Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Chuùng toâi traûi coû ôû nghóa ñòa, döôùi goác caây ñeå nguû. Tröôûng giaû hoûi: -Neáu coù ñaøn-vieät laøm nhaø cöûa cho caùc ngaøi coù ñöôïc khoâng? Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Phaät chöa cho pheùp laøm. Caùc Tyø-kheo lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø- kheo: - Neáu coù ñaøn-vieät coù loøng tin, coù theå xaây döïng nhaø cöûa cho chuùng Taêng thì ñöôïc pheùp laøm. Sau khi nghe Ñöùc Phaät noùi, tröôûng giaû lieàn caát saùu möôi phoøng, saém thöùc aên uoáng, thænh Phaät vaø Taêng ñeán ñeå cuùng döôøng. Sau khi ñaõ duøng bình baèng vaøng ñeå roùt nöôùc daâng cho Phaät vaø Taêng, tröôûng giaû quøy xuoáng, chaáp tay baïch Phaät: - Con vöøa caát xong saùu möôi caên phoøng cho Phaät vaø Taêng. Cuùi xin Phaät vaø chuùng Taêng thoï nhaän cho con. Nhaân vieäc cuùng döôøng phoøng oác cuûa tröôûng giaû, Phaät lieàn noùi lôïi ích cuûa vieäc cuùng döôøng phoøng oác: 1- Coù theå ngaên gioù möa. 2- Coù theå ngaên noùng laïnh. 3- Coù theå ngaên thuù döõ, truøng ñoäc. Taát caû nhöõng lôïi ích nhö vaäy Phaät ñeàu noùi heát. Nhôø phoøng oác naøy caùc Tyø-kheo soáng ñöôïc an laïc, tòch tònh. Vieäc naøy ñaõ ñöôïc noùi roõ trong kieàn ñoä Phu cuï. Taïi nöôùc A-tra-tyø, Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo töï caát thaát rieâng. Caùc Tyø-kheo ñeàu caát nhaø lôùn rieâng cho mình neân phaûi xin raát nhieàu tieàn cuûa. Vì theá, troâng thaáy Sa-moân vaøo laøng, caùc ñaøn-vieät ñeàu neù traùnh, khoâng muoán gaëp. Coù Tyø-kheo teân A-tra-tyø töï chaët caây röøng ñeå laøm thaát rieâng. Trong röøng coù vò thaàn, khi Tyø-kheo kia laáy caây laøm nhaø, vò thaàn aáy suy nghó: “Neáu ñaùnh Tyø-kheo naøy thì sôï maéc toäi nhöng neáu im laëng thì khoâng coù choã ôû”. Suy nghó xong, vò thaàn aáy lieàn ñeán baïch Phaät: Phaät baûo: - Neáu ñaùnh ngöôøi trì giôùi thì maéc toäi raát naëng. Ngöôi haõy loäi qua soâng seõ thaáy coù caây ñaïi thoï, thaàn caây aáy ñaõ cheát vaøo ngaøy hoâm qua, ngöôi haõy soáng döïa vaøo caây aáy.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 4 529

Vì lyù do ñoù Phaät cheá giôùi khoâng cho caát thaát lôùn rieâng cho mình. Khi aáy, Theá Toân ôû taïi nöôùc Caâu-dieäm-di, coù Tyø-kheo teân Xieån-ñaø chôi raát thaân vôùi vua Öu-ñieàn cuûa nöôùc aáy. Vò aáy ñeán noùi vôùi vua: “Toâi muoán caát thaát rieâng nhöng thieáu goã vaùn”. Vua lieàn noùi: “Xin thaày tuøy yù laáy duøng caùc caây goã ôû trong nöôùc”. ÔÛ giöõa ñöôøng caùi lôùn coù moät caây ñaïi thoï, caønh laù che kín naêm traêm coå xe, ngöôøi trong nöôùc ñeàu cho raèng caây aáy coù maïng soáng. Tyø-kheo Xieån-ñaø chaët caây aáy laøm moïi ngöôøi ñeàu hieàm haän oâng ta. Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán baïch Theá Toân. Phaät nhaân ñoù lieàn cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi, neáu caây coù thaàn, loaïi caây ôû giöõa ñöôøng ñöôïc moïi ngöôøi quyù troïng thì khoâng ñöôïc pheùp chaët. Neáu ai chaët thì phaïm toäi Ba- daät-ñeà,

hoaëc laø Thaâu-lan-giaù. Töø ñaây veà sau, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc caát thaát lôùn quaù löôïng cho pheùp. Luùc ñoù, Ñaïp-baø-ma-la-töû xuaát gia, sieâng naêng tu taäp vaø ñaéc quaû A-la-haùn, suy nghó: "Vôùi thaân naøy, ta neân tu nghieäp gì?". Sau khi suy nghó xong, vò aáy lieàn nhaän phaân chia thöùc aên vaø ngoïa cuï, toïa cuï cho chuùng Taêng. Moät ngaøy noï, khi trôøi ñaõ toái mòt coù moät Tyø-kheo tìm ñeán chuøa nhöng khoâng bieát chuøa naèm choã naøo. Ñaïp-baø-ma-la-töû lieàn nhaäp vaøo tam muoäi Hoûa quang, ñöa tay chieáu saùng cho vò kia bieát vò trí cuûa chuøa. Khi Tyø-kheo ñoù ñaõ ñeán, vò aáy lieàn chæ phoøng ôû, phu cuï, nôi ñaïi tieåu rieän, nôi ñeå nöôùc röûa tay, daàu thoa chaân vaø taát caû nhöõng nôi caàn bieát. Neáu coù khaùch Taêng ñeán chuøa, vò aáy lieàn cung caáp ñaày ñuû taát caû caùc thöù maø khaùch caàn duøng, khoâng chuùt tieác reû. Phaät khen ngôïi vò aáy laø ngöôøi phaân chia taát caû ñoà aên uoáng, phu cuï moät caùch bình ñaúng, khoâng thieân vò. Do ñoù maø bieát roõ laø Ñaïp-baø-ma-la-töû ñaõ bò vu baùng khoâng coù caên cöù. Baáy giôø, Ñeà-baø-ñaït-ña baøn luaän vôùi A-xaø-theá: - OÂng haõy gieát vua cha, coøn toâi thì gieát Phaät. Vua môùi vaø Phaät môùi cuøng nhau cai trò thieân haï thì theá gian ñeàu thaùi bình, nhaân daân an laïc, khoâng phaûi laø vui sao? A-xaø-theá hoûi Ñeà-baø-ñaït-ña: - Caàn bao nhieâu binh lính môùi coù theå haïi Phaät ñöôïc? Ñeà-baø-ñaït-ña ñaùp: - Caàn saùu möôi binh lính thì coù theå gieát Phaät. A- xaø-theá lieàn giao cho Ñeà-baø-ñaït-ña saùu möôi binh lính, khi ñaõ nhaän ñöôïc binh lính, Ñeà-baø-ñaït-ña lieàn sai hai ngöôøi ñeán gieát Phaät vaø daën: "Gieát Phaät xong, haõy theo ñöôøng khaùc trôû veà, chôù coù ñi theo ñöôøng cuõ". Ñeà baø laïi sai boán ngöôøi gieát hai ngöôøi tröôùc roài theo ñöôøng khaùc trôû

veà. Laàn löôït nhö vaäy, Ñeà baø ñònh cho hoï gieát nhau heát saïch. Sôû dó vò aáy laøm vaäy laø ñeå tieáng aùc naøy khoâng lan truyeàn ra ngoaøi. Hai ngöôøi ñaàu tieân ñeán gaëp Phaät, töï nhieân khoâng phaùt sanh taâm aùc, lieàn noùi vôùi Phaät yù ñònh cuûa mình, Phaät lieàn noùi phaùp giuùp hoï ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn. Ñöùc Phaät baûo vôùi hoï - Caùc oâng haõy trôû veà ñi, chôù coù ñi theo con ñöôøng khaùc ñeå ñeán choã cuûa Ñeà-baø-ñaït-ña. Nghe baùo tin khoâng gieát ñöôïc Phaät, Ñeà-baø-ñaït-ña töùc giaän, töï ñeán choã Phaät, ñem taûng ñaù lôùn neùm vaøo thaân Phaät, chö thieân lieàn ñôõ taûng ñaù aáy neùm sang nuùi khaùc. Coù moät maûnh ñaù nhoû bò vôõ, vaêng ñeán laøm chaân Phaät bò thöông. Caùc Tyø-kheo lieàn vaùc gaäy ñeán canh giöõ xung quanh phoøng cuûa Theá Toân. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Giaû söû coù ngöôøi mang nuùi Tu-di ñònh ñeø Ta thì cuõng khoâng theå laøm haïi Ta, huoáng gì laø Ñeà-baø-ñaït-ña. Caùc vò haõy trôû veà choã, an laïc thöïc haønh theo phaùp moân tu taäp cuûa mình. Khi Phaät chöa cheá giôùi, Tyø-kheo khoâng ñöôïc nguû chung phoøng vôùi Sa-di. La-haàu-la khoâng coù phoøng rieâng, bò caùc Tyø-kheo ñuoåi ra, La-haàu- la lieàn nguû trong nhaø xí. Trong nhaø xí coù con raén ñoäc lôùn, Phaät bieát trong ñoù coù raén ñoäc, sôï noù laøm haïi La-haàu-la bò thöông neân lieàn ñeán nhaø xí. Tuy bieát nhöng Ngaøi vaãn hoûi: - OÂng laø ai vaäy? La-haàu-la ñaùp: - Con laø Sa-di La-haàu-la. Ñöùc Phaät hoûi: - Vì sao oâng ôû trong ñoù? Ñaùp: - Khoâng coøn phoøng naøo khaùc. Caùc Tyø-kheo khoâng cho con nguû

chung. Phaät lieàn daãn vaøo phoøng Ngaøi. Ngaøy hoâm sau, Phaät taäp hôïp caùc Tyø-kheo vaø baûo: - Thöôøng phaùp cuûa ngöôøi xuaát gia laø phaûi coù taâm Töø. Töø nay trôû ñi, Sa-di ñöôïc pheùp nguû chung vôùi Tyø-kheo hai ñeâm. Ñeán ñeâm thöù ba neáu khoâng coù choã khaùc, Tyø-kheo khoâng ñöôïc naèm nguû, phaûi ngoài kieát- giaø cho ñeán khi maët trôøi moïc. Ñeán ñeâm thöù tö, neáu vaãn khoâng coù choã ñeå ñi thì khi maët trôøi saép moïc haõy ñuoåi Sa-di ra khoûi phoøng. Neáu Sa-di sôï, khoâng theå ra khoûi phoøng, thaày Tyø-kheo neân töï ñi ra. Khi coù khaùch Taêng ñeán chuøa, Tyø-kheo cöïu truù doïn phoøng, ngoïa cuï ñeå cung caáp cho vò aáy. Sau ñoù, khi ra ñi, vò aáy khoâng baùo vôùi Tyø-kheo cöïu truù. Traûi qua nhieàu ngaøy, chuû nhaân vaøo phoøng môùi bieát Tyø-kheo

khaùch ñaõ ñi. Ngoïa cuï bò moái, chuoät caén raùch naùt. Tyø-kheo lieàn ñem vieäc naøy baïch Theá Toân, nhaân ñoù, Phaät cheá giôùi: - Tyø-kheo khaùch naøo nguû nhôø ôû trong chuøa thì luùc ñi phaûi xeáp phu cuï, doïn deïp giöôøng gheá vaø phaûi thöa vôùi Tyø-kheo cöïu truù roài môùi ñi. Neáu khoâng laøm nhö vaäy thì khi ra khoûi cöông giôùi seõ phaïm toäi Ba-daät- ñeà. Moät hoâm noï, nhoùm saùu Tyø-kheo vaø nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo ñeàu nguû nhôø ôû moät choã. Nhoùm saùu Tyø-kheo laø Thöôïng toïa, nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo laø Haï toïa. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo noùi vôùi nhoùm saùu Tyø- kheo: - Xin caùc Ñaïi ñöùc haõy choïn phoøng tröôùc. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Coù ai cheâ toát xaáu ñaâu? Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo choïn phoøng vaø traûi toïa cuï xong, nhoùm saùu Tyø-kheo lieàn ñeán chieám phoøng aáy vaø ñuoåi nhoùm kia ra ngoaøi. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo giaän döõ lôùn tieáng. Nghe vaäy, chuû nhaø lieàn hoûi: - Coù vieäc gì maø ngöôøi caùc vò la to vaäy? Nhoùm möôøi baûy ngöôøi ñem vieäc treân keå laïi vôùi chuû nhaø. Caùc Tyø- kheo ñeán baïch Theá Toân. Nhaân ñoù, Phaät lieàn cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi, baäc Haï toïa nhöôøng phoøng toát cho Thöôïng toïa. Neáu Thöôïng toïa khoâng nhaän thì sau khi Haï toïa traûi phu cuï xong, Thöôïng toïa khoâng ñöôïc duøng söùc maïnh ñeå chieám ñoaït vaø ñuoåi Haï toïa ñi. Neáu Haï toïa ñeán tröôùc, khoâng bieát coù Thöôïng toïa ñeán thì khi Thöôïng toïa ñaõ ñeán, Haï toïa phaûi traùnh ñi. Treân döôùi ñeàu khoâng ñöôïc yû söùc maø xua ñuoåi nhau. Neáu ngöôøi naøo yû söùc, xua ñuoåi nhau thì phaïm toäi Ba-daät-ñeà. Luùc noï, nhoùm saùu Tyø-kheo ôû treân gaùc, khoâng chòu xem xeùt kyõ caøng xem saøn gaùc daøy hay moûng maø buoâng mình ngoài xuoáng, chaân giöôøng bò gaõy, ñaâm xuyeân qua saøn gaùc, rôi xuoáng laøm ñaàu cuûa Tyø-kheo ñang ôû beân döôùi bò thöông. Nhaân ñoù, Phaät cheá giôùi: - Töø nay veà sau, ngöôøi ôû treân gaùc phaûi xem kyõ saøn gaùc daøy hay moûng, khoâng ñöôïc lieàn ngoài thaúng xuoáng. Neáu ai ngoài nhö vaäy thì phaïm Ba-daät-ñeà. Moät luùc noï, Tyø-kheo Xieån-ñaø laáy nöôùc coù truøng troän vôùi buøn ñeå caát thaát. Thaáy vaäy, caùc ñaøn-vieät baát maõn, noùi: “Vì sao Tyø-kheo khoâng coù loøng töø bi?”. Nhaân ñoù, Phaät cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi, Tyø-kheo khoâng ñöôïc duøng nöôùc coù truøng troän vôùi buøn ñeå caát thaát. Neáu ai duøng thì phaïm toäi Ba-daät-ñeà. (Xong phaàn phoøng oác).

Luùc aáy, Phaät ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi. Naêm Tyø-kheo A-nhaõ Kieàu- traàn-nhö ñeán choã Phaät, baïch Theá Toân: - Caùc Tyø-kheo ñöôïc pheùp ôû nhöõng nôi naøo vaø traûi nhöõng loaïi phu cuï gì? Ñöùc Phaät baûo Kieàu-traàn-nhö: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc nghæ ngôi ôû A-lan-nhaõ, nôi goác caây, ôû nghóa ñòa, ôû caïnh bôø soâng, khe nuùi, nôi vaéng veû, traûi coû, laù caây ñeå laøm toïa cuï. Vieäc naøy trong kieàn ñoä Phu cuï ñaõ noùi roõ. Veà truï xöù, noùi toùm taét goàm coù hai loaïi: moät laø laøng xoùm, hai laø nôi vaéng veû, yeân tónh. Luùc aáy coù Tyø-kheo khaùch an cö ôû chuøa khaùc, khoâng chòu ñi xem phoøng oác, ngoïa cuï; nhaän ñöôïc phoøng xaáu vaø ngoïa cuï xaáu neân trong loøng khoâng vui, tu ñaïo bò trôû ngaïi. Vì töùc giaän Tyø-kheo cöïu truù, vò aáy phæ baùng: - Tyø-kheo aáy coù thöông, coù gheùt, coù si meâ, coù lo sôï. Nghe vieäc aáy, Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay trôû ñi, khi an cö muøa Haï, caùc Tyø-kheo phaûi ñích thaân ñi xem phoøng oác, ngoïa cuï, sau ñoù môùi nhaän. Neáu phoøng ñöôïc phaân chia theo thöù töï töø Thöôïng toïa trôû xuoáng thì khoâng caàn xem tröôùc cuõng khoâng coù loãi. Neáu ngöôøi phaân chia phoøng baûo: “Thaày haõy ñi xem phoøng” maø löôøi bieáng khoâng ñi xem thì phaïm toäi Ñoät-kieát-la. Lyù do Nhö-lai baûo caùc Tyø-kheo giöõ gìn phu cuï laø ñeå ngaên naêm vieäc sau: 1- Khoâng muoán cho gioù thoåi. 2- Khoâng muoán cho bò phôi naéng. 3- Khoâng muoán cho maéc möa. 4- Khoâng muoán cho buïi ñaát baùm vaøo. 5- Khoâng muoán cho chim, truøng phoùng ueá leân phu cuï. Phaùp an cö muøa Haï cuûa Tyø-kheo laø: Ngöôøi ñöôïc Taêng sai phaân chia phoøng vaø phu cuï phaûi ñi ñeán töøng phoøng ñeå xem xeùt xem nhöõng phoøng naøo coù nhieàu phu cuï vaø nhöõng phoøng naøo khoâng coù phu cuï. Nôi naøo nhieàu phu cuï thì laáy bôùt ñem qua nôi khoâng coù phu cuï. Neáu khaép nôi ñeàu coù thöøa phu cuï thì laàn löôït giao cho töø Thöôïng toïa trôû xuoáng. Ñoù goïi laø caùch phaân chia phu cuï. Quaûn lyù coù hai loaïi: Moät laø laøm, hai laø che. - Laøm laø: Coù ñaøn vieät muoán caát thaát cho chuùng Taêng, Taêng neân sai ngöôøi quaûn lyù baïch nhò yeát-ma ñeå saép xeáp coâng vieäc. Neáu ngöôøi quaûn lyù naøy muoán thoï duïng caên thaát ñoù ñeán troïn ñôøi, khi ñaõ laøm xong thì Taêng

cho pheùp vò aáy ñöôïc ôû trong möôøi hai naêm. Sau ñoù chuùng Taêng seõ tuøy yù phaân xöû. Neáu trong hai, ba naêm maø ngöôøi quaûn lyù khoâng theå caát thaát xong thì Taêng phaûi xem laïi naêng löïc cuûa ngöôøi aáy, neáu nhaém ngöôøi aáy coù theå hoaøn taát coâng vieäc thì cho laøm tieáp ñeán khi hoaøn taát, neáu nhaém ngöôøi aáy khoâng theå hoaøn taát thì haõy sai ngöôøi khaùc laøm thay. Ñoù goïi laø laøm. - Theá naøo laø che? - Neáu ngöôøi laøm xaây töôøng vaùch xong, khoâng theå lôïp maùi thì sau ñoù, Taêng phaûi sai ngöôøi coù khaû naêng ñeán lo vieäc lôïp maùi. Neáu ngöôøi lôïp maùi muoán soáng ôû ñoù suoát ñôøi thì Taêng neân cho ngöôøi aáy soáng taïi ñoù saùu naêm, sau ñoù Taêng tuøy yù phaân xöû. Ñoù goïi laø lôïp maùi. Phaùp Tyø-kheo cung kính laãn nhau laø: Phaûi ñöùng daäy nghinh ñoùn, ñaûnh leã, naém tay hoûi thaêm, cung caáp taát caû nhöõng thöù vò kia caàn duøng, chôù coù

laøm phaät yù. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Thöôïng toïa coù loãi ñoái vôùi Haï toïa thì phaûi coù maáy phaùp ñeå phaùt loà saùm hoái? Ñöùc Phaät noùi: - Phaûi coù boán phaùp: Moät laø söûa aùo baøy vai phaûi, hai laø côûi giaày da, ba laø chaáp tay, boán laø noùi loãi ñaõ phaïm. Haï toïa höôùng veà Thöôïng toïa ñeå saùm hoái toäi ñaõ phaïm thì phaûi ñuû naêm phaùp: moät laø söûa aùo baøy vai phaûi, hai laø phaûi côûi giaày da, ba laø quyø xuoáng, boán laø chaáp tay, naêm laø noùi ra toäi ñaõ phaïm. Neáu Tyø-kheo khaùch ñeán chuøa khaùc, gaëp Thöôïng toïa thì phaûi ñuû naêm phaùp cung kính: moät laø söûa aùo baøy vai phaûi, hai laø côûi giaày da, ba laø quyø xuoáng, boán laø duøng hai tay naém chaân Thöôïng toïa, naêm laø cuùi ñaàu leã baùi. Neáu Tyø-kheo cöïu truù nhoû thì cuõng phaûi ñuû naêm phaùp cung kính. Phaùp naøy ñöôïc noùi roõ trong kieàn ñoä Trì giôùi. Caùch trò beänh phong laø: Phaûi duøng nöôùc Toâ-tyø-laëc. Caùch laøm loaïi nöôùc naøy laø: Ñaàu tieân sai tònh nhaân giaõ luùc ñaïi maïch boû vaøo trong bình, ngaâm vôùi nöôùc trong hai ba ngaøy. Khi ñaõ saép leân men thì loïc saïch maø uoáng. Neáu Hoøa thöôïng beänh thì ñeä töû phaûi laøm nöôùc naøy ñeå nuoâi beänh. Neáu ñeä töû beänh thì Hoøa thöôïng cuõng phaûi laøm nhö vaäy. Coù Tyø-kheo ni mang nöôùc Toâ-tyø-laëc ñi treân ñöôøng, giöõa ñöôøng, gaëp moät ngöôøi bò chaët tay chaân ñang naèm treân ñöôøng. Tyø-kheo ni aáy lieàn duøng nöôùc Toâ-tyø-laëc röôùi leân veát thöông ngöôøi kia laøm ngöôøi aáy cheát laäp töùc. Ñöùc Phaät noùi: - Töø nay trôû ñi khoâng ñöôïc ñem nöôùc Toâ-tyø-laëc röôùi leân treân veát thöông.

534 BOÄ LUAÄT 11

Coù Tyø-kheo mang nöôùc Toâ-tyø-laëc ñeán röøng boû töû thi, thaáy moät ngöôøi beänh naèm treân ñaát, ngöôøi kia xin Tyø-kheo nöôùc Toâ-tyø-laëc ñeå uoáng. Do loøng töø bi, Tyø-kheo aáy lieàn cho anh ta, uoáng xong ngöôøi naøy lieàn bò cheát. Caùc Tyø-kheo sanh nghi, khoâng bieát Tyø-kheo coù phaïm giôùi khoâng? Ñöùc Phaät noùi: - Do taâm thöông xoùt neân khoâng phaïm. Ñoù goïi laø nöôùc Toâ-tyø-laëc. Vì Tyø-kheo beänh, Phaät cho pheùp uoáng saùu loaïi thuoác boät: Moät laø boät ly-baïn, hai laø boät phaù-la-tö, ba laø boät boá-la-la, boán laø boät a-phaïm- khöôùc-la, naêm laø boät ba-khöôùc-la, saùu laø boät a-baïn-ñaø. Nhöõng loaïi boät nhö vaäy coù raát nhieàu loaïi. Neáu Tyø-kheo naøo beänh thì haõy uoáng theo söï chæ daãn cuûa thaày thuoác. Luùc aáy, Ly-xa-töû mang bình baùt baùu, beân trong ñöïng ñaày boät chieân-ñaøn ñeán daâng Phaät. Ñöùc Phaät noùi: - Trong Phaät phaùp cuûa Ta khoâng cho pheùp nhaän bình baùt baèng chaâu baùu. Ly-xa-töû noùi: - Neáu khoâng nhaän bình baùt baùu thì xin Theá Toân haõy nhaän höông boät chieân ñaøn. Phaät lieàn thoï nhaän. Coù Tyø-kheo duøng thaùo ñaäu thoâ ñeå röûa baùt laøm baùt maát maøu. Ñöùc Phaät noùi: - Phaûi giaõ nhoû, sau ñoù duøng saøng raây cho nhuyeãn roài môùi duøng. Coù moät ngöôøi nöõ ñaõ maát choàng, do taâm daâm duïc maïnh, coâ ta tö thoâng vôùi ngöôøi khaùc vaø bò mang thai. Sôï bò loä, coâ ta baûo ngöôøi ñaõ tö thoâng vôùi mình xin thuoác phaù thai. Ngöôøi aáy xin ñöôïc thuoác töø Tyø-kheo, Tyø-kheo ni, lieàn duøng ñeå phaù thai. Nghe vaäy Phaät lieàn cheá giôùi: - Ngöôøi xuaát gia khoâng ñöôïc pheùp cho ngöôøi khaùc thuoác phaù thai. Phaùp cuûa Tyø-kheo laø khoâng duøng caùc loaïi höông vaø thaùo ñaäu ñeå taém röûa, thaäm chí

bò beänh cuõng khoâng ñöôïc duøng.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 5 535

KINH TYØ NI MAÃU QUYEÅN 5

Baáy giôø, Phaät ôû taïi Ba-la-naïi, naêm Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân: - Caùc Tyø-kheo ñöôïc pheùp chöùa nhöõng loaïi thuoác gì? Ñöùc Phaät noùi: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc chöùa thuoác ñaõ baøo cheá (traàn khí döôïc, cho ñeán löu ly cuõng ñöôïc chöùa.) Thuoác trò beänh goàm coù boán loaïi: Loaïi thuoác duøng tröôùc giôø ngoï, khoâng ñöôïc duøng sau giôø ngoï, baûy ngaøy hoaëc troïn ñôøi. Loaïi thuoác duøng sau giôø ngoï thì tröôùc giôø ngoï cuõng ñöôïc duøng, nhöng khoâng ñöôïc caát chöùa troïn ñôøi. Thuoác duøng sau giôø ngoï goàm coù hai loaïi: Moät loaïi ñöôïc caát chöùa trong baûy ngaøy, moät loaïi khoâng ñöôïc. Loaïi thuoác duøng troïn ñôøi thì tröôùc vaø sau giôø ngoï cho ñeán baûy ngaøy ñeàu ñöôïc duøng. Vieäc naøy ñaõ ñöôïc noùi roõ trong kieàn-ñoä Döôïc. Coù Baø-la-moân teân Töû Thi La ñem taùm loaïi nöôùc uoáng ñeán daâng Phaät: -Moät laø nöôùc am-la - Hai laø nöôùc thieäm-baø - Ba laø nöôùc taùo - Boán laø nöôùc hoaïi vò - Naêm laø nöôùc ña - Saùu laø nöôùc sa-laâm-tyø - Baûy laø nöôùc phaù-löu-sa - Taùm laø nöôùc cam. Nhöõng loaïi nöôùc naøy Phaät cho pheùp Tyø-kheo ñöôïc duøng. Lyù do Phaät caám uoáng röôïu laø: Do Tyø-kheo Sa-ñeà uoáng röôïu say neân Phaät daïy khoâng ñöôïc uoáng röôïu. Toân giaû Di-sa-taéc noùi:

536 BOÄ LUAÄT 11

- Tyø-kheo Sa-ñeà töø nhoû ñaõ nhôø röôïu nuoâi lôùn thaân maïng. Sau khi xuaát gia khoâng ñöôïc uoáng röôïu neân boán ñaïi khoâng ñieàu hoøa. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät noùi: - Ngöôøi beänh thì ñöôïc pheùp ngöûi muøi beân treân voø röôïu. Neáu laønh beänh thì khoâng ñöôïc ngöûi nöõa. Neáu ngöûi khoâng laønh thì ñöôïc duøng röôïu röûa thaân mình. Neáu laïi khoâng laønh thì ñöôïc ñem röôïu troän vôùi boät gaïo laøm baùnh röôïu ñeå aên. Neáu laïi khoâng bôùt thì ñöôïc pheùp ngaâm mình trong röôïu. Toân giaû Ca-dieáp-duy noùi: - Coù loaïi nöôùc uoáng, ñöôïc pheùp uoáng tröôùc giôø ngoï, sau giôø ngoï khoâng ñöôïc pheùp uoáng. Coù loaïi nöôùc uoáng, tröôùc giôø ngoï ñöôïc pheùp uoáng, sau giôø ngoï cuõng ñöôïc uoáng. Coù loaïi nöôùc tröôùc vaø sau giôø ngoï ñeàu khoâng ñöôïc uoáng. Coù loaïi nöôùc tröôùc giôø ngoï khoâng ñöôïc uoáng, sau giôø ngoï ñöôïc pheùp uoáng. Nhö Phaät ñaõ cheá ñònh taïi Tyø-xaù-ly: “Khoâng ñöôïc aên men röôïu, khoâng ñöôïc uoáng röôïu chua, ñaéng”, toân giaû Ca-dieáp-duy noùi: - Coù taùm loaïi röôïu khoâng ñöôïc uoáng: 1- Röôïu do hoøa troän men röôïu taïo thaønh thì khoâng ñöôïc uoáng. 2- Röôïu do boät gaïo hoøa troän taïo thaønh thì tuy coù chöùa caùc loaïi thuoác cuõng khoâng ñöôïc uoáng. 3- Röôïu chua coù theå laøm cho ngöôøi say thì khoâng ñöôïc uoáng. 4- Röôïu tuy ngoït nhöng coù theå laøm cho ngöôøi say thì khoâng ñöôïc uoáng. 5- Röôïu trong suoát cuõng khoâng ñöôïc uoáng. 6- Röôïu hôi chua cuõng khoâng ñöôïc uoáng. 7- Röôïu laøm baèng côm giaõ nhuyeãn cuõng khoâng ñöôïc uoáng. 8- Röôïu Thö-ñaø cuõng khoâng ñöôïc uoáng. Caùc loaïi röôïu nhö vaäy raát nhieàu, ñeàu khoâng ñöôïc

uoáng. Toân giaû Taùt-baø-ña noùi: - Röôïu do nho vaø gaïo neáp hoøa troän taïo thaønh thì khoâng ñöôïc uoáng. Röôïu laøm baèng maät cuõng khoâng ñöôïc uoáng, röôïu laøm baèng gaïo cuõng khoâng ñöôïc uoáng. Röôïu laøm baèng caùc loaïi quaû cuõng khoâng ñöôïc uoáng. Taát caû caùc loaïi röôïu nhö vaäy ñeàu khoâng ñöôïc uoáng. Ñoù laø nhöõng loaïi röôïu khoâng ñöôïc uoáng. Khoâng neân thuyeát phaùp cho ngöôøi mang guoác goã. Nhö caäu thanh nieân Da-xaù côûi guoác vaøng ñeå laïi khi loäi qua soâng. Khi thaáy ñoâi guoác naøy, ngöôøi nhaø caäu aáy lieàn bieát caäu aáy ñeán gaëp Phaät ñeå xin xuaát gia. Luùc aáy Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-veä, nhoùm saùu Tyø-kheo mang guoác cao

ñi vaøo nôi ngoài thieàn, tieáng guoác vang raát to. Nghe tieáng ñoäng aáy, caùc Tyø-kheo ñang ngoài thieàn cho laø quaân maõ cuûa boïn cöôùp keùo ñeán neân raát kinh sôï. Vì theá, Phaät cheá giôùi: - Töø ñaây trôû ñi, taát caû Tyø-kheo ñeàu khoâng ñöôïc mang guoác, tröø ngöôøi beänh vaø khi leân nhaø caàu. Ñoù goïi laø lyù do cuûa vieäc mang hoaëc khoâng mang guoác. Khi ñoù, coù tröôûng giaû teân Löu-loâ-noâ. Luùc môùi sanh, ngöôøi cha vui möøng neân ñaõ cho con trai mình hai möôi vaïn öùc tieàn vaøng, vì theá coù teân laø Nhò Thaäp ÖÙc. Caäu aáy raát giaøu sang, töø luùc môùi sanh ñeán lôùn, chaân chöa heà ñaïp treân ñaát. Sau khi xin Phaät xuaát gia, vò aáy sieâng naêng tu taäp, ñaéc quaû A-la-haùn. Do haønh ñaïo khoå nhoïc neân chaân vò aáy bò chaûy maùu. Bieát vò aáy töø nhoû ñeán nay giaøu coù, chaân chöa heà ñaïp leân ñaát neân Phaät cho pheùp mang giaøy da moät lôùp. Löu-loâ-noâ baïch Theá Toân: - Ñeä töû coù theå xaû boû gia nghieäp giaøu coù nhö vaäy, haù laïi tham mang moät ñoâi giaøy da sao? Neáu Theá Toân cho pheùp taát caû caùc Tyø-kheo ñeàu ñöôïc mang giaøy thì ñeä töû seõ mang. Vì lyù do naøy, Phaät cho pheùp taát caû Tyø-kheo ñeàu ñöôïc mang giaøy da. Ngöôøi ñang mang giaøy da khoâng ñöôïc pheùp nghe phaùp. Ngöôøi beänh ñöôïc pheùp mang giaøy da nghe phaùp. Coù Tyø-kheo mang giaøy da vaøo thaùp, Phaät lieàn cheá giôùi: - Khoâng ñöôïc mang giaøy da vaøo thaùp vaø nhieãu thaùp, cho ñeán deùp cuõng khoâng ñöôïc mang vaøo thaùp. Sôû dó laøm vaäy laø vì ôû nôi aáy ngöôøi naøo mang giaøy deùp da ñeàu sanh taâm kieâu maïn. Vì theá, Phaät khoâng cho pheùp mang. Ñoù laø nhôn duyeân mang giaøy da. Do nöôùc A-baøn-ñeà raát laïnh neân Phaät cho pheùp caát chöùa da, tröø naêm loaïi da nhö: da sö töû, da gaáu, da bi, da roàng, da ngöôøi. Nhöõng loaïi da naøy ñeàu khoâng ñöôïc pheùp caát chöùa. Nhöõng loaïi da ñöôïc pheùp caát chöùa laø: da voi, da ngöïa, da laïc-ñaø, da boø, da löøa. Nhöõng loaïi da ñöôïc pheùp caát chöùa nhö theá raát nhieàu. Phaùp cuûa ngöôøi xuaát gia laø khoâng ñöôïc caát chöùa voø lôùn ñöïng röôïu, bình vaø hoäc ñöïng röôïu lôùn baèng ñoàng. Nhöõng thöù aáy gaây neân söï hieàm nghi cuûa moïi ngöôøi, vì vaäy khoâng ñöôïc caát chöùa. Luùc naøy, Loäc maãu Tyø-xaù-khö cuùng döôøng cho chuùng Taêng saùu loaïi vaät nhö: 1- Chieác giöôøng ñöôïc chaïm troå raát ñeïp.

2- Noài baèng ñoàng. 3- Caây ñuoác. 4- Quaït. 5- Caây choåi queùt. 6- Bình lôùn baèng ñoàng. Caùc Tyø-kheo phaân vaân môùi hoûi Phaät, Ñöùc Phaät noùi: - Bình lôùn baèng ñoàng khoâng neân nhaän, naêm thöù coøn laïi thì neân nhaän. Coù moät ngöôøi thôï goám laøm nhieàu bình goám lôùn, ñem cuùng döôøng cho Taêng, Taêng phaân vaân lieàn hoûi Phaät, Ñöùc Phaät noùi: - Tröø bình lôùn, soá coøn laïi ñeàu ñöôïc nhaän. Luùc aáy, coù hai ngöôøi khaùch buoân ôû caùch tinh xaù Kyø-hoaøn khoâng xa, moät ngöôøi tin ñaïo, moät ngöôøi khoâng tin ñaïo. Ngöôøi khoâng tin ñaïo noùi: - Sa-moân Thích töû tham lam caát chöùa nhieàu bình lôùn. Ngöôøi tin Ñöùc Phaät noùi: - Sa-moân Thích töû khoâng coù taâm tham, khoâng coù chöùa bình lôùn. Hai ngöôøi lieàn ñaùnh cöôïc vôùi nhau baèng naêm traêm tieàn vaøng. Khi ñeán Kyø-hoaøn, hoï thaáy caùc ñaøn-vieät ñem nhieàu bình lôùn cuùng döôøng cho chuùng Taêng, ngöôøi tin ñaïo bò thua neân phaûi traû naêm traêm tieàn vaøng. Nghe vieäc aáy, Phaät lieàn daïy caùc Tyø-kheo: - Töø nay trôû ñi, khoâng ñöôïc chöùa bình lôùn ñeå ñöïng röôïu. Vaøo luùc khaùc, hai ngöôøi laùi buoân aáy laïi tranh luaän, ngöôøi khoâng tin ñaïo noùi: - Hieän giôø do taâm tham, Sa-moân vaãn coøn chöùa bình lôùn. Ngöôøi tin ñaïo noùi: - Hieän nay Sa-moân khoâng coøn chöùa bình lôùn. Hai ngöôøi lieàn ñaùnh cöôïc vôùi nhau baèng moät ngaøn tieàn vaøng. Ngöôøi khoâng tin ñaïo ñem nhieàu bình lôùn ñeán cuùng cho Sa-moân, nhöng caùc Tyø-kheo ñeàu khoâng nhaän. Vì theá, ngöôøi khoâng tin ñaïo phaûi traû laïi cho ngöôøi tin ñaïo moät ngaøn tieàn vaøng. Ñoù laø lyù do khoâng neân chöùa bình. Luùc aáy, Thích töû Baø-nan-ñaø coät loâng deâ leân ñaàu gaäy roài gaùnh ñi. Ñaøn-vieät troâng thaáy lieàn cheâ cöôøi, giaû vôø hoûi: - Coù baùn loâng khoâng? Nan-ñaø ñaùp: - Khoâng baùn. Laàn löôït nhö vaäy, vieäc ñoù ñeán tai ñöùc Theá Toân, ñöùc Theá Toân lieàn

cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi, Tyø-kheo khoâng ñöôïc coät loâng deâ treân ñaàu gaäy roài gaùnh treân vai maø ñi. Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm gaäy. Ñaàu gaäy baèng saét hoaëc baèng söøng nai ñeàu ñöôïc duøng. Vì sao? - Vì sôï gaäy bò moøn. Phaùp naáu coû laøm thuoác nhuoäm cuûa caùc Tyø-kheo laø: Laøm moät caây gaäy daøi khoaûng ba thöôùc (taøu), ñaàu gaäy ñöôïc boù baèng coû, khi nöôùc soâi buøng leân thì duøng gaäy khuaáy. Neáu khoâng bieát coû nhuoäm chín hay soáng thì ñoå nöôùc vaøo moät caùi bình, duøng gaäy vôùt nöôùc coû nhuoäm röôùi vaøo trong bình nöôùc, neáu coû nhuoäm ñaõ chín thì nöôùc nhuoäm seõ chìm thaúng xuoáng döôùi, neáu chöa chín thì noù seõ noåi treân maët nöôùc. Khi coû nhuoäm ñaõ chín thì loïc saïch ñeå nhuoäm y. Nhuoäm xong, muoán phôi y thì phaûi ñeå nôi ñaát baèng, ñöøng ñeå boán goùc bò cuoán laïi. Khi muoán xeáp y, phaûi quaán treân caùi truïc cho y ñöôïc ngay thaúng. Thích töû Baït-nan-ñaø ñan chieác tuùi, boû baùt vaøo ñoù roài treo leân ñaàu gaäy vaùc ñi. Caùc ñaïi thaàn troâng thaáy, cho laø vua mang côø ñeán neân ñeàu traùnh xa. Khi vò aáy ñeán gaàn, hoï môùi bieát ñoù laø Sa-moân neân ñeàu böïc mình vôùi vò aáy. Nghe vaäy, Phaät lieàn cheá giôùi: - Tyø-kheo khoâng ñöôïc coät tuùi ñöïng baùt leân ñaàu gaäy maø vaùc ñi. Nhoùm saùu Tyø-kheo caát chöùa gaäy truùc, laøm ngöôøi theá tuïc troâng thaáy ñeàu cheâ traùch: - Sa-moân khoâng khaùc gì nhaø vua vaø ñaïi thaàn. Nghe vaäy, Phaät lieàn cheá giôùi khoâng

cho pheùp Tyø-kheo caát chöùa vaät aáy. Neáu Tyø-kheo beänh, coù vieäc phaûi vaøo laøng vaø caàn gaäy thì phaûi caàu xin Taêng baïch nhò yeát-ma. Neáu ñaõ ñöôïc Taêng laøm yeát-ma cho pheùp thì ñöôïc mang baùt coät leân ñaàu gaäy maø ñi. Neáu khoâng yeát-ma thì khoâng ñöôïc. Khi aáy, Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù, coù Tyø-kheo Ni-ñaøn ñi trong röøng vaøo ban ñeâm, lo sôï bò raén ñoäc, truøng ñoäc vaø thuù döõ laøm haïi neân ñeán baïch Phaät, Ñöùc Phaät noùi: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo ôû nôi toái taêm ñaùng sôï ñöôïc rung tích tröôïng phaùt ra tieáng ñoäng ñeå raén ñoäc, truøng ñoäc traùnh xa. Caàn phaûi bieát roõ nhö vaäy. Coù ngöôøi bò khieån traùch, tröøng phaït, caàn laøm yeát-ma quôû traùch, yeát-ma taån xuaát, dieät taån, yeát-ma y chæ, yeát-ma saùm hoái, yeát-ma Taêng khoâng thaáy söï vi phaïm, yeát-ma chöa chòu saùm hoái, yeát-ma khoâng xaû boû aùc kieán. Nhöõng vieäc nhö vaäy phaûi baïch töù yeát-ma, cho ôû rieâng, thöïc

haønh saùu ngaøy Ma-na-ñoûa, noùi traùi ngöôïc, phuù baùt vaø khoâng noùi. Trong naêm tröôøng hôïp naøy coù ba tröôøng hôïp baïch töù yeát-ma, coøn hai tröôøng hôïp sau thì baïch nhaát yeát-ma. Ñoù goïi laø taãn xuaát, trò phaït. Theá naøo laø caùi tuùi löôùi? - Ñeán giôø khaát thöïc, caàn ñeå baùt vaøo trong tuùi löôùi. Khi caùc ñaøn-vieät cuùng döôøng côm canh, Tyø-kheo caàm tuùi löôùi ñeå ñaøn-vieät ñeå côm canh vaøo baùt. Neáu côm canh traøn ra ngoaøi baùt laøm dô tuùi löôùi thì cuõng khoâng coù haïi gì; chæ caàn ñöøng ñeå côm canh noùng dính vaøo tay. Neáu coù ñeä töû, ñeán giôø khaát thöïc, ñeä töû phaûi boû baùt vaøo tuùi roài ñem trao cho Hoøa-thöôïng vaø A-xaø-leâ. Baáy giôø, trong thaønh Vöông-xaù coù vò ñaïi tröôûng giaû thu ñöôïc nhieàu goã höông chieân-ñaøn, lieàn thueâ thôï laøm baùt chieân ñaøn, duøng vaät baùu laøm tuùi ñöïng baùt, döïng moät ngoïn côø cao ôû trong saân, treo tuùi vaø baùt treân ñaàu caây côø vaø rao: - ÔÛ trong thaønh Vöông-xaù naøy, Sa-moân, Baø-la-moân naøo coù thaàn thoâng ñöùc ñoä, coù theå bay leân laáy hoaëc duoãi tay laáy thì chieác baùt naøy thuoäc veà ngöôøi aáy. Ngoaïi ñaïo Phuù-lan-na Ca-dieáp ñeán choã tröôûng giaû noùi: - Ta laø ñaïi A-la-haùn chôn thaät. Ta seõ hieän thaàn löïc laáy chieác baùt ñoù. Luïc sö ngoaïi ñaïo ñeàu hieän thaàn löïc nhöng khoâng theå laáy ñöôïc. Khi aáy, Muïc-kieàn-lieân ñang kinh haønh treân taûng ñaù lôùn, Taân-ñaàu- loâ baûo Muïc-kieàn-lieân: - Ñaïi ñöùc laø ngöôøi coù thaàn thoâng ñöùng ñaàu trong soá caùc ñeä töû cuûa Phaät, coù theå gaàm tieáng sö töû, xin haõy hieän thaàn löïc laáy bình baùt aáy. Muïc-lieân ñaùp: - Toâi khoâng thích hieän thaàn thoâng, cuõng khoâng theå laáy bình baùt ñoù. Theá Toân cuõng ñaõ noùi Ñaïi ñöùc laø ñaïi A-la-haùn coù thaàn thoâng baäc nhaát, coù theå gaàm tieáng sö töû, vaäy ñaïi ñöùc haõy ñi laáy bình baùt ñoù ñi. Taân-ñaàu-loâ lieàn hieän thaàn löïc, ñöùng treân moät taûng ñaù lôùn, nöông hö khoâng maø ñi quanh thaønh Vöông-xaù, laøm ngöôøi xem khoâng ai khoâng kinh sôï. Neáu taûng ñaù naøy rôi xuoáng thì khoâng ai coù theå traùnh khoûi. Luùc naøy tröôûng giaû ñang ôû treân laàu cao. Sau khi thaáy Taân-ñaàu- loâ hieän thaàn thoâng, tröôûng giaû chaáp tay ñaûnh leã toân giaû Taân-ñaàu-loâ vaø baïch: - Ñeä töû ñaõ cuùng cho toân giaû bình baùt aáy roài, xin haõy nhaän laáy. Khi Taân-ñaàu-loâ ñaõ nhaän bình baùt, tröôûng giaû lieàn thænh vò

aáy vaøo trong nhaø, ñaët caùc loaïi thöùc aên ngon vaøo baùt cuùng döôøng Taân-ñaàu-loâ.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 5 541

Caùc Tyø-kheo ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Phaät, Phaät goïi Taân- ñaàu-loâ ñeán hoûi: - Coù thaät laø oâng ñaõ vì caùi baùt naøy maø hieän thaàn löïc khoâng? Taân-ñaàu-loâ ñaùp: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân. Ñöùc Phaät lieàn quôû traùch Taân-ñaàu-loâ baèng nhieàu caùch: - Vì sao chæ vì chieác baùt goã naøy maø oâng hieän thaàn löïc cho caùc baïch y xem? Gioáng nhö daâm nöõ chæ vì nöûa ñoàng tieàn maø cho ngöôøi xem thaân theå cuûa mình, oâng cuõng nhö vaäy. Töø nay trôû ñi, Tyø-kheo khoâng ñöôïc caát chöùa bình baùt baèng chieân-ñaøn, cuõng khoâng ñöôïc vì y baùt maø hieän thaàn löïc. Neáu ñeå thaønh töïu vieäc haøng phuïc caùc ngoaïi ñaïo thì ñöôïc pheùp hieän thaàn thoâng. Lyù do ñöôïc pheùp caát chöùa tuùi xaùch laø: Sa-di, tònh nhaân cuøng ñi ra beân ngoaøi vaø nhaän ñöôïc traùi caây, traùi ngon thì hoï aên, coøn traùi dôû thì mang veà cho thaày. Nghe vieäc naøy, Phaät cho caùc Tyø-kheo ñöôïc laøm tuùi xaùch, khi nhaän ñöôïc traùi caây thì boû vaøo tuùi xaùch, buoäc chaët mieäng tuùi laïi, mang veà ñeán chuøa, röûa tay roài thoï thöïc nhö phaùp. Toân giaû Taùt-baø-ña noùi: - Coù moät Tyø-kheo cuøng tònh nhaân khaát thöïc, tònh nhaân naøy caàm thöùc aên sô suaát bò ngoaïi ñaïo boû thuoác ñoäc vaøo maø khoâng bieát. Veà ñeán truï xöù, Tyø-kheo aáy aên xong lieàn qua ñôøi. Do ñoù Phaät daïy caùc Tyø-kheo: Töø nay trôû ñi, moãi ngöôøi phaûi laøm tuùi xaùch ñöïng baùt vaø giöõ cho kyõ. Ñoù laø caùc lyù do Phaät cho pheùp chöùa tuùi ñöïng baùt. Neáu coù Tyø-kheo giaø, beänh caàn gaäy ñeå ñi ñöôøng, hoaëc giöõa ñöôøng coù naïn raén ñoäc thì Phaät cho pheùp caàm gaäy ñi; ñaàu gaäy baèng saét, baèng ñoàng hoaëc baèng söøng ñeàu ñöôïc duøng. Toûi: taát caû Tyø-kheo ñeàu khoâng ñöôïc aên toûi, tröø khi beänh. Baáy giôø, ñöùc Theá Toân ôû taïi tinh xaù Kyø-hoaøn thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng nghe. Coù moät Tyø-kheo aên toûi neân ngoài caùch xa Phaät vaø ôû beân ngoaøi ñaïi chuùng. Phaät hoûi A-nan: - Tyø-kheo aáy vì sao ngoài moät mình ôû ñaèng xa vaäy? A-nan baïch Phaät: - Tyø-kheo aáy aên toûi, vì vaäy phaûi ngoài rieâng. Phaät baûo A-nan: - Vì vieäc nhoû naøy maø vò aáy khoâng ñöôïc nghe phaùp do Nhö Lai kheùo giaûng daïy.

542 BOÄ LUAÄT 11

Phaät laïi baûo A-nan: - Töø nay trôû ñi, tröø khi beänh, ngoaøi ra ñeàu khoâng ñöôïc aên toûi. Coù moät laàn Xaù-lôïi-phaát bò beänh phong, thaày thuoác baûo phaûi duøng toûi, vò aáy lieàn ñeán baïch Phaät, Ñöùc Phaät noùi: - Ngöôøi beänh thì ñöôïc pheùp duøng. Luùc aáy, Theá Toân ôû taïi Tyø-xaù-ly. Beân ngoaøi thaønh naøy coù moät ñaøn vieät troàng raát nhieàu toûi. Tyø-kheo ni Thaâu-la-nan-ñaø thöôøng ñi qua laïi caïnh vöôøn toûi naøy. Ñaøn-vieät chuû vöôøn toûi aáy coù taâm thieän, muoán taïo phöôùc ñöùc neân hoûi: - Toân giaû caàn toûi ñeå aên khoâng? Ni coâ ñaùp: - Chuùng toâi aên côm thöôøng khoâng bieát ngon. Neáu ñöôïc ít toûi ñeå aên thì thaät toát. Ñaøn-vieät lieàn ñem toûi cuùng cho coâ aáy vaø höùa laø haøng ngaøy seõ cho chuùng Taêng naêm chuøm toûi. Thaâu-la-nan-ñaø lieàn baïch vôùi Ni chuùng: - Ñaøn

vieät aáy höùa cuùng cho chuùng Taêng naêm chuøm toûi moãi ngaøy. Vò naøo caàn thì sai Sa-di ni ñeán laáy. Coù moät ni coâ caàn toûi, sai Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di ni ñeán laáy. Luùc aáy chuû vöôøn toûi ñang mang toûi vaøo chôï trong thaønh ñeå baùn vaø ñeå ngöôøi giuùp vieäc ôû laïi giöõ vöôøn toûi. Sa-di ni hoûi: - Chuû vöôøn toûi ñi ñaâu roài? Ngöôøi giöõ vöôøn ñaùp: - Ñaõ vaøo chôï trong thaønh ñeå mua baùn. Sa-di ni theo ngöôøi aáy xin toûi. Ngöôøi giöõ vöôøn ñaùp: - Toâi khoâng bieát. Toâi chæ bieát giöõ toûi. Sa-di ni giaän döõ noùi: - Chuû nhaø ñaõ cho, oâng giöõ laøm sao ñöôïc? Noùi xong, Sa-di ni töï tay nhoå toûi vaø noùi: - Ñaây laø phaàn cuûa Hoøa thöôïng, ñaây laø phaàn cuûa A-xaø-leâ, ñaây laø phaàn ngaøy hoâm nay, ñaây laø phaàn ngaøy mai. Coâ ta töï yù phaân chia nhö vaäy roài mang ñi. Khi trôû veà, ngöôøi chuû vöôøn toûi thaáy vaäy lieàn hoûi ngöôøi giöõ vöôøn: - Ai mang soá toûi naøy ñi vaäy? Ngöôøi giöõ vöôøn keå laïi ñaày ñuû moïi vieäc cho chuû nghe. Nghe xong, chuû vöôøn toûi raát böïc boäi vaø cheâ traùch caùc Tyø-kheo ni. Vieäc aáy laàn löôït ñeán tai Theá Toân. Theá Toân goïi caùc Tyø-kheo ni ñeán, quôû traùch baèng nhieàu caùch vaø baûo: - Töø nay trôû ñi, Tyø-kheo ni khoâng ñöôïc aên toûi. Ai aên phaïm Ba-daï-

ñeà. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Neân duøng nhöõng loaïi dao gì ñeå caïo toùc? Ñöùc Phaät daïy: - Duøng ñoàng hoaëc saét laøm dao ñeå caïo toùc. Khi ñaõ laøm dao xong, khoâng coù choã caát dao, hoï laïi hoûi Theá Toân, Ñöùc Phaät noùi: - Coù theå duøng ñoàng hoaëc saét, hoaëc söøng, hoaëc xöông, hoaëc tre, hoaëc coû lau ñeå laøm voû dao vaø caát dao ôû trong goã, da, hoaëc da boø, da deâ. Ñoù goïi laø phaùp caát dao caïo toùc. Vieäc naøy trong kieàn ñoä Taïp coù noùi roõ. Phaùp caïo toùc cuûa Tyø-kheo ni laø: Neân tuaàn töï caïo cho nhau. Neáu ngöôøi caïo toùc laø ngöôøi nam thì phaûi coù hai Tyø-kheo ni môùi cho caïo. Neáu Tyø-kheo ni coù taâm duïc ñoái vôùi ngöôøi caïo toùc nam vaø ngöôøi nam aáy cuõng coù taâm duïc ñoái vôùi Tyø-kheo ni thì khoâng neân cho caïo. Xe coù boán loaïi: Moät laø cöôõi voi, hai laø cöôõi ngöïa, ba laø ñi xe, boán laø ñi kieäu. Khi aáy beân ngoaøi thaønh Caâu-dieäm-di coù caây lôùn teân Ni-caâu-ñaø. Döôùi goác caây naøy coù nhieàu loaïi xe döøng laïi nghæ ngôi. Ñoù goïi laø phöông tieän ñi laïi. Ngöôøi naøo ñeán vì phaùp maø khoâng xuoáng xe thì khoâng neân noùi phaùp cho hoï nghe, tröø ngöôøi beänh. Phaûi laøm nhö vua Bình-Sa, cöôõi taùm vaïn boán ngaøn con voi, ngöïa, ñeán röøng Daï-Trí ñeå gaëp Phaät, nghe phaùp. Luùc naøy cuõng coù anh em Ca- dieáp vaø moät ngaøn ñoà chuùng ñang ôû caïnh Phaät ñeå nghe phaùp. Khi ñoù, Theá Toân töø nöôùc Tyø-leâ-kyø du hoùa ñeán Tyø-xaù-ly, coâ Am-la cuøng nhoùm Ly-xa-töû ñeàu ñi caùc loaïi xe quyù giaù ñeán choã Phaät ñeå nghe phaùp. Sau khi nghe phaùp, hoï thænh Theá Toân ñeán vöôøn xoaøi ñeå nghæ ñeâm vaø thoï nhaän söï cuùng döôøng cuûa hoï vaøo ngaøy hoâm sau. Nhöõng phöông tieän maø caùc ngöôøi aáy cöôõi ñeàu goïi laø xe. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ni caùc loaïi xe daønh cho vua, moïi ngöôøi troâng thaáy cho laø vua hoaëc ñaïi thaàn. Khi ñeán nôi môùi bieát ñoù laø Sa-moân neân ai naáy ñeàu cheâ traùch. Nghe noùi vieäc aáy, Phaät lieàn cheá giôùi: - Tröø Tyø-kheo giaø, beänh, soá coøn laïi ñeàu khoâng ñöôïc ñi xe, khoâng ñöôïc cöôõi ngöïa, cöôõi voi. Nhöõng ngöôøi beänh ñeàu ñöôïc cöôõi. Luùc aáy, vua Bình Sa ôû nöôùc

Ma-kieät-ñeà coù naêm moùn ñoà trang söùc: moät laø ñao coù daây ñai baèng vaøng, hai laø xe baèng baûy baùu, ba laø muõ baèng baûy baùu, boán laø quaït baèng caùc loaïi löôùi baûy baùu, naêm laø giaøy da

naïm caùc loaïi chaâu baùu. Vò vua aáy côûi boû naêm moùn ñoà trang söùc naøy, ñi chaân khoâng, ñeán tröôùc Phaät ñaûnh leã saùt chaân Nhö Lai roài ngoài lui qua moät phía.

Khi ñoù, coù taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi daân nöôùc Ma-kieät-ñeà cuõng theo vua ñeán ñoù. Thaáy anh em Ca-dieáp ñeàu ngoài ôû nôi aáy, hoï phaân vaân khoâng bieát laø Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp ñeán xuaát gia vôùi Ñaïi Sa-moân hay

Ñaïi Sa-moân ñeán xuaát gia vôùi Ca-dieáp. Bieát moïi ngöôøi ñang phaân vaân,

Phaät lieàn noùi keä hoûi Ca-dieáp:

Phaùp oâng ñaõ tu taäp
Coù nhöõng loãi laàm gì?
Boû noù xin xuaát gia
Ñeå caàu lôïi ích gì?
Voán tu phaùp thôø löûa
Vì sao khoâng thôø tieáp?
Chaéc gaëp phaùp toát khaùc
Neân xaû boû phaùp cuõ?

Ca-dieáp lieàn noùi keä ñaùp:

Vò thöùc aên caøng ngon
Tai hoïa cuõng caøng lôùn
Nöõ saéc coøn hôn theá
Tai hoïa caøng lôùn hôn
Phaùp thôø löûa tröôùc ñaây
Khoâng vöôït ñöôïc khoå aáy
Neân xuaát gia ñeå ñöôïc
Thoaùt haún caùc khoå naïn.

Ñöùc Theá Toân noùi keä hoûi Ca-dieáp tieáp:

Ngöôøi bò vò raøng buoäc
Laâu ngaøy thaønh thoùi quen
ÔÛ coõi trôøi, coõi ngöôøi
Thaáy gì ñöôïc giaûi thoaùt?

Ca-dieáp noùi keä ñaùp laïi:

Thaáy ba coõi sanh töû
Troáng roãng khoâng coù gì
Phaùp dieät trong töøng nieäm
Neân boû khoâng vöôùng maéc.

Baáy giôø, nhöõng ngöôøi ñi theo vua Bình-Sa ôû nöôùc Ma-kieät-ñeà vaãn chöa heát phaân vaân: “Phaät vaø Ca-dieáp moãi ngöôøi ñeàu noùi hai baøi keä, vaäy ai lôùn hôn?” Bieát ñöôïc yù nghó aáy, Phaät lieàn baûo Ca-dieáp:

- OÂng haõy caàm quaït, quaït cho ta. Ca-dieáp lieàn ñöùng daäy caàm quaït quaït cho Phaät. Quaït xong, beøn voït leân hö khoâng, hieän thaàn thoâng roài trôû xuoáng ñaûnh leã saùt chaân Phaät vaø noùi lôùn: - Theá Toân laø thaày, con laø ñeä töû. Thaáy vaäy moïi ngöôøi môùi bieát Phaät laø Ñaïi sö ñoä Ca-dieáp. Bieát ñaõ ñeán thôøi, taâm phaân vaân cuûa hoï ñaõ heát, Phaät lieàn giaûng phaùp, chæ daïy söï lôïi ích an vui, vua cuøng taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi ñeàu ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn. Möôøi öùc na-do-tha chö thieân cuõng xa lìa traàn caáu, ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Khi aáy, trôøi Ñeá Thích, Töù thieân vöông,... bieán thaønh Baø-la-moân caàm quaït vaøng quaït Phaät. Caàn phaûi bieát roõ nhö vaäy. Luùc ñoù, nhoùm saùu Tyø-kheo caàm phaát traàn baèng chaâu baùu phaát qua phaát laïi laøm toån haïi chuùng sanh. Thaáy vaäy, ñaøn-vieät cheâ traùch: - Vì sao ngöôøi xuaát gia laïi caát chöùa loaïi phaát traàn naøy ñeå trang söùc, laøm toån haïi chuùng sanh? Nhaân ñaáy, Phaät cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi khoâng ñöôïc caàm roi vaø phaát traàn cöùng laøm thöông toån chuùng sanh. Laïi coù Tyø-kheo caàm phaát traàn ñònh phuûi buïi ôû thaùp Nhö lai, Phaät lieàn cho pheùp. Luùc aáy coù taùm ngöôøi ôû beân caïnh Phaät caàm phaát traàn phaát treân thaân Phaät. Taùm ngöôøi ñoù laø: 1- Ca-dieáp 2- Öu-ñaø-di 3- Sa-giaø-ñaø 4- Di-ty-duï 5- Na-ca-baø-la 6- Quaân-ñaø 7- Tu-na-saùt-la 8- A-nan. Caùc Tyø-kheo aáy caàm phaát traàn phaát thaân Phaät neân goïi laø phaát. Luùc naøy, caùc Tyø-kheo taäp hôïp laïi moät choã. Thôøi tieát raát noùng. Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc caát chöùa quaït. Neáu quaït bò raùch thì cho pheùp vaù laïi. Caùch laøm quaït laø: Hoaëc vaûi, hoaëc daï, hoaëc tre, hoaëc coû lau, hoaëc giaáy ñeàu laøm ñöôïc. Khi ñoù, coù hai vôï choàng noï tuoåi ñaõ cao môùi xuaát gia. Veà sau, Tyø- kheo aáy khaát thöïc xong mang ñeán chuøa ni. Coâ ni cao tuoåi noï caàm quaït,

quaït beân treân thöùc aên. Tyø-kheo noùi khoâng caàn quaït. Coâ ni noåi giaän, caàm quaït ñaùnh Tyø-kheo aáy roài boû vaøo phoøng. Nghe noùi vieäc aáy, Phaät lieàn cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi, ni khoâng ñöôïc caàm quaït quaït Tyø-kheo. Neáu trôøi noùng, chuùng Taêng nhoùm hoïp ñoâng thì cho pheùp ngöôøi ñeä töû cuøng ñi quaït cho Hoøa thöôïng, ngöôøi ñeä töû nguû cuøng phoøng quaït cho A-xaø-leâ, Tyø- kheo haï toïa quaït cho ñaïi chuùng; gioáng nhö taùm ngöôøi nhö Ca-dieáp,... caàm quaït quaït Phaät. Ñoù goïi laø quaït. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo caàm duø loïng, mang giaøy da ñi ñöôøng. Caùc ñaøn vieät hieàm traùch: “Vì sao caùc Tyø-kheo laïi maëc tình caàm duø loïng, mang giaøy da ñi ñöôøng?” Vì theá, Phaät cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi khoâng ñöôïc caàm duø loïng, mang giaøy da maø ñi. Neáu ôû trong chuøa thì ñöôïc pheùp mang giaøy da. Neáu loïng laøm baèng voû caây hoaëc coû thì ñöôïc pheùp duøng. Khi vaøo xoùm laøng, töø Tyø-kheo giaø, beänh, soá coøn laïi ñeàu khoâng

ñöôïc pheùp caàm duø loïng vaø mang giaøy da. Baáy giôø, nhöõng ngöôøi thuoäc doøng hoï Ly-xa-töû ñeán choã Phaät. Ngöïa, xe maø hoï ñi cuøng y phuïc vaø taát caû caùc ñoà trang söùc ñeàu coù maøu xanh. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu ai muoán bieát töôùng maïo cuûa chö thieân trôøi Ñao Lôïi khi hoï ñi daïo chôi thì haõy quan saùt nhöõng ngöôøi thuoäc doøng hoï Ly-xa-töû naøy, vì hoï gioáng nhau khoâng khaùc. Khi aáy, Baït-nan-ñaø caàm loïng baùu raát xinh ñeïp ñi treân ñöôøng. Moïi ngöôøi troâng thaáy ñeàu cho raèng ñoù laø nhaø vua. Khi ñeán nôi, hoï môùi bieát ñoù laø Tyø-kheo. Moïi ngöôøi lieàn traùch: "Vì sao ngöôøi xuaát gia laïi caàm loïng baùu xinh ñeïp nhö vaäy ñi treân ñöôøng?" Nghe vaäy, Phaät lieàn cheá giôùi: - Tyø-kheo khoâng ñöôïc caàm loïng ñi ñöôøng, tröø Tyø-kheo giaø, beänh. Ñoù goïi laø loïng. Theá naøo goïi laø göông? - Nôi coù theå laøm aûnh cuûa thaân theå hieän ra ñöôïc, goïi laø göông. Neáu treân maët Tyø-kheo beänh coù muït nhoït caàn xöùc thuoác thì haõy nhôø Tyø-kheo khaùc xöùc. Neáu khoâng coù Tyø-kheo khaùc thì haõy soi maët vaøo nhöõng nôi coù theå hieän aûnh nhö: nöôùc, bình baùt, hoaëc vaùch töôøng. Khoâng ñöôïc soi maët vaøo göông baèng saét. Coù Tyø-kheo bò ñau maét, ñeán baïch Theá Toân, Phaät daïy laøm ba loaïi thuoác chöõa beänh maét: moät laø maät deâ, hai laø kyø-lan-thieàn, ba laø Toâ-tyø- lan-thieàn. Maøi thuoác treân ñaù cho nhuyeãn roài boâi leân maét. Neáu coù loaïi thuoác nhoû maét quyù baùu thì Phaät cuõng cho pheùp duøng. Caùch giöõ thuoác

laø duøng oáng truùc ñeå ñöïng, khoâng ñöôïc duøng chaâu baùu. Caàn phaûi bieát roõ nhö vaäy. Laïi coù Tyø-kheo maét bò muø, khoâng thaáy gì. Phaät cho pheùp duøng maùu ngöôøi thoa leân, cuõng cho pheùp duøng xöông ngöôøi, toùc ngöôøi ñoát thaønh tro, taùn nhoû ra roài thoa leân maét. Caàn phaûi bieát nhö vaäy. Ngöôøi Thieân Truùc thöôøng duøng thuoác thoa leân maét ñeå trang söùc. Nhoùm saùu Tyø-kheo cuõng baét chöôùc ngöôøi ñôøi, haøng ngaøy boâi thuoác leân maét ñeå trang söùc. Nghe vaäy, Phaät lieàn cheá giôùi: - Khoâng ñöôïc duøng thuoác naøy thoa leân maét moãi ngaøy. Ngöôøi naøo beänh thì ñöôïc pheùp duøng ba loaïi thuoác naøy ñeå chöõa beänh maét. Khi aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo ni trang söùc nhö ngöôøi nöõ. Nghe vaäy, Phaät goïi caùc Tyø-kheo ni aáy ñeán quôû traùch vaø daïy: - Töø nay trôû ñi, ni khoâng ñöôïc pheùp trang ñieåm nhö ngöôøi nöõ. - Tyø-kheo khoâng ñöôïc töï muùa, cuõng khoâng ñöôïc daïy ngöôøi khaùc muùa. Lyù do Phaät khoâng cho pheùp laø vì nhoùm saùu Tyø-kheo nhö: A-phaïm- kyø, Phuù-na-baø-toâ,... töï ca muùa, haùt xöôùng. Nghe vaäy, Phaät cheá giôùi: - Taát caû caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc ca muùa, xöôùng haùt. Nhoùm saùu Tyø-kheo chaïy laêng xaêng nhö choù ñuøa giöõn. Nghe vaäy, Phaät lieàn ngaên caám: - Muùa laø vieäc laøm cuûa treû nhoû, ca coù tieáng gioáng nhö khoùc. Hai vieäc naøy Tyø-kheo khoâng neân laøm. Cöôøi hôû raêng thì gioáng ngöôøi ñieân neân cuõng khoâng ñöôïc pheùp. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng tieáng ca ñeå tuïng kinh ca ngôïi Phaät, Phaät khoâng cho pheùp laøm vieäc aáy. Ai laøm vaäy seõ phaïm naêm loãi: - Moät laø tham ñaém ñoái vôùi aâm thanh aáy. - Hai laø laøm ngöôøi khaùc tham ñaém. - Ba laø chö thieân khoâng vui. - Boán laø tieáng noùi bò sai laïc. - Naêm laø yù nghóa cuûa lôøi noùi khoâng ñöôïc roõ. Ñoù goïi laø

aâm nhaïc. Khoâng ñöôïc ñeo voøng hoa, chuoãi ngoïc; cuõng khoâng ñöôïc laøm voøng hoa, chuoãi ngoïc cho ngöôøi theá tuïc ñeo. Neáu Tyø-kheo laøm voøng hoa ñeå cuùng döôøng Phaät hoaëc cuùng döôøng thaùp Phaät, thaùp Thanh vaên thì khoâng phaïm. Nhöõng loaïi hoa ñöôïc duøng ñeå laøm voøng hoa laø: 1- Hoa sen 2- Hoa baø-sö-ca

548 BOÄ LUAÄT 11

3- Hoa Chieâm-baëc-ca 4- Hoa A-ñeà-muïc-ña-ca 5- Hoa laøm baèng vaøng 6- Hoa laøm baèng baïc 7- Hoa laøm baèng thieác traéng 8- Hoa laøm baèng chì 9- Hoa laøm baèng goã 10- Hoa laøm baèng vaûi 11- Hoa keát baèng daây tua. Ñoù goïi laø hoa vaø voøng hoa. Toân giaû Ca-dieáp-duy noùi: - Coù vieäc Phaät khoâng laøm nhöng caùc chuùng sanh khaùc coù theå laøm maø khoâng phaïm. Khi ñoù, nhoùm saùu Tyø-kheo duøng höông Baït-na thoa leân thaân vaø bò caùc baïch y cheâ traùch. Phaät lieàn ngaên caám vieäc aáy. Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi duøng höông boät thoa leân thaân vaø bò ngöôøi ñöøi cheâ cöôøi. Nhöõng vieäc nhö vaäy ñeàu bò Phaät ngaên caám. Neáu caùc Tyø-kheo ñem caùc loaïi höông thôm thoa leân thaùp Phaät, thaùp Thanh vaên ñeå cuùng döôøng thaùp hoaëc laøm caùc loaïi hình töôïng thì ñeàu ñöôïc Phaät cho pheùp. Moät luùc noï, Phaät khoâng cho pheùp caùc Tyø-kheo maëc y löôïm ñöôïc töø xaùc cheát ñi vaøo thaùp. Caùc Tyø-kheo noùi: - Chuùng con ñeàu maëc y phaán taûo, vaäy laøm sao vaøo thaùp ñeå leã laïy? Nghe vaäy, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Khi löôïm ñöôïc y phaán taûo, caùc vò phaûi ngaâm nöôùc thaät laâu, duøng tro giaëc saïch, laáy höông heà-maëc-giaø thoa leân, sau ñoù môùi ñöôïc maëc ñi vaøo thaùp. Neáu phoøng ôû coù muøi hoâi thì caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc pheùp ôû, ñöôïc pheùp ñoát caùc loaïi höông thôm ñeå khöû muøi hoâi. Ñoù goïi laø höông thôm. Nhöõng ngöôøi nam, ngöôøi nöõ giaøu sang ôû Thieân truùc coù thoùi quen hoøa troän caùc loaïi höông thôm ñeå thoa leân thaân vaø treân y phuïc ñeïp. Nhoùm saùu Tyø-kheo cuõng baét chöôùc nhöõng ngöôøi theá tuïc thoa höông leân thaân vaø bò caùc ñaøn-vieät cheâ traùch: “Vì sao Tyø-kheo laïi gioáng nhö ngöôøi theá tuïc”. Nghe vaäy, Phaät lieàn cheá giôùi: - Taát caû caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc duøng höông thoa leân thaân. Neáu ngöôøi naøo coù beänh caàn duøng höông thoa leân môùi khoûi beänh thì ñöôïc pheùp duøng, khoâng phaïm.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 5 549

Theá naøo goïi laø an toïa? - Chuùng Taêng taäp hôïp, söûa y phuïc, ngoài kieát giaø troâng raát nghieâm trang. Ñoù goïi laø an toïa. Laïi nöõa, an toïa laø: Phaät ñi ñeán moät goác caây, ngoài kieát giaø laøm moïi ngöôøi ngaém nhìn khoâng bieát chaùn, ñoù goïi laø an toïa. Hoaëc nhö ngöôøi ngoài thieàn, moãi khi ngoài traûi qua moät kieáp, thaân khoâng lay ñoäng, ñoù ñeàu goïi laø an toïa. Ngöôøi xuaát gia khoâng ñöôïc ngoài vôùi ngöôøi nöõ ôû nôi kín ñaùo. Ngöôøi ñöøi sôû dó cuøng nhau ngoài ôû nôi kín ñaùo laø vì ngöôøi nam laáy ngöôøi nöõ laøm thöùc aên, ngöôøi nöõ laáy ngöôøi nam laøm thöùc aên. Tyø-kheo ñaõ xaû boû vieäc aáy, khoâng neân cuøng ngöôøi nöõ ngoài ôû nôi kín ñaùo. Vua Ba-tö-naëc cho binh maõ ñi ra ñöôøng. Coù moät chuøa nhoû, khaùch Taêng ñeán raát ñoâng. Ñeå traùnh quaân ñoäi, hoï vaøo

heát trong phoøng. Phoøng nhoû, ngöôøi ñoâng neân hoï ngoài kheùp ñaàu goái, ñoù cuõng goïi laø ngoài. Toân giaû Ly-baø-ña ñeán caïnh toân giaû Taùt-baø-kieàm. Thaáy Ly-baø-ña ñeán vôùi thaân theå meät nhoïc, Taùt-baø-kieàm ngoài thu goïn laïi ñeå nhöôøng choã cho Ly-baø-ña ngoài ñöôïc thoaûi maùi. Ly-baø-ña suy nghó: " Toân giaû Taùt-baø-kieàm laø vò Thöôïng toïa ñöùng ñaàu Dieâm-phuø-ñeà, laøm sao ôû tröôùc vò aáy maø ta laïi ngoài moät caùch buoâng lung?". Suy nghó xong, vò aáy lieàn chænh ñoán thaân theå, ngoài ngay ngaén, chuyeân chuù tö duy. Ngoài nhö hai vò aáy cuõng goïi laø ngoài. Theá naøo goïi laø khoâng neân naèm? - Khoâng ñöôïc naèm cuøng phoøng vôùi ngöôøi nöõ; cuõng khoâng ñöôïc naèm cuøng phoøng vôùi Sa-di ñaõ bò ñuoåi. Phu cuï laø: giöôøng daây, giöôøng coû, giöôøng goã, giöôøng laù vaø nhöõng vaät maø ngöôøi tu ñaïo duøng ñeå naèm, ngoài, ñeàu goïi laø phu cuï. Coù Tyø-kheo ni ñi vaøo trong xoùm laøng ñeå khaát thöïc. Chuû nhaø ñi vaéng, ni coâ aáy lieàn vaøo ngoài trong nhaø. Khi trôû veà, chuû nhaø thaáy coâ ni ñang ngoài, lieàn hoûi ngöôøi nhaø: - Ai trong soá caùc ngöôi baûo coâ ni ngoài ôû ñaây? Ngöôøi nhaø ñaùp: - Coâ aáy töï ñeán, khoâng ai chæ baûo. Chuû nhaø cheâ traùch, noùi: - Vì sao Tyø-kheo ni khoâng hoûi maø töï ñoäng ngoài? Nghe vaäy, Phaät lieàn cheá giôùi: - Khi ñeán nhaø ñaøn-vieät, Tyø-kheo ni khoâng hoûi thì khoâng ñöôïc ngoài. Luùc aáy Tyø-kheo ni hoûi Phaät: - Ngöôøi xuaát gia vaøo xoùm laøng, neáu chuùng Taêng ñoâng, phoøng oác

chaät heïp thì phaûi phaân chia laøm sao? Phaät baûo caùc Tyø-kheo ni: - Tuøy theo phoøng roäng heïp, haõy tính toaùn maø phaân chia. Neáu ngöôøi khoâng beänh maø töï ñaïi naèm döôùi ñaát thì khoâng neân noùi phaùp cho ngöôøi aáy. Neáu ngöôøi beänh ñang naèm muoán nghe phaùp thì neân noùi cho hoï nghe. Luùc aáy, Tyø-kheo ÖÙc-Nhó xuaát gia vôùi Ca-chieân-dieân-töû ôû nöôùc A-baøn-ñeà. Vò aáy giöõ giôùi, chuyeân caàn tu taäp, khoâng heà bieáng treã vaø ñaéc quaû A-la-haùn. Sau khi ñaéc quaû, vò aáy ñi töø nöôùc A-baøn-ñeà ñeán nöôùc Thieäm-baø ñeå gaëp Nhö Lai. Thaáy vò aáy töø xa ñeán, laïi vöøa chöùng ñaéc quaû A-la-haùn, Phaät lieàn baûo Toân giaû A-Nan: - OÂng haõy traûi phu cuï cho Ta, ñoàng thôøi traûi phu cuï cho Tyø-kheo naøy ôû trong phoøng cuûa Ta. Caùch naèm trong phoøng cuûa Phaät cuûa Tyø-kheo naøy laø maët phaûi höôùng veà Phaät, khoâng ñöôïc xoay löng veà phía Phaät. Khi ñoù, laïi coù caùc Tyø-kheo ham nguû nghæ neân pheá boû ba nghieäp. Löïc só Kim-cang suy nghó: "Suoát ba A-taêng-kyø kieáp, Nhö Lai ñaõ chòu ñuû caùc khoå nhoïc môùi ñöôïc thaønh Phaät, nay caùc Tyø-kheo naøy vì ham thích nguû nghæ maø khoâng chòu haønh ñaïo thì laøm sao ñöôïc!" Suy nghó xong, vò aáy lieàn noùi ra lôøi. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo lieàn ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Phaät, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - AÊn cuûa tín thí thì khoâng neân bieáng nhaùc. Trong ba thôøi ban ñeâm, phaûi daønh hai thôøi ñeå toïa thieàn, tuïng kinh, kinh haønh; coøn laïi moät thôøi ñeå nguû nghæ. Ñoù goïi laø ngoïa cuï. Coù caùc Tyø-kheo ngoài ôû nôi ñaát troáng. Caùc vò Thöôïng toïa cao tuoåi ñeàu bò beänh ñau löng. Vieäc aáy daàn daàn ñeán tai Theá Toân. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ngöôøi naøo ngoài nôi ñaát troáng bò ñau löng thì töø gaám vaø da coù maøu saéc ñeïp, coù theå duøng caùc thöù khaùc

ñeå buoäc khi ngoài thieàn. Caàn phaûi buoäc daây aáy khi ngoài thieàn. Caùch laøm daây ñai laø roäng moät gang tay, daøi ngaén tuøy theo ñoä lôùn cuûa thaân. Ñoù goïi laø daây ñai duøng khi toïa thieàn. Baáy giôø, Phaät chöa cho pheùp caùc Tyø-kheo môùi xuaát gia duøng daây thaét löng buoäc haï y maø chæ coät hai ñaàu y vaøo eo. Veà sau, khi ñeán nhaø ñaøn-vieät coù Tyø-kheo baát ngôø laøm rôi haï y xuoáng ñaát ôû giöõa ñaùm ñoâng laøm moïi ngöôøi ñeàu cöôøi cheâ. Tyø-kheo aáy xaáu hoå ñem vieäc aáy baïch Theá Toân. Phaät baûo: - Töø nay trôû ñi cho pheùp ñoä daøi cuûa lai phaûi ñuû ñeå quaán hai voøng

quanh hoâng. Ngoaøi ra coøn phaûi dö hai thöôùc taøu, daây ñai phaûi quaán ñuû ba voøng vaø dö ra moät thöôùc taøu ñeå buoäc beân hoâng. Ñoù laø nhôn duyeân cuûa daây ñai. Khi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñònh ñi ra ngoaøi, ñeä töû cuøng ñi vaø ñeä töû cuøng nguû phaûi xem daây naøy coù choã naøo bò truøng, chuoät gaëm nhaám khoâng. Sau khi ñaõ xem xeùt kyõ môùi trao cho thaày. Neáu Tyø-kheo ôû A-lan- nhaõ, khoâng coù ñeä töû thì Tyø-kheo Haï toïa phaûi xem xeùt kyõ daây aáy roài môùi trao cho Tyø-kheo Thöôïng toïa. Neáu ñaàu cuûa Tyø-kheo bò ñau thì neân duøng daây thaét löng buoäc gaáp. Neáu ñaàu daây thaét löng coù tua thì khoâng neân caát chöùa. Do nhoùm saùu Tyø- kheo caát giöõ loaïi daây nhö vaäy, Phaät lieàn cheá giôùi naøy. Coù Tyø-kheo giaáu daây thaét löng cuûa ngöôøi khaùc ñeå ñuøa giôõn, ñeán quaù giôø vaãn khoâng traû laïi, laøm Tyø-kheo kia buoàn raàu, Phaät lieàn caám vieäc aáy. Luùc noï, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaøo nhaø baïch y, boãng gaëp côn gioù thoåi maïnh laøm ca-sa treân thaân bò rôi xuoáng ñaát vaø vò aáy ñöùng loä hình. Nhaân ñoù, Phaät lieàn daïy: - Töø ñaây trôû ñi, treân aùo ca-sa ñeàu phaûi coù daây buoäc, coù nuùt ôû moät beân ñeå buoäc daây, ñöøng ñeå y bò rôùt. Ñoù laø caùch laøm daây vaø moùc buoäc y. Luùc naøy, nhoùm saùu Tyø-kheo vaét haï y treân löng, gaùnh vaät naëng, ôû traàn cuùi ñaàu maø ñi, laøm caùc baïch y ñeàu cheâ cöôøi. Nghe vaäy, Phaät lieàn daïy: - Töø nay trôû ñi, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc veùn y leân khi mang naëng. Neáu laømvieäc Tam baûo phaûi veùn y leân thì caàn phaûi laøm sao ñöøng ñeå loä thaân hình. Ñoù laø caùch veùn y. Tyø-kheo caàn phaûi caát giöõ cung noû ñeå khi gaëp keû cöôùp thì baén teân leân khoâng, laøm keû cöôùp sôï haõi boû ñi. Coù phaùp teân gioáng maø coâng duïng khaùc nhau, nhö cung noû vaø mía ñeàu ñöôïc goïi laø öùc-sô. Khi coù keû cöôùp maø xin öùc-sô thì bieát ñoù laø xin cung noû. Vaøo giôø aên maø xin öùc-sô thì bieát ñoù laø xin mía. Ñoù laø teân gioáng maø coâng duïng khaùc. Nôi kinh haønh cuûa Tyø-kheo maø caàn traûi daï, luïa thì khoâng caàn traûi da, ôû nôi laïnh thì ñöôïc pheùp. Nôi kinh haønh cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ thì ñeä töû khoâng ñöôïc kinh haønh ôû chính giöõa nôi aáy, maø coù theå kinh haønh ôû moät beân. Nôi kinh haønh cuûa Tyø-kheo coù tuoåi haï cao baèng tuoåi haï Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ thì Tyø-

kheo nhoû tuoåi khoâng ñöôïc kinh haønh ôû ñoù. Khi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñang kinh haønh, neáu ñeä töû coù caàn thöa hoûi ñieàu gì thì phaûi chaáp tay, khom mình,

cuùi ñaàu maø hoûi. Coù caên phoøng treân gaùc saép ñoå veà phía vuøng ñaát baát tònh. Caùc Tyø- kheo phaân vaân, ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Phaät noùi: - Chæ caàn ñöøng ñeå hö ñoå. Neáu chöa rôi xuoáng vuøng baát tònh thì goïi laø phoøng thanh tònh. Nôi chuùng Taêng ôû chöa coù tònh truø. Neáu chuùng Taêng taäp hôïp laïi, yeát-ma choïn phoøng toát nhaát laøm tònh truø thì Phaät khoâng cho pheùp. Phaûi duøng phoøng thöù hai laøm tònh truø. Neáu ñaõ laøm yeát-ma thì phaûi giaûi boû yeát-ma aáy vaø yeát-ma laïi, choïn phoøng thöù hai laøm tònh truø. Lyù do khoâng ñöôïc traûi gaám ôû nôi kinh haønh laø vì coù ñaøn-vieät ñem loaïi gaám quyù giaù ôû trong nöôùc ñeán cuùng cho chuùng Taêng. Chuùng Taêng nhaän xong, lieàn ñem traûi treân ñaát kinh haønh. Sau ñoù, ñaøn-vieät ñeán tinh xaù thaáy vaäy lieàn cheâ traùch: - Vì sao Tyø-kheo khoâng coù taâm thöông tieác. Vaät quyù giaù theá naøy maø laïi ñem traûi ôû nôi kinh haønh vaø giaãm ñaïp leân treân! Vieäc naøy daàn daàn ñeán tai Theá Toân, Theá Toân lieàn baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay trôû ñi khoâng ñöôïc traûi caùc vaät quyù giaù maø ñaøn-vieät cuùng ôû nôi kinh haønh. Coù hai haïng Tyø-kheo khoâng ñöôïc nguû chung vôùi Taêng: Moät laø Tyø- kheo ñang haønh bieät truï, hai laø Tyø-kheo khoâng nhö phaùp, ñöôïc ngöôøi trí can giaùn vaãn khoâng nghe theo vaø töï boû ra khoûi chuøa. Hai haïng ngöôøi naøy khoâng ñöôïc nguû chung vôùi Taêng. Coù ñaøn-vieät cuùng döôøng ñaát cho Taêng, Phaät cho pheùp nhaän duøng. Ñoù goïi laø ñaát. Coù naêm loaïi caây Tyø-kheo khoâng ñöôïc chaët: 1- Caây Boà-ñeà. 2- Caây coù quyû thaàn. 3- Caây Dieâm-phuø. 4- Caây A-tö-ñaø. 5- Caây Ni-quaät-ñaø. Coù nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích xuaát gia, Öu-ba-ly laø thôi hôùt toùc cuûa hoï, hoï goïi anh aáy tôùi vaø noùi: - Anh phuïc vuï chuùng toâi ñaõ laâu. Nay chuùng toâi ra ñi khoâng coù vaät gì ñaùng giaù ñeå taëng anh, chæ coù nhöõng vaät baùu ñang mang treân mình nhö: y, chuoãi ngoïc, voøng xuyeán vaø dao baèng baûy baùu,... chuùng toâi cho

anh heát. Sau khi nhaän xong, Öu-ba-ly nghó: “Nhöõng ngöôøi naøy coù doøng hoï cao quyù, coøn coù theå töø boû taát caû ñeå caàu ñaïo, huoáng chi ta laø thaáp keùm maø giöõ cuûa baùu thì chæ theâm khoå”. Suy nghó xong, caäu aáy laáy ba taám vaûi goùi chuùng laïi vaø treo leân caây vôùi yù nghó: “Ai caàn thì cöù tuøy yù ñem ñi”. Keá ñoù, caäu aáy lieàn theo caùc Thích töû ñeán choã Phaät ñeå xin xuaát gia. Tyø-kheo naøo vì Tam baûo troàng ba loaïi caây nhö: caây aên traùi, caây hoa, caây laù thì chæ coù phöôùc, khoâng coù loãi. Coù Tyø-kheo thích an cö ôû beân goác caây ôû nôi yeân tónh, vaéng veû neân ñeán baïch Theá Toân: - Coù ñöôïc an cö döôùi goác caây khoâng? Ñöùc Phaät noùi: - Ñöôïc pheùp an cö. Vò aáy laïi phaân vaân neân hoûi Phaät: - Ñöôïc an cö ôû döôùi caây bao lôùn? Ñöùc Phaät noùi: - Caây caøng lôùn caøng toát. Neáu khoâng coù caây lôùn thì caây nhoû nhaát cuõng phaûi cao hôn ñaàu ngöôøi, caønh laù raäm raïp che khaép boán phía, möa tuyeát khoâng doät, aùnh naéng khoâng xuyeân qua, ñöôïc pheùp an cö ôû döôùi caây nhö vaäy. Coù Tyø-kheo an cö ôû treân caây, keát goã laøm giöôøng, khoâng chòu treøo xuoáng maø phoùng ueá töø treân xuoáng neân bò con quyû döõ ôû treân caây aáy noåi giaän ñaùnh cheát. Phaät daïy: - Töø nay veà sau, Tyø-kheo an cö treân caây khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän

töø treân xuoáng goác caây. Khi Phaät chöa cheá giôùi, Tyø-kheo ni ñeàu ngoài thieàn, kinh haønh ôû nghóa ñòa, döôùi taøng caây, nôi vaéng veû. Tyø-kheo Hoa Saéc ñaéc quaû A-la- haùn neân oai nghi ñi ngoài raát thanh thoaùt. Coù teân töôùng cöôùp ñeán ñoù, thaáy vaäy lieàn phaùt khôûi loøng tin. Khi tôùi choã khaùc, aên xong coøn dö nhieàu thöùt oâng ta duøng vaûi goùi laïi, treo treân caây vaø nguyeän: - Neáu coù A-la-haùn ñaéc ñaïo naøo ñeán ñaây tröôùc giôø ngoï thì ñöôïc pheùp aên thöùc aên naøy. Tyø-kheo ni Hoa Saéc coù ñaày ñuû saùu thoâng, nghe ñöôïc lôøi naøy neân sai Sa-di ni ñeán laáy vaøo saùng sôùm. Luùc aáy, Theá Toân ñi ñeán caïnh moät goác caây, traûi toøa ngoài, chôït gaëp Tyø-laïi-tra-töû-taùn-kyø-da chôû saùu möôi xe ñöôøng taùn ñeán cuùng Phaät vaø Taêng.

554 BOÄ LUAÄT 11

Nhôn duyeân lieân quan ñeán caây caàn bieát roõ nhö vaäy. Coù Tyø-kheo cuøng ngöôøi nöõ ngoài moät mình nôi goác caây, ngöôøi ñôøi troâng thaáy lieàn traùch: “Vì sao Sa-moân laïi cuøng ngöôøi nöõ ngoài moät mình nôi goác caây?” Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Phaät noùi: - Töø nay trôû ñi, Tyø-kheo khoâng ñöôïc cuøng ngöôøi nöõ ngoài moät mình caïnh goác caây. Neáu trong ñaát cuûa chuùng Taêng coù caây khoâ thì khoâng ñöôïc laáy nhuùm löûa rieâng. Vì sao? - Vì vaät aáy thuoäc veà chuùng Taêng boán phöông. Neáu trong ñaát cuûa chuùng taêng coù loaïi caây goã toát thì chuùng hoøa hôïp ñöôïc duøng laøm thaùp Phaät, phoøng Taêng. Neáu khoâng hoøa hôïp thì khoâng ñöôïc duøng. Trong ñaïi chuùng coù ba, boán ngöôøi caát phoøng lôùn ñeå cuøng ôû, nôi ñaát caát phoøng coù saün caây, neáu chuùng Taêng phaân cho thì ñöôïc duøng, neáu Taêng khoâng cho thì khoâng ñöôïc duøng. Neáu laøm phoøng ôû thì ñöôïc duøng loaïi caây töï mình troàng ôû trong ñaát aáy. Neáu ngöôøi caát phoøng tröôùc ñaây ñaõ khoâng coøn, hieän taïi caùc vò Taêng ñeán sau ñang ôû thì caây ñoù khoâng caàn baïch Taêng, cuõng ñöôïc duøng. Neáu nôi caát phoøng aáy coù khoaûng ñaát troáng ñöôïc chuû phoøng troàng caây cho phoøng aáy thì coù theå duøng caây aáy ñeå söûa phoøng. Neáu ngöôøi troàng caây khoâng coøn vaø coù vò Taêng khaùc ñeán ôû nôi ñoù thì khoâng caàn baïch Taêng cuõng coù theå söû duïng caây aáy. Ñoái vôùi caây hoa, caây quaû, chæ coù chuùng Taêng hoøa hôïp thì môùi ñöôïc duøng ñeå söûa thaùp, laøm phoøng, coøn caù nhaân thì khoâng ñöôïc chaët. Coù naêm loaïi caây khoâng ñöôïc chaët laø: 1- Caây Boà-ñeà. 2- Caây coù thaàn ôû. 3- Caây lôùn ôû treân ñöôøng. 4- Caây ôû röøng boû töû thi. 5- Caây Ni-caâu-ñaø. Khi coù nhaân duyeân nhö: Thaùp Phaät bò hö hoaïi, tònh xaù bò hö hoaïi, bò nöôùc cuoán, löûa thieâu thì ñöôïc chaët boán loaïi kia, tröø caây Boà-ñeà. Coù naêm loaïi caây ñöôïc pheùp duøng: 1- Caây bò löûa ñoát. 2- Caây bò roàng phun löûa thieâu. 3- Caây töï khoâ. 4- Caây do gioù thoåi ñeán.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 5 555

5- Caây bò nöôùc cuoán. Nhöõng caây nhö vaäy thì ñöôïc duøng. Theá naøo goïi laø tranh caõi? - Tranh caõi laø: Hai ngöôøi tranh nhau goïi laø ñaáu, ñoàng nhoùm giuùp ñôõ nhau goïi laø tranh, vieäc aáy ñeán tai chuùng Taêng goïi laø noùi, moãi ngöôøi noùi leân lyù leõ cuûa mình goïi laø caõi. Laïi coù boán loaïi tranh caûi: 1- Tranh caõi

baèng lôøi noùi 2- Tranh caõi baèng caùch khoâng nhaän lôøi can giaùn 3- Tranh caõi veà loãi ñaõ vi phaïm 4- Tranh caõi veà vieäc laøm. Ñoù goïi laø Tranh caõi. Theá naøo goïi laø phaù? - Phaù coù hai loaïi: 1- Phaù phaùp luaân 2- Phaù Taêng. Phaù phaùp luaân laø: Khoâng thöïc haønh theo taùm chaùnh ñaïo, truyeàn baù phaùp taø, cho trí laø taø, laáy ngu laøm chaùnh, ngaên trí, hieån taø. Ñoù laø phaù hoaïi phaùp luaân. Phaù Taêng laø: ÔÛ trong cuøng moät chuøa, moät ngöôøi cho ñeán naêm ngöôøi Boá-taùt rieâng, hoaëc moät ngöôøi yeát-ma cho hai ngöôøi, cho ñeán yeát- ma cho ñaïi chuùng, hoaëc ñaïi chuùng yeát-ma cho ñaïi chuùng. Ñoù goïi laø phaù Taêng. Ngöôøi ñi theo Ñeà-Baø-Ñaït-Ña ñeàu phaïm Thaâu-lan-giaù. Neáu trôû laïi giöõa Taêng ñeå saùm hoái thì ñöôïc khoûi toäi. Ngöôøi khoâng trôû veà saùm hoái maø ôû laïi trôï giuùp thì thaønh ngöôøi trôï giuùp phaù Taêng, nhöng khoâng phaïm toäi phaù Taêng, chæ coù moät mình Ñeà Baø Ñaït Ña phaïm toäi phaù Taêng. Laïi coù thuyeát cho: Khoâng coù vieäc phaù phaùp luaân Taêng, khoâng laøm theo töùc laø phaù Taêng. Laïi coù hai loaïi phaù: Moät laø phaù theo beø nhoùm, hai laø phaù kieán. Nhö Tyø-kheo ôû Caâu-dieäm-di keát beø ñaûng cuøng nhau Tranh caõi, khoâng döïa theo Kinh, Luaät, Luaän, laáy traùi laøm phaûi, ñoù laø do ngu si maø ra. Vieäc naøy trong kieàn-ñoä Caâu-dieäm-di coù noùi roõ. Phaù kieán laø nhö Ñeà-baø-ñaït-ña phaù Taêng, ñoù goïi laø phaù kieán. Trong kieàn-ñoä phaù Taêng coù noùi roõ vieäc naøy. Nhö treân ñaõ noùi thì coù möôøi taùm loaïi phaù. Khi aáy, coù Tyø-kheo an cö moät mình, chôït nghe coù moät Tyø-kheo saép laøm vieäc phaù Taêng lieàn phaân vaân: “Neáu ñeán can ngaên thì sôï phaù an cö, neáu khoâng ñeán thì sôï phaùp aùc ñöôïc löu haønh”. Nghe vaäy, Phaät lieàn

baûo Tyø-kheo aáy: - Neáu vì phaùp söï thì vieäc an cö khoâng bò phaù. Tyø-kheo ni cuõng nhö vaäy, neáu vì phaùp thì vieäc an cö khoâng bò phaù. Lyù do can giaùn laø vì sôï ngöôøi kia bò ñoïa ñòa nguïc chòu quaû baùo neân can giaùn vôùi loøng töø. Laïi coù Tyø-kheo nghe ôû nôi aáy ñaõ phaù Taêng, ñònh ñeán laøm hoøa hôïp trôû laïi nhöng sôï maát an cö neân trong loøng phaân vaân. Phaät bieát vieäc aáy lieàn baûo: - Neáu vì laøm hoøa hôïp vieäc phaù Taêng thì khoâng maát an cö. Tyø-kheo ni cuõng nhö vaäy. Keû phaù Taêng duøng boán lôøi sau ñaây ñeå phaù Taêng: 1- Phaùp noùi laø chaúng phaûi phaùp, chaúng phaûi phaùp noùi laø phaùp. 2- Chaúng phaûi Tyø ni, noùi Tyø laø ni;Tyø ni, noùi laø chaúng phaûi Tyø ni. 3- Chaúng phaïm, noùi laø phaïm; phaïm, noùi laø chaúng phaïm. 4- Nhe,ï noùi laø naëng; naëng, noùi laø nheï. Duøng boán lôøi naøy ñeå meâ hoaëc caùc Tyø-kheo. Ngöôøi aáy coù ñoà chuùng rieâng ôû trong tònh xaù, cho ñeán möôøi taùm loaïi phaùp nhö boá-taùt, yeát-ma... ñeàu laøm rieâng, khoâng cuøng laøm vôùi Taêng. Trong kinh Tyø-kheo vaø kinh Tyø-kheo ni ñaõ noùi roõ. Ñoù goïi laø phaù. Theá naøo goïi laø hoøa hôïp? - Hoøa hôïp laø giaûng noùi cho keû phaù Taêng nghe: Phaùp, noùi laø phaùp; chaúng phaûi phaùp, noùi laø chaúng phaûi phaùp; phaïm, noùi laø phaïm; khoâng phaïm, noùi laø khoâng phaïm;Tyø ni, noùi laø Tyø ni; chaúng phaûi Tyø-ni,noùi laø chaúng phaûi Tyø ni; naëng, noùi laø naëng; nhe,ï noùi laø nheï; cho ñeán boá-taùt, yeát-ma ñeàu cuøng laøm vôùi Taêng, khoâng ñöôïc laøm rieâng. Ñoù goïi laø hoøa hôïp. Laïi coù naêm

loaïi hoøa hôïp: 1- Thaáy phaùp neân hoøa hôïp. 2- Chöùng quaû thöù nhaát neân hoøa hôïp. 3- Hoøa hôïp baèng caùch gôûi duïc. 4- Hoøa hôïp do loøng tin. 5- Hoøa hôïp baèng caùch im laëng. Naêm phaùp naøy coù theå laøm cho Taêng hoøa hôïp, caàn phaûi bieát roõ nhö vaäy. Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: - Laøm cho söï phaù Taêng ñöôïc hoøa hôïp coù nhöõng lôïi ích gì? Ñöùc Phaät noùi: - Ngöôøi laøm cho söï phaù Taêng ñöôïc hoøa hôïp seõ ñöôïc sanh thieân,

höôûng quaû baùo trong moät kieáp. Tyø-kheo baïch Phaät: - Chuùng Taêng tranh caõi nhau, chöa saùm hoái coù phaûi laø hoøa hôïp khoâng? Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng saùm hoái thì khoâng goïi laø hoøa hôïp. Sau khi ñaõ saùm hoái nhö phaùp môùi goïi laø hoøa hôïp.

KINH TYØ NI MAÃU QUYEÅN 6

Tyø-kheo naøo ñònh rôøi boû phoøng ñeå ñi nôi khaùc thì tröôùc heát phaûi queùt doïn, söûa sang trong phoøng cho saïch seõ, xeáp ñoà naèm, ñeå giöôøng caùch xa vaùch töôøng, ñaët ñoà naèm treân giöôøng, loaïi toát ñaët ôû döôùi, loaïi xaáu che beân treân. Hai loaïi ñoà naèm phaàn treân ñaõ noùi roõ. Khi ñi phaûi baïch Hoøa-thöôïng, A-xaø-leâ. Neáu caùc vò aáy cho pheùp thì neân ñi, khoâng cho pheùp thì haõy ôû laïi. Neáu ñaõ quaù möôøi tuoåi haï vaø coù phaùp söï caàn laøm ñeå taïo lôïi ích cho chuùng sanh thì tuy Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng cho pheùp maø töï ñi, vaãn khoâng coù loãi. Khi ñaõ ñi ra khoûi chuøa neân höôùng veà nôi ñònh ñeán, laïi phaûi xeùt xem baïn cuøng ñi coù phaûi laø ngöôøi ñoàng haønh toát hay khoâng, vaø coù neân cuøng ñi vôùi hoï hay khoâng? Neáu laø ngöôøi troán thueá, khi qua bieân giôùi thì khoâng neân cuøng ñi. Neáu laø ngöôøi troäm cöôùp thì khoâng neân cuøng ñi. Neáu laø ngöôøi taø kieán, khoâng tin Tam baûo thì khoâng neân laøm baïn cuøng ñi. Nhöõng ngöôøi nhö vaäy raát nhieàu, nay noùi toùm goïn thaønh hai, ba haïng ngöôøi. Laïi phaûi neân suy nghó: “Nhöõng ngöôøi baïn ôû cuøng chuøa naøy, treân ñöôøng ñi neáu coù ai maéc beänh thì coù theå chaêm lo cho nhau khoâng?”. Neáu bieát tröôùc ñoù laø baïn toát thì haõy cuøng ñi. Neáu chöa bieát nhau thì phaûi ñôïi ngöôøi baïn maø mình ñaõ bieát roõ laø baïn toát. Laïi phaûi suy nghó: “Ngöôøi baïn ñoàng haønh naøy coù chòu cuøng laøm nhöõng vieäc mình muoán laøm khoâng?” Laïi phaûi suy nghó: “Ngöôøi aáy coù thöôøng giöõ gìn oai nghi khoâng? Ngöôøi aáy khoâng phaûi laø ngöôøi bieáng nhaùc phaûi khoâng? Ñoái vôùi ta, ngöôøi aáy coù lôïi hay coù haïi vaø coù ñaùng tin hay khoâng? Khi cuøng ñi vôùi ngöôøi aáy, ta seõ khoå hay vui?”. Laïi phaûi suy nghó: “Töø tröôùc ñeán nay ngöôøi aáy coù beänh hay khoâng beänh? Maïnh khoûe hay oám yeáu? Giöõa ñöôøng ngöôøi aáy coù boû ta hay

khoâng?” Vieäc löôøng xeùt khi leân ñöôøng nhö vaäy, goïi laø vieäc ñi. Khi Thöôïng toïa ôû trong chuøa ra ñi thì tröôùc heát phaûi saép xeáp laïi phoøng mình ñaõ ôû, sau ñoù phaûi daën Tyø-kheo treû tuoåi doïn deïp phoøng aáy nhö khi mình coøn ôû. Keá

ñoù, Thöôïng toïa laïi phaûi daën doø taát caû caùc phaùp söï khaùc nhö boá-taùt, thuyeát giôùi, cho ñeán nhöõng vieäc phaân chia... Sau khi ñaõ daën doø xong, Thöôïng toïa môùi ñöôïc ra khoûi chuøa. Khi ra khoûi chuøa, Thöôïng toïa aáy laïi phaûi hoûi caùc Tyø-kheo cuøng ñi: "Y, baùt... cho ñeán taát caû caùc vaät tuøy thaân, caùc oâng coù boû queân thöù gì khoâng?" Laïi phaûi daïy doã caùc Tyø-kheo: "Nay cuøng ñi vôùi toâi, caùc vò phaûi ít noùi vaø hoä trì caùc caên". Doïc ñöôøng, neáu coù thaáy vieäc gì cuõng ñeàu phaûi laøm cho hoï hoan hyû vaø phaùt sanh taâm thieän. Khi nghe Thöôïng toïa raên daïy, caùc vò Haï toïa cuøng ñi ñeàu phaûi quyø xuoáng, chaáp tay thöa: "Xin hoan hyû thöïc haønh theo lôøi ngaøi daïy". Treân ñöôøng ñi, Haï toïa phaûi thöôøng cung kính, ca ngôïi Thöôïng toïa vaø ñi theo Thöôïng toïa. Moãi khi nghæ ngôi vaø khôûi haønh trôû laïi,Thöôïng toïa ñeàu phaûi quan saùt xem coù boû soùt vaät gì khoâng. Neáu coù boû queân thì baûo nhaët laáy. Laïi nöõa, khi ñi ñöôøng, Haï toïa ñi phía tröôùc, Thöôïng toïa ñi phía sau. Thöôïng toïa phaûi baûo caùc Haï toïa töï thaâu giöõ taâm, chôù ñeå taùn loaïn. Giöõa ñöôøng, neáu Haï toïa maéc beänh, Thöôïng toïa phaûi noùi phaùp cho taâm thieän ñöôïc lieân tuïc. Duø gaëp vieäc gaáp hay hoaïn naïn cuõng khoâng ñöôïc boû ñi. ÔÛ giöõa ñöôøng, neáu Haï toïa gaëp naïn thì Thöôïng toïa phaûi giuùp ñôõ. Caùc naïn ñoù laø: 1- Naïn cuûa cha meï. 2- Naïn cuûa anh chò em. 3- Naïn cuûa baø con. 4- Naïn quoác vöông, ñaïi thaàn. 5- Naïn troäm cöôùp. 6- Naïn thuù döõ. Thöôïng toïa phaûi ñem heát söùc löïc ñeå giuùp Haï toïa thoaùt naïn. Neáu töï mình khoâng ñuû söùc thì phaûi ñeán xoùm laøng, quaän huyeän, thaønh aáp, nôi coù tònh xaù, coù Tyø-kheo ñöùc ñoä ñöôïc moïi ngöôøi kính troïng, cho ñeán phaûi gaëp caùc Baø-la-moân, ñaøn-vieät, ñaïi thaàn coù loøng tin Phaät ñeå nhôø hoï giuùp ñôõ. Neáu ñöôïc thoaùt naïn thì toát. Neáu khoâng thoaùt ñöôïc thì phaûi ñeán gaëp quoác vöông ñeå nhôø quoác vöông giuùp cho thoaùt naïn, chôù coù ñeå hoï chòu khoå.

560 BOÄ LUAÄT 11

Tyø-kheo naøo vaøo xoùm laøng khoâng ñuùng thôøi thì phaûi baïch Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ hoaëc Thöôïng toïa roài môùi vaøo. Ñoù goïi laø phaùp vaøo xoùm laøng. Taäp hôïp Taêng phi thôøi laø tröø giôø aên côm, giôø aên chaùo, giôø uoáng nöôùc traùi caây, taäp hôïp vaøo taát caû nhöõng giôø laøm phaùp söï nhö phaùp, nhö Tyø-ni, nhö lôøi Phaät daïy vaøo nhöõng luùc khaùc laø taäp hôïp Taêng phi thôøi. Neáu caùc Tyø-kheo taäp hôïp phi thôøi, trong ñoù coù Thöôïng toïa thì Thöôïng toïa phaûi hoûi caùc Ñaïi ñöùc: "Vì sao Taêng taäp hôïp phi thôøi?"Caùc Tyø-kheo ñaùp: "Coù nhöõng phaùp söï nhö vaäy caàn phaûi laøm, neân taäp hôïp". Thöôïng toïa neân laøm yeát-ma hoaëc baïch nhaát, hoaëc baïch nhò, hoaëc baïch töù. Ñoù goïi laø phaùp taäp hôïp phi thôøi do Thöôïng toïa höôùng daãn. Laïi coù hai loaïi taäp hôïp: 1- Chuùng Taêng noùi kinh, baøn luaän caû ñeâm. 2- Chuùng Taêng ngoài im laëng thieàn quaùn, tö duy. Laïi coù phaùp hoäi naêm ngaøy laøm moät laàn. Luùc nhoùm hoïp coù caû ba chuùng: Thöôïng, Trung, Haï toïa taäp hôïp. Sau khi ñaõ hoäi hoïp, hoï söûa sang y phuïc, ngoài ngay ngaén, yeân tónh, cung kính laãn nhau, coù ñuû oai nghi pheùp taéc, laøm moïi ngöôøi nhìn khoâng bieát chaùn, coù theå laøm phaùt sanh taâm thieän cuûa ngöôøi khaùc. Ñoù laø phaùp tuï hoïp naêm ngaøy moät laàn. Ngöôøi nghe phaùp phaûi

chuyeân chuù laéng nghe phaùp, khoâng ñöôïc ñeå taâm rong ruoãi theo vieäc khaùc. Neáu ngöôøi thuyeát phaùp lôõ coù söï sai soùt laàm laãn thì thính chuùng phaûi töï ghi nhôù. Neáu khoâng coù sai soùt laàm laãn thì khoâng ñöôïc quôû traùch laø noùi nhieàu maø nghóa bò ngaên ngaïi. Ñoái vôùi phaùp vaø ngöôøi noùi phaùp, ta caàn phaûi cung kính nhö cung kính trôøi Ñeá- thích, khoâng neân töï khinh vaø khinh Phaùp sö. Ñoái vôùi phaùp do ngöôøi coù trí tueä noùi thì khoâng ñöôïc ñeå taâm taùn loaïn maø phaûi chuyeân chuù laéng nghe, nieäm nieäm tieáp nhau, chôù ñeå giaùn ñoaïn. Luùc nghe phaùp, trong taâm caàn laäp naêm ñöùc: 1- Phaùp chöa töøng nghe, nay môùi ñöôïc nghe. 2- Phaùp ñaõ töøng nghe thì ñöôïc thoâng suoát hôn. 3- Ñoaïn tröø taâm nghi ngôø cuûa mình. 4- Laøm söï hieåu bieát cuûa mình ñöôïc ñuùng ñaén. 5- Taêng tröôûng taâm thanh tònh. Ñoù laø naêm ñöùc beân trong. Vieäc naøy trong Taêng Nhaát A-Haøm coù noùi roõ. Nghe phaùp coù chín lôïi ích: 1- Sanh loøng tin. 2- Nhôø tin neân taâm hoan hyû.

3- Hoan hyû, öa thích. 4- Boû tham caàu lôïi döôõng, nghe phaùp khoâng coøn phaân vaân. 5- Thaønh töïu ñöôïc chaùnh kieán. 6- Döùt tröø voâ minh, trí tueä phaùt sanh. 7- Döùt tröø söï raøng buoäc trong taâm. 8- Ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá 9- Quaùn thaáy söï khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ cuûa naêm aám. Sau khi quaùn thaáy nhö vaäy, trong taâm phaán khôûi, loøng tin caøng saâu, khoâng theå hö hoaïi, ñöôïc lìa phieàn naõo, chöùng ñaïo Nieát-baøn, höôûng nieàm vui giaûi thoaùt. Vì lyù do ñoù caàn heát loøng nghe phaùp. Neáu trong phaùp hoäi coù vò Thöôïng toïa thì tröôùc tieân phaûi ngoài yeân tónh trong choác laùt. Tónh toïa xong phaûi noùi moät thôøi phaùp ngaén cho ñaïi chuùng nghe. Noùi phaùp xong phaûi quaùn saùt xem trong chuùng naøy coù ai coù baûy khaû naêng khoâng, Thöôïng toïa neân thænh ngöôøi ñoù noùi phaùp cho ñaïi chuùng nghe. Thöôïng toïa laïi phaûi quaùn saùt xem phaùp maø Phaùp sö naøy giaûng veà thöù lôùp, nghóa lyù, bieän taøi, caâu cuù coù bò ñaûo loän tröôùc sau khoâng? YÙ nghóa coù thích hôïp khoâng? Vaên, nghóa coù ñöôïc lieân tuïc, khoâng bò giaùn ñoaïn khoâng? Bieän taøi coù thoâng suoát khoâng? Lôøi giaûng coù hôïp vôùi Tam taïng khoâng? Laïi quaùn xem Phaùp sö noùi phaùp coù hôïp vôùi taâm cuûa moïi ngöôøi khoâng? Neáu caâu vaên vaø nghóa lyù khoâng hôïp vôùi Tam taïng, cho ñeán lôøi noùi khoâng roõ raøng thì khoâng ñöôïc cheâ traùch. Thöôïng toïa phaûi baûo ngöôøi noùi phaùp: “Haõy noùi phaùp goïn laïi. Phaùp sö ôû trong chuùng raát ñoâng vaø ñeàu muoán noùi phaùp”. Neáu caâu vaên, thöù lôùp vaø nghóa lyù cuûa Phaùp sö ñoù hoaøn haûo, cho ñeán bieän taøi thoâng suoát, hôïp vôùi Tam taïng, vöøa yù vôùi ñaïi chuùng, thì tröôùc heát Thöôïng toïa phaûi caûm taï Phaùp sö vaø khen ngôïi baèng lôøi toát ñeïp. Ñaïi chuùng cuõng neân khen ngôïi, tuøy hyû. Neáu ôû trong hoäi chuùng coù ñaøn-vieät coù loøng tin Tam baûo thì Thöôïng toïa phaûi giaûng roäng lôïi ích cuûa vieäc nghe phaùp, ñeå laøm cho taâm thieän cuûa hoï ñöôïc taêng theâm vaø trôû neân chaéc chaén, khoâng bò thoái lui. Neáu trong hoäi chuùng coù Tyø-kheo muoán noùi phaùp cho boán chuùng thì khoâng ñöôïc noùi tröïc tieáp maø tröôùc heát phaûi thöa vôùi ngöôøi quaûn chuùng, Tyø-kheo quaûn chuùng seõ noùi laïi vôùi Thöôïng toïa, Thöôïng toïa

khoâng ñöôïc tuøy tieän cho noùi phaùp lieàn, maø phaûi quaùn saùt xem söï hieåu bieát vaø ñöùc haïnh cuûa ngöôøi ñoù. Neáu xeùt thaáy vò aáy coù khaû naêng thì Thöôïng toïa phaûi thænh vò aáy thuyeát phaùp ôû tröôùc ñaïi chuùng. Neáu bieát vò aáy khoâng ñuû taøi

naêng thì im laëng ñeå maëc vò aáy. Neáu coù ngoaïi ñaïo ñeán phaùp hoäi ñònh phaù hoaïi chaùnh phaùp thì Thöôïng toïa caàn phaûi tranh luaän qua laïi ñeå thu phuïc hoï. Ngöôøi coù ñöùc taùnh chæ daïy nghóa lyù nhö phaùp, nhö Tyø-ni, nhö Phaät daïy môùi goïi laø Thöôïng toïa trong phaùp hoäi. Neáu ngöôøi thuyeát phaùp laø ngöôøi giöõ giôùi luaät, giöõ gìn thaân - mieäng - yù, thöïc haønh ba nghieäp laønh, phuïng söï Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, phuïng söï Thöôïng toïa nhö vaên treân ñaõ noùi thì ngöôøi naøy seõ thaønh töïu phaùp Boán nieäm xöù, raát sôï haõi ñoái vôùi toäi nhoû. Haõy kheùo hoïc phaùp tuøy thuaän nhö vaäy, phaûi laøm cho ngöôøi ñoái dieän tin nhaän giôùi haïnh maø ta noùi. Khi thoï nhaän phaùp phaûi duøng tai nghe tieáng vôùi taâm chuyeân chuù khoâng taùn loaïn vaø thöïc haønh nhö ñaõ nghe. Ñoù goïi laø thoï nhaän. Ta noùi tueä, hoaëc noùi ñònh, hoaëc noùi Nieát-baøn ñeàu phaûi laéng nghe vaø thoï nhaän. Phaûi kheùo giöõ gìn nhó caên, ñöøng ñeå duyeân theo aâm thanh khaùc. Neáu ta noùi ñieàu gì thì phaûi hieåu roõ. Laïi nöõa, Tyø-kheo naøo thuyeát phaùp thì tröôùc heát phaûi töï thöïc haønh haïnh ôû nôi yeân tónh, laïi ca ngôïi haïnh ôû nôi yeân tónh. Neáu ta noùi veà haïnh ôû nôi yeân tónh thì phaûi chuù yù laéng nghe cho roõ vaø phaûi hieåu taát caû nhöõng ñieàu ta giaûng. Thuyeát phaùp veà khaát thöïc cho ñeán chæ duøng ba y, ngöôøi noùi phaûi töï thöïc haønh, laïi phaûi khen ngôïi vieäc khaát thöïc, cho ñeán chæ duøng ba y, daïy ngöôøi thöïc haønh vaø daïy ngöôøi khen ngôïi vieäc aáy. Neáu ta coù noùi veà khaát thöïc, cho ñeán chæ duøng ba y thì phaûi chuyeân chuù laéng nghe, ghi nhôù vaø phaûi hieåu roõ taát caû nhöõng ñieàu ta ñang noùi. Laïi nöõa, Tyø-kheo thuyeát phaùp caàn phaûi suy xeùt xem neân giaûng phaùp gì ñeå ñaïi chuùng hieåu ñöôïc. Neáu chuùng aáy thích hôïp vôùi vieäc nghe phaùp saâu xa thì haõy giaûng cho hoï phaùp saâu xa. Neáu hoï caàn nghe phaùp ñôn giaûn thì giaûng cho hoï nghe phaùp ñôn giaûn. Neáu khoâng laøm lôïi ích cho ngöôøi nghe thì goïi laø giaûng dôû. Theá naøo laø khoâng laøm lôïi ích cho ngöôøi nghe? - Ñoù laø giaûng phaùp ñôn giaûn cho ngöôøi thích nghe phaùp saâu xa, laøm hoï khoâng muoán nghe, khoâng muoán tìm hieåu. Theá naøo laø phaùp saâu xa? - Ñoù laø vieäc luaän baøn veà trì Giôùi, veà Ñònh, veà Tueä; luaän baøn veà Giaûi thoaùt, Giaûi thoaùt tri kieán; luaän baøn veà möôøi hai nhaân duyeân cho ñeán Nieát-baøn. Ñoù goïi laø phaùp saâu xa. Ngöôøi naøo caàn nghe phaùp saâu xa thì haõy giaûng cho hoï nghe phaùp nhö vaäy. Hoï hoan hyû laéng nghe, suy nghó, ghi nhôù vaø hieåu roõ neân goïi laø lôïi ích.

Ngöôøi naøo muoán nghe phaùp ñôn giaûn thì haõy noùi phaùp ñôn giaûn cho hoï nghe. Theá naøo laø phaùp ñôn giaûn? - Ñoù laø luaän veà trì giôùi, luaän veà boá thí, luaän veà sanh Thieân. Neáu chuùng thích phaùp ñôn giaûn maø noùi cho hoï nghe

phaùp saâu xa thì hoï khoâng thích nghe, khoâng muoán ghi nhôù, tìm hieåu vaø khoâng ñöôïc lôïi ích. Ñoù laø giaûng dôû. Ngöôøi caàn nghe phaùp ñôn giaûn thì giaûng cho hoï nghe phaùp ñôn giaûn ñeå hoï ñöôïc lôïi ích. Ñoù goïi laø kheùo thuyeát giaûng. Laïi nöõa, Tyø-kheo thuyeát phaùp phaûi bieát yù nghóa, caâu vaên, aâm thanh nam nöõ; laïi coù theå noùi phaùp baèng phöông tieän kheùo leùo, giaûng theo söï hieåu bieát cuûa hoï, laøm cho hoï hieåu roõ; laïi phaûi bieát roõ nghóa lyù cuûa caâu vaên, saép xeáp theo thöù lôùp, khoâng ñeå cho giaùn ñoaïn. Ngöôøi naøo kheùo thuyeát giaûng thì ngay caû phaùp nhoû nhaát cuõng coù theå laøm cho ngöôøi nghe chuù yù ñeán vaø thöïc haønh roát raùo. Roát raùo coù hai nghóa: - Moät laø noùi phaùp roát raùo, ñoù goïi laø roát raùo. - Hai laø phaùp ñöôïc noùi heát söùc ñôn giaûn, ñoù cuõng goïi laø roát raùo. Laïi nöõa, theo yù nghóa cuûa teân ngöôøi thì coù hai loaïi sau cuøng: - Moät laø nhö Tu-baït-ñaø-la ñaéc ñaïo sau cuøng, ñoù goïi laø sau cuøng. - Hai laø nhö Tyø-kheo, Tyø-kheo ni ñaéc quaû A-la-haùn vôùi baùo thaân naøy, thì thaân naøy goïi laø thaân sau cuøng. Laïi nöõa, khi muoán thuyeát phaùp, ngöôøi thuyeát phaùp phaûi quan saùt tröôùc xem coù ñuû boán chuùng: Tyø-kheo, Tyø-kheo ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di khoâng? Neáu coù Tyø-kheo, Tyø-kheo ni thì phaûi giaûng veà trì Giôùi, Ñònh, Tueä, Nieát-baøn. Neáu coù Öu-baø-taéc, Öu-baø-di thì phaûi giaûng veà trì giôùi, boá thí, sanh thieân, cho ñeán phaùp thanh tònh. Laïi nöõa, ngöôøi naøo noùi phaùp thì phaûi tröø boû taâm tham vaø laäp caùc taâm, nhö: taâm khoâng ñaém nhieãm, taâm khoâng ñoäc aùc, taâm khoâng ngu si, taâm khoâng xem thöôøng mình, taâm khoâng xem thöôøng ñaïi chuùng, taâm töø bi, taâm hyû xaû, taâm lôïi ích, taâm kham nhaãn, taâm baát ñoäng, taâm khoâng meâ hoaëc... Phaûi laäp nhöõng taâm nhö vaäy môùi thuyeát phaùp. Laïi nöõa, ngöôøi thuyeát phaùp khoâng ñöôïc do nhôn duyeân khaùc maø noùi phaùp, maø chæ vì noùi phaùp maø thoâi, bôûi vì phaùp raát quyù troïng vaø khoù ñöôïc nghe; phaùp naøy laø chaâu baùu, laø thuoác thang, coù theå laøm lôïi ích cho moïi ngöôøi; vì theá caàn phaûi noùi phaùp. Ngöôøi noùi phaùp caàn phaûi coù taâm töø, taâm bi. Khi noùi phaùp cho ngöôøi khaùc nghe, cho ñeán moät baøi keä boán caâu cuõng phaûi laøm cho ngöôøi nghe hieåu moät caùch ñuùng ñaén, giuùp hoï ñöôïc an laïc, lôïi ích trong thôøi gian daøi.

564 BOÄ LUAÄT 11

Ngöôøi thuyeát phaùp phaûi nghó: “Caàn duøng caâu vaên coù thöù lôùp vaø ñaày ñuû yù nghóa ñeå giuùp ngöôøi nghe hieåu bieát moät caùch bình ñaúng”. Laïi nöõa, Tyø-kheo thuyeát phaùp khoâng ñöôïc do thaáy lôïi döôõng neân sanh taâm tham maø thuyeát phaùp cho ngöôøi; khoâng ñöôïc thuyeát phaùp vôùi taâm sôï haõi. Vì sao? - Neáu noùi phaùp vôùi taâm sôï haõi thì thaân theå meät nhoïc, chaäm luït, lôøi vaên khoâng ñuùng thöù lôùp, aâm thanh khoâng roõ raøng, phaùp ñöôïc noùi ra coù yù nghóa khoâng hay vaø raát khoù hieåu. Neáu noùi phaùp vôùi taâm thanh thaûn, yeân vui thì cho ñeán nghóa lyù cuõng ñeàu roõ raøng. Laïi nöõa, Tyø-kheo thuyeát phaùp caàn phaûi noùi phaùp theo thöù lôùp, laïi phaûi noùi cho moïi ngöôøi nghe veà phaùp nhaøm chaùn, phaùp xa lìa, giuùp cho ngöôøi nghe ñöôïc hoan hyû, mong caàu giaûi thoaùt, sôùm ñöôïc Nieát-baøn. Tyø-kheo thuyeát phaùp phaûi thöôøng suy nghó,

quaùn saùt söï khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ, baát tònh cuûa thaân naøy moät caùch lieân tuïc. Vì sao? - Ñeå ñöôïc möôøi hai nieäm thaønh Thaùnh phaùp. Möôøi hai nieäm laø: 1- Nieäm thaønh töïu thaân mình. 2- Nieäm thaønh töïu ngöôøi khaùc. 3- Nieäm nguyeän ñöôïc thaân ngöôøi. 4- Nieäm sanh vaøo doøng hoï cao quyù. 5- Nieäm mong coù loøng tin ñoái vôùi phaùp Phaät. 6- Nguyeän duø sanh ñeán ñaâu cuõng ñöôïc chöùng ngoä phaùp maø khoâng caàn phaûi noã löïc. 7- Nguyeän duø sanh ñeán ñaâu cuõng ñaày ñuû caùc caên. 8- Nguyeän gaëp Phaät Theá Toân xuaát hieän ôû ñôøi. 9- Nguyeän ñôøi ñôøi thöôøng ñöôïc noùi chaùnh phaùp. 10- Nguyeän phaùp mình noùi thöôøng ñöôïc toàn taïi laâu daøi. 11- Nguyeän phaùp toàn taïi laâu daøi vaø ñöôïc tu haønh theo. 12- Nguyeän thöôøng coù taâm thöông xoùt caùc chuùng sanh. Coù ñaày ñuû möôøi hai nieäm naøy thì chaéc chaén ñöôïc Thaùnh phaùp. Ñoù chính laø nhaân duyeân thuyeát phaùp. Nhaân duyeân ñoù baét ñaàu töø phaùp khoù ñöôïc nghe, cho ñeán quaùn thaân khoâng ngöøng, ngöôøi noùi phaùp vaø phaùp ñöôïc noùi. Neáu trong chuùng thuyeát phaùp coù Thöôïng toïa thì Thöôïng toïa phaûi xem xeùt baøi thuyeát phaùp coù hôïp vôùi loøng ngöôøi khoâng. Neáu khoâng hôïp, thì Thöôïng toïa phaûi baûo vôùi ngöôøi thuyeát phaùp: “Tröôûng laõo khoâng neân giaûng nhö vaäy”. Vì sao? - Coù naêm vieäc gaây trôû ngaïi cho chaùnh phaùp, laøm chaùnh phaùp khoâng ñöôïc toàn taïi laâu daøi vaø bò aån maát. Naêm vieäc laø: 1- Kinh ñöôïc tuïng ra khoâng ñaày ñuû. Phaùp ñöôïc tu hoïc khoâng ñöôïc

roát raùo. Vaên daïy cho ñeä töû khoâng ñöôïc ñaày ñuû. Lôøi thaày daïy cho ñeä töû khoâng ñöôïc roõ raøng vaø khoâng toaùt heát yù nghóa. 2- Ngöôøi giaûng daïy thoâng suoát Tam taïng, hieåu ñaày ñuû yù nghóa, coù khaû naêng giaûng noùi roõ raøng, nhöng khoâng chòu giaûng daïy cho boán chuùng ñeä töû thì sau khi vò aáy vieân tòch, phaùp cuõng seõ dieät theo. 3- Vò Thöôïng toïa ñöùng ñaàu chuùng khoâng tu ba nghieäp, thích laøm vieäc theá tuïc, taïo nghieäp sanh töû, ñoà chuùng theo vò aáy hoïc cuõng khoâng tu ba nghieäp maø chæ thích laøm vieäc theá tuïc. Ñoà chuùng nhö vaäy coù theå tieâu dieät chaùnh phaùp. 4- Coù Tyø-kheo taùnh tình ngang traùi, öa saân haän, khoâng nghe theo lôøi noùi cuûa ngöôøi khaùc, nghe ñieàu thieän hay ñieàu aùc ñeàu saân haän, laïi xa laùnh caùc Tyø-kheo coù nhieàu hieåu bieát ñöôïc toân troïng trong coõi nöôùc, khoâng qua laïi vôùi vò aáy. Ñoù laø nguoàn goác laøm cho chaùnh phaùp bò tieâu dieät. 5- Coù Tyø-kheo öa thích ñaáu tranh, keát beø, keát ñaûng, tranh nhau quyeàn theá vaø lôïi döôõng. Naêm vieäc nhö vaäy laøm cho chaùnh phaùp mau bò tieâu dieät. Coù ngöôøi thuyeát phaùp ngoân ngöõ roõ raøng, aâm thanh chính xaùc, ñaày ñuû lôøi vaên vaø yù nghóa, laïi phuø hôïp vôùi loøng ngöôøi, ngöôøi naøo thuyeát phaùp nhö vaäy thì taát caû ñaïi chuùng ñeàu neân khen ngôïi vaø tuøy hyû. Laïi coù naêm vieäc coù theå laøm cho chaùnh phaùp khoâng bò mai moät: 1- Kinh ñöôïc tuïng ñoïc coù ñaày ñuû caâu cuù vaø ñöôïc saép theo thöù lôùp tröôùc sau, ngöôøi tuïng coù theå thoâng suoát heát nghóa lyù cuûa kinh vaø daïy laïi cho ñoà chuùng ñeä töû ñeå hoï hieåu bieát nhö mình. Ngöôøi nhö vaäy thì coù theå laøm cho Phaät phaùp toàn taïi laâu daøi ôû ñôøi. 2- Hieåu roõ ñaày ñuû yù nghóa lôøi vaên trong Tam taïng. Laïi coù theå giaûng daïy cho boán boä chuùng theo söï

hieåu bieát cuûa mình. Ngöôøi nhö vaäy thì tuy dieät ñoä nhöng vaãn laøm cho chaùnh phaùp ôû ñôøi sau ñöôïc noái tieáp, khoâng bò chaám döùt. Ngöôøi naøy coù theå laøm cho chaùnh phaùp khoâng bò mai moät. 3- Trong chuùng coù vò Thöôïng toïa ñaïi ñöùc, ñöôïc boán boä chuùng coi troïng, vò aáy sieâng naêng tu taäp ba nghieäp, xaû boû vieäc theá tuïc nhieàu ñôøi, chuùng ñeä töû cuûa vò aáy cuõng ñeàu nhö vaäy. Vieäc naøy cuõng laøm cho chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi. 4- Neáu coù Tyø-kheo taùnh tình hoøa nhaõ, khoâng noùi ngang ngöôïc, nghe ñieàu thieän thì laøm theo, nghe ñieàu aùc thì traùnh xa. Neáu ñöôïc baäc taøi cao, ñöùc troïng daïy baûo thì tu haønh theo. Tyø-kheo nhö vaäy cuõng coù theå laøm cho Phaät phaùp toàn taïi laâu daøi. 5- Tyø-kheo hoøa thuaän nhau, khoâng tranh giaønh quyeàn theá, lôïi

döôõng, khoâng keát beø keát ñaûng, caïnh tranh phaûi traùi. Naêm vieäc nhö vaäy coù theå laøm cho chaùnh phaùp löu truyeàn khoâng döùt. Ñoù goïi laø baäc Thöôïng toïa trong vieäc thuyeát phaùp. Luùc aáy, ôû treân laàu, nhìn thaáy caùc cö só daãn nhau ñi, vua Bình Sa hoûi ngöôøi beân caïnh: - Nhöõng ngöôøi kia ñònh ñi ñaâu vaäy? Caùc beà toâi ñaùp: - Hoï ñi nghe ngoaïi ñaïo thuyeát phaùp. Vua lieàn suy nghó: “Hai beân ñeàu coù thuyeát phaùp. Taïi sao hoï khoâng ñeán choã Phaät nghe phaùp?” Baáy giôø, Phaät ôû thaønh Xaù-Veä, vua lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài lui qua moät beân, baïch Phaät: - Baïch Theá Toân! Haøng ngaøy ngoaïi ñaïo thuyeát phaùp, caùc cö só baïch y doïn raát nhieàu ñoà cuùng döôøng, ñeä töû xin Theá Toân vaøo saùu ngaøy trai haøng thaùng taäp hôïp caùc Sa-moân ñeå giaûng noùi, baøn luaän; ñeä töû seõ laøm caùc loaïi thöùc aên ñeå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng, ñoàng thôøi cuõng ñöôïc nghe phaùp. Ngoaïi ñaïo töï noùi phaùp mình laø chôn chaùnh, neáu Phaät khoâng noùi phaùp thì ngöôøi ñôøi khoâng bieát chaùnh phaùp, ñeàu ñi vaøo ñöôøng taø. Do nhôn duyeân naøy, Nhö Lai lieàn taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Sau khi ñaõ taäp hôïp, caùc Tyø-kheo ngoài yeân laëng, caùc ñaøn-vieät cuõng ñeàu taäp hôïp ñeán. Vì muoán nghe phaùp neân hoï noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo baïch vôùi Theá Toân, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp caùc vò noùi phaùp. Tuy Phaät ñaõ cho pheùp nhöng ngöôøi noùi phaùp khoâng bieát phaûi noùi nhöõng phaùp gì, neân caùc Tyø-kheo laïi hoûi Theá Toân, Phaät noùi: - Coù theå tuøy yù noùi töø Kheá Kinh cho ñeán Luaän nghò. Sau khi Phaät ñaõ cho pheùp noùi möôøi hai boä kinh, caùc Tyø-kheo ñònh giaûng noùi nhöng laïi phaân vaân: “Neáu noùi theo thöù lôùp thì chuùng ñoâng, nghe nhieàu, e raèng hoï seõ thaáy meät nhoïc, chaùn naûn. Neáu choïn nhöõng ñoaïn kinh chæ thaúng yù nghóa thì khoâng bieát coù ñöôïc khoâng?”. Hoï lieàn ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Phaät, Phaät lieàn cho pheùp caùc Tyø-kheo trích daãn nhöõng ñoaïn kinh hay, chæ thaúng yù nghóa. Khi Phaät ñaõ cho pheùp thuyeát phaùp, coù hai Tyø-kheo cuøng ngoài chung moät choã, cuøng noùi moät phaùp. Nghe noùi vieäc aáy, Nhö Lai khoâng cho pheùp. Luùc aáy, trong hoäi chuùng coù moät Tyø-kheo tuïng kinh baèng gioïng ca raát lôùn, ôû choã caùch Phaät khoâng xa. Phaät nghe ñöôïc lieàn cheá giôùi: - Khoâng ñöôïc duøng aâm thanh aáy ñeå tuïng kinh. Tuïng nhö theá seõ coù

naêm loãi nhö ñaõ noùi ôû phaàn treân. Duøng tieáng ca cuûa ngoaïi ñaïo ñeå thuyeát phaùp laïi coù naêm loãi: 1- Khoâng theå töï giöõ ñöôïc mình. 2- Khoâng thoûa yù ngöôøi nghe. 3- Chö thieân khoâng vui. 4- Ngoân ngöõ khoâng chính xaùc, khoù hieåu. 5- Lôøi khoâng kheùo neân nghóa khoù hieåu. Ñoù laø naêm loãi cuûa vieäc treân. Khi aáy vua Bình Sa heát söùc tin töôûng Tam baûo. Vò aáy cung caáp cho Phaät vaø chuùng Taêng taát caû moïi vaät duïng cho ñeán ao taém cuõng vaäy. Vaøo saùng sôùm, vua Bình Sa cuøng caùc beà toâi ñeán ao ñònh taém röûa, chôït nghe trong ao vang leân tieáng tuïng kinh vôùi aâm thanh raát cao. Vua lieàn hoûi ngöôøi beân caïnh: - Ñoù laø ai vaäy? Ngöôøi haàu taâu vôùi vua: - Ñoù laø nhoùm saùu Tyø-kheo. Vua lieàn baûo nhöõng ngöôøi ñi theo döøng böôùc, khoâng ñöôïc tieán tôùi vì sôï laøm kinh ñoäng Sa-moân. Vua ñöùng chôø thaät laâu nhöng caùc Tyø-kheo vaãn chöa taém xong. Vua khoâng taém ñöôïc, lieàn quay xe veà cung. Vieäc aáy daàn daàn ñeán tai Theá Toân, Ngaøi lieàn daïy caùc Tyø-kheo: - Töø nay trôû ñi, nöûa thaùng caùc Tyø-kheo môùi taém moät laàn, vaø khi taém khoâng ñöôïc noùi lôùn tieáng. Ñoù goïi laø phaùp noùi naêng. Luùc naøy caùc Tyø-kheo taäp hôïp laïi moät choã, muoán chaùnh nieäm tö duy, khoâng thích noùi chuyeän. Bieát ñöôïc yù nghó cuûa caùc Tyø-kheo, Phaät lieàn baûo: - Cho pheùp caùc vò im laëng, hoaëc chaùnh nieäm tö duy, hoaëc im laëng kinh haønh, khoâng noùi chuyeän, hoaëc chuù taâm suy nghó veà nghóa lyù cuûa kinh ñieån. Ñoù goïi laø phaùp khoâng noùi. Phaùp nuoâi ñoà chuùng laø phaûi duøng hai vieäc ñeå daïy doã, baûo hoä ñoà chuùng: - Moät laø baûo hoä baèng phaùp. - Hai laø baûo hoä baèng y phuïc vaø thöïc phaåm, tuøy theo khaû naêng maø thu nhaän ñoà chuùng nhieàu hay ít. Tyø-kheo nuoâi döôõng ñoà chuùng phaûi nhö chuû nhaø kheùo leùo daïy doã quyeán thuoäc, ñöøng ñeå hoï mong caàu nhieàu. Haõy baûo hoï ngoài thieàn, tuïng kinh, tu phöôùc. Daïy hoï laøm moïi caùch ñeå tu döôõng ba nghieäp sau: - Thöù nhaát laø daïy thöôøng mong caàu phaùp.

- Thöù hai laø daïy chôù xaû boû phaùp. - Thöù ba laø daïy sieâng naêng tìm caùch tu hoïc. Laïi phaûi quaùn saùt ñoà chuùng cuûa mình xem hoï coù khoâng thích noùi nhieàu hay khoâng? Coù tham ñaém vieäc noùi nhieàu hay khoâng? Coù sieâng naêng taïo phöông tieän ñeå noùi nhieàu hay khoâng? Coù khoâng thích nguû nhieàu hay khoâng? Coù khoâng tham ñaém nguû nghæ hay khoâng? Coù tìm cô hoäi ñeå nguû nghæ hay khoâng? Laïi quaùn saùt ñoà chuùng xem hoï coù khoâng öa thích cuoäc soáng taïi gia hay khoâng? Coù tham ñaém cuoäc soáng taïi gia hay khoâng? Coù coá gaéng tìm caùch taïo cuoäc soáng taïi gia hay khoâng? Laïi quaùn saùt ñoà chuùng xem hoï coù thích tuï taäp vui chôi, ñuøa giôõn hay khoâng? Coù tham ñaém vieäc ñuøa giôõn khoâng? Coù tìm caùch toå chöùc vui ñuøa khoâng? Laïi phaûi quaùn saùt xem trong soá ñoà chuùng, ai thöïc haønh ñuùng phaùp, ai thöïc haønh khoâng ñuùng phaùp. Neáu ai thöïc haønh ñuùng phaùp thì neân cho ngöôøi aáy theâm y phuïc, thöïc phaåm vaø daïy theâm Phaät phaùp. Neáu ai khoâng thöïc haønh ñuùng phaùp thì haõy ñuoåi ñi. Veà sau, neáu ngöôøi aáy coù taâm hoái caûi thì cho nhaäp chuùng laïi,

cung caáp cho y phuïc, thöïc phaåm vaø daïy Phaät phaùp cho hoï. Ñoù laø phaùp nuoâi döôõng ñoà chuùng. Phaùp vaøo ñaïi chuùng cuûa Tyø-kheo ñöùng ñaàu chuùng laø: phaûi kieåm tra laïi töôùng maïo, söûa laïi y phuïc, giöõ thaân ngay ngaén, nhìn thaúng, noùi naêng khieâm toán, haï mình, cung kính ngöôøi ñoái dieän, oai nghi ñænh ñaïc, caùc caên tòch tónh laøm ngöôøi nhìn khoâng chaùn. Khi vaøo chuùng Taêng caàn phaûi tu taäp ñöùc haïnh nhö vaäy. Chuùng goàm coù boán chuùng, trong ñoù coù chuùng nhö phaùp, coù chuùng khoâng nhö phaùp vaø chuùng cuûa rieâng mình. Khi vaøo ñaïi chuùng, phaûi daïy ñoà chuùng cuûa mình thöïc haønh theo nhö mình. Nhö vaäy goïi laø phaùp nhaäp vaøo ñaïi chuùng. Phaùp laøm Tyø-kheo ñöùng ñaàu chuùng laø phaûi quaùn saùt xem chuùng ñoù thích ngoài thieàn hay kinh haønh, hoaëc im laëng tö duy, hoaëc noùi chuyeän qua laïi, hoaëc baøn luaän nghóa kinh; phaûi quaùn saùt xem hoï thích nhöõng phaùp gì. Neáu hoï thích baøn luaän thì tuøy theo hoï ñaõ hoïc taäp kinh gì haõy cuøng hoï baøn luaän kinh aáy, ñöøng neân traùi ngöôïc.. Ñoù goïi laø phaùp ñöùng ñaàu chuùng. Vò Thöôïng toïa ôû trong chuùng phaûi quaùn saùt nhöõng ngöôøi hieän coù maët xem hoï thích phaùp gì, hoaëc laø thích noùi veà boá thí, hoaëc thích noùi veà trì giôùi, hoaëc thích noùi veà sanh Thieân, hoaëc thích noùi veà Nieát-baøn,... tuøy theo moïi ngöôøi thích noùi veà phaùp gì thì haõy noùi cho hoï nghe phaùp aáy.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 6 569

Laïi phaûi quaùn saùt xem ñaïi chuùng thích nhöõng phaùp gì trong caùc phaùp: Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän vaø tuøy theo hoï thích hôïp phaùp gì maø noùi phaùp aáy cho hoï nghe. Ñoù goïi laø phaùp Thöôïng toïa noùi phaùp trong chuùng. Baáy giôø, ôû trong tònh thaát, Theá Toân tö duy veà vieäc seõ cheá giôùi cho Tyø-kheo. Lyù do cheá giôùi nhö vaên treân ñaõ noùi. Naêm caùch noùi giôùi cuõng ñaõ noùi ôû treân. Tyø-kheo ñeán naêm haï phaûi tuïng giôùi cho thoâng suoát. Lyù do Tyø- kheo noùi giôùi ñaõ noùi roõ ôû vaên treân. Caùch maø moät ngöôøi boá-taùt, hai ngöôøi, ba ngöôøi boá-taùt cuõng ñaõ noùi ôû vaên treân. Caùc vieäc laøm khi boá-taùt ñeàu goïi laø yeát-ma, cuõng ñaõ noùi ôû treân. Phaùp thoï an cö cuõng ñaõ noùi ôû treân. Phaùp an cö laø Tyø-kheo khaùch phaûi ñeán noùi vôùi Tyø-kheo cöïu truù tröôùc. Neáu coù naïn duyeân thì khoâng ñöôïc an cö, phaûi ñeán nôi khaùc ñeå xin an cö, khoâng ñöôïc gaéng göôïng ôû laïi. Neáu choã an cö toát, khoâng coù ñaøn- vieät naøo coù theå noùi thì phaûi taâm nieäm an cö. Nôi kieát haï an cö, hoaëc ôû tònh xaù, hoaëc taïi A-lan-nhaõ, hoaëc nôi goác caây, Tyø-kheo phaûi ñeán ñoù tröôùc ñeå xem xeùt xem nôi ñoù coù ñoà naèm khoâng? Nôi ñoù khoâng coù aâm thanh gaây phieàn phöùc khoâng? Khoâng coù caùc naïn nhö: sö töû, hoå, soùi, giaëc cöôùp, muoãi, truøng, nöôùc luõ... hay khoâng? Nôi ñoù coù theå an cö yeân oån heát muøa haï ñöôïc khoâng? Nôi ñoù coù hang ñaù, bôø raøo ñaù hay khoâng? Neáu coù thì phaûi doïn deïp, mang boû taát caû coû, goã ôû trong ñoù ñi, laïi phaûi söûa sang hang ñaù ñoù. Caàn phaûi bieát roõ nhö vaäy. Khi an cö vaøo muøa haï, Tyø-kheo phaûi suy nghó: “An cö ôû ñaây ñoà aên uoáng coù ñöôïc nhö yù khoâng? Khi beänh ñau coù theå kieám ñöôïc thuoác thang tuøy theo beänh khoâng? Laïi phaûi quan saùt xem ngöôøi cuøng ôû coù phaûi laø ngöôøi coäng söï toát khoâng? Ngöôøi cuøng ôû coù ñaùng tin

hay khoâng? ÔÛ chung vôùi ngöôøi aáy coù theå yeân oån haønh ñaïo hay khoâng? Ngöôøi aáy coù gaây trôû ngaïi cho mình khi cuøng ñi, ñöùng, naèm, ngoài hay khoâng? Khi mình beänh hoï coù boû maëc maø ñi khoâng?...” Sau khi löôøng xeùt caùc vieäc nhö vaäy roài môùi an cö. Laïi quaùn saùt ñaïi chuùng xem trong khi kieát haï an cö trong chuùng naøy coù ai gaây söï tranh caõi khoâng? Coù sanh taâm aùc, noùi lôøi aùc vôùi mình? Coù laøm trôû ngaïi cho mình khoâng? Laïi phaûi suy nghó: “Nhö ñöùc Theá Toân noùi: an cö muøa haï phaûi döïa vaøo giôùi luaät, khoâng bieát trong chuùng naøy coù ngöôøi bieát phaùp, hieåu Tyø- ni, hieåu Luaän taïng hay khoâng? Ñöøng ñeå trong khi ta an cö muøa haï, neáu

coù phaïm ñieàu gì maø muoán dieät tröø toäi loãi thì khoâng bieát nhôø ai. Laïi nhö Theá Toân noùi: ngöôøi ngu si, khoâng hieåu bieát thì suoát ñôøi khoâng ñöôïc lìa y chæ”. Laïi phaûi suy nghó: “Trong chuùng naøy coù vò Taêng naøo thöôøng daïy doã ñoà chuùng gioáng nhö cha meï daïy doã con caùi khoâng? Coù vò naøo danh ñöùc cao vôøi, ñöôïc caû ñôøi laãn ñaïo kính troïng khoâng? Neáu ta phaïm toäi seõ ñeán gaëp vò aáy ñeå caàu saùm hoái vôùi taâm hoå theïn. Vì thöông xoùt, Thöôïng toïa aáy seõ thöôøng xuyeân daïy doã ñeå ta khoâng buoâng lung. Nhö Theá Toân noùi: vieäc phaù Taêng laø toäi aùc lôùn, cuõng nhö chaát cöùng, chaát nhaùm, chaát ñaéng, chaát cay... thì khoâng coù gì vui thích. Trong chuùng ôû truï xöù naøy coù chaéc laø khoâng coù ngöôøi gaây söï tranh caõi vaø khoâng laøm phaùt sanh vieäc phaù Taêng trong khi an cö vaøo muøa haï hay khoâng, vaø hoï coù gaây trôû ngaïi cho ta hay khoâng?”. Sau khi löôøng xeùt nhö vaäy, thaáy khoâng coù gì trôû ngaïi môùi thoï an cö. Ñoù goïi laø phaùp löôøng xeùt khi muoán thoï an cö. Phaùp thoï an cö cuûa caùc Tyø-kheo laø: Tröôùc heát phaûi thoï phaùp an cö, sau ñoù thoï phoøng xaù, phu cuï. Caàn phaûi tu boå, söûa sang trong phoøng vaø phaûi saép xeáp giöôøng gheá. Trong khi an cö muøa haï, neáu khoâng coù lyù do thì khoâng ñöôïc ñi nôi khaùc. Neáu coù nhaân duyeân hoaëc vì Phaät, vì Phaùp, vì Taêng, vì beänh thì neân thoï phaùp ra khoûi cöông giôùi baûy ngaøy roài trôû laïi beân trong cöông giôùi aáy ñeå an cö. Neáu vì ñoà aên uoáng vaø lôïi döôõng thì khoâng ñöôïc ra beân ngoaøi cöông giôùi. Neáu vì baùt, vì y, aùo, vì thuoác, vì kim, vì taám thaûm thì ñöôïc pheùp ra khoûi cöông giôùi trong baûy ngaøy. Khi ñoù, vöông töû Baùt Truï xuaát gia trong Phaät phaùp. Vua cha toå chöùc buoåi leã lôùn cuùng döôøng thaùp, lieàn ñöa thö goïi con ñeán cuùng döôøng thaùp. Vì ñang an cö muøa haï, vò aáy khoâng ñöôïc pheùp ñi, lieàn ñem vieäc aáy baïch roõ vôùi Phaät. Phaät baûo: - Vì thaùp, caùc Tyø-kheo ñöôïc pheùp thoï phaùp baûy ngaøy trong khi an cö muøa haï. Ñuû baûy ngaøy thì khoâng maéc loãi. Neáu baûy ngaøy theâm moät ñeâm maø khoâng veà laïi nôi an cö thì phaùp an cö muøa haï cuûa Tyø-kheo bò maát. Y, baùt, cho ñeán caây kim, taám thaûm... caàn phaûi tìm caùch coù ñöôïc tröôùc khi an cö ñeå ñieàu chöa hieåu phaûi laøm cho hieåu, phaùp chöa ñaéc phaûi ñaéc, chöa chöùng phaûi chöùng. Ñoù goïi laø thoï phaùp an cö trong muøa haï. Vò Thöôïng toïa trong chuùng an cö caàn phaûi hoûi ranh giôùi cuûa ñaïi giôùi, laïi phaûi hoûi vò trí maát y vaø khoâng maát y, vò trí tònh xöù, vò trí boá-taùt, thuyeát giôùi, thuyeát phaùp. Ngoaøi ra, vò Thöôïng toïa phaûi laøm caùc vieäc nhö: cöû ngöôøi thuyeát

phaùp, chuù nguyeän, sai ngöôøi laøm vieäc, an uûi ngöôøi laøm

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 6 571

vieäc, cöû ngöôøi ñi phaùt theû, sai baûo tònh nhaân cuûa Taêng, baïch nhò yeát-ma khi caùc Tyø-kheo ra beân ngoaøi ñaïi giôùi trong baûy ngaøy, möôøi laêm ngaøy, cho ñeán moät thaùng; daïy doã Tyø-kheo treû tuoåi, töï mình daïy vaø khuyeán khích ngöôøi khaùc daïy... Ñoù laø nhöõng vieäc maø vò Thöôïng toïa ôû nôi an cö muøa haï phaûi laøm. Vò aáy laïi phaûi ñi khaép caùc phoøng ñeå xem ai söû duïng ñoà naèm ñuùng phaùp, ai söû duïng khoâng ñuùng phaùp. Neáu ai söû duïng ñuùng phaùp thì chæ daïy ñieàu lôïi ích vaø khen ngôïi vieäc laøm cuûa hoï. Neáu gaëp ngöôøi söû duïng khoâng ñuùng phaùp thì phaûi nhaéc nhôû, khuyeân raên hoï vaø noùi: "Tröôûng laõo caàn söû duïng ñuùng phaùp, bôûi vì söû duïng khoâng ñuùng phaùp coù naêm loãi". Theo giôùi maø Nhö Lai cheá thì caàn phaûi nhôù nghó vieäc naøy: Vaøo giôø aên chính, giôø aên chaùo vaø giôø uoáng nöôùc traùi caây, vò Thöôïng toïa ôû trong chuùng an cö caàn phaûi thoâng baùo "giôø naøy ñaõ qua, giôø khaùc ñaõ ñeán...". Neáu vò Thöôïng toïa ôû trong chuùng laøm caùc vieäc laøm nhö vaäy thì ñöôïc goïi laø cha meï cuûa chuùng Taêng, cuõng goïi laø thaày cuûa Taêng. Ñoù laø phaùp laøm Thöôïng toïa trong chuùng an cö. Vaøo ngaøy töï töù, Tyø-kheo an cö ñöôïc laøm moät vieäc, ñoù laø khi töï töù ñöôïc noùi ra caùc toäi maø mình thaáy, nghe, nghi. Sau khi töï töù thì phaûi laøm boán vieäc: 1- Giaûi ñaïi giôùi 2- Keát laïi ñaïi giôùi. (Coù hai lyù do giaûi cöông giôùi: Moät laø nöôùc luõ cuoán troâi coät moác, khoâng coøn bieát vò trí; hai laø bò naïn giaëc cöôùp neân caùc Tyø-kheo ñeàu ra beân ngoaøi cöông giôùi. Do hai lyù do naøy neân phaûi giaûi giôùi vaø phaûi kieát giôùi trôû laïi). 3- Thoï y coâng ñöùc. 4- Thoï nhaän phu cuï sau khi an cö xong. Ñoù laø nhöõng vieäc phaûi laøm sau khi töï töù. Chuùng goàm coù boán chuùng laø: Chuùng Tyø-kheo, chuùng Tyø-kheo ni, chuùng Öu-baø-taéc, chuùng Öu-baø-di. Laïi coù boán haïng chuùng Taêng: 1- Taêng phaøm phu. 2- Taêng Thaùnh nhaân. 3- Taêng bieát hoå theïn. 4- Taêng khoâng hoå theïn. Tyø-kheo Taêng laø: Moät, hai, ba vò thì khoâng thaønh Taêng. Boán vò môùi thaønh taêng, cho ñeán hai möôi vò cuõng thaønh Taêng. Taêng boán ngöôøi thì ñöôïc laøm yeát-ma baïch nhaát, baïch nhò, khoâng

572 BOÄ LUAÄT 11

ñöôïc töï töù, khoâng ñöôïc truyeàn Cuï tuùc, khoâng ñöôïc laøm yeát-ma tröø toäi cho Tyø-kheo. Tröø ba loaïi yeát-ma naøy, taát caû caùc phaùp söï khaùc ñeàu ñöôïc laøm. Taêng naêm ngöôøi ñöôïc töï töù, boá-taùt, ñöôïc truyeàn giôùi Cuï tuùc ôû vuøng bieân ñòa coù luaät sö, ôû ñoâ thò trung taâm thì khoâng ñöôïc. Khoâng ñöôïc laøm yeát-ma tröø toäi caû ôû ñoâ thò trung taâm laãn bieân ñòa. Taêng hai möôi ngöôøi ñöôïc laøm taát caû caùc phaùp söï. Taêng möôøi ngöôøi ñöôïc laøm taát caû caùc phaùp söï, tröø yeát-ma xuaát toäi. Phaùp söï caàn boán ngöôøi laøm maø thieáu moät ngöôøi thì phaùp söï khoâng thaønh vaø laø laøm phaùp söï phi phaùp. Phaùp söï caàn naêm ngöôøi laøm maø thieáu moät ngöôøi thì phaùp söï khoâng thaønh vaø ñöôïc goïi laø laøm phaùp söï phi phaùp. Phaùp söï caàn möôøi ngöôøi laøm maø thieáu moät ngöôøi thì phaùp söï khoâng thaønh vaø ñöôïc goïi laø phaùp söï phi phaùp. Phaùp söï

caàn hai möôi ngöôøi laøm maø thieáu moät ngöôøi thì phaùp söï khoâng thaønh vaø ñöôïc goïi laø phaùp söï phi phaùp. Ñoù goïi laø Taêng söï. Phaùp gia nhaäp chuùng Taêng laø: töø vieäc thu thuùc oai nghi cho ñeán laøm cho ngöôøi phaùt sanh taâm thieän ñaõ ñöôïc noùi roõ trong phaàn treân. Phaùp duïng taâm khi gia nhaäp chuùng Taêng laø phaûi nhö caây choåi queùt khaép treân ñaát, khoâng thaáy vieäc phaûi traùi vaø khôûi taâm töø ñeàu khaép. Phaûi gia nhaäp chuùng Taêng vôùi taâm nhö vaäy. Ñoù goïi laø phaùp gia nhaäp Taêng. Phaùp ngoài khi gia nhaäp Taêng: Khi gia nhaäp Taêng phaûi cung kính Thöôïng toïa, töï bieát nôi ngoài, khoâng ñöôïc chieám choã quaù roäng, haõy choïn choã ngoài. Neáu thaáy trong Taêng chuùng coù ngöôøi laøm vieäc phi phaùp, ñònh can giaùn nhöng sôï Taêng khoâng nghe lôøi mình thì haõy ghi nhôù vaø ngoài im laëng. Khi gia nhaäp chuùng Taêng, Tyø-kheo phaûi löôøng xeùt xem caùc phaùp söï maø chuùng Taêng laøm laø ñuùng phaùp hay khoâng ñuùng phaùp, töông öng hay khoâng töông öng vôùi Tyø-ni. Neáu töông öng thì toát. Neáu khoâng töông öng, laïi coù ngöôøi ñoàng taâm thöïc haønh Tyø-ni nhö phaùp thì haõy cuøng hoï can giaùn. Neáu khoâng thì haõy ngoài yeân laëng. Ñoù goïi laø vieäc gia nhaäp Taêng. Khi Taêng taäp hôïp, vò Thöôïng toïa trong chuùng phaûi quaùn saùt Trung toïa vaø Haï toïa xem oai nghi ngoài ñöùng cuûa hoï coù nhö phaùp khoâng, coù kín ñaùo khoâng? Neáu coù ngöôøi ngoài khoâng nhö phaùp hoaëc kín ñaùo thì

Thöôïng toïa phaûi khaûy moùng tay cho Trung toïa vaø Haï toïa bieát. Neáu hoï vaãn khoâng bieát thì phaûi sai ngöôøi ñeán noùi vôùi hoï. Caùc vieäc trong Taêng chuùng, Thöôïng toïa ñeàu phaûi saép ñaët lo lieäu. Khi ngoài, Tyø-kheo Trung toïa phaûi quaùn saùt Thöôïng toïa vaø Haï toïa xem hoï ngoài coù nhö phaùp khoâng? Y phuïc coù che heát thaân theå khoâng? Neáu coù ngöôøi khoâng nhö phaùp thì phaûi khaûy moùng tay cho hoï bieát. Neáu hoï vaãn khoâng bieát thì phaûi baûo ngöôøi bieát phaùp ñeán noùi: “Thöôïng toïa haõy töï bieát thôøi”. Ñoái vôùi Haï toïa thì noùi: “Tröôûng laõo haõy töï bieát thôøi”. Phaûi cuùng döôøng cung kính, toân troïng, khen ngôïi Thöôïng toïa. Ñoù laø phaùp cuûa Trung toïa. Phaùp cuûa Haï toïa khi ngoài ôû trong chuùng laø: Sau khi chuùng ñaõ ngoài yeân, Haï toïa phaûi quan saùt Thöôïng toïa vaø Trung toïa xem caùch ngoài vaø y phuïc coù nhö phaùp khoâng? Neáu khoâng nhö phaùp thì phaûi khaûy moùng tay cho hoï bieát. Neáu hoï vaãn khoâng bieát thì phaûi sai ngöôøi bieát phaùp ñeán noùi: “Ñaïi ñöùc haõy töï bieát thôøi”. Haï toïa phaûi cuùng döôøng, cung kính, toân troïng, khen ngôïi Thöôïng toïa vaø Trung toïa ôû trong chuùng Taêng, Haï toïa phaûi laáy nöôùc röôùi leân ñaát vaø queùt cho saïch; phaûi ñoát löûa trong phoøng taém cuûa chuùng Taêng, phaûi laøm taát caû moïi vieäc maø Phaät daïy Haï toïa phaûi laøm ôû trong Taêng. Ñoù laø phaùp cuûa Haï toïa. Töø khoâng coù tuoåi haï ñeán chín tuoåi haï goïi laø Haï toïa. Töø möôøi ñeán möôøi chín tuoåi haï goïi laø Trung toïa. Töø hai möôi ñeán boán möôi chín tuoåi haï goïi laø Thöôïng toïa. Quaù naêm möôi tuoåi haï trôû leân, ñöôïc quoác vöông, tröôûng giaû vaø ngöôøi xuaát gia quyù troïng, goïi laø Tröôûng laõo kyø cöïu. Phaûi hoïc taát caû nhöõng vieäc maø Taêng thöïc haønh, phaûi hoïc caùch giöõ giôùi thanh tònh. Ngöôøi giöõ giôùi thanh tònh laø ngöôøi coù theå thoï trì taát caû caùc giôùi maø Phaät

cheá, khoâng vi phaïm moät giôùi nhoû, vì theá ñöôïc goïi laø giöõ giôùi thanh tònh. Giôùi taâm chính laø giôùi thieàn. Do giöõ taâm khoâng taùn loaïn, hôïp nhaát vôùi ñònh neân goïi laø ñaéc ñöôïc taâm giôùi. Giôùi tònh tueä laø: giöõ gìn trí tueä khoâng cho taùn loaïn, thaáy ñöôïc boán ñeá goïi laø giôùi Tònh tueä. Taát caû moïi ngöôøi neáu coù loøng tin trì giôùi thì phaûi suy nghó nhö vaày: "Neáu phaïm giôùi nhoû thì phaûi lo sôï nhö phaïm giôùi troïng khoâng". Ngöôøi trì giôùi nhö vaäy thì phaïm haïnh thanh tònh, giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa maø hoï thoï trì cuõng thanh tònh.

574 BOÄ LUAÄT 11

Moïi ngöôøi phaûi tu thaân nghieäp, khaåu nghieäp, yù nghieäp cho thaønh töïu haïnh laønh, cho ñeán coù theå phoøng hoä thaân-mieäng-yù khoâng laøm möôøi ñieàu aùc. Ñoù goïi laø phaùp maø moïi ngöôøi phaûi laøm. Baáy giôø, ñöùc Theá Toân ôû Tyø-xaù-ly, nhoùm Ly-xa-töû doïn côm thænh Taêng. Do coù nhieàu loaïi thöùc aên ngon neân chuùng Taêng aên quaù no vaø ñeàu bò maéc beänh, khoâng ñöôïc an vui. Thaày thuoác Kyø-Baø khaùm beänh xong, lieàn baûo: "Neáu coù phoøng taém thì beänh naøy seõ khoûi". Vò aáy noùi vaäy laø vì muoán döïng moät nhaø taém ôû tinh xaù Kyø-Hoaøn. Tyø-kheo ñem vieäc aáy ñeán baïch Phaät. Phaät cho pheùp caùc Tyø-kheo laøm nhaø taém. Caùch laøm nhaø taém: Neân ñaép vaùch baèng buøn. Neáu khoâng kieám ñöôïc ñaát thì coù theå duøng goã ñeå laøm roài laáy buøn ñaép leân. Trong nhaø taém, döôùi moät böùc vaùch daønh ñeå ñoát löûa cho aám. Döôùi caùc böùc vaùch khaùc thì ñaët saøn ñeå taém röûa. Pheùp vaøo nhaø taém ñeå taém röûa laø: Tuøy theo Thöôïng toïa, caàn noùng thì ñoùng cöûa, caàn laïnh thì môû cöûa. Haï toïa khoâng ñöôïc laøm traùi yù Thöôïng toïa. Khi vaøo phoøng taém ñeå taém, Thöôïng toïa phaûi vaøo tröôùc, choïn saøn toát ñeå taém röûa. Do nhoùm saùu Tyø-kheo maø Phaät cheá phaùp vaøo nhaø taém ñeå taém röûa naøy. Moät luùc noï, Tyø-kheo cuøng ngöôøi theá tuïc vaøo phoøng taém ñeå taém. Phaät nghe ñöôïc lieàn khoâng cho pheùp vaø noùi: - Tyø-kheo khoâng ñöôïc cuøng baïch y taém röûa trong phoøng taém cuøng moät luùc. Neáu laø ñaøn vieät coù tín taâm thì ñöôïc pheùp. Sau ñoù caùc Tyø-kheo loõa thaân cuøng vaøo phoøng taém ñeå taém, ñeàu nhìn thaáy nhau vaø ñeàu hoå theïn. Vieäc aáy daàn daàn ñeán tai Theá Toân. Phaät noùi: - Töø nay trôû ñi, khoâng ñöôïc loõa thaân khi cuøng vaøo phoøng taém ñeå taém, cuõng khoâng ñöôïc taém cho nhau. Neáu moät ngöôøi coù y, moät ngöôøi khoâng coù y, thì ngöôøi coù y ñöôïc mang nöôùc cho ngöôøi khoâng y vaø ñöôïc taém cho ngöôøi aáy. Ngöôøi khoâng coù y, khoâng ñöôïc röôùi nöôùc taém cho ngöôøi khaùc. Neáu phoøng taém ôû caùch xa nguoàn nöôùc thì cho pheùp ñaët hoà nöôùc ôû trong phoøng taém, cuõng ñöôïc pheùp ñaøo gieáng. Pheùp vaøo phoøng taém ñeå taém phaûi bieát roõ nhö vaäy. Khi vaøo phoøng taém ñeå taém, neáu thaáy phoøng taém quaù noùng thì neân môû heù cöûa ñeå bôùt noùng. Thöôïng toïa neân noùi lyù do cuûa vieäc taém röûa cho chuùng Taêng ñang ôû trong nhaø taém nghe: "Vieäc taém röûa khoâng phaûi vì laøm ñeïp maø laø ñeå thaân theå saïch seõ".

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 6 575

Laïi phaûi noùi phaùp nhaøm chaùn thaân, phaùp ñieàu phuïc taâm, laøm phaùt sanh taâm töø bi, noùi phaùp laøm hoï ñöôïc ít muoán, bieát ñuû. Laïi phaûi noùi: "Vieäc taém röûa naøy khoâng vì lyù do naøo khaùc, chæ vì muoán töø beänh gioù, beänh laïnh trong thaân ñeå ñöôïc an oån ñeå haønh ñaïo neân phaûi taém. Ñoù goïi laø phaùp maø Thöôïng toïa phaûi giaûng veà taùc duïng cuûa nhaø taém. Phaùp ñeä töû cuøng ñi, ñeä töû cuøng nguû, haàu haï Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ vaø phaùp Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ nuoâi ñeä töû ñeàu ñöôïc noùi roõ ôû phaàn treân. Phaùp Sa-di laø: Sa-di ñöôïc pheùp nhoå coû, laøm saïch ñaát, laáy ñoà chaø raêng, haùi hoa quaû. Khi ñaõ mang veà, Sa-di phaûi baïch Hoøa thöôïng. Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân nhaän laáy ñeå duøng. Phaùp Sa-di laø phaûi bieát hoå theïn, phaûi kheùo haàu haï thaày, khoâng neân bieáng treã, buoâng lung ñoái vôùi phaùp, caàn phaûi giöõ gìn caån thaän thaân, mieäng, haï thaáp mình, cung kính ngöôøi khaùc. Phaûi thích trì giôùi, chôù ham ñuøa giôõn, cuõng khoâng neân töï yû vaøo taøi naêng, söùc khoûe, chôù coù noùng naûy, phaûi bieát hoå theïn. Laïi khoâng neân noùi lôøi roái loaïn khoâng coù thöù lôùp; neáu coù noùi thì phaûi noùi hôïp lyù, ñuùng thöù lôùp, phaûi thöôøng töï bieát phaùp tònh vaø baát tònh, phaûi thöôøng theo Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñeå ñoïc tuïng kinh phaùp, khoâng ñöôïc laøm traùi taát caû moïi vieäc cuûa Taêng. Caàn bieát roõ nhö vaäy. Phaùp cuûa Tyø-kheo ni tröôùc - khi ni cuøng Tyø-kheo baïn - laø: ngöôøi ni tröôùc neân quay laïi nhìn ngöôøi ni sau xem y aùo coù ngay ngaén khoâng, coù so le khoâng, coù bò cuoän khoâng? Coù nhieáp taâm khoâng? Coù giöõ oai nghi khi ni khoâng? Khi vaøo nhaø ngöôøi khaùc coù khôûi taâm ñaém nhieãm ñoái vôùi caùc saéc ñeïp khoâng? Coù khôûi taâm troäm cöôùp khi thaáy caùc vaät baùu kyø laï khoâng? Coù chuùng Tyø-kheo sai Tyø-kheo ñeán gaëp ñaøn- vieät ñeå saùm hoái, Tyø-kheo ñöôïc sai ñeán nhaø ñaøn-vieät ni vaøo tröôùc noùi vôùi ñaøn-vieät: "Chuùng Tyø-kheo naøy ñaõ traùch phaït xong, haõy nhaän söï saùm hoái cuûa Tyø-kheo aáy". Ñoù goïi laø phaùp cuûa Tyø-kheo ni tröôùc. Lyù do goïi ñoù laø ngöôøi ni tröôùc laø vì ngöôøi aáy nhaän söï sai baûo cuûa Taêng neân vaøo nhaø ñaøn-vieät tröôùc ñeå noùi, vì theá goïi laø ngöôøi ni tröôùc. Laïi nöõa, khi ni cuøng ñöôøng, Taêng sai Tyø-kheo daãn ñöôøng ni phía tröôùc ñeå daãn Taêng ñeán nhaø ñaøn-vieät, ñoù cuõng goïi laø ngöôøi ni tröôùc. Tyø-kheo ni phía sau phaûi thaønh töïu naêm phaùp: 1- Luùc ni khoâng ñöôïc ni phía tröôùc. 2- Khoâng ñöôïc ni quaù xa ôû phía sau maø phaûi ni ngay phía sau.

3- Neáu Tyø-kheo ôû phía tröôùc laø Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ hoaëc Thöôïng toïa thì khoâng ñöôïc laøm traùi lôøi cuûa hoï. Neáu hoï hoûi veà vieäc haønh ñaïo, tuïng kinh, tu taäp thì phaûi ñaùp nhö thaâït, khoâng ñöôïc che giaáu, töø vieäc ñaéc thieàn, ñaéc Thaùnh quaû. Neáu ngöôøi ni phía tröôùc coù noùi phaùp laønh gì thì phaûi tuøy hyû, khen ngôïi. 4- Neáu ngöôøi ni phía tröôùc coù noùi ñieàu gì nhaàm laãn, khoâng ñaït thì neân noùi ñieàu naøy khoâng hôïp vôùi yù cuûa Phaät. Phaøm muoán noùi ñieàu ñoù laø khoâng hôïp lyù thì phaûi noùi kín ñaùo ôû choã khuaát. 5- Neáu coù ñöôïc cuûa caûi nhö phaùp vaø cuûa caûi coù ñöôïc do thí chuû ñaët vaøo baùt thì ñeàu phaûi chia sôùt cho nhau. Ñoù laø naêm ñöùc cuûa Tyø-kheo ni phía sau. Neáu

Tyø-kheo naøo laøm thaày cuûa ngöôøi taïi gia, daïy hoï laøm ruoäng phöôùc thì khoâng ñöôïc laøm naêm vieäc sau: 1- Khoâng ñöôïc cö truù ôû nhaø ñaøn-vieät. 2- Khoâng neân tham lôïi döôõng cuûa hoï. 3- Khoâng neân noùi nhieàu loaïi moät laàn maø chæ daïy söï lôïi ích an vui cho ñaøn-vieät. Phaûi daïy cho hoï tu rieâng töøng phaùp khaùc nhau. Caùc phaùp khaùc nhau laø boá thí, trì giôùi, thoï taùm trai giôùi. Phaûi noùi töøng phaùp nhö vaäy. 4- Khoâng ñöôïc ñuøa giôõn, vui chôi cuøng ngöôøi taïi gia. 5- Khoâng ñöôïc mong muoán gaëp nhau thöôøng xuyeân. Laïi coù naêm vieäc khoâng ñöôïc laøm: 1- Neáu ñaøn-vieät chöa thaân quen thì khoâng ñöôïc gaéng göôïng laøm nhö thaân quen maø ñeán. 2- Khoâng ñöôïc vì mong caàu theá löïc maø saép ñaët vieäc nhaø cuûa ñaøn- vieät. 3- Khoâng ñöôïc leùn luùt vì mình noùi nhoû vôùi ñaøn-vieät. 4- Khoâng ñöôïc noùi vôùi ñaøn-vieät giôø toát, ngaøy toát ñeå cuùng teá quyû thaàn. 5- Khoâng ñöôïc mong caàu quaù ñoä nôi ñaøn-vieät thaân quen. Tyø-kheo caàn thaønh töïu naêm phaùp sau seõ ñöôïc ñaøn-vieät toân troïng cung kính. Ñoù laø naêm phaùp gì? 1. Khoâng neân qua laïi nôi chaúng thaân quen. 2. Khoâng saép xeáp vieäc nhaø cuûa ñaøn-vieät vì caàu theá löïc. 3. Khoâng noùi nhoû vôùi ñaøn vieät laøm ngöôøi khaùc ôû trong nhaø sanh nghi. 4. Khoâng daïy ñaøn vieät giôø toát, ngaøy toát ñeå cuùng teá quyû thaàn. 5. Khoâng mong caàu quaù ñoä.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 6 577

Tyø-kheo vaøo nhaø ñaøn-vieät caàn thaønh töïu naêm phaùp: 1- Khi ñi vaøo phaûi noùi nhoû. 2- Phaûi thu thuùc thaân, khaåu, yù. 3- Chuù taâm khieâm cung maø ñi. 4- Thu nhieáp caùc caên. 5- Oai nghi ñónh ñaïc, töø toán, laøm cho ngöôøi khaùc phaùt khôûi taâm thieän. Ñoù laø naêm phaùp caàn giöõ khi vaøo nhaø ñaøn vieät. Tyø-kheo coù chín vieäc, neáu bieát taâm ñaøn-vieät thì khoâng neân ngoài noùi phaùp: 1- Khi Tyø-kheo vaøo nhaø ñaøn-vieät, tuy ñöôïc ñaøn-vieät leã laïy nhöng bieát khoâng thaät taâm cung kính thì khoâng neân ngoài. 2- Tuy ra ngheânh ñoùn nhöng taâm hoï khoâng kính troïng, aân caàn thì khoâng neân ngoài. 3- Tuy nhöôøng choã cho ngoài nhöng bieát taâm hoï khoâng thaät thì khoâng neân ngoài. 4- Tuy môøi ngoài nhöng saép ñaët choã ngoài ôû nôi khoâng cung kính thì khoâng neân ngoài. 5- Giaû söû coù noùi phaùp hoaëc phi phaùp maø taâm hoï khoâng löïa choïn ghi nhôù thì khoâng neân ngoài. 6- Tuy nghe Tyø-kheo coù ñöùc maø khoâng tin nhaän thì cuõng khoâng neân ngoài. 7- Khi xin vaät gì, bieát hoï coù nhieàu maø cho ít thì cuõng khoâng neân ngoài. 8- Ñeán nhaø hoï, giaû söû coù thöùc aên ngon nhöng hoï khoâng chòu doïn maø doïn thöùc aên dôû thì cuõng khoâng neân ngoài. 9- Tuy cung caáp caùc vaät caàn duøng maø gioáng nhö mua baùn thì cuõng khoâng neân ngoài. Laïi coù chín vieäc khi bieát taâm cuûa ñaøn-vieät thì neân ngoài ñeå noùi phaùp: 1- Bieát coù taâm cung kính neân hoï leã laïy. 2- Bieát hoï ngheânh ñoùn vôùi taâm cung kính. 3- Bieát hoï thænh vaøo vôùi taâm cung kính. 4- Bieát hoï traûi toøa ôû choã cao vì taâm kính troïng. 5- Bieát hoï coù taâm thoï giaùo neân lôøi phaùp vaø lôøi phi phaùp ñeàu ñöôïc ghi nhôù. 6- Bieát hoï nghe ñöùc cuûa mình lieàn sanh loøng tin. 7- Bieát ñoù laø vaät ít coù, khoù ñöôïc maø cuùng cho mình nhieàu.

578 BOÄ LUAÄT 11

8- Bieát hoï voán coù thöùc aên dôû maø laïi doïn ra thöùc aên ngon. 9- Bieát hoï cung caáp vaät mình caàn vôùi taâm toát. Khi bieát taâm cuûa ñaøn-vieät qua chín nhôn duyeân naøy thì haõy ngoài thuyeát phaùp cho hoï. Khi vaøo nhaø baïch y, Tyø-kheo phaûi chuù taâm nhö aùnh saùng maët traêng. Khi ñi trong xoùm laøng phaûi ñi vôùi taâm khieâm toán vaø hoå theïn, khoâng neân ñi vôùi taâm töï cao, buoâng lung, khoâng coù hoå theïn taâm taùn loaïn. Phaùp thaâu giöõ taâm cuõng gioáng nhö ngöôøi ñi boä nôi vaùch nuùi cao, heát söùc hieåm trôû, chæ roäng moät taác neân luoân lo sôï, chöù khoâng coù yù nieäm gì khaùc. Laïi nhö coù ngöôøi ôû choã nuùi cao saép rôi xuoáng vöïc saâu, chæ khôûi taâm lo sôï chöù khoâng nghó gì khaùc; khi ñi vaøo xoùm laøng, Tyø-kheo giöõ taâm khoâng taùn loaïn cuõng neân nhö vaäy. Naøy caùc Tyø-kheo! Khi vaøo xoùm laøng, caùc vò phaûi thaâu giöõ taâm gioáng nhö Ca-dieáp vaøo xoùm laøng. Ñöùc Phaät hoûi caùc Tyø-kheo: - Khi vaøo xoùm laøng, caùc vò coù ñi töø töø nhö maët traêng khoâng? Coù hoå theïn khoâng? Coù theo doõi, ghi nhôù nhöõng yù nghó trong taâm khoâng? Coù giöõ taâm chuyeân chuù nhö ngöôøi ôû treân bôø cao, beân vöïc saâu phaùt sanh lo sôï khoâng? Coù giöõ gìn thaân, khaåu, yù khoâng cho buoâng lung khoâng? Caùc vò coù nhö loâng deâ daøy loït vaøo buïi gai, ñuïng ñaâu dính ñoù khoâng? Coù bò saùu traàn vaø lôïi döôõng daãn daét, troùi buoäc khoâng? Khi vaøo xoùm laøng coù taâm lo sôï nhö sôï lao nguïc, goâng cuøm khoâng? Khi vaøo xoùm laøng caùc vò coù khôûi taâm tham ñaém khoâng? Coù nhö con nai dính baãy ñöôïc thoaùt khoâng? Coù nhôù nghó nôi cuõ khoâng? Vì theá, khi vaøo xoùm laøng Tyø-kheo phaûi ñi vôùi taâm nhö caùc ví duï treân. Phaûi nhö con ong laáy hoa, chæ laáy maät hoa, khoâng laøm toån haïi höông saéc cuûa hoa, cuõng vaäy, khi vaøo xoùm laøng Tyø-kheo khoâng ñöôïc tham ñaém saéc, thanh, höông, vò, xuùc, phaùp, chæ vì söï toát ñeïp maø ñi vaøo trong xoùm laøng. Nhö ñöùc Theá Toân daïy, Tyø-kheo naøo saép vaøo xoùm laøng maø nghó: “Ñaøn-vieät seõ cho ta taát caû nhöõng vaät hoï coù chöù khoâng cho ngöôøi khaùc, mong hoï cho ta nhieàu, ñöøng cho ta ít, mong hoï cho ta vaät toát, ñöøng cho vaät xaáu; cho vôùi taâm cung kính, ñöøng cho vôùi taâm khoâng cung kính”. Suy nghó xong, vò aáy vaøo xoùm laøng vaø moïi söï mong caàu ñeàu khoâng ñöôïc nhö yù thì vò aáy seõ chaùn naûn veà vieäc mong caàu, seõ buoàn raàu, hoå theïn, khoå naõo khoâng vui. Tyø-kheo naøo khi saép vaøo xoùm laøng khaát thöïc khoâng nghó nhö vaày:

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 6 579

“Ñaøn-vieät seõ cho ta taát caû chöù khoâng cho ngöôøi khaùc, mong hoï cho ta nhieàu, ñöøng cho ta ít, mong hoï cho ta vaät toát, ñöøng cho ta vaät xaáu, cho ñeán cho vôùi taâm khoâng cung kính”. Khi vaøo xoùm laøng neáu khoâng suy nghó nhö vaäy thì duø ñöôïc nhieàu, ít, toát, xaáu... vò aáy cuõng ñeàu khoâng buoàn raàu, hoå theïn, khoå naõo. Naøy caùc Tyø-kheo! Khi vaøo xoùm laøng Ca-dieáp khoâng bao giôø coù yù nghó nhö vaäy. Do khoâng coù yù nghó nhö vaäy neân ñoái vôùi taát caû caùc vieäc toát, xaáu, nhieàu, ít, vò aáy khoâng chaùn naûn, cho ñeán khoâng khoå naõo, khoâng vui. Khi ñi, oâng luoân luoân Nhö ong huùt maät hoa Ñöôïc vaät toát hoaëc xaáu Ñöôïc chaäm hoaëc ñöôïc mau. Nhö ong huùt maät hoa Khoâng phaù hoûng saéc höông Tu só ñi trong ñôøi Tu thieän cuõng nhö vaäy. Khoâng choáng ñoái laãn nhau

Quaùn saùt loãi laàm aáy Ñeå töï quaùn thaân mình Ñaõ laøm toát hay xaáu. Ñoà duøng coù ñuû khoâng Ñaõ thoaùt nhaø cöûa chöa? Gheá vöõng nhôø daây buoäc Nhö taèm ôû trong keùn. Vì theá, gioáng nhö ví duï veà con ong, khi ñi vaøo xoùm laøng, Tyø-kheo khoâng ñöôïc naém giöõ vò cuûa saùu traàn, nhö quô tay trong khoâng trung khoâng bò trôû ngaïi. Khi vaøo xoùm laøng, taâm khoâng bò ngaên ngaïi cuõng phaûi nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc vò muoán thöïc haønh nhöõng haïnh gì? Caùc vò coù theå laøm thaày daïy cho ñaøn-vieät khoâng? Caùc Tyø-kheo lieàn ñaùp: - Baïch ñöùc Theá Toân! Ngaøi laø caên baûn cuûa caùc phaùp, cuõng bieát thöù lôùp cuûa caùc phaùp, laø vò thaày thuoác lôùn, xin Theá Toân haõy giaûng giaûi cho chuùng con. Tyø-kheo chuùng con nghe giaûng xong môùi hieåu ñöôïc. Ñöùc Theá Toân lieàn quô tay trong hö khoâng vaø baûo caùc Tyø-kheo: - Baøn tay naøy ñang qua laïi trong hö khoâng, khoâng heà bò chöôùng

ngaïi, khoâng bò raøng buoäc. Caùc Tyø-kheo ñi trong theá gian phaûi ñeå taâm khoâng bò ngaên ngaïi, khoâng bò raøng buoäc gioáng nhö vaäy. Ngöôøi naøo tìm caàu cuûa caûi thì phaûi duøng taâm kieàm cheá thaân, sau ñoù môùi coù ñöôïc. Ngöôøi naøo caàu phöôùc thì phaûi raøng buoäc taâm, lao khoå thaân, sau ñoù môùi ñöôïc phöôùc baùo. Tyø-kheo naøo taâm bình ñaúng ñoái vôùi caû ñieàu toát laãn ñieàu xaáu, thaáy ngöôøi khaùc ñöôïc lôïi gioáng nhö mình ñöôïc, taâm sanh tuøy hyû thì Tyø- kheo aáy coù theå laøm thaày daïy cho ngöôøi ñôøi. - Naøy caùc Tyø-kheo! Ca-dieáp ñi vaøo xoùm laøng khoâng bò trôû ngaïi, khoâng bò troùi buoäc, khoâng naém giöõ, laø ñoái töôïng ñeå ngöôøi muoán ñöôïc lôïi caàu lôïi, ngöôøi muoán ñöôïc phöôùc caàu phöôùc. Khi thaáy ngöôøi khaùc vui möøng vì ñöôïc lôïi, vò aáy cuõng vui möøng gioáng nhö chính mình ñöôïc vaäy. Vò aáy khoâng bò trôû ngaïi, khoâng bò troùi buoäc, gioáng nhö quô tay trong hö khoâng. Ngöôøi kheùo vaøo xoùm laøng Xem lôïi haïi nhö nhau Cuøng huynh ñeä vaøo laøng Khoâng coù taâm ganh gheùt Gaëp ngöôøi quen hay laï Khoâng phaân bieät thaân sô Ñoù laø phaùp daïy ngöôøi. Tyø-kheo vaøo nhaø ñaøn vieät caàn tuaân theo nhöõng quy ñònh sau: - Khoâng ñöôïc cöôøi ñuøa. - Khoâng ñöôïc töï thò, kieâu maïn. - Khoâng ñöôïc laêng xaêng. - Khoâng ñöôïc noùi nhöõng ñieàu kieâng kî, khoâng ñöôïc noùi nhöõng lôøi roái loaïn khoâng ñaàu ñuoâi. - Khoâng ñöôïc ngoài töø xa, cuùi raïp ngöôøi noùi chuyeän vôùi ngöôøi khaùc. - Khoâng neân eùp nhau cuøng ngoài noùi chuyeän. - Khoâng ñöôïc ngoài choàm hoåm. - Khoâng ñöôïc cöôøi lôùn maø ngoài. - Tuy giöõ oai nghi nhöng khoâng ñöôïc bieåu hieän töôùng maïo coù ñöùc khi ngoài. - Khoâng neân ngoài gaùc chaân leân nhau. - Khoâng neân oâm ñaàu goái maø ngoài. - Khoâng neân ngoài treùo caúng chaân. - Khoâng neân duøng tay sôø moù hai beân khi ngoài. - Khoâng neân rung ñuøi khi ngoài.

- Khoâng neân ngoài treân caùi voø lôùn. - Khoâng ñöôïc cuøng Tyø-kheo ni ngoài moät mình trong phoøng kín. - Khoâng neân cuøng ngöôøi nöõ ngoài moät mình trong phoøng. - Khoâng ñöôïc ngoài ôû nôi thaáp vaø noùi phaùp cho ngöôøi ôû nôi cao

nghe. - Tyø-kheo phaûi nhaãn nhuïc ñoái vôùi taát caû nhöõng vieäc lôïi haïi. Ñoù laø caùch ngoài cuûa Tyø-kheo khi vaøo nhaø baïch y. Phaùp cuûa Tyø-kheo Thöôïng toïa khi vaøo nhaø theá tuïc laø: Thöôïng toïa phaûi bieát thôøi, bieát caân nhaéc vaø bieát mình, phaûi bieát Ñaïi chuùng, bieát ñöùc haïnh cuûa ngöôøi khaùc cao thaáp ra sao. Phaûi daïy oai nghi cho caùc Tyø- kheo. Phaûi noùi vôùi caùc baïch y nhöõng lôøi nhö phaùp. Phaûi daïy cho hoï nghe phaùp vaø daïy hoï ñoïc tuïng. Phaûi daïy cho hoï caùc phaùp laønh nhö vaäy. Khi giôø chuù nguyeän ñeán, laïi phaûi chuù nguyeän. Ñoù goïi laø phaùp cuûa Thöôïng toïa khi vaøo nhaø baïch y. Luùc aáy, Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù Veä. Nöôùc Kieàu-taùt-la coù moät truï xöù coù raát nhieàu Tyø-kheo ñònh an cö muøa haï. Caùc Tyø-kheo aáy cuøng baøn luaän: “Trong khi an cö muøa haï, laøm sao ñeå vieäc haønh ñaïo cuûa chuùng ta ñöôïc an oån, an vui?”. Hoï laïi cuøng nhau baøn baïc: “Muoán ñöôïc yeân oån haønh ñaïo, chuùng ta phaûi cuøng nhau ra quy ñònh laø: khoâng ai ñöôïc noùi ñieàu gì. Khi caàn vieäc gì thì phaûi duøng tay ñeå ra daáu”. Sau khi an cö muøa haï, caùc Tyø-kheo cuøng nhau ñeán choã Theá Toân ñeå ñaûnh leã, thaêm hoûi. Gaëp hoï, Phaät bieát nhöng coá hoûi: - Trong muøa haï, caùc vò haønh ñaïo coù ñöôïc yeân vui khoâng? Caùc Tyø-kheo ñaùp lôøi Theá Toân: - Daï, haønh ñaïo ñöôïc yeân oån. Phaät laïi hoûi: - Caùc vò cuøng quy ñònh vieäc gì? Ñaùp: - Cuøng quy ñònh khoâng noùi chuyeän vôùi nhau. Phaät noùi: - Ñoù laø ñaët ra quy ñònh cuûa nhöõng keû thuø soáng chung vôùi nhau, khoå sôû ñeán nhö vaäy sao laïi noùi laø vui? Töø nay trôû ñi, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc ra quy ñònh khoâng noùi chuyeän vôùi nhau. Khi Boá-taùt, neáu coù ñaøn vieät ñeán, vò Thöôïng toïa trong chuùng neân noùi phaùp an uûi hoï. Coù moät Thöôïng toïa teân Öu-ba-tö-na, caên taùnh ngu toái, khoâng hoïc Tam Taïng, noùi naêngchaäm chaïp. Khi Taêng taäp hoïp, coù ñaøn vieät ñeán, vò aáy khoâng theå noùi phaùp, khoâng theå an uûi, thaêm hoûi, laøm ñaøn-vieät kia phaân vaân: “Khoâng bieát vì sao maø chuùng Taêng toû veû khoâng thích khi thaáy

mình, khoâng noùi naêng gì caû?!”. Vieäc aáy daàn daàn ñeán tai Theá Toân, Ngaøi lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay trôû ñi, khi chuùng taäp hôïp maø coù baïch y ñeán thì Thöôïng toïa phaûi noùi phaùp an uûi. Neáu Thöôïng toïa khoâng theå noùi thì phaûi baûo Thöôïng toïa thöù hai. Neáu Thöôïng toïa khoâng noùi thì phaïm toäi. Neáu baûo Thöôïng toïa thöù hai noùi maø vò aáy khoâng nghe thì cuõng phaïm toäi. Khi ñi ñöôøng, neáu thaáy ngöôøi cuøng xuaát gia vaø thaáy baïch y, Tyø- kheo phaûi hoûi ngöôøi kia töø ñaâu ñeán vaø treân ñöôøng ñi coù ñöôïc an oån khoâng? Ñoù goïi laø phaùp noùi naêng. Khi aáy, coù caùc Tyø-kheo ñi treân ñöôøng, thaân theå meät moûi, muoán nghæ ngôi nhöng phaân vaân khoâng daùm. Veà sau, hoï ñeán baïch Theá Toân, Phaät noùi: - Caùc Tyø-kheo ñöôïc pheùp nghæ ngôi beân ñöôøng khi ñi xa. Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ phaïm toäi, bò chuùng Taêng yeát-ma ñuoåi, khi yeát-ma thaønh, ñeä töû lieàn maát y chæ. Neáu ñeä töû phaïm toäi thì sau khi chuùng Taêng yeát-ma xong cuõng maát y chæ. Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ noùi vôùi ñeä töû vôùi taâm quyeát ñònh: “Töø nay trôû ñi khoâng caàn ôû beân caïnh toâi nöõa”, thì luùc aáy ñeä töû lieàn maát y chæ. Neáu maët trôøi chöa xuaát hieän maø taùch rôøi Hoøa

thöôïng, A-xaø-leâ thì cuõng maát y chæ. Neáu Tyø-kheo coù laøm vieäc gì vi phaïm trong Taêng, bò Taêng quôû phaït, neáu Tyø-kheo aáy caàu xin moät ngaøy cho ñeán ngaøy hoâm sau thì Thöôïng toïa neân cho pheùp laøm yeát-ma quôû traùch, yeát-ma ñuoåi, yeát-ma phaùt sanh taâm thieän, yeát-ma phôi baøy söï thaät, yeát-ma che baùt, yeát-ma khoâng noùi chuyeän. Sau khi yeát-ma saùm hoái nhö vaäy xong, chuùng Taêng laøm yeát-ma xaù toäi. Ñoù goïi laø phaùp tha toäi. Phaûi ñi kinh haønh ôû nôi ñeå kinh haønh, khoâng ñöôïc kinh haønh ôû nôi khaùc. Phaûi ngoài thieàn ôû nôi ñeå ngoài thieàn, khoâng ñöôïc ngoài ôû nôi khaùc. Khi ñi kinh haønh khoâng ñöôïc chaùn naûn giöõa chöøng, khoâng ñöôïc ñi vôùi taâm taùn loaïn. Neáu maët ñaát nôi kinh haønh khoâng baèng phaúng thì phaûi laøm cho baèng phaúng, ñöøng ñeå choã cao choã thaáp. Baáy giôø, Theá Toân ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi, Ngaøi baûo thò giaû Na-giaø-ba-la: - Haõy ñem aùo taém cuûa Ta ñeán. Sau khi nhaän y, Phaät ñaép y aáy ñi kinh haønh. Luùc Phaät kinh haønh,

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 6 583

Ñeá-thích hoùa ra nhaø vaøng roài ñeán laïy saùt chaân Phaät maø baïch Ngaøi: - Xin haõy nhaän ngoâi nhaø baèng vaøng naøy ñeå ñi kinh haønh. Luùc naøy, Phaät kinh haønh ôû taïi Tyø-xaù-ly, nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy da ñi kinh haønh theo Phaät. Phaät noùi: - Phaùp cuûa ñeä töû laø khoâng ñöôïc mang giaøy da ñi kinh haønh tröôùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ; cho ñeán khoâng ñöôïc kinh haønh ôû nôi kinh haønh cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ; huoáng laø mang giaøy da ñi kinh haønh ôû tröôùc Ta vaø ñi kinh haønh ôû nôi Ta ñang kinh haønh maø ñöôïc sao? Caàn phaûi bieát roõ nhö vaäy. Coù Tyø-kheo ñang haønh Ma-na-ñoûa ñi kinh haønh ôû nôi chuùng Taêng kinh haønh, Phaät troâng thaáy lieàn cheá giôùi: - Tyø-kheo coù toäi khoâng ñöôïc kinh haønh ôû nôi Tyø-kheo thanh tònh kinh haønh. Coù Tyø-kheo kinh haønh ôû nôi ñaát troáng, bò trôøi möa to laøm y dô vaø öôùt heát neân buoàn raàu khoâng vui. Nghe vaäy, Phaät lieàn baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo laøm nhaø ñeå kinh haønh. Coù Tyø-kheo kinh haønh ôû vuøng ñaát troáng trong nuùi Kyø-xaø-quaät, bò möa to, gioù lôùn, laïi bò aùnh naéng maët trôøi thieâu ñoát. Nghe vaäy, Phaät lieàn cho pheùp caùc Tyø-kheo laøm nhaø ñeå kinh haønh. Moät luùc noï, taïi truï xöù Tyø-kheo ni, Tyø-kheo ni Haï toïa kinh haønh tröôùc ni Thöôïng toïa vôùi taâm kieâu maïn, töï ñaïi, khoâng chuùt cung kính. Thaáy caùc ni Haï toïa laøm ni Thöôïng toïa buoàn böïc, nhoùm saùu Tyø-kheo ni cuõng baét chöôùc neân ñeán tröôùc caùc ni Thöôïng toïa ñeå kinh haønh. Nghe vieäc aáy, Theá Toân lieàn caám ni Haï toïa kinh haønh tröôùc ni Thöôïng toïa. Nôi kinh haønh cuûa ni Thöôïng toïa, ni Haï toïa khoâng ñöôïc kinh haønh ôû ñoù. Coù Tyø-kheo bò moïc muït treân thaân. Thaày thuoác chæ caùch chöõa nhö sau: duøng nöôùc mieáng thoa leân muït, nung ngoùi cho noùng aùp leân laøm troùc vaåy, muït seõ laønh. Sau khi thaày thuoác chæ nhö vaäy, Phaät lieàn cho pheùp laøm theo. Moät luùc noï, trong phoøng Taêng vöøa môùi söûa sang vaø coù veõ tranh. Vì laïnh, caùc Tyø-kheo ñoát löûa, khoùi xoâng leân laøm hö heát böùc veõ. Nghe tin aáy, Phaät lieàn khoâng cho ñoát löûa trong nhaø. Ai laïnh thì ñoát löûa ngoaøi ñaát troáng ñeå töï söôûi aám. Sau ñoù, caùc Tyø-kheo baïch vôùi Theá Toân: - Ñoát löûa nôi ñaát troáng ñeå söôûi aám, söôûi phía tröôùc thì phía sau laïnh, söôûi

phía sau thì phía tröôùc laïnh, khoâng theå laøm cho aám. Nghe vaäy, Phaät lieàn cho pheùp ñoát löûa trong phoøng ñeå töï söôûi nhöng phaûi laøm sao ñöøng cho coù khoùi. Taïi ñöôøng ñi tröôùc phoøng ôû cuûa caùc Tyø-kheo, hoï tieåu tieän khaép

nôi, laøm maët ñaát dô baån, hoâi haùm, khoâng theå ñi. Nghe vaäy, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay trôû ñi, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc tieåu tieän khaép nôi trong tinh xaù, phaûi taäp trung ôû moät choã kín ñaùo, duøng bình saønh hoaëc thuøng goã choân döôùi ñaát roài ñi tieåu vaøo ñoù. Sau khi ñi tieåu xong, phaûi laáy vaät gì ñaäy laïi, ñöøng ñeå coù muøi hoâi thoái. Coù caùc Tyø-kheo vaøo muøa laïnh, röûa chaân ôû beân ngoaøi bò laïnh buoát raát khoå sôû. Nghe vaäy, Phaät lieàn cho pheùp duøng ñoàng hoaëc ñaát nung, hoaëc goã laøm vaät ñöïng nöôùc ñeå röûa chaân trong nhaø. Baùt maø caùc Tyø-kheo duøng bò raïn nöùt, ñoà aên uoáng ôû trong caùc choã nöùt raát hoâi neân khoâng theå duøng ñöôïc. Phaät lieàn cho pheùp laøm loø xoâng baùt, duøng haït gai hoaëc haït meø giaõ nhoû thoa leân baùt roài ñaët baùt leân loø ñeå xoâng. Sau khi xoâng baùt xong phaûi ñem caát loø, ñöøng ñeå möa laøm öôùt. Neáu ngöôøi muoán thoï giôùi duøng söùc thaàn thoâng ñöùng treân hö khoâng, Giôùi sö vaø chuùng Taêng ôû döôùi ñaát thì ngöôøi aáy khoâng ñöôïc thoï giôùi. Neáu thaày ôû treân hö khoâng, ngöôøi thoï giôùi vaø chuùng Taêng ôû döôùi ñaát thì cuõng khoâng ñöôïc thoï giôùi. Neáu chuùng Taêng ôû treân hö khoâng, thaày vaø ngöôøi thoï giôùi ôû döôùi ñaát, thì cuõng khoâng ñöôïc thoï giôùi. Neáu thaày, ñeä töû vaø chuùng Taêng ñeàu ôû treân khoâng trung thì cuõng khoâng ñöôïc thoï giôùi. Vì sao? - Vì ôû hö khoâng khoâng coù giôùi haïn ñeå keát giôùi. Vaøo ban ñeâm, neáu Tyø-kheo ñaët ba y treân vai, nöông thaàn thoâng ñi ñeán nôi khaùc thì khoâng maát y. Neáu y treân ñaát, Tyø-kheo nöông thaàn thoâng ôû treân khoâng trung vaø ñöa chaân ñaïp truùng y hay ngoaøi ñaát caïnh y khi minh töôùng chöa hieän thì khoâng maát y. Neáu chaân khoâng ñaïp truùng y maø ra ngoaøi ñaát caïnh y khi minh töôùng ñaõ hieän thì bò maát y. Vì sao? - Vì hö khoâng ôû ngoaøi cöông giôùi cuûa y. Coù caùc Tyø-kheo ñang duøng thaàn thoâng ñi trong hö khoâng boãng muoán uoáng nöôùc, Phaät lieàn cho pheùp uoáng. Tuy ñöôïc pheùp uoáng nöôùc nhöng hoï chöa bieát uoáng nöôùc baèng caùch naøo, neáu mang y xuoáng nöôùc thì sôï y rôi xuoáng nöôùc, neáu ñeå treân bôø thì sôï maát y. Phaät daïy: - Khi laáy nöôùc, moät chaân böôùc xuoáng nöôùc, moät chaân ôû treân bôø seõ laáy ñöôïc nöôùc. Ñoù goïi laø phaùp ôû treân hö khoâng. Khí coù hai loaïi: moät laø khí beân treân, hai laø khí beân döôùi. Khi ôï khoâng ñöôïc haù mieäng cho ra phía coù ngöôøi, phaûi quay maët veà phía khoâng coù ngöôøi haù mieäng cho ra.

Khi khí beân döôùi muoán ra, khoâng ñöôïc cho ra ôû nôi ñoâng ngöôøi, phaûi tìm caùch ñi ra ngoaøi, ñeán choã khoâng coù ngöôøi môùi cho ra, sau ñoù môùi trôû vaøo ñaùm ñoâng, ñöøng ñeå moïi ngöôøi nhôøm gôùm. Khi vaøo trong thaùp khoâng ñöôïc haï phong. ÔÛ trong nhaø thaùp, döôùi caây ñaët thaùp vaø ôû trong ñaïi chuùng ñeàu khoâng ñöôïc haï phong; ôû tröôùc thaày, tröôùc Ñaïi ñöùc, Thöôïng toïa cuõng khoâng

ñöôïc haï phong ra tieáng. Neáu trong buïng coù beänh, caàn mau choùng ñi ra ngoaøi, ñöøng ñeå ngöôøi khaùc nhôøm gôùm. Phaùp queùt ñaát laø: Chuùng ôû döôùi gioù thì khoâng ñöôïc queùt ñaát ôû treân gioù. Phaùp aên chaùo laø: khoâng ñöôïc haù mieäng huùp chaùo ra tieáng. Ñôïi chaùo nguoäi roài môùi töø töø huùp vaøo. Ñoù laø caùch aên chaùo. Luùc aáy, Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông Xaù, coù moät Tyø-kheo thuoäc doøng Baø-la-moân, raát thích saïch seõ. Khi ñi ñaïi tieän, vò aáy duøng theû vaø coû naïo haäu moân, naïo nhieàu laàn laøm haäu moân bò thöông. Vì theá töôùng maïo vò aáy khoâng vui. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Vì sao töôùng maïo thaày tieàu tuïy nhö vaäy? Coù bò ñau beänh gì khoâng? Vò aáy ñaùp: - Khi ñi ñaïi tieän, toâi gheùt choã baát tònh naøy neân ñaõ duøng theû naïo nhieàu laàn laøm cô theå bò thöông, vì vaäy khoâng ñöôïc khoûe. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc aáy baïch Theá Toân, Phaät goïi Tyø-kheo naøy ñeán vaø hoûi: - OÂng coù thaät nhö vaäy khoâng? Tyø-kheo aáy baïch Phaät: - Thaät nhö vaäy, thöa Theá Toân. Ñöùc Phaät noùi: - OÂng maø coøn nhôøm gôùm thaân mình nhö vaäy, huoáng gì laø ngöôøi khaùc. Phaät quôû traùch Tyø-kheo aáy baèng ñuû caùch roài baûo: - Phaûi töï giöõ gìn thaân. Khi saép ñaïi tieän, khoâng ñöôïc coá yù duøng söùc raën cho ra tieáng, phaûi raën töø töø cho ra daàn. Khi ñi ñaïi tieän, tröôùc heát phaûi laáy theû, coû; ñeán cöûa phaûi khaûy moùng tay ba laàn ñeå cho ngöôøi vaø phi nhôn bieát; côûi y maéc leân nôi ñeå y ôû tröôùc cöûa. Neáu trôøi möa khoâng coù nôi caát y thì phaûi kheùo quaán y vaøo thaân; môû cöûa nhìn vaøo nhaø xí xem coù caùc loaïi truøng ñoäc khoâng. Xem xong, khi saép ñaïi tieän phaûi töø töø veùn y leân theo thöù lôùp, khoâng ñöôïc veùn haáp taáp laøm loä thaân theå. Phaùp ngoài xuoáng ñöùng leân laø: khoâng ñöôïc ngoài nghieâng moät beân,

phaûi ngoài ôû chính giöõa, ñöøng laøm dô hai beân hoá xí. Khi muoán ñöùng daäy phaûi töø töø haï y xuoáng theo thöù lôùp, khoâng ñöôïc haï quaù mau. Töøng chi tieát cuûa phaùp leân nhaø xí ñaõ ñöôïc noùi roõ trong Kieàn-ñoä Tam-ma-ñaâu. Khi leân nhaø xí, ôû choã ngoài xuoáng ñöùng leân, caùc Tyø-kheo bò söï gaäp gheành laøm moûi meät, nghe vaäy Phaät lieàn cho pheùp ñaët taám vaùn toát ôû nôi ñi laïi, ñeå ñöôøng ñi khoûi bò cao thaáp, khoâng baèng phaúng. Sau khi ñi xong, phaûi duøng theû saïch naïo cho saïch. Neáu khoâng coù theû, khoâng ñöôïc chuøi leân vaùch cho saïch, khoâng ñöôïc chuøi leân taám vaùn laøm caàu treân nhaø xí, khoâng ñöôïc duøng ñaù, khoâng ñöôïc duøng coû xanh, khoâng ñöôïc duøng ñaát cuïc, voû caây meàm, laù meàm thay cho goã. Vaät neân duøng laø duøng goã, tre, coû lau laøm theû vôùi ñoä daøi daøi nhaát laø moät gang tay, ngaén nhaát laø boán ngoùn. Sau khi duøng xong, khoâng ñöôïc queät lung tung laøm dô nhöõng choã saïch, khoâng ñöôïc ñeå loän trong nhöõng theû saïch. Ñoù laø phaùp ñi ñaïi tieän vaø duøng theû ñi ñaïi tieän. Toân giaû Ca-dieáp-duy noùi: - Ñöôïc duøng ñaù vaø ngoùi. Ñaøm Voâ Ñöùc thì khoâng cho pheùp. Leân nhaø xí coù hai choã: moät laø choã ñi veä sinh, hai laø choã duøng nöôùc ñeå röûa. Vieäc veùn y khi ñöùng leân ngoài xuoáng ôû nôi duøng nöôùc cuõng gioáng nhö ôû nôi ñi veä sinh.Tröôùc cöûa nhaø xí coù bình nöôùc saïch, laïi phaûi mang theo moät bình nhoû. Neáu töï coù bình thì duøng bình cuûa mình, neáu khoâng coù bình thì duøng bình nhoû caïnh nhaø xí. Khoâng ñöôïc duøng thaúng bình

nöôùc lôùn cuûa Taêng laøm cho dô baån. Ñoù laø phaùp duøng nöôùc treân nhaø xí. Phaùp duøng nhaønh döông ñeå chaø raêng laø: Luùc aáy, caùc Tyø-kheo khoâng chaø raêng neân hôi trong mieäng hoâi haùm khoù chòu. Khoâng duøng nhaønh döông chaø raêng coù naêm loãi: 1- Hôi mieäng hoâi thoái. 2- Coå hoïng khoâng saïch. 3- Khoâng tieâu tröø ñöôïc ñaøm daõi, thöùc aên caùch ñeâm vaø gioù laïnh. 4- Khoâng muoán aên uoáng. 5- Taêng theâm beänh maét. Duøng nhaønh döông chaø raêng coù naêm coâng ñöùc: 1- Hôi mieäng thôm tho. 2- Coå hoïng saïch. 3- Tröø ñöôïc ñaøm daõi vaø thöùc aên dö. 4- Muoán aên. 5- Maét khoâng coù beänh.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 6 587

Khi duøng nhaønh döông chaø raêng, coù caùc Tyø-kheo tuï taäp nôi phoøng Taêng, hoaëc tuï taäp nôi ñaát saïch cuûa chuùng Taêng, hoaëc taïi nôi kinh haønh, hoaëc ôû tröôùc thaày, hoaëc tröôùc Ñaïi ñöùc, Thöôïng toïa. Phaät nghe vieäc aáy lieàn khoâng cho pheùp. Laïi coù Tyø-kheo laáy voû caây laøm nhaønh döông, coù caùc Tyø-kheo duøng nhaønh döông ngaén chaø raêng laøm noù chui vaøo coå hoïng gaây beänh. Nghe vaäy, Phaät cuõng khoâng cho pheùp. Ñoä daøi cuûa nhaønh döông daøi nhaát laø moät gang tay, ngaén nhaát laø boán ngoùn tay. Phaùp cuûa ñeä töû laø saùng sôùm phaûi mang nhaønh döông ñeán daâng cho Hoøa thöôïng vaø A-xaø-leâ. Ca-dieáp-duy noùi: - Phaùp caén nhaønh döông laø ñoái vôùi loaïi ngaén côû boán ngoùn tay thì nhaám moät ñoaïn hai ngoùn tay. ÔÛ tröôùc thaùp, tröôùc chuùng Taêng, tröôùc Hoøa thöôïng, tröôùc A-xaø-leâ khoâng ñöôïc haù mieäng lôùn khaïc nhoå leân ñaát. Neáu muoán khaïc nhoå phaûi ñeán nôi kín ñaùo, ñöøng ñeå cho ngöôøi nhôøm gôùm. Ñoù laø phaùp khaïc nhoå. Sau khi aên, caùc Tyø-kheo phaûi xæa raêng, phaûi duøng ñoàng, saét, xöông, tre, goã, coû lau ñeå laøm. Khoâng ñöôïc laøm ñaàu quaù nhoû deã gaây thöông tích. Khi xæa raêng xong, phaûi röûa saïch, ñöøng ñeå phôi baøy thöùc aên dö, laøm ngöôøi khaùc nhôøm gôùm. Ñoù laø phaùp xæa raêng. Trong tai caùc Tyø-kheo ñaày raùy, Phaät lieàn cho pheùp duøng ñoàng, saét, xöông, söøng, tre, goã, coû lau laøm ñoà moùc tai. Saùng daäy, chaø raêng xong, phaûi naïo löôõi. Phaät cho pheùp duøng ñoàng, saét, goã, tre, coû lau ñeå naïo. Ñoù goïi laø phaùp naïo löôõi. Phaùp tieåu tieän laø: Khi vöøa maéc tieåu phaûi ñi ngay, khoâng ñöôïc ñeå laâu. Ñoù laø phaùp tieåu tieän. Nôi tieåu tieän phaûi ñeå guoác goã. Khi muoán ñi tieåu phaûi mang guoác, ñöøng ñeå nöôùc tieåu laøm dô baån nôi ôû cuûa caùc Tyø-kheo. Neáu coù Tyø-kheo giaø, beänh, khoâng theå leân nhaø xí, ôû xa thì ñöôïc pheùp choân moät caùi bình lôùn hoaëc moät thuøng goã xuoáng ñaát ôû nôi kín ñeå laøm choã tieåu tieän rieâng; che beân treân cho kyõ, ñöøng ñeå ngöôøi ta thaáy. Treân ñöôøng ñi ñeán nôi aáy caàn loùt vaùn toát, ñöøng ñeå chaát baát tònh laøm dô baån. Theá naøo goïi laø khoâng thöïc haønh? - Ngöôøi thoï Cuï tuùc goïi laø thöïc haønh, khoâng thoï Cuï tuùc goïi laø khoâng thöïc haønh. Theá naøo laø ngöôøi thöïc haønh phaùp? - Ngöôøi thoï Cuï tuùc goïi laø ngöôøi thöïc haønh phaùp. Ngöôøi khoâng thoï Cuï tuùc laø ngöôøi khoâng thöïc haønh phaùp. Ñoù goïi laø thöïc haønh phaùp.

588 BOÄ LUAÄT 11

Laïi nöõa, ngöôøi thöïc haønh laø ngöôøi thöïc haønh nhöõng vieäc Phaät cho pheùp. Nhöõng vieäc Phaät khoâng cho pheùp thì tuy coù laøm cuõng khoâng goïi laø thöïc haønh. Laïi nöõa, theá naøo goïi laø thöïc haønh? - Phaùp noùi laø phaùp, phi phaùp noùi laø phi phaùp. Nheï noùi laø nheï, naëng noùi laø naëng. Ñoù goïi laø thöïc haønh. Chaúng phaûi thöïc haønh laø: phaùp noùi laø phi phaùp, phi phaùp noùi laø phaùp, nheï noùi laø naëng, naëng noùi laø nheï. Ñoù chaúng phaûi laø thöïc haønh. Laïi nöõa, thöïc haønh laø ba nghieäp thaân, cho ñeán möôøi nghieäp laønh. Khoâng thöïc haønh laø ba nghieäp thaân cho ñeán möôøi nghieäp aùc. Laïi nöõa, thöïc haønh laø taùm ñöôøng chaùnh, khoâng thöïc haønh laø taùm ñöôøng taø. Thöïc haønh giôùi do Phaät cheá vaø tuøy thuaän theo ngöôøi thöïc haønh, goïi laø thöïc haønh. Khoâng tuøy thuaän theo, goïi laø chaúng phaûi thöïc haønh. Ñoù laø phaùp thöïc haønh vaø chaúng phaûi thöïc haønh. Phaàn thöù ba ñaõ xong. Toùm löôïc goïi laø taát caû caùc phaàn. Caàn bieát roõ nhö vaäy.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 7 589

KINH TYØ NI MAÃU QUYEÅN 7

Phaïm toäi goàm coù ba loaïi: moät laø nhaân duyeân phaïm toäi laàn ñaàu, hai laø do vi phaïm neân cheá giôùi, ba laø cheá giôùi theâm. Theá naøo goïi laø nhaân duyeân? Baáy giôø, ñöùc Theá Toân ñang giaùo hoùa ôû nöôùc Tu-laïi-tra. Tu-ñeà-na laø con oâng Ca-lan-ñaø, vì muoán coù con noái doõi neân ñaõ khôûi loøng duïc, haønh daâm vôùi vôï cuõ. Do söï vi phaïm ñaàu tieân naøy, Phaät taäp hôïp caùc Tyø- kheo. Ñoù goïi laø nhaân duyeân. Theá naøo goïi laø cheá giôùi? - Neáu Tyø-kheo laøm vieäc phi phaïm haïnh, cho ñeán cuøng vôùi suùc sanh thì phaïm Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Ñoù goïi laø cheá giôùi. Theá naøo laø cheá theâm? Luùc aáy, Theá Toân ôû nöôùc Tyø-leâ-kyø, coù moät ngöôøi thuoäc hoï Tyø- leâ-kyø xuaát gia. Veà sau, vò aáy khoâng vui vôùi ñaïo, thöôøng nghó veà vieäc daâm duïc neân trôû veà nhaø haønh daâm vôùi ngöôøi vôï cuõ. Sau khi haønh daâm xong, vò aáy lieàn hoái haän neân veà chuøa noùi vôùi caùc Tyø-kheo veà vieäc ñaõ vi phaïm. Nghe xong, caùc Tyø-kheo ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Vöøa “ñöa vaøo” lieàn phaïm Ba-la-di. Nhö tröôøng hôïp Tyø-kheo khaát thöïc trong khu röøng ôû Tyø-xaù-ly, ñoù laø cheá theâm. Khi ñoù, toân giaû Öu-ba-ly töø choã ngoài ñöùng daäy, söûa y phuïc, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, quyø xuoáng, chaáp tay baïch Phaät: - Baïch ñöùc Theá Toân, neáu coù ngöôøi haønh daâm vôùi suùc sanh thì coù phaïm Giôùi khoâng? Ñöùc Phaät baûo Öu-ba-ly: - Vöøa “ñöa vaøo” lieàn phaïm. Nhaân duyeân “vöøa ñöa vaøo lieàn phaïm” ñaõ ñöôïc giaûi roõ trong Luaät. Cheá giôùi theâm coù hai nhaân duyeân: Moät laø gaáp, hai laø chaäm. Phaïm vôùi ngöôøi cho ñeán suùc sanh goïi laø gaáp.

590 BOÄ LUAÄT 11

Theá naøo laø chaäm? - Neáu coù Tyø-kheo ñònh boû ñaïo hoaøn tuïc ñeå haønh daâm thì ñöôïc pheùp xaû Giôùi trôû veà nhaø. Sau ñoù laïi thích soáng trong ñaïo thì ñöôïc pheùp xuaát gia thoï Cuï tuùc. Ñoù goïi laø chaäm. Nhö Tyø-kheo Nan-ñeà-giaø phaïm giôùi troïng, ñöôïc pheùp saùm hoái vaø phaûi ôû döôùi ñaïi Taêng, treân Sa-di. Ñoù

cuõng laø chaäm. Ví nhö trong nöôùc coù ngöôøi phaïm toäi, vua cheá luaät laïi, moät laø gaáp, hai laø chaäm. Vieäc cheá theâm cuõng nhö vaäy, moät laø gaáp, hai laø chaäm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc vi phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh laø khoâng phaïm: Moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Khi Phaät chöa cheá giôùi, ngöôøi phaïm laàn ñaàu tieân chính laø duyeân. - Cheá laø: Khi coù ngöôøi phaïm laàn ñaàu, Phaät cheá ñònh khoâng ñöôïc phaïm giôùi. Ñoù goïi laø cheá. - Cheá theâm laø: Neáu Tyø-kheo, Tyø-kheo ni khoâng ñöôïc töï chuû, bò söùc maïnh cöôõng böùc cuøng haønh daâm, nhöng khoâng caûm nhaän vui thích thì khoâng phaïm. Ñoù laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc vi phaïm: Moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Baáy giôø, ñöùc Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông Xaù. Tyø-kheo Ñaø-nò-ca khoâng ñöôïc cho pheùp maø vaãn laáy goã quyù cuûa vua Bình Sa. Vì muoán caùc Tyø-kheo sau naøy khoâng phaïm laïi loãi laàm ñoù, Phaät lieàn taäp hôïp caùc Tyø-kheo laïi. Ñoù goïi laø duyeân. - Phaät daïy: “Neáu Tyø-kheo naøo laáy vaät khoâng ñöôïc cho ôû nôi hoang vaéng hoaëc trong laøng xoùm thì phaïm Ba-la-di”. Ñoù goïi laø cheá. - Hoaëc töï laáy, hoaëc bò ngöôøi khaùc sai laáy, hoaëc sai ngöôøi khaùc laáy: ba tröôøng hôïp khoâng cho maø laáy naøy ñeàu phaïm Ba-la-di. Ñoù laø cheá theâm. Neáu laø vaät cuûa ngöôøi khaùc nhöng khoâng nghó laø vaät cuûa ngöôøi khaùc thì phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù cuõng laø cheá theâm. Caàn phaûi bieát roõ: Taát caû moïi vi phaïm ñeàu ñöôïc quyeát ñònh ôû ba tröôøng hôïp nhö vaäy. Cheá theâm laïi coù hai loaïi: Moät laø gaáp, hai laø chaäm. Gaáp laø cho ñeán coû caây, laù, vaät cuûa ngöôøi khaùc maø hoï khoâng cho thì khoâng ñöôïc laáy. Ñoù goïi laø gaáp. Chaäm laø: Vaät cuûa ngöôøi khaùc khoâng nghó:“ñoù laø vaät cuûa ngöôøi khaùc” maø laáy thì goïi laø chaäm.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 7 591

Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc vi phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm: Moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân nhö ñaõ noùi ôû treân. - Cheá laø: Luùc chöa kieát giôùi thì khoâng phaïm, ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Vaät cuûa ngöôøi khaùc bieát roõ laø vaät cuûa ngöôøi khaùc neân khoâng laáy, cho ñeán khoâng khôûi taâm troäm. Ñoù goïi laø cheá theâm. Luùc aáy, ñöùc Theá Toân ôû taïi Tyø-xaù-ly, coù Tyø-kheo ôû caïnh soâng Baït-caàu, quaùn töôûng baát tònh, nhaøm chaùn thaân naøy neân ñem y baùt thueâ Tyø-kheo khaùc gieát mình. Vì muoán döùt tröø vieäc aùc nhö vaäy neân Nhö Lai taäp hôïp caùc Tyø-kheo laïi. Ñoù goïi laø duyeân. Cheá laø: Tyø-kheo naøo gieát cheát ngöôøi thì phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Ñoù goïi laø cheá. Cheá theâm laø: töø vieäc gieát haïi thai nhi cho ñeán gieát ngöôøi lôùn ñeàu maéc Ba-la-di. Ñoù goïi laø cheá theâm. Laïi coù vieäc cheá laïi: neáu ngöôøi beänh muoán töï saùt, Tyø-kheo hoaëc töï ñöa dao, hoaëc daïy ngöôøi khaùc ñöa dao, hoaëc töï ñöa thuoác, hoaëc daïy ngöôøi khaùc ñöa thuoác, taïo nhieàu phöông tieän nhö vaäy ñeàu goïi laø cheá theâm. Cheá theâm goàm coù hai nhaân duyeân: moät laø gaáp, hai laø chaäm. Gaáp laø khoâng ñöôïc gieát baát cöù loaøi naøo, cho ñeán con kieán, ñoù goïi laø gaáp. Chaäm laø: Hoaëc ngöôøi maø töôûng laø chaúng phaûi ngöôøi neân gieát thì khoâng phaïm,

ñoù goïi laø chaäm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc vi phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm: Moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø nhö ôû treân ñaõ noùi. - Cheá laø: Khi chöa cheá giôùi thì khoâng phaïm, ñoù goïi laø cheá. - Cheá theâm laø: Khoâng phaùt sanh taâm gieát haïi ñoái vôùi taát caû chuùng sanh, ñoù goïi laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc khoâng phaïm. Laïi coù ba choã quyeát ñoaùn: moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Luùc baáy giôø Theá Toân ôû taïi chuøa Ma-ñeá, caïnh soâng Baït-caàu, ôû Tyø-xaù-ly. Caùc Tyø-kheo vì vieäc khaát thöïc neân noùi doái. Ñeå ñoaïn tröø vieäc aáy, Nhö Lai cho taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ñoù laø duyeân. - Cheá laø: Tyø-kheo naøo töï xöng mình ñaéc phaùp hôn ngöôøi thì Tyø- kheo aáy maéc toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Ñoù goïi laø cheá.

- Cheá theâm laø: Töï xöng ñaït ñöôïc thaân nieäm xöù, cho ñeán töï xöng ñaéc quaû. Ñoù goïi laø cheá theâm. Cheá theâm goàm coù hai loaïi: Moät laø gaáp, hai laø chaäm. Gaáp laø khoâng ñöôïc noùi doái cho ñeán ñuøa giôõn, ñoù laø gaáp. Chaäm laø: Neáu muoán noùi doái nhöng noùi khoâng ñöôïc, ngöôøi kia khoâng hieåu thì maéc toäi Thaâu-lan-giaù, ñoù laø chaäm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm. Coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc khoâng phaïm: Moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân: Nhö ñaõ noùi ôû treân. - Cheá laø: Laøm khi chöa cheá giôùi thì khoâng phaïm. Ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Nhö Tyø-kheo taêng thöôïng maïn, thaät chöa ñaéc ñaïo, nghe ngöôøi beân caïnh noùi mình ñaéc ñaïo, yù cho laø thaät ñaéc. Sau ñoù vò aáy noã löïc khoâng ngöøng vaø ñaéc quaû A-la-haùn, bieát vieäc cho mình ñaõ ñaéc quaû vaøo luùc tröôùc laø khoâng thaät, vò aáy phaân vaân neân ñem hoûi Phaät, Phaät noùi: “Khoâng phaïm”. Ñoù goïi laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc khoâng phaïm. Nhö vaäy, cho ñeán caùc phaùp Hoïc ñeàu duøng ba phaùp naøy suy ra thì bieát. Laïi nöõa, caàn phaûi neâu ra duyeân lieân quan ñeán caùc vaät nhö: 1- Bình baùt. 2- Y. 3- Toïa cuï. 4- OÁng ñöïng kim. 5- Ngöôøi haønh ñaïo. 6- Ngöôøi. 7- Phoøng. - Duyeân cuûa bình baùt laø: Baáy giôø, Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông Xaù, thaønh naøy coù moät tröôûng giaû, trong nhaø oâng ta coù bình baùt lôùn laøm baèng goã chieân ñaøn,... cho ñeán taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ñoù laø duyeân. - Cheá laø: Khoâng neân chöùa bình baùt baèng chieân ñaøn. Ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Khoâng neân hieän thaàn thoâng cho caùc baïch y xem. Ñoù laø cheá theâm. Laïi nöõa, cheá theâm laø: Tyø-kheo khoâng ñöôïc chöùa baùt goã, baùt ñaù, baùt vaøng, baùt baïc, baùt quyù baùu, baùt ngoïc chaâu: Khoâng ñöôïc ñaët baùt treân giaù, khoâng ñöôïc ñaët baùt treân cuïc buøn, cho ñeán khoâng ñöôïc ñeå baùt aåm öôùt vaøo tuùi xaùch. Vieäc naøy trong kieàn ñoä Taïp coù noùi roõ. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm.

Laïi nöõa, khoâng neân ngoài treân baùt, khoâng neân naèm treân baùt, khoâng neân ñöïng nöôùc röûa tay chaân trong baùt, khoâng neân duøng baùt laøm baát cöù vieäc gì khaùc tröø khi beänh: khoâng neân duøng baùt ñeå ñöïng phaån: khoâng ñöôïc

khoâng yeâu meán giöõ gìn baùt, phaûi quyù baùt nhö con maét, töø khi beänh. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc khoâng phaïm: moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Luùc aáy Theá Toân ôû taïi Ba-la-naïi, caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Chuùng con neân caát chöùa nhöõng loaïi baùt naøo?”, ñoù laø duyeân. - Cheá laø: Cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc chöùa loaïi baùt mieäng roäng vaø baùt ñöùng thaúng. - Cheá theâm laø: Cho pheùp caùc Tyø-kheo ñöôïc chöùa baùt saét, baùt ñaát Toâ-ma, cho ñeán baùt ñoû. Ñoù laø cheá theâm. Laïi nöõa, cheá theâm laø: Neáu baùt ñöôïc vaét treân vai hay döôùi naùch maø bò beå thì ñöôïc pheùp laøm caùi gioû ñeå ñöïng. Neáu baùt ñaát Toâ-ma bò vôõ thì duøng sôïi tô kieáp-ba hay sôïi gai ñeå vaù laïi, cho ñeán duøng laïc-sa ñeå haøn gaén laïi. Neáu baùt saét bò thuûng thì phaûi ñaäp saét cho moûng vaù laïi maø duøng. Baùt dö khoâng ñöôïc caát chöùa quaù möôøi ngaøy. Baùt thuûng chöa quaù naêm choã thì khoâng ñöôïc xaû boû ñeå tìm baùt khaùc. Tyø-kheo ni coù baùt dö thì phaûi tònh thí ngay trong ngaøy hoâm ñoù, khoâng ñöôïc ñeå qua ñeâm. Ñoù cuõng laø cheá theâm. Nhaân duyeân lieân quan ñeán y aùo laø: moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. Baáy giôø, ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù Veä, nhoùm saùu Tyø-kheo caát chöùa y coù maøu saéc ñeïp neân Phaät taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ñoù laø duyeân. Cheá laø: Khoâng ñöôïc caát chöùa y coù maøu saéc ñeïp. Ñoù laø cheá. Cheá theâm laø: Khoâng ñöôïc caát chöùa y gaám, y traéng, khoâng ñöôïc caát chöùa y coù tua, y löôùi. Ñoù laø cheá theâm. Laïi nöõa, khoâng ñöôïc truøm ñaàu maø ñi, khoâng ñöôïc caát chöùa giaøy da, töø khi coù vieäc. Khoâng ñöôïc duøng y Taêng-giaø-leâ ñeå goùi goã, cuûi, boät, gaïo, phaân boø, coû, ñaát. Khoâng ñöôïc daãm leân Taêng-giaø-leâ, khoâng ñöôïc xeáp Taêng-giaø- leâ traûi laøm toïa cuï, khoâng ñöôïc maëc Taêng-giaø-leâ maø khoâng maëc aùo loùt, khoâng ñöôïc khoâng quí tieác, giöõ gìn Taêng-giaø-leâ nhö giöõ gìn da mình. Ñoù laø cheá theâm. Ñoù laø ba choã quyeát ñònh vieäc phaïm. Laïi coù ba choã quyeát ñònh vieäc khoâng phaïm: Moät laø duyeân, hai laø

cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Khi aáy Theá Toân ôû Ba-la-naïi, coù caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Chuùng con neân caát chöùa nhöõng loaïi y naøo?”. Ñoù laø duyeân. - Cheá laø: Caùc Tyø-kheo ñöôïc pheùp caát chöùa y phaán taûo. Ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Cho pheùp chöùa möôøi loaïi cho ñeán y phaán taûo. Laïi nöõa, Tyø-kheo khoâng ñöôïc caát chöùa y dö quaù möôøi ngaøy. Ngöôøi naøo bò nöôùc, löûa, troäm cöôùp laáy maát y maø coù ñaøn vieät ñem nhieàu y ñeán cuùng döôøng thì chæ ñöôïc nhaän ba y, khoâng ñöôïc nhaän hôn. Tyø-kheo coù ñöôïc y môùi phaûi chaám ba chaám ñeå taùc tònh. Neáu y bò raùch thì ñöôïc pheùp vaù laïi. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm. Veà toïa cuï, coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm: moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Khi aáy Theá Toân ôû taïi nöôùc Xaù Veä, nhoùm saùu Tyø-kheo caát chöùa toïa cuï daøi roäng quaù kích côõ cho pheùp. Nhaân ñoù, Phaät taäp hôïp caùc Tyø-kheo laïi. Ñoù laø duyeân. - Cheá laø: Tyø-kheo naøo caát chöùa toïa cuï quaù kích côõ thì goïi laø phaïm. Ñuùng kích côõ laø: Daøi hai gang tay röôõi cuûa Phaät, roäng moät

gang tay röôõi cuûa Phaät. - Cheá theâm laø: Khoâng ñöôïc caát chöùa toïa cuï coù maøu ñeïp, toïa cuï gaám, toïa cuï luïa, toïa cuï da: Khoâng ñöôïc duøng phu cuï goùi goã caây thò, caây naïi, cho ñeán goùi ñaát. Phaûi giöõ gìn toïa cuï nhö giöõ gìn da mình. Ñoù laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc khoâng phaïm: moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân: Nhö ñaõ noùi ôû treân. - Cheá laø: Laøm ñuùng kích côõ Phaät ñaõ daïy, ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Laøm möôøi loaïi caø-sa theo ñuùng haïn kích côõ maø ñöùc Phaät daïy, vaûi nhuoäm thaønh maøu caø-sa cuõng ñöôïc pheùp laøm toïa cuï. Ñoù laø cheá laïi. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm. Veà oáng ñöïng kim, coù ba choã quyeát ñoaùn: Moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Baáy giôø, Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông Xaù, coù ngöôøi thôï laøm oáng ñöïng kim, coù loøng tin Tam baûo neân thöôøng thænh chuùng Taêng ñeán vaø cuùng döôøng oáng ñöïng kim. Do cuùng döôøng maõi döùt neân oâng ta

ngheøo khoå, khoâng ñuû sinh soáng. Nghe vaäy, Phaät lieàn taäp hôïp caùc Tyø- kheo. Ñoù laø duyeân. - Cheá laø: Caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc caát chöùa oáng ñöïng kim laøm baèng xöông, raêng, söøng. Ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Coù Tyø-kheo duøng loaïi vaûi coù maøu saéc ñeïp laøm tuùi ñöïng kim, hoaëc duøng gaám, luïa, da laøm tuùi ñöïng kim. Phaät khoâng cho pheùp duøng vaûi coù maøu saéc ñeïp cho ñeán da laøm tuùi ñöïng kim. Ñoù laø cheá theâm. OÁng vaø tuùi ñöïng kim naøy phaûi ñöôïc caát cho kín, khoâng ñöôïc ñeå cho baïch y mang ñi. Vì sao vaäy? - Coù moät Tyø-kheo ñi chung ñöôøng vôùi moät khaùch buoân. Khi aáy, Tyø-kheo baûo vôùi khaùch buoân: “Toâi coù vieäc phaûi ñi lui laïi phía sau, anh haõy mang giuøm toâi oáng ñöïng kim naøy ñi tröôùc ñi, laùt nöõa toâi seõ ñi theo kòp”. Luùc Tyø-kheo aáy ñaõ lui laïi phía sau, ngöôøi khaùch buoân lieàn ñem haït ngoïc chaâu trò giaù traêm ngaøn löôïng vaøng boû vaøo oáng ñöïng kim. Khi Tyø-kheo trôû laïi, khaùch buoân ñöa oáng ñöïng kim traû laïi maø khoâng noùi cho vò aáy bieát. Khi ñeán choã thu thueá, hoï bò goïi laïi ñeå kieåm soaùt. Ngöôøi thu thueá tìm thaáy haït ngoïc quyù ôû trong oáng ñöïng kim neân quôû traùch thaày Tyø-kheo, laøm vò aáy raát khoå naõo. Nghe vaäy, Phaät cheá giôùi: “Töø nay trôû ñi, khoâng ñöôïc ñöa oáng ñöïng kim cho baïch y mang ñi”. Ñoù laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm: moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Nhö ñaõ noùi ôû treân. - Cheá laø: Ban ñaàu, khi chöa cheá giôùi thì khoâng phaïm. Ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: OÁng ñöïng kim laøm baèng ñoàng, saét, chì, thieát, tre, coû lau, goã, buøn, ñaù... thì ñöôïc pheùp caát chöùa. Laïi cho pheùp caùc Tyø-kheo duøng möôøi loaïi vaûi ñeå may tuùi ñöïng kim maø duøng. Ñoù laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm: moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo thöôøng ñi du haønh qua caùc nöôùc. Vaøo muøa haï, hoï bò nöôùc möa cuoán troâi maát y baùt hoaëc laøm toån haïi chuùng sanh, cho ñeán giaãm ñaïp coû non. Caùc ñaøn-vieät cheâ traùch:

“Ngoaïi ñaïo giöõ giôùi coøn sôï laøm toån haïi chuùng sanh neân khoâng ñi laïi vaøo muøa haï, huoáng laø ñeä töû Phaät coù loøng töø bi, sao laïi ñi tìm caàu caû muøa ñoâng, muøa haï, khoâng bieát chaùn bieát ñuû? Chim soáng treân caây röøng, thuù soáng treân nuùi ñeàu coù luùc döøng nghæ, vì sao Tyø-kheo khoâng coù luùc naøo taïm thôøi

596 BOÄ LUAÄT 11

nghæ ngôi?” Nghe ñöôïc vieäc aáy, ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ñoù laø duyeân. - Cheá laø: Caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñi laïi khi an cö muøa haï. Ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Coù moät Tyø-kheo khi an cö muøa haï, sau khi ñaõ kieát giôùi an cö xong, ñaõ ñi ra ngoaøi maø khoâng coù lyù do. Phaøm phaùp an cö laø khi ñaõ kieát giôùi an cö xong, khoâng ñöôïc ñi ra ngoaøi maø khoâng coù lyù do. Nhö Thích töû Baït-nan-ñaø, gaùnh loâng treân ñaàu gaäy maø ñi, ñoù ñeàu laø vieäc Phaät khoâng cho pheùp. Laïi nöõa, nhö nhoùm saùu Tyø-kheo ñi chung ñöôøng vôùi Tyø-kheo ni cuõng khoâng ñöôïc Phaät cho pheùp. Laïi nöõa, khoâng ñöôïc ñi chung ñöôøng vôùi troäm, cöôùp, cho ñeán khoâng ñöôïc vaùc loïng baùu maø ñi treân ñöôøng nhö Thích töû Baït-nan-ñaø. Laïi khoâng ñöôïc treo baùt leân ñaàu caây côø maø ñi. Taát caû nhöõng vieäc khoâng ñöôïc laøm treân ñöôøng ñi caàn bieát roõ nhö vaäy. Ñoù goïi laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm: Moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân: Nhö treân ñaõ noùi. - Cheá laø: Neáu khoâng kòp tieàn an cö maø kòp haäu an cö thì cuõng khoâng phaïm. Laïi nöõa, ñi ra ngoaøi coù lyù do thì cuõng khoâng phaïm. Laïi coù Tyø-kheo thoï phaùp baûy ngaøy, khi veà ñeán nhaø bieát soá ngaøy pheùp saép heát, muoán trôû laïi nhöng meï khoâng cho. Khi ñaõ quaù baûy ngaøy, vò aáy töôûng ñaõ maát an cö neân ñeán baïch Theá Toân. Phaät noùi:“Neáu quyeát ñònh trôû veà nhöng meï khoâng cho thì khoâng maát an cö”. - Sau khi an cö muøa haï xong, Tyø-kheo phaûi dôøi ñeán ôû choã khaùc. Neáu coù vieäc khoâng ñi ñöôïc thì khoâng phaïm. Neáu khoâng coù vieäc, an cö xong ñi ra ngoaøi moät ñeâm roài trôû laïi cuõng khoâng phaïm. Ñoù goïi laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm: moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Khi ñoù, Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông Xaù. Trong thaønh luùc aáy coù möôøi baûy thieáu nieân, lôùn nhaát laø möôøi baûy tuoåi vaø nhoû nhaát laø möôøi hai tuoåi. Ngöôøi giaøu nhaát coù taùm möôi öùc vaïn tieàn vaø ngöôøi ngheøo nhaát coù taùm möôi vaïn tieàn.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 7 597

Trong soá caùc caäu beù aáy coù moät ngöôøi teân laø Öu-ba-ly, ñöôïc cha meï raát yeâu meán. Cha meï caäu aáy nghó: “Ta chæ coù ñöùa con duy nhaát naøy, sau khi ta traêm tuoåi, laøm sao ñeå ñöùa con naøy ñöôïc soáng laâu, khoâng khoå, thöôøng ñöôïc yeân vui?”. Hoï ñònh cho caäu beù hoïc vieát chöõ, ñoïc tuïng kinh saùch, nhöng laïi sôï con bò moûi maét vaø bò khoå. Ñònh cho hoïc veõ laïi sôï ñöùng laâu moûi chaân. Ñònh daïy thieân vaên, tính toaùn laïi sôï con meät nhoïc thaân taâm. Hoï laïi

suy nghó: “Sa-moân doøng hoï Thích thöôøng ôû nôi yeân tónh, caàu ñaïo voâ vi. Ñoù chính laø nieàm vui lôùn. Ta haõy cho ñöùa beù laøm Sa-moân”. Laïi coù nhoùm möôøi baûy caäu beù laø baïn cuûa caäu aáy. Caùc caäu thöôøng xuyeân ñeán ruû nhau cuøng ñi xuaát gia. Theá roài cha meï cho caùc caäu xuaát gia. Vò thaày lieàn cho thoï giôùi Cuï tuùc, nhöng vì hoï coøn nhoû tuoåi, moãi ngaøy aên hai böõa, ñeán toái, trôøi chöa kòp saùng laïi la khoùc ñoøi aên. Phaät duøng thieân nhó thoâng nghe tieáng khoùc cuûa caùc caäu aáy, lieàn taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ñoù laø duyeân. - Cheá laø: Ñuû hai möôi tuoåi môùi ñöôïc thoï giôùi Cuï tuùc. Ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Chöa ñuû hai möôi tuoåi thì khoâng ñöôïc thoï giôùi. Laïi coù möôøi ba haïng ngöôøi khoâng ñöôïc thoï Giôùi. Trong soá möôøi ba haïng ngöôøi naøy, neáu truyeàn giôùi cho moät ngöôøi, bieát hoï laø haïng ngöôøi khoâng neân truyeàn giôùi cho maø vaãn truyeàn giôùi cho hoï thì Giôùi sö cuõng bò phaïm. Ñoù laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm: moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân: Nhö ñaõ noùi ôû treân. - Cheá laø: Khi chöa cheá giôùi thì khoâng phaïm. Ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Tuoåi ñuû hai möôi, cho thoï giôùi thì khoâng phaïm. Neáu khoâng bieát ngöôøi ñoù chöa ñuû hai möôi tuoåi, ngöôøi thoï giôùi cuõng khoâng töï bieát thì truyeàn giôùi khoâng phaïm. Coù moät Sa-di chöa ñuû hai möôi tuoåi maø thoï giôùi Cuï tuùc neân sanh phaân vaân khoâng bieát mình coù ñaéc giôùi hay khoâng, lieàn ñeán baïch Theá Toân, Phaät noùi: - Cho pheùp oâng tính theâm naêm trong thai. Neáu chöa ñuû thì cho pheùp tính luoân soá thaùng nhuaàn. Neáu chöa ñuû thì cho pheùp tính ngaøy boá- taùt vaøo ngaøy thöù möôøi boán. Sau khi tính luoân ngaøy boá-taùt vaøo ngaøy thöù möôøi boán maø vaãn chöa ñuû tuoåi, Phaät hoûi caùc Tyø-kheo: - Thaày aáy ñaõ ñaéc quaû A-la-haùn chöa? Caùc Tyø-kheo baïch Phaät:

- Ñaõ ñaéc quaû A-la-haùn. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñoù laø thoï Cuï tuùc baäc thöôïng. Neáu nhö vaäy, tuy chöa ñuû hai möôi tuoåi nhöng vaãn ñaéc Cuï tuùc, khoâng coù phaïm. Nhö Thieän-na-da-thaâu-ñaø thoï giôùi, ñaéc giôùi khoâng phaïm, cho ñeán San-xaø-da-giaø, Öu-ba-ñeà-xaù, Caâu-luaät-ñaø... caû thaûy laø hai traêm naêm möôi ngöôøi vaø nhieàu ngöôøi khaùc thoï giôùi, ñaéc giôùi. Ñoù laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm: Moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân laø: Luùc aáy ôû taïi thaønh Vöông Xaù, ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo A-la-tyø caát thaát rieâng. Tyø-kheo A-la-tyø caát thaát raát roäng lôùn, caàn raát nhieàu tieàn cuûa neân ñi xin lieân tuïc. Vì theá, nhöõng ngöôøi ôû laøng maø vò aáy cö truù vöøa troâng thaáy Tyø-kheo laø hoï ñeàu vaøo nhaø traùnh, khoâng muoán gaëp. Nghe ñöôïc vieäc aáy, Phaät lieàn taäp hôïp caùc Tyø-kheo. Ñoù laø duyeân. - Cheá laø: Tyø-kheo naøo khoâng coù thí chuû, töï laøm thaát rieâng cho mình, caàn phaûi laøm ñuùng kích cöõ cho pheùp, neáu laøm quaù kích cöõ thì phaïm Taêng-taøn. Ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Nhö toân giaû Xieån-ñaø, töï laøm thaát rieâng, theo vua xin goã. Vua noùi: “Cöù tuøy yù laáy duøng”. Vò aáy lieàn chaët caây maø taát caû moïi

ngöôøi ñeàu quyù troïng moïc ôû treân ñöôøng caùi. Vì theá, ngöôøi ñôøi ñeàu cheâ traùch: “Vì sao Tyø-kheo khoâng coù loøng töø bi, ñaõ laøm chaám döùt maïng soáng cuûa caây!” Nhaân ñoù Phaät cheá giôùi: - Khi caát thaát rieâng khoâng ñöôïc chaët caây lôùn ôû treân ñöôøng. Ñoù laø cheá theâm. Moät luùc noï, ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Caâu-dieäm-di. Tyø-kheo Xieån- ñaø laøm thaát rieâng, duøng nöôùc coù truøng hoøa vôùi buøn ñeå laøm thaát. Sau khi laøm xong, coøn dö buøn vò aáy chaát heát leân treân thaát, laøm thaát bò suïp ñoå. Nhaân ñoù Phaät cheá giôùi: - Khi laøm thaát rieâng, khoâng ñöôïc chaët caây lôùn ôû treân ñöôøng, khoâng ñöôïc laáy nöôùc coù truøng troän vôùi buøn, khoâng ñöôïc chaát buøn beân treân thaát. Ñoù laø cheá theâm. Baáy giôø, toân giaû La-haàu-la ôû taïi Na-la-giaø-ba-ninh. Moät ñaøn-vieät coù loøng tin Tam baûo, cung kính toân giaû La-haàu-la neân caát thaát rieâng cho La-haàu-la. Khi caát xong, oâng ta thænh La-haàu-la nhaän duøng. La-haàu-la nhaän vaø duøng ñöôïc moät thôøi gian thì rôøi nôi aáy, ñi ñeán nôi khaùc ñeå giaùo hoùa. Chuû thaát laïi ñem caùi thaát ñoù, cuùng cho nhieàu ngöôøi. Thôøi gian sau

La-haàu-la trôû laïi, nghe vaäy lieàn ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân, Phaät daïy La-haàu-la: - OÂng haõy ñeán hoûi ñaøn-vieät aáy: “Ñaøn-vieät thaáy toâi coù loãi gì nôi thaân, khaåu, yù hay khoâng?”. Ñaøn-vieät ñaùp: “Khoâng thaáy coù loãi”. La-haàu-la trôû veà gaëp Phaät, thuaät laïi ñaày ñuû lôøi ñaøn-vieät noùi. Nhaân ñoù, Phaät lieàn taäp hôïp caùc Tyø-kheo vaø daïy: - Hoaëc coù söï cuùng döôøng nhö phaùp, thoï nhaän nhö phaùp vaø duøng nhö phaùp. Hoaëc coù söï cuùng döôøng khoâng nhö phaùp, thoï nhaän khoâng nhö phaùp vaø duøng khoâng nhö phaùp: Neáu coù ñaøn-vieät töï phaùt taâm caát thaát cuùng moät ngöôøi, sau ñoù laïi chuyeån sang cuùng döôøng cho nhieàu ngöôøi, thì ñoù goïi laø cuùng döôøng khoâng nhö phaùp, thoï nhaän khoâng nhö phaùp vaø duøng khoâng nhö phaùp. Neáu coù ngöôøi töï yù caát thaát cuùng cho moät ngöôøi, sau ñoù laïi chuyeån sang cuùng döôøng cho chuùng Taêng, thì ñoù laø cuùng döôøng nhö phaùp, thoï nhaän nhö phaùp vaø duøng nhö phaùp. Neáu coù ngöôøi töï phaùt taâm caát thaát cuùng döôøng cho moät ngöôøi trong chuùng. Veà sau, chuùng naøy phaân thaønh hai nhoùm, neáu ngöôøi aáy chuyeån phoøng naøy laïi cho moät nhoùm thì ñoù laø cuùng döôøng khoâng nhö phaùp, thoï nhaän khoâng nhö phaùp vaø duøng khoâng nhö phaùp. Neáu coù ñaøn-vieät phaùt taâm caát nhaø cuùng döôøng cho nhieàu ngöôøi, veà sau chuyeån sang cuùng cho moät ngöôøi hoaëc chuyeån sang cuùng cho ñaïi chuùng thì ñeàu laø cuùng döôøng khoâng nhö phaùp, thoï nhaän khoâng nhö phaùp vaø duøng khoâng nhö phaùp. Nhö phaùp laø: Cuùng cho moät ngöôøi thì moät ngöôøi nhaän duøng, cuùng cho nhieàu ngöôøi thì nhieàu ngöôøi nhaän duøng, cuùng cho chuùng Taêng thì chuùng Taêng nhaän duøng. Neáu chuùng Taêng phaân thaønh hai nhoùm, cuùng cho beân naøo thì moät nhoùm ñoù nhaän duøng. Ñoù goïi laø nhaän duøng nhö phaùp. Ñoù laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc phaïm. Laïi coù ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh vieäc khoâng phaïm: Moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm. - Duyeân: nhö ñaõ noùi ôû treân. - Cheá laø: ban ñaàu, khi chöa cheá giôùi thì khoâng phaïm. Ñoù laø cheá. - Cheá theâm laø: Neáu chuùng Taêng chæ

daãn nôi caát thaát, caát ñuùng kích côõ vaø khoâng coù caùc chöôùng naïn, hoaëc xaây thaùp hoaëc caát phoøng oác cho chuùng Taêng thì khoâng phaïm. Ñoù laø cheá theâm.

600 BOÄ LUAÄT 11

Trong thaønh Vöông Xaù coù ñaøn-vieät xaây döïng toøa nhaø chöùa ñöôïc saùu möôi ngöôøi khoâng phaïm. Ñoù laø cheá theâm. Ñoù laø ba tröôøng hôïp ñeå quyeát ñònh khoâng phaïm. Taát caû nhöõng vieäc khoâng phaïm laø nhöõng vieäc thuaän theo lôøi Phaät daïy maø laøm. Phaïm laø laøm ngöôïc laïi lôøi Phaät daïy. Phaùp cuûa Tyø-kheo laø phaûi laøm nhöõng vieäc ñöôïc Phaät cho pheùp vaø khoâng ñöôïc laøm nhöõng vieäc Phaät khoâng cho pheùp, nhö ban ñaàu, giöõa vaø sau cuõng vaäy. Theá naøo goïi laø Tyø-ni? - Tyø-ni coù naêm nghóa: Moät laø saùm hoái, hai laø tuøy thuaän, ba laø dieät, boán laø ñoaïn, naêm laø xaû. Theá naøo laø saùm hoái? - Nhö vi phaïm nhöõng hoïc xöù trong baûy thieân thì phaûi saùm hoái ñeå tröø toäi. Saùm hoái coù theå dieät toäi neân goïi laø Tyø-ni. Theá naøo goïi laø tuøy thuaän? - Tuøy thuaän laø baûy boä chuùng ghi nhôù nhöõng ñieàu Nhö Lai ngaên caám, daïy baûo, roài thöïc haønh theo khoâng traùi nghòch. Ñoù laø Tyø-ni tuøy thuaän. Theá naøo goïi laø dieät? - Coù theå dieät tröø baûy söï tranh caõi neân goïi laø Tyø-ni dieät. Theá naøo goïi laø ñoaïn? - Coù theå laøm cho phieàn naõo ñöôïc ñoaïn tröø, khoâng coøn phaùt sanh neân goïi laø Tyø-ni ñoaïn. Theá naøo laø xaû? - Xaû coù hai loaïi: Moät laø xaû vieäc laøm, hai laø xaû kieán chaáp. Xaû vieäc laøm laø xaû möôøi ba phaùp Taêng-taøn. Trong möôøi ba phaùp naøy, chín vieäc ñaàu vöøa laøm lieàn thaønh toäi, khoâng phaûi ñöïi can giaùn. Boán vieäc sau phaûi ñöïi can giaùn ba laàn maø khoâng nhaän, Taêng môùi baïch töù yeát- ma thì toäi môùi thaønh. Sau khi ñaõ baïch yeát-ma ba laàn xong thì coù aên naên cuõng khoâng kòp. Möôøi ba vieäc nhö vaäy goïi laø xaû vieäc laøm. Xaû kieán chaáp laø nhö Tyø-kheo A-leâ-tra noùi:“Ñích thaân toâi ñaõ nghe Phaät daïy: Haønh duïc khoâng coù chöôùng ngaïi ñaïo phaùp”. Xaû boû kieán chaáp ñoù thì goïi laø xaû. Hai loaïi naøy goïi laø Tyø-ni xaû. Toùm laïi coù hai loaïi: Moät laø coù theå phaùt loà, hai laø khoâng theå phaùt loà. Coù theå phaùt loà laø möôøi ba phaùp Taêng-taøn cuûa Tyø-kheo, möôøi chín phaùp Taêng-taøn cuûa Tyø-kheo ni, trong ñoù coù saùu phaùp caàn ñöôïc can giaùn ba laàn vaø coù theå laøm yeát-ma tröø toäi ñöôïc. Ñoù laø toäi coù theå phaùt loà. Toäi khoâng theå phaùt loà laø: Ni coù moät vieäc coù theå can giaùn ba laàn. Nhö laø Tyø-kheo phaïm toäi, Taêng laøm yeát-ma taãn xuaát, coù Tyø-kheo ni thöôøng ñeán giuùp ñôõ. Vieäc ñoù ñöôïc baùo vôùi Tyø-kheo ni khaùc. Tyø-kheo ni

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 7 601

aáy can giaùn: “Khoâng neân trôï giuùp ngöôøi kia nöõa”. Cho ñeán ba laàn can giaùn, coâ aáy vaãn khoâng ngöøng trôï giuùp. Ni, Taêng lieàn baïch töù yeát-ma, cho ñeán khi ñaõ yeát-ma laàn thöù ba maø coâ aáy saùm hoái thì toäi vaãn coù theå tieâu tröø. Ñeán khi yeát-ma laàn thöù tö thì toäi ñaõ thaønh, khoâng theå tieâu tröø nöõa. Ñoù goïi laø khoâng theå phaùt loà. Vieäc nhö vaäy, Tyø-kheo coù boán, Tyø-kheo ni coù baûy. Ngoaøi ra, caùc vieäc khaùc ñeàu khoâng caàn can giaùn. Ñoù laø Tyø-ni xaû.

Naêm nghóa aáy ñeàu laø nghóa cuûa Tyø-ni. Theá naøo laø phaïm? - Phaïm coù hai loaïi: moät laø phaïm naëng, hai laø phaïm nheï. Phaïm naëng laø: Khi muoán laøm aùc, löûa phieàn naõo raát maïnh, coù theå thieâu ñoát heát taâm thieän, vieäc aùc ñöôïc hình thaønh. Ñoù laø nghóa thieâu ñoát. Sau khi laøm vieäc aùc xong, luùc hoái caûi, taâm raát khoå naõo, taâm thieän raát maïnh, coù theå tieâu dieät taâm aùc. Ñoù cuõng laø nghóa thieâu ñoát. Phaïm nheï laø: Taâm ít khôûi phieàn naõo. Phaïm toäi nheï, dieät maát chuùt ít taâm thieän, khoâng ñöôïc töï chuû: Ñoù goïi laø nghóa thieâu ñoát. Ñeán khi hoái caûi, phaùt sanh chuùt ít taâm thieän ñeå ñoát chuùt ít taâm aùc. Ñoù cuõng laø nghóa thieâu ñoát. Theá naøo goïi laø phaïm? - Coù theå laøm cho chuùng sanh luaân hoài trong ba coõi, goïi laø phaïm. Laïi nöõa, theá naøo goïi laø phaïm? - Laøm vieäc khoâng ñöôïc pheùp laøm, goïi laø phaïm. Theá naøo goïi laø phaïm? - Vi phaïm giôùi maø mình ñang haønh trì, quaû baùo maø mình phaûi chòu do vi phaïm aáy thaät khoâng ñaùng öa neân goïi laø phaïm. Laïi nöõa, theá naøo goïi laø phaïm? - Toäi loãi khoå naõo haønh haï toaøn thaân ñeàu goïi laø phaïm: coù theå ñoaïn tröø phaùp laønh goïi laø phaïm. Laïi nöõa, nhöõng vieäc laøm baát thieän ôû trong ba coõi nhö: Coõi ngöôøi, coõi trôøi, coõi luïc duïc, trôøi Töù thieàn, Töù khoâng, ñeàu goïi laø phaïm. Laïi nöõa, khôûi taâm saân haän goïi laø phaïm: phieàn naõo nhieãm taâm cuõng goïi laø phaïm. Laïi nöõa, ôû trong ñaïo maø phieàn naõo ngaøy caøng taêng thì goïi laø phaïm: Phieàn naõo ñaày aép cuõng goïi laø phaïm. Vì sao phieàn naõo ñöôïc goïi laø phaïm? - Nhö nöôùc chöùa trong bình ñöôïc ñun löûa thì tuoân traøo: Löûa phieàn naõo coù theå laøm thaân mieäng buoâng lung, taïo nghieäp baát thieän. Laïi nöõa, phaïm laø laøm nhöõng vieäc khoâng ñöôïc laøm trong baûy tuï:

Ngöôøi naøo laøm ñeàu goïi laø phaïm. Vì sao goïi laø Ba-la-di? - Phaù hoaïi, tan raõ goïi laø Ba-la-di. Bò ñao, giaùo cuûa ngöôøi khaùc laøm toån thöông, caét ñöùt maïng caên goïi laø Ba-la-di. Trong Phaät phaùp, cuøng chieán ñaáu vôùi phieàn naõo, bò ñieàu aùc laøm haïi goïi laø Ba-la-di. Laïi nöõa, Ba-la-di laø bò maát ba möôi baûy phaùp trôï ñaïo, bò boán quaû Sa-moân xaû boû: Bò Giôùi, Ñònh, Tueä, Giaûi thoaùt, Giaûi thoaùt tri kieán cuøng taát caû caùc phaùp laønh xaû boû. Ñoù goïi laø Ba-la-di. Laïi nöõa, ôû trong Tyø-ni, trong chaùnh phaùp, trong phaùp Tyø-kheo, bò ñoaïn dieät, khoâng coøn sanh trôû laïi, goïi laø Ba-la-di. Ñöùc Theá Toân noùi: “Coù Nieát-baøn ôû bôø beân kia. Do khoâng theå vöôït qua bôø beân kia neân goïi laø Ba-la-di. Ngöôøi phaïm Ba-la-di cuõng nhö ngöôøi bò ngöôøi khaùc chaët ñaàu, khoâng theå soáng laïi. Bò phaùp aùc tieâu dieät, khoâng coøn laø Tyø-kheo, goïi laø Ba-la-di”.Toân giaû Ca-dieáp-duy noùi: “Phaïm ñieàu aùc naëng neà nhaát, hoaøn toaøn khoâng theå thaønh töïu ñoái vôùi phaùp Tyø-kheo, goïi laø Ba-la-di. Laïi nöõa, ngöôøi phaïm toäi Ba-la-di gioáng nhö ngöôøi phaïm toäi bò keát aùn töû hình, khoâng heà coøn ñöôøng soáng: Cuõng vaäy, ngöôøi phaïm toäi Ba-la- di vónh vieãn khoâng coøn ñöôøng saùm hoái, hoaøn toaøn khoâng theå tu taäp trong phaùp Tyø-kheo, ñoù goïi laø Ba-la-di. Nhö ngöôøi muoán ñeán bôø beân kia, do ngu si giöõa ñöôøng bò ngöôøi khaùc löøa doái neân khoâng theå ñeán bôø beân kia: ÔÛ trong Phaät phaùp bò phieàn naõo löøa

doái, khoâng theå ñeán Nieát-baøn ôû bôø beân kia, ñoù goïi laø Ñoïa. Ñöùng ñaàu aùc laø daâm Hoaëc khoâng cho maø laáy Hoaëc gieát haïi maïng ngöôøi Giaû chöùng phaùp hôn ngöôøi. Laø phöông tieän maïnh nhaát Ñoaïn tröø caùc vieäc thieän Xaû boû caùc coâng ñöùc Ñoù laø Ba-la-di. Tuy giaû maëc phaùp phuïc Ngoài xen trong chuùng Taêng Caùch xa ngöôøi phaïm haïnh Goïi laø Ba-la-di. Soáng nhôø vaät cuùng döôøng Chaúng lo taïo coâng ñöùc Laøm giaëc cöôùp ñaát nöôùc

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 7 603

Goïi laø Ba-la-di. Theá naøo goïi laø Taêng-taøn? - Taêng-taøn laø khi phaïm toäi phaûi saùm hoái tröôùc Taêng, khoâng ñöôïc saùm hoái tröôùc moät ngöôøi, cho ñeán hai, ba ngöôøi. Saùm hoái tröôùc chuùng Taêng goïi laø Taêng-taøn. Do taát caû nhöõng vieäc saùm hoái nhö theá cuûa Tyø-kheo ñeàu phaûi laøm tröôùc Taêng vaø nhôø Taêng xaû toäi cho neân goïi laø Taêng-taøn. Laïi nöõa, vì coù moät ít coøn laïi, khoâng bò dieät maát heát neân goïi laø Taêng-taøn. Laïi nöõa, taøn laø nhö ngöôøi bò ngöôøi khaùc chaët ñaàu maø coøn soùt laïi cuoáng hoïng, goïi laø taøn. Ví nhö hai ngöôøi cuøng tham gia chieán traän, moät ngöôøi bò ngöôøi khaùc gieát cheát, ngöôøi thöù hai thì bò ngöôøi khaùc laøm cho bò toån thöông gaàn cheát. Ngöôøi naøy neáu gaëp ñöôïc thaày gioûi thuoác hay thì coù theå laønh, coøn neáu khoâng thì khoâng theå laønh. Ngöôøi phaïm Taêng-taøn cuõng vaäy, chæ coøn chuùt ít cô hoäi ñeå saùm hoái, neáu ñöôïc ñaïi chuùng thanh tònh noùi phaùp saùm hoái tröø toäi nhö phaùp thì toäi aáy coù theå tieâu tröø. Neáu khoâng coù ñaïi chuùng thanh tònh thì toäi aáy khoâng theå tröø ñöôïc. Ñoù laø phaùp dieät tröø toäi Taêng-taøn. Ñeå tröø toäi Taêng-taøn, phaûi cho ngöôøi phaïm toäi ôû rieâng, tieáp theo cho thöïc haønh saùu ngaøy ma-na-ñoûa, keá ñoù laøm phaùp yeát-ma tröø toäi. Sau khi laøm yeát-ma tröø toäi xong thì ngöôøi phaïm toäi ñöôïc thanh tònh, ñöôïc giaûi thoaùt khoûi toäi loãi vaø khoâng coøn vi phaïm trôû laïi. Ñoù goïi laø Taêng-taøn. Theá naøo goïi laø Ba-daät-ñeà? - Do phaïm toäi nheï neân goïi laø Ba-daät- ñeà. Laïi nöõa, Ba-daät-ñeà laø toäi caønh nhaùnh, khoâng döùt maát caên laønh neân goïi laø Ba-daät-ñeà. Laïi nöõa, nhö ngöôøi bò cheùm, bò thöông chuùt ít ôû da, khoâng ñeán noãi maát maïng: Cuõng vaäy, toäi Ba-daät-ñeà laøm toån haïi chuùt ít vieäc laønh neân goïi laø Ba-daät-ñeà. Theá naøo goïi laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni? - Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni laø phaïm xong phaûi saùm hoái ngay, maáy laàn phaïm laø maáy laàn saùm hoái neân goïi laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Laïi nöõa, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni laø do nhaàm laãn maø laøm, chaúng phaûi do coá taâm maø laøm, neân goïi laø Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Theá naøo goïi laø Thaâu-lan-giaù? - Thaâu-lan-giaù laø toäi gaàn baèng toäi thoâ aùc. Laïi nöõa, muoán phaïm toäi naëng nhöng laøm khoâng thaønh, goïi laø Thaâu-lan-giaù.

604 BOÄ LUAÄT 11

Laïi nöõa, lôøi naëng neà hôn so vôùi Ñoät-kieát-la neân goïi laø Thaâu-langiaù.

Laøm nhöõng vieäc sau ñaây thì maéc toäi Thaâu-lan-giaù:

1- AÂn thòt ngöôøi.

2- Caát chöùa da ngöôøi.

3- Caïo loâng ôû gaàn nöõ caên vaø loâng döôùi naùch.

4- Duøng thuoác röôùi leân ñöôøng ñaïi tieän.

5- Chöùa toùc ngöôøi.

6- Khoûa thaân maø ñi.

7- Chöùa baùt baèng ñaù.

8- Giaän döõ xeù raùch y.

9- Giaän döõ phaù phoøng oác.

10- Giaän döõ phaù thaùp.

Ñoù laø töï taùnh cuûa Thaâu-lan-giaù.

Ñoät-kieát-la coøn goïi laø aùc taùc. Phaïm oai nghi pheùp taéc nôi thaân, mieäng goïi laø aùc taùc.

AÙc ngöõ coù hai loaïi: moät laø noùi lôøi thoâ aùc, hai laø noùi khoâng ñuùng luùc.

Noùi lôøi thoâ aùc laø: Thích töû Ma-ha-nam ñem thuoác cuùng döôøng chuùng Taêng vôùi taâm bình ñaúng, nhoùm saùu Tyø-kheo phæ baùng: “Loaïi toát daâng heát cho Thöôïng toïa, coøn loaïi xaáu thì ñem cho chuùng toâi”. Thí chuû

noùi: “Toâi seõ ñi chôï mua thuoác toát cho toân giaû”. Do nhoùm saùu Tyø-kheo phæ baùng ngöôøi khaùc neân goïi laø noùi lôøi thoâ aùc.

Noùi khoâng ñuùng luùc goïi laø noùi phi thôøi.

Caùc thöù ñöôïc pheùp duøng vaøo ñaàu ñeâm laø:

1- Nöôùc mía.

2- Nöôùc hoøa vôùi nöôùc mía.

Laïi coù taùm loaïi nöôùc:

1- Nöôùc quaû xoaøi.

2- Nöôùc thieäm-baø.

3- Nöôùc caâu-la.

4- Nöôùc chuù-ñeà.

5- Nöôùc nguyeân-ñeà.

6- Nöôùc xaù-laâm-tyø.

7- Nöôùc phaù-laâu-thi.

8- Nöôùc nho.

Neáu caùc loaïi nöôùc naøy chöa bieán vò thì ñöôïc pheùp uoáng ñeán ñaàu ñeâm.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 7 605

Hai ngaøy hai ñeâm laø khoaûng thôøi gian ngöôøi thoï Cuï tuùc cuøng ngöôøi chöa thoï Cuï tuùc ñöôïc pheùp nguû chung. Ñeán ñeâm thöù ba, khi maët trôøi chöa moïc, ngöôøi thoï Cuï tuùc phaûi ngoài daäy. Laïi coù vieäc sau lieân quan ñeán hai ñeâm: ñoù laø ngöôøi phaïm toäi thì phaûi phaùt-loà ñeå ôû rieâng. Neáu nôi ôû rieâng coù tai naïn ñaùng sôï, khoâng theå ôû ñöôïc thì ngöôøi aáy ñöôïc pheùp che giaáu hai ñeâm. Laïi coù hai thôøi töông öng vôùi phaùp laø: Ñaàu ñeâm vaø cuoái ñeâm phaûi sieâng naêng ngoài thieàn, kinh haønh. Vì sao khoâng sieâng naêng caû ba thôøi? - Vì coù moät thôøi giöõa ñeâm daønh cho haønh giaû nghæ ngôi, cho neân khoâng ñöôïc daïy tu haønh suoát ñeâm. Lyù do khuyeân haønh giaû noã löïc vaøo ñaàu ñeâm, cuoái

ñeâm laø vì muoán haønh giaû haønh ñaïo khoâng bieáng nhaùc. Ñoù laø hai thôøi töông öng. Nhöõng vieäc ñöôïc pheùp laøm ban ñeâm laø: Ban ñeâm ñöôïc naèm nôi ñaát troáng, ban ngaøy thì khoâng ñöôïc. Khi saép saùng phaûi trôû vaøo phoøng naèm nguû. Khi kinh haønh vaøo ban ñeâm, neáu noùng nöïc thì khoâng caàn maëc ñaày ñuû caùc y, chæ caàn khoaùc y maø kinh haønh. Neáu quaù moûi chaân thì khoâng caàn maëc y noäi cuõng ñöôïc. Mang giaøy da, laáy nöôùc cho ngöôøi, hoaëc laáy nöôùc ôû ao thì ñöôïc pheùp laáy vaøo ban ñeâm, ban ngaøy khoâng ñöôïc. Nhöõng vieäc ñöôïc pheùp laøm tröôùc giôø ngoï laø: Töø khi maët trôøi moïc ñeán giôø ngoï ñöôïc pheùp aên, khoâng phaïm. Nhöõng loaïi thöùc aên ñöôïc pheùp aên trong giôø ngoï laø naêm loaïi thöùc aên chính, chaúng phaûi caùc loaïi thöùc aên phuï khaùc. Caùc loaïi thöùc aên phuï ñöôïc aên thöôøng xuyeân tröôùc giôø ngoï. Phaùp vaøo laøng thoï thöïc tröôùc giôø ngoï laø: Neáu khoâng coù ñaøn-vieät thænh thì khoâng noùi vôùi ngöôøi ôû beân caïnh maø vaøo laøng khaát thöïc cuõng khoâng coù loãi. Neáu nhaän lôøi thænh, khoâng noùi vôùi ngöôøi beân caïnh maø ñi thì coù loãi. Vì sao? - Nhö Thích töû Baït-nan-ñaø nhaän thænh hai choã, khoâng noùi vôùi ngöôøi beân caïnh maø ñi ñeán moät choã ñaõ nhaän thænh vaøo saùng sôùm. Sau ñoù, ñaøn-vieät ñaõ ñöôïc nhaän thænh ôû nôi khaùc ñeán môøi Baït-nan-ñaø vaø caùc Tyø-kheo khaùc. Caùc Tyø-kheo ñôïi Baït-nan-ñaø ñeán quaù giôø ngoï neân khoâng ñöôïc aên ngoï. Vì theá, Phaät cheá giôùi: - Tyø-kheo naøo coù choã thænh phaûi baùo cho ngöôøi beân caïnh bieát. Tröôùc giôø ngoï, Tyø-kheo beänh ñöôïc aên chaùo. Tröôùc giôø ngoï vaøo laøng khoâng caàn baùo cho ngöôøi beân caïnh. Vì Phaät, vì Phaùp, vì Taêng boán phöông, vì thaùp, vì beänh thì ñöôïc vaøo laøng. Ñeä töû cuøng ñi, moãi khi muoán vaøo laøng ñeàu phaûi baïch vôùi Hoøa

thöôïng. Tyø-kheo naøo vaøo laøng gaëp ñaøn-vieät thì phaûi baùo cho ngöôøi beân caïnh bieát. AÊn thöùc aên dö: AÊn xong, sau ñoù ñöôïc aên laïi. Khi giôø aên chöa qua, laøm pheùp thöùc aên dö maø aên, ñoù goïi laø aên thöùc aên dö. Ngöôøi beänh ñöôïc pheùp aên nhieàu laàn soá thöùc aên dö maø khoâng coù loãi. Ngöôøi nuoâi beänh coù laøm hay khoâng laøm pheùp thöùc aên dö ñeàu ñöôïc aên thöùc aên dö. Neáu coù ñaøn-vieät thænh thì phaûi baùo cho ngöôøi beân caïnh. Neáu khoâng coù ñaøn-vieät thænh thì khoâng baùo cuõng khoâng coù loãi. Coâng vieäc maø Tyø-kheo chæ ñöôïc laøm vaøo ban ngaøy, khoâng ñöôïc laøm vaøo ban ñeâm laø: daïy Tyø-kheo ni. Ñoù laø vaøo ban ngaøy ñöôïc daïy, ban ñeâm khoâng ñöôïc daïy. Tyø-kheo ni naøo nhaän phaùp giaùo giôùi thì ngaøy möôøi laêm phaûi thöa vôùi thaày giaùo giôùi. Neáu baïch vôùi Taêng ñöôïc ngay luùc aáy thì chieàu ngaøy möôøi laêm, ni ñöôïc pheùp Boá-taùt. Neáu ban ngaøy, Taêng khoâng taäp hôïp vaø khoâng baïch Taêng ñöôïc thì ñôïi khi Taêng Boá-taùt vaøo buoåi chieàu toái seõ ba- ïch Taêng. Sau khi ñaõ nhaän ñöôïc giaùo giôùi thì ñeán ngaøy möôøi saùu. Chuùng Tyø-kheo ni phaûi ñeán nghe ngöôøi ñaõ nhaän giaùo giôùi truyeàn ñaït laïi. Sau khi ñaõ nhaän giaùo giôùi xong lieàn ñöôïc Boá-taùt. Vaøo ngaøy möôøi laêm, Tyø- kheo ni ñeán giöõa ñaïi Taêng ñeå nhaän giaùo giôùi. Khi Taêng taäp hôïp lieàn xin giaùo giôùi, khoâng ñöôïc ñeå sau ñoù môùi ñeán xin. Tyø-kheo ni naøo ñaõ thoï Cuï tuùc töø chuùng taêng Tyø-kheo ni xong thì

ngay ngaøy hoâm ñoù phaûi ñeán thoï Cuï tuùc nôi ñaïi Taêng, khoâng neân ñeán vaøo ban ñeâm. Tyø-kheo ni naøo ñöôïc baùt dö thì phaûi ñem cho ngöôøi khaùc, hoaëc tònh thí ngay trong ngaøy ñoù, cho ñeán khi maët trôøi chöa moïc thì khoâng phaïm. Tyø-kheo ni naøo coù ñöôïc ñoà duøng thì ñöôïc pheùp chöùa. Trong möôøi saùu loaïi ñoà thì ñöôïc chöùa moät caùi moãi loaïi. Neáu dö thì phaûi ñem cho hoaëc tònh thí cho ngöôøi khaùc ngay hoâm ñoù, cho ñeán khi maët trôøi chöa moïc thì khoâng phaïm. Laïi coù vieäc thích hôïp vôùi ban ngaøy. Tyø-kheo naøo thích ngoài thieàn, nôi ngoài thieàn khoâng coù Y-chæ sö, töø nôi aáy ñeán nôi Y-chæ sö ôû coù theå ñi qua laïi trong moät ngaøy thì rôøi xa Y-chæ sö khoâng coù loãi. Neáu hai chuøa caùch nhau moät khoaûng ñöôøng, coù theå ñi qua laïi trong moät ngaøy, neáu coù ngöôøi naøo giöõ chuøa thì cuõng ñöôïc rôøi xa Y-chæ sö maø khoâng coù loãi. Tyø-kheo keát ñaïi giôùi cuøng Boá-taùt thì ñöôïc pheùp keát giôùi vôùi xa nhaát laø phaïm vi trong khoaûng coù theå ñi veà trong ngaøy. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ban ngaøy.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 7 607

Nhöõng phaùp ñöôïc laøm caû ngaøy ñeâm laø thoï Cuï tuùc, Boá-taùt, töï töù, gôûi duïc, gôûi duïc thanh tònh, gôûi duïc Töï töù, thoï an cö, thoï y coâng ñöùc, thoï khoâng lìa ba y caùch ñeâm. Ñoù laø nhöõng phaùp ñöôïc laøm caû ngaøy ñeâm. Laïi coù phaùp töông öng vôùi hai ngaøy ñeâm: - Ngöôøi thoï Cuï tuùc vôùi ngöôøi chöa thoï Cuï tuùc ñöôïc nguû chung hai ngaøy hai ñeâm, ñeán ñeâm thöù ba khi maët trôøi chöa moïc, ngöôøi thoï Cuï tuùc phaûi ngoài daäy. - Neáu Tyø-kheo khaùch ñeán chuøa khaùc, nhaän phoøng oác, ngoïa cuï xong, khoâng noùi vôùi Tyø-kheo cöïu truù maø ñi ra ngoaøi hai ñeâm, ñeán ñeâm thöù ba, khi maët trôøi chöa moïc, neáu töï ñeán hoaëc sai ngöôøi ñeán noùi vôùi Tyø- kheo cöïu truù thì toát, neáu khoâng noùi thì khi maët trôøi moïc lieàn phaïm toäi. - Tyø-kheo naøo ôû trong quaân ñoäi hai ñeâm, ñeán ñeâm thöù ba, khi maët trôøi chöa moïc, neáu coøn thôøi giôø thì coù theå chia tay vôùi nhöõng ngöôøi quen, neáu khoâng coøn thôøi giôø thì laäp töùc ra khoûi quaân traän ñeå maët trôøi moïc khoâng phaïm. Neáu bieát töø giaõ thì ngöôøi quen seõ khoâng cho ñi, thì haõy ñi thaúng, khoâng caàn töø giaõ. Ñoù laø nhöõng phaùp töông öng vôùi hai ngaøy hai ñeâm. Phaùp töông öng vôùi ba ngaøy ba ñeâm laø: ngöôøi thoï Cuï tuùc vôùi ngöôøi chöa thoï Cuï tuùc ñöôïc nguû cuøng phoøng ba ñeâm. Ñeán ñeâm thöù tö khi maët trôøi chöa moïc, ngöôøi chöa thoï Cuï tuùc phaûi ñi ra ngoaøi cöông giôùi. Neáu ngöôøi aáy khoâng theå ñi thì ngöôøi thoï Cuï tuùc phaûi ra khoûi giôùi. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ba ñeâm. Laïi coù phaùp töông öng vôùi naêm ngaøy naêm ñeâm. Neáu coù naïn troäm cöôùp, naïn giaëc giaõ, Tyø-kheo khoâng theå töï mang theo ba y thì neân gôûi ba y ôû nhaø baïch y quen bieát trong naêm ngaøy. Ñeán ngaøy thöù saùu, khi maët trôøi chöa moïc phaûi ñeán thaêm y vaø töï tay caàm y. Neáu qua ngaøy thöù saùu, khi maët trôøi moïc maø chöa trôû laïi thaêm y thì phaïm Ny-taùt-kyø-ba-daät-ñeà. Tyø-kheo naøo vì nghó laø choã thaân quen, khoâng noùi maø laáy y cuûa ngöôøi khaùc ñeå maëc, qua naêm ngaøy, ñeán ngaøy thöù saùu khi maët trôøi moïc thì phaïm Ñoät-kieát-la. Tyø-kheo cöù moãi naêm ngaøy laø phaûi kieåm tra ba y cuûa mình moät laàn xem coù bò truøng, chuoät caén raùch hay khoâng. Neáu ñeå quaù naêm ngaøy, ñeán ngaøy thöù saùu khi maët trôøi moïc thì

phaïm Ñoät-kieát-la. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi naêm ñeâm. Phaùp töông öng vôùi saùu ñeâm laø: Tyø-kheo naøo nguû lìa y, ñeán ngaøy thöù saùu khi maët trôøi moïc thì maát y. Laïi coù phaùp ñöôïc thöïc haønh trong saùu ñeâm, ñoù laø saùu ñeâm thöïc haønh Ma-na-ñoûa.

Ñoù laø phaùp töông öng vôùi saùu ñeâm. Phaùp töông öng vôùi baûy ñeâm laø: Bô, daàu, môõ, söõa soáng, maät, ñöôøng taùn, ñöôøng pheøn, vì beänh ñöôïc chöùa trong baûy ngaøy. Ñeán ngaøy thöù taùm khi maët trôøi moïc thì khoâng ñöôïc chöùa nöõa. Tyø-kheo naøo trong khi an cö muøa haï, neáu vì Phaät, Phaùp, Taêng, thaùp, beänh, hoaëc vì nhieàu vieäc nhö vaäy maø thoï phaùp baûy ñeâm thì ñeán ñeâm thöù baûy phaûi trôû veà (neáu ñeå ñeán ngaøy thöù taùm thì maát an cö). Toân giaû Taùt-baø-ña noùi: - Tyø-kheo naøo nhaän y chæ xong, xin ra beân ngoaøi cöông giôùi trong baûy ngaøy vaø khi ñaõ ñuû baûy ngaøy lieàùn trôû veà ñeán chuøa thì khoâng maát y chæ. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi baûy ñeâm.

KINH TYØ NI MAÃU QUYEÅN 8

Phaùp töông öng vôùi möôøi ñeâm laø: - Tyø-kheo chöùa y dö khoâng tònh thí thì khoâng ñöôïc chöùa quaù möôøi ngaøy. - Chöùa baùt dö khoâng tònh thí cuõng khoâng ñöôïc chöùa quaù möôøi ngaøy. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi möôøi ngaøy ñeâm. Phaùp töông öng vôùi nöûa thaùng laø: - Moät thaùng tröôùc khi an cö muøa haï phaûi tìm xin y taém. Khi ñaõ ñöôïc y ñöôïc caát chöùa nöûa thaùng - Trong khi an cö muøa haï, nöûa thaùng maëc taém moät laàn. - Tyø-kheo ni naøo phaïm Taêng-taøn thì hai boä Taêng taäp hôïp laïi cho coâ aáy thöïc haønh Ma-na-ñoûa nöûa thaùng. - Tyø-kheo ni moãi nöûa thaùng phaûi qua beân Taêng xin phaùp giaùo giôùi. - Hai boä chuùng moãi nöûa thaùng phaûi taém saïch seõ, moãi nöûa thaùng phaûi boá-taùt. - Trong khi an cö muøa haï, Tyø-kheo naøo coù vieäc ñi ra ngoaøi cöông giôùi, neáu ñi xa thì phaûi thoï phaùp möôøi laêm ngaøy ñeå trì giôùi cho thanh tònh. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi nöûa thaùng. Phaùp töông öng vôùi moät thaùng laø: - Tyø-kheo naøo thieáu moät trong ba y, sau khi ñaõ tìm xin ñöôïc vaûi may y thì trong moät thaùng phaûi caét, may, nhuoäm, söûa cho xong ñeå thoï trì. Neáu ñeå quaù moät thaùng thì phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeà. - Sau khi Töï töù ñöôïc pheùp nguû lìa y moät thaùng, coøn moät thaùng laø heát muøa Xuaân, caàn phaûi tìn xin y taém. Y taém phaûi daøi saùu khuyûu tay, roäng hai khuyûu röôûi. - Vieäc caàn laøm sau khi an cö muøa haï laø sau ngaøy möôøi laêm thaùng baûy, haõy tìm xin y trong moät thaùng.

- Phaùp thoï y coâng ñöùc laø ngaøy möôøi saùu thaùng baûy neân thoï. Neáu coù duyeân söï, thoï khoâng kòp thì ñöôïc thoï cho ñeán ngaøy möôøi laêm thaùng taùm. Neáu quaù thì khoâng ñöôïc thoï. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi moät thaùng. Phaùp töông öng vôùi hai thaùng laø: Khoâng ñöôïc ñeå toùc quaù daøi, chæ ñöôïc ñeå toùc hai thaùng, khoâng ñöôïc ñeå quaù. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai thaùng. Phaùp

töông öng vôùi ba thaùng laø: Sau khi an cö ba thaùng haï xong phaûi ra beân ngoaøi moät ñeâm. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ba thaùng. Phaùp töông öng vôùi boán thaùng laø: Trong boán thaùng haï ñöôïc duøng y taém möa. Neáu ñaøn-vieät cuùng cho Taêng thuoác uoáng trong boán thaùng thì Taêng neân thoï duïng trong boán thaùng, khoâng ñöôïc nhaän duøng quaù boán thaùng. Neáu ngoaïi ñaïo ñeán gaëp chö Taêng xin xuaát gia thì haõy cho ôû rieâng trong boán thaùng ñeå theo doõi haønh vi cuûa hoï xem coù phaûi hoï ñeán ñeå tìm kieám loãi cuûa Taêng chuùng khoâng? Coù phaûi laø xin xuaát gia vôùi taâm giaû doái khoâng? Taâm yù hoï coù thuaän theo Phaät phaùp khoâng?... Sau khi ñaõ bieát roõ haønh vi cuûa hoï môùi caïo toùc cho hoï xuaát gia. Laïi coù phaùp töông öng vôùi boán thaùng laø: boán thaùng muøa ñoâng, boán thaùng muøa xuaân, boán thaùng muøa haï. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi boán thaùng. Phaùp töông öng vôùi naêm thaùng laø: Sau khi töï töù ñöôïc naêm thaùng phaûi xaû y coâng ñöùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi naêm thaùng. Phaùp töông öng vôùi möôøi hai thaùng laø: Sau khi ñaõ thoï Ñaïi giôùi laøm Tyø-kheo, trong möôøi hai thaùng phaûi daïy doã cho hoï taát caû caùc phaùp maø moät Tyø-kheo phaûi laøm, sau ñoù môùi ñöôïc truyeàn giôùi cho ngöôøi khaùc, neáu chöa ñuû möôøi hai thaùng thì khoâng ñöôïc truyeàn giôùi. Sau khi ñaõ truyeàn giôùi cho Tyø-kheo, laïi ñöôïc nhaän moät Sa-di. Sau khi truyeàn giôùi Thöùc-xoa-ma-ni cho Sa-di ni thì trong hai naêm khoâng ñöôïc ñoä Sa-di ni. Khi Thöùc-xoa-ma-ni ñaõ thoï giôùi Cuï tuùc môùi ñöôïc ñoä Sa-di ni. Tyø-kheo ni cuõng nhö ñaïi Taêng, trong möôøi hai thaùng phaûi daïy hoï nhöõng phaùp caàn laøm, sau ñoù môùi ñöôïc truyeàn giôùi Cuï tuùc cho Thöùc- xoa-ma-ni naøo muoán thoï Cuï tuùc. Ñoù goïi laø phaùp töông öng vôùi möôøi hai thaùng. Phaùp y-chæ laø trong möôøi hai thaùng ñöôïc nhaän söï y-chæ cuûa moät ngöôøi, khoâng ñöôïc nhaän hai ngöôøi y-chæ trong cuøng moät luùc. Phaùp töông öng vôùi moät naêm töùc laø phaùp töông öng vôùi möôøi hai thaùng.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 8 611

Phaùp töông öng vôùi hai naêm laø: Neáu ñoä cho thieáu nöõ möôøi taùm tuoåi thoï giôùi Sa-di ni thì coâ aáy ñöôïc pheùp thoï hoïc giôùi Thöùc-xoa-ma-ni trong hai naêm. Neáu ñoä cho ngöôøi nöõ möôøi tuoåi - ñaõ coù choàng - xuaát gia thoï giôùi Sa-di thì sau hai naêm môùi ñöôïc truyeàn cho coâ aáy giôùi Thöùc-xoa- ma-ni, vaø sau ñoù hai naêm nöõa môùi ñöôïc cho thoï giôùi Cuï tuùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai naêm. Phaùp töông öng vôùi ba naêm laø: Tyø-kheo moät haï vaø Tyø-kheo naêm haï ñöôïc duøng chung giöôøng gheá trong ba naêm. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ba naêm. Phaùp töông öng vôùi naêm naêm laø: - Tyø-kheo ñuû naêm haï phaûi tuïng giôùi cho thoâng thaïo, tuïng baïch nhaát, baïch nhò vaø baïch töù yeát-ma cho thoâng thaïo. - Tyø-kheo chöa ñuû naêm tuoåi haï khoâng ñöôïc lìa y-chæ. Naêm tröôøng hôïp maát y-chæ ñaõ noùi ôû phaàn treân. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi naêm naêm. Phaùp töông öng vôùi saùu naêm laø: - Phaûi söû duïng ngoïa cuï ñuû saùu naêm. Neáu chöa ñuû saùu naêm maø bò raùch thì phaûi ñem cho ngöôøi khaùc (roài môùi laøm caùi môùi). Neáu vaù laïi thì ñöôïc pheùp söû duïng. Neáu khoâng bò raùch thì cuõng ñöôïc söû duïng. - Neáu phoøng ôû ñaõ coù boán böùc töôøng nhöng chöa ñöôïc lôïp beân treân vaø Taêng yeát-ma sai ngöôøi lôïp laïi thì sau khi lôïp xong ngöôøi aáy

ñöôïc ôû taïi phoøng aáy saùu naêm roài traû laïi cho Taêng, khoâng ñöôïc ôû quaù haïn. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi saùu naêm. Phaùp töông öng vôùi möôøi naêm laø: - Tyø-kheo ñuû möôøi tuoåi haï thì ñöôïc pheùp laøm Hoøa thöôïng truyeàn giôùi Cuï tuùc cho ngöôøi, ñöôïc nhaän laøm y-chæ cho ngöôøi, ñöôïc nhaän Sa- di. - Thieáu nöõ möôøi tuoåi - Ñaõ coù choàng - Sau khi thoï möôøi giôùi Sa-di, trong hai naêm môùi ñöôïc thoï giôùi Thöùc-xoa-ma-ni. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi möôøi naêm. Phaùp töông öng vôùi möôøi hai naêm laø: Tyø-kheo naøo coù ñaøn vieät muoán laøm phoøng ôû cho Taêng vaø Taêng sai Tyø-kheo aáy quaûn lyù vieäc xaây caát thì sau khi caát xong, Tyø-kheo aáy ñöôïc ôû taïi phoøng aáy trong möôøi hai naêm roài traû laïi cho Taêng, khoâng ñöôïc quaù haïn. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi möôøi hai naêm. Phaùp töông öng vôùi möôøi taùm tuoåi laø: Ñoä Sa-di ni ñuû möôøi taùm tuoåi thì ñöôïc truyeàn cho coâ aáy giôùi Thöùc-xoa-ma-ni. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi möôøi taùm tuoåi.

612 BOÄ LUAÄT 11

Phaùp töông öng vôùi hai möôi tuoåi laø: Thieáu nöõ thoï giôùi Sa-di, sau khi thoï hoïc giôùi ñuû hai naêm vaø troøn hai möôi tuoåi thì ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai möôi tuoåi. Phaùp töông öng vôùi moät ngöôøi laø: Giöôøng ñôn chæ coù moät ngöôøi ngoài neân goïi laø phaùp töông öng vôùi moät ngöôøi. Phaùp töông öng vôùi hai ngöôøi laø: Giöôøng daây chæ chòu ñöôïc hai ngöôøi. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai ngöôøi. Phaùp töông öng vôùi ba ngöôøi laø: Giöôøng lôùn chæ chöùa ñöôïc ba ngöôøi. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ba ngöôøi. Phaùp töông öng vôùi boán ngöôøi laø: Giöôøng thaät lôùn coù theå chöùa ñöôïc boán ngöôøi. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi boán ngöôøi. Phaùp töông öng vôùi soá naêm laø naêm loaïi thöùc aên chính. Phaùp töông öng vôùi soá baûy laø: Ban ñeâm Tyø-kheo ñöôïc nguû caùch y moät khoaûng baûy laàn baûy laø boán möôi chín cung (moãi cung baèng boán khuyûu tay). Ñoù laø phaùp töông öng vôùi soá baûy. Phaùp töông öng vôùi soá taùm laø phaùp laøm giöôøng: Taát caû caùc chaân giöôøng töø phaàn töø loã moäng - ñeå raùp thaønh giöôøng - trôû leân phaûi cao döôùi taùm ngoùn tay. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi soá taùm. Phaùp töông öng vôùi soá möôøi laø ñöôïc pheùp duøng möôøi loaïi vaûi ñeå may y. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi soá möôøi. Phaùp töông öng vôùi soá hai möôi laø: Chuùng Taêng hai möôi ngöôøi coù theå laøm yeát-ma xaû toäi. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi soá hai möôi. Phaùp töông öng vôùi moät laø: Luùc thoï Cuï tuùc chæ coù moät Hoøa thöôïng. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi moät. Phaùp töông öng vôùi hai laø: Khi thoï Cuï tuùc chæ coù hai A-xaø-leâ. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai. Phaùp töông öng vôùi ba laø: Khi thoï Cuï tuùc phaûi chuaån bò saün ba y, neáu thieáu thì khoâng ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ba. Phaùp töông öng vôùi boán laø: Baïch töù yeát-ma môùi ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi boán. Phaùp töông öng vôùi naêm laø: Ngöôøi khoâng bò naêm phaùp ngaên che thì ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi naêm. Phaùp töông öng vôùi baûy laø: Ngöôøi nhaän duïc phaûi noùi vôùi moät ngöôøi, laàn löôït nhö vaäy cho ñeán noùi vôùi ngöôøi thöù baûy ñeàu ñöôïc nhaän duïc thanh tònh. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi baûy. Phaùp töông öng vôùi taùm laø: Neáu coù taám vaûi dö

roäng boán ngoùn tay Phaät, daøi taùm ngoùn tay Phaät thì haõy tònh thí. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi taùm.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 8 613

Phaùp töông öng vôùi möôøi laø: Khi thoï Cuï tuùc phaûi ñuû möôøi ngöôøi môùi ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi möôøi. Phaùp töông öng vôùi hai möôi laø: Ñuû hai möôi tuoåi môùi ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai möôi. Phaùp töông öng vôùi moät laø: Tyø-kheo ni ñan daây moät voøng. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi moät. Phaùp töông öng vôùi hai laø: Moät voøng khoâng ñan daây vaø moät voøng coù ñan daây. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai. Phaùp töông öng vôùi ba laø: Moät voøng coù ñan daây vaø hai voøng khoâng ñan daây. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ba. Phaùp töông öng vôùi boán laø: Boán Ca-la-sa-baïn (moät Ca-la-sa-baïn laø möôøi saùu ñoàng tieàn ôû nöôùc Thieân Truùc): Muøa ñoâng trôøi laïnh, chæ may y vôùi giaù cao nhaát laø boán Ca-la-sa-baïn, khoâng ñöôïc quaù. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi boán. Phaùp töông öng vôùi naêm laø: Tyø-kheo ni coù ñuû naêm y thì ñöôïc thoï Cuï tuùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi naêm. Phaùp töông öng vôùi baûy laø baûy loaïi côm, ñoù laø phaùp töông öng vôùi baûy. Phaùp töông öng vôùi taùm laø: Coù ñaøn-vieät thænh Tyø-kheo ni thoï thöïc, Tyø-kheo ni ñeán muoän. Caùc Tyø-kheo ni aáy laïi hoûi tuoåi haï cuûa nhau ñeå ngoài cho ñuùng thöù lôùp. Khi ñoù, ñaõ saép qua giôø ngoï neân hoï aên khoâng ñöôïc no. Nghe noùi vieäc aáy, Theá Toân lieàn cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi, khi ñaïi chuùng Tyø-kheo ni taäp hôïp, cho pheùp taùm ngöôøi Thöôïng toïa hoûi tuoåi haï ñeå ngoài theo thöù lôùp, coøn nhöõng ngöôøi khaùc thì ngoài tuøy yù. Phaùp töông öng vôùi möôøi laø: Tyø-kheo naøo thaønh töïu möôøi phaùp môùi ñöôïc Taêng yeát-ma sai laøm thaày daïy cho Tyø-kheo ni. Möôøi phaùp aáy laø: 1- Thaønh töïu giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa. 2- Nghe nhieàu, nghóa laø thoâng hieåu veà vaên nghóa Tam taïng. 3- Tuïng raønh roït Giôùi kinh Tyø-kheo, Tyø-kheo ni. 4- Mieäng thöôøng noùi lôøi toát ñeïp, thöôøng khôûi taâm töø bi, lôøi noùi roõ raøng deã hieåu. 5- Ñaày ñuû caùc caên, töôùng maïo ñoan nghieâm, ai cuõng kính yeâu. 6- Thuoäc doøng hoï Saùt-lôïi, Cö só, Baø-la-moân. 7- Gioûi bieän luaän, coù theå giaûng daïy, thuyeát phaùp, laøm cho Ni chuùng ñöôïc lôïi ích an vui. 8- Ñöôïc Tyø-kheo ni quyù troïng.

614 BOÄ LUAÄT 11

9- Ba nghieäp khoâng coù loãi ñoái vôùi Tyø-kheo ni. 10- Hoaëc hai möôi tuoåi haï, hoaëc hôn hai möôi tuoåi haï. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi möôøi. Phaùp töông öng vôùi hai möôi laø: hai möôi tuoåi haï. Phaùp töông öng vôùi moät laø: Tyø-kheo ôû moät mình nôi vaéng veû, vaøo ngaøy Taêng Boá-taùt phaûi nghó vaø noùi: “Hoâm nay chuùng Taêng Boá-taùt, toâi cuõng Boá-taùt”. Phaùp töông öng vôùi hai laø: Hai Tyø-kheo laàn löôït noùi vôùi nhau: “Tröôûng laõo, hoâm nay chuùng Taêng thanh tònh Boá-taùt, toâi cuõng thanh tònh Boá-taùt”. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai. Phaùp töông öng vôùi ba laø: Ba ngöôøi laàn löôït noùi vôùi nhau, ñoù laø phaùp töông öng vôùi ba. Phaùp töông öng vôùi boán laø: Moät ngöôøi baïch, sau ñoù môùi Boá-taùt. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi boán. Phaùp töông öng vôùi naêm laø: ÔÛ nôi

bieân ñòa khoâng coù Taêng, naêm Tyø-kheo - trong ñoù coù moät Luaät sö thoâng hieàu veà Luaät - thì ñöôïc truyeàn giôùi Cuï tuùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi naêm. Phaùp töông öng vôùi baûy laø: baûy phaùp dieät traùnh. Phaùp töông öng vôùi taùm laø: taùm kænh phaùp cuûa Tyø-kheo ni. Phaùp töông öng vôùi möôøi laø: Tyø-kheo thaønh töïu möôøi phaùp seõ ñöôïc chính thöùc noùi giôùi. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi möôøi. Phaùp töông öng vôùi hai möôi laø: Nhö vieäc truyeàn giôùi cho thieáu nöõ ñaõ noùi ôû phaàn treân. Phaùp töông öng vôùi moät laø: Moät Tyø-kheo Töï töù. Phaùp töông öng vôùi hai laø: Hai Tyø-kheo laàn löôït Töï töù. Phaùp töông öng vôùi ba, phaùp töông öng vôùi boán ñeàu laø laàn löôït töï töù. Phaùp töông öng vôùi naêm laø: Naêm ngöôøi yeát-ma sai moät ngöôøi laøm ngöôøi töï töù. Phaùp töông öng vôùi baûy laø: thaønh töïu baûy phaùp. Phaùp töông öng vôùi taùm laø: Baïch y, taïi gia, ngöôøi coù loøng tin Tam baûo laøm taùm vieäc phi phaùp, Taêng laøm yeát-ma phuù baùt ñeå hoï xaû boû taùm vieäc phi phaùp aáy. Khi hoï ñaõ xaû boû, Taêng xaû yeát-ma phuù baùt cho hoï. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi taùm. Phaùp töông öng vôùi möôøi laø: Khoâng thaønh töïu möôøi phaùp thì khoâng ñöôïc truyeàn giôùi Cuï tuùc cho ngöôøi. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi möôøi. Phaùp töông öng vôùi hai möôi laø: Tyø-kheo naøo khoâng ñuû ba y thì phaûi ra söùc tìm xin cho ñuû vaø noäi trong hai möôi ngaøy phaûi caét may cho

xong ñeå thoï trì. Neáu khoâng xong thì ñöôïc caét may cho ñeán ba möôi ngaøy ñeå thoï trì. Neáu ba möôi ngaøy khoâng xong thì phaûi tònh thí. Neáu khoâng tònh thí, phaïm Xaû ñoïa. Phaùp töông öng vôùi moät laø: Hai Tyø-kheo ôû chung, moät ngöôøi qua ñôøi, ngöôøi coøn soáng suy nghó: “Ñoà vaät cuûa Tyø-kheo qua ñôøi thuoäc veà ta”, ngöôøi ñoù lieàn ñöôïc, ngöôøi ñeán sau khoâng ñöôïc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi moät. Phaùp töông öng vôùi hai laø: Ba ngöôøi ôû chung, moät ngöôøi qua ñôøi, hai ngöôøi coøn laïi laàn löôït noùi vôùi nhau: “Ñaïi ñöùc neân nhôù, nhöõng vaät naøy thuoäc veà chuùng ta”. Ñoù goïi laø phaùp töông öng vôùi hai. Phaùp töông öng vôùi ba laø: Boán ngöôøi ôû chung, moät ngöôøi qua ñôøi. Ba ngöôøi laàn löôït noùi nhö ôû treân. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ba. Phaùp töông öng vôùi boán laø: Naêm ngöôøi ôû chung, moät ngöôøi qua ñôøi, boán ngöôøi laøm yeát-ma phaân chia cuûa caûi. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi boán. Phaùp töông öng vôùi naêm laø: Naêm ngöôøi laøm yeát-ma phaân chia vaät cuûa Tyø-kheo maát. Boán ngöôøi laøm yeát-ma boá thí cho moät ngöôøi, moät ngöôøi cuùng döôøng laïi cho chuùng, sau ñoù ñöôïc cuøng nhau phaân chia. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi naêm. Phaùp töông öng vôùi baûy laø: Baûy phaùp cung kính. Phaùp töông öng vôùi taùm laø: Tyø-kheo naøo thaønh töïu taùm phaùp, Taêng neân sai vò aáy laøm cho ñaøn vieät ñöôïc phaùt khôûi loøng tin vaø taâm saùm hoái. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi taùm. Phaùp töông öng vôùi möôøi laø: Coù phaùp söï caàn möôøi ngöôøi laøm môùi ñöôïc nhö phaùp. Neáu coù chín ngöôøi hoaëc möôøi moät ngöôøi thì khoâng nhö phaùp. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi möôøi. Phaùp töông öng vôùi hai möôi laø hai möôi ngöôøi ruùt theû, ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai möôi. Phaùp töông öng vôùi moät laø: Tyø-kheo naøo soáng moät mình, töï bieát mình coù phaïm toäi, khoâng coù nôi saùm hoái thì haõy ghi nhôù

trong taâm, sau ñoù gaëp Tyø-kheo lieàn saùm hoái. Ñoù goïi laø phaùp töông öng vôùi moät. Phaùp töông öng vôùi hai laø: Tyø-kheo phaïm toäi phaûi phaùt-loà vôùi moät ngöôøi, neáu khoâng heát thì sau ñoù phaûi ñeán giöõa chuùng ñeå saùm hoái. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai. Phaùp töông öng vôùi ba laø: Tyø-kheo phaïm toäi xong, phaùt loà vôùi hai Tyø-kheo, neáu khoâng heát toäi thì phaûi ñeán giöõa Taêng saùm hoái laïi. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ba. Phaùp töông öng vôùi boán laø: Tyø-kheo naøo phaïm toäi, saùm hoái vôùi

boán Tyø-kheo vaø ñöôïc hoï laøm yeát-ma tröø toäi. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi boán. Phaùp töông öng vôùi naêm laø naêm phaùp saùm hoái. Phaùp töông öng vôùi baûy laø: Tyø-kheo naøo thaønh töïu baûy phaùp thì ñöôïc ngaên thuyeát Giôùi. Phaùp töông öng vôùi taùm laø: Nhö Lai thaáy taùm loaïi loãi laàm. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi taùm. Phaùp töông öng vôùi möôøi laø ñöôïc pheùp chöùa möôøi loaïi y phaán taûo. Phaùp töông öng vôùi hai möôi laø: Tyø-kheo naøo muoán laøm phu cuï môùi neân duøng hai möôi laïng loâng deâ maø laøm. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi hai möôi. Phaùp töông öng vôùi tröôùc ngoï laø: Naêm loaïi thöùc aên chaùnh, chín loaïi thöùc aên töông tôï vaø caùc vieäc khaùc töông öng vôùi tröôùc giôø ngoï. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi tröôùc ngoï. Phaùp töông öng vôùi ñaàu ñeâm laø nöôùc nho, cho ñeán nöôùc thuûy giaûi. Phaùp töông öng vôùi baûy ngaøy laø naêm loaïi thuoác vaø caùc thöù thuoác khaùc. Phaùp töông öng vôùi suoát ñôøi laø: 1- Sôn thieäp töû. 2- Thöùc löu. 3- Löu thaûo. 4- Thieän thieän. 5- Loâ-phaù-la. 6- Haït tieâu. 7- Göøng. 8- Tyø-baùt. 9- Thi-la-chieát-laëc. 10- Chôn-phuø-löu. 11- Ñieàn löïc. 12- Giaø-luaân-caâu-loâ-hyû. Raát nhieàu caùc thöù nhö vaäy, laø phaùp töông öng vôùi suoát ñôøi. Phaùp töông öng vôùi caùc vaät duïng sinh hoaït laø: ba y, bình baùt, ñoà naèm, oáng vaø tuùi ñöïng kim, chaäu, bình, röông,... Caùc vaät maø Tyø-kheo caàn duøng nhö vaäy goïi laø phaùp töông öng vôùi duïng cuï sinh hoaït. Phaùp töông öng vôùi baùt vaø ngöôøi laø baùt saét, baùt toâ-ma (goám), nhieàu thöù nhö vaäy goïi laø phaùp töông öng vôùi baùt vaø ngöôøi.

Phaùp töông öng vôùi y vaø ngöôøi laø möôøi loaïi vaûi may y ñöôïc nhuoäm, giaët, caét, may vaø thoï trì nhö phaùp. Ñoù goïi laø phaùp töông öng vôùi y vaø ngöôøi. Phaùp töông öng vôùi ñoà naèm laø ñoà naèm phaûi ñöôïc laøm ñuùng kích côõ cho pheùp. Phaùp töông öng vôùi oáng vaø tuùi ñöïng kim laø nhö ñaõ noùi ôû phaàn treân. Phaùp töông öng vôùi vieäc khaát thöïc laø: Luùc khaát thöïc ñöôïc nhaän thöùc aên vöøa ñaày baùt, khoâng ñöôïc nhaän quaù nhieàu. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi vieäc khaát thöïc. Phaùp töông öng vôùi vieäc xin y laø: Khi xin y, tuy ñaøn-vieät cuùng raát nhieàu nhöng ngöôøi naøo khoâng ñuû ba y thì chæ nhaän cho ñuû ba y, khoâng ñöôïc nhaän quaù. Ñoù goïi laø phaùp töông öng vôùi vieäc xin y. Luùc aáy, sau khi khaát thöïc xong, Theá Toân trôû veà truï xöù, xeáp y laïi ñeå moät choã. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi y aùo. Phaùp töông öng vôùi ñoà naèm laø nhö trong kieàn-ñoä Phu cuï ñaõ noùi roõ. Ñuùng löôïng laø y noäi daøi boán khuyûu tay, roäng moät

khuyûu tay röôõi. Ñoù laø ñuùng kích côõ. Baùt, y, phu cuï, oáng vaø tuùi ñöïng kim, phoøng ôû cuûa ngöôøi haønh ñaïo, taát caû caùc vaät nhö vaäy maø ñöôïc laøm nhö lôøi Phaät daïy thì goïi laø ñuùng kích côõ, neáu khoâng nhö lôøi Phaät daïy thì goïi laø khoâng ñuùng kích côõ. Phaùp töông öng vôùi nhuoäm maøu laø: Khi y cuûa caùc Tyø-kheo ñaõ baïc maøu, Phaät cho pheùp duøng möôøi loaïi maøu ñeå nhuoäm laïi. Möôøi loaïi maøu ñoù laø: 1- Buøn. 2- Voû caây Ñaø-baø. 3- Voû caây Baø-ñaø. 4- Phi thaûo. 5- Caøn-ñaø. 6- Reã Hoà-ñaøo. 7- Quaû A-ma-laëc. 8- Voû caây Khö-ñaø. 9- Voû caây Thi-thieát-baø. 10- Hoøa ñuû maøu laïi ñeå nhuoäm. Ñoù laø möôøi loaïi maøu ñöôïc duøng ñeå nhuoäm. Phaùp taùc tònh baèng caùch chaám ba chaám treân y laø: 1- Duøng buøn.

2- Duøng maøu xanh. 3- Duøng maøu ñoû lôït (maøu khoâng ñeàu). Duøng ba loaïi naøy chaám ba chaám treân y ñeå taùc tònh. Phaùp töông öng vôùi oai nghi laø: Y aùo phaûi maëc cho ngay ngaén, cho ñeán khoâng ñöôïc ñöùng maø ñaïi tieåu tieän. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi oai nghi. Phaùp töông öng vôùi yeát-ma sai ngöôøi laø: Baïch nhò, baïch töù vaø yeát- ma sai ngöôøi. Tröôùc heát keát giôùi baát tònh ñòa, keá ñoù keát giôùi phoøng oác cuûa chuùng Taêng, sau ñoù keát Ñaïi giôùi. Sau khi keát ñaïi giôùi phaûi hoûi chuùng Taêng laøm tònh truø ôû ñaâu, roài keát giôùi laøm tònh truø ôû nôi Taêng chæ ñònh, sau ñoù keát giôùi nôi Boá-taùt, cuoái cuøng laø keát giôùi khoâng maát y. Khi giaûi giôùi, tröôùc tieân giaûi giôùi khoâng maát y, sau ñoù giaûi giôùi Boá-taùt, keá ñoù giaûi giôùi tònh truø cuûa chuùng Taêng, keá ñoù giaûi Ñaïi giôùi, keá ñoù giaûi giôùi phoøng xaù cuûa Taêng, keá ñoù giaûi giôùi baát tònh ñòa vaø nôi ñeå caùc loaïi taïp vaät. Caùc vieäc nhö: Giaùo thoï Tyø-kheo ni, Töï töù, phaùt theû, laøm söù giaû cho Taêng, laøm vieäc cho Taêng boán phöông, giuùp ñaøn-vieät coù loøng tin chia chaùo, chia thöùc aên tröôùc giôø ngoï, cho ñeán quaûn lyù tònh nhaân ôû trong chuøa, khoâng cho ñeán nhaø ñaøn-vieät coù loøng tin ñeå khaát thöïc, troâng coi ngöôøi cuoàng loaïn maát trí, truyeàn Ñaïi giôùi cho ni... Nhöõng yeát-ma nhö vaäy vaø nhöõng yeát-ma sai ngöôøi chöa ñöôïc neâu ra ôû ñaây ñeàu goïi laø phaùp töông öng vôùi yeát-ma sai ngöôøi. Phaùp töông öng vôùi nôi choán laø: hoaëc thaùp, hoaëc y bò raùch, hö, luûng ñeàu phaûi tu boå, söûa sang. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi nôi choán. Nôi ôû cuûa Hoøa thöôïng, nôi ôû cuûa A-xaø-leâ, nôi ôû cuûa chuùng Taêng, nôi Taêng Boá-taùt cuõng laø phaùp töông öng vôùi nôi choán. Luùc aáy, vì Tyø-kheo beänh, Ñöùc Theá Toân yeát-ma choïn tònh ñòa ñeå laøm nôi naáu aên. Neáu coù khaùch Tyø-kheo ñeán, ngöôøi chuû chuøa phaûi noùi cho hoï bieát nôi baát tònh, nôi phoøng Taêng, nôi kieát Ñaïi giôùi, nôi tònh truø, nôi Boá-taùt, nôi kieát giôùi khoâng maát y, nôi uoáng nöôùc... Ñoù laø phaùp töông öng vôùi nôi choán. Phaùp töông öng vôùi phöông höôùng laø: Tuøy theo Hoøa thöôïng, chuùng Taêng vaø thaày toå höôùng veà phöông naøo thì höôùng veà phöông ñoù. Laïi nöõa, phöông höôùng laø: Khi Phaät ôû thaønh Vöông Xaù, vaøo ngaøy thöù möôøi laêm cuoái thaùng, luùc noùi giôùi, chuùng Taêng ñeàu taäp hoïp ñeán. Phaät hoûi: “Caùc oâng töø ñaâu ñeán?” Caùc Tyø-kheo noùi phöông höôùng nôi hoï ñang ôû. Ñoù goïi laø phöông höôùng. Phöông Ñoâng coù thaùp La-haàu-baït-ñaø.

Phöông Nam coù xöù teân Ña-noâ. Phöông Taây coù xöù teân Thö-tyø-ñaø-laâu-ñaø. Phöông Baéc coù xöù teân Voâ-chí-la-tì-xaø. Ñoù laø boán nôi ôû bieân giôùi xa nhaát. ÔÛ nôi aáy, naêm Tyø-kheo -trong ñoù coù moät vò thoâng hieåu veà Luaät - thì ñöôïc truyeàn giôùi Cuï tuùc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi phöông höôùng. Phaùp töông öng vôùi coõi nöôùc laø: ÔÛ nöôùc A-baøn-ñeà, trong naêm vò coù moät vò sö thoâng hieåu veà Luaät ñöôïc pheùp truyeàn giôùi Cuï tuùc. ÔÛ nöôùc A-phaïm-kieàn-ñeà, trôøi noùng ñöôïc pheùp taém röûa thöôøng xuyeân, cuõng cho pheùp mang giaøy da laøm baèng hai ba lôùp da. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo an cö muøa haï treân nuùi Tuyeát, thaân theå bò nöùt neû, lieàn ñeán thöa vôùi Phaät. Nghe xong, Phaät cho pheùp ôû nöôùc nhö vaäy Tyø-kheo ñöôïc maëc aùo loùt cho kín hai vai. Coù hai Tyø-kheo: Moät ngöôøi teân OÂ-ta-la, ngöôøi thöù hai teân Tam- ma-ñaø, ñeán choã ñöùc Phaät baïch: - Caùc Tyø-kheo goàm nhöõng ngöôøi thuoäc nhieàu doøng hoï, töø nhieàu nöôùc ñi xuaát gia neân sôï raèng hoï duøng ngöõ aâm khoâng chuaån, laøm maát yù nghóa cuûa kinh Phaät. Xin Theá Toân cho pheùp con duøng luaän Xieån-ñeà ñeå laøm chính xaùc yù nghóa cuûa kinh Phaät. Ñöùc Phaät noùi: - Phaùp cuûa Ta khoâng quyù nhöõng lôøi leõ trau chuoát. Lôøi leõ tuy chaát phaùc maø khoâng maát yù nghóa, giuùp cho ngöôøi hieåu ñöôïc laø ñieàu chính yeáu. Baáy giôø, ñöùc Theá Toân ôû taïi Tyø-xaù-ly, gaëp luùc maát muøa, ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc, caùc Tyø-kheo nöông söùc thaàn thoâng ñeán nöôùc Khôûi- Giaø ñeå khaát thöïc. Ngöôøi nöôùc aáy khinh gheùt tu só neân ñem thöùc aên ñeå xuoáng ñaát chöù khoâng trao taän tay. Coù caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân vieäc aáy, Phaät noùi: - Tuy khoâng trao taän tay nhöng taâm boá thí ñaõ troïn veïn neân coù theå laáy maø aên. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi coõi nöôùc. Phaùp töông öng vôùi Töï töù laø: Moät ngöôøi taâm nghó mieäng noùi; hai ngöôøi, ba ngöôøi, boán ngöôøi ñeàu laàn löôït noùi vôùi nhau. Naêm ngöôøi thì yeát-ma töï töù. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi töï töù. Phaùp töông öng vôùi gôûi duïc Töï töù laø coù naêm caùch gôûi duïc: - Moät laø toâi cuøng Töï töù. - Hai laø toâi Töï töù. - Ba laø vì toâi neân laøm Töï töù.

620 BOÄ LUAÄT 11

- Boán laø tay laøm töôùng maïo Töï töù. - Naêm laø mieäng laøm töôùng maïo Töï töù. Neáu naêm caùch ñoù khoâng thaønh thì khoâng goïi laø gôûi duïc Töï töù. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi gôûi duïc Töï töù. Phaùp töông öng vôùi nhaän duïc Töï töù laø Taêng sai ngöôøi nhaän duïc. Neáu ngöôøi nhaän duïc gaëp naïn cha meï beänh, naïn phi Phaïm haïnh, hoaëc nhieàu naïn khaùc nhö vaäy thì phaûi nhôø ngöôøi khaùc mang lôøi gôûi duïc ñi. Phaùp gôûi duïc laø noùi vôùi ngöôøi nhaän duïc: “Xin ñaïi ñöùc ghi nhôù, toâi laø Tyø-kheo... (teân ñoù), hoâm nay chuùng Taêng Töï töù, toâi cuõng Töï töù. Toâi xin gôûi duïc cho chuùng Taêng thanh tònh. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi vieäc gôûi duïc. Neáu ngöôøi nhaän duïc chöa trôû veà, boãng bò naïn nöôùc luõ, naïn sö töû, hoả, soùi,... khoâng theả ñeán Töï töù thì ngöôøi Töï töù ôû beân ngoaøi cöông giôùi cuõng ñöôïc thanh tònh vaø ngöôøi ñi cuõng ñöôïc thanh tònh. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ngöôøi nhaän duïc Töï töù. Phaùp töông öng vôùi

Ba-la-ñeà-moäc-xoa laø: Luùc aáy, ñöùc Theá Toân ôû trong caên phoøng yeân tónh, Ngaøi nghó: “Hoâm nay Ta phaûi daïy caùc Tyø- kheo taäp hôïp laïi moät choã ñeå noùi Giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Neáu Ta khoâng cheá giôùi naøy, caùc Tyø-kheo môùi muoán hoïc Ba-la-ñeà-moäc-xoa thì laøm sao ñöôïc nghe vaø tu taäp theá naøo?” Khi aáy, ñöùc Theá Toân rôøi khoûi phoøng yeân tónh vaø baûo caùc Tyø- kheo: - Töø nay trôû ñi, caùc oâng haõy taäp hôïp laïi moät choã ñeå noùi giôùi Ba- la-ñeà-moäc-xoa. Khi muoán noùi giôùi, tröôùc tieân phaûi baïch: “Ñaïi ñöùc Taêng xin laéng nghe. Neáu thôøi giôø thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng chaáp nhaän, nay Taêng taäp hôïp laïi moät choã ñeå noùi giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Ñaây laø lôøi taùc baïch”. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi Giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Phaùp töông öng vôùi vieäc noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa laø: Coù naêm caùch noùi toùm löôïc Ba-la-deà-moäc-xoa ñaõ ñöôïc noùi ôû phaàn treân. Laïi coù phaùp töông öng vôùi vieäc noùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa ñaõ ñöôïc noùi ôû phaàn treân trong kinh Maãu. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi vieäc noùi giôùi. Phaùp töông öng vôùi vieäc Boá-taùt laø: Cho ñeán ba ngöôøi thì laàn löôït noùi Boá-taùt. Boá-taùt nhö phaùp laø boán ngöôøi trôû leân thì baïch moät laàn, sau ñoù Boá-taùt. Tyø-kheo Haï toïa phaûi queùt doïn, töôùi nöôùc nôi Boá-taùt. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi vieäc Boá-taùt. Phaùp töông öng vôùi vieäc gôûi vaø nhaän duïc laø: Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo caàn phaûi thuyeát tònh. Thuyeát

tònh xong phaûi noùi: “Hoâm nay chuùng Taêng Boá-taùt, coù Tyø-kheo beänh khoâng ñeán, ñöôïc pheùp gôûi duïc”. Taêng sai ngöôøi ñeán nhaän duïc. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi duïc. Neáu coù nhaân duyeân thì gôûi duïc, khoâng coù nhaân duyeân thì neân ra ñi. Gôûi duïc coù naêm caùch nhö ñaõ noùi ôû treân. Phaùp töông öng vôùi ngöôøi nhaän duïc laø: Neáu coù caùc naïn, ngöôøi nhaän duïc khoâng ñeán ñöôïc thì ngöôøi nhaän duïc thanh tònh, chuùng Taêng thanh tònh. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ngöôøi nhaän duïc. Phaùp töông öng vôùi thanh tònh laø: Neáu beänh, khoâng ñeán ñöôïc thì töï noùi thanh tònh. Ñoù goïi laø thanh tònh. Trong khi Töï töù thì chæ ñöôïc noùi gôûi duïc, khoâng ñöôïc noùi gôûi duïc thanh tònh. Caùc phaùp söï khaùc thì noùi thaúng laø gôûi duïc thanh tònh, khoâng noùi thanh tònh. Ñoù laø gôûi duïc thanh tònh. Ngöôøi nhaän duïc coù naïn, khoâng ñi ñöôïc, goïi laø nhaän duïc thanh tònh. Ñoù laø phaùp töông öng vôùi ngöôøi nhaän duïc thanh tònh. Caùc quy ñònh ñaõ ñöôïc noùi ôû treân caàn ñöôïc suy xeùt laïi theo naêm kinh sau: - Kinh Tyø-kheo. - Kinh Tyø-kheo ni. - Kinh Ma-ñaéc-laëc-giaø (luaän). - Kinh Taêng nhaát. - Kinh caùc Kieàn ñoä. Döïa vaøo caùc Kinh aáy ñeå suy xeùt caùc ñieàu treân, ñieàu naøo hôïp vôùi nghóa cuûa naêm Kinh thì haõy thoï trì, ñöøng neân xaû boû. Neáu ñieàu naøo khoâng hôïp thì ñeå ñoù, khoâng neân thöïc haønh. Laïi nöõa, phaùp caàn suy xeùt laø: Moät laø duyeân, hai laø cheá, ba laø cheá theâm, toùm löôïc, phaïm, khoâng phaïm phaûi töông öng vôùi naêm loaïi Kinh. Duøng duyeân, cheá vaø cheá theâm trong naêm loaïi Kinh naøy ñeå ñoái chieáu. Theá naøo laø noùi toång quaùt: Tyø-kheo töùc laø taát caû Tyø-kheo, ñoù laø noùi toång quaùt. Theá naøo laø noùi löôïc? - Ñoù laø noùi phaàn ñaàu, giöõa vaø cuoái nhöng chæ neâu leân nghóa. Ñoù laø noùi löôïc.

Noùi ñaày ñuû laø: Coù Tyø-kheo noùi vôùi Tyø-kheo choã hieåu bieát cuûa mình vaø baûo: “Toâi ñaõ ñích thaân nghe Phaät noùi nhö vaäy”. Nghe xong, khoâng ñöôïc huûy baùng lôøi aáy, cuõng khoâng ñöôïc thoï trì ngay. Phaûi ñem söï hieåu bieát ñoù so saùnh vôùi naêm boä Kinh, neáu thích hôïp vôùi Kinh thì neân noùi: “Lôøi tröôûng laõo noùi raát toát, haõy töï thoï trì, ñöøng xaû boû. Laïi thöôøng giaûng noùi ñaày ñuû cho ngöôøi khaùc nghe”. Neáu khoâng töông öng vôùi naêm

boä Kinh thì neân ngaên: “Lôøi tröôûng laõo noùi khoâng neân thoï trì, cuõng ñöøng neân giaûng noùi cho ngöôøi khaùc, haõy tìm söï hieåu bieát toát ñeïp”. Ñoù goïi laø vieäc giaûng noùi ñaày ñuû thöù nhaát. Söï giaûng noùi ñaày ñuû thöù hai laø: Coù ngöôøi noùi: “Toâi ñaõ ñích thaân nghe chuùng Taêng noùi”, vaø ngöôøi ñoù cuõng noùi vôùi ngöôøi khaùc veà söï hieåu bieát cuûa mình. Ngöôøi nghe cuõng phaûi laøm nhö ôû treân, khoâng cheâ bai, khoâng thoï trì maø duøng naêm Kinh ñeå kieåm nghieäm. Ñoù laø söï giaûng noùi ñaày ñuû thöù hai. Söï giaûng noùi ñaày ñuû thöù ba laø: Coù Tyø-kheo töï noùi: “Ñaõ ñích thaân nghe ba ngöôøi noùi” vaø cuõng noùi vôùi Tyø-kheo khaùc veà hieåu bieát cuûa mình. Muoán thoï trì hay khoâng thoï trì lôøi noùi naøy thì phaûi ñem so saùnh vôùi naêm boä Kinh. Ñoù laø söï giaûng noùi ñaày ñuû thöù ba. Söï giaûng noùi ñaày ñuû thöù tö laø: Laïi coù Tyø-kheo töï xöng: “Toâi ñaõ ñích thaân nghe hai Tyø-kheo ñaïi ñöùc noùi nhö vaäy” vaø Tyø-kheo aáy cuõng noùi vôùi ngöôøi khaùc theo hieåu bieát cuûa mình. Khi nghe lôøi aáy, muoán bieát coù neân thoï nhaän hay khoâng thì Tyø-kheo phaûi kieåm nghieäm nhö treân. Ñoù laø söï giaûng noùi ñaày ñuû thöù tö. Ñaày ñuû coù hai loaïi: moät laø vaên ñaày ñuû, hai laø nghóa roäng. Ñoù laø boán söï giaûng noùi ñaày ñuû. Laïi noùi toùm löôïc veà nghóa thích hôïp vaø khoâng thích hôïp. Loaïi baùt thích hôïp laø baùt saét, baùt goám, baùt cuûa nöôùc Öu-giaø, baùt cuûa nöôùc Öu-giaø-xa, baùt ñen cuûa nöôùc Tyø-xaù-ly, baùt ñoû cuûa nöôùc Xaù- Veä. Baùt tuy coù saùu loaïi nhöng thaät ra chæ coù baùt saét vaø goám. Ñoù laø loaïi baùt thích hôïp. Loaïi baùt khoâng thích hôïp laø baùt chieân-ñaøn, baùt goã Thi-xaù-baø, baùt ñaù, baùt vaøng, baùt baïc, baùt löu ly, baùt ngoïc, baùt baûy baùu. Ñoù laø loaïi baùt khoâng thích hôïp. Ñoù laø thích hôïp vaø khoâng thích hôïp. Ngöôøi kia thích hôïp, ngöôøi naøy khoâng thích hôïp: - Thích hôïp laø: Tyø-kheo coù baùt dö ñöôïc pheùp chöùa möôøi ngaøy. - Khoâng thích hôïp laø: Tyø-kheo ni coù baùt dö khoâng ñöôïc chöùa quaù moät ngaøy. Ñoù laø khoâng thích hôïp. Ñoù laø ngöôøi naøy thích hôïp, ngöôøi kia khoâng thích hôïp. Chöøng aáy ngöôøi thì thích hôïp, Baáy nhieâu ngöôøi thì khoâng thích hôïp laø: Baùt luûng ñaõ ñöôïc vaù hôn naêm choã, laïi xin baùt môùi ñeå thoï trì, caàn phaûi ôû giöõa boán Tyø-kheo, baïch nhò yeát-ma ñeå thoï trì. Ba Tyø-kheo trôû xuoáng thì khoâng ñöôïc. Ñoù goïi laø chöøng ñoù ngöôøi thì thích hôïp, chöøng ñoù ngöôøi khoâng thích hôïp.

Ñuùng kích cöõ thì thích hôïp, khoâng ñuùng kích cöõ thì khoâng thích hôïp laø: - Thích hôïp laø: Moät thaêng röôõi ñeán hai thaêng röôõi laø thích hôïp. - Khoâng thích hôïp laø: Khoâng ñuû moät thaêng röôõi, hoaëc hôn hai thaêng röôõi laø khoâng thích

hôïp. Ñoù goïi laø ñuùng kích côõ thích hôïp, khoâng ñuùng kích côõ thì khoâng thích hôïp. Maøu naøy thích hôïp, maøu kia khoâng thích hôïp laø: - Do xoâng ñoát maø ñöôïc thì thích hôïp. - Maøu khoâng do xoâng ñoát maø ñöôïc thì khoâng thích hôïp. Ñoù laø maøu thích hôïp vaø khoâng thích hôïp. Hoaëc coù luùc thích hôïp, coù luùc khoâng thích hôïp: - Thích hôïp laø: Tyø-kheo naøo coù y baùt bò giaëc cöôùp, nöôùc cuoán troâi, rôi xuoáng ñaát bò vôõ, hoaëc maát thì coù theå noùi vôùi cha meï, baø con, quyeán thuoäc ñeå xin. Ñoù laø thích hôïp. - Neáu khoâng bò nöôùc cuoán troâi, giaëc cöôùp, rôi xuoáng ñaát bò vôõ, bò maát maø noùi vôùi cha meï, baø con, quyeán thuoäc ñeå xin thì khoâng thích hôïp. Ñoù laø luùc thích hôïp hay khoâng thích hôïp. Söï thích hôïp hay khoâng thích hôïp cuûa y aùo: - Loaïi y thích hôïp laø: Möôøi loaïi vaûi may y. - Loaïi khoâng thích hôïp laø: Y coù maøu saéc ñeïp, y gaám, y maøu traéng, y coù tua. Nhieàu loaïi y nhö vaäy ñeàu khoâng thích hôïp. Ñoù laø caùc loaïi y khoâng thích hôïp. Chæ thoï trì moät y trong soá ba y cuõng khoâng thích hôïp. Cho ñeán treân ñaàu truøm y laøm baèng loâng thuù coù tua cuõng khoâng thích hôïp. Coù luùc thích hôïp, coù luùc khoâng thích hôïp laø: Neáu bò cöôùp, bò nöôùc luõ cuoán troâi, bò chaùy, hoaëc bò maát thì neân noùi vôùi cha meï, anh em, baø con ñeå xin. Neáu khoâng nhö vaäy thì khoâng neân noùi ñeå xin. Ñoù goïi laø coù luùc thích hôïp, coù luùc khoâng thích hôïp. Y maëc loùt thích hôïp laø: Ngaén nhaát cuõng phaûi daøi quaù eo moät gang tay. Phaûi may y sao cho che ñöôïc hai vuù vaø oâm kín naùch. Ñoù laø thích hôïp. Khoâng thích hôïp laø: may y quaù ngaén. Y loùt beân trong ñöôïc maëc khi naèm nguû buoåi chieàu toái. Y naøy phaûi coù ñoä daøi ñuû ñeå che kín töø coå ñeán chaân ñeå khoûi laøm dô y saïch beân ngoaøi. Ñoù laø ñuùng kích côõ. Y che gheû phaûi daøi boán khuyûu tay, roäng hai khuyûu tay.

624 BOÄ LUAÄT 11

Y taém möa phaûi daøi hai gang tay röôõi. Khaên lau mình phaûi daøi moät gang, roäng moät gang tay. Khaên lau maët daøi moät khuyûu tay, roäng moät khuyûu tay. Khaên lau maét daøi roäng ñeàu ñuùng moät gang tay mình. Ngaàn aáy ngöôøi thì thích hôïp, ngaàn aáy ngöôøi thì khoâng thích hôïp laø: Boán ngöôøi thì thích hôïp. Ba ngöôøi, hai ngöôøi thì khoâng thích hôïp. Ñoù laø ngaàn aáy ngöôøi thì thích hôïp, ngaàn aáy ngöôøi thì khoâng thích hôïp. Hoaëc coù khi thích hôïp, hoaëc coù khi khoâng thích hôïp: Thích hôïp laø trong moät thaùng sau khi Töï töù ñöôïc thoï y Ca-thi-na, quaù haïn thì khoâng ñöôïc thoï. Ñoù laø coù khi thích hôïp, coù khi khoâng thích hôïp. Coù maøu thích hôïp, coù maøu khoâng thích hôïp: maøu ñöôïc Phaät cho pheùp thì thích hôïp, maøu khoâng ñöôïc Phaät cho pheùp thì khoâng thích hôïp. Ñoù goïi laø coù maøu thích hôïp, coù maøu khoâng thích hôïp. Coù giôùi haïn thích hôïp, coù giôùi haïn khoâng thích hôïp: Thích hôïp laø: maëc y noäi ngaén treân maét caù ba ngoùn tay laø thích hôïp. Neáu daøi hôn theá thì khoâng thích hôïp. Ñoù goïi laø giôùi haïn thích hôïp hay khoâng thích hôïp. Phaùp ñi ñöôøng laø: Tieàn an cö vaø haäu an cö duø ñi ñeán ñaâu xong vieäc roài cuõng phaûi ñi veà nôi an cö. Haäu an cö neáu coù duyeân söï cuõng phaûi xin pheùp baûy ngaøy ñeå ñi. Moät thaùng sau cuûa tieàn an cö cuõng neân ñi. Khoâng neân ñi laø: Trong muøa haï, khoâng coù duyeân söï thì khoâng ñöôïc xin pheùp baûy ngaøy. Trong muøa ñoâng, khoâng coù duyeân söï thì

khoâng neân ñi. Ñoù laø neân vaø khoâng neân ñi. Ngöôøi thích hôïp vaø khoâng thích hôïp laø: - Quaù cao, quaù luøn, coù caùc naïn, khoâng ñuû soá chuùng Taêng. Ñoù laø khoâng thích hôïp. - Thích hôïp laø: khoâng cao, khoâng thaáp, tuoåi ñuû hai möôi, khoâng coù caùc naïn, ñaày ñuû soá chuùng Taêng thanh tònh. Ñoù laø thích hôïp. Ñoù goïi laø ngöôøi thích hôïp vaø khoâng thích hôïp. Phoøng thích hôïp vaø khoâng thích hôïp: - Thích hôïp laø: Ñaát ñöôïc chuùng Taêng cho pheùp nhö phaùp. Nôi ñoù khoâng coù caùc naïn. Phaûi xaây caát ñuùng kích côõ cho pheùp. Ñoù laø thích hôïp. - Khoâng thích hôïp laø: Taêng khoâng cho nhö phaùp, nôi ñoù coù caùc naïn. Laøm quaù kích côõ cho pheùp neân phaûi xin tieàn cuûa raát nhieàu, laøm ñaøn-vieät chaùn gheùt. Ñoù laø khoâng thích hôïp. Ñoù laø phoøng thích hôïp hay khoâng thích hôïp. Phaïm Tyø-ni laø phaïm moät trong baûy tuï. Phaûi xeùt xem phaïm vaøo tuï naøo trong baûy tuï naøy. Laïi phaûi xeùt xem neân saùm hoái laøm sao toäi naøy

môùi tröø ñöôïc. Laïi phaûi bieát thôøi ñieåm phaïm toäi naøy laø ñaàu ñeâm hay cuoái ñeâm, hay laø hai ñeâm môùi phaùt sanh. Laïi phaûi xeùt xem toäi naøy phaïm tröôùc böõa aên, sau böõa aên hay ban ngaøy. Nguyeân nhaân gaây ra vi phaïm laø ngöôøi hay phaùp. Vieäc phaïm vaøo ñaàu ñeâm laø nhaän vaø duøng nhöõng vaät khoâng neân nhaän duøng. Phaïm ban ñeâm laø: Tyø-kheo thuyeát phaùp cho Tyø-kheo ni vaøo ban ñeâm thì phaïm. Phaïm sau hai ñeâm laø: Nguû chung vôùi ngöôøi chöa thoï giôùi Cuï tuùc quaù hai ñeâm, khi maët trôøi chöa moïc maø khoâng ngoài daäy, khoâng ra ngoaøi thì phaïm. Phaïm tröôùc giôø ngoï laø: Röûa chaân tröôùc giôø ngoï, laáy daàu thoa chaân ñi vaøo laøng thì phaïm, tröø khi beänh. Phaïm sau khi aên laø: Tröôùc ñaõ nhaän lôøi thænh thoï thöïc cuûa ngöôøi vaøo giôø ngoï, sau ñoù laïi nhaän lôøi thænh ôû nôi khaùc nhöng khoâng noùi vôùi ngöôøi ôû beân caïnh maø ñi thì goïi laø phaïm. Phaïm ban ngaøy laø: Vaøo ban ngaøy, Tyø-kheo naøo naèm nguû ôû nôi ñaát troáng thì goïi laø phaïm. Laïi coù vieäc phaïm ban ngaøy laø: Khoâng maëc y haï vaø aùo loùt maø chæ ñaép caø-sa ñi kinh haønh, ñeä töû ñi kinh haønh cuøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, nhaän thöùc aên quaù nhieàu, mang giaøy da khoâng truùng. Ñoù goïi laø phaïm ban ngaøy. Nhöõng vi phaïm phaùt sanh theo phaùp laø: Khi chöùng ñaéc phaùp thöôïng nhôn khoâng ñöôïc noùi vôùi baïch y, neáu laø ngöôøi xuaát gia quen bieát, hôïp yù nhau thì coù theå noùi cho nghe, khoâng neân noùi vôùi ngöôøi khaùc. Laïi coù vieäc vi phaïm do phaùp: Hoaëc daïy Kinh cho ngöôøi ñoái dieän, hoaëc cuøng tuïng; ngöôøi daïy Kinh daïy caâu tröôùc, ngöôøi hoïc Kinh tuïng tieáp caâu sau. Ngöôøi nhö vaäy khoâng neân truyeàn daïy Kinh. Khoâng cuøng tuïng laø: Thöôïng toïa tuïng caâu tröôùc xong, Haï toïa tuïng laïi caâu Thöôïng toïa vöøa tuïng, khoâng ñöôïc tuïng cuøng moät luùc, khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi nöõ quaù naêm saùu lôøi. Khoâng ñöôïc noùi phaùp cho ngöôøi che vai, che ñaàu vaø nhieàu ngöôøi nhö vaäy. Ñoù goïi laø vi phaïm do phaùp. Vi phaïm do ngöôøi laø: Cao, thaáp quaù ñoä, khoâng ñuû hai möôi tuoåi, coù caùc naïn, chuùng Taêng khoâng ñuû soá vaø khoâng thanh tònh, nhoùm hoïp thoï giôùi moät caùch phi phaùp, thoï giôùi giöõa hö khoâng, thoï giôùi ôû ngoaøi giôùi, truyeàn Giôùi cho möôøi ba haïng ngöôøi phi phaùp vaø ngöôøi thoï giôùi khoâng ñaéc giôùi. Taát caû ñeàu goïi laø vi phaïm do

ngöôøi. Vi phaïm do saùu choã phaùt sanh neân suy xeùt saùu choã ñeå saùm hoái.

626 BOÄ LUAÄT 11

Coù vi phaïm phaùt sanh do thaân, chaúng phaûi do taâm, mieäng. Coù vi phaïm do mieäng, chaúng phaûi do thaân, taâm. Coù vi phaïm do taâm, chaúng phaûi do thaân, mieäng. Coù vi phaïm phaùt sanh do thaân, taâm. Coù vi phaïm phaùt sanh taâm mieäng. Coù vi phaïm phaùt sanh do thaân mieäng. Coù vi phaïm phaùt sanh do tham duïc. Coù vi phaïm phaùt sanh do saân haän. Coù vi phaïm phaùt sanh do ngu si. Coù vi phaïm do bò thaân, mieäng ngu si laøm haïi. Coù vi phaïm do thaân, mieäng saân haän laøm haïi. Coù vi phaïm do thaân, mieäng tham duïc laøm haïi. - Vi phaïm do thaân chaúng phaûi do taâm, mieäng laøm haïi laø ba-la-di ñaàu tieân vaø coá yù laøm xuaát tinh. Trong vi phaïm naøy, coù vi phaïm laø baát thieän, coù vi phaïm laø voâ kyù, nguû lìa ba y, hoaëc duøng tay, duøng gaäy ñaùnh ngöôøi ñeàu goïi laø vi phaïm do thaân. - Vi phaïm do mieäng laø Ba-la-di thöù tö, do taâm duïc neân noùi lôøi thoâ tuïc vôùi ngöôøi nöõ hoaëc noùi vôùi taâm saân haän, töï ca ngôïi thaân mình roài baûo ñem söï daâm duïc cuùng döôøng mình; phæ baùng döïa vaøo tröôøng hôïp khoâng caên cöù thöù hai; huûy nhuïc doøng hoï, hình daïng cuûa ngöôøi khaùc, noùi doái, noùi hai löôõi, nhöõng vieäc nhö vaäy vaø nhöõng vi phaïm khaùc do khaåu nghieäp maø ñöôïc goïi laø vi phaïm do khaåu nghieäp phaùt sanh. - Vi phaïm do thaân, mieäng maø phaùt sanh laø Ba-la-di thöù hai,laøm mai cho ngöôøi hoaëc nhöõng vieäc veà phoøng oác. Nhöõng vieäc aáy vaø nhöõng vieäc khaùc töông töï laø vi phaïm do thaân, mieäng. - Vi phaïm do taâm maø phaùt sanh laø nhö trong ba möôi Xaû ñoïa, Tyø- kheo ñöôïc thí chuû cho vaøng baïc, tuy tay khoâng caàm maø nghó ñoù laø cuûa mình vaø baûo tònh nhaân ñem caát vaøo nôi aáy maø khoâng noùi vôùi tònh nhaân: “OÂng haõy tuøy yù duøng”, hoaëc nhö Tyø-kheo thaáy ngöôøi khaùc vi phaïm maø che giaáu khoâng phaùt loà vôùi ngöôøi khaùc, ñoù laø vi phaïm do taâm. - Vi phaïm do thaân, taâm maø phaùt sanh laø vi phaïm töø thaân taâm nhö treân. - Vi phaïm do thaân, mieäng, taâm maø phaùt sanh laø vi phaïm töø thaân, mieäng, taâm nhö treân. - Vi phaïm töø tham duïc maø phaùt sanh laø Ba-la-di ñaàu tieân, coá yù laøm xuaát tinh, thaân xuùc chaïm, mieäng ca ngôïi thaân mình. - Vi phaïm do saân haän maø phaùt sanh laø: Giôùi Ba-la-di thöù ba, phæ baùng döïa vaøo vieäc khoâng caên cöù thöù hai.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 8 627

- Vi phaïm do ngu si maø phaùt sanh laø: Neáu Tyø-kheo ngu si, khoâng nhaän lôøi can giaùn cuûa ngöôøi thì gaây ra vi phaïm do ngu si phaùt sanh. - Vi phaïm do thaân vaø tham maø phaùt sanh laø Ba-la-di ñaàu tieân, thaân xuùc chaïm, coá yù laøm xuaát tinh vaø caùc vi phaïm khaùc do thaân vaø tham maø phaùt sanh. - Vi phaïm do mieäng vaø tham maø phaùt sanh laø: Vì daâm duïc neân noùi lôøi thoâ tuïc, khen ngôïi thaân mình vaø nhöõng vieäc khaùc töông töï. Ñoù goïi laø vi phaïm do mieäng vaø tham maø phaùt sanh. - Vi phaïm do thaân, mieäng, tham maø phaùt sanh laø: Nhö coù hai meï con cuøng xuaát gia, con thöôøng ñeán cuùng döôøng meï, meï con ñeàu sanh taâm tham, meï noùi vôùi con: “Ñoù laø choã maø oâng ñaõ sanh ra. Nay

haõy xem laïi noù thì coù loãi gì?" Ngöôøi con nghe lôøi meï lieàn laøm vieäc baát tònh. Ñoù laø vi phaïm do thaân, mieäng, tham maø phaùt sanh. Nhöõng vieäc nhö vaäy raát nhieàu, nay noùi toùm löôïc nhö vaäy. - Vi phaïm phaùt sanh do thaân vaø saân laø: Töï tay gieát cheát maïng ngöôøi vaø caàm gaäy ñaùnh ngöôøi. Laïi coù Tyø-kheo tranh caõi vôùi baïch y, thaùo heát nöôùc trong ruoäng luùa cuûa ngöôøi khaùc laøm cho luùa bò cheát. Nhöõng vieäc nhö vaäy laø vi phaïm do thaân vaø saân maø phaùt sanh. - Vi phaïm töø mieäng vaø saân maø phaùt sanh laø: Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi khaùc: "Haõy gieát cheát ngöôøi aáy cho ta", hoaëc sai, hoaëc vieát thö..., nhöõng vieäc nhö vaäy chaúng phaûi laøm moät laàn. Ñoù laø vi phaïm töø mieäng vaø saân maø phaùt sanh. - Vi phaïm töø thaân, mieäng, saân maø phaùt sanh laø: Nöông theo taâm saân, thaân hoaëc mieäng laøm haïi ngöôøi khaùc, laøm böïc mình loaïn ngöôøi khaùc. Ñoù laø vi phaïm töø thaân, mieäng vaø saân maø phaùt sanh. - Vi phaïm töø thaân vaø ngu si maø phaùt sanh laø: Coù Tyø-kheo laáy loaïi ngoïa cuï traûi giöôøng ñem traûi nôi ñaát troáng ñeå ngoài, khi ñi khoâng töï caát, ñoù laø vi phaïm do ngu si vaø thaân maø phaùt sanh. - Vi phaïm do mieäng vaø ngu si phaùt sanh laø: Coù Tyø-kheo khaùch nhaän phoøng oác, ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng, boû ñi hai ñeâm, khoâng töï ñeán baùo, cuõng khoâng baûo ngöôøi khaùc ñeán baùo. Ñoù laø vi phaïm do mieäng vaø ngu si maø phaùt sanh. - Vi phaïm töø thaân, mieäng, ngu si maø phaùt sanh laø: Coù ngöôøi nhaän phoøng oác, giöôøng, phu cuï cuûa Taêng, khi ñi khoâng baûo ngöôøi caát, cuõng khoâng töï caát. Ñoù laø vi phaïm töø thaân, mieäng, ngu si maø phaùt sanh. - Bò thaân vaø tham laøm haïi laø: Coù moät Tyø-kheo teân Naêng-giaø-taêng- ñeà, ñöôïc Taêng sai giöõ chuøa. Sau ñoù coù moät beù gaùi vaøo chuøa, oâng ta lieàn

oâm beù gaùi cuøng laøm vieäc baát tònh. Vì beù gaùi ñoù coøn nhoû tuoåi neân nöõ caên bò raùch maø cheát. Caùc Tyø-kheo phaân vaân, khoâng bieát trong hai toäi saùt vaø daâm, ngöôøi naøy phaïm toäi naøo neân ñeán hoûi Theá Toân, Phaät noùi: "Bò maéc toäi daâm". Ñoù laø vi phaïm do thaân, tham laøm haïi. - Vi phaïm do mieäng, tham laøm haïi laø: Luùc aáy, coù baïch y bò beänh neân naèm, ngöôøi aáy coù ngöôøi vôï nhan saéc xinh ñeïp, coù moät Tyø-kheo ñeán thaêm beänh vaø baûo ngöôøi vôï oâng ta: - Haõy cuøng toâi laøm vieäc daâm duïc. Ngöôøi nöõ ñaùp: - Toâi coøn coù choàng, khoâng theå töï tieän ñöôïc. Tyø-kheo lieàn noùi cho ngöôøi beänh nghe phaùp laø: - Neáu taïo toäi maø soáng laâu ôû ñôøi thì ñôøi sau chòu toäi raát laâu. neáu coù phöôùc ñöùc thì khi cheát lieàn ñöôïc höôûng thuù vui coõi trôøi, duøng ñôøi soáng xaáu xa naøy laøm gì? Nghe xong, ngöôøi beänh lieàn nhaøm chaùn thaân vaø tìm caùch töï töû. Caùc Tyø-kheo baïch vôùi Phaät, Phaät noùi: - Ngöôøi naøy phaïm toäi Ba-la-di. Ñoù laø vi phaïm do mieäng, tham laøm haïi. - Vi phaïm do thaân, mieäng, tham laøm haïi chính laø thaân, mieäng, tham. Luùc aáy, coù Öu-baø-di Toâ-tyø-da, baûo Tyø-kheo: - Neáu cuøng toâi haønh duïc, khi chaát baát tònh saép ra haõy ruùt ra vaø ñöùng daäy thì khoâng phaïm. Tyø-kheo lieàn nghe theo, cuøng coâ aáy haønh duïc vaø cho laø khoâng phaïm. Vieäc aáy daàn daàn ñeán tai ñöùc Theá Toân, Phaät noùi: - Ñoù laø vi phaïm do thaân, mieäng, tham. Laïi nöõa, vi phaïm do

thaân, mieäng, tham laø: Coù moät Tyø-kheo truyeàn giôùi cho ñeä töû, baïch töù yeát-ma truyeàn giôùi xong, khoâng noùi Giôùi töôùng maø ñeå oâng ta veà chuøa. Sau ñoù, ñeä töû gaëp ngöôøi vôï cuõ, ngöôøi vôï hoûi: - Anh ñang laøm gì? Ñaùp: - Thaày daãn ñeán ñaây ñeå thoï ñaïi giôùi. Vôï lieàn noùi: - Soá ngaøy giöõ giôùi coøn daøi, hoâm nay nhaân dòp gaëp nhau, haõy cuøng nhau haønh duïc. Ngöôøi choàng lieàn cuøng laøm vieäc baát tònh theo lôøi ngöôøi vôï. Sôû dó ngöôøi naøy laøm vieäc baát tònh laø do khoâng bieát giôùi töôùng. Nghe vaäy, Phaät

lieàn cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi, sau khi truyeàn giôùi xong phaûi laäp töùc noùi cho ngöôøi thoï giôùi bieát Giôùi töôùng. Ñoù laø vi phaïm do thaân, mieäng, tham. Bò thaân, saân haän laøm haïi laø: Nöông theo taâm saân, töï tay caét gieát cheát ngöôøi khaùc. Ñoù laø vi phaïm do saân haän vaø thaân laøm haïi. Vi phaïm do mieäng vaø saân laøm haïi laø: Sai ngöôøi khaùc ñi gieát ngöôøi. Ñoù laø vi phaïm do mieäng vaø saân haän laøm haïi. Bò thaân, mieäng vaø saân haän laøm haïi laø: Thaân töï gieát, mieäng sai ngöôøi gieát. Ñoù laø vi phaïm do thaân, mieäng vaø saân haän laøm haïi. Bò thaân vaø ngu si laøm haïi laø: Hoaëc goã cuûa ngöôøi khaùc, hoaëc traùi caây, hoaëc caây coái, khoâng noùi vôùi chuû maø töï yù laáy, ñoù laø vi phaïm do thaân, vaø ngu si laøm haïi. Bò mieäng vaø ngu si laøm haïi laø: Coù Tyø-kheo thaáy vieäc laøm cuûa Tyø- kheo khaùc khoâng ñuùng neân noùi: “Tröôûng laõo, vieäc laøm naøy khoâng ñuùng phaùp, khoâng neân laøm nöõa”. Tyø-kheo aáy ñaùp laïi lôøi can giaùn laø: “Toâi khoâng nghe theo lôøi cuûa Ñaïi Ñöùc, ñeå toâi hoûi laïi ngöôøi coù trí tueä”. Ñoù laø vi phaïm do mieäng vaø ngu si. Laïi coù vi phaïm do mieäng vaø ngu si laø: Khi chuùng Taêng noùi giôùi, ngöôøi ñoù noùi: “Noùi nhöõng giôùi nhoû nhaët naøy laøm gì”. Ñoù cuõng laø vi phaïm do mieäng vaø ngu si. Laïi coù ngöôøi khi Taêng thuyeát giôùi thì noùi: “Ñieàu caùc vò ñang noùi, chuùng toâi ñaõ nghe hoaøi, caàn gì phaûi noùi laïi”. Ñoù laø vi phaïm do mieäng vaø ngu si. Vi phaïm do thaân, mieäng vaø ngu si laø: Neáu hai, ba ngöôøi baûo moät ngöôøi ñi gieát ngöôøi, ngöôøi aáy noùi: “Ñöôïc” vaø laäp töùc ñi gieát. Ñoù laø vi phaïm do thaân, mieäng, ngu si. Vi phaïm do baát thieän laø: Vi phaïm do phaøm phu coá yù gaây ra vaø vi phaïm do ngöôøi höõu hoïc coá laøm. Phaïm do voâ kyù laø theá naøo? - Phaøm phu khoâng coá yù maø laøm, hoaëc do nhaàm laãn maø laøm. Baäc Höõu hoïc vaø A-la-haùn do sô suaát maø laøm. Ñoù goïi laø phaïm do voâ kyù. Nhôù nghó saùm hoái laø: Neáu bieát maø coá laøm laø naëng. Neáu ngu si khoâng hieåu maø laøm laø nheï. Phaïm naëng thì saùm hoái tröôùc moät ngöôøi, hoaëc tröôùc chuùng Taêng, toäi môùi tieâu tröø.Phaïm nheï thì taâm nghó, mieäng noùi, toäi lieàn tieâu tröø. Ñoù laø toäi Ñoät-kieát-la, aùc khaåu. Taát caû nhöõng ñieàu baát thieän ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la.

Ñoät-kieát-la coøn goïi laø aùc taùc. Laáy y phaán taûo treân thi theå cuûa ngöôøi cheát chöa bò hö raõ, y phaán taûo treân töû thi ñaët ngoaøi cöûa, hoaëc khoeùt vaùch töôøng vöùt ra, y naèm treân haøng raøo töôûng laø y phaán taûo,... Laáy caùc loaïi y nhö vaäy ñeàu phaïm toäi nheï, taâm nieäm saùm hoái, toäi lieàn tieâu tröø. Ñoù laø vi

phaïm do thaân. Neáu coù vi phaïm, khi thuyeát giôùi khoâng saùm hoái ñöôïc, phaûi töï ghi nhôù, sau khi thuyeát giôùi xong seõ saùm hoái. Coù vi phaïm do sô suaát thì taâm nieäm töï traùch, toäi lieàn tieâu dieät. Ñoù laø toäi do khoâng coá yù phaïm caùc phaùp Hoïc. Coá yù phaïm möùc thaáp nhaát laø saùm hoái tröôùc moät ngöôøi. Ñoù laø toäi nheï. Coá phaïm möùc trung bình laø töï taùnh Thaâu-lan-giaù, Ba-daät-ñeà, Ba- la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Ñoù laø phaïm möùc trung bình, phaûi saùm hoái tröôùc moät ngöôøi. Toäi naëng laø möôøi ba Taêng-taøn, Thaâu-lan-giaù gaàn Taêng-taøn, Thaâu-lan-giaù gaàn Ba-la-di. Ñoù laø toäi naëng trong soá caùc toäi coù theå saùm hoái. Toäi khoâng theå saùm hoái laø: boán toäi Ba-la-di, toäi Ñoät-kieát-la, Ba- daät-ñeà, Thaâu-lan-giaù. Ñoù laø nhöõng toäi khoâng theå saùm hoái. Neáu Tyø-kheo cuøng nhau tranh caõi, muoán tröø toäi, tröôùc heát phaûi saùm hoái vôùi ngöôøi ñaõ tranh caõi vôùi mình. Cuõng nhö coû phuû treân buøn, gi- uùp ngöôøi ñi qua khoâng bò dô baån, cuõng vaäy, cuøng hoøa hôïp saùm hoái, che vieäc aùc, phaùt sanh vieäc laønh, sau ñoù môùi saùm hoái toäi ñaõ vi phaïm. Yeát-ma saùm hoái tröø toäi ñaõ noùi ôû ñoaïn treân. Tyø-ni dieät tröø tranh chaáp ngoân tuïng laø: Ñaùnh nhau, maï nhuïc nhau goïi laø choáng ñoái. Tranh laø beø nhoùm giuùp ñôõ nhau goïi laø tranh. Ngoân laø neâu ra söï vieäc ñeå phaùn ñoaùn neân goïi laø ngoân. Tuïng laø moãi ngöôøi noùi ra söï lyù phaûi traùi. Tranh chaáp goàm coù ba loaïi laø: Thieän, aùc, voâ kyù. Laïi phaûi xeùt xem vieäc tranh chaáp ñoù do nhôn duyeân gì maø phaùt sanh vaø saùm hoái laøm sao ñeå tröø dieät. Söï tranh chaáp naøy phaùt sanh vaøo ñaàu ñeâm, giöõa ñeâm hay cuoái ñeâm. Phaùt sanh tröôùc böõa aên, sau böõa aên hay giöõa böõa aên. Söï tranh chaáp naøy coù phaûi phaùt sanh sau hai ñeâm khoâng? Coù phaûi phaùt sanh vì phaùp khoâng? Hay phaùt sanh vì ngöôøi? Söï tranh chaáp phaùt sanh vaøo ñaàu ñeâm laø: Nöôùc uoáng vaøo ñaàu ñeâm coù ngöôøi noùi uoáng khi ñaõ quaù ñaàu ñeâm; coù ngöôøi noùi khoâng ñöôïc uoáng, cho ñeán vieäc truyeàn Giôùi Cuï tuùc cho ngöôøi cao, thaáp, cho nhöõng ngöôøi phi phaùp thì coù ngöôøi noùi ñöôïc, coù ngöôøi noùi khoâng ñöôïc vaø nhaân ñoù phaùt sanh tranh chaáp.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 8 631

Taát caû nhöõng vieäc nhö vaäy ñeàu ñaõ ñöôïc noùi trong phaàn phaïm Luaät ôû treân. Nhaân duyeân chính cuûa vieäc tranh chaáp naøy goàm coù saùu, phaân chia ra thì thaønh möôøi taùm. Nhöõng gì laø saùu? 1- Saân haän. 2- Naõo haïi. 3- Xaûo traù. 4- Keo kieät, ganh gheùt. 5- Kieán thuû. 6- Taø kieán, bieân kieán. Saân haän laø saéc maët bieán ñoåi laøm ngöôøi ta sôï. Naõo haïi laø coù theå laøm haïi ngöôøi khaùc, laøm cho hoï buoàn raàu. Xaûo traù laø taâm khoâng thaät neân giaû doái, laøm khoâng thaät. Keo kieät, ghen gheùt laø tham vaät ôû tröôùc maët, khoâng muoán cho ngöôøi, ñoù goïi laø keo kieät. Ganh gheùt laø thaáy ngöôøi khaùc ñaït ñöôïc thì buoàn böïc, ñoù laø ganh gheùt. Kieán thuû laø chaáp chaët kieán thöùc cuûa mình laø ñuùng, kieán thöùc cuûa ngöôøi khaùc laø sai, ñoù laø kieán thuû. Bieân kieán laø chaáp söï tieáp noái laø thöôøng, chaáp söï hoaïi dieät laø ñoaïn. Taø kieán laø huûy baùng khoâng coù nhôn quaû. Ñoù laø saùu choã phaùt sanh ra tranh chaáp. Möôøi taùm loaïi phaân bieät laø: Phaùt sanh theo phaùp, chaúng theo phaùp... cho ñeán noùi, chaúng noùi. Möôøi taùm loaïi treân laøm phaùt sanh tranh chaáp cho neân goïi

laø nguoàn goác cuûa tranh chaáp. Coù hai nhaân duyeân laøm cho söï tranh chaáp naøy ñöôïc töø dieät: moät laø ñoái töôïng phaûi coù maët, hai laø phaûi truy tìm choã phaùt sanh. Nhö nhoùm saùu Tyø-kheo ôû thaønh Xaù Veä, ñeán taém ôû soâng A-leâ-baït- ñeà, côûi y ñeå treân bôø. Sau ñoù coù Tyø-kheo Ca-löu-ñaø ñeán côûi y ñaët treân y cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo. Ñeán khi trôû leân, vò aáy khoâng xem kyõ neân maëc y cuûa nhoùm saùu Tyø-kheo ñi. Nhoùm saùu Tyø-kheo phæ baùng: "Ca-löu-ñaø laáy troäm y", lieàn laøm yeát-ma ôû nôi vaéng. Ca-löu-ñaø phaân vaân neân ñeán hoûi Phaät. Phaät noùi: - Luùc laáy y, oâng laáy vôùi taâm gì? Ca-löu-ñaø noùi: - Daï, con töôûng cuûa mình neân laáy. Ñöùc Phaät noùi: - Neáu vaäy thì khoâng phaïm toäi laáy troäm.

632 BOÄ LUAÄT 11

Nhaân ñoù Phaät lieàn cheá giôùi: - Töø nay trôû ñi phaûi ñuû hai duyeân: moät laø phaûi xem xeùt lyù do, hai laø phaûi coù maët ñoái töôïng, sau ñoù môùi laøm Tyø-ni dieät söï tranh chaáp. Ñoù goïi laø Tyø-ni dieät tranh chaáp. Tyø-ni ñoaïn töø phieàn naõo laø: Tyø-ni ñoaïn töø kieát söû troùi buoäc ôû coõi Duïc, coõi Saéc, coõi Voâ saéc ôû giai ñoaïn kieán ñeá vaø tu ñaïo. Ñoù laø Tyø-ni dieät töø phieàn naõo. Kieát söû laø ñoái töôïng ñi theo haønh giaû, khoâng cho tu thieän, ñoù laø yù nghóa cuûa kieát söû. Huaân taäp töø laâu xa ñeán nay raát khoù xaû boû, laø nghóa cuûa kieát söû. Laøm cho chuùng ta chìm ñaém trong ñöôøng aùc, laø nghóa cuûa kieát söû. Troùi buoäc haønh giaû trong ñöôøng sanh töû, laø nghóa cuûa kieát söû. Laøm cho con ngöôøi thoï thaân lieân tuïc khoâng döùt, laø nghóa cuûa kieát söû; phieàn naõo khoâng döùt laø nghóa cuûakieát söû. Oan gia laø nghóa cuûa kieát söû. Phöông tieän khoâng xaû boû laø nghóa cuûa kieát söû. Laøm aùc khoâng döùt laø nghóa cuûa kieát söû. Möôøi kieát söû laø: Söû kieán, söû nghi, söû giôùi thuûû, söû duïc nhieãm, söû saân haän, söû saéc nhieãm, söû voâ saéc nhieãm, söû voâ minh, söû maïn, söû traïo cöû. Trieàn phöôïc laø: Trieàn voâ minh, trieàn saân haän, trieàn giaûi ñaõi, trieàn thuøy mieân, trieàn traïo cöû, trieàn hoái haän, trieàn nghi, trieàn phöôïc veà töï tham vaät mình, trieàn phöôïc veà tham vaät ngöôøi khaùc. Töø nhöõng trieàn phöôïc naøy sanh ra tranh chaáp, tranh caõi, sau ñoù sanh taâm laøm haïi nhau, troùi buoäc haønh giaû khoâng cho giaûi thoaùt. Ñoù laø nghóa cuûa trieàn phöôïc. Laïi nöõa, trieàn phöôïc laø: Trieàn ngaõ kieán, trieàn nghi, trieàn giôùi thuû, trieàn duïc, trieàn saân haän, trieàn xan tham, trieàn taät ñoá, trieàn voâ minh, trieàn ngaõ maïn, trieàn traïo cöû. Möôøi trieàn phöôïc naøy chính laø möôøi kieát cho neân goïi laø trieàn phöôïc. Coõi Duïc goàm möôøi hai nôi cö truù. Coõi Saéc goàm hai möôi hai nôi cö truù. Coõi Voâ saéc goàm boán nôi cö truù. ÔÛ caùc nôi aáy, baäc Kieán ñeá ñoaïn töø ñöôïc thaân kieán, giôùi thuû vaø nghi. Ngöôøi tu ñaïo ñoaïn töø ñöôïc laø: laøm moûng bôùt tham duïc, saân haän vaø voâ minh ôû coõi Duïc thì ñaéc quaû Tö-ñaø-haøm; ñoaïn töø heát tham duïc, saân haän vaø voâ minh thuoäc coõi Duïc thì ñaéc quaû A-na-haøm; ñoaïn töø heát tham duïc vaø voâ minh thuoäc coõi Saéc vaø Voâ saéc thì ñaéc quaû A-la-haùn. Phaûi suy xeùt xem phieàn naõo naøy phaùt sanh töø ñaâu vaø dieät ñi ôû nôi naøo. Nôi phaùt sanh laø nôi kieát söû phaùt khôûi, sanh taâm ñaém nhieãm, laøm sanh ra taát caû phieàn naõo. Kieát söû phaùt sanh ôû nôi naøo? - Maét

thaáy thaân saéc, sanh taâm tham ñaém, chaáp laø thöôøng coøn vaø chaáp laø ngaõ, cho ñeán yù phaùp cuõng vaäy. ÔÛ

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 8 633

beân ngoaøi laø saùu traàn, ôû giöõa laø saùu thöùc, beân trong laø saùu xuùc, saùu thoï, saùu aùi, saùu giaùc, saùu quaùn cho ñeán naêm aám, möôøi hai nhaäp, boán ñaïi, quyeán thuoäc cuûa thöùc. Taâm ta quaùn saùt nhöõng phaùp naøy vaø chaáp laø ngaõ, laø thöôøng. Nhaân naêm aám, möôøi hai nhaäp, möôøi taùm giôùi phaùt sanh ngaõ, cho laø thöôøng coøn neân coù theå sanh ra kieát söû vaø taát caû caùc phieàn naõo. Phieàn naõo goàm naêm traêm loaïi neân goïi laø taát caû. Ñoù laø nôi phaùt sanh. Nôi tieâu dieät laø: ÔÛ choã phieàn naõo phaùt khôûi, sanh yù töôûng cho ñoù laø sai laàm, laø tai hoïa. Khi maét thaáy saéc thaân cho ñeán yù tieáp xuùc vôùi phaùp ñeàu quaùn voâ thöôøng, voâ ngaõ. Ñoái vôùi quyeán thuoäc cuûa thöùc phaûi quaùn laø voâ thöôøng, khoå, beänh, ung nhoït, teân ñoäc, voâ ngaõ. Sau khi quaùn saùt nhö vaäy thì taát caû phieàn naõo ñeàu ñöôïc döùt saïch. Ñoù goïi laø nôi dieät töø. Muoán döùt töø phieàn naõo phaûi thöïc hieän naêm phaùp quaùn laø: quaùn haønh voâ thöôøng, khoå, voâ ngaõ, tòch dieät, khoâng. Haønh voâ thöôøng laø nieäm nieäm khoâng döøng, laïi theâm beänh hoaïn, hö raõ. Ñoù laø voâ thöôøng. Khoå laø: nhö muït nhoït, nhö beänh, nhö muõi teân caém vaøo tim, nhö vaät bò hö raõ sanh khoå. Ñoù laø haønh khoå. Khoâng laø: Quaùn ngaõ vaø ngaõ sôû ñeàu nhö huyeãn hoùa, laø phaùp khoâng thaät. Ñoù laø khoâng. Haønh voâ ngaõ laø: Quaùn taát caû caùc phaùp ñeàu khoâng coù ngaõ. Quaùn hai haønh voâ thöôøng vaø khoå laø quaùn chung taát caû caùc phaùp höõu laäu. Quaùn hai haønh khoâng vaø voâ ngaõ laø quaùn caû phaùp höõu laäu, voâ laäu. Tòch dieät nghóa laø khoâng coù sanh töû bieán ñoåi cho neân goïi laø phaùp tòch dieät. Vì theá, haønh giaû phaûi thöôøng ñeå taâm ñeán naêm phaùp quaùn haønh naøy. Caûnh giôùi ñöôïc quaùn laø naêm aám, möôøi hai nhaäp, möôøi taùm giôùi, möôøi hai nhaân duyeân, cho ñeán saùu nieäm xöù, quaùn phaùp thaân tòch dieät nieäm xöù, soå töùc nieäm xöù, cho ñeán boán voâ löôïng taâm nieäm xöù, töôûng aên ñoà baát tònh cho ñeán töôûng döùt ñoaïn. Nhöõng vieäc naøy coù noùi roõ trong kinh Taïp A Haøm. Neáu quaùn töôûng boä xöông, quaùn töôûng hö raõ thì töø chaân ñeán ñænh ñaàu phaûi quaùn baát tònh cho ñeán töôûng hoaïi dieät. Ñoù laø caûnh giôùi maø taâm duyeân theo. Neáu truï vaøo ba moân Khoâng, tuøy theo duøng moân gì ñeå quaùn saùt maø ñoaïn töø kieát söû thì ñoù goïi laø ba moân giaûi thoaùt. Haønh giaû trong khi Truï Ñòa caàn phaûi quaùn saùt saùu ñòa: 1- Ñòa quaùn Baïch coát. 2- Ñòa Taùnh.

634 BOÄ LUAÄT 11

3- Ñòa Baùt nhôn.
4- Ñòa Baït.
5- Ñòa Ly duïc.
6- Ñòa Dó taùc.
Ñoù laø truï ñòa.

Ñeå ñaït ñöôïc Kieán Ñeá caàn phaûi ñoaïn tröø saùu yeáu toá sau:

1- Thaân kieán.

2- Nghi.

3- Giôùi thuû.

4- Tham duïc höôùng veà ñöôøng aùc.

5- Saân haän höôùng veà ñöôøng aùc.

6- Si meâ höôùng theo ñöôøng aùc.

Nhöõng phaùp maø baäc Tu ñaïo ñoaïn tröø laø:

1- Duïc nhieãm.

2- Saân haän.

3- Saéc nhieãm.

4- Voâ saéc nhieãm.

5- Voâ minh.

6- Maïn.

7- Traïo cöû.

Ñoaïn tröø baûy phieàn naõo naøy lieàn ñöôïc chöùng quaû:

- Ñoaïn tröø ba kieát söû thì chöùng ñaéc Tu-ñaø-hoaøn.

- Do duïc nhieãm, saân haän giaûm bôùt neân ñaéc Tö-ñaø-haøm.

- Ñoaïn tröø heát duïc nhieãm, saân haän thì ñaéc A-na-haøm.

- Döùt taát caû kieát söû thì goïi laø A-la-haùn.

Vì theá, Ta noùi: Ñoaïn tröø nhöõng thöù aáy thì ñaéc quaû vaø duøng quaû ñeå phaân bieät ngöôøi. Do ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn neân goïi laø baäc Tu-ñaø-hoaøn.

Ñaéc quaû Tö-ñaø-haøm thì ñöôïc goïi laø baäc Tö-ñaø-haøm. Ñaéc quaû A-na-haøm thì goïi laø baäc A-na-haøm. Ñaéc quaû A-la-haùn thì goïi laø baäc A-la-haùn. Ñoù goïi laø nôi ñoaïn tröø.

Luaät thoï Cuï tuùc cuûa Tyø-kheo laø:

- Hoaëc thích hôïp, hoaëc khoâng thích hôïp, cho ñeán ñuùng kích côõ.

- Hoaëc thích hôïp, hoaëc khoâng thích hôïp; hoaëc ñöôïc pheùp, hoaëc khoâng ñöôïc pheùp.

- Thích hôïp, ñuùng kích côõ thì ñöôïc pheùp. Khoâng thích hôïp thì khoâng ñöôïc pheùp.

- Coù vi phaïm, khoâng vi phaïm: Nhö phaùp thì khoâng phaïm, khoâng nhö phaùp thì phaïm.

SOÁ 1463 - KINH TYØ NI MAÃU, Quyeån 8 635

Neân suy ñoaùn laàn löôït nhö vaäy. Veà bình baùt cho ñeán phoøng oác, thích hôïp hay khoâng thích hôïp ñaõ ñöôïc noùi ôû vaên treân. Vaät thích hôïp vôùi taát caû nhöõng ngöôøi thoï Cuï tuùc laø: Bình baùt, tuùi ñöïng baùt, giaøy da, oáng ñöïng kim, ñai ngoài thieàn, caø-sa, daây nuùt, daây buoäc thaét löng, oáng ñöïng thuoác nhoû maét, bình chöùa thuoác, muõ ñoäi ñaàu, ñaõy loïc nöôùc..., nhöõng vaät nhö vaäy coù vaät thích hôïp, coù vaät khoâng thích hôïp. Ñoù goïi laø Tyø-ni cuûa Tyø-kheo. Tyø-ni

cuûa Tyø-kheo ni laø: Tyø-kheo ni thoï Cuï tuùc hoaëc thích hôïp, hoaëc khoâng thích hôïp, neáu ñuùng kích côõ thì khoâng phaïm, khoâng ñuùng kích côõ thì phaïm cuõng neân theo thöù lôùp maø suy xeùt, töø baùt cho ñeán phoøng. Neáu caùc Tyø-kheo ni coù ñöôïc baùt thì thoï trì moät caùi, neáu coù dö thì phaûi tònh thí, hoaëc cho ngöôøi khaùc ngay ngaøy ñoù. Hoaëc y haï, hoaëc aùo loùt ñaõ ñöôïc noùi nhö treân. Khaên che gheû cuõng ñaõ ñöôïc noùi treân. Y taém möa cuõng ñöôïc noùi nhö treân. Töø y cho ñeán phoøng oác ñeàu gioáng nhö trong kinh Tyø-kheo ñaõ noùi. Thöùc-xoa-ma-ni ñöôïc töï laáy thöùc aên. Hoâm nay nhaän, ngaøy hoâm sau ñöôïc aên. Ngoaøi ra ñeàu gioáng hoïc phaùp cuûa ñaïi Tyø-kheo ni. Ñoù laø Tyø-ni cuûa Tyø-kheo ni. Tyø-ni Thieåu phaàn laø Tyø-kheo coù hai traêm naêm möôi phaùp, Tyø- kheo ni coù naêm traêm phaùp. Thöùc-xoa-ma-ni coù soá phaùp nhö ñaïi Tyø-kheo ni nhöng töø ñi vieäc töï laáy thöùc aên ñeå aên vaø thöùc aên ñaõ nhaän ñeå ñeán hoâm sau vaãn ñöôïc aên. Sa-di ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di ñeàu töï coù giôùi vaø ñeàu laø Tyø-ni cuûa hoï. Ñoù laø Tyø-ni Thieåu phaàn. Tyø-ni Nhaát thieát xöù laø: Taát caû giôùi thuoäc veà thanh tònh, Giôùi thuoäc veà Ñònh, Giôùi thuoäc veà Trí tueä, caàn phaûi hoïc. Taát caû caùc giôùi nhoû ñeàu caàn phaûi thoï trì nhö giôùi troïng ñeå cho Phaïm haïnh ñöôïc roát raùo, giôùi Ba- la-ñeà-moäc-xoa ñöôïc thanh tònh. Taát caû haïnh laønh cuûa thaân, haïnh laønh cuûa mieäng, haïnh laønh cuûa yù phaûi tuøy thuaän vôùi Chaùnh kieán cho ñeán Chaùnh ñònh. Öu-baø-taéc, Öu-baø-di neân töø boû taø daâm cho ñeán xa lìa saùt sanh, taø kieán. Ñoù goïi laø Giôùi cuûa ngöôøi theá tuïc. Neân tìm nhöõng nhoùm phaïm khinh hay troïng vaø nôi phaùt sanh, vaø nhoùm ñoù coù theå dieät hay khoâng.

LINH SÔN PHAÙP BAÛO ÑAÏI TAÏNG KINH TAÄP 81

TYØ NAÏI DA SOÁ 1464 (QUYEÅN 1 10)

HOÄI VAÊN HOÙA GIAÙO DUÏC LINH SÔN ÑAØI BAÉC XUAÁT BAÛN

SOÁ 1464

TYØ-NAÏI-DA Haùn dòch: Ñôøi Dieâu Taàn, Sa-moân Truùc Phaät Nieäm, ngöôøi Löông chaâu.

BAØI TÖÏA TYØ-NAÏI-DA (Thích Ñaïo An thuaät)

Toân giaû A-Nan noùi kinh vaâng theo Thaùnh chæ, naêm traêm La-haùn cuøng nhau giaùm ñònh, phaân thaønh möôøi hai boä, ñaày ñuû lôøi daïy trong boán möôi chín naêm cuûa Ñöùc Theá Toân. Nay möôøi hai boä aáy ñöôïc vieát laïi thaønh boán boä A-Haøm, A-tyø-ñaøm, Tyø-naïi-da, ñaày ñuû ba Taïng. Ngöôøi hoïc Phaät ôû Thieân Truùc luoân toân troïng, ñoïc tuïng, hoïc hoûi vaø an trí ôû nôi cao quyù. Nhöõng Sa-moân baäc cao thì thoâng suoát ba Taïng. Nhöõng Sa-moân baäc vöøa vaø thaáp thì thoâng moät hoaëc hai Taïng maø thoâi. Kinh ñöôïc löu haønh ñeán ñaát Taàn, coù loaïi töï ñeán, laø kinh do caùc Sa-moân Thieân Truùc ñem sang vaø taïo thaønh möôøi hai boä, trong ñoù boä Tyø Vieát La laø nhieàu nhaát. Do ôû nöôùc naøy coù Ñaïo hoïc cuûa Laõo, Trang löu haønh, töông töïï vôùi kinh Phöông Ñaúng, cho neân daân chuùng ôû ñaây raát deã thöïc haønh theo kinh Phaät. Ñaïo-An toâi aân haän vì ba

Taïng khoâng thoâng hieåu, ñoù thaät laø ñieàu thieáu soùt. Naêm Nhaâm Ngoï, Cöu-ma-la Phaät-ñeà mang A-tyø-ñaøm sao vaø Töù A-haøm sao ñeán Tröôøng An. Vôùi loøng khaùt ngöôõng ñaõ laâu, ngay trong muøa Haï aáy ñaõ phieân dòch boä A-tyø-ñaøm sao, goàm boán quyeån. Muøa Ñoâng laïi phieân dòch boä Töù A-haøm sao, goàm boán quyeån.

640 BOÄ LUAÄT 11

Laïi nöõa, Luaät sö ôû nöôùc Keá-Taân-baïn cuûa Phaät-ñeà-teân laø Da-xaù tuïng luaät raát thoâng suoát. Ñaïo An toâi lieàn môøi vò aáy phieân dòch. Phaät-ñeà ñoïc tieáng Phaïm, Phaät-nieäm dòch, Ñaøm-caûnh ghi cheùp. Ngaøy 12 thaùng 1 baét ñaàu, ñeán ngaøy 25 thaùng 3 hoaøn taát, goàm boán quyeån, töông ñöông vôùi baûn Giôùi Kinh maø Ñaøm-ma-thi dòch luùc tröôùc. Hai baûn raát phuø hôïp vôùi nhau. Trong 260 giôùi, coù giôùi naøo coøn nghi ngôø thì chuùng toâi ñeàu hoûi kyõ caøng. Xin xeùt roõ nhöõng ñieåm khaùc nhau chuû yeáu thì môùi hieåu roõ ñöôïc. Trong hai naêm ôû nöôùc Taàn ñaõ ñaày ñuû ba Taïng. Ñöùc Theá Toân cheá giôùi aét coù nguyeân nhaân cuûa noù. Nhoùm saùu Tyø- kheo sanh trong doøng quyù toäc, vòn roàng, döïa phöôïng, tuy thích xuaát gia nhöng chöa döùt tröø taâm taùnh cuûa ngöôøi quyeàn quyù, thöôøng laøm vieäc sai traùi neân giôùi naøy phaùt sanh. Moät ngöôøi ñaéc ñaïo, hai ngöôøi sanh leân coõi trôøi, hai ngöôøi bò sanh laøm roàng, moät ngöôøi bò ñoïa ñòa nguïc Voâ giaùn. YÛ vaøo söï quyù phaùi, khoâng bieát kìeâm cheá neân töï ñaùnh maát söï thaân thích aáy. Giaû söû hoï laø con nhaø trung löu, gaëp Phaät xuaát gia thì tuy khoâng theå ngoài moät laàn laø thaønh Ñaïo, nhöng chaéc khoâng ñeán noãi bò khoán khoå nhö vaäy. Khi Phaät chöa cheá giôùi, con ngöôøi vi phaïm nhöõng vieäc oâ ueá raát nhieàu. Sau khi ñaõ cheá giôùi thì tình hình thay ñoåi toát ñeïp hôn. Vieäc trì luaät cuûa ngöôøi Thieân Truùc khoâng hoaøn toaøn thoâng suoát, chæ coù ngöôøi naøo naém ñuû möôøi hai phaùp vaø ñònh löïc kieân cöôøng thì môùi ñöôïc khai thò vaø trao truyeàn cho. Khi trao truyeàn, ngöôøi aáy ñöôïc daën ñi daën laïi: “Thaày phaûi thöïc haønh, khoâng ñöôïc chæ bieát suoâng”. Lôøi aáy heát söùc thieát thaät. Töø nay veà sau, nöôùc Taàn coù boä luaät naøy roài, xin nhöõng ngöôøi cuøng chí höôùng vôùi toâi caån thaän trong vieäc trao truyeàn. Xin chôù truyeàn cho nhöõng ngöôøi chöa ñuû naêm haï vaø chaúng trì Luaät.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 641

SOÁ 1464

TYØ-NAÏI-DA Haùn dòch: Ñôøi Dieâu Taàn, Sa-moân Truùc Phaät Nieäm, ngöôøi Löông chaâu.

QUYEÅN 1

Phaùp Ba-la- di: Coù ba loaïi giôùi laø: - Giôùi Voâ thöôïng giôùi. - Giôùi Voâ thöôïng yù. - Giôùi Voâ thöôïng trí. Theá naøo laø giôùi Voâ thöôïng giôùi? - ÔÛ ñaây, Tyø-kheo trì giôùi duøng giôùi giaûi thoaùt ñeå töï trang nghieâm, tu taäp thuaàn thuïc, lo sôï vôùi

caû nhöõng vieäc nhoû, töông öng vôùi giôùi ôû trong giôùi. Ñoù laø giôùi Voâ thöôïng giôùi. Theá naøo laø giôùi Voâ thöôïng yù? - ÔÛ ñaây Tyø-kheo tröø boû daâm duïc, ñaït ñeán boán Thieàn, chaùnh ñònh tö duy. Ñoù laø giôùi Voâ thöôïng yù. Theá naøo laø giôùi Voâ thöôïng trí? - ÔÛ ñaây, Tyø-kheo bieát ñaáy laø khoå ñeá, bieát ñaáy laø nguyeân nhaân cuûa khoå, bieát ñaáy laø nôi chaám döùt khoå, bieát ñaáy laø con ñöôøng chaám döùt khoå. Ñoù laø giôùi Voâ thöôïng trí. Do ba loaïi Giôùi naøy maø coù baäc Thuaän chôn vaø chö Phaät quaù khöù, vò lai, hieän taïi xuaát hieän nhieàu nhö caùt soâng Haèng. Ñoù laø kho taøng laø vaät baùu, laø söï bí yeáu cuûa Phaät ñeå giaùo huaán ba thöøa: Thanh vaên, Duyeân giaùc vaø Chaùnh ñaúng giaùc.

PHAÙP BA LA DI 1: Ñöùc Phaät Ñöùc Theá Toân ôû taïi vöôøn laàu Thaïch Ñaøi, caïnh soâng Di Haàu, thuoäc thaønh Bì-theá-la (Taàn dòch laø Quaûng Baùc). Caùch thaønh Bì-

theá-la khoâng xa coù doøng hoï Ca-lan-ñaø-kieàm-ba sanh soáng. Coù ngöôøi con teân Tu-ñaït-ña. Gia ñình aáy giaøu coù voâ haïn, ruoäng vöôøn raát nhieàu, nhaø cöûa roäng raõi, voi, ngöïa, laïc ñaø, boø, löøa, tieàn, thoùc luùa, chaâu baùu, vaøng baïc, chaân chaâu, löu ly, ngoïc boái, hoå phaùch, maõ naõo, xa cöø, san hoâ... nhieàu voâ soá. Tu-ñaït-ña boû gia ñình giaøu coù nhö vaäy, ñeán gaëp Nhö Lai, nghe phaùp, ñaït ñöôïc nieàm an laïc vaø tin töôûng. Nhôø loøng tin vaø söï an laïc naøy, vò aáy ñaït ñöôïc Chaùnh ñònh, lieàn caïo boû raâu toùc, xuaát gia hoïc ñaïo. Vò aáy cuøng voâ soá Tyø-kheo ñeán vöôøn Truùc, thuoäc thaønh Caâu-taùt-la ñeå kieát haï. Baáy giôø, gaëp luùc ñoùi keùm, thoùc luùa ñaét ñoû, caây luùa bò söông vaø möa ñaù laøm cheát gaàn heát, soá ít coøn soáng soùt laïi bò saâu aên heát, vì theá, vieäc khaát thöïc raát khoù ñöôïc. Luùc aáy, Tu-ñaït-ña, con cuûa Ca-lan-ñaø, suy nghó: “Nay gaëp luùc ñoùi keùm, thoùc luùa ñaét ñoû, caây luùa bò möa ñaù laøm cheát gaàn heát, soá ít coøn soáng soùt laïi bò saâu aên, vì theá khaát thöïc khoù ñöôïc”. Suy nghó xong, Tu-ñaït-ña baûo vôùi caùc Tyø-kheo: - Caùc vò haõy nghe ñaây! Toâi coù gia ñình vaø baø con thaân quen ôû nöôùc Bì-theá-la, giaøu coù voâ haïn; tieàn cuûa, ruoäng vöôøn raát nhieàu, chaâu baùu vaø caùc ñoà ñaïc khaùc raát sung tuùc. Chuùng ta haõy cuøng nhau ñeán ñoù ñeå ñoä cho ngöôøi thaân laøm phöôùc, maø caùc Tyø-kheo cuõng ñöôïc yeân oån. Ñuùng thôøi, chuùng ta neân ñeán nöôùc Bì-theá-la, caùc Tyø-kheo seõ ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên uoáng, thuoác men vaø y aùo. Tu-ñaït-ña an cö ôû Caâu-taùt-la. Sau ba thaùngï an cö kieát haï, caùc vò aáy may vaù y phuïc. Vaøo ngaøy y phuïc ñaõ ñöôïc chuaån bò xong, Tu-ñaït-ña lieàn ñaép y, mang baùt, daãn ñaïi chuùng ñi daàn ñeán Bì-theá-la vaø döøng chaân ôû vöôøn Thaïch-ñaøi, caïnh soâng Di Haàu, thuoäc nöôùc Bì-theá-la ñeå tìm thöùc aên vaø chia thöùc aên cho caùc Tyø-kheo. Ñeán giôø, Tu-ñaït-ña ñaép y, mang baùt tôùi nhaø ngöôøi thaân ôû nöôùc Bì- theá-la khaát thöïc, khaát thöïc xong, vò aáy voäi vaøng ra ñi. Luùc aáy, naøng haàu cuûa gia ñình Ca-lan-ñaø, troâng thaáy Tu-ñaït-ña ñi vaøo nhaø ngöôøi thaân vaø voäi vaøng trôû ra, lieàn ñeán gaëp meï cuûa Ca-lan-ñaø, quyø xuoáng thöa: - Hoài naõy quyù töû Tu-ñaït-ña, ñi vaøo nhaø ngöôøi thaân vaø voäi vaøng trôû ra,

khoâng bieát vò aáy coù beänh taät hay buoàn raàu gì khoâng. Hay laø khoâng thích phaïm haïnh vaø ñaõ phaïm Giôùi, muoán boû ñaïo hoaøn tuïc? Nghe xong, meï Tu-ñaït-ña raát vui möøng, khoâng theå kieàm cheá ñöôïc, lieàn ñeán choã Tu-ñaït-ña, baûo vôùi Tu-ñaït-ña: - Thaân theå oâng coù ñöôïc khoûe khoâng? Coù yù töôûng gì khaùc khoâng?

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 643

Coù yù phaïm phaïm-haïnh khoâng? Coù yù muoán phaïm giôùi, boû ñaïo hoaøn tuïc khoâng? Neáu coù taâm aáy thì haõy mau trôû veà. Naøy Tu-ñaït-ña! Haõy xaû giôùi hoaøn tuïc, maëc söùc boá thí vaø taïo caùc coâng ñöùc. Vì sao? - ÔÛ trong chuùng cuûa Phaät thì giöõ gìn giôùi luaät raát khoù, hoïc ñaïo cuõng raát khoù. Nghe vaäy, Tu-ñaït-ña lieàn baûo vôùi meï: - Toâi khoâng coù taät beänh, cuõng khoâng coù yù töôûng gì khaùc, khoâng phaïm phaïm-haïnh, khoâng muoán phaïm giôùi, boû ñaïo hoaøn tuïc. Ngöôøi meï laïi noùi: - Tu-ñaït-ña! OÂng neân bieát: Vôï cuûa oâng tröôùc ñaây xinh ñeïp khoâng ai saùnh baèng. Neáu khoâng muoán boû ñaïo hoaøn tuïc thì haõy ñeå laïi haït gioáng nhaèm noái doõi, phaùt trieån doøng toäc cuûa ta. Moät mai neáu khoâng coù ngöôøi keá tuïc thì tieàn cuûa, chaâu baùu seõ bò vua Caâu-taùt-la ñoaït heát. Tu-ñaït-ña ñaùp: - Neáu ñeå toâi tieáp tuïc tu ñaïo thì toâi coù theå laøm vieäc aáy. Meï Tu-ñaït-ña baûo vôùi vôï Tu-ñaït-ña: - Sau kyø kinh nguyeät ba ngaøy, haõy maëc y phuïc khi môùi cöôùi, trang ñieåm cho ñeïp roài ñeán baùo ta. Theo lôøi baø aáy baûo, sau kyø kinh nguyeät ba ngaøy, vôï Tu-ñaït-ña maëc y phuïc tröôùc ñaây choàng mình thích, ñeán choã meï cuûa Tu-ñaït-ña vaø thöa: - Nay chính laø ngaøy thöù ba sau kyø kinh nguyeät. Sau ñoù, meï Tu-ñaït-ña daãn ngöôøi vôï aáy ñeán vaø baûo vôùi Tu-ñaït- ña: - Neân bieát ngöôøi vôï naøy xinh ñeïp khoâng ai saùnh baèng. Haõy ñeå laïi haït gioáng noái doõi, ñöøng khieán doøng hoï ta bò tuyeät töï, tieàn cuûa chaâu baùu bò vua Caâu-taùt-la ñoaït heát. Noùi xong, baø ta ñeå ngöôøi vôï ôû laïi vaø laäp töùc traùnh ñi. Khi aáy, Tu-ñaït-ña daãn ngöôøi vôï ñeán choã kín vaø laøm vieäc baát tònh. Trong choác laùt hoï haønh daâm ba laàn. Luùc ñoù, Ñeá Thích giaùng thaàn vaøo thai aáy. Sau taùm chín thaùng, vôï Tu-ñaït-ña sanh con trai, maët muõi khoâi ngoâ hôn ngöôøi. Vì tröôùc ñaây ñaõ noùi laø ñeå keá tuïc doøng gioáng neân ngöôøi meï lieàn ñaët teân caäu aáy laø Tuïc- Chuûng (keá tuïc doøng gioáng) Sau khi laøm vieäc aáy, Tu-ñaït-ña xaáu hoå vaø caûm thaáy nhuïc nhaõ ñoái vôùi ngöôøi khaùc. Tu-ñaït-ña cuøng caùc Tyø-kheo ñoàng hoïc kieát haï an cö xong, moïi ngöôøi ñeán thaêm hoûi nhau: - Taâm yù thaày coù oån ñònh khoâng? Söùc khoûe coù doài daøo khoâng? Trong khi an cö, ñoà cuùng döôøng coù ñaày ñuû khoâng? Coù phaûi ñi khaát thöïc

644 BOÄ LUAÄT 11

khoâng? Coù beänh taät vaø coù yù töôûng gì khaùc khoâng? Tu-ñaït-ña ñaùp: - Caùc thaày neân bieát, taâm yù toâi vaãn oån ñònh. Trong khi kieát haï vaãn ñöôïc no ñuû. Cuõng khoâng phaûi ra ngoaøi khaát thöïc. Khoâng coù beänh taät nhöng laïi coù yù töôûng khaùc. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Neáu thaày coù taâm oån ñònh an laïc, trong khi kieát haï hoaøn toaøn no ñuû, laïi khoâng coù beänh taät thì vì sao laïi coù yù töôûng

khaùc? Tu-ñaït-ña lieàn ñem vieäc mình ñaõ vi phaïm tröôùc ñaây keå heát cho caùc Tyø-kheo. Laäp töùc, caùc Tyø-kheo heát söùc cheâ traùch Tu-ñaït-ña: - Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän giaûng noùi veà söï xaáu xa cuûa daâm duïc cuûa vieäc höôùng tôùi daâm duïc, nieäm daâm duïc, yù daâm duïc maïnh meõ. Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi roõ veà söï xaáu xa cuûa daâm duïc, cuûa vieäc höôùng tôùi daâm duïc, nieäm daâm duïc, yù daâm maïnh meõ. Sau khi lieân tuïc quôû traùch, caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía, ñem vieäc ñaõ vi phaïm baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi Tu-ñaït-ña: - Coù thaät oâng ñaõ phaïm vieäc aáy khoâng? Ñaùp: - Thaät söï con coù phaïm, thöa Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Ta ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi vôùi ngöôøi ngu veà söï xaáu xa cuûa daâm duïc, cuûa vieäc höôùng ñeán daâm duïc, nieäm daâm duïc, yù daâm maïnh meõ. Söï xaáu xa cuûa daâm duïc laø nhö vaäy. Phaät duøng nhieàu phöông tieän keát giôùi cho Sa-moân. Ngaøi quaùn thaáy möôøi ñöùc cuûa Tyø-kheo khi hoï giöõ giôùi. Möôøi ñöùc aáy laø gì? 1- Giöõ gìn, nuoâi döôõng ñaïo ñöùc vaø giuùp ñaïi chuùng haønh ñaïo. 2- Laøm cho ngöôøi chöa tin giôùi ñöôïc phaùt khôûi loøng tin. 3- Thöôøng laøm cho ngöôøi bieát theïn, thöùc tænh veà loãi laàm cuûa mình. 4- Laøm cho ngöôøi maéc vaøo taø kieán ñöôïc nhaäp vaøo chaùnh kieán. 5- Laøm cho ngöôøi ñaõ chôn chaùnh caøng chôn chaùnh hôn. 6- Hieän ñôøi hoïc ñaïo, dieät heát phieàn naõo vaø khieán cho vò lai khoâng coøn kieát söû. 7- Phieàn naõo ôû vò lai bò dieät töø, khoâng coøn phaùt sanh. 8- Tích tuï caùc haïnh laønh. 9- Khoâng bò maát phaïm haïnh. 10- Khieán cho phaïm haïnh toàn taïi laâu daøi.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 645

Sa-moân ñeàu phaûi bieát ñieàu ñoù. Nhaân söï vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp chuùng Taêng keát giôùi naøy: - Tyø-kheo naøo phaïm giôùi, khoâng xaû giôùi, giôùi suùt keùm, khoâng töï hoái caûi, laøm vieäc baát tònh, phaïm phaùp daâm duïc thì Tyø-kheo aáy phaïm Ba-la-di boà-ñeà-a-taùt-baø-töù. Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc. Luùc aáy, coù Tyø-kheo khaùc kieát haï an cö trong moät khu vöôøn caùch thaønh Caâu-taùt-la khoâng xa. Gaàn khu vöôøn naøy, coù moät con vöôïn caùi sinh soáng. Con vöôïn caùi thöôøng ñeán choã thaày Tyø-kheo, thaày Tyø-kheo thöôøng cho con vöôïn aáy aên, vì theá, con vöôïn khoâng sôï Tyø-kheo vaø cuøng nhau laøm vieäc baát tònh. Trong ñaïi chuùng Tyø-kheo coù ngöôøi ñoàng hoïc vôùi Tyø-kheo kia, cuõng kieát haï an cö ôû nöôùc Caâu-taùt-la. Sau khi maõn haï, vaøo ngaøy y phuïc ñaõ ñöôïc may vaù hoaøn taát, hoï ñaép y, mang baùt ñeán choã Tyø-kheo noï, baûo vò aáy: - Töø ngaøy nhaäp haï ñeán giôø, thaày coù beänh hoaïn gì khoâng? Coù ñi ra ngoaøi khaát thöïc khoâng? Coù yù töôûng gì khaùc khoâng? Tyø-kheo aáy ñaùp: - Thöa caùc vò, trong khi nhaäp haï toâi khoâng bò beänh hoaïn, cuõng khoâng coù loaïn töôûng. Khi ñoù, con vöôïn töø beân ngoaøi ñi vaøo, ñeán thaúng choã Tyø-kheo aáy ngoài ôû phía tröôùc vaø ngoù vò aáy chaêm chuù. Thaáy vò aáy quay maët ñi, noù laïi ngoù caùc Tyø-kheo khaùc roài quay sang ngoù vò aáy, laïi ñöa löng höôùng veà Tyø-kheo ñoù. Tyø-kheo naøy toû veû xaáu hoå ñoái vôùi caùc Tyø-kheo neân khoâng theo con vöôïn, cuõng khoâng lieác nhìn noù. Thaáy

Tyø-kheo aáy khoâng nhìn mình, con vöôïn giaän döõ, quay mình naém keùo, caøo caáu laøm ñaàu maët thaày Tyø-kheo bò thöông, roài boû ñi. Caùc Tyø-kheo lôùn tuoåi baûo Tyø-kheo aáy: - Luùc naõy con vöôïn ñeán ñaây, tröôùc tieân ñöa maét nhìn thaày, roài quay laïi nhìn chuùng toâi, sau ñaáy quay löng veà phía thaày. Thaáy thaày khoâng noùi, khoâng nhìn noù lieàn noåi giaän níu keùo, caøo caáu laøm ñaàu maët thaày bò thöông roài boû ñi. Nhö theá laø theá naøo? Caùc Tyø-kheo gaïn hoûi Tyø-kheo aáy nhieàu laàn. Bò caùc Tyø-kheo gaïn hoûi maõi, Tyø-kheo aáy lieàn töï thuù. Caùc Tyø-kheo noùi: - Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi veà söï xaáu xa cuûa daâm duïc, cuûa söï höôùng tôùi daâm duïc, nieäm daâm, söï thieâu ñoát cuûa daâm, söï dô baån cuûa daâm, vì sao thaày khoâng chòu quaùn saùt söï daâm duïc naøy, laïi

ñi laøm vieäc aùc ñoù? Sau nhieàu laàn quôû traùch Tyø-kheo aáy, caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät phía, baïch vôùi Phaät taát caû nhöõng vieäc maø hoï vöøa thaáy, nghe. Nghe xong, Phaät baûo Tyø-kheo kia: - Coù thaät vaäy khoâng? Tyø-kheo aáy xaáu hoå, maët maøy thaát saéc nhö dính buïi ñaát, quyø goái phaûi saùt ñaát, söûa y, baøy vai phaûi, chaáp tay baïch Theá Toân: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân! Ñöùc Theá Toân baûo Tyø-kheo aáy: - Chaúng phaûi Ta ñaõ duøng nhieàu phöông tieän noùi cho ngöôøi ngu bieát söï xaáu xa cuûa daâm duïc, cuûa söï höôùng tôùi daâm, nieäm daâm, söï thieâu ñoát cuûa daâm. Ta ñaõ noùi taát caû loãi laàm cuûa daâm duïc,ñoù sao?! Sau khi duøng voâ soá phöông tieän noùi veà söï xaáu xa cuûa daâm duïc, nhaân vieäc aáy, Phaät taäp hôïp chuùng Taêng, quaùn saùt möôøi ñöùc phaùt sanh khi Tyø-kheo giöõ giôùi haïnh, cho ñeán phaïm haïnh toàn taïi laâu daøi. Keá ñoù, Phaät keát giôùi cho caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo naøo phaïm giôùi, taâm daâm duïc phaùt sanh, khoâng xaû giôùi, giôùi suùt keùm, khoâng töï saùm hoái maø laøm haïnh baát tònh, cho ñeán cuøng loaøi suùc sanh thì bò vaát boû, khoâng coøn ôû trong haøng nguõ Tyø-kheo. Theá naøo laø giôùi? – Töùc hai traêm naêm möôi giôùi maø Tyø-kheo phaûi giöõ vaø Giôùi Voâ thöôïng giôùi goïi laø Giôùi trong giôùi. Theá naøo laø khoâng xaû giôùi? - Khoâng xaû giôùi laø xaû giôùi khi ngu si, loaïn yù, khoå naõo. - Höôùng veà ngöôøi caâm ñieác xaû giôùi, laø khoâng xaû giôùi. - Xaû giôùi vôùi ngöôøi khoâng cuøng ngoân ngöõ laø khoâng xaû giôùi. - Neáu xaû giôùi moät mình cuõng khoâng thaønh xaû giôùi. - Ñoái tröôùc thaùp Phaät, thaùp Sa-moân xaû giôùi, cuõng khoâng thaønh xaû giôùi. Neáu lìa boû, khoâng y chæ Phaät, Hoøa thöôïng, baïn cuûa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, baïn cuûa A-xaø-leâ vaø noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Toâi khoâng soáng ôû trong Phaät phaùp, toâi ñaõ töø boû khoâng haønh ñaïo nöõa”. Caùc Tyø-kheo hoûi: “Thaày khoâng haønh ñaïo nöõa sao?”Tyø-kheo aáy noùi: “Khoâng haønh ñaïo nöõa”, thì ñoù laø xaû giôùi. Haønh daâm ba choã cuûa ngöôøi nöõ thì bò vöùt boû. Ba choã aáy laø: - Tieáp xuùc vôùi ñöôøng sanh saûn laø söï vöùt boû thöù nhaát. - Tieáp xuùc ñöôøng ñaïi tieän laø söï vöùt boû thöù hai. - Tieáp xuùc nôi mieäng laø söï vöùt boû thöù ba.

Tieáp xuùc ngöôøi nam ôû hai choã cuõng bò vöùt boû. Ñoù laø: Tieáp xuùc nôi haäu moân vaø mieäng. Tieáp xuùc keû baát thaønh nam ôû hai choã thì bò vöùt boû. Tieáp xuùc vôùi keû hai hình (vöøa coù nam caên vöøa coù nöõ caên ôû) ba choã thì bò vöùt boû, nhö xuùc chaïm vôùi ngöôøi nöõ. Tieáp xuùc vôùi suùc sanh caùi ôû hai choã thì bò vöùt boû. Tieáp xuùc vôùi suùc sanh ñöïc ôû moät choã thì bò vöùt boû. Tieáp xuùc vôùi suùc sanh chöa roõ ñöïc caùi cuõng vaäy. Tieáp xuùc vôùi suùc sanh coù hai caên ôû hai choã, thì bò vöùt boû. Tieáp xuùc vôùi gaø, chim ôû moät choã thì bò vöùt boû. Tieáp xuùc vôùi phi nhôn nöõ ôû ba choã, cuõng gioáng nhö tieáp xuùc vôùi ngöôøi nöõ. Ñoù laø toäi Ba-la-di laøm vieäc baát tònh.

BA LA DI 2 Baáy giôø, Phaät cuøng ñaïi chuùng ñeä töû goàm moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo truï taïi nuùi Thöùu, ôû La-duyeät-kyø. Khi aáy, caùc Tyø-kheo gom goùp caây vaø coû ñeå laøm tònh thaát. Luùc caùc Tyø-kheo vaøo thaønh La-duyeät-kyø khaát thöïc thì caùc nam nöõ lôùn nhoû ôû thaønh aáy ñi ra khoûi thaønh, phaù huûy caùc tònh thaát ñem caây veà duøng. Khaát thöïc xong, caùc Tyø-kheo trôû veà thaáy caùc tònh thaát cuûa mình ñaõ bò phaù hoaïi. Caùc Tyø-kheo laïi thu löôïm caây vaø coû laøm tònh thaát môùi ñeå ôû. Khi hoï vaøo thaønh La-duyeät-kyø khaát thöïc, caùc nam nöõ lôùn nhoû trong thaønh aáy laïi ñeán phaù caùc tònh thaát vaø mang ñi. Ba laàn nhö vaäy, caùc Tyø-kheo thaáy vaäy lieàn suy nghó: “Caùc nam nöõ lôùn nhoû trong thaønh La-duyeät-kyø thöôøng ñi ra ñeå phaù tònh thaát”. Trong chuùng aáy coù moät Tyø-kheo teân Ñaøn-nò-ca - con cuûa ngöôøi thôï goám - suy nghó nhö vaày: “Chuùng ta laáy caây vaø coû laøm tònh thaát. Khi chuùng ta vaøo thaønh khaát thöïc thì caùc nam nöõ trong thaønh lieàn ra phaù huûy tònh thaát aáy. Trong thaønh naøy coù ngöôøi thôï xeû caây goã laø baø con cuûa ta. Ta phaûi ñeán ñoù xin goã vaùn ñeå laøm tònh thaát”. Ñaõ ñeán giôø thích hôïp, Ñaøn-nò-ca ñaép y, mang baùt vaøo thaønh La- duyeät-kyø, ñeán nhaø ngöôøi thôï xeû goã, baûo vôùi oâng ta: - Anh neân bieát, vua A-xaø-theá ñaõ ban taëng goã cho toâi, anh haõy giao ñi. Thôï xeû goã ñaùp: - Neáu vua ñaõ cho thì thaày haõy laáy tuøy yù. Tyø-kheo Ñaøn-nò-ca töï yù laáy heát goã toát - loaïi taøi saûn quan troïng cuûa

nhaø nöôùc - cöa xeû vaø chaát ôû moät nôi ñeå giöõ. Luùc aáy, quan giöõ thaønh La-duyeät-kyø ñi tuaàn trong thaønh naøy, ñeán choã caát chöùa goã, thaáy loaïi goã caám cuûa nhaø nöôùc bò cöa thaønh töøng ñoaïn vaø chaát ôû moät nôi, lieàn ñeán choã ngöôøi thôï xeû goã hoûi: - Naøy anh thôï xeû goã! Ai ñaõ cöûa xeû goã cuûa vua thaønh nhieàu khuùc chaát ôû moät choã? Ngöôøi thôï xeû goã ñaùp: - Tyø-kheo Ñaøn-nò-ca ñeán baûo toâi: “Vua cho toâi goã vaùn, anh haõy giao ngay”. Tyø-kheo aáy laáy goã vaùn caét thaønh nhieàu khuùc roài chaát ôû moät nôi. Ngöôøi giöõ thaønh giaän vua A-xaø-theá, lieàn ñeán choã vua A-xaø-theá taâu: - Ñaïi vöông! Loaïi goã xaáu khoâng caàn duøng raát nhieàu, sao khoâng ñem cho, laïi laáy loaïi goã toát cho Tyø-kheo? Vua noùi: - Ta ñaâu coù cho! Khi ñoù, vua A-xaø-theá baûo söù giaû môøi ngöôøi thôï xeû goã ñeán. Vaâng leänh, vua, söù giaû lieàn tôùi noùi vôùi ngöôøi thôï xeû goã: - Vua A-xaø-theá cho goïi anh. Ngöôøi thôï xeû goã lieàn ñeán choã vua. Treân

ñöôøng ñi, gaëp Tyø-kheo Ñaøn-nò-ca, thôï xeû goã lieàn laøm leã vaø noùi: - Xin toân giaû haõy cuøng toâi ñeán gaëp vua. Tyø-kheo ñaùp: - Anh haõy ñi tröôùc, toâi seõ ñeán sau. Ngöôøi thôï xeû goã lieàn ñeán choã vua. Thaáy anh ta, vua lieàn hoûi: - Ngöôi chaúng phaûi laø ngöôøi. Vì sao töï tieän laáy goã toát cuûa vua ñem cho Tyø-kheo? Ngöôøi thôï xeû goã ñaùp: - Taâu Ñaïi vöông! Tyø-kheo Ñaøn-nò-ca ñeán choã chöùa goã noùi: "Vua ñaõ cho toâi goã, anh haõy giao ñi". Toâi lieàn noùi vôùi Tyø-kheo: "Neáu thaät laø vua cho thì thaày cöù tuøy yù laáy". Vua chöa hoûi thôï xeû goã xong thì Tyø-kheo Ñaøn-nò-ca ñeán choã vua. Troâng thaáy Tyø-kheo tôùi, vua baûo beà toâi daãn thôï xeû goã taïm laùnh qua phoøng sau vaø ñöa Tyø-kheo tôùi gaëp vua. Nghe leänh vua, beà toâi lieàn ñöa thôï xeû goã ñi vaø daãn Tyø-kheo ñeán. Vua hoûi Tyø-kheo: - Vì sao thaày töï yù laáy goã toát cuûa vua cöa xeû thaønh nhieàu khuùc roài chaát ôû moät choã? Tyø-kheo ñaùp:

- Vua ñaõ cho toâi goã. Vua noùi: - Ta nhôù laø khoâng heà cho. Tyø-kheo ñaùp: - Vua khoâng nhôùù khi môùi leân ngoâi, vua ñaõ ñem ba thöù laø: caây, coû, nöôùc cuùng döôøng cho Sa-moân, Baø-la-moân hay sao? Nghe Tyø-kheo noùi lôøi nguïy bieän naøy, vua ñaùp: - Naøy Tyø-kheo! Nhöõng vaät maø ta ban cho laø vaät khoâng coù chuû, khoâng phaûi laø vaät coù chuû. Tyø-kheo phaûi bò trò theo phaùp vua. Luùc naøy, vua A-xaø-theá böøng böøng noåi giaän, nhöng nhôù ñeán coâng ñöùc cuûa ñöùc Theá Toân, neân im laëng khoâng noùi trong giaây laùt, roài baûo Tyø- kheo haõy veà ñi vaø ñöøng taùi phaïm vieäc aáy nöõa. Baù quan caän thaàn cuûa vua A-xaø-theá ñeàu lôùn tieáng noùi: - Laï quaù! Tyø-kheo naøy vöøa ñöôïc thoaùt cheát! Tyø-kheo Ñaøn-nò-ca trôû veà choã ñaïi chuùng, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Caùc thaày neân bieát, vöøa roài nhaø vua muoán baét toâi ñònh gieát, roài laïi thaû. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Coù vieäc gì vaäy? Tyø-kheo Ñaøn-nò-ca noùi vôùi ñaïi chuùng toaøn boä söï vieäc treân. Trong chuùng coù caùc Tyø-kheo tu haønh haïnh ñaàu-ñaø, nghe vieäc aáy lieàn hoå theïn, ñeán choã Ñöùc Theá Toân baïch laïi vieäc treân. Ñöùc Theá Toân baûo A-Nan: -Haõy mau ñi vaøo thaønh La-duyeät, ñöùng ôû ngaû tö ñöôøng hoûi moïi ngöôøi: "Neáu Tyø-kheo laáy troäm naêm tieàn trôû leân, hoaëc taám vaûi trò giaù naêm tieàn thì vua A-xaø-theá duøng hình phaït gì ñoái vôùi Tyø-kheo troäm aáy?". Vaâng leänh ñöùc Theá Toân, Toân giaû A-Nan ñaûnh leã Ngaøi saùt ñaát, nhieãu ba voøng roài cuøng hai Tyø-kheo vaøo thaønh La-duyeät-kyø, ñöùng ôû ngaû tö ñöôøng, hoûi ngöôøi ñi ñöôøng: - Neáu Tyø-kheo laáy troäm naêm tieàn, hoaëc taám vaûi trò giaù naêm tieàn thì vua A-xaø-theá duøng hình phaït gì? Nhöõng ngöôøi ñi ñöôøng noùi: - Tyø-kheo naøo laáy troäm naêm tieàn, hoaëc taám vaûi trò giaù naêm tieàn thì vua A-xaø-theá noùi ñoù chaúng phaûi laø Sa-moân. A-Nan lieàn ra khoûi thaønh La-duyeät-kyø, trôû veà choã Ñöùc Theá Toân, baïch: - Chuùng con vaøo thaønh La-duyeät-kyø, hoûi nhöõng ngöôøi ñi ñöôøng vaø hoï traû lôøi laø: Neáu Tyø-kheo laáy troäm naêm tieàn hoaëc taám vaûi trò giaù naêm

tieàn thì vua A-xaø-theá baûo ñoù chaúng phaûi laø Sa-moân. Nhaân vieäc naøy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, quan saùt möôøi ñöùc neân Ngaøi ñaõ kieát giôùi cho Sa-moân ñeå phaïm haïnh ñöôïc toàn taïi laâu daøi. Sa-moân phaûi bieát vieäc naøy: - Tyø-kheo naøo ôû trong xoùm laøng, thaønh quaùch, laáy vaät khoâng cho vôùi taâm troäm caép; do vieäc laáy vaät khoâng cho naøy, Tyø-kheo aáy bò vua hoaëc ñaïi thaàn baét, hoaëc ñaùnh, hoaëc troùi, hoaëc ñuoåi khoûi nöôùc, hoaëc noùi: "Naøy Tyø-kheo! OÂng chaúng phaûi laø giaëc, chaúng phaûi laø treû con, chaúng phaûi maát trí, sao laïi laáy vaät khoâng cho nhö theá?" Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. Tyø-kheo Ña-xaù cö truù ôû Caâu-taùt-la. Nôi aáy gaàn cöûa aûi, coù laùi buoân ñeán baûo vôùi Tyø-kheo aáy: - Toâi gôûi thaày ít vaät. Haõy giuùp toâi ñem qua cöûa aûi, toâi seõ chia cho thaày moät nöûa. Sau khi nhaän vaät aáy, Tyø-kheo hoái haän, suy nghó: "Khoâng bieát mình coù phaïm toäi Ba-la-di khoâng?", lieàn ñem vieäc aáy baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo mang ñoà vaät qua aûi giuùp laùi buoân roài nhaän cuûa laùi buoân naêm tieàn, hoaëc vaät trò giaù naêm tieàn, phaïm toäi Ba-la-di. Tröø ôû nôi coù giaëc cöôùp, nôi ñoùi khaùt vaø ñöôøng nguy hieåm.

* Luùc aáy, trong laøng kia laøm haøng raøo, ñaøo haøo vaø xaây töôøng vaùch ñeå nuoâi voi, ngöïa, laïc ñaø, boø, löøa,... duøng daây buoäc chuùng vôùi nhau. Tyø- kheo naøo leûn vaøo giöõa ñaøn gia suùc leùn thaùo daây daãn chuùng ra khoûi raøo giaäu, phaïm Ba-la-di; daãn chuùng qua haøo, phaïm Ba-la-di; daãn chuùng qua ñöôøng hoaëc ra beân ngoaøi thì thaønh toäi Ba-la-di. Neáu gia suùc ôû ngoaøi ñaát troáng maø luøa noù vaøo trong töôøng, hoaëc vaøo haøo, hoaëc vaøo haøng raøo thì cuõng phaïm Ba-la-di. Nöôùc cuûa rieâng töøng nhaø, neáu Tyø-kheo thaùo nöôùc vôùi taâm troäm caép vaø laøm chaûy ñi moät löôïng nöôùc ñaùng giaù naêm tieàn, phaïm toäi Ba-la- di. Neáu duøng tay, hoaëc duøng chaân, hoaëc duøng gaäy, hoaëc duøng cuoác thaùo troäm nöôùc, phaïm toäi Ba-la-di. Tyø-kheo taém trong nöôùc, chöa taém xong thì thaùo cho nöôùc chaûy, cö só noåi giaän noùi: "Tyø-kheo naøy giaû taém ñeå thaùo cho nöôùc chaûy". Caùc Tyø-kheo phaân vaân khoâng bieát mình coù phaïm toäi Ba-la-di khoâng, lieàn ñem vieäc aáy baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Neáu thaùo nöôùc vôùi taâm troäm, khi nöôùc chaûy moät löôïng trò giaù naêm tieàn, phaïm toäi Ba-la-di.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 651

Ao coù chuû, hoaëc khoâng chuû, trong ao coù chim, ngöôøi ta giaêng löôùi ñeå baét chim. Tyø-kheo naøo baét troäm chim ôû trong hoaëc ngoaøi löôùi trò giaù naêm tieàn vôùi taâm troäm cöôùp, phaïm Ba-la-di. (Beân trong löôùi coù chuû, beân ngoaøi löôùi naèm trong ao coù chuû. Caû hai tröôøng hôïp ñeàu coù chuû). Neáu chim hoaëc coù chuû, hoaëc khoâng chuû, neáu Tyø-kheo baét chim vôùi taâm troäm caép, phaïm toäi Ba-la-di. Cö só ñem chuoãi ngoïc phôi naéng treân maùi nhaø. Coù caùc con chim coù chuû hoaëc khoâng chuû tha caùc chuoãi ngoïc kia mang ñi vaø Tyø-kheo ñoaït laáy chuoãi ngoïc ñoù. Neáu Tyø-kheo ñoaït laáy chuoãi ngoïc trò giaù naêm tieàn töø chim coù chuû vôùi taâm troäm caép, phaïm Ba-la-di. Coù Tyø-kheo ñem y môùi nhuoäm

phôi treân noùc nhaø vaø y bò gioù cuoán rôi xuoáng ñaát. Tyø-kheo aáy löôïm y ñem vaøo phoøng roài hoái haän nghó: “Khoâng bieát mình coù phaïm toäi Ba-la-di vì troäm caêùp khoâng?”. Tyø-kheo aáy lieàn baïch vôùi Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Neáu laáy vôùi taâm troäm, phaïm Ba-la-di. Neáu khoâng coù taâm troäm thì khoâng phaïm. Neáu y töø taàng giöõa rôi xuoáng ñaát, hoaëc töø döôùi ñaát bay leân taàng giöõa, hoaëc töø taàng giöõa bay leân taàng treân. Neáu Tyø-kheo laáy y vôùi taâm troäm, phaïm toäi Ba-la-di. Caùc loaïi vaät khaùc nhö haït meø, gaïo, ñaäu, tieàn, ñaïi maïch, tieåu maïch, ñaäu ñen, haït caûi, neáu laáy moät soá löôïng trò giaù naêm tieàn vôùi taâm troäm, phaïm Ba-la-di. Trong vöôøn caây aên quaû, coù caùc loaïi quaû nhö: hoà-ñaøo, naïi töû, bì ñaøo, leâ,... Coù Tyø-kheo haùi aên roài sanh phaân vaân khoâng bieát mình coù xaâm phaïm cuûa chuùng Taêng khoâng? Coù laáy cuûa khoâng cho vaø phaïm toäi Ba-la- di khoâng? Vò aáy lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Khoâng phaïm Ba-la-di. Neáu chaúng phaûi ñaát ñaõ ñöôïc Taêng kieát giôùi vaø coù Sa-di haùi quaû thì khoâng phaïm. Sö töû gieát nai ôû beân ngoaøi vöôøn Truùc, aên thòt uoáng maùu roài nguû, ñeå thöøa thöùc aên. Coù Tyø-kheo ñeán laáy thöùc aên thöøa ñoù. Sö töû tænh daäy, tìm khoâng thaáy, lieàn gaàm roáng. Phaät bieát ñöôïc lieàn hoûi Toân giaû A-Nan: - Vì sao sö töû ñi quanh khu vöôøn gaàm roáng? A-Nan ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Phaät. Phaät noùi: - Tyø-kheo naøo laáy thöùc aên thöøa cuûa sö töû coù giaù trò naêm tieàn trôû leân ñeå aên, phaïm Ba-la-di. Thöùc aên dö cuûa hoå, gaáu, ñöôøi öôi, baùo, caùc loaøi suùc sanh hai chaân nhö chim caét, dieàu haâu, ngoãng trôøi, chim öng, chim ñieâu... Tyø-kheo naøo laáy thì cuõng nhö vaäy. Ñöùc Theá Toân baûo:

652 BOÄ LUAÄT 11

- Neáu giaät laáy thöùc aên cuûa chim ñang giöõ thì maéc Ba-la-di. Neáu chim kinh sôï boû chaïy thoaùt thaân, khoâng giöõ nöõa thì khoâng phaïm Ba-la- di. Coù Tyø-kheo ñeán nhaø ngöôøi laø baø con thôï moå, töï ñoäng laáy thòt khoâng ñöôïc cho, roài sanh phaân vaân khoâng bieát mình coù phaïm Ba-la-di hay khoâng, lieàn baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Neáu laáy vôùi yù troäm caép, phaïm Ba-la-di. Neáu do choã thaân quen maø laáy thì khoâng phaïm Ba-la-di.

* Phaät ôû taïi nöôùc Xaù-Veä cuøng vôùi ñaïi chuùng Tyø-kheo. Khi caùc Tyø-kheo ñi töø Caâu-taùt-la ñeán vöôøn Taùt-la-baøn ôû nöôùc Xaù-Veä thì bò ñaùm cöôùp chaän laáy heát y baùt. Vua hoaëc xoùm laøng hay tin lieàn ñuoåi baét ñaùm cöôùp laáy y baùt traû laïi cho Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo phaân vaân khoâng bieát coù phaïm Ba-la-di khoâng, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo duøng söùc maïnh giaønh laïi y cuûa giaëc cöôùp, phaïm Ba-la-di. Neáu vua hoaëc thoân xoùm giaønh laïi giuøm thì khoâng phaïm Ba- la-di. Coù moät Tyø-kheo treân ñöôøng ñi ñeán Caâu-taùt-la bò giaëc cöôùp y baùt. Tyø-kheo aáy nhôø baø con giaønh laïi y baùt cuûa ñaùm cöôùp. Laáy laïi xong, Tyø- kheo aáy phaân vaân khoâng bieát mình coù phaïm Ba-la-di khoâng, lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät baûo: - AÊn cöôùp ñaõ laáy, khoâng ñöôïc duøng söùc maïnh ñeå giaønh laïi. Neáu duøng söùc hoaëc baûo ngöôøi khaùc giaønh laïi, phaïm Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo ñem tieàn chuoäc laïi thì

ñöôïc laáy.

* Luùc aáy, toân giaû Öu-ba-ly baïch Theá Toân: - Tyø-kheo laáy taøi saûn gì cuûa chuùng Taêng thì goïi laø laáy vaät khoâng cho? Ñöùc Theá Toân baûo: - Taøi saûn ñaõ ñöôïc ñem tôùi cöûa chuøa maø Tyø-kheo laáy troäm mang ñi, phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo naøo laáy cuûa caûi ñang ñöôïc phaân chia cuõng phaïm Ba-la-di. Toân giaû Öu-ba-ly hoûi: - Neáu Tyø-kheo töï yù laáy ñoà vaät vaø nhöõng thöù chuùng Taêng duøng haøng ngaøy thì coù phaïm Ba-la-di khoâng? Ñöùc Theá Toân ñaùp: - Ñoà vaät cuûa chuùng Taêng khoù coù theå löôøng ñöôïc. Neáu bò laáy troäm thì coâng ñöùc cuûa ngöôøi cuùng döôøng cuûa caûi aáy seõ suùt giaûm. Vì vaäy Tyø-

kheo naøo laáy, phaïm Ba-la-di. Toân giaû Öu-ba-ly baïch Theá Toân: - Tyø-kheo naøo laáy troäm côø, loïng treân chuøa vaø thaùp Phaät coù phaïm Ba-la-di khoâng? Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo laáy ñoà vaät ôû chuøa, thaùp Phaät, phaïm Ba-la-di. Thaùp Thanh vaên cuõng vaäy. Neáu laáy caùc vaät trong chuøa thaùp thì laøm maát phöôùc cuûa thí chuû ñaõ cuùng caùc vaät aáy neân phaïm Ba-la-di. Ai laáy troäm caùc vaät ôû chuøa, thaùp seõ bò ñoïa ñòa nguïc. Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Na-kieät, nôi vöôøn Kieàn-ñeå-vieät. Coù Öu- baø-taéc tin töôûng thöông meán, töï yù caát moät giaûng ñöôøng cuùng döôøng cho toân giaû La-Vaân. Sau khi nhaän giaûng ñöôøng, toân giaû La-Vaân ra ñi hai thaùng. Nghe tin toân giaû La-Vaân nhaän giaûng ñöôøng xong, ra ñi ñeán hai thaùng, Öu-baø- taéc lieàn ñem giaûng ñöôøng ñoù cuùng cho Taêng boán phöông. Hai thaùng sau, toân giaû La-Vaân trôû veà Na-kieät vaø nghe tin ñaøn-vieät ñaõ ñem giaûng ñöôøng aáy cuùng cho chuùng Taêng boán phöông. Toân giaû La- Vaân lieàn ñeán choã Phaät, leã Phaät saùt ñaát, ngoài lui qua moät phía roài baïch vôùi Phaät veà vieäc ñoù. Phaät baûo: - Naøy La-Vaân! OÂng haõy ñeán choã Öu-baø-taéc aáy noùi vôùi oâng ta: “Ñoái vôùi oâng, toâi coù laøm vieäc gì khoâng ñuùng, xaáu xa, sai traùi, baát tònh, traùi vôùi vieäc cuûa Sa-moân vaø khoâng theå tuøy thuaän hay khoâng?”. Nghe Ñöùc Theá Toân daïy, toân giaû La-Vaân ghi nhôù kyõ, rôøi khoûi choã ngoài, nhieãu Phaät roài ñi. Trôøi vöøa saùng, toân giaû La-Vaân ñaõ ñaép y mang baùt vaøo thaønh Na- kieät khaát thöïc. Khaát thöïc xong, ñeán nhaø Öu-baø-taéc aáy. Troâng thaáy La- Vaân ñeán, oâng ta lieàn ñöùng daäy, söûa y phuïc, chaáp tay, ñeán choã La-Vaân baïch: - Laønh thay, thöa thaày La-Vaân! Laâu quaù thaày môùi ñeán. Xin môøi thaày ngoài. La-Vaân ngoài leân choã oâng aáy môøi, roài baûo oâng ta: - Naøy Öu-baø-taéc! Ñoái vôùi oâng, toâi coù laøm vieäc gì khoâng ñuùng, xaáu xa, sai traùi, baát tònh, traùi vôùi vieäc cuûa Sa-moân vaø khoâng theå tuøy thuaän hay khoâng? Öu-baø-taéc noùi: - Ñoái vôùi toâi, thaày chaúng coù laøm vieäc gì sai traùi, cho ñeán khoâng theå tuøy thuaän. Nghe xong La-Vaân ñöùng daäy, trôû veà choã Phaät, laïy saùt chaân Ngaøi

roài ñöùng qua moät phía, ñem vieäc aáy baïch Phaät. Do vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân cho taäp hôïp chuùng Taêng vaø daïy hoï: - Coù möôøi söï cuùng döôøng phi phaùp,

thoï nhaän phi phaùp vaø duøng phi phaùp: Cuùng döôøng cho moät Tyø-kheo roài laáy laïi ñem cuùng cho hai Tyø- kheo. Ñoù laø cuùng phi phaùp, nhaän phi phaùp vaø duøng phi phaùp. Cuùng döôøng cho hai Tyø-kheo roài laáy laïi ñem cuùng cho ba Tyø-kheo, laø cuùng phi phaùp, nhaän phi phaùp vaø duøng phi phaùp. Cuùng döôøng cho ba Tyø-kheo roài laáy laïi ñem cuùng cho nhieàu Tyø- kheo, laø cuùng phi phaùp, nhaän phi phaùp vaø duøng phi phaùp. Cuùng cho nhieàu ngöôøi roài laáy laïi ñem cuùng cho moät ngöôøi, laø cuùng phi phaùp, nhaän phi phaùp vaø duøng phi phaùp. Cuùng cho moät ngöôøi roài laáy laïi ñem cho hai ngöôøi. Laáy cuûa nhieàu ngöôøi ñem cuùng cho chuùng Taêng. Cuùng cho Taêng roài laáy laïi ñem cuùng chuùng Taêng khaùc. Cuùng cho hai nhoùm Taêng roài laáy laïi ñem cuùng cho Tyø-kheo ni taêng. Laáy cuûa Tyø-kheo ni taêng ñem cuùng cho Tyø-kheo ni taêng khaùc. Taêng chia thaønh hai nhoùm, chöa hoøa hôïp laïi laáy cuûa moät nhoùm cho nhoùm coøn laïi, hoaëc giuùp moät nhoùm, khoâng giuùp nhoùm kia. Ñoù laø cuùng döôøng phi phaùp, nhaän phi phaùp vaø duøng phi phaùp. Söï cuùng döôøng tröôùc laø cuùng döôøng, söï cuùng döôøng sau chaúng phaûi laø cuùng döôøng. Neáu ñaøn-vieät töï yù cuùng döôøng thì coù theå nhaän duøng. Vua laø thí chuû cuùng döôøng giöôøng naèm, y baùt cho Tyø-kheo thì cuõng ñöôïc duøng. Phaät giaûng noùi nhöng khoâng keát giôùi cho Sa-moân nhö vaäy. Trong vöôøn nho coù chuû, Tyø-kheo naøo treøo leân caây haùi troäm quaû, vöøa haùi, phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu haùi löôïng quaû trò giaù naêm tieàn, phaïm Ba- la-di. Taát caû quaû soáng vaø hoa töôi cuõng vaäy. ÔÛ trong vöôøn mía coù chuû, Tyø-kheo naøo chaët mía ñem ñi, phaïm Ba- daät-ñeà. Neáu ñuû naêm tieàn, phaïm Ba-la-di. Ngoù sen coù chuû, hoaëc khoâng coù chuû, Tyø-kheo ñaøo ñaát ñeå laáy ngoù sen coù chuû, phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu caét ngoù sen, phaïm Ba-daät-ñeà. Caét moät löôïng ngoù sen coù giaù trò ñuû naêm tieàn, phaïm Ba-la-di. Taát caû caùc loaïi reã, cuû khaùc cuõng vaäy. Taïi nôi aên, Tyø-kheo nhaän ñeán hai phaàn maø phaàn sau coù giaù trò ñuû naêm tieàn thì cuõng phaïm Ba-la-di. Neáu xin ñeán phaàn thöù hai cuûa côm ñöôïc thænh cuõng vaäy. Tyø-kheo naøo daïy vua ôû hai nöôùc giaùp giôùi ñaùnh nhau, phaïm Ba- la-di. Neáu töï daãn ñöôøng, phaïm Ba-la-di. Khi hai nöôùc phaùt binh, phaïm

Ba-daät-ñeà. Tyø-kheo kieám ñöôïc naêm tieàn do vieäc aáy, phaïm Ba-la-di.

Ba-la-di 3: Ñöùc Theá Toân cuøng ñaïi chuùng Tyø-kheo ôû taïi bôø soâng Baït-cöø-maït, thuoäc thoân Baït-thöï. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Haõy quaùn saùt söï xaáu xa naøy. Haõy noã löïc quaùn saùt khoâng neân löôøi bieáng. Haõy khoâng ngöøng quaùn thaân baát tònh. Vì sao? - Vì quaùn söï xaáu xa baát tònh aáy seõ ñöôïc coâng ñöùc vaø phöôùc baùo lôùn. Luùc ñoù, caùc Tyø-kheo suy nghó: “Ñöùc Theá Toân daïy veà söï xaáu xa, baát tònh cuûa thaân naøy cho ñeán ngoài quaùn saùt söï baát tònh aáy. Ai quaùn saùt söï baát tònh naøy seõ ñöôïc quaû baùo vaø coâng ñöùc lôùn. Caùc thaày phaûi cuøng noã löïc quaùn saùt söï baát tònh, cho ñeán ngoài quaùn saùt söï baát tònh. Quaùn saùt vieäc aáy xong, chuùng ta seõ ñöôïc quaû baùo vaø coâng ñöùc lôùn”. Caùc Tyø-kheo aáy lieàn noã löïc quaùn saùt

söï baát tònh, cho ñeán ngoài quaùn söï baát tònh. Sau khi quaùn saùt, hoï nhaøm chaùn thaân hoâi thoái, laø ñoáng phieàn naõo vaø caûm thaáy xaáu hoå, khoâng bieát duøng thaân naøy laøm gì, khi naøo môùi thoaùt ñöôïc noãi khoå aáy? Gioáng nhö coù traùng só heát söùc ñeïp ñeõ, ñeo caùc chuoãi chaâu baùu anh laïc, taém röûa, xoâng öôùp höông thôm, ñaàu ñoäi muõ baùu, mang voøng hoa, thaân maëc y phuïc coõi trôøi khoâng bò dính buïi, tay chaân mòn maøng, toùc maøu xanh bieác, raâu toùc raát möôït, ñöùng ñaàu trong loaøi ngöôøi. Coù xaùc raén, xaùc choù vaø xaùc ngöôøi cheát maøu xanh, tröông sình, chaûy muû, thoái röõa, bò chim thuù ræa aên, moãi phaàn thaân ôû moät nôi, dính maùu hoâi haùm dô baån... Neáu ñem ba xaùc cheát naøy ñeo leân coå ngöôøi kia thì ngöôøi aáy seõ raát nhôøm gôùm, raát khoå naõo, xaáu hoå vaø luoân mong sôùm thoaùt khoûi tai hoïa ñoù. Caùc Tyø-kheo quaùn saùt caùc vieäc baát tònh cho ñeán ngoài quaùn söï baát tònh neân nhaøm chaùn thaân hoâi thoái naøy, töï nghó: "Luùc naøo môùi ñöôïc cheát?" Khi aáy, trong chuùng coù moät Tyø-kheo quaùn saùt söï baát tònh cuûa thaân, cho ñeán töï nhaøm chaùn, lieàn rôøi khoûi choã, ñi tìm Tyø-kheo Sa-moân-Quaät, voán laø moät thôï saên, hoûi: - Tyø-kheo Hieàn-nghieâm coù theå gieát toâi khoâng? Toâi seõ traû coâng baèng ba y. Luùc naøy, Tyø-kheo Sa-moân-quaät lieàn duøng dao beùn gieát Tyø-kheo aáy. Sau khi gieát xong, oâng ta caàm dao ñeán soâng Baït-cöø-maït ñeå röûa maùu dính treân dao. Khi ñoù coù moät ma trôøi ñöùng treân soâng khen Tyø-kheo Sa- moân-quaät: - Laønh thay! Laønh thay! Ñaõ thaønh töïu coâng ñöùc lôùn, ñaõ ñoä cho Tyø-

kheo tinh taán chöa ñöôïc ñoä, ñaõ giaûi thoaùt cho ngöôøi chöa giaûi thoaùt, ñaõ giuùp ngöôøi chöa nhaäp Nieát-baøn ñöôïc nhaäp Nieát-baøn. Nghe lôøi noùi nhö theá, Tyø-kheo Sa-moân-Quaät suy nghó: "Ñuùng nhö lôøi vò trôøi aáy noùi, ta coù coâng ñöùc lôùn laø ñoä cho caùc Tyø-kheo chöa ñöôïc ñoä, giaûi thoaùt cho nhöõng ngöôøi chöa giaûi thoaùt, giuùp nhöõng ngöôøi chöa nhaäp Nieát-baøn ñöôïc nhaäp Nieát-baøn. Ñaõ ñoä thoaùt cho Sa-moân, laïi coù ñöôïc ba y, thaät ñaùng vui möøng". Tyø-kheo Sa-moân-Quaät tin vaøo taø kieán naøy neân caàm dao trôû vaøo trong chuùng, ñeán töøng phoøng baûo: - Toâi coù theå ñoä cho ngöôøi chöa ñöôïc ñoä, giaûi thoaùt cho ngöôøi chöa giaûi thoaùt vaø giuùp cho ngöôøi chöa nhaäp Nieát-baøn ñöôïc nhaäp Nieát-baøn. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo quaùn thaân baát tònh cho ñeán nhaøm chaùn thaân dô baån, hoâi haùm naøy, vì theá caùc Tyø-kheo trong phoøng ñeàu ñi ra ñeán choã Tyø-kheo Sa-moân-quaät noùi: - Neáu coù theå gieát chuùng toâi thì chuùng toâi seõ giao cho thaày ba y. Tyø-kheo Sa-moân-Quaät lieàn caàm dao beùn gieát moät, hai, ba, boán, naêm, cho ñeán saùu möôi Tyø-kheo. Vaøo ngaøy raèm, Ñöùc Theá Toân thuyeát giôùi. Ngaøi traûi toïa cuï treân toøa cao, ngoài giöõa ñaïi chuùng. Khi ñaõ ngoài yeân, Ngaøi quaùn saùt chuùng Tyø- kheo thì thaáy soá löôïng Tyø-kheo ñeán döï raát ít. Ñöùc Theá Toân bieát nhöng vaãn hoûi Toân giaû A-Nan: Vì sao hoâm nay chuùng Taêng ñeán nghe thuyeát giôùi thöa thôùt vaäy? Nghe Ñöùc Theá Toân hoûi, Toân giaû A-Nan lieàn quyø goái phaûi saùt ñaát, söûa y baøy vai phaûi, chaáp tay höôùng veà ñöùc Phaät, baïch Ñöùc Theá Toân: - Ñöùc Theá Toân daïy caùc Tyø-kheo quaùn thaân baát tònh cho ñeán nhaøm chaùn thaân hoâi thoái. Thöïc

haønh quaùn baát tònh seõ ñöôïc quaû baùo vaø coâng ñöùc lôùn. Luùc aáy caùc Tyø-kheo ñeàu töï noùi vôùi nhau: “Caùc thaày neân bieát, Ñöùc Theá Toân baûo quaùn thaân baát tònh seõ ñöôïc quaû baùo vaø coâng ñöùc lôùn. Chuùng ta haõy cuøng nhau quaùn saùt söï baát tònh ñeå ñöôïc quaû baùo vaø coâng ñöùc lôùn”. Theá laø caùc Tyø-kheo quaùn thaân baát tònh vaø nhaøm chaùn thaân hoâi thoái naøy. Gioáng nhö ngöôøi traùng só heát söùc cöôøng traùng, ñeo chuoãi chaâu baùu anh laïc treân thaân, taém röûa xoâng öôùp höông thôm, ñaàu ñoäi muõ baùu vaø voøng hoa, thaân maëc y phuïc coõi trôøi khoâng bò dính buïi, tay chaân mòn maøng, toùc maøu xanh bieác, raâu toùc möôït maø, ñöùng ñaàu trong loaøi ngöôøi. Coù xaùc raén, xaùc choù vaø xaùc ngöôøi cheát baàm xanh, tröông sình, chaûy muû, thoái röõa, bò chim thuù caén ræa, moãi boä phaän ôû moät nôi, dính maùu dô baån, hoâi haùm baát tònh. Neáu ñem ba xaùc cheát naøy ñeo vaøo coå thì ngöôøi aáy seõ

raát nhôøm gôùm, raát khoå naõo vaø töï xaáu hoå, nghó: “Luùc naøo ta môùi ñöôïc thoaùt khoûi tai naïn naøy?”. Caùc Tyø-kheo quaùn thaân baát tònh cho ñeán ngoài quaùn saùt söï baát tònh neân nhaøm chaùn thaân naøy, töï suy nghó: “Khi naøo ta môùi cheát?”. Trong chuùng coù moät Tyø-kheo quaùn thaân baát tònh cho ñeán töï nhaøm chaùn, lieàn rôøi khoûi choã, ñeán nôi Tyø-kheo Sa-moân-Quaät, con ngöôøi thôï saên, noùi vôùi vò aáy: - “Tyø-kheo Hieàn-nghieâm coù theå gieát toâi khoâng? Toâi seõ giao cho thaày ba y”. Tyø-kheo Sa-moân-Quaät beøn caàm dao beùn gieát Tyø-kheo ñoù. Gieát xong, oâng ta caàm dao ñeán soâng Baït-cöø-maït ngoài röûa dao coù dính maùu. Khi ñoù, coù ma trôøi ñöùng treân soâng khen ngôïi Tyø-kheo Sa-moân-Quaät: “ Laønh thay! Laønh thay! Thaày ñaõ ñaït ñöôïc coâng ñöùc lôùn, coù theå ñoä Tyø-kheo tinh taán chöa ñöôïc ñoä, giaûi thoaùt cho Tyø-kheo chöa ñöôïc giaûi thoaùt, giuùp ngöôøi chöa nhaäp Nieát-baøn ñöôïc nhaäp Nieát-baøn”. Tyø-kheo Sa-moân-Quaät nghe lôøi aáy, beøn suy nghó: “Ñuùng nhö lôøi vò trôøi kia noùi, ta ñaõ ñaït ñöôïc coâng ñöùc lôùn: Ñoä cho caùc Tyø-kheo chöa ñöôïc ñoä, giaûi thoaùt cho caùc Tyø-kheo chöa giaûi thoaùt, giuùp cho ngöôøi chöa nhaäp Nieát-baøn ñöôïc nhaäp Nieát-baøn. Ñaõ ñoä Sa-moân, laïi ñöôïc ba y, thaät ñaùng vui möøng”. Tyø-kheo Sa-moân-Quaät beøn tin vaøo taø kieán ñoù, neân caàm dao trôû veà trong chuùng, ñeán töøng phoøng baûo: - “Toâi coù theå ñoä cho ngöôøi chöa ñöôïc ñoä, giaûi thoaùt cho ngöôøi chöa ñöôïc giaûi thoaùt, giuùp ngöôøi chöa nhaäp Nieát-baøn ñöôïc nhaäp Nieát-baøn”. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo quaùn thaân baát tònh cho ñeán töï nhaøm chaùn thaân oâ ueá. Caùc Tyø-kheo trong caùc phoøng lieàn ñeán choã Tyø-kheo Sa-moân-Quaät noùi: - “Thaày coù theå gieát chuùng toâi khoâng? Chuùng toâi seõ giao cho thaày ba y”. Tyø-kheo Sa-moân-quaät beøn caàm dao beùn gieát moät, hai, ba, boán, naêm, cho ñeán saùu möôi Tyø-kheo. Vì lyù do ñoù, soá löôïng Tyø-kheo ñeán nghe thuyeát giôùi raát ít. Kính thöa ñöùc Theá Toân, xin Ngaøi haõy noùi caùc phöông tieän giuùp caùc Tyø-kheo chöùng ñaéc trí tueä voâ löôïng. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo phaûi hoïc nieäm hôi thôû vaø chuyeân taâm taäp tu phaùp moân naøy, ñöøng lô ñeãnh phaùp tu naøy ngay caû khi aên vaø nghæ ngôi. Vì sao? - Vì chuyeân taâm tu phaùp nieäm hôi thôû sau naøy seõ ñöôïc quaû baùo coâng ñöùc lôùn.

Tyø-kheo naøo cö truù ôû xoùm laøng hoaëc thaønh aáp, khi ñeán giôø, ñaép y mang baùt vaøo laøng khaát thöïc thì phaûi hoä trì thaân, giöõ gìn saùu caên ñöøng cho buoâng lung. Neáu maét thaáy saéc thì khoâng ñöôïc khôûiù töôûng ñaém nhieãm. Neáu ñöôïc nhö theá thì thaønh töïu nhaõn caên. Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, yù khoâng khôûiù töôûng ñaém nhieãm ñoái vôùi phaùp traàn... Neáu yù khoâng theo phaùp traàn thì yù caên ñöôïc thaønh töïu. Sau khi ñaõ khaát thöïc xong, haõy mang y baùt caát trong phoøng, röûa chaân, vaét toïa cuï leân vai, tìm ñeán nôi khoâng ngöôøi, goác caây yeân tónh, leàu coû troáng, nôi baèng phaúng, ngoaøi vöôøn, goø maû, hang nuùi... ñeå cö truù ôû ñoù, hoaëc ñeán nôi yeân tónh, hoaëc ñeán canh goác caây traûi toïa cuï, ngoài kieát-giaø ngay thaúng, khoâng nghieâng, khoâng döïa, chuù taâm vaøo choùt muõi. Khi Tyø-kheo nieäm hôi thôû, thôû ra cuõng nieäm, thôû vaøo cuõng nieäm. Hôi thôû ra daøi thì bieát daøi. Hôi thôû vaøo daøi thì bieát daøi. Hôi thôû ra ngaén thì bieát ngaén. Hôi thôû vaøo ngaén thì bieát ngaén. Hôi thôû ra ôû caùc loã chaân loâng cuõng ñeàu bieát. Hôi thôû vaøo ôû caùc loã chaân loâng cuõng ñeàu bieát. Thôû ra vôùi yù an ñònh, tænh giaùc. Hít vaøo vôùi yù tænh giaùc. Thôû ra vôùi söï tænh giaùc nôi thaân, mieäng, yù. Hít vaøo vôùi söï tænh giaùc nôi thaân, mieäng, yù... Gioáng nhö ngöôøi thôï cöa vaø ñeä töû oâng ta keùo ñöôøng cöa daøi thì bieát daøi, keùo ñöôøng cöa ngaén thì bieát ngaén; Tyø-kheo hoïc quaùn nieäm hôi thôû cuõng nhö vaäy, cho ñeán thôû ra hít vaøo vôùi yù an ñònh, tænh giaùc. Tu haønh quaùn nieäm hôi thôû nhö vaäy seõ ñöôïc coâng ñöùc vaø quaû baùo lôùn. Luùc ñoù, caùc Tyø-kheo nhaéc nhôû nhau: “Ñöùc Theá Toân thöông xoùt chuùng ta neân noùi phaùp quaùn nieäm hôi thôû ñeå chuùng ta tu taäp. Sau khi tu haønh phaùp quaùn nieäm hôi thôû, chuùng ta seõ ñöôïc quaû baùo vaø coâng ñöùc lôùn. Chuùng ta haõy laäp töùc cuøng nhau tu taäp phaùp quaùn nieäm hôi thôû thaät chuyeân caàn ñeå ñöôïc quaû baùo vaø coâng ñöùc lôùn”. Khi aáy, caùc Tyø-kheo chuyeân caàn tu taäp phaùp quaùn nieäm hôi thôû, ñaït ñöôïc trí tueä voâ löôïng vaø chöùng ñaïo A-la-haùn. Toân giaû A-Nan ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaép tay baïch Phaät: - Ñöùc Theá Toân ñaõ giaûng giaûi phaùp nieäm hôi thôû... cho ñeán chuyeân taâm tu taäp phaùp aáy. Vaâng lôøi Phaät daïy, caùc Tyø-kheo thöïc haønh nieäm hôi thôû vaø ñeàu ñaït ñöôïc trí tueä voâ löôïng, chöùng ñaéc quaû A-la-haùn. Khi aáy, do nhaân duyeân naøy, Ñöùc Theá Toân duøng phöông tieän thieän xaûo taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp vôùi ñaày ñuû möôøi coâng ñöùc, Ñöùc Theá Toân keát giôùi cho caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo phaûi ñeà phoøng vieäc naøy: Ñoái vôùi ngöôøi, hoaëc loaøi coù hình ngöôøi, Tyø-kheo naøo muoán gieát hoï neân töï tay caàm dao, hoaëc sai

ngöôøi khaùc caàm dao, khuyeân ngöôøi khaùc cheát, hoaëc khen ngôïi söï cheát, hoaëc noùi: “Naøy anh, soáng khoå sôû laøm gì, anh soáng khoâng baèng cheát”, laøm cho ngöôøi noï nghe theo yù nghó aáy, duøng voâ soá phöông tieän khuyeân ngöôøi khaùc cheát, hoaëc khen ngôïi söï cheát, khieán ngöôøi kia tìm ñeán caùi cheát thì

Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di. Taïi nôi vaéng, Tyø-kheo naøo duøng cung, dao, noû, suùng vaø caïm baãy ñeå gieát ngöôøi, phaïm toäi Ba-la-di. Tyø-kheo naøo ñeán gaëp quan, noùi gieøm pha vaø duøng theá löïc cuûa quan ñeå gieát ngöôøi, phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo naøo duøng chuù thuaät hoaëc thuoác ñeå khieán quyû töû thi ñi gieát ngöôøi, phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo naøo giaêng baåy sieát coå ngöôøi khaùc cho cheát, phaïm Ba-la- di. Tyø-kheo naøo pha troän thuoác gaây thoå taû hoaëc roùt vaøo muõi, töø beân döôùi ngaám leân, hoaëc chích chaûy maùu, hoaëc nhoû vaøo maét ñeå gieát ngöôøi, phaïm Ba-la-di. Ngöôøi nöõ mang thai, Tyø-kheo naøo muoán gieát neân töï tay hoaëc baûo ngöôøi khaùc duøng tay ñeø vaøo buïng coâ aáy laøm thai nhi vaø ngöôøi nöõ cheát, phaïm Ba-la-di. Duø chæ meï hay thai nhi cheát hay caû hai meï con cheát ñeàu phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo naøo muoán gieát ngöôøi neân daïy hoï gieo mình vaøo löûa, vaøo nöôùc, hoaëc nhaûy töø vaùch nuùi xuoáng vöïc, phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo naøo muoán gieát ngöôøi neân leùn vieát thö noùi doái: “Ngöôøi mang thö phaïm toäi naëng, haõy gieát anh ta ñi”. Neáu ngöôøi aáy bò gieát, phaïm Ba-la-di. Baøo thai trong buïng meï ñaõ coù hai caên laø thaân caên vaø maïng caên, Tyø-kheo naøo muoán gieát thai nhi aáy neân ñoïc chuù laøm hö thai, cheát thai nhi, phaïm Ba-la-di. Ñöùc Theá Toân ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-Veä. Luùc aáy, toân giaû Baïc-khö-la maéc beänh naëng, naèm nghæ trong phoøng ôû vöôøn Ñoaùn-taùc (ngöôøi Ñoaùn-taùc laäp vöôøn naøy neân laáy ñoù laøm teân goïi). Toân giaû Phaàn Ni chaêm soùc vaø cung caáp nöôùc uoáng. Luùc aáy, Baïc-khö-la baûo Phaàn Ni: - Haõy ñeán choã Phaät, xöng danh toâi roài ñaûnh leã ñöùc Theá Toân, hoûi thaêm Ñöùc Theá Toân coù maïnh khoûe an laïc khoâng? Coù söùc löïc haønh ñaïo khoâng? Haõy ñeán ñoù maø thöa: “Gaàn ñaây Tyø-kheo Baïc-khö-la maéc beänh naëng, nghæ trong phoøng ôû vöôøn Ñoaùn-taùc. Tyø-kheo aáy töø xa kính laïy Theá Toân, hoûi thaêm Ñöùc Theá Toân coù maïnh khoûe an laïc khoâng? Coù söùc löïc

ñeå haønh ñaïo khoâng? Tyø-kheo Baïc-khö-la muoán ñeán chieâm ngöôõng Ñöùc Theá Toân nhöng vì khoâng coù söùc khoûe”. Haõy ñeán choã Theá Toân, hoûi thaêm söùc khoûe Ñöùc Theá Toân vaø thænh Ñöùc Theá Toân hai coá ñeán vöôøn Ñoaùn-taùc vì Tyø-kheo Baïc-khö-la. Tyø-kheo Phaàn Ni nhaän lôøi Tyø-kheo Baïc-khö-la, voäi vaøng ñeán choã ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát, baïch ñaày ñuû nhö treân roài thöa: - Cuùi xin Ñöùc Theá Toân haõy vì Tyø-kheo Baïc-khö-la haï coá ñeán choã Tyø-kheo aáy ôû vöôøn Ñoaùn-taùc. Ñöùc Theá Toân im laëng khoâng ñaùp. Thaáy Ñöùc Theá Toân im laëng chaáp nhaän, Phaàn Ni lieàn rôøi khoûi choã ngoài, ñaûnh leã saùt ñaát, nhieãu quanh Phaät ba voøng roài ra ñi. Phaàn Ni ñi chöa ñöôïc bao xa, Ñöùc Theá Toân lieàn thoï thöïc. Vaøo buoåi chieàu, sau khi xuaát thieàn, Ngaøi rôøi khoûi choã, ñeán choã Tyø-kheo Baïc- khö-la ôû vöôøn Ñoaùn-taùc. Troâng thaáy Phaät tôùi, Tyø-kheo Baïc-khö-la muoán ñöùng daäy, nhöng vì quaù yeáu neân khoâng ñöùng ñöôïc. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân baûo Tyø-kheo Baïc-khö-la: - Khoâng caàn phaûi ñöùng daäy, cöù naèm nghæ ñi, Ta seõ ngoài vaøo choã khaùc. Sau khi ñaõ an toïa, Ñöùc Theá Toân hoûi Tyø-kheo Baïc-khö-la: - AÊn chaùo coù tieâu hoùa

khoâng? Thaân theå coù bôùt ñau nhöùc khoâng? Ñau ñôùn taêng hay giaûm? Tyø-kheo Baïc-khö-la baïch Phaät: - Thöa Theá Toân! Con khoâng theå aên chaùo, vì aên vaøo khoâng tieâu ñöôïc. Söï ñau ñôùn chæ taêng chöù khoâng giaûm. Gioáng nhö coù ngöôøi bò moät löïc só duøng daây sieát chaët ñaàu thì ñaàu ngöôøi aáy raát ñau ñôùn. Baïch Theá Toân! Ñaàu con cuõng ñau ñôùn y nhö ngöôøi aáy. Vì theá, con khoâng theå aên chaùo, aên khoâng tieâu ñöôïc vaø ñau ñôùn ngaøy caøng taêng theâm. Baïch Theá Toân! Gioáng nhö coù ngöôøi bò löïc só duøng dao nhoïn ñaâm leân ñænh ñaàu thì ñænh ñaàu ngöôøi aáy raát ñau ñôùn. Ñaàu con ñang ñau ñôùn cuõng gioáng nhö vaäy. Söï ñau ñôùn chæ taêng chöù khoâng coù giaûm. Gioáng nhö coù ngöôøi löïc só caàm dao moå buïng traâu thì buïng noù seõ raát ñau ñôùn, khoâng theå noùi ñöôïc. Buïng con ñang ñau ñôùn cuõng gioáng nhö vaäy. Goáng nhö coù hai ngöôøi khoûe maïnh toùm laáy moät ngöôøi oám yeáu, naém giöõ tay chaân cuûa ngöôøi aáy maø nöôùng treân hoá löûa, ngöôøi aáy ñau ñôùn khoâng theå taû. Baïch Theá Toân! Thaân con cuõng ñang ñau ñôùn nhö vaäy. Vì theá con khoâng theå aên chaùo vaø söï ñau ñôùn chæ taêng chöù khoâng giaûm. Con chæ muoán caàm dao

töï saùt chöù khoâng muoán soáng nöõa. Ñöùc Phaät noùi: - Ta hoûi oâng, oâng haõy traû lôøi. Naøy Baïc-khö-la! Saéc laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp: - Voâ thöôøng. Hoûi: - Voâ thöôøng laø khoå hay vui? Ñaùp: - Khoå, thöa Theá Toân. Hoûi: - Ñoái vôùi phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi maø coù ngöôøi ñaõ ñöôïc hoïc ñaïo, chöùng ñaïo noùi raèng ñoù laø cuûa ta, hoaëc chaúng phaûi cuûa ta, thì coù lyù khoâng? Ñaùp: - Khoâng, thöa Ñöùc Theá Toân. Hoûi: - Naøy Baïc-khö-la! Thoï, töôûng, haønh, thöùc laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp: - Voâ thöôøng, thöa Ñöùc Theá Toân. Hoûi: - Neáu laø voâ thöôøng thì khoå hay vui? Ñaùp: - Khoå, thöa Theá Toân. Hoûi: - Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi maø laïi coù ngöôøi ñaõ hoïc ñaïo, chöùng ñaïo laïi noùi ñoù laø cuûa ta, chaúng phaûi cuûa ta, thì coù tin ñöôïc hay khoâng? Ñaùp: - Khoâng, thöa Theá Toân. - Vì theá, naøy Baïc-khö-la! Taát caû saéc quaù khöù, vò lai, hieän taïi, trong ngoaøi, lôùn nhoû, thieän aùc, hoaëc xa hoaëc gaàn... Taát caû nhöõng saéc cuûa ta vaø chaúng phaûi cuûa ta ñeàu laø khoâng vaø quaùn thaáy caùc phaùp ñeàu nhö theá. Naøy Baïc-khö-la! Thoï, töôûng, haønh, thöùc quaù khöù, vò lai, hieän taïi cho ñeán quaùn caùc phaùp ñeàu nhö theá. Nghe Phaät giaûng veà söï chöùng ñaéc, Baïc-khö-la hieåu roõ saéc laø khoâng, khoâng heà coù sôû höõu, lieàn ñöôïc giaûi thoaùt. Sau khi ñöôïc giaûi thoaùt, trí tueä lieàn phaùt sanh, chaám döùt sanh töû, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm

ñaõ xong, khoâng coøn taùi sanh vaøo baøo thai nöõa. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy, cho ñeán khoâng coøn taùi sanh. Vì theá, naøy Baïc-khö-la! OÂng chôù coù lo, chôù coù sôï. OÂng khoâng coøn bò trôû vaøo ñöôøng aùc nöõa, khoâng coøn sanh trong ñöôøng aùc nöõa, khoâng coøn gaëp nôi aùc nöõa. Giaûng xong, Ñöùc Theá Toân trôû veà Tinh xaù. Giöõa ñeâm hoâm aáy, coù hai vò trôøi voâ cuøng ñeïp ñeõ, ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát, roài ñöùng qua moät phía. Moät vò trôøi

baïch Phaät: - Toân giaû Baïc-khö-la ñaõ chaéc chaén ñöôïc giaûi thoaùt. Vò thöù hai baïch Phaät: - Toân giaû Baïc-khö-la ôû nôi giaûi thoaùt, ñaõ ñöôïc giaûi thoaùt. Noùi lôøi aáy xong, chö thieân leã Phaät roài ñi ra.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 663

TYØ-NAÏI-DA QUYEÅN 2

Ngay ñeâm aáy, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Vöøa roài, coù hai vò trôøi ñeán noùi: “Toân giaû Baïc-khö-la chaéc chaén ñaït ñöôïc giaûi thoaùt. Vò trôøi thöù hai noùi: “Vò aáy ñöôïc giaûi thoaùt ôû nôi giaûi thoaùt”.Sau khi ta nghe xong, hoï môùi ñi ra. Phaät baûo moät Tyø-kheo ñeán choã Tyø-kheo Baïc-khö-la vöôøn Ñoaùn-taùc (moät trong saùu Tinh xaù ôû thaønh Kyø-Hoaøn) vaø noùi vôùi vò aáy: “Thaày ñaõ nghe Ñöùc Theá Toân daïy vaø nghe chö thieân noùi, ñöøng neân lo sôï nöõa. Thaày seõ khoâng sanh vaøo nôi aùc, khoâng soáng ôû nôi aùc. Nôi thaày sanh ra khoâng coù vieäc aùc. Ñoù laø lôøi daïy cuûa Ñöùc Theá Toân. Ñeâm qua coù hai vò trôøi ñeán choã Theá Toân, moät vò hoûi: “Toân giaû Baïc-khö-la ñöôïc chaéc chaén giaûi thoaùt phaûi khoâng?” Vò thöù hai hoûi: “Toân giaû Baïc-khö-la ñaõ ñöôïc giaûi thoaùt ôû nôi giaûi thoaùt phaûi khoâng?”. Naøy Baïc-khö-la, ñoù laø lôøi chö thieân noùi”. Sau khi nghe Phaät daïy, Tyø-kheo aáy ñeán vöôøn Ñoaùn-taùc. Baïc-khö-la baûo Tyø-kheo nuoâi beänh: - Caùc thaày haõy ñaët toâi leân giöôøng vaø khieâng ra ngoaøi coång. Toâi khoâng theå soáng nöõa, toâi muoán duøng dao töï töû. Caùc Tyø-kheo lieàn ñaët vò aáy leân giöôøng vaø khieâng ra khoûi coång. Luùc aáy, nhieàu Tyø-kheo kinh haønh ôû ngoaøi coång. Tyø-kheo ñöôïc Ñöùc Phaät sai ñi, lieàn ñeán choã caùc Tyø-kheo kinh haønh hoûi: - Tyø-kheo Baïc-khö-la ôû choã naøo vaäy? Toâi muoán ñeán hoûi thaêm. Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Tyø-kheo Baïc-khö-la ñang ñöôïc khieâng ra ngoaøi coång, ñònh duøng dao töï töû. Neáu muoán thaêm hoûi thì haõy ñeán ngay. Tyø-kheo aáy lieàn ñeán choã Baïc-khö-la. Troâng thaáy moät Tyø-kheo ñang ñi ñeán, Baïc-khö-la lieàn baûo Tyø- kheo nuoâi beänh: - Haõy ñaët giöôøng xuoáng moät laùt ñeå ñôïi Tyø-kheo kia tôùi. Caùc Tyø-kheo lieàn ñaët giöôøng xuoáng. Tyø-kheo aáy ñeán, noùi vôùi Baïc-

664 BOÄ LUAÄT 11

khö-la ñaày ñuû nhö Ñöùc Theá Toân daïy, cho ñeán “Ñaây laø lôøi Phaät daïy, ñaây laø lôøi chö thieân noùi.” Baïc-khö-la ñaùp: - Phaùp ta chöùng ñaéc, Ñöùc Theá Toân cuõng bieát. Phaùp ta thaáy, Ñöùc Theá Toân cuõng bieát. Vì theá, ta khoâng coøn nghi ngôø nöõa. Ñoái vôùi saéc laø thöôøng hoaëc voâ thöôøng, cho ñeán thoï, töôûng, haønh, thöùc laø thöôøng hoaëc voâ thöôøng; phaùp khoå, khoâng, bieán ñoåi cuøng caùc phaùp maø Sa-moân chöùng ñaéc, phaùp cuûa ta, chaúng phaûi cuûa ta, taát caû ñeàu khoâng. Thaät söï phaùp ta bieát, chö thieân cuõng bieát. Phaùp ta thaáy, chö thieân cuõng thaáy. Vì theá ta khoâng coøn nghi ngôø coù thöôøng hay voâ thöôøng, cho ñeán thaáy heát khoâng coøn nghi ngôø gì nöõa. Do nghieäp chöôùng ñôøi tröôùc böùc ngaët neân toâi chæ muoán caàm dao töï saùt. Noùi xong, vò aáy lieàn caàm dao töï vaãn. Nhöõng Tyø-kheo nuoâi beänh ñeàu phaân vaân khoâng bieát mình coù

phaïm Ba-la-di hay khoâng, lieàn baûo nhau cuøng ñeán hoûi Phaät. Phaät ñaùp: - Neáu chaùn gheùt, coù yù gieát neân ñöa dao cho, hoaëc coù yù gieát neân daïy ngöôøi aáy cheát roài khieâng ra, phaïm Ba-la-di. Neáu coù taâm thöông xoùt, baûo boïc, khoâng muoán nghòch yù beänh nhaân thì khoâng maéc Ba-la-di. Coù caùc Tyø-kheo cö truù ôû bieân giôùi nöôùc Caâu-taùt-la thöôøng tranh caõi nhau. Neáu Tyø-kheo gôûi thö cho vua hai nöôùc daãn quaân gieát ngöôøi hoaëc daïy ngöôøi gieát, phaïm Ba-la-di.

* Baáy giôø, Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh La- duyeät. Khi aáy, Ñieàu-baø-ñaït-ñaâu tuïng kinh hoïc ñaïo suoát möôøi hai naêm khoâng heà nghæ ngôi. Trong thôøi gian ñoù, vò aáy ñoïc tuïng taát caû caùc kinh ñaõ ñöôïc nghe Phaät giaûng noùi, vò aáy thöôøng ôû nôi hang nuùi, beân goác caây yeân tònh, goø maû vaéng veû. Caùc Tyø-kheo Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân, A- na-luaät, Nan-ñeà, Kim-tyø-la... laø baïn cuûa oâng aáy. Khi Ñieàu-ñaït chöa khôûi yù aùc ñoái vôùi Theá Toân, vò aáy khoâng heà phaïm moät giôùi nhoû. Veà sau, khi oâng ta ñaõ khôûi taâm aùc ñoái vôùi Theá Toân, oâng ta lieàn phaïm giôùi. Neàn caùc giaûng ñöôøng ñeàu traûi toïa cuï. Ñöùc Theá Toân ñaõ keát giôùi: - Khoâng röûa chaân thì khoâng ñöôïc vaøo thieàn ñöôøng. Luùc naøy, Ñieàu-ñaït khoâng röûa chaân maø böôùc vaøo, Tyø-kheo ni Öu- baùt-saéc lieàn baûo Ñieàu-ñaït: - Naøy Ñieàu-ñaït! Ñöùc Theá Toân ñaõ cheá giôùi khoâng röûa chaân thì

khoâng ñöôïc vaøo kia maø! Ñieàu-ñaït ñaùp: - Ñoà Tyø-kheo ni xaáu teä kia! Ngöôi bieát giöõ giôùi thì coù theå hôn ñöôïc ta sao? Noùi xong, oâng ta duøng naém ñaám cuûa löïc só ñaùnh leân ñaàu Tyø-kheo ni aáy. Tyø-kheo ni lieàn qua ñôøi. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi Ñöùc Theá Toân vieäc aáy. Ñöùc Theá Toân baûo: - Haõy thöông xoùt keû aùc ñoù ñaõ phaïm toäi raát naëng. Tyø-kheo ni aáy ñaõ ñaéc ñaïo A-la-haùn. Do vieäc naøy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp ñeå keát giôùi: - Tyø-kheo naøo töï tay gieát cheát ngöôøi nam hoaëc ngöôøi nöõ, phaïm Ba-la-di.

* Phaät ôû khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc. Baáy giôø, toân giaû Muïc-kieàn-lieân bò ñaùm Phaïm chí caàm gaäy ñaùnh nhö ñaäp coû lau cho ñeán cheát. Daân chuùng trong nöôùc aáy lieàn bieát toân giaû Muïc-kieàn-lieân bò caùc Phaïm chí duøng gaäy ñaäp cheát, thaân theå naùt nhöø nhö coû lau bò daäp. Nghe tin thaày mình bò gieát, hai ngöôøi: Maõ-sö, Phaát-na-baït ñuøng ñuøng noåi giaän, loâng toùc döïng ngöôïc, duøng söùc maïnh cuûa ñaïi löïc só baét gieát heát caùc Phaïm chí caàm gaäy. Phaät quaùn saùt vieäc aáy, bieát roõ nhöng Ngaøi vaãn hoûi: - Tyø-kheo Maõ-sö vaø Phaát-na-baït! Ta noùi cho caùc thaày nghe veà phaùp boán ñeá. Maõ-sö vaø Phaát-na-baït voâ cuøng xaáu hoå, lieàn quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay baïch Phaät: - Baïch Theá Toân! Toäi chuùng con naëng laém, khoâng daùm nghe yù nghóa cuûa phaùp saâu xa aáy. Ñöùc Theá Toân aân caàn hoûi ñeán ba laàn. Vì thöông xoùt nhöõng ngöôøi aùc naøy ñaõ xa lìa mình vaø xa lìa phaùp saâu xa neân Ñöùc Theá Toân lieàn keát giôùi naøy cho caùc Sa-moân: - Tyø-kheo naøo töï tay gieát ngöôøi hoaëc daïy ngöôøi khaùc gieát, phaïm Ba-la-di. (Hai ngöôøi naøy ñoïa laøm roàng ôû

soâng Ñaàu-sôn, thuoäc xöù Taây-thaát- lôïi, nöôùc Kieàn-ñaø-vieät. Vì giaän Phaät ngaøy xöa khoâng noùi phaùp neân muoán ra khoûi soâng ñeå phaù hoaïi Phaät phaùp. Chôït coù vò Phaät bieán hoùa xuaát hieän tröôùc maët chuùng vaø noùi: “Caùc ngöôi coù muoán nghe boán phaùp saâu xa khoâng?” Söï giaän döõ lieàn chaám döùt. Nhöõng vieäc nhö vaäy chaúng phaûi chæ

coù moät. Hai ngöôøi naøy laø ñeä töû cuûa Phaät)

Ba-la-di 4: Phaät ôû khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-Veä. Baáy giôø, toân giaû Da-xaù daãn theo hai traêm naêm möôi ñeä töû. Toân giaû Baïc-ñaø-tieân - con cuûa Baïc-ñaøn-ñaø - cuõng daãn theo hai traêm naêm möôi ñeä töû, töø nöôùc Caâu-taùt-la ñeán nöôùc Xaù-veä ñeå thaêm hoûi ñöùc Theá Toân. Caùc Tyø-kheo aáy noùi chuyeän ôû beân ngoaøi coång tinh xaù Kyø-hoaøn, tieáng oàn vang thaáu beân trong. Nghe tieáng oàn, Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Toân giaû A-Nan: - Ai noùi chuyeän ngoaøi coång maø tieáng oàn vang ñeán taän trong naøy vaäy? A-Nan baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân: - Ñoù laø caùc Tyø-kheo baøn luaän. Do nhieàu ngöôøi tuï hoïp neân phaùt ra aâm thanh lôùn. Ñöùc Theá Toân lieàn baûo Toân giaû A-Nan: - Haõy noùi vôùi ñoà chuùng cuûa Da-xaù vaø Baït-ñaø-tieân: “Ñöùc Theá Toân baûo caùc thaày khoâng ñöôïc keát haï ôû nöôùc Xaù-Veä”. Vaâng lôøi Phaät daïy, Toân giaû A-Nan lieàn ñeán choã ñoà chuùng cuûa Da- xaù vaø Baït-ñaø-tieân noùi: - Ñöùc Theá Toân baûo caùc thaày khoâng ñöôïc keát haï ôû Xaù-veä. Khi ñoù, ñoà chuùng cuûa toân giaû Da-xaù vaø Baït-ñaø-tieân lieàn ñeán caïnh soâng Baït-cöø-maït caát leàu tranh ñeå keát haï. Naêm aáy daân chuùng ñoùi keùm, söông, möa ñaù, saâu boï caén haïi luùa, khaát thöïc khoù ñöôïc. Luùc aáy caùc Tyø-kheo suy nghó vaø noùi vôùi nhau: - Caùc thaày bieát khoâng? Hieän nay thoùc luùa ñaét ñoû, söông, möa ñaù, saâu boï laøm haïi thoùc luùa, khaát thöïc khoù ñöôïc. Chuùng ta neân ñeán nhaø caùc tröôûng giaû ôû nöôùc Tyø-xaù-ly khen ngôïi laãn nhau: “Tröôûng giaû bieát khoâng? Tyø-kheo teân aáy, hoï aáy ñaõ ñöôïc Sô thieàn, Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn vaø cuõng ñaït ñeán Töø - Bi - Hyû - Xaû, ñaït ñöôïc boán Ñònh Voâ Saéc, tu chæ quaùn, quaùn hôi thôû, ñaït ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm- A-na- haøm vaø A-la-haùn”. Chuùng ta duøng lôøi aáy ñeå ca ngôïi laãn nhau, nhö theá ôû nöôùc aáy chuùng ta seõ ñöôïc cuùng döôøng, seõ coù ñöôïc y phuïc, ñoà aên, giöôøng naèm vaø thuoác thang töø quoác vöông, ñaïi thaàn, tröôûng giaû, Baø-la-moân haønh ñaïo vaø daân thöôøng. Caùc Tyø-kheo naøy beøn ñi vaøo nöôùc Tyø-xaù-ly, ñeán gaëp caùc tröôûng giaû vaø khen ngôïi laãn nhau: - Tröôûng giaû neân bieát, Tyø-kheo teân aáy hoï aáy ñaõ ñaéc quaû Tu-ñaø-

hoaøn, cho ñeán quaû A-la-haùn. Caùc tröôûng giaû ñeàu tin lôøi aáy, cho laø hoï ñaõ ñaéc ñaïo neân tuøy thôøi maø cuùng döôøng y aùo, thöùc aên. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø coù hai thôøi gian ñeå chuùng Taêng taäp hôïp. Ñoù laø: moät thaùng sau cuøng cuûa muøa Xuaân (ôû AÁn-ñoä moät naêm chia thaønh ba muøa). Sau khi

töï tu ba thaùng muøa Xuaân, thaùng cuoái phaûi ñeán gaëp Phaät vaø thaày toå. Muøa Haï cuõng vaäy, phaûi ñeán gaëp Phaät ñaûnh leã, nghe Phaät thuyeát phaùp. Trong ba thaùng haï, chuùng Taêng phaûi hoïc taäp, tuïng kinh. Sau khi giaûi haï, phaûi may vaù laïi y aùo ñaõ maëc trong ba thaùng vöøa qua. Vaøo ngaøy may vaù xong, caùc vò mang baùt ñeán choã Phaät. Ñoù laø thôøi gian chuùng Taêng hoäi hoïp. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo keát haï ôû soâng Baït-cöø-maït, may vaù y ñaõ maëc ba thaùng qua. Vaøo ngaøy ñaõ hoaøn taát, caùc vò aáy ñeán choã Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø khi coù Tyø-kheo ôû xa ñeán, tröôùc heát Ngaøi hoûi thaêm hoï trong muøa Haï vieäc tuïng kinh, haønh ñaïo coù ñöôïc toát ñeïp, coù bò moûi meät hay khoâng? Khi aáy, ñöùc Ñöùc Theá Toân nhö thöôøng leä hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo tuïng kinh, haønh ñaïo coù bò meät moûi khoâng? Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Baïch Theá Toân! Chuùng con khoâng heà meät moûi. Caùc Sa-moân an cö ôû soâng Baït-cöø-maït, thaân theå maäp maïp, maùu huyeát sung maõn. Caùc Sa-moân keát haï ôû nöôùc Xaù-veä thì thaân theå gaày oám, maët maøy hoác haùc, khí löïc yeáu ôùt. Caùc Sa-moân an cö beân soâng hoûi caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Xaù-veä: - Vì sao caùc thaày gaày oám, maët maøy hoác haùc vaäy? Ñaùp: - Caùc thaày khoâng bieát sao! ÔÛ nöôùc naøy thoùc luùa quyù hieám, khaát thöïc khoù khaên, do ñoù thaân theå chuùng toâi gaày oám, maët maøy hoác haùc. Coøn caùc thaày sao laïi maäp maïp, saéc dieän saùng laùng vaäy? Caùc Tyø-kheo aáy lieàn keå laïi ñaày ñuû moïi vieäc. Nghe xong, caùc Tyø- kheo gaày oám raát kinh ngaïc vaø noùi: - Vì sao chæ vì chuùt ít thöùc aên ñeå nuoâi maïng soáng aáy maø caùc thaày noùi doái ñaõ chöùng phaùp Thöôïng nhôn? Caùc Tyø-kheo heát söùc traùch maéng caùc Tyø-kheo kia: - Vì sao caùc thaày laïi laøm theá? Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi veà toäi noùi doái vaø khen ngôïi coâng ñöùc cuûa vieäc khoâng noùi doái.

668 BOÄ LUAÄT 11

Caùc Tyø-kheo ñeàu ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät beân, roài ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Phaät. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi: - Caùc Tyø-kheo coù thaät söï laøm vieäc aáy khoâng? Caùc Tyø-kheo xaáu hoå, quyø hai goái saùt ñaát, chaáp tay baïch Phaät: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Naøy caùc Tyø-kheo, tröôùc ñaây Ta ñaõ vì ngöôøi ngu duøng voâ soá phöông tieän noùi veà toäi noùi doái vaø khen ngôïi coâng ñöùc cuûa vieäc khoâng noùi doái. Vì sao caùc thaày laïi gaây ra loãi naøy? Phaät duøng nhieàu caùch ñeå quôû traùch, sau ñoù vì vieäc aáy, Phaät cho taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho Sa-moân vaø laøm cho caùc Sa-moân bieát ñöôïc yù nghóa naøy: - Tyø-kheo naøo khoâng bieát, khoâng thaáy phaùp Thöôïng nhôn maø noùi toâi coù caùc ñöùc, toâi bieát, toâi thaáy thieän xöù, voâ vi, toâi bieát phaùp aáy. Vaøo luùc khaùc, neáu coù ngöôøi hoûi: “Thaày coù phaûi A-la-haùn khoâng?” Tyø-kheo aáy ñaùp: “Toâi chaúng phaûi laø A-la-haùn”. Vì muoán laøm cho loãi laàm cuûa mình ñöôïc thanh tònh, nhôù laïi vieäc ñaõ laøm, vò aáy noùi: “Toâi ñaõ khoâng bieát noùi bieát, khoâng thaáy noùi thaáy. Ñoù laø lôøi noùi hö doái, troáng roãng, khoâng trong saïch”, thì Tyø-kheo aáy phaïm Ba-la-di.

* Ñöùc Theá Toân ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù moät Tyø-kheo nhoû tuoåi, môùi hoïc ñaïo chöa laâu, chöa thoâng hieåu phaùp, yù nieäm chöa ñònh, ñi laïi quaù nhieàu, khi ñeán nhaø ngöôøi töï xöng laø ñaõ ñaéc phaùp Thöôïng nhôn. Luùc naøy, chuùng ñaïi Tyø-kheo ñaép y mang baùt vaøo nöôùc Xaù-veä khaát thöïc thì nghe Tyø-kheo treû tuoåi töï xöng mình ñaõ chöùng phaùp Thöôïng nhôn. Nghe vaäy, sau khi xin ñöôïc thöùc aên, caùc Tyø-kheo ra khoûi thaønh, ñeán choã Tyø-kheo treû tuoåi, noùi vôùi vò aáy: - OÂng khoâng neân thöôøng xuyeân ñeán nhaø ngöôøi, ñöøng neân töï xöng ñaéc phaùp Thöôïng nhôn. Tyø-kheo treû tuoåi ñaùp: - Caùc Tyø-kheo tröôûng laõo thöôøng ñeán nhaø ngöôøi, coøn toâi vì sao laïi khoâng ñöôïc ñeán? Caùc Tyø-kheo can giaùn nhö vaäy nhöng Tyø-kheo aáy khoâng nghe. Tyø-kheo tröôûng laõo baûo caùc Tyø-kheo: - Haõy ñeán choã Phaät baïch ñaày ñuû vieäc naøy.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 2 669

Ñöùc Theá Toân noùi: - Naøy caùc Tyø-kheo! Gioáng nhö trong röøng saâu hoang vaéng, coù moät doøng soâng, coù caùc con voi lôùn xuoáng soâng, löïa choïn ngoù sen, röûa saïch buøn ñaát roài laáy aên. Caùc con voi lôùn ñoù ñeàu aên no, söùc khoûe doài daøo, vui veû, khoâng hung baïo, khoâng gieát haïi laãn nhau, khoâng bò cheát choùc khoå sôû. Caùc con voi nhoû trong baày voi neáu loäi xuoáng soâng laáy ngoù sen thì khoâng chòu röûa saïch, aên luoân caû buøn ñaát. AÊn xong, söùc khoûe yeáu ôùt, khoâng ñöôïc an vui, do vaäy chuùng gieát haïi laãn nhau neân bò cheát choùc khoå sôû. Cuõng vaäy, Tyø-kheo tröôûng laõo ñaõ lìa tham, saân, si, ñaõ tu thanh tònh töø laâu, laïi khoâng thöôøng xuyeân tôùi nhaø caùc ñaøn-vieät. Do khoâng thöôøng ñeán nhaø caùc ñaøn vieät neân khi ñeán, caùc vò aáy taïo ñöôïc loøng tin cho nhöõng ngöôøi khoâng tin, nhöõng ngöôøi ñaõ tin laïi caøng theâm tin töôûng. Neáu nhaän ñöôïc ñoà vaät thì khoâng tham ñaém, khoâng ganh gheùt. Neáu nhaän cuûa tín thí thì tieâu hoùa heát, khoâng phæ baùng laãn nhau, khoâng khôûi taâm taø vaäy. Trong chuùng Tyø-kheo tröôûng laõo coù caùc Tyø-kheo treû tuoåi, hoïc ñaïo môùi ñöôïc ít ngaøy, chöa hieåu phaùp saâu xa, töï ca ngôïi mình baèng phaùp Thöôïng nhôn. Ñeán nôi naøo thì laøm cho ngöôøi khoâng tin phaùp ôû nôi ñoù caøng theâm khoâng tin; ngöôøi ñaõ tin thì loøng tin bò giaûm. Nhaän ñöôïc ñoà cuùng döôøng lieàn sanh taâm tham ñaém, ganh gheùt vôùi baïn beø, khoâng hieåu voâ thöôøng, nhaän thöùc aên thoï duïng xong thì saéc dieän tieàu tuïy, khoâng coù söùc khoûe. Vì theá maø bò khoå gaàn nhö cheát. Vì theá, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo ñeán nhaø tröôûng giaû, töï khen ngôïi mình baèng phaùp Thöôïng nhôn, phaïm Ba-la-di.

* Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh La-duyeät. Luùc môùi xin laøm Sa-moân, Ñieàu-ñaït mang theo ba traêm ngaøn löôïng vaøng, con voi cuûa vò aáy trò giaù traêm ngaøn löôïng vaøng, ñoà ñaïc con voi mang treân mình cuõng trò giaù traêm ngaøn löôïng vaøng. Y phuïc Ñieàu-ñaït maëc treân ngöôøi cuõng trò giaù traêm ngaøn löôïng vaøng. Sau khi xuaát gia, caïo boû raâu toùc, maëc caø-sa, vò aáy rôøi boû phoá phöôøng, vaøo nuùi haønh ñaïo, tuïng kinh ñaõ hoïc. Vò aáy tuïng heát

taát caû caùc kinh do Ñöùc Theá Toân ñaõ giaûng daïy. Caùc vò Tyø-kheo coù ñaïi thaàn tuùc ñeán coõi Dieâm Phuø Ñeà (do ôû ñoù coù loaïi caây teân Dieâm-phuø neân nôi aáy teân laø Dieâm Phuø Ñeà). Caùc Tyø-kheo coù thaàn tuùc ñeán nôi aáy haùi quaû Dieâm-phuø ñem veà aên. Caùch caây Dieâm- phuø khoâng xa coù vöôøn Ha-leâ-laëc lôùn, vöôøn A-ma-laëc lôùn (moãi vöôøn

caùch nhau naêm möôi do-tuaàn). Caùc vò coøn ñeán Uaát-ñan-vieät laáy loaïi luùa moïc töï nhieân ñem veà duøng, hoaëc ñeán coõi trôøi Ñaâu-thuaät laáy cam-loà cuûa chö thieân ñem veà duøng; hoaëc ñeán caùc phöông Ñoâng, Nam, Taây, Baéc, bay voït treân khoâng, bieán hoùa nhieàu caùch. Thaáy caùc vieäc nhö vaäy, Ñieàu-ñaït ganh gheùt vaø nghó: “Luùc naøo ta môùi coù ñöôïc thaàn thoâng lôùn naøy ñeå bay ñeán goác caây Dieâm-phuø haùi quaû ngoït veà aên, cho ñeán bay voït töï taïi treân khoâng?” Vò aáy suy nghó tieáp: “Ta phaûi ñeán gaëp Phaät ñeå hoûi caùch luyeän thaàn thoâng”. Vò aáy lieàn ñeán choã Phaät hoûi veà phaùp thaàn thoâng. Bieát Ñieàu-ñaït seõ gaây ra toäi, khoâng theå cöùu ñöôïc vaø seõ gaây neân vieäc khoâng ích cho Phaät phaùp, Ñöùc Theá Toân lieàn baûo Ñieàu-ñaït: - Haõy ñi ñi! Khoâng neân hoûi phaùp thaàn tuùc. Chæ caàn suy nghó veà phaùp voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ. Nghe Ñöùc Theá Toân daïy nhö vaäy, Ñieàu-ñaït khoâng baèng loøng vaø chæ nghó ñeán thaàn thoâng. Ñieàu-ñaït laïi nghó: “Xaù-lôïi-phaát laø ngöôøi coù trí tueä lôùn, ta phaûi ñeán ñoù hoûi veà phaùp thaàn thoâng. Ñieàu-ñaït seõ chìu yù ta”. Ñieàu-ñaït lieàn ñeán hoûi Xaù-lôïi-phaát ñaïo thaàn thoâng, nhöng vì bieát Phaät khoâng daïy neân Xaù-lôïi-phaát cuõng khoâng daïy. Ñieàu-ñaït laïi suy nghó: “Muïc-kieàn-lieân laø baäc coù thaàn thoâng lôùn nhaát trong caùc Thanh vaên. Ta phaûi ñeán hoûi vò aáy phaùp thaàn thoâng”. Vò aáy lieàn ñeán ñoù hoûi phaùp thaàn thoâng, nhöng Muïc-kieàn-lieân cuõng khoâng noùi. Ñieàu-ñaït laïi nghó: “A-Nan laø em uùt cuûa ta. Ñöùc Theá Toân cuõng töøng khen vò aáy laø ngöôøi ña-vaên baäc nhaát trong soá caùc Thanh-vaên. Ta phaûi ñeán hoûi vò aáy phaùp thaàn thoâng, chaéc chaén A-nan seõ giaûng phaùp thaàn thoâng cho ta nghe”. Khi aáy, Toân giaû A-Nan chöa ñaéc thaàn thoâng, khoâng löôøng ñöôïc vieäc naøy, laïi chöa saïch heát traàn caáu neân lieàn noùi heát phaùp thaàn thoâng maø mình ñaõ ñöôïc nghe cho Ñieàu-ñaït. Ñieàu-ñaït ghi nhôù heát phaùp thaàn thoâng do Toân giaû A-Nan truyeàn ñaït, roài laäp töùc ñeán nôi vaéng veû, yeân tónh,nôi röøng caây trong nuùi saâu ñeå tu taäp phaùp aáy suoát ngaøy ñeâm khoâng nghæ vaø ñaït ñöôïc boán thieàn saéc giôùi. Nöông thieàn ñònh naøy, vò aáy lieàn ñaït ñöôïc thaàn thoâng. Do tröôùc ñaây ñaõ mong muoán, vò aáy lieàn tôùi choã caây Dieâm-phuø haùi quaû ñem veà aên, cho ñeán leân coõi trôøi Ñaâu-thuaät laáy cam-loä cuûa coõi trôøi vaø bieán hoùa nhieàu caùch. Baáy giôø, Ñieàu-ñaït laïi khôûi taâm ganh gheùt, höôùng veà Nhö Lai suy nghó: “Doøng hoï vaø nôi sanh cuûa Sa-moân Cuø-Ñaøm khoâng theå hôn ta, oâng aáy hoï Thích, ta cuõng hoï Thích, coù gì thua keùm! Sôû

dó moïi ngöôøi ñeán cuùng döôøng laø do thaàn thoâng cuûa oâng aáy. Nay ta cuõng seõ duøng thaàn thoâng giaùo hoùa thaät nhieàu ngöôøi". Ñieàu-ñaït laïi suy nghó: "Vua Taàn-baø-sa-la ñaõ chöùng quaû baát thoái chuyeån ôû trong ñaïo cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm. Ta khoâng theå duøng thaàn thoâng giaùo hoùa oâng aáy". Voán thoâng minh lanh lôïi, thoâng ñaït thieân vaên ñòa lyù vaø tinh tuù treân hö khoâng, Ñieàu-ñaït quaùn saùt heát moïi ngöôøi vaø thaáy chæ coù thaùi-töû A-xaø- theá laø ñaày ñuû töôùng laøm vua. Thaùi-töû naøy chaéc chaén seõ laøm vua. Ñieàu-ñaït suy nghó: "Ta phaûi ñeán duøng thaàn thoâng ñeå giaùo hoùa thaùi-töû, ñeå nhöõng ngöôøi ôû nöôùc naøy ñeàu phaûi chaáp nhaän söï daïy doã cuûa ta". Luùc ñoù, Ñieàu-ñaït hoùa thaân laøm voi, ñeán choã thaùi-töû A-xaø-theá, ñi vaøo xuyeân qua vaùch töôøng roài ñi ra cöûa, bieán hoùa ñuû caùch ñeå thaùi-töû A- xaø-theá bieát laø Ñieàu-ñaït. Vò aáy laïi hoùa thaân laøm ngöïa, ra vaøo khoâng bò ngaên ngaïi, hoaëc theo cöûa vaøo vaø ra nôi khoâng coù cöûa; hoaëc hoùa ra caùc loaïi chaâu baùu ñeå laøm muõ baùu ñaët treân ñaàu goái thaùi-töû A-xaø-theá. Thaùi-töû lieàn laáy ñoäi nhöng cuõng bieát ñoù laø vaät do Ñieàu-ñaït bieán hoùa ra. Ñieàu-ñaït laïi hoùa laøm ñöùa beù ñöôïc trang söùc baèng xaâu chuoãi vaøng baïc, ngoài treân ñuøi thaùi-töû. Thaùi-töû lieàn oâm, ñuøa giôõn, nhoå nöôùc mieáng vaøo mieäng ñöùa beù vaø cuõng bieát ñoù laø do Ñieàu-ñaït bieán hoùa ra. Khi aáy, thaùi-töû A-xaø-theá lieàn khôûi taâm ñieân ñaûo, cho thaàn thoâng cuûa Ñieàu-ñaït hôn Phaät, lieàn cuùng döôøng cho vò aáy y phuïc, ñoà aên, giöôøng naèm, thuoác chöõa beänh. Moãi ngaøy, thaùi-töû cho mang naêm traêm vaïc chöùa côm ñeán choã Ñieàu-ñaït. Thaùi töû ñem naêm traêm coã xe chôû haøng hoùa tôùi choã Ñieàu-ñaït. Cuõng coù naêm traêm Tyø-kheo ngoài aên ôû choã Ñieàu-ñaït. Ñeán giôø, ñaïi chuùng Tyø-kheo ñaép y mang baùt vaøo thaønh La-duyeät khaát thöïc. Caùc Tyø-kheo nghe tin thaùi-töû A-xaø-theá cuùng döôøng Ñieàu-ñaït raát nhieàu thöù, cho ñeán mang theo naêm traêm coã xe ñeán choã Ñieàu-ñaït, coù naêm traêm Tyø-kheo ñi theo vaø ngoài aên chung vôùi Ñieàu-ñaït. Nghe tin aáy, caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã Phaät, baïch ñaày ñuû vieäc naøy. Ñöùc Theá Toân baûo: - Caùc vò khoâng ñöôïc ñeán choã Ñieàu-ñaït nhaän söï cuùng döôøng, khoâng neân khôûi loøng tham. Vì sao? - Nhö uoáng thuoác ñoäc, coù ai maø khoâng cheát? Ñaõ töï uoáng thuoác ñoäc, laïi cho ngöôøi khaùc uoáng. Naøy caùc Tyø-kheo! Ví nhö caây Kieàn-ñaø-lôïi (chuoái) ra quaû thì thaân bò gaãy, caây boâng lau ra haït thì cheát, con la mang thai thì meï con ñeàu cheát. Cuõng vaäy, naøy caùc Tyø-kheo! Ñieàu-ñaït maø ñöôïc cuùng döôøng laø töï uoáng thuoác ñoäc, laïi cho ngöôøi khaùc uoáng thuoác ñoäc.

672 BOÄ LUAÄT 11

Naøy Tyø-kheo! Ví nhö coù ngöôøi raát maïnh, caàm gaäy ñaùnh con choù döõ beå ñaàu gaãy muõi, con choù coøn hung döõ khoâng? Tyø-kheo ñaùp: - Vaãn coøn, thöa Ñöùc Theá Toân. Phaät noùi: - Cuõng vaäy, Ñieàu-ñaït ñöôïc cuùng döôøng thì caøng theâm taùo baïo. Thaät ñaùng thöông cho keû ngu si naøy seõ phaûi chòu toäi naëng nhö nuùi trong thôøi gian daøi. Baáy giôø, Ñieàu-ñaït lieàn nghó: "Nay ta ñöôïc cuùng döôøng nhieàu hôn Nhö Lai. Vì sao Nhö Lai laïi caám chuùng Taêng khoâng cho hoï ñeán nhaän cuùng döôøng?". Ñieàu-ñaït vöøa nghó nhö vaäy, lieàn bò maát thaàn

tuùc. Luùc naøy, toân giaû Muïc-kieàn-lieân ñang ôû nôi hang Ca-laêng-giaø, thuoäc thaønh La-duyeät. Luùc aáy Tyø-kheo ñoàng hoïc cuûa Muïc-kieàn-lieân teân Thieåm-phuø-ñaø - con cuûa tröôûng giaû Caâu-lôïi - tu boán Voâ löôïng taâm sanh leân coõi trôøi Phaïm thieân. Phaïm thieân Thieåm-phuø-ñaø lieàn duøng thieân nhaõn quaùn saùt thaáy Ñieàu-ñaït maát thaàn tuùc, töùc thì chæ trong thôøi gian nhö ngöôøi co duoãi caùnh tay, Phaïm thieân Thieåm-phuø-ñaø töø coõi trôøi Phaïm thieân haï xuoáng choã Muïc-kieàn-lieân ôû hang Ca-laêng-giaø, baïch vôùi vò aáy: - Toân giaû bieát khoâng? Ñieàu-ñaït ñaõ maát thaàn tuùc. Toân giaû Muïc- kieàn-lieân! Thaày haõy ñeán baïch vôùi Ñöùc Theá Toân laø Ñieàu-ñaït ñaõ maát heát thaàn tuùc. Muïc-kieàn-lieân lieàn nhaäp thieàn ñònh ñeå quaùn saùt taâm cuûa Ñieàu-ñaït. Toân giaû lieàn nhaäp thieàn ñònh vaø bieát Ñieàu-ñaït ñaõ maát heát thaàn tuùc. Khi aáy, Muïc-kieàn-lieân lieàn im laëng nhaän lôøi vò trôøi. Vò trôøi lieàn trôû veà truï xöù cuûa mình. Vò trôøi ra ñi khoâng bao laâu, Muïc-kieàn-lieân nhaäp vaøo tam muoäi, ñeán vöôøn Truùc, roài ra khoûi tam muoäi. ÔÛ caùch Phaät khoâng xa, söûa laïi y phuïc, Toân giaû ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát, ñöùng qua moät phía, baïch Ñöùc Theá Toân: - Theo Phaïm thieân Thieåm-phuø-ñaø noùi thì Ñieàu-ñaït ñaõ maát thaàn tuùc. Trong khi Muïc-kieàn-lieân ñang noùi thì Ñieàu-ñaït daãn theo naêm ngöôøi laø: Cuø-baø-ly, Khieân-ñaø-la, Baø-baø-ca-löu-ñaø, Ñaùi-tam-vaên-ñaø, La-heä-ñaàu. Troâng thaáy Ñieàu-ñaït daãn theo naêm ngöôøi ñeán, Ñöùc Theá Toân quay laïi baûo Muïc-kieàn-lieân: - Haõy thoâi, ñöøng noùi nöõa. Keû ngu si aáy ñeán ñaây seõ töï noùi. Toân giaû Muïc-kieàn-lieân nghó: “Ta phaûi nhaäp vaøo chaùnh ñònh ngay

taïi ñaây ñeå Ñieàu-ñaït khoâng thaáy ta”. Ñieàu-ñaït ñi ñeán choã ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät phía, baïch Ñöùc Theá Toân: - Ñöùc Theá Toân ñaõ giaø, söùc khoûe yeáu keùm, thôøi ñaõ qua. Xin Ñöùc Theá Toân haõy baûo chuùng Taêng nhaän söï chaêm nom cuûa toâi. Ñöùc Theá Toân ñaùp: - Nhöõng ngöôøi coù thaàn tuùc lôùn nhö Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân ñeán xin chaêm nom chuùng Taêng, ta coøn khoâng cho, huoáng gì keû coøn phaûi cho buù môùm, boàng beá nhö ngöôi maø ta giao chuùng Taêng ñöôïc sao? Ñieàu-ñaït suy nghó: “Vì sao Ñöùc Theá Toân chæ khen Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân maø laïi cheâ ñöùc ñoä cuûa ta?” Ñieàu-ñaït khôûi taâm aùc ñoái vôùi Phaät, Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân, khoâng töø giaõ maø ñöùng daäy boû ñi. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Vaät cuûa tín thí raát naëng, laøm cho Tyø-kheo rôi vaøo choã toái taêm, khoâng ñöôïc noùi ñöôïc, kinh keä tröôùc ñaây thöôøng tuïng nay löôøi bieáng khoâng tuïng, khoâng chöùng ñaéc laïi noùi laø chöùng ñaéc. Ví nhö löïc só caét gaân laøm daây quaán chaët caúng chaân, baép tay, roài keùo hai ñaàu daây, sôïi daây aáy laøm toån thöông da, thòt, gaân. Gaân ñöùt thì noù tieáp tuïc laøm toån thöông xöông, roài ñeán tuûy. Cuõng vaäy, caùc Tyø-kheo neân bieát, cuûa tín thí khieán con ngöôøi ñoïa vaøo choã toái taêm, khoâng ñöôïc noùi ñöôïc, kinh keä tröôùc ñaây thöôøng tuïng nay löôøi bieáng khoâng tuïng, khoâng chöùng ñaéc laïi noùi laø chöùng ñaéc. Tyø-kheo naøo nhaän cuûa tín thí maø tham ñaém cho laø vaät cuûa mình thì laøm toån thöông da, cho ñeán

xöông tuûy. Naøy caùc Tyø-kheo! Töø nay trôû ñi phaûi hoïc, khoâng ñöôïc tham ñaém vaät tín thí cho laø vaät cuûa mình, chæ thoï nhöõng thöù caàn thieát vôùi taâm khoâng phaân bieät maø thoâi. Tyø-kheo phaûi hoïc nhö vaäy. Nhaân vieäc aáy cho ñeán ñuû möôøi coâng ñöùc, Ñöùc Theá Toân keát giôùi cho caùc Sa-moân: - Tyø-kheo naøo döïa vaøo Thieàn theá tuïc laøm phaùt sanh thaàn tuùc vaø töï ca ngôïi baèng phaùp Thöôïng nhôn, phaïm Ba-la-di. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Neân bieát, coù Tyø-kheo vì y aùo, thöùc aên uoáng, giöôøng naèm, thuoác trò beänh, chaúng phaûi A-la-haùn maø töï xöng laø A-la-haùn; laïi coù Tyø-kheo ñöùng ñaàu ñaùm cöôùp, daãn theo moät traêm, hai traêm, ba traêm, cho ñeán moät ngaøn ngöôøi thì hai teân giaëc lôùn naøy coù gì thua keùm nhau? Tyø-kheo ñaùp: - Ngöôøi daãn theo moät traêm ngöôøi, cho ñeán moät ngaøn ngöôøi cuõng chæ laø haïng giaëc nhoû, bình thöôøng. Haïng giaëc thöù hai ñoái vôùi chuùng,

674 BOÄ LUAÄT 11

Phaïm, ma, Sa-moân, Baø-la-moân ôû trong coõi trôøi ngöôøi, chæ vì y aùo, côm aên, giöôøng naèm, thuoác thang, chaúng phaûi A-la-haùn maø xöng laø A-la- haùn,ñoù chính laø haïng giaëc lôùn trong caùc giaëc. Toân giaû Öu-ba-ly hoûi Theá Toân: - Ba-la-di nghóa laø gì? Ñöùc Theá Toân ñaùp: - Taát caû caùc phaùp nhö caên, löïc, giaùc, ñaïo, chöùng ñaïo, ñaéc quaû beân goác caây, döùt saïch kieát söû... ñeàu bò vöùt boû. Vì theá goïi laø vöùt boû. Naøy caùc Tyø-kheo! Ví nhö coù ngöôøi maéc loãi vôùi nhaø vua, bò vua tòch thu heát caùc vaät duïng sinh hoaït, bò maát heát nhaø cöûa; cuõng vaäy, ngöôøi naøo phaïm moät trong boán Ba-la-di thì maát heát taát caû caùc coâng ñöùc. Theá naøo laø baát thoï? - Ñoù laø ôû nôi noùi Giôùi, Töï töù vaø Yeát-ma, Tyø- kheo naøy khoâng ñöôïc tham döï. Tyø-kheo naøy cuõng khoâng ñöôïc bieát caùc vieäc bí maät cuûa chuùng Taêng. “Baát thoï” nghóa laø chaúng phaûi Sa-moân, chaúng phaûi con doøng hoï Thích.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 675

TYØ-NAÏI-DA QUYEÅN 3

PHAÙP TAÊNG TAØN Phaàn thöù nhaát Ñöùc Phaät du hoùa nôi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø toân giaû Ca-löu-ñaø-di (Ca-löu-ñaø-di coù nöôùc da ñen, laø em hoï cuûa Toân giaû A-Nan) kieát haï ôû Kyø-hoaøn, giöõ vieäc queùt doïn phoøng oác. ÔÛ trong phoøng ñaët giöôøng, phía tröôùc ñaët bình taém, beân ngoaøi laïi coù bình taém. Ñeán giôø, vò aáy ñaép y mang baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc roài trôû veà, caát y baùt, nghæ ngôi. Ca-löu-ñaø-di coù taâm daâm duïc raát maïnh, nhôù ñeán ngöôøi phuï nöõ ôû gia ñình vöøa cuùng thöùc aên, yù daâm cuûa vò aáy caøng theâm maïnh meõ. Vò aáy lieàn duøng tay thuû daâm laøm xuaát tinh vaø laäp töùc röûa tay, taém röûa, queùt doäi phoøng. Cho ñeán khi maõn haï thì vieäc aáy xaûy ra ñeán ba laàn. Khi aáy, caùc Tyø-kheo baïn cuûa Ca-löu-ñaø-di kieát haï ôû Caâu-taùt-la. Sau khi maõn haï, vaøo ngaøy y phuïc ñaõ ñöôïc may vaù xong, hoï ñaép y mang baùt ñeán vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Caùc Tyø-kheo ñeán choã Tyø-kheo

Ca-löu-ñaø-di leã baùi, hoûi thaêm nhau roài ngoài qua moät phía. Caùc vò aáy hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Theá naøo, Ca-löu-ñaø-di! Söùc khoûe coù doài daøo khoâng? Trong muøa haï coù bò khoå nhoïc khoâng? Khaát thöïc coù deã daøng khoâng? Ca-löu-ñaø-di ñaùp: - ÔÛ ñaây toâi phaûi queùt doïn phoøng oác,... (cho ñeán keå ñaày ñuû vieäc thuû daâm). Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Naøy Ca-löu-ñaø-di! Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi söï baát tònh cuûa daâm duïc, cuûa vieäc höôùng veà daâm duïc, nghó ñeán daâm duïc vaø söï thieâu ñoát cuûa daâm duïc, noùi veà söï ueá taïp cuûa daâm duïc... Vaäy maø sao thaày laïi khôûi taâm daâm duïc? Caùc Tyø-kheo heát söùc quôû traùch, can giaùn. Sau khi quôû traùch,

khuyeân raên xong, hoï ñeán choã ñöùc Theá Toân, baïch vôùi Ñöùc Theá Toân ñaày ñuû vieäc aáy. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Ca-löu-ñaø-di: - Vieäc aáy coù thaät khoâng? Ca-löu-ñaø-di beân trong thì hoå theïn, beân ngoaøi thì ngöôïng nguøng, rôøi khoûi choã ngoài, söûa aùo baøy vai phaûi, quyø goái saùt ñaát, chaáp tay baïch vôùi Ñöùc Theá Toân: - Ñuùng vaäy, thöa Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Naøy keû ngu! Ta ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi veà söï baát tònh cuûa daâm duïc, cuûa söï höôùng veà daâm duïc, nghó ñeán daâm duïc, söï thieâu ñoát cuûa daâm, noùi veà söï ueá taïp cuûa daâm duïc, vaäy maø vì sao keû ngu nhö ngöôi laïi duøng tay naøy nhaän söï cuùng döôøng cuûa tröôûng giaû, roài laïi duøng tay naøy ñeå thuû daâm? Phaät duøng voâ soá phöông tieän ñeå quôû traùch, daïy doã oâng ta vaø nhaân vieäc aáy Ngaøi taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñaày ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho caùc Sa-moân: - Caùc Sa-moân neân ñeà phoøng vieäc naøy: Tyø-kheo naøo nhôù nghó vaø thuû daâm, xuaát tinh, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa.

* Ñöùc Theá Toân du hoùa nôi vöôøn röøng Kyø-ñaø, Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Khi aáy, coù moät Tyø-kheo keát haï ôû Kyø-hoaøn naèm moäng bò xuaát tinh. Sau khi thöùc giaác, vò aáy phaân vaân khoâng bieát mình coù phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa khoâng, lieàn hoûi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Xuaát tinh trong moäng khoâng coù toäi. Tyø-kheo naøo thuû daâm laøm xuaát tinh - tröø chieâm bao - phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Khi aáy, toân giaû Öu-ba-ly hoûi Theá Toân: - Coù maáy tröôøng hôïp xuaát tinh phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa? Ñöùc Theá Toân ñaùp: - Duøng tay traùi, tay phaûi thuû daâm, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Baûo ngöôøi khaùc duøng tay thuû daâm cuõng vaäy. Duøng choã cong giöõa hai khuyûu tay cuûa ngöôøi khaùc ñeå thuû daâm, hoaëc khoaûng giöõa khi co ñaàu goái, khoaûng giöõa hai naùch, hai beân roán, khoaûng giöõa haùng vaø khoaûng giöõa hai moâng, khoaûng giöõa coå vaø hai vai, trong y ôû nhöõng choã co duoãi treân thaân, naèm saáp treân giöôøng neäm ñeå thuû daâm, veõ ngöôøi nöõ, taïc töôïng ngöôøi nöõ baèng goã laøm choã ñeå thuû daâm khieán xuaát tinh, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa.

* Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø, Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc naøy, toân giaû Nan-ñaø ñi vaøo thaønh Xaù-veä vôùi taâm daâm duïc raát maïnh. Coù ngöôøi vôï cuûa moät tröôûng giaû duøng tay vòn chaân Nan-ñaø ñaûnh leã. Tay ngöôøi nöõ meàm maïi laøm Nan-ñaø bò xuaát tinh vaø chaûy treân tay coâ aáy. Ngöôøi nöõ lieàn ñöa tay xoa leân ñænh ñaàu vaø nghó: "Ta ñaõ ñöôïc lôïi ích lôùn môùi laøm cho toân giaû Nan-ñaø khôûi taâm daâm maïnh meõ ñeán nhö vaäy". Voán coù phaïm haïnh ñaày ñuû, khoâng coù yù phaïm giôùi, Nan-ñaø lieàn phaân vaân khoâng bieát mình coù phaïm Taêng-gìa-baø-thi-sa hay khoâng, lieàn hoûi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp chuùng Taêng. Ñöùc Theá Toân bieát nhöng vaãn hoûi Nan-ñaø: - Vieäc aáy coù thaät khoâng? Toân giaû Nan-ñaø beân trong hoå theïn, beân ngoaøi ngöôïng nguøng, lieàn söûa aùo, baøy vai phaûi, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay baïch Ñöùc Theá Toân: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân. Khi aáy ôû tröôùc moïi ngöôøi, Ñöùc Theá Toân khen Nan-ñaø: - Laønh thay! Nan-ñaø môùi coù theå ñaày ñuû phaïm haïnh nhö vaäy. Ngöôøi thöïc haønh phaïm haïnh ñöôïc phöôùc baùo, ñöôïc coâng ñöùc lôùn. Ñöùc Theá Toân laïi baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo, troâng thaáy Nan-ñaø coù ai coù theå cheâ laø khoâng khoâi ngoâ chaêng? Thaày aáy coù thaân theå meàm maïi, söùc khoûe hôn ngöôøi, yù daâm raát maïnh nhöng ai coù theå hôn Nan-ñaø ñöôïc? Naøy caùc Tyø-kheo, Tyø-kheo Nan-ñaø ñoùng kín caùc caên, aên uoáng bieát ñuû, ban ñeâm khoâng ñeå maát thôøi khoùa, taâm ñònh tónh khoâng taùn loaïn. Nan-ñaø coù theå tu phaïm haïnh thanh tònh suoát ñôøi. Tyø-kheo Nan-ñaø laøm theá naøo ñeå coù theå ñoùng kín caùc caên? Ñoái vôùi Nan-ñaø, khi maét thaáy saéc thì yù khoâng tham ñaém. Giaû söû thaáy saéc thì vò aáy nhö ngöôøi khoâng coù nhaõn caên, seõ nghó ñeán phaùp aùc, baát thieän, voâ minh, lo buoàn, yù khoâng höôùng ñeán neân phoøng giöõ ñöôïc nhaõn caên. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù xuùc chaïm vôùi phaùp, bieát roài vaãn khoâng ñaém nhieãm. Giaû söû yù caên ñaém nhieãm, vò aáy seõ nghó ñeán phaùp aùc, baát thieän, voâ minh, lo buoàn, yù khoâng höôùng ñeán thì phoøng giöõ ñöôïc yù caên. Ñoù laø caùch Toân giaû Nan-ñaø ñoùng kín caùc caên. Tyø-kheo Nan-ñaø laøm caùch naøo ñeå bieát vöøa ñuû trong vieäc aên uoáng?

678 BOÄ LUAÄT 11

- Toäc taùnh töû Nan-ñaø bieát vöøa ñuû khi aên thöùc aên, khoâng tham aên, khoâng mong caàu coù saéc dieän vaø söùc maïnh, khoâng mong meàm maïi. Lyù do aên laø vì muoán thaân theå toàn taïi laâu daøi, ñeå dieät beänh cuõ, khoâng sanh beänh môùi vaø vieäc haønh ñaïo ñöôïc an vui. Gioáng nhö coù ngöôøi bò lôû loeùt phaûi duøng daàu ñeå boâi leân. Lyù do boâi daàu laø muoán cho veát loeùt ñöôïc laønh. Cuõng vaäy, Nan-ñaø bieát vöøa ñuû trong aên uoáng, khoâng tham aên... cho ñeán haønh ñaïo ñöôïc an vui. Ví nhö coù ngöôøi boâi môõ vaøo coát baùnh xe, lyù do boâi môõ laø vì chôû naëng. Cuõng vaäy, Tyø-kheo Nan-ñaø aên uoáng bieát vöøa ñuû, khoâng tham aên cho ñeán haønh ñaïo ñöôïc an vui. Ñoù laø caùch cuûa Toân giaû Nan-ñaø bieát vöøa ñuû trong aên uoáng. Tyø-kheo Nan-ñaø khoâng ñeå maát thôøi khoùa vaøo ban ñeâm baèng caùch naøo? - Ban ngaøy Nan-ñaø ñi kinh haønh, toïa thieàn. Ban ñeâm

cuõng kinh haønh, toïa thieàn. Ñaàu ñeâm vò aáy kinh haønh, toïa thieàn, ñieàu phuïc taâm khoâng cho nguû. Giöõa ñeâm vò aáy xeáp y thöôïng thaønh boán lôùp traûi treân gheá, goái ñaàu baèng Taêng-giaø-leâ, hoâng phaûi saùt ñaát, hai baøn chaân gaùc leân nhau, caúng chaân duoãi thaúng, giöõ chaùnh nieäm veà aùnh saùng. Ñeán khi naøo môùi saùng? Cuoái ñeâm vò aáy lieàn daäy kinh haønh, toïa thieàn, ñieàu phuïc taâm. Ñoù laø caùch cuûa Toân giaû Nan-ñaø khoâng ñeå maát thôøi khoùa vaøo ñaàu ñeâm, cuoái ñeâm. Tyø-kheo Nan-ñaø laøm sao ñeå ñöôïc ñònh tónh khoâng taùn loaïn? - Nan- ñaø neáu muoán nhìn phía Ñoâng thì giöõ thaân ngay thaúng, vöøa tö duy vöøa nhìn veà phía Ñoâng, khoâng coù yù loaïn ñoäng. Neáu muoán nhìn phía Nam, Taây, Baéc thì cuõng giöõ thaân ngay thaúng, vöøa tö duy vöøa nhìn, khoâng coù yù loaïn ñoäng. Tyø-kheo Nan-ñaø neáu coù thoï, töôûng xuaát hieän thì luoân tænh thöùc theo doõi, haønh, thöùc cuõng vaäy. Thoï, töôûng... chöa phaùt sanh thì khoâng cho phaùt sanh. Thoï, töôûng... ñaõ phaùt sanh thì laàn löôït dieät tröø. Ñoù laø caùch cuûa Toân giaû Nan-ñaø ñöôïc ñònh tónh khoâng taùn loaïn. Vì vaäy, Nan-ñaø xuaát tinh khoâng coù toäi. Neáu ai xuaát tinh nhö vaäy thì cuõng khoâng coù toäi. Töø nay veà sau, caùc Tyø-kheo phaûi maëc y loùt beân döôùi. Thuû daâm nghóa laø moät mình khôûi töôûng daâm duïc, hoaëc töï mình, hoaëc xuùc chaïm thaân theå ngöôøi khaùc ñeå thuû daâm. Ñoù laø thuû daâm.

* Phaät ôû taïi vöôøn Na-caâu-ñaø, thuoäc thaønh Ca-duy-la-vieät, nöôùc Thích-ky-saáu. Vaøo ngaøy thöù naêm, toân giaû Ca-löu-ñaø-di ñang tröïc nhaät, chôït coù

caùc nöõ tröôûng giaû vaøo vöôøn ñeå tham quan caùc phoøng oác. Toân giaû Ca-löu-ñaø-di caäm chìa khoùa ñöùng ôû ngoaøi cöûa, noùi: - Caùc chò haõy ñeán ñaây, vaøo trong vöôøn naøy maø tham quan. Beân trong coù ao taém, suoái... Caùc phuï nöõ lieàn vaøo vöôøn tham quan, môû cöûa caùc phoøng ñeå vaøo xem. Khi ñeán phoøng toái, Ca-löu-ñaø-di lieàn oâm chaäm caùc phuï nöõ, taùn tænh, hoân hít, xuùc chaïm thaân theå. Caùc phuï nöõ aáy coù ngöôøi thuaän theo, coù ngöôøi khoâng thuaän. Ngöôøi khoâng thuaän theo, ñi ra noùi vôùi caùc Tyø- kheo: - ÔÛ nôi an oån thöôøng khoâng coù lo sôï maø laïi coù noãi lo sôï lôùn. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Coù lo sôï gì? Caùc coâ aáy lieàn ñem söï vieäc trình baøy ñaày ñuû vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát phaûi traû lôøi laøm sao, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vieäc aáy vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Öu-ñaø-di (töùc Ca-löu-ñaø- di): - Vieäc aáy coù thaät khoâng? Öu-ñaø-di beân trong thì hoå theïn, beân ngoaøi thì ngöôïng nguøng, lieàn söûa aùo baøy vai phaûi, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay baïch Ñöùc Theá Toân: - Thaät vaäy, thöa Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tröôùc ñaây Ta ñaõ vì ngöôøi ngu maø duøng nhieàu phöông tieän noùi veà söï baát tònh cuûa daâm duïc, cuûa vieäc höôùng veà daâm duïc, nieäm daâm, söï buøng chaùy vaø ueá taïp cuûa daâm duïc. Vaäy maø vì sao oâng laïi laøm theá? Naøy Öu-ñaø-di! Tröôùc ñaây Ta chöa töøng noùi vôùi vua Öu-ñieàn veà söï baát tònh cuûa daâm duïc hay sao? Vua Öu-ñieàn hoûi Ta: -“Thöa ñöùc Theá Toân, caùc Tyø-kheo treû tuoåi tuaán tuù vöøa

môùi vaøo phaùp luaät, ñaày ñuû caùc caên, maét muõi tinh anh, da meàm maïi nhö hoa ñaøo, laøm sao coù theå tònh tu phaïm haïnh, troïn ñôøi khoâng phaïm ñeán caùc phuï nöõ khaùc?" Khi aáy, Ta baûo vua: - "Ñoái vôùi caùc Tyø-kheo, ai gioáng meï thì seõ goïi laø meï, gioáng chò em thì goïi laø chò em, ai gioáng con gaùi thì goïi laø con gaùi. Vì lyù do ñoù, caùc Tyø-kheo treû tuoåi, khoâi ngoâ... cho ñeán tu phaïm haïnh troïn ñôøi khoâng phaïm nöõ saéc". Vua laïi hoûi: - "Theá Toân! Taâm con ngöôøi raát nhieàu voïng töôûng. Giaû söû ngöôøi gioáng meï chuùng ta goïi laø meï, cho ñeán gioáng con thì goïi laø con, nhöng

taâm vaãn chaïy theo theá gian thì sao? Coøn coù caùch gì khaùc giuùp caùc Tyø- kheo treû tuoåi, khoâi ngoâ tònh tu phaïm haïnh suoát ñôøi khoâng?" Ñöùc Theá Toân ñaùp: "Naøy ñaïi vöông! Ta ñaõ baûo caùc Tyø-kheo haõy quaùn saùt thaân naøy, töø ngoùn chaân cho ñeán heát meùp toùc, quaùn saùt ñuû thöù baát tònh ñang phôi baøy nôi thaân. Trong thaân naøy coù: Toùc, loâng, moùng, raêng caáu baån, da, thòt, maùu, gaân, maïch, xöông, tuûy, tim, gan, laù laùch, thaän, phoåi, ruoät, bao töû, buïng, phaân, nöôùc tieåu, môõ, laù môõ, maät, nöôùc maét, nöôùc mieáng, nöôùc daõi, naõo, maøng boïc... Naøy ñaïi vöông! Vì lyù do aáy caùc Tyø-kheo treû tuoåi coù theå tu phaïm haïnh troïn ñôøi". Vua laïi hoûi: "Baïch Theá Toân! Taâm naøy raát nhieàu voïng töôûng. Giaû söû chuùng ta quaùn saùt söï caùu baån naøy maø vaãn cho laø saïch thì coøn coù caùch gì khaùc ñeå caùc Tyø-kheo treû tuoåi tu phaïm haïnh troïn ñôøi khoâng?" Ñöùc Theá Toân noùi: "Naøy ñaïi vöông! Caùc Tyø-kheo phaûi ñoùng kín caùc caên, giöõ nieäm khoâng cho voïng ñoäng, yù khoâng taùn loaïn. Giaû söû maét thaáy saéc thì khoâng cho tham ñaém. Neáu maét thaáy saéc maø coù tham ñaém thì phaûi nghó ñoù laø phaùp baát thieän, voâ minh, buoàn raàu, khoå naõo... ñeå maét khoâng gaàn guõi thì giöõ gìn ñöôïc nhaõn caên. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù khi tieáp xuùc vôùi phaùp cuõng khoâng coù ñaém nhieãm nhö vaäy. Giaû söû coù yù tham ñaém thì haõy nghó ñoù laø phaùp baát thieän, voâ minh, buoàn raàu,... ñeå yù khoâng gaàn guõi neân giöõ gìn ñöôïc yù caên. Naøy ñaïi vöông! Ñoù laø caùch ñeå caùc Tyø-kheo treû tuoåi tu phaïm haïnh troïn ñôøi". Vua baïch Theá Toân: - "Neáu coù phaùp naøy thì caùc Tyø-kheo treû tuoåi coù theå tu phaïm haïnh troïn ñôøi. Khi vaøo trong cung, neáu con khoâng hoä trì thaân, caùc caên khoâng chaùnh nieäm, yù khoâng chuyeân chuù, taâm seõ chaïy theo phaùp daâm duïc cuûa theá gian. Neáu con hoä trì thaân, caùc caên chaùnh nieäm, yù chuyeân nhaát, taâm khoâng taùn loaïn, khoâng höôùng veà phaùp daâm duïc cuûa theá gian. Vì theá vieäc naøy raát kyø laï, ñaëc bieät. Thöa Theá Toân! Ai nghe lôøi naøy cuûa Sa-moân Cuø- ñaøm laïi khoâng phoøng hoä caùc caên? Nay con quy y Phaät, quy y Phaùp vaø quy y Tyø-kheo Taêng. Xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp con laøm Öu-baø-taéc, troïn ñôøi khoâng saùt sanh vaø thoï Tam quy". Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo Öu-ñaø-di: - Ngöôøi ñôøi coøn coù theå nhö vaäy, chæ coù keû ngu môùi khoâng giöõ gìn ñöôïc vieäc aáy. Ngöôøi gioáng nhö meï thì ta goïi laø meï, cho ñeán ngöôøi gioáng con gaùi cuõng nhö theá.

Ñöùc Theá Toân duøng voâ soá phöông tieän quôû traùch, daïy doã Öu-ñaø-di roài, taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñaày ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo naøo vôùi yù daâm maïnh meõ, duøng tay sôø chaïm ngöôøi nöõ, hoaëc caàm baøn tay, naém caùnh tay, naém toùc vaø xoa, vuoát, naém caùc phaàn khaùc cuûa cô theå nhö coå tay..., phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Khi aáy, toân giaû Öu-ba-ly hoûi Phaät: - OÂm ngöôøi nöõ ñi ñeán maáy choã, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa? Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo vôùi yù daâm maïnh meõ, boàng ngöôøi nöõ töø trong nhaø ñaët leân mình voi, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Hoaëc boàng töø löng voi ñaët xuoáng löng ngöïa, töø treân löng ngöïa boàng ñaët xuoáng xe, töø treân xe boàng ñaët xuoáng kieäu, töø treân kieäu boàng ñaët leân giöôøng, töø treân giöôøng boàng ñaët leân giöôøng daây, töø giöôøng daây boàng ñaët xuoáng gheá döïa, töø treân gheá döïa boàng ñaët xuoáng ñaát, töø döôùi ñaát laàn löôït boàng ngöôïc trôû laïi, cho ñeán ñaët vaøo trong nhaø, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tröø khi ngöôøi ñoù laø meï, chò em ruoät, beänh nhaân vaø luùc Tyø-kheo khoâng coù yù ñaém nhieãm thì khoâng phaïm. Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù caùc Tyø-kheo keát haï ôû nöôùc Caâu-taùt-la. Maõn haï, sau khi khaâu vaù y phuïc xong, hoï ñaép y mang baùt ñeán thaønh Xaù-veä. Caùch Xaù-veä khoâng xa, coù con soâng teân A-chæ-laïi-baït-deà. Hoï döøng chaân ôû bôø phía Nam soâng aáy. Nöôùc soâng chaûy raát xieát. Luùc aáy, coù caùc phuï nöõ thöa caùc Tyø-kheo: - Xin caùc thaày haõy ñöa giuùp chuùng con qua soâng. Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Caùc chò neân bieát, Ñöùc Theá Toân khoâng cho pheùp ñöa ngöôøi nöõ qua soâng. Caùc ngöôøi nöõ lieàn naém tay nhau ñi xuoáng soâng vaø bò nöôùc cuoán troâi, lieàn oaùn traùch noùi: - Naøy caùc thaày! Ai coù loøng töø hôn nhöõng Thích töû? Chuùng toâi ñang bò chìm, xin haõy ñeán cöùu giuùp! Caùc Tyø-kheo thöông xoùt, lieàn ñeán naém tay cöùu vôùt. Caùc Tyø-kheo ñeàu hoaøi nghi, khoâng bieát mình coù phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa khoâng. Hoï lieàn hoûi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát neân ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng coù yù ñaém nhieãm thì khoâng phaïm toäi, vì duøng taâm töø ñeán cöùu. Neáu laïi coù ngöôøi bò chìm thì neân naém toùc, hoaëc naém y, khoâng ñöôïc

oâm, keùo thaân theå. Khi gaëp naïn löûa cuõng vaäy. Coù moät ngöôøi nöõ ñi caïnh khe nuùi hieåm trôû, coù Tyø-kheo naém tay daãn qua, Tyø-kheo lieàn sanh nghi, khoâng bieát mình coù phaïm Taêng-giaø- baø-thi-sa khoâng, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng coù yù ñaém nhieãm thì khoâng phaïm toäi. Neáu laïi gaëp tröôøng hôïp nhö vaäy thì laáy y bao tay laïi roài naém caùnh tay daãn qua. Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, toân giaû Ca-löu-ñaø-di cö truù ôû Kyø-hoaøn. Coù caùc nöõ tröôûng giaû ñeán tham quan vöôøn töôïc, phoøng oác, ao taém. Ca-löu-ñaø-di caàm chìa khoùa môû caùc cöûa phoøng vaø noùi: - Caùc chò haõy vaøo xem ao taém, Caùc phuï nöõ lieàn ñeán xem vöôøn töôïc, ao taém. Öu-ñaø-di cuøng caùc phuï nöõ noùi chuyeän moät hoài veà söï khoaùi laïc cuûa daâm duïc vaø vieäc vui thích vôùi nhau. Trong soá

caùc phuï nöõ aáy coù ngöôøi baèng loøng, coù ngöôøi khoâng baèng loøng. Nhöõng ngöôøi khoâng baèng loøng lieàn ra thöa vôùi caùc Tyø-kheo: - Toâi thöôøng nghe noùi ñaây laø nôi an oån, khoâng lo sôï, maø sao thaät ñaùng sôï. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Coù gì ñaùng sôï? Caùc phuï nöõ baïch vôùi caùc Tyø-kheo ñaày ñuû vieäc treân. Khi ñoù, Öu- ñaø-di ñi ra vaø cuõng noùi vôùi caùc Tyø-kheo nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo lieàn quôû traùch Öu-ñaø-di: - Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi veà söï höôùng ñeán daâm duïc, nieäm daâm, söï böøng chaùy cuûa daâm, söï dô baån cuûa daâm... Sau khi quôû traùch xong, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân bieát nhöng vaãn hoûi toân giaû Öu-ñaø-di: - Vieäc aáy coù ñuùng nhö caùc Tyø-kheo ñaõ baïch khoâng? Öu-ñaø-di beân trong hoå theïn, beân ngoaøi thì ngöôïng nguøng, söûa aùo baøy vai phaûi, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay baïch Ñöùc Theá Toân: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Ta ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi veà söï baát tònh cuûa daâm duïc, cuûa söï höôùng tôùi daâm duïc, nieäm daâm, söï thieâu ñoát, söï dô baån cuûa daâm. Vì sao thaày laïi ca ngôïi daâm duïc vaø söï vui thích vôùi nhau? Ñöùc Theá Toân duøng nhieàu caùch ñeå quôû traùch, daïy doã Öu-ñaø-di, roài taäp hôïp chuùng Taêng vì muoán ñaày ñuû möôøi coâng ñöùc neân Ñöùc Phaät keát giôùi cho caùc Tyø-kheo:

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 683

- Tyø-kheo naøo vôùi yù daâm duïc maïnh meõ, höôùng veà ngöôøi nöõ ca ngôïi vieäc daâm duïc vaø söï vui thích vôùi nhau, duøng lôøi xaáu xa noùi vaø nhìn nhau baèng aùnh maét laúng lô, duø ngöôøi ñoù lôùn hay nhoû, Tyø-kheo aáy phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Khi aáy, caùc Tyø-kheo ñeàu ñeán thoân Yùeát-nhò-ca (laøng daâm) khaát thöïc. Thaáy hoï ñeán ñoù, caùc tröôûng giaû ñeàu cheâ traùch: - Caùc Thích töû naøy thaät sai soùt, ñaõ töï xöng laø toát maø laïi vaøo laøng daâm naøy, nhö ngöôøi daâm duïc vaøo ñoù vì daâm, cuõng nhö vaøo nhaø caùc ngöôøi phuï nöõ, caùc thieáu nöõ laø vì muoán laáy vôï. Caùc Tyø-kheo ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Coù naêm choã Tyø-kheo khoâng neân ñeán. Naêm choã aáy laø: 1- Nhaø baùn daâm. 2- Nhaø thieáu nöõ. 3- Nhaø quaû phuï khoâng ñöùng ñaén. 4- Quaùn röôïu. 5- Nhaø troäm cöôùp. Ñoù laø nhöõng nôi Tyø-kheo khoâng neân ñeán, khoâng ñöôïc vaøo. Tyøkheo naøo vaøo nhöõng nôi aáy, thì phaïm toäi. Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Nôi aáy coù moät Baø-la-moân sanh moät coâ con gaùi nhan saéc xinh ñeïp khoâng ai saùnh baèng. Do beù gaùi aáy xinh ñeïp neân meï ñaët teân laø Thieän Quang. Luùc môùi sanh, thaày töôùng Baø-la-moân xem töôùng vaø tieân ñoaùn: “Coâ gaùi naøy seõ giao hôïp vôùi naêm traêm ngöôøi”. Khi coâ aáy leân möôøi saùu tuoåi, moïi ngöôøi nghe lôøi tieân ñoaùn laø coâ aáy seõ giao hôïp vôùi naêm traêm ngöôøi neân khoâng ai daùm cöôùi. Coù moät ngöôøi vöôït bieån, vaøo buoân baùn ôû thoân aáy. Troâng thaáy coâ aáy xinh ñeïp, lieàn khôûi yù daâm, môùi hoûi ñoù laø con gaùi nhaø ai. Ñaùp: - Ñoù laø con gaùi cuûa Baø-la-moân. Laïi hoûi: - Ñaõ coù choàng chöa? Ñaùp: - Chöa. Laùi buoân noùi: - Neáu vaäy, toâi seõ cöôùi laøm vôï. Ñaùp:

- Coâ gaùi naøy moïi thöù ñeàu toát, chæ coù moät vieäc khoâng toát. Hoûi: - Ñoù laø vieäc gì? Ñaùp: - Luùc môùi sanh, thaày töôùng Phaïm chí tieân ñoaùn: Coâ aáy seõ giao hôïp vôùi naêm traêm ngöôøi. Ngöôøi laùi buoân nghó: “Nhaø ta khoâng coù ai vaøo, chæ coù caùc Thích töû, nhöng caùc Thích töû khoâng coù yù naøy”. Ngöôøi laùi buoân lieàn cöôùi coâ aáy laøm vôï. Chöa ñöôïc bao laâu, coù thöông nhaân muoán vaøo bieån tìm chaâu baùu. Thöôøng phaùp cuûa nöôùc naøy laø thöông nhaân naøo ñaõ vaøo bieån nhieàu laàn thì ñöôïc cöû laøm ngöôøi daãn ñöôøng. Neáu ngöôøi aáy khoâng chòu thì seõ bò vua eùp buoäc. Khi aáy, caùc thöông nhaân kia ñeán baûo thöông nhaân aáy: - Anh haõy daãn chuùng toâi ñi tìm chaâu baùu. Thöông nhaân aáy lieàn baûo ngöôøi giöõ cöûa: - Toâi phaûi vaøo bieån tìm chaâu baùu, ñöøng cho ngöôøi khaùc nghæ ñeâm ôû ñaây, tröø caùc Thích töû, vì caùc Thích töû khoâng coù yù daâm duïc. Ngay ngaøy hoâm ñoù hoï ñi vaøo bieån. Coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo vaøo nhaø aáy khaát thöïc, coâ vôï lieàn ñuøa côït, noùi söï vui thích cuûa daâm duïc vaø baûo haõy ñeán cuøng coâ ta laøm vieäc baát tònh. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát phaûi laøm sao vaø ñeàu phaân vaân neân ñeán baïch vôùi Ñöùc Theá Toân ñaày ñuû vieäc aáy. Ñöùc Theá Toân ñaùp: - Caùc Tyø-kheo khoâng neân vaøo khaát thöïc ôû nhaø nhö vaäy. Neáu vaøo khaát thöïc thì khoâng ñöôïc ngoài, khoâng ñöôïc noùi chuyeän. Vì sao? - Nhaø nhö vaäy seõ laøm hö hoaïi phaïm haïnh. Neáu ai ngoài chung noùi chuyeän daâm, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Vì yù daâm quaù maïnh, ngay ngaøy hoâm ñoù, vaøo luùc chieàu toái, ngöôøi nöõ aáy bò cheát. Thi theå coâ ta ñöôïc trang ñieåm roài khieâng boû ngoaøi goø maû. Coù naêm traêm teân cöôùp ñi qua goø maû, thaáy thi theå cuûa ngöôøi nöõ naøy lieàn khôûi yù daâm vaø cuøng nhau laøm vieäc baát tònh, ñuùng nhö tröôùc ñaây ngöôøi Baø-la-moân ñaõ tieân ñoaùn. Do ñaõ ñuøa côït vôùi Sa-moân, Baø-la-moân neân coâ aáy bò ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc, laøm vôï caùc con roàng ôû soâng Tyø-ñaùt-thoå, phía Baéc nöôùc Thieân Truùc vaø thöôøng giao hôïp vôùi naêm traêm con roàng. Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø coù caùc nöõ tröôûng giaû ñeán xem phoøng oác, vöôøn caây. Nhoùm saùu Tyø-kheo baûo caùc nöõ tröôûng giaû: - Chuùng toâi laø con cuûa quoác vöông, tuaán tuù khoâng ai baèng. Thaân theå thôm tho, tinh taán voâ haïn, laø ngöôøi ñöùng ñaàu ôû trong phaùp. Caùc coâ

haõy cuøng chuùng toâi vui ñuøa thoûa thích vôùi nhau. Cuùng döôøng thaân laø phaùp ñöùng ñaàu trong caùc phaùp boá thí cuùng döôøng. Trong soá caùc phuï nöõ aáy coù ngöôøi baèng loøng, coù ngöôøi khoâng baèng loøng. Ngöôøi khoâng baèng loøng ñi ra noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - ÔÛ nôi thöôøng an oån, khoâng lo sôï maø laïi raát ñaùng sôï. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Coù vieäc gì vaäy? Caùc phuï nöõ thöa ñaày ñuû vieäc aáy vôùi Tyø-kheo. Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Vieäc aáy coù ñuùng vaäy khoâng? Caùc Tyø-kheo beân trong thì hoå theïn, beân ngoaøi thì ngöôïng nguøng, lieàn söûa aùo baøy vai phaûi, quyø goái phaûi saùt ñaát,chaáp tay baïch

Phaät: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Sao vaäy keû ngu kia! Ta ñaõ noùi daâm duïc nhö raén ñoäc caén ngöôøi. Thaø bò raén ñoäc, raén hoå mang ñoäc, traên ñen ñoäc caén, chöù khoâng giao hoäi vôùi caùc phuï nöõ doøng Saùt-lôïi, Baø-la-moân, tröôûng giaû. Tuy hoï raát xinh vaø aên maëc raát ñeïp, nhöng thaø gieo mình vaøo löûa chöù khoâng giao hoäi vôùi hoï. Ta chaúng ñaõ noùi daâm duïc nhö ñoáng cuûi lôùn, phoùng löûa ñoát ñoáng cuûi lôùn thì ngoïn löûa seõ raát maïnh meõ. Thaø gieo mình vaøo trong ñoáng löûa aáy chöù khoâng giao hoan vôùi caùc phuï nöõ Baø-la-moân, tröôûng giaû, Saùt-lôïi. Chaúng phaûi Ta ñaõ noùi daâm duïc nhö hoá löûa saâu, nhö hoá raát saâu ñöïng ñaày löûa, chæ coù than hoàng, khoâng coù khoùi! Thaø gieo mình vaøo hoá aáy chöù khoâng giao hoan vôùi phuï nöõ Saùt-lôïi, Baø-la-moân, tröôûng giaû. Daâm duïc nhö con choù gaëm xöông, nhö con chim giaønh mieáng thòt (mieáng thòt nhoû xíu nhöng chim phaûi chòu khoå raát nhieàu), nhö maät dính treân löôõi dao, daâm duïc cuõng nhö vaäy. Nhö vua ra leänh baét ngöôøi bò toäi tra khaûo moãi ngaøy ba laàn thì ngöôøi aáy bò thöông haøng traêm veát, daâm duïc cuõng nhö vaäy. Daâm duïc cuõng nhö chieác bình, beân ngoaøi ñöôïc sôn veõ raát ñeïp, beân trong ñöïng ñoà hoâi thoái baát tònh, nhö höông hoa ñoäc, ngöûi vaøo muõi thì seõ cheát. Thaø uoáng thuoác ñoäc chöù khoâng höôùng veà daâm duïc. Nhö ngöôøi chôi ñaøn, chæ coù aâm thanh roãng khoâng. Cuõng nhö coäi caây lôùn coù gaén kieám leân xuoáng ñeàu bò ñaâm, nhö keû thuø, giaëc cöôùp khoâng coù yù toát, nhö nöôùc phaån soâi ôû ñòa nguïc Khoâi-haø, daâm duïc cuõng nhö vaäy. Chaúng phaûi Ta ñaõ noùi daâm duïc laø ñaàu moái cuûa söï tranh chaáp, ñöa

ñeán cöûa quan, dua nònh, gieøm pha, meâ hoaëc, löøa doái, laøm voâ soá vieäc aùc, taát caû caùc vieäc aáy ñeàu do daâm sanh ra! Ta ñaõ duøng raát nhieàu caùch ñeå noùi veà söï baát tònh cuûa daâm, cuûa vieäc höôùng ñeán daâm, nghó veà daâm, söï thieâu ñoát vaø söï dô baån cuûa daâm. Vì sao caùc thaày taïo vieäc xaáu aùc ñoù? Ñöùc Theá Toân duøng nhieàu caùch ñeå daïy doã, quôû traùch nhoùm saùu Tyø-kheo vaø nhaân vieäc aáy, Ngaøi taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo naøo vôùi yù daâm maïnh meõ, ôû tröôùc ngöôøi nöõ töï khen mình coù thaân ñeïp ñeõ, laïi noùi mình laø Tyø-kheo tinh taán, laø baäc toái thöôïng tònh haïnh trong phaùp,... Tyø-kheo naøo laøm nhö vaäy, phaïm Taêng-giaø-baø-thi- sa. (Nhoùm saùu Tyø-kheo: Moät laø Baït-nan-ñaø, hai laø Nan-ñaø, ñöôïc sanh thieân. Ca-löu-ñaø-di, Xieån-noä - töùc Xa-naëc - khi Phaät ñaõ nhaäp dieät, nghe theo A-Nan neân ñaéc ñaïo vaø nhaäp Nieát-baøn. Maõ-sö, Phaát-na-baït sanh vaøo loaøi roàng) Ñöùc Theá Toân ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Luùc aáy, vaøo saùng sôùm, toân giaû A-Nan ñaép y, mang baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Khaát thöïc xong, vò aáy ra khoûi thaønh. Baáy giôø, laø thaùng cuoái muøa Haï, trôøi raát noùng. Toân giaû A-Nan ñi treân ñöôøng thì khaùt nöôùc. Giöõa ñöôøng coù con gaùi Chieân-ñoà-la teân laø Baùt-kieát-ñeà ñang muùc nöôùc gieáng. A-Nan lieàn ñeán gieáng xin nöôùc vaø noùi: - Naøy chò, toâi caàn nöôùc, haõy cho toâi ít nöôùc. Coâ aáy baûo A-Nan: - Toâi thuoäc hoï Ma-ñaêng -giaø. A-Nan noùi: - Toâi khoâng hoûi veà toäc hoï Chieân-ñoà-la hay

chaúng phaûi Chieân-ñoà- la. Toâi ñang caàn nöôùc, haõy cho toâi xin nöôùc. Coâ gaùi ñaùp: - Thaày thuoäc doøng hoï cao quyù, laø ñeä töû ñöùng ñaàu cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm, ñöôïc vua Ba-tö-naëc kính troïng, laø thaày cuûa phu nhaân Maït-lôïi. Coøn toâi thuoäc doøng hoï Chieân-ñoà-la neân khoâng daùm mang nöôùc cho thaày. Toân giaû A-Nan baûo coâ aáy: - Toâi khoâng hoûi coâ thuoäc veà hoï Chieân-ñoà-la hay chaúng phaûi Chieân- ñoà-la. Toâi ñang caàn nöôùc, haõy mau ñem nöôùc cho toâi. Coâ aáy ñaùp: - Neáu caàn nöôùc thì seõ coù ngay.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 3 687

Luùc naøy, ngöôøi nöõ laáy tay buïm nöôùc röôùi leân chaân A-Nan, roài laïi böng nöôùc röôùi tay A-Nan. Sau khi röôùi tay chaân A-Nan, coâ aáy lieàn khôûi yù daâm duïc. Toân giaû A-Nan uoáng nöôùc xong lieàn leân ñöôøng. Toân giaû A-Nan ñaõ ñi khoâng bao xa, Baùt-kieát-ñeà lieàn mang bình nöôùc trôû veà nhaø thöa vôùi cha meï: - Xin cha meï haõy cho con laáy Sa-moân A-Nan laøm choàng. Ngöôøi meï noùi: - A-Nan laø con nhaø vua Chuyeån-luaân, doøng Saùt-lôïi, Thích chuûng, hoï Cuø-ñaøm; quoác vöông, ñaïi thaàn ñeàu bieát, laø ñeä töû cuûa Sa-moân Cuø- ñaøm, ñöôïc vua Ba-tö-naëc kính troïng, laø thaày cuûa phu nhaân Maït-lôïi. Coøn chuùng ta laø doøng Chieân-ñoà-la thaáp keùm, laøm sao coù theå laáy A-Nan laøm choàng ñöôïc? Coâ gaùi baûo meï: - Neáu khoâng laáy ñöôïc A-Nan laøm choàng, con seõ uoáng thuoác ñoäc, hoaëc duøng dao töï saùt, hoaëc thaét coå töï töû. Ngöôøi meï baûo con gaùi: - ÔÛ ñaây cuõng coù thaàn chuù Ma-ñaêng-giaø, coù theå dôøi maët trôøi, maët traêng xuoáng ñaát, cuõng coù theå goïi vua trôøi Phaïm thieân xuoáng, huoáng gì laø Sa-moân A-Nan maø khoâng laøm cho ñeán ñaây ñöôïc sao?! Vieäc gì thaàn chuù naøy cuõng laøm ñöôïc, töø khi A-Nan bò cheát, hoaëc soáng maø baát löïc, hoaëc ñöôïc Sa-moân Cuø-ñaøm baûo hoä thì khoâng theå laøm gì ñöôïc. Nghe xong, coâ gaùi heát söùc vui möøng, lieàn ñöùng daäy taém röûa, trang ñieåm ñeïp ñeõ, maëc y phuïc traéng, traûi ngoïa cuï... troâng chôø A-Nan ñeán. Baáy giôø, ngöôøi meï cuõng taém röûa, maëc y phuïc traéng, laáy phaân boø treùt leân ñaát, laáy chæ nguõ saéc keát thaønh sôïi daây, ñoå nöôùc ñaày boán bình, ñöïng ñaày boán baùt maùu, chöùa ñaày baùt boán loaïi nöôùc thôm, ñöïng ñaày boán baùt maät, döïng ñöùng boán caây ñao lôùn treân neàn phaân boø, ôû boán goùc neàn döïng boán muõi teân, ñoát taùm ngoïn ñeøn saùng, laáy boán ñaàu laâu cuûa ngöôøi cheát thoa leân ñoù caùc loaïi höông, laáy hoa raûi leân ñaát, caàm caùi lö ñoát höông, nhieãu ba voøng roài höôùng veà phöông Ñoâng, quyø xuoáng, tuïng chuù thuaät Ma-ñaêng-giaø. Khi aáy, ôû Kyø-hoaøn, A-Nan chôït hoaûng hoát, bò chuù thuaät troùi nhö caù maéc caâu, nhö voi ñi theo caùi moùc. Toân giaû A-Nan bò chuù thuaät daãn ñeán nhaø Chieân-ñoà-la. Ngöôøi meï baûo con gaùi: - A-Nan ñaõ ñeán. Con muoán laøm gì thì oâng aáy ñeàu seõ tuaân theo yù con.

688 BOÄ LUAÄT 11

Troâng thaáy A-Nan tôùi, Baùt-kieát-ñeà heát söùc vui möøng, lieàn ñeán oâm A-Nan ñaët ngoài treân giöôøng, veùn y, xuùc chaïm, vuoát ve A-Nan gioáng nhö löïc só duøng tay naém con deâ nhoû loâng daøi, con deâ phaûi ñi theo tay ngöôøi aáy. Baáy giôø, toân giaû A-Nan thaáy möôøi phöông ñeàu toái taêm nhö theå maët trôøi maët

traêng bò tay cuûa A-tu-luaân La-haàu che kín, khoâng coøn phaùt saùng. A-Nan bò chuù thuaät khoáng cheá, neân khoâng coøn cöû ñoäng. Maëc duø A-Nan coù söùc maïnh cuûa ñaïi löïc só nhöng vì bò chuù thuaät khoáng cheá neân khoâng theå cöû ñoäng ñöôïc. Luùc ñoù, toân giaû A-Nan lieàn nieäm veà naêng löïc Thaùnh ñaïo ñeá neân tænh trôû laïi. A-Nan suy nghó: "Con bò nguy khoán, sao Ñöùc Theá Toân khoâng thöông xoùt con?". Bieát A-Nan bò chuù thuaät Chieân-ñoà-la khoáng cheá, Phaät lieàn noùi keä: Phaät laø baäc toân quyù nhaát theá gian Chaéc chaén khoâng ai coù theå hôn Phaät Phaät laø baäc ñöùng ñaàu trong trôøi ngöôøi Vua caùc phaùp, laø ruoäng phöôùc toát nhaát. Neáu yù nghóa baøi keä naøy laø ñuùng thì khieán cho A-Nan ñöôïc giaûi thoaùt khoûi nhaø Chieân-ñoà-la. Phaùp laø cao quyù nhaát ôû theá gian Chaéc chaén khoâng gì coù theå hôn phaùp. Phaùp ñaùng toân troïng nhaát trong trôøi ngöôøi Döùt heát troùi buoäc, maõi maõi yeân vui. Neáu yù nghóa baøi keä naøy laø ñuùng thì khieán cho A-Nan ñöôïc thoaùt khoûi nhaø Chieân-ñoà-la. Taêng laø baäc cao quyù nhaát theá gian Chaéc chaén khoâng ai coù theå hôn Taêng Taêng laø baäc ñöùng ñaàu trong trôøi ngöôøi Laø ruoäng phöôùc toát ñeïp hôn taát caû. Neáu yù nghóa baøi keä naøy laø ñuùng thì khieán cho A-Nan ñöôïc thoaùt khoûi nhaø Chieân-ñoà-la. Khi Phaät tuïng keä xong, caùc duïng cuï ñöôïc baøy ra trong ñaøn traøng trì chuù ôû nhaø Chieân-ñoà-la nhö: dao, muõi teân bò gaõy naùt, bình huû bò vôõ, ñeøn taét, ñaàu laâu vôõ tung, gioù loác thoåi xoay vaàn laøm moïi ngöôøi khoâng thaáy nhau. Chuù thuaät cuûa Chieân-ñoà-la maát taùc duïng. Ngöôøi meï baûo con gaùi: - Ñaây chaéc laø do thaàn löïc cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm gaây neân. Moïi thöù

ñeàu vôõ tung, chuù thuaät maát taùc duïng. Baáy giôø, A-Nan suy nghó: "Ñaây chaéc laø do naêng löïc aân ñöùc cuûa Theá Toân". Toân giaû A-Nan ñöôïc giaûi thoaùt, gioáng nhö con voi lôùn saùu möôi tuoåi say röôïu, hung baïo, thaân lôùn, ngaø daøi, ñöôïc thoaùt khoûi caùi cuøm chaân baèng saét, töø thaønh chaïy veà nuùi röøng hoang vaéng; Toân giaû A-Nan cuõng vaäy, nhôø Ñöùc Theá Toân tuïng Phaät ngöõ maø vò aáy ñöôïc giaûi thoaùt khoûi nhaø Chieân-ñoà-la vaø chaïy veà Kyø-hoaøn. Coâ gaùi noï ñuoåi theo A-Nan, ñeán cöûa coång Tinh xaù Kyø-hoaøn vaø noùi: - A-Nan laø choàng toâi! A-Nan laø choàng toâi! Nhö traâu ngheù theo meï khoâng rôøi nöûa böôùc, cuõng vaäy, coâ gaùi naøy theo saùt A-Nan khoâng lìa moät phuùt giaây naøo. Toân giaû A-Nan ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát, baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Trong caùc phaùp, Ta thaáy khoâng gì gaây meâ hoaëc, doái traù baèng ngöôøi nöõ. Ngöôøi nöõ naøy cuõng vaäy. Vì sao? - Do daâm duïc troùi buoäc taâm yù. Vì theá, naøy A-Nan! OÂng caàn phaûi heát söùc tænh giaùc, ñöøng ñeå bò saùu duïc loâi keùo. Luùc naøy, vaøo saùng sôùm, toân giaû A-Nan ñaép y, mang baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Coâ gaùi aáy cuõng ñuoåi theo sau vaø noùi vôùi caùc tröôûng giaû: - A-Nan laø choàng toâi. A-Nan laø choàng toâi. Khaát thöïc xong, A-Nan trôû veà choã Phaät, baïch vôùi Phaät: - Ñeán ñaâu coâ aáy cuõng noùi vôùi caùc tröôûng giaû ñeå boâi nhoï con. Con khoâng bieát phaûi laøm sao?! Ñöùc Theá Toân baûo: - OÂng haõy ñeán cuøng noùi chuyeän, gioáng nhö noùi chuyeän vôùi chò em ruoät vaäy. Vì sao theá? - Vì ngöôøi nöõ aáy seõ laø Tyø-kheo ni.

Khi aáy, ngöôøi nöõ ñoù ñeán choã Phaät, baïch Ñöùc Theá Toân: - Xin Ñöùc Theá Toân traû Sa-moân A-Nan cho con ñeå con laáy laøm choàng. Ñöùc Theá Toân ñaùp: - Neáu muoán A-Nan thì haõy laøm Tyø-kheo ni trong phaùp cuûa Ta, Ta seõ gaû A-Nan cho. Nghe vaäy, coâ aáy heát söùc vui möøng, noùi: - Ñöùc Theá Toân ñuùng laø ñaïo sö. Ñöùc Theá Toân ñuùng laø ñaïo sö. Ñöùc Theá Toân hoûi:

- Coâ coù cha meï khoâng? Ñaõ töø giaõ cha meï chöa? Coâ aáy ñaùp: - Coù cha meï nhöng chöa töø giaõ cha meï. Ñöùc Theá Toân baûo: - Coâ haõy ñi töø giaõ cha meï roài trôû laïi ñaây. Coâ aáy lieàn ñöùng daäy, trôû veà choã cha meï, thöa vôùi cha meï heát thaûy moïi vieäc. Nghe xong, cha meï coâ aáy heát söùc vui möøng. Voán ñaõ troàng caên laønh vaø saép ñaéc ñaïo neân ngöôøi meï baûo con gaùi: - Con muoán theo ñaïo thì cöù theo. Cha meï cuõng muoán cuøng ñeán ñeå gaëp Ñöùc Theá Toân. Cha meï vaø coâ aáy ñeán choã ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát roài ñöùng qua moät phía. Luùc aáy, vì coâ gaùi naøy, Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp cho ñaïi chuùng nghe, duøng voâ soá phöông tieän ñeå theå hieän yù nghóa caùc phaùp nhö nghóa nhu hoøa, nghóa boá thí, nghóa trì giôùi, nghóa sanh thieân, nghóa baát tònh cuûa daâm duïc, nghóa caùc kieát söû laøm phaùt sanh caùc caên, nghóa xuaát gia, nghóa caùc ñaïo phaåm. Ñöùc Theá Toân giaûng phaùp boán Thaùnh ñeá: Khoå, taäp, dieät, ñaïo. Ngay taïi choã ngoài, coâ gaùi aáy hieåu ñöôïc phaùp boán Thaùnh ñeá. Cha meï coâ ta ñaéc ñaïo A-na-haøm, coâ aáy ñaéc ñaïo Tu-ñaø-hoaøn. Gioáng nhö taám vaûi traéng deã nhuoäm maøu, khi nghe phaùp, hoï cuõng deã daøng ñaéc ñaïo nhö vaäy. Khi ñoù, cha meï coâ ta chaáp tay baïch Phaät: - Töø nay trôû ñi, con xin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y chuùng Taêng. Xin haõy cho con laøm Öu-baø-taéc, Öu-baø-di troïn ñôøi khoâng saùt sanh... Baùt-kieát-ñeà hieän ñôøi ñaéc quaû, coâ aáy ñaûnh leã saùt chaân Phaät, chaáp tay baïch Ñöùc Theá Toân: - Xin Ñöùc Theá Toân tha thöù cho nhöõng loãi laàm cuûa con. Xin Nhö Lai ñöøng quôû traùch con. Con nhö treû con, nhö ngöôøi ngu si, ngöôøi khoâng bieát thieän aùc, ñaõ coù yù khoâng toát ñoái vôùi Toân giaû A-Nan. Xin haõy tha thöù vaø cho con nhaäp ñaïo laøm Tyø-kheo ni ñeå ñöôïc nöông töïa Theá Toân, tu haønh phaïm haïnh. Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû A-Nan: - OÂng haõy cuøng hai Tyø-kheo ni ñöa coâ gaùi naøy ñeán choã caùc Tyø- kheo ni keát haï, baûo vôùi Ma-ha-baùt-giaù-baùt-ñeà Coà-ñaøm-di: “Ñöùc Theá Toân baûo cho coâ gaùi naøy xuaát gia thoï giôùi Cuï-tuùc”. Vaâng lôøi Theá Toân, A-Nan daãn hai Tyø-kheo ni vaø coâ gaùi aáy ñeán choã Baùt-giaù-baùt-ñeà Coà-ñaøm-di vaø noùi: - Ñöùc Theá Toân daïy cho coâ gaùi naøy xuaát gia thoï giôùi Cuï-tuùc. Ñaïi AÙi Ñaïo hoûi A-Nan:

- Sao vaäy A-Nan? Ñöùc Theá Toân cho pheùp coâ gaùi Chieân-ñoà-la theo ñaïo hay sao? A-Nan ñaùp: - Coà-ñaøm-di, coâ gaùi naøy ñaõ ñaéc quaû, vì sao khoâng haønh ñaïo ñöôïc? Ñaïi AÙi Ñaïo lieàn caïo toùc cho coâ aáy xuaát gia, cho thoï giôùi Cuï-tuùc, daïy oai nghi pheùp taéc. Coâ aáy ñaït ñöôïc taùm giaûi thoaùt vaø ñaéc ñaïo A-la-haùn. Khi ñoù, Ñaïi AÙi Ñaïo daãn coâ aáy vaø naêm traêm Tyø-kheo ni ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng qua moät phía. Ñöùc Theá Toân quaùn

saùt taâm yù cuûa coâ Baùt-kieát-ñeà roài hoûi: - Coâ coøn muoán laáy A-Nan laøm choàng khoâng? Tyø-kheo ni aáy xaáu hoå, quyø xuoáng baïch Phaät: - Toân giaû A-Nan laø anh con, cuøng hoïc moät phaùp, cuõng nhö nöôùc hôïp vôùi söõa. A-Nan phaân vaân khoâng bieát mình coù phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa khoâng, lieàn hoûi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo cuõng khoâng bieát neân ñeán hoûi Phaät. Ñöùc Theá Toân ñaùp: - A-Nan khoâng phaïm toäi. Ñoù laø do chuù Ma-ñaêng-giaø laøm meâ hoaëc. Neáu coù ai bò chuù thuaät meâ hoaëc nöõa thì cuõng khoâng coù toäi.

692 BOÄ LUAÄT 11

TYØ-NAÏI-DA QUYEÅN 4

PHAÙP TAÊNG TAØN Phaàn thöù hai: Giôùi laøm mai moái Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø- Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo teân Ca-löu Loäc Vieân Töû (ñaët teân theo teân meï) cö truù ôû ñoù; coù nhieàu söï quen bieát nôi: Quoác vöông, ñaïi thaàn, tröôûng giaû, Phaïm chí, Tyø-kheo aáy theo hoï xin y phuïc, ñoà aên, ngoïa cuï, thuoác trò beänh. Luùc aáy, coù nhieàu phuï nöõ tröôûng giaû suy nghó: "Tyø-kheo Ca-löu quen bieát raát nhieàu vôùi quoác vöông, ñaïi thaàn, tröôûng giaû, Phaïm chí... Baát cöù ai vò aáy cuõng ñeàu quen vaø xin gì cuõng ñeàu ñöôïc. Chuùng ta haõy cuøng ñeán thuyeát phuïc Tyø-kheo Ca-löu vì chuùng ta maø ñeán nhaø ngöôøi khaùc". Caùc phuï nöõ naøy lieàn ñeán choã Tyø-kheo Ca-löu, noùi vôùi Tyø-kheo aáy: - Toân giaû coù nhieàu choã quen bieát nhö: Quoác vöông, ñaïi thaàn... xin gì cuõng ñeàu ñöôïc. Xin thaày haõy chòu khoù ñeán nhaø aáy laøm mai giuùp chuùng toâi. Ñeán ñoù, thaày haõy thay toâi maø noùi: "Nghe noùi con gaùi oâng xinh ñeïp. Con trai toâi cuõng tuaán tuù. Haõy gaû con gaùi cuûa oâng cho laøm vôï con trai toâi. Nhö vaäy doøng hoï khoâng bò suy giaûm". Xong vieäc, chuùng toâi seõ haäu taï. Xin thaày haõy giuùp chuùng toâi. Tyø-kheo aáy lieàn nhaän lôøi vaø laäp töùc ñi ñeán nhaø ngöôøi nöõ kia ñeå laøm mai moái. Laïi coù moät quaû phuï nhôø Tyø-kheo: - Haõy ñeán nhaø tröôûng giaû aáy noùi: "Quaû phuï noï xinh ñeïp khoâng ai baèng. OÂng coù theå laøm choàng baø aáy khoâng? Neáu khoâng theå laøm vôï choàng thì haõy cuøng nhau tö thoâng". Tyø-kheo aáy lieàn ñeán ñoù ñeå laøm mai moái. Laïi coù moät tröôûng giaû baûo Tyø-kheo: - Toân giaû coù nhieàu choã quen bieát nhö: Quoác vöông, ñaïi thaàn,

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 693

tröôûng giaû, Phaïm chí. Xin haõy giuùp toâi ñeán nhaø phuï nöõ kia noùi vôùi coâ aáy: "Coâ khoâng coù choàng, toâi khoâng coù vôï. Toâi laø ñaïi tröôûng giaû, coâ coù theå laøm vôï toâi khoâng?". Caùc tröôûng giaû nhôø Tyø-kheo aáy laøm nhö vaäy raát nhieàu laàn. Tyø-kheo Ca Löu lieàn ñeán nhaø caùc phuï nöõ truyeàn ñaït laïi ñaày ñuû vieäc aáy. Caùc phuï nöõ naøy coù ngöôøi ñoàng yù, coù ngöôøi khoâng ñoàng yù. Ngöôøi khoâng ñoàng yù laàn löôït noùi laïi vôùi caùc ngöôøi thaân quen. Nghe noùi vieäc aáy, caùc tröôûng giaû ñeàu cheâ traùch: - Sa-moân Thích töû naøy töï xöng laø tinh taán, laïi gioáng nhö laùi buoân, laøm mai moái mua baùn nam nöõ. Caùc tröôûng giaû nghe lôøi ñoù, lieàn noùi laïi vôùi caùc Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai phaùp.

Caùc Tyø-kheo nghe xong buoàn raàu khoâng bieát ñoái ñaùp laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân bieát nhöng vaãn hoûi Tyø- kheo Ca-löu: - Vieäc aáy coù thaät khoâng? Ñaùp: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - OÂng ñaõ laøm traùi vôùi haïnh cuûa Tyø-kheo. OÂng xuaát gia hoïc ñaïo maø ñi laøm mai moái cho nam nöõ vaø laáy ñoù laøm vui. Khi coù ñaùm tang oâng cuõng coù maët, khi hoï vui ñuøa oâng cuõng coù maët. OÂng chaúng heà thöïc haønh haïnh Sa-moân. OÂng laø Sa-moân maø laïi ñi laøm toâi tôù cho ngöôøi khaùc. Sau khi duøng nhieàu caùch ñeå quôû traùch, daïy doã xong, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân kieát giôùi cho Sa- moân: - Tyø-kheo naøo coá taâm laøm mai moái ngöôøi nöõ vôùi ngöôøi nam, mai moái ngöôøi nam vôùi ngöôøi nöõ, mai moái quaû phuï vôùi ñaøn oâng goùa vôï..., phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Tyø-kheo Ca-löu quen bieát roäng raõi vôùi caùc tröôûng giaû, höôùng daãn caùc tröôûng giaû laøm vieäc phöôùc. Vôï choàng caùc tröôûng giaû gaây loän vôùi nhau, Tyø-kheo aáy ñeán khuyeân raên, hoøa giaûi, loâi keùo leân giöôøng cho nguû chung. Caùc tröôûng giaû thaân quen khaùc cöôøi cheâ vieäc laøm cuûa Tyø-kheo aáy vaø noùi: - Ñaùng leõ chuùng toâi laøm vieäc hoøa giaûi aáy, vaäy maø Tyø-kheo laïi laøm. Caùc tröôûng giaû sanh taâm chaùn gheùt, lieàn ñeán noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát traû lôøi ra sao, lieàn ñeán choã Phaät, baïch ñaày ñuû

vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc ñeán nhaø cö só ñeå hoøa giaûi vaø taùi hôïp cho hoï. Do vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân kieát giôùi cho caùc Sa-moân: - Tyø-kheo naøo coá taâm mai moái ngöôøi nöõ vôùi ngöôøi nam, mai moái ngöôøi nam vôùi ngöôøi nöõ, hoaëc mai moái quaû phuï vôùi ñaøn oâng goùa vôï, cho ñeán hoøa giaûi taùi hôïp, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ngöôøi nam coù ba vôï: Moät ngöôøi do cöôùp ñöôïc, ngöôøi thöù hai do mua ñöôïc, ngöôøi thöù ba do keát duyeân. Trong soá ba ngöôøi vôï aáy, neáu Tyø- kheo noùi vôùi ngöôøi choàng haõy gaàn guõi cuøng vôùi ngöôøi vôï naøy, hoaëc hoøa giaûi khi vôï choàng hoï gaây loän, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Tyø-kheo naøo thaû suùc sanh, cho con ñöïc con caùi hôïp ñoâi, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc La-duyeät-kyø. Luùc aáy, Tyø-kheo Ñaït-nò-ca - con cuûa ngöôøi thôï goám - suy nghó: “Ngheà goám cuûa ta khoâng coù ai saùnh kòp. Ta laïi maïnh khoûe. Tröôùc ñaây ta laøm nhaø goã, vua A-xaø-theá ñònh baét gieát ta, ta seõ laøm nhaø baèng ñaát nung vaø ôû trong ñoù”. OÂng ta lieàn troän buøn laøm caên nhaø lôùn vôùi caùc thöù nhö: cöûa, khung cöûa, xaø ngang, cöûa soå, coät choáng, giaù phôi y... ñeàu baèng ñaát nung. Tyø- kheo aáy gom goùp cuûi, coû, caønh, laù, coû tranh, coû lau, noåi löûa nung caên nhaø baèng ñaát. Ngoïn löûa raát maïnh, ngöôøi quanh vuøng khoâng ai khoâng thaáy. Nung caên nhaø ñaát nung xong, vò aáy ñi du haønh, khaát thöïc trong saùu möôi ngaøy ñeå coù ñoà ñaõi khi môøi caùc Tyø-kheo luùc vaøo nhaø môùi. Thaáy vieäc aáy, Phaät bieát nhöng vaãn baûo Toân giaû A-Nan: - OÂng haõy ñem y ñeán ñaây. Ta muoán tôùi nôi aáy xem xeùt. Ñöùc Theá Toân beøn daãn A-Nan ñeán caên

nhaø ñaát nung cuûa Tyø-kheo Ñaït-nò-ca. Troâng thaáy caên nhaø coù maøu ñoû röïc nhö löûa, Ñöùc Theá Toân bieát nhöng vaãn hoûi A-Nan: - Vaät gì ñoû nhö ñoáng löûa theá kia? Toân giaû A-Nan lieàn baïch vôùi Ñöùc Theá Toân ñaày ñuû vieäc aáy. Ñöùc Theá Toân baûo: - A-Nan! OÂng haõy ñeán phaù caên nhaø ñaát nung aáy. Vì sao? - Ñeå ngöôøi ñôøi sau thaáy ôû trong phaùp cuûa Ta, luùc ñaàu khoâng coù ai laøm nhaø ñaát nung. A-Nan lieàn ñeán phaù caên nhaø ñaát nung aáy. Sau hai thaùng du haønh, Tyø-kheo Ñaït-nò trôû veà thaønh La-duyeät.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 695

Troâng thaáy caên nhaø ñaát nung bò phaù, Ñaït-nò lieàn noåi giaän, hoûi Tyø-kheo ôû caïnh ñoù: - Ai ñeán phaù caên nhaø ñaát nung naøy vaäy? Ñaùp: - Ñöùc Theá Toân ñeán phaù. Ñaït-nò noùi: - Neáu ñuùng laø Ñöùc Theá Toân phaù thì ñaønh chòu. Phaät ôû taïi vöôøn Ni-caâu-ñaø, thuoäc thaønh Ca-duy-la-vieät, nöôùc Thích-ky-saáu. Khi aáy, doøng hoï Thích ôû Ca-duy-la-vieät vöøa môùi caát toøa nhaø lôùn. Toøa nhaø aáy vöøa caát xong khoâng bao laâu, coù kích thöôùc khoâng sai phaùp, cöûa höôùng veà phía Ñoâng. Nghe tin Phaät ñaõ tôùi vöôøn Ni-caâu-ñaø, nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích ôû Ca-duy-la-vieät lieàn suy nghó: “Chuùng ta vöøa caát xong toøa nhaø naøy caùch ñaây khoâng laâu, kích thöôùc khoâng sai phaùp, cöûa höôùng veà phía Ñoâng, chöa coù ngöôøi ôû. Sa-moân, Baø-la-moân vaø nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích phaûi thænh Phaät vaø chuùng Taêng vaøo nhaø aáy tröôùc, cuùng döôøng thöùc aên uoáng roài thænh Phaät cuøng Taêng nghæ laïi ñoù moät ñeâm ñeå ñöôïc phöôùc ñöùc, lôïi ích lôùn”. Luùc naøy, nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích ra cöûa phía Ñoâng cuûa thaønh Ca-tyø-la-vieät, ñeán vöôøn Ni-caâu-ñaø. Khi ñoù, Ñöùc Theá Toân ñang thuyeát phaùp cho raát nhieàu ngöôøi ñang vaây quanh nghe. Thaáy Ñöùc Theá Toân ñang ngoài beân goác caây, töôùng haûo trang nghieâm khoâng ai saùnh baèng, thaân nhö nuùi vaøng, laø vò thaày ñöùng ñaàu trôøi ngöôøi, ñuû ba möôi hai töôùng trang nghieâm thaân, nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích ñeàu xuoáng xe, xuoáng ngöïa, tieán ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp cho nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích, khieán hoï raát hoan hyû. Sau khi thuyeát phaùp xong, Ñöùc Theá Toân im laëng. Nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích ñöùng daäy, söûa aùo baøy vai phaûi, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay baïch Ñöùc Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Chuùng con ñaõ xaây moät toøa nhaø lôùn ôû Ca-duy-la- vieät. Toøa nhaø aáy vöøa xaây xong khoâng bao laâu, coù kích thöôùc hôïp phaùp, cöûa höôùng veà phöông Ñoâng nhöng chöa coù ngöôøi ôû. Chuùng Sa-moân, Baø-la-moân vaø nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích cuùi xin Ñöùc Theá Toân daãn caùc Tyø-kheo ñeán ñoù xem ñeå chuùng con ñöôïc lôïi ích lôùn. Ñöùc Theá Toân im laëng chaáp nhaän. Thaáy Ñöùc Theá Toân ñaõ im laëng chaáp nhaän, nhöõng ngöôøi hoï Thích lieàn rôøi khoûi choã ngoài, ñaûnh leã saùt ñaát, ñi nhieãu quanh Phaät ba voøng roài ñeán toøa nhaø môùi caát, queùt doïn, traûi toïa cuï, duøng caùc thöù nhö ñeäm deät

baèng loâng, thaûm loâng, vaûi boâng - ñöôïc trang trí baèng loâng chim - traûi leân ñaát, muùc nöôùc trong ñoå ñaày bình, laáy vaûi boâng taåm daàu saïch vaø toát laøm

ñuoác, ñoát ñeøn raát saùng... Nhöõng vieäc cuùng döôøng nhö vaäy khoâng theå keå heát. Hoï laïi ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñaûnh leã, chaáp tay baïch: - Ñoà cuùng döôøng ñöôïc saép ñaët xong, ñaõ ñeán giôø, xin Ñöùc Theá Toân thoï nhaän. Sau khi thoï thöïc xong, Ñöùc Theá Toân ñaép y mang baùt cuøng chuùng Taêng ñeán toøa nhaø môùi caát, röûa chaân ôû beân ngoaøi roài vaøo beân trong, quan saùt khaép giaûng ñöôøng vaø ñeán ngoài treân toøa cao vôùi daùng veû raát vui töôi. Chuùng Taêng cuõng röûa chaân roài vaøo trong giaûng ñöôøng, tuaàn töï ngoài ôû vaùch phía Taây vaø xoay maët veà phía Ñoâng. Baáy giôø, nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích cuõng röûa chaân ôû beân ngoaøi, vaøo giaûng ñöôøng, ngoài ôû vaùch töôøng phía Ñoâng vaø xoay maët veà phía Taây. Ngay ñeâm aáy, khi thaáy hoäi chuùng ñaõ oån ñònh, ñöùc Ñöùc Theá Toân lieàn noùi phaùp cho nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích. Sau khi duøng nhieàu caùch ñeå noùi phaùp, Ñöùc Theá Toân baûo: - Ñaõ quaù nöûa ñeâm, caùc vò haõy nghæ ngôi. Nhöõng ngöôøi hoï Thích lieàn rôøi khoûi choã ngoài, ñaûnh leã ñöùc Phaät roài ñi ra. Nhöõng ngöôøi hoï Thích ñi ñöôïc moät laùt, Ñöùc Theá Toân quaùn saùt taâm caùc Tyø-kheo vaø thaáy caàn phaûi baûo hoï haõy giöõ yeân tónh, ñeå nhaäp vaøo caùc Tam muoäi saâu xa vi dieäu. Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû Muïc-kieàn-lieân: - Haõy baûo caùc Tyø-kheo giöõ yeân tónh ñeå Ta nhaäp vaøo caùc Tam muoäi saâu xa vi dieäu. Thaày haõy noùi phaùp cho caùc Tyø-kheo. Ta ñang bò ñau löng, khoâng theå noùi phaùp. Vaâng lôøi Phaät daïy, Muïc-kieàn-lieân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Haõy giöõ yeân laëng ñeå tónh taâm. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân xeáp y thöôïng laøm boán lôùp, traûi leân giöôøng, goái ñaàu treân Taêng-giaø-leâ, naèm nghieâng qua hoâng phaûi nhö sö töû, hai ñaàu goái giaùp nhau, chaân duoãi thaúng, chuù taâm nghó ñeán aùnh saùng cho ñeán khi naøo trôøi saùng. Toân giaû Muïc-kieàn-lieân baûo caùc Tyø-kheo: - Toâi seõ giaûng laïi cho caùc thaày nghe phaùp tröôùc ñaây toâi ñaõ töøng ñöôïc nghe Ñöùc Theá Toân giaûng daïy. Ñoù laø phaùp khoâng nghe vaø nghe,

nhö laø vieäc thöïc haønh cuûa Tyø-kheo khoâng nghe phaùp, hoaëc vieäc coù theå thöïc haønh cuûa Tyø-kheo coù nghe phaùp. Tyø-kheo khoâng nghe phaùp thöïc haønh nhö theá naøo? - Tyø-kheo naøo neáu maét thaáy saéc, suy nghó veà saéc thì lieàn leä thuoäc vaøo saéc, khoâng nghó caùch giaûi thoaùt khoûi saéc, yù khoâng chuyeân chuù, khoâng chöùng ñöôïc trí tueä giaûi thoaùt vaø nhö thaät giaûi thoaùt, khoâng hieåu roõ nôi phaùt sanh cuûa caùc phaùp aùc neân chuùng toàn taïi khoâng bò dieät, khoâng theå ñaéc ñöôïc quaû Nieát baøn Höõu-dö vaø Voâ-dö. Ñoù laø vieäc nieäm veà saéc, leä thuoäc saéc cuûa Tyø-kheo khoâng nghe phaùp. Khi tai nghe tieáng, muõi ngöûi muøi, löôõi neám vò, thaân xuùc chaïm, taâm xuùc chaïm phaùp, hoaëc nghó veà caùc saéc phaùp... thì bò leä thuoäc vaøo phaùp, khoâng nghó caùch thoaùt khoûi saéc phaùp, yù khoâng chuyeân nhaát, khoâng chöùng ñöôïc nhö thaät giaûi thoaùt vaø trí tueä giaûi thoaùt, khoâng hieåu nhö thaät veà nôi phaùt sanh cuûa caùc phaùp aùc, neân chuùng khoâng ñöôïc dieät tröø, khoâng ñaït ñöôïc Nieát-baøn Höõu-dö vaø Voâ-dö. Ñoù laø vieäc söï leä thuoäc vaøo caùc phaùp cuûa Tyø-kheo khoâng nghe phaùp. Tyø-kheo khoâng nghe phaùp thöïc haønh nhö vaäy seõ bò ma tìm ñöôïc choã

sô hôû vaø laøm hö hoaïi taâm yù. Neáu maét thaáy ma thì ma lieàn thaáy ñöôïc loãi cuûa maét. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù thaáy ma thì lieàn bò ma laøm haïi. Naøy caùc Tyø-kheo! Gioáng nhö coù röøng tre, coû lau khoâ, neáu ñaäp naùt ra, doàn ñoáng laïi, roài laáy löûa ñoát boán phía thì coù theå chaùy ñöôïc khoâng? - Cuõng vaäy, Tyø-kheo aáy neáu maét thaáy ma thì lieàn bò ma phaùt hieän ra loãi cuûa maét vaø laøm hö hoaïi taâm yù. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù cuõng bò ma laøm haïi nhö vaäy. Tyø-kheo naøy bò saéc ñieàu khieån, khoâng theå ñieàu phuïc saéc, aâm thanh, höông thôm, vò, söï tieáp xuùc vaø phaùp. Tyø-kheo aáy bò phaùp aáy ñieàu khieån, khoâng theå ñieàu khieån phaùp. Do bò saéc cheá ngöï, bò phaùp cheá ngöï neân khoâng theå ñieàu khieån phaùp aùc. Do khoâng theå ñieàu khieån phaùp aùc neân laøm cho caùc kieát söû sanh khôûi vaø lôùn maïnh, phaûi chòu khoå sanh - giaø - beänh - cheát ôû ñôøi sau. Ñoù laø söï thöïc haønh cuûa Tyø-kheo khoâng nghe phaùp. Söï thöïc haønh cuûa Tyø-kheo coù nghe phaùp xaûy ra theá naøo? - Tyø-kheo naøy maét thaáy saéc, nghó veà saéc, nhöng khoâng chaáp thuû saéc. Khoâng nghó ñeán saéc thì saéc lìa khoûi taâm, yù ñöôïc chuyeân chuù, ñöôïc yù giaûi thoaùt (chæ) vaø trí tueä giaûi thoaùt (quaùn), bieát nhö thaät veà nôi phaùt sanh cuûa caùc phaùp aùc neân chuùng bò dieät maát, khoâng phaùt sanh, ñaït ñöôïc Nieát- baøn Höõu-dö vaø Voâ-dö. Ñoù laø söï thöïc haønh cuûa Tyø-kheo coù nghe phaùp. Maét thaáy saéc nhöng khoâng bò ñaém nhieãm, khoâng bò leä thuoäc vaøo

aâm thanh, höông thôm, vò ngon, söï tieáp xuùc vaø phaùp; nghó veà saéc phaùp nhöng khoâng bò leä thuoäc; khoâng nghó veà saéc phaùp thì lìa saéc phaùp, taâm ñöôïc chuyeân chuù, ñaït ñöôïc yù giaûi thoaùt, trí tueä giaûi thoaùt, bieát nhö thaät veà nôi phaùp aùc sanh khôûi neân chuùng lieàn dieät maát, khoâng phaùt sanh, ñaït ñöôïc Nieát-baøn Höõu-dö vaø Voâ dö. Ñoù laø söï thöïc haønh cuûa Tyø-kheo coù nghe phaùp. Tyø-kheo naøo thöïc haønh nhö vaäy thì ôû baát cöù nôi ñaâu cuõng khoâng bò ma khoáng cheá vaø khoâng bò phaù hoaïi. Gioáng nhö coù ngöôøi caát nhaø baèng ñaù, laïi laáy buøn treùt khaép boán phía, neáu caàm ngoïn ñuoác ñeå thieâu ñoát thì khoâng theå thieâu ñoát ñöôïc. Cuõng vaäy, Tyø-kheo naøy ôû baát cöù nôi naøo, khi maét thaáy ma, ma khoâng theå laøm haïi. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù tieáp xuùc vôùi ma cuõng khoâng bò ma laøm haïi. Tyø-kheo naøy coù theå ñieàu khieån saéc, khoâng bò saéc ñieàu khieån. Cuõng vaäy, ñoái vôùi aâm thanh, höông thôm, vò ngon, söï tieáp xuùc vaø phaùp, Tyø-kheo naøy coù theå ñieàu khieån phaùp, khoâng bò phaùp ñieàu khieån, khoâng taïo ra phaùp aùc ôû ñôøi sau, caùc kieát söû bò tan raõ, sanh laõo beänh töû bò döùt tröø. Ñoù laø söï thöïc haønh cuûa Tyø-kheo coù nghe phaùp. Luùc aáy, töø traïng thaùi naèm, Ñöùc Theá Toân ngoài daäy, ngoài kieát-giaø, löng ñaõ bôùt ñau. Ñöùc Theá Toân baûo toân giaû Muïc-kieàn-lieân: - Vöøa roài oâng ñaõ noùi cho caùc Tyø-kheo nghe “phaùp khoâng nghe vaø nghe”, phaûi khoâng? Ñaùp: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân. Ñöùc Theá Toân khen Muïc-kieàn-lieân: - Laønh thay! Laønh thay, Muïc-lieân! OÂng phaûi thöôøng thuyeát phaùp cho caùc Tyø-kheo, ñöøng ñeå giaùn ñoaïn. Ñöùc Theá Toân laïi baûo caùc Tyø-kheo: - Haõy thöïc haønh vaø tuïng ñoïc phaùp “khoâng nghe vaø nghe” naøy, vaø phaûi dieãn giaûng cho chö thieân vaø

ngöôøi ñôøi nghe yù nghóa cuûa phaùp aáy. Vì Tyø-kheo Ñaït-nò, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc tröôûng giaû hoï Thích coøn caát giaûng ñöôøng coù kích thöôùc hôïp phaùp, cöûa chính quay veà höôùng Ñoâng. Ngöôøi ñôøi coøn vaäy, huoáng laø Ñaït- nò, ôû trong phaùp cuûa Ta, khoâng ñöôïc pheùp maø laïi xaây caát nhaø baèng ñaát nung. Do vieäc aáy vaø muoán coù ñaày ñuû möôøi coâng ñöùc, Ñöùc Theá Toân lieàn keát giôùi cho caùc Sa-moân: - Tyø-kheo naøo töï yù laøm nhaø baèng ñaát nung nhö Ñaït-nò, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Töï laøm, nhaø do mình laøm chuû thì phaûi ñuùng löôïng.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 699

Haïn löôïng cuûa nhaø aáy laø: Daøi möôøi hai khuyûu tay (moät khuyûu tay baèng moät gang tay cuûa Nhö Lai). Roäng baûy khuyûu tay. Khi laøm, caàn phaûi môøi Tyø-kheo bieát phaùp ñeán. Tyø-kheo bieát phaùp caàn phaûi duøng phaùp ñeå ño löôøng, khoâng ñöôïc ño löôøng vôùi taâm daâm, noä, si. Neáu ño löôøng vôùi taâm daâm, noä, si thì khoâng ñöôïc laøm nhaø. Tyø-kheo naøo töï tìm xin tieàn, vaät lieäu... ñeå caát thaát; töï laøm nhaø do mình, töï laøm chuû, khoâng môøi Tyø-kheo bieát phaùp ñeán, laïi laøm quaù haïn löôïng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. (Phaàn treân laø töï laøm, phaàn döôùi laø lôøi ngaên chaën nhöõng vieäc phi kinh luaät). Ñöùc Phaät ôû taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, thuoäc La-duyeät-kyø. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo Ma Ha La (khoâng hieåu bieát) chaët caây baïch döông lôùn ôû ngaû tö ñöôøng ñeå laøm giaûng ñöôøng. Vò thaàn soáng ôû caây aáy coõng con trai, con gaùi caû thaûy ba ngöôøi ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát, ñöùng qua moät phía, baïch Ñöùc Theá Toân: - ÔÛ choã Ñöùc Theá Toân coù Tyø-kheo Ma Ha La ñaõ chaët caây lôùn ôû ngaû tö ñöôøng. Caây aáy laø nhaø cuûa chuùng con. Baây giôø saép ñeán muøa laïnh, laù caây trong vöôøn Truùc ruïng heát, nhöõng ñöùa con naøy seõ soáng ôû ñaâu? Ñöùc Theá Toân duøng taâm töø bi baûo moät vò trôøi daãn gia ñình vò thaàn caây aáy ñeán nôi an oån thích hôïp ñeå hoï soáng qua muøa laïnh. Ngöôøi daân nöôùc aáy khoâng ai laø khoâng bieát vaø ñeàu truyeàn mieäng vôùi nhau laø Tyø-kheo Ma Ha La ñaõ chaët caây lôùn ôû ngaû tö ñöôøng ñeå laøm nhaø lôùn. Nghe vaäy, caùc tröôûng giaû ñeàu cheâ traùch vieäc laøm cuûa Tyø-kheo aáy: - Caùc Tyø-kheo Thích töû ñeàu töï noùi laø tinh taán, khoâng quaáy nhieãu ngöôøi. Vaäy maø ñaõ chaët caây baïch döông lôùn ñoù ñeå laøm giaûng ñöôøng, chaúng khaùc gì ngöôøi theá tuïc chuùng ta. Nghe lôøi noùi khoâng hay aáy, caùc Sa-moân ñaàu-ñaø ñeán baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân bieát nhöng vaãn hoûi Tyø-kheo Ma Ha La: - Coù thaät oâng ñaõ chaët caây aáy khoâng? Tyø-kheo naøy beân trong thì hoå theïn, beân ngoaøi thì ngöôïng nguøng, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay baïch Theá Toân: - Ñuùng vaäy, thöa Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - OÂng laø Tyø-kheo, phaûi luoân luoân coù loøng töø. Vaäy vì sao laïi chaët caây lôùn coù thaàn soáng ôû ngaû tö ñöôøng ñeå laøm giaûng ñöôøng? Ñöùc Theá Toân duøng nhieàu caùch ñeå quôû traùch, daïy doã Tyø-kheo aáy roài taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho caùc Sa-moân:

700 BOÄ LUAÄT 11

- Tyø-kheo naøo khoâng bieát gì maø xaây caát giaûng ñöôøng lôùn, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Neáu muoán xaây caát giaûng ñöôøng thì phaûi môøi Tyø- kheo bieát phaùp vaø môøi ñaøn-vieät ñeán. Tyø-kheo bieát phaùp phaûi tôùi noùi roõ kích thöôùc, ñöøng cho taêng giaûm. Neáu Tyø-kheo khoâng bieát gì maø laøm nhaø lôùn, khoâng môøi Tyø-kheo bieát phaùp vaø ñaøn-vieät maø töï yù laøm, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. (Kích thöôùc tuøy theo ñaøn-vieät) Phaät ôû taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh La-duyeät-kì. Luùc aáy, vua Taàn-baø-sa-la baûo ngöôøi ñaùnh xe: - Khanh haõy chuaån bò xe ngöïa baùu. Ta muoán ñeán choã Ñöùc Theá Toân ñeå ñaûnh leã Ngaøi. Ngöôøi ñaùnh xe lieàn chuaån bò xe ngöïa roài ñeán taâu vua: - Xe ñaõ ñöôïc chuaån bò xong. Vua Taàn-baø-sa-la lieàn ñi xe baùu ra khoûi thaønh La-duyeät, ñeán nuùi Kyø-xaø-quaät. Khi tôùi choã ñöùc Theá Toân, nhaø vua xuoáng xe vaø ñi leân nuùi, thaùo boû naêm vieäc tieâu bieåu cuûa vua Saùt-lôïi: Thaùo kieám, haï loïng, côûi muõ ngoïc chaâu, boû phaát traàn coù chuoâi baèng ngoïc, côûi ñoâi giaøy naïm vaøng, boû tuøy tuøng laïi, chæ daãn theo vaøi ngöôøi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân Ñöùc Phaät roài ngoài qua moät phía. Nhöõng ngöôøi ñi theo vua, coù ngöôøi laïy Phaät, coù ngöôøi vaùi chaøo, coù ngöôøi chaáp tay cung kính, coù ngöôøi ñöùng chieâm ngöôõng Phaät. Khi ñoù, Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp cho vua nghe. Moïi ngöôøi im laëng khoâng coù moät tieáng ñoäng. Nghe Phaät thuyeát phaùp xong, vua Taàn- baø-sa-la lieàn ñöùng daäy, quyø goái phaûi saùt ñaát, baøy vai phaûi, chaáp tay baïch Phaät: - Ngaøy mai con seõ chuaån bò ít thöùc aên thanh tònh, cuùi xin Ñöùc Theá Toân vaø chuùng Taêng ñeán thoï nhaän. Ñöùc Theá Toân im laëng trong giaây laùt ñeå nhaän lôøi thænh cuûa vua Taàn-baø-sa-la. Thaáy Ñöùc Theá Toân im laëng chaáp nhaän, vua lieàn ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt ñaát, ñi nhieãu quanh Phaät ba voøng roài ñi ra. Veà ñeán cung, ngay ñeâm aáy, vua cho chuaån bò ñaày ñuû thöùc aên uoáng, toïa cuï toát roài baûo caän thaàn: - Khanh haõy tôùi choã Theá Toân, nhaân danh ta thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân roài thöa: “Thöùc aên uoáng ñaõ ñöôïc chuaån bò xong. Xin thænh Ñöùc Theá Toân vaø ñaïi chuùng ñeán”. Vaâng leänh vua, vò quan aáy lieàn tôùi choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát, baïch Theá Toân:

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 701

- Thöùc aên uoáng ñaõ ñöôïc chuaån bò xong. Xin thænh Ñöùc Theá Toân ñeán thoï nhaän. Ñöùc Theá Toân lieàn ñaép y mang baùt, cuøng chuùng Taêng ñeán cung vua, ngoài theo thöù lôùp. Thaáy Phaät vaø chuùng Taêng ñaõ ngoài yeân, vua Taànbaø-sa-la töï ñi roùt nöôùc, keá ñoù daâng caùc thöùc aên uoáng vaø töï tay sôùt ñoà aên, khoâng chuùt meät nhoïc. Sau khi ñaïi chuùng thoï thöïc xong, vua ngoài qua moät beân trong choác laùt roài ñöùng daäy chaáp tay baïch Theá Toân: - Xin Phaät vaø chuùng Taêng nhaän söï cuùng döôøng cuûa con trong caû kyø keát-haï naøy. ÔÛ thaønh La-duyeät-kyø chuùng con seõ caát cho Ñöùc Theá Toân moät giaûng ñöôøng coù kích thöôùc ñuùng phaùp, cöûa xoay veà höôùng Ñoâng, vaùch phía Taây coù caùnh cöûa lôùn, kín ñaùo, ngay thaúng. Laïi caát naêm traêm phoøng cho chuùng Taêng, cung caáp naêm traêm giöôøng, naêm traêm chieáu, naêm traêm goái ñaàu... Caùc vaät ñöôïc daâng cuùng ñeàu laø loaïi toát, nhö luùa gaïo thôm, thuoác trò beänh

trong kho cuûa vua. Taát caû ñeàu ñöôïc daâng cuùng cho Phaät vaø Taêng. Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân noùi lôøi chuùc phuùc cho nhaø vua: - Phaïm chí thôø löûa (Suoát caû cuoäc ñôøi khoâng tìm caàu nôi ngöôøi khaùc) Khoâng ñeå cho taét (Löûa laø cöûa coång laø phöông höôùng, laø maët tröôùc, laø ñaàu) Boán boä saùch Phaïm Ñöùng ñaàu caùc saùch Trong caùc ngöôøi daân Vua laø ñöùng ñaàu. Trong caùc soâng suoái Bieån laø roäng nhaát Sao treân hö khoâng Maët traêng ñöùng ñaàu. Trong caùc söùc noùng Maët trôøi hôn heát Boán phöông treân döôùi Cuøng khaép moïi phöông Taát caû Trôøi, ngöôøi Phaät laø ñöùng ñaàu. Sau khi chuùc phuùc xong, Ñöùc Theá Toân trôû veà. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp daïy:

- Naøy caùc Tyø-kheo! Vua laø ngöôøi ñöùng ñaàu taát caû, cai trò moät vuøng roäng lôùn, lo laøm vieäc nöôùc, coù theá löïc lôùn, coøn khoâng daùm chaët caây coù thaàn cö nguï ôû ngaû tö ñöôøng ñeå laøm giaûng ñöôøng, chæ laøm giaûng ñöôøng khoâng quaù löôïng, ñuùng kích thöôùc, cöûa naèm ôû höôùng Ñoâng, vaùch chaén ôû phía Taây, coù cöûa soå vaø cöûa chính ngay ngaén. Vaäy, vì sao Tyø-kheo laïi laøm nhaø khoâng ñuùng löôïng? Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc La-duyeät-kyø. Luùc aáy, toân giaû Ñaø-phieâu-maït-loä-töû coi vieäc phaân chia nôi choán thoï thöïc ôû thaønh Vöông-xaù, coi vieäc phaân chia giöôøng naèm, phaân phaùt thöùc aên cho caùc Tyø-kheo, khoâng phaân bieät thaân quen hay xa laï, khoâng choïn toát xaáu, khoâng lo sôï, khoâng nghi ngôø, khoâng traùi thöù lôùp, treân döôùi, tröôùc sau. Coù moät Tyø-kheo teân Maät-ñoá-loä-ñòa, theo thöù lôùp ñöôïc phaân ñeán nhaø ngheøo thoï thöïc. Tyø-kheo aáy phaûi aên thöùc aên dôû neân suy nghó: “Ta bò khoå sôû, bò tai naïn, bò khoán ñoán vì bò Maït-loä-töû phaân cho ta ñi nhaän thöùc aên dôû. Ta phaûi laøm gì ñeå traû oaùn naøy? Ta phaûi tìm caùch huûy baùng oâng ta baèng phaùp Ba-la-di khoâng coù caên cöù”. Tyø-kheo ñoù coù ngöôøi em laø Tyø-kheo ni Maät-ñoá-loä (hoï). Khi Tyø- kheo ni ñeán choã Tyø-kheo aáy ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng qua moät phía. Tyø-kheo aáy khoâng theøm noùi chuyeän, khoâng môøi ngoài. Tyø-kheo ni lieàn suy nghó: “Ta khoâng xaâm phaïm thaày aáy, khoâng gaây söï, khoâng coù loãi gì. Vaäy maø hoâm nay thaày aáy khoâng noùi chuyeän vôùi ta, khoâng môøi ta ngoài”. Tyø-kheo Maät-ñoá-loä-ñòa noùi: - Naøy coâ! Coâ khoâng bieát sao? Toâi ñaõ bò Maït-loä-töû baét nhaän thöùc aên dôû ñeå xuùc phaïm. Vaäy maø coâ khoâng giuùp ñôõ, theá neân, toâi khoâng noùi chuyeän vôùi coâ, khoâng môøi coâ ngoài. Tyø-kheo ni ñaùp: - Toâi phaûi laøm sao? Tyø-kheo aáy noùi: - Coâ phaûi ñeán choã Ñöùc Theá Toân noùi: “Thöa ñöùc Theá Toân! ÔÛ ñaây coù gì laø bình ñaúng, coù gì laø ñaùng quyù? Ñaø-phieâu-maït-loä-töû ñaõ cuøng con laøm haïnh baát tònh, phaïm Ba-la-di”. Tyø-kheo ni ñaùp: - Laøm sao toâi phaûi huûy baùng vò Tyø-kheo thaät söï thanh tònh baèng phaùp Ba-la-di khoâng coù caên cöù? Tyø-kheo ñaùp: - Neáu coâ khoâng ñeán baïch vôùi Phaät, toâi seõ khoâng ngoài noùi chuyeän

vôùi coâ. Tyø-kheo ni ñaùp: - Coù theå noùi lôøi aáy nhöng thaät khoù coù cô hoäi. Tyø-kheo ñaùp: - Coâ töø töø ñeán sau, ñeå chuùng toâi tôùi choã Ñöùc Phaät tröôùc, sau ñoù coâ môùi ñeán. Tyø-kheo Maät-ñoá-loä-ñòa beøn ñeán choã Phaät ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät phía. Ñöôïc moät laùt thì Tyø-kheo ni ñeán ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài ñöùng qua moät phía, baïch Theá Toân: - Baïch Theá Toân! ÔÛ ñaây coù gì bình ñaúng, coù gì ñaùng quyù! Tyø-kheo Ñaø-phieâu ñaõ cuøng con laøm vieäc baát tònh, phaïm Ba-la-di. Tyø-kheo kia ñoàng tình baïch Theá Toân: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân! Ñuùng nhö lôøi Tyø-kheo ni noùi, chuùng con ñeàu bieát heát. Luùc naøy, toân giaû Ñaø-phieâu ñang caàm phaát traàn phaát qua phaát laïi sau löng Theá Toân. Ñöùc Theá Toân quay laïi hoûi Tyø-kheo Ñaø-phieâu: - OÂng coù gì ñeå noùi khoâng? Tyø-kheo ni Maät-ñoá-loä ñaõ noùi: “Coù gì bình ñaúng, coù gì ñaùng quyù! Tyø-kheo Ñaø-phieâu ñaõ cuøng con laøm vieäc baát tònh, phaïm Ba-la-di”. Tyø-kheo Ñaø-phieâu baïch: - Vieäc aáy chæ coù Nhö Lai bieát, chæ coù Ñöùc Theá Toân bieát. Ñöùc Theá Toân baûo: - Naøy Ñaø-phieâu! OÂng khoâng neân laáy ta laøm chöùng. Khoâng neân noùi chæ coù Nhö Lai bieát, chæ coù Ñöùc Theá Toân bieát. Neáu oâng nhôù laø coù laøm thì noùi laø ñaõ laøm, neáu nhôù khoâng coù laøm thì noùi laø khoâng coù laøm. Tyø-kheo aáy baïch Phaät: - Con khoâng nhôù, thöa Theá Toân. Con khoâng nhôù, thöa Nhö Lai. Ñöùc Theá Toân baûo Tyø-kheo: - Theo lôøi baïch cuûa Tyø-kheo Ñaø-phieâu vaø theo lôøi thöa cuûa Tyø- kheo ni Maät-ñoá-loä, neáu ñuùng nhö vaäy, phaïm Ba-la-di. Noùi xong, Ñöùc Theá Toân ñöùng daäy, trôû vaøo tónh thaát. Ñöùc Theá Toân vöøa ñi ñöôïc moät laùt, caùc Tyø-kheo lieàn gaïn hoûi Tyø- kheo ni Maät-ñoá-loä, gaïn hoûi luoân Tyø-kheo ñoàng tình: - Caùc vò coù thaáy loãi cuûa Tyø-kheo Ñaø-phieâu khoâng? Thaáy luùc naøo? Thaáy laøm sao? Nghe theo ai maø noùi thaáy? Caùc Tyø-kheo lieân tuïc quôû traùch vaø hoûi roõ söï thaät. Tyø-kheo ñaõ ñoàng tình ñaùp: - Do giaän döõ, ngu si neân chuùng toâi noùi vaäy. Thaät söï phaïm haïnh cuûa

704 BOÄ LUAÄT 11

Tyø-kheo Ñaø-phieâu hoaøn toaøn thanh tònh. Caùc Tyø-kheo noùi: - Vì sao caùc oâng ñem yù giaän döõ, ngu si phæ baùng vò aáy, roài baây giôø laïi noùi Tyø-kheo aáy thanh tònh? Hoï traùch Tyø-kheo ñoàng tình baèng lôøi nhö vaäy ñeán ba laàn. (Caùc Tyø-kheo kia lieàn thuaät laïi söï vieäc nhö sau:) Nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh La-duyeät-kyø. Baáy giôø, toân giaû Ñaø-phieâu giöõ nhieäm vuï phaân chia côm vaø gheá ngoài, giöôøng chieáu cho caùc Tyø-kheo. Vò aáy khoâng coù yù rieâng tö, khoâng giaän döõ, khoâng ngu si, phaân chia theo thöù lôùp töø treân xuoáng döôùi, hoaëc töø döôùi leân treân khoâng traùi oai nghi. Luùc aáy, coù Tyø-kheo ñöôïc phaân truùng nhaø ngheøo khoå, phaûi nhaän thöùc aên dôû, lieàn nghó: “Ta thaät khoå sôû, thaät nguy aùch. Tyø-kheo Ñaø-phieâu ñaõ gaây cho ta noãi khoå naøy. Ta phaûi cho oâng aáy phaïm toäi Ba-la-di khoâng coù caên cöù”. Thöa caùc thaày, vì lyù do ñoù, vì giaän döõ, si meâ neân chuùng toâi ñaõ noùi lôøi nhö vaäy. Thaät ra, phaïm haïnh cuûa Tyø-kheo Ñaø-phieâu hoaøn toaøn thanh tònh. Khi ñoù, Ñöùc Theá Toân töø tónh thaát trôû laïi giaûng ñöôøng, ngoài tröôùc caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo chaáp tay baïch Phaät: - Luùc naõy, khi Nhö Lai

vaøo trong thaát ñöôïc moät laùt, chuùng con gaïn hoûi Tyø-kheo Maät-ñoá-loä-ñòa: “Caùc oâng thaáy laøm sao? Thaáy luùc naøo? Nghe theo ai maø noùi laø thaáy?” thì Maät-ñoá-loä-ñòa noùi laø do giaän döõ ngu si neân noùi lôøi aáy. Ñöùc Theá Toân baûo: - Vì sao vaäy, caùc Tyø-kheo? Chaúng phaûi Ta ñaõ töøng noùi nghóa naøy sao? Lôøi baïch cuûa Tyø-kheo Ñaø-phieâu vaø lôøi Tyø-kheo ni Maät-ñoá-loä töï noùi, neáu ñuùng nhö vaäy, phaïm Ba-la-di. Nhôn vieäc naøy vaø ñeå ñaày ñuû möôøi coâng ñöùc, Ñöùc Phaät lieàn keát giôùi cho caùc Sa-moân: - Tyø-kheo naøo vì giaän döõ, ganh gheùt neân ñoái vôùi Tyø-kheo thanh tònh khoâng phaïm Ba-la-di laïi phæ baùng baèng phaùp Ba-la-di khoâng caên cöù ñeå huûy hoaïi phaïm haïnh cuûa vò aáy. Veà sau, khi bò gaïn hoûi nhieàu laàn, vieäc aáy ñöôïc bieát laø khoâng coù caên cöù, Tyø-kheo ñaõ huûy baùng khoâng chòu hoái caûi phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Phaät ôû taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, thuoäc thaønh La-duyeät. Baáy giôø, toân giaû Ñaø-phieâu cö truù trong thaát baèng ñaù. Caùc Tyø-kheo

thay nhau theo thöù lôùp giaùo huaán Tyø-kheo ni. Luùc ñoù ñeán löôït Tyø-kheo Ñaø-phieâu phaûi giaùo huaán Tyø-kheo ni. Caùc Tyø-kheo ni ñeán choã Tyø-kheo Ñaø-phieâu. Do vieäc thuø oaùn veà thöùc aên uoáng tröôùc ñaây, caùc Tyø-kheo ñoàng tình cuûa Tyø-kheo Maät-ñoá-loä-ñòa thöôøng rình tìm loãi laàm cuûa Tyø-kheo Ñaø-phieâu. Hoï ngoài rình ôû hoác ñaù trong tònh thaát. Troâng thaáy caùc Tyø-kheo ni ra vaøo caên thaát baèng ñaù, caùc Tyø-kheo aáy nghó: “Caùc Tyø- kheo ni naøy chôït ra chôït vaøo, chaéc chaén laø Tyø-kheo Ñaø-phieâu ñaõ níu keùo vaø noùi chuyeän rieâng tö vôùi caùc coâ aáy”. Hoï cuøng noùi vôùi nhau: “Chaéc chaén nhö vaäy, khoâng coøn nghi ngôø”, vaø laäp töùc thoâng baùo vôùi caùc Tyø-kheo veà vieäc kia. Nghe lôøi naøy, caùc Tyø- kheo khôø khaïo lieàn tin ngay. Caùc Tyø-kheo ñaàu-ñaø nghe vieäc aáy xong ñeàu khoâng vui, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Do vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp ñuû möôøi coâng ñöùc ñeå kieát giôùi cho caùc Tyø-kheo: Tyø-kheo naøo vì giaän hôøn, ganh gheùt ñoái vôùi Tyø-kheo thanh tònh, laïi vu khoáng ñaõ phaïm haïnh baát tònh, rình tìm töøng loãi nhoû, khoâng phaïm Ba-la-di laïi noùi laø phaïm Ba-la-di. Veà sau, khi bò gaïn hoûi nhieàu laàn maø hoái haän laïi thì toát, neáu khoâng hoái haän laïi coá rình tìm nhöõng loãi nhoû khaùc ñeå dieãn thaønh loãi lôùn, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ñöùc Phaät ôû taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, thuoäc thaønh La-duyeät. Vaøo saùng sôùm, toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Toân giaû Muïc-kieàn-lieân ñaép y mang baùt ñi töø nuùi Kyø-xaø-quaät vaøo thaønh La-duyeät ñeå khaát thöïc. Treân ñöôøng chôït gaëp möa lôùn, hoï lieàn vaøo hang ñaù traùnh möa. Coù moät coâ gaùi chaên boø ñaõ vaøo trong aáy traùnh möa töø tröôùc, naèm moäng xuaát tinh. Thaáy vaäy, Toân giaû lieàn ñi ra. Thaáy hai Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân ñi ra, Tyø-kheo Cuø-baø-ly - ñeä töû cuûa Ñieàu-ñaït - lieàn vaøo hang ñaù vaø thaáy ngöôøi nöõ, lieàn suy nghó: “Chaéc chaén Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân ñaõ laøm vieäc baát tònh vôùi coâ gaùi naøy”. Cuø-baø-ly lieàn vaøo thaønh noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Caùc thaày thöôøng noùi hai Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân laø thanh tònh, nay hoï ñaõ laøm nhô haïnh thanh

tònh aáy. Vöøa roài, toâi ñaõ thaáy roõ vieäc naøy. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát traû lôøi theá naøo lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Keû ngu si naøy phaïm toäi raát naëng, ñaõ vu khoáng Tyø-kheo thanh tònh baèng phaùp Ba-la-di khoâng coù caên cöù. Keû ngu si naøy seõ phaûi ñoïa ñòa nguïc, chòu khoå trong thôøi gian laâu daøi.

706 BOÄ LUAÄT 11

Luùc aáy, Tyø-kheo Cuø-ba-ly ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân baûo Cuø-baø-ly: - Naøy Tyø-kheo Cuø-baø-ly! OÂng phaûi laäp töùc saùm hoái vôùi hai Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân. Vì sao? Vì caùc thaày aáy ñaày ñuû phaïm haïnh. Cuø-baø-ly baïch Phaät: - Con bieát Nhö Lai tin ngöôøi aáy thanh tònh, nhöng chính maét con thaáy Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân laøm vieäc xaáu. Ñöùc Theá Toân laïi baûo Cuø-baø-ly: - Naøy Cuø-baø-ly! OÂng phaûi laäp töùc saùm hoái vôùi Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân. Vì sao? Vì caùc thaày aáy ñaày ñuû phaïm haïnh. Cuø-baø-ly baïch Phaät: - Con bieát Nhö Lai tin Xaù-lôïi-phaát.... nhöng chính maét con thaáy hai Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân laøm vieäc xaáu. Phaät laïi noùi vôùi Cuø-baø-ly laàn thöù ba: - OÂng phaûi saùm hoái vôùi Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân. Vì sao? - Vì caùc thaày aáy hoaøn toaøn ñaày ñuû phaïm haïnh. Tyø-kheo Cuø-baø-ly laïi baïch Phaät: - Con bieát Nhö Lai tin caùc thaày aáy trong saïch, nhöng chính maét con ñaõ thaáy hai Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân laøm aùc. Phaät noùi ba laàn, Tyø-kheo Cuø-baø-ly vaãn khoâng nghe vaø laäp töùc ñöùng daäy boû ñi. Sau khi ñi khoâng ñöôïc bao laâu, khaép thaân theå oâng ta lieàn sanh muït gheû gioáng nhö haït caûi. Muït aáy lôùn daàn leân nhö haït ñaäu ve, nhö haït ñaäu naønh, roài lôùn nhö haït ñaäu thö (gioáng haït taùo), roài lôùn nhö quaû A-ma-laëc, roài nhö quaû Laëc-loä, roài thoái röõa, vôõ tung, maùu muû tuoân traøn khaép thaân theå. Ngay ñeâm aáy, Tyø-kheo Cuø-baø-ly qua ñôøi, bò ñoïa vaøo ñòa nguïc Baø- ñaøm-moä. Cuõng vaøo ñeâm aáy, coù moät vò trôøi ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát roài ñöùng qua moät phía, baïch Theá Toân: - Tyø-kheo Cuø-baø-ly khôûi yù aùc, vu khoáng hai Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân vi phaïm haïnh thanh tònh neân bò ñoïa vaøo ñòa nguïc Baø- ñaøm-moä. Sau khi baïch xong, vò trôøi aáy ñaûnh leã Ñöùc Theá Toân roài trôû veà coõi trôøi. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñeâm qua coù moät vò trôøi ñeán choã Ta, ñaûnh leã saùt chaân, roài ñöùng qua moät phía, baïch vôùi Ta: “Tyø-kheo Cuø-baø-ly khôûi yù aùc, phæ baùng hai

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 707

Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân vi phaïm haïnh thanh tònh neân cheát bò ñoïa vaøo ñòa nguïc Baø-ñaøm-moä. Tyø-kheo aáy chæ nhaân vieäc nhoû maø phæ baùng caùc Tyø-kheo coù phaïm haïnh thanh tònh. Tyø-kheo naøo phæ baùng nhö vaäy, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ñöùc Theá Toân laïi baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc vò coù muoán nghe tuoåi thoï cuûa chuùng sanh ôû ñòa nguïc lôùn Baø- ñaøm-moä daøi ngaén theá naøo khoâng? Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Xin Ñöùc Theá Toân haõy noùi veà ñòa nguïc lôùn Baø-ñaøm-moä, ngay luùc naøy laø ñuùng thôøi. Nghe xong, caùc

Tyø-kheo seõ ghi nhôù phuïng haønh. Ñöùc Theá Toân noùi: - Naøy caùc Tyø-kheo! Ví nhö caùi ñaáu raát lôùn coù söùc chöùa möôøi hai hoäc, ñöôïc ñöïng ñaày haït meø ñeán noãi vun thaønh ngoïn. Coù ngöôøi cöù moät traêm naêm ñeán laáy moät haït meø, naøy caùc Tyø-kheo, thôøi gian maø ngöôøi aáy laáy heát soá haït meø trong ñaáu aáy coøn coù theå tính bieát ñöôïc, tuoåi thoï cuûa ngöôøi ôû trong ñòa nguïc A-phuø thì khoâng theå tính ñöôïc. Nhö hai möôi laàn tuoåi thoï ôû ñòa nguïc Voâ-thaät khoâng baèng moät tuoåi thoï cuûa ñòa nguïc Khoâng-voâ-thaät. Hai möôi ñòa nguïc Khoâng-voâ-thaät khoâng baèng moät ñòa nguïc Keâu gaøo. Hai möôi ñòa nguïc Keâu gaøo khoâng baèng moät ñòa nguïc Söû-haø. Hai möôi ñòa nguïc Söû-haø khoâng baèng moät ñòa nguïc Tu-caøn-ñeà. Hai möôi ñòa nguïc Tu-caøn-ñeà khoâng baèng moät ñòa nguïc Ma-ñaàu. Hai möôi ñòa nguïc Ma-ñaàu khoâng baèng moät ñòa nguïc Öu-ba-la. Hai möôi ñòa nguïc Öu-ba-la khoâng baèng moät ñòa nguïc Caâu-vaät-ñaàu. Hai möôi ñòa nguïc Caâu-vaät-ñaàu khoâng baèng moät ñòa nguïc Phaân-ñaø-ly. Hai möôi ñòa nguïc Phaân-ñaø-ly khoâng baèng moät ñòa nguïc Baø-ñaøm-moä. Tyø-kheo Cuø-baø-ly - ñeä töû cuûa Ñieàu-ñaït - sanh vaøo ñòa nguïc naøy vì toäi phæ baùng hai Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân.

708 BOÄ LUAÄT 11

TYØ-NAÏI-DA QUYEÅN 5

PHAÙP TAÊNG TAØN Phaàn thöù ba: Noùi veà giôùi phaù Taêng Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh La-duyeät. Ñieàu-ñaït nhaän söï cuùng döôøng y aùo, thöùc aên, giöôøng naèm, thuoác chöõa beänh, ñöôïc thaùi-töû A-xaø-theá quyù troïng, tuøy thôøi cung caáp, moãi ngaøy cung caáp naêm traêm vaïc côm, sai naêm traêm coã xe noái nhau chôû ñoà ñaïc ñeán choã Ñieàu-ñaït suoát ngaøy. Luùc ñaàu coù moät traêm ngöôøi ñi theo Ñieàu-ñaït, daàn daàn leân ñeán hai traêm, ba traêm, boán traêm, naêm traêm ngöôøi laøm meâ hoaëc nhaø vua. Vì muoán phaù hoaïi, gaây roái loaïn chuùng Taêng, duï doã caùc Tyø-kheo, khi ngoài aên, Ñieàu-ñaït cho hoï y baùt, oáng khoùa, oáng ñöïng kim, giaøy da, baùt saét loaïi lôùn, nhoû vaø möôøi vaät khaùc. Ñieàu-ñaït baûo caùc Tyø-kheo: - Phaät laø Thích chuûng Cuø-Ñaøm. Ta cuõng laø Thích chuûng Cuø-Ñaøm. Doøng toäc cuûa meï Phaät hoaøn haûo, doøng toäc cuûa meï ta cuõng hoaøn haûo. Phaät sanh trong nhaø hoï Thích, ta cuõng sanh trong nhaø hoï Thích. Doøng hoï cuûa Phaät vôùi ta khoâng khaùc. Baáy giôø, trong nöôùc ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc, nhieàu Tyø-kheo ñaép y mang baùt vaøo thaønh La-duyeät-kyø khaát thöïc. Khi khaát thöïc, hoï nghe tin Ñieàu-ñaït muoán phaù hoaïi, gaây roái loaïn chuùng Taêng, duï doã caùc Tyø-kheo baèng caùch cho hoï y, baùt, khoùa cöûa, oáng ñöïng kim, giaøy da, baùt loaïi lôùn, baùt loaïi nhoû vaø möôøi vaät khaùc. Vì tham y aùo vaø caùc thöù aáy, caùc ñeä töû cuûa Ñieàu-ñaït lieàn ñi theo trôï giuùp cho oâng ta. Sau khi khaát thöïc xong, caùc Tyø-kheo ra khoûi thaønh La-duyeät, ñeán choã ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía, baïch Theá Toân: - Vöøa roài, khi vaøo thaønh khaát thöïc, chuùng con nghe noùi Ñieàu-ñaït muoán phaù hoaïi, gaây roái loaïn chuùng Taêng. Caùc Tyø-kheo tham y baùt, oå khoùa, oáng ñöïng kim, giaøy da, baùt loaïi lôùn, baùt loaïi nhoû vaø möôøi vaät khaùc

neân ñi theo oâng ta.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 709

Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo caùc oâng khoâng ñöôïc nhaän söï cuùng döôøng cuûa Ñieàu-ñaït. Vì sao? – Vì caùc Tyø-kheo thaø töï uoáng thuoác ñoäc maø cheát, chöù khoâng neân nhaän söï cuùng döôøng cuûa Ñieàu-ñaït. Ñieàu-ñaït ñaõ töï uoáng thuoác ñoäc, laïi ñöa cho ngöôøi khaùc uoáng. Naøy caùc Tyø-kheo! Gioáng nhö coù ngöôøi duøng gaäy ñaäp gaõy muõi con choù döõ, con choù döõ ñoù coù bôùt döõ khoâng? - Vaãn coøn hung döõ, thöa Theá Toân! - Cuõng vaäy, naøy caùc Tyø-kheo! Keû döõ aáy seõ chòu khoå voâ cuøng trong thôøi gian raát daøi. Ta cuõng bieát Ñieàu-ñaït seõ chính thöùc phaù hoaïi chuùng Taêng vaø phaù hoaïi söï hoøa hôïp Taêng vaøo luùc thoï thöïc. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø söï hoøa hôïp Taêng bò phaù hoûng vaøo buoåi saùng thì ñeán chieàu seõ hoøa hôïp laïi. Trong thôøi gian aáy, khoâng ñöôïc haønh ñaïo, khoâng ñöôïc truyeàn giôùi Tyø-kheo, khoâng ñöôïc thuyeát giôùi Tyø-kheo, khoâng ñöôïc thuyeát giôùi Tyø- kheo ni, khoâng ñöôïc thuyeát giôùi Thöùc-xoa-ma-ni, khoâng ñöôïc truyeàn giôùi Sa-di, khoâng ñöôïc truyeàn giôùi Sa-di ni, khoâng ñöôïc thöïc haønh taùm quan trai, khoâng ñöôïc truyeàn giôùi Öu-baø-taéc, khoâng ñöôïc truyeàn giôùi Öu-baø-di, khoâng ai ñaéc ñaïo quaû, khoâng ai phaùt taâm quy y Tam baûo. Luùc aáy, trôøi ñaát toái taêm, trôøi ngöôøi muø mòt. Ñeán chieàu toái, trong phaùp cuûa Nhö Lai, Taêng seõ ñöôïc hoøa hôïp laïi, neáu khoâng hoøa hôïp, trôøi ñaát seõ nghieâng ngöûa. Nghe tin Ñieàu-ñaït phaù hoaïi hoøa hôïp Taêng, hai Toân giaû Xaù-lôïi- phaát vaø Muïc-kieàn-lieân lieàn ñeán gaëp ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía, baïch Ñöùc Theá Toân: - Ñieàu-ñaït ñaõ phaù hoøa hôïp Taêng, chuùng con muoán ñeán choã Ñieàu- ñaït ñeå laøm Taêng hoøa hôïp trôû laïi. Ñöùc Theá Toân baûo Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân: - Haõy ñi mau ñi, ñuùng thôøi. Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân lieàn ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt ñaát, ñi nhieãu quanh Phaät ba voøng roài ñeán choã Ñieàu-ñaït. Troâng thaáy Ñieàu-ñaït ñang ngoài treân toøa cao thuyeát phaùp gioáng nhö Nhö Lai, coù caùc Tyø-kheo xung quanh, beân phaûi coù Khieân-ñaø, Ñaø- baø; beân traùi coù Ca-löu-la, Ñeà-thi (boán ngöôøi naøy laø ñeä töû thaân caän cuûa Ñieàu-ñaït). Haûi Nghóa caàm phaát traàn ñöùng phía sau Ñieàu-ñaït. Thaáy Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân ñeán, Ñieàu-ñaït heát söùc vui möøng, khoâng theå töï kìeâm cheá, suy nghó: “Ñeä töû ñöùng ñaàu cuûa Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ñeán choã ta”.

710 BOÄ LUAÄT 11

Nhö Ñöùc Theá Toân thaáy Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân thì noùi: “Thieän lai Tyø-kheo!”, Ñieàu-ñaït cuõng noùi: - Thieän lai Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân! OÂng ta baûo Khieân-ñaø ñöùng daäy vaø môøi Xaù-lôïi-phaát ngoài theá vaøo beân phaûi, baûo Ca-löu-ñaø ñöùng daäy vaø môøi Muïc-kieàn-lieân ngoài theá vaøo ôû beân traùi. Nhö Ñöùc Theá Toân baûo: “Toân giaû Xaù-lôïi-phaát haõy noùi phaùp cho caùc Tyø-kheo, Ta bò ñau löng, muoán nghæ ngôi choác laùt.”, Ñieàu-ñaït cuõng baûo Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân: - Haõy noùi phaùp cho caùc Tyø-kheo. Ta ñang ñau löng, muoán nghæ ngôi choác laùt. Nhö Ñöùc Theá Toân xeáp y thöôïng thaønh

boán lôùp traûi treân giöôøng, naèm nghieâng veà hoâng phaûi, goái ñaàu leân Taêng-giaø-leâ, chaân duoãi thaúng gioáng nhö sö töû, chuù taâm nieäm aùnh saùng cho ñeán saùng, Ñieàu-ñaït cuõng baét chöôùc nhö vaäy. Luùc Ñieàu-ñaït nguû, vò trôøi Thuû-ñaø-hoäi hieän ñeán ñeø leân thaân, laøm cho Ñieàu-ñaït raát muoán daäy, nhöng coá heát söùc vaãn khoâng daäy ñöôïc, hôi thôû haøo heån, noùi môù noùi saûng, vung tay muùa chaân, quô quaøo boán phía, laøm ñuû caùc ñoäng taùc vaãn khoâng theå daäy ñöôïc. Khi aáy, toân giaû Xaù-lôïi-phaát khen ngôïi Phaät phaùp vaø chuùng Taêng. Muïc-kieàn-lieân thì bieán hoùa ñuû caùch nhö: bieán maát ôû phía Ñoâng, xuaát hieän ôû phía Taây; bieán maát ôû phía Nam, xuaát hieän ôû phía Baéc; ngoài, naèm treân hö khoâng, hoaëc ngoài thieàn ñònh, ôû trong thieàn ñònh phoùng ra caùc loaïi aùnh saùng hoaëc xanh, hoaëc vaøng, hoaëc ñoû, hoaëc ñen, hoaëc maøu löu ly; döôùi thaân phaùt ra löûa, treân thaân phun ra nöôùc; treân thaân phaùt ra löûa, döôùi thaân phun ra nöôùc, bieán hoùa ñuû caùch ôû caùc phöông Taây, Nam, treân, döôùi, khoâng bò ngaên ngaïi, laïi phoùng aùnh saùng chieáu khaép moïi nôi. Thaáy Muïc-kieàn-lieân hieän caùc bieán hoùa, naêm traêm Tyø-kheo ñeàu cuøng nhau noùi: - Phaûi chaêng chuùng ta bò rôi vaøo taø kieán neân ñaõ boû Nhö Lai nöông theo Ñieàu-ñaït?". Hoï laïi nghó: "Vieäc aáy hieån nhieân roài, khoâng coøn gì nghi ngôø nöõa.". Sau khi nghe toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân thuyeát phaùp xong, hoï lieàn ñöôïc taâm khai yù môû, phaùt sanh loøng töø, höôùng veà Nhö Lai saùm hoái vieäc laøm tröôùc ñaây. Luùc ñoù, Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân vaø naêm traêm Tyø-kheo ñeán choã Theá Toân. ÔÛ choã Ñieàu-ñaït khoâng coøn moät ai, chæ coøn coù Ñieàu-ñaït vaø

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 711

boán ñeä töû Tyø-kheo. Khieân-traø, Ñaø-baø duøng chaân traùi ñaïp Ñieàu-ñaït ñeå ñaùnh thöùc daäy vaø noùi: - Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân daãn naêm traêm ngöôøi ñi heát roài. Ñieàu-ñaït tænh daäy, thaáy treân toøa troáng roãng, khoâng coøn moät ngöôøi, lieàn ngaõ laên töø treân toøa xuoáng ñaát. Ñeä töû laáy nöôùc vaåy leân maët roài dìu cho ngoài leân gheá trôû laïi. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân rôøi tònh thaát, ra giaûng ñöôøng beân ngoaøi, traûi toïa cuï treân saøn vaø ngoài kieát-giaø. Troâng thaáy Nhö Lai ñang ngoài kieát-giaø nôi giaûng ñöôøng, naêm traêm Tyø-kheo trong loøng hoå theïn, beân ngoaøi thì ngöôïng nguøng, lieàn tieán ñeán choã Nhö Lai. Nhö Lai cuõng thaáy naêm traêm Tyø-kheo ñeán neân quay laïi noùi vôùi Toân giaû A-Nan: - Neáu ta khoâng noùi thì mieäng hoï seõ traøo maùu noùng. Do taâm ñaïi bi muoán cöùu ñoä nhöõng ngöôøi aáy, Nhö Lai lieàn noùi: - Thieän lai Tyø-kheo! Nhö Lai raát khoù ñöôïc gaëp, nhieàu ñôøi môùi coù. Tuy ñaõ xuaát hieän ôû ñôøi, nhöng nghe phaùp cuûa Nhö lai cuõng raát khoù, muoán caàu dieät ñoä thì caøng khoù hôn. Muoán vaøo Nieát-baøn phaûi thöïc haønh phaùp naøy: Do Si (voâ minh), Haønh sanh. Do Haønh, Thöùc sanh. Do Thöùc, Danh Saéc sanh. Do Danh saéc, Luïc nhaäp sanh. Do Luïc nhaäp, Xuùc sanh. Do Xuùc, Thoï sanh. Do Thoï, AÙi sanh. Do AÙi, Thuû sanh. Do Thuû, Höõu sanh. Do Höõu, Sanh sanh. Do Sanh, Giaø, Bònh, Cheát phaùt sanh. Do Giaø, Bònh, Cheát, Saàu Bi - Khoå naõo sanh. Nhö vaäy lieàn thaønh noãi khoå naêm AÁm. Si dieät thì Haønh dieät. Haønh dieät thì Thöùc dieät. Thöùc dieät thì Danh saéc

dieät. Danh saéc dieät thì Luïc nhaäp dieät. Luïc nhaäp dieät thì Xuùc dieät. Xuùc dieät thì Thoï dieät. Thoï dieät thì AÙi dieät. AÙi dieät thì Thuû dieät.

712 BOÄ LUAÄT 11

Thuû dieät thì Höõu dieät. Höõu dieät thì Sanh dieät. Sanh dieät thì Giaø, Bònh, Cheát dieät. Giaø, beänh, cheát dieät thì Saàu Bi, Khoå naõo vaø noãi khoå naêm AÁm cuõng khoâng coøn. Khi Phaät giaûng noùi phaùp möôøi hai nhaân duyeân xong, naêm traêm Tyø-kheo ñeàu ñaéc ñaïo A-la-haùn, taùm trieäu thieân nöõ ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Luùc naøy, vì muoán ñaày ñuû möôøi coâng ñöùc, Ñöùc Theá Toân lieàn keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo gaây roái, phaù hoaïi söï hoøa hôïp Taêng, phaïm Taênggiaø-baø-thi-sa. Ñieàu-ñaït vi phaïm vieäc ñoù, bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, khoâng ai cöùu ñöôïc.

* Ñöùc Phaät ôû taïi hang ñaù lôùn - nôi Döôïc-xoa Kim-tyø-la cö truù - taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, thuoäc thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø, Ñieàu-ñaït muoán haïi Theá Toân, duøng boán ngaøn löôïng vaøng thueâ boán löïc só vaø cuøng boán ngöôøi ñoù leân nuùi Kyø-xaø-quaät, oâm taûng ñaù lôùn, ñöùng beân treân hang ñaù, ñôïi Nhö Lai ñi ra. Khi Phaät ra khoûi hang ñaù ñeå kinh haønh, Ñieàu-ñaït cuøng boán ngöôøi kia lieàn thaû ñaù töø treân nuùi xuoáng ñeå ñeø Nhö Lai. Luùc aáy, Döôïc-xoa Kim-tyø-la ñang ñöùng phía sau Nhö Lai. Troâng thaáy taûng ñaù ñang rôi xuoáng, Döôïc-xoa lieàn ñöa hai tay ñôõ vaø quaêng qua nuùi phía Nam. Taûng ñaù ñoù vôõ tan. Coù moät maûnh nhoû - kích thöôùc khoaûng baûy möôi boä - vaêng veà phía Theá Toân. Vì muoán cho chuùng sanh thaáy nghieäp baùo ñôøi tröôùc neân Nhö Lai lieàn ngoài thieàn bay leân hö khoâng. Hoøn ñaù lieàn ñuoåi theo sau, moïi ngöôøi ñeàu thaáy roõ. Nhö Lai bay qua caùc phöông Taây, Nam, Baéc, hoøn ñaù ñeàu ñuoåi theo sau. Nhö Lai ñi vaøo loøng ñaïi döông, hoøn ñaù cuõng ñuoåi theo sau. Nhö Lai bay leân ñænh nuùi Tu-di, hoøn ñaù cuõng theo sau. Nhö Lai vaøo cung trôøi treân nuùi Töù-vöông-ny-da, hoøn ñaù cuõng ñuoåi theo. Nhö Lai leân caùc coõi trôøi Tam-thaäp-tam, Dieäm-ma, Ñaâu-suaát, Nieát- ma-la, Na-ñeà-ba-la, Ni-maät-baø-xaù, Baït-ñeà-phaïm, Giaø-di-phaïm, Phöôùc- laâu-heâ-ñaø, Ba-laät-ña, Baø-a-baø, Toái-la-a-nam, Teà-phaát-nhö, Baùt-tu-ña,

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 713

Tyø-pha-la, Tuùc-ha-tuùc-ha, A-thi-na-tuùc-ha, Ngaät-tuùc-na, A-ca-ny-traù... hoøn ñaù cuõng ñeàu ñuoåi theo sau. Ñöùc Theá Toân duøng löïc thaàn tuùc trôû vaøo trong hang ñaù, taûng ñaù ñeø leân baøn chaân phaûi cuûa Ñöùc Theá Toân laøm chaân bò thöông, chaûy maùu. Ñieàu-ñaït vaø boán löïc só bò phaïm toäi, khoâng ai cöùu ñöôïc. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân bò ñau nôi chaân, Ngaøi lieàn noùi keä: Duø troán trong hö khoâng Giöõa bieån saâu, nuùi ñaù Khoâng nôi naøo thoaùt ñöôïc Toäi baùo ôû ñôøi tröôùc. Khi ñoù, nhieàu Tyø-kheo thoaït ngoài, thoaït ñi ôû hai beân hang ñaù vì sôï Ñieàu-ñaït haïi Nhö Lai. Thaáy vaäy, Nhö Lai bieát maø vaãn hoûi Toân giaû A-Nan: - Caùc Tyø-kheo aáy ñang laøm gì ngoaøi hang ñaù maø thoaït ñi, thoaït ngoài vaäy? A-Nan baïch Phaät: - Troâng chöøng Nhö Lai, vì sôï Ñieàu-ñaït laøm haïi Nhö Lai neân

hoï thoaït ñi, thoaït ngoài. Ñöùc Theá Toân baûo A-Nan: - Ñieàu-ñaït khoâng theå naøo haïi ñöôïc Nhö Lai Theá Toân. OÂng coù töøng nghe Nhö Lai bò ngöôøi khaùc laøm haïi khoâng? - Khoâng, thöa Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân ngöôùc maët nhìn leân. Thaáy Nhö Lai nhìn, boán löïc só sôï haõi döïng toùc gaùy, ñònh chaïy nhöng khoâng nhaác chaân leân ñöôïc. Caùc Sa-moân lieàn baét töøng ngöôøi ñem ñeán choã Phaät. Nhö Lai baûo boán löïc só: - Xin chaøo caùc vò. Ta seõ noùi phaùp cho caùc vò nghe. Boán löïc só ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân beøn noùi phaùp ngöõ khieán hoï hoan hyû. Sau khi noùi phaùp, Nhö Lai daïy: - Caùc vò haõy trôû veà nhaø, ñöøng ñi theo höôùng ñaõ ñi. Thaáy boán ngöôøi ñoù ñi laâu quaù khoâng trôû laïi, Ñieàu-ñaït duøng taùm ngaøn löôïng vaøng, thueâ taùm löïc só ñi gieát boán ngöôøi kia. Troâng thaáy taùm löïc só ñeán, Ñöùc Theá Toân baûo: - Laønh thay, xin chaøo caùc vò, Ta seõ noùi phaùp cho caùc vò. Taùm löïc só lieàn ñaûnh leã saùt ñaát vaø ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân lieàn noùi phaùp, taát caû hoï ñeàu ñöôïc hoan hyû, Ñöùc Phaät daïy: - Caùc vò haõy trôû veà nhaø, ñöøng ñi theo con ñöôøng luùc naõy ñaõ ñi.

714 BOÄ LUAÄT 11

Thaáy taùm ngöôøi naøy ñi quaù laâu khoâng trôû laïi, Ñieàu-ñaït laïi duøng möôøi saùu ngaøn löôïng vaøng, thueâ möôøi saùu löïc só ñi gieát taùm ngöôøi kia. Troâng thaáy möôøi saùu ngöôøi ñeán, Ñöùc Theá Toân baûo: - Xin chaøo caùc vò, Ta seõ noùi phaùp cho caùc vò nghe. Möôøi saùu ngöôøi aáy ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân noùi phaùp laøm cho hoï ñeàu hoan hyû roài baûo: - Caùc oâng haõy trôû veà nhaø, chôù coù ñi theo höôùng luùc naõy ñaõ ñeán. Thaáy möôøi saùu ngöôøi aáy khoâng trôû veà ñuùng heïn, Ñieàu-ñaït laïi thueâ ba möôi hai löïc só ñi gieát möôøi saùu ngöôøi kia. Troâng thaáy ba möôi hai ngöôøi tôùi, Ñöùc Theá Toân baûo: - Xin chaøo caùc vò, Ta seõ noùi phaùp cho caùc vò nghe. Ba möôi hai ngöôøi aáy ñaûnh leã Ñöùc Theá Toân vaø ngoài qua moät beân. Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp laøm hoï ñeàu hoan hyû vaø baûo: - Caùc vò haõy trôû veà nhaø mình, theo loái ñi thích hôïp. Vaâng lôøi Theá Toân, ba möôi hai ngöôøi aáy ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt ñaát roài ñi. Thaáy ba möôi hai ngöôøi aáy ñi ñöôïc moät laùt, Ñöùc Theá Toân quay laïi baûo Toân giaû A-Nan: - OÂng haõy vaøo thaønh La-duyeät, ñeán caùc ngaû tö ñöôøng vaø caùc chôï lôùn thoâng baùo: “Taát caû lôøi noùi, yù nghó, haønh ñoäng cuûa Ñieàu-ñaït ñeàu khoâng phaûi laø do Phaät, Phaùp, Taêng daïy” cho ñeä töû thaân tín cuûa oâng ta bieát. A-Nan baïch Phaät: - Tröôùc ñaây, khen ngôïi Ñieàu-ñaït, nay laïi noùi ñieàu xaáu aùc cuûa oâng ta. Neáu coù ai cheâ traùch thì phaûi noùi laøm sao? Ñöùc Theá Toân baûo A-Nan: - Haõy noùi nhö vaày: “Tuy tröôùc ñaây laøm toát nhöng nay laïi laøm aùc, coù gì laø laï?” A-Nan lieàn daãn theo moät Tyø-kheo ñeán thaønh La-duyeät, ñöùng ôû caùc chôï lôùn, caùc ngaû tö ñöôøng thoâng baùo: “Taát caû lôøi noùi, yù nghó, haønh ñoäng cuûa Ñieàu-ñaït ñeàu khoâng phaûi laø do Phaät, Phaùp, Taêng daïy” cho ñeä töû thaân tín cuûa Ñieàu-ñaït bieát. Nghe noùi veà ñieàu xaáu cuûa Ñieàu-ñaït, thaùi töû A-xaø-theá vaø caän thaàn cuûa vua, nhöõng ngöôøi ñang theo Ñieàu-ñaït trôû veà, noùi vôùi nhau: - Sa-moân Cuø-ñaøm vì ganh gheùt neân phæ baùng Ñieàu-ñaït hieàn löông. Ñieàu-ñaït coù loãi gì nôi thaân, mieäng

ñaâu! Ñieàu-ñaït nghe tin Sa-moân Cuø-ñaøm sai ngöôøi thaân tín vaøo thaønh

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 715

La-duyeät, ñöùng ôû caùc chôï lôùn, caùc ngaû tö ñöôøng thoâng baùo: “Taát caû lôøi noùi, yù nghó, haønh ñoäng cuûa Ñieàu-ñaït ñeàu khoâng phaûi laø do Phaät, Phaùp, Taêng daïy” cho ñeä töû thaân tín cuûa oâng ta bieát. Nghe tin aáy, Ñieàu-ñaït caøng theâm töùc giaän, lieàn ñeán choã thaùi töû A-xaø-theá baûo: - Anh haõy gieát cha, coøn toâi gieát Sa-moân Cuø-ñaøm. Anh laøm vua xöù Ma-kieät, coøn toâi laøm Phaät. ÔÛ nöôùc Ma-kieät naøy seõ coù vua môùi vaø Phaät môùi, chaúng phaûi vui sao?! Nghe lôøi aáy, thaùi-töû raát vui möøng. Luùc ñoù, vua Taàn-baø-sa-la ñi xe loïng baùu ñeán vöôøn ngöï uyeån ñeå tham quan. Thaùi-töû A-xaø-theá ñeo kieám beùn ôû thaét löng, aån mình gaàn coång ñeå ñôïi vua cha. Sau moät ngaøy vui chôi, vua leân xe töù maõ ñeå veà cung. Khi vua vöøa vaøo coång, thaùi-töû ruùt kieám beùn phoùng tôùi, laøm con ngöïa sôï haõi nhöng khoâng truùng vua. Thaùi töû lieàn boû chaïy, caùc caän thaàn ñuoåi theo baét ñöôïc. Caän thaàn ñoù hoûi: - Thaùi töû ñònh laøm gì? Thaùi töû ñaùp: - Ta muoán gieát vua. Caän thaàn laïi hoûi: - Coù ai laø phe nhoùm khoâng? - Ñoù laø thaày Ñieàu-ñaït vaø boán ñeä töû. Boán ngöôøi aáy baøn: - Neáu thaät vaäy thì phaûi baét gieát heát Sa-moân Thích töû. Coù ngöôøi laïi baøn: - Haõy ñeå yeân cho Sa-moân Thích töû. chæ baét Ñieàu-ñaït vaø ñoàng nhoùm ñem gieát thoâi. Laïi coù ngöôøi baøn: - Khoâng neân gieát Sa-moân Thích töû. Cuõng khoâng neân gieát Ñieàu-ñaït vaø ñoàng nhoùm. Vì sao? – Vì vua Taàn-baø-sa-la raát hieàn laønh, thöôøng tha thöù cho nhöõng ngöôøi phaïm toäi töû hình ñang bò nhoát trong nguïc, huoáng laø Sa-moân Thích töû, Ñieàu-ñaït cuøng ñoàng boïn. Chuùng ta chæ neân ñeán taâu vua, vua seõ töï phaùn xöû. Vieäc gì maø chuùng ta phaûi töï gaây thuø oaùn. Hoï lieàn ñeán taâu vua. Saùng hoâm sau, vua ra khoûi cung ñieän, leân treân toøa, sai ngöôøi thaân tín ñi goïi thaùi töû A-xaø-theá. Thaùi töû ñeán, vua lieàn hoûi: - Con ñònh laøm gì vaäy? - Toâi muoán gieát vua. - Vì sao con muoán gieát ta?

716 BOÄ LUAÄT 11

Thaùi töû noùi:

- Vua coù troáng ñöa ñoùn, toâi khoâng coù troáng ñöa ñoùn. Vua coù loïng che, toâi khoâng coù loïng che. Vua coù nghi veä, toâi khoâng coù nghi veä.

Vua baûo thaùi töû:

- Con haõy thay ta söû duïng troáng, loïng, nghi veä, nhöõng thöù aáy ñeàu thuoäc veà con heát.

nhö vaäy laø troáng ñöa ñoùn, loïng, nghi veä ñeàu theo sau thaùi töû.

Nhöõng caän thaàn dua nònh cuûa thaùi töû noùi:

- Neáu thaät vaäy thì thaùi töû ñaõ leân ngoâi. Ñaõ leân ngoâi thì haõy baét vua ñem gieát ñi ñeå ñöôïc töï do.

Thaùi töû lieàn chaáp thuaän lôøi aáy, sai Chieân-ñaø-la ñeán baét vua cha nhoát trong nguïc. Chieân-ñaø-la lieàn baét vua nhoát vaøo nguïc.

Vì vua voán nhaân töø vôùi daân neân haøng vaïn ngöôøi daân thöôøng ñem thöùc aên ñeán nuoâi vua.

A-xaø-theá hoûi caän thaàn:

- Vua cha coøn soáng khoâng?

Ñaùp:

- Coøn soáng.

- Vì sao vaäy?

Ñaùp:

- Daân chuùng mang thöùc aên ñeán cung caáp neân vua coøn soáng.

Thaùi töû baûo:

- Khoâng cho ngöôøi daân ñeán.

Caùc phu nhaân laïi ñem thöùc aên ñeán cho vua.

A-xaø-theá hoûi:

- Vua cha vaãn coøn soáng chöù?

Ñaùp:

- Coøn soáng.

Thaùi töû laïi ra leänh:

- Ñöøng cho caùc phu nhaân vaøo thaêm vua.

Luùc aáy hoaøng haäu laáy thöùc aên boâi leân thaân roài maëc aùo che beân ngoaøi, khoâng cho phaùt hieän, roài vaøo thaêm vua ñeå vua duøng thöùc aên treân thaân aáy.

Thaùi töû laïi hoûi:

- Vua cha coøn soáng khoâng?

Ñaùp:

- Coøn soáng.

Thaùi töû ra leänh:

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 717

- Nhoát luoân hoaøng haäu vaøo nguïc. Vua cha höôùng veà nuùi Kyø-xaø-quaät, troâng thaáy Ñöùc Theá Toân vaø caùc Tyø-kheo nhö Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân, A-na-luaân-ñaø, Nan-ñeà, Kim-tyø-la leân nuùi, xuoáng nuùi... Voán ñaõ ñaéc Sô quaû neân khi thaáy chuùng Taêng, vua lieàn hoan hyû, khoâng coøn yù töôûng ñoùi khaùt. A-xaø-theá laïi hoûi caän thaàn: - Vua cha coøn soáng khoâng? Ñaùp: - Vaãn coøn soáng. Thaùi töû hoûi: - Vì sao coøn soáng? Caän thaàn ganh gheùt ñaùp: - Haèng ngaøy vua höôùng veà Nhö Lai maø leã baùi neân vaãn coøn soáng. Thaùi töû baûo: - OÂng haõy ñoác thuùc ñaép vaùch töôøng cao che tröôùc nguïc, ñöøng cho thaáy nuùi Kyø-xaø-quaät. Hoï lieàn ñaép töôøng ngaên khoâng cho vua nhìn thaáy Phaät. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät quaù khöù, vò lai, hieän taïi laø: Khi muoán vaøo thaønh thì coù caùc ñieàm laønh öùng hieän nhö voi ngöôùc maët caát voøi leân roáng, ngöïa hyù, boø roáng; chim le, nhaïn, uyeân öông, coâng, anh vuõ (boà-caâu traéng), ngoãng traéng, thieân thu, chim... ñeàu hoùt vang. Ñaøn khoâng haàu, ñaøn

tranh, troáng, ñaøn tyø-baø, ñaøn, oáng saùo,... khoâng ñaùnh maø töï phaùt ra aâm nhaïc. Vaøng, baïc, thuûy tinh, löu ly, san hoâ, hoå phaùch, xa cöø, maõ naõo trong kho cuûa caùc tröôûng giaû khoâng ai ñuïng chaïm maø töï phaùt ra tieáng. Ngöôøi muø ñöôïc saùng maét, ngöôøi ñieác ñöôïc nghe. Caùc noãi ñau khoå, beänh taät nhö: muø loøa, queø, khoeøo chaân, böôùu coå ñeàu chaám döùt. Nhöõng kho taøng aån kín ñeàu töï hieän ra. Ñöùc Theá Toân vaøo thaønh thì coù nhöõng ñieàm laønh nhö vaäy xuaát hieän. Bieát Phaät vaøo thaønh, vua Taàn-baø-sa-la heát söùc vui möøng, doøm qua khe hôû ôû trong nguïc ñeå chieâm ngöôõng Phaät vaø chuùng Taêng. Voán ñaõ ñaéc Sô quaû neân khi thaáy Ñöùc Theá Toân vua lieàn heát yù töôûng ñoùi khaùt. A-xaø-theá hoûi caùc caän thaàn: - Vua cha coøn soáng khoâng? Ñaùp: - Coøn soáng. Hoûi:

- Vì sao coøn soáng? Caùc beà toâi ganh gheùt taâu: - Vua cha doøm qua khe hôû ôû trong nguïc ñeå chieâm ngöôõng Ñöùc Theá Toân khi Ñöùc Theá Toân vaøo thaønh neân vaãn coøn soáng. Thaùi töû noùi: - Khanh haõy ñeán ñoù laáy kieám beùn caét loøng baøn chaân ñeå oâng aáy khoâng coøn ñi ñöôïc, roài cuøm chaân laïi. Caän thaàn lieàn ñeán caét loøng baøn chaân vua vaø cuøm laïi laøm vua ngaøy caøng gaày oám. Khi aáy, A-xaø-theá vaøo cung aên côm vôùi phu nhaân. A-xaø-theá coù moät ñöùa con nhoû ñang chôi ñaù gaø ôû beân ngoaøi. A-xaø-theá hoûi phu nhaân: - Con ñang ôû ñaâu? Ñaùp: - Ñang chôi ñaù gaø ôû beân ngoaøi. Vua baûo phu nhaân: - Haõy goïi vaøo ñaây cuøng aên. Caäu con lieàn oâm gaø vaøo maø khoâng chòu aên. Vua hoûi: - Vì sao khoâng aên? Ñaùp: - Neáu con gaø naøy khoâng aên thì con quyeát khoâng aên. A-xaø-theá baûo phu nhaân: - Laøm sao chòu ñöôïc ñöùa beù naøy, daùm baét ñaïi vöông nhö ta aên côm chung vôùi gaø. Phu nhaân ñaùp: - Coù gì maø vua hieàm traùch vaäy? Coù ngöôøi vì con maø aên caû maùu muû thì sao. Vua coù nghe thaùi haäu keå laïi söï khoå nhoïc cuûa phuï vöông thuôû khi xöa hay chöa? Vua hoûi phu nhaân: - Coù gì laø khoå? Phu nhaân ñaùp: - Luùc vua coøn nhoû, ngoùn caùi ôû tay traùi bò nhoït, ñau ñôùn suoát ñeâm khoâng theå nguû ñöôïc. Luùc aáy vua cha aüm vua ñaët leân ñuøi, ngaäm ngoùn tay ñau cuûa vua trong mieäng, ngoùn tay bôùt ñau vaø vua chôïp maét. Luùc ñoù, caùc muït nhoït ôû ngoùn tay vôõ ra, tuoân muû trong mieäng vua cha. Vua cha suy nghó: “Neáu ta ruùt ngoùn tay ñeå nhoå muû thì sôï con ta seõ bò ñau”. Theá laø vua cha lieàn nuoát muû maø khoâng ruùt ngoùn tay ra. Cha cuûa vua coù söï khoå nhoïc nhö vaäy, nhöng khoâng heà noùi cho ai bieát. Xin vua haõy suy xeùt,

ñöøng gieát vua cha. Nghe lôøi aáy xong, vua im laëng khoâng noùi. Luùc aáy phu nhaân cho laø vua ñaõ tha vua cha, lieàn ra ngoaøi noùi: - Vua cha ñöôïc tha roài! Lôøi aáy ñöôïc lan truyeàn töø trong thaønh cho tôùi nhaø giam, laøm haøng vaïn ngöôøi ñeàu hoan hyû keâu leân: - Laønh thay! Laønh thay! Vaø ñeàu chaïy ñeán nhaø giam, vöøa chaïy vöøa noùi: - Vua ñaõ ñöôïc tha! Vua ñaõ ñöôïc tha! Vua cha nghe lôøi aáy lieàn suy nghó: “Con ta hung aùc, baát hieáu, chaúng bieát coøn ñònh gaây theâm cho

ta noãi khoå gì nöõa ñaây? Nghó xong, vua cha lieàn lao mình töø treân giöôøng xuoáng ñaát cheát laäp töùc. Nhö vaäy laø vua A-xaø-theá gieát cha, phaïm toäi khoâng ai cöùu ñöôïc. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Tröôùc ñaây Ta ñaõ sai Toân giaû A-Nan noùi roõ haønh vi thaân khaåu yù cuûa Ñieàu-ñaït ôû chôï chính laø vì söï coá ngaøy nay. Ngöôøi gieát cha khoâng theå ñaéc ñaïo, khoâng ñöôïc maëc phaùp phuïc laøm Tyø-kheo, khoâng ñöôïc laøm Tyø- kheo ni, khoâng ñöôïc laøm Öu-baø-taéc, khoâng ñöôïc laøm Öu-baø-di, khoâng ñöôïc thoï Baùt Quan Trai. Vì sao? – Vì ngöôøi aáy khoâng theå ñaéc quaû Döï- löu, khoâng theå chöùng quaû. Khoâng chæ gieát cha, maø gieát meï cuõng vaäy. Tyø-kheo naøo bieát maø cho hoï vaøo ñaïo thì cuõng gioáng nhö phaù hoaïi Taêng. Ñöùc Phaät cuøng naêm traêm Tyø-kheo ôû taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, thuoäc thaønh Vöông-xaù. Luùc aáy, Ñieàu-ñaït muoán phaù hoaïi, gaây roái loaïn chuùng Taêng, Xaù- lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân ñeán thuyeát phuïc Ñieàu-ñaït: - Khoâng neân phaù hoaïi chuùng Taêng. Vì sao? - Vì Taêng phaûi hoøa hôïp nhö nöôùc vôùi söõa vaø hoïc cuøng moät thaày. Ñeä töû cuûa Ñieàu-ñaït laø Khieân-ñaø, Ñaø-baø, Ca-löu-la, Ñeà-thi, Tam- moân-ñaø, La-heä-ñaàu noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: - Caùc thaày khoâng neân noùi vôùi Ñieàu-ñaït nhöõng lôøi nhö vaäy. Vì sao? – Vì Ñieàu-ñaït höôùng veà söï chôn chaùnh, ñuùng nhö phaùp. Lôøi Ñieàu-ñaït noùi, chuùng toâi ñeàu phuïng haønh. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Khieân-ñaø, Ñaø-baø....: - Khoâng neân noùi: “Ñieàu-ñaït ñuùng phaùp, ñuùng luaät”. Caùc thaày ñöøng theo lôøi cuûa Ñieàu-ñaït maø gaây roái loaïn chuùng Taêng. Khoâng neân trôï giuùp

vieäc gaây roái loaïn aáy. Vì sao? – Vì Taêng phaûi hoøa hôïp nhö nöôùc hoøa vôùi söõa vaø cuøng hoïc moät thaày. Vì vaäy ñöøng neân phaù hoaïi, gaây roái loaïn chuùng Taêng, khoâng neân trôï giuùp ngöôøi laøm vieäc aáy. Tuy ñöôïc khuyeân can nhö vaäy, nhöng caùc Tyø-kheo aáy khoâng nghe vaø vaãn laøm theo söï chæ daïy cuûa Ñieàu-ñaït. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch ñöùc Theá Toân. Nhaân vieäc ñoù, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñaày ñuû möôøi coâng ñöùc, neân kieát gôùi cho caùc Sa-moân: - Tyø-kheo naøo trôï giuùp cho ngöôøi phaù hoaïi, gaây roái loaïn chuùng Taêng, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ñöùc Phaät cuøng naêm traêm Tyø-kheo ôû taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, thuoäc thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ñaép y mang baùt ñi töø nuùi Kyø-xaø-quaät vaøo thaønh Vöông-xaù ñeå khaát thöïc. Khaát thöïc xong, Ngaøi trôû veà nuùi Kyø-xaø- quaät, ngoài kieát-giaø trong hang ñaù suoát baûy ngaøy, nhaäp vaøo caùc Chaùnh ñònh. Qua baûy ngaøy, Ngaøi ñaép y mang baùt töø nuùi Kyø-xaø-quaät vaøo thaønh Vöông-xaù ñeå khaát thöïc. Ñieàu-ñaït nghe tin Sa-moân Cuø-ñaøm ñang ôû nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh Vöông-xaù. Vaøo giôø aên, Sa-moân Cuø-ñaøm cuøng naêm traêm ñeä töû ñaép y mang baùt töø nuùi Kyø-xaø-quaät vaøo thaønh Vöông-xaù ñeå khaát thöïc. Khaát thöïc xong laïi trôû veà hang ñaù ngoài kieát-giaø, baûy ngaøy môùi ñöùng daäy.Vua A-xaø-theá coù moät con voi teân Voïng-giaø-baø maïnh baïo, hung döõ, vua caùc nöôùc xung quanh khoâng coù con voi naøo hung döõ nhö voi Voïng-giaø-baø cuûa vua A-xaø-theá. Luùc aáy, Ñieàu-ñaït mang naêm traêm löôïng

vaøng ñeán gaëp ngöôøi daïy voi Voïng-giaø-baø, baûo vôùi oâng ta: - OÂng coù bieát ta raát coù uy tín ñoái vôùi vua A-xaø-theá khoâng? Ñaùp: - Bieát. - OÂng coù tin ta coù theå laøm oâng giaøu coù hay khoâng? - Coù theå. Ñieàøu-ñaït lieàn ñöa naêm traêm löôïng vaøng vaø noùi: - Soá tieàn naøy ta duøng ñeå thueâ oâng giuùp ta laøm vieäc aáy. Ta cuõng seõ noùi vua cho oâng ruoäng vöôøn, chöùc töôùc. - Vieäc gì vaäy? Ñieàu-ñaït noùi: - Sa-moân Cuø-ñaøm cuøng naêm traêm ñeä töû ñang ôû nuùi Kyø-xaø-quaät, thuoäc thaønh Vöông-xaù. Ñeán giôø aên, hoï ñaép y mang baùt vaøo thaønh Vöông

xaù khaát thöïc. Khaát thöïc xong, hoï trôû veà nuùi Kyø-xaø-quaät ngoài keát-giaø baûy ngaøy môùi ñöùng daäy. Khi hoï vaøo thaønh La-duyeät-kyø, oâng haõy cho voi Voïng-giaø-baø naøy uoáng röôïu maïnh, côûi cuøm baèng theùp, thaû cho noù ñeán gieát Sa-moân Cuø-ñaøm. Ngöôøi daïy voi noùi: - Ñoù laø vieäc nhoû, khoâng caàn phaûi baän taâm. Khi vieäc aáy hoaøn taát, xin ñöøng thaát höùa. Haøng ngaøy, ngöôøi daïy voi ñöa ngoùn tay ñeám cho ñeán baûy ngaøy. Ngaøy thöù baûy ñaõ ñeán, oâng ta ñem röôïu traéng maïnh cho voi Voïng- giaø-baø uoáng, duøng cuøm saét cuøm cho noù ñöùng yeân, nuùp trong cöûa thaønh ñeå ñôïi Nhö Lai. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät khi saép vaøo thaønh thì coù caùc ñieàm laønh xuaát hieän, nhö: voi caát voøi leân roáng, ngöïa hyù, boø roáng, chim le, chim nhaïn, uyeân öông, chim coâng, veït, ngoãng traéng, thieân thu, chim haïc... ñeàu hoùt. Ñaøn khoâng haàu, ñaøn tranh, troáng, ñaøn tyø-baø, ñaøn, saùo,... khoâng ñaùnh maø töï phaùt ra aâm nhaïc. Trong kho cuûa caùc tröôûng giaû, caùc thöù nhö vaøng, baïc, thuûy tinh, löu ly, san hoâ, hoå phaùch, xaø-cöø, maõ naõo... khoâng ñuïng chaïm maø töï phaùt ra aâm thanh. Ngöôøi muø ñöôïc maét saùng, ngöôøi ñieác ñöôïc nghe, muø loøa, queø quaët, khoeøo chaân, böôùu coå vaø ñuû caùc loaïi beänh khoå khaùc deàu chaám döùt. Kho taøng ñang aån töï xuaát hieän. Khi Ñöùc Theá Toân vaøo thaønh coù nhöõng ñieàm laønh nhö vaäy. Bieát Phaät saép vaøo cöûa thaønh, ngöôøi daïy voi lieàn côûi cuøm saét thaû voi ra. Haøng ngaøn vaïn ngöôøi ñeàu boû chaïy ñeå tìm choã yeân oån. Daân chuùng sôï haõi, hoaëc chaïy vaøo nhaø, hoaëc leo leân laàu. Voi chaïy ñeán choã Nhö Lai, daân chuùng nhìn theo kinh ngaïc. Nhöõng ngöôøi khoâng tin Phaät thì noùi: - Haõy gieát Sa-moân aáy ñi! Ngöôøi tin Phaät thì noùi: - Con voi nhoû naøy laøm gì ñöôïc Phaät! Coù moät tröôûng giaû troâng thaáy voi chaïy, lieàn côõi con voi khaùc, ñeán choã Phaät tröôùc, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía, baïch Theá Toân: - Voi Voïng-giaø-baø ñöôïc cho uoáng röôïu traéng say meøm vaø ñöôïc côûi cuøm saét ñeå haïi Theá Toân. Xin Ñöùc Theá Toân haõy vaøo nhaø naøy ñeå traùnh. Neáu ra khoûi thaønh, con voi say ñoù seõ laøm haïi Nhö Lai. Ñöùc Theá Toân baûo: - Con voi naøy khoâng theå haïi ta. Khoâng ai coù theå haïi ñöôïc Theá Toân. Thaáy Nhö Lai vaø caùc Tyø-kheo, con voi giaän döõ daäm ñaát, gaàm

roáng, giöông ngaø, caêng roäng hai tai, caát cao voøi, cuïp ñuoâi, chaïy gaáp ñeán choã Nhö Lai. Caùc Tyø-kheo thaáy voi chaïy ñeán ñeàu döïng toùc gaùy, chaïy traùnh

xa Nhö Lai, chæ coøn moät mình Toân giaû A-Nan khoâng chaïy. Luùc aáy, voi ñeán tröôùc Nhö Lai, Ñöùc Theá Toân duøng taâm töø höôùng ñeán voi laøm cho voi heát say vaø khoâng coøn giaän döõ nöõa, noù quyø hai chaân xuoáng ñaát, duøng voøi lieám chaân Nhö Lai. Ñöùc Theá Toân ñöa caùnh tay maøu vaøng roøng xoa ñaàu voi noùi keä nhö cha noùi vôùi con: Con chôù sanh giaän döõ Muoán laøm haïi Nhö Lai Ai noåi saân vôùi Phaät Khoâng ñöôïc sanh ñöôøng laønh. Voi Y-la-baùt-na ÔÛ trong hai cung trôøi Beân ngoïn nuùi Tu-di Nôi caùc voi chuùa ôû. Treân ñænh nuùi Linh-sôn Voi chuùa A-naäu-ñaït Ñeàu ñaûnh leã Chaùnh giaùc Coøn con ñònh haïi Phaät. Caùc voi tu haïnh laønh Neân ñöôïc ôû nôi ñoù Con say röôïu haïi Phaät Sao sanh nôi aáy ñöôïc! Luùc aáy, voi Voïng-giaø-baø buoàn raàu rôi leä, ñaûnh leã saùt ñaát roài ñi, suoát baûy ngaøy khoâng aên coû roài cheát, sanh leân coõi trôøi Töù thieân vöông. Haøng ngaøn vaïn ngöôøi thaáy söï bieán hoùa naøy cuûa Nhö Lai ñeàu ñeán choã Phaät. Ñöùc Theá Toân quay laïi baûo Toân giaû A-Nan: - OÂng haõy ñi chuaån bò giöôøng vaø nöôùc, Ta muoán röûa chaân. Vaâng lôøi Phaät, Toân giaû A-Nan lieàn ñi traûi giöôøng, muùc nöôùc. Keá ñoù, A-Nan quyø chaân phaûi saùt ñaát, baïch Theá Toân: - Giöôøng vaø nöôùc ñaõ ñöôïc chuaån bò xong, xin Ñöùc Theá Toân haõy ñi röûa chaân. Röûa chaân xong, Ñöùc Theá Toân ngoài thieàn ñònh hieän caùc loaïi bieán hoùa: Bieán maát ôû phöông Ñoâng, xuaát hieän ôû phöông Taây. Bieán maát ôû phöông Baéc, hieän ra ôû phöông Nam. Ngoài, naèm treân hö khoâng. Thaân phoùng ra aùnh saùng xanh, vaøng, ñoû, traéng, hoaëc maøu löu ly. Döôùi thaân phaùt ra löûa, treân thaân phun ra nöôùc. Treân thaân phaùt ra löûa, döôùi thaân

phun ra nöôùc... Sau khi bieán hoùa ñuû caùch, Ngaøi trôû veà choã cuõ ngoài kieát-giaø. Thaáy Ñöùc Theá Toân bieán hoùa, daân chuùng lieàn ñöôïc khai môû taâm yù. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân quaùn saùt taâm yù cuûa chuùng sanh vaø thuyeát ñuû caùc phaùp ñeå thoûa yù nguyeän cuûa hoï. Trong soá nhöõng ngöôøi aáy, coù ngöôøi phaùt sanh yù thaàn tuùc, coù ngöôøi phaùt tín caên, coù ngöôøi phaùt sanh phaùp nhaãn, coù ngöôøi ñaéc quaû Döï-löu, Nhaát-lai, Baát-hoaøn, hoaëc phaùt taâm caàu ñaïo quaû Chaùnh chôn Voâ thöôïng, taâm Thanh vaên, Phaät Bích Chi, caû traêm vaïn ngöôøi ñeàu ñöôïc ñoä thoaùt. Khi ñoù, Ñöùc Theá Toân sôï khoâng kòp giôø aên neân duøng caùnh tay phaûò xoác naùch Toân giaû A-Nan bay veà nuùi Kyø-xaø-quaät. Luùc naøy, naêm traêm Tyø-kheo ñeàu ñaõ chaïy ñeán caùc hang nuùi, xin thöùc aên cuûa nhöõng ngöôøi ñòa phöông. Khaát thöïc xong, hoï trôû veà tinh xaù, caát y vaø ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía. Caùc Tyø- kheo baïch Theá Toân: - Thaät laø kyø laï! Thaáy voi lôùn ñeán, Toân giaû A-Nan vaãn khoâng rôøi boû Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng chæ ngaøy nay maø tröôùc kia cuõng vaäy. Haõy chuù yù, Ta seõ keå cho nghe. Ngaøy xöa, caùch ñaây laâu laém, coù moät con nai chuùa teân laø Thaát-lôïi- maït cuøng naêm traêm con nai sinh soáng ôû nuùi Tuyeát. Coù moät ngöôøi thôï saên, giaêng baãy daây lôùn döôùi lôùp coû. Nai chuùa ñi tröôùc bò vöôùng chaân traùi vaøo baãy. Nai chuùa nghó: “Neáu noùi vôùi caùc nai laø ta maéc baãy thì caùc nai seõ khoâng aên ñöôïc”. Khi caùc nai ñaõ aên no, nai chuùa lieàn noùi: - Ta ñaõ bò maéc baãy. Nghe noùi vaäy, caùc con nai ñeàu boû chaïy, chæ

coù moät con nai laø khoâng boû nai chuùa Thaát-lôïi-maït. Con nai aáy thöa vôùi nai chuùa: - Haõy coá gaéng thoaùt thaân. Thôï saên ñang ñeán. Ñaùp: - Ta ñaõ kieät söùc, sôïi daây sieát chaët vaøo thòt, khoâng theå thoaùt ñöôïc, chaúng bieát laøm sao ñaây. Luùc thôï saên ñeán, con nai noï noùi: - Haõy caàm dao gieát toâi tröôùc roài môùi gieát nai chuùa. Thôï saên suy nghó: "Lôøi naøy thaät kyø laï! Caàm thuù maø laïi bieát cheát thay cho keû khaùc".

724 BOÄ LUAÄT 11

Thôï saên noùi vôùi nai: - Ta khoâng gieát ngöôi, cuõng khoâng gieát chuùa cuûa ngöôi. Ta seõ thaùo baãy thaû chuùa ngöôi ñi. Noùi xong, thôï saên lieàn thaùo baãy thaû nai chuùa. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Nai chuùa thôøi aáy chính laø Ta. Naêm traêm con nai nay laø naêm traêm Tyø-kheo. Luùc ñoù, chuùng boû ta, nay laïi boû ta. Thôï saên ngaøy aáy nay laø voi Voïng-giaø-baø, xöa kia khoâng ñuïng ñeán Ta vaø nay cuõng vaäy. Con nai ôû laïi thôøi aáy nay laø Toân giaû A-Nan, xöa khoâng boû Ta, nay cuõng khoâng boû Ta. Nhaân vieäc ñoù, Ñöùc Theá Toân laïi keå chuyeän thuôû xöa khaùc: - Caùch thaønh Ba-la-naïi-tö khoâng xa, coù ao nöôùc teân Kieát-vuõ, ñaày aép nöôùc, coù nhieàu caù, ba-ba, nhieàu nhaïn, uyeân öông... Coù con nhaïn chuùa teân Ñeà-ñeà-laïi-traù, daãn theo naêm traêm con nhaïn ñeán vui ñuøa ôû ao aáy. Luùc naøy, coù thôï saên giaêng löôùi baét nhaïn. Nhaïn chuùa bò maéc löôùi, lieàn nghó: "Neáu ta noùi mình maéc löôùi thì caùc con nhaïn khoâng aên ñöôïc". Khi caùc con nhaïn aên xong, nhaïn chuùa lieàn noùi: - Ta bò maéc löôùi. Nghe vaäy, caùc con nhaïn ñeàu kinh hoaûng bay maát, chæ coù moät con nhaïn teân Tu-maëc ôû laïi khoâng ñi. Nhaïn chuùa baûo Tu-maëc: - Ta ñaõ bò maéc löôùi, khanh haõy thay ta laøm vua. Tu-maëc ñaùp: - Thaàn khoâng theå thay vua. Nhaïn chuùa hoûi: - Vì sao khoâng theå thay theá? Tu-maëc noùi keä ñaùp: Thaø cuøng cheát vôùi vua Hôn soáng khoâng coù vua Soáng cheát phaûi coù nhau Khoâng daùm thoaùt moät mình. Nhaïn chuùa tìm caùch thoaùt thaân nhöng khoâng ñöôïc. Thôï saên ñaõ ñeán. Tu-maëc noùi vôùi thôï saên baèng keä: Maùu thòt nhaïn chuùa Chaúng khaùc gì toâi Haõy gieát toâi tröôùc Tha cho nhaïn chuùa. Thôï saên lieàn suy nghó: "Chim nhaïn naøy thaät laø kyø laï môùi coù yù

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 725

muoán cheát thay keû khaùc". OÂng ta noùi keä ñaùp: Ngöôi mang hình chim thuù Daùm cheát thay cho chuû Nay ta khoâng gieát ngöôi Cuõng khoâng haïi chuû ngöôi Ta seõ môû löôùi thaû Cho ngöôi bay töï do. Thôï saên lieàn môû löôùi thaû chim. Luùc aáy, nhaïn chuùa luøi laïi baøn vôùi nhaïn tuøy tuøng: - Ngöôøi naøy raát nhaân töø, ñaõ cöùu ta khoûi choã cheát. Neáu ngöôøi aáy gieát thì ai seõ ñeán cöùu ta? Thôï saên ñeán hoûi: - Caùc ngöôi noùi gì? Ta ñaõ thaû sao caùc ngöôi khoâng mau bay ñi? Ñaùp: - Chuùng toâi khoâng theå ñi. Chuùng toâi ñang baøn caùch baùo ôn oâng. Thôï saên hoûi: - Ngöôi laø chim thuù, laøm sao baùo aân? Nhaïn chuùa ñaùp: - Haõy mang chuùng toâi ñeán choã vua Phaïm-ma-ñaït ôû thaønh Ba-lanaïi. Ñeán nôi aáy chuùng toâi seõ baùo ôn. Thôï saên hoûi: - Ñeán ñoù, neáu bò hoï laøm toån thöông, caùc ngöôi seõ öùng phoù caùch naøo? Nhaïn ñaùp: - Vieäc ñoù khoâng ñaùng lo. Cöù vieäc mang

chuùng toâi ñi ñi. Thôï saên lieàn beá caùc con nhaïn vaøo thaønh, ñi töø chôï ñeán cöûa cung vua. Treân ñöôøng ñi, caùc thöông nhôn thaáy con nhaïn ñaùng yeâu, lieàn ñem naêm tieàn, möôøi tieàn, hoaëc hai möôi tieàn bieáu cho thôï saên. Khi gaàn ñeán cöûa cung vua thì thôï saên ñaõ nhaän ñöôïc haøng ngaøn tieàn. Luùc ñoù, thôï saên aúm con nhaïn thaû ôû cöûa cung vua. Nhaïn chuùa baûo ngöôøi giöõ coång: - Nhaïn chuùa Ñeà-ñeà-laïi-traù ñang ôû coång, xin caàu kieán. Ngöôøi gaùc coång vaøo taâu vua. Vua baûo: - Cho vaøo. Luùc aáy, vua Phaïm-ma-ñaït baøy giöôøng vaøng cho nhaïn chuùa ngoài. Tu-maëc theo haàu phía sau. Nhaïn chuùa noùi keä hoûi thaêm vua coù ñöôïc yeân oån khoâng, coù maïnh khoûe khoâng, binh maõ trong nöôùc coù huøng maïnh khoâng, daân chuùng coù deã cai trò khoâng?

726 BOÄ LUAÄT 11

Vua Phaïm-ma-ñaït noùi keä ñaùp: - Khanh töø xa ñeán ñaây, vöôït bieån, vöôït nuùi, traûi qua moät haønh trình daøi coù meät moûi khoâng? Baáy giôø, hai vua cuøng nhau noùi naêm traêm baøi keä, coøn nhaïn Tumaëc thì im laëng khoâng noùi. Vua Phaïm-ma-ñaït hoûi: - Vì sao khanh im laëng vaäy? Tu-maëc ñaùp: - Moät laø vua loaøi ngöôøi, moät laø vua loaøi nhaïn. Hai vua cuøng noùi chuyeän neân thaàn khoâng daùm xen vaøo. Vua Phaïm-ma-ñaït baûo nhaïn chuùa: - Xin haõy nhaän lôøi ta. Haõy cö truù trong vöôøn caây, ao nöôùc ôû nôi naøy. Ta seõ cung caáp thöùc aên uoáng. Nhaïn chuùa khoâng daùm nhaän lôøi. Phaïm-ma-ñaït hoûi: - Vì sao khoâng nhaän? Nhaïn chuùa ñaùp: - Vua uoáng röôïu say, sai ñaàu beáp gieát nhaïn. Neáu khoâng coù con vaät naøo khaùc thì hoï seõ baét chuùng toâi gieát. Vì vaäy chuùng toâi khoâng daùm ôû laïi. Nghe tin nhaïn chuùa ôû choã vua Phaïm-ma-ñaït, naêm traêm con nhaïn lieàn daãn nhau ñeán bay lieäng treân cung. Vua hoûi: - Ñoù laø nhaïn gì? Nhaïn chuùa ñaùp: - Ñoù laø tuøy tuøng cuûa toâi. Vua hoûi: - Khanh thaät söï muoán ñi phaûi khoâng? Ñaùp: - Thaät söï. - Khanh coù caàn gì khoâng? Nhaïn chuùa noùi: - Toâi khoâng caàn gì. Chæ coù ngöôøi kia ñaõ oâm toâi ñeán ñaây. Xin vua haõy ban cho anh ta vaøng baïc, thöùc aên uoáng, chaâu baùu vaø caùc thöù caàn duøng. Noùi xong, nhaïn lieàn bay leân cao. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Thôøi aáy, nhaïn chuùa Ñeà-ñeà-laïi-traù chính laø Ta. Naêm traêm con nhaïn boû ta maø ñi, nay laø naêm traêm Tyø-kheo ñaõ boû chaïy. Vua Phaïm-ma-

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 5 727

ñaït thôøi aáy, nay laø Dâu-ñaàu-ñaøn-thích, khi aáy ñaõ thaû Ta ñi, nay laïi cho Ta xuaát gia. Thôï saên ngaøy aáy, nay laø voi Voïng-giaø-baø, luùc aáy ñaõ khoâng haïi Ta, nay cuõng khoâng ñoäng ñeán Ta. Nhaïn Tu-maëc theo haàu Ta thôøi aáy, nay chính laø Toân giaû A-Nan, xöa ñaõ khoâng boû Ta, nay cuõng khoâng rôøi Ta. Caùc Tyø-kheo haõy nghe tieáp: - Caùch ñaây raát laâu, coù sö töû chuùa daãn theo naêm traêm sö töû sinh soáng treân nuùi Tuyeát, sö töû chuùa ñaõ giaø, caùc caên raõ rôøi, maét loøa khoâng thaáy ñöôøng. Luùc ñoù, sö töû chuùa ñi tröôùc baày sö töû vaø bò rôi xuoáng moät caùi gieáng troáng roãng. Naêm traêm con sö töû ñeàu boû ñi. Caùch gieáng khoâng xa coù moät con caùo, thaáy sö töû rôi xuoáng gieáng lieàn suy nghó: “Luùc coù vò vua naøy, ta thöôøng ñöôïc no ñuû. Ta phaûi nghó caùch giuùp oâng aáy

ra khoûi gieáng". Gaàn nôi gieáng coù moät con soâng lôùn. Caùo lieàn ñaøo hang daãn nöôùc vaøo gieáng. Nöôùc moãi luùc moät nhieàu vaø naâng sö töû leân. Cuoái cuøng sö töû cuõng ñöôïc ra khoûi gieáng. Thaàn nuùi lieàn noùi keä khen: Ngöôøi naøo coù baïn beø Khoâng caàn choïn maïnh yeáu Nhö con caùo beù nhoû Cöùu sö töû khoûi gieáng. Noùi keä naøy xong, vò thaàn bieán maát. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Sö töû luùc aáy nay chính laø Ta. Naêm traêm sö töû boû ñi luùc aáy, nay laø naêm traêm Tyø-kheo. Con caùo luùc aáy nay laø Toân giaû A-Nan. Ñoù laø ngöôøi boá thí, tinh taán, khoâng laøm vieäc aùc. Ngöôøi naøo phaùt taâm höôùng ñaïo thì sanh ôû ñaâu cuõng khoâng gaëp vieäc aùc. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, Tyø-kheo Maõ-sö, Phaát-na-baït du haønh ôû vöôøn Ca-la, thuoäc nöôùc Na-kieät-ñeà vaø cö truù trong nhaø baïch y, laøm caùc vieäc xaáu. Nhöõng ngöôøi ôû caùc laøng gaàn ñaáy khoâng ai laø khoâng bieát. Baáy giôø, Ñöùc Phaät sai toân giaû A-Nan ñeán nöôùc Keá-thi ñeå khaát thöïc, du hoùa trong saùu möôi ngaøy. Sau khi A-Nan ñi, Phaät bay leân coõi trôøi thuyeát phaùp cho meï suoát boán thaùng. Toân giaû A-Nan ñi du hoùa, khaát thöïc trong saùu möôi ngaøy, daàn daàn ñeán nöôùc Na-kieät-ñeà. Vaøo saùng sôùm, Toân giaû ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc nhöng khoâng ñöôïc gì, phaûi trôû veà vôùi chieác baùt khoâng.

728 BOÄ LUAÄT 11

Coù Öu-baø-taéc teân laø Kieáp-phuû vaøo trong thaønh, troâng thaáy toân giaû A-Nan ra khoûi thaønh, vò aáy lieàn ñaûnh leã saùt chaân A-Nan, chaáp tay baïch Toân giaû: - Laâu laém môùi gaëp laïi Thaùnh giaû! Thaùnh giaû du haønh giaùo hoùa coù meät nhoïc khoâng? Ñeán ñaây khi naøo vaäy? Toân giaû A-Nan ñaùp lôøi Öu-baø-taéc Kieáp-phuû: - Hieàn giaû bieát khoâng? Buoåi saùng, toâi ñaép y mang baùt vaøo ñaây khaát thöïc, nhöng khoâng ñöôïc gì. Hay laø ôû ñaây coù Thích töû naøo ñaõ laøm maát loøng tin cuûa Öu-baø-taéc, laøm vieäc chaúng phaûi cuûa Sa-moân, vi phaïm caùc nghieäp thaân, mieäng, yù? Öu-baø-taéc ñaùp: - Trong vöôøn Ca-la, ôû ñaây coù hai Tyø-kheo laø Maõ-sö vaø Phaát-na- baït, thöôøng ñeán nguû ôû nhaø baïch y, laøm caùc vieäc xaáu. Nhöõng ngöôøi ôû caùc laøng gaàn ñaây khoâng ai laø khoâng nghe thaáy. Hoï cuøng vôùi phuï nöõ ngoài chung moät giöôøng chieáu, aên chung moät baùt, uoáng chung moät ly, xeáp Taêng-giaø-leâ caát treân giaù, roài cuøng phuï nöõ ca, muùa, chôi ñaøn caàm, khaûy ñaøn tyø-baø, taùt maù, vuoát mieäng, ñeo voøng hoa, caém hoa treân toùc mai, hoaëc ñeo chuoãi ngoïc thôm, ñaép y luïa naêm saéc, cuøng nhau ñeán nhaø daâm nöõ, mai moái nam nöõ, hoaëc maëc aùo quaàn theá tuïc, chôi ñuøa vôùi naêm loaïi binh, hoaëc chôi baén cung teân, quaêng neùm, níu keùo, xoác nhau neùm leân baøn, hoaëc cuøng nhau chaïy, hoaëc cöôõi voi, ngöïa ra vaøo vöôøn, chaúng luùc naøo ngöng... Giôø aên ñaõ ñeán, xin thænh ñaïi ñöùc ñeán nhaø con thoï thöïc. Toân giaû A-Nan im laëng nhaän thænh. Khi toân giaû A-Nan ñaõ ñeán nhaø, ngoài vaøo baøn, Öu-baø-taéc aáy töï tay daâng nöôùc röûa tay, doïn thöùc aên uoáng. AÊn xong, Toân giaû A-Nan röûa tay, röûa maët roài thuyeát phaùp cho Kieáp-phuû nghe. Sau ñoù, Toân giaû A-Nan rôøi khoûi choã ngoài, ñi du haønh daàn daàn ñeán vöôøn Kyø-ñaø, Caáp-coâ-ñoäc ôû nöôùc Xaù-veä, ñem vieäc aáy baïch ñaày

ñuû vôùi Theá Toân. Do vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân kieát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo ôû nhaø baïch y, laøm caùc vieäc xaáu nhö treân... phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Tyø-kheo Xieån-noä chaáp chaët, ngoan coá, raát khoù giaùo hoùa. Vò aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Caùc thaày chôù coù noùi vôùi toâi ñieàu gì toát hoaëc xaáu. Toâi cuõng khoâng

noùi vôùi caùc thaày ñieàu gì toát hoaëc xaáu. Caùc Tyø-kheo baûo Xieån-noä: - Tuy thaày khoâng noùi vieäc toát vieäc xaáu cuûa toâi., toâi cuõng khoâng noùi vieäc toát vieäc xaáu cuûa thaày. Nhöng thaày phaûi noùi phaùp laønh vaø Luaät thaày bieát cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo cuõng noùi phaùp vaø Luaät cho thaày nghe. Coù nhö vaäy thì haït gioáng Phaät môùi ñöôïc taêng tröôûng. Caùc Tyø-kheo thay nhau daïy doã, khuyeân raên: - Thaày laø ngöôøi laøm vieäc xaáu, chôù neân chaáp chaët theo yù thaày, ñöøng giöõ taâm aáy. Nhöng Tyø-kheo Xieån-noä khoâng nghe theo. Caùc Tyø-kheo noùi: - Xieån-noä naøy thaät khoù giaùo hoùa! Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñaày ñuû möôøi coâng ñöùc neân kieát giôùi cho caùc Sa-moân: - Tyø-kheo naøo öông böôùng khoâng nhaän lôøi can ngaên, daïy doã nhö Tyø-kheo Xieån-noä, phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Sau khi Ta Nieát-baøn thì Tyø-kheo Xieån-noä seõ nhaän söï giaùo hoùa. Toân giaû Öu-ba-ly hoûi ñöùc Theá Toân: - Theá naøo laø Taêng-giaø-baø-thi-sa? - Taêng-giaø-baø-thi-sa laø coù lo sôï ñoái vôùi chuùng Taêng, coù lo sôï ñoái vôùi Thaùnh ñaïo, coù öôùc mong chöùng quaû, coù lo sôï veà söï hoái loãi. Khi hoái loãi phaûi taäp hôïp hai möôi vò Taêng, phaûi töï hoái loãi saùu ñeâm, leã laïy naêm voùc saùt ñaát, khoâng ñöôïc che giaáu vieäc ñaõ phaïm, ñeå Taêng quyeát ñoaùn. Do nhö vaäy neân goïi laø Taêng-giaø-baø-thi-sa.

730 BOÄ LUAÄT 11

TYØ-NAÏI-DA QUYEÅN 6

Hai phaùp Baát ñònh vaø ba möôi phaùp Xaû ñoïa Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, toân giaû Ca-löu-ñaø-di thöôøng ñeán nhaø Öu-baø-di Phuø-ñôùi vaø cuøng coâ ta ngoài ôû nôi kín ñaùo. Öu-baø-di Phuø-ña (ñôùi) muoán laøm vieäc baát tònh neân cuøng ngoài chung moät choã. Ca-löu-ñaø-di cuõng ñoàng yù nhöng sôï phaïm giôùi neân khoâng daùm. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû ôû nhaø beân caïnh noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích chuûng töï ca ngôïi mình tinh taán, ñoäc thaân, nay laïi cuøng phuï nöõ ngoài ôû choã kín, aét laø coù lyù do. Caùc Tyø-kheo ñaàu-ñaø ñeán baïch vôùi Ñöùc Theá Toân ñaày ñuû vieäc aáy. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Öu-ñaø-di: - Vieäc aáy coù thaät khoâng? Öu-ñaø-di baïch Phaät: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân: Nhaân vieäc ñoù, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp, nhaèm taïo ñuû möôøi coâng ñöùc ñeå

keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo cuøng ngöôøi nöõ ngoài ôû choã kín, coù ngöôøi nöõ khaùc noùi, phaïm moät trong ba phaùp Ba-la-di, Taêng-giaø-baø-thi-sa vaø Ba-daät- ñeà; vaø Tyø-kheo aáy chaáp nhaän ñaõ phaïm ba phaùp ñoù, hoaëc Ba-la-di, hoaëc Taêng-giaø-baø-thi-sa, hoaëc Ba-daät-ñeà, ñoù laø phaïm Baát ñònh. Khi aáy, Ca-löu-ñaø-di laïi ñeán nhaø Öu-baø-di Phuø-ñôùi, ñem gheá ra cuøng ngoài nôi ñaát troáng. ÔÛ nôi troáng traûi aáy, Öu-baø-di naøy ñònh oâm Ca-löu-ñaø-di keùo laïi cuøng ngoài moät choã. Ca-löu-ñaø-di muoán laøm theo nhöng laïi sôï phaïm giôùi. Caùc tröôûng giaû thaáy vaäy lieàn noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû thöôøng töï khen ngôïi laø tinh taán, ñoäc thaân maø nay laïi cuøng ngöôøi nöõ ngoài noùi chuyeän ôû nôi ñaát troáng, aét laø coù lyù do. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo ñaàu-ñaø ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 6 731

Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo cuøng phuï nöõ mang gheá cuøng ngoài ôû ñaát troáng, coù phuï nöõ khaùc noùi, phaïm hai phaùp Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà vaø Tyø- kheo naøy chaáp nhaän ñaõ phaïm hai phaùp aáy, ñoù laø phaùp Baát ñònh. Ñöùc Theá Toân ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Luùc naøy, Thích töû Baït-nan-ñaø caát chöùa y aùo, ñeå laâu ñeán ñoä hö muïc, bò truøng, moït, chuoät gaëm nhaám. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû ñeàu cheâ traùch, töï noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû leõ ra neân tieát kieäm y aùo, nay laïi caát chöùa laâu ñeán ñoä bò hö muïc, bò truøng, moït, chuoät gaëm nhaám. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû baûo vôùi caùc Tyø-kheo ñaàu-ñaø, caùc Tyø- kheo khoâng bieát traû lôøi laøm sao, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Nhaân vieäc ñoù, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp, nhaèm taïo ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo coù ba y vaø y coâng ñöùc ñaõ heát thôøi haïn thì phaûi thoï trì cho ñeán heát ñôøi. Neáu nhaän quaù, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø, Ma-ha-keá-dieäp ôû nuùi Kyø-xaø-quaät. Vì moät vieäc nhoû cuûa Taêng, Ma-ha-keá-dieäp khoâng maëc y Taêng-giaø-leâ maø ñeán vöôøn Truùc. Luùc naøy, trôøi möa daàm neân vò aáy khoâng trôû veà nuùi Kyø-xaø-quaät ñöôïc, ñeán saùng, vò aáy môùi trôû veà hang ñaù. Vò aáy phaân vaân khoâng bieát mình coù bò maát Taêng-giaø-leâ khoâng, lieàn ñeán baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Neáu Tyø-kheo khoâng maëc ba y vaø y coâng ñöùc ñaõ heát thôøi haïn maø ñeán nguû ñeâm ôû nhaø ngöôøi khaùc, khoâng mang theo Taêng-giaø-leâ, Uaát-ña-la-taêng vaø An-ñaø-hoäi - töø khi ñöôïc Taêng cho pheùp -, phaïm Ni-taùt-kyø-ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy coù Tyø-kheo ni Ñaït-moä-ñeà-na cuøng caùc Tyø-kheo ni kieát haï ôû Xaù-veä. Nhöõng binh só cuûa vua Ba-tö-naëc cö truù trong vöôøn, gaàn choã caùc Tyø-kheo ni. Nhöõng binh só naøy nhaän löông cuûa vua Ba-tö-naëc, ngaøy ngaøy ñaùnh baïc, tieâu duøng phung phí neân khoâng ñuû nuoâi thaân vaø caùc baø vôï khoâng ñuû aùo che thaân. Haøng ngaøy, caùc Tyø-kheo ni ñeàu nghe hoï ñuøa giôõn. Moät buoåi saùng noï, Tyø-kheo ni Ñaït-moä-ñeà-na ñeán nhaø vôï caùc binh só, hoûi caùc coâ aáy: - Vì sao aùo xaáu vaø khoâng ñuû che thaân vaäy?

Caùc coâ aáy ñaùp: - Boãng loäc chæ ñuû aên, khoâng ñuû saém quaàn aùo. Tyø-kheo ni noùi: - Löông boãng nhaän ñöôïc haõy duøng moät nöûa ñeå saém quaàn aùo vaø thöùc aên, moät nöûa ñem boá thí. Caùc phuï nöõ ñaùp: - Xin vaâng theo lôøi daïy cuûa Nhö Lai. Nhö theá, khi nhaän ñöôïc löông boãng, hoï ñeå daønh moät nöûa ñeå saém quaàn aùo vaø thöùc aên, moät nöûa ñem boá thí. Nhôø theá, nhaø caùc binh só daàn daàn giaøu coù, quaàn aùo vaø thöùc aên doài daøo, y aùo hoï maëc khaùc haún moïi ngöôøi. Caùc phuï nöõ lieàn noùi vôùi nhau: - Tieàn cuûa chuùng ta coù ngaøy nay laø nhôø ôn cuûa Tyø-kheo ni Ñaït- moä-ñeà-na. Chuùng ta phaûi cuøng nhau baùo aân. Caùc phuï nöõ lieàn noùi vôùi choàng mình: - Chuùng ta khaù giaû laø nhôø Tyø-kheo ni Ñaït-moä-ñeà-na. Toâi muoán xin cuùng döôøng caùc coâ aáy trong boán thaùng haï caùc moùn aên ngon, tinh khieát. Choàng baûo vôï: - Raát toát! Caùc binh só ñoù lieàn ñeán choã Tyø-kheo ni Ñaït-moä-ñeà-na, ñaûnh leã saùt ñaát vaø ngoài qua moät phía. Tyø-kheo ni lieàn thuyeát phaùp cho hoï. Sau khi thuyeát phaùp xong, coâ aáy im laëng khoâng noùi. Luùc ñoù, caùc binh só rôøi khoûi choã ngoài, quyø xuoáng, chaáp tay baïch vôùi caùc Tyø-kheo ni: - Töø nay trôû ñi, chuùng con xin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng, nguyeän laøm Öu-baø-taéc troïn ñôøi khoâng saùt sanh... Nguyeän caùc sö coâ nhaän söï cuùng döôøng cuûa chuùng con trong boán thaùng haï. Caùc Tyø-kheo ni ñaùp: - Ñöùc Phaät ñang ôû taïi Kyø-hoaøn, haõy ñeán thænh Phaät tröôùc, roài chuùng toâi môùi daùm nhaän lôøi. Caùc binh só ñaùp: - Chuùng con seõ ñeán thænh. Caùc binh só lieàn ñeán khu vöôøn röøng Kyø-ñaø- Caáp-coâ-ñoäc, ñaûnh leã saùt ñaát, roài ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân noùi cho hoï nghe ñuû caùc phaùp. Sau khi nghe thuyeát phaùp, hoï baïch Theá Toân: - Xin Ñöùc Theá Toân vaø chuùng Taêng cho chuùng con ñöôïc cuùng döôøng trong boán thaùng haï ôû vöôøn naøy. Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi.

Thaáy Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi, caùc binh só rôøi khoûi choã ngoài, ñaûnh leã saùt ñaát, nhieãu quanh Phaät ba voøng roài trôû veà nhaø, chuaån bò thöùc aên uoáng cho caùc Tyø-kheo trong boán thaùng. Bieát ñaõ saép tôùi ngaøy keát haï, Ñöùc Theá Toân lieàn daãn caùc Tyø-kheo ñeán nôi aáy keát haï boán thaùng. Caùc binh só cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Taêng y aùo, thöùc aên uoáng, thuoác trò beänh trong boán thaùng. Bieát Phaät khoâng uoáng nöôùc chöa loïc, caùc binh só thöôøng mang duïng cuï loïc nöôùc treo caïnh tuùi ñöïng cung teân. Baáy giôø, ôû bieân giôùi cuûa vua Ba-tö-naëc coù quaân phaûn nghòch. Vua cho trieäu taäp caùc binh só vaø baûo: - Caùc khanh haõy ñaùnh deïp quaân phaûn nghòch aáy. Caùc binh só ñaùp: - Xin vaâng leänh vua. Caùc ñaïi thaàn taâu vôùi vua: - Vua sai caùc binh só aáy ñi ñaùnh deïp, chaéc laø khoâng xong. Vua hoûi: - Vì sao khoâng xong? Beà toâi ñaùp: - Caùc binh só aáy chaúng daùm uoáng nöôùc chöa loïc, truøng nhoû coøn khoâng gieát thì laøm sao coù theå ñaùnh deïp. Vua hoûi caùc binh só: - Caùc oâng chaéc khoâng laøm hoûng vieäc cuûa ta chöù? Caùc binh só ñaùp: - Chaúng bieát coù vieäc gì vaäy, thöa ñaïi vöông? Vua hoûi: - Nghe noùi caùc khanh khoâng daùm uoáng nöôùc chöa loïc. Truøng

nhoû coøn vaäy thì laøm sao coù theå ñaùnh deïp sinh maïng lôùn? Caùc binh só ñaùp: - Truøng nhoû aáy khoâng coù loãi ñoái vôùi vua. Neáu chuùng phaïm pheùp vua thì chuùng thaàn cuõng gieát khoâng tha. Vua lieàn suy nghó: "Nhöõng ngöôøi naøy thaät laø thanh tònh neân khoâng uoáng nöôùc chöa loïc". Caùc binh só baûo vôùi nhau: - Ñaõ cuùng döôøng Ñöùc Theá Toân vaø chuùng Taêng moïi thöù nhöng chöa cuùng döôøng y. Sôï ñi chinh chieán bò cheát khoâng trôû veà ñöôïc, chuùng ta haõy cuùng döôøng y ngay baây giôø. Hoï lieàn ñaùnh kieàn-chuøy ñeå taäp hôïp caùc Tyø-kheo, chæ coù Phaät khoâng ñeán. Caùc binh só lieàn ñem y cuùng döôøng cho chuùng Taêng nhöng

chuùng Taêng khoâng nhaän vì sôï phaïm loãi chöùa y dö. Caùc binh só eùp hoï phaûi nhaän. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Ñöôïc nhaän y vôùi loøng töø bi. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân kieát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo ñaõ coù ba y vaø y coâng ñöùc ñaõ heát thôøi haïn maø ñöôïc y dö thì ñöôïc pheùp nhaän vaø caát chöùa trong moät thaùng. Quaù moät thaùng phaûi cho ngöôøi khaùc. Neáu caát chöùa quaù moät thaùng, phaïm Ny-taùt-kyø-ba- daät-ñeà. Luùc naøy, caùc binh só ñaõ ñaït ñöôïc taâm töø, lieàn ñi chinh phaït. Khi hai beân giao ñaáu, hoï lieàn nhaäp vaøo tam muoäi Töø taâm, quaân ñòch lieàn thoái lui vì ngöôøi nhaäp vaøo tam muoäi Töø taâm thì löûa khoâng theå ñoát, dao cheùm khoâng ñöùt, uoáng thuoác ñoäc khoâng cheát, khoâng ai coù theå gieát ñöôïc. Nghe tin caùc binh só ñaõ chinh phaït xong quaân phaûn nghòch, vua Ba-tö-naëc lieàn taêng theâm ruoäng vöôøn, boãng loäc cho hoï leân gaáp boäi. Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø- Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Vaøo saùng sôùm, Tyø-kheo ni A-la-tì ñaép y mang baùt vaøo thaønh Xaù- veä khaát thöïc. Khaát thöïc xong, coâ aáy ra khoûi thaønh, caát y baùt, röûa chaân, ñaët toïa cuï leân vai, ñeán nuùi An-ñaø-baø traûi toïa cuï beân moät goác caây vaø ngoài kieát-giaø. Luùc aáy, coù ñaùm cöôùp vöøa cöôùp ñöôïc cuûa caûi vaø troán leân nuùi naøy. Teân ñöùng ñaàu ñaùm cöôùp tin töôûng Phaät, Phaùp, Taêng, troâng thaáy Tyø-kheo ni ngoài toïa thieàn döôùi goác caây, nhan saéc xinh ñeïp, caùc caên laëng leõ, töôùng cöôùp aáy heát söùc vui möøng, lieàn mang moät mieáng thòt ñeán cuùng döôøng Tyø-kheo ni. Tyø-kheo ni ñaùp: - Toâi chæ aên ngaøy moät böõa, quaù giôø khoâng aên nöõa. Töôùng cöôùp caøng theâm vui neân laáy moät taám vaûi traéng mòn goùi mieáng thòt aáy treo treân caây vaø noùi: - Neáu coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo nhaän thì xin cuùng toaøn boä. Noùi xong, hoï ra khoûi nuùi. Tyø-kheo ni suy nghó: "Töôùng cöôùp noùi lôøi aáy, ñeå laïi vaûi vaø mieáng thòt laø vì ta". Saùng sôùm hoâm sau, Tyø-kheo ni A-la-tyø mang mieáng thòt aáy vaøo khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, cuùng mieáng thòt aáy cho nhaø beáp ñeå naáu cho caùc Tyø-kheo duøng, roài vaét taám vaûi treân vai ñi ra. Thaáy vaäy, Thích töû Baït-nan-ñaø hoûi: - Naøy coâ! Töø ñaâu maø coù ñöôïc taám vaûi xinh xaén saïch seõ nhö vaäy?

Coâ coù theå ñeå laïi cho toâi khoâng? Tyø-kheo ni khoâng daùm traùi lôøi, lieàn trao taám vaûi cho Thích töû Baït- nan-ñaø. Baït-nan-ñaø baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo ni aáy cho toâi taám vaûi naøy. Baáy giôø, Tyø-kheo ni suy nghó: "Ñaõ vaøo thaønh maø chaúng thaêm Ñöùc Theá Toân, voäi trôû veà thì chaúng ñuùng pheùp". Coâ aáy lieàn ñeán choã Ñöùc Theá Toân vôùi y cuõ aùo raùch. Thaáy Tyø-kheo ni aáy ñeán, Ñöùc Theá Toân quay laïi baûo Toân giaû A- Nan: - OÂng haõy laáy moät taám y ñaõ xaû cho Tyø-kheo ni naøy. A-Nan lieàn laáy taám y ñaõ xaû trao cho Tyø-kheo ni. Tyø-kheo ni aáy ñaép y vaøo roài ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát, ñöùng qua moät phía. Ñöùc Theá Toân lieàn noùi phaùp cho coâ aáy nghe. Noùi phaùp xong, Ñöùc Theá Toân baûo: - Coâ haõy trôû veà ñi. Coâ aáy lieàn ñaûnh leã Ñöùc Theá Toân roài ra ñi. Tyø-kheo ni vöøa ra ñi, Phaät lieàn hoûi A-Nan: - Vì sao Tyø-kheo ni naøy maëc y aùo raùch röôùi nhö vaäy? Toân giaû A-Nan baïch Phaät: - Tyø-kheo ni naøy vöøa coù moät taám vaûi nhöng ñaõ bò Baït-nan-ñaø ñoaït laáy. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp chuùng Taêng vaø baûo caùc Tyø-kheo: - Vì sao y cuûa Tyø-kheo ni ñaõ hö raùch maø Tyø-kheo laïi ñoaït y môùi cuûa coâ aáy? Sau khi duøng voâ soá phöông tieän daïy doã, quôû traùch caùc Tyø-kheo, Ñöùc Theá Toân lieàn kieát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo ñoaït laáy hoaëc theo xin y cuûa Tyø-kheo ni khoâng phaûi baø con - tröø trao ñoåi -, phaïm Ny-taùt-kyø-ba-daät-ñeà. Ñöùc Theá Toân ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Ca-löu-ñaø-di keát thaân vôùi Tyø-kheo ni Quaät-ña. Ca-löu- ñaø-di ñi du hoùa hai thaùng. Sau hai thaùng du hoùa, vò aáy trôû veà Xaù-veä. Nghe tin Ca-löu-ñaø-di ñaõ du hoùa xong vaø trôû veà Xaù-veä, Tyø-kheo ni Quaät-ña lieàn taém röûa saïch seõ, laáy daàu thôm thoa leân ñaàu, laïi boâi phaán saùp trang ñieåm maët, ñaùnh raêng thaät traéng, maëc y môùi roài ñeán choã Ca- löu-ñaø-di, ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài tröôùc vò aáy, nhìn chaêm chuù Ca-löu-ñaø- di. Ca-löu-ñaø-di cuõng nhìn chaêm chuù Tyø-kheo ni.

736 BOÄ LUAÄT 11

Ca-löu-ñaø-di rôøi khoûi choã ngoài, chæ maëc y haï vaø ñi phía tröôùc. Tyø- kheo ni cuõng chæ ñaép moät y vaø ñi theo sau Ca-löu-ñaø-di, nhöng khoâng ñeå cho thaân ñuïng nhau vì sôï phaïm giôùi. Ca-löu-ñaø-di khôûi yù daâm duïc quaù maïnh, lieàn xuaát tinh laøm dô y haï. Bieát Tyø-kheo bò xuaát tinh, Tyø-kheo ni lieàn laáy moät taám y haï ñöa cho Tyø-kheo aáy thay. Thay y xong, Ca-löu-ñaø-di lieàn ñöa y dô cho Tyø-kheo ni Quaät-ña giaët. Tyø-kheo ni Quaät-ña ñem y ñeán nôi vaéng ñeå giaët, laáy gioït tinh dòch uoáng moät nöûa, coøn moät nöûa röôùi vaøo nöõ caên. Sau ñoù coâ aáy lieàn mang thai vaø buïng caøng ngaøy caøng lôùn. Caùc Tyø-kheo ni maéng: - Naøy Tyø-kheo ni xaáu xa kia! Coâ chaúng phaûi môùi laøm Tyø-kheo ni, coâ ñaõ vaøo ñaïo töø nhoû, vaäy do ñaâu maø mang thai? Caùc Tyø-kheo ni lieân tuïc traùch maéng coâ aáy. Tyø-kheo ni Quaät-ña lieàn thuaät laïi ñaàu ñuoâi caâu chuyeän. Caùc Tyø-kheo ni khoâng bieát phaûi laøm sao, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Caùc coâ chôù coù cho Tyø-kheo ni Quaät-ña ñaõ phaïm giôùi. Vì sao? - phaïm haïnh coâ aáy hoaøn toaøn thanh tònh. Chôù coù nghó xaáu Tyø-kheo ni Quaät-ña. Sau taùm chín thaùng, coâ aáy sanh ñöôïc moät caäu con trai khoâi ngoâ tu- aán tuù. Nghe tin coâ aáy sanh con trai, caùc Tyø-kheo ni ñeán baïch ñaày ñuû vôùi

Theá Toân. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân kieát giôùi cho caùc Tyø-kheo ni: - Tyø-kheo ni khoâng ñöôïc nguû ñeâm moät mình. Hai Tyø-kheo ni thì ñöôïc. Khoâng ñöôïc nguû ñeâm vôùi ngöôøi nam. Ñöôïc pheùp nguû chung phoøng vôùi Tyø-kheo ni Quaät-ña. Caùc Tyø-kheo ni baïch Phaät: - Baïch Theá Toân! Vöøa roài Ngaøi daïy khoâng ñöôïc pheùp nguû chung phoøng vôùi ngöôøi nam. Nay coâ aáy coù con trai thì laøm sao nguû chung ñöôïc? Ñöùc Ñöùc Theá Toân ñaùp: - Treû con chöa döùt söõa thì ñöôïc nguû chung. Sau khi döùt söõa thì khoâng ñöôïc nguû chung. Caùc Tyø-kheo ni thoï giaùo xong lieàn trôû veà. Nhaân vieäc treân, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp ñeå kieát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo nhôø Tyø-kheo ni khoâng phaûi thaân quyeán giaët y dô, hoaëc nhuoäm, hoaëc uûi cho môùi, phaïm Ny-taùt-kyø-ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 6 737

Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo thöôøng ñeán nhaø caùc tröôûng giaû xin y. Caùc tröôûng giaû cheâ traùch, phieàn muoän neân noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû töï noùi mình tinh taán, vaäy maø tröôùc ñaây ta chöa höùa cho y, nhöng hoï cöù tôùi xin y maõi. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo giöõ möôøi hai haïnh ñaàu-ñaø ñeán baïch vôùi Ñöùc Phaät, Phaät baûo: - Tyø-kheo naøo naøi xin y töø tröôûng giaû hoaëc vôï tröôûng giaû, chaúng phaûi baø con, phaïm toäi Xaû-ñoïa, tröø khi y bò cöôùp, bò maát, bò chaùy, bò muïc naùt, bò vua laáy thì ñöôïc pheùp ñeán nhaø tröôûng giaû, vôï tröôûng giaû xin laïi soá y ñaõ maát. Neáu nhaän dö y, phaïm toäi Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Coù ngöôøi vôï cuûa tröôûng giaû may y cho Thích töû Baït-nan-ñaø. Nghe tin vôï tröôûng giaû aáy may y cho mình, Baït-nan-ñaø lieàn ñeán nhaø aáy noùi: - Coâ haõy may y thaät ñeïp ñeå ñem cuùng döôøng cho toâi. Tröôûng giaû lieàn may y thaät toát cuùng döôøng vò aáy. Veà ñeán phoøng, vò aáy khoe vôùi caùc Tyø-kheo: - Tröôûng giaû aáy ñaõ may cho toâi y toát naøy. Caùc Tyø-kheo im laëng, khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân ñaùp: - Tyø-kheo naøo nghe ngöôøi khaùc may y cho mình, tröôùc khoâng ñöôïc yeâu caàu tuøy yù maø ñeán nhaø aáy baûo phaûi may cho thaät toát vaø nhaän y ñoù, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Coù hai nhaø tröôûng giaû may y cho Baït-nan-ñaø. Nghe tin hai nhaø tröôûng giaû may y cho mình, Baït-nan-ñaø lieàn ñeán hai nhaø aáy, noùi: - Laønh thay, tröôûng giaû! Neáu khoâng ñuû tieàn may y cho toâi thì haõy huøn chung laïi may moät caùi cho ñeïp. Hai tröôûng giaû lieàn gom laïi may thaønh moät y cho vò aáy. Veà ñeán nhaø, vò aáy khoe noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Hai nhaø aáy ñaõ gom hai y thaønh moät y, cuùng cho toâi. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo tröôùc chöa ñöôïc söï yeâu caàu tuøy yù maø ñi ñeán hai nhaø tröôûng giaû chaúng phaûi baø con ñang may y cho mình, baûo gom hai caùi thaønh moät vaø nhaän y aáy, phaïm Xaû-ñoïa.

738 BOÄ LUAÄT 11

Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Nghe tin caùc Tyø-kheo thieáu y, vua Öu-ñieàn lieàn cho ngöôøi Baø-la- moân mang tieàn saém y ñeán Xaù-veä cuùng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng nhaän vaø noùi: - Ñöùc Theá Toân khoâng cho nhaän tieàn saém y, ñeå khi naøo may thaønh y roài seõ nhaän. Söù giaû hoûi: - Ai coù theå mua y cho caùc thaày khoâng? Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Khoâng ai caû. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch vôùi Theá Toân. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp, ñeå taïo ñuû möôøi coâng ñöùc, neân kieát giôùi cho Sa-moân. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø- kheo: - Tyø-kheo muoán mua y thì phaûi nhôø ngöôøi quen thaân, ngöôøi giöõ vöôøn, hoaëc tònh nhaân giöõ naêm giôùi. Tyø-kheo aáy noùi vôùi söù giaû: "Ñaây laø ngöôøi mua y, ñaây chaúng phaûi ngöôøi mua y". Söù giaû ñöa tieàn mua y cho ngöôøi ñeán chôï mua y. Ngöôøi aáy ñeán chôï, hoaëc duøng tieàn, hoaëc duøng vaøng, hoaëc duøng ñoàng, thieác, hoaëc duøng tô luïa ñeå ñoåi y. Khi ngöôøi aáy trôû veà, Tyø-kheo phaûi ñeán ñöùng im laëng tröôùc hoï boán, naêm, saùu laàn. Neáu nhaän ñöôïc y thì toát. Neáu ñeán quaù saùu laàn, phaïm Xaû-ñoïa. Neáu khoâng ñöôïc y thì phaûi töï ñi, hoaëc cho ngöôøi mang tin ñeán nhaø ngöôøi cho tieàn saém y nhaén tin: "Tyø-kheo aáy roát cuoäc khoâng nhaän ñöôïc y, chôù nghó vò aáy ñaõ nhaän ñöôïc. Haõy ñi ñoøi laïi, ñöøng ñeå toån phí". Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo laáy vaûi deät baèng tô laøm ngoïa cuï môùi. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi: - Sa-moân Thích töû töï noùi khoâng tham toát maø laáy vaûi tô laøm ngoïa cuï, coù khaùc gì vua hay tröôûng giaû. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo giöõ möôøi hai haïnh ñaàu-ñaø ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo duøng vaûi tô laøm ngoïa cuï môùi, phaïm Xaû-ñoïa. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng toaøn loâng deâ ñen laøm ngoïa cuï môùi. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc duøng toaøn loâng deâ ñen laøm ngoïa cuï. Ai laøm, phaïm Xaû-ñoïa.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 6 739

Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi duøng toaøn loâng deâ traéng laøm ngoïa cuï. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc duøng toaøn loâng deâ traéng laøm ngoïa cuï. Neáu laøm ngoïa cuï thì phaûi duøng hai phaàn loâng deâ ñen, phaàn thöù ba loâng deâ traéng vaø phaàn thöù tö maøu xaùm. Neáu khoâng laøm ñuùng vaäy, phaïm Xaû-ñoïa. Nhoùm saùu Tyø-kheo boû ngoïa cuï cuõ, saém ngoïa cuï môùi. Caùc Tyø- kheo thöïc haønh möôøi hai haïnh ñaàu-ñaø nghe vaäy, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo laøm ngoïa cuï môùi phaûi duøng cho ñuû saùu naêm. Neáu chöa ñuû saùu naêm ñaõ xaû boû vaø laøm caùi môùi, phaïm Xaû-ñoïa. Neáu ñaõ quaù hö raùch thì phaûi baïch chuùng Taêng, chuùng Taêng cho pheùp thì ñöôïc laøm, neáu khoâng cho pheùp maø laøm, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Thích töû Baït-nan-ñaø laøm toïa cuï môùi vaø vöùt boû caùi cuõ. Thaáy vaäy, caùc Tyø-kheo lieàn ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo laøm toïa cuï môùi phaûi laáy vieàn lai cuûa caùi cuõ ñaép leân boán beân cuûa caùi môùi ñeå laøm hoaïi saéc. Neáu khoâng laøm nhö vaäy, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn

röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, Öu-ñaø-di cuøng nhieàu Tyø-kheo ñi töø Caâu-taùt-la ñeán nöôùc Xaù-veä. Treân ñöôøng ñi, hoï gaëp caùc laùi buoân duøng xe ngöïa chôû raát nhieàu loâng thuù ñeán nöôùc Xaù-veä. Luùc naøy, ñöôøng ñi coù raát nhieàu troäm cöôùp, caùc Tyø-kheo baûo vôùi caùc laùi buoân: - Chuùng toâi muoán laøm baïn ñoàng haønh vôùi caùc oâng ñeå cuøng ñeán Xaù-veä. Caùc laùi buoân ñaùp: - Chuùng toâi cuõng thích keát baïn. Caùc Tyø-kheo sôï buïi ñaát dính thaân theå neân thöôøng ñi ôû sau. Coù moät laùi buoân, xe bò gaõy truïc neân baûo caùc baïn ñoàng haønh: - Moãi ngöôøi caùc oâng haõy chôû giuùp toâi moät ít loâng thuù. Caùc ngöôøi ñoàng haønh noùi: - Phaàn cuûa chuùng toâi, chuùng toâi chôû coøn khoâng heát, laøm sao coù theå chaát theâm phaàn cuûa anh. Noùi xong, hoï lieàn boû ñi tröôùc. Laùi buoân aáy ngoài nhìn xe loâng maø raàu ró. Moät laùt sau, caùc Tyø-kheo ñeán. Laùi buoân laáy loâng thuù cuùng döôøng cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo phaân chia ra vaø mang ñi. Con ñöôøng ñi

qua moät thaønh phoá, daân chuùng ôû caïnh ñöôøng hoûi caùc Tyø-kheo: - Loâng naøy giaù bao nhieâu? Loâng aáy maéc hay reû? Caàn ñoåi vaät gì? Gaùnh naëng nhö vaäy thu ñöôïc lôïi gì? Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai haïnh ñaàu-ñaø khoâng bieát ñaùp laøm sao, lieàn ñeán Xaù-veä, baïch roõ vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo treân ñöôøng ñi ñöôïc cuùng döôøng loâng deâ thì ñöôïc mang ñi ba do-tuaàn. Neáu quaù, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Ca-löu-ñaø-di nhaän ñöôïc loâng deâ lieàn nhôø caùc Tyø-kheo ni giaët, nhuoäm vaø löïa choïn loâng deâ. Ca-löu-ñaø-di voán laø baïn cuûa vua Ba-tö- naëc, laø thaày cuûa phu nhaân Maït-lôïi. Vì vaäy caùc Tyø-kheo ni khoâng daùm traùi lôøi. Hoï lo giaët, nhuoäm, choïn löïa loâng deâ neân laøm trôû ngaïi vieäc tuïng kinh, hoïc taäp. Ñaïi AÙi Ñaïo Coà-ñaøm-di lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo nhôø Tyø-kheo ni - chaúng phaûi baø con - giaët nhuoäm, choïn löïa loâng deâ, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Thaïch-ñaøi, gaàn soâng Di-haàu, thuoäc thaønh Tyø-xaù-ly. Vaøo saùng sôùm, Thích töû Baït-nan-ñaø maëc y, mang baùt vaøo Tyø-xaù- ly khaát thöïc. Luùc aáy, trong thaønh Tyø-xaù-ly coù caùc thanh nieân ñöùng ôû ngaû tö ñöôøng, troâng thaáy Thích töû Baït-nan-ñaø ñeán, caùc caäu aáy noùi vôùi nhau: - Baït-nan-ñaø laø Tyø-kheo hung aùc, Chuùng ta haõy ñem vaøng baïc giaû vôø ñaët ôû ñaàu ñöôøng. Neáu oâng aáy nhaët thì chuùng ta seõ baét daãn ñeán gaëp caùc vò tröôûng laõo. Khi ñoù, Thích töû Baït-nan-ñaø ñi ñeán nôi aáy vaø laäp töùc nhaët laáy vaøng baïc. Caùc thanh nieân lieàn chaïy ñeán baét giöõ vaø noùi: - OÂng laø Tyø-kheo, vì sao laáy vaøng baïc khoâng ñöôïc cho? Baït-nan-ñaø ñaùp: - Chuùng rôi treân ñaát neân ta löôïm, chöù ta ñaâu coù laáy troäm. Hoï lieàn daãn nhau ñeán gaëp quan huyeän. Caùc thanh nieân noùi vôùi caùc kyø laõo: - Tyø-kheo naøy laáy troäm vaøng baïc cuûa toâi. Caùc kyø laõo raát tin Phaät, Phaùp, Taêng neân baûo vôùi caùc thanh nieân: - Chaéc chaén Sa-moân Thích töû naøy khoâng laáy troäm vaøng baïc cuûa

caùc anh. OÂng aáy laïi baûo Baït-nan-ñaø: - Thaày haõy veà Tinh xaù, chôù coù laøm laïi vieäc naøy nöõa. Baït-nan-ñaø lieàn trôû veà, keå cho caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo töï tay caàm vaøng baïc hoaëc daïy ngöôøi khaùc caàm, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Thích töû Baït-ban-ñaø mua baùn vaøng baïc ñeå kieám lôøi. Caùc tröôûng giaû cheâ traùch, noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû naøy töï ngoài mua baùn vaøng baïc ñeå kieám lôøi thì coù khaùc gì con buoân! Nghe vaäy, caùc Sa-moân thöïc haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch vôùi Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo mua baùn vaøng baïc ñeå kieám lôïi, khoâng khaùc gì ngöôøi ñôøi, phaïm toäi Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-Coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, Thích töû Baït-nan-ñaø ñem caùc loaïi ñoà vaät phaân thaønh loaïi moät, loaïi hai... ñeå mua baùn. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû naøy töï xöng tinh taán maø laïi ñi mua baùn caùc loaïi haøng hoùa ñeå nuoâi ai vaäy? Nhöõng Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai phaùp, lieàn ñeán baïch vôùi Theá Toân. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp chuùng Taêng vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân kieát giôùi cho caùc Sa-moân: - Tyø-kheo naøo mang caùc loaïi ñoà vaät ñeán chôï ñeå mua baùn, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Thích töû Baït-nan-ñaø laøm quen vôùi moät chuù beù baùn höông thôm. Treân saïp caäu aáy coù moät chieác baùt baèng ma-ni. Thích töû Baït-nan- ñaø troâng thaáy lieàn baûo vôùi chuù beù: - Chieác baùt naøy ñeïp quaù! Haõy cho toâi ñi. Chuù beù aáy lieàn ñöïng côm ñaày baùt roài ñem cuùng döôøng. Baït-nan-ñaø ñem baùt aáy ñeán Kyø-hoaøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Moãi laàn toâi ñi ñeàu ñöôïc thu lôïi. Khi qua choã baùn höông, coù moät caäu beù ñaõ ñem chieác baùt naøy cuùng döôøng cho toâi.

Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo noùi: - Vì sao Tyø-kheo laïi chöùa baùt dö? Hoï lieàn ñeán baïch roõ vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo ñöôïc baùt dö, khoâng ñöôïc chöùa quaù möôøi ñeâm. Neáu chöùa quaù möôøi ñeâm, khoâng xaû, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông Xaù. Baáy giôø, tröôûng giaû Thoï-ñeà cho con em vaøo bieån tìm chaâu baùu, nhaët ñöôïc moät caây ngöu-ñaàu chieân-ñaøn. Khi veà ñeán nhaø, hoï suy nghó: “Chuùng ta neân ñem hieán cho tröôûng giaû Thoï-ñeà”, vaø laäp töùc ñem ñi hieán. Trong kho nôi nhaø tröôûng giaû coù raát nhieàu chieân-ñaøn. Tuy ñöôïc khuùc chieân-ñaøn naøy, tröôûng giaû cuõng khoâng thích laém. Tröôûng giaû lieàn cho thôï kheùo tieän laøm baùt baèng chieân-ñaøn, döïng moät caây cao caùch ñaát möôøi nhaän (moät nhaän baèng 7,8 m) ñem baùt treo treân ngoïn caây aáy vaø nghó: - Neáu coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo khoâng duøng thang maø laáy ñöôïc chieác baùt thì noù thuoäc veà ngöôøi aáy. Nghe tin tröôûng giaû Thoï-ñeà laøm baùt chieân-ñaøn cho mình,

Phuù-lan- ca-dieáp lieàn ñeán nhaø aáy, noùi vôùi tröôûng giaû Thoï-ñeà: - Coù thaät oâng laøm baùt chieân-ñaøn cuùng döôøng cho toâi khoâng? Tröôûng giaû ñaùp: - Toâi khoâng laøm vì moät ai. Toâi ñaõ döïng moät caây cao möôøi nhaän, treo baùt treân aáy. Sa-moân, Baø-la-moân naøo khoâng duøng thang maø coù theå laáy ñöôïc thì chieác baùt thuoäc veà vò aáy. Phuù-lan-ca-dieáp nghó: "Mình khoâng coù thaàn tuùc ñeå laáy baùt kia" vaø laäp töùc ñöùng daäy boû ñi. Tieáp ñoù, Ma-ha-ly, Cuø-da-laâu-a-di, Thoan-ba, Höu-ca-chieân, Tieân-tyø-loâ, Trì-ni-caøn-phaát, ñeán nhaø tröôûng giaû Thoï-ñeà, baûo tröôûng giaû: - Chaéc laø oâng laøm baùt chieân-ñaøn cho toâi phaûi khoâng? Tröôûng giaû ñaùp: - Toâi khoâng laøm vì moät ai. Toâi ñaõ döïng caây cao möôøi nhaän, treo baùt treân aáy. Coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo khoâng caàn duøng thang maø laáy ñöôïc thì baùt thuoäc veà ngöôøi aáy. Nhoùm "Luïc sö" suy nghó: "Ta khoâng coù thaàn tuùc ñeå laáy baùt aáy". Hoï laäp töùc ñöùng daäy boû ñi. Luùc aáy, toân giaû Taân-ñaàu-loâ nghe tin tröôûng giaû Thoï-ñeà laøm baùt chieân-ñaøn treo treân ngoïn caây cao möôøi nhaän vaø noùi neáu coù Sa-moân, Baø-

la-moân naøo khoâng duøng thang maø coù theå laáy ñöôïc thì chieác baùt thuoäc veà vò aáy; toân giaû Taân-ñaàu-loâ lieàn ñeán choã Tröôûng laõo Muïc-kieàn-lieân ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía. Toân giaû Taân-ñaàu-loâ noùi: - Thöa Toân giaû Muïc-kieàn-lieân, tröôûng giaû Thoï-ñeà laøm baùt chieân- ñaøn treo treân ngoïn caây cao möôøi nhaän. Neáu coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo khoâng duøng thang maø laáy ñöôïc thì baùt thuoäc veà ngöôøi aáy. Ñöùc Theá Toân thöôøng khen ngôïi Toân giaû coù thaàn thoâng ñöùng ñaàu trong caùc Thanh vaên. Vaäy haõy ñeán ñoù laáy baùt. Toân giaû Muïc-lieân ñaùp: - Chæ vì chieác baùt goã maø hieän thaàn tuùc sao? Ta khoâng ñi laáy ñaâu. Toân giaû Taân-ñaàu-loâ lieàn trôû veà phoøng. Saùng sôùm hoâm sau, vò aáy maëc y mang baùt, treân döôùi chænh teà, khoâng quay ngoù hai beân, gioáng nhö ñang oâm moät baùt daàu, yù nieäm khoâng taùn loaïn, giöõ gìn naêm caên, nhö con boø bò ñoùng vaøo xe, ñi ñeán nhaø tröôûng giaû Thoï-ñeà. Tröôûng giaû troâng thaáy toân giaû Taân-ñaàu-loâ böôùc ñi thong thaû, ñaép Taêng-giaø-leâ, mang baùt, choáng gaäy, lieàn ñöùng daäy ra nghinh ñoùn, chaép tay baïch: - Laønh thay, Ñaïi ñöùc Taân-ñaàu-loâ! Sao laâu quaù môùi ñeán? Thaùnh theå coù nheï nhaøng, khoûe maïnh khoâng? Xin môøi ngoài. Toân giaû Taân-ñaàu-loâ lieàn ngoài. Tröôûng giaû Thoï-ñeà ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät beân. Taân-ñaàu-loâ hoûi tröôûng giaû: - Nghe noùi Tröôûng giaû laøm baùt chieân-ñaøn, treo baùt treân ngoïn caây cao. Neáu Sa-moân, Baø-la-moân naøo khoâng duøng thang maø laáy ñöôïc thì baùt thuoäc veà ngöôøi aáy, vieäc ñoù coù thaät khoâng? Tröôûng giaû ñaùp: - Thaät coù vieäc aáy. Khi aáy, Taân-ñaàu-loâ khoâng rôøi choã ngoài, duoãi tay laáy baùt. Thaáy vieäc thaàn bieán naøy, tröôûng giaû heát söùc vui möøng, lieàn thöa: - Xin cho möôïn baùt ñeå vaøo nhaø laáy côm. Tröôûng giaû lieàn vaøo nhaø ñöïng côm canh ñaày baùt roài ñem ra trao cho Taân-ñaàu-loâ. Toân giaû Taân-ñaàu-loâ lieàn ñöùng daäy, ñeán vöôøn Truùc Ca- lan-ñaø noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Toâi vöøa ñeán nhaø tröôûng giaû Thoï-ñeà laáy chieác baùt ôû treân ngoïn caây cao. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo khoâng bieát traû lôøi ra sao, lieàn ñeán

baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Taân-ñaàu-loâ:

744 BOÄ LUAÄT 11

- Coù thaät oâng ñaõ laøm vieäc aáy khoâng? - Thaät vaäy, thöa Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Vì sao Tyø-kheo chæ vì chieác baùt nhoû maø töï hieän thaàn tuùc? Naøy Taân-ñaàu-loâ! Nay Ta ñuoåi oâng, troïn ñôøi khoâng ñöôïc nhaäp Nieát-baøn, khoâng ñöôïc ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà. Luùc naøy, toân giaû Taân-ñaàu-loâ bò Ñöùc Theá Toân ñuoåi lieàn rôøi khoûi choã ngoài, ñaûnh leã saùt ñaát, nhieãu quanh Phaät ba voøng roài ra ñi. Khi Taân- ñaàu-loâ ñi ñöôïc moät laùt, Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp chuùng Taêng ñeå keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo coù baùt thöôøng duøng bò nöùt döôùi naêm choã thì phaûi vaù laïi maø duøng. Neáu tìm theâm caùi môùi, phaïm Xaû-ñoïa. Tyø-kheo ñöôïc baùt môùi thì phaûi giöõ baùt cuõ, trao laïi cho chuùng Taêng caùi môùi, chuùng Taêng ñem baùt môùi trao cho Tyø-kheo naøy thoï trì suoát ñôøi, ñeán khi naøo hoûng môùi thoâi. Baáy giôø, Toân giaû Taân-ñaàu-loâ trôû veà phoøng, thu xeáp möôøi vaät roài nhaäp thieàn, rôøi khoûi Dieâm-phuø-ñeà, hieän ñeán Caâu-da-ni vaø kieát haï ôû ñoù, truyeàn giôùi cho naêm traêm Öu-baø-taéc, naêm traêm Öu-baø-di. Vò aáy coù naêm traêm ñeä töû thoï giôùi Cuï tuùc, xaây naêm traêm ngoâi thaùp, naêm traêm phoøng coù ñuû naêm traêm giöôøng, chieáu, goái. Taân-ñaàu-loâ laøm Phaät söï ôû taïi Caâu- da-ni. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Ni-caâu-ñaø, thaønh Ca-duy-la-veä, thuoäc nöôùc Thích-ky-saáu. Luùc aáy, nhöõng ngöôøi doøng hoï Thích coù thôï deät rieâng, nhoùm saùu Tyø-kheo theo caùc tröôûng giaû xin chæ sôïi roài ñeán nhaø hoï Thích thaân quen nhôø hoï baûo nhöõng ngöôøi thôï deät deät y cho mình. Nhöõng ngöôøi thôï deät ñaõ khoâng ñöôïc nhaän tieàn, laïi khoâng ñöôïc thöùc aên neân ñeàu oaùn haän, noùi: - Sa-moân Thích töû duøng söùc cöôõng eùp baét ta deät y. Caùc Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai phaùp lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñeán nhaø tröôûng giaû xin chæ sôïi vaø cöôõng eùp thôï deät chaúng phaûi baø con deät y, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Ni-caâu-ñaø, thaønh Ca-duy-la-veä, thuoäc nöôùc Thích-ky-saáu. Baáy giôø, doøng hoï Thích ôû Ca-duy-la-veä deät y cho Baït-nan-ñaø. Nghe tin doøng hoï Thích deät y cho mình, Baït-nan-ñaø lieàn ñeán choã thôï deät baûo vôùi thôï deät: - OÂng haõy deät y naøy thaät ñeïp cho toâi. Toâi seõ ñi khaát thöïc cho oâng

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 6 745

ít nhieàu thöùc aên. Baït-nan-ñaø keå vôùi caùc Tyø-kheo vieäc aáy. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát ñaùp laøm sao, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo tröôùc chöa ñöôïc chaáp thuaän maø leùn ñeán choã thôï deät, baûo: “Haõy deät y thaät toát vaø ñeïp cho toâi, toâi seõ khaát thöïc cho oâng ít nhieàu thöùc aên”, neáu ñöôïc y, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc naøy, Baït-nan-ñaø coù moät ñeä töû ñaày ñuû giôùi haïnh. Baït-nan-ñaø baûn taùnh voán thích mua baùn ñeå sinh soáng neân suy nghó: “Ñeä töû naøy coù theå giuùp ta moät tay ñeå laøm vieäc naøy”. Vò aáy lieàn laáy moät taám y cho ñeä töû. Khi ñoù, vöøa kieát haï xong,

Ñöùc Theá Toân daãn caùc Tyø-kheo maëc y, mang baùt ñi du hoùa khaép nôi. Ñeä töû cuûa Baït-nan-ñaø cuõng töø giaõ thaày ñeå theo Phaät, nhöng thaày khoâng cho ñi. Ñeä töû noùi: - Duø ñuùng hay sai con cuõng seõ ñi. Baït-nan-ñaø baûo ñeä töû: - Sôû dó ta cho ngöôi taám y laø vì caàn ngöôøi giuùp moät tay. Neáu muoán ñi thì haõy ñeå taám y naøy laïi. Noùi xong, vò aáy lieàn laáy laïi taám y. Ngöôøi ñeä töû khoùc loùc, chaïy ñeán choã Nhö Lai, ñaûnh leã saùt chaân Ngaøi roài baïch Ñöùc Theá Toân ñaày ñuû vieäc aáy. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo cho y Tyø-kheo khaùc, sau vì töùc giaän neân duøng söùc cöôõng ñoaït laïi, hoaëc daïy ngöôøi khaùc ñoaït laïi, noùi vôùi Tyø-kheo aáy: "Haõy ñem y ñoù laïi ñaây, ta khoâng cho oâng". Neáu Tyø-kheo ñoù traû y laïi vaø Tyø- kheo naøy nhaän y, phaïm Xaû-ñoïa. Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân vaø chuùng Taêng kieát haï ôû Xaù-veä. Trong muøa an cö coù ngöôøi cuùng y, caùc Tyø-kheo khoâng daùm nhaän neân ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Trong muøa an cö, neáu coù ngöôøi cuùng döôøng y, Tyø-kheo neân thoï nhaän, vôùi yù toát, khoâng neân laøm phaät loøng ñaøn-vieät. Nhaân vieäc ñoù, Phaät cheá giôùi cho caùc Sa-moân: - Coøn möôøi ngaøy nöûa môùi maõn haï, Tyø-kheo ñöôïc cuùng y thì haõy nhaän. Neáu ñöôïc y môùi thì phaûi caát cho ñeán maõn haï. Khi caát quaù möôøi ngaøy phaûi tònh thí cho ngöôøi khaùc. Neáu coá giöõ, phaïm Xaû-ñoïa.

746 BOÄ LUAÄT 11

Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Khi ñoù, toân giaû Baø-phuù thöôøng ñeå laïi y Taêng-giaø-leâ ôû nôi hoang vaéng khi ñi vaøo thaønh Xaù-veä. Ñeán khi trôû veà thì bò maát y Taêng-giaø-leâ. Vò aáy noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Sau khi toâi vaøo thaønh Xaù-veä thì bò maát y Taêng-giaø-leâ. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Phaät. Ñöùc Theá Toân noùi: - Vaøo thaùng cuoái cuûa muøa haï, Tyø-kheo soáng ôû nôi hoang vaéng, muoán ñi ñaâu maø ñöôøng ñi coù coïp, soùi, giaëc cöôùp thì coù theå ñem ba y gôûi trong thaønh. Sau khi gôûi y, Tyø-kheo ñöôïc pheùp lìa ba y trong saùu ñeâm. neáu quaù saùu ñeâm, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, Tyø-xaù-khö - meï cuûa Voâ-di-la - thænh Phaät vaø caùc Tyø-kheo thoï thöïc. Ngay ñeâm ñoù, coâ aáy chuaån bò thöùc aên uoáng. Saùng sôùm hoâm sau, coâ aáy traûi toïa cuï roài sai ngöôøi tôùi vöôøn Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc baïch Phaät vaø chuùng Taêng: "Thöùc aên ñaõ chuaån bò xong, xin thænh Phaät vaø chö Taêng ñeán". Ngöôøi ñöôïc sai baûo lieàn ñeán Kyø-hoaøn, thaáy caùc Tyø-kheo ñang taém nôi ñaát troáng, gioáng nhö Ni-kieàn-töû. Vò aáy suy nghó: "ÔÛ ñaây khoâng coù Sa-moân Thích töû, chæ coù Ni-kieàn-töû ñaày khaép Kyø-hoaøn". Vò aáy lieàn trôû veà baùo vôùi chuû: - Nôi aáy khoâng coù Sa-moân Thích töû, chæ coù toaøn Ni-kieàn-töû ñaày khaép Kyø-hoaøn. Tyø-xaù-khö voán laø ngöôøi thoâng minh, ñaõ ñaéc sô quaû, lieàn nghó: "Chaéc laø chuùng Taêng ñang taém nôi ñaát troáng". Coâ aáy laïi sai ngöôøi ñeán baïch Phaät vaø chuùng Taêng: "Thöùc aên ñaõ ñöôïc chuaån bò xong, xin thænh Phaät vaø Taêng ñeán thoï thöïc". Ngöôøi ñöôïc sai lieàn ñeán baïch Phaät. Ñöùc Theá Toân daãn naêm traêm Tyø-kheo ñeán nhaø Tyø-xaù-khö, ngoài theo thöù lôùp. Khi Phaät vaø chuùng Taêng

ñaõ ngoài yeân, coâ aáy töï tay roùt nöôùc vaø daâng caùc loaïi thöùc aên. Khi chuùng Taêng thoï thöïc xong, coâ aáy laïi roùt nöôùc, roài ngoài ôû moät phía, ñem vieäc ban naõy baïch laïi vôùi Phaät vaø xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp cuùng aùo taém möa cho caùc Tyø-kheo. Ñöùc Theá Toân lieàn cho pheùp. Keá ñoù, Phaät ñoïc keä chuùc phuùc roài trôû veà Kyø-hoaøn. Nhaân vieäc aáy, Phaät kieát Giôùi cho caùc Tyø-kheo: - Coøn moät thaùng laø heát muøa Xuaân, Tyø-kheo phaûi saém y taém möa,

coøn laïi nöûa thaùng thì ñöôïc duøng, neáu quaù haïn, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø- ñaø -Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, toân giaû Da-xaù cuøng chuùng Taêng du haønh ñeán bieân giôùi nöôùc Caâu-taùt-la. Tröôûng giaû, Baø-la-moân ñeàu bieát Daï-xaù neân cuùng döôøng cho chuùng Taêng côm, baùnh, thöùc aên ngon, vaûi luïa vaø ñöôïc chuùng Taêng noùi phaùp cho nghe. Caùc vaät nhaän ñöôïc aáy, Daï-xaù ñeàu gom heát veà phaàn mình. Thaáy vaäy, caùc Tyø-kheo noùi vôùi nhau: - Vì sao Tyø-kheo naøy laáy vaät cuûa chuùng Taêng? Hoï lieàn ñeán baïch Phaät, Phaät baûo: - Tyø-kheo naøo bieát ñoù laø vaät cuûa chuùng Taêng maø laáy laøm cuûa rieâng, hoaëc laáy nhöõng thöù ñaøn-vieät cuùng cho Taêng laøm cuûa mình, phaïm Xaû-ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-thaùi bò ñau hai maét. Caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân daâng cuùng thöùc aên, ñoà duøng, boán loaïi thuoác, bô, meø, daàu, maät, ñöôøng taùn, ñöôøng pheøn. Vò aáy caát giöõ ñeå duøng haøng ngaøy. Thaáy vaäy, caùc Tyø-kheo ñeán baïch vôùi Theá Toân. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân kieát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo caát giöõ boán loaïi thuoác thì khoâng ñöôïc ñeå quaù baûy ngaøy. Neáu quaù, phaïm Xaû-ñoïa. Toân giaû Öu-ba-ly baïch Phaät: - Theá naøo goïi laø Ny-taùt-kyø? Ñöùc Ñöùc Theá Toân noùi: - Neáu ba y ñaõ bò phaïm Xaû-ñoïa thì khoâng ñöôïc nhaän laïi, khoâng ñöôïc maëc, khoâng ñöôïc trao ñoåi, khoâng ñöôïc cho ngöôøi. Ñoù goïi laø Ny-taùt-kyø-ba-daät-ñeà. Ñoù cuõng goïi laø thieâu ñoát goác thaønh ñaïo, thieâu ñoát ngöôøi, khoâng ñaït ñöôïc Tam muoäi. Ñoù goïi laø Xaû-ñoïa.

748 BOÄ LUAÄT 11

TYØ-NAÏI-DA QUYEÅN 7

Phaùp Ba-daät-ñeà, (Phaàn 1)

Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä.

Baáy giôø, toân giaû La-vaân noùi doái, treâu choïc moïi ngöôøi. Caùc Tyøkheo lieàn quôû traùch:

- OÂng laø con Phaät, sao laïi noùi doái?

Caùc Tyø-kheo ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Phaät. Ñöùc Theá Toân baûo La-vaân:

- Vì sao oâng laïi noùi doái ñeå vui ñuøa?

Phaät noùi keä quôû traùch La-vaân:
Noùi doái gaàn ñòa nguïc
Laøm maø noùi chaúng laøm
Veà sau bò hai toäi
Bò nghieäp daãn daét ñi.
Phaùp y maëc treân thaân
Taïo aùc khoâng töï ngöøng
Ngöôøi naøo laøm vieäc aùc
Khi cheát ñoïa ñòa nguïc.
Khoâng giôùi, nhaän cuùng döôøng
Khaát thöïc khoâng hoå theïn
Cheát nuoát hoøn saét noùng
Löûa chaùy ñoû raát döõ.
Sau khi quôû traùch xong, Ñöùc Theá Toân keát giôùi cho Sa-moân:
- Tyø-kheo naøo noùi doái ñuøa giôõn, phaïm Ba-daät-ñeà.
Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä.
Nhoùm saùu Tyø-kheo maéng caùc Tyø-kheo baèng caùc loaøi vaät. Caùc Tyøkheo ñeán baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi:
- Tyø-kheo naøo duøng caùc loaøi vaät ñeå maéng caùc Tyø-kheo, phaïm Ba-

daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo thöôøng tranh caõi vôùi nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo. Coù Tyø-kheo nghe nhoùm naøy coù vieäc gì lieàn ñeán noùi vôùi beân kia, nghe beân kia coù vieäc gì lieàn noùi vôùi beân naøy. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo lieàn ñeán baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo ñuøa côït noùi lôøi ly giaùn, gaây roái loaïn hai beân, phaïm Ba-daät-ñeà.

* Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Cuø-sö-la, thuoäc nöôùc Caâu-xaù-di. Tyø-kheo ôû Caâu-xaù-di thích tranh chaáp, söï vieäc ñaõ ñöôïc caùc vò tröôûng giaû giaûi quyeát nhö phaùp ôû giöõa chuùng, nhoùm saùu Tyø-kheo laïi khôi daäy vieäc cuõ vaø noùi: - Vieäc tranh chaáp ñoù vì sao khoâng ñeå chuùng toâi deïp tröø? Nghe tin nhoùm saùu Tyø-kheo khôi laïi söï vieäc ñaõ ñöôïc giaûi quyeát xong, caùc Tyø-kheo lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo vieäc tranh chaáp ñaõ ñöôïc giaûi quyeát xong nhö phaùp maø laïi khôi daäy, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, Ca-löu-ñaø-di vaøo trong cung moät mình ñeå thuyeát phaùp cho phu nhaân Maït-lôïi. Caùc ñaïi thaàn cuûa vua noùi vôùi nhau: - Vì sao Tyø-kheo vaøo cung thuyeát phaùp moät mình vaäy? Caùc Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai phaùp lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo moät mình thuyeát phaùp cho ngöôøi nöõ thì khoâng ñöôïc quaù naêm saùu lôøi (tröø khi coù ngöôøi). Neáu quaù, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø

Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñem luaät Tyø-kheo noùi vôùi Sa-di. Thaáy vaäy caùc Tyø-kheo noùi: - Vì sao laïi ñem luaät Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi? Hoï lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo noùi moät caâu giôùi phaùp vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc

Xaù-veä. Luùc aáy, coù moät Tyø-kheo vaøo trong chuùng Sa-di, töï khen ngôïi: - Toâi ñaõ ñaéc sô thieàn, nhò, tam, töù thieàn, töø, bi, hyû, xaû. Thaáy vaäy, caùc Tyø-kheo lieàn ñeán traùch maéng: - Vì sao Tyø-kheo laïi khoe vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi raèng mình ñaéc Thieàn? Hoï lieàn ñeán baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo töï khen ngôïi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi: “Toâi bieát vieäc aáy, thaáy nhö thaät vieäc aáy”, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi: - Tyø-kheo aáy phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà. Nghe vieäc aáy, caùc Tyø-kheo lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo noùi vôùi ngöôøi chöa thoï ñaïi giôùi: “Tyø-kheo aáy phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà” (tröø khi ñöôïc Taêng sai), phaïm Ba-daätñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä. Khi ñoù, caùc tröôûng giaû ñeán tham quan vöôøn töôïc, phoøng oác, ñeán khi trôû veà thì ñoùi khoâng chòu noåi. Hoï lieàn noùi vôùi Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai phaùp: - Sa-moân Thích töû thöôøng nhaän thöùc aên cuûa ngöôøi vaäy maø veà tinh xaù khoâng heà ñaõi khaùch. Caùc Tyø-kheo noùi vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo: - Caùc tröôûng giaû ñeán thaêm tinh xaù, ñeán luùc veà ñoùi khoâng chòu noåi. Xin caùc vò cho ít gaïo ñeå ñaõi khaùch. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Ñöôïc thoâi. Sau ñoù, caùc Tyø-kheo laáy nhieàu luùa gaïo ñeå ñaõi khaùch. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Ai cho caùc thaày phung phí tieàn cuûa chuùng Taêng, laáy luùa gaïo ñaõi khaùch? Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Chính caùc thaày ñaõ cho pheùp. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Chuùng toâi ñaâu coù cho.

Caùc Tyø-kheo khoâng bieát traû lôøi laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo tröôùc ñaõ cuøng nhau thoûa thuaän, sau ñoù noùi: “OÂng ñaõ xaøi phí phaïm cuûa caûi cuûa chuùng Taêng”, traùi vôùi söï thoûa thuaän luùc tröôùc, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, vaøo ngaøy möôøi laêm, Taêng ñaùnh kieàn chuøy ñeå taäp hôïp chuùng Taêng laïi thuyeát giôùi. Toân giaû Xieån-noä noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Cöù nöûa thaùng laïi noùi nhöõng giôùi vuïn vaët ñoù laøm gì! Chæ khieán cho caùc Tyø-kheo buoàn raàu, boái roái, khoâng theå haønh ñaïo. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo lieàn baïch Theá Toân. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân kieát giôùi cho Sa-moân: - Vaøo ngaøy thuyeát giôùi, Tyø-kheo naøo noùi: “Cöù nöûa thaùng laïi noùi nhöõng giôùi vuïn vaët ñoù laøm gì”, vì khinh cheâ giôùi, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc

Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo töï chaët caây laøm giöôøng. Thaàn caây töùc giaän, ñeán noùi vôùi Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp: - Nhaø toâi ñang ôû ñaõ bò chaët phaù saïch. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch vôùi Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Coù thaàn nöông ôû reã caây, coù thaàn nöông ôû caønh caây, coù thaàn nöông ôû beân trong nhaùnh caây, coù thaàn nöông beân trong voû caây, coù thaàn nöông ôû choã nöùt treân voû caây, coù thaàn nöông ôû nuï hoa, coù thaàn nöông ôû laù caây, coù thaàn nöông ôû hoa ñaõ nôû, coù thaàn nöông nôi quaû... Taát caû caây coû ñeàu coù thaàn. Lyù do thaàn nöông nôi ñoù laø ñeå thoï höôûng muøi höông cuûa noù. Tyø-kheo naøo töï chaët caây, hoaëc daïy ngöôøi chaët, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo thöôøng tranh caõi vôùi nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo khoâng theå chòu ñöïng ñöôïc, laäp töùc noåi saân. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch vôùi Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo noåi saân, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo quaáy nhieãu, kích ñoäng caùc Tyø-kheo ôû A-lan-

nhaõ: - Caùc thaày ñaõ ñaéc sô thieàn, nhò thieàn, tam thieàn, töù thieàn, tu phaïm haïnh, chaám döùt sanh töû. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo kích ñoäng laøm ngöôøi khaùc noåi saân, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo traûi gheá, giöôøng, chieáu, goái ôû ñaát troáng, ngoài noùi chuyeän roài ñöùng daäy boû ñi. Sau ñaáy trôøi möa to, öôùt heát toïa cuï, giöôøng, chieáu, goái... Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noåi giaän noùi vôùi nhau: - Chuùng ta giaûm bôùt phaàn aên cuûa con chaùu ñeå cuùng cho chuùng Taêng. Theá maø caùc Tyø-kheo khoâng bieát xaáu hoå khi nhaän cuûa tín thí ñaõ ñeå cho möa gioù laøm muïc naùt. Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo baøy giöôøng, chieáu, goái... ôû ñaát troáng ñeå ngoài hoaëc naèm, ñeán khi ñöùng daäy khoâng chòu doïn caát, khoâng daïy ngöôøi khaùc doïn caát, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo baøy ngoïa cuï ôû trong phoøng, sau khi ñi khoâng chòu doïn caát, laøm ngoïa cuï bò truøng aên hö naùt. Caùc tröôûng giaû vaøo phoøng thaáy vaäy lieàn noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû naøy naèm nguû roài khoâng chòu doïn caát ngoïa cuï ñeå truøng moái aên hö naùt. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo baøy toïa cuï, ngoïa cuï cuûa chuùng Taêng ôû trong phoøng ñeå ngoài hoaëc naèm, sau khi ñöùng daäy khoâng töï doïn caát hoaëc baûo ngöôøi doïn caát, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Khi aáy, toân giaû Da-xaù daãn naêm traêm ñeä töû ñi töø Caâu-taùt-la ñeán nöôùc Xaù-veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi vôùi nhau: - Chuùng ta haõy traùnh moät laùt ñeå caùc Tyø-kheo queùt doïn

phoøng oác, traûi toïa cuï xong, chuùng ta seõ ñeán hoûi tuoåi taùc, hoï seõ noùi hoï bao nhieâu tuoåi, chuùng ta seõ noùi chuùng ta lôùn hôn vaø baûo hoï ra khoûi phoøng. Neáu hoï khoâng ra thì chuùng ta seõ cöôõng eùp hoï ra.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 753

Luùc naøy, caùc Tyø-kheo ñaõ queùt doïn phoøng oác, traûi toïa cuï, hoï lieàn ñeán hoûi: - Thaày bao nhieâu tuoåi? Ñaùp: Toâi chöøng ñoù tuoåi. Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Toâi lôùn tuoåi hôn. Caùc thaày haõy ñi ñi, khoâng ñöôïc ôû ñaây. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñeán phoøng cuûa Tyø-kheo kia giaû vôø giaän döõ ñuoåi Tyø-kheo khaùc ra khoûi phoøng, hoaëc sai ngöôøi ñuoåi, phaïm toäi ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Vaøo ban ñeâm coù nhieàu Tyø-kheo traûi toïa cuï ôû tröôùc giaûng ñöôøng ñeå toïa thieàn hoaëc naèm nghæ. Ca-löu-ñaø-di ñeán sau cuõng traûi toïa cuï ñeå naèm. Ca-löu-ñaø-di giaû vôø noùi saûng, thôû gaèn, ngaùy, keâu la, quô tay chaân loaïn xaï... laøm phieàn nhieãu caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñang toïa thieàn khoâng truï thieàn ñöôïc, ñeàu thu doïn toïa cuï traùnh ñi nôi khaùc. Nghe vieäc aáy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ôû trong phoøng ñaõ coù traûi saün ngoïa cuï, mình ñeán sau, laïi cöôõng eùp traûi theâm toïa cuï vaø nghó: “Neáu khoâng öa ta thì hoï seõ töï ñoäng ñi ra”, ñoàng thôøi gaây roái loaïn, phieàn haø caùc Tyø-kheo, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông-xaù. Khi aáy, coù caên gaùc môùi ñöôïc xaây xong, treân gaùc coù ñaët moät chieác giöôøng chaân nhoïn. Döôùi gaùc coù Tyø-kheo ñang toïa thieàn. Thích töû Baït- nan-ñaø ôû treân gaùc buoâng mình ngoài phòch xuoáng giöôøng laøm chaân giöôøng ñaâm xuyeân qua saøn gaùc rôi xuoáng ñaát laøm teùt ñaàu Tyø-kheo ñang toïa thieàn, vò aáy keâu la thaát thanh. Caùc Tyø-kheo chaïy ñeán hoûi: - Vì sao ñaàu thaày bò teùt? Tyø-kheo aáy trình baøy ñaày ñuû lyù do. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch Phaät. Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo buoâng mình naèm hoaëc ngoài phòch xuoáng giöôøng coù chaân nhoïn ñaët ôû treân gaùc, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông-xaù. Toân giaû Xieån-noä laáy nöôùc coù truøng röôùi leân ñaát buøn. Caùc Tyø-kheo baûo Xieån- noä: - Thaày khoâng ñöôïc ñoå nöôùc coù truøng leân ñaát buøn.

754 BOÄ LUAÄT 11

Xieån-noâ böôùng bænh khoâng chòu nghe lôøi can giaùn. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo bieát nöôùc coù truøng maø röôùi leân ñaát, hoaëc daïy ngöôøi röôùi, hoaëc töï troän vôùi buøn, hoaëc daïy ngöôøi troän, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Coù moät Tyø-kheo voâ tri nhaän cuûa ñaøn-vieät traêm ngaøn löôïng vaøng laøm giaûng ñöôøng lôùn. Moät ngaøy noï, oâng ta cho treùt nhieàu lôùp buøn treân noùc nhaø neân ngay ñeâm aáy caên nhaø bò suïp ñoå. Nghe tin, vò tröôûng giaû raát buoàn raàu vaø kinh ngaïc,

nghó: “Toán bao nhieâu ñoù tieàn maø roát cuoäc khoâng thaønh giaûng ñöôøng”. Tröôûng giaû lieàn ñeán baïch Phaät. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp, ñuû möôøi coâng ñöùc ñeå keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo laøm giaûng ñöôøng lôùn, tröôùc tieân phaûi laøm ngöôõng cöûa, cöûa soå cho aùnh saùng maët trôøi chieáu vaøo, duøng buøn ñaát mòn treùt leân ba lôùp (laïi laáy coû phuû leân). Neáu quaù ba lôùp, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc naøy, nhoùm saùu Tyø-kheo chöa ñeán löôït thuyeát phaùp cho Tyø- kheo ni nhöng töï ñeán thuyeát phaùp. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo chöa ñöôïc Taêng sai maø töï ñi thuyeát phaùp cho Tyø- kheo ni, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Caùc Tyø-kheo theo thöù lôùp thuyeát phaùp cho Tyø-kheo ni. Ñeán löôït toân giaû Nan-ñaø, vò aáy khoâng chòu ñi. Ñaïi AÙi Ñaïo Cuø-ñaøm-di daãn naêm traêm Tyø-kheo ni ñeán choã Nhö Lai, ñaûnh leã saùt ñaát roài ñöùng qua moät phía. Ñöùc Theá Toân lieàn noùi cho Ñaïi AÙi Ñaïo vaø naêm traêm Tyø-kheo ni nghe phaùp vi dieäu. Thuyeát phaùp xong, Ñöùc Theá Toân noùi: - Ñaõ ñeán giôø, haõy trôû veà. Ñaïi AÙi Ñaïo vaø naêm traêm Tyø-kheo ni ñaûnh leã saùt ñaát, ñi nhieãu quanh beân phaûi ba voøng roài ra ñi. Khi hoï ñi ñöôïc moät laùt, Ñöùc Theá Toân quay laïi hoûi Toân giaû A- Nan: - Laàn naøy ñeán löôït ai thuyeát phaùp cho Tyø-kheo ni? Toân giaû A-Nan baïch Phaät: - Chuùng Taêng ñaõ ñi heát phieân, nay ñeán löôït Nan-ñaø, nhöng thaày

aáy khoâng chòu ñi. Khi aáy, Nan-ñaø cuõng ñang ôû trong giaûng ñöôøng. Ñöùc Theá Toân baûo Nan-ñaø: - OÂng phaûi ñeán thuyeát phaùp cho Tyø-kheo ni. Vì sao? – Vì vieäc thuyeát phaùp cuûa Ta vaø vieäc thuyeát phaùp cuûa oâng coù gì khaùc nhau ñaâu? Nghe Phaät daïy, Nan-ñaø im laëng vaâng lôøi. Vaøo saùng sôùm, toân giaû Nan-ñaø maëc y mang baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Khaát thöïc xong, vò aáy ñi ra khoûi thaønh, caát y baùt, vaét toïa cuï leân vai, vaøo phoøng ngoài thieàn. Nghe tin ñeán löôït Nan-ñaø thuyeát phaùp, caùc Tyø-kheo ni noùi vôùi nhau: - Nan-ñaø hoïc moät baøi keä suoát boán thaùng haï khoâng thuoäc thì laøm sao noùi phaùp cho Tyø-kheo ni nghe ñöôïc? Nan-ñaø ra khoûi phoøng, traûi toïa cuï tröôùc saân, ngoài kieát giaø. Luùc ñoù, Ñaïi AÙi Ñaïo vaø naêm traêm Tyø-kheo ni ñeán choã Nan-ñaø, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía. Toân giaû Nan-ñaø lieàn nhaäp vaøo Tam muoäi, duøng söùc Tam muoäi bieán maát ôû phía Ñoâng vaø voït leân ôû phía Taây, bieán maát ôû phía Taây voït leân ôû phía Ñoâng, ngoài naèm treân hö khoâng, thaân phoùng ra caùc loaïi aùnh saùng xanh, vaøng, ñoû, traéng, hoaëc maøu löu ly; döôùi thaân phun löûa, treân thaân phun nöôùc; treân thaân phaùt löûa, döôùi thaân phun nöôùc... bieán hoùa ñuû caùch nhö vaäy roài trôû veà ngoài kieát-giaø treân toøa. Toân giaû Nan-ñaø baûo caùc Tyø-kheo ni: - Ta noùi phaùp, caùc coâ haõy chuù yù laéng nghe. Naøy caùc coâ, maét laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp: - Voâ thöôøng. Nan-ñaø hoûi: - Neáu voâ thöôøng, vaäy laø khoå hay khoâng khoå? Ñaùp: - Laø khoå. Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi, vaäy baäc kieán ñeá

coù noùi: ñoù laø cuûa ta hay chaúng phaûi cuûa ta khoâng? Ñaùp: - Khoâng, thöa toân giaû. Nan-ñaø laïi hoûi: - Naøy caùc coâ, tai, muõi, löôõi, thaân, taâm laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp:

- Voâ thöôøng.
Nan-ñaø hoûi:
- Neáu laø voâ thöôøng, vaäy laø khoå hay vui?
Ñaùp:
- Laø khoå.
Nan-ñaø hoûi:
- Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi, vaäy coù baäc kieán ñeá naøo noùi: ñoù laø cuûa ta hoaëc chaúng phaûi cuûa ta khoâng?
Ñaùp:
- Khoâng, thöa toân giaû.
Nan-ñaø noùi:
- Vì sao vaäy? Nhö nhöõng baäc kieán ñeá vôùi trí tueä bieát maét laø voâ thöôøng, söï khoå vui cuûa nhaõn thöùc cuõng voâ thöôøng. Cuõng vaäy, nhö tai, muõi, löôõi, thaân, taâm voâ thöôøng, söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui cuûa nhó thöùc.....cho ñeán yù thöùc cuõng voâ thöôøng.
Laønh thay, naøy caùc coâ! Nhö lôøi caùc coâ noùi: Maét voâ thöôøng, söï khoå vui maø maét caûm nhaän cuõng voâ thöôøng. Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, taâm voâ thöôøng, söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui do nhó thöùc.... cho ñeán yù thöùc caûm nhaän cuõng voâ thöôøng.
Naøy caùc coâ! Do maét maø coù thöùc, vaäy nhaõn thöùc aáy laø thöôøng hay voâ thöôøng?
Ñaùp:
- Voâ thöôøng.
Nan-ñaø hoûi:
- Neáu laø voâ thöôøng, vaäy laø khoå hay vui?
Ñaùp:
- Laø khoå.
Nan-ñaø hoûi:
- Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi, vaäy baäc kieán ñeá coù noùi: ñoù laø cuûa ta hay chaúng phaûi cuûa ta khoâng?
Ñaùp:
- Khoâng, thöa toân giaû.
Nan-ñaø hoûi:
- Do tai, muõi, löôõi, thaân, yù maø coù thöùc phaùt sanh, vaäy nhó thöùc,... cho ñeán yù thöùc laø thöôøng hay voâ thöôøng?

Ñaùp:
- Voâ thöôøng.
Nan-ñaø hoûi:
SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 757

- Neáu laø voâ thöôøng, vaäy laø khoå hay vui? Ñaùp: - Laø khoå. Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi, vaäy baäc kieán ñeá coù noùi: ñoù laø cuûa ta hoaëc chaúng phaûi cuûa ta hay khoâng? Ñaùp: - Khoâng, thöa toân giaû. Nan-ñaø noùi: - Vì sao vaäy? - Nhö baäc kieán ñeá vôùi trí tueä bieát maét voâ thöôøng, saéc traàn voâ thöôøng, khoå vui do nhaõn thöùc phaùt sanh cuõng voâ thöôøng. Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, taâm thöùc voâ thöôøng. Söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui do taâm thöùc laøm duyeân phaùt sanh ra cuõng voâ thöôøng. Laønh thay! Laønh thay! Naøy caùc coâ, nhö caùc coâ ñaõ noùi: Maét voâ thöôøng, saéc do nhaõn thöùc nhaän bieát cuõng voâ thöôøng. Söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui do nhaõn thöùc laøm duyeân sanh ra cuõng voâ thöôøng. Tai, muõi, löôõi, thaân, taâm vaø phaùp do taâm thöùc nhaän bieát ñöôïc cuõng voâ thöôøng. Söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui do taâm thöùc laøm duyeân sanh ra cuõng voâ thöôøng. Naøy caùc coâ, maét laøm duyeân cho saéc, saéc laøm duyeân cho thöùc. Ba phaùp aáy hôïp laïi neân coù xuùc. Naøy caùc coâ, xuùc aáy laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp: - Voâ thöôøng. Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø voâ thöôøng, vaäy laø khoå hay vui? Ñaùp: - Laø khoå. Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi thì baäc kieán ñeá coù noùi: ñoù laø cuûa ta hoaëc chaúng phaûi cuûa ta hay khoâng? Ñaùp: - Khoâng, thöa toân giaû. Nan-ñaø hoûi: - Nhö vaäy, xuùc do tai, muõi, löôõi, thaân, taâm ñoái vôùi phaùp vaø taâm thöùc laøm duyeân taïo ra thì xuùc aáy laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp: - Voâ thöôøng.

758 BOÄ LUAÄT 11

Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø voâ thöôøng, vaäy khoå hay vui? Ñaùp: - Khoå. Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi, vaäy baäc kieán ñeá coù noùi: ñoù laø cuûa ta hoaëc chaúng phaûi cuûa ta hay khoâng? Ñaùp: - Khoâng, thöa toân giaû. Nan-ñaø noùi: - Vì sao vaäy? - Nhö baäc kieán ñeá vôùi trí tueä thaáy maét voâ thöôøng, saéc do maét nhaän bieát, nhaõn thöùc, söï xuùc chaïm, söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui do nhaõn xuùc laøm duyeân sanh ra cuõng voâ thöôøng. Nhö vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, taâm, phaùp, taâm thöùc laøm duyeân sanh xuùc thì söï xuùc chaïm, söï khoå vui,, khoâng khoå khoâng vui do söï xuùc chaïm aáy phaùt sanh ra cuõng voâ thöôøng. Laønh thay, naøy caùc coâ! Nhö lôøi caùc coâ noùi: Maét voâ thöôøng, saéc, nhaõn xuùc, nhaõn thöùc laøm duyeân sanh ra xuùc, khôûi ra töôûng khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui cuõng voâ thöôøng. Nhö vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, taâm, phaùp, taâm thöùc laøm duyeân sanh xuùc, khôûi ra töôûng khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui cuõng voâ thöôøng. Naøy caùc coâ! Maét laø duyeân cuûa saéc, saéc laø duyeân cuûa thöùc, ba phaùp aáy hôïp thaønh xuùc. Xuùc laøm duyeân cho thoï. Caûm thoï do xuùc phaùt sanh aáy laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp: - Voâ thöôøng. Nan-ñaø hoûi: - Neáu voâ thöôøng, vaäy laø khoå hay vui. Ñaùp: - Khoå.

Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi thì baäc kieán ñeá coù noùi: ñoù laø cuûa ta hay chaúng phaûi cuûa ta khoâng? Ñaùp: - Khoâng, thöa toân giaû. Nan-ñaø hoûi: - Nhö vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, taâm, phaùp, taâm thöùc laøm duyeân phaùt sanh ra xuùc, xuùc laøm duyeân phaùt sanh thoï, thì thoï aáy laø thöôøng hay

voâ thöôøng? Ñaùp: - Voâ thöôøng. Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø voâ thöôøng, vaäy laø khoå hay vui? Ñaùp: - Khoå. Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi thì baäc kieán ñeá coù noùi: ñoù laø cuûa ta hoaëc chaúng phaûi cuûa ta hay khoâng? Ñaùp: - Khoâng, thöa toân giaû. Nan-ñaø noùi: - Vì sao vaäy? - Nhö baäc kieán ñeá vôùi trí tueä thaáy maét voâ thöôøng, saéc do nhaõn thöùc nhaän bieát, nhaõn thöùc, xuùc chaïm cuûa maét, söï caûm thoï do nhaõn xuùc phaùt sanh, töôûng do caûm thoï phaùt sanh, söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui do thoï phaùt sanh cuõng ñeàu voâ thöôøng. Nhö vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, taâm, phaùp do taâm nhaän bieát, taâm thöùc, xuùc chaïm do taâm sanh, thoï do söï xuùc chaïm cuûa taâm sanh ra cuõng ñeàu voâ thöôøng, töôûng do thoï laøm duyeân phaùt sanh, söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui do thoï aáy phaùt sanh cuõng ñeàu voâ thöôøng. Laønh thay! Naøy caùc coâ! Nhö lôøi caùc coâ noùi: Maét voâ thöôøng, saéc do nhaõn thöùc nhaän bieát, nhaõn thöùc, söï xuùc chaïm cuûa maét, caûm thoï do nhaõn xuùc phaùt sanh, söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui do thoï phaùt sanh cuõng voâ thöôøng. Nhö vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, taâm, phaùp ñöôïc taâm nhaän bieát, taâm thöùc; xuùc chaïm do taâm sanh; thoï do taâm xuùc chaïm phaùp phaùt sanh; söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui do thoï laøm duyeân phaùt sanh cuõng voâ thöôøng. Naøy caùc coâ! Maét laø duyeân cuûa saéc, saéc laø duyeân cuûa thöùc, thöùc laø duyeân cuûa xuùc, xuùc laø duyeân cuûa thoï, thoï laø duyeân cuûa aùi. AÙi do maét phaùt sanh laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp: - Voâ thöôøng. Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø voâ thöôøng, vaäy laø khoå hay vui? Ñaùp: - Laø khoå. Nan-ñaø hoûi:

- Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi, vaäy ngöôøi ñaõ thaáy ñöôïc chôn lyù (baäc kieán ñeá) coù noùi: Ñoù laø cuûa ta hay chaúng phaûi cuûa ta khoâng? Ñaùp: - Khoâng, thöa toân giaû. Nan-ñaø noùi: - Nhö vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, taâm, phaùp do taâm nhaän bieát, taâm thöùc, söï xuùc chaïm cuûa taâm, thoï do taâm xuùc chaïm phaùt sanh, aùi do caûm thoï aáy phaùt sanh, vaäy aùi ñoù laø thöôøng hay voâ thöôøng? Ñaùp: - Voâ thöôøng. Nan-ñaø noùi: - Neáu laø voâ thöôøng, vaäy khoå hay vui? Ñaùp: - Laø khoå. Nan-ñaø hoûi: - Neáu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, bieán ñoåi thì ngöôøi thaáy chôn lyù (baäc kieán ñeá) coù noùi: ñoù laø cuûa ta hoaëc chaúng phaûi cuûa ta hay khoâng? Ñaùp: - Khoâng, thöa Toân giaû. Nan-ñaø noùi: - Vì sao vaäy! - Nhö baäc thaáy chôn lyù (kieán ñeá) quaùn thaáy caùc phaùp töï sanh, caùc phaùp töï dieät. Laønh thay, naøy caùc coâ! Caùc phaùp aáy töï sanh, caùc phaùp aáy töï dieät. Nhö vaäy, naøy caùc coâ! Söï khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui do saùu caên laøm duyeân phaùt sanh ra cuõng laïi voâ thöôøng. Naøy caùc coâ! Gioáng nhö ngöôøi

moå boø - hoaëc hoïc troø cuûa oâng ta caàm dao beùn gieát boø, loät da, laáy gaân, thòt, caét thaønh töøng mieáng roài ñem boû ôû moät choã, laïi laáy da aáy phuû leân, thì naøy caùc coâ, ñoáng thòt da aáy coù thaønh con boø laïi khoâng? Caùc Tyø-kheo ni ñaùp: - Khoâng, thöa toân giaû. Nan-ñaø noùi: - Vì sao? - Boø ñaõ bò moå xeû thì khoâng theå laøm laïi gioáng nhö cuõ. Lyù do toâi ñöa ra ví duï naøy laø ñeå giaûi thích yù nghóa treân. Naøy caùc coâ! Boø laø duï cho saùu caên nhoùm hoïp, nhaân ñoù phaùt sanh töôûng, cho laø khoå vui, khoâng khoå, khoâng vui, thöôøng truï, khoâng dieät, laø phaùp khoâng bieán ñoåi. Ai thaáy ñöôïc nhö vaäy thì coù theå ñaéc ñaïo. Vì sao?

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 761

- Nhö baäc kieán ñeá khoâng leä thuoäc caùc phaùp khi thaáy caùc phaùp sanh vaø dieät. Lyù do ñöa ra ví duï naøy laø ñeå quaùn saùt söï khoâng nhoùm hoïp cuûa yù. Saùu caên khoâng khaùc con boø, saùu traàn gioáng nhö gaân, thòt... Dao beùn chính laø trí tueä. Vì sao? Naøy caùc coâ! Dao trí tueä coù theå chaët ñöùt taát caû daây troùi sanh töû, khoâng coøn sanh laïi nôi naøy nôi kia. Laønh thay, naøy caùc coâ! Caùc coâ phaûi hoïc nhö vaäy, khoâng leä thuoäc vaøo caùc phaùp deã vöôùng maéc, phaûi muoán döùt boû caùc phaùp raøng buoäc, taâm khoâng chaïy theo giaän döõ, ngu si. Keá ñoù phaûi hoïc boán yù chæ (nieäm xöù), baûy Giaùc yù, taùm Thaùnh ñaïo, taùm phaùp moân giaûi thoaùt. Naøy caùc coâ! Caùc ñöùc Nhö Lai Ñaúng Chaùnh Giaùc ñeàu hoïc caùc phaùp aáy, ñeáu töø caùc phaùp aáy maø ra. Voâ soá phaùp laønh ñeàu töø ba möôi baûy phaåm maø phaùt sanh. Phaûi thöôøng trau doài thaân taâm theo caùc phaùp aáy, ñöøng cho giaùn ñoaïn, Luùc Toân giaû Nan-ñaø giaûng noùi phaùp aáy, naêm traêm Tyø-kheo ni ñaéc ñaïo A-la-haùn. Khi vöøa môùi nhìn thaáy söï bieán hoùa, hai traêm naêm möôi Tyø-kheo ni ñaõ ñaéc ñaïo A-la-haùn... Vaøo thôøi Ñöùc Phaät Ca-dieáp, hai traêm naêm möôi Tyø-kheo ni aáy ñaõ töøng nghe phaùp naøy,nay laïi nghe phaùp aáy, neân lieàn ñöôïc chöùng quaû. Toân giaû Nan-ñaø noùi: - Ñeán giôø roài, caùc coâ haõy trôû veà. Ñaïi AÙi Ñaïo vaø naêm traêm Tyø-kheo ni lieàn ñaûnh leã saùt ñaát roài ra veà. Saùng hoâm sau, Ñaïi AÙi Ñaïo vaø naêm traêm Tyø-kheo ni maëc y mang baùt ñeán choã Nhö Lai, ñaûnh leã saùt ñaát roài lui laïi ñöùng qua moät phía. Ñöùc Theá Toân quan saùt vaø thaáy caùc Tyø-kheo ni trong choác laùt ñeàu ñaõ ñaéc ñaïo. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo ni: - Ñeán giôø roài, haõy trôû veà. Caùc Tyø-kheo ni lieàn ñaûnh leã roài trôû veà. Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû Nan-ñaø: - Ngaøy mai haõy thuyeát phaùp cho Tyø-kheo ni nghe laàn nöõa. Nan-ñaø im laëng vaâng lôøi. Ngaøy hoâm sau, Nan-ñaø maëc y mang baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Khaát thöïc xong, vò aáy ra khoûi thaønh, caát y baùt, röûa tay chaân, vaét toïa cuï leân vai, vaøo phoøng ngoài thieàn, sau ñoù ra khoûi phoøng, traûi toïa cuï tröôùc giaûng ñöôøng, ngoài kieát-giaø.

762 BOÄ LUAÄT 11

Ñaïi AÙi Ñaïo Cuø-ñaøm-di daãn naêm traêm Tyø-kheo ni ñeán choã Nan- ñaø, ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät phía. Toân giaû Nan-ñaø giaûng cho hoï nghe veà caùc phaùp vi dieäu. Thuyeát phaùp xong, Nan-ñaø noùi: - Ñeán giôø roài, caùc coâ

haõy ñi veà. Caùc Tyø-kheo ni lieàn ñaûnh leã saùt ñaát roài ra veà. Baáy giôø, maët trôøi ñaõ laën, cöûa thaønh ñaõ ñoùng. Caùc Tyø-kheo ni hoaëc nghæ ñeâm beân goác caây, hoaëc nghæ ñeâm caïnh nuùi ñaát, hoaëc treân bôø soâng, bôø ao, hoaëc treân bôø suoái, hoaëc nghæ treân bôø ao nöôùc ñaøo quanh thaønh. Saùng hoâm sau, khi cöûa thaønh môû, caùc Tyø-kheo ni vaøo thaønh. Nhöõng ngöôøi giöõ thaønh noùi vôùi nhau: - Caùc Tyø-kheo ni laø vôï cuûa caùc Sa-moân neân nguû ñeâm chung vôùi nhau ôû ngoaøi thaønh vaø saùng sôùm thì vaøo trôû laïi. Caùc Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai phaùp nghe vaäy lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo theo thöù lôùp thuyeát phaùp cho Tyø-kheo ni, khoâng ñöôïc thuyeát giaûng ñeán toái môùi cho veà. Ai thuyeát giaûng ñeán toái, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñi chung ñöôøng vôùi Tyø-kheo ni. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Caùc Sa-moân Thích töû naøy ñi chung ñöôøng vôùi caùc Tyø-kheo ni, chaéc caùc coâ aáy laø vôï cuûa Sa-moân. Neáu chaúng phaûi vôï thì vì sao ñi chung ñöôøng? Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñi chung ñöôøng vôùi Tyø-kheo ni töø moät thoân ñeán moät thoân, phaïm toäi Ñoïa. Tröôøng hôïp coù theå ñi chung laø ñi vôùi laùi buoân, hoaëc phía tröôùc coù hoå, soùi, giaëc cöôùp... thì ñöôïc ñi chung. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo ñi töø nöôùc Caâu-taùt-la ñeán Xaù-veä. Khi ñoù muoán qua soâng A-chæ-la thì phaûi ñi thuyeàn. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñi thuyeàn chung vôùi caùc Tyø-kheo ni, hoaëc cheøo ngöôïc doøng, hoaëc cheøo xuoâi doøng, cho ñeán khi maët trôøi laën môùi chòu qua soâng roài maïnh ai naáy ñi. Khi ñoù, caùc Tyø-kheo ni bò giaëc cöôùp, lieàn ñem vieäc ñoù baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo:

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 763

- Tyø-kheo naøo ñi cuøng thuyeàn vôùi Tyø-kheo ni, hoaëc ñi ngöôïc doøng, hoaëc ñi xuoâi doøng, töø khi ñi ñoø ngang,, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä. Luùc aáy, Ca-löu-ñaø-di cho Tyø-kheo ni Quaät-ña taám y. Caùc Tyø-kheo ni hoûi: - Do ñaâu maø ñöôïc y naøy? Ñaùp: - Toân giaû Ca-löu-ñaø-di cho. Caùc Tyø-kheo ni ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñem y cho Tyø-kheo ni chaúng phaûi baø con, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä. Baáy giôø, Ca-löu-ñaø-di sai Tyø-kheo ni Quaät-ña may y. Caùc Tyøkheo ni hoûi: - Coâ may y cho ai? Ñaùp: - May y cho Toân giaû Ca-löu-ñaø-di. Caùc Tyø-kheo ni khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo sai Tyø-kheo ni chaúng phaûi baø con may y, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä. Luùc ñoù, Ca-löu-ñaø-di cuøng Tyø-kheo ni Quaät-ña ngoài ôû choã kín. Thaáy vaäy, caùc Tyø-kheo ni ñeán baïch Theá Toân, Phaät lieàn cheá giôùi: - Tyø-kheo naøo ngoài moät mình vôùi Tyø-kheo ni ôû choã kín, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä. Khi aáy, Ca-löu-ñaø-di cuøng

Öu-baø-di Phaät-ñaø ngoài nôi ñaát troáng. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Vì sao Sa-moân Thích töû laïi cuøng ngöôøi nöõ ngoài nôi ñaát troáng? Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn cheá giôùi: - Tyø-kheo naøo ngoài moät mình vôùi ngöôøi nöõ nôi ñaát troáng, phaïm toäi Ñoïa.

764 BOÄ LUAÄT 11

Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Coù moät Öu-baø-di thænh caùc Tröôûng laõo Ma-ha Ca-dieáp, Xaù-lôïi- phaát, Muïc-kieàn-lieân, vaø A-na-luaät. Luùc aáy vôï tröôûng giaû laøm nhieàu thöùc aên uoáng, traûi toïa cuï ñeïp. Tyø-kheo ni Thaâu-la-nan-ñaø voán ñaõ quen bieát vôùi vôï tröôûng giaû, vaøo saùng sôùm, coâ aáy maëc y mang baùt ñeán nhaø tröôûng giaû ñoù. Thaáy vôï tröôûng giaû laøm nhieàu thöùc aên uoáng vaø traûi toïa cuï ñeïp, coâ aáy lieàn hoûi vôï tröôûng giaû: - Ñònh thænh ai maø laøm ñuû moùn thöùc aên uoáng ngon laønh vaø traûi toïa cuï ñeïp vaäy? Vôï tröôûng giaû ñaùp: - Thænh caùc Toân giaû Ma-ha Ca-dieáp, Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân vaø A-na-luaät. Tyø-kheo ni noùi: - Boû voi chuùa maø ñi thænh la löøa. Vôï tröôûng giaû hoûi: - Ai laø voi chuùa? Tyø-kheo ni ñaùp: - Toân giaû Ñieàu-ñaït, Khieân-ñaø, Ñaït-baø, Ca-löu-la, Ñeà-thi, Tam- vaên-ñaø, Heä-ñaàu. Ñoù laø caùc baäc thöôïng nhaân. Tröôûng laõo Ca-dieáp laø vò vaøo nhaø tröôùc tieân. Thaáy tröôûng laõo vaøo, Tyø-kheo ni aáy noùi vôùi vôï tröôûng giaû: - Laønh thay, naøy Öu-baø-di! Baäc ñöôïc goïi laø voi chuùa ñaõ ñeán. Tröôûng giaû khi aáy ñaõ nghe lôøi naøy, lieàn noùi: - Naøy Tyø-kheo ni xaáu xa! Luùc naõy noùi vò aáy laø la, löøa, sao giôø laïi noùi laø voi chuùa? Haõy ñuoåi Tyø-kheo ni xaáu xa aáy ñi ñi, ñöøng cho vaøo nhaø nöõa. Thaáy toân giaû ñaõ ngoài trang nghieâm, tröôûng giaû lieàn töï ñi daâng nöôùc, vaø caùc loaïi thöùc aên uoáng. AÊn uoáng xong, tröôûng giaû laïi ñi daâng nöôùc, roài ngoài ôû moät phía ñeå nghe lôøi chuùc phuùc. Sau khi noùi lôøi chuùc phuùc xong, Toân giaû Ma-ha Ca-dieáp lieàn ñöùng daäy, ñeán choã Nhö Lai ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät phía, ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo bieát Tyø-kheo ni khen moät Tyø-kheo naøy, cheâ moät Tyø-kheo khaùc maø ñeán ñoù duøng côm, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông-xaù.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 765

Thôøi aáy, daân chuùng ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc. Caùc tröôûng giaû hoaëc thænh moät Tyø-kheo, hoaëc thænh hai Tyø-kheo. Nhöõng ngöôøi khoâng ñöôïc thænh cuõng ñi theo thaønh boán hoaëc naêm ngöôøi. Thaáy vaäy caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû khoâng bieát ñuû, khoâng bieát xaáu hoå, thænh moät ngöôøi maø naêm ba ngöôøi keùo ñeán. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo khoâng thænh maø töï ñeán, phaïm toäi ñoïa, tröø khi coù vieäc caàn, beänh, hoaëc laøm vieäc cho Taêng, hoaëc may y thì ñöôïc pheùp töï ñeán thoï thöïc. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn

röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. ÔÛ bieân giôùi Caâu-taùt-la coù moät tröôûng giaû xaây döïng nhaø daønh cho Taêng boán phöông, neáu coù Tyø-kheo ñeán thì ñöôïc ôû vaø thoï thöïc moät ngaøy. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát bò beänh phaûi ñi töø nöôùc Caâu-taùt-la ñeán nöôùc Xaù-veä, ngang qua nhaø Taêng naøy, nghæ vaø aên ôû ñoù ba ñeâm. Sau ñaáy, Xaù- lôïi-phaát leân ñöôøng ñeán khu vöôøn röùng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc ôû nöôùc Xaù-veä, lieàn hoaøi nghi khoâng bieát mình coù aên quaù phaàn thöùc aên daønh cho Taêng boán phöông hay khoâng, neân lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo khoâng beänh thì ñöôïc pheùp ôû vaø thoï thöïc moät ñeâm. Neáu thoï thöïc nhieàu hôn, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Coù nhieàu Tyø-kheo ñi töø Caâu-taùt-la ñeán nöôùc Xaù-veä, giöõa ñöôøng coù tröôûng giaû cuùng döôøng côm vaø nhieàu bô, cao, söõa. Nhoùm saùu Tyø-kheo laïi nhaän ñaày hai, ba baùt. Caùc Tyø-kheo ñi sau khoâng ñöôïc nhaän. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû naøy nhaän choàng chaát hai, ba baùt, coøn caùc Tyø- kheo ñi sau thì khoâng ñöôïc nhaän. Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñöôïc thænh vaøo nhaø, tröôûng giaû doïn thöùc aên ngon chöùa ñaày bô, cao, söõa thì khoâng ñöôïc nhaän hai ba baùt, neáu nhaän, phaïm toäi Ñoïa. Neáu nhaän hai ba baùt thì khi ra khoûi nhaø aáy phaûi phaân chia cho caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc nhaän. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä.

766 BOÄ LUAÄT 11

Luùc aáy, nöôùc Xaù-veä coù moät tröôûng giaû bò tan gia baïi saûn, chæ coøn coù moät caäu con trai nhoû tuoåi noái doõi. Caäu con trai naøy nghe noùi cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Taêng thì ñöôïc sanh leân coõi trôøi thöù nhì laø trôøi Ba möôi ba, neân lieàn nghó: “Ta phaûi duøng heát söùc löïc kieám tieàn cuûa ñeå cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Taêng”. Caäu aáy lieàn ñeán nhaø beân caïnh noùi vôùi tröôûng giaû: - Toâi muoán laøm thueâ, coù ñöôïc khoâng? Tröôûng giaû ñaùp: - Caäu caàn vaät gì? Caäu thieáu nieân noùi: - Cho toâi naêm traêm löôïng vaøng, toâi seõ ñem heát söùc ra laøm vieäc cho oâng. Tröôûng giaû suy nghó: “Luùc naøy ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc. Xin moät böõa côm coøn khoâng ñöôïc, huoáng laø baáy nhieâu löôïng vaøng”. Tröôûng giaû hoûi: - Caäu coù theå laøm ñöôïc nhöõng vieäc gì? Caäu thieáu nieân ñaùp: - Coù theå ngoài baùn vaøng, baïc, ñoàng, thieác, tô luïa vaûi voùc... Toâi khoâng nhaän tieàn coâng lieàn baây giôø. Ñôïi laøm ñuû möôøi thaùng roài seõ nhaän. Tröôûng giaû suy nghó: “Coù ngöôøi ñoøi tieàn coâng tröôùc, sau ñoù môùi laøm möôùn. Caäu beù naøy laïi laøm möôùn tröôùc roài môùi laáy tieàn coâng sau”. Tröôûng giaû lieàn cho caäu aáy troâng coi vieäc baùn vaøng baïc. Caäu aáy voán coù phöôùc ñöùc. Ngöôøi thöôøng baùn haøng ñöôïc lôøi gaáp ñoâi, coøn caäu aáy baùn thì lôøi gaáp taùm, gaáp möôøi. Tröôûng giaû suy nghó: “Coù ñöôïc caäu beù naøy ñoù laø söï may maén cuûa ta. Ngöôøi thöôøng ngoài baùn chæ lôøi gaáp ñoâi, caäu beù naøy ngoài baùn thì lôøi gaáp taùm, gaáp möôøi”. Keá ñoù, tröôûng giaû cho caäu aáy troâng coi tieäm baùn ñoàng, thieác, vaûi voùc tô luïa... thì ñeàu ñöôïc lôïi nhö vaäy. Tröôûng giaû laïi cho caäu aáy troâng coi ruoäng vöôøn. Ngöôøi thöôøng gieo troàng,

caøy caáy chæ ñöôïc lôøi gaáp ñoâi, caäu aáy thì lôøi gaáp taùm, gaáp möôøi. Kyø haïn möôøi thaùng chaám döùt, caäu aáy lieàn gaëp tröôûng giaû xin tieàn coâng. Tröôûng giaû khoâng muoán ñöa vì sôï neáu ñöa thì caäu aáy seõ ra ñi. Caäu aáy laïi ñoøi theâm hai, ba laàn nöõa: - Xin haõy traû tieàn coâng cho toâi. Tröôûng giaû hoûi: - Caäu duøng soá vaøng naøy laøm nhöõng vieäc gì? Caäu thieáu nieân ñaùp: - Toâi nghe noùi daâng côm cho Phaät vaø Taêng thì ñöôïc sanh leân coõi

trôøi Ba möôi ba. Vì vaäy toâi laøm möôùn ñeå kieám tieàn daâng côm cho Phaät vaø Taêng. Xin oâng haõy ñöa tieàn cho toâi. Tröôûng giaû suy nghó: “Thaät laï! Caäu beù naøy ñaõ laøm vieäc raát sieâng naêng laø vì Phaät vaø chuùng Taêng”. Tröôûng giaû hoûi: - Caäu ñònh cuùng döôøng côm cho Phaät hay sao? Ñaùp: - Daâng côm cho Phaät. Tröôûng giaû noùi: - ÔÛ ñaây ñaõ coù saün cuûi, coû, noài, beáp, cheùn, baùt vaø nhaân löïc. Haõy cuùng Phaät vaø Taêng ôû ñaây ñeå caû hai ngöôøi ñeàu ñöôïc phöôùc. Caäu thieáu nieân ñaùp: - Nhö vaäy cuõng ñöôïc. Tröôûng giaû noùi: - OÂng haõy töï ñeán thænh Phaät vaø chuùng Taêng. Caäu aáy lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân lieàn thuyeát phaùp cho caäu aáy. Thuyeát phaùp xong, Ñöùc Theá Toân im laëng. Caäu thieáu nieân lieàn ñöùng daäy söûa aùo baøy vai phaûi, quyø goái phaûi saùt ñaát, chaáp tay baïch Theá Toân: - Con muoán cuùng döôøng, xin Phaät vaø chuùng Taêng haï coá ñeán thoï nhaän. Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Thaáy Nhö Lai im laëng chaáp nhaän, caäu thieáu nieân lieàn ñöùng daäy ñaûnh leã saùt ñaát roài ra veà. Ngay ñeâm aáy, caäu thieáu nieân chuaån bò caùc loaïi thöùc aên, traûi caùc toïa cuï ñeïp, roài ñeán baïch Theá Toân: - Thöùc aên uoáng ñaõ ñöôïc chuaån bò xong, ñaõ ñeán giôø, xin thænh Ñöùc Theá Toân thoï thöïc. Ñöùc Theá Toân cho chuùng Taêng ñi thoï thöïc, coøn Ñöùc Theá Toân ôû laïi tinh xaù ñôïi thò giaû mang côm veà. Chuùng Taêng ñeán nhaø tröôûng giaû vaø ngoài theo thöù lôùp. Khi chuùng Taêng ñaõ ngoài trang nghieâm, caäu aáy lieàn ñích thaân ñi roùt nöôùc, daâng caùc loaïi thöùc aên. Hoâm ñoù laø ngaøy moàng taùm. Vaøo ngaøy naøy, ôû nôi ñaáy coù tuïc leä cuùng thöùc aên cho nhöõng ngöôøi ñaõ quaù coá, phaàn coøn laïi hoï ñem cuùng cho chuùng Taêng. Caùc Tyø-kheo aên thöùc aên aáy ñaõ no neân khi ñeán nhaø caäu aáy hoï chæ aên qua loa roài ñoàng thanh baûo ngöôøi doïn thöùc aên haõy doïn xuoáng. Thaáy thöùc aên uoáng coøn y nguyeân, caäu thieáu nieân suy nghó: “Tyø-

kheo Taêng khoâng aên, chaéc ta khoâng ñöôïc sanh leân coõi trôøi Ba möôi ba”. Caäu aáy lieàn khoùc than vaø chaïy ñeán choã Nhö Lai, baïch Theá Toân: - Chuùng Taêng chæ aên qua loa, con khoâng ñöôïc sanh leân coõi trôøi Ba möôi ba. Ñöùc Theá Toân baûo: - Chæ caàn oâng cuùng chuùt ít thöùc aên thì chaéc chaén seõ ñöôïc sanh leân coõi trôøi Ba möôi ba. Caäu thieáu nieân suy nghó: “Nhö Lai duøng löôõi daøi roäng ñeå noùi thì chaéc chaén ta ñöôïc sanh leân trôøi Ba möôi ba”. Caäu aáy heát söùc vui möøng, lieàn ñaûnh leã saùt ñaát, nhieãu quanh Phaät ba voøng roài ñi ñeán choã chuùng Taêng. Khi chuùng Taêng aên xong, caäu aáy laïi ñi roùt nöôùc roài quyø phía

tröôùc nhaän lôøi chuù nguyeän. Vò Thöôïng toïa chuù nguyeän xong, lieàn cuøng chuùng Taêng ra veà. Ngay hoâm aáy, coù naêm traêm laùi buoân ñi bieån veà. Ngöôøi ñöùng ñaàu vaøo thaønh tìm thöùc aên. OÂng ta hoûi ngöôøi ñi ñöôøng: - Nhaø naøo coù baùn thöùc aên? Ngöôøi ñi ñöôøng ñaùp: - Nhaø tröôûng giaû aáy hoâm nay cuùng döôøng côm cho Phaät vaø chuùng Taêng, chaéc laø coù thöùc aên uoáng. Ngöôøi ñöùng ñaàu lieàn ñeán nhaø aáy, baûo ngöôøi giöõ cöûa: - Nhôø anh vaøo thöa vôùi tröôûng giaû, beân ngoaøi coù ngöôøi ñöùng ñaàu nhöõng ngöôøi ñi bieån muoán gaëp. Ngöôøi giöõ cöûa lieàn vaøo thöa tröôûng giaû. Tröôûng giaû lieàn ra ñoùn, thaêm hoûi nhau roài daãn vaøo trong nhaø. Ngoài chôi ñöôïc moät laùt, ngöôøi laùi buoân hoûi tröôûng giaû: - Anh coøn thöùc aên uoáng xin haõy baùn cho toâi. Luùc aáy, caäu thieáu nieân ñang ngoài ôû moät beân. Tröôûng giaû chæ caäu aáy maø noùi: - Ñoù chaúng phaûi laø thöùc aên cuûa toâi maø laø thöùc aên cuûa ñaøn-vieät naøy. Laùi buoân laïi hoûi caäu aáy: - Coù thöùc aên xin haõy ñeå laïi cho toâi, toâi seõ gôûi tieàn cho. Ñaùp: - Thöùc aên aáy toâi khoâng baùn, Neáu caàn thì môøi ngoài vaøo, toâi seõ ñaõi chöù khoâng laáy tieàn. Laùi buoân lieàn goïi caùc laùi buoân baïn vaøo ngoài. Caäu thieáu nieân töï tay roùt nöôùc, doïn caùc loaïi thöùc aên. Khi caùc laùi buoân aên xong, caäu aáy trôû veà

choã ngoài. Caùch choã caäu aáy khoâng xa coù chieác baùt baèng maõ-naõo Caâu-taùt- la, ngöôøi ñöùng ñaàu nhoùm noùi vôùi caùc laùi buoân: - Thieáu nieân aáy ñaõ ñaõi côm cho chuùng ta aên no neâ, chuùng ta phaûi cuøng baùo aân caäu aáy. Caùc thöông nhaân ñeàu cho laø phaûi. Ngöôøi ñöùng ñaàu baûo caäu aáy: - Nhôø caäu ñem chieác baùt kia laïi ñaây. Caäu aáy lieàn ñem chieác baùt laïi. Ngöôøi ñöùng ñaàu lieàn môû khaên laáy vieân ngoïc trò giaù traêm ngaøn löôïng vaøng ñaët vaøo baùt. Caùc thöông nhaân khaùc ñaët vaøo baùt caùc vieân ngoïc trò giaù chín möôi ngaøn löôïng vaøng, hoaëc taùm möôi, baûy möôi, saùu möôi, naêm möôi, boán möôi, ba möôi, hai möôi, cho ñeán möôøi ngaøn löôïng vaøng, ñaày traøn baùt. Hoï ñem baùt aáy bieáu cho caäu thieáu nieân. Caäu thieáu nieân khoâng nhaän vaø noùi: - Chuùt ít thöùc aên, toâi khoâng baùn maø chæ ñaõi cho caùc vò. Ngöôøi ñöùng ñaàu noùi: - Soá ngoïc naøy coù giaù trò nhieàu gaáp traêm ngaøn vaïn laàn giaù cuûa thöùc aên aáy, chuùng toâi muoán taëng cho caäu. Xin ñöøng töø choái. Caäu aáy lieàn suy nghó: "Neáu ta nhaän soá ngoïc naøy thì sôï seõ khoâng ñöôïc sanh leân coõi trôøi Ba möôi ba". Caäu aáy noùi: - Ñôïi ôû ñaây moät laùt ñeå toâi ñeán hoûi ñöùc Theá Toân". Caäu aáy lieàn trôû laïi choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía, ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - OÂng cöù vieäc nhaän ñi. Ñoù chæ laø hoa baùo. Quaû baùo thaät seõ ñeán sau. Caäu aáy voâ cuøng vui möøng, lieàn ñaûnh leã saùt ñaát roài ra ñi. Moät laùt sau, Phaät keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo ñaõ nhaän thoï thöïc roài laïi ñi thoï thöïc choã khaùc nöõa, phaïm toäi Ñoïa. Luùc naøy tröôûng giaû ñeán gaëp ngöôøi vôï, noùi: - Nhaø cöûa, doøng hoï cuûa caäu thieáu nieân naøy khoâng thua gì doøng hoï ta, giaù cuûa moät vieân ngoïc cuõng baèng giaù ruoäng vöôøn cuûa ta. Ta haõy gaû con gaùi cho caäu aáy. Ngöôøi vôï noùi: - Toát quaù. Hoï lieàn gaû con gaùi cho caäu thieáu nieân. Ñoät

nhieân vôi choàng tröôûng giaû ñeàu qua ñôøi. Nghe tin tröôûng giaû aáy cheát, vua Ba-tö-naëc hoûi caän thaàn: - OÂng aáy coøn anh em, con caùi gì khoâng? Ñaùp:

- Khoâng, chæ coøn moät coâ con gaùi vaø ngöôøi choàng cuûa coâ aáy. Vua ra leänh môøi hoï ñeán. Hoï lieàn ñöôïc môøi tôùi. Thaáy dung maïo caäu aáy, vua raát vui vaø kính meán, lieàn phong cho moät ngaøn nhaø vaø troâng coi khaép thaønh. Khi maët trôøi moïc, caäu aáy leân nhaän chöùc vò neân coù teân laø Töôùng quoác Maët trôøi moïc (Nhaät xuaát). Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Caùc Tyø-kheo ñi töø nöôùc Xaù-veä ñeán bieân giôùi Caâu-taùt-la. Ñeä töû cuûa Baït-nan-ñaø - keát baïn ñi chung vôùi caùc Tyø-kheo ñeán Caâu-taùt-la - ñeán töø giaõ Baït-nan-ñaø: - Hoâm nay, caùc Tyø-kheo leân ñöôøng, con muoán ñi chung. Baït-nan-ñaø nhôù laïi noãi böïc mình luùc tröôùc neân noùi: - OÂng haõy naùn laïi moät laùt ñeå thoï thöïc. Ñeä töû noùi: - Con ñaõ aên roài. Baït-nan-ñaø noùi: - Ta bieát oâng ñaõ aên roài nhöng ta muoán oâng aên nöõa roài ñi. Hai ngöôøi noùi chuyeän khoâng döùt. Caùc Tyø-kheo ñaõ ñi heát. Ñeä töû cuûa Baït-nan-ñaø ñi sau, khoâng ñuoåi kòp baïn neân bò giaëc cöôùp saïch, lieàn ñeán baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn cheá giôùi: - Tyø-kheo naøo bieát Tyø-kheo khaùc ñaõ aên no maø baét aên nöõa, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, tröôûng giaû Thaát-leâ-quaät thôø ngoaïi ñaïo vaø thöôøng nghi ngôø khoâng bieát Ñöùc Theá Toân laø Phaät hay chaúng phaûi Phaät, laø Phaùp hay phi phaùp, laø chuùng Taêng hay chaúng phaûi chuùng Taêng. OÂng ta nghó: “Ta phaûi saém söûa thöùc aên vaø ñeán thænh Phaät ñeå thöû xem”. OÂng ta lieàn ñeán choã Theá Toân, voøng tay thaêm hoûi roài ngoài ôû moät phía. Ñöùc Theá Toân noùi cho oâng ta nghe phaùp vi dieäu. Thuyeát phaùp xong,

- Töø nay trôû ñi, con xin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng, laøm ngöôøi Öu-baø-taéc, suoát ñôøi khoâng saùt sanh... Ñöùc Theá Toân vaø naêm traêm A-la-haùn ñöïng côm ñaày baùt roài nhaäp tam muoäi, töø cöûa ngoõ nhaø Thaát-leâ-quaät bay heát leân hö khoâng, ñeán cung A-naäu-ñaït. Bieát Nhö Lai ñeán, A-naäu-ñaït lieàn hoùa ra naêm traêm hoa sen lôùn nhö baùnh xe. Laïi hoùa ra moät boâng hoa heát söùc vi dieäu cho Nhö Lai ngoài. Naêm traêm vò A-la-haùn ñeàu ngoài theo thöù lôùp. Nhö Lai cuøng chuùng Taêng goàm naêm traêm A-la-haùn thoï thöïc xong, lieàn giaûng noùi kinh A-naäu-ñaït. Sau ñoù, Nhö Lai cuøng chuùng Taêng nhaäp vaøo Tam muoäi, töø cung A-naäu-ñaït trôû veà Kyø-hoaøn. Nghe tin Phaät vaø naêm traêm A-la-haùn nhaän lôøi thænh cuûa Thaát-leâ- quaät, ñeán A-naäu-ñaït thoï thöïc, giaûng noùi kinh A-naäu-ñaït, nay ñaõ trôû laïi Xaù-veä, Tyø-xaù-khö - meï cuûa Voâ-di-la - suy nghó: “Ta phaûi thænh Phaät vaø naêm traêm A-la-haùn”. Baø aáy lieàn ñeán choã Nhö Lai ñaûnh leã saùt ñaát vaø ñöùng qua moät phía. Ñöùc Theá Toân lieàn thuyeát phaùp cho Tyø-xaù-khö nghe. Khi Phaät thuyeát phaùp xong, Tyø-xaù-khö lieàn quyø xuoáng thænh Phaät vaø naêm traêm A-la-haùn. Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi.

Tyø-xaù-khö ñaûnh leã saùt ñaát roài ra ñi. Ngay ñeâm aáy, baø aáy chuaån bò ñaày ñuû thöùc aên ngon, traûi toïa cuï ñeïp, môû roäng cöûa, roài ñeán choã Phaät, tay böng lö höông, chaáp tay thöa: - Thöùc aên uoáng ñaõ ñöôïc chuaån bò xong, xin thænh Phaät vaø Taêng. Caùc Tyø-kheo ñeán ñoù, hoaëc töø döôùi ñaát voït leân, hoaëc xuyeân qua vaùch maø vaøo, hoaëc töø treân khoâng xuoáng. Chæ coù Nhö Lai ôû laïi Tinh xaù. Tyø-xaù-khö xôùi thöùc aên ñeå rieâng cho Phaät. Thaáy caùc Tyø-kheo ñaõ ngoài trang nghieâm, Tyø-xaù-khö töï tay roùt nöôùc, doïn caùc loaïi thöùc aên. Khi chuùng Taêng aên xong, baø aáy ñi daâng nöôùc roài quyø phía tröôùc ñeå nhaän lôøi chuù nguyeän. Chuù nguyeän xong, Thöôïng toïa ra veà. Toân giaû A-Nan ñeán nhaän phaàn thöùc aên cuûa Phaät. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi A-Nan: - Coù bao nhieâu Tyø-kheo ñeán nhaø Tyø-xaù-khö thoï thöïc? Toân giaû A-Nan baïch Phaät: - Naêm traêm A-la-haùn tröôùc ñaây ñaõ ñeán thoï thöïc ôû cung A-naäu-ñaït ñeàu ñeán thoï thöïc ôû nhaø Tyø-xaù-khö. Ñöùc Theá Toân baûo: - Naøy A-Nan, coù Tyø-kheo naøo ñöôïc chuùng Tyø-kheo sai ñi khoâng? - Khoâng, thöa Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Thaät ñaùng tieác cho Tyø-xaù-khö ñaõ khoâng thu ñöôïc troïn veïn phöôùc.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 7 773

Vì sao laïi khoâng daâng thöùc aên cho Tyø-kheo nhö theá? Naøy A-Nan! Neáu Tyø-xaù-khö cuùng thöùc aên cho Tyø-kheo nhö vaäy seõ ñöôïc phöôùc lôùn, ñöôïc quaû baùo lôùn. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo khoâng thoâng baùo trong chuùng maø töï ñi thoï trai, phaïm toäi Ñoïa. Tröôøng hôïp ñöôïc pheùp laø: hoaëc ñi treân ñöôøng, hoaëc ñi thuyeàn, hoaëc leã hoäi lôùn, hoaëc hoäi chung cuûa Sa-moân. Luùc aáy, ngöôøi daân trong nöôùc ai cuõng ñeàu nghe Phaät noùi cuùng döôøng côm cho moät Tyø-kheo nhö vaäy thì ñöôïc phöôùc nhieàu hôn cuùng döôøng côm cho naêm traêm vò A-la-haùn, caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân ñeàu tin Phaät vaø kính troïng chuùng Taêng.

774 BOÄ LUAÄT 11

TYØ-NAÏI-DA QUYEÅN 8

Phaùp Ba-daät-ñeà (Phaàn 2): Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø -Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân chöa keát giôùi khoâng aên quaù giôø ngoï. Vaøo luùc xaåm toái, toân giaû Ca-löu-ñaø-di maëc y, mang baùt vaøo thaønh Xaù-veä ñeå khaát thöïc. Luùc aáy, maây daøy ñaëc, trôøi aâm u toái ñen, noåi saám seùt ñuøng ñuøng, chôùp loùe saùng röïc. Coù moät phuï nöõ mang thai ñi ra ngoaøi laáy nöôùc. Toân giaû Ca-löu-ñaø-di ñeán cöûa ñònh vaøo khaát thöïc, chôït thaáy Ca-löu-ñaø-di trong aùnh chôùp, phuï nöõ noï kinh sôï quaù ñoä, lieàn keâu thaát thanh: - Quyû Tyø-xaù-chi! Ca-löu-ñaø-di ñaùp: - Ta laø Sa-moân chöù khoâng phaûi quyû. Phuï nöõ aáy noùi: - Naøy Sa-moân! Toâi khoâng gieát cha haïi meï oâng, sao oâng laøm haïi thai nhi cuûa toâi? Phuï nöõ aáy lieàn ñi noùi vôùi caùc Tyø-kheo thöïc haønh möôøi hai phaùp. Tyø-kheo möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo aên quaù giôø ngoï, phaïm toäi Ñoïa. Khi ñoù, toân

giaû Baø-ñaëc-baø-leâ nghe Ñöùc Theá Toân keát giôùi khoâng aên quaù giôø ngoï, lieàn noùi: - Trong hai böõa aên, böõa aên chieàu laø böõa aên ngon nhaát, vaäy maø Sa- moân Cuø-ñaøm caét maát böõa aên ñoù. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Ngaøy xöa oâng aáy cuõng ñaõ tham ñaém vò ngon chöù chaúng phaûi chæ coù ngaøy nay. Caùc vò haõy nghe ta keå: Ngaøy xöa, caùch ñaây voâ soá kieáp, vaøo kieáp taän theá, trôøi ñaát tan hoaïi. Sau ñoù, ñaát coù lôùp môõ raát ngon ngoït, nhö ñöôøng pheøn. Coù moät thieân töû A-baø-toái-la haï xuoáng ñaát aáy, duøng ngoùn tay neám lôùp môõ ngon ngoït treân

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 8 775

ñaát, yù raát öa thích, lieàn leân trôøi noùi vôùi caùc thieân töû vaø daãn caùc thieân töû xuoáng ñeå neám môõ ñaát. Ñeán ngaøy thöù ba, thaân hoï naëng neà khoâng theå bay ñöôïc nöõa. Môõ ñaát töø töø laën maát, ñaát sanh chaát maën. Veà sau, töï nhieân gaïo teû xuaát hieän. Hoï lieàn aên gaïo ñoù. Thôøi aáy ngöôøi naøy tham ñaém vò ngon, ngaøy nay laïi ñaém vò ngon. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Toân giaû Taát-laêng-leä-baït bò ñau maét. Caùc tröôûng giaû Baø-la-moân ñem ñeán bô, daàu, maät, ñöôøng ñen, ñöôøng pheøn vaø caùc thöùc aên töôi. Caùc ñeä töû thöôøng ñeå thöùc aên laïi qua ñeâm maø aên, caùc Tyø-kheo möôøi hai phaùp lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân cheá giôùi: - Tyø-kheo naøo khoâng beänh maø giöõ thöùc aên laïi qua ñeâm ñeå aên, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng nöôùc vaø thöùc aên khoâng ñöôïc trao nhaän. Thaáy vaäy, Tyø-kheo möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñöa vaøo mieäng thuoác vaø thöùc aên khoâng ñöôïc trao nhaän - töø nöôùc vaø taêm -, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo vaøo thoân xoùm thaáy cao söõa, söõa, bô, thòt, caù, nem... lieàn töï ñoäng vaøo xin. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Thích töû xin nhieàu caù, nem ñeå laøm gì? Hoï lieàn ñeán thöa caùc Tyø-kheo möôøi hai phaùp. Tyø-kheo möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp, ñuû möôøi coâng ñöùc, kieát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo bieát laøng aáy coù bô, söõa, cao söõa, caù, thòt, nem... neáu khoâng beänh maø ñeán xin, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Luùc aáy, coù hai Tyø-kheo ôû trong nuùi saâu, taïi bieân giôùi nöôùc Caâu- taùt-la, chöa töøng thaáy Phaät, thöôøng troâng mong ñöôïc gaëp Phaät. Hai ngöôøi cuøng baøn baïc roài leân ñöôøng ñi gaëp Theá Toân. khi ñoù laø cuoái muøa Xuaân, trôøi raát noùng, dôïn naéng gioáng nhö nöôùc. Maët trôøi ñaõ ñöùng boùng, ôû giöõa nôi hoang vaéng khoâng coù moät chuùt nöôùc, thaân theå khaùt chaùy. Hai ngöôøi tìm nöôùc khaép nôi nhöng chæ gaëp moät vuõng nöôùc

776 BOÄ LUAÄT 11

nhoû, nöôùc ít maø truøng nhieàu. Moät Tyø-kheo noùi vôùi Tyø-kheo kia: - Uoáng nöôùc coù truøng aáy ñeå ñuû söùc vöôït qua nôi hoang vaéng naøy vaø ñöôïc chieâm

ngöôõng Nhö Lai. Tyø-kheo kia ñaùp: - Ñaõ thoï giôùi cuûa Theá Toân, sao laïi phaù boû ñi. Nhö vaäy laø moät ngöôøi uoáng, moät ngöôøi khoâng uoáng. Ngöôøi khoâng uoáng qua ñôøi, sanh leân trôøi Ba möôi ba, ñoäi muõ laøm baèng traêm thöù chaâu baùu, ñeán gaëp Theá Toân, ñaûnh leã saùt ñaát roài ñöùng qua moät phía. Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp, vò aáy lieàn ñaït Kieán ñeá. Sau ñoù ngöôøi uoáng nöôùc môùi ñeán. Thaáy Tyø-kheo aáy tôùi, Ñöùc Theá Toân côûi y thöôïng, baøy thaân vaøng roøng vaø noùi: - OÂng laø ngöôøi ngu neân môùi chieâm ngöôõng thaân boán ñaïi, laø nôi chöùa ñaày chaát hoâi haùm. Ai thaáy phaùp thì thaáy thaân Ta. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo bieát nöôùc coù truøng maø laáy uoáng, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø chuùng Taêng. Nhoùm saùu Tyø- kheo ñeán nhaø beáp tröôùc vaø nghæ ôû ñoù. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû ñeán ñaây tröôùc, laøm trôû ngaïi vieäc naáu thöùc aên. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo möôøi hai phaùp baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñeán quaù sôùm nôi nhaø ñaõ thænh chuùng Taêng vaø ngoài hoaëc naèm, ñuøa vôùi treû con, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Coù moät tröôûng giaû thænh chuùng Taêng. Tröôûng giaû ñi khoûi khoâng coù ôû nhaø, moät mình vôï tröôûng giaû laøm thöùc aên nôi nhaø sau. Luùc aáy, toân giaû Ca-löu-ñaø-di ñeán sôùm, ngoài ôû nhaø tröôûng giaû. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Vì sao Tyø-kheo Thích töû moät mình maø cuøng phuï nöõ ngoài chung moät choã? Tyø-kheo möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñeán nhaø thænh chuùng Taêng tröôùc vaø moät mình cuøng vôùi phuï nöõ ngoài chung moät choã, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-

veä cuøng vôùi naêm traêm Tyø-kheo. Baáy giôø, thoân Tyø-la-nhieân coù Baø-la-moân teân A-kyø-ñaït-ñaâu, raát giaøu tieàn cuûa, ruoäng vöôøn sung tuùc. OÂng ta ñeán Xaù-veä, ôû nhaø moät tröôûng giaû, noùi vôùi tröôûng giaû aáy: - ÔÛ ñaây coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo thoâng minh trí tueä, laø thaày daãn daét ñoà chuùng khoâng? Neáu coù thì toâi muoán thöôøng xuyeân ñeán leã laïy, thaêm hoûi vò aáy ñeå taâm yù toâi ñöôïc khai môû. Tröôûng giaû ñaùp: - ÔÛ ñaây coù Sa-moân Cuø-ñaøm, thuoäc doøng hoï Thích, xuaát gia hoïc ñaïo, caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, nay ñaõ chöùng quaû Boà-ñeà Voâ thöôïng. Neáu muoán ñi gaëp thì ñaõ ñeán luùc ñeán ñoù thaêm hoûi. Baø-la-moân hoûi: - Cuø-ñaøm ñang ôû ñaâu? Toâi muoán ñi thaêm hoûi. Tröôûng giaû ñaùp: - Ñöùc Theá Toân ñang ôû nöôùc Xaù-veä, nôi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp- coâ-ñoäc. Muoán ñi thì ñi. Saùng sôùm, Baø-la-moân A-kyø-ñaït-ñaâu ra khoûi thaønh Xaù-veä, ñeán tinh xaù Kyø-hoaøn. Luùc aáy, Ñöùc Theá Toân ñang thuyeát phaùp cho voâ soá traêm ngaøn ngöôøi. Troâng thaáy Ñöùc Theá Toân trang nghieâm khoâng ai baèng, caùc caên ñaày ñuû, thaân maøu vaøng roøng, Baø-la-moân A-kyø-ñaït-ñaâu lieàn ñeán choã Phaät, voøng tay chaøo roài ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân giaûng noùi ñuû loaïi phaùp vi dieäu. Noùi phaùp xong, Ñöùc Theá Toân im laëng. Baø-la-moân baïch Theá Toân: - Xin Sa-moân

Cuø-ñaøm vaø chuùng Taêng nhaän lôøi thænh cuûa con trong chín möôi ngaøy keát haï. Khi ñoù, Ñöùc Theá Toân nhôù laïi nghieäp baùo tröôùc kia, khoâng theå traùnh, lieàn im laëng nhaän lôøi thænh cuûa Baø-la-moân. Baø-la-moân lieàn ñöùng daäy, voøng tay töø giaõ. Luùc töø Xaù-veä ñeán Tyø-la-nhieân, oâng ta chuaån bò ñuû loaïi thöùc aên cho ba thaùng Haï. Ñeán muøa Haï, oâng ta daën ngöôøi giöõ cöûa: - Trong ba thaùng naøy, ta ôû trong ñaây, khoâng muoán ra ngoaøi. Chôù coù cho ai vaøo. Duø coù caùc vieäc khoå, vui, laønh, döõ cuõng khoâng ñöôïc vaøo thöa vôùi ta. Ngöôøi giöõ cöûa lieàn vaâng leänh. Khi tôùi muøa Haï, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng hoøa hôïp, Ñöùc Theá Toân baûo:

- Caùc vò phaûi thu doïn y baùt ñeå ñeán thoân Tyø-la-nhieân. Naêm traêm Tyø-kheo lieàn maëc y, mang baùt theo Ñöùc Theá Toân ñeán Tyø-la-nhieân. Thôøi aáy ôû Tyø-la-nhieân khoâng coù tinh xaù, phía Baéc coù nuùi Ñaïi-thaát- lôïi-sa, hang nuùi roäng lôùn, caây coû sum sueâ, coù ñuû loaïi hoa, ñuû loaïi chim... Luùc naøy Ñöùc Theá Toân vaø chuùng Taêng nghæ ñeâm ôû nuùi aáy. Khi ñoù, thoân Tyø-la-nhieân toaøn laø Baø-la-moân, daân chuùng ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc. Ngay ñeâm aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo neân bieát, Tyø-la-nhieân naøy toaøn laø Baø-la-moân, daân chuùng ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc. Tyø-kheo naøo muoán ôû ñaây keát haï thì ôû laïi, ai khoâng muoán thì ñi ñaâu tuøy yù. Tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát lieàn leân ñænh nuùi A-maäu-ha nhaän söï cuùng döôøng cuûa phu nhaân Thích Ñeà Hoaøn Nhôn laø A-tu-luaân Tu-divaø aên côm nôi coõi trôøi trong boán thaùng. Ñöùc Theá Toân cuøng vôùi boán traêm chín möôi chín Tyø-kheo kieát-haï ôû Tyø-la-nhieân. Caùc tröôûng giaû Baø-la-moân tin Phaät, hoaëc cuùng boán böõa aên, naêm böõa aên, hoaëc saùu böõa aên roài ngöng. Caùc Tyø-kheo khaát thöïc khoâng ñöôïc. Toân giaû Muïc-kieàn-lieân baïch Phaät: - Sôû dó goïi laø Dieâm-phuø-ñeà vì quaû Dieâm-phuø-ñeà caùch ñaây voâ soá ngaøn daëm veà phía Ñoâng. Ñeå con ñi laáy quaû Dieâm-phuø-ñeà veà cho caùc Tyø-kheo aên. Caùch nôi aáy khoâng xa coù vöôøn Ha-leâ-laëc, A-ma-laëc, hoaëc laø ñeán Uaát-ñan-vieät laáy loaïi gaïo moïc töï nhieân, ñeán trôøi Ba möôi ba laáy cam loà coõi trôøi cho caùc Tyø-kheo aên, hoaëc laáy chaát beùo boå cuûa quaû ñaát, duøng tay traùi laät leân, tay phaûi laáy môõ ñaát cho caùc Tyø-kheo aên. Ñöùc Theá Toân baûo Muïc-kieàn-lieân: - Ta bieát oâng coù thaàn thoâng, nhöng nghieäp baùo ñôøi tröôùc cuûa caùc Tyø-kheo ñaõ ñeán, seõ ñem ñeå ôû ñaâu? Ñöùc Theá Toân khoâng chaáp nhaän ñeà nghò aáy. ÔÛ Tyø-la-nhieân coù nhieàu coû meàm vaø nöôùc. Coù ngöôøi buoân ngöïa thaû ngöïa ôû ñoù. Thaáy caùc Tyø-kheo khaát thöïc khoâng ñöôïc gì, oâng ta baûo caùc Tyø-kheo: - ÔÛ ñaây thoùc luùa raát maéc, khaát thöïc khoù ñöôïc. Toâi khoâng coù thöùc aên chín, boät gaïo rang hay côm khoâ, chæ coù luùa maïch. Neáu caùc vò caàn toâi seõ cuùng. Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Ñöùc Theá Toân chöa cho pheùp aên luùa maïch cuûa ngöïa.

Hoï ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tuy bieát luùa maïch laø daønh cho ngöïa, nhöng haõy tuøy thôøi ngaâm nöôùc cho nöùt moäng thì coù theå laáy aên. Khi aáy, baày ngöïa goàm naêm traêm con, chuùng Taêng coøn thieáu moät ngöôøi laø ñuû naêm traêm vò. Moãi con ngöïa moät ngaøy aên moät ñaáu luùa maïch, ngöôøi chaên ngöïa moãi ngaøy aên hai ñaáu. Ngöôøi buoân ngöïa lieàn phaân ñeàu moãi ngöôøi ngöïa chæ duøng nöûa ñaáu moät ngaøy roài ñem cuùng cho Phaät vaø chuùng Taêng. A-Nan ñem phaàn cuûa Ñöùc Theá Toân vaø phaàn mình vaøo Tyø-la- nhieân ñeå nhôø ngöôøi naáu. Gaëp moät phuï nöõ, A-Nan khen ngôïi coâng ñöùc cuûa Phaät: - Ñöùc Theá Toân coù Giôùi - Ñònh - Tueä, Giaûi thoaùt, Giaûi thoaùt tri kieán, coù ba möôi hai töôùng ñaïi tröôïng phu, taùm möôi veû ñeïp trang nghieâm thaân theå. AÙnh saùng bao quanh thaân trong phaïm vi baûy thöôùc (tính luoân aùnh saùng bao quanh hai tay, hai chaân Phaät thì hôn baûy thöôùc). Thaân coù maøu vaøng roøng, nhìn khoâng bieát chaùn, caïo boû raâu toùc, maëc aùo ca-sa, xu- aát gia hoïc Ñaïo, ñaéc quaû Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc Voâ thöôïng, cöùu chuùng sanh thoaùt khoûi nguy aùch, ñoä ngöôøi chöa ñöôïc ñoä, giaûi thoaùt cho ngöôøi chöa giaûi thoaùt, giuùp ngöôøi chöa nhaäp Nieát-baøn ñöôïc nhaäp Nieát-baøn, khoâng coøn sanh - giaø - beänh - cheát, buoàn raàu khoå naõo. Neáu khoâng xuaát gia hoïc Ñaïo, vò aáy seõ laøm vua Chuyeån luaân coù ñuû baûy baùu laø: Baùnh xe baùu, voi baùu, ngöïa baùu, ngoïc baùu, ngoïc nöõ baùu, tröôûng giaû baùu vaø quan caàm binh baùu. Vò aáy seõ coù ngaøn ngöôøi con cöôøng traùng,duõng löïc, thoáng laõnh khaép boán phöông, khoâng caàn duøng dao gaäy... Toâi vaø caùc coâ ñeàu laø beà toâi cuûa vò aáy. Hoâm nay vò aáy nhaän thænh, ñeán keát-haï ôû Tyø-la-nhieân, chò coù theå ñem luùa maïch naøy laøm boät gaïo rang giuùp khoâng? Phuï nöõ ñaùp: - Nhaø toâi coù nhieàu vieäc gaáp. Vieäc cuûa mình laøm coøn khoâng xueå, laøm sao giuùùp ngöôøi khaùc ñöôïc! Caùch ñoù khoâng xa, coù moät phuï nöõ nghe A-Nan khen ngôïi coâng ñöùc cuûa Phaät thaät laø kyø laï, coâ ta lieàn suy nghó: “Theá gian laïi coù ngöôøi nhö vaäy sao?” Coâ aáy lieàn baûo: - Ñem luùa maïch ñeán ñaây toâi laøm boät gaïo cho. Töø nay trôû ñi, Phaät, A-Nan vaø nhöõng vò tu phaïm haïnh khaùc cöù ñem luùa maïch ñeán, toâi seõ laøm boät gaïo giuùp cho. Phuï nöõ aáy lieàn xay luùa maïch roài trao cho A-Nan. Toân giaû A-Nan ñem boät ñeán choã Phaät, daâng nöôùc röûa tay chaân roài trao boät cho Phaät. Phaät lieàn aên boät aáy. Thaáy Phaät aên boät, A-Nan buoàn

780 BOÄ LUAÄT 11

rôi leä, suy nghó: “Phaät laø con cuûa quoác vöông, thöôøng aên thöùc aên ngon, chöa töøng aên thöùc aên dôû. Hoâm nay laïi aên boät luùa maïch laøm sao coù söùc khoûe ñöôïc?!”. Bieát ñöôïc yù nghó aáy, Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû A-Nan: - OÂng coù theå aên boät naøy khoâng? Ñaùp: - Daï, coù theå. Ñöùc Theá Toân lieàn trao moät ít cho A-Nan aên. A-Nan thaáy coù vò nhö cam loà coõi trôøi. A-Nan laïi suy nghó: “Ñöùc Theá Toân aên thöùc aên naøy chaéc coù söùc khoûe”. Khi Ñöùc Theá Toân aên xong, A-Nan röûa baùt, roùt nöôùc roài baïch Phaät: - Vöøa roài con nhôø moät phuï nöõ laøm boät nhöng coâ aáy khoâng laøm. Coù moät phuï nöõ khoâng caàn nhôø maø töï nhaän laøm. Xin Ñöùc Theá Toân noùi yù nghóa vieäc aáy. Ñöùc Theá Toân baûo: -

Ngöôøi khoâng chòu laøm, neáu chòu laøm thì seõ ñöôïc laøm phu nhaân ñeä nhaát cuûa Chuyeån luaân Thaùnh vöông. Ngöôøi khoâng nhôø maø laøm seõ ñaït ñöôïc coâng ñöùc lôùn. Tuy khoâng laøm theâm vieäc phöôùc naøo nöõa, nhöng cuõng ñaõ taïo nhaân Chaùnh ñaúng giaùc Voâ thöôïng. Khoâng bao laâu moïi ngöôøi ñeàu nghe tin Phaät vaø chuùng Taêng phaûi aên luùa maïch. Coù thieân ma Ba-tuaàn hoùa laøm chuùng Taêng, quaûy tuùi ñöïng côm khoâ, ñöôøng pheøn, tay mang chín traêm taám baùnh, ñi ñeán ngaû tö ñöôøng. Caùc tröôûng giaû hoûi caùc Tyø-kheo aáy: - Caùc vò töø ñaâu ñeán? Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Töø Tyø-la-nhieân ñeán. Hoûi: - Phaät vaø Tyø-kheo Taêng khoâng coù thieáu thoán sao? Caùc Tyø-kheo giaû ñaùp: - Thöùc aên uoáng doài daøo, khoâng theå aên heát. Chuùng toâi ñang mang phaàn coøn dö ñeán Xaù-veä. Baáy giôø, möôøi saùu nöôùc lôùn ñeàu hay tin Phaät vaø chuùng Taêng, trong ba thaùng an cö ôû Tyø-la-nhieân chæ aên toaøn luùa maïch. Caùc tröôûng giaû, Baø- la-moân giaøu coù ñem nhieàu cuûa caûi coù giaù trò moät öùc tieàn cuøng ngöôøi daãn ñöôøng, vôùi nhieàu xe ngöïa, laïc ñaø chôû ñaày phaåm vaät cuùng döôøng ñeán nghinh ñoùn Ñöùc Theá Toân vaø chuùng Taêng. Coøn baûy ngaøy nöõa laø heát haï, Phaät bieát maø vaãn hoûi Toân giaû A-

Nan: - Coøn bao nhieâu ngaøy nöõa maõn haï? Toân giaû A-Nan baïch Phaät: - Daï, coøn baûy ngaøy. Ñöùc Phaät baûo: - Daãn hai Tyø-kheo vaøo thoân Tyø-la-nhieân, baûo vôùi Baø-la-moân A- kyø-ñaït-ñaâu: “Phaät ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa oâng trong chín möôi ngaøy, nay ñaõ heát haïn, phaûi ñi du hoùa trong nhôn gian”. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - A-kyø-ñaït-ñaâu khoâng coù yù cuùng Phaät moät böõa côm naøo, vieäc gì phaûi caùo bieät? Ñöùc Theá Toân ñaùp: - Tuy khoâng cuùng döôøng côm, nhöng laø ngöôøi ñaõ thænh neân phaûi ñeán caùo bieät. Vaâng lôøi Phaät daïy, Toân giaû A-Nan daãn hai Tyø-kheo vaøo Tyø-lanhieân, ñöùng ôû cöûa nhaø A-kyø-ñaït-ñaâu, noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa: - Anh vaøo thöa vôùi chuû: Toân giaû A-Nan ñang ôû ngoaøi, muoán vaøo gaëp. Luùc aáy, A-kyø-ñaït-ñaâu ñang ôû saân tröôùc goäi ñaàu, maëc aùo traéng ngoài treân giöôøng daây. Ngöôøi giöõ cöûa lieàn thöa nhö treân. Tröôûng giaû ñaùp: - Môøi vò aáy vaøo. Toân giaû A-Nan lieàn vaøo, töø töø ñeán choã ngoài vaø im laëng trong choác laùt. Baø-la-moân hoûi: - Thaày ñeán coù vieäc gì? Toân giaû A-Nan ñaùp: - Ñöùc Theá Toân baûo ñaõ nhaän lôøi thænh cuûa oâng trong chín möôi ngaøy, nay Ngaøi saép ñi du hoùa nhôn gian. Baø-la-moân hoûi: - Thöa thaày A-Nan, Sa-moân Cuø-ñaøm ñaõ keát haï ôû ñaây sao? Toân giaû A-Nan ñaùp: - Tröôùc ñaây oâng ñaõ thænh maø laïi queân sao? Baø-la-moân hoûi: - Trong chín möôi ngaøy, caùc vò ñaõ laáy gì maø aên? Toân giaû A-Nan ñaùp: - Raát laø nguy khoán. Ñöùc Theá Toân vaø chuùng Taêng ñaõ aên luùa maïch cuûa ngöïa trong ba thaùng. Baø-la-moân nhôù laø mình ñaõ thænh Phaät vaø chuùng Taêng, chuaån bò toïa cuï, nhöng laïi ra leänh ngöôøi giöõ cöûa ñöøng cho ai vaøo. Baø-la-moân A-kyø-

ñaït-ñaâu laïi suy nghó: “Boán phöông xa gaàn ñeàu ñaõ nghe tin ta laøm vieäc aùc naøy: “A-kyø-ñaït-ñaâu thænh Phaät vaø chuùng Taêng maø khoâng heà cuùng

döôøng". OÂng ta laïi hoûi A-Nan: - Coù theå xin Sa-moân Cuø-ñaøm ôû laïi ñeå toâi ñöôïc saùm hoái khoâng? Toân giaû A-Nan ñaùp: - Khoâng theå ñöôïc. Nghe vaäy, A-kyø-ñaït-ñaâu buoàn raàu aùo naõo, ngaõ nhaøo xuoáng ñaát. Nhöõng ngöôøi nhaø lieàn laáy nöôùc röôùi leân maët, oâng ta môùi ngoài daäy ñöôïc. Ngöôøi nhaø noùi vôùi A-kyø-ñaït-ñaâu: - OÂng chôù coù buoàn raàu. Chuùng toâi seõ cuøng oâng ñeán saùm hoái Sa-moân Cuø-ñaøm. Neáu Phaät khoâng chòu ôû laïi thì haõy cho ngöôøi mang caùc thöùc aên uoáng naøy ñi theo sau xem Ngaøi coù thieáu thoán gì thì cuùng döôøng. Luùc naøy, Toân giaû A-Nan cuøng Baø-la-moân vaø ngöôøi nhaø oâng ta ñeán choã ñöùc Ñöùc Theá Toân ñeå saùm hoái. Troâng thaáy hoï ñeán, Ñöùc Theá Toân suy nghó: "Neáu Ta khoâng ôû laïi thì oâng aáy seõ hoäc maùu mieäng". Do loøng töø bi, Ñöùc Theá Toân laïi ôû theâm baûy ngaøy. Tröôûng giaû lieàn sai chôû taát caû caùc thöùc aên uoáng ñaõ chuaån bò cho boán thaùng ñeán chaát ñaày ngaäp. Nghe tin saùu möôi ngaøy tôùi, Ñöùc Theá Toân seõ du hoùa khaép nôi, daân chuùng Baït-kyø ñeàu chuaån bò caùc moùn cuùng döôøng ñeå daâng Nhö Lai. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân may vaù y ôû thoân Tyø-la-nhieân. Vaøo ngaøy y ñaõ ñöôïc may vaù xong, Ngaøi maëc y, mang baùt ñeán nöôùc Baït-kyø. A-kyø-ñaït-ñaâu cuõng cho chôû thöùc aên uoáng ñi theo sau Nhö Lai ñeå xem Ngaøi coù thieáu gì thì lieàn cung caáp ñaày ñuû. Bieát ñöôïc nôi Nhö Lai saép döøng chaân, oâng ta lieàn ñeán ñoù tröôùc, chuaån bò vaø noùi: - Ngaøy nay vaø ngaøy mai toâi ñaõ thænh Phaät. Nghe tin A-kyø-ñaït-ñaâu chôû thöùc aên uoáng ñi theo sau Nhö Lai, daân chuùng Baït-kyø nghó: "Nhö vaäy chaéc chaén seõ trôû ngaïi cho vieäc cuùng döôøng Phaät cuûa chuùng ta". Hoï lieàn taäp hôïp laïi ñeå tìm caùch haïn cheá khoâng cho Baø-la-moân aáy naáu côm daâng Phaät, hoaëc naáu ít, hoaëc chæ laøm nöôùc maät. Hoï noùi vôùi nhau: - Ñöøng cho Baø-la-moân aáy laøm côm daâng Phaät. Ngöôøi naøo thaáy A-kyø-ñaït-ñaâu cuõng lieàn maéng: - Baø-la-moân aùc ñoäc kia! Ngöôi cho Phaät vaø chuùng Taêng aên luùa maïch suoát chín möôi ngaøy, nay laïi chôû thöùc aên theo Phaät, laøm trôû ngaïi

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 8 783

vieäc cuùng döôøng cuûa ngöôøi khaùc Baø-la-moân aáy buoàn raàu, ñöùng ôû moät phía ñeå xem daân chuùng cuùng thieáu moùn gì thì cuùng theâm cho ñuû vaø thaáy chæ thieáu moùn chaùo ñaäu. OÂng ta lieàn laáy haït meø, tía toâ, ñaäu, giaõ A-ma-laëc, Tyø-heâ-laëc, laù loát, göøng ñeå naáu chaùo daâng Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Haõy phaân chia cho chuùng Taêng. Chuùng Taêng khoâng nhaän, vì Ñöùc Theá Toân chöa cho pheùp aên loaïi chaùo naøy. Baø-la-moân lieàn ñeán baïch Theá Toân: - Caùc Tyø-kheo khoâng chòu nhaän chaùo. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Töø nay trôû ñi, duø coù beänh hay khoâng coù beänh cuõng thöôøng aên chaùo naøy, vì noù coù naêm lôïi ích laø: tröø ñoùi khaùt, khoâng bò truùng gioù, khoâng bò thöông haøn, ñöôøng tieâu hoùa ñöôïc thoâng suoát vaø khoâng bò caùc beänh do thöùc aên gaây ra. A-kyø-ñaït-ñaâu laïi suy nghó: "Ñuû loaïi thöùc aên ñöôïc chuaån bò cho boán thaùng haï, ta ñaõ chôû ñeán ñaây, laïi khoâng ñöôïc daâng cho Phaät vaø chuùng Taêng. Ta phaûi laøm nhö phaùp teá thaàn laø raûi thöùc aên döôùi ñaát cho caùc Tyø-kheo böôùc qua. Nhö vaäy laø hoï ñaõ thoï nhaän cuûa ta". Ñöùc Theá Toân baûo: - Ñoù chaúng phaûi laø vaät ñeå duøng chaân böôùc qua. Ñoù laø

vaät ñöôïc aên baèng mieäng. Ñöùc Theá Toân lieàn thuyeát phaùp cho Baø-la-moân. Nghe phaùp xong, Baø-la-moân lieàn trôû veà. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân maëc y, mang baùt veà laïi nöôùc Xaù-veä. Coù moät ngoaïi ñaïo Phaïm chí thaân theå beùo phì ñi theo sau Theá Toân. Coù moät Baø-la-moân moä ñaïo ñeán hoûi Phaïm chí aáy: - ÔÛ ñaây coù nhaän ñöôïc thöùc aên uoáng khoâng? Ñaùp: - Nhaän ñöôïc. Laïi hoûi: - Do ñaâu maø ñöôïc? Ñaùp: - Töø tröôûng giaû troïc ñaàu maø ñöôïc. Baø-la-moân noùi: - Haõy ñi ngay ñi. OÂng ñaõ noùi lôøi noùi xaáu xa. OÂng ñöôïc maäp maïp laø nhôø Sa-moân Cuø-ñaøm maø laïi maéng vò aáy. Neáu nghe ñöôïc, Sa-moân Cuø- ñaøm seõ keát giôùi laø khoâng ñöôïc cho ngoaïi ñaïo thöùc aên uoáng.

784 BOÄ LUAÄT 11

Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Ngoaïi ñaïo aáy ñaõ quen thoùi ñieân ñaûo töø laâu. Neáu oâng ta bò truùng ñoäc thì seõ baùo vôùi quan laø bò Sa-moân Cuø-ñaøm haï ñoäc. Luùc naøy, Ñöùc Theá Toân chöa kieát giôùi cho Sa-moân maø ñi thaúng ñeán nöôùc Xaù-veä. Tröôûng giaû ôû nöôùc Xaù-veä laøm baùnh bô vaø moät traêm taám baùnh xoáp cuùng cho Phaät vaø chuùng Taêng. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät Ñöùc Theá Toân laø khi aên uoáng chöa ñuû thì khoâng ñöùng daäy, phaûi ñôïi ñeán luùc aên no. Neáu ñaøn-vieät cuùng thieáu thì nhôø Phaät löïc, taát caû ñeàu ñöôïc ñaày ñuû. Coù hai phuï nöõ Baø-la-moân ñeán xin toân giaû A-Nan ít baùnh. Toân giaû laáy cho ngöôøi naøy hai caùi vaø ngöôøi kia moät caùi baùnh. Ngöôøi ñöôïc moät caùi hoûi ngöôøi kia: - Chò ñöôïc maáy caùi? Ñaùp: - Ñöôïc hai caùi. Ngöôøi kia hoûi ngöôïc laïi: - Coøn chò ñöôïc maáy caùi? Ñaùp: - Ñöôïc moät caùi. Chò ñöôïc dö moät caùi, vaäy haõy chia bôùt cho toâi. Ñaùp: - Ai coù phaàn naáy, toâi khoâng chia ñaâu. Ngöôøi noï noùi: - Chaéc A-Nan laø choàng cuûa chò. Hai ngöôøi caõi loän nhau raát lôùn. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi A- Nan: - Vì sao hai ngöôøi aáy caõi nhau? A-Nan baïch ñaày ñuû vieäc treân vôùi Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñích thaân ñem baùnh cho Baø-la-moân vaø vôï Baø-lamoân, phaïm toäi Ñoïa. Thöùc aên coù naêm loaïi: Moät laø thöùc aên reã, cuû. Thöùc aên reã laø: Ngoù sen, rau caûi, heä-baø-ñaø (loaïi reã nhoû maø ngoït). Hai laø thöùc aên baèng thaân caây, nhö: Mía, thuùc-cô vaø caùc thaân caây coù theå aên ñöôïc. Ba laø thöùc aên baèng laù caây: Laø caùc loaïi laù coù theå aên ñöôïc. Boán laø thöùc aên baèng hoa nhö: Hoa baø-baø, la-leâ. Naêm laø thöùc aên baèng quaû nhö: Nho, cam, quaát... Laïi coù naêm loaïi thöùc aên laø: Baép, gaïo naùt, luùa maïch xanh, ñaäu oaûn, gaïo teû.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 8 785

Khi ñang aên caùc loaïi thöùc aên naøy, neáu coù Baø-la-moân ñeán xin thì phaûi noùi ñoù chaúng phaûi laø thöùc aên cuûa toâi. Coù ai xin nöôùc thì noùi ñoù chaúng phaûi nöôùc cuûa toâi. Xin traùi caây thì noùi chaúng phaûi traùi caây cuûa toâi. Khoâng ñöôïc cho baát cöù thöù gì, töø khi ñoù laø cha meï, hoaëc ngöôøi beänh Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Vua Ba-tö-naëc vaø A-xaø-theá thöôøng gaây chieán vôùi nhau, ñem binh ñaùnh nhau. Nhoùm saùu Tyø-kheo baûo nhau cuøng ñeán xem quaân maõ vaø laäp töùc ñi xem.

Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: “Sa-moân Thích töû xuaát gia hoïc ñaïo maø laïi ñi xem quaân maõ”, roài ñem vieäc aáy baïch laïi vôùi Phaät. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo khi quaân maõ saép ra traän maø ñi xem, phaïm toäi Ñoïa.

786 BOÄ LUAÄT 11

TYØ-NAÏI-DA QUYEÅN 9

Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø -Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Ñaïi thaàn cuûa vua Ba-tö-naëc nhö: Y-sa-ña, Phuù-lan-na, Haáp-baït- ñeà, laø nhöõng baäc kieán ñeá, daãn caùc Tyø-kheo ñi xem quaân maõ. Caùc Tyø- kheo cuõng coù baø con neân ôû laïi trong doanh traïi quaân maõ ñeán ba ngaøy. Thaáy vaäy caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû xuaát gia hoïc ñaïo maø sao ôû maõi trong quaân ñoäi? Caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp nghe vaäy, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo khoâng ñöôïc ôû trong quaân ñoäi quaù hai ñeâm. Neáu quaù, phaïm toäi Ñoïa. Vua Ba-tö-naëc nöôùc Caâu-taùt-la cho quaân ñoäi dieãn taäp. Caùc Tyø- kheo ñeán xem. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Chaúng phaûi laø coâng vieäc cuûa mình maø caùc Sa-moân Thích töû laïi ñeán xem. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo xem quaân ñoäi dieãn taäp, xem nghi veä, côø chæ huy cuûa quaân ñoäi... phaïm toäi Ñoïa.

Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo thöôøng tranh caõi vôùi nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo. Nhoùm saùu Tyø-kheo töï yû vaøo doøng hoï cao quyù neân ñaùnh nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo. Thaáy theá caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Vì sao caùc Tyø-kheo laïi ñaùnh nhau? Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo:

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 787

- Tyø-kheo naøo giaän döõ ñaùnh Tyø-kheo khaùc, phaïm toäi Ñoïa. Nhoùm saùu Tyø-kheo noåi giaän, duøng gaäy ñe doïa nhau, duøng tay taùt nhau. Thaáy vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo duøng gaäy ñe doïa nhau, duøng tay taùt nhau, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, Nan-Ñaø - em cuûa Baït-nan-ñaø - baûo vôùi ñeä töû cuûa Baït-nan- ñaø: - Toâi muoán ñeán nôi aáy, haõy cuøng ñi vôùi toâi. Hoï lieàn cuøng nhau ñi. Giöõa ñöôøng gaëp moät ngöôøi nöõ, Nan-ñaø lieàn daãn coâ aáy ñeán nôi kín ñaùo laøm vieäc baát tònh. Thaáy vaäy, ñeä töû cuûa Baït-nan-ñaø trôû veà noùi vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Phaät. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo thaáy Tyø-kheo khaùc phaïm toäi maø che giaáu qua ñeâm, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Thích töû Baït-nan-ñaø suy nghó: “Ñeä töû naøy ñaõ laøm nhuïc em uùt ta. Hoâm nay ta seõ baùo thuø”. Vò aáy lieàn noùi vôùi ñeä töû: - Ta muoán ñeán nôi aáy, oâng haõy maëc

y mang baùt ñi theo ta. Ta cuõng seõ baûo ñaøn-vieät cuùng döôøng cho oâng thöùc aên ngon. Hoï lieàn daãn nhau ñi töø nôi naøy ñeán nôi khaùc, töø nhaø naøy ñeán nhaø kia. Thaáy maët trôøi saép ñöùng boùng, giôø ñaùnh kieàn-chuøy ñaõ qua, Baït-nan- ñaø lieàn baûo ñeä töû: - OÂng haõy trôû veà Xaù-veä, ta khoâng thích cuøng ñi vôùi oâng. Ngöôøi ñeä töû lieàn trôû veà Kyø-hoaøn. Luùc naøy ñaõ quaù ngoï, caùc Tyø- kheo ñaõ thoï thöïc xong. Hoï lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo noùi vôùi Tyø-kheo kia: "Toâi muoán ñeán nôi aáy. Haõy cuøng ñi vôùi toâi. Toâi seõ baûo ñaøn-vieät cuùng cho oâng thöùc aên ngon". Sau khi daãn ñi, Tyø-kheo ñaõ ruû laïi noùi vôùi Tyø-kheo kia: "OÂng haõy ñi ñi. Toâi khoâng thích ñi vôùi oâng. Toâi thích ñi moät mình". Tyø-kheo naøo noùi lôøi giaû doái nhö vaäy, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä.

788 BOÄ LUAÄT 11

Ñöùc Phaät ñi töø Xaù-veä ñeán bieân giôùi nöôùc Caâu-taùt-la. Giöõa ñöôøng khoâng coù laøng xoùm neân Ngaøi nghæ ñeâm ôû moät ngoïn nuùi. Coù moät Tyø-kheo khoâng bieát neân vaùc moät khuùc caây muïc lôùn ñeán ñònh ñoát löûa. Chôït coù con raén hoå-mang töø trong boäng caây boø ra. Tyø-kheo aáy sôï haõi, keâu la thaát thanh. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo cho laø vò aáy bò cöôùp, lieàn ñeán hoûi: - Vì sao laïi keâu la kinh hoaûng vaäy? Tyø-kheo aáy lieàn keå laïi söï vieäc. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân noùi: - Tyø-kheo naøo khoâng beänh maø gom coû, cuûi, phaân boø, voû traáu, laù caây... ñeå ñoát löûa nôi ñaát troáng, hoaëc töï ñoát, hoaëc baûo ngöôøi khaùc ñoát, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñeán töø giaõ Phaät vaø chuùng Taêng ñeå ñi khaát thöïc khaép nôi trong saùu möôi ngaøy. Nghe tin Xaù-lôïi-phaát ñònh ñi du hoùa, khaát thöïc khaép nôi trong saùu möôi ngaøy, Tyø-kheo Ca-la-ñaøn-ñeà lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía roài baïch Theá Toân: - Toân giaû Xaù-lôïi-phaát bieáng treã, ngaõ maïn, khoâng töø bieät Ñöùc Theá Toân vaø chuùng Taêng maø ñònh ñi khaát thöïc khaép nhôn gian. Ñöùc Theá Toân lieàn daïy moät Tyø-kheo ñeán choã Xaù-lôïi-phaát, goïi vò aáy ñeán gaëp Theá Toân. Tyø-kheo aáy lieàn rôøi khoûi choã ngoài, ñaûnh leã saùt ñaát roài ñeán choã Tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát, noùi: - Ñöùc Theá Toân baûo toâi goïi Tröôûng laõo ñeán gaëp Ñöùc Theá Toân. Xaù-lôïi-phaát cuøng Tyø-kheo aáy ñeán choã Nhö Lai, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân baûo Tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát: - Vöøa roài, khi oâng ñi ñöôïc moät laùt thì coù Tyø-kheo naøy ñeán noùi: "Xaù-lôïi-phaát khoâng töø giaõ Phaät vaø chuùng Taêng maø ñònh ñi khaát thöïc trong nhôn gian". Tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät: - Con ñeán nôi naøo cuõng ñeàu ñuùng yù chæ cuûa Phaät, bao giôø cuõng töø giaõ chuùng roài môùi ñi. Vieäc Tyø-kheo naøy baïch vôùi Phaät laø söï nhaàm laãn. Gioáng nhö con boø hieàn laønh ñaõ bò chaët hai söøng, döôïc daét ñi trong nhôn gian thì khoâng phieàn ai caû. Cuõng vaäy, con chöa töøng bieáng nhaùc, ngaõ maïn khoâng töø giaõ ñaïi chuùng maø ñi. Gioáng nhö maët ñaát naøy chöùa ñöïng caû nhöõng chaát dô baån, lôùn nhoû, maët ñaát khoâng noùi seõ chôû vaät naøy, khoâng

chôû vaät kia. Con cuõng vaäy, khoâng khaùc gì maët ñaát thì laøm sao coù theå löôøi bieáng, ngaõ maïn khoâng töø giaõ Taêng chuùng maø ñi! Tyø-kheo Ca-la-ñaøn-ñeà lieàn rôøi khoûi choã, ñaûnh leã saùt chaân Tröôûng laõo Xaù-lôïi-phaát ñeå saùm hoái: - Thöa toân giaû Xaù-lôïi-phaát, xin haõy tha thöù cho toâi. Toâi nhö ngöôøi ngu si khoâng bieát gì. Vì sao toâi laïi phæ baùng tònh haïnh cuûa thaày. Toâi ñaõ phaïm toäi voïng ngöõ. Xin Toân giaû Xaù-lôïi-phaát haõy nhaän söï saùm hoái cuûa toâi. Ñöùc Theá Toân baûo Xaù-lôïi-phaát: - Haõy nhaän söï saùm hoái ñoù, ñöøng ñeå ñaàu Tyø-kheo aáy bò vôõ thaønh baûy maûnh ngay taïi choã ngoài naøy. Vaâng lôøi Phaät daïy, Xaù-lôïi-phaát lieàn nhaän söï saùm hoái aáy. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo theo thöôøng phaùp, töø giaõ chuùng Taêng vaø ñöôïc Taêng cho pheùp ra ñi, sau ñoù coù Tyø-kheo noùi: “Tyø-kheo kia khoâng töø giaõ chuùng Taêng ñuùng nhö phaùp”. Tyø-kheo noùi traùi vôùi söï thaät nhö vaäy, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Sa-di La-vaân - ñeä töû cuûa Xaù-lôïi-phaát - khoâng ñöôïc pheùp nguû trong phoøng thaày vaøo ban ñeâm. Ñeán caùc phoøng khaùc cuõng ñeàu bò töø choái, chæ coøn phoøng daønh cho khaùch Taêng laø khoâng coù ngöôøi, La-vaân lieàn nguû trong aáy. Nguû ñöôïc moät laùt laïi coù moät Tyø-kheo khaùch ñeán, noùi: - OÂng laø Sa-di, haõy ñi traùnh choã khaùc ñeå ñaïi Sa-moân nhö ta ôû. OÂng ta lieàn keùo La-vaân ra. Khi aáy, La-vaân rôi nöôùc maét, ñi ñeán nhaø xí cuûa Nhö Lai, vaøo trong nhaø aáy, goái ñaàu leân ñoâi giaøy cuûa Nhö Lai maø nguû. Coù moät con raén ñoäc thöôøng ôû trong nhaø xí, ñaõ ñi ra ngoaøi tìm thöùc aên. Giöõa ñeâm, möa to gioù lôùn, raén boø veà nhaø xí. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät laø moät ñeâm ba thôøi, quaùn saùt chuùng sanh xem ai ñaùng ñöôïc cöùu ñoä vaø thaáy La-vaân saép bò raén ñoäc laøm haïi, caàn ñöôïc cöùu, Ñöùc Theá Toân lieàn duøng löïc Tam muoäi, ñeán nhaø xí, khaûy moùng tay ba laàn ñeå ñaùnh thöùc La-vaân. Ñöùc Theá Toân hoûi: - OÂng laø Sa-di naøo? Ñaùp: - Daï con laø La-vaân. Ñöùc Theá Toân hoûi:

- Vì sao nguû ôû ñaây? La-vaân baïch ñaày ñuû vôùi ñöùc Theá Toân. Luùc naøy, Nhö Lai duøng khuyûu tay traùi oâm La-vaân, daãn vaøo hang ñaù. Saùng hoâm sau, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, baûo caùc Tyø- kheo: - Sa-di naøy khoâng cha khoâng meï, chæ troâng caäy vaøo Hoøa-thöôïng, A-xaø-leâ tuøy thôøi troâng nom. Neáu hai vò aáy khoâng troâng nom thì ai seõ troâng nom? Töø nay trôû ñi cho pheùp Sa-di ñöôïc nguû vôùi Tyø-kheo hai ñeâm. Neáu quaù, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Tyø-kheo Xieån-noä khôûi yù nghó xaáu: “Xeùt theo phaùp Nhö Lai ñaõ noùi thì toâi bieát laø phaïm, nhöng phaùp aùc naøy chöa ñuû ñeå thaønh toäi”. Caùc Tyø-kheo nghe tin Tyø-kheo Xieån-noä sanh yù nghó xaáu xa: “Xeùt theo phaùp Nhö Lai ñaõ noùi thì toâi bieát mình ñaõ phaïm, nhöng phaùp aùc naøy chöa ñuû ñeå thaønh toäi”. Caùc Tyø-kheo lieàn ñeán choã Tyø-kheo Xieån-noä, baûo Tyø-kheo Xieån-noä: - Coù thaät thaày ñaõ noùi: “Xeùt theo phaùp Nhö Lai noùi thì toâi ñaõ phaïm, nhöng phaùp

aùc aáy khoâng ñuû ñeå thaønh toäi”? Tyø-kheo Xieån-noä ñaùp: - Vieäc aáy ñuùng nhö vaäy. Theo phaùp Ñöùc Theá Toân noùi thì toâi ñaõ phaïm nhöng phaùp aùc naøy khoâng ñuû thaønh toäi. Caùc Tyø-kheo baûo: - Haõy thoâi ñi, naøy Xieån-noä! Khoâng ñöôïc noùi nhö vaäy. Ñöøng neân phæ baùng Ñöùc Nhö Lai. Ngöôøi phæ baùng Nhö Lai thì seõ khoâng ñöôïc toát ñeïp trong ñôøi hieän taïi. Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän ñeå noùi ñoù laø phaïm toäi aùc. Naøy Xieån-noä! Thaày haõy xaû boû kieán chaáp aáy ñi. Tuy ñöôïc caùc Tyø-kheo khuyeân raên, nhöng Xieån-noä khoâng chòu nghe theo. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo khôûi yù nghó aùc naøy: “Xeùt theo phaùp Phaät daïy thì toâi ñaõ phaïm, nhöng vieäc aùc aáy khoâng ñuû ñeå thaønh toäi”. Caùc Tyø-kheo hieàn thieän can giaùn Tyø-kheo aáy ñeán ba laàn, neáu nghe thì toát, neáu khoâng nghe, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc aáy, Tyø-kheo Xieån-noä vaãn laøm theo thoùi xaáu, khoâng thaân caän

vôùi chuùng Taêng maø keát baïn vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo vaø nhaän söï daïy baûo cuûa hoï. Caùc Tyø-kheo thaáy vaäy, lieàn ñeán baïch vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo laøm theo thoùi xaáu, hoaëc ngoài, hoaëc naèm, hoaëc noùi chuyeän vôùi ngöôøi ñaõ bò taãn xuaát, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, toân giaû Muïc-kieàn-lieân coù hai ñeä töû Sa-di khoâng giöõ giôùi vaø laøm theo phaùp aùc. Hoï thöôøng laøm vieäc xaáu xa ôû beân ngoaøi Kyø-hoaøn. Thaáy vaäy, caùc Tyø-kheo baûo vôùi Sa-di aáy: - Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi söï baát tònh cuûa daâm duïc, cuûa vieäc höôùng veà daâm, nghó veà daâm, söï thieâu ñoát cuûa daâm, söï dô baån cuûa daâm. Vaäy maø vì sao caùc chuù vaãn laøm theo vieäc baát tònh naøy? Sa-di ñaùp: - Chuùng toâi ñaõ töøng nghe Nhö Lai daïy: “Ngöôøi laøm vieäc daâm duïc khoâng coù toäi”. Caùc Tyø-kheo noùi: - OÂng laø Sa-di, khoâng ñöôïc noùi: “Ñöùc Theá Toân daïy: laøm vieäc daâm duïc khoâng coù toäi”. Khoâng neân phæ baùng Nhö Lai. Ai phæ baùng Nhö Lai thì hieän ñôøi hieän taïi khoâng ñöôïc toát ñeïp. Naøy Sa-di! OÂng haõy xaû boû aùc kieán naøy ngay. Luùc ñoù, Sa-di aáy khoâng nghe lôøi can giaùn cuûa Tyø-kheo. Caùc Tyø- kheo khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Sa-di naøo noùi: “Nhö Lai daïy laøm vieäc daâm duïc laø khoâng coù toäi”. Caùc Tyø-kheo can giaùn: “Naøy Sa-di, oâng ñöøng neân noùi: Ñöùc Theá Toân daïy: laøm vieäc daâm duïc khoâng coù toäi. Khoâng neân phæ baùng Nhö Lai. Ai phæ baùng Nhö Lai thì ñôøi hieän taïi khoâng ñöôïc toát ñeïp”. Neáu Sa-di aáy nghe theo lôøi can giaùn thì toát. Neáu khoâng nghe theo thì Tyø-kheo phaûi noùi vôùi Sa-di: “Töø nay trôû ñi, oâng khoâng ñöôïc ñaûnh leã Nhö Lai, khoâng ñöôïc ñi theo Tyø-kheo. Caùc Sa-di ñöôïc nguû chung phoøng vôùi Tyø-kheo trong hai ñeâm, rieâng oâng khoâng ñöôïc nhö vaäy. OÂng haõy ñi ñi! Khoâng ñöôïc ôû laïi ñaây”. Tyø-kheo naøo bieát Sa-di naøy ñaõ bò ñuoåi maø daãn veà ñeå sai baûo hoaëc nguû cuøng phoøng ñeâm, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Tyø-xaù-khö - meï cuûa

traêm ngaøn löôïng vaøng, ñeán choã Theá Toân. Giöõa ñöôøng, coâ aáy suy nghó: “Ñeán gaëp Ñöùc Theá Toân maø ñeo sôïi daây chuyeàn thì chaúng coù leã pheùp”. Coâ aáy lieàn côûi sôïi daây chuyeàn, goùi trong taám vaûi roài giao cho moät naøng haàu. Khi aáy, meï cuûa Voâ-di-la ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân giaûng cho coâ aáy nghe caùc phaùp vi dieäu. Nghe phaùp xong, coâ aáy rôøi khoûi choã ngoài, ñaûnh leã Phaät maø ñi. Luùc naøy naøng haàu boû queân sôïi daây chuyeàn vaøng. Toân giaû A-Nan thaáy, lieàn nhaët leân roài phaân vaân khoâng bieát mình coù phaïm toäi Ñoïa hay khoâng, lieàn baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo caàm naém chuoãi anh laïc baèng vaøng, chaâu baùu hoaëc daïy ngöôøi caàm, phaïm toäi Ñoïa, tröø khi nhaët ñöôïc vaøng, chaâu baùu trong khuoân vieân cuûa Taêng, phaûi thoâng baùo khaép. Neáu khoâng ai nhaän thì giöõ laïi chín möôi ngaøy. Sau chín möôi ngaøy laïi thoâng baùo, neáu khoâng ai nhaän thì giöõ laïi ba naêm. Sau ba naêm laïi thoâng baùo. Neáu khoâng ai nhaän thì ñem cuùng cho Taêng. Neáu sau ba naêm coù chuû ñeán tìm thì laáy vaät cuûa Taêng ñeå traû laïi. Ñoù laø tröôøng hôïp ñöôïc pheùp laáy. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y môùi chöa nhuoäm. Caùc tröôûng giaû thaáy vaäy, lieàn noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû naøy khoâng chòu nhuoäm y maø ñaép thì coù khaùc gì ngöôøi ñôøi? Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo nhaän ñöôïc y môùi thì phaûi nhuoäm moät trong ba maøu: xanh, ñen, moäc-lan. Tyø-kheo naøo khoâng nhuoäm moät trong ba maøu aáy, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Vua Ba-tö-naëc laøm moät nhaø taém rieâng vaø hoûi caùc Tyø-kheo: - Hoâm nay caùc vò coù caàn taém khoâng? Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Caàn. Vua baûo caùc Tyø-kheo: - Haõy taém trong nhaø taém cuûa toâi. Caùc Tyø-kheo hoaëc taém buoåi saùng, hoaëc taém buoåi chieàu, hoaëc taém buoåi toái.

Vaøo buoåi toái, vua Ba-tö-naëc ñeán ñònh taém, nhöng caùc Tyø-kheo ñang taém neân vua phaûi ñôïi ñeán gaàn saùng môùi ñöôïc taém. Vua suy nghó: “Neáu khoâng gaëp Nhö Lai maø voäi trôû vaøo thaønh thì chaúng phaûi laø pheùp taéc cuûa ta”. Vua Ba-tö-naëc lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi vua: - Trôøi coøn toái, vua ñi ñaâu maø gheù ñaây vaäy? Vua lieàn baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân giaûng noùi cho vua nghe caùc phaùp roài im laëng. Nghe thuyeát phaùp xong, vua rôøi khoûi choã ngoài, ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài ñi. Khi vua ñi ñöôïc moät laùt, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo nöûa thaùng taém moät laàn, neáu quaù, phaïm Ba-daät-ñeà. Tröø thôøi gian thích hôïp: Moät thaùng röôõi cuoái muøa Xuaân, moät thaùng tröôùc khi maõn Haï, ñoù laø thôøi gian ñöôïc taém thöôøng xuyeân. Hoaëc khi trôøi noùng, trôøi gioù, möa, laøm vieäc

cho chuùng Taêng, ñi ñöôøng cuõng ñöôïc taém thöôøng xuyeân. Ñöùc Phaät ôû taïi thaát baèng ñaù, beân soâng Di-haàu, thuoäc Tyø-xaù-ly. Luùc naøy, caùc thieáu nieân Tyø-xaù-ly chôi baén teân ôû cöûa thaønh, caùc muõi teân noái ñuoâi nhau. Vaøo saùng sôùm, toân giaû Ca-löu-ñaø-di maëc y mang baùt vaøo thaønh Tyø-xaù-ly khaát thöïc. Thaáy caùc thieáu nieân chôi baén teân, caùc muõi teân noái ñuoâi nhau, vò aáy lieàn ñeán choã baén teân baûo vôùi caùc thieáu nieân: - Caùc caäu baén tuy thaät gioûi nhöng cuõng khoâng baèng ta. Caùc thieáu nieân lieàn trao cung teân cho Ca-löu-ñaø-di. Ca-löu-ñaø-di hoûi: - Caùc caäu muoán toâi baén vaät gì? Khi aáy, coù moät con dieàu haâu bay treân khoâng, caùc thieáu nieân baûo: - Haõy baén con chim naøy. Ca-löu-ñaø-di lieàn duøng muõi teân coù boán caïnh baén chim, laøm cho noù ñöùng yeân treân khoâng trung, khoâng theå bay ñöôïc. Caùc thieáu nieân noùi: - Khoâng gieát noåi con chim naøy thì coù gì laø gioûi! Ca-löu-ñaø-di hoûi: - Muoán baén vaøo choã naøo? Thieáu nieân noùi: - Baén vaøo maét beân phaûi.

Ca-löu-ñaø-di lieàn baén vaøo maét beân phaûi laøm chim rôi xuoáng ñaát maø cheát. Caùc thieáu nieân ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo gieát cheát suùc sanh, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo thöôøng cuøng nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo tranh caõi. Hai nhoùm cuøng ñi ñöôøng. Nhoùm saùu Tyø-kheo baûo nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo: - Caùc thaày ñi tröôùc ñaïp cheát coân truøng, phaïm Ba-daät-ñeà. Haõy ñeán saùm hoái vôùi chuùng toâi. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo lieàn ñeán saùm hoái. Nghe vaäy, caùc Tyø- kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân lieàn cheá giôùi: - Coù Tyø-kheo khoâng gieát truøng. Tyø-kheo naøo vu khoáng Tyø-kheo aáy ñaõ gieát truøng, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Caùc Tyø-kheo ngoài thieàn trong phoøng. Khi aáy, trôøi raát noùng, laøm moïi ngöôøi ñeàu buoàn nguû. Caùc Tyø-kheo buùng ngoùn tay ñeå caûnh tænh laãn nhau. Keá ñoù, hoï laïi duøng ngoùn tay ngoaùy trong mieäng. Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Caùc Tyø-kheo ngoài thieàn, Tyø-kheo naøo duøng ngoùn tay nhòp nhòp ñeå laøm tænh nguû, keá ñoù laïi duøng ngoùn tay ngoaùy trong mieäng ngöôøi khaùc, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Luùc naøy, caùc Tyø-kheo ngoài thieàn trong phoøng. Trôøi raát noùng laøm moïi ngöôøi ñeàu buoàn nguû. Caùc Tyø-kheo laáy nöôùc röôùi nhau ñeå laøm tænh nguû. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo khoâng ñöôïc duøng nöôùc röôùi nhau ñeå caûnh tænh khi ngoài thieàn. Ai laøm, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, toân giaû A-na-luaät keát haï ôû bieân giôùi nöôùc Caâu-taùt-la. Keát-haï xong, vò aáy maëc y mang baùt ñeán nöôùc Xaù-veä ñeå khaát thöïc. Khi ñi qua moät ngoâi laøng, vò aáy hoûi moïi ngöôøi: - ÔÛ ñaây coù choã naøo nghæ ñeâm ñöôïc khoâng?

Moïi ngöôøi chæ ñeán nhaø moät quaû phuï vaø baûo: - Coù theå nghæ ôû ñaáy. Toân giaû A-na-luaät lieàn ñeán nhaø ñoù vaø baûo: - Naøy chò, toâi coù theå ôû ñaây ñöôïc khoâng? A-na-luaät coù töôùng maïo khoâi ngoâ, ngöôøi phuï nöõ troâng thaáy lieàn khôûi yù daâm neân ñaùp: - Coù theå nghæ ñeâm ôû ñaây. Coâ aáy lieàn queùt doïn phoøng, traûi giöôøng cho ngoài ôû beân trong vaø chuaån bò caùc thöùc aên uoáng. Khi trôøi saép toái, coâ aáy ñem nöôùc tôùi cho A-na-luaät röûa tay, roài mang thöùc aên ñeán vaø môøi: - Sa-moân haõy aên ñi. A-na-luaät ñaùp: - Toâi chæ aên moãi ngaøy moät laàn, khoâng aên chieàu. Quaû phuï suy nghó: "Tuy khoâng aên, nhöng toái chaéc seõ naèm chung vôùi ta". Coâ aáy laïi traûi giöôøng toát cho naèm. Quaû phuï aên xong, ñoát ñeøn daàu roài ñöùng ôû ñaàu giöôøng, níu keùo y aùo cuûa A-na-luaät, ñònh laøm vieäc baát tònh. A-na-luaät noùi: - Phaïm haïnh cuûa ta thanh tònh, khoâng theå laøm theo yù coâ. Ñöùc Theá Toân ñaõ duøng voâ soá phöông tieän noùi veà söï baát tònh cuûa daâm, cuûa vieäc höôùng ñeán daâm, nieäm daâm, söï thieâu ñoát cuûa daâm. Suoát ñeâm, quaû phuï quaáy nhieãu A-na-luaät nhöng khoâng ñöôïc, lieàn suy nghó: "Ñaây aét laø Sa-moân thanh tònh, chaúng phaûi laø haïng baát tònh". Taâm yù coâ ta lieàn ñöôïc khai môû vaø tin töôûng A-na-luaät. A-na-luaät giaûng cho coâ aáy nghe phaùp vi dieäu. Quaû phuï laäp töùc deïp boû hai möôi öùc taø kieán vaø chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn. Coâ aáy lieàn ñöùng daäy ñaûnh leã saùt chaân A-na-luaät vaø noùi: - Töø nay trôû ñi, con xin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng, xin laøm Öu-baø-di, suoát ñôøi khoâng saùt sanh. Xin toân giaû A-na-luaät nhaän lôøi thænh cuûa con, haøng ngaøy ñeán thoï thöïc ôû ñaây. A-na-luaät im laëng nhaän lôøi. Quaû phuï lieàn vaøo trong chuaån bò caùc loaïi thöùc aên, daâng nöôùc saïch, töï tay daâng thöùc aên. Khi toân giaû aên xong, coâ aáy daâng nöôùc roài quyø phía tröôùc, baïch Toân giaû: - Xin haõy nhaän y aùo, thöùc aên uoáng, giöôøng naèm, thuoác chöõa beänh cuûa con ñeán troïn ñôøi.

796 BOÄ LUAÄT 11

A-na-luaät im laëng nhaän lôøi. A-na-luaät thuyeát phaùp xong lieàn ñöùng daäy, ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân ôû nöôùc Xaù-veä, ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät phía. Phaät hoûi Toân giaû A-na-luaät: - Trong haï coù thieáu thoán gì khoâng? A-na-luaät baïch Phaät: - Daï khoâng thieáu gì caû. A-na-luaät ñem vieäc aáy baïch ñaày ñuû vôùi Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - A-na-luaät! Gioáng nhö coù boán con raén ôû trong moät phoøng, thaø ôû cuøng moät choã vôùi raén ñoäc, chöù khoâng ngoài chung giöôøng vôùi ngöôøi nöõ. Gioáng nhö coù moät ngöôøi saùng suoát, vua ra leänh ngöôøi naøy coi giöõ boán con raén aáy, cho aên uoáng ñieàu ñoä vaø baûo: "Neáu moät con raén noåi giaän thì seõ gieát oâng ngay. OÂng haõy laøm theo nhöõng gì oâng thaáy laø ñuùng". Ngöôøi aáy lieàn boû ñi vaø laïi gaëp naêm teân cöôùp caàm ñao ñònh gieát mình. Naøy A-na-luaät! Ngöôøi aáy sôï boán con raén neân troán ñi, laïi gaëp naêm teân cöôùp, laïi traùnh khoûi chuùng, laïi gaëp saùu keû thuø thöôøng rình tìm caùch haïi ngöôøi aáy. Heã gaëp laø hoï seõ gieát oâng aáy ngay. OÂng ta laïi thoaùt khoûi naïn ñoù. Phía tröôùc coù caên nhaø troáng, oâng aáy muoán vaøo troán trong ñoù. Thaáy nhaø troáng vaéng, oâng ta ñaäp vaøo boán vaùch thì gaëp moät caùi bình roãng. Coù moät ngöôøi ñeán baûo: "Coù giaëc ñang ñeán, haõy

troán ngay ñi!" Vöøa ra coảng, oâng ta ñaõ gaëp giaëc vaø laïi troán thoaùt. Phía tröôùc coù nuùi, soâng, nöôùc chaûy raát xieát, coù voâ soá ngöôøi ñaõ rôi xuoáng nöôùc cheát. Nôi oâng aáy ñang ñöùng laïi coù hoå, soùi ñònh ñeán laøm haïi. OÂng ta muoán vöôït soâng nhöng khoâng coù ghe, thuyeàn. OÂng ta suy nghó: "Ta phaûi laøm caùch naøo ñeå vöôït qua soâng naøy?" OÂng ta lieàn gom caây, coû buoäc laïi thaønh chieác beø, duøng tay chaân bôi trong nöôùc vaø qua ñeán bôø beân kia, thoaùt khoûi boán con raén, naêm teân cöôùp, saùu keû thuø, teân giaëc nôi nhaø troáng, nuùi, soâng, hoå, soùi... Ngöôøi saùng suoát aáy ñaõ ñöôïc soáng soùt. Ñöùc Phaät baûo A-na-luaät: - Lyù do ta ñöa ra ví duï naøy laø ñeå giaûi thích yù nghóa naøy: Nôi raén ôû laø duï cho thaân naøy. Thaân maäp, traéng, xinh ñeïp naøy nhôø cha meï maø ñöôïc lôùn. Thaân naøy voâ thöôøng, laø phaùp hö hoaïi. Boán con raén laø boán Ñaïi: Ñòa, Thuûy, Hoûa, Phong. Moãi ñaïi maø taêng

leân thì cheát ngay. Naêm teân giaëc laø naêm AÁm: Saéc, Thoï, Töôûng, Haønh, Thöùc. Saùu keû thuø laø duï cho saùu Nhaäp. Nhaø troáng laø duï cho saùu Caên: Nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù xöù. Quaùn saùt maét thì thaáy maét laø khoâng, quaùn saùt tai, muõi, löôõi, thaân, yù thì thaáy.... yù laø khoâng. Ra cöûa gaëp giaëc laø duï cho saùu Traàn beân ngoaøi. Nuùi soâng laø duï cho boán söû ôû coõi Duïc, ñoù laø: Duïc söû, baát khaû söû, nghi söû, kieán söû. Nöôùc soâng laø ba aùi, ñoù laø: Duïc aùi, saéc aùi vaø voâ saéc aùi. Hoå, soùi ôû nôi cö truù laø naêm ñöôøng sanh töû. Vöôït qua bôø kia laø Nieát-baøn. Beø laø taùm Chaùnh ñaïo Tay chaân bôi trong nöôùc laø söï doõng maõnh, tinh taán. Ngöôøi saùng suoát ñöôïc soáng laø Nhö Lai Voâ Sôû Tröôùc Ñaúng Chaùnh Giaùc. Ñöùc Phaät, baûo Toân giaû A-na-luaät: - Ta cuøng oâng khoå nhoïc tinh caàn hoïc ñaïo chính laø nhö vaäy. Vì theá phaûi thöôøng ngoài thieàn ôû nôi vaéng veû, beân goác caây, ñöøng neân löôøi bieáng. Nhaân vieäc aáy, Ñöùc Theá Toân keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo nguû ñeâm chung phoøng vôùi ngöôøi nöõ, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi nuùi Baïch Thieän. Giöõa ñeâm, Phaät daäy ñi kinh haønh tröôùc thaát. Luùc aáy, Tyø-kheo Tuna-saùt-ña, con cuûa ngöôøi ñoùng kòch, duøng y truøm kín laïi, ñeán doïa Ñöùc Theá Toân: - Ta laø ñaïi thaàn cuûa trôøi ñaát, oâng haõy traùnh xa ta. Ñöùc Theá Toân baûo: - Möôøi taùm öùc ma ñeán ñe doïa cuõng khoâng theå laøm ñoäng moät sôïi loâng cuûa Ta, huoáng gì moät ngöôøi truøm kín aùo nhö ngöôi maø doïa ñöôïc ta sao? Saùng hoâm sau, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Tyø-kheo naøo töï huø nhaùt ngöôøi khaùc, hoaëc baûo ngöôøi huø doïa, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä. Nhoùm saùu Tyø-kheo giaáu y baùt cuûa nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo. Khi

ñaùnh kieàn chuøy, chuùng Taêng vaøo choã ngoài, nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo tìm y baùt khoâng bieát ôû ñaâu. Khi chuùng Taêng ñaõ giaûi taùn, hoï môùi ñöôïc traû y baùt. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo noùi: - OÂng laø Sa-moân, sao laïi troäm y baùt cuûa ngöôøi khaùc? Nhoùm saùu Tyø-kheo noùi: - Chæ ñuøa thoâi chöù ñaâu coù

troäm. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñuøa giôõn giaáu y baùt, oáng khoùa, oáng ñöïng kim, giaøy da... vaø caùc vaät khaùc, töï giaáu hoaëc baûo ngöôøi khaùc giaáu, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä. Thích töû Baït-nan-ñaø baùn chòu y cho Tyø-kheo ni, sau ñoù möôïn laïi ñeå maëc. Khi maëc y aáy ñaõ raùch, Tyø-kheo aáy laïi theo coâ ni noï ñoøi tieàn y. Nghe vaäy, Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo baùn chòu y cho Tyø-kheo, Tyø-kheo ni, Thöùc xoa ma ni, Sa-di, Sa-di ni, laïi möôïn maëc, khi maëc raùch laïi ñoøi tieàn y, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä. Toân giaû Ma-ha-caâu-trí-la töø nöôùc Caâu-taùt-la ñeán nöôùc Xaù-veä. Doïc ñöôøng vò aáy nguû ôû laøng khaùc. Luùc ñoù, trong laøng coù hai vôï choàng caõi loän, ngöôøi vôï boû troán. Vaøo saùng sôùm, toân giaû Ma-ha-caâu-trí-la maëc y mang baùt ra khoûi thoân naøy, ñeán nöôùc Xaù-veä. Treân ñöôøng gaëp ngöôøi phuï nöõ aáy, phuï nöõ aáy hoûi Sa-moân: - Thaày ñònh ñi veà ñaâu? Ñaùp: - Ñeán nöôùc Xaù-veä. Phuï nöõ ñoù noùi vôùi Sa-moân: - Xin laøm baïn ñöôøng ñeå cuøng ñeán nöôùc Xaù-veä. Ñaùp: - Tuøy yù. Luùc naøy, ngöôøi choàng tìm vôï khoâng thaáy, gaëp moät ngöôøi ñi ñöôøng lieàn hoûi: - Treân ñöôøng coù thaáy moät ngöôøi phuï nöõ ñi veà phía Taây khoâng? Ngöôøi kia ñaùp: - Coù moät phuï nöõ cuøng ñi veà phía Taây vôùi moät Sa-moân.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 799

Ngöôøi choàng noåi giaän, ñuoåi theo baét ñöôïc Sa-moân, lieàn hoûi: - OÂng laø Tyø-kheo, ñònh daét vôï toâi ñi ñaâu? Tyø-kheo ñaùp: - Toâi khoâng coù daét ñi. Coâ aáy töï ñi theo. Ngöôøi choàng lieàn ñaùnh Sa-moân nhöø töû roài thaû ñi. Ñeán nöôùc Xaù-veä, ngöôøi choàng noùi vôùi caùc Tyø-kheo, caùc Tyø-kheo baïch vôùi Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo ñi chung ñöôøng vôùi phuï nöõ töø moät laøng ñeán moät laøng, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông-xaù. Tyø-kheo Töø-ñòa vu khoáng toân giaû Ñaïp-baø phaïm Taêng-giaø-baø-thi- sa. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân kieát gôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo vu khoáng Tyø-kheo khaùc phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa khoâng caên cöù, phaïm Ba-daät-ñeà. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Coù moät Tyø-kheo töø Caâu-taùt-la ñeán nöôùc Xaù-veä. Giöõa ñöôøng, ñeán vöôøn AÂm-la thì gaëp ñaùm cöôùp. Vò aáy hoûi ñaùm cöôùp: - Caùc anh ñi ñaâu vaäy? Ñaùp: - Ñeán nöôùc Xaù-veä. Sa-moân lieàn xin laøm baïn ñöôøng vaø ñaùm cöôùp ñoàng yù. Ñeán nöôùc Xaù-veä, ñaùm cöôùp khoâng daùm ñi ñöôøng lôùn vaø bò ñoäi caûnh veä baét goïn. Caûnh veä hoûi ñaùm cöôùp: - Sa-moân naøy cuõng laøm cöôùp sao? Ñaùp: - Laø ngöôøi ñöùng ñaàu. Hoï lieàn daãn ñeán gaëp quan vaø trình baøy ñaày ñuû söï vieäc. Quan aáy coù taâm ñaïo raát toát neân noùi: - Sa-moân Thích töû quyeát khoâng laøm cöôùp. Haõy ñi ñi vaø ñöøng taùi phaïm nöõa. Tyø-kheo aáy ñeán nöôùc Xaù-veä, noùi vôùi caùc Tyø-kheo, caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo bieát maø ñi chung vôùi giaëc cöôùp töø moät laøng ñeán moät laøng, phaïm toäi

Ñoïa. Phaät ôû taïi vöôøn Truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông-xaù. Luùc aáy, toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân höôùng daãn hôn möôøi thieáu nieân

ôû thaønh La-duyeät vaøo Ñaïo. Vò aáy taäp hôïp baûy taùm chuïc Sa-di treû chöa ñuû hai möôi tuoåi vaø laàn löôït truyeàn giôùi Cuï tuùc. ÔÛ beân ngoaøi vöôøn Truùc, caùc Sa-di aáy thieáu söùc khoûe, ñoùi buïng quaù neân keâu gaøo ñoøi aên. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Toân giaû A-Nan: - Ai ñang keâu gaøo than khoùc vaäy? A-Nan baïch Phaät: - Toân giaû Muïc-kieàn-lieân truyeàn giôùi Cuï tuùc cho baûy taùm chuïc Sa- di ôû beân ngoaøi. Vì ñoùi khoâng ñöôïc aên neân hoï keâu khoùc. Ñöùc Theá Toân bieát nhöng vaãn hoûi Toân giaû Muïc-kieàn-lieân: - OÂng ñaõ truyeàn giôùi Cuï tuùc cho ngöôøi chöa ñuû hai möôi tuoåi, phaûi khoâng? Ñaùp: - Ñuùng vaäy, thöa Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Chöa ñuû hai möôi tuoåi, khoâng theå chòu noåi noùng laïnh, ñoùi khaùt, cuõng khoâng theå haønh ñaïo. Ngöôøi ñuû hai möôi tuoåi môùi coù theå chòu ñöôïc ñoùi khaùt, noùng laïnh, laïi coù theå haønh ñaïo. Tyø-kheo naøo truyeàn giôùi Cuï tuùc cho Sa-di chöa ñuû hai möôi tuoåi, phaïm toäi Ñoïa. Neáu truyeàn giôùi Cuï tuùc thì chaúng ñaéc giôùi. Caùc Sa-moân truyeàn Giôùi, phaïm toäi Hoå theïn. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo töï tay ñaøo ñaát, roài baûo ngöôøi khaùc ñaøo ñaát. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Vì sao Sa-moân Thích töû töï tay ñaøo ñaát, laïi baûo ngöôøi khaùc ñaøo ñaát, coù khaùc gì ngöôøi caøy ruoäng? Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo töï tay ñaøo ñaát, hoaëc baûo ngöôøi khaùc ñaøo, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø chuùng Taêng trong boán thaùng haï cuùng döôøng cung caáp y aùo, thöùc aên uoáng, thuoác trò beänh. Caùc Tyø-kheo ñeán choã tröôûng giaû xin thuoác trò beänh trong boán thaùng. Coù Tyø-kheo xin quaù boán thaùng. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Chuùng ta chæ höùa cung caáp cho Tyø-kheo ñuû boán thaùng chöù khoâng coù hôn. Nghe vaäy caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp lieàn ñeán baïch Theá

Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo ñöôïc thænh trong boán thaùng haï thì chæ ñeán xin y aùo, thuoác trò beänh trong boán thaùng, tröø khi hoï thænh theâm, hoaëc coù luùc thænh rieâng, hoaëc thænh moät ngaøy. Tyø-kheo naøo xin quaù haïn, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Vaøo ngaøy möôøi laêm, kieàn chuøy ñöôïc ñaùnh ñeå taäp hôïp chuùng Taêng laïi thuyeát Giôùi. Toân giaû Xieån-noä baûo caùc Tyø-kheo: - Toâi khoâng hoïc giôùi aáy, phaûi hoûi Luaät sö thoâng hieåu veà luaät tröôùc, xem giôùi naøy coù nghóa gì. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát traû lôøi laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Vaøo ngaøy thuyeát giôùi, Tyø-kheo naøo noùi: “Toâi khoâng hoïc giôùi aáy, phaûi hoûi Luaät sö hoïc roäng tröôùc, xem giôùi naøy coù nghóa gì”,

phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Neáu thaät söï khoâng hieåu giôùi, phaûi hoûi Luaät sö thoâng hieåu veà luaät thì khoâng phaïm. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Cuø-sö-la, thuoäc Caâu-xaù-di. Tyø-kheo ôû Caâu-xaù-di thích tranh caõi, maéng nhau, phæ baùng nhau. Nhoùm saùu Tyø-kheo baûo: - Caùc Tyø-kheo aáy maéng nhau, phæ baùng nhau. Chuùng ta cöù vieäc tuïng kinh roài mai seõ noùi vôùi hoï. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo nghe Tyø-kheo khaùc tranh caõi maø laëng leõ tuïng kinh, ñeå saùng hoâm sau môùi noùi, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Cuø-sö-la, thuoäc Caâu-xaù-di. Luùc aáy, Tyø-kheo Cuø-xaù-di taäp hôïp hai möôi vò Taêng ñeå taùc phaùp saùm hoái. Nhoùm saùu Tyø-kheo baûo nhau: “Chuùng ta haõy laëng leõ ñi ra cho hoï khoâng theå saùm hoái ñöôïc”, vaø laäp töùc rôøi khoûi choã, ñi ra ngoaøi. Caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo khi Taêng ñang giaûi quyeát söï vieäc maø laëng leõ boû ñi, khoâng noùi vôùi Tyø-kheo ngoài beân caïnh, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû nuùi Kyø-xaø-quaät, thuoäc thaønh Vöông-xaù. ÔÛ trong ñaïi chuùng, nhoùm saùu Tyø-kheo keâu nhau lôùn tieáng laøm phieàn chuùng Taêng. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán

baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo keâu nhau lôùn tieáng laøm phieàn chuùng Taêng, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, toân giaû Haûi töø Caâu-taùt-la ñeán nöôùc AÂm-kyø-ña. Caùch nöôùc AÂm-kyø-ña khoâng xa coù con roàng teân A-maït-ñeà-thoå raát hung aùc, baïo ngöôïc ôû ñoùù, khoâng ai ñöôïc tôùi nôi aáy. Voi, ngöïa, laïc ñaø, boø, löøa ñeàu khoâng ñöôïc ñeán. Chim cuõng khoâng ñöôïc bay beân treân. Vaøo saùng sôùm, toân giaû AÂm-kieät-ñoá (Haûi) maëc y mang baùt vaøo nöôùc AÂm-kieät-ña khaát thöïc vaø nghe noùi caùch thaønh khoâng xa coù con roàng teân A-maït-ñeà-thoå hung aùc baïo ngöôïc, khoâng ai ñöôïc ñeán nôi aáy. Voi, ngöïa, laïc ñaø, löøa, boø ñeàu khoâng theå tôùi nôi aáy. Chim cuõng khoâng ñöôïc bay beân treân. Khaát thöïc xong, toân giaû ra khoûi thaønh, caát y baùt, röûa chaân, vaét toïa cuï leân vai, ñeán choã con roàng aáy. Tröôùc tieân Toân giaû laøm rung, laøm ñoäng goác caây ba laàn roài traûi toïa cuï ngoài kieát-giaø. Nghe muøi caø-sa, roàng A-maït-ñeà-thoå noåi giaän chaïy ñeán. Toân giaû Haûi lieàn nhaäp vaøo Tam muoäi. Roàng tuoân möa vaø saám seùt. Toân giaû Haûi bieán möa vaø saám seùt thaønh caùc loaïi hoa sen xanh, vaøng, ñoû, traéng... Roàng laïi tuoân möa raén, boï caïp, ruøa, ba-ba... Toân giaû Haûi hoùa raén thaønh hoa sen xanh ñeå ñeo laøm ñoà trang söùc, hoùa boï caïp thaønh traøng hoa chieâm-baëc, hoùa ruøa, ba-ba thaønh traøng hoa traêm caùnh. Roàng laïi tuoân möa giaùo, dao, kích; toân giaû Haûi hoùa chuùng thaønh mía, ñöôøng pheøn, nho vaø laáy aên. Roàng suy nghó: “Ñaây chaéc laø ñaïi thaàn tieân muoán ñoä ta neân ñeán ngoài ôû ñaây”. Roàng lieàn ñöôïc khai môû taâm yù, khoâng coøn giaän döõ, hoùa thaønh moät Baø-la-moân, ñeán tröôùc toân giaû Haûi ñaûnh leã saùt ñaát, chaép tay thöa: - Con xin quy y Toân giaû. Toân giaû Haûi ñaùp: - OÂng ñöøng quy y toâi. Nhö toâi quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y chuùng

Taêng, oâng cuõng neân quy y Phaät, Phaùp, Taêng. Roàng lieàn chaép tay vaâng lôøi, chính thöùc quy y Phaät, Phaùp, Taêng, xin laøm Öu-baø-taéc, töø nay cho ñeán troïn ñôøi khoâng saùt sanh. Ngöôøi trong nöôùc ñeàu nghe tin toân giaû Haûi ñaõ thu phuïc ñöôïc roàng döõ. Nghe vaäy, tröôûng giaû, Baø-la-moân tranh nhau ñeán cuùng döôøng.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 803

Toân giaû Haûi ñi daàn ñeán khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Coù moät Öu-baø-di nghe toân giaû Haûi ñeán, lieàn thænh cuùng döôøng rieâng moät ngaøy. Vaøo saùng sôùm, toân giaû Haûi maëc y mang baùt ñeán nhaø Öu-baø-di aáy. Thaáy toân giaû ñaõ ngoài trang nghieâm, Öu-baø-di lieàn ñaûnh leã saùt ñaát, daâng nöôùc saïch, töï tay daâng caùc loaïi thöùc aên. Toân giaû Haûi baûo Öu-baø-di: - Naøy chò, toâi ñi ñöôøng khaùt quaù, coù nöôùc traùi caây ñeå uoáng khoâng? Öu-baø-di suy nghó: "Neáu daâng nöôùc ñöôøng ñen, ñöôøng pheøn, nöôùc nho, röôïu ñaéng thì sôï uoáng vaøo bò no hôi". Coâ aáy lieàn daâng loaïi röôïu gioáng nhö nöôùc, khoâng muøi khoâng vò vò cuõng nhö nöôùc. Toân giaû Haûi khoâng neám maø uoáng ngay. Öu-baø-di daâng nöôùc xong, lieàn ngoài ôû phía tröôùc nghe phaùp. Toân giaû Haûi noùi phaùp xong lieàn ra ñi. Khi ñeán coång tinh xaù Kyø-hoaøn, hôi röôïu môùi phaùt laøm vò aáy say meøm, khoâng theå ñi ñöôïc vaø naèm beân leà ñöôøng, ba y, bình baùt, tuùi ñöïng baùt, tích tröôïng naèm moät choã. Phaät bieát nhöng vaãn hoûi Toân giaû A-Nan: - OÂng haõy maëc y vaø cuøng Ta ra coång Kyø-hoaøn xem xeùt. Ñöùc Theá Toân daãn A-Nan ra coång Kyø-hoaøn vaø thaáy toân giaû Haûi say röôïu naèm caïnh ñöôøng; ba y, bình baùt, tuùi ñöïng baùt, tích tröôïng ñeàu naèm ôû moät choã. Ñöùc Theá Toân bieát nhöng vaãn hoûi Toân giaû A-Nan: - Ñoù laø ai vaäy? A-Nan baïch Phaät: - Daï, ñoù laø toân giaû Haûi. Ñöùc Theá Toân baûo A-Nan: - OÂng haõy vaøo Kyø-hoaøn baûo caùc Tyø-kheo ra ñaây heát. Vaâng lôøi Phaät, A-Nan lieàn vaøo Kyø-hoaøn môøi caùc Tyø-kheo ra ngoaøi coång. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Caùc Tyø-kheo coù töøng thaáy, nghe, bieát toân giaû Haûi thu phuïc roàng döõ hay khoâng? Ngöôøi thaáy ñaùp thaáy, ngöôøi nghe ñaùp nghe. Ñöùc Theá Toân baûo: - Naøy caùc Tyø-kheo! Baây giôø, oâng aáy coù theå thu phuïc noåi moät con eånh öông khoâng? Huoáng gì laø thu phuïc roàng döõ?! Caùc Tyø-kheo ñaùp: - Khoâng theå, thöa Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo:

804 BOÄ LUAÄT 11

- Nhö vaäy ñoù, naøy caùc Tyø-kheo! Uoáng röôïu laø moät loãi lôùn. Töø nay trôû ñi, caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc uoáng röôïu, neám röôïu. Ngöôøi naøo uoáng röôïu, neám röôïu, phaïm toäi Ñoïa. Nöôùc uoáng coù taùm loaïi: nöôùc nho, nöôùc mía, nöôùc thò, nöôùc leâ, nöôùc quaû naïi, nöôùc luùa maïch naáu chín, nöôùc boät gaïo (röôïu ñaéng), nöôùc caùc loaïi hoa. Noùi toùm laïi, nöôùc gioáng nhö röôïu, coù vò nhö röôïu, uoáng vaøo thì say, Ñöùc Theá Toân daïy ñeàu khoâng ñöôïc uoáng. Loaïi nöôùc gioáng nhö röôïu, muøi vò cuõng nhö röôïu nhöng uoáng khoâng say thì Ñöùc Theá Toân cho pheùp uoáng. Loaïi nöôùc khoâng gioáng röôïu nhöng uoáng vaøo say, Ñöùc Theá Toân cuõng khoâng cho uoáng. Loaïi nöôùc khoâng gioáng röôïu, coù vò cuõng

khoâng gioáng röôïu nhöng uoáng vaøo khoâng say thì Ñöùc Theá Toân cho pheùp uoáng. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Toân giaû Ca-löu-ñaø-di ñaõ ñaéc ñaïo A-la-haùn, lieàn suy nghó: “Khi chöa ñaéc ñaïo, ta ñaõ cuøng nhoùm saùu Tyø-kheo gaây phieàn naõo raát nhieàu cho nhöõng gia ñình tröôûng giaû ôû thaønh Xaù-veä naøy vaø ñaõ phaïm nhieàu vieäc. Ta phaûi ñi giaùo hoùa ñeå chuoäc loãi tröôùc ñaây”. Vò aáy lieàn giaùo hoùa chín traêm chín möôi chín gia ñình ôû Xaù-veä, coøn thieáu moät nhaø nöõa laø ñuû ngaøn nhaø. Soá gia ñình coù vôï ñaéc ñaïo, nhöng choàng chöa ñaéc ñaïo thì khoâng ñöôïc tính. Soá nhaø coù choàng ñaéc ñaïo, nhöng vôï chöa ñaéc cuõng khoâng ñöôïc tính. Soá gia ñình coù caû choàng vaø vôï ñeàu ñaéc ñaïo môùi ñöôïc tính. Coù moät Baø-la-moân vôï choàng coù duyeân ñöôïc ñaéc ñaïo nhôø Ca-löu- ñaø-di. Vaøo saùng sôùm, Ca-löu-ñaø-di maëc y mang baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc theo thöù lôùp. Khi Toân giaû ñeán nhaø Baø-la-moân aáy, Baø-la-moân ñaõ ñi khoûi. Vôï Baø-la-moân ñoùng cöûa, laøm thöùc aên ôû beân trong. Ca-löu-ñaø-di lieàn nhaäp vaøo chaùnh ñònh, töø maët ñaát tröôùc beáp voït ra. Thaáy vaäy, vôï ngöôøi Baø-la- moân lieàn suy nghó: “Ngöôøi naøy chaéc theo ta xin aên ñaây. Neáu oâng aáy treo ngöôïc treân hö khoâng ta cuõng khoâng cho”. Ca-löu-ñaø-di lieàn treo ngöôïc leân hö khoâng. Vôï Baø-la-moân laïi suy nghó: “Maët lôùn nhö mieäng noài ta cuõng khoâng cho”. Maët Ca-löu-ñaø-di lieàn lôùn nhö mieäng noài. Vôï Baø-la-moân laïi suy nghó: “Neáu treùo mieäng treo treân traùn ta cuõng khoâng cho”. Ca-löu-ñaø-di lieàn treùo mieäng treo treân traùn. Vôï Baø-la-moân laïi suy

nghó: “Duø cho ngaõ cheát tröôùc maët ta, ta cuõng khoâng cho thöùc aên”. Ca-löu-ñaø-di lieàn ngaõ ra cheát. Vôï Baø-la-moân sôï quaù, lieàn suy nghó: “Sa-moân Thích töû naøy coù nhieàu baïn beø, laø baïn cuûa vua Ba-tö-naëc, thaày cuûa phu nhaân Maït-lôïi. Nghe tin vò aáy cheát ôû nhaø Baø-la-moân naøy, gia toäc ta chaéc seõ bò gieát heát. Neáu vò aáy soáng laïi, ta seõ theo yù vò aáy khoâng daùm traùi nghòch”. Baáy giôø, Ca-löu-ñaø-di uoán ngöôøi ngoài daäy. Thaáy vaäy, vôï Baø-la-moân suy nghó: “Ta phaûi laáy côm chaùy trong noài cho oâng aáy aên”. Coâ ta lieàn laáy muoãng xôùi tìm nhöng khoâng coù côm chaùy, chæ coù côm ngon. Luùc aáy côm trong noài töï chaûy vaøo trong baùt. Thaáy vieäc bieán hoùa naøy, vôï Baø-la-moân ñöôïc khai môû taâm yù, nghó: “Ngöôøi coù thaàn thoâng lôùn nhö theá ñeán ñaây laø vì muoán ñoä ta, chaúng phaûi ñeán xin aên”. Coâ aáy lieàn böng baùt côm daâng cho vò thaày (Ca-löu-ñaø-di). Vò thaày noùi: - Coâ khoâng duøng côm naøy thì haõy ñem cuùng cho chuùng Taêng. Vôï Baø-la-moân voán ñaõ gieo troàng caên laønh nôi vò Phaät tröôùc neân baûo vôùi Ca-löu-ñaø-di: - Haõy cuøng ñi. Toâi muoán ñem noài côm naøy daâng cuùng heát cho chuùng Taêng. Vò thaày noùi: - Tuøy yù. Khi aáy, vôï Baø-la-moân böng noài côm aáy ñeán Kyø-hoaøn, ñaùnh kieàn chuøy taäp hôïp chuùng Taêng, ñem côm daâng cuùng cho chuùng Taêng, ñaûnh leã Ca-löu-ñaø-di roài ngoài qua moät phía. Vò thaày lieàn giaûng noùi caùc phaùp, ngöôøi nöõ ñoù phaù tröø hai möôi öùc thaân kieán, ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn. Sau khi ñöôïc kieán ñeá, phuï nöõ aáy ñaûnh leã vò thaày, nguyeän töø nay trôû ñi quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y

Taêng, xin laøm Öu-baø-di, suoát ñôøi khoâng saùt sanh. Phuï nöõ aáy ñaûnh leã Ca-löu-ñaø-di roài trôû veà nhaø noùi vôùi Baø-la- moân: - Toân giaû Ca-löu-ñaø-di ñaõ ñeán ñaây khaát thöïc, laøm ngaàn aáy phaùp bieán hoùa, toâi lieàn cuùng döôøng noài côm cho chuùng Taêng vaø ñöôïc nghe thuyeát phaùp, nay ñaõ ñaéc ñaïo Tu-ñaø-hoaøn. OÂng haõy mau ñeán ñoù nghe phaùp. Baø-la-moân naøy voán ñaõ troàng caên laønh nôi vò Phaät tröôùc neân laäp töùc ñeán choã Ca-löu-ñaø-di, ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài moät beân. Ca-löu-ñaø- di noùi phaùp phaù hai möôi öùc thaân kieán laøm cho Baø-la-moân aáy ñöôïc ñaéc ñaïo Tu-ñaø-hoaøn.

806 BOÄ LUAÄT 11

Sau khi ñöôïc kieán ñeá, Baø-la-moân lieàn ñöùng daäy ñaûnh leã saùt ñaát, nguyeän töø nay trôû ñi quy y Phaät, Phaùp, Taêng, laøm Öu-baø-taéc, suoát ñôøi khoâng saùt sanh. Nghe thuyeát phaùp xong, Öu-baø-taéc lieàn ñöùng daäy ñaûnh leã roài ñi. Veà ñeán nhaø, oâng ta baûo vôï: - Ca-löu-ñaø-di laø thieän tri thöùc cao quyù nhaát cuûa chuùng ta, ñaõ ñoaïn tröø goác sanh töû cuûa chuùng ta, ñoùng kín cöûa ñòa nguïc, vöôït qua bôø beân kia. Haõy môøi Toân giaû ñeán ñaây nhaän taát caû caùc thöù caàn duøng nhö: y, aùo, côm aên, thuoác trò beänh. Ngöôøi vôï baûo Baø-la-moân: - OÂng haõy ñeán thænh. Baø-la-moân lieàn ñeán gaëp Ca-löu-ñaø-di, ñaûnh leã saùt ñaát, quyø ôû phía tröôùc, baïch: - Xin haõy ñeán nhaø con nhaän caùc thöù caàn duøng nhö: y, aùo, côm aên, thuoác trò beänh. Xin ñöøng nghi ngaïi. Ca-löu-ñaø-di im laëng nhaän lôøi. Vò aáy thöôøng ñeán ñoù nhaän caùc thöù caàn duøng. Baø-la-moân naøy chæ coù moät ngöôøi con. Hoï cöôùi vôï cho con vaø goïi hai vôï choàng ngöôøi con ñeán, daïy: - Sau khi cha meï qua ñôøi, caùc con phaûi chaêm nom Toân giaû Ca-löu-ñaø-di nhö khi cha meï coøn soáng vaäy. Ngöôøi con quyø xuoáng ñaùp: - Xin vaâng. Sau ñoù, cha meï laàn löôït qua ñôøi. Sau baûy ngaøy, ngöôøi con taém röûa, maëc aùo, ñeán choã Ca-löu-ñaø-di ñaûnh leã saùt ñaát roài ngoài qua moät phía, baïch: - Toân giaû chính laø cha meï cuûa con. Xin haõy ñeán nhaø con nhaän caùc thöù caàn duøng nhö: y, aùo, côm aên, thuoác trò beänh. Toân giaû coù caàn thöù gì thöôøng ñeán ñaây laáy. Baáy giôø, con cuûa Baø-la-moân ñi khoûi, khoâng coù ôû nhaø. Coù naêm traêm teân cöôùp vöøa cöôùp cuûa ôû beân ngoaøi, ñang ñem cuûa caûi vaøo thaønh Xaù-veä. Ngöôøi ñöùng ñaàu nhoùm cöôùp coù töôùng maïo raát ñeïp. ÔÛ treân laàu, naøng daâu cuûa ngöôøi Baø-la-moân troâng thaáy lieàn sai moät naøng haàu ñeán, baûo: - Xin haõy taïm döøng chaân, haï coá vaøo thaêm teä xaù naøy. Töôùng cöôùp lieàn vaøo nhaø cuøng con daâu cuûa Baø-la-moân laøm vieäc baát tònh. Toân giaû Ca-löu-ñaø-di cuõng vöøa ñeán nhaø, tôùi choã ngoài, ngoài xuoáng. Coâ ta lieàn daâng nöôùc saïch, baøy caùc loaïi thöùc aên.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 9 807

Khi toân giaû aên xong, coâ ta laïi daâng nöôùc saïch vaø ngoài ôû phía tröôùc ñeå nghe phaùp. Toân giaû lieàn noùi söï ueá taïp cuûa daâm duïc, phaïm giôùi thì bò ñoïa ñöôøng aùc, giöõ giôùi ñöôïc sanh thieân. Daâu cuûa Baø-la-moân suy nghó: “Sa-moân naøy ñeán sau, laïi noùi veà söï baát tònh cuûa daâm, giöõ giôùi ñöôïc sanh thieân, chaéc laø ñaõ thaáy ta laøm vieäc baát tònh, laïi laø ngöôøi thaân tín nhaát cuûa

choàng ta. Neáu vò aáy noùi vieäc naøy thì toäi ta chaúng phaûi nhoû". Sau khi Ca-löu-ñaø-di ñi, coâ aáy baûo töôùng cöôùp: - Sa-moân naøy ñeán sau, chæ noùi veà daâm duïc. Chaéc vò aáy ñaõ thaáy ta laøm vieäc baát tònh, vò aáy laïi laø ngöôøi thaân tín nhaát cuûa choàng em. Neáu vò aáy noùi vieäc naøy thì toäi cuûa em chaúng phaûi nhoû. Töôùng cöôùp hoûi: - Vaäy phaûi laøm sao? Daâu cuûa Baø-la-moân ñaùp: - Phaûi baét gieát ñi. Töôùng cöôùp ñaùp: - Khoâng theå gieát ñöôïc. Naøng daâu noùi: - Vì sao khoâng gieát ñöôïc? Töôùng cöôùp ñaùp: - Ñoù laø con cuûa doøng hoï lôùn, baïn cuûa vua Ba-tö-naëc, thaày cuûa phu nhaân Maït-lôïi, vì vaäy khoâng theå gieát ñöôïc. Naøng daâu noùi: - Caàn phaûi tìm caùch. Coâ ta lieàn giaû beänh vaø ñöa thö môøi Ca-löu-ñaø-di ñeán. Vaøo buoåi chieàu, Ca-löu-ñaø-di maëc y mang baùt ñeán nhaø aáy. Naøng daâu ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía. Ca-löu-ñaø-di lieàn noùi phaùp cho coâ aáy nghe. Noùi phaùp xong, vò aáy ñònh ñi ra. Daâu cuûa Baø-la-moân baïch: - Haõy ôû laïi theâm moät laùt, xin ñöøng ñi. Nhôø nghe phaùp cuûa Toân giaû maø beänh con ñaõ giaûm chuùt ít. Ca-löu-ñaø-di laïi thuyeát phaùp. Khi maët trôøi laën, töôùng cöôùp lieàn caàm dao ñöùng ôû phía sau chaët ñaàu, Toân giaû lieàn qua ñôøi. Hoï ñem xaùc Toân giaû giaáu döôùi hoá phaân ngöïa ôû sau nhaø. Hoâm aáy laø ngaøy raèm, chuùng Taêng ñaùnh kieàn chuøy ñeå taäp hoïp ñaïi chuùng thuyeát giôùi. Khi phaùt theû xong thì dö moät theû. Baäc Thöôïng toïa hoûi: - Ai khoâng vaøo thuyeát giôùi?

Ngöôøi beân caïnh noùi: - Toân giaû Ca-löu-ñaø-di khoâng ñeán. Thöôïng toïa hoûi: - Vò aáy coù daën gì khoâng? Ñaùp: - Thöa khoâng. Thöôïng toïa khoâng bieát laøm sao, lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Caùc Tyø-kheo haõy thuyeát giôùi ñi. Ca-löu-ñaø-di ñaõ nhaäp Nieát-baøn. Coøn thieáu moät ngöôøi nöõa môùi ñuû naêm traêm ngöôøi. Vò Thöôïng toïa noùi: - Baïch Theá Toân! Ca-löu-ñaø-di laø baïn thaân cuûa con, nay vò aáy ñaõ töø bieät con roài! Luùc naøy, vaøo saùng sôùm Ñöùc Theá Toân maëc y mang baùt cuøng chuùng Taêng vaøo nöôùc Xaù-veä. Ñeán hoá phaân ngöïa, do naêng löïc cuûa Ñöùc Phaät, thaân Toân giaû Ca- löu-ñaø-di troài leân khoûi maët ñaát baûy tröôïng. Caùc Tyø-kheo ñöa giöôøng leân ñôõ, thaân aáy lieàn haï xuoáng naèm treân giöôøng. Caùc Tyø-kheo ñöa xaùc vò aáy ra ngoaøi thaønh, ñeán nghóa ñòa, cuùng döôøng caùc loaïi hoa höông, döïng phöôùn, loïng xung quanh, troåi caùc loaïi aâm nhaïc, röôùi daàu thôm leân thaân vò aáy ñeå laøm leã traø-tyø roài döïng thaùp thôø. Nghe tin toân giaû Ca-löu-ñaø-di bò Baø-la-moân aáy gieát, vua Ba-tö- naëc lieàn ra lònh gieát gia ñình Baø-la-moân. Beà toâi cuûa vua ñi gieát möôøi taùm gia ñình, baét naêm traêm teân cöôùp, chaët heát tay chaân quaêng xuoáng haøo ôû Kyø-hoaøn. Nhaân vieäc naøy, Ñöùc Theá Toân taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo khoâng daën Tyø-kheo ôû gaàn maø vaøo laøng khoâng ñuùng thôøi, phaïm Ba-daät-ñeà. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: - Toân giaû Ca-löu-ñaø-di ñaõ taïo nghieäp aùc gì maø nay chöùng quaû A- la-haùn roài coøn bò gia ñình Baø-la-moân aáy gieát? Ñöùc Theá Toân baûo: - Xöa kia Ca-löu-ñaø-di laøm chuû vieäc teá trôøi. Coù naêm traêm teân cöôùp, cöôùp ñöôïc cuûa caûi ñem vaøo nöôùc Xaù-veä. Naêm traêm teân cöôùp chaët boán

chaân cuûa con deâ ñem ñeán choã teá trôøi. OÂng chuû ñeàn teá trôøi lieàn gieát con deâ aáy. Naêm traêm teân cöôùp chaët boán chaân deâ luùc aáy, nay laø naêm traêm

teân cöôùp ôû Kyø-hoaøn. Chuû ñeàn teá trôøi gieát con deâ, nay laø Ca-löu-ñaø-di. Tuy ñaéc A-la-haùn nhöng khoâng thoaùt khoûi nghieäp baùo ñôøi tröôùc. Con deâ luùc aáy nay laø daâu cuûa ngöôøi Baø-la-moân. Sau khi Ñöùc Theá Toân noùi chuyeän ñôøi tröôùc cuûa Ca-löu-ñaø-di xong, caùc Tyø-kheo hoan hyû ñaûnh leã vaø lui ra.

TYØ-NAÏI-DA QUYEÅN 10

Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Vaøo saùng sôùm, nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán nhaø ñaõ thænh Phaät vaø chuùng Taêng ngoài ñuøa giôõn vôùi treû con. Luùc aáy trôøi raát noùng, vôï tröôûng giaû muoán côûi bôùt y phuïc ñeå laøm thöùc aên cho chuùng Taêng nhöng xaáu hoå vôùi nhoùm saùu Tyø-kheo. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû naøy khoâng coù ñieàu gì caám kî caû. Chuùng Taêng chöa ñeán maø ñaõ ñeán tröôùc, laøm trôû ngaïi vieäc laøm thöùc aên cuûa ngöôøi khaùc. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Coù gia ñình thænh aên saùng hoaëc aên ngoï, Tyø-kheo naøo ñeán ngoài ôû nhaø aáy tröôùc Ñaïi chuùng ñeå ñuøa giôõn vôùi treû con, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo töï yû mình thuoäc doøng doõi vua chuùa neân vaøo cung khi gaø chöa gaùy. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû naøy töï yû mình thuoäc doøng doõi vua chuùa neân vaøo cung khi gaø chöa gaùy. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo khi trôøi chöa saùng, cuûa baùu chöa ñöôïc ñem caát, vua chöa maëc y phuïc maø böôùc qua ngöôõng cöûa thaønh - tröø khi bò quan goïi gaáp, phaïm toäi Ñoïa. Coù möôøi lyù do khoâng neân vaøo cung vua: - Neáu Tyø-kheo vaøo cung vua, ñeä nhaát phu nhaân böôùc ra mæm cöôøi, ñaûnh leã Sa-moân, Tyø-kheo cuõng mæm cöôøi ñaùp laïi. Vua thaáy lieàn khôûi yù aùc, nghó: “Sa-moân naøy tö thoâng vôùi vôï mình”. Ñoù laø lyù do ñaàu tieân maø

Tyø-kheo khoâng neân vaøo cung vua. - Coù luùc vua cuøng phu nhaân nguû chung, sau ñoù queân laø ñaõ nguû chung maø phu nhaân coù thai. Tyø-kheo vaøo cung, vua lieàn khôûi taâm aùc, nghó: “Sa-moân naøy thöôøng vaøo cung, chaéc laø ñaõ tö thoâng vôùi vôï ta”. Ñoù laø lyù do thöù hai cuûa vieäc Tyø-kheo khoâng neân vaøo cung vua. - Coù luùc trong cung vua bò maát chaâu baùu, thaáy Tyø-kheo vaøo cung, vua lieàn khôûi taâm aùc nghó: “Sa-moân naøy thöôøng vaøo cung, chaéc laø ñaõ laáy troäm chaâu baùu mang ñi”. Ñoù laø lyù do thöù ba Tyø-kheo khoâng neân vaøo cung vua. - Coù luùc vua baøn luaän ñònh gieát thaùi töû vaø nhöõng ngöôøi thaân. Vua chöa ra saéc leänh thì söï vieäc bò tieát loä. Tyø-kheo vaøo cung, vua lieàn sanh nieäm

aùc, nghó: “Khoâng coøn ai khaùc, chính Tyø-kheo ñaõ tieát loä vieäc naøy”. Ñoù laø lyù do thöù tö Tyø-kheo khoâng neân vaøo cung vua. - Coù luùc thaùi töû möu tính gieát vua. Tyø-kheo vaøo cung ngoài noùi chuyeän vôùi thaùi töû, vua lieàn sanh nieäm aùc, nghó: “Tyø-kheo naøy thöôøng ñeán choã thaùi töû, chaéc laø ñoàng möu vôùi thaùi töû”. Ñoù laø lyù do thöù naêm Tyø- kheo khoâng neân vaøo cung vua. - Coù luùc vua muoán gieát ñaïi thaàn. Vua chöa coù saéc leänh maø ñaõ bò tieát loä ra ngoaøi. Tyø-kheo vaøo cung, vua lieàn khôûi taâm aùc, nghó: “Khoâng coøn ai khaùc, chaéc chaén Tyø-kheo aáy ñaõ tieát loä vieäc naøy”. Ñoù laø lyù do thöù saùu Tyø-kheo khoâng neân vaøo cung vua. - Coù luùc vua muoán ñöa ngöôøi thaáp leân laøm Ñaïi thaàn. Vua chöa coù saéc leänh thì tieáng ñoàn ñaõ vang ra ngoaøi. Tyø-kheo vaøo cung vua, vua lieàn khôûi taâm aùc, nghó: “Tyø-kheo aáy ñaõ tieát loä vieäc naøy”. Ñoù laø lyù do thöù baûy Tyø-kheo khoâng neân vaøo cung vua. - Coù luùc vua muoán chinh phaït nöôùc khaùc, phi nhaân, Döôïc-xoa truyeàn tin aáy ñi. Tyø-kheo vaøo cung, vua lieàn khôûi taâm aùc: “Chaéc chaén Tyø-kheo tieát loä tin naøy”. Ñoù laø lyù do thöù taùm Tyø-kheo khoâng neân vaøo cung vua. - Coù luùc vua vaø ñaïi thaàn khoâng thích gaëp Tyø-kheo, Tyø-kheo vaøo cung, ñaïi thaàn khoâng thích gaëp. Ñoù laø lyù do thöù chín Tyø-kheo khoâng ñöôïc vaøo cung vua. - Tyø-kheo thöôøng vaøo cung vua, bò giöõ ôû laïi ban ñeâm trong aáy, trôû ngaïi khoâng theå ngoài thieàn, tuïng kinh, giaûng daïy. Ñoù laø lyù do thöù möôøi Tyø-kheo khoâng neân vaøo cung vua. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Vaøo ngaøy möôøi laêm, kieàn chuøy ñöôïc ñaùnh ñeå taäp hôïp chuùng Taêng

thuyeát giôùi. Luùc aáy Tyø-kheo Xieån-noä noùi: - Caùc giôùi luaät aáy toâi ñaõ thoâng thuoäc heát”, vaø caùc Tyø-kheo cho laø Tyø-kheo Xieån-noä ñaõ thoâng thuoäc. Caùc Tyø-kheo ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khi thuyeát giôùi, Tyø-kheo naøo noùi: “Toâi ñaõ bieát phaùp naøy, vieäc gì cöù nöûa thaùng laïi phaûi ñeán thuyeát giôùi. Toâi ñaõ hieåu phaùp aáy”. Caùc Tyø- kheo cho Tyø-kheo aáy thöôøng xuyeân ñeán nghe, ñaõ töøng nghe giôùi naøy, hoaëc ñaõ nghe ôû nhieàu nôi khaùc. Tyø-kheo naøo nhö vaäy thì phaûi neân saùm hoái nhö phaùp vaø daïy baûo hoï phaûi chuyeân chuù nghe giôùi. Tyø-kheo naøo khoâng hieåu maø noùi hieåu, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Caùc Tyø-kheo laáy ngaø voi, xöông, söøng laøm oáng ñöïng kim. Thaáy vaäy caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Neáu Sa-moân Thích töû khoâng tham ñoà toát thì vieäc gì phaûi laáy ngaø voi, xöông, söøng laøm oáng ñöïng kim?! Nghe theá, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo duøng ngaø voi, xöông, söøng laøm oáng ñöïng kim, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát phaùp laøm giöôøng neân laøm giöôøng coù chaân raát cao. Caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân daïy: - Tyø-kheo naøo laøm giöôøng coù chaân cao quaù taùm ngoùn tay cuûa Nhö Lai, tröø phaàn dieàm raùp vaøo thaønh giöôøng, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Nhoùm

saùu Tyø-kheo thu löôïm sôïi boâng vaø coû Boà-ñaøi ñeå daønh laøm ngoïa cuï, chæ vaøi ngaøy sau lieàn sanh truøng. Caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo caát sôïi boâng vaø coû Boà-ñaøi ñeå nhoài ngoïa cuï, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo may y taém möa nhöng khoâng bieát kích côõ. Tyø- kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Phaät, Phaät baûo:

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 813

- Tyø-kheo may y taém möa neân daøi saùu khuyûu tay, roäng quaù hai khuyûu röôõi neáu quaùù, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Y aùo caùc Tyø-kheo moûng, thöa, Ñöùc Theá Toân cho pheùp maëc y loùt. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát may daøi ngaén theá naøo, lieàn ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo may y loùt neân daøi boán khuyûu tay, roäng quaù hai khuyûu tay, neáu quaù, phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Theá Toân ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø- Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Ñöùc Theá Toân cho pheùp laøm toïa cuï, caùc Tyø-kheo khoâng bieát laøm theá naøo, lieàn ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo laøm toïa cuï daøi quaù hai khuyûu tay, roäng quaù moät khuyûu tay röôõi (tröø phaàn bieân)thì phaïm toäi Ñoïa. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Tyø-kheo Nan-ñaø laø em con meï keá cuûa ñöùc Theá Toân, coù thaân hình ñeïp ñeõ khoâng ai baèng. Phaät coù ba möôi hai töôùng toát, Nan-ñaø coù ba möôi töôùng. Nan-ñaø maëc y coù kích thöôùc baèng y cuûa Nhö Lai. Troâng thaáy Nan-ñaø ñeán, caùc Tyø-kheo tröôûng laõo cho laø Nhö Lai neân ñeàu ñöùng daäy nghinh ñoùn. Khi Nan-ñaø tôùi gaàn, hoï môùi bieát laø Nan-ñaø, chaúng phaûi laø Phaät neân ñeàu xaáu hoå, ngoài xuoáng laïi. Caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñaày ñuû möôøi coâng ñöùc neân keát giôùi cho Sa-moân: - Tyø-kheo naøo may ba y baèng kích thöôùc cuûa y Nhö Lai, phaïm Ba- daät-ñeà. Y Nhö Lai daøi chín khuyûu tay, roäng saùu khuyûu tay. (Y Tyø-kheo duøng coù kích thöôùc laø: roäng ba khuyûu tay, daøi naêm khuyûu tay)

Phaùp Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trôøi haïn haùn, thoùc luùa quyù hieám, khaát thöïc khoù ñöôïc. Caùc Tyø-kheo thaân theå tieàu tuïy. Tyø-kheo ni Coà-ñaøm-di-ñeà-thöù coù nhieàu baïn beø, coù theå xin moïi thöù theo yù thích, luoân ñöôïc caùc tröôûng giaû giuùp ñôõ. Thaáy caùc Tyø-kheo thaân theå tieàu tuïy, coù bao nhieâu thöùc aên xin

814 BOÄ LUAÄT 11

ñöôïc, coâ aáy ñeàu cuùng heát cho caùc Tyø-kheo, coøn mình thì nhòn ñoùi, khoâng aên lieân tieáp ba boán ngaøy. Vaøo saùng sôùm, coâ aáy muoán vaøo thaønh nhöng khi ñeán cöûa thaønh thì bò ngaát xæu, naèm caïnh ñöôøng. Coù moät Öu-baø-taéc troâng thaáy, lieàn vaøo nhaø sai tyø nöõ ñeán ñôõ Tyø-kheo ni aáy vaøo nhaø. Tyø

nöõ lieàn ñôõ Tyø-kheo ni ñoù vaøo nhaø, naáu chaùo cho coâ aáy aên. Öu-baø-taéc hoûi ni coâ: - Coâ bò beänh gì maø naèm ôû caïnh ñöôøng vaäy? Tyø-kheo ni noùi ñaày ñuû vieäc aáy, nghe vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû naøy khoâng bieát ñuû môùi ñeå cho Tyø-kheo ni Ñeà- thöù nhòn ñoùi ba boán ngaøy raát laø khoå sôû. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Phaät, Ñöùc Theá Toân baûo: - Tyø-kheo naøo khoâng beänh maø vaøo laøng nhaän thöùc aên töø Tyø-kheo ni khoâng baø con thì Tyø-kheo aáy phaûi saùm hoái vôùi moät Tyø-kheo coù giôùi haïnh: "Toâi ñaõ laøm vieäc ñaùng hoå theïn, caàn phaûi saùm hoái nhö phaùp". Ñaây laø phaùp Hoái quaù. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Coù moät tröôûng giaû saém söûa thöùc aên, thænh nhieàu Tyø-kheo. Tyø-kheo ni Thoå-la-nan-ñaø cuõng thoï thöïc ôû nhaø aáy. Coâ ta lôùn tieáng keâu thöùc aên. Caùc tröôûng giaû thaáy vaäy lieàn noùi vôùi nhau: - ÔÛ giöõa ñaïi chuùng, vì sao Tyø-kheo ni naøy laïi keâu lôùn tieáng nhö theá? Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khi Tyø-kheo ngoài aên, neáu coù Tyø-kheo ni naøo lôùn tieáng xin thöùc aên thì Tyø-kheo khoâng ñöôïc aên, maø phaûi ngoài yeân. Caùc Tyø-kheo phaûi baûo Tyø-kheo ni: "Naøy coâ! Haõy thoâi, ñeå yeân cho caùc Tyø-kheo thoï thöïc". Neáu trong chuùng khoâng coù Tyø-kheo naøo baûo vôùi Tyø-kheo ni nhö vaäy thì caùc Tyø-kheo naøy phaûi saùm hoái vôùi caùc Tyø-kheo: "Toâi ñaõ laøm vieäc ñaùng hoå theïn. Caàn phaûi saùm hoái nhö phaùp.". Ñaây laø phaùp Hoái Quaù. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Luùc aáy, Thaát-leâ-yeát-noä - ñaïi thaàn cuûa vua Ba-tö-naëc - giaøu coù voâ haïn, ruoäng vöôøn raát nhieàu, giöõ giôùi tinh taán, thoâng minh trí tueä, ñaõ ñaéc quaû kieán ñeá. Vò aáy thænh Phaät vaø chuùng Taêng xin cung caáp y phuïc, thöùc

aên, giöôøng naèm, thuoác chöõa beänh, cuùng döôøng laøm phöôùc khoâng bieát moûi meät. Sau ñoù vò aáy ngheøo daàn, vôï con toâi tôù khoâng ñuû y phuïc ñeå che thaân. Thaáy vaäy caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû khoâng heà bieát ñuû. Cöù ñeán nhaø Thaát-leâ-yeát-noä maõi, laøm oâng aáy laáy phaàn cuûa vôï con cho Tyø-kheo aên ñeán noãi vôï con khoâng coù aùo quaàn ñeå maëc. Nghe vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Nhaø cuûa ngöôøi ñaõ ñaéc kieán ñeá thænh thì khoâng ñöôïc cöù ñeán nhaø aáy thoï thöïc maõi. Ñoái vôùi nhaø cuûa ngöôøi ñaõ kieán ñeá, tuy hoï ñaõ thænh tröôùc nhöng Tyø-kheo khoâng ñöôïc ôû ñoù quaù moät ñeâm. Tyø-kheo naøo ñeán ñoù, töï tay nhaän thöùc aên uoáng quaù moät laàn thì phaûi saùm hoái vôùi Tyø-kheo coù Giôùi haïnh: "Toâi thaät ñaùng xaáu hoå, phaûi saùm hoái nhö phaùp". Ñaây laø phaùp Hoái Quaù. Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Ni-caâu-loaïi cuûa doøng hoï Thích, thuoäc thaønh Ca-duy-la-veä. Doøng hoï Thích ôû Ca-duy-la-veä thöôøng daønh rieâng thöùc aên uoáng ñeå cuùng Phaät vaø Taêng, sau ñoù môùi töï aên. Luùc aáy, caùc phuï nöõ hoï Thích mang thöùc aên ñeán tinh xaù cuùng döôøng Phaät vaø Taêng, khi saép tôùi nôi thì bò ñaùm cöôùp cöôùp saïch. Nghe tin caùc phuï nöõ hoï Thích bò ñaùm cöôùp cöôùp saïch, nhoùm saùu Tyø-kheo baûo nhau: - Chuùng ta haõy cuøng ñeán treâu

ñuøa chôi. Hoï lieàn ñeán baûo caùc phuï nöõ: - Thöùc aên uoáng ñaâu roài? Haõy cho chuùng toâi moät ít ñi! Caùc phuï nöõ ñeàu maát heát quaàn aùo neân xaáu hoå noùi: - Bò giaëc cöôùp heát roài. Ñöùc Theá Toân bieát nhöng vaãn hoûi Toân giaû A-Nan: - Ai noùi chuyeän lôùn tieáng ngoaøi vöôøn vaäy? A-Nan baïch Phaät: - Caùc phuï nöõ hoï Thích mang thöùc aên uoáng ñeán, bò giaëc cöôùp ñoaït, laïi bò nhoùm saùu Tyø-kheo ñeán treâu gheïo, vì vaäy gaây oàn aøo. Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû A-Nan: - OÂng haõy ñi laáy vaûi dö ñem cho hoï maëc. Vaâng lôøi Phaät, Toân giaû A-Nan lieàn laáy vaûi dö cho hoï maëc. Caùc phuï nöõ doøng hoï Thích lieàn maëc vaûi aáy roài ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía. Ñöùc Theá Toân lieàn noùi phaùp cho caùc coâ aáy nghe. Thuyeát phaùp xong, Ngaøi im laëng. Thaáy Phaät im laëng, caùc phuï nöõ ñöùng daäy ñaûnh leã Phaät roài ñi.

816 BOÄ LUAÄT 11

Caùc phuï nöõ aáy ñi ñöôïc moät laùt, nhaân vieäc aáy Ñöùc Theá Toân lieàn taäp hôïp chuùng Taêng, vì muoán ñuû möôøi coâng ñöùc neân kieát giôùi cho Sa-moân: - Coù tinh xaù ôû nôi hoang vaéng, xa ñöôøng caùi, coù tai naïn nguy hieåm, coù nhieàu giaëc cöôùp, Tyø-kheo naøo bieát choã mình ôû, ôû nôi hoang vaéng, xa ñöôøng caùi, coù nhieàu tai naïn nguy hieåm, coù nhieàu giaëc cöôùp, neáu Tyø- kheo tröôùc khoâng ñöôïc Taêng sai ra ngoaøi vaø ñaõ thoï thöïc ôû beân trong, hoaëc ngoaøi vöôøn maø laïi ra ngoaøi xin thöùc aên uoáng thì Tyø-kheo aáy phaûi saùm hoái vôùi Tyø-kheo coù ñöùc haïnh: “Toâi ñaõ laøm vieäc ñaùng hoå theïn, phaûi saùm hoái nhö phaùp”. Ñaây laø phaùp Hoái Quaù.

Phaùp Xoa-keá-laïi-ni (phaùp Chuùng hoïc) Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y haï daøi luïng thuïng queùt ñaát. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi: - Sa-moân Thích töû maëc y haï keùo leâ leát khoâng khaùc gì phuï nöõ. Caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Maëc y haï khoâng ñöôïc ñeå daøi luïng thuïng queùt ñaát. Tyø-kheo naøo ñeå daøi luïng thuïng queùt ñaát, phaïm phaùp Chuùng hoïc. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y haï quaù ngaén. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû maëc y haï quaù ngaén, khaùc gì phuï nöõø! Caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc maëc y haï quaù ngaén. Ai maëc ngaén thì khoâng thích hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y haï leäch qua moät beân. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû maëc y haï leäch qua moät beân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Maëc y haï khoâng ñöôïc ñeå leäch qua moät beân. Ai maëc y haï leäch qua moät beân thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y haï quaán thaét löng thaät nhuyeãn, taïo thaønh nhöõng neáp nhaên thoøng töø treân xuoáng gioáng nhö caùi buùa, hoaëc nhö muõi nhoïn. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû baûo nhau: - Sa-moân Thích töû maëc y haï quaán thaät nhuyeãn thaønh nhöõng neáp nhaên thoøng töø treân xuoáng.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 817

Ñöùc Theá Toân baûo: - Maëc y haï khoâng ñöôïc quaán thaät nhuyeãn thaønh nhöõng neáp nhaên cho thoøng töø treân xuoáng. Ai laøm nhö vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y haï thaønh hình gioáng nhö laù caây Ña-laëc. Caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû maëc y haï gioáng nhö laù caây Ña-laëc. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc maëc y haï taïo thaønh hình gioáng nhö laù caây Ña-laëc. Ai maëc nhö vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y haï thaønh hình gioáng nhö voøi voi. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû maëc y haï gioáng nhö voøi voi. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc maëc y haï gioáng nhö voøi voi. Ai maëc nhö vaäy thì khoâng hôïp giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y haï gioáng nhö vaét côm luùa maïch. Caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû maëc y haï gioáng nhö vaét côm luùa maïch. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc maëc y haï gioáng nhö vaét côm luùa maïch. Ai laøm nhö vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. (Keùo leäch moät goùc roài luoàn vaøo beân treân, khoâng coù buoäc thaét löng) Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y haï gioáng nhö taám löôùi baèng len. Caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû maëc y haï nhö taám löôùi baèng len. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc maëc y haï gioáng nhö taám löôùi baèng len. Ai maëc nhö vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo uûi y haï boùng laùng ñeå ñaép. Caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû naøy uûi y haï laùng boùng ñeå maëc. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc uûi y haï cho laùng boùng ñeå maëc. Ai laøm nhö vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo tuùm ñaàu y haï laïi ñeå maëc. Caùc tröôûng giaû noùi: - Sa-moân Thích töû naøy tuùm ñaàu y haï laïi ñeå maëc. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc tuùm ñaàu y haï laïi ñeå maëc. Ai laøm nhö vaäy thì khoâng

hôïp giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc y haï laøm baèng tô mòn. Caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Sa-moân Thích töû naøy maëc y haï laøm baèng tô mòn. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc maëc y haï laøm baèng tô mòn. Ai vi phaïm thì khoâng hôïp giôùi haïnh. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: -Phaûi maëc y haï cho teà chænh. Ai maëc y haï khoâng teà chænh thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø ñaø Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaùveä. Luùc aáy, nhoùm saùu Tyø-kheo ñaép ba y, ñeå moät goùc y keùo leâ treân ñaát. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc maëc ba y maø ñeå moät goùc y ruû xuoáng keùo leâ treân ñaát. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc ba y quaù ngaén. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc maëc ba y quaù ngaén. Ai maëc ngaén thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo buoâng moät goùc cuûa ba y ôû phía tröôùc. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc buoâng moät goùc cuûa ba y ôû phía tröôùc. Ai laøm nhö vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. (Khoâng ñöôïc vaét ngöôïc y leân vai roài buoâng noù xuoáng caùnh tay tröôùc khuyûu tay) Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Phaûi maëc ba y cho teà chænh. Ai maëc khoâng teà chænh thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng giöõ yeân tónh khi ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Phaûi giöõ yeân tónh

khi ñi vaøo nhaø. Ai vi phaïm thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng giöõ yeân tónh khi ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Phaûi giöõ yeân tónh khi ngoài trong nhaø. Ai khoâng giöõ yeân tónh khi ngoài trong nhaø thì traùi vôùi Giôùi haïnh.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 819

Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng chuù yù khi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Phaûi chuù yù khi ñi vaøo nhaø. Ai khoâng chuù yù thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng chuù yù khi ngoài trong nhaø. Ñöùc Theá Toân thaáy vaäy, neân baûo: - Phaûi chuù yù khi ngoài trong nhaø. Ai khoâng chuù yù khi ngoài trong nhaø thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo trôïn maét khi ñi vaøo nhaø. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc trôïn maét khi ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo trôïn maét khi ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc trôïn maét khi vaøo ngoài trong nhaø. Ai trôïn maét khi vaøo ngoài trong nhaø thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ngöôùc ñaàu ñi vaøo trong nhaø. Thaáy vaäy,Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ngöôùc ñaàu ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ngaång cao ñaàu ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ngöôùc ñaàu ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi giôùi haïnh (gioáng nhö töï ñaïi). Nhoùm saùu Tyø-kheo keâu goïi nhau khi ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy,Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc keâu goïi nhau khi ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo keâu goïi nhau khi ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc keâu goïi nhau khi ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo keâu la lôùn tieáng khi ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy,Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc keâu la lôùn tieáng khi ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo keâu la lôùn tieáng khi ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc keâu la lôùn tieáng khi ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì

820 BOÄ LUAÄT 11

traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñi caø nhaéc vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ñi caø nhaéc vaøo nhaø. Ai ñi nhö vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài choàm hoåm trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ngoài choàm hoåm trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laáy ba y truøm ñaàu maø ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laáy ba y truøm ñaàu khi ñi vaøo nhaø y. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laáy ba y truøm ñaàu maø ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laáy ba y che ñaàu maø ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo quaán ba y nôi coå maø ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc quaán ba y nôi coå maø ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo quaán ba y nôi coå ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy,

Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc quaán ba y nôi coå ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc ba y ñeå hôû ngöïc ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ñeå hôû ngöïc maø ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo maëc ba y ñeå hôû ngöïc maø ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc maëc ba y ñeå hôû ngöïc khi ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ruõ ba y che kín chaân ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ruõ ba y che kín chaân ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ruõ ba y che kín chaân khi ngoài trong nhaø. Thaáy

vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ruõ ba y che kín chaân maø ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo vaét ngöôïc phaàn y ôû hai beân hoâng leân treân vai maø ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc vaét ngöôïc phaàn y ôû hai hoâng beân leân vai maø ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo vaét ngöôïc phaàn y hai beân hoâng leân vai maø ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc vaét ngöôïc phaàn y ôû hai beân leân vai maø ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo vaét ngöôïc ba y leân vai traùi ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc vaét ngöôïc ba y leân vai traùi ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo vaét ngöôïc ba y leân vai traùi ngoài trong nhaø. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc vaét ngöôïc ba y leân vai traùi ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. (Thieáu giôùi beân phaûi) Nhoùm saùu Tyø-kheo laéc hai tay ôû trong ba y ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laéc hai tay beân trong ba y maø ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laéc hai tay beân trong ba y khi ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laéc lö caùnh tay beân trong ba y khi ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo vaãy tay ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc vaãy tay ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo vaãy tay khi ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc vaãy tay khi ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laéc khuyûu tay ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo:

- Khoâng ñöôïc laéc khuyûu tay ñi vaøo nhaø. Ai laéc khuyûu tay ñi vaøo nhaø thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laéc khuyûu tay khi ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laéc khuyûu tay khi ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laéc vai khi ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laéc vai ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laéc vai khi ngoài trong nhaø. Thaáy

vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laéc vai khi ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laéc lö ñaàu khi ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laéc lö ñaàu maø ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laéc lö ñaàu khi ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laéc lö ñaàu khi ngoài trong nhaø. Ai laéc lö ñaàu khi ngoài trong nhaø thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laéc lö thaân mình khi ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laéc lö thaân mình khi ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laéc lö thaân mình khi ngoài trong nhaø. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laéc lö thaân mình khi ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo naém tay nhau ñi vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc naém tay nhau ñi vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo naém tay nhau ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc naém tay nhau ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh.

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 823

Nhoùm saùu Tyø-kheo co moät chaân leân nhaûy loø coø vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc co moät chaân nhaûy loø coø vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo co moät chaân ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc co moät chaân ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo chuïm hai chaân nhaûy vaøo nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc chuïm hai chaân laïi nhaûy vaøo nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo chuïm hai chaân nhaûy vaøo ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy,Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc chuïm hai chaân nhaûy vaøo ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo xeáp baøn chaân leân nhau ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc xeáp chaân leân nhau ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo treùo chaân ngoài trong nhaø. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc treùo chaân ngoài trong nhaø. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo choáng caèm ngoài trong nhaø cöôøi ñuøa vôùi nhau. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc choáng caèm ngoài trong nhaø cöôøi ñuøa vôùi nhau. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù- veä. Coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø chuùng Taêng. Khi Phaät vaø chuùng Taêng ñaõ an toïa, tröôûng giaû töï tay daâng nöôùc vaø caùc thöùc aên uoáng. Vôï tröôûng giaû cuõng ñi daâng thöùc aên. Nhoùm saùu Tyø-kheo maõi ngöôùc nhìn vôï tröôûng giaû, laøm cho thöùc aên uoáng khoâng vaøo baùt maø rôi heát ra ngoaøi. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû noùi vôùi nhau: - Vì sao Sa-moân laïi nhìn saéc ñeïp cuûa phuï nöõ ñeå cho thöùc aên uoáng bò ñoå heát ra ngoaøi baùt! Caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân, Ñöùc Theá

824 BOÄ LUAÄT 11

Toân baûo: - Phaûi chuù yù nhìn ngay thaúng khi nhaän thöùc aên. Ai khoâng laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng chuù yù nhìn ngay thaúng khi nhaän canh, thöùc aên. Ñöùc Theá Toân baûo: - Phaûi chuù yù nhìn ngay thaúng khi nhaän canh, thöùc aên. Ai khoâng laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo nhaän côm ñaày traøn baùt. Ñöùc Theá Toân baûo: - Phaûi nhaän côm vöøa ngang baùt. Ai nhaän côm ñaày traøn baùt thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo löïa thöùc aên ôû trong côm ñeå aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc löïa thöùc aên troän laãn trong côm ñeå aên. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo xoay baùt roài duøng ngoùn tay caùi moi thöùc aên ôû trong côm maø aên. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc xoay baùt roài duøng ngoùn tay caùi moi thöùc aên ôû trong côm ra maø aên. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo voø côm thaønh vaét ñeå aên. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc voø côm thaønh vaét ñeå aên. Ai voø côm thaønh vaét ñeå aên thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo löôïm côm rôi rôùt ñeå aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc löôïm côm rôi rôùt maø aên. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thun muõi laïi maø aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ñöôïc thun muõi laïi maø aên. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo raûy tay maø aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc raûy tay maø aên. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo hôùp côm maø aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc hôùp côm maø aên. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng löôõi lieám baøn tay maø aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc duøng löôõi lieám baøn tay maø aên. Ai laøm vaäy thì khoâng

hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo co ngoùn tay veùt baùt roài lieám aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc co ngoùn tay veùt baùt roài lieám aên. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo theø löôõi maø aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc theø löôõi maø aên. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng nhai thöùc aên maø nuoát. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc khoâng nhai thöùc aên maø nuoát. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng ngoùn tay caùi vuoát baùt laøm dô baån roài duøng tay dô ñoù nhaän nöôùc uoáng. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc duøng tay dô maø nhaän nöôùc uoáng. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo vaét naém côm lôùn ñeå vaøo loøng baøn tay roài eùp vaøo trong mieäng. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc vaét naém côm lôùn ñeå vaøo loøng baøn tay roài eùp vaøo trong mieäng. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo voø vaét côm lôùn hôn boán ngoùn tay maø aên. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc voø vaét côm lôùn hôn boán ngoùn tay. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo haù lôùn mieäng khi aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc haù lôùn mieäng khi aên. Ai haù lôùn mieäng thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu

Tyø-kheo haù lôùn mieäng ñôïi, khi vaét côm chöa ñöa tôùi mieäng. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc haù lôùn mieäng ñôïi, khi vaét côm chöa ñeán mieäng. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ngaäm côm maø noùi. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ngaäm côm maø noùi. Ai ngaäm côm maø noùi thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng beänh maø xin côm canh. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc xin côm canh khi khoâng beänh. Ai laøm vaäy thì traùi

vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo laáy côm che leân canh ñeå xin canh. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc laáy côm che leân canh ñeå xin theâm canh. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo quay ñaàu nhìn vaøo baùt côm cuûa Tyø-kheo ngoài caïnh hai beân ñeå xem côm nhieàu hay ít. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc quay ñaàu nhìn vaøo baùt cuûa ngöôøi ngoài caïnh hai beân ñeå xem côm nhieàu hay ít. Ai laøm vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo khoâng nhìn vaøo baùt khi aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc khoâng nhìn vaøo baùt khi aên. Ai khoâng nhìn vaøo baùt khi aên thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo choïn ngöôøi ñeå nhaän thöùc aên. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc choïn ngöôøi ñeå nhaän thöùc aên. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo röûa baùt, thöùc aên coøn thöøa khoâng noùi vôùi thí chuû maø ñem ñoå. Thaáy vaäy, Ñöùc Theá Toân baûo: - Röûa baùt xong, thöùc aên coøn thöøa, neáu chuû nhaø khoâng ñoàng yù thì khoâng ñöôïc ñoå. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Vua Ba-tö-naëc töï ra quy ñònh cho mình suoát ñôøi. Bieát Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø-Caáp-coâ-ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä, vua choïn ngaøy ñeán gaëp vaø ñaûnh leã Theá Toân. Vua nghó: “Neáu ta khoâng ñi thì phaûi giao cho ñaïi thaàn naêm traêm löôïng vaøng”. Vua baûo caùc ñaïi thaàn: - Hoâm nay ta muoán ñeán ñaûnh leã, chieâm ngöôõng Theá Toân. Caùc khanh haõy ñi queùt doïn Kyø-hoaøn. Tuy nghe vua ra leänh nhöng caùc ñaïi thaàn khoâng laøm theo. Vua laäp laïi ñeán ba laàn: - Hoâm nay ta muoán ñeán leã baùi, chieâm ngöôõng Theá Toân. Caùc khanh haõy ñi queùt doïn Kyø-hoaøn. Tuy nghe vua ra leänh, caùc beà toâi vaãn khoâng nghe theo. Vua Ba-tö- naëc lieàn noåi giaän, baûo caùc ñaïi thaàn: - Ta baûo queùt doïn Kyø-hoaøn, vì sao caùc khanh khoâng nghe lôøi ta? Ai khoâng nghe lôøi ta, khoâng queùt doïn Kyø-hoaøn thì seõ bò cheùm ñaàu heát,

boû leân ñöôøng caùi roài laáy chaân haát ñeán coång Kyø-hoaøn. Nghe vaäy, caùc beà toâi baûo nhau: - Vua naøy hung baïo, khoâng coù loøng töø, coù theå baét gieát chuùng ta. Khi aáy, hoï lieàn ñeán queùt doïn Kyø-hoaøn roài trôû veà taâu vôùi vua: - Ñaõ queùt doïn xong, xin ñaïi vöông leân ñöôøng. Vua Ba-tö-naëc lieàn baûo ngöôøi ñaùnh xe: - Ngöôi haõy chuaån bò xe “Vuõ baõo”, ta muoán ñi leã baùi ñöùc Theá Toân. Ngöôøi ñaùnh xe lieàn chuaån bò xe coä ñeå saün ôû ngoaøi coång roài vaøo

taâu vua: - Xe ñaõ ñöôïc chuaån bò xong. Ñaõ ñeán giôø xuaát haønh, thöa Ñaïi vöông. Vua Ba-tö-naëc lieàn leân xe Vuõ baõo, ñi töø thaønh Xaù-veä ñeán beân ngoaøi coång Kyø-hoaøn thì xuoáng xe, côûi boû naêm nghi thöùc cuûa vua nhö: Boû loïng, thaùo maõo, boû phaát traàn coù chuoâi baèng chaâu baùu, thaùo giaøy ñöôïc khaéc chaïm, côûi kieám vaø ñi boä ñeán choã Nhö Lai, ñaûnh leã saùt ñaát, ngoài qua moät phía. Vua Ba-tö-naëc chôït nghe muøi höông chaúng phaûi cuûa nhôn gian, vì vaäy tuy nghe Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp nhöng vua khoâng thu nhaän ñöôïc, chæ ñeå yù ñeán muøi höông. Ñöùc Theá Toân bieát nhöng vaãn hoûi vua Ba-tö-naëc: - Vì sao hoâm nay vua khoâng chuù yù nghe phaùp maø taâm laïi bò phaân taùn? Vua Ba-tö-naëc baïch Theá Toân: - Töø nhoû traãm ñaõ ñöôïc sanh tröôûng trong cung, taùm tuoåi ñaõ bieát vieäc vua. Caùc loaïi höông coù trong taát caû caùc kho nhö: moäc maät, thanh maät, chieân ñaøn, mieät tieàn, keâ thieät... chæ caàn nghe qua laø traãm ñeàu phaân bieät ñöôïc. Loaïi höông naøy chaúng phaûi laø muøi höông cuûa nhôn gian. Ñoù laø höông gì vaäy? Xin Ñöùc Theá Toân noùi cho traãm bieát. Ñöùc Theá Toân noùi: - Ñaïi vöông muoán thaáy ngöôøi phaùt ra muøi höông naøy sao? - Daï, muoán thaáy. Ñöùc Theá Toân lieàn ñöa caùnh tay phaûi ñöôïc trang nghieâm baèng traêm töôùng, aán baøn tay xuoáng ñaát, chôït coù boä haøi coát daøi naêm tröôïng saùu xuaát hieän, bay leân hö khoâng, ngoài, naèm, ñi laïi hoaëc nhaäp thieàn, phoùng ra caùc loaïi aùnh saùng xanh, vaøng, ñoû, traéng, hoaëc maøu löu ly, voït leân phía Ñoâng, bieán maát ôû phía Taây, boán phöông ñeàu nhö vaäy. Döôùi thaân phun ra nöôùc, treân thaân phun ra löûa. Döôùi thaân phaùt löûa, treân thaân phun nöôùc... laøm

ngaàn aáy söï bieán hoùa roài laën xuoáng ñaát. Caû Tinh xaù Kyø-hoaøn ñeàu ngöûi thaáy muøi höông cuûa boä haøi coát aáy. Vua Ba-tö-naëc baïch Phaät: - Ñoù laø boä xöông cuûa ai vaäy? Ñöùc Theá Toân baûo: - Ñoù laø xöông cuûa moät vò Bích-chi Phaät. Vua laïi baïch Theá Toân: - Xöa kia vò aáy ñaõ taïo coâng ñöùc gì maø coù muøi höông vi dieäu nhö theá? Ñöùc Theá Toân ñaùp: - Caùch ñaây voâ soá kieáp, khi con ngöôøi thoï hai möôi ngaøn tuoåi, coù ñöùc Phaät Ca-dieáp Voâ sôû tröôùc Ñaúng chaùnh giaùc xuaát theá, thuyeát phaùp cho caùc chuùng sanh moät caùch roäng raõi. Khi Ngaøi nhaäp Nieát-baøn, coù vua Chaáp Bì cho chôû raát nhieàu höông, hoa, côø, loïng, loa, troáng, taáu nhaïc, cuùng döôøng ñeå laøm leã traø tyø. Luùc aáy, vua Chaáp Bì suy nghó: “Ta phaûi döïng thaùp thôø Phaät Cadieáp sao cho thaät ñeïp”. ÔÛ boán cöûa thaønh coù boán con roàng lôùn, chuùng ra khoûi nöôùc, hoùa thaønh Baø-la-moân, ñeán ñöùng tröôùc vua, voøng tay thaêm hoûi vaø ngoài ôû moät phía. Hoï hoûi vua: - Khoâng bieát ñaïi vöông ñònh taïo thaùp thôø Phaät Ca-dieáp baèng nhöõng vaät gì? Vua ñaùp: - Seõ ñaép ñaát ñeå laøm. Boán ngöôøi aáy taâu vua: - Ngöôøi thöôøng cheát thì ñaép ñaát laøm moä, coøn ñaây laø Ñöùc Theá Toân maø laïi ñaép ñaát sao? Vua hoûi: - Boán ngöôøi ñònh laøm baèng gì? Boán ngöôøi aáy ñaùp: - Laøm baèng boán loaïi chaâu baùu. Vua hoûi: - Ñem caû Dieâm-phuø-ñeà baùn khoâng ñöôïc moät loaïi chaâu baùu, thì laáy ñaâu ra boán loaïi? Boán ngöôøi aáy lieàn suy nghó: “Chaéc vua khoâng bieát ta laø vua roàng”. Hoï lieàn taâu vôùi vua: - Chuùng toâi laø vua roàng, chaúng phaûi laø ngöôøi phaøm. Chuùng toâi ôû trong

boán cöûa thaønh, coù caùc cung ñieän baèng vaøng, baïc, löu ly, hoaëc thuûy

SOÁ 1464 - TYØ NAÏI DA, Quyeån 10 829

tinh.Vua haõy sai thôï ñaøo haøo ôû boán cöûa thaønh, nôi naøo coù vaøng thì seõ thaønh haøo vaøng. Nôi coù baïc, thuûy tinh, löu ly ñeàu thaønh haøo baïc, thuûy tinh, löu ly. Vua cho ngöôøi ñaøo haøo ôû boán cöûa thaønh vaø ñeàu thaønh boán caùi haøo ñöïng boán loaïi chaâu baùu. Vua cho laáy soá chaâu baùu ñoù döïng thaùp thôø Phaät Ca-dieáp., daøi moät do-tuaàn, roäng moät do-tuaàn, cao moät do-tuaàn. Sau ñoù treo loïng caùch noùc thaùp moät do-tuaàn. Khi thaùp thôø Phaät Ca-dieáp ñöôïc laøm xong thì trôøi ñaõ toái mòt. Vua cho ngöôøi laéc chuoâng trong thaønh thoâng baùo cho nhöõng ngöôøi baùn hoa ñem taát caû caùc loaïi hoa ñeán cöûa cung vaø vua mua heát. Coù con cuûa moät tröôûng giaû thöôøng ñeán nhaø daâm nöõ ñeå mua daâm. Daâm nöõ aáy baûo coâ tôù gaùi ra xem, neáu con cuûa tröôûng giaû coù mang hoa ñeán thì môû cöûa ngay, coøn neáu khoâng mang hoa tôùi thì ñöøng coù môû cöûa. Khi con cuûa tröôûng giaû ñeán cöûa, naøng haàu hoûi: - Ai ñoù? Ñaùp: - Con cuûa tröôûng giaû. Naøng haàu hoûi: - Coù mang hoa tôùi khoâng? Ñaùp: - Khoâng coù hoa. - Neáu khoâng coù hoa thì khoâng ñöôïc vaøo. Con cuûa tröôûng giaû lieàn suy nghó: “Trong thaønh naøy hoa raát quyù hieám, khoâng theå tìm ñöôïc, chæ coù hoa ôû thaùp Phaät Ca-dieáp laø deã ñöôïc”. Anh ta lieàn vaøo thaùp Phaät Ca-dieáp, laáy hoa ñöïng ñaày taám vaûi roài trôû ra. Luùc aáy trôøi ñaõ toái, cöûa thaønh ñaõ ñoùng, anh ta theo coáng thoaùt nöôùc ñeå chui vaøo, ñeán goõ cöûa nhaø daâm nöõ. Naøng haàu hoûi: - Ai vaäy? Ñaùp: - Con cuûa tröôûng giaû. Naøng haàu hoûi: - Coù mang hoa ñeán khoâng? Ñaùp: - Coù. Naøng haàu lieàn môû cöûa môøi anh ta vaøo. Anh ta vaøo, ñöa hoa cho daâm nöõ roài cuøng nhau giao hoan suoát ñeâm. Gaàn saùng, toaøn thaân theå anh ta ñeàu sanh gheû lôùn nhö haït caûi, daàn

830 BOÄ LUAÄT 11

daàn lôùn nhö haït ñaäu beà, roài nhö haït ñaäu lôùn, roài nhö quaû A-ma-laëc, roài nhö quaû Tyø-heâ-laëc, roài lôùn nhö traùi baàu tieåu baùch töû, thaân theå tuoân muû, maùu ñen tuoân chaûy. Daâm nöõ baûo naøng haàu: - Haõy ñem quaúng vaøo hoá. Naøng haàu noùi: - Khoâng ñöôïc. Ñeå baùo vôùi cha anh aáy. Naøng haàu lieàn ñeán baùo vôùi cha anh ta: - Con trai oâng bò beänh. Haõy ñeán chaêm soùc. Ngöôøi cha lieàn daãn theo boán ngöôøi nöõa ñeán khieâng caäu aáy veà nhaø, môøi thaày thuoác gioûi tôùi noùi: - Caäu beù naøy bò beänh naëng, phaûi trò baèng caùch naøo ñaây? Thaày thuoác ñaùp: - Caàn phaûi coù chín laïng ngöu-ñaàu chieân-ñaøn Ngöôøi cha hoûi: - Ñeå laøm gì? Thaày thuoác ñaùp: - Ba laïng ñeå xoa thaân, ba laïng uoáng vaøo buïng, ba laïng ñeå xoâng y phuïc. Ngöôøi cha suy nghó: “Coù bao nhieâu tieàn ñeàu ñaõ giao heát cho nhaø daâm phuï. Ngöu-ñaàu chieân-ñaøn coù giaù raát ñaéc, sôï raèng khoâng theå mua noåi”. OÂng ta lieàn nhôø baø con giuùp ñôõ vaø coù ñöôïc chín laïng ngöu-ñaàu chieân-ñaøn, ñem maøi treân ñaù ôû tröôùc beänh nhaân. Ngöôøi beänh hoûi: - Ñònh laøm gì vaäy? Ngöôøi cha ñaùp: - Ñeå thoa leân muït nhoït. Ngöôøi con noùi vôùi cha: - Con phaïm toäi raát naëng. Duø coù ñaët con vaøo röøng chieân-ñaøn thì beänh cuõng khoâng khoûi. Ngöôøi cha hoûi: - Toäi gì maø naëng

vaäy? Ngöôøi con keå ñaày ñuû söï vieäc vaø xin chín laïng ngöu-ñaàu chieân-ñaøn ñoù. Ngöôøi cha ñöa chieân-ñaøn cho con. Ngöôøi con noùi: - Xin cha haõy ñem con ñeán choã thaùp Phaät Ca-dieáp. Boán ngöôøi lieàn khieâng caäu aáy ñeán choã thaùp Phaät. Caäu ta caàm ba laïng ngöu-ñaàu chieân-ñaøn vaø noùi: - Vöøa roài con ñaõ laáy troäm hoa nôi thaùp cuûa Phaät Ca-dieáp. Xin ñem

höông naøy ñeà boài thöôøng soá hoa ñoù. Saùu laïng coøn laïi thì xin daâng cho Phaät Ca-dieáp. Caäu aáy phaùt nguyeän: - Nhôø coâng ñöùc naøy, xin cho con khoâng bò ñoïa nôi ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sanh, chæ sanh trong trôøi ngöôøi vaø cuoái cuøng ñaït ñöôïc quaû Phaät Bích-chi maø nhaäp Nieát-baøn. Caùc muït nhoït treân thaân caäu aáy laønh ngay laäp töùc. Khi ñeán ñaây phaûi khieâng, nhöng khi veà thì caäu aáy töï ñi boä. Sau khi qua ñôøi, caäu aáy sanh leân coõi trôøi Ba möôi ba. Vaøo ngaøy caäu aáy sanh leân coõi trôøi, chö thieân ñeàu nghe muøi höông chieân-ñaøn. Luùc heát tuoåi thoï ôû coõi trôøi thì ñöôïc sanh nôi nhôn gian, moãi loã chaân loâng ñeàu coù muøi höông chieân-ñaøn. Sau ñoù, caäu aáy xuaát gia, hoïc ñaïo vaø ñaéc quaû Phaät Bích-chi, nhaäp Nieát-baøn Voâ-dö. Töø luùc vò aáy nhaäp Nieát-baøn ñeán nay ñaõ naêm traêm naêm, xöông coát khoâng muïc cho neân coù muøi höông chaúng phaûi ôû nhôn gian naøy, laøm cho caû Kyø-hoaøn ñeàu ñöôïc ngöûi thaáy muøi höông ñoù. (Luùc Phaät noùi lôøi naøy, haøng ngaøn vaïn ngöôøi phaùt taâm caàu quaû vò Phaät Bích-chi). Naøy ñaïi vöông! Con cuûa tröôûng giaû luùc aáy, nay chính laø haøi coát cuûa vò Phaät Bích-chi. Ñöùc Theá Toân lieàn thuyeát phaùp cho vua nghe. Thuyeát phaùp xong, Ñöùc Theá Toân im laëng. Luùc aáy, vua Ba-tö-naëc ñöùng daäy ñaûnh keã Phaät roài ñi, côûi xe Vuõ baõo trôû veà thaønh Xaù-veä. Khi vua ñang ngoài treân xe, nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho vua nghe. Thaáy vaäy, caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Phaät. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ñang ñi xe. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Vua ôû phía tröôùc, nhoùm saùu Tyø-kheo ôû phía sau thuyeát phaùp. Ñöùc Theá Toân baûo: - Ngöôøi ôû phía tröôùc, mình ôû phía sau thì khoâng ñöôïc thuyeát phaùp. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Vua ôû giöõa ñöôøng, nhoùm saùu Tyø-kheo ôû leà ñöôøng thuyeát phaùp cho vua nghe. Ñöùc Theá Toân baûo: - Ngöôøi ôû giöõa ñöôøng, mình ôû leà ñöôøng thì khoâng ñöôïc thuyeát phaùp. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Vua ngoài, nhoùm saùu Tyø-kheo ñöùng thuyeát phaùp cho vua. Ñöùc Theá

Toân baûo: - Ngöôøi ngoài, Tyø-kheo ñöùng thì khoâng ñöôïc thuyeát phaùp. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. Vua ngoài ôû choã cao, nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài ôû choã thaáp thuyeát phaùp cho vua. Ñöùc Theá Toân baûo: - Ngöôøi ngoài ôû choã cao, mình ngoài ôû choã thaáp thì khoâng neân thuyeát phaùp. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì khoâng hôïp vôùi giôùi haïnh (tröø ngöôøi beänh). Vua che ñaàu, nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho vua. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi che ñaàu. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi

Giôùi haïnh. Vua truøm ñaàu, nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho vua. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi truøm ñaàu. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi laät ngöôïc phaàn y hai beân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi laät ngöôïc phaàn y ôû hai beân. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi ñaép ba y bò leäch moät beân vaø xeä döôùi ñaát. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ñaép ba y leäch moät beân vaø xeä xuoáng ñaát. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi ñaép ba y ñeå ruõ phaàn treân cuûa y xuoáng moät beân, hôû ngöïc. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi ñaép ba y ñeå ruõ phaàn treân cuûa y xuoáng moät beân, hôû ngöïc. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi giôùi haïnh (tröø ngöôøi beänh). Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi vaét ngöôïc ba y leân vai. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng neân thuyeát phaùp cho ngöôøi vaét ngöôïc ba y leân vai. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi giôùi haïnh (tröø beänh). Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi vung vaåy hai caùnh tay beân trong ba y. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi vung vaåy hai caùnh tay trong ba y. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài thuyeát phaùp cho ngöôøi naèm. Ñöùc Theá

Toân baûo: - Ngöôøi naèm, Tyø-kheo ngoài thì khoâng neân thuyeát phaùp. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi mang giaøy da. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang giaøy da. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi mang guoác goã. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi mang guoác goã. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm duø che thaân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm duø che thaân. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi choáng gaäy. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi choáng gaäy. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm dao. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm dao. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm kích, Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm kích. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm buùa. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho ngöôøi caàm buùa. Ai thuyeát phaùp nhö vaäy thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñi ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå leân rau coû ôû trong vöôøn saïch. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå leân rau coû trong vöôøn saïch. Ai laøm vaäy thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñaïi tieåu tieän, khaïc nhoå trong nguoàn nöôùc maø caùc tröôûng giaû duøng ñeå aên

uoáng. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc khaïc nhoå, ñaïi tieåu tieän trong nöôùc saïch. Ai laøm vaäy

thì traùi vôùi Giôùi haïnh. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñöùng tieåu tieän. Thaáy vaäy, caùc tröôûng giaû baûo nhau: - Sa-moân Thích töû naøy ñöùng tieåu tieän, coù khaùc gì ngoaïi ñaïo Ni- kieàn-töû. Hoï ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc ñöùng tieåu tieän. Ai ñöùng tieåu tieän thì traùi vôùi giôùi haïnh (tröø ngöôøi beänh). Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Coù moät tröôûng giaû thænh Phaät vaø chuùng Taêng. Laàn ñoù ñeán phieân nhoùm saùu Tyø-kheo vaø nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo ôû laïi giöõ tinh xaù. Nhoùm saùu Tyø-kheo baûo nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo ôû laïi giöõ tinh xaù, coøn hoï seõ ñem phaàn côm veà cho. Khi ñi giöõa ñöôøng, nhoùm saùu Tyø-kheo baûo nhau: - Neáu nhaän ñöôïc côm, chuùng ta seõ ñi chaäm raõi sau caùc Tyø-kheo, ñôïi quaù ngoï môùi mang thöùc aên veà. Chuùng Taêng aên xong, nhoùm saùu Tyø-kheo nhaän phaàn côm cuûa nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo vaø ñi töø töø phía sau caùc Tyø-kheo. Khi ñeán beân ngoaøi coång Kyø-hoaøn, hoï ñöùng chaàn chôø ôû döôùi chaân thaønh hoaëc beân goác caây chöù khoâng chòu vaøo. Nhoùm möôøi baûy Tyø-kheo tuoåi nhoû, khoâng chòu noåi côn ñoùi, lieàn ra ngoaøi cöûa troâng chöøng nhöng khoâng thaáy, lieàn leo leân caây cao vaø ngoù thaáy nhoùm saùu Tyø-kheo ñang ngoài beân goác caây hoaëc ôû döôùi thaønh. Thaáy caùc Tyø-kheo aáy treøo caây, caùc tröôûng giaû lieàn ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Khoâng ñöôïc treøo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi. Ai treøo leân caây cao quaù ñaàu ngöôøi thì khoâng hôïp vôùi giôùi haïnh (tröø khi sôï hoå, soùi, troäm cöôùp). Ñöùc Phaät ôû taïi khu vöôøn röøng Kyø-ñaø Caáp Coâ Ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Coù Tyø-kheo teân Tö-cuø, öa thích tranh caõi, khoâng bieát toân ty, ñuïng ai cuõng maéng chöûi. Caùc Tyø-kheo haønh möôøi hai phaùp ñeán baïch Theá Toân. Ñöùc Theá Toân baûo: - Tha thöù cho Tyø-kheo nhö tha thöù cho ngöôøi si. Coù baûy phaùp saùm hoái loãi laàm: 1- Tröôùc ñoù coù loãi, neân daïy saùm hoái loãi aáy, laø phaùp thöù nhaát. 2- Giöõ, taâm yù cuûa oâng cho ngay thaúng khoâng ñeå coù loãi laàm, laø

phaùp thöù hai. 3- Neáu ngöôøi ngu gaây loãi thì daïy hoï yeân laëng, laø phaùp thöù ba. 4- Ngöôøi khoâng bieát phaùp, daïy cho hoï bieát phaùp, laø phaùp thöù tö. 5- Coù phaïm loãi ôû trong chuùng Tyø-kheo phaûi nhö coû che ñaát, saùm hoái roài laïi saùm hoái theâm nöõa, laø phaùp thöù naêm. Tyø-kheo traùch phaït phaûi ñuû naêm phaùp: * Baûn thaân khoâng coù loãi laàm, sau ñoù môùi traùch ngöôøi kia. Mình ñaõ khoâng trong saïch, khoâng theå töï laøm trong saïch, tröôùc heát phaûi töï laøm trong saïch, sau ñoù môùi laøm cho ngöôøi trong saïch. Ñoái vôùi phaùp thöù nhaát, Tyø-kheo traùch phaït phaûi giöõ taâm yù cho ngay thaúng, sau ñoù môùi traùch phaït ngöôøi. Ñoù laø phaùp thöù nhaát. * Tyø-kheo traùch phaït aáy neáu coù noùi ñieàu gì khoâng thanh tònh, mieäng mình khoâng thanh tònh, khoâng theå töï tònh, tröôùc heát phaûi töï thanh tònh mình, sau ñoù môùi thanh tònh cho ngöôøi. Ñoái vôùi phaùp

thöù hai naøy, Tyø-kheo traùch phaït phaûi chuyeân chuù taâm yù, sau ñoù môùi traùch phaït ngöôøi. Ñoù laø phaùp thöù hai. * Tyø-kheo traùch phaït aáy, neáu taâm mình khoâng thanh tònh, khoâng theå töï laøm trong saïch thì tröôùc heát phaûi töï thanh tònh taâm mình, sau ñoù môùi cho ngöôøi khaùc thanh tònh. Ñoái vôùi phaùp thöù ba aáy, Tyø-kheo traùch phaït phaûi chuyeân chuù taâm yù, sau ñoù môùi traùch phaït ngöôøi khaùc. Ñoù laø phaùp thöù ba. * Tyø-kheo traùch phaït ñi laïi voâ ñoä, khoâng theå töï ñieàu phuïc thì tröôùc tieân phaûi töï thanh tònh mình, sau ñoù môùi laøm cho ngöôøi khaùc ñöôïc thanh tònh. Ñoái vôùi phaùp thöù tö naøy, Tyø-kheo traùch phaït phaûi chuyeân chuù taâm yù, sau ñoù môùi traùch phaït ngöôøi khaùc. Ñoù laø phaùp thöù tö. * Tyø-kheo traùch phaït neáu khoâng ñöôïc nghe nhieàu, khoâng ñöôïc thoâng, tröôùc kia chöa ñöôïc hoïc haønh thì tröôùc heát phaûi sieâng naêng hoïc, sau ñoù môùi daïy ngöôøi. Ñoái vôùi phaùp thöù naêm naøy, Tyø-kheo traùch phaït phaûi chuyeân chuù taâm yù, sau ñoù môùi traùch phaït ngöôøi khaùc. Laïi phaûi hoïc naêm phaùp cung kính laø: cung kính Theá Toân, Phaùp, chuùng Taêng, giôùi, vaø haïnh thanh tònh. Ñoù laø naêm phaùp. Neáu coù phaïm loãi thì Tyø-kheo Thöôïng toïa phaûi saùm hoái vôùi Tyø- kheo Haï toïa, Tyø-kheo Haï toïa phaûi saùm hoái vôùi Tyø-kheo Thöôïng toïa. Phaûi tha thöù loãi laàm cho nhau, khoâng ñöôïc ñeå qua moät ñeâm khoâng saùm hoái toäi loãi. Neáu ñeå qua moät ñeâm khoâng saùm hoái thì ñoái vôùi phaùp Tyø-ni seõ khoâng ñaït ñöôïc phaùp Tyø-ni. Neáu caùc Tyø-kheo taâm yù khoâng ñöôïc toát, coù phaïm loãi gì thì Tyø- kheo Thöôïng toïa vaø Tyø-kheo Haï toïa phaûi cuøng nhau saùm hoái ñeå ñaït

ñöôïc phaùp Tyø-ni nôi phaùp Tyø-ni, caùc Tyø-kheo lieàn ñöôïc yeân thaân haønh ñaïo. Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: - Ai coù loãi khoâng saùm hoái thì khoâng hôïp vôùi Giôùi haïnh. (Trong baûy phaùp, thieáu maát hai phaùp laø tröôûng laõo vaø thieáu nieân. Veà sau, phaân naêm phaùp thaønh baûy phaùp, taùch phaùp treân, döôùi höôùng veà nhau saùm hoái ôû naêm phaùp sau thaønh hai phaùp nöõa, theá laø ñuû baûy phaùp). Giôùi y haï ôû trong Luaät khoâng gioáng nhau (Luaät noùi quaán nhuyeãn, giôùi beân treân noùi quaán nhuyeãn ñaàu y thaønh hình nhö vaét côm luùa maïch nghóa laø cuoán ngöôïc leân). Trong phaàn lieân quan ñeán ba y (boán Giôùi tröôùc gioáng nhau, saùu Giôùi sau thieáu moät giôùi laät ngöôïc y vaét leân vai phaûi maø ñi vaøo hoaëc ngoài trong nhaø). Thuyeát phaùp (mình ngoài gheá thaáp, ngöôøi ngoài gheá cao thì khoâng ñöôïc thuyeát phaùp). Vaåy tay ñeå laáy thöùc aên (trong Luaät thieáu vaåy tay, vung vaåy hai chaân). Thoï thöïc: Luaät chæ cho nhaän côm vöøa ngang baùt, khoâng ñöôïc haù lôùn mieäng veùt baùt, thoïc ngoùn tay caùi vaøo côm, khoâng nhai maø nuoát, aên vaét côm lôùn, duøng ngoùn tay löôïm côm boû vaøo mieäng nhai. Vaøo trong nhaø (trong Luaät coù trôïn maét, ngöôùc ñaàu, keâu goïi lôùn tieáng, ngöôùc nhìn moät caùch töï ñaïi nhö vaäy).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.